BIBLIOTHECA BOTANICA.

QUA

SCRIPTA AD REM HERBARIAM FACIENTIA
A RERUM INITIIS RECENSENTUR.

AUCTORE

ALBERTO von HALLER

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.

PRÆSIDE SOCIETATIS REGIÆ GOETTINGENSIS; PRÆSIDE SOCIETATIS OE-
CONOMICÆ BERNENSIS; SODALI ACADEMIÆ REGIÆ SCIENTIARUM PARISIÆ;
ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGORUM PARIS. ACADEMIÆ IMP. NAT. CUR.
BORUSS. SUEC. BONON. ARCADICÆ; SOCC. REG. BRIT. BOTANICÆ.
BOT. FLOR. BAVARICÆ. ALTISIDIOR. HELVETICÆ.
COLL. MED. EDINBURGENSIUM.
IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

TEMPORA ANTE TOURNEFORTIUM.

LIBRARY
NEW YORK
BOTANICAL
GARDEN

TIGURI, apud ORELL, GESSNER, FUESSLI, ET SOCC.
MDCCLXXI.

+Z5352

43

九、

BIBLIOTHECÆ

M E D I C Æ

P A R S I.

BIBLIOTHECA

MEDICAE

PARS I

ILLUSTRISSIMO VIRO

JOHANNI COMITI DE BUTE.

Quod ILLUSTRE NOMEN Tuum meo operi
præposuerim, multæ mihi, EXCELSE COMES,
causæ fuerunt.

In summis honoribus bonas artes non amasti,
quæ tamen multis unica perennis famæ causa fuit: sed
coluisti.

coluisti, sed ornasti. Naturæ Historiam in ipsa Natura didicisti : adiisti varias regiones , & impeditas Alpes cominus es contemplatus, ubique telluris fabricam, DIVINÆque in ea SAPIENTIÆ vestigia , propriis scrutatus es laboribus.

Magnæ hæ laudes sunt, & in TUO ordine pene unicæ : aliæ tamen supersunt & magis TIBI propriæ, & quas universo generi humano TE carum oportet reddere. Frustra sæviunt felices, sed quæ bona sua non novit, & liberrimæ gentis iræ, frustra sibi injustissimos clamores calumnia permittit : nullo suo efficient strepitu , quin quidquid est sanorum , sobriæque mentis mortalium, TIBI maximum eorum debeant officiorum, quo Patriam sibi civis optimus devincire possit. Educasti, natum equidem ad omnes virtutes, sed adjuvisti

juvisti tamen consiliis, & morum purissimorum exemplo, divinam mentem Principis, cui Britannia felicitatem, universus orbis libertatem pacemque debebit, nisi mala consilia contra EJUS vota prævaluerint. Magnanimum Regem, lentum ad injurias ulciscendas, etiam in immeritos benignum, parem Majestati Imperii, indefessum in laboribus salutis publicæ destinatis, surdum ad voluptates, unicum in solio sinceræ, absque superstitione, pietatis exemplum, quoties veneramur, non potest omnium boni verique studiosorum recordationi elabi, cujus ex manibus eum Principem acceperimus. Neque deerit officio posteritas, etiam in ea regione, quam injustæ declamationes inflammant, nomenque Tuum cum GEORGII III. sacro nomine grata jungetur.

Mihi

Mihi, homini in libera Republica nato, homini nihil sibi speranti, desiderijs dudum puro, exoptata fuit opportunitas, qua hominum DEI & mentium DEO probatarum amantium turbæ me immiscere licuit, & unanimam eorum vocem publice in remota gente repetere.

AD LECTOREM!

Vigesima elapsus est annus, postquam cum HERMANNI BOERHAAVE *methodo studendi* simile fere ejus opus edidi, ad quod nunc præfari suscepi. Est tamen inter utrumque maximum discrimen.

Cum BOERHAAVII prælectiones ederem, præcipuus finis erat, magni Viri nomini subvenire, emendare vitia, quæ ignari notarii adleverant, addere demum, si quid aut temporis ratio, aut necessaria brevitæ exclusisset.

Quare ordinem BOERHAAVIANUM sequi necesse fuit. Verum non continuo mecum consensi, quantæ meæ in edendo opere partes essent. In principio libri memorabiles potissimum, suæque utilitate conspicuos libros, cum brevissimo meo judicio PRÆCEPTORIS catalogo subjecisse videbatur sufficere. Ut in opere progrediebar, sensi longe plures bonæ notæ libellos ad eos titulos pertinere, ad quos BOERHAAVIUS prælegerat: esse vero & alios libros, non undique utiles, qui tamen non undique bona fruge care-

X X

rent.

rent, a PRÆCEPTORE vero omittentur. Denique rediit in animum, etiam in iis libris, quos non legissem, quos coram non haberem, esse posse, quæ ad plenum artis ambitum perficiendum pertinerent: neque debere eos libros omitti, quorum id unum vitium esset, quod eos ego non legissem. Ita sensim sub manibus labor increvit, ut in Anatome vix quemquam libellum omitterem, in praxi leviores solos. Sed inde opus natum est, quod undique mihi displicuit: tum quod inæquale, principia haberet tenuia, ultimas partes multo pleniores: tum quod ordo PRÆCEPTORIS necessarias facillèt repetitiones, ut IDEM MALPIGHIUS ad hepar, ad lienem, ad viscera reliqua, ad anatomen comparatam passim rediret.

Hos meos errores cum viderem, cogitavi, ut emendari possent: ea enim mihi senescenti, & seni, summa semper fuit voluptas, corrigere quæ junior præpropere edidissèm. Non melius autem visum est me reparare posse, quæ displicerent, nisi novo opere, cuius ordo & ambitus in mea essent potestate. Facilius autem mihi ordo visus est edendorum, si quamque præcipuam medicinæ partem proprio opere traderem: si Scriptores secundum temporum rationem recenserem; si nullum denique omitterem. Videbatur etiam in ipsa plenitudine catalogi utilitatem esse non minimam; siquidem lector collecta haberet omnia, quæ per plurima opera dispersa laterent.

Vides, Amice Lector, me officii mei ambitum non ignorasse, verum non erat in meis viribus, efficere, quæ videbam a me requiri. In mediocri civitate vivo, in qua Bibliotheca medica privata nulla omnino, publica & ipsa modica sit, & librorum potissimum medicorum egena. Non omnino propriis

propriis libris destituor, nimis autem expertus sum, undecim voluminum millia, cum decies millenis minoribus libellis, evanescere, si cum enormi numero librorum contuleris, de quibus agere oportet.

Supererat ut alienis me fulcirem præsidiis, & opera consulerem, in quibus medici Scriptores recensentur : diaria : biographias : bibliographos, catalogos bibliothecarum publicarum, privatarum. Non neglexi eas opes ; neque tamen potui mihi satisfacere. Ita ad codices Arabicos defuit mihi insignis ille catalogus M.S. codicum bibliothecæ Scorialiensis : quem passim efflagitavi, inutili tamen cum spe, donec Gottingæ, quæ ad rem meam faciebant, pro humanitate sua vir Cl. J. ANDREAS MURRAY describi curavit : sed sero accepta non potuerunt in botanicis suo loco recenseri. Neque potui SLOANIANI thesauri catalogum obtinere : neque TREWIANÆ ditissimæ Bibliothecæ. Sed & cum metu aliquo passim catalogos citavi, cum sæpissime vitia numerorum in ejusmodi libellis, nulla cum cura editis, annos soleant corrumpere, & auctorum nomina.

Neque tamen negligere poteram has auxiliares copias, quibus si abstinerem, hiulcum & egenum opus essem editurus. Decerpsi ergo editiones, & ex consensu diverforum catalogorum putavi firmitus posse de editionibus judicari, evidenter vitiosos rejeci, prætuli vero pro suo merito catalogos, qui cum cura scripti essent. Passim amicos consului.

Non tamen velim Lectorem quidquam a me pleni expectare. Non potest eo hominis industria sola pertingere. Vitam integram oporteret huic labori dedicare, & subinde, post aliquot annos, alias in urbes principes migrare,

Parisiis vivere, Londini, Romæ, & si alibi pleniores sunt bibliothecæ. Neque indiligens fuerit, etiam cum his opportunitatibus, qui intra quinquaginta annos vitæ suæ huic soli labori impenso, tolerabile opus compilaverit. Omnes præterea linguas callere necesse fuerit, omniumque artium peritum esse, quarum socia opera Medicina constat.

Mihi hujusmodi nihil contigit. Vixi extra Patriam annis viginti quinque. Sed alii mihi labores incumbabant, in quibus plus esset officii. Nunquam liber fui, nisi forte nuper liber sum: alieni, nimii, labores me per totam vitam meam distraxerunt.

Hæc omnia si fateri oportet, non inique quæret LECTOR RERUM PERITUS, cur opus moliar, meis humeris nimis grave futurum. Audiet IDEM, quæ pro me excusando licet adferre. Desunt mihi multa præsidia, sunt alia, quæ non facile in eodem homine conjunguntur. Ab anno 1725. id studium in legendis libris tenui, ut quos legissem, de iis judicia mea in adversaria conjicerem, continuo, dum recens eorum erat memoria. Decerpsi de omnibus, quæ ad meos fines videbantur conferre, anatomen potissimum, & rem herbariam. Linguas nuperas pene omnes didici, ut hætenus libros a quaque gente vernaculo sermone scriptos legere possem. Ita judicia paulatim supra undecies mille nata sunt, librorum quos legeram, & in adversaria retuleram. Sunt quidem eorum millia aliqua, quos non totos legi, hætenus tamen, ut judicium de iis ferre possem. Ea judicia mihi scripti, nullo adfectu motus, ut neque sectæ faverem, neque servirem odiis. In mitiorem quidem partem amavi peccare, ut malos libros silentio, & brevitate judicii potius quam

quam convitiis punirem: bonos cum aliqua exultatione laudarem, ut per quos ego profecissem, qui multum adeo meæ addidissent felicitati.

His non extenuo quidem mea vitia, excuso tamen, ut nihil pleni expectes LECTOR AMICE, iis vero tuta fide utaris, quæ leges. Non deerunt in editionum annis errores: non pleni erunt editionum catalogi: omnium minime versionum in varias linguas census. Judicia autem spondeo incorrupta, ex re ipsa nata, nunquam ex ira, nunquam ab aliis mutuo sumta. Meæ bibliothecæ editiones asterisco designavi, ut plenior sit de iis fides: alienis, ubi opus videbatur, suum testem addidi. Temporum rationem sequi putavi utilius fore. Ita quæ bibliotheca est, hætenus etiam historia artis sit, cujus progressus, & inventa, per sua tempora sibi succedentia recenscantur. Quemque Scriptorem ad primos annos conatus sum referre, quibus inclaruit: quos edidisset libros conjunctos subjeci, quos nempe de ea arte scripsisset, in qua nunc versarer, cujusque demum præcipua inventa cujusque laudavi. Biographiam non suscepi dare, paucis aliquando, & de celebribus viris, indicavi, quod essent vitæ genus secuti, & in quibus scholis aut officiis eminuissent.

Supereſt ut de ordine magni operis aliqua præmittam. Hoc volumine Scriptores de re herbaria recensui: proximo eos dabo, qui de re anatomica scripserunt: hinc chirurgos: inde clinicos; demum qui de re naturali ita egissent, ut a medico utiliter legantur. Cuique Tomo brevem catalogum selectorum scriptorum subjungam, quibus mediocris bibliothecæ dominus sibi possit satisfacere.

Multa promittenti reget aliquis, non is inmerito exprobratarus, senem laborem sibi sumere, cui certus sit immori. Facile video quidquid porro

vivo, ex liberalitate PROVIDENTIÆ me vivere. Cum tamen quæque pars operis per se sola consistat, non nulla est spes, post hoc volumen unius forte & alterius partis artis Medicæ Bibliothecam me perfecturum. Otium mihi feci: dona fortunæ summa, sed cum novis laboribus conjuncta, deprecatus, in patria vivo, quæ præter curam publicæ valetudinis nihil a me expectat, & si quando nimis de me blandas spes concipit, mihi quæ honoratos labores imponit, breves tamen solet imponere. Neque aliud unquam onus recepero, qui norim etiam nunc me abunde habere, in quo vires experiar, parum duraturas.

Multa in iis voluminibus operis mei necessario repetentur, quæ secutura sunt. Dum clinici medici, & dietetici, de herbarum medicatarum & edulium inde agunt, eorum effusa hinc ad curandos morbos, inde ad plantarum historiam spectant. Pharmacopœe fere omnes plantarum medicatarum catalogos recensent, viresque medicas, & quæ inde componuntur; chemici analysin & elementa stirpium. Qui de re naturali scripserunt, aut itinera sua in adversaria retulerunt, ii fere omnes etiam plantarum aliquam mentionem fecerunt. Quare vitari non potuit, quin ejusdem operis bis fieret mentio: id unum mihi reliquum fuit, ut breviter in quaque artis medicæ parte eos libros tangerem, quum ipsi scriptores breviter tetigissent, uberius ubi & ipsi amplius de ea re egissent. Ita fit ut exiguæ chartæ jactura fiat. Sunt quæ hæcenus plantas tangunt, ut commentarii ad Bucolica, ad Georgica: sed eos fere fere commentarios recensui, qui essent periti in re herbaria auctoris: Literatores interim præteremisi. Sed neque tinctoriam artem, neque coquinariam, neque alias artes potui præterire, quæ plantis utuntur, & in quibus utilitas declaratur, quam vitæ humanæ stirpes adferunt.

In Arabicis libris etiam magis vereor, ne aut ex linguæ ignorance, aut ob minorem typothetarum curam, vitiosos passim titulos fecerim. Tota etiam historia medicorum Arabum ob nominum varietatem & similitudinem difficilis est. Hactenus studui, ut ea menda vitarem, non ubique forte potui, quæ rerum humanarum est imperfectio, minus etiam in libris obscuris, neque unquam a me visis. Optassem certe; ut REISKIUS, aliusve hujus linguæ peritus medicus, sibi hunc laborem sumsisset, multo meliora præstíturus, quam ego promittere possim, qui eos libros non potuerim, nisi in Versionibus, sæpe parum fidei, legere.

Non despero tamen hactenus me effecisse, ut plerique quidem libri in sua loca digesti studiosis innotescant, ad eos vero pene omnes manu quasi ducantur, quoscunque legere utilius fuerit. Neque absque voluptate occasione usus sum, ut bene meritis in artem nostram viris laudes suas imperitrem: ut denique ex meis adversariorum meorum censuris, quos nimis multos sum passus, polteri videant, quam parum odio dederim. Inanes absque judiciis titulos librorum, qui sæpe viles sunt, & parum ad veri cognitionem faciunt, non potui vitare. Nolui de libris judicia ferre, quos non legissem: non potui pro vilibus rejicere, quos non vidiissem: neque demum in re litteraria eorum operum detrectatur cognitio, qui parum habent publicæ utilitatis. Infiniti sunt gradus, per quos a DILLENIO ad compilatorem aliquem descenditur, ut invidiosissimum foret officium, rescare, quibus utilius careri putassem. Locum his minoris pretii libris datum, ipsa summa brevitate sermonis mei compensare studui, quam nunc video potius nimiam esse: & paulo aridiorem potissimum eorum librerum esse notitiam,

qui

qui multa bona continerent. Quare in reliquis artis medicæ partibus, aliquanto ero uberior in nominandis inventis, aut utiliter dictis, quam quidem hic fui. Neque tamen exspectari debet, me ea omnia repetiturum, quæ quisque scriptor utiliter viderit, aut invenerit: ex eo enim consilio pro Bibliotheca collectanea nascerentur adversaria: quæ eadem causa est, cur de optimis libris, & plurima propria habentibus, brevius scribere sit necesse, neque liceat, ut de aliis pauca bona sua multis inutilibus temperantibus, ea omnia excerpere & indicare, quæ usum habent.

Denique si non omnia ipse legi certam habeo excusationem, aliquatenus tamen me progressum esse. Frui poterunt paratis medicinæ studiosi: desideratos libros, non expressâ de aliis judicia, addent similes labores non detrectanturi posterî. Anatomicam partem, dum hæc de prelo exeunt, mecum paratam habeo, quæ aliquamdiu adservata, meis curis melior reddetur. **VALE LECTOR,** & nostris laboribus benigne utere.

Bernæ Helv. 1. Jannar. 1771.

LIB. I.

AUCTORES GRÆCI.

CAP. I.

ORIGINES REI HERBARIÆ.

§. I.

Meditanti primordia ejus scientiæ, quæ in herbarum cognitione versatur, manifesto mihi visa sunt ea primordia a primis generis humani temporibus repeti posse, ut cum ipsis mortalibus etiam herbarum cognitio nata sit. Tempus enim fuisse necesse est, quo homo artium ignarus, metallorum auxilio destitutus, & inermis, ferocibus bestiis vincendis, aut attingendis impar, quæ celeri fuga se eripere norunt, nondum sepibus & claustris animalia cicurata coercuit. Neque enim, quæ NATURA armenta genuit, libera & ferocia pari facilitate servitudinem hominis subierunt, quæ nunc consueto jugo se submittunt; neque ex domitis bobus torvos illos primævos tauros æstimare oportet, quales olim Germania aiebat, & nunc vastissima prata utriusque Americæ alunt; multum etiam a sue domestica ferus aper distat. Sed & equo suum est contra inermem hominem in ipsa velocitate, inque suis viribus præsidium: & mitissima animalium oves videntur, ex communi indole omnium congenerum, velocis & fugacis animalis genus fuisse. Sero vero & post artes provectas, hominem suum in animalia imperium vindicasse, vel inde colligas, quod undique simplicissimæ gentes, & primævorum mortalium similiores, artiumque ignaræ, domesticorum animalium satellitio destituantur; exempla sunt in Patagoniæ, Grœnlandiæ, Labradoris, novæ Hollandiæ, totius denum Americæ septentrionalis incolis, qui cum piscari norint, & venari, & arcubus atque lanceis bestias superent, tamen nondum didicerunt cicurare animalia, & secum in numero habere, ut vel lacte eorum vivant, vel carnibus.

Iis ergo temporibus, quibus homines animale victum sibi nondum didicerant computare, aut certe parcissime, superest ut terræ fructibus vitam sustentaverint, quos sponte profert optima. Quare sacre pagine eadem hic docent, quæ ex ipsa rerum natura sequuntur: in regiones nempe sub mitissimo celo iacentes primos mortales ex **CREATORIS** manu emissos fuisse docent: est enim sub 33. gradu, & inde porro ad austrum multoties major, quam nobis, arborum copia & diversitas: & inter eas arbores multo major earum numerus, quæ fructum edulem perficiunt (1). Radicum etiam cibo aptarum benigna iisdem in regionibus copia est, & denique terra, hibernæ nuditatis ignara, toto fere anno frondibus herbisque & oleribus coronatur. Palmas Mesopotamiæ, Musasque Syriæ & Palestiniæ, tum Cucurbitaceas plantas iis in regionibus familiares, eo ævo crudas, putes eam humani generis ætatem aluisse, quæ vasa igni regendo apta nondum invenerat. Nam & solæ illæ Palmæ, etiam nostro ævo, Persis australibus (1) ad vitam, & ad deliciosam vitam, sufficiunt; & Europæi, qui naufragi in terras tropicis vicinas enatarunt, nudi & inermes, solis Floræ donis sæpe vitam suam per integros menses sustentarunt. Sed etiam prisca illa ante Phœnicum adventum Græcia glandibus victitavit, & heroico adhuc ævo **CHIRON** **ACHILLEM** excarnibus cibis aluit (2).

Non potuerunt adeo arborum genera aut melonum, aut radicum, aut olerum, hominibus non cognita fuisse, quibus quotidie, & solis, viverent, quæ ipsis in natali solo sponte nascentia exquirere necessitas imperaret. Et faciem ergo beneficarum stirpium, quantum ad eas adgnosceudas sufficeret, in memoria sua primi generis humani parentes retinuerunt, & nomina imposuerunt, ut de iis legendis cum suis liberis colloqui, & filii patrem intelligere possent, a quo ad penum cuiusque diei procurandam emitterentur: ita prima botanica nata est. Neque sola ex facie stirpes ii mortales dignoscebant: nam & sapes, & odores cum habitu conjunctos, memoriæ impresserunt. Neque diu potuerunt quotidianum ex suis plantis victum repetere, quin etiam experirentur, quæ refrigerarent, quæ calefacerent; quæ stomacho coctu faciliores essent; quæ difficiles; quæ alvum laxam redderent; quæ flatibus excitatis molestæ forent: Ita etiam *secundæ Qualitates*, cum primis conjunctæ, nudam illam & primævam herbarum disciplinam ditaverunt. Dudum **PLUTARCHUS** sensit (1), antiquos nomina plantis imposuisse, quibus earum præcipue qualitates exprimantur, exemplis etiam citatis in *καρπῶν, ὑαγιστῶν* & aliis.

Denique non potuit fieri, in tanta similitudine diversarum stirpium, necdum accurate cognitis discriminis signis, quin primi mortales alias inutiles, mali saporis, ad alimenta ineptas, etiam noxias, soporiferas, aut arborum progenies, aut ex terra nascentes herbas decerperent. Erant etiam plantæ, quæ ad vitam sustentandam non idoneæ, pulchritudine tamen frondis, aut folii,

(1) Vel ex solo opere **RUMFIIANO**.

(1) **KÆMPFER** *amanis*, fasc. IV.

(2) **PLUTARCH** *quæst. conviv.* L. IV.

(1) *Quæst. conviv.* L. V. c. 26.

folii, aut ad alendum focum aptitudine, aut ad baculos, & tuguriorum sustentacula, ad vincula, ad varias rudis seculi artes utilitate sua se commendarent. Auctus adeo stirpium mortalibus cognitarum census est. Imitationem animalium (2), & vires medicas a bestiis hominibus revelatas, vetustas multis exemplis laudavit: Liceat autem de istis artificiis brutorum animalium (1) hactenus dubitasse (2). Id vero potuit omnino evenisse, ut necessitate, vel casu, ab ægrotis mortalibus in usum receptæ herbæ insignes effectus aliquos ederent, qui in fastos memoriæ hominum inscriptos mererentur recipi, & qui iidem primi celeberrimorum medicamentorum beneficas vires revelarunt. Notum est, febricitantem Indum de lacu bibisse (3), cuius amarissimam aquam invitus, imperante siti admisisset: Eum Indum febre sua intermittente ex eo potu liberatum fuisse, & eo modo corticis Peruviani virtutem primum innotuisse, cum arbores Cinchonæ nunc nomine notas in eum lacum delapsas, & saporem aquis amarum & vim febrifugam impertivisse constaret.

Cum puer sitiens non alium potum reperisset, innotuit acetum ad aspidis iectum valere (1): & cum leprosus homo mustum casu bibisset, in cuius cadum

A 2

vipera

(2) Conf. *PLUR. quest. natur.* L. II.

(1) Draco vernam nauseam sylvestris lactucæ succo abstergit: Panthera faucibus, acroniti lycoctoni veneno clausis, stercore humano medetur *PLIN.* L. VIII. c. 27. Dictamni vires vulnerarias cervæ monstrarunt *L.* XXV. n. 53. *THEOPHRAST.* L. IX. c. 16. *ÆLIAN.* *var. lect.* L. I. c. 10. *CICERO nat. Deor.* II. Sefeli eadem cervæ se purgant. *ÆLIAN.* L. XIII. c. 50. Cassiæ partem ligneam alvum ducere a simiis homines didicerunt *FALLOP. purgant. simplic.* 35. Mungos radicem (*KÆMPFER Exot. fasc.* III. c. 10.) animalculum de viverræ genere devorat, & tutum cum serpente pugnat *Auctar. herb. amb.* c. 37. 53. G. ab ORTA *L.* I. c. 44. & *LOCHNER* in propr. diss. qui eadem radice in maligno morbo usus est. Junco oculos suffusos capream conpungere, capram rubo *GEOPON.* L. 18. c. 18. *PLIN.* L. VIII. c. 50. *ÆLIAN.* L. VII. c. 14. Lauro sibi cervum mederi, quando chamaeleone comesto sibi nocuit *PLIN.* L. VIII. c. 27. Elephantum oleastro ib. l. c. 27. Testudinem contra serpentis morsum se origano munire *ÆLIANUS anim.* L. VI. c. 11. Aro ursum intestina sibi per hiemem pene connata vere liberare *IDEM* L. VI. c. 3. eundem mandragora venenatum formicas lambere *PLIN.* L. VIII. c. 27. annua fastidia graculos, perdices, merulas lauri foliis expurgare *PLIN.* L. VIII. c. 27. Columbas, turtures & gallos, helxine, anseres, anates sideritide eo fine uti *Id.* accipitres hieracii succo oculis mederi *ÆLIAN.* *anim.* L. II. c. 43. Serpentem senectam de oculis dejicere, fœniculo admoto *IDEM* L. IX. c. 16. Perdices, ciconias, palumbos origanum vulnere imponere *Id.* L. V. c. 46. A canibus herbam edentibus, ut alvum sibi ducant, artem purgandæ alvi *Ægyptios* didicisse *Id.* *ibid.* Parietaræ vires ad calculum frangendum perinde a cane ajunt se didicisse *BOCCONE.* Canis, cui dati cocculi, gramen quæsit, ut venenum evomeret *WÆFFER cic. aquat.* p. 90. Contrayervæ usum ab ove gibbosa *Vigogna* homines didicisse, quæ ea radice vescatur *Galer. di minerv.* I. p. 25. Hellebori vim purgantem *MELAMPUS* a capris dicitur habuisse. Cervi a phalangio percussi caneros edunt *PLIN.* L. VIII. c. 27. *ÆLIAN.* *var. lect.* L. XIII. c. 50. Plura collecta vide apud *ANATOLIUM*, a *FABRICIO* in *bibl. græca* editum.

(2) Dubitavit ante me *VALISNERIUS* L. III. *observ.* p. 127. *Galer. di minerv.* L. IV. p. 342. Graminis asperi usum picæ canum imputat.

(3) *GEORGI mat. med. &c.*

(1) *CELS.* L. V. c. 27.

vipera illapsa fuisset, ejusque totam cutem vis medicamenti mutasset; morbumque sustulisset, eo remedio mortales uti didicerunt (2): Vim Citri adversus serpentum morsus casu in Egypto innotuisse ATHENSÆUS (3). Herba sanguinem educens mirifico etiam ex casu innotuisse dicitur (4). Ejusmodi varia accidisse potuerunt, & debuerunt, & a mortalibus adnotari, eaque ipsa prima stamina medicine accessione aliqua auxerunt. Priscos enim adtentos fuisse NATURÆ contemplatores præcocia astronomie initia ostendunt, cum valde adhibitis temporibus stellarum exercitus in signa sua dispositus, & nominibus distinctus, annusque non mendosissimus constitutus sit.

Sed etiam in plantis dignoscendis priscos curiosos fuisse, vel ex antiquis de Egypto & de China monumentis, vel ex aliarum gentium barbararum exemplo adparet, quæ nostris etiam temporibus primævos mortales representant, artium pariter ignaræ, & literarum. Inter Celtas DRUIDÆ, viscum venerabantur, utebantur selagine, vivebant in sylvis. Nigritæ Sistenses (3) vires plantarum recte tenent, delides mortales & rudes. Congani (4) vulgo stirpium virtutes callent, iisque suis morbis medentur. Sic Beninenses (4*) In America sacerdotes Virginie (5) plantis morbos curant, earumque efficaciam (6) optime tenent, hætenus etiam antiquæ Græciæ medicis pares, quod vehementissimis pharmacis utantur, tithymalisque alvum emoveant (7). Vicini qui dicuntur Irokii (8), quinque pagani, aliæ septentrionalis Americæ populi & plantis suis in medicina sua utuntur, & eas in arcanis habent (1), folisque fere herbis indigenæ Canadiæ (2) suis malis prospiciunt. Ad Fretum demum Hudsonis (3), in ultimis fere mundi finibus, plantarum satis gnaros medicos reperiri nuperus testis existat. In altera Americæ parte Brasiliæ (4) incolæ plantas suas in numero habent, earumque vires tenent. Mexicani, gens nuper ex ignoto orbe advena, ferri ignara, moribusque barbariem primævi exprimens, stirpes tamen plurimas suis nominibus insigniverant, quæ ubertim FRANCISCUS HERNANDEZ repetiit. Viros ibi & feminas perite plantis uti testis est T. GAGE. In India orientali magnam stirpium apud indigenas Benjanos peritiam esse, dudum BONTIUS (5) agnovit, & res ipsa demonstrat.

(2) ARRETEUS & plurima ejus generis apud GALENUM *fac. simpl.* L. XI.

(3) L. II.

(4) GALEN. *purg. facult.* c. 4.

(3) *Hist. gener. des voy.* L. X.

(4) VANDENBROECK *voyag.* p. 405. LOPEZ p. 69.

(4*) *Hist. des voyag.* L. XI.

(5) *Phil. Transf.* a 1754.

(6) Exemplo Lobeliæ, Peti.

(7) *Phil. Transf.* l. c. Fumo decocti hydropem sanant *Journ. des sçavans* 1681. n. 5.

(8) Conf. in universum RANGERI nuperum testimonium.

(1) CHARLEVOIX *nov. franc.* III. p. 317.

(2) *Idem ib.* p. 364. 365.

(3) *A voyage for the discov of a Northwest passage* p. 232.

(4) *Piso de re natur. Ind.* L. I. p. 14. LEEY *Voyag.* p. 23.

(5) *Hist.* p. 160.

strat. Nam horti Malabarici 800 Tabulæ supra mille stirpium figuras continent, omnes nominibus Indicis distinctas, & Coromandelæ medicis multo maiorem in re herbaria diligentiam inesse, demonstrant, quam vel in Græcis fuerit, vel demum ante CLUSIUM & GESNERUM in Europæis.

Exstat inter mea siccarum stirpium volumina non mediocris fasciculus merorum graminum, quæ suis cum Malabaricis nominibus medici ejus regionis indigenæ Danicis verbi divini Præconibus, hi ILL. olim ARCHIATRO JOHANNI AUGUSTO de HUGO miserunt, iste pro suo, quo me prosequeretur favore, mihi donavit. Plurima sunt, perelegantia, & numero suo immensum superant, quidquid de graminibus veteres Græci & Latini reliquerunt. Olim STRABO, medicos indicos cibandi ratione, unctione & cataplasmatibus uti, omnino ut Ægyptios. Zeyloniæ incolæ suis plantis morbos suos sanant, & decocta aliaque remedia parare norunt (6). CHINENSES plantarum studiosissimi (1*), ad HOANGTI (1), tertium gentis a FOHI condite Imperatorem, medicæ artis inventionem, & stirpium nobilissimarum vires referunt (2), & opera botanica possident plenissima. Unicum describit J. BAPTISTA DU HALDE, cui titulus *Pent Sao* (3) seculo decimo sexto (4) a medico LITSCHESING compilatum, & anno fere 1597. a superstite filio editum (5). Longe supra mille plantas continet, quarum 265. aromaticæ sunt. Eas plantas Chineses in suas classes dividunt, neque iconum artificium ignorant. Est etiam inter meos libros Compendium botanicum Chinesi lingua editum, non pars prioris, quod citavi operis, cum ex omnibus classibus plantas aliquas contineat, arbores, cerealialia, cucurbitaceas, amaranthos, lapatha. In eo opere centum & quinque icones numeravi, rudes equidem, ejus fere saporis, qui est in plantis a SCHOIFFERO depictis. Multo tamen meliores sunt, quam DIOSCORIDÆ illæ, quarum aliquas DODONÆUS edidit, & quas nemo agnoscât. Nostræ Chineses ad naturam delineatæ facile ad suas plantas reducuntur, ut in cerealibus, palmis, amaranthis expertus sum: neque absque suo sunt artificio: Sunt enim, in quibus nervos albos in nigro folio sculptor accurate expressit, neque sine difficultate. Catalogum medicamentorum simplicium, Sinis medicis familiarium, quorum longe major pars est ex vegetabili regno, CLEYERUS edidit (6). Chinesium stirpium descriptiones, ut ex J. BAPTISTÆ DU HALDE opere video, a coloribus aliisque signis sponte oculos ferientibus sumuntur, non sine hyperbola: virium longa adest enumeratio, & supra verum,

A 3

quod

(6) VALENTYN *Oostindien* V. p. 43.

(1*) In Cataya (Chinæ parte boreali) omnes fere incolæ plantarum habent cognitionem RUBRQUIS p. 68.

(1) BOYM *Epb. Nat. Cur.* dec. II. anno 10. *Supplem.*

(2) Ginseng apud du HALDE T. III.

(3) *Pan San Kan Mau* opus medici LITSCHI SIN, vocat Cl. MALOUIN, qui excerptum legit *Chym. medicin.* T. I. p. 8. & addit esse *Pandeas medicas.*

(4) Recusum a. 1684. du HALDE.

(5) DU HALDE.

(6) *Medic. Chin.* p. 25. P. II.

quod commune antiquorum vitium fuit. NIPONÆ incolæ, quos vulgo Japonenses vocant, florum & arborum valde studiosi, plurimas plantas aut utilitate sua nobiles, aut pulchritudine, notas habent, ut sua ipsis nomina imposuerint, suisque characteribus insigniverint. Species 456. KÆMPFERUS recenset, qui numerus in brevi, & multis catenis quali adstricta peregrinatione, lectarum utique magnus est.

Chinenses ex Ægypto in Orientem advenisse nuper (1*) probabile factum est, aut certe artes suas ex Ægypto habuisse: Characteres (1) enim Chinesum in sua elementa resoluti, cum Ægyptiis nominibus conveniunt: multa etiam utroque gens similia habet, in moribus, inque miti & a bello adversa politia. In Ægypto primum artes ad aliquam perfectionem pervenerunt, ipsa etiam astronomia, cui serenissimum cælum favoriseret: tum geometria (1†), & medicina (2), ne Græcis quidem medicorum Ægyptiorum peritiam (a) diffidentibus, & denique chemia (b). Sed multas artes & opificia Ægyptiis familiaria in plantis occupata fuisse constat exemplo textoriæ artis, ex lino & ex gossypio suam materiem recipientis: papiri, ad scribendi usum antiquissimæ (c), cui arundinacea folia frequens in Nilo planta prima suppeditavit. Navigia (d) ex eadem papiro fabricarunt, non alteri genti ob Nili frequentissima brachia magis necessaria. Denique zythum (e) Ægypto debetur, vitium pariori matri, & nostro tempore in eadem regione paratur (f).

Verum etiam victum suum Ægyptiis fere unice ex plantis (g) repetierunt, cum animalibus jugulandis religione vincti abstinere. Quare plurimas stirpes eos ad usus adhibuerunt. Ipso gramine hic dulci, hominibusque & pecoribus alendis apto, primum usi sunt (h). Inde ad cerealium cognitionem proxima via ducebat. OSIRIDI (i) certe & ISIDI (k) frumenti inventio tribuitur. Nymphæam (l), sibi propriam, quam eandem Lotum & fabam Ægyptiam, &

(1*) Post KIRCHERI conjecturam.

(1) Vide Cl. TURBERVILLE NEEDHAM de ea re libellum, & eruditæ Cl. de GUIGNES dissertationes.

(1†) SUIDAS l. p. 475. ob agrorum in ampla planitie necessariam divisionem.

(2) Ab Osiride sive Sole PLINIUS Lib. VII. ab Hermete BORRICH, p. 43. 44. ab Api CLEM. ALEXANDER & AESCHYLUS in *Supplic.*

(a) HOMERI testimonio *ὄψος*, δ.

(b) PLIN. L. VII.

(c) Annuli & porcellanæ coquendæ artem calluisse CAYLUS *recueil d'antiquit. Egyptien.* cum ejus generis idola cum mumiis reperiantur. Lapidés cæruleos factitios rex ægyptius invenit THEOPHRAST. λ, θ.

(d) THEOPHRASTUS L. IV. c. 9.

(e) DIODOR. SIC. *Biblioth.* L. I. p. 17. edit. ann. 1604. MEIXOM, de *cerevis.* c. 4.

(f) MYLLER *Reise nach dem gelobten Lande* p. 536.

(g) DIODOR. SICUL. *Biblioth.* l. 43.

(h) DIODOR. SICUL. *ibid.*

(i) DIODORUS *ibid.*

(k) DIODORUS *ibid.* c. 27. etiam inscriptione citata.

(l) P. ALPIN *plant. ægypt.* l. c. 34. p. 40. RUMPF *berbar. Amb.* L. XI. c. 50. DIOSCORID. L. IV. c. 14.

& ciborium (m) dixerunt, semina ad panificia (n) adhibuerunt, tum radicem colocasiae (o), papirique (p), & loti (q), & arachidnam (r). Melones alunt optimos (s).

Sed etiam medicas plantarum vires dudum perspexerunt. Non dubium videtur, succum papaveris, qui in Thebaide (t) optimus stillat, ipsum nepenthes fuisse, quod Helenæ Thebis Ægyptiis ad sopiendum mœrorem propinatum fuisse, HOMERUS (u) canit. Olea varia ex urtica (x), raphano (y), glande unguentaria (z), cypro (a), cici (b) parabant, cum imprimis unguentis & emplastris copiose uterentur (c). Raphano phthifin cordis sanabant (d); sed hæc apud antiquos lege, & apud BORRICHIIUM (e).

Non disputo nunc, num in hac Ægyptiorum sapientia multum vanitatis fuerit (f), numve mali fuerint medici, si nobiscum comparaveris. Id volo, plantas suas ob rem cibariam, ob medicinam, obque alias artes Ægyptios præcociter cognitasse habuisse.

JUDÆI artes suas & medicinam ab Ægyptiis habuerunt. Plantas iidem minime neglexerunt, quorum sapientissimus princeps omnes a Cedro, Libani excelsa arbore, ad humillimum murorum hyssopum, stirpes, earumque virtutes cognitasse habuerit. Multæ etiam in *sacris scripturis*, omnium librorum antiquissimis, plantæ nominantur; non ideo certe recensæ, ut botanice inde disceremus, parvisque notis aut nullis designatæ. Ita fit, ut plurimorum nominum valor incertus sit, cum & unico libro tota lingua contineatur, & Rabbini, qui unici per tot secula fere linguæ antiquæ doctores fuerunt, cum res ipsas ignorarent, nomina interpretari omnino non potuerint. Nostro demum fere ævo inceptum est, ex ditissima linguarum, Arabica, Hebraica undique additi, sensus vocum hebraicarum obscuriorum eruere; neque id inutile consilium fuerit, dum modo Arabica nomina, ex quibus Hebraica explicamus, ipsa

(m) Ciborium seu faba ægyptia Διόδορ., ibid. 34. Fabam Loto aliquanto maiorem facit THEOPHRASTUS L. IV. c. 9.

(n) DIODOR. L. p. 34. IV. c. 109.

(o) P. ALPIN I. c. 33.

(p) βυβλος edulis HERODOT. L. II. p. 121.

(q) DIOSCORID. l. c.

(r) THEOPHRASTUS *hist. plant.* I. c. 1.

(s) P. ALPIN I. c. 38.

(t) GALEN. *antidot.* L. II. P. ALPIN L. IV.

(u) *Odyss.* 3.

(x) PLIN. L. XXII. c. 13.

(y) IDEM L. XV. c. 7. L. XIX. c. 5.

(z) DIOSCORID. L. IV. c. 154.

(a) PLIN. L. XII. c. 14.

(b) PLIN. L. XV. c. 7.

(c) CONRING. *ægypt. medic.* p. 100.

(d) PLIN. L. XIX. p. 168.

(e) L. c. p. 112. seqq.

(f) WOTTON *anc. and mod. learn.* p. 116, sq.

info ad suas plantas reducere facile foret. Iter gnarorum virorum, munificentia Regis Dacie sustentatum, multum hic lucem spondebat; neque desperamus, etiam plerique hi industrii per grinatores prematuro fato abrepti fuerunt, ex eorum tamen conservatis thesauris rem herbariam orientalem, & potissimum etiam sacrarum stirpium cognitionem, incrementa capturam.

Vel ideo tamen Judæcorum memini, quod hortos cum studio coluerint, magnum enim id ad cognitionem stirpium promovendam auxilium fuit. Plurimas enim per eam curam plantas in exiguo spatio suo sub imperio habere licet, quas alioquin vix milesimus mortalium per avia montium, inque remotis regionibus veniretur: deinde totam plantæ vitam, per singula incrementi sui stadia, persequi, speciesque sibi vicinas cominus oppositas intueri, infinitam vim ad veram definitionem specierum habet. Adde, quod multi mortales in uno horto erudiri possint: quod rei ipsius amenitas & splendor divites, & principes ipsos incitet, ut sumtus inquirendas undique stirpes augendumque quasi subditorum numerum erogent.

Ceterum aliæ regiones aliis in horticorum amore præstiterunt. ALCINOI (g) horti, quos HOMERUS describit, præter frugiferas aliquas arbores, & vites, vix quidquam videntur habuisse, quod ita vocamus, curiositatis. Multo peritiores Mexicani, quorum rex MOTEZUMA (h) vasti imperii pulcherrimas & medicatas plantas in horto suo eo fine collegit, ut non aliunde medici stirpes legerent, quibus urbis dominæ civibus mederentur (i). Arborum Paradisos PERSÆ colebant, quas CYRUS minor sua manu plurimas plantavit. Ipse frus ille CAMBYSES Persicam in Ægyptum adtulit, quæ ex hostis beneficio in mitissima regione dulcissimos fructus tulit. Eum imitatus HARPALUS (k) arbores Græcas Babylonem transferre conatus est (l).

§. II. *Tempora Heroica.*

Ut inter Americæ septentrionalis venatores unus & alter stirpium amator peritia sua eminet, ita etiam in Ægypto & in Græcia passim factum est, ut aliis alio plantarum curiositate magis teneretur. Hi primi fuerunt medici. AVIS (m) remedia incidentia & λυτῆρια primus invenisse dicitur: inter Græcos CHIRON (n) Theſſalus, paulo ante Trojana tempora, medica laude inclaruit. Astronomiæ idem adeo peritus fuit, ut sphaeræ inventum, & recensum per signa Stellarum immensum exercitum NEWTONUS ei viro tribuerit. Herbarium vires

ita

(g) HOMER. *Odysſ.* L. VII. Hortos Græcorum fuisse pomaria Cl. MARTYN.

(h) GAGR *voyag.* p. 80

(i) *Hist. des voyages* T. XIII. L. V. c. 10.

(k) THEOPHRASTUS *hist.* L. IV. c. 4.

(l) PLUTARCHIUS in vita ALEXANDRO tribuit.

(m) CYRILLUS adversus JULIANUM, Artem medicinæ invenit SUIDAS p. 493.

(n) PLIN. L. VII.

ita perspexit, ut ab eo AESCULAPIUS (o), & ipse demum ACHILLES (p); eam scientiam acceperit. Ob ea merita Magnetes primitias herbarum CHIRONI (q) offerebant, quas invenisset. Amara fuit radix, quam edoctus ab ACHILLE PATROCLUS EURYPYLI (r) vulnere imposuit.

CIRCE radicum & herbarum vires notas habuisse dicitur (s); sic MEDEA & DIOSCURI herbas invenerunt (t).

MELAMPUS vel coævus CHIRONI fuit, vel multo antiquior, coævus, si IPHICLO (u) non inutile consilium dedit, qui fuit inter Argonautas: multo antiquior, si PROETI delirantes filias Helleboro & balneis sanavit, antiqui Regis, & quem inter & ATREUM multi Argis Reges imperarunt (x). Sed etiam HERCULES ab anticyreo aliquo cive helleboro sanatus est, cum furore laboraret (y).

ORPHEUS inter Argonautas de herbis dicitur scripsisse, curiosa aliqua, qua mitiori voce superstitiosa vult PLINIUS: quod commune antiquitatis, & fere ignararum gentium, vitium fuit (z).

CHIRONIS botanicam peritiam AESCULAPIUS non totam deseruit, si vere aliquis fuit ejus nominis Græcus chirurgus (a).

Φαρμακία (b) certe a PHOEBO Aesclepiadeis data esse legimus, quibus laborantibus mortalibus mederentur, neque male monuit SCRIBONIUS, priscos mortales, in tanta chirurgorum imperitia, ferro se minus faciles præbuisse, ut prior usus fuerit medicamentorum (c). Potiones medicatas AESCULAPII PINDARUS cum aliis ejus DEI remediis conjungit (d). Creticis herbis Androgeonem restituisse PROPERTIUS (e). Herbas, quæ humidis, & siccis, & ardentibus ulceribus conveniant, & artem miscendorum medicamentorum suos docuisse

(o) HOMER. *Iliad.* IV. CHIRON AESCULAPIUM educavit PINDARUS *pyth.* od. III.

(p) HOMER. *Iliad.* L. XI.

(q) PLUTARCH. *Sympos.* L. III. Etsi paucarum plantarum cognitionem GALENUS ei pene invitus relinquit *de antidot.*

(r) HOMER. *Iliad.* L. XI.

(s) DIODOR. SICUL. *bibl.* L. IV.

(t) EUSEBIUS *preparat. Evangel.* I. c. 7.

(u) Rubiginis ferri adversus sterilitatem APOLLODOR. *Argon.* L. I.

(x) GALEN. *de atra bile* c. 7. PLIN. L. XXV. c. 21. HERODOTUS L. XI. PAUSANIAS *Corinthiac.* ORIBAS *collect.* VII. c. 27. ex RUFO. APOLLODORUS *bibl.* p. 46, a, b.

(y) HEPHÆSTION apud PHOTIUM p. 474. STEPHANUS in voce *Anticyra*,

(z) L. XXV. c. 5.

(a) APOLLODORUS p. 115. qui non alia merita viri citat.

(b) EURIPIDES in *ALCESTI*.

(c) In *præf.*

(d) *Pyth.* L. III.

(e) L. II, c. 1.

docuisse PHILOSTRATUS & PHOTIUS (f). Non dissimulo, dubitari posse, num omnino Græcus aliquis medicus fuerit, cui nomen fuerit AESCULAPIUS. Nam & PAUSANIAS reliquit aerem esse, qui AESCULAPIUS vocetur (g): & nomen (h) totum orientale est, chirurgo aptissimum; neque ullum aptum sensum in græco sermone habet. (i).

Mihi vero omnino certum videtur, Græcos, agrestes homines, diutius longe, quam orientales gentes, primævam barbariem retinuisse. Literas a CADMO (k) habent, Reges ex AEGYPTO (l), segetes a CERERE (m) Sicula, a BACCHO (n) vites; ante hos, exteros homines, glandibus contenti, sylvarumque tutamine, urbes sero coluerunt, & Trojanis etiam temporibus multarum artium (o) ignari, inquiete & piraticæ vitæ dediti, latrocinii omnia commercia intercipientibus, tranquillioribus studiis nondum se dederant, & librorum nullum veltigium ostendunt. Medicina, quam HOMERUS describit, trecentis annis (p) Trojanis temporibus minor, tamen rudissima fuit. Exsugebant vulnera, abstergebant, radicem imponebant, deinde large heroi vinum cum derafo (q) casco propinabant, quo nihil poterat cogitari alienius. Si morbus aliquis vulgo ingravesceret, ne tentabant quidem mederi (r), & omittis omnibus veris auxiliis inam DEORUM sacrificiis & expiationibus placare adnitebantur. Quare Græcos sensim demum, a coloniis orientalibus expolitos (s), aliquos in medendo inque plantarum notitia progressus fecisse putes. Omnes certe eorum philosophi in Ægyptum, adque Persas & Indos peregrinationes suscepunt, ut ex morationum gentium inventis lucem conciperent. Huc ORPHEUS, MELAMPUS (t) ipse, EPIMENIDES (u); huc PYTHAGORÆ (x) & THALETIS (y) mathemata, & DEMOCRITI (z) chemica peritia & DÆDALI

(f) PHILOSTRATUS apud PHOT. p. 1022.

(g) *Achaic.*

(h) אִישׁ בַּלְפִּים vir cultorum.

(i) אִישׁ בַּלְפִּים אִישׁ בַּלְפִּים אִישׁ בַּלְפִּים sive quod dura curando superet vitis, CÆLIUS *præfat. Chron.* SUIDAS p. 352.

(k) SUIDAS p. 493.

(l) Per SOLONEM HERODOT. L. II. conf. PLUTARCHUM *Sympos. sapient.*

(m) ARHEN. d.

(n) Idem fuisse videtur, qui OSIRIS, Ægyptius: uterque vini inventor, & hederæ,

(o) Et picturæ.

(p) Ex marmoribus *Arundelianis.*

(q) *Iliad.* L. XI. Excusat PLATO *Politic.* L. III. non negat.

(r) CÆL. *præfat.* L. I.

(s) Magnam partem literarum suarum ab Ægyptiis habuisse Græcos PLINIUS L. XXV. c. II. LAERTIUS in THALETE.

(t) DIODOR. L. I. HERODOT. L. II.

(u) LAERTIUS L. I.

(x) PLIN. L. XXV. n. 5. L. XXX. n. 2. DIODOR.

(y) D. LAERTIUS.

(z) PLIN. I. c. AELIAN. *variar. lect.* L. IV. c. 20. SUIDAS p. 542. DIODOR. *conf. BORRICH. ægypt. sap.* p. 71.

DÆDALI machinæ (a). Ita etiam factum est ut ad Ægypti exemplum, medicina Græcorum fere in herbis substiteret (b).

Antiqui etiam in herbas amoris signum manifestum est, quod maximi quique hominum alicujus plantæ invento inclaruerint, quam posterī ejus nomini dedicarent. OSIRIDI (c) & BACCHO hedera sacra fuit, quæ noluerit ultra Nyssam germinare, tum ferula (d); HERMETI mercurialis (e), NEPTUNO picea (f). Ita HERCULIS nomine multæ stirpes (g) insignitæ supersunt, & MELAMPI nomen in Melampodio (h) hæsit, CHIRONIS in utroque Centaurio (i), ACHILLIS in Achillea (k), AJACIS in Hyacintho (l), TEUCRI in Teucrio (m), EPIMENIDIS in Scilla (n), ALEXANDRI in Rusco (o). ARISTEO alii cultum oleæ tribuunt (p).

Et ne DEÆ quidem absque suis stirpibus fuerunt. Artemisia DIANÆ nuncupata fuit (r), PALLADI olea (s), quam sponte natam colere docuisset, Helenium formosæ TYNDARIDI, & CERERI laus culti frumenti tribuitur, quod olim sponte provenisset. Sed etiam posterioribus temporibus Reges plantas suo nomine insigniri passi sunt, sive eas invenissent, ut Gentianam GENTIUS (t), Lysimachiam LYSIMACHUS (u), sive ab aliis imponi paterentur, ut Eupatorium MITHRIDATI, ut Polemonia, tum Artemisia forte (x), etiam Romæ Fulviana (y).

B 2

§. III.

- (a) DIODOR.
- (b) PLIN. L. XXVI. n. 6.
- (c) PLUTARCHUS in *Iside & Osiride*.
- (d) DIODOR. IV. c. 4.
- (e) PLIN. L. XXV. c. 18.
- (f) PLUTARCHUS *Quest. conviv.* L. V.
- (g) PLIN. L. XXV. n. 15.
- (h) L. XXV. c. 21.
- (i) Quod Centaurio sanatus fuisset, cum casu sagitta Herculis se convulserasset PLIN. L. XXV. n. 50. Centaurium invenisse alibi c. 14. & Chironium c. 16. & panax chironium c. 13.
- (k) PLIN. L. XXV. n. 19. qua Telephum sanasset.
- (l) At At PLIN. L. XXI. n. 38.
- (m) PLIN. L. XXV. n. 20.
- (n) THEOPHRASTUS *caus.* II. c. 22.
- (o) STEPHANUS p. 96.
- (p) Quam a Nymphis didicisset DIODOR. IV. 83.
- (r) ARTEMIDE ILITHUIA PLIN. L. XXV. n. 36. Dianariam VEGETIUS dicit.
- (s) DIODOR. SICUL. L. V. 73. PLIN. L. XII. c. 2.
- (t) PLIN. L. XXV. c. 34.
- (u) IDEM L. XXV. c. 35.
- (x) IDEM L. XXV. n. 36.
- (y) IDEM L. XXVI. c. 57.

§. III. *Homerus, Hesiodus.*

Non longe a temporibus heroicis hos superstitionum antiquissimos scriptores removebimus, qui vel cœvi fuerunt, aut sibi proximi, neque enim in utramque sententiam testium defunt. Et HOMERUS (2) quidem alienissimo sine cecidit, plantarum vero aliquoties meminisse, magicæ radicis Moly, & Nepenthes Egyptii, nam & ipse florentissimam regionem adiverat, ejusque laudes & Thebarum splendorem magnifice extollit:

HESIODUS *Opera & dies* titulum fecit poemati, in cuius parte priori consilia sua dat, quomodo honestus per labores victus parari possit, neque enim navigationem omittit. Brevissimi (a) poematis pars maior ad agri vitiumque culturam pertinet: sed ita paucis, ut præter aratri figuram & materiem, temporaque arandi, ferendi, vitiumque putandarum, parum inde discas. DIES mera sunt superstitio. In alio, ut puto, libro *πολιον* ad omnes res magni momenti valere reliquit (b). Nitida editio exstat Rupellæ ann. 1592. 8°. curante J. SPONDANO, reliquas omitto.

§. IV. *Incrementa Botanices per Philosophos.*

Circa CYRI tempora, & LX. Olympiadem, magna in Græcia florente & pacata rerum conversio facta est, AMASI & CROESO literas remunerantibus. Plurimi enim eodem tempore viri eximii animum ad philosophiam adplicarunt, idque *seculum septem sapientum* fuit. Eorum aliqui morum disciplinam, arteque imperii, alii mathematica potissimum sibi pensum fecerunt, plerique tamen rem naturalem non neglexerunt. Antiquior reliquis EPIMENIDES (c), cuius æstium in sacris literis repetitur, longissimas per quinquaginta & septem annos peregrinationes suscepit, quo toto tempore fabulosi homines eum dormisse scripserunt. Ea itinera præter superstitionis aliqua, tamen etiam potissimum plantarum cognitioni impendit (d). Scilla multum usus est, quæ ab ejus nomine *Epimenidea* dicta est.

PYTHAGORAS, magnus & ipse peregrinator, neque expers superstitionis, victimam animaliam, & pitulum etiam potissimum (e), ad Egyptiorum, ut putes, exemplum, totum rejecit, inque plantis foliis alimenta quæsit. Deinde, cum medicinam etiam fecerit (f), rem herbariam non potuit non coluisse, & de

(2) DIODOR.

(a) Libri tantum secundi.

(b) THEOPHRASTUS L. IX. c. 21, tum de *Μυσπο*.(c) Ante septem sapientes vixisse, Olympiade trigesima *SUIDAS* p. 821.(d) DIOGENES LAERTIUS L. I. c. 10. vocat *αρχολευμενον περι εριστορικων*.(e) PLUTARCHUS *quest. conviv.* L. VIII.

(f) CELSUS præf. ad L. I. DIODORUS LAERTIUS L. VIII. c. 1.

de earum viribus libellum reliquit (g) & de bulbis (h). Brassicam præ aliis laudavit, & Anisum (i), & Sinapi (k). Fabas damnavit, quibus etiam Ægyptii sacerdotes abstinuissent (l), ut ne adspicerent quidem (m). Damnavat & atriplicem (n). Duas rutas distinxit (o). Sed ejus scripta interciderunt.

Qui ex ea schola prodierunt Itali & Siculi Philosophi, medicam artem, & anatomen, variis inventis auxerunt. Mollem medicinam, quæ in unguentis & cataplasmatibus fere occuparetur, ab Ægyptiis habebant (p).

ACRON Agrigentinus, Empiricus, vanus homo, scripserat *περί τροφῆς ὀφθαλμῶν*, cujus operis secundum librum SUIDAS citat.

EMPEDOCLES & medicinam (q) fecit, & de plantis scripsit, quarum semina verà ova esse sagax-vidit: sed & sexum & sensum plantis tribuit (r); rei naturalis enim videtur insigniter cupidus fuisse, cujus studio vitam impenderit. Neque enim mihi dubium videtur, quin Ætnæ (s) phenomena contemplaturus, perierit, aut a fumo suffocatus, aut in craterem illapsus, aut lapidibus obrutus.

EPICCHARMI pariter Siculi de medicina (t), & de plantis opiniones passim a PLINIO recensentur. Brassicam sylvestrem adversus canis rabidi morsum commendavit (u) & ad tertium morbos (x).

PHILISTION Locrensis medicus ex ea secta laudatur. Ejus aliqua fragmenta supersunt, Brassicam ad opisthotonum prodesse (y), & Staphylini radicem in lacte coctam ad urinam ciendam (z) valere. Scripsit de paucis generibus (a). GALENUS l. de salubri victu tribuit, qui est inter HIPPOCRATICOS (*).

B 3

Sed

(g) PLIN. L. XXV. n. 5. Eum nonnullos CLEEMPORO medico tribuere L. XXIV. c. 17. Mirifica vero plantarum nomina sunt (PLIN. L. XXIV. c. 99. 100. 101.) Minyas, Aproxis &c. nemini posteriorem dicta.

(h) PLIN. L. XIX. Idem, ut puto, liber, qui *περί σκευῶν*, Acetum scillicet ex eo describitur GEOPON L. VIII. c. 42.

(i) PLIN. L. XX. c. 17.

(k) PLIN. VALER. L. IV. c. 28.

(l) HERODOT. II.

(m) IDEM *ibid.*

(n) PLIN. L. XX. c. 83.

(o) IDEM *ibid.* c. 51.

(p) CONRING. p. 100. ISOCRATES *Laud. Euripid.*

(q) CELS. præf.

(r) ARISTOTEL. *plant.* L. I. init.

(s) Conf. LAERT. L. VIII. c. 2.

(t) IDEM L. VIII. c. 3.

(u) PLIN. L. XX. p. 201.

(x) *Ibid.* c. 8.

(y) IDEM *ibid.*

(z) IDEM *ibid.* c. 15.

(a) ATHENÆUS L. III. PLUTARCHUS *quest. conviv.* L. V.

(*) *Comm. in Aphorism.* VII. n. 1.

Sed multo major fama est DEMOCRITI Abderite, magni peregrinatoris (b), qui sapientes Egypti (c), Arabiæ, Persiæ (d), Ethiopiæ (e), Phœnicæ (f), Aethiæ (g), Indorum (h) viros audiverit. Vitam in contemplationibus transegit: unius naturæ amore captus. Nam & chemicis artibus indulsit, nihilque exivit, presolorum similes (i), & animalia per singula membra descripsit (l), & plantarum omnium succum expressit (l). Georgica scripsit (m), & librum causarum de seminibus; & herbis, & fructibus (n). Rei rusticæ præfatum fuisse credas, qui prævisa raritate olivarum, coempto undique oleo, divitias colligere, quas generoso animo repudiavit, contentus ostendisse, esse sibi unde divitias haberet, si cupiret habere (o): ejusque de bene (p) multis scriptas sententias superfluit (q). Aeschynomene in Arabia vidisse potuit, ejusque ad contactum quasi fugam (r). Raphano venerem stimulari docuit (s), & abdicata cibis ob flatulentiam rapa. Arbores omnes brevis ævi esse scripsit, quæ recto essent caudice (t). Laurum ita feri jubet, ut grandissimæ bacce paulum conterantur (u). Sed vera opera videntur fuisse *μεγας μεζανισμος* & *περι φυσικας κοσμου* (x). Neque tamen dissimulari potest, communi sui ævi vitio fere fuisse contaminata, quæ de plantis reliquit. Quis *Nyctegriton* (y) credat noctu lucere? sed & ipse PLINIUS vana (z) & incredibilia de plantarum viribus irreptisse queritur (a). *Φυσικα* & *μεγμα* antiqui fano tempore ei videntur tributa fuisse. Medicum librum DEMOCRITO inscriptum Arabes habuerunt, in quo emplastrum de bryonia (b) & alia medicamenta dicuntur, quæ in MESUES opus transierunt. Dracunculum mire hæmorrhoidibus

(b) Neminem se plura itinera suscepisse, ipse apud CLEMENTEM ALEXANDR. Stromat. I.

(c) LAERT. L. IX.

(d) IDEM.

(e) PLIN. L. XXV. n. 5.

(f) IDEM L. XXX. n. 2.

(g) ARLIAN. var. lect. L. V. c. 20. LAERT.

(h) ARLIAN. ibid.

(i) SENECA Epist. 90. Smaragdorum.

(k) De Chamæleonte PLIN. L. XXVIII. c. 8.

(l) PETRONIUS.

(m) COLUMELL. L. XI. c. 3.

(n) LAERT. L. IX. c. 7.

(o) PLIN. L. XXIV. c. 17.

(p) IDEM.

(q) Ut de aizoo PLIN. L. XVIII. p. 121.

(r) APOLLODORUS, DEMOCRITI sectator, certe descripsit PLIN. L. XXIV. n. 102.

(s) PLIN. L. XX. c. 4.

(t) THEOPHRASTUS caus. II. c. 16.

(u) PLIN. L. XVII. c. 11.

(x) SUIDAS.

(y) PLIN. L. XXI. c. 36.

(z) L. XXV. c. 5. ad L. XXIV. c. 17. vide etiam apud C. BASSUM.

(a) Vide emplastrum PLIN. L. XXIV. n. 102. & achamenida, & theon brotin, & adamantidem, & therionarcam, &c.

(b) L. III.

dibus conducere scripserat, & confirmat MESUE. Medicum consilium ejus citat AURELIANUS (c), & librum de epilepsia (d), quem tamen genuinum esse dubitat. Olim GELLIUS vidit, multa spuria DEMOCRITO tribui (e), & de Pseudo Democrito dicemus inter Geoponicos.

§. V. *Per Sacerdotes & Asclepiadas.*

Quo tempore neque libri scribebantur, neque diversæ regiones epistolarum commerciis sua secum inventa mutuo communicabant, difficillime fiebat, ut aliorum temporum, aliarumve regionum, inventa aut experimenta colligerentur: ut fere quisque sibi disceret, eorum, quæ ante se inventa forent, ignarus. Huic malo partim peregrinationes subvenerunt, partim Sacerdotum instituta & Scholæ. Quisquis fuerit AESCULAPIUS, non solum filios suos & familiares sua medicamenta docuit (f): sed certe plurima ejus templa (g) extiterunt, in quibus sacerdotes lucrosa (h) oracula consulentibus ægrotis DEI sui nomine reddebant: & multis seculis hæc fiducia penes AESCULAPIUM superstit, cum & GALENUS passim (i) consiliorum DEI meminerit, & JULIANUS (k) testem se offerat, sæpe se a DEO sanatum fuisse. Idem ergo & sacerdotes erant & medici, suasque habebant formulas, quas per insomnia (l) incubantibus in templo ægrotis, aliisve modis impertiebant, sæpe per ænigmata (m). Bonos eventus ægroti donis sæpe lautissimis remunerabant, etiam dedicatis membris (n), quæcunque laboravissent. Eosdem vero eventus sacerdotes in tabulas referebant, quas in templis adservabant; & medicamenta, quæ profuissent (o). Sed etiam alia medicamenta, ut ea usus probasset, in templis deponabantur. Aurifabri collyrium a moriente auctore in templo Ephesio dedicatum fuisse, ut ii, qui a medicis deserti essent, in templo sanitatem consequerentur, locus AETII docet (p). Neque undique spernenda esse ea consilia, vel ex MERCURIALI (q) adparet, qui aliquas vetustorum marmorum inscriptio-

nes

(c) *Acut.* III. c. 16.

(d) *Chronic.* IV. c. 1.

(e) IX. c. 12.

(f) PHOTIUS p. 1023. ex PHILOSTRATO.

(g) Magnam enumerationem vide apud J. Henric. SCHULZE p. 117. sqq.

(h) Conf. SCHWARZ de *Aesculap.* & *Hygiein.* p. 18. sqq.

(i) *Simplic. facult.* L. II. & in vita sua.

(k) Apud CYRILLUM.

(l) Conf. LUCIAN *Pseudomantis.* ARISTOPHANES *Plutus.*

(m) Quo *γλῆττο* uteretur, præceptum est per somnum, ut æger sub ove se lactare videret ARTEMIDORUS.

(n) Fictilis homo hydropicus HUNDEBTMARK *invent. art. med.* & *exposit. ægrot.* p. 49.

Hic mos nondum obsolevit. LAURETI oculi & crura adpendi BREVAL *voyag.* II. p. 228.

Omnes fere artus eo more se expressos vidisse ADDISON *Italy.* p. 54.

(o) GRUTERUS I. L. XX. In templo arcis urbis Cos STEABO L. XIV. p. 365. Epidauri PAUSANIAS *Corinth.*

(p) *Tetrabibl.* II. S. 3. c. 112.

(q) *Gymnast. med.* L. I. c. 1.

nes collegit. Balsamica fructuum Pini in hæmoptoe vis ex ejusmodi marmore docetur. Theriacam ex plantis aromaticis compositam PLINIUS ex templo Aesculapii habuit (r).

Ita *materia medica* paulatim nascebatur eorum nempe remediorum census, que feliciter in morbis adhibita fuissent. Denique & hoc medicine præsidium ex Ægypto in Græciam translatum est. In templo Vulcani Memphitano tabule consiliorum medicorum servabantur (s).

§. VI. *Schola medicæ.*

Neque hæc sola utilitas fuit sacerdotii cum arte medica conjuncti. Filios suos & familiares jam AESCULAPIUS medicamentorum potestatem docuit (t). Cum deinde in sacra sede perpetua ægrorum cura ad posteros sacerdotum descenderet, erudire susceperunt filios, qui eadem in arte vitæ alimenta essent reperturi. Ita scholæ nate sunt in templis medicæ, aliæ aliis celebriores, celeberrimæ Cnidia, Italica, & Coa (u). In Cnidia schola EURYPHON paulo ante HIPPOCRATIS ævum eminebat, quem Cnidiarum sententiarum auctorem faciunt. Multum indulgebant vehementibus medicamentis (x), flori æris, elaterio, gnidio (y) cocco, succo hippophaes, peplo. Ceterum & ipsi fere ex herbis sua remedia sumebant (z): ad botanicen vero hætenus facit, quod earum in morbis usum, sæpe paradoxum, tradant. Quæ ad praxin faciunt, suo loco a nobis recensentur.

§. VII. *Hippocrates. Libri gemini.*

Non hic locus fuerit de summo isto medico fuisse dicendi: ejus enim merita in morborum potissimum historia, inque macula chirurgia pono. Botanicen hætenus attingit, uti plantæ aliquæ ad victus rationem, & ad morbos curandos faciunt. Earum cognitionem & a parentibus & avis habuisse potuit, & ex templi Coi tabulis, in quibus remedia (a) morborum in posterorum usus servata fuisse diximus. Iis tabulis HIPPOCRATES uti potuit, neque

(r) PLINIUS L. XX. c. 24.

(s) GALEN. *compof. medic.* L. V. c. 2.

(t) PHOTIUS p. 1022.

(u) GALEN. *meth. medend.* L. I. c. 1. p. 11. Cnidiam scholam potissimam Coæ scholæ æmulam fuisse, & de inventorum multitudine certasse, Coæ tamen discipulos fuisse numerosiores.

(x) Ex istis *κατασκευαῖς*, quem alias ostendimus, manifesto Cnidiam placita continere. Huc etiam liber *περὶ γυναικείων ἰσχυρίων* Quosius.

(y) RUFUS *Ephef.* ORIBASIVS in *collect.* L. VII. p. 324.

(z) De veteribus in universum PLIN. L. XXVI. n. 6.

(a) In templo Coi multa fuisse dona & formulas sanationum STRABO L. XIV. HIPPOCRATEM Diætetica inde summisſe STRABO, ex nonnullorum scriptis.

neque ullum opprobrium mereri (b), neque si ejus ævo conflagrarunt, & si bello faciente in Thessaliam peregrinatus est, continuo odium ejus incendii ferre meruit. Plantis in sanandis morbis fere usum esse certum est, neque id PLINIUS præterit (c). Fortissimis vero purgantibus medicamentis utebatur, cum mitiora nondum innotuissent (f). Medicinam quidem, ut reliqui antiquorum, fere stirpibus earumque (g) partibus fecit: cæterum quibus usus sit, non adeo facile est dicere. In universis quidem operibus HIPPOCRATIS nomine venientibus circa 230 (h) plantas nominantur: Sed eorum operum pars magna incertorum est auctorum. Quare primum de iis dicemus libris, qui omnium consensu HIPPOCRATICI sunt: Deinde de reliquis, qui pro minus genuinis habentur.

Prior eademque major pars (i) libri *de victus in acutis morbis ratione gemina* (k) est, nemine contradicente, & princeps utique exemplum est medicinæ Clinicæ HIPPOCRATIS. In eo plusculæ ex plantis medicinæ tanguntur, etiam potissimum ptisana ex hordei cocti, siccati, tritique, polline parata, quo pulvere, uberiori aut pariori, in aqua diluto ægros acute laborantes fere alebat. Deinde medicamenta non paucissima præscribit, purgandi quidem sine veratrum (l) nigrum, peplion, quod videtur de tithymali genere fuisse: quæ medicamenta ad alvum ducendam addit optima esse. Meconium album & ipsum videtur alvum duxisse (m). Deinde suis purgantibus medicamentis corrigentia addit (n), daucum, fefeli, cuminum, silphium. Potus etiam diæteticos varios indicat, ex uva passa, tritico, cicco, myrti baccis, punico malo.

In eum librum GALENI quatuor commentarii exstant, & inter nuperos Ludovici DURETI, quem librum Petrus GIRARDET Parisiis anno 1631. 8°. edidit, & recudere fecit J. G. GUNZIUS Lipsiæ anno 1745. 8°. Deinde etiam J. HEURNIUS Leid. anno 1605. & in operibus & Hieron. THRIVERIUS BRACHELIUS Lugd. anno 1552. 8°. in hunc eundem librum sunt commentati. Codices M. S. in *Bibl. Reg.* plusculi servantur (*).

In

(b) ANDREAS apud SORANUM in vita HIPPOCRATIS, Cnidiam bibliothecam compilasse dicit. TZETZES bibliothecam Coam,

(c) L. XXVI. n. 6.

(f) Monet CELSUS L. II. c. 12.

(g) p. 16.

(h) Enumeravit DANIEL le CLERC p. 217.

(i) Tres priores partes, GALENO auctore. Quarta incipit a n. 34. editionis I. A. v. der LINDEN.

(k) GALENUS ad THRASIBULUM,

(l) N. 12.

(m) Synonymon pepli n. 68. 69.

(n) N. 30.

(*) *Catal.* II. n. 2140, 2141, 2142, 2143, 2145.

In quarto *aphorismorum* libro de *Hælebori* exhibitione cautelas adfert.

In libro *περι τροπῶν τῶν κατ' ἀσθενείαν*, qui pro genuino habetur (o), etsi nullo ordine anatomica cum practicis miscetur, Mandragoræ radix triftibus & anxiis prescribitur (p).

Περί διαίτης unicum librum EROTANUS habet, nos tres. Eorum secundus, nā genuinus est, meretur esse (q), virtutes enim rerum ad victum pertinentium bene interpretatur; cerealium (r), leguminum (s), potuum, condimentorum (t), pomorum (u). Reliqui de diæta libri vix quidquam habent, quod huc referatur. Codices M. S. Parisiis pluresculi sunt (*).

§. VIII. *Libri incerti.*

Qui sequuntur libri minus certo sunt HIPPOCRATICI, etsi in collectione nostra HIPPOCRATI inscribuntur, & eorum plerique a veteribus cum Cl. viri nomine citantur.

Ergo in libri *περί διαίτης οξείων* parte posteriori, qua morborum curationes traduntur, satis multa medicamenta recensentur. In peripneumonia nucem pineam cum melle & galbano lingere AUCTOR jubet (x). De leguminum vitibus medicatis non imperite iudicat, Allio, Cicere, Lente, Lupino, & jam tunc Silphio (y). In hydropse potum (z) varium commendat aquam ex mespilis, aut myrti baccis, aut malis, aut sorbis, aut palmulis, aut œnanthe: medicamenti vero loco fœus succum, peracrem, peplum (a), succum tithymali, sesamoidis, quod sursum ducat (b), cum veratris. Ad suppurationem movendam scillam (c) imponit, peplum iterum dat, rubiamque cum fabis, & ad oculos drachmam, &c.

Deinde

(o) Le CLERC p. 120.

(p) N. 48.

(q) Ita olim GALENUS dignum HIPPOCRATE librum vocat *Alim.* L. I. n. 1. Pro HIPPOCRATICO opere citat, quæ de leguminibus his leguntur *fac. alim.* L. I. n. 28. & in libro *de viâ. acut.* I. n. 18. voces habet, nisi HIPPOCRATICUS sit, aut antiquior, aut certe perantiquus.

(r) N. 13. 14.

(s) N. 22. 23.

(t) Raphani, Nasturtii, Sinapi, Erucae, Coriandri, Apii, Ocimi, Rutæ, Asparagi n. 26. 27. 28.

(u) N. 28. 29. 30.

(*) *Catal.* II. n. 2140. 2142. 2143. 2144. 2145. 2148. 2255.

(x) N. 53.

(y) N. 59.

(z) N. 62.

(a) N. 69.

(b) N. 66.

(c) N. 68.

Deinde inter libros, qui tertie classi a MERCURIALI adjudicantur, & qui non HIPPOCRATIS quidem sunt, perantiqui tamen auctoris, plurimam medicamentorum farraginem habent.

Liber *περί των εντος παθων* possit ex Cnidia schola prodisse, omnia enim vitia habet, quæ HIPPOCRATES huic scholæ objicit, morborum nempe nimium numerum, & species unico symptomate definitas. Nescio vero, an gaditana falsamenta jam ejus ævi sint, & saperda (*d*). EURYPHONTIS esse GALENI tempore suspicio fuit (*e*). Hic coccum etiam Cnidium offendas, & alia acerrima pharmaca. Ad tussim draconitum (*f*) cum melle. Ad inflammationem pulmonis, vomitus movendi sine, allium, raphanides, vinum nigrum. In erysipelate pulmonis, post diem septimum, peplium, meconidem, coccum gnidium (*g*) dat. In tertia tunc brassicæ succum & betæ ad ciendam alvum, multasque plantas subacres, rutam, anethum, mentham, coriandrum (*h*), tenera papavera cum vino. In antiqua pituita betam, allium (*i*). In hydropse encorum (*k*), hippophaes (*l*) succum, granum (*m*) Cnidium, veratrum (*n*); etiam silphii succum, aristolochiam (*o*), & clysterem ex cucumeris sylvestris (*p*) succo. Ad splenem adtenuandum asphodeli semen, visci folia, capræ cornu, semen viticis, rutam, mentham (*q*), tum, in alio splenis morbo, feniculum, cicer, apii semen & cucumeris, cuminum æthiopicum, adiantum, coriandrum. In morbo regio elaterium (*r*). In typho præoniæ semen (*s*), rapi succum. In alia specie thapsiæ decoctum (*t*), scammonii succum (*u*). In volvulo sambuci folia (*x*), conyzam teneram. Caput tetragono purgare jubet in morbo crasso (*y*). In tetano ablinthium, cum lauri foliis & hyoscyamo, cumque vino, & oleo, in unguentum miscet (*z*). Pauca

C 2

hæc

(d) N. 28.

(e) L. VI. *Epid. Comm. I.*

(f) N. 1.

(g) N. 8.

(h) N. 13.

(i) N. 23.

(k) N. 24. 28. 29. In volvulo etiam n. 47. In morbo crasso n. 50. Id ex tithymalo paratum fuisse THEOPHRASTUS L. IX. c. 15.

(l) Etiam in morbo regio n. 41. in typho n. 43. 45. in volvulo n. 47. in morbo crasso n. 50. in ischiade n. 56. 57.

(m) N. 24. 28. 29. Etiam in typho n. 45. in volvulo n. 47. in morbo crasso n. 50. 52. in ischiade n. 56. 57.

(n) N. 28. tum in ischiade n. 55. in splenis morbo n. 37. in typho n. 44. 47. in morbo crasso n. 51. 52.

(o) N. 25.

(p) N. 29. tum in volvulo hæmatite n. 49. in ischiade n. 54.

(q) N. 33.

(r) N. 40.

(s) N. 43.

(t) N. 45.

(u) N. 46.

(x) N. 46. & in ischiade n. 55.

(y) N. 52.

(z) N. 59.

hæc ex multis. Tota vero curandi ratio paradoxa est, ut alibi ostendam, & imprimis vini nimis frequens usus. Et iste certe liber & alii, quos continuo dicemus, reprehensionem mereri videntur, quam ignotus mihi auctor ob singularia & nimis valida medicamenta in HIPPOCRATEM (a) reliquit.

Liber primus *περί γυναικῶν* incerti auctoris est, qui suum proprium librum *περί παιδίου φασίᾶς* citat: Medicamentorum farrago immensa, viresque sæpe valde paradoxæ: Dieta multa similia habet, carniūque & vini nimium usum. Purgantia eadem medicamenta veratrum (b), scammonia (c), grana cnidia (d), peplum (e), tithymali succum (f), coccum (g), etiam nasturtium (h), enicum, polypodium (i). Clysteres (k) ex mercuriali, artemisia, anemone, veratro, & similia suppositoria. Uterum exulceratum purgat infuso (l) elaterio, aut cneltro vel *κιστρο*, aut veratro, aut thapsia. Subdit frequenter etiam elaterium (m), colocynthides sylvestres (n), cucumeres (o), sylvestres, thapsiam (p), veratrum (q), grana cnidia (r), cneorum (s), scammoniam (t), succum cyclamini (u). Ab hedere granis septem, singulo mense, in vino sumtis, feminam sperat concepturam (x), aut a malicorio (y). Adversus bilem prægnanti molestam rhus (z). Ad inflammationem uteri anisum, cardamomum, rutam, cuminum æthiopicum (a). Idem cuminum ad tumores a partu (b), tum sceleri, anisum, grana pæoniæ & radicem, daucum æthiopicum, piper. A partu non purgatis bibere jubet quod ex taeda paratur, ante BERKLEYUM (c). Lac extinctum revocat brassicæ usu, & cythi,

(a) *Traité de la communication des maladies,*

(b) N. 31. sed vide sqq. n. 100. & 109. hic ad pellendum puerum,

(c) N. 31. &c.

(d) N. 119. 123.

(e) N. 31.

(f) N. 100.

(g) N. 45. sæpe *κιστρον* & *κιστρον*.

(h) N. 45. &c.

(i) Ibid.

(k) N. 31. sed vide inferius.

(l) N. 111.

(m) Ad menses ciendos n. 100. ad uterum purgandum n. 104. lochia ducenda n. 108.

(n) N. 108. partem internam n. 111.

(o) N. 111. & 63. ad uterum purgandum n. 104. ad lochia pellenda n. 106. 108.

(p) N. 111.

(q) N. 111. & uteri ulcera n. 100.

(r) N. 111. a partu non purgatis n. 63. n. 119. ad uterum ulceratum n. 83.

(s) N. 111. Hujusmodi infusiones passim repetit n. 118. 119. 120. 121. 123.

(t) Ad lochia cienda n. 105. 108.

(u) N. 86. 119.

(x) N. 38.

(y) Ibid.

(z) N. 46.

(a) N. 52.

(b) N. 56.

(c) Ibid.

& fœniculo, hippomarathro, hippofelino, salvia, juniperi cedri fructu, nasturtio, fructu citrii, betæ succo, sesamo, hamæmelidibus, quæ certe mera est farrago (d). A secunda retenta liberat puerperas nardo, ruta, brassica cocta cum ruta & mercuriali (e), tum artemisia, dictamno, silphio, flore leucoji, agni petalis (f). Ad uteros inflammatos præter alia cinnamomum, cassiam, rosarum folia cum natopo, ad suffiendum in pastillos format (g). Bryum etiam marinum in cataplasmate adhibet. Ad uteros ulceratos (h) adhibet etiam myrrham, thus, acaciam (Spinam Ægyptiam), œnanthen, crocum. In ulcere fetido polycarpon seu polycnemum cum melle illinit (i). Ad hydropem uteri crethmi corticem, pæoniæ grana, mercurialem (k); peplo etiam alvum ducit (l). Molam ejicit dictamno ex vino propinato (m). Ad menses detrahendos melanthium (n) exhibet; ostium uteri mollit narcisso, myrrha, cumino, thure, absinthio, cypero in glandem facto, aut cyclamino (o), aut pulegio cum melle, aut styrace cum origano; supponit etiam aristolochiam, farinam lolii, melanthium, mandragoræ succum. Ad conceptum bulbi albi semen adponit, conyzam odoratam, asparagi semen bibere jubet, anchusam parvam, lentiscum, cuminum subdit (p). Partum accelerat lauro, dictamno, abrotano, flice querna, adianto (q). Uterum purgat sambuci foliis, rhoisque & cypresso, (hoc absolum), radice struthii, androsace, erysimi succo (r). Lochia movet trifolio (s), erysimo, crethmo, feseli, silphio, & subdita pæonia; tribulum etiam ad mare natum & eranthemum, folia demum ranunculi bibere jubet (t); adponere pulegium (u) aut artemisiam, aut bulbum cum vino subactum. Dictamnium etiam laudat, tædæ decoctum, populi nigri semen, & myrti baccas. Holoconitidis (x) dulcis bulbum, olivæ similem, cum vino etiam dat, aut silphii libyci succum, aut feseli massiliensē, sagapenum, conyzam, &c. aut galbanum, aut charien (y) herbam ad umbilicum adponit, aut salicis foliorum fumum recipere jubet. Ad claudicationem hyoscyami *κηραμίδα* jubet bibere.

C 3

bibere.

- (d) N. 73.
- (e) N. 74.
- (f) N. 76.
- (g) N. 80.
- (h) N. 88.
- (i) N. 90.
- (k) N. 85.
- (l) N. 86.
- (m) N. 97.
- (n) N. 100.
- (o) Ibid.
- (p) N. 101.
- (q) N. 103.
- (r) N. 104.
- (s) N. 105.
- (t) Etiam N. 112.
- (u) N. 118.
- (x) Ibid.
- (y) N. 109.

libere (2). Ad inflammatum uterum folani succum (a) infundit, aut oleum cum cotyledonis foliis & porro coctum dat. Pituitam trahit grano cnidio & mandragoræ liquore trito, radice alba subdita (b), & pipere cum granis enidiis (c), scilla trita, spinæ albæ foliis (d). In ulcere bryoniæ albæ ramenta (e); ad partus dolores rubiam & cedri (f) ramenta dat. Ad confirmandum ulcus parvum cyperum, schœnanthum, juncum, puto odoratum, iridem, bryum infundit (g).

Sunt inter ista medicamenta, quæ a nuperis deserta fuerunt, ut ranunculi folia: sunt, quorum vires destinationi contrariæ videntur, ut adstringentia passim purgantibus mista, narcotica acris, ut farina lolii ad ducendos mentes, adiantum ad partum expediendum, hyoscyamus ad claudicationem.

In hunc librum commentarium dedit *Mauricius CORDEUS* Paris anno 1585. fol. inter auctores *muliebrium* SPACHII recusum.

Liber *πρὸς γυναικας* 2. multa ex priorī libro ad verbum exscripta continet: ceterum ad Cnidiorum (b) methodum etiam magis accedit, & repetito alium, in exemplo, aliumque uteri fluxum habet, nullo signo distinctum. Medicamentorum etiam abunde habet, & carniū in victus ratione nimium vinique. Repetit vehementia medicamenta, mecona album, qui peplus (i), verstrum (k), radicem, & elaterium, quæ hic pro micioribus habentur (l, m), cyclaminis radicem (n), ricinum (o). Eluere etiam uterum jubet cocco gnidio (p), scammonii (q) succo, thapsiæ radice (r), colocynthide sylvestri (s), cucumere sylvestri (t). Subdit cyclaminum (u), cucumerem sylvestrem,

(2) N. 116.

(a) N. 117.

(b) N. 119.

(c) Conf. & n. 120. 121.

(d) N. 123.

(e) *Εχίνου* n. 126. 127.

(f) N. 128.

(g) N. 111. redit fere in β. n. 28. 87.

(h) Eundem auctorem habere quem liber *πρὸς τοὺς αἰσχροὺς* FOESIUS p. 166. Sed mihi multo verbosior & magis polypharmacos videtur.

(i) N. 10. 16. 45.

(k) N. 14.

(l) Ibid.

(m) N. 54.

(n) N. 89. 90.

(o) N. 79. & lib. sq. n. 29.

(p) N. 11. 12. 47.

(q) N. 11. 12.

(r) N. 11.

(s) Ibid.

(t) N. 46. 64.

(u) N. 46. 51. 59. 85.

fylvestrem (x), elaterium (y), colocynthidem fylvestrem (z), anemones folia (a), clysterem ex cucumere fylvestri (b) subjicit.

Idem oleæ fylvestris (c) folia cum rheo ad adstringendum, & rubi mora rubra, & scabiem fylvestris oleæ, quam per lichenem (d) cortici innascentem interpretor. Ad fluxum album urticæ (e) semen, malicorium (f) laudat, quo multum utitur. Conyzam sæpe cum castoreo conjungit (g). Attriplicem fylvestrem (h) & betam leniendi fine, sed una scillam (i) adhibet. Ari radicem (k) & cypressi succum dat adversus uteri hydropem. In mola hyoscyami semen (l). Raphanum, nasturtium, allium cum potu meraco & falsis in uteri inflammatione (m) præscribit, & silphium, rutam, & cuminum æthiopicum. Ad impetigines nasturtii (n) fylvestris semen ustum & radicem lapathi cum aceto. Adiantum rubrum inter adstringentia (o) habet. Ad fluxum radicem nigram (aspalathi) (p), cachryos radicem (q), promalon (r). Ad resiccandum fluxum cicutam & hyoscyami folia (s), & blitum asiniinum (t). Mandragoram in fluxu sanguineo (u); Peucedanum ad uteri suffocationem (x) dat. Piper persicum dici ait (y), quod indicum, quod idem utero subdit ut aquas ducat. Mori radix pro subditio (z). Xanthium cum bitumine in suffimento (a). Pauca hæc ex multis.

Ignota

- (x) N. 59.
- (y) N. 85.
- (z) N. 50. 85.
- (a) N. 80.
- (b) N. 48.
- (c) N. 5.
- (d) N. 6. redit in sequente libro n. 73.
- (e) N. 10.
- (f) Ibid.
- (g) N. 19. 20. &c. Eam describit fetidissimam, apio crispo similem n. 63. 78.
- (h) N. 57.
- (i) Ibid.
- (k) N. 59.
- (l) N. 62.
- (m) N. 28.
- (n) N. 68.
- (o) N. 69.
- (p) N. 70.
- (q) N. 71. cum dolore.
- (r) Ibid. ad myricam referunt, quæ L. 2, n. 29. est inter purgantia.
- (s) N. 75.
- (t) Ibid.
- (u) N. 76.
- (x) Ibid.
- (y) N. 47. 84.
- (z) N. 85.
- (a) N. 88.

Ignota sunt bulbion aere in tritico Egyptio (b) nascens, quod optimum dat subdititium (c). Crotonis radix (d) cum olentibus redit.

Liber *περί γυναικῶν ὀντισ* eadem fere, quæ duo priores libri verba habet, ferraginum remedium immensam, ordinem etiam deteriore, eaque ex iisdem plantis, etiam illas minus in vulgum receptas ranunculum (e) & anemone (f). Chamaeleontis etiam radicem propinat (g), fraxini grana (h) hypocistidem (i), pseudodictamnium (k), animum (l). Crimanthemon (m) peculiare est & ignotum. Elaterium etiam hic redit (n), sic scammonia (o), peplus (p), radix struthii andri nascens (q), granum cnidium (r), cucumer sylvestris (s), staphis (t) sylvestris; & paria subdititia ex cucumere sylvestri (u), cyclamine (x), cocco gnidio (y), scilla (z), tithymalo (a), scammonia (b), elaterio (c); tum infusiones elaterii (d), colocynthidis sylvestris (e), cucumeris sylvestris (f), thapsiae (g), cneori (h), granorum cnidiorum (i), pepli, & demum daphnoidis (k).

Libri

- (b) N. 63. in sequente libro n. 93.
- (c) N. 75.
- (d) N. 79. & in sequente libro n. 29.
- (e) N. 29.
- (f) Ibid.
- (g) Ibid.
- (h) Ibid.
- (i) Ibid.
- (k) Ibid.
- (l) Ibid.
- (m) Ibid. & etiam lib. *περί ενακουσίου*.
- (n) N. 29.
- (o) Ibid.
- (p) N. 38. 44.
- (q) N. 29.
- (r) Ibid.
- (s) N. 9c.
- (t) Ibid.
- (u) Ibid.
- (x) N. 29. 92. 104. 105.
- (y) Ibid. & n. 31.
- (z) Ibid.
- (a) Ibid. & n. 106.
- (b) N. 29.
- (c) N. 93.
- (d) N. 104.
- (e) N. 29.
- (f) N. 66.
- (g) Ibid.
- (h) Ibid.
- (i) Ibid.
- (k) N. 29.

Libri *περι νοσων* & ipsi multum habent Cnidii saporis, morbosque multiplicatos & subtiliter distinctos. CÆLIUS eos non adgnovisse videtur, cum ajat HIPPOCRATEM phrenitidis solum nomen tetigisse (1). In libris vero *περι νοσων γ.* & *περι παθων* plenissime ejus morbi curatio ipsa describitur. Liber *de morbis tertius* reliquis præstat, & medicamenta ad fines propositos apte præscribit, brevior idem & concinnior, & plerumque, ut magnum virum decet, potius classem remediorum, quam supersticiosam herbulam fere commendat. Thapsiæ tamen etiam succo (m) alvum fursum ducit, & elatorio in vaginam dato utitur (n), & ex veratro nigro catapotiiis cum pipere (o), & in peripneumonia post nonum diem elaterium, cum veratro albo & thapsia (p), exhibet, & quando phrenes dolent album mecona cum flore æris (q). In ictero etiam nuces thasias dat (r), in peripneumonia, ad excreationem movendam, ari radicem (s) & corticem radicis (t) capparidis & fructum (u).

Liber secundus deterior est & manifestius habet vitium Cnidiorum, *alius* & *alius morbus*, & plures pleuritidis tabisve species, quæ nullo certo signo separentur. Medicamenta cæterum pauca, & fere apta, morbos etiam peculiare veros, & bene descriptos. HIPPOCRATIS junioris, aut POLYBI opus esse DIOSCORIDI putatus est (x). Veratro in hydrope (y) cerebri utitur, & idem in aures infundit, & in febre quartana, in qua radicem dat trium digitorum (z) longitudine; tum in tabe (a), & alba pituita (b). Glandis corticem (c) & gallas ad caput ulcerosum adhibet. In angina vaporem aceti cum aqua misti, cū origanum, nasturtii semen & nitrum innistum fuerit, jubet haurire (d), & simile fere auxilium in suppuratis ex peripneumonia laudat (e).

Liber *primus* & *quartus* de morbis vix quidquam habent de re herbaria. Quartus libror *περι γυναικειων* citat, ut proprium sui auctoris opus.

Liber

- (l) I. c. 12.
- (m) N. 8.
- (n) N. 11.
- (o) N. 13.
- (p) N. 17.
- (q) N. 23.
- (r) N. 12.
- (s) N. 18. add. n. 25.
- (t) N. 18.
- (u) N. 25.
- (x) *Epid.* l. n. 6.
- (y) N. 15.
- (z) N. 39.
- (a) N. 46. 48. 50.
- (b) N. 69.
- (c) N. 13.
- (d) N. 26.
- (e) N. 44.

Liber *περί παθῶν* & ipse spurius, POLYBO a GALENO tributus (f), & cum ejus nomine ab *Albano* TORINO editus est Basileæ ann. 1544. 4°. Pauca habet medicamina; Rhamni tamen folia, aut Ifatidis, aut Tithymali (g), vulneribus miretis imponere. Oleorum (h) virtutes & vitia recenset. Cucumerem & peponem ad potum refrigerantem (i) laudat.

In *Epidemicorum* VII. lib. cujus auctor idem esse videtur cum libri V. auctore, non quidem HIPPOCRATES, sed dignus auctor & antiquus, cum curationibus aegrotorum medicamenta passim conjunguntur, ejusdem certe ingenii, quæ hactenus recensui, veratrum, silphium, cuminum æthiopicum, fœli, lac alinum, mel, betæ succus, ptisana. Intercurrunt aliqua de cibis judicia.

Liber *περί διατῆς ὑγιεινῆς* POLYBO (k) tribuitur, & cum ejus nomine prodit (l) J. GUINThERIO interprete, & denuo interprete *Albano* TORINO (m), etiam GALENI commentario auctus. Olim pro parte habebatur libri *περί ἀνθρώπου φύσεως* (n). Pleraque exscripta sunt ex L. III. de diæta. Vomitus diætetici ratio paulo fusius hic exponit. Eum decocto hyssopi movet.

Liber *περί ἐμβολισμῶν* multa ex aphorismis habet, tum ex *prognostico* & *periclitico*, & *muliebribus*, quos libros auctor, ut suos, citat. Periculosum veratri usum, ut seet r'orem reddere liceat, multis ostendit. De sesamoide pauca.

In parum (*) genuinis libris *de humidiorum* usu, qui plurima habet ex L. V. aphorismorum exscripta; *de superfetatione*; *de ulceribus*, aliqua tamen ad plantas spectantia intercedunt. Et in isto quidem *περί ἔλκων*, præter multas medicas & receptas stirpium vires, plantæ aliquæ describuntur, ut *λαγασκου-ε-ρε-ω* tritici similis, folio parvo oleæ, sed longiori, flore marrubii: deinde *parthenium* (p) microphyllum. Herba, quam non nominat, ari folio, sed albo, lanuginoso, hederæ magnitudine (q). *πισταφυλλον* album lanuginosum, altius a terra, quam nigrum quinquefolium, inter siccantia (r) recenset. Ilicis radices (s) in vino coctas, ari pulverem in unguentis habet; etiam vera-
trum

(f) Ad aphor. I. L. VI.

(g) N. 37.

(h) N. 48.

(i) N. 51.

(k) GALEN. in *Comm. suo* in principio.

(l) Paris anno 1528. fol. & 1529. 8°. B. Bern. 1533. 8°. Basil. anno 1559. 8°. cum CURIONIS *schola salernitana*. Antwerp. 1561. 12. cura J. PLACOTOMI.

(m) Argent. anno 1544. 4°.

(n) GALEN. *placit. Hippocrat. & Platon. L. VI.*

(*) NARDIUS pro legitimo habet & admiratur.

(o) N. 17. Folium dicit marrubii.

(p) N. 10.

(q) Ibid.

(r) N. 12.

(s) Ad ambusta etiam n. 14.

trum nigrum; aron & veratrum vulneribus cruentis inspergit. Chamæleonte nigro multum utitur.

Liber *περί αφορών* fere ex libro *περί γυναικείων* exscriptus est, & eadem medicamenta habet, de tæda (t) etiam jubet bibere & de marrubio (u), & in subdititiis glandibus recipit elaterium (x), cucumerem sylvestrem (y), colocynthidem (z); & melanthion de tritico selectum (a); hyoscyamum in fotu adhibet (b); veratro purgat, & scammonio, &c. Ridiculam superstitionem in cotyledonis utriusque usu (c) ridéas.

Omitto reliqua, & nimis spurios libros *antidotos* ex ACTUARIO & MYREPSO sumtas, *epistolam ad CRATEVAM*, frivolam, & alienissimi temporis.

In *veterinariis* peculiare plantæ citantur, ut *ἰππορίζον*, antolycium, *ροδοπιτύριον*, nisi ea est antidotus aliqua, sponsia laseri cyrenaico supernascens, ignotæ plantæ; tum alibi, ni fallor, non recensæ, opopanax, tragacantha, colophonia, herba medica (d), rhododaphne, euphorbium. Cujus ævi sit, vel ex Euphorbii nomine discas.

Brevissime ista, cum horum librorum census suis locis repeti debeat. Cum cæterum hi primi sint fontes, ex quibus posteri suam de plantarum vi medica spem receperunt, fatendum est, multa in ea spe incerta superesse. Nam primum veteres non satis certa fundamenta suæ spei ipsi habuerunt, ut alienissimæ sæpe eorum de ea vi opiniones ostendunt. Deinde de quibus plantis eorum effata sumere oporteat, sæpe nulla cum spe veri dici potest. Sunt equidem aliquæ, & plusculæ plantæ, de quibus per traditionem aliquam satis constat, easdem esse cum iis, quæ nostro ævo similia nomina gerunt. Sunt autem etiam bene multæ, de quibus dubitatur, neque paucae, de quibus nihil veri, & ne conjectura quidem superest, quales sunt ex hippocraticis plantis; Polycarpon seu Polycnemon, Struthium, tubulus marinus, radix alba, nigra, bulbosa, Eranthemum. Apud solum HIPPOCRATEM reperiuntur (e) Crinanthemon, Lagopyros, herba anonyma. Deinde etiam nobilissimæ aliquæ eo ævo & usitatissimæ stirpes nostro seculo aut ignorantur, ut sesamoides, aut non satis certæ sunt, ut ipse famosissimus Helleborus. Mecon videtur passim pro planta alvum ducente & peplo sumi, cum tamen papaver significare deberet. Denique Elaterium HIPPOCRATI non remedium ex cucumere sylvestri paratum significare, sed valide agitans pharmacum, SCHUL-

D 2

ZIUS

(t) N. 8. 11.

(u) N. 13.

(x) N. 11. 27.

(y) N. 11.

(z) N. 23.

(a) N. 17.

(b) N. 13.

(c) N. 19.

(d) *Μεδική*, non bene *medicina* versa LIND. II. p. 887.

(e) p. 26.

zius (f), autumavit. Verum ea opinio locum habere non potest, sæpiſſime enim elaterium cum aliis, & cum omnibus, fortibus purgantibus medicamentis in eodem sermone reddit, ut eorum genus, ita ut hæc elaterii species eſſe nequeant. Et ex cucumere sylvestri elaterium componi manifestus auctor THEOPHRASTUS eſt (g), eoque loco, quo ait omnium medicamentorum maxime durabile eſſe, cum simplicibus medicamentis ſolis comparat (h). GALENUS ipſe, & qui cum exſcripſerunt, elaterium ſuccum dixerunt ſylveſtris cucumeris (i).

Duplex enim hic vitium ſubest. Veteres nulla, quæ ſufficerent, ſigna ſuis plantis addiderunt, ſæpe omnino nulla. Et artes, ipſaque res cum iis herbaria in ſeptentrionales plagas migrarunt, in quibus plurimæ plantæ ex ipſa nature lege deſiderantur, quæ veteribus familiares fuerunt. Quare ſæculo decimo ſexto, cum ad noſtras plantas nomina ſtirpium apud veteres recensu adſtare oporteret, miſere eſt his in plantis titulum & diſputatum. Aliquantum etiam id arti nocuit, quod plantarum nomina apud alias & alias Græcæ gentes aliæ fuerint, ATHENIENSES, inquit SUIDAS (k), *εξδαριδα* dixerunt, quam nos *εαδαρον*. & *εαδαρον* quam nos *καυαδον* (l). Unica ſpes foret in viris gnaris, qui in illa beata Græcia, tum Europæa, tum Aſiatica commorarentur, & nomina Græcorum modernorum aucuparentur, quæ plantis patriis imponunt, & quæ ſere antiquitatis veſtigia gerunt. Itinera aliquam, non tamen quæ ſufficeret, lucem adtulerunt. Nam & ipſi loci natales probabilem reddunt ſpem, eas plantas a veteribus potuiſſe dictas, adque medicinam faciendam adhibitas fuiſſe, quæ iisdem, quos indicarent, locis naſcerentur. Ita BELLONIUS in itinere paſſim plantas indicavit, quæ iisdem locis proveniunt, quos veteres reſenſuiſſent, & TOURNEFORTIUS in Ponto veterum plantam eruit, quam probabile ſit mel colchicum venenaiſſe: & cum vulgare Abſinthium circa Sinopen legeret, non imperite coniecit, novam plantam eſſe & necdum nobis dictam, quæ Abſinthii Pontici nomine veteribus innotuiſſet (m).

Deinde multæ omnino ſtirpes ſua nomina retinuerunt. In itinere ſuo (n) TOURNEFORTIUS reperit, abietem in Ponto Peuceu vocari, & aliam ſpeciem *πλατυν* (o). Ita, SPONIO teſte, Græci noſtro tempore Pinum *Peucos* vocant, Thymum *Thimari*, Fumariam *Capnia*, Rorem marinum *Dendrolibanon*, Petroſelinum *Makedoniki*, Hederam *Kiſſos*, Bugloſſum *Voidiogloſſum*, Scillam *Skilochorton*, Plantaginem *Pentaneurum* (p).

Quoad

(f) p. 147. Olim EROTIANUS p. 24. & ipſo GALENUS voc. *Hipp. interpret.*

(g) L. IX. c. 15. Sic. PLINIUS.

(h) L. IX. c. 14.

(i) *Simplie. fac.* L. VIII.

(k) III. p. 252. 253. POLLUX p. 145.

(l) Antiqui *καυαδον* dixerunt, quæ *εαδαρον* ATHENÆUS I. p. 17.

(m) *Ibid.* III. p. 51.

(n) A preſbyteris nomina ſe didiciſſe *voyag.* I. p. 105.

(o) *Ibid.* T. III. p. 84.

(p) SPON *voyag. de Grèce & de Dalmatie* II. p. 195.

Quoad autem per itinera, virosve potius in Græcia viventes, plantarumque gnaros & studiosos lux aliqua adfulserit, non malum consilium fuerit J. JUNGH, qui monuit, ne nimis in veterum nominibus laboraremus. Frustra enim nos agitaremus ad finem attingendum, ad quem via nobis nulla sit.

§. IX. Cocvi.

Ante THEOPHRASTUM pharmacopolæ fuerunt, qui iidem etiam fuerunt herbarii (q) (ῥιζοτομοί), ARISTOPHILUS Plataicus, qui vires ad augendam & ad minuendam venerem se possidere gloriabatur, & THRASYAS (r) Mantineensis, celebris rhizotomus, qui docuit qua ratione effici possit, ut papaver & cicuta drachmæ pondere mortem inferant. Μικτὰν (s), qui *rhizotomumena* scripserit SCHOLIASTES habet NICANDRI, & METRODORUM PLINIUS (t). ANDROTION hortensia scripserat (u), & ANDROCYNES (x), & EUDEMUS (y), & MENESTOR (z), & ANDROSTHENES (a). CHARETIS Parii Georgica ab ARISTOTELE citantur (b). Ex CLIDEMO etiam de morbis plantarum aliqua THEOPHRASTUS repetit (c), & HIPPONEM citat *de plantis* (d). Denique ARCHYTAS Tarentinus Vir ILLUSTRIS huc pertinet, cujus opera rustica VARRO laudat.

§. X. Aristoteles.

ARISTOTELI summo viro, sed qui in aliis eminebat, libri duo *de plantis* (e) tribuuntur, qui manifesto spurii sunt, cum in iis Romanorum modus citetur, quo arbores ætate plantabantur (f) ARISTOTELICUS tamen sapor non male adfectatur, & qui acute de his rebus judicabat, SCALIGER, ex latino sermone

D 3

(q) THEOPHRASTUS *hist.* L. IX.

(r) Idem *hist.* L. IX. c. 17. add. c. 18.

(s) Laudasse fœniculum PLIN. L. XX. n. 96.

(t) L. XX. c. 81. Ejus *ῥιζοτομῶν περὶ ριζοτομῶν* citat. Eum, nescio quo argumento HARDUINUS præceptorem facit HIPPOCRATIS, *ind. auct.* p. 62. Fuit autem METRODORUS Cous, ex PYTHAGORÆ schola. Sed alius dicitur METRODORUS *rizotom.* auctor.

(u) THEOPHRAST. *hist.* II. c. 8. *caus.* L. III. c. 15, ubi magnam oleæ cum myrto amicitiam esse ex eo auctore citat.

(x) THEOPHRAST. L. III. c. 20. nisi uterque idem fuerit.

(y) THEOPHRAST. L. IX. c. 18.

(z) De germinatione mori *caus.* L. I. c. 28.

(a) Aquam salis irrigationi in Tylo utilem esse THEOPHRAST. *caus.* II. c. 7.

(b) *Politic.* I. c. 11.

(c) L. V. c. 12.

(d) *Hist. plant.* L. III.

(e) De herbis scripsisse EPIPHANIUS *hæres.* L. I.

(f) C. 7. Sensit CONRINGIUS.

sermone a superiori Græco in suum sermonem redditum fuisse, suspicetur aut a PLANUDE. Exstiterat autem ARISTOTELIS de plantis opus, quod & ipse citat (g) & alii.

Quod superest opus, recusum est Lugduni anno 1566. fol. Marburg. ann. 1598. 8°. Græce prodiit FABRICIO teste Paris anno 1539. 8°. tum Francofurti ann. 1587. 4°. cum *Geoponicis* & cum THEOPHRASTO anno 1534. & 1541. fol. & inter opera omnia græco latina (h) ARISTOTELIS, tum alias. Non potuit autem ARISTOTELES plantarum imperitus fuisse, quem TIMEUS pharmacopolam (i) dixerit, qui etiam medici NICOMACHI filius, & ex Asclepiadum familia fuerit.

Auctor ejus libri, quem coram habemus, plantas animam negat habere contra EMPEDOCLEM, verumve sexum (k). Deinde partes, & succos dicit, & aliquas ex obviis dotibus constitutas classes. Arborum & specierum degenerationem in alias species admittit (l). Hyoscyamum & Helleborum hominibus venenum, bestiis (m) alimentum esse monet. Palmarum fecundationem describit (n). Hebenum novit in aqua fundum petere (o). Plantas ignotas nominat *σπιγαι*, *μαργαριτ* arborem ægyptiam, quæ fructum ex radice ferat, *βεντιλι* Arabicum, Belenion, quod in amygdalum abeat. Habet & myrobalanos. Secundo libro nutritionem plantarum describit, physice, ex antiquis opinionibus, & colores, quorum miras causas adducit (p), succos, sapes.

MAXIMUS PLANUDES libros ARISTOTELIS de plantis ex latino græce reddidit, latina autem versio ex Arabica conversa fuerat. Commentarius SCALIGERI in dialogi speciem scriptus, absque opere ARISTOTELICO prodiit. Eum alias dicemus. Prodiit Paris anno 1556. 4°. Lugdun. 1566. fol. Sunt in eosdem & FRANC. VATABLI notæ Lips. 1520. fol.

Codices M. S. exstant in *Bibl. Vatic.* & *Reg. Londin.*

Problemata ARISTOTELIS satis multa continent, botanici argumenti. Ea seorsum edita sunt Paris apud Colin anno 1533. 8°. Querit & per conjecturas respondet. Denique Arabes opus geoponicum habent, quod ARISTOTELI tribuunt (q).

§. XI

(g) *Anim.* L. V. init. p. m.

(h) Edit. Genev. anno 1606. II. p. 1042.

(i) AELIANUS *var.* L. V. c. 9. SUIDAS p. 327. 328. ex EPICURO.

(k) Nam maculas plantas ideo distinguit, quod congeneribus feminis duriores sint.

(l) C. 7.

(m) C. 5.

(n) C. 6.

(o) L. II. c. 1.

(p) H. c. 9. Ab angustis poris caeruleos colores fieri, a collapsis album, a mediocri commistione glaucum.

(q) *Ketab al Falsab le Aristbu* HERBELOT. p. 975.

§. XI. *Theophrastus.*

Cum spurium sit, quod Aristoteli (r) inscribitur opus, hic primus verorum botanicorum librum reliquit, qui superfit. TYRTAMUS a patre dictus, vir optimus & undique amabilis, discipulus ARISTOTELIS, ab eloquentia nomen habuit, & de tota (s) philosophia numerosa & celebria, ob suavitatem ingenii, opera edidit, quorum aliqua ad nos pervenerunt. Eorum duo, sed insignia, de plantis agunt, satis hactenus integra, sed valde corrupte edita. Prius & majus *historiam plantarum* novem libris exponit, ad ARISTOTELIS hactenus imitationem scriptum, ut communia stirpium colligat, & discrimina adjiciat, ex obviis omnino summisque signis sumta.

Libro *primo* partes plantarum, laxè equidem, definit, non tamen unquam defunt egregii & philosophici ingenii testimonia, quod in hoc viro fuit. Ita flores (t) fructui innatos, & flores fructui circumpositos distinxit, & istos frequentiores esse (u) addidit: flores etiam steriles (x) & in eadem planta habitantes habet, & in alia. Calidis locis, ut in agro Elephantino, arborum folia non delabi (y) monet. Et Benjanorum arborem ex ramis radicatam dixit (z), & opuntiam ex foliis radicem emittentem (a), & morum Ægyptiam, quæ fructum ex caudice gerit (b).

Libro *secundo* de satione & generatione plantarum agit. Coniferas non provenire, nisi ex femine (c) adnotat. Semina arborum urbanarum fata sylvestres & acerbiore fetus proferre (d) docet, præter Ægyptum, in qua acida punica dulces fructus reddant. Pinum, contra receptam opinionem, radicem ad octo cubitos depangere, ex propria adnotatione adtestatur (e). Palmarum cultum, sexus, & species, & fecundationem (f) adcurate exponit, quæ fit excusso masculo super feminas pulvere, & caprificationem, culicumque usum (g) in ficubus nascentium.

Libro.

(r) Vixit ante nos annis 390. PLINIUS L. XIX. c. 2. Ad ANTIGONI tempora vixit, & Olympiadem 114. ARISTOTELI in scholæ rectione successit LAERTIUS L. V. c. 2.

(s) Enumerat LAERTIUS l. c.

(t) C. 21.

(u) Ibid.

(x) Ibid.

(y) C. 11.

(z) C. 12. & L. IV. c. 5.

(a) Ibid. L. I. c. 12.

(b) C. 23.

(c) C. 2.

(d) C. 3.

(e) C. 8.

(f) C. 9. & *caus. plant.* L. II. c. 13. L. III. c. 23.

(g) C. 9. add. L. II. c. 12, 13.

Libro *tertio* & *quarto* de arboribus agit, quarum copiosum habet catalogum. Juniperi duos sexus distinguit (*h*). Tempora florendi definit. Muscas gallis contineri monet (*i*). Quercuum discrimina tradit (*k*), & coniferarum (*l*) arborum, deinde ex ordine juliferas (*m*), tunc fructiferas & alias. Accolarum nomina & opiniones non ignoravit (*n*). Coccum ilicis (*o*) cognovit, & cerisum, quæ tanto ferius Romanis innotuerit. Coccum arborem (*p*) describit & minosara (*q*), medicamque malum (*r*), quæ certe de aurantiorum genere est, & pluscular arbores indicas, plantam ex qua vestes conficiunt, quod ad fericum spectare videtur (*s*), euphorbium (*t*), alias; tum lichenem *orfeille* (*u*), fungos lapideos aliasque plantas (*x*) rubri maris. Iterum gossypium arborem (*y*), papirum, ex quo charta paratur (*z*), nymphæam, quæ faba ægyptia (*a*), lotum, quæ ejus minor species hic dicitur (*b*), malinathallam (*c*). Inde plantas lacus Orchomenii (*d*), & varias arundines (*e*), juncos, insulas natatiles (*f*): morbos arborum (*g*).

Libro *quinto* materiem & in ea labores (*h*), diversamque arborum ad eos ulus præstantiam perite & ex arte docet. Thuyam (*i*) hic describit; Cedros Syrias (*k*); Corlicæ densas sylvas laudat; Romanorum & agri latini meminit. Oleæ materiem paulum humectatam (*l*) germinasse.

Libro

- (h) C. 6.
- (i) C. 8.
- (k) C. 10.
- (l) C. 9.
- (m) C. 10. 11.
- (n) C. 12.
- (o) C. 17.
- (p) L. IV. c. 2.
- (q) C. 3.
- (r) C. 4.
- (s) C. 5.
- (t) Ibid.
- (u) C. 6. Algæ nomine, qua vestes purpura inficiantur.
- (x) C. 8.
- (y) C. 9.
- (z) Ibid.
- (a) C. 10.
- (b) Ibid.
- (c) Ibid.
- (d) C. 11. 12.
- (e) C. 12.
- (f) C. 13.
- (g) C. 16. 17. 18.
- (h) C. 1. sq.
- (i) C. 5.
- (k) C. 9.
- (l) C. ult.

Libro *sexto* primum suffrutices tractat & spinas. Laserpitium (m) perantiquum facit, & ante Cyrenen conditam notum. Cacten siculam describit, quæ videtur *Carduus* (n). Inde transit ad flores (o), & odoratas plantas, & ad rosarum varietates.

Libro *septimo* olera describit, inter quæ, neque inter odoramenta, ocimum est. Inde ad plantas transit humiles & sylvestres (p) Buprestis ipsi herba est, & oleris genus edule, quæ HIPPOCRATI infectum (q).

Libro *octavo* frumenta tradit, copiose & cum plurima naturæ observatione, ut vel ex locis natalibus frumenta veterum agnoscere liceret, si intento animo peregrinator in solo natali ad THEOPHRASTI ductum cerealium inspiceret.

Libro *nono* lacrimas, succos, & resinas describit; & inter has resinæ obtinendæ encheireses picisque, quæ artificia utique cominus ipse inspexit. Cinnamomi hic etiam varias species dicit (r), & myrrham (s), præter quæ verba vix quidquam de nobilissima stirpe innotuit; & balsamum (t), & alia odoramenta (u) enumerat, quæ ex ultimo oriente advehuntur. Rhizotomorum superstitiones in plantarum effossione exponit (x). Hic denique aliqua adfert, quæ ad medicinam faciunt (y), ad utrumque Helleborum (z), & Stramonium (a). Libanotis (b) hic cum pharmacis dicitur, alia a nuperorum opinione. Glycyrrhizam videtur radicis scythicæ nomine dixisse (c). Inde dictamnium (d), aconitum, quod possidere vetitum sit, etiam capitali poena imposita. Cicutam detracto tegmine teri, ita celeriter occidere. Superstitiosa hic aliqua admiscet.

Libri decimi solum principium superest, quod agit de radicibus medicatis.

Paulo fusius hæc decerpfi, eo fere fine, ut rei herbariæ studiosos ad legendum THEOPHRASTI opus excitarem. Etsi enim, præter hæc ultima, non medicis scripsit, & ad usus potius respexit æconomicos, miram tamen fuisse in viro sagacitatem, cum summa diligentia conjunctam reperient, ut quasque stirpium

(m) C. 5.

(n) C. 144.

(o) C. 6. sqq. De floribus scripsit THEOPHRASTUS PLIN. L. XXI. c. 9.

(p) C. 6.

(q) C. 8.

(r) C. 5.

(s) C. 4.

(t) C. 6.

(u) C. 7.

(x) C. 9.

(y) C. 10. & sqq.

(z) C. 11.

(a) Ibid.

(b) C. 12.

(c) C. 13.

(d) C. 16.

ſimpium vel communitates, vel discrimina, propriamque in vite duratione, modo proveniendi, & germinandi; indolem cognosceret. Ea fere omnia reperient, non ex aliis ſcriptoribus ſumta, ſed per itinera per univerſam Græciam in ipſo natali ſolo adnotata: præter ea, quæ ab ALEXANDRI comitibus de rebus Arabicis, Egyptiis & Indiis habuit. Deſcriptiones multo meliores (e) & orationes dedit, quam veterum quiſquam, plantarum etiam numerum non minimum (f), rariorum etiam potiſſimum. Hortum ipſe poſſedit (g), ut hortentium plantarum phenomena cominus ſpeculari potuerit. Plantas vix aliis dictas, certe non eo nomine plurimas habet, qualis eſt *συγγα* (h), quæ poſſit eſſe colocasia; *aphia* (i); *apharca* arbor ſemper virens, Macedoniæ montanæ (k); tum *leucara* (l), *fari* (m), *mnasium* (n); ſi *daipnum* (o); *icma* (p); *ſmerca* (q); *myophonum* (r); *narthecia*; *chalceos* (s); *permix* (t); *phleos ſpinofum* (u); *phleos* (x); *iphyum* (y); *pothos* (z); *σσεκιχλη* (a); *comarum* (b); *θηλυφονον* (c) atrox venenum, ſcorpium iſtic; *αντιρροζον* (d); *centeria*; *maſpalum*; *myacanthos*; *narta*; *tiphyum ſpinofum*. Plantas omitto indicas, ægyptias, maris rubri, plurimas, quibus THEOPHRASTUS nomina non impoſuit; Cardui ſimilem plantam, qua guſtata PANDIOS ſtatuarius mente ſit alienatus (e), iſchæmum Thracicum (f); herbam ad venerem ciendam mire potentem.

Græce

- (e) Aliter hic certe a TOURNEFORTIO ſentio in præf. ad J. R. H.
 (f) Ad quingentas æſtimat TOURNEFORTIUS. Plures fuiſſe putaverim.
 (g) LÆRT. I. c.
 (h) C. II. THEOPHASTO ~~αυγα~~ ægyptia planta radice eduli, longa, foliis amplis, &c.
 (i) Quæ cum germine ſorem edit L. VII. c. 8.
 (k) L. I. c. 15. L. III. c. 4. 6. L. IV. c. 8.
 (l) C. 7.
 (m) L. IV. c. 9.
 (n) Ibid.
 (o) C. II.
 (p) Ibid.
 (q) Ibid.
 (r) Ibid.
 (s) L. VI. c. 2.
 (t) Ibid.
 (u) C. 3.
 (v) C. 4. videtur Cinara.
 (u) C. 5. & alibi. Pimpinellam ſpinofam facit HONORIUS BELLIUS.
 (x) In lacu Orchomenio L. IV. c. 11. BODÆUS habet pro Papiro Italica.
 (y) Ante ſolia ſoret iphyum L. VII. c. 10. BODÆUS pro Narcifſo Perſico habet c. 20.
 (z) Flos inodorus c. 7. vel albus, vel hyacintho ſimilis; illius in ſepulchris uſus eſt.
 (a) L. VII. c. 10. An *σσεκιχλη*? Anchufa PLIN. L. XXII. c. 25.
 (b) L. IX. c. 7.
 (c) C. 19.
 (d) C. 20.
 (e) L. IX. c. 13.
 (f) C. 15.

Græce id opus prodit Venetiis sine anno (g), tum apud ALDUM (*) anno 1495. (h) 1498. fol. 1503. fol. & Basileæ anno 1534. fol. (i) 1541. fol. (k) Venetiis anno 1552. fol. (l) magnis typis. Latine vertente Theodoro GAZA Tarvisii anno 1483. fol. (m) Venet. anno 1504. fol. (n) Basil. ann. 1533. fol. (o) 1534. fol. (p) Parisiis anno 1529. 8°. (q) Lugduni anno 1552. (r) cura J. JORDANI (s). Græce & latine Leidæ anno 1613. fol. edente Daniele HEINSIO, & Amstelodami anno 1644. fol. cum commentariis J. C. SCALIGERI & J. BODÆI a STAPEL. Soli libri VI. ad IX. cum tribus PLINII capitibus Argentorat. absque anno (u); De suffruticibus & herbis Libri IV. Argentor. 1528. TREW. Soli libri tres priores a M. Angelo BIONDI italice versi Venez. anno 1549. 4°. (x). In L. V. priores SOLENANDER commentatus est.

Textus ipse valde corruptus est vitiisque plenus, quæ sperabat SCHULZIUS (y) emendari posse, si Caspari HOFMANNI editio lucem adspiceret, quæ fuit inter libros G. THOMASII. Requiritur autem ista virum, qui & plantarum orientalium peritus sit, & græcæ linguæ, idemque superstites antiquorum utriusque linguæ libros sollicitè perlegerit.

Versio fere adhibetur Theodori GAZÆ, qui in dedicatione nomen sibi sumit THEODORI GRÆCI THESSALONICENSIS. Ea summo cum ingenio scripta est; cum verò omnes græcas voces vellet latine reddere, sæpe fecit, ut latina minus intelligamus, quam græca. Ita Parthenium muralium, Rhus fluidam: & potulacam dixit, ut andrachnen ab andrachne portulaca, una litera diversam imitaretur. Inconstanter etiam vocibus græcis latinas supposuisse dudum notatum est. ΕΛΑΤΗΝ modo abietem vertit, modo pinum (z).

E 2

Θεοφραστῶν

(g) *Bibl. maz* apud SEGUIER.

(*) *Bibl. Bern.* Nempe anno MDCO.

(h) SEGUIER.

(i) Ex meis notis.

(k) J. OPORINO typographo, cum præfatione J. CAMERARII B. BERN. & cum præfatione GEMUSEI, etiam apud Oporinum.

(l) Ibid. SEGUIER.

(m) MAITTAIRE *annal. typograph.*

(n) FABRIC. SEGUIER.

(o) FABRIC. Anno 1534. SEGUIER.

(p) Ex edit. J. JORDANI cum emendationibus ex editione Germanica sumtis,

(q) In mea bibliotheca, apud Egidium Gourmontium.

(r) TREW.

(s) IDEM.

(u) *BIBL. UFF.*

(x) IDEM.

(y) IDEM.

(z) SPIGEL. *Isag.* L. II. c. 17.

Ἐν ὧν ἰσχυρὸν ἀτάκτῃ edidit, textum emendavit partim ex libris, partim ex ingenio huius supplevit, interpretationem interpolavit *Daniel HEINSIUS* Leid. anno 1613. fol. min. Utus est codice M. S. Heidelbergensi non valde utili: aliqua *CASaubonus* cum editore communicavit, quæ, ut ait in commentario, usui esse possint. Verum ego cum legerem, mendosissimum textum græcum reperi, & *GAZE* vitia minime emendata.

Denique *historia plantarum* sola *Johannis BODÆI* a *STAPEL* ope prodit. Posthumum opus viri plantarum minime imperiti, & diligentis. Pater *Egbertus BODÆUS*, pater rei herbarie amans, a morte filii edidit, & *J. Arnoldus CORVINUS* prefatus est. Grande & eruditum opus. Primo continet ipsum textum, postum *lectionibus variantibus* illustratum & emendatum, deinde *GAZE* versionem, etiam ad marginem passim correctam. Inde *J. C. SCALIGERI* commentarios, qui cum *Roberti CONSTANTINI* animæversionibus Lugduni anno 1584. 8°. prodierunt, qui iidem nunc suis locis dispersi redeunt. *SCALIGER* pro sua utriusque lingue cognitione, quæ in eo viro summa fuit, versionem *THEOPHORI* multis locis correxit. *CONSTANTINUS* cum *PLINIO* fere contulit, non inutiliter. Icones ad *THEOPHRASTUM* sculpi curaverat, quæ intercederunt (a).

Demum *BODÆUS* vastam eruditionem in hoc opus effudit, & omnia collegit, quæ *ARISTOTELES*, *ATHENÆUS*, *PLINIUS*, *DIOSCORIDES*, *BUCOLICI*, *GEOPONICI*, *NICANDER*, *POLLUX* & *SUIDAS*, nuperi demum *Theophrastis* adfuit haberent. Abundantia ipsa & ubertate peccare, & ad aliena nonnunquam sermonem abduci obiectum est, ut etiam ex capite bone spei acceptarum plantarum icones adhiberet. *PLINIUM* frequenter castigat, icones etiam ligneas commode adiecit, ut omnino, qui vult labri his fontibus paulo profundius intingere, hic scum salare possit, non ideo speraturus, quod fieri non potest, ut omnibus dubiis se solvat.

περί φυτικῶν αἰτίων Libri VI. (b) qui olim fuerunt octo, magis in generalibus versantur, & minus in descriptionibus occupantur, & minus etiam ad plantas agnoscendas conferunt.

Libro primo. Ex semine omnia prodire; de modis (c) quibus plantæ reparantur ex radice, aut ex ramo, & de avulsione, & lacruma, bulbo nempe caulis, cum eo modo lilium generari scribat. Infitio & inocuatio (d). Debere urbanarum ramos sylvestrium truncis inseri (e). Sexum in humiditate & laxitate ponit, quæ dotes seminis majores sint (f). De semper viventibus (g), &

(a) C. GERNER *Epist.* ad *Job. BAUMINUM* p. 12.

(b) LAFRIUS l. c.

(c) C. 1.

(d) C. 6. 7.

(e) C. 7.

(f) C. 9.

(g) C. 11.

& germinantibus. De flore (*h*) autumno erumpente, & de arboribus biferis (*i*). Discrimina sylvestrium & urbanarum (*k*). Quæ præcoces sint, quæ sero fructum ferant (*l*), &c.

Libro *secundo*. Causæ fecunditatis; calor, solum, aqua, locus. De causis maturitatis, incrementi, proceritatis, diuturnitatis, dulcedinis. De specierum degeneratione: plantis paraliticis fulcrorum egentibus: de foliorum conversione, florum apertione & compressione.

Libro *tertio*. Agricultura, satio, ejusque tempora, depactio, scobes, cura novæ plantæ, amputatio, ablaqueatio, stercoreatio, fossio. Vitium cultus, fuscæ & per singula. Cultus segetum, agricolarum instrumentum, loca frumentorum, vitia, tempora.

Libro *quarto* Varia. Iterum, & accuratius, de specierum degeneratione in alias species, potissimum in cerealibus, cui fidem adhibet. Varia leguminis & frumenti discrimina. Coctilia & incoctilia. Denuo morbi frumenti & leguminum.

Libro *quinto*. De artis potestate in plantis. Ficuum species. De iis, quæ suspensa vegetant. Varius plantarum cultus, & de earum morbis uberius.

Libro *sexto*. Saporum genera: eorum in plantis causæ. Odores cum sapore conjuncti, aut divisi. Sedes odoris in plantis, & saporis. Flores in plantis inodoros esse, quæ totæ odoratæ sint. Mane plerasque plantas melius olere.

Hi sex libri conjunctim prodierunt, cumque historia, Venetiis absque anno, folio (*m*) apud ALDUM: anno 1495. fol. (*n*), 1498. fol. 1503. fol. 1552. 8°. Latine Tarvisii anno 1483. fol. Venetiis anno 1504. fol. Parisiis anno 1529. 8°, apud WECHELIUM, quæ mea est editio, aucta necessaria tabula, qua nomina græca latinis GAZÆ nominibus opponuntur (*o*). Porro Basileæ anno 1534. fol. 1541. fol. 1550. fol. Lugduni anno 1552. fol. & cum priori opere ex editione HEINSII, quem diximus.

Codex latinus exstat in *Bibl. Paris.* n. 6794. & plantarum ex THEOPHRASTO nomina magis obvia II. n. 2408. græce.

Libri I. solus græce Paris anno 1550. 4°. (*p*) & liber VI. græce & latine anno 1588. 8°.

Commentarios J. C. SCALIGERI Lugduni anno 1566. fol. excusos, absque ipso THEOPHRASTI opere, & VIGNÆ aliorumque Cl. virorum alias dicemus.

E 3

THEO-

(*h*) C. 12.(*i*) C. 15. 16.(*k*) C. 17. 18. 19. 20.(*l*) C. 21.(*m*) SEGUIER.(*n*) IDEM.(*o*) SEGUIER. TREW.(*p*) SEGUIER.

THEOPHRASTI *spargas de plantis sententias in continuum seriem secundam litterarum ordinem* edidit Cæsar ODONUS horti Bononiensis Præfectus Bononiæ anno 1565. 4°. SEGUIER ex B. R. Et *Epitomen medicam de differentiis herbarum, ex hypocris plantarum concinnavit Ildaphonius SOROLLA* Valentie editam anno 1627. 8°. (q) 1642. 8°. (r).

§. XII. Alii Scriptores Aristoteli suppare.

CALLISTHENES, ARISTOTELIS discipulus *de verbis* scripsit (s).

CHRYSIPPUS Cnidius (r), cœvus ARISTOTELI (u), a quo ERASISTRATUS multa didicit (x), celebris medicus, plantis fere in medicina usus est (y), scripsit idem *γυγναι* (z), de oleribus (a) & de brassica (b). Apium feminam foliis distinxit magis crispis (c). Caucalidem (d) conceptui prodesse docuit. Ocimum vituperavit (e). Juniorem aliquem CHRYSIPPUM fuisse suspicor, cujus malagma CELSUS habet (f).

METRODORUS huc pertinet, si ARISTOTELIS gener (g) fuit, & ERASISTRATI præceptor, CHRYSIPPI vero discipulus. Diversum esse oportet ab auctore *επιστομικῶν*, quem posteriori loco dicemus. Difficultatem facit locus ATHENÆI (h), in quo ERASISTRATEUS dicitur & amicus HICESIL. Locum ejus de cucurbita idem ATHENÆUS conservavit (i). An vere diversus a METRODORO n. 9. Ab utroque hoc METRODORO juniorem ASCLEPIADIS sectatorem oportet distinguere (k).

PHANIAS Lesbios, discipulus ARISTOTELIS scripsit *περί Φοτῶν* (l). Seminibus in malva formam placentam dixit (m). Monuit aliqua sine semine & flore

- (q) SEGUIER.
- (r) BURETTE.
- (s) EPIPHAN. *de beres*. L. I.
- (t) PLIN.
- (u) Le CLERC p. 292.
- (x) LAERT. L. VII.
- (y) PLIN. L. XXVI. c. 6.
- (z) LAERT. L. VII.
- (a) NICANDRI *scholiast*.
- (b) PLIN. L. XX. c. 9. PLIN. VALERIAN. *de re medica* c. 29.
- (c) PLIN. L. XX. c. 44.
- (d) IDEM L. XXII. c. 40.
- (e) IDEM L. XX. c. 48.
- (f) V. c. 18.
- (g) SEXTUS EMPERICUS *contra mathem*, I.
- (h) L. II.
- (i) Ibid.
- (k) GALEN. *fac. simpl*. I. c. 17. 33.
- (l) ATTHENÆUS L. II. & IX.
- (m) L. II.

flore esse (u). Urticam laudavit (o), tum alimenti nomine, tum cibi. De casto (p) etiam scripsit, de pastinaca (q) & de leguminibus (r).

APOLLODORUS vixit imperante PTOLEMÆO SOTERE seu LAGIDE, cui & libros dicavit (s). Scripsit *περί φυτῶν* (t). Brassicæ (u) & raphani (x) succum adversus fungorum venena laudavit: Urticam etiam celebravit (y), & Eryngium (z). Idem forte fuerit, qui etiam *de venenatis bestiiis* scripsit, forte & idem, qui *de unguentis* (a) & *coronis* (b). Idem fuerit APOLLODORUS, cujus antidotum habet GALENUS (c), & ex quo HERACLIDES medicamentum fumpsit, in quo apium erat & cicuta (d).

Sed alii fuerunt APOLLODORI, qui aliqua ad plantas pertinentia scripserunt. APOLLODORUS Tarentinus (e) raphani pariter succum venenis opposuit. Alius LEMNIUS inter *rusticæ rei* auctores (f) recensetur. APOLLODORUM de vi cyperi citat *Pseudo Macer* (g).

DIPHYLUS Siphnius, medicus, DEMETRII POLIØRCETIS (h) cœvus, ab ATHENÆO potissimum citatus; scripsit *de iis, quæ sanis & ægris offeruntur* (i). Exstant ejus loca de cucurbita (k), ficu (l), lupinis (m), fungis (n), tuberibus (o), urtica (p), palma (q), castanea (r), cicere (s), prunis (t), earumque

- (n) Ibid.
- (o) PLIN. L. XXII. c. 15.
- (p) ATHENÆUS L. II.
- (q) IDEM L. IX.
- (r) Ibid.
- (s) STRABO.
- (t) NICANDRI SCHOLIASTES.
- (u) PLIN. L. XX. c. 34.
- (x) IDEM L. XX. c. 13.
- (y) IDEM L. XXII. c. 15.
- (z) IDEM L. XXII. c. 8.
- (a) ATHENÆUS L. XV.
- (b) IDEM ibid.
- (c) *Antidot.* II. c. 15.
- (d) Ibid. c. 13.
- (e) PLINIUS L. XX. c. 13.
- (f) VARRO L. I. c. 1.
- (g) p. 76. b.
- (h) ATHENÆUS β.
- (i) ATHENÆUS passim.
- (k) IDEM L. 2.
- (l) IDEM L. 2.
- (m) Ibid. L. 3.
- (n) Ibid. L. 2.
- (o) Ibid.
- (p) Ibid.
- (q) L. 14.
- (r) L. 2.
- (s) Ibid.
- (t) Ibid.

eorumque usu. Fungorum malignorum symptomati vomitu excitato (u) fatali. Staphylini radicem ait (x) ad venerem facere. Colocasiā (y) laudat & malvam (z).

DIEUCHES de parandis medicamentis (a) scripsit, fere hujus ævi medicus, & de brassica (b); succum anisi ad lumborum dolores adhibuit (c). Staphylinum ad lienis (d) morbos laudavit, & jecoris, ipsumque volvulum. Ut oxymel temperaverit, apud PLINIUM videas (e). De pane locum habet ORIBASIIUS (f), quo docet, ut recte coquatur, & de polenta (g). Leniter alvum ducentia recenset (h) brassicam, lenticulam, &c.

DIOCLES CARYSTIUS illustris medicus, ex Asclepiadum gente, alter fama ab HIPPOCRATE (i), cœvus fere THEOPHRASTO fuit, si genuina est epistola ad Regem ANTIGONUM (k), quam habemus, passim reculam. Eum ANTIGONI fuisse successorem ALEXANDRI necesse est, cum DIOCLES ante PRAXAGORAM vixerit. Scripsit *εἰσοτμομύρια* (l), in quibus, ut videtur, alterum descripsit hippomarathrum (m), longiori folio, coriandri semine, ut etiam novas aut non vulgares plantas videatur invenisse. Amaracum (n) dixit, quæ Sumpfuchus Egyptiis. Cucumerum decocto vomitum movebat (o). Scripsit etiam libros de sanitatē tuenda (p) ad PLISTARCHUM, quorum fragmenta passim apud ORIBASIUM (q) supersunt, & de alimentorum preparatione (r). Plantis enim fere in medicina facienda usus est (s) ut priores. His in libris videntur ea effata contineri, quæ de plantis ad victum humanum pertinentibus supersunt. Panicum mel frugum dixit (t). Atriplicem (u) de cibis

(u) Ibid.

(x) L. 9.

(y) L. 2.

(z) Ibid.

(a) ORIBAS collect. L. IV. c. 7.

(b) PLIN. L. XX. c. 9.

(c) IDEM L. XX. c. 73.

(d) IDEM L. XX. c. 15.

(e) L. XXIII. c. 29.

(f) Collect. IV. c. 5.

(g) Ibid. c. 6. L. VIII. c. 42.

(h) L. VIII. c. 42.

(i) PLIN. L. XXVI. c. 6. Icon hujus viri exstat in *bibliotheca Vindobonensis* codicis DIOSCORIDRO, in L. II. LAMBECHII, & apud NESSEL, III. p. 25. 35. 44. 51.

(k) Conf. le CLERC, SCHULZE p. 337. &c.

(l) SCHOLIASTES NICANDRI.

(m) PLIN. L. XX. n. 96.

(n) IDEM L. XXI. n. 23.

(o) ORIBAS collect. L. VIII. c. 22.

(p) ATRIBAL L. III. IV. VII. IX. GALEN, de facultat. aliment. L. I. c. 13. 28. & alibi.

(q) Synopf. L. V. c. 31. 33.

(r) ORIBAS collect. L. IV. c. 1.

(s) PLIN. L. XXVI. c. 6.

(t) PLIN. L. XXII. c. 63.

(u) IDEM L. XX. c. 83.

cibis repudiavit. Rapa laudavit (x), & allium (y), & haliacabum (z), & sifer erraticum, ad venerem hoc & ad urinam ciendum (a). De amygdalis (b) etiam egit, & de cicuta (c), deque cucurbitis (d). Recenset ea, quæ alvum emolliunt (e). De oleo locum habet GALENUS (f).

Epistola, quam diximus, ad *victus rationem* pertinet. Eam per anni tempora dividit, & plantas fere habet, quas HIPPOCRATES. Ea passim existat recusa, etiam in *J. Alberti FABRICII bibliotheca græca* (g). MIZALDUS edidit Paris anno 1773. AEDUS suo PAULO adjecit c. 100. L. I. Cum editione scholæ Salernitanæ prodiit Haag anno 1683. 12. Cum Praxi medicinæ Venet. anno 1545. 8°.

De *medicamentis* etiam *lethalibus* (h) scripsit. Medicamentum ejus ad sanguinis sputum, post aliquot secula, ab ASCLEPIADE juniore repetitur (i).

PRAXAGORAS Cous, & ipse ASCLEPIADES, dietetica aliqua reliquit (k), quæ interierunt. Succum raphani iliaceis commendabat (l). Malorum succum rodentem vocavit (m). Stirpibus & ipse fere in medicina faciendâ usus est (n); scripsit etiam de veneno pharico (o).

PLISTONICUS, PRAXAGORÆ discipulus, Ellebori (p) usum ad celiacam emendavit. Ocimum adhibuit (q) adversus colicos dolores. Raphani succo, ut PRAXAGORAS (r), utebatur.

PHILOTIMUS, & ipse PRAXAGORÆ discipulus, de *alimentorum facultatibus* (s) libros XIV. scripsit, tum *opsartyticorum* seu de *obsoniis* (t). De cerea-
libus,

(x) IDEM L. XX. c. 83.

(y) Adversus hydropem & phrenitidem PLIN. L. XX. c. 23.

(z) IDEM L. XXV. c. 105.

(a) IDEM L. XX. c. 17.

(b) ATHENÆUS β.

(c) Ibid.

(d) Ibid.

(e) ORIBAS collect. L. VIII. c. 41.

(f) *Facultat. simplic.* L. II. c. 5. 6. 18. 19.

(g) L. XII. p. 585.

(h) ATHENÆUS L. XV.

(i) GALEN. *compos. med. sec. loc.* L. VII.

(k) GALEN. *facult. alim.* I. c. 13.

(l) PLIN. L. XX. c. 12.

(m) ATHENÆUS L. III.

(n) PLIN. L. XXVI. c. 6.

(o) SCHOLIASTES NICANDRI.

(p) ORIBAS collect. L. VII.

(q) PLIN. L. XX. c. 48.

(r) IDEM L. XX. c. 12.

(s) ATHENÆUS L. III. GALENUS *aliment. facult.* c. 30. &c. ORIBAS collect. II. c. 69.

(t) ATHENÆUS.

libus, & fufe quidem egit, GALENO teste (u), de aliis parcius. Sed & legumina (x) dixit, & mala (y), nuces Sardianas, ficus, malum perficum; carnes (z) denum. Placita PRAXAGORÆ perpolivisse dicitur, sed hæc omnia, præter exigua aliqua fragmenta interierunt (a). De milio condiendo breviusculum locum ORIBASIIUS habet (b).

MNESITHEUS Atheniensis, non satis certi ævi auctor, de coronis (c) scripsit, & de alimentorum facultate (d), & de eduliis (e). Dulcia & salia alium ducere docuit, amara urinam, acerba sistere (f). De brassica locus apud ORIBASIIUM superest (g). Cepas, ait, in principio peripneumonice utiliter celside, cum ex desiderio æger eis usus esset (h). Nuces Euboicas, sive castaneas (i), damnavit. De pomis etiam egit (k), de cerealibus (l), de radicibus (m), medice ubique. Hellebori incommoda recensuit (n) apud ORIBASIIUM.

§. XIII. Non satis certi ævi Scriptores.

Horum tempora non reperi, sive quod ignorentur, sive quod me latuerint.

BOIUS seu DOLUS Mendelius, non utroque modo legitur, post THEOPHRASTUM (o) vixit, cujus locum ex IX. Lib. *historiæ plantarum* citaverit (p), celi ab aliis pro antiquiori habetur. Scripsit de remediis physicis (q) & ὑπομνηματα, quæ etiam DEMOCRITO (r) adtributa fuerunt. Aliqua ejus artificia IUDITHA COLUMELLA conservavit (s). Pythagoreum vocat SUIDAS (t) & titulum

(u) GALEN. *facult. aliment.* L. I. c. 13.

(x) Conf. GALENUM.

(y) ATHENÆUS L. III.

(z) GALEN. *facult. aliment.* L. III. c. 30, 31, 32.

(a) IDEM I. c. 13.

(b) *Collect.* L. IV. c. 10.

(c) PLIN. L. XXI. c. 9.

(d) GALEN. *facult. aliment.* I. c. 13. ORIBAS *collect.* L. II.

(e) ATHENÆUS 2. VARRO apud GELLIUM I. c. 13.

(f) ATHENÆUS L. III.

(g) *Collect.* L. IV. c. 4.

(h) PLUTARCHUS *quest. natural.* ATHENÆUS L. III.

(i) ATHENÆUS L. III.

(k) IDEM *ibid.*

(l) GALEN. *facult. anim.* I. c. 13.

(m) IDEM L. II. c. 61.

(n) ORIBAS *collect.* L. VIII. c. 9.

(o) STEPHANUS apud REINESIUM *var. lect.* p. 122. CONRINGIUS.

(p) IDEM *ibid.* in libro tulle carentibus ex usu Albinii STEPHANUS Byzantinus in Abſinthio.

(q) SUIDAS p. 450.

(r) COLUMELLA L. VIII. c. 5.

(s) L. XI.

(t) I. c.

titulum dat librorum *περί θαυμασίων φασικῶν δυνάμεων, & περί συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν*. DEMOCRITEUM vocat STEPHANUS.

MAGO Carthaginienſis floreſcente ea Republica vixit, qua deſtructa Romani (u) ejus opera inter opima ſpolia reportaverint: certa ætas ignoratur. Scripſit libros 28. *de re ruſtica*, punica lingua, quos ex ſenatus conſulto Romani latine reddiderunt (x), DIONYSIUS Uticenſis græce interpretatus eſt, neque unquam ſine plurima laude aut VARRO (y) citat, aut COLUMELLA (z). In epitomen ſex librorum convertit DIOPHANES (a). Eragmenta in veterinariorum collectione ſuperſunt: & ad vitium cultum aliqua (b), tum de paſſo (c), & de fecunditate mularum in Africa (d) apud COLUMELLAM, alia apud PALLADIUM.

IOLAUS Bithynus (e), non mediocris auctor, laudes GALENI (f) meritus & DIOSCORIDIS (g); ſcripſit *de herbarum facultatibus*. Opium recte ait parari ex caule nigri papaveris, quando marceſcit (h). Medicamentum ſepticum ex charta uſta, ſandaracha, & auripigmento factum CELSUS habet (i).

CHEREAS Athenienſis inter probatiſſimos rei ruſticæ auctores a COLUMELLA recenſetur, dictus etiam VARRONI. De carduorum facultatibus locum PLINIUS (k) habet, de vino babylonio ATHENÆUS (l).

SOLON Smyrnæus ſcripſit *de re herbaria*, & de victus ratione (m). Adjecit malvis bulapathum (n), dyſentericis utile. Non bene negavit, in Italia atriplicem naſci (o).

PHILONIDES medicus (p) Dyrrachenus, idem forte, qui de *coronis & unguentis* ſcripſit (q). Ex PHILONIDE malagma ANDROMACHUS habet apud

E 2

GALE-

- (u) COLUMELLA inſit.
- (x) Ibid.
- (y) L. I. c. 1.
- (z) Locis paulo poſt citatis.
- (a) Apud VARRONEM.
- (b) COLUMELLA L. V. c. 5.
- (c) L. XII. c. 39.
- (d) L. VI. c. 36.
- (e) SCHOLIASTES NICANDRI.
- (f) *Antidot.* L. I. c. 2. Si idem eſt. JOLLA.
- (g) A principio.
- (h) PLIN. L. XX. c. 76.
- (i) L. VI. c. 6.
- (k) L. XX. c. 99.
- (l) L. II.
- (m) GALEN. *de compoſit. medicament. ſecund. loc.* L. III.
- (n) PLIN. L. XX. c. 86.
- (o) IDEM L. XX. c. 83.
- (p) NICANDRI SCHOLIASTES.
- (q) ATHENÆUS L. XV.

GAIENUM (i). Sed is fuit PHILONIDES ENNEUS ASCLEPIADEUS (s), cujus discipulus fuit PACCIVS ANTIOCHUS (t), & qui idem de secta ASCLEPIADIS fuit. Ejus de helleboro locum citat DIOSCORIDES.

ASCLEPIODORUS Alexandrinus magna diligentia & vulgares plantas conquirebat, & rarissimas (u), multum SUIDÆ laudatus.

EVENER medicus *curationum* libros scripsit, quibus facultates medicæ plantarum traduntur. Anisi ægyptii radicem tusam ad epiphoras renumque morbos imponebat (x), & halicacabum laudavit (y).

DALION medicus ex eodem aniso citaplasma parturientibus imponebat (z).

SOSIMENES *de medicina ex re herbaria* scripsit, & induratis partibus anisum imponebat cum aceto (a).

TLEPOLEMUS & ipse anisum ad quartanas febres adhibebat (b).

AGATARCHIDES *de herbarum natura* & facultatibus, & potissimum *de Helleboro* scripsit, auctoritate non optima epistolarum, quæ Catamenibus tribuantur.

MNESIDEMUM (c) de papavere citat DIOSCORIDES.

ARISTOGENIS THASII libros XXIV. inter quos lib. *περί διαίτης* SUIDAS citat.

HERODOTUS Lycius scripsit de ficibus.

CHRYSIPPUS Tyaneus *artopojeticon* scripserat (d).

GLAUCIDES *de malis* egit (e).

XENOPHANES de natura ceraforum scripsit (f).

MITHRÆUS *οψιρτυτικόν* (g) reliquit, & *σικελίων οψιρτυτικόν* adaptatum. quo libro de caricis egit (h).

STEPHA-

(i) *Compes. sec. gen.* L. VII.

(s) Ex STEPHANO BYZANTINO.

(t) MARCELL. p. 20.

(u) SUIDAS p. 352.

(x) PLIN. L. XX. c. 73.

(y) IDEM L. XXV. c. 105.

(z) IDEM L. XX. c. 73.

(a) IDEM l. c.

(b) IDEM ibid.

(c) L. IV. c. 60.

(d) ATHENÆUS L. II.

(e) IDEM ibid.

(f) POLLUX p. 590.

(g) ATHENÆUS L. VII. SUIDAS.

(h) L. XII. POLLUX L. VI. *iii*, 70.

STEPHANUS est inter *opfartyticos* (i) auctores, & ZOPHIRINUS (k), & ACESTIUS (l), & PAXAMUS (m), & AGIS (n).

PETRICHUS in carmine caucalidem dixit valere contra venena bestiarum marinarum (o), camque iussit illinire. Scripsit *ophiaca*.

DIAGORAS *de plantarum virtute* scripsit. E nigri papaveris caule opium fieri reliquit, si caulis, dum augefcit, incidatur (p). Damnabat opium (q).

DOROTHEUS in carminibus chondrillam laudavit (r). Diverfus fuerit a DOROTHEO Helio antidotorum scriptore (s).

EUMACHUS Corcyreus *ῥιζοτομικα* dedit (t).

PHILISTION, quem non credo vetustissimum empiricum esse, ocinum coeliacis exhibebat (u). De *medicinis substitutis* scripsisse GALENUS.

APOLLONII multi fuerunt (x), quorum opera nostro ævo vix credo separari posse.

Pergamenus (y) & alter Lemnius (z) APOLLONIUS a VARRONE laudatur inter auctores rei rusticæ.

APOLLONIUS Mycerides *de coronis* scripsit & unguentis (a). Fuit & APOLLONIUS Memphiticus ex ERASISTRATI secta, cujus medicamentum ab HYBRISTE descriptum GALENUS habet (b). Fuit & Citienfis (c) APOLLONIUS, & A. GLAUCUS (d).

GALENICUS ille APOLLONIUS alius videtur & posterioris ævi.

F 3

AGATHOCLES

(i) L. XII.

(k) Ibid.

(l) Ibid. POLLUX L. VI. n. 70.

(m) POLLUX l. c.

(n) ATHENÆUS L. XII.

(o) PLIN. L. XXII. c. 40. 96.

(p) PLIN. L. XX. c. 76. DIOSCORIDIS IV. c. 60. ex ERASISTRATO.

(q) Ibid.

(r) PLIN. L. XX. c. 45.

(s) Eum citat GALENUS *antidot.* L. II. c. 15.

(t) ATHENÆUS L. XV.

(u) PLIN. L. XX. c. 48.

(x) Duos medicamentorum inventores CELSUS recenset VII. c. 1.

(y) L. I. c. 1.

(z) Ibid.

(a) PLIN. L. XX.

(b) Habet & L. II. c. 15. Nominat cum AURELIANUS *Chron.* III. 3.

(c) IDEM *Chron.* I. c. 4. L. III. c. 4.

(d) *Chron.* IV. c. 1.

AGATHOCLES *de dicta* (e) scripsit, & fenchum adversus venenatum tauri sanguinem laudavit. Exstitit etiam AGATHOCLES CHIUS (f), qui *de re rustica* egit.

EUEMUS pharmacopola PLINIO dictus est, ejusque de oleribus locus ab *Anticorum* (g) dictus, cum illam pios dicto (*). Quamvis etiam hoc pios diffinit. Perantiquum & SOCRATI corevum GESNERUS fecit (h). Ex EUEMIO hunc nulli mentum ad dyssaurium repulit ANDROMACHUS (i) junior. Junior alter, infelix culpa sua, dicitur, LIVILLÆ adulter.

ARISTOMACHUS Atheniensis in lib. *πρι Φυτων* (k) cytisum laudavit (l).

MENANDER *biochrēsta* (m), de agri & herbarum cultu dedit; sed duo fuerunt MENANDRI rei rusticæ auctores, Pryenneus & Heracleotes (n).

TRYPHIODORUS Alexandrinus (o) *Φυτικα* edidit.

AMERII Macedonis *επιστομικα* citantur apud ATHENÆUM (p).

ALCIBIUS Alcibii repertor fuit.

CONILUS plantæ Conili.

EPACTER, & PHARICUS, & PROMENUS, & EPAENETUS de oleribus a SCHOLIASTE NICANDRI citantur, iste etiam ab ATHENÆO & inter *οψαγιστικῶν* auctores (q).

GLAUCON (r) Bupleurum laudavit ob vires medicas.

TIMARISTUS in carpine Halicacabum (s) ad dentium dolores, & alia mala commendavit.

DORIONIS *georgica* ATHENÆUS (t) nominat.

PAMPHILUS botanicus (u) superstitione sua eminuit. HERMETIS libris de herbis certis diis dictis multum utebatur. Historiam herbarum scripsit, secun-

(e) SCHOLIASTES NICANDRI.

(f) PLIN. L. XXII. c. 44.

(g) L. IX.

(*) p. 29.

(h) *Bibl.* p. 188. ex suspitione.

(i) GALEN. *medicament. compos. sec. loc.* L. IX.

(k) PLIN. L. XIII. c. 17.

(l) IDEM L. XIII. c. 47.

(m) PLIN. L. XIX. XX.

(n) VARRO *init.* COLUM *init.*

(o) ATHENÆUS L. I.

(p) IDEM L. XV. c. 8.

(q) L. XIV.

(r) PLIN. L. XXII. c. 35.

(s) IDEM L. XXV. c. 105.

(t) L. III.

(u) GALEN. *passim*.

secundum alphabeti literas, & barbara nomina adiecit (x). Icon viri est in codice DIOSCORIDEO (y). An IDEM, qui de hydnoophyllo scripsit? (z) Plantas ignorasse GALENUS (a), & descripsisse alias nemini notas (b). Vixit post NICANDRUM, cum in ophiaca sit commentatus (c). Sed vide suo loco.

PAMPHILUS Grammaticus idem, num alius? georgicorum libros tres reliquit (d). Ad eum refert LAMBECIUS fabulas Geoponicorum Libri IX. & XI. (e), quæ mihi NESTORIS esse videntur, cujus similis fabula cum nomine citatur (f). Habet & alia vana, ut numerum quinarium, senarium, septenarium, novenarium feminum (g). De putatione vitium (h) egit. Vinum odoratum facere (i) docet myrrha, œnanthe, aromatibus: inter ea asari folia nominat. Damascenorum (k), ceraforum (l) plantatio & cura apud eum reperitur; ut semina ex longinquo advecta comprehendant (m). Animalia etiam adigit, & est inter mulomedicos. De eo dico, qui est inter Geoponicos.

Alius PAMPHILUS Romæ medicinam fecit, & in curanda mentagra multum lucratus est (n). GALENUS PAMPHILUM *μυματοπολιν* vocat (o).

Marcus Terentius VARRO longum dat censum auctorum rei rusticæ, quorum opera undique interierunt.

Huc PHILOCHUS Atheniensis; ANAXIPOLIS Thasius; ARISTOPHANES Malleotes; BACCHIUS Milesius, rusticorum auctor; CHÆRESTEUS Atheniensis; DIODORUS Priennæus; DION Colophonius; DIOPHANES Nicensis; EPIGENES Rhodius; EVAGES Thasius; EUPHRANII duo; HEGESIAS Maronites; NICESIUS Maronites; PYTHION Rhodius; MENEKRATES Epheus, idem poëta.

Aliorum ne patria quidem cognita est, quos enūmero. ANDROTION; ÆSCHRIION (p); ARISTOMENES; ATHENAGORAS; CRATES; DADIS; DIONYSIUS;

(x) IDEM *simpl. facult.* L. VI.

(y) LAMBEC. L. II. p. 530. 537.

(z) ÆTHRNÆUS β.

(a) *Simpl. facult.* L. VI. init.

(b) Ibid.

(c) SUIDAS.

(d) IDEM.

(e) L. II. c. 7. p. 145.

(f) L. XII. c. 16.

(g) II. c. 20.

(h) V. c. 23.

(i) VII. c. 20.

(k) L. X. c. 39. 40.

(l) C. 41. 42.

(m) C. 86.

(n) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.

(o) IDEM l. c. L. VII. c. 3.

(p) Etiam PLINIUS-c. 8.

KYSIUS; EUTHYTON; EUTHORION; LYSIMACHUS; MNASEAS (q); MENO-
STRATUS; PLEUTIPHANES; PERSIS; THEOPHILUS (r);

Addas ex COLUMELLA Athenienses ARISTANDRUM, AMPHILOCHUM,
EUTHRONEM, CHRISTUM; ANTIGONUM Cyrenæum; GLEOBULUM.

§. XIV. Herophilus & Coevi.

HEROPHILUS Chalcædonius, PRAXAGORAM audiuit (s), & vixit Alexan-
diæ vi. inter anatomicos primi ordinis. Scirpium etiam vires medicas summo
studio requirit (t), ex quibus sua fere remedia sumebat, illecebræ (u) audax
propinator, & magnarum compositionum laudator, quæ ab eo ævo invalue-
rant (x). In DIOSCORIDE Aniciano inter principes botanicos pingitur. HIE-
ROPHILI philosophi liber *de facultatibus* (y) *alimentorum* in bibliotheca Vindo-
bonensi latet, & in Parisina (z), qui forte fuerit HEROPHILI. Medicamenta
eius aliqua ad posterum descendunt, ut ad sanguinis resectionem, quod ex
ANDROMACHO GALENUS repetit (a).

HICESIUS (b), HEROPHILI discipulus, scripsit *de alimentorum materie* (c)
& *de unguentaria* (d), & de herbaria in uniuersum *περί της των φυτων
ιας* (e). Ex eo de violis locum ATHENÆUS habet (f), de leucacantha
PLINIUS (g). Emplastrum Icesii GALENUS habet (h) & AURELIANUS (i).
Annon idem HICESIUS Smyræus ex ERASISTRATI secta, cujus nummos ha-
bet R. MEAD.

SERAPION Empiricus, inter ejus sectæ principes fuit: scripsit *de medicamen-
tis facile parabilibus*, cujus libri fragmenta a CÆLIO conservantur. Malagma
ad

- (q) Milesum facit COLUMELLA.
- (r) Istos etiam COLUMELLA habet.
- (s) GALEN. *method. medendi*, I. c. 13.
- (t) PLIN. L. XXV. n. 2.
- (u) IDEM L. XXIV. c. 5.
- (x) CELSUS præf. L. V.
- (y) LAMREC. L. VI. P. 2. p. 125.
- (z) Apud FABRICIUM.
- (a) *Compos. sec. loc.* L. VII.
- (b) Nominatur a LAERTIO L. V. fin.
- (c) ATHENÆUS L. VII. passim.
- (d) IDEM L. XV.
- (e) Ibid.
- (f) Ibid.
- (g) L. XXII. c. 18.
- (h) *Compos. sec. loc.* L. V.
- (i) *Chron.* V. c. 1.

ad malum ischiadicum (k), aliud ad nervorum vulnera (l), & aliud adhuc emplastrum (m). ASCLEPIADES apud GALENUM habet. Nummum SARAPIONIS Smyrnæi MEADIUS sculptum dedit.

PHILINUS & ipse Empiricus *de plantis* scripsit. Medicamentum PHILINI ex ANDROMACHO GALENUS repetit (n).

ZENO Herophilæus (o) *καμμαρον* cicutam esse scripsit, aut certe pharmacum refrigerans, cicutæ simile (p). Sonchi albi radicem adversus stranguriam adhibet (q). Ingenio, quam scriptis, clarior fuit (r).

ANDREAS inter Herophilæos censetur, qui de herbis aliqua scripsit (*), ob superstitionem (s) & alia vitia (t) a GALENO damnatus, ut vanus homo & mendax. & plantarum ignarus; adflectas tamen suos habuit (u). EJUS *ραβνη* a CLERICO & SCHULZIO pro pharmacopea portatili habetur (*). Laser (x) ad ciborum coctionem adjuvandam laudavit, ex orientalium sententia. Opium Alexandriæ monuit adulterari (y). Ejus exstat ad ulcera cancrofa medicamentum (z), & splenicum (a), in quo myrica & galbanum, malagma ad malum ischiadicum (b), medicamentum ad oculos CELSUS (c) habet.

CHRYSERMUS Herophilæus (d) Asphodeli commoda exposuit (e). Medicamentum CHRYSERMI GALENUS habet, quod scylla ingreditur & radix bryoniæ (f).

MANTIAS,

(k) *Compos. sec. loc.* L. X.

(l) *Ibid.* L. VI.

(m) *Id. Sec. gener.* L. VI.

(n) *GALEN. Compos. sec. loc.* L. VII.

(o) *GALEN. simpl. fac.* L. I. c. 27.

(p) *EROTIANI lex* p. 31.

(q) *PLIN.* L. XXII. c. 46.

(r) *LABRT.* L. VII.

(*) *EPIPHAN. hares.* L. I. add. *APULEI* c. 63. 67. 68.

(s) *GALEN. simpl. fac.* L. VI. init.

(t) *IDEM* *ibid.* Nihil simile *CELSUS* L. V. præf.

(u) *CÆL. AUREL. acut.* III. c. 12.

(*) *Apud NICANDRI Scholiasten in Theriac.*

(x) *PLIN.* L. XXII. c. 19.

(y) *PLIN.* L. XX. c. 76.

(z) *GALEN. compos. sec. gen.* L. IV.

(a) *IDEM comp. sec. loc.* L. IX.

(b) *IDEM* *ibid.* L. X. *CELSUS* L. V. c. 18.

(c) *L. VI.* c. 6.

(d) *SEXTUS Pyrrh.* I. 24.

(e) *PLIN.* L. XXII. c. 32.

(f) *Compos. sec. loc.* L. IX.

MANTIAS, HEROPHILI sectator (g), præceptor HERACLIDIS (h), non paucorum voluminum auctor (i). Scripsit *de iis, quæ secundum locos* (k), & *de purgantibus & chylis* (l), & meliora protulit, quam priores (m), plurimæque bona remedia primus descripsit (n). Addit tamen GALENUS, eorum, quæ invenisset, nuperos omisisse, quæ minus haberent efficaciæ (o), & meliora conservasse. MANTIÆ attalica antidotus adversus vomitum superest apud GALENUM (*).

Junior alius MANTIAS pharmacopola fuit (p).

HERACLIDES Tarentinus (q), MANTIÆ discipulus, Vir illustris (r), & etiam GALENI laudes meritus (s), etsi ad Empiricos transit (t), quibus GALENUS adprime insensus fuit. Materiem, quæ vocatur medica, peculiari studio sibi ornandam sumsit. Multa volumina (u), & inter ea *Convivium* scripsit (x), in quo varia excussit ad *victus rationem pertinentia*, & *de medicamentis, eorumque selectu & optima præparatione* (y). Citantur libri ad ASTYDAMANTEM (z). Optima medicamenta & expertissima (a) descripsit (b), nec alia, nisi quæ ipse esset expertus (c). Multa ejus medicamenta (d) ad posterios pervenerunt, ut ocularia (e): Icesium nigrum emplastrum (f): Malagma ad ulcera chironia (g); ad dentium mala (h), & Lichenes (i). Ad eruptionem sanguinis de naribus medicamenta præscripsit, & ligaturam brachiorum (k).

Anti-

(g) Ibid. c. VI.

(h) Ibid. & *sec. gener.* L. II.

(i) *Compos. sec. gener.* L. II. init.

(k) GALEN. *facult. simplic.* L. VI. c. 1.

(l) Ibid.

(m) *Compos. sec. loc.* L. VII. add. *Compos. sec. gener.* L. III. Non mediocribus viris accenset *sec. loc.* L. II.

(n) *Compos. sec. gener.* init. *sec. loc.* L. VI.

(o) *Compos. sec. gener.* L. II. c. 5.

(*) *Compos. sec. loc.* L. VIII. c. 3.

(p) GALEN. *ibid.* L. IV.

(q) PLIN. L. XX. c. 73. LABR. L. V. fin.

(r) CÆC. *acut.* I. c. 17.

(s) *Antidot.* L. I. c. 2. *facult. simplic.* L. VI. init. *Compos. sec. loc.* VII. & II.

(t) *Compos. sec. loc.* L. VI.

(u) Ibid.

(x) ATHENÆUS L. II. III.

(y) GALEN. *med. simpl.* L. VI. præf.

(z) GALEN. *Antidot.* II. c. 3.

(a) *Compos. med. sec. loc.* L. VI. & c.

(b) *Compos. sec. gener.* L. III. & II. init. *sec. loc.* VI. VII.

(c) GALEN. *compos. per gener.* L. IV. c. 7.

(d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.

(e) IDEM *ibid.* L. IV.

(f) GALEN. *compos. sec. gener.* L. V.

(g) IDEM *ibid.* L. IV.

(h) *Sec. loc.* L. V.

(i) *Med. sec. loc.* L. V.

(k) *Med. compos. sec. loc.* L. III. fin.

Antidotus (l), ejus in qua scylla (m), & enneapharmacos (n), & ad phalangia (o) alia superest, & catapotium ad somnum ciendum (p). Etiam ad cosmetica descendit (q), & psilothra & pforica (r), adque papulas faciei. Medicamentis indulgebat compositis. Præferbat potentiora medicamenta, ut elaterium, opium, cicutam, hyoscyamum, scammonium. Adversus phalangia medicamenta duo dat, in quorum altero cicuta est & opium (s). Anisum ad duas drachmas adversus ventriculi inflammationes propinabat (t). Teutlophacomolus sanis perinde dabat & ægris (u). Eryngium & elaterium dabat adversus toxica (x). Vomitus in angina movebat medicamento, quod in cupreo vase steterat (y).

GLAUCIAM SCHULZIUS etiam post HEROPHILUM ponit. Sed duo fuerunt GLAUCIÆ: alter ARISTOTELI cœvus, infelix HEPHÆSTIONIS medicus: alter recentior, cujus putem esse librum *de Carduis* (z) diligenter scriptum. IDEM boletos stomacho utiles (a) esse, contra receptam sententiam docuit: Dracontium sylvestre ad Arum reduxit (b). Colocasiæ usum leniendi sine laudavit (c).

APOLLONIUS MYS, HEROPHILI (d) & ipse discipulus, scripsit *de facile parabilibus medicamentis* (e), & ejus exstat adversus venena remedium, quod dicitur NICOMEDEM Regem usum esse (f). *De facultatibus medicamentorum* CÆLSUS (g), qui idem forte opus intelligit.

G 2.

S. XV.

(l) HERACLIDIS Philosophi ALEXANDER L. XI.

(m) *Compos. sec. loc.* VII.

(n) *Antidot.* L. II. c. 15.

(o) *Ibid.* c. 3.

(p) CÆLSUS L. V. c. 25.

(q) *Compos. sec. loc.* L. I. c. 3.

(r) *Ibid.* L. IV. c. 5.

(s) GALEN. *Antidot.* II. c. 3.

(t) PLIN. L. XX. c. 73.

(u) GALEN. *facult. aliment.* I. c. 18.

(x) PLIN. L. XXII. c. 7.

(y) CÆL. AURELIANUS.

(z) PEIN. L. XX. c. 99.

(a) L. XXII.

(b) L. XXIV.

(c) L. XXI. c. 30.

(d) PLIN. L. XX. STRABO L. XIV. AUREL. *acut.* II. c. 13. Idem, ut puto, APOLLONIUS Herophileus EJUSD. *acut.* II. c. 28.

(e) GALENUS passim. Multa *de medicamentis* scripsisse CÆLSUS L. VII. c. 1.

(f) GALEN. *Antidot.* L. II. c. 8.

(g) L. V. præf.

§. XV. *Erasistratus.*

Magnus fuit medicus & anatomicus, & ipse Juliade Cea natus (h). Alexandrie vixit. CHRYSIPPI discipulus, ARISTOTELIS, secundum nonnullos, ex filio nepos. Plantis ad faciendam medicinam potissimum usus (i), simplicia prætulit compositis (k), & opium (l), & flagitiosas (m) illas purgationes veterum deseruit. Mitibus & refrigerantibus remediis indulgebat, & medicamentis destitutus norat ex facile parabilibus auxilia sumere (n). Oportet de plantis scripsisse. Sententiam de scandice, malo olera (o), apud PLINIUM reperias. *Ὁψωνία* (p) etiam scripsit, seu de opsoniis (q). Aliqua ejus medicamenta ad posteros pervenerunt, ut panchrestos ad oculorum vitia (r). Compositio ad aures (s); liquida ad oculum (t). Brassicam schola Erasistratea (u) plurimi fecit, etiam ad sanguinis sputum. Lysimachiam celebravit (x). Hedera chrysocharpo urinam duxit (y). Rubi succo se ipsum sanavit (z).

Alius fuit ERASISTRATUS Sicyonius, cujus ad podagram fomentum GALENUS habet, quod hyoscyamum recipit (a).

EPICURUS de plantis librum reliquit (b).

§. XVI. *Medicina in tres artes diviso. Incrementa materie medicæ.*

Circa tempora HEROPHILI & ERASISTRATI medicina in tres artes abiit (c), & a dietetica, sive curatione morborum internorum, Chirurgia secessit, & Pharmacia. Hæc divisio rei herbariæ favit, cum Pharmacopœæ unico fini intenti, longe accuratius ad herbarum cognitionem animum intenderint,

(h) SUIDAS.

(i) PLIN. L. XXVI. n. 6.

(k) PLUTARCH. *Symposiac.* IV. Sed indulgisse compositis Celsus L. V. præf.

(l) L. XX. c. 76.

(m) GALEN. *purg. medic. facult.*

(n) GALEN. *compos. medicament. sec. loc.*

(o) L. XXII. n. 38.

(p) ATHENÆUS L. XII. & VII.

(q) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(r) Apud CELSUM & ORIBASIMUM *Syn.* IV. & PAULUM, qui panchryson vocat.

(s) CELS. L. VI. c. 7.

(t) AETIUS L. II. f. 3. c. 13.

(u) PLIN. L. XX. c. 13.

(x) IDEM L. XXV. c. 35.

(y) Ibid. L. XXIV. c. 48.

(z) *Compos. sec. loc.* L. VI.

(a) Ibid. L. X.

(b) LÆRTIUS.

(c) CELS. *Præf.* L. I.

derint, ut ex iis adparebit, quæ nunc monebimus, Ostendemus pharmacopolas etiam *εἰζοταμοὺς* dictos fuisse. Id autem medicinæ nocuit, quod medici principes stirpium curam neglexerint, & medicamenta a seplasiis (*d*) parata sumpserint. Hactenus profuit, quod plantarum cognitio ad vulgum descendere-rit. Ex Creta potissimum insula herbæ Romam mittebantur, & *herbarios* ibi CÆSARES aluerunt (*e*): neque unguentarius Romæ fuit, quin eas ex Creta missas herbas agnosceret (*f*), succum etiam mandragoræ optimum (*g*) & hyoscyami (*h*) ex Creta adferebant.

ATTALUS, ultimus Attalidarum, CATONI cœvus (*i*), coluit in horto venena, hyoscyamum, helleborum, cicutam, aconitum, dorycnium: earum plantarum succum, semen, fructus ad experimenta adhibuit (*k*), adque vim antidotorum in reis explorandam. Eximia vero & unica hæc ratio est, qua possit ad veras stirpium facultates cognoscendas perveniri. Medicamenta etiam componebat, sæpe a veteribus citata, & bibliothecam ditissimam collegit. Attalicum emplastrum album ex cerussa, ab HERÆ nomine dictum, huic Regi GALENUS vindicavit (*l*); tum pamphilion, tum aliud ex ANDROMACHO. Attalum etiam emplastrum CELSUS habet (*m*). ATTALI Regis medicamentum ad icterum MARCELLUS (*n*) nominat. Est etiam inter *rei rustice* scriptores.

Simile fere fuit MITHRIDATIS studium (*o*), nisi quod præterea in corpore proprio venenorum vim expertus, efficaciam toxicorum consuetudine ipsa superaverit. Ejus Antidotum (*p*) & Theriacam GALENUS citat (*q*). Exstat etiam ANTIOCHI PHILOMETORIS antidotus (*r*), & NICOMEDIS Regis (*s*). Denique etiam CLEOPATRA Ægypti Regina venenorum experimenta in hominibus reis & sceleratis fecit (*t*).

(d) PLIN. L. XXXIV.

(e) GALEN. *Antidot.* L. I. c. 5.

(f) Ibid.

(g) *Compos. sec. gener.* L. I.

(h) Ibid.

(i) PLUTARCH. *Demetr.*

(k) GALEN. *Antidot.* I.

(l) *Compos. sec. gener.* L. I.

(m) L. V. c. 19.

(n) p. 158.

(o) GALEN. *antidot.* L. I. ubi ATTALI experimenta cum ipso communicat.

(p) CELSUS V. c. 23. A POMPEJO formulam Romam avectam Q. SERENUS SAMMONICUS c. 61. & PLINIUS L. XXIII. n. 77.

(q) *Antidot.* L. II. c. 9.

(r) GALEN. *ibid.* L. II. c. 15.

(s) C. 8.

(t) PLUTARCHUS in *Antonio*.

§. XVII. *Nicander.*

Hi scriptores omnes interierunt, NICANDRI aliqua supersunt. Colophonius, Apollinis Clarii (u) sacerdos, circa tempora ATTALI vixit, quem in deperdito libello sit adlocutus, & qui habetur pro priori ATTALO (x), Galatonice, Pergami rege. Amisum est potissimum *Georgicorum* poema, CICERONIS (y) laudes meritum, ex quibus plusscula loca apud ATHENÆUM (z) supersunt; de raporum preparatione (a); de sinapi (b), de raphanorum cultu (c), de brassica sylvestri & culta (d), de pastinaca sylvestri (e), de viola cum fabula (f), de castanearum nominibus (g), de noxiis fungis (h), de palmæ cerebro (i), de faba ægyptia (k), & longus de floribus & plantis coronariis (l) locus, denique de fatione fungorum (m).

Multa alia scripsit, quæ perierunt. Tertius liber de epilepsia citatur ab AU-RELIANO (n). Superest poema *πρὸς ἀλεξιφάρμακων*, cujus alia est editio nostra ab ea, quam PLINIUS legit (o): in ea enim Hippomarathrum desiderabatur, quod in nostris non omittitur. De poetica vi NICANDRI nunc omitto dicere. Describit venena, eorum malos effectus, ex herbis quidem, Aconitum, Coriandrum, Cicutam, Ephemerum, Ulophonon, Dorycnion, Pharicum, quod potest compositum esse pharmacum, Hyoscyamum, opium, fungos. Descriptio vix ulla, symptomata fuscè recensentur, & magna farrago & incondita plantarum potissimum alexipharmacarum subjicitur.

Ὀξυδάκων aliquanto longius est poema. Ad rem herbariam ob plantas pertinet, quas ad variarum bestiarum morsus utiles esse credit; longa, incondita, & nullius fidei farrago: hæcenus utilis, ut plantarum nomina teneas, & unam forte alteramve notam. DIOSCORIDES tamen multa videtur ex NICANDRO habere (p).

Ad

- (u) *Alexiph.* vers. II.
- (x) Vid. FAERIC.
- (y) *De Orator.* L. I.
- (z) L. III.
- (a) L. IV.
- (b) L. IX.
- (c) Ibid.
- (d) Ibid.
- (e) Ibid.
- (f) L. XV.
- (g) L. II.
- (h) L. II. Citat in alexipharmacis.
- (i) L. III.
- (k) Ibid.
- (l) L. XIV.
- (m) L. II.
- (n) *Æbron.* III.
- (o) L. XX. n. 96.
- (p) C. GESNER præf. ad TRAG.

Ad hæc poemata exstant erudita *Scholia* anonymi, ad historiam medicinæ & veterum auctorum minime inutilia, quibus etiam plantæ ipsæ uberius describuntur.

Deinde Cl. *Angelus Maria* BANDINIUS suæ editioni addidit ex bibliotheca Vindobonensi (q) & Medicea EUTECNI sophistæ paraphrasin, satis inutilem.

Editiones sunt, Græca Veneta anni 1499. fol. cum scholiis (FABRIC. SEGUIER) & Veneta anni 1506. fol. (SEGUIER.) Veneta apud ALDOS anni 1523. 8°. * cum scholiis, vel si mavis 4°. nam dubium est.

Tum alia Colonix anni 1530. 4°. pariter cum scholiis. *

Latina prosa J. LONICERO vertente Colon. anno 1531. 4°. cum aliquibus scholiis (BANDIN.) Prosaico etiam sermone versa a *Jaymo Pedro ESTEVE* Valentino Valentix anno 1552. 8°. (BUMALD.)

Carmina latina, *Euricio* CORDO auctore Francof. anno 1532. 8°. & Helmstat. anno 1614. 8°.

Iterum carmine latino a J. GORRHÆO reddata Paris anno 1566. fol. (SEGUIER si recte intelligo), & Paris anno 1622. fol. cujus alias editiones continuo dicam.

Græca & latina cum GORRHÆI poetica versione. Alexipharmaca quidem Paris anno 1549. 8°. (BODL.) Theriaca Paris anno 1557. 4°. (B. Bern.) & totum opus anno 1557. 4°. (B. Bern.) cum notis GORRHÆI, cui editioni scholiastes vetus accessit, latine non versus.

Græce & latine cum versione LONICERI, cum aliis Poetis Græcis Genev. anno 1606. fol. (BODL.)

Græce & latine, GORRHÆO vertente, cum notis GORRHÆI, absque scholiis edidit *Angelus Maria* BANDINI Florent. anno 1564. 8°. * Usus est duobus codicibus M. S. Italice ex versione *Antonii Maria* SALVINI.

Gallicis versibus, auctore *Jacobo GREVINO*, Antverp. anno 1567. 4°.

GORRISII (vulgo GORRHÆI) versio non ubique fida est. Ut *Marcente levis (r) pappi labuntur acantho* non respondet verbis *σκιδαται ως γρηει κατὰ λυγρὸν ἀκανθῆς*. Spinam oportuerat dixisse, non Acanthum. Notæ fere sunt comparatorix, & hæcenus etiam ad herbas spectant.

Commentarii DIPHILI, & PAMPHILI (s), & aliorum veterum interciderunt.

Codex M. S. pulcherrimus exstat Vindobonæ, cum 43. animalium figuris (t).

§. XVIII.

(q) LAMBECC. L. II. c. 7. p. 596.

(r) *Alexipharmac.* n. 327.

(s) FABRIC. *bibl.* L. III. p. 620.

(t) NESSEL M. S. *med.*

§. XVIII. *Zopyrus.*

ZOPYRUS PROLEMPHORUM, & MITHRIDATIS ævo vixit, ad quem (u) compositionem dedit, quæ servato ZOPYRI nomine ad posteros pervenit; PROLEMPHO vero non satis definito, Ambrosiam (x). Videtur de medicamentis scripsisse, ut ad singulam indicationem eorum integrum censum adferret. Habemus certe apud ORIBASIIUM eius sudorifera (y), septica (z), adstringentia (a), lac argentia, emmenagoga (b), apophlegmatismos (c), diuretica (d), siccantia (e).

Nostro quidem ævo hæc sarrago incondita videri posset. Inter sudorifera enim alia quidem alvum ducentia refert, alia vomitum, ut squamam aris, atramentum futorium. Inter adstringentia urticam, crocum, althæam, altereum, peoniam. Inter lac argentia polypodium, polygonum. Inter emmenagoga chondrillam, mastichen, sal, alumen, lanuginem cydoniorum. Inter apophlegmatismos anagallidem. Inter siccantia crocum, piper, sulfur. Zopyrion herbarum DIOSCORIDES habet (f).

§. XIX. *M. Porcius Cato.*

Et si latino sermone scripsit, & iste & aliqui eorum qui sequuntur, nimis tamen pauci sunt, quos a Græcis separe, a quibus alioquin plerique sumserunt. CATO quidem Vir Consularis & Censorius, longævus, ATTALI etiam tempore vixit, ruri amavit degere, regere familiam, remque suam augere, avarus, vendax, minime emax. Eo vero spectat ejus de re rustica liber, brevis, nullo ordine scriptus, sed totus antiquitatem spirans. In eo multa ad familiam, ad instrumentum villæ, ad impensas & necessaria cujusque temporis & laboris pertinent, multa ad rem coquinariam, multa ad libationes & deorum religionem, aliqua ad medicinam, etiam adprime superstitiones. Ad rem herbariam aliqua faciunt, ut cultus vitis, oleæ, cypressi, sancis, laudes brallie (g), quam Pythagoream vocat, & aliqua de medicamento alvum ducente ex ea parato. Pomorum species recenset. Veratro etiam utebatur. Codex vitiosus est.

Multæ

(u) GALEN. *Antidot.* II. c. 8. Habet Zopyriam ASCLEPIADES apud GALENUM *Antidot.* L. II. c. ult. AURELIANUS *Cbron.* II. c. 14. V. c. 10. PAULUS L. VII. ARTIUS T. III. S. I. c. 31. & ex ARCHIGENE c. 37. ACTUARIUS p. 71.

(x) CELS. L. V. c. 23.

(y) L. XIV. c. 56.

(z) C. 58.

(a) C. 61.

(b) C. 55.

(c) C. 45.

(d) C. 50.

(e) C. 52.

(f) L. III. c. 108.

(g) Ea herba, tanquam remedium per 600. annos populum Romanum usum esse PLIN. L. XX. c. 9.

Multæ sunt editiones. Scorsim prodit Venetiis apud Jensen anno 1470. fol. HENNING. Regii anno 1482. ib. & 1498. ib. Edidit AUSONIUS POPMÆ & notas addidit Antverpiæ anno 1590. 8°. & 1598. 8°. (ASTRUC.) Leidæ & Franekeræ anno 1620. 8°. * Ad istam editionem POPMÆ notæ acceperunt, quibus cum PLINIO aliisque antiquis CATO comparatur, & voces Archaiçæ explicantur: Non tamen botanici argumenti fere sunt, quæ Vir Cl. adjecit. De suo addidit librum de instrumento fundi.

Deinde in hac editione exstant J. MEURSII ad librum de re rustica notæ, cum emendationibus & collationibus, cum codice, quem habuit optimum.

Exstant etiam in CATONEM Fulvii URSINI notæ Rom. anno 1587. 8°. FALC.

Et eo multa spectant Julii PONTEDERÆ in antiquitatibus, quæ suo loco laudabimus: Aliæ Ejus viri notæ ad opus GESNERIANUM (h) adceperunt.

Denique notas priorum, etiam F. URSINI suasque ILLUSTRIS noster COLLEGA J. Matthias GESNER suæ editioni adjecit Lips. anno 1735. 4°. * Idem ILL. Viri J. B. MORGAGNI ad CATONEM eruditas notas edidit.

Editiones cum VARRONE, & cum VARRONE, COLUMELLA & PALLADIO conjunctas, suis locis citabimus.

Codex membranaceus exstat Paris. in Bibl. reg. IV. p. 284.

Citat CATO MANCUM, PERCENNium (i) Nolanum, a quo cypressi factionem didicerit.

De viribus herbarum medicis CATONEM scripsisse PLINIUS (k), quod aliud, ut videtur, opus est. Nostrum enim opus de agro colendo idem vocat (l).

§. XX. Cratevas Rhizotomus (m), alii.

MITHRIDATI Regi, ut videtur, magno illi EUPATORI, Mithridatiam duplicem inscripsit (n), non adeo HIPPOCRATIS cœvus. De herbis medicis librum reliquit, & icones herbarum edidit, subscriptis viribus medicis (o). Idem forte opus, cui titulus fuit *ρίζοτομος* (p), laudem GALENI meruit (q). Oenam-

(h) Epist. III. ad VII.

(i) N. 152.

(k) L. XXV. n. 2.

(l) L. XIV.

(m) SCHOLIASTES NICANDRI. DIOSCORID. præf. L. I. PLIN. L. XXI. n. 9. Bibl. Constantinop. VERDIER.

(n) PLIN. L. XXV. n. 26. 27.

(o) IDEM ibid. n. 4.

(p) Tres libros citat auctor spurii de Centaurea libri GALENO adscripti.

(q) Cum DIOSCORIDE, & aliis optimis auctoribus numerat, Antidot. L. I. c. 2.

Oenanthidem descripsit (r), & a cotyledone oves inalescere (s) adnotavit. Halimi tertium genus dixit (t), & duo verbasca, folio alterum coriandri, alterum feniculi (u). Hippomanes habere fructum spinosum cucumeris (x).

Ejus aliqua ANGUILLARA suo operi (y) inseruit, ut Afari totam descriptionem, ex qua adparet, fere ad DIOSCORIDIS saporem scriptūse. Alius de dracontio (z) locus est, alius de atractylide (a), alius de therapidio (b) planta alias ignota. Helenium etiam serpylli caulibus dixit, foliis lentis (c). Oenotheridem sedare, qui a vino furerent (d). Panacem dixit, quam cunilam bubulam Romani (e).

Non satis plene de plantis egisse DIOSCORIDES (f).

In bibliotheca Constantinopolitana codex CRATEVÆ de materia medica inter libros Antonii CANTACUZENI fuit (g), & medicinale CRATEVÆ RISOTOMI in bibliotheca J. Michaelis CANTACUZENI (h).

Hoc studium iconum plantarum depingendarum DIONYSIUS (i) repetiit, quem PLINIUS post CRATEVAM recenset, ille idem Iticæus, ut puto DIONYSIUS, cujus quartum *Georgicorum* librum ATHENÆUS (k) citat. Id facile PLINIO dederis, cum figure stirpium in alios codices transferberentur, vitiofas demum imitationes natas esse, ut satis ex DIOSCORIDE illo angusto adparet.

Ceterum DIONYSIUS rapa inter venerea laudavit (l). An idem, qui sandaracham (m) ad hæmorrhagiam iussit inspergi? Asphodelum marem & feminam fecit (n). Damnavat atriplicem (o): apii genus nigrius, brevi radice, separabat (p).

Sed

(r) PLIN. L. XXIV. n. 102.

(s) SCHOLIAST. NICANDRI.

(t) PLIN. L. XXII. n. 33.

(u) NICANDR. SCHOLIAST.

(x) Schol. THEOCRITI.

(y) De *simplici* p. 27.

(z) p. 125.

(a) p. 149.

(b) p. 171.

(c) *ibid.*

(d) PLIN. L. XXIV. c. 102.

(e) *Idem* L. XIX. c. 50.

(f) L. I. pref.

(g) *Idem* L. VI. p. 156. VERDIER *bibl.* p. 61. vocatur ibi lib. in *materiam medicam*.

(h) VERDIER p. 62.

(i) An idem cum DIONYSIO Uticensi. Ita putat C. GESNERUS *bibl.* p. 171.

(k) L. XIV.

(l) PLIN. L. XX. c. 3.

(m) CELS. L. VI. c. 18.

(n) PLIN. L. XXII. c. 22.

(o) *Idem* L. XX. c. 83.

(p) *Idem* L. XX. c. 44.

Sed & METRODORUS idem studium depingendarum plantarum secutus est, quem ita post CRATEVAM & DIONYSIUM PLINIUS recenset, ut putes juniorem esse. Titulus erat επιτομή των ριζοτομουμενων (q), aut ριζοτομμενα (r). Non ergo erat METRODORUS ille, ERASISTRATI discipulus (s), sed METRODORUS alter, Asclepiadeus (t). Is negabat refinam & bitumen calefacere (u). Noster alvum & lochia pepli ducebat (x).

CLEOPHANTUS (y), aliquanto ASCLEPIADE antiquior, staphylinum dysentericis propinabat. De vini in morbis (z) usu scripsit. Dracunculo multum in medicina usus est ad tussim, & pectoris morbos, & fere pro antidoto habuit (a).

EJUS viri multa imitatus est ASCLEPIADES (b), qui tamen, cum rhetor esset, & in paucis diateticis fere auxiliis suam fiduciam poneret, botanica vix adtiguit. De sanitate tamen tuenda scripsisse CELSUS. Anthemidem vehementer laudabat (c) & vinum (d). Ejus opus, cui titulus *Tanitrium*, videtur de medicamentis egisse simplicibus, ubi & adnotat GALENUS, non egisse de omnibus (e). Multa priorum medicamenta rejecit, quod nocere crederet (f); habuit tamen etiam composita, ut ad aures (g), ex aromatibus.

CLEOPHANTUS a CICERONE laudatus, aliquanto nuperior, nihil hujus argumenti reliquit. Medicamentum CLEOPHANTI ad hydropem habet (h) GALENUS, & mithridaticam compositionem (i).

MOSCHION (k), qui de raphanis scripsit, videtur idem fuisse, quem GALENUS Asclepiadeum facit (l). Alius MOSCHION TRAJANI tempore vixit. Plurcula MOSCHIONIS medicamenta GALENUS citat (m), qui de ornatu scripsit (n), ocularium (o), alia.

H 2

MENE-

(q) NICANDRI SCHOLIAST.

(r) PLIN. L. XX. c. 81.

(s) p. 38.

(t) GALEN. *simplic. facult.* I. c. 27.(u) IDEM *ibid.* c. 33.

(x) PLIN. L. XX. c. 81.

(y) IDEM L. XX. c. 5.

(z) IDEM L. XXVI. c. 8.

(a) IDEM L. XXIV. c. 92.

(b) CELSUS III. c. 14.

(c) PLIN. L. XXII. c. 26.

(d) De eo scripsisse PLIN. L. XXIII. c. 1.

(e) *Simplic. facultat.* L. VI. c. 1.

(f) CELS. V. præf.

(g) L. VI. c. 1.

(h) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.(i) *Antidos.* L. II. c. 1.

(k) PLIN. L. XIX. c. 26.

(l) *Differ. puls.* L. III. c. 4.(m) *Compos. sec. gen.* L. II. III. V.(n) GALEN. *sec. loc.* I. c. 1.(o) *ibid.* L. IV.

MENESTEUS *ονομασταν των Φαρμακων* scripsit (p).

Ex ea etiam schola prodit JULIUS BASSUS, qui materiae medicæ studium suum impendisse dicitur (q). Græce scripsit. Bassi, an ejusdem? an potius POMPOII BASSI. Acopon ASCLEPIADES junior habet apud GALENUM (r); sed id fuerit forte BASSI sodalis GALENI (s). TULLIUM BASSUM medicum AURELIANUS (t) nominat, JULIUM BASSUM MARCELLUS, qui ejus collyrium citat (u). TYLEUM EPIPHANIUS inter botanicos (x) citat.

SEXTIUS NIGER, pariter ASCLEPIADEUS, inter istos primo loco a DIOSCORIDE ponitur. Adnotavit olim C. GESNERUS, quæ PLINIUS ex SENTIO NIGRO repetat, eadem fere apud DIOSCORIDEM reperiri (y). De materia medica scripsit (z), & de vi vocis *λεπρον* citatur (a). Inter bonos scriptores recenset GALENUS (b). Codex exstabat Constantinopoli (c).

Citatur etiam PETRONIUS DIODOTUS Asclepiadeum in *ὀλκεις*, quem GALENUS laudat (d). Dracunculum cum melle tabidis dabat (e). Dauri quatuor genera faciebat (f). Malvam cibo inutilem pronuntiavit (g). Alii PETRONIUM a DIODOTO separant.

Eadem est laus NICERATI (h) ASCLEPIADEI. Remedium ad uterum NICERATI GALENUS habet, in quo cicer est, & palustres asparagi (i); aliud ad dyspepsiam, in quo castoreum, ammoniacum, abrotanum, & aromatica varia (k) miscentur; tum ad morsus reptilium (l); & alia (m). Sed is fuerit forte NICERATUS, qui de catalepsi scripsit (n).

HALIEUS

(p) GALEN. *gloss.*

(q) DIOSCORID. *præf.* L. I.

(r) *Compos. sec. gen.* L. VII.

(s) *Compos. sic. loc.*

(t) *Acut.* III. c. 16.

(u) L. I. c. 29.

(x) *Hæres.* B. I.

(y) *Præf.* ad TRAG.

(z) EROTIAN p. 37.

(a) *Ibid.*

(b) *Simplic. facultat.* I. VI. init.

(c) Apud J. MICHAEL CANTACUZENUM VERDIER p. 62.

(d) *Compos. sec. gen.* L. II. Habet EPIPHANIUS.

(e) PLIN. L. XXIV. c. 92.

(f) *Idem* L. XXV. c. 64.

(g) *Idem* L. XX. c. 84.

(h) *Ibid.*

(i) *Compos. sec. loc.* L. IX.

(k) *Ibid.* L. VII.

(l) *Antidot.* L. II.

(m) *Sec. loc.* L. VII.

(n) *CÆL. chron.* II. c. 5.

HALIEUS apud HERAM citatur, non satis certi ævi. Ejus emplastrum (o) & acopon (p), & gilvum (q), a GALENO emendatum existat, siue is auctor fuerit eo nomine; siue, ut alii volunt, piscator.

§. XXI. *Auctores a Varrone citati.*

Antiquiores equidem eo viro, cæterum incertæ ætatis sunt.

CASSIUS DIONYSIUS Uticensis, qui MAGONIS vastum opus in compendium XX. libr. reduxit.

IDEM *εὐζωτομουμενα* scripsit, a STEPHANO citata. Mireris duos DIONYSIOS duo opera ejusdem scripsisse. Fuit etiam DIONYSIUS GALENI condiscipulus (r).

LASERNÆ pater & filius (s), libros reliquerunt, quos VARRO despicit ob superstitiosa & mendacia medicamenta. Arbuti cultum damnabant (t).

Addo his AURELIUM OPILIUM (u), qui de sylvestribus arboribus scripsit apud MACROBIUM, & FESTUM. Ille quidem OPIUM vocat.

BION Solensis de agri, vitium & arborum cultu scripsit, PLINIO teste, & inter auctores rei rusticæ a VARRONE nominatur. An idem CÆCILIUS BION, quem de virtutibus herbarum PLINIUS citat (x).

POMPEJUS LENÆUS, CNEI Magni libertus, quem solum inter nostros Romanos ait de herbis scripsisse PLINIUS (y). Myricam Ericam vertit (z). POMPEJI medicamentum GALENUS habet (a).

§. XXII. *Varro.*

M. TERENTIUS VARRO CICERONIS amicus, Romanorum doctissimus, plurima scripsit, quorum vix quidquam ad nos pervenit, præter istos *de re rustica* tres libros, quos anno ætatis octogesimo primo scripsit. Vir ingeniosus, sagax; bonus scriptorum judex, quo nemo vim vocabulorum & puritatem latini sermonis perfectius tenuit. Sæpe ab ingenio suo seductus ad doctas

H 3

disqui-

(o) *Sec. gen.* L. V.

(p) *Sec. gen.* L. VII.

(q) L. V.

(r) *Sec. loc.* L. V.

(s) VARRO L. I. c. 2.

(t) PLIN. L. XVII. n. 22.

(u) Etiam PLINIUS eum habet L. XXVIII.

(x) L. XXVIII.

(y) L. XXV. n. 3.

(z) L. XXIV. c. 41.

(a) *Compof. sec. gen.* L. VII.

disquisitiones rediit, ut ad anni varietates. Sermo plenus leporis est & urbanitatis. Sed neque naturam ignoravit. Ex itineribus suis refert esse in Gallia, ubi creta fililli agrum stercorent. Pinos cum fœnore feri monet. Opera rustica per menses enarrat. insitionem potissimum vitium, etiam nostris passim receptam. Varias sementes per sua discrimina distribuit, etiam cythium & medicam. Tum mellis rationem docet, & vindemiæ: Uvarum & malorum varietates, & artificia, quibus terræ fructu condiuntur.

Libri II. & III. ad animalia pertinent.

In VARRONEM PETRUS VICTORIUS commentatus est Lugduni anno 1542. ex meis notis: Tum JOSEPHUS SCALIGER, & AUSONIUS POPMA. Porro, uti in reliquos rusticos GE. ALEXANDRINUS, PHILIPPUS BEROALDUS, FULVIUS URSINUS, REINESIUS (b).

NOTAS variorum & suas GESNERUS edidit; tum PONTEDRÆ, horum peritissimi.

Scorsim prodit, a P. VICTORIO editus, Paris anno 1545. 4°. (B. Bern.) absque notis.

Cum FJUSDDEM notis & SCALIGERI Paris annis 1569. 1573. (GESN.) anno 1581. IDEM & 1585. 8°.

Cum AUSONII POPMA commentariis Leidæ anno 1601. 8°. GESNER. Denique Dordraci anno 1619. 8°. GESNER. Amstelodami anno 1623. 8°. FABRIC. Recusum est anno 1730. 12°.

Cum CATONE Basileæ anno 1521. 8°. (GESNER.) & anno 1576. 8°. GESNER. Et in meis notis Lugduni anno 1549. 8°.

Codex M. S. membranaceus exstat in Bibl. reg. Paris IV. p. 251. tum in bibl. fratr. min. Cefine & alius Libri III. p. 282. in B. Reg. partim chartaceus partim membranaceus.

C. VAIGIUS paulo post VARRONEM, aut cum ipso VARRONE vixit, vir eruditus, qui de herbarum viribus medicis imperfectum librum ad AUGUSTUM dedit (c).

L. TREMELLIUM, SCROFAM (d), & JULIUM GRÆCINUM (e) de vitibus COLUMELLA citat (f).

§. XXIII.

(b) In var. lect.

(c) PLIN. L. XXV, n. 2.

(d) Corrigit negantem ulmum samaram ferre V. c. 6.

(e) De apibus L. IX. c. 21.

(f) L. III. c. 11, 12.

§. XXIII. *Tempora Augusti. Musa.*

THEMISON methodicorum princeps, etiam rem herbariam hactenus adigit, & librum scripsit de plantagine (g). Diacodium primus descripsit (h) suamque picram (i).

M. ANTONIUS MUSA, AUGUSTI medicus, ex felici usu frigidaē celebris, quam in morbo Imperatoris adhibuit, etiam lactucaē (k). IDEM est, quem nuper Japydis nomine a MARONE celebratum fuisse scripserunt. Inter meliores de medicamentis auctores a GALENO refertur (l). Multa ejus medicamenta ab isto repetuntur (m). Ad hepatis morbos cichoreum & succum filicis (n) laudabat. Stercore canino primus usus est (o).

Ejus nomini inscribitur libellus de *betonica* herbula radicibus tenuibus & rubicundis, thyrso tenuiori, ultra cubitum alto, quadrangulo, semine quercus, flore in summitate spicato, ad thymbræ modum, bono odore. Ad omnia fere corporis humani mala commendat. Ipse libellus ad saporem L. APULEJI accedit, notante olim Gabriele HUMELBERGIO.

Basilicae prodit anno 1528. fol. cum APULEJO Iſinæ anno 1537. 4°. recensente HUMELBERGIO. Tum in collectione Veneta anno 1547. fol.

Codex M. S. erat inter libros CHRISTINÆ, & est inter codices regios Parisiis IV. p. 256. & alter p. 283. valde nuperus.

Epistola etiam parvi momenti ad MÆCENATEM inter HIPPOCRATICAS male recepta est, & Noribergæ excusa 1538. & alias.

Plures libros scripserat (p).

EUPHORBUS ANTONII Musæ frater nomen Euphorbio dedit, quod eundem a JUBA ei plantæ impositum (q) esse dicitur, in libello de EUPHORBIO scripto (r), cujus regis medicus fuerit EUPHORBUS, & cui forte ejus plantæ historiam princeps debuerit. Eruditus princeps, historiam naturalem regni sui, arboremque etiam thuriferam, descripserat. Sed id remedium in antiquioribus

(g) PLIN. L. XIX. c. 39.

(h) GALEN. *Medicament. compos. sec. loc.* L. VII. c. 2.

(i) IDEM *ibid.* L. VIII.

(k) PLIN. L. XIX. c. 39.

(l) *Compos. sec. gen.* L. II.

(m) EX CRITONE ad aphthas *Compos. sec. loc.* L. VI. EX LAMPONE *ibid.* L. III. ad ozaniam.

EX ASCLEPIADE *ibid.* L. X. Ad tabescentes L. VII. Pastilli Musæ *Med. sec. loc.* L. III.

ORIEAS *syn.* L. III. *Euporist.* L. IV. Ad oculos multa GAL. *sec. loc.* L. IV. add. ARTIUM,

(n) GAL. *Compos. sec. gen.* L. VIII. c. 8.

(o) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VI.

(p) IDEM *ibid.*

(q) PLIN. L. XXV. c. 38.

(r) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. IX.

quioribus scriptis repetit. SALMASIUS (s) se ostendere putat ex poetæ antiqui, MELLEAGRI, epigrammate. in quo ARCHILOCHI poematibus *εὐφωρβὴν ἀκανθὴν* comparatur. Verum mirum esset antiquos medicos Euphorbium ignorasse. quod poetæ notum fuerit. Et facile potuit nuperior auctor nomen MELLEAGRI aut gessisse, aut usurpasse (t). Neque potuit PLINIUS facile ignorare antiquam plantam fuisse. Scripsit etiam *πῆξι σπου.*

EJUSDEM ævi EMILIUS MACER fuit, non ignobilis poeta, qui de toxicis, & de herbarum virtutibus scripsit, etiam QUINTILIANO dictus, & OVIDIO, qui senem carmen suum legentem audiverat.

Etiam huic viro miserum carmen suppositum est, de quo alias dicemus.

§. XXIV. *Historici.*

Colligo hic in unum cum DIODORO diversi temporis historicos, qui, cum regionum descriptione, plantarum aliqua indicia conjunxerunt. Princeps DIODORUS SICULUS in sua *Bibliotheca*, AUGUSTI ævo, troglodytas ex semine paliuri (u) succum exprimere reliquit, quem potent; semen vero ad ventris profluvia ab Arabibus adhiberi (x). In Arabia costum (y) nasci, & in valle (z) quadam soli b. Istanum provenire. Thuris in extrema Arabia excellas arbores reperiri (a), & alias scribit, eas esse pusillas arbores, fabæ ægyptiæ similes, folio salicis, flore aureo, & succum ex incisa arbore stillare (b). Myrrham esse (c) Arabiæ arborem, Lentiscum imitari, folio tamen esse tenuiori, & magis stipato idem reliquit. Vernum fructum rubrum esse, hibernum album, succum emanare, etlosa terra, circa radicem (d). Præstans etiam Cinnamomum in Arabia gigni (e). In Panchaja, Platanos, Cypressos, Laureos, Myrtos etiam & vites provenire (f), & præstans in Ægypto uberrimum esse ciborium (g), seu fabam ægyptiam, & abundare lotum, ex quo panem faciant (h). Circa Acherusia Ægypti esse sylvas calami (i). Dulcem in Ægypto Agrostin nasci, quæ etiam homines alat (k). Perlicam a CAMBYSE in Ægypto constitam, dulcissimos

(s) *Homo. n. mat. med. proleg. p. 4. 5.*

(t) FABRICIUS pro *εὐφωρβὴν ἀκανθὴν* putat legi posse *φωσφάγας*.

(u) L. III. n. 32.

(x) L. V. c. 41.

(y) II. c. 49.

(z) L. II. c. 48. tum in maritimis montibus c. 46.

(a) L. II. c. 49. L. III. c. 46. & in Insula Sacra Arabiæ L. V. c. 45.

(b) L. V. c. 41.

(c) L. II. c. 49. L. III. c. 46.

(d) L. V. c. 41.

(e) L. II. c. 49. L. III. c. 46.

(f) L. V. c. 43.

(g) L. I. c. 34.

(h) *Ibid.*

(i) L. I. c. 46.

(k) L. I. c. 43.

dulcissimos fructus ferre (l). In Hircania unam vitem metretam vini producere. Et alia ejusmodi (m).

Ita apud STRABONEM balsami arborem, cytiso & terebintho non dissimilem, Hierichunte nasci. Circa Emporium Hispaniæ provenire (*) linum spartum & juncum. Hispanos ex herba apii simili toxicum parare. Gadibus arborem vivere, ramos ad humum curvantem, folio cubitali; ex ramo avulso lac, ex radice minium stillare. Carthagine nova arborem de spina corticem emittere, ex quo pulcherrimæ telæ parentur. In Gallia arborem ficui similem dari, corni fructu, qua sagittæ venenentur. Duas esse Anticyras, quarum altera optimum veratrum producat, altera optime præparet. In Margiana vites dari, quas duo viri ægre amplectantur. Medicam herbam, qua equi alantur, & silphium in Media provenire. Styracem arborem circa Selgas nasci, ejus succum a vermium rosione cum fursure destuere, succini similem & odoratum. Bosmorum milio minorem inter annes apud Indos nasci. Magnarum arundinum radices natura & decoctione dulces esse. Byssum parari ex corticibus arborum Lanigeræ arboris, fructum habere nucleum, hoc detracto reliquum tomentum carminari. Arborem Gymnosophitarum esse ramis radicatis, & in novas arbores pullulantibus. In Gedrosia arborem lauri similem, funestam jumentis reperiri, & spinam ad terram effusam, cucumeres ferentem, qui adspersine excæcent. In ora Arabiæ maritima thus & myrrham crescere, regionem flumine a regione cinnamomifera separari, in eo flumine multum phleum provenire. Sabæam thus, myrrham, cinnamomum, palmas, calamum odoratum ferre, tum balsamum, & arborem optimi sed noxii odoris. Et alia.

Multo antiquior HERODOTUS passim similia habet de Ægypto, & Arabiâ etiam potissimum. Casiam ex paludibus Arabes colligere (n), non recte. Sillicypria, quæ in Græcia etiam nascitur, fructum ferre in Ægypto graveolentem, ex quo oleum promanet, ad lucernas utile. Cinnamomum (o) ab alitibus ad Arabes adferri (p). In indica regione ad Acem fluvium melinen (q) & sesamum feri. In Arabia sola myrrham, casiam, thus, cinnamomum, kadanium provenire. Arabes styrace (r) suffire, & thus colere, ut serpentes submoveant. (s).

CTESIAS in indicis historiam naturalem non totam omiserat, & arboris meminit, de qua fragrantissimum oleum stillaret (t). Arborem *ταγνβορ* describit, fabulosam.

Ex

(l) L. I. c. 34.

(m) L. VI. c. 75.

(*) L. XVI.

(n) L. III. p. 202.

(o) L. II. p. 122.

(p) L. III. p. 203.

(q) L. III. p. 103.

(r) L. III. p. 201.

(s) Ibid.

(t) Apud PHOTIUM, & cum AGATHARCHIDE.

EX NEARCHO ARRIANUS, arbores Gymnosophissarum describit (u), quæ umbra sua quinque terræ jugera protegant, & sub quarum una decem mille homines locum inveniunt. Olera in Carmania & Persia non reperiri. Ex ARISTOBULO, Nardi radicem multam in Gedrosia nasci, eam Phœnices avehere: quæ ab equitibus conculeata late odorem spargat (x). In eadem regione rivellam nasci, & a Phœnicibus quæri (y); tum arbores lauri folio in aqua solutis, quando æstus mare elevat, recedente fluctu siccatas, altitudine triginta cubitorum, flore fere violæ albæ. Alium etiam caulem ex spina nasci validissimam, ex qua secla succus fluat, ut ficum, sed uberior (z). Hic videtur *Mangis* describere, & *Euphorbium*. Silphium in Caucaaso nasci, & a pecudibus amari, quæ e longinquo adcurrant, ut radicem suffodiant. Apud eundem legas (a) prata Arabiæ sponte Nardum gignere, ex fruticibus cinnamomum rescindi, & ex promontorio Macete ad Afsyrios vehi, & in palustribus caliam prodire. Editi sunt libri VII. *de expeditione ALEXANDRI MAGNI* & ejusdem auctoris *Indica* Gr. lat. ex interpretatione *Bona Ventura VULCANII* cum notis *Nicolai BLANCAARD*. Amstelodam. anno 1668. 8°. Bur.

ARRIANUS in *περίπλου* maris rubri aliqua habet, ad arbores aromaticas & thuriferas Arabiæ, etiam Indiæ maritimæ pertinentia, ut arborem sanguinis Draconis, & triplex malabathrum. Coram est editio Lugdunensis anni 1577. fol.

AGATHARCHIDES in libris *de mari rubro* animalia (b), fusius, quam plantas descripsit, neque has tamen neglexit: De aromatibus Sabæorum aliqua habet, de planta, quæ dicitur capili Iridis, & de thymiamate (c). Scorsim prodit cum CRESIA apud *Henricum STEPHANUM* anno 1577. 8°. & 1594. 8°. (B. Bern.) Vixit imperante PTOLEMÆO Philometore.

PAUSANIAS plurima ejus generis habet. In suo itinere literato per Græciam passim plantarum nobiliorum mentionem facit. Ita ortum apud Salaminios post Ajacis mortem novum florem dicit, candidum, modice rubentem, hisdem literis (d) inscriptum, quibus hyacinthus. Herbam Pæderota nasci intra Sicyonem, intra septum veneris, sub dio, neque alibi, foliis fago (e) minoribus, majoribus quam Ilicis, quercus forma, hinc albis, inde nigris (f). Trope Træzenas oleastrum *ῥαζος* nasci, quem vocent intortum, quod HIPPO-

LYTUS

(u) *Arx. expel.*

(x) L. VI.

(y) *Ibid.*

(z) *Ibid.*

(a) L. VII.

(b) *Ibid.*

(c) Apud *Puotium bibl. p. 1038.*

(d) L. I.

(e) Ex *Quercus* genere.

(f) L. II.

LYTUS ad ejus truncum habenas implicaverit. Asterion herbam (g) proceram prope Mycenae provenire, quam JUNONI offerant, exque foliis faciant coronamenta (h). Oleastrum ex Hyperboreis primum ad Eleos ab Hercule adlatum (i) esse, unde arguas, minime in frigida regione eos Hyperboreos vixisse. Amare eam arborem Alphei ripam (k), eaque victores ab HERCULE coronatos fuisse. Balsami arborem esse myrti magnitudine, folia habere Amaraci (l). *Αγρος* arbor ex vininum genere, ex ea signum ÆSCULAPII (m) sculptum. Plurima ceterum habet de ÆSCULAPIO. Prodiit Hanevix anno 1613. fol. sed mea editio est Francofurt. anno 1624. 8°. editore *Friderico SILBURG.* Græce apud ALDUM anno 1516. fol.

§. XXV. *Vitruvius.*

VITRUVIUS equidem de architectura scripsit, arbores hactenus adtigit, ex quibus materies sumitur, earumque ad ædificandum aptitudinem & constantiam definivit. Coram est editio Florentina anni 1522. 8°.*

HYGINUS, AUGUSTI libertus, est inter auctores rei rusticæ, etiam COLUMELLÆ dictus. Apiastrum dixit, quod Græcis Melissophyllum (n), Cassiam, quod Cneorum (o).

SABINUS TYRO *Kepurica* ad MÆCENATEM dedit (p). Idem forte SABINUS fuerit, qui de villæ situ scripsit, & plantas salubres & insalubres recensuit (q). Sed etiam SABINUS, ut puto alius, in HIPPOCRATEM commentarium scripsit (r), & medicamentum acopum SABINI GALENUS recenset (s). Is præceptor fuit STRATONICI, præceptoris GALENI (t).

(g) Etiam L. II.

(h) EODEM L.

(i) Eliac. V. p. 277.

(k) Ibid.

(l) L. IX.

(m) L. III. p. 172.

(n) PLIN. L. XX. c. 45.

(o) L. XXI. c. 29.

(p) L. XIX. c. 57.

(q) ORIBAS *Collect.* L. IX. c. 16.(r) GALEN. *ord. leg. libr.*(s) *Compos. sec. gener.* L. VII.(t) GALEN. *de atra bile.*

§. XXVI. *Virgilius Maro.*

Omniū poëmatum, quæ hæcenus innotuerunt, perfectissimum est, quod *Georgicorum* nomine P. VIRGILIUS MARO edidit, & in quatuor libros diuisit. Nunquam res difficillimæ, & quæ nobis urbium incolis sordidæ videntur, nobilius & elegantius traditæ fuerunt. Continet autem præter hortos, reliqua opera rustica, quorum pars est in segetibus, vineis, & arborum cura. Ea breuiter, ut vatem oportet, propriis tamen & naturam depingentibus vocibus VIRGILIUS tradidit, arborum variarum, Salicum, Ulmorum, Oleæ, Vitis, Alni, Citri arboris, Myrti, Palmæ, laudes, genera, cultum, insectionis artes. Laudat senem, qui in horto suo varii generis flores, & olera, utilesque stirpes coluerit.

Unicam editionem cito, P. V. MARONIS *Georgicorum* L. IV. with an *English translation, and notes* by John MARTYN Prof. of Botany at Cambridge, Lond. anno 1746. 8°. * cum doctis notis, quales a botanices perito expectes, cum aliorum Geoponicorum locis analogis, etiam lectionibus variantibus codicum MEADIANORUM, aliorumque, ex Regia bibliotheca, exque bibliotheca Bodleyana & Cantabrigiensi, & nonnullis florum iconibus. Germanice reddita editio MARTYNI prodiit Hamburg. 1759. 8°. Italicis versibus reddidit BERNARDINUS DANIEL. Brescia 1740. 12°. & vetusta fuerat versio F. EVANGELISTA FOSSA de CREMONA Venet. 1494. 4°. MARTYN.

EJUSDEM nobilissimi Poëtæ *Bucolica* non magis equidem huc spectauerint, quam THEOCRITI *Idyllia*, plurimique poëtæ, qui florum elegantiam ad ornanda sua carmina adhibuerunt. Cum tamen IDEM Cl. MARTYN eadem poemata *the bucoliks of Virgil with an English translation and notes* anno 1749. 4°. * Londini ita ediderit, ut plantas floresque, reique naturalis momenta a vate tacta fuscè & doctissime interpretetur, malui de juvenilibus magni poëtæ pauca addere. Ligultrum pro Convolvulo albo Cl. MARTYN habet, pallentes violas pro Leucojo luteo, fecale pro Zea, Narcissum pro eo, qui circulo est croceo, Hyacinthum, & Vaccinium pro Martago reflexo.

§. XXVII. *Celsus.*

Cl. Cornelii (u) CELSI eadem ætas fuit, ut nuper Cl. MATTHIÆ (x) non improbabilibus argumentis adstruxit, aut certe TIBERIANA (y), cum a COLUMELLA citetur (z), qui CLAUDIO imperante scripserit. De re rustica (a) scripsit,

(u) CORNELIUS, ut pæto, medicus, cujus medicamentum aduersus dysenteriam GALIENUS habet *Compos. sec. loc.* L. IX. Sed id apud CELSUM non reperitur.

(x) In propria disputatione & fere le CLERC. p. 517.

(y) FABRIC. *bibl. lat.* L. II. p. 324. COLUMELLA enim suis temporibus adscripsit.

(z) L. I. c. 1. & de apibus L. IX. c. 21. de legumine L. II. c. 12. de vineis L. III. c. 1. L. IV. c. 1. &c. & addit, suo ævo maxime probari L. IV. c. 8.

(a) QUINTILIAN L. XII. c. 21. & ipse in primis suis vocibus adludit.

scripsit, sed ea mature interierunt. Contusam herbam *Ama* (vel *Aria*) cætera ignotam, cervici bovis febrientis imponi jubentem VEGETIUS (b) citat.

Quod nunc superest opus de *re medica*, ad rem herbariam fere eo jure pertinet, quo HIPPOCRATES, quem CELSUS imitatus est, & passim descripsit. Vires nempe plantarum medicas tradit; post morbos auxilia enumerat, inter ea plantas. Deinde olerum, fructuum, aliorumque edulium virtutes (c) & vitia recenset, valde difficilis in adgnoscentis bonis, ut plurima stomacho aliena dicat, quæ nos credimus ei consulere, hyssopum, thymum, saturejam, panem fermentatum. Habet aliquas plantas prius non cognitæ, ut herbam cantabricam (d), ad anguium morsus utilem. Eam PLINIUS ait, Augusti temporibus repertam fuisse, caule junceo, pedali, in quo flosculi oblongi, velut calathi, & in iis semen minutum (e). Mireris, ut aromata, & adstringentia medicamenta cum staphide agria ad alvum molliendam misceantur (f). An CELSUS *corrigentia* veterum cum vere purgantibus confudit? Id ejus laudatores nolint. Formulas multas habet & compositiones. CORNELII CELSI de *alimentis* placita ex Libro II. in unum collecta sensim prodierunt Venetiis anno 1545. 8°.

§. XXVIII. Heras. Menecrates. Alii.

HERAS CAPPADOX ante ANDROMACHUM, ut puto, juniorem vixit (g), & ante CELSUM (h); cæterum Romanæ rei multa apud eum vestigia invenio. Sextarium Romanum, Græcis ignotum pro mensura habet (i). HYGINI emplastrum (k) citat, & locum XENOCRATIS (l). Cæterum innumera & emplastra ex eo citantur, & interna medicamenta, fere composita, probata GALENO (m), & inter meliora recensita, qui magnam laudem addit, HERAM nullum medicamentum descripsisse, quod non sit probatum (n). Ea vero ipse inveniebat (o), & adscribebat modos utendi & virtutes medicaminum (p). Scripsit etiam de *facultatibus* (q) *medicamentorum*, & *medicamentarium* (r),

I 3

eumdem

(b) L. III. c. 4.

(c) L. fere II.

(d) L. V. c. 27.

(e) PLIN. L. XXV. p. 47. Habent pro Campanula rotundifolia.

(f) L. III. c. 21.

(g) GALEN. *Composit. sec. loc.* L. VI. c. 4.

(h) Qui eum citat L. V. c. 22. n. 3. TIBERII tempore le CLERC ex GAL. *Comp. sec. loc.* L. VI.

(i) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. I.

(k) IDEM *ibid.* L. IV. c. 14.

(l) *Sec. loc.* L. I. c. 16.

(m) *Sec. gen.* L. III. c. 9. & L. II.

(n) IDEM *ibid.* L. II. init.

(o) *Sec. loc.* L. VI. c. 4.

(p) *Sec. gen.* L. I.

(q) IDEM *ibid.* L. I. c. 16.

(r) *Sec. loc.* L. VI.

eundem forte, qui sibi *μακρὸς* dicitur (s). Libros HERÆ citat GALENUS (t), paucos tamen (u).

Ejus recensetur a GALENO Iis (x), Acopum (y). Glucinum (z), Pangiton (a), Hellepontonium (b), Diabotanon (c), album (d), quod podagra opponerebat: Melinum (e), Cyzicenum (f), acre (g). Ad alopeciam auxilia habet (h), & ad cruenta (i), & alia malagmata (k), & pastillum (l), & septicum (m). Inter interna diacodium (n), stomaticum ex rutæ sylvestris femine (o), antidotum ad morsum canis rabidi (p). Cranion ex tithymalo, Aloe (q), &c. AETIUS habet (r) remedia ad dysenteriam (s); ea erant ex charta usta, cadmia, auripigmento. Ad anginam hirudines admovebat (t), & mori succum cum melle (u) coctum, & succum papaveris ad aurium mala (x). Cicuta & opio in fomento usus est, ad fugillatos oculos (y).

CRATIPPUM oportet ante HERAM vixisse, cujus narthecium iste citaverit (z).

MENEKRATES Zeophletensis (a) TIBERIO imperante vixit, qui ante ANDROMACHUM & fere cum MUSA a GALENO citari solet (b), & sub CLAUDII imperio

(s) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. V.

(t) *Sec. loc.* L. II.

(u) *Sec. gen.* L. II.

(x) IDEM *ibid.*

(y) IDEM *ibid.* L. VII.

(z) IDEM *ibid.*

(a) IDEM *ibid.*

(b) IDEM *ibid.*

(c) IDEM *ibid.*

(d) IDEM *ibid.* L. I.

(e) IDEM *ibid.* L. II.

(f) IDEM *ibid.* L. V.

(g) IDEM *Compos. sec. loc.* L. X.

(h) IDEM *ibid.* L. I. c. 1. 3.

(i) IDEM *sec. gen.* L. V.

(k) IDEM *ibid.* L. VII.

(l) ORIBAS *Syn.* L. III.

(m) CELS. V. c. 22. ex alumine, gallis, &c.

(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VII.

(o) *Ibid.* L. VI.

(p) *Ibid.* L. I.

(q) *Ibid.* L. IX.

(r) *Tetrab.* III. S. 2. c. 26.

(s) *Compos. sec. loc.* L. IX.

(t) *Ibid.* L. VI.

(u) *Ibid.*

(x) *Ibid.* L. III.

(y) IDEM *ibid.* L. V.

(z) IDEM *ibid.* L. VI. c. 1.

(a) AUREL. *Chron.* I. c. 4. de epilepsia.

(b) GALEN. *Medicament. Compos. sec. loc.* L. VI. c. 4.

imperio obierit. Fastuosum operi (c) titulum dedit, *insignium pharmacorum autocrator hologrammatus* (d), quo libro de optimis remediis agebatur; ea multa invenit, & inter optimos rei medicamentariæ scriptores recens est (e). Autogrammaton dixit, quia pondera tota exscripsit (f). Inter ea fuerunt, quæ ad posteros descenderunt, ut discutiens emplastrum (g), & proteus (h), & diachylon emplastrum, & acopum (i), & stomaticum (k). Videtur idem esse, cujus titulus in lapide superest TIBERIUS CLAUDIUS KUREINA MENE-CRATES; Cæsarum medicus (l).

CHARICLES TIBERII celebris medicus etiam medicamenta invenit, quæ posteri conservarunt, quæ ex ASCLEPIADE ad GALENUM transferint (m).

PHILO JUDEUS, philosophus Platonius, scripsit *περί γεωργίας Ναι*, *περί φουτοργίας Ναι*, quos pro duobus libris Georgicorum (n) EUSEBIUS numeravit. Codex M. S. horum librorum in bibliotheca Vaticana exstat (o). Libri nempe de agricultura, & de plantarum cultu.

SERVILIUS DAMOCRATES sub finem imperii AUGUSTI vixit, cum Confidiam filiam SERVILII (p) Consularis curaverit, qui mediis annis AUGUSTI consulatu functus sit. Varia scripsit, & potissimum jambis Græcis *de Iberide* (q), lepidio Græcorum, libellum ab ARCHIGENE dictum (r). Eam herbam ad ischiadicos dolores vehementer laudat (s). Inter optimos auctores medicamentorum recensetur (t). Scripsit & *Philiatrion* (u), ex quo poemate GALENUS aliquas compositiones recenset, & dentifricium (x). Sed multa alia ejus viri medicamenta apud GALENUM supersunt, digerens emplastrum melinum (y), dyrrachites (z), acopum (a), tyrium, ægyptium,

(c) MERCURIAL. *art. gymnast.*

(d) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. II. & L. VI.

(e) IDEM *Compos. sec. gen.* L. III. *sec. loc.* L. VII.

(f) *Antidot.* L. I. c. 7.

(g) GALEN. *Compos. medicam. sec. gen.* L. VI.

(h) IDEM *sec. loc.* L. V.

(i) IDEM *Compos. sec. gen.* L. VII.

(k) IDEM *sec. loc.* L. VI.

(l) GRUTER. p. D. LXXXI.

(m) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. II. VII. X.

(n) Apud FABRIC. *Bibl. Græc.* T. IV. p. 107.

(o) GESNER *Bibl.*

(p) PLINIUS L. XXV. c. 28. Lacte capræ, quam lentisco aluerat. Habet etiam GALEN. *de theriaca.*

(q) PLIN. L. XXV. c. 49. nuper factum, inquit PLINIUS. add. GALEN. *Compos. sec. loc.* L. X.

(r) GALENUS.

(s) GALEN. *ibid.* & PLIN. L. XXV. c. 49.

(t) GALEN. *Compos. sec. gen.*

(u) *Sec. loc.* L. VII.

(x) *Ibid.* L. V. ex TIMOCRATE.

(y) *Compos. sec. gen.* L. VI.

(z) IDEM *ibid.* L. V.

(a) IDEM L. VII.

ægyptium (b), adtrahens (c), album malagma (d), collyrium ex myrrha (e), & medicamentum ex dictamno (f). Tum inter interna diacodium (g), theriaca (h), antidoti adversus reptilia (i) & canis rabidi morsum, mithridaticum (k), & charme (l). Medicamentum ex myrrha, croco & theriaca ÆTIUS (m) ex eodem auctore habet, & diasmyrneum (n).

§. XXIX. Columella.

CLAUDIO imperante vixit & SENECAM cœvum citat (o) L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, longe princeps auctor Georgicorum, Gaditanus (p), ruris ipse cultor (q), quæ in Cilicia & Syria videret feri (r) enumerat, variasque Asiæ & Europæ regiones citat, quas adiisse videtur, & M. COLUMELLAM patrum diligentissimum agricolam laudat (s). Ejus *de re rustica* libri XII. exstant, quorum secundo segetes, frumenta, pabula, mellēs describuntur. Videas Romanos ante Helvetos pratorum rigorum utilitatem novisse, & arborum in prata conversionem, quæ per arationem fit, perque raporum cultum. Medicam nostram videtur dicere, quam ajat decem annis durare, & sexies nonnullis locis demeti posse. Lupinum & Viciam eo fine feri novit, ut aratro subigantur, & sint pro stercore (t). Terras miscere, sabuloque cretam corrigere a patruo didicit, muscumque cinere compescere.

Lib. III. Vitium cultum tradit & plurima genera. Miracula vitium laudat, ut unam arborem, quæ 2000. uvas tulerit, lucrum ex vitibus redundans laudat, & filices amat. Labores varios docet, & artem, qua vites recte ponantur, minute, & per mensuras.

Lib. IV. Pergit in vitibus. Palos dat singulos. Proprio ex experimento, contra priores, primi anni incrementa in malleolo falce calligat, quam dat delineatam. Ea occasione etiam salices, genistas, arundines, castaneas dicit,

(b) IDEM L. VI.

(c) IDEM L. VI.

(d) IDEM L. VII. VIII.

(e) IDEM *sec. loc.* L. III.

(f) IDEM *Compos. sec. gen.* L. V.

(g) IDEM *sec. loc.* L. VII. quod fuerat THEMISONIS.

(h) *Antidot.* L. I. c. 16. paulo aliter, quam ANDROMACHUS GALEN. *Theriac.*

(i) GALEN. *Antidot.* L. II. c. 16.

(k) IDEM L. II. c. 2.

(l) IDEM c. 4.

(m) I. *Serm.* I. 85.

(n) GALEN. *simplic. facultat.* L. X.

(o) L. III. c. 3.

(p) L. X. & mea quam generant Tartesi litore Gades.

(q) L. V. c. 6. vide ejus inventa.

(r) L. II. c. 10.

(s) L. II. c. 16. L. V. c. 5. L. VII. c. 2. L. XII. c. 43. &c.

(t) L. XIV.

dicat, ex quibus sustentacula vitium fumebantur. Sed infinita sunt, quæ mererentur excerpti.

Lib. V. Pergit. Rumpotinum arborem describit. Inde olearum cultum, tunc arbores pomiferas, & insitionis artes, trium generum, & inoculandi rationem, quam PLINIUS (u) ipsi tribuit inventam, & quæ nunc ablactatio dicitur. Negant nuperi veterum inoculationem succedere (*). In cytiso finit.

Lib. VI. De bobus huc possit referri, quod remedia aliqua tradat, ex bituminoso trifolio, tithymalo, hyoscyamo. Hic (x) fetaceum describit ex Helleboro; in lue bouum etiam nunc celebre.

Lib. VII. Sic de oyibus, ubi perniciosam herbam sanguinariam adculat.

Lib. VIII. Animalium est volatilium.

Lib. IX. Ferarum; etiam de apibus hic agit, qua occasione plantæ apibus gratæ enumerantur. Adnotat interire apiculas, si verno tempore floribus ulmi aut tithymalo indulserint (y).

Lib. X. Est perelegans de hortis carmen, de eorum cultu, de plantis noxiis, de oleribus, de coronariis plantis; arbores aliquas passim describit.

Lib. XI. Opera rustica per menses distribuit. Caprificationem leviter tangit, tamquam qui ea non uteretur. Inverso cacumine menthastrum replantat, ut dulcius redeat.

Lib. XII. Condimenta olerum, fructuum, sapa, defrutum. Quando mustum deferbuerat, Romani gypsum injiciebant, ut vinum diu servaretur. Vini etiam curam, & vina medicata varia docet. Uvas sub aquis in puteo mersas servabat. A malorum odore uvas corrumpi monet. De olei cura.

In editione porro ALDINA & COMMELYNIANA (z), seorsim recensetur liber *de arboribus*, ab iis libris diversus, quos COLUMELLA SYLVINO inscripsit, similis tamen dictione tota & vocibus, COLUMELLÆ familiaribus. Auctor sibi propagandæ vitis modum inventum tribuit, quæ est ea ipsa ablactatio, quam PLINIUS (a) COLUMELLÆ inventam tribuit. Insitionem etiam describit: tunc curam arborum, olearum, pomarii. Monet, ut ad eosdem cardines mundi ramus insititius adaptetur, quem in sua arbore tenuerat. Acorem malorum (punicorum) lasere cum vino diluto se emendasse addit. Omnis generis arbores, omnis etiam generis furculos recipere contendit. In cytiso uberior est. Salicem, genistam, arundinem, rosam, violam paucis tangit (b). Hunc librum

(u) L. XVII.

(*) *On fruit trees* 1768. p. 75.

(x) L. VI. n. 5.

(y) L. IX. c. 13.

(z) p. 493.

(a) Eadem existat L. IV. c. 7. 8.

(b) GESNER præf. p. IX.

librum summus harum rerum index PONTEDERA habuit pro compendio Libri III. IV. & V. quod prius scripserit COLUMELLA; deinde uberius tractato argumento aboleverit (c).

COLUMELLA (d) solus absque anni mentione Argentorati prodit cum B. FIERE cum anno 1543. 8°. (GESNER). Lugduni anno 1548. 8°. GESNER. BURETTE.

Interprete J. B. PIO Bononiæ 1520. fol. OSB.

Cum N. BARTHOLOMÆI carmine de hortis & aliis libellis anno 1545. 4°. GESNER ibid.

Liber X. solus Parmæ annis 1478. fol. 1496. fol. SEGUIER & anno 1520. fol. Paris anno 1538. 4°. B. Bern. quod exemplum plurimas doctæ manus notas adscriptas habet, & ib. 1595. 4°.

Germanice totum opus cum Palladio durch *Michel Herren* anno 1538. fol. TREW. Magdeburg. anno 1612. fol. durch *Theod. MAJ.* cum SEXTO PLATONICO.

Italice Venet. anno 1544. SEGUIER. & annis 1554. & 1564. 8°. *Petra LAURO* interprete IDEM.

Gallice per *Claude COTTEREAU* Paris anno 1551. 8°. SEGUIER. GESNER. & correcte per *J. Thierry de BEAUVAIS* anno 1556. IDEM.

Cum PALLADIO Paris R. STEPHAN. anno 1543. 8°. Et cum aliis Poetis Lips. anno 1655. 8°.

CATO VARRO & COLUMELLA per *Petrum VICTORIUM* ad veterum exemplarium fidem restituti Paris anno 1543. 8°. * In eos tres rusticorum scriptores addita est *C. J. MERULE* priscorum vocum enarratio, quæ apud VARRONEM, CATONEM & COLUMELLAM reperiuntur. Ibid. & eodem anno seorsim tamen PALLADIUS prodit. *

CATO, VARRO, COLUMELLA & PALLADIUS Venetiis apud JENSON anno 1472. fol. MEAD.

Rhegii anno 1482. fol. MEAD.

Bononiæ anno 1494. fol. OSBORN.

Rhegii anno 1496. fol.

Venet. anno 1496. fol. SEGUIER.

Rhegii anno 1496. fol. IDEM.

Bononiæ anno 1504. fol. MEAD cum PHIL. BEROALDI notis.

Paris

(c) GESNER II. p. 826.

(d) Videntur plures alius solius COLUMELLÆ editiones habere SEGUIER, sed non satis mentem explicat.

Paris anno 1513. fol. SEGUIER.

Venetiis apud ALDUM anno 1514. 8°. & 4°. ex edit. G. MERULÆZOGHA.

Florent. anno 1515. 8°. apud JUNTAM SCHULZ.

Bononiæ anno 1525. fol. SEGUIER.

Venetiis anno 1521. 8°. Florentiæ eodem anno 8°. CAT. OSBORNE 1752.

Incerto loco anno 1528. 8°.

Paris anno 1529. fol. cum BEROALDI notis B. Bern. anno 1533. fol. TREW. MEAD 1533. 8°.

Venet. apud ALDUM anno 1533. OSB.

Basileæ anno 1535. 8°. ad ALDINAM.

Lugdun. anno 1535. 8°.

Coloniæ anno 1536. 8°. B. Bern. cum BEROALDI scholiis.

Lugdun. anno 1542. 8°. ex emendatione Petri VICTORII.

Apud COMMELINOS anno 1595. 8°. *

Denique in ILL. GESNERI collectione anno 1735. 4°. *

Codicem chartaceum COLUMELLÆ folius habet *Bibliotheca Regia* Parisina IV. p. 282. & alium ib. & tertium ib. Chartaceos omnes.

Exstant in COLUMELLAM notæ BEROALDI Bonon. 1514. & Parisiis editæ anno 1529. fol. & 1533. fol. tum Lugduni anno 1535. 8°. Colon. 1538. 8°. Paris 1543. 8°. quæ fere comparatoriæ sunt, & loca PLINII conferunt.

Notæ JULII POMPONII FORTUNATI in eadem editione Paris 1533. fol. exstant, & in editione Bononiensi anni 1494. Regienfi anni 1496. & Juntina anni 1521.

Exstant & SCHOLIA CODRI anno 1521. 8°. apud Juntas edita, & Parisiis anno 1529. 8°.

Georgii MERULÆ ALEXANDRINI notæ fere cum BEROALDI notis reperiuntur.

Johannis THIERRY satis copiosæ notæ ad editionem CLAUDII COTEREAU accesserunt, ubi fusc de emendanda dictione agitur, variæ editiones & analogi scriptores conferuntur, gallicæ subinde consuetudines & colendi agri rationes comparantur &c.

Notas uberiores cum GESNERIANA editione PONTEDERA dedit & J. B. MORGAGNUS. GESNERUS etiam suas variorum notas adjecit. Aliqua REINESIUS adtigit (e).

§. XXX. *Apion. Theſſalus.*

Ad TIBERII tempora pertinet APION Grammaticus, vir eruditissimus, qui Anacampſerotem deſcripſit (f). Medicamentum ad carbunculos APIONIS habet (g).

THESSALUS NERONI corvus *περι διαταγ* ſcripſerat (h).

§. XXXI. *Andromachus.*

ANDROMACHUS Archiater antidoto vyperas & opium addidit, compoſitionem (i) NERONI dicavit, citante jam GALENO, & eius miſceelæ compoſitionem, atque plantas, quas recipit, elegiaco poemate deſcripſit (k), nuper Noribergæ reſuſo. Multum a veteribus laudatur (l) & ad poſteros tranſiit, & aliquot de ea theriaca libelli Arabum (m) exiſtant & *Judeorum* (n). M. S. apud T. GALE.

§. XXXII. *Apuleius.*

APULEIUS CELSUS Centuripinus Siculus, SCRIBONII præceptor, de re ruſtica (o) ſcripſit, a PALLADIO citatum opus, cujus in collectione CASSIANI BASSI aliqua fragmenta ſuperſunt; ipſum opus interiit, & quæ de herbis cum APULEIO PLATONICI nomine ſuperſunt, longe deterioris ſunt ſæculi. Librum de arboribus citat SERVIUS in *Georgica*. Huic APULEIO libellum Musæ de *botanica* tribuit MONGITORE, ſed is ſerioris utique ævi eſt.

§. XXXIII. *Scribonius Largus.*

SCRIBONIUS LARGUS librum ſuum de *compoſitione medicamentorum* C. JULIO CALLISTO & celebri CLAUDII (p) liberto, inſcripſit, quem etiam imperatorem in Britannica expeditione (q) comitatus eſt, Deumque (r) ſuum vocat. Theriacam citat, junior ANDROMACHO (s). Dictio non eſt ad ſaporem ſæculi argentei,

(f) PLIN. L. XXIV. n. 102.

(g) GALEN. *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.

(h) CÆL. L. III. c. 17.

(i) GALEN. ad PISONEM de *theriaca* c. 5.

(k) Exiſtat in GALENI *antidot.* L. I. c. 7.

(l) GALEN. ad PISONEM de *theriaca* c. 5.

(m) Ketab al tariak alakbar, & libellus *Muaffac albagdali* HERBELOT. *bibl. orient.* p. 966.

(n) Abu Jacob Soleman al liſraeli *ibid.*

(o) p. 94. ubi ejus antidotum citat.

(p) Ea epiſtola cum MARCELLO prodiit p. 22. non bene.

(q) C. 43.

(r) C. XI. p. 43. ed. RHODII.

(s) C. 43. plures habet, nullam quidem ANDROMACHI.

argentei, ut J. CORNARIUS (t) & CAGNATUS putaverint, SCRIBONIUM Græce scripsisse, ejus vero opus latine versum esse deteriori aliquo ævo. Sed ad ea argumenta MARSILIUS CAGNATUS respondet (u) & RHODIUS (x). Et epistola ad CALISTUM, si PLINIO indigna fuerit, nimis tersa tamen est, quam a MARCELLI tempore expectes.

Botanices studium omnino apud eum virum aliquod fuit, nusquam enim se in Italia trifolium bituminosum ait reperisse (y), nisi circa Lunæ portum.

Ad singulum etiam morbum simplicia ab initio medicamenta indicat, deinde composita. Horum multa GALENUS recepit, intercedit autem plurimum superstitionis, etsi SCRIBONIUS passim ad suam experientiam provocat. ASCLEPIADEM plurimum citat. Symphytum ait alium Gallicum vocari (z). Chameleæ folia adversus hydropem adhibet (a). *Ιεραν βοτάνην* Vetoniam vertit. Trifolium (b) bituminosum pro alexipharmaco habet (c). Definit in venenatis cicuta, opio, alterco, coriandro, aconito, dorycnio, ixia, ephemero, fungo, cum eorum remediis.

Multa ejus viri medicamenta ad posteros transierunt, ut arteriaca (d), antidoti (e), remedia ad ozænas (f), emplastrum discutiens (g).

Editiones sunt, Basileensis anni 1528. fol. & 1529. 8°. ad codicem a RUELLIO e tenebris erutum. Cum Principibus Medicis recusatus est; ejusdem primaria editio est Patavina anni 1651. 4°. cum notis J. RHODII, & Lexico SCRIBONIANO. RHODIUS plantarum equidem non gnarus fuit, multa tamen collegit, ad historiam, antiquitates & aliorum scriptorum parallela loca spectantia.

§. XXXIV. *Varii.*

BESTINUM (f. VESTINUM) sæpe citat ARETÆUS, ejusque laudat pharmacum *δια φουσαλλιδων*, ad urinam ciendam (h), & *θηριακων βησινον* (i).

K 3

PHILO

- (t) Præf. ad MARCELLUM.
- (u) *Var. obs.* lect. III. c. 14.
- (x) A principio.
- (y) C. 43.
- (z) C. 21.
- (a) C. 34.
- (b) C. 39.
- (c) C. 43.
- (d) Ex ASCLEPIADE GALENUS *Compos. sec. loc.* L. VII.
- (e) Ibid. L. IV.
- (f) L. III.
- (g) GALEN. *Compos. med. sec. gen.* L. VI.
- (h) *Cur. diut.* I. c. 13.
- (i) Ibid. L. c. 4. II. c. 5.

PHILO antidotum, quæ etiam nunc superest, ænigmaticis versiculis descripsit. Eam opum ingreditur, sed & Euphorbium (k). Laudat tamen GALENUS (l). Collyrium CELSUS habet (m).

§. XXXV. *Areteus.*

Non omittenda videtur memoria viri inter medicos Græcos principis, eloquentis, ornata dictione, iudicio accurato, ordine, superiores meliori excellentis. Ipse ille illustor medicorum L. a ΚΑΡΟΑ magni fecit ARETEUM (n). Romæ vixisse omnia denotant, qui garum (o), vinum surrentinum, Fundanum, salernum & signinum (p) citet, & far thyrrenum (q).

Post ANDROMACHUM scriptis præcipue ex frequente theriacæ seu bestiarie (r) compositionis citatione, & ejusdem antidoto δια βρωτα.

Non post GALENUM vixit, tum quod eo ævo Pneumatica secta fere extincta fuerit, quam ARETEUS secutus est; tum quod in Euporitis Dioscoridis citetur, ANDROMACHO dicatis, quorum Archiattrorum etiam qui junior fuit, tamen ante GALENUM vixit. A paucissimis veterum citatur, nunquam a GALENO, a PAULO mutato nomine (s), ut tamen agnoscas, ab AETIO passim. Inde conjectura HUXHAMI, ARETEI opus esse ARCHIGENIS, cum ex eo scriptore passim apud GALENUM aliqua citentur, quæ reperiuntur in ARETEO (t). Ipsa dictio melior est, quam posteriori ævo fuerit.

Ad rem herbariam facit, ut HIPPOCRATES, ob plantas nempe, quas citat, medicas: ut Acaciæ & Hypocistidis succum (u), Anethum in gonorrhœa præstans remedium (x) & την ρυτην (y): Malabathrum folium Indicæ arboris (z), cinnamomum, si quis ejus copiam habeat (a), argumento eo ævo rarum fuisse. Φυσσαλιδαν (b) pharmacum ad urinam pellendam optimum; ασιζα καὶ τὰ

(k) GALEN. *Compos. medic. sec. loc.* L. IX. ORIBAS *Syn.* III. [ARETEUS L. II. c. 5. MYRRHUSUS n. 242. 243.]

(l) Ibid. L. VII.

(m) Ibid. L. VI. c. 6.

(n) *Parere* I. p. 319.

(o) *Cur. acut.* I. c. 2.

(p) Ibid. II. c. 3.

(q) Ibid. II. c. 2.

(r) ἡ περικλῆ δια βρωτῶν *Cur. diut.* I. c. 4. ἡ δια σκευῶν ἰσπετα *Cur. diut.* II. c. 5. Ασπις ex viperis *Cur. diut.* II. c. 13. &c.

(s) Cappadox ABETIUS L. IV. c. 1.

(t) *Of fevers pres.* p. IX.

(u) *Cur. acut.* II. c. 2.

(x) *Cur. diut.* II. c. 5.

(y) Ibid.

(z) *Cur. acut.* II. c. 10.

(a) Ibid. II. c. 7. & 10.

(b) *Cur. diut.* I. c. 13.

καρτα λευκα ad hæmorrhagiam (c) hic reperias. Validis remediis etiam utitur, contra seculi morem, ut cocco, gnidio, cucumere sylvestri, thapsia (d), semine rutæ sylvestris acerrimo (e). Habet etiam plantas alibi vix reperendas, σινανα (f), quam cum cumino & ruta conjungit, & cujus decoctum commendat, tum λημνισιδα (g) & ὕδαρ (h).

Editiones, Commentarii & viri historia alias dicuntur, sufficit Leidensis anni 1731. fol.* Codex M. S. chartaceus exstat in *Bibliotheca Regia* II. p. 462. sed 16. seculi.

§. XXXVI. *Pedacius* (i) *Dioscorides*, *Anazarbeus* (k).

Alius (l) a *Dioscoride Phaca* (m).

PEDACIUS botanices Græcicæ princeps auctor, NERONIS ævo (n) vixit, tum quod librum parabilium ANDROMACHO inscripserit, tum quod LECANIUM (o) (LICINIUM) BASSUM (p) citet, tamquam AREI (q) sui amicum, tum quod a PLINIO & citetur (r) & exscribatur. PLINIO juniorem fuisse, & ad tempora HADRIANI pertinere, argumento Iberidis a DEMOCRATE inventæ CIGALINUS (s): addunt Nervam demum Anazarbam condidisse, quæ prius Cyinda dicta sit (t), ut non possit Anazarbeus homo ante NERONEM vixisse. Sed ad ea responsum est abunde (u).

Clarissimus Medicus fuit (x), & ea occasione per Europam & Asiam peregrinatus est. Plantas breviter descripsit, ut aliquando adgnoscas, alias minime; signa enim ex colore, magnitudine, surculis, exque comparatione cum aliis plantis fere sumpta in folis vulgaribus plantis sufficiunt, & raro. Quare immensæ

(c) *Cur. acut.* L. II. c. 2.

(d) *Cur. acut.* I. c. 2. *diut. cur.* II. c. 4.

(e) *Cur. acut.* I. c. 7.

(f) *Ibid.* II. c. 5.

(g) *Ibid.* I. c. 2. Adarce vertunt.

(h) *Ibid.*

(i) Aliis PEDANIUS, & ita habet codex princeps Vindobonensis LAMBECIUS p. 591.

(k) GALENUS, STEPHANUS, Tarsensis MYRREPO.

(l) MARS CAGNAT. I. c.

(m) A lentiginibus dicto SUIDAS III. p. 574. qui cum nostro confundit, & cum eo J. BERNIER *hist.* p. 85. Alexandrinum vocat PAULUS L. IV. c. 24.

(n) Ante CHRISTUM natum LAMBECIUS I. c. p. 559. ob AREUM AUGUSTO familiarem, sed repugnant nomina LICINII BASSI, ANDROMACHI &c.

(o) LECANII exstat siccans GALEN. *Compos. sec. gen.* L. V.

(p) *Præf.* L. I.

(q) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. VI.

(r) De hamatite. Voces nempe DIOSCORIDIS repetit, & nuperum auctorem ita ait reliquisse.

(s) *Patr. plin.* L. I. II. & M. CAGNAT. I. c.

(t) CIGALINUS I. c. L. II. SUIDAS p. 163. MARSIL. CAGNAT. L. II. c. ult.

(u) SALMASIUS *Exerc. Plin.* c. 30. FABRIC. *bibl.* L. IV. p. 90.

(x) STEPHANUS in voce *Anazarba*.

inimense de plantis DIOSCORIDIS lites existerunt, quas demum desperatio composuit. Deinde vires medicis empirico modo tradit, nullo causarum aut temporum discrimine addito; & signa plantarum passim, & remedia ex NICANDRO sumit. Vires medicas numerosas admodum recensuit, & quibus agere eventus satisfecerit. Ordo vix ullus est. numerus plantarum initur ad 600. Libri quatuor priores fere simplicia medicamenta tradunt, quintus varia vina medicata, primus olea & unguenta. Auctor ipse quinque libros numerabat, tum GALENUS, sic in sua editione SARACENUS: Sextus liber plerarumque editionum ab eodem *Alexipharmacorum* nomine & *Theriacorum* venit. Venenorum titulo etiam plantæ aliquæ comprehenduntur. Eosdem libros PHOTIUS viderrat, qui *septenos* numerat (y), octo (z) alii, & plurimum sex, exclusis venenatis (a), pauci novem (b), & quinque (c), & septem (d) unice ob aliter initos numeros. *Notha* barbara, & paradoxa varia SARACENUS recidit.

Ucunque vero hæc se habent, nemo tamen botanicorum famam & auctoritatem DIOSCORIDIS adigit (e). Eum perfectissime de medicamentis scriptissimè, & plenissime, ipse GALENUS (f) fatetur, etsi passim eum carpit (g), quod vim vocum ignoraverit. Ex eo PLINIUS haurit, deinde GALENUS (h), & ORIBASIIUS (i), & SERAPIO (k), & tota posteritas. Arabes cum in suam linguam verterunt (l) & ubique exscripserunt (m). Ipsi Maurorum medici plantas suas ex DIOSCORIDE (n) discunt. Multo etiam frequentiores commentatores, versiones, & editiones expertus est, quam ullus præterea rei herbariæ scriptor. Laudes etiam *Leonardi* a CAPOA meruit (o).

Ejus passim medicamenta ad posteros descenderunt, ut ad oculos (p) pulvis (q), gleucium (r), remedium ad ulcera chironiæ (s), ad carbunculos, quod

(y) p. 400. 401. tum ORIBASIIUS L. IV.

(z) IDEM PHOTIUS, Cod. M. S. Paris 2224.

(a) DIOSC. ALDI, 1518. & 1495. Editiones RUELLII, MATTHIOLI.

(b) BIEL. MEDICÆ.

(c) Cod. M. S. Bibl. Paris. II. n. 2179. 2180. 2182. 2183. 2185. & HERMOLÆUS & CORNARUS.

(d) Bibl. Leid. ORIBASII synopsis. L. IV. CORNARUS.

(e) Vide iudicium, certe peritum, PHOTII, qui DIOSCORIDEM omnibus aliis de herbis scriptoribus præfert p. 400. 401.

(f) *Simplic. facultat.* L. VI. c. 1. *Compos. sec. gen.* IV. c. 2. *Antidot.* L. I.

(g) *Simplic. facultat.* L. XI.

(h) SPIGEL L. II. c. 17.

(i) GESNERO jam notante, CORDUM & SPIGELIO.

(k) GESNER, l. c. præf. ad CORD. TRAG.

(l) HERBELOT, *bibl.* p. 562. *Ibn Galgal* REISKÆ.

(m) FAN BUTHAR apud HERBELOT. p. 297. addit valde cum laudasse AETHIOPASIIUM.

(n) SHAW, *travels* p. 263. ex editione MATTHIOLI.

(o) *Par. I.* p. 318.

(p) Cataplasma AET. II. L. III. c. 96. &c.

(q) MYRRISUS pulv. 36.

(r) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. VII.

(s) L. IV.

quod AREO ASCLEPIADI tradidisse dicitur (r), arteriacum (u), adipson (x); catapotium ad exusta (y). Varia ad comitalem morbum ex DIOSCORIDE AETIUS exscribit (z) & ad febres, si noster est.

Opera omnia græce & latine edita sunt, cura J. Antonii SARACENI Lugduni anno 1598. fol. * quæ editio reliquis omnibus præfertur, tum Parisius anno 1549. 8°. cum Jacobi GOUPYLI calligationibus (TREW) ex interpretatione RUELLII, FALC. &c.

Libri VI. de materia medica Græce apud ALDUM anno 1495. fol. cum titulo prodierunt πεδανίου διοσκορίδους περί υλης ιατρικής λόγοι εἰς, περί τοβολῶν ἐνίων καὶ περί λυσσῶν ἐκμυσίων, cum NICANDRO. Porro Venetiis 1518. 4°. ex HOTTON. 4°. & ex FREYTAG 8. continet L. VI. de mater. medica tum de animalibus venenatis, & de curatione ab iis percussorum, & indicem plantarum animalium dictorum DIOSCORIDI, & carmina, quæ edidit RENTORFIUS. Inde Basileæ 1529. 4°. * edente JANO CORNARIO cum titulo διοσκορίδης περί υλης ιατρικής ΙΑΝΟΥ ΤΟΥ ΚΟΡΝΑΡΙΟΥ cum indice & libro de venenatis animalibus, & cum notis fragmentis.

Interpretes latini sunt, antiquus auctor ignotus & semibarbarus; tum Hermolaus BARBARUS, Marcellus VERGILIUS, Johannes RUELLIUS & Johannes CORNARIUS.

Latine ergo DIOSCORIDES primum prodit Coloniae anno 1478. fol. SEGUIER. tum porro Romæ anno 1492. fol. (u)

Lugduni anno 1512. fol. parv. vel 4°. maj. * Titulus hic est DIOSCORIDIS virtutum simplicium medicinarum Liber capita 717. continens cum additionibus Petri PADUANENSIS. EJUSDEM DIOSCORIDIS de naturalis & virtutibus aquarum; litteris Gothicis, ordine alphabetico.

Venetiis anno 1516. fol. cum interpretatione & corollario Hermolai BARBARI L. V. & J. B. EGNATHI adnotationibus. Versio HERMOLAI ad PLINII faporem facta, verbis DIOSCORIDIS minus respondet.

J. RUELLIO interprete prodierunt DIOSCORIDIS L. VI. Parisiis anno 1516. fol. RIV. apud H. STEPH. tum anno 1537. 8°. anno 1542. 8°. ex notis meis. Basileæ anno 1532. 8°. TOURNEFORT. Venet. anno 1527. 8°. LAMBECC. Parisiis anno 1537. 8°. OSB. 1549. 8°. &c. cum Jac. GOUPYLI calligationibus & textu græco FALC. Lugduni anno 1543. 12°. LAMBECC. ib. anno 1547. 12°. 1550. 8°. GESNER. 1552. 8°.

Hæc

(t) L. VI.

(u) Compos. sec. loc. L. VII.

(x) ORIBAS Syn. L. IV. & VII. c. 39.

(y) IDEM ibid. L. III. IV.

(z) L. VI.

(a) Forte, TREW.

Hæc RUELLII versio reliquis solet præferri; & cum adjectis H. BARBARI adnotationibus prodiit Argentorati anno 1529. fol. * Porro cum iconibus & notis GUATHERI HERMENII RYFF, & J. LONICERI Marpurgi anno 1543 *. Cum Emerici CORDI *de simplicibus judicio*, & GESNERIANIS herbarum non nomenclaturis, cumque Valerii CORDI adnotationibus & figuris EGENOLPHIANIS Francfurt 1549. fol. * LONICERUM parvi fecit GESNERUS.

Marcello VIRGILIO interprete Florentiæ prodiit anno 1518. fol. * Latine anno 1523. fol. LAMBEC. & Basileæ anno 1532. 8°. cum morborum indice, ad quos medicamenta enumerantur. Græce & latine Colonix anno 1529. fol. * MARCELLUS botanicus non fuit, & multus est in reprehensione HERMOLAI. Commentarii copiosi sunt, & pleni antiquorum librorum lectione, stirpibus tamen ignotis revelandis non conferunt.

Vertente J. CORNARIO. PED. DIOSCORIDIS *de materia medica* L. V. J. CORNARIO interprete. Ejusdem *de bestis venenis & lethalibus medicamentis*. L. II. eodem interprete Basileæ anno 1557. fol. Notæ fere ad vocum significationem & proprietatem pertinent.

Ex editione P. A. MATTHIOLI, quæ fere est RUELLII, latine Venet. anno 1554. fol. * cum iconibus parvis absque notis; 1558. fol. cum figuris, & apologia; Lugduni anno 1554. 16°. * 1562. 4°. cum iconibus & *apologia adversus AMATUM*, indice curativo, & notis. Princeps editio est Veneta anni 1565. fol. * & 1583. fol. 1604. fol. Prodiit etiam Lugduni anno 1554. 12°. Venetiis anno 1569. 12°.

Italice, interprete Fausto di LONGIANO Venez. anno 1542. 8°. SEGUIER.

M. Antonio MONTIGNANO interprete Firenze anno 1545. 8°. SEGUIER. 1547. 8°. TREW.

MATTHIOLO edente cum ejus notis Venetiis anno 1548. 4°. GUNZ quæ editio II. dicitur, tum anno 1549. 4°. absque figuris, anno 1555. fol. LAMBEC. anno 1563. fol. 1570. fol. 1584. fol. 1604. fol. 1711. fol. *Giorn de letter Mantue* 1549. 4°. cum figuris plantarum & animalium HOTTON. Lugduni 1562. 4°. TREW.

Hispanice, Dioscoride de la materia medicinal y de los velenos mortiferos traducido en la lingua Castellana per el D. Andreas de LAGUNA Antverp. anno 1555. fol. LAMBEC. Salmanticæ anno 1563. fol. FALCONET 1570. fol. HOTTON. B. THUAN. Madrit anno 1560. fol. SEGUIER. Valentix anno 1636. fol. BURETTE, anno 1695. fol. Madrit anno 1733. fol. ex not. Figuras LAGUNA addidit. Illustratus & valde auctus curante SUAREZ de RIBERA Madrit 1752. fol. 2 Vol.

J. JARAVA *historia de las Jervas y plantas sacada da DIOSCORIDES Anazarbeo y otros autores* Antverp. anno 1557. 8°. BURETTE.

Gallice,

Gallice, par *Martin MATHEE* anno 1553. fol. *SEGUIER*. anno 1559. 4°. 1580. 4°. B. Riv. Ex editione *MATTHIOLI* par *Antoine du PINET* Lugduni anno 1561. fol. & par *Jean des MOULINS* Lugduni anno 1572. fol. 1573. fol. 1579. fol. 1580. fol. 1612. fol. 1642. fol. 1656. fol.

Germanice, durch *J. DANZ* von *AST* Francofurt anno 1546. fol. *TREW*. quo anno *DANZIUS* obiit.

Ex editione *MATTHIOLI* versi a *Georgio HANDSCH* Prag. anno 1563. fol. a *Joachimo CAMERARIO* recusa Francofurt anno 1586. fol. *BASS*. Catal. 1590. fol. ib. 1598. fol. 1600. fol. *SEGUIER*. anno 1610. 1611. 1614. fol. 1626. * cum iconibus *GESNERIANIS*. Revidit postremas edd. *Petrus UFFENBACH*.

Bohemice, ex versione *MATTHIOLI*, reddita a *Thaddeo HAGEK* Pragæ anno 1562. fol. * cum magnis figuris.

J. B. EGNATHI in *Dioscoridem* annotamenta, cum *H. BARBARI* corollaris prodierunt Venet. anno 1516. fol. & vix ullius sunt momenti.

In *DIOSCORIDEM* exstant commentarii *Hermolai BARBARI* Cardinalis & Patriarchæ Aquilejensis L. V. Hagenoæ anno 1518. fol. *TREW*. Venetiis anno 1516. fol. quæ prima in titulo dicitur editio, Coloniae anno 1530. fol. * Basileæ anno 1534. 4°. Diligenter veteres collegit, in natura ipsa non perinde versatus.

Cornelium PETRI dicemus.

Leonhardi FUCHSII adaptatio in *Dioscoridis* historia Argent. anno 1543. fol. BLIV.

Johannis LONICERI scholia nomina tradunt hebraica & germanica, vide editionem anni 1543. fol. *

Andreae a *LACUNA* adnotationes Lugd. anno 1554. 12°. *LAMBEC*. & Commentarii hispanice anno 1552. fol. Exstant etiam in editionibus, quas diximus. Innumeras plantas raras dicitur delineatas dedisse, in titulo editionis Salamanticensis, & multos *RUELLII* errores gloriatur se correxisse, ex fide vetustissimi cordicis.

Amati LUSITANI primum exegemata, cum nomine *Roderici de CASTELLO ALBO*, in duos priores libros *Dioscoridis*, Antverpiæ prodierunt anno 1536. fol. Inde in totum opus, Enarrationes in *Dioscoridem* de materia medica Argent. anno 1554. 4°. *TREW*. *LAMBEC*. Venet. anno 1553. 4°. 1557. 4°. * & Lugd. anno 1558. 8°. cum notis *CONSTANTINI* & iconibus *HOTTON*. *AMATUS* fere *Galenum*, & sequaces legit, & Arabes, nomina nupera quatuor linguarum adjecit, loca tamen natalia aliqua hispanica addidit & italica.

Anonymi adnotationes breves singulis DIOSCORIDIS capitibus adjectæ & aliquæ icones Lion anno 1550. 8°. GESNER. Eadem redeunt in editione anni 1552. 8°. Auctor DALECHAMPIUS ex GALENO & MATTHIOLO sua sumplisse fateatur, & icones nonnullas adjecit, triginta vero & sex novas ad calcem.

J. Cœsare HOLZACHII adnotationes in Dioscoridem Lugd. anno 1556. 12°. BUMALD.

Roberti CONSTANTINI adnotationes Lugd. anno 1558. 8°. eruditæ ex.

Valerii CORDI adnotationes Argent. anno 1561. fol. quæ prius dictæ sunt, nunc auctæ & emendatæ.

Antonii PASINI observationes anno 1592. 4°. dicemus. Titulum lego in CLESSII *clencho* annotazioni & emendazioni nella traduzione del ANDREA MATTHIOLI de cinque libri de Dioscoride Bergamo 1593. 4°.

J. Ant. SARACENI scholia cum operibus edita, diversas lectiones, emendationes, comparationes aliorum auctorum continent, herbarum non periti viri.

Nicolai MAROGNÆ in caput de AMOMO Basil. anno 1608. 4°.

Jacobi & Pauli CONSTANT notæ in Dioscoridem Poitiers anno 1628. fol. SEGUIER.

Sed etiam *Bartholomæi* MARANTE methodum huc referas & *Textoris* l. de *Differentiis*, & REINESIUM (b), & J. MANARDUM in epistolis, & alios ejus ævi Cl. Viros.

Huc etiam *Antonii* STUPANI Rhæti *simplicium medicamentorum facultates* ex DIOSCORIDE Lugd. 1561. 16°. cum iconibus MATTHIOLI.

Hieronymus BAGOLINUS Veronensis, DIOSCORIDEM latine verterat, eaque versio apud RHODIUM extabat (c). Verterat etiam GASPAR GABRIELI (*).

Sed etiam *Johannes* RAZENDITA *paraphrasin* in DIOSCORIDIS librum de materia medica scripserat, quæ erat in bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (d) & *Michaelis* PSELLI paraphrasis in bibliotheca *Manuelis* EUGENII, cujus partem additur anno 1570. prodiisse (e). NICANDRI Paraphrasis bis extat in B. *Escurialis*.

Notas manu GUILANDINI scriptas, FALCONETUS possidebat (in *catal. Bibl.*). SALMASIUS commentarios in DIOSCORIDEM paraverat, GUIDONI PATINO dictos. LAURENTIUS GRYLLUS in itineribus plantas diligenter legerat, & commentarios in DIOSCORIDEM inchoaverat GRIENWALD.

Post

(b) In var. lection.

(c) In SCRIBONIUM p. 175.

(*) In B. S. JUSTINÆ Patavii MONTFAUCON.

(d) VERDIER p. 62.

(e) IDEM p. 64.

Post hos commentarios (f) adeo numerosos, tertia forte pars plantarum DIOSCORIDEARUM ignoratur. In secundo libro, quo notissimæ plantæ & olera continentur, 25. reperi de 102. speciebus, quæ vel omnino ignotæ sint, vel dubiæ. Nempe solus inter interpretes MATTHIOLUS, & hætenus RUELIIUS, plantarum periti fuerunt, quorum prior multa equidem emendavit; reliqui scholastici & litterati fuerunt, qui herbas ipsas non legerint. Sed etiam MATTHIOLUS ipse, & RUELIUS, vixerunt tamen in climate frigidiori, magisque occidentali, a calidis regionibus longe diverso, in quibus DIOSCORIDES suas plantas plerasque legit, ut ex variis plantis adparet, quas pro spontaneis recensent, cum sint calidiorum regionum propriæ. Etiam nunc desideratur Commentator, qui easdem, quas DIOSCORIDES, regiones percurrerit, plantasque in classico solo lectas, cum descriptionibus Cl. Viri comparaverit.

Huic desiderio satisfactum foret, si aliqua lux ex iconibus adfulgeret, quæ in perverustis codicibus DIOSCORIDIS supersunt. Dicitur codex cum bonis figuris Neapoli (h) exstare; alius in Bibliotheca LEIDENSI interprete HONAIN & STEPHANO. ANTONIUS MUSA BRASSAVOLA in antiquo DIOSCORIDE herbulam depictam vidit, quæ posset esse Caryophyllata (i). Alius codex Parisiis superest (k), pluseuli Vindobonæ, & inter eos splendidus codex Julianæ ANICIÆ, quæ de AUGUSTA familia fuit, & ANASTASII DICORI JUSTINIQUE tempore vixit (l). De eo codice fusissime (m) LAMBECIUS egit, de quo viro iusta querela est, quod ornamenta nulli (n) usui futura, & pavonem (o) sculpi curaverit, omnibus notum, plantarum iconem nullam. Quæ equidem apud DODONÆUM reperiuntur icones, spem magnam non faciunt. Aconitum Lycoctonum codicis Augusti alliaræ simile pingitur foliis urticæ, quæ oportueret esse Platani, ut descriptioni responderet (p). Sic rudis est figura Alyssi, ex eodem codice descripta, foliis utcumque, floribus valde obiter expressis (q). Tuberraria in antiquo codice herbario misere depicta repetitur a C. AVANTIO (*).

Codex ille *Cæsareus*, opus DIOSCORIDIS, ab incerto auctore in alphabeticum ordinem reformatum, continet (r). Ejus generis alius (s), sed minus

L 3

splen-

(f) De commentatoribus DIOSCORIDIS GESNERI judicium exstat in præf. ad CORDUM.

(h) MONTFAUCON diar. italic.

(i) Exam. p. 274.

(k) MONTFAUCON diar. italic. SALMAS. ad SOLIN. p. 359. Bibl. Paris. II. n. 2179. add. excerpta e DIOSCORIDE de animalibus & plantis cum figuris II. n. 2294.

(l) LAMBECC. L. II. p. 572.

(m) L. II. c. 7.

(n) Repetito apud NESSELIUM M. S. Græc. Med.

(o) Is quidem pulchre delineatus, multa de plantis bona promittit.

(p) Pemptad p. 439.

(q) Apud FRANK. *veronica theiz*.

(*) *Coen. Fier.* p. 153.

(r) LAMBECC. p. 592.

(s) P. 599.

splendidus in eadem Bibliotheca servatur. Codex secundum alphabeti ordinem dispositus, cum l. de theriacis Parisiis exstat (r). Sed etiam recti ordinis codex (u) in ea bibliotheca reperitur. In *vaticana* etiam quatuor ni fallor (x): alii tres in B.S. Marci: alii in *medicea bibliotheca* codices M. S. exstant, tum in Parisina, in libros octo & capita 1011. distributus cum indice (y) seculo scriptus XIV. Alius, librorum quinque, seu excerptorum ex iis libris, & lexico vocum botanicarum & ad rem patricem pertinentium seculi XV. (z) Iterum plenum opus librorum V. de materia medica, librorum duorum de theriacis & alexipharmacis, & de venenato & rabido cane (a). Alius iterum pleni operis a DEMETRIO TRIBOLE seculo XV. accurate descriptus (b) cum indice: iterum alius totum operis, ut paulo prior (c), & alius imperfectus a PITRO PAPUANENSI elucidatus (d), & alius ab eodem elucidatus (e) seculi XIII. & duo alii latini (f). Exstant etiam in VOSSII bibliotheca duo codices. Alius Patavii reperitur, alius erat in PELISSERII bibl. Exstabat codex DIOSC. de materia medica in bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (g), & onomasticon botanicum ex DIOSCORIDE (i), & excerpta ex DIOSCORIDE, CRATEVA & GALENO (k). Tractatus herbarum DIOSCORIDIS, PLATONIS & GALENI valde nuperus in Parisina (l), & ex DIOSCORIDIS, GALENI & CRATEVÆ scriptis in ordine alphabeti codex (m). Iterum excerpta ex DIOSCORIDE (n) & denuo aliqua EJUS de plantis & animalibus (o), ibidem.

Pars etiam DIOSCORIDIS Libri nempe primi, & capita prima 26. secundi cum græcis scholiis marginalibus Viennæ exstant (p). Alius codex librorum quatuor absque primo, secundo mutato, antiquus seculi X. literis semi arabicis, in Ægypto ut videtur scriptus, cum nominibus arabicis & notis græcis & arabicis (q),
ibid.

(r) Bibl. Reg. II. n. 2184. nuperus & seculi XVI.

(u) LAMBECC. p. 597. 598.

(x) REDUS & B. Medicea.

(y) II. n. 2224.

(z) II. n. 2180.

(a) II. n. 2185.

(b) II. n. 2182.

(c) II. n. 2183.

(d) Latine IV. n. 6820. seculi XIV.

(e) Ibid. IV. n. 6819.

(f) IV. n. 6821. seculi XIV.

(g) VARDIA p. 62.

(i) p. 599.

(k) Ibid.

(l) Latine IV. n. 6822.

(m) Græce II. n. 2286.

(n) Græce II. n. 2294. de anim. & plantis cum iconibus & n. 2331.

(o) B. Thuan. 441. 8. græce.

(p) NESSEL p. 25.

(q) B. Paris. II. n. 2179.

ibid. Alius codex mutatus in Parisina (r). *ΑντιΦαρμακων* codex exstat in bibliotheca medicea (s).

Cæterum dum de principe Græcorum de re herbaria scriptorum ago, liceat meam de peritia ejus gentis in stirpium historia sententiam dicere. Gens ingeniosa non apta erat ad lentam rerum naturalium contemplationem, sequebatur summa rerum, neque numerum inibat partium, neque mensuras, neque demum figuras curiose definiebat. Vix quærebat quidquam, præter stirpes in medicina utiles, aut ad artes aliquas necessarias. Non undique ignorabat generum dignitatem; plura Gerania, plures Ranunculos DIOSCORIDES agnoscebat. Verum Græci minime exhausserunt naturæ divitias, quas in sua possimum patria possidebant immensas, si Olympos suos, frigidissimos, cum calidis insulis Archipelagi pari studio expilassent. Quare, ut iusti simus, Græcorum botanica peritia ita non æquavit nuperam illam Europæam peritiam, ut etiam a Chinenfium, Japonensium, & Benjanorum industria superetur. Legere tamen decet hos ipsos Græcos, quod ab iis potissimum speratæ stirpium facultates ad nos descenderint, non valde mutatæ.

§. XXXVII. *Euporista.*

Num genuinus liber sit, num spurius (t), disputatur: & ad istam sententiam LAMBECIUS inclinat. Cum tamen AETIUS & ORIBASIUS (u) ex hoc opere loca frequenter citaverint, quæ DIOSCORIDI tribuunt, C. GESNERUS (x) & SARACENUS (y) malunt pro DIOSCORIDEIS habere. ANDROMACHO inscribuntur, & secundum partes corporis humani adfectas farraginem immensam citant medicamentorum, tum simplicium, tum compositorum, fere cum dosibus. Plurcula medicamenta simplicia hic exstant, quæ cum iisdem certe nominibus, in aliis libris non occurrunt, aliqua etiam nova, ut Moschus.

Hos EUPORISTON L. II. (z) Job. MOIBANUS latine vertit. Græcum textum ex codice AUGUSTANO C. GESNERUS addidit, & emendavit, versionem MOIBANI per obitum auctoris interruptam perfecit: utriusque etiam viri notæ acceperunt, quibus loca parallela continentur. Prodierunt Argent. anno 1565. 8°. & a SARACENO recusa sunt cum nonnullis suis scholiis.

Alphabetum empiricum s. DIOSCORIDIS & STEPHANI Atheniensis de remediis expertis librum ordine alphabetico scriptum citat & edidit CASPAR WOLF (a) Tiguri 1581. 8°. Ejus codex exstat in Parisina bibliotheca (b).

§. XXXVIII

(r) II. n. 2287.

(s) *Della viper.* p. 23.

(t) p. 565.

(u) WIGAN.

(x) In præf. & in epistola ad MOIBANI editionem.

(y) In præf.

(z) In M. S. titulus erat *περι απλων φαρμακων.*

(a) BURETTE.

(b) II. n. 2181.

§. XXXVIII. *Erotianus vel Herodianus.*

Cum AUCTOR opusculum suum ANDROMACHO inscripserit, huius avi fuisse necesse est; HERODIANUM verum nomen esse FABRICII (c) est suspicio.

Ejus τῶν παρὰ ἰπποκρ. λήξιν primum Græce ab Henrico STEPHANO sunt editæ anno 1564. * Deinde latine conversæ a Bartholomæo FUSTACHIO cum eruditis notis Venet. anno 1566. 4°. recussæ denique, & cum FOESII *, & cum CHARTERII HIPPOCRATE.

Brevis libellus est, & alphabeticus. Habet intermixta botanica, ut de καυκασ. locum, a GALENO citatum, veneno frigido, de χαμπεύα, quod sit scyllum Cicutæ nomen. Notas adjecit Henricus STEPHANUS.

Codex exstat M. S. in Bibl. Paris. II. n. 2177. cum emendationibus, sed nuperus omniino.

§. XXXIX. *Scriptores aliqui a Plinio citati.*

Antonius CASTOR Græcus, alius a Regis DEJOTARI genero, AUGUSTI fere tempore de plantis aliqua volumina edidit (d). Idem centesimo anno major plerasque herbas in horto colebat, PLINIO teste (e), quarum rariores aliquas ipsi demonstrabat (f). Hoc primum exemplum est horti botanici. Neque unicus fuit. Negat enim PLINIUS Meum in Italia nasci (g), nisi apud medicos, & vivere in Italia piperis arborem (h) & Casiam. Duo CASTOR distinguebat Marrubia, album & nigrum (i). Radicis ferule succum oculorum claritati (k) conferre docebat, oxymyrsinen myrti foliis acutis Ruscum vocabat (l). Hunc puto esse Antonium (m) herbarium (n) & pharmacopolam (o), quem GALENUS passim laudat (p), & ejus medicamentum ad capitis dolores recenset (q).

Alius fuit ANTONIUS archiater, ejus ischiadicum medicamentum ORIBASIIUS habet (r). Num MUSA?

EVAN,

(c) L. IV. c. 36.

(d) PLIN. L. XX. c. 68.

(e) L. XXV. c. 5.

(f) L. XX. c. 17.

(g) L. XX. c. 23.

(h) L. XVI. c. 59.

(i) L. XX. c. 89.

(k) C. 98.

(l) L. XXIII. c. 83.

(m) L. XX. c. 48.

(n) GALEN. *Compof. fec. loc.* II. quem addit multa experientia clarum fuisse.

(o) IDEM *ibid.* L. IX.

(p) *Ibid.*

(q) *Ibid.* L. II.

(r) *Syn.* III.

EVAX, Rex Arabum, de *simplicium effectibus* ad NERONEM scripsit, PLINIO auctore: carmina vero, quæ exstant, cum ejus Regis nomine supposititia sunt, & ad MARBODÆUM Rhedonensem pertinent, qui obiit anno 1523. (s).

ANTIPHANES in agroico (t) raphanum dicit *ραφανίδιον*.

DAMION (u) aut DAMON Cyrenæus, de bulbis scripsit. Ad vulnera recentia muscum in aquis nascentem adhibebat (conservam) (x).

XENOCRATES, quem avorum suorum tempore vixisse GALENUS ait, huc possis referre. Vanum vocat GALENUS (y) & improbat, quod turpibus medicamentis & stercore humano usus sit (z). Ad ipsum potius, quam ad discipulum PLATONIS, referrem librum de *alimentis ex aquatilibus*, & loca PLINII ad rem herbariam spectantia, ut de *Gallidraga* (a) leucacanthæ simili, barbaro nomine, neque attico; de Asphodeli viribus medicis (b) ad lichenes, de diuretica vi scolymni (c), de coriandri vi, qua menses supprimit (d): porro malvas amaras esse (e), solanum ad omnia mala valere (f), ad tertianam febrem utiliter pulegium olseri (g). IDEM varia ejus medicamenta GALENUS recenset (h), quorum aliquibus addit se sæpe usum esse (i). Emplastrum Ejusdem album GALENUS adhibebat (k), XENOCRATEM paulo aliter theriacum composuisse (l) IDEM.

EUPROSIUM & JULIUM de vini cura (m) solo nomine cognitos habemus, tum ARISTOGITONEM, qui anonymon herbam probat.

T. CASTRICIUM de laboribus hortensibus (n) PLINIUS passim exscripsit. Citatur etiam a GELLIO (o).

MUCIANUS

(s) FABRIC.

(t) POLLUX p. 507.

(u) PLIN. L. XX. c. 48.

(x) PLIN. VALERIAN. L. III. c. 19.

(y) Separat XENOCRATEM PLINII a XENOCRATE GALENI GESNEUS.

(z) *Simplic. medicament. facultat.* L. X.

(a) L. XXVII. n. 62.

(b) L. XXII. n. 32. Eo argumento vincitur, novum esse auctorem, novum enim hoc morbi nomen est.

(c) L. XXII. c. 43.

(d) L. XX. c. 82. Hæ quidem manifestæ sunt fabulæ.

(e) L. XX. c. 84.

(f) L. XXI. c. 105.

(g) L. XX. c. 54.

(h) *Sec. loc.* III.

(i) *Compos. sec. gen.* L. V. *sec. loc.* III. *Antidot.* II. c. 10.

(k) *Compos. sec. gen.* L. I. c. 16.

(l) *Theriaca.*

(m) L. XXVII. c. 14.

(n) L. XIX.

(o) L. II. & XI.

MUCIANUM de cultu vini & renovatione (p) IDEM nominat.

THEODORUS lichenes sanabat bulborum succo (q).

MNESIS de opio (r).

CÆSENNII Kepuria (s).

ACCIIUS in Praxidico de semente (t).

OPION vel OFION de plantis (u), qui sifer pro alexipharmaco & venereo medicamento habuit (x).

SURA MAMILIUS de re rustica (y).

AMPHILOCHUS de cytisō (z).

Huc potius referrem AESCHRIONEM, cujus medicamentum ex cancris exustis (a), adversus hydrophobiam, quadraginta diebus continuis fumebatur, certo effectu (b). Præceptorem suum GALENUS vocat (c).

LYCUM citat PLINIUS de attriplice (d). An idem fuerit, cujus plurima est apud ORIBASII mentio, passim etiam apud GALENUM, si idem est Macedo, QUINTI discipulus & SATYRI, qui ante GALENUM vixit. Multum plantis usus est, ut lini (e) & fœnigræci semine in cataplasmate, aliis herbis in clysteribus (f), tum inter alvum subducentia (g). Ejus medicamentum purgans ad posteros pervenit (h), & ex frumento cataplasma (i). Clysteres dixit nutritios (k).

§. XL.

(p) L. XI. n. 17.

(q) L. XX. n. 40.

(r) L. XX.

(s) L. XIX.

(t) L. XVIII. c. 55.

(u) L. XX.

(x) L. XX. c. 17.

(y) L. XVIII.

(z) Confuse scripsisse ibid. n. 43.

(a) GALEN. *facult. med. simpl.* L. XI.

(b) Ibid. & *Compos. sec. gen.* L. I.

(c) Ibid.

(d) L. XX.

(e) ORIBAS. *Collect.* L. IX. c. 25.

(f) *Compos.* L. VIII. c. 25. tamen etiam auripigmentum & alumen.

(g) L. VIII. c. 43.

(h) *Synops.* III.

(i) AETIUS I. S. 3.

(k) ORIB. *Collect.* L. IX. c. 4. 34

§. XL. C. *Plinius secundus.*

Novocomensis (l), vir illustris & magnis functus imperiis (m), VESPASIANI familiaris, maxima cum cupiditate libros legebat (n), quorum duo millia hoc in opus se stipasse ipse testatur. Continuo enim libertum lectitantem audiebat, etiam in balneo, quantum ejus fieri poterat, & in adversaria referebat, quæcunque legisset. Ita nata est *Historia Mundi*, cujus libros XXXVII. fatis integros possidemus. Eorum, qui a *duodecimo* ad XXVII. sequuntur, fere ad stirpium historiam pertinent. Eas ipsum voluisse sibi innotescere (o), ex iis autumes, quæ de plantis apud CASTOREM visis & sibi demonstratis (p) scribit, & de Moly longissima radice sibi ex Campania adlata (q). Aliam sibi ait cyclaminum demonstratam cognomine (r) Chamæcissum.

Parca (s) tamen vestigia sunt, ipsas plantas PLINIO cognitatas fuisse. Nuperas equidem aliquas & Romanis notas, neque Græcis visas plantas habet.

In universum stirpium historiam fere ex Græcis auctoribus habet, THEOPHRASTO etiam potissimum, & NIGRO, & DIOSCORIDE, aut certe ex iisdem fontibus, ex quibus DIOSCORIDES hausit. Cum vero ex nobilium Romanorum more lectore uteretur, cujus vocem stilo sequebatur, factum est, ut adfines soni græcarum vocum sæpe summo viro imposuerint, & marrubium pro porro (περασιον pro πρᾶσον), hederam pro cisto posuerit (κισσον pro κιστω), & alia id genus. Quare ampla patuit seges iis, qui in PLINIO corrigendo delectati sunt, SALMASIO principi, tum LEONICENO, DALECHAMPIO, C. HOFMANNO, MANARDO, HESSO, DODARTO, PAULO aliisque.

Ipsæ, quas de plantis adfert, historiæ sunt ad modum fere DIOSCORIDIS, descriptio brevis per summa capita, tunc longa virium æconomicarum, medicatarum, & sæpe fabulosarum series: miraculis enim rerum delectabatur, cum tamen EPICUREAM sectam sequeretur, quæ nulla poterat admittere.

Cum DIOSCORIDEAS historias cum PLINIANIS jungerem, istas plerumque breviores reperi & aliquanto deteriores. Pretium tamen hac in tota collectione summum est, quod innumera veteris sapientiæ vestigia conservaverit, quæ non alibi supersunt. Præter enim THEOPHRASTEAM & DIOSCORI-

M 2

DEA

(l) Ita fusc ostendit CIGALINUS *de vera patria PLINII SECUNDI prælection.* L. I. Comi ann. 1605. 4º. & ut puto BASILIUS PARAVICINUS Com. 1601. 8º. FALCON.

(m) VESPASIANO suo opus suum inscribit.

(n) NEPOS in epistola.

(o) Plerasque se vidisse L. XXV. n. 5.

(p) Piperitum sibi demonstratam esse. L. XX. c. 66.

(q) L. XXV. c. 8.

(r) L. XXV. c. 69.

(s) Pro herbaria peritita PLINII CIGALINUS audiri potest Lect. II. & contra eam LEONICENUS.

DEA monumenta plurima alia collegit. Huc referas chartæ Egyptiæ (c) fabricationem, videtur enim PLINIUS in artibus potissimum sibi placuisse. Multo numerosiores etiam plantas recenset, quam DIOSCORIDES atque Græci. Cæterum infinita sunt, quæ sequi nemo possit.

Lib. XII. Peregrinas arbores tradit.

Lib. XIII. Et has & Italicas.

Lib. XIV. Vites & vini genera, etiam quæ artificio, aliis ex fructibus, parantur.

Lib. XV. Adhuc arbores fructiferas, pruna, poma, ficus, & baccas.

Lib. XVI. Glandiferæ arbores continentur, & coniferæ, & reliqua materies, & arborum discrimina, atque adfinitates: tunc arundines, salices.

Lib. XVII. Arborum cultus & agri. Marga in Britannia & Gallia agrum secundari non ignoravit (u). De vitium cultu fuscæ, de caprificatione, artibus quibus fructus perficiuntur.

Lib. XVIII. Segetes, cerealia varia, quorum princeps Zea, quam GAIENUS nusquam invenit. Mireris Alica cretam additam fuisse. Tunc Cytisus, medica, herbæ frugibus noxiæ. In Rhætia inventum est rotas addere aratro. Neque ignoratum aratro segetem subigere pro letamine. Opera menstrua. Prata calendis Junius credebantur, non præcocius, quam Rupe solebam, & potius serius. Præfagia tempestatum, superstitiosa fati.

Lib. XIX. Lini cultus; horti, olera, cucurbitæ, raphani, radices varix, etiam arum, allia, lactucæ, betæ, brassicæ, alia hortensia.

Lib. XX. Vires plantarum medicæ, cucurbitacæ, olera, radices, raphani & alia. Hic in primis ex Græcis plurima congerit.

Lib. XXI. De coronariis arboribus & herbis. Rosarum varietates, Liliorum, cum artificio, maceratis in liquore colorato gemmis, tingendi floris. Mireris cæterum parvitatem florum. Tum herbæ edules sponte nascentes. Utriusque generis vires medicas seorsim repetit.

Lib. XXII. Iterum herbæ medicatæ, primum aculeatæ, tum aliæ varix. Earum solas fere vires describit. Sequuntur arte facta aliqua ex plantis, farina, panis. Inde leguminum medicatæ vires.

Lib. XXIII. Arborum vires medicatæ, vitium & vini: inde frugiferarum arborum, palmarum, ficuum, aliarum.

Lib. XXIV. Porro arborum sylvestrium, glandiferarum, coniferarum, intermixtis ob nominum similitudinem herbulis, chamæpyti, pityusa; inde
variarum

(c) L. XIII. c. 22. 23. 24. 25. 26.

(u) C. 4. post COLUMELLAM.

variarum arborum sylvestrium: tunc frutices sequuntur & herbæ, hæ fere ad literarum ordinem.

Lib. XXV. Herbæ celebres a Diis nomen habentes, aut Græcis temporibus notæ, aut Regibus inscriptæ; tunc aliæ notiores, & denique alexipharmacæ, aliæque medicatæ: tum venenatæ.

Lib. XXVI. Morbi cum remediis ex herbis fere sumtis. Hic superstitione reperias, & saniora alia, & herbas varias suis cum medicis virtutibus, per membra humana dispositas, quibus medentur.

Lib. XXVII. Iterum plantæ alphabetico ordine. Alia passim dispersa omitto. Nam per regionum descriptiones earum aromata & raras stirpes fere solet addere, sed breviter.

Editiones sunt innumeræ, ut paucas ex multis citem.

Veronæ prima prodiit anno 1468. fol. FABR. quam pro suspecta habet SEGUIER, & aliam anni 1488. fol. citat.

Venet. anno 1469. fol. MEAD. FOLK. quæ princeps editio, anno 1470. fol. 1472. fol. FOLK. Bibl. THUAN. 1476. fol. OSB. anno 1483. fol. THUAN BURCKH. & 1486. fol. HARD. anno 1487. fol. SEGUIER. anno 1491. fol. FALC. HALLERVORD. 1496. fol. SEG. anno 1497. fol. * cui præfatus est J. B. PALMARIUS & aliqua emendavit. Castigationes ad marginem adjectæ emendatorum fere locorum, aut variarum lectionem. FABRICIUS hanc editionem non habet, neque HARDUINUS, sed habet SEGUIER. Porro anno 1499. fol. 1507. fol. B. Bern. anno 1510. cum AL. BENED. castigationibus 8°. 2 Vol. 1513. fol. 1519. fol. 1525. fol. 1536. 8°. 3 vel 4 Vol. apud ALDUM MEAD. 1540. 3 Vol. MAIT. 1559. fol. 1571. fol. MEAD. 1648. fol.

Parmæ anno 1476. HARD. cum brevibus notis P. BEROALDI, tum anno 1480. fol. SEGUIER. 1481. fol. MEAD.

Tarvisii anno 1479. fol. CIGALIN *patr. plin.* cum BEROALDI notis. Repetio in meis editionibus annum 1480. fol. & annum habet 1481. fol. SEGUIER.

C. PLINII SECUNDI *Historie Mundi* L. XXXVII. c castigationibus HERMOLAI BARBARI Rom. anno 1470. fol. MEAD. (x) 1473. fol. MONTE. anno 1496. fol. SEGUIER.

Mediolani 1491. fol.

Brixie anno 1496. fol. MEAD. 1498. fol. etiam cum HERMOLAI castigationibus HARD.

M 3

Hage-

(x) Habet editionem Venetam cum castigationibus H. BARBARI OSBOEN, 1472. fol. ibid. ea fere suspecta est.

Hagenœ anno 1518. fol. FABR.

Paris anno 1511. fol. SEGUIER. 1514. & 1516. fol. cum castig. IL. BARB. notis. SABELLICI, VOLATERRANI, & BEROALDI, BUDEI, ERASMI & LONGOLII SEGUIER. 1524. fol. & 1526. fol. ASTRUC. anno 1532. fol. PLATN. cum H. BARBARI cast. & præfatione J. DANESII: 1542. 4°. bis. anno 1543. fol. cum notis GELENI, SEGUIER. HARD. ASTR. 1593. fol. cum GELENII PINTIANI & B. RHENANI adnotationibus.

Coloniæ anno 1524. fol. GESNER. per J. CÆSARIUM, cum brevibus scholiis FABR. & anno 1535. 8°. SEGUIER.

Basilæ anno 1525. fol. & anno 1530. fol. Hæc editio a Sig. GELENIO, erudito typographiæ FROBENIANÆ directore emendata fuit, & a *Desiderio* ERASMO, ut ex præfatione adparet, ad veterum exemplarium fidem. Annotationes etiam ad marginem habet BEATI RHENANI perpaucas, ceterum splendida & elegans. Prodiit etiam Basilæ anno 1535. fol. cum notis S. GELENII HARD. & 1539. fol. HIRSCH: iterum ad editionem ERASMI. & 1543. fol. FABR. 1545. fol. HARD. 1549. fol. FABR. OSB. 1554. fol. FABR.

Schlestad 1537. fol. cum notis GELENII & PINTIANI.

Lugduni anno 1548. fol. cum notis GELENII, SEG. anno 1553. fol. ibid. anno 1560. 12°. 4 Vol. SEG. anno 1561. fol. HARD. anno 1563. fol. cum HERMOLAI castigationibus BIBL. THUAN. 1582. fol. cum notis PINTIANI, TURNEBI, JOS. SCALIGERI & aliorum. 1587. fol. cum DALECHAMPII emendationibus & variis lectionibus.

Leidæ anno 1582. HARD. anno 1635. 12°. 3 Vol. e SALMASII castigatione, anno 1669. 8°. 3 Vol. cura eruditissimi J. F. GRONOVII HARD.

Genevæ anno 1593. 12°. & 1606. fol. cum variis lectionibus PINTIANI, TURNEBI, DALECHAMPII FABR. & anno 1615. fol. 1616. 12°. SEGUIER. anno 1631. fol. cum castigationibus GELENII & PINTIANI & aliorum lect. tum anno 1635. fol. PINTIANUM seu *Ferdinandum* NANNEZ de GUSMAN, Græci sermonis ignarum, fontes PLINII non legisse HARDUINUS.

Francofurti anno 1582. fol. cum notis GELENII & iconibus SEGUIER.

Ex novissima & laboriosissima editione *Jacobi* DALECHAMPII Francofurti anno 1599. fol. cum PINTIANI & J. GRUTERI adnotationibus, & anno 1608. 8°. 2 Vol. * cui editioni ad marginem lectiones variantes, & emendationes, & ad calcem capitum notæ DALECHAMPII accesserunt. Ea omnia valde spernit HARDUINUS; sunt fere fontium indicia, ex quibus PLINIUS hausit, & loci paralleli aliorum veterum, subinde tamen DALECHAMPIUS alia ex propriis adnotationibus adspersit, & cum gallicis plantis PLINIANAS comparat, sed infrequenter usus est vetusto Vefontino codice CHIELETI, & alio a CUJACIO accepto.

accepto. Adjiuntur *Pauli CIGALINI* Novocomensis, primarii Medicinæ Professoris Ticinensis, duæ lectiones de Plinii patria, doctæ certe, & contra Veronensium, tantum civem sibi adrogantium, argumenta destinata, & *POLYCARPI PALERMI* tres libros de vera Plinii patria Veronæ anno 1508. 4º. excusos.

Nuper Glasgux 1751. 8º. 3 Vol. Berolini 1766. 8º. 5 Tom.

Cum interpretatione & notis J. HARDUINI PLINIUS prodiit Paris anno 1685. 4º. & 1723. fol. 2 Vol. * (& Batilæ anno 1741. fol. *) Hæc ornatissima est editio. Usus est HARDUINUS codicibus M. S. undecim, inter quos est ille *Chifletianus*, habuit etiam notas M. S. G. PFLISSERII, & Nic. RIGALDI. Accusatur, quod COSSARTI M. S. absque auctoris mentione usus sit. Vitio etiam vertit FABRICIUS, quod in SALMASIUM injurius sit, ex quo in multis profecerit. PLINIANAS stirpes omnes, paucis exceptis, in horto Parisino ait se vidisse & comparasse, quod incredibile, & in tanta incertitudine multarum plantarum a PLINIO enumeratarum, omnino falsum. Catalogum scriptorum præmittit, ex quibus PLINIUS hausit, passim quidem vitiosum. Deinde notas & subjectas paginis addidit, & libri cujusque fini alias, quod incommodum. Fontes PLINIANOS comparat, & citat, & loca aliorum auctorum, & non raro emendat. Passim etiam addit, se stirpem cum nomine LOBELIANO vidisse aut DODONÆANO; sed intacta plurima omittit, quæ ex COLUMNA aliisque penitus rem herbariam perspicientibus scriptoribus repetere potuisset; multa etiam præter rem adducit. Quis putet Sedi speciem foliis linearibus acutissimis posse Chrysolachanum esse, quod PLINIUS lactucæ simile facit. Nimis etiam facilis est in recipiendis plantis, quæ Belgæ illi scriptores PLINIANIS nominibus respondere putarunt. Varia contra eam editionem monuit Cl. CREVIER (y). Quare eadem nobis ad PLINIUM querela superest, quam ad DIOSCORIDEM effudimus. Indicem cæterum copiosum, & non paucas nummorum imagines HARDUINUS addidit, quæ ad PLINII loca exponenda facere possunt.

Codices M. S. PLINII passim adservantur, toti libri 37. in *Bibliotheca Regia Parisina* IV. n. 6800. 6801. 6802. 6804. 6805. 6806. 6797. Integer etiam PLINIUS in *Bibliotheca Medicea* quater, & in *Vaticana*, & *Leidensi*, *Oxonien*si, *Ottoboniana*, *Neapolitana*, *Ambrosiana*, *Taurinensi*, *Victorina*, M. S. *Michaelis* MONTFAUCON.

Accedit vita PLINII a SUETONIO descripta in *Bibl. Reg.* n. 6801. 6802. 6804. 6805. 6806. 6807.

Librorum triginta duorum priorum antiquus codex seculi noni in *Bibliotheca Regia Parisina* IV. n. 6795.

Libri XXVII. priores IV. n. 6803. & Libri XXI. priores n. 6796. seculi XI.

Libri a XIV. ad XXIV. seculi undecimi ib. n. 6796.

Libri

(y) *Trois lettres écrites sur le Plin du Pere Hardouin* Paris anno 1729. 1726. 1727. 4º. BURETTE, ASTR.

Libri a XVI. ad XXXVII. seculi fere 13. n. 6798.

Libri a XVII. ad XXXIII. ejusdem seculi n. 6799.

Libri XXXII. priores in *Bibliotheca Medicea*.

Index alphabeticus in opera PLINII seculi XIV. n. 6807. *Bibl. Reg. Paris.*

Versiones Italicae per *Christophorum LANDINUM* Rom. 1473. fol. Venet. anno 1476. fol. *HARD.* Tarvisii 1476. fol. Venet. anno 1481. fol. *SEGUIER.* anno 1516. fol. 1524. fol. *Idem,* & anno 1535. fol.

Per *Antonium BRUCCIOLE* emendata Venet. anno 1543. 4°. 1548. 4°. *SEGUIER.* Per *Ludovicum DOMINICHI* Venet. anno 1562. 1564. 1580. 4°. 1586. 1589. *SEG.* 1603. fol. *FABRIC.* Hanc versionem præferunt.

Hispanice per *Hieronimum de HUERTA* cum adnotationibus Madrid anno 1599. ex meis notis & 1624. fol. *HARD.*

Gallice per *Ant. du PINET* Lion anno 1562. fol. 1566. fol. *Bibl. exot.* 1587. fol. cum novis notis. Paris anno 1608. fol. 1615. fol. 1622. fol. *ASTR.* Genevæ anno 1625. 4°. 2 Vol. *ASTR.* Editio anni 1566. præ se fert, ad multos codices latinos & graecos, M. S. & editos correctum, adnotationibus etiam ad marginem adjectis locupletatam esse.

Germanice vertente *J. HEYDE* Francof. 1565. fol. *TREW. Catal. libr.* ad annum 1602. anno 1571. fol. *FABR.* 1600. fol. *Cat. libr.* 1618. 4°. Francof. & nuper cepit eo sermone edi a *Cl. DENSO* Rottom. 1764. 4°. Pridem libri aliqui, non tamen botanici argumenti, prodierunt Argent. anno 1543. fol.

PLINII compendium Arabes habent *L. Jænet. creaturarum* *BALINI* Sap. *Bibl. Paris.* I. p. 202. n. 959.

Epitomen scripsit *Lud. de GUASTIS* cujus codex existat Florentiae *MONTE.*

Singulatim aliqui libri prodierunt. quorum botanicos solos recensco.

Liber XXI. de natura florum & coronamentorum. Paris anno 1547. 8°. cum *HERMOLAI castig.* *RIV.*

Lib. XVII. ibid. anno 1549. 4°. *MAIT.*

Lib. XVIII. ibid. anno 1550. 4°. *MAIT.*

Histoire de l'agriculture ancienne extraite de PLINE Paris 1765. 12°. cum notis.

PRAEF. ad L. XXXVI. * a *TURNEDO* emendata Paris 1556. 4°. *PL.*

Hermolai BARBARI castigationes *Pliniane* Cremon. anno 1485. suspecta *Ed. MAIT.* Romæ anno 1492. fol. Venet. in notis meis & *SEGUIER.* Castigationes laudanda successerunt Romæ anno 1493. fol. *PLAT.* Castigationes castigatissima Cremonæ anno 1495. fol. *SEGUIER.* Basilee anno 1534. 4°. *HOTTON d'ETREES.* Dicenda de *HERMOLAO* uberius & suo loco. Nimium conjecturis tribuisse *HARDUINUS.*

Roberti

Roberti de VALLE in naturalis historie difficulta explanatio Paris anno 1500. 4°. Valde contemnit HARDUINUS. Sed de eo libro suo loco dicitur.

Nicolai BERALDI & Guil. BUDÆI opera in emaculando PLINIO præstita extat in editionibus Parisiis anni 1514. fol. 1516. fol. FABR.

Marini BECICHENII in PLINIUM prælectio Paris 1519. fol. FALC.

Martini de FIGUEREDO in PLINIUM Commentarius Ulyssip. anno 1529. fol. SEGUIER.

Stephani AQUÆI Commentarii Paris anno 1530. fol. collatitii ex R. VOLATERRANO, ALBERTO &c.

Sigismundi GELENII castigationes in multa Plinii loca Parisiis anno 1536. 8°. SEGUIER. Probat eas HARDUINUS, etsi ex uno codice natæ sunt. Alii malum fuisse codicem obijciunt, & GELENIUM nimium dedisse conjecturis (2).

Fr. MASSARII in PLINIUM castigationes Basil. 1537. 4°.

Beati RHENANI observationes ad libros 14. Basil. 1526. fol. & apud COMELINOS 1593. fol. &c. ad omnes, ni fallor.

Pier de CHANGY Sommaire des singularites des premiers seize livres de l'histoire naturelle de Plin Lyon 1551. 16°. Bibl. Exot.

Ferdinandi PINTIANI observationes in loca obscura PLINII Salmanticæ 1544. fol. Parisiis anno 1547. 8°. FALC. cum B. RHENANI interpretationibus, tum Lugduni 1582. fol. OSB. Genevæ aut Parisiis anno 1593. fol. B. Bern. Usus est duobus codicibus, quorum alter bonus fuit & antiquus. Ex iis codicibus, tum ex fontibus Plinianis, & ex sua conjectura, PLINIUM suo tempore valde maculosum innumeris locis emendavit, neque enim ultra molitus est quidquam. Correxerit editionem Basileensem anni 1539.

Guilielmus PELISSIER in Plinii libros notas reliquit, quæ in Bibliotheca regia adservatæ (a) sunt, paucissimæ nostri argumenti. Versatur & ipse in emendationibus.

Melchioris GUILANDINI in C. PLINII capita aliquot Commentarius Lausanno anno 1579. 4°. * suo loco dicitur.

Claudii SALMASII exercitationes Plinianæ Paris anno 1621. fol. & auctius Ultraject. anno 1689. fol. * EJUSD. de PLINIO judicium Dijon 1668. fol.

J. Frid. GRONOVII in librum XX. & seqq. notas eruditas dedit.

Christophori

-(2) FABRIC. *Bibl. lat.* L. II, p. 407.

(a) II, n. 6808.

Christophori LONGOLII orat. de laudibus *PLINII*, & Comment. in *XI. PLINII* libros Paris fol. *SEGUIER*. Ineditas vocat *HARDUINUS*. Plerique ejus viri labores interciderunt *HARDUIN*.

Hadrianus *TURNEBUS* in adversariis Parisiis anno 1556. 4°. 1564. 1565. 1573. 4°. & plenius in operibus Argentorati anno 1604. 10. editis, varia adnotavit: & emendavit: tum *REINESIUS* in *variis lectionibus*.

In editione etiam Lugdunensi 1582. fol. *Josephi* *SCALIGERI* adnotationes exstant.

Cum hoc cæterum viro historia naturalis pene interiit. *GALENUS* potius ad subtiles questiones propensus, plantas ipsas in agris & sylvis parce indagavit. Post *GALENUM* ad Arabes nemo ne molitus quidem est aliqua in re herbaria invenire; scriptoribus tamen hæc tempora non caruerunt.

§. XLI. *Aliqui incerta ætatis Scriptores.*

ATHENÆUS, Attaleus, auctor Sectæ pneumaticæ, *PLINIO* cœvus. Ejus loci exstant de tritico (*b*) eiusque discriminibus; de panibus (*c*), quos bene coctos melius credit alere, deque hordeo (*d*), de aqua (*e*) purganda. Ejus etiam medicamenta (*f*) ad dysenteriam *ANDROMACHUS* junior apud *GALENUM* habet.

PHILUMENI cognomento *MNASÆI* vel *MNASEÆ* multa est mentio, & citatur liber de jucundis potionibus (*g*). Medicamentum valde compositum ad oculos (*h*): Clidion malagma (*i*); anthora (*k*); emplastrum emolliens (*l*); aliud emplastrum (*m*). De siti locus (*n*).

Oportet tamen meminisse, *GALENUM* suum scriptorem constanter *MNASEAM* dicere simpliciter, uti & *AURELIANUS* *MNASEUM* (*o*), vel *MNASEAM* (*p*) absque *PHILUMENI* nomine. Cum *SORANO CAELIUS* eum conjungit (*q*). Emplastrum

(b) *ORIBASII Collect.* L. I. c. 2.

(c) C. 9.

(d) C. 11.

(e) L. V. c. 5.

(f) *Compos. sec. loc.* L. IX.

(g) *AETIUS* II. S. 1. c. 132.

(h) *ORIBAS.* L. VIII. c. 45. & alibi passim.

(i) *IDEM Syn.* III. & IV.

(k) *Ibid.*

(l) *GALEN.* *compos. sec. gen.* L. VII.

(m) *IDEM compos. sec. loc.* L. III.

(n) *ORIBAS. Syn.* VII. c. 38.

(o) *Aet.* II. c. 1. 5. 25.

(p) *Chron.* II. c. 1. 7.

(q) *Chron.* II. c. 7.

plastrum Mnaseum citat, tamquam a vetere auctore (r). Medicamentum habet PAULUS (s). Habet etiam emplastra MNASÆI ALEXANDER (t). Tandem MNASEAS apud PHILUMENUM ab AETIO citatur (u). Ad rem herbariam hactenus facit, quod innumera fere euporista ad singulos morbos proponat, quorum pleraque sunt ex plantis.

Sic PHILIPPUS de usu simplicium in *therapeute* egit, quem GALENUS cum ARCHIGENE conjungit (x), & cujus passim medicamenta citat (y). Inter optimos de medicamentis auctores numeratur (z), qui non pauca primus invenit (a). Pastillus apud MYREPSUM (c).

HERODOTUS pneumaticus (d), a Lycio diversus, de præfidiis evacuantibus scripsit (e) & fusissime de Helleboro, de loco quo optimus nascatur, & quibus cum notis (f) & de evitanda suffocatione (g): Mandragora utebatur in delirio (h); Helleborum propinabat (i). Locum de vino (k) ORIBASIVS habet. Quod adstringere dixerit, quæ ad dysenteriam faciunt, carpitur a GALENO (l).

PHARNACIS herbarii medicamenta ad hepar GALENUS repetit.

MANTIE pharmacopolæ, qui de re medica scripsit, æruginosum (m) emplastrum existat.

N 2

§. XLII.

- (r) Chron. V. c. 1.
- (s) Chron. III. c. 23.
- (t) L. III. c. 7. L. VII. c. 1. PAULUS L. VII. GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. & *sec. loc.* L. III.
- (u) ARTIUS III. S. I. c. 150.
- (x) *Simpl. facult.* L. VI.
- (y) *Compos. sec. loc.* L. VII. IX. IV. ad oculos.
- (z) *Sec. genera* L. III.
- (a) *Compos. sec. gen.* L. II.
- (b) *Compos. sec. loc.* L. IV.
- (c) N. 14. & c.
- (d) GALEN. *simplic. facultat.* I. c. 27.
- (e) ORIBAS *collect.* VIII. c. 3.
- (f) C. 4.
- (g) C. 7. & c.
- (i) ORIBAS *Synops.* L. VIII. c. 4.
- (k) *Collect.* L. V. c. 27.
- (l) *Simpl. fac.* L. I. c. 34. *Compos. sec. loc.* L. VII.
- (m) *Compos. sec. loc.* L. IV.

§. XLII. *Soranus.*

SORANUS, princeps methodicorum, quatuor libros de medicina & monobiblon *περί φαρμάκων* scripsit (u). Medicamenta multa docuit ad achores (o) diacodium (p), remedium ad oris mala (q), ad alopeciam. Ante ARCHIGENEM vixit, qui SORANI medicamento (r) ad alopeciam usus sit (s).

PUBL. VALERIUS MARTIALIS in *apophoretis* multas plantas medicas & alimentarias descripsit.

§. XLIII. *Plutarchus.*

Vir undique doctissimus, aliquam tamen partem rei herbariæ adtigit. Ita in *Questionibus naturalibus* de tritici fertilitate quærit. Plura in *convivalibus* habet, ubi coniferas arbores negat inoculationem admittere, causamque requirit: porro quod oleum plantis infestum sit; cur mustum non inebriet; de tuberibus, & cur jove tonante gignantur; de EMPEDOCLES & HOMERI malis tributis nominibus; cur ficus, quæ acerbi sit succi, fructum producat dulcissimum. Aliqua etiam in LL. de *placitis philosophorum* huc spectant. Usus sum editione *Hermanni CRUSERII* Francofurti anno 1580. fol.

A. GELLIUS, PLUTARCHO cœvus, aliqua huc pertinentia habet. Folia oleæ se solstitio æstivo & brumali convertere, ipse ait se vidisse (t). De Ellebore albo & nigro fusc agit, & notas adfert discriminis, & illum sursum purgare, hunc deorsum, Hispanosque ejus succo sagittas inficere (u).

§. XLIV. *Varii ante Galenum Scriptores. Apollonii varii.*

Non quidem omnes confectionum & medicamentorum scriptores hic recensere animus est, qui infiniti a GALENO citantur. Aliqui tamen, quorum loci satis integri supersunt, & ad stirpium facultates pertinent, omnino omitti nequeunt.

Primum nomino APOLLONIUM pharmacopolam, qui diu Alexandriæ (x) vixit, & cujus libri de *parabilibus* GALENI tempore (y) exstabant, qui
idem

(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* I. c. 8. Narthecium vocat ORIBAS. II. S. 4. c. 43. Librum IV. *περί φαρμάκων* alibi citari video, & iterum *περί φαρμάκων* Succum Omphacii inter stomatica habet (ORIBAS).

(o) Ibid.

(p) *Sec. loc.* L. VII.

(q) Ibid. L. VI.

(r) I. c. I.

(s) MYREPSUS n. 84.

(t) *Noël. attic.* IX. c. 7.

(u) XVII. c. 15.

(x) GALEN. *sec. loc.* II. &c.

(y) IDEM de *simpl. facultat.* L. I. & de *compos. sec. loc.* ubique.

idem ab eo viro plurimis locis citatur, quoad pertæsus similitudinis, quam ejus consilia cum ARCHIGENIS (z) consiliis habent, eum porro omiserit citare. Non habeo, ut Cl. viri solent, pro antiquo aliquo HEROPHILI discipulo: nam, dum jubet Castoreum & Opium torrefacere, addit in testa Attica debere torrefieri, ea vero, si haberi non possit, in Romana (a). Is locus de temporibus HEROPHILI, aut paulo posterioribus, intelligi non potest, quo certe ævo Romana res Græcis vix erat cognita, & multo minus, quam res Atticæ. Sed GALENUS præterea omittit APOLLONII nomen in scriptorum antiquiorum, quorum rem medicamentariam laudat (b), recensione.

Ante ASCLEPIADEM juniorem vixisse videtur, cum ab eo citetur (c), & ante juniorem ANDROMACHUM (d), eadem de causa, & ante CRITONEM (e), qui eadem fere cum APOLLONIO verba habeat (f). Habet equidem APOLLONIUM Herophileum, qui de parabilibus scripsit (g), simili fere ut nostra ratione; nihil vero obstat, quin Cæsarium ævo HEROPHILI sectatores super- fuerint, ut perinde ERASISTRATI.

Ejus scripta utique cum scriptis ARCHIGENIS plurimam habent similitudinem, & pariter ad quemque morbum plurima medicamenta fere simplicia offerunt, nullo temporum, causarumve plerumque discrimine. Eam culpam GALENUS sæpissime (h) adcusat. Acetum præterea cum emollientibus miscuisse ei vitio dat (i). Varia etiam confusa, & sibi contradicentia ad achores APOLLONIUS miscuit (k). Est tamen ubi GALENUS ARCHIGENI præfert, & diligentius scripsisse ait (l), quam ARCHIGENEM, meliusque causas distinxisse, ut in fugillatorum curatione. Raro composita habet: Thespianum (m) tamen APOLLONII, in quod Hyoscyamus recipitur & Mandragora, videtur nostri fuisse, cum GALENUS eum absque synonymo soleat citare; tum duo Phœnices (n). Alia succedit antidotus ad tussim (o) & ad sanguinis rejectionem (p). Malagma ejusdem alio loco habetur (q). Ad oculorum mala (r) medicamentum dedit.

N 3

Non

- (z) Ibid. L. V. de dentium doloribus.
- (a) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II. de aurium doloribus.
- (b) Ibid. L. VI. de aphthis & iterum L. VII. c. 1.
- (c) *Sec. loc.* L. IV.
- (d) L. VII. c. 3. 4. & de *compos.* L. X.
- (e) L. VI. de aphthis.
- (f) *Sec. gen.* L. VII.
- (g) L. VI. de aphthis. L. III. de aurium dolore.
- (h) l. c. L. II. de capitis dolore, L. III. de aurium dolore. Etiam ORIBASIIUS præfert Syn.
- (i) L. VI.
- (k) L. I.
- (l) L. V. & L. II. *sec. loc.*
- (m) L. VII. c. 3.
- (n) *Compos. sec. loc.* L. IV.
- (o) Ibid.
- (p) C. 4.
- (q) *Compos. sec. gen.* L. VII.
- (r) *Sec. loc.* L. V.

Non displicet quod ad epilopen, medicamentis non cessurum, nulla proposuerit (s). Vana varia admiscet, asini lotium ad laxatam uvam (t). Ejus remedia etiam apud AETIUM supersunt.

Admiscet GALENUS multos alios APOLLONIOS, de quibus ultra nihil innotuit, *Organicum* (u), cujus emplastrum habet ad carbunculum, *Tasferum* (x) GALENO contrarium, cujus ad hemorrhoides medicamen extat: *Archiparatrem* (y), cujus pessillum habet, CLAUDIUM denique APOLLONIUM. Illi nostri nuperi APOLLONII alii sunt ab iis quos alibi dixi (z).

§. XLV. *Archigenes.*

ARCHIGENES pneumaticus, AGATHINI discipulus, Apamæus, Traiano imperante (a) vixit, aut prius, a JUVENALE citatus. Dignitate eminuit (b) & honestate (c), cæterum ut ex plurimis locis adparet, a GALENO conservatis, ad modum empiricorum scripsit, & ad quemque morbum, nullo causæ, aut temporis, addito discrimine (d), sed confuse sæpe consilia projecit (e), plurima ex ordine medicamenta proposuit, nec pauca vana, & non raro distinctiones necessarias neglexit (f), ut in exemplo de achoribus. Innumera vero solet pari cum laude proponere. Ita ad hepatica (g) mala proponit trifolium acidum, aut fel ursinum, aut radicis Rubiæ corticem, aut Aristolochiam, aut Glycyrrhizæ succum, aut Nardi spicam, quæ quidem adeo vehementer inter se pugnant, ut si lenientia vere conducunt, acria conducere nequeant, neque aromatica, si acida conveniunt. Vana etiam aliqua ad parotides scirrholas suadet (h). Ad icterum struthium, stercore caninum (i); hæc acria, inde sicca & pene inutilia laudat, ut licheneam, qui in tegulis nascitur, (sed nascuntur innumeri), & Adiantum (k). Ita Anagallidem alias laudat, aut radicis Ari corticem, aut grana Hederae, aquosa, acerrima, adstringentia. Vide etiam ad stomachi (l) mala quot pharmaca profuderit.

Integrum

- (s) L. V.
- (t) *Compos. sec. loc.* L. V.
- (u) *Compos. sec. gen.* L. VI.
- (x) *Ibid.* L. V.
- (y) *Ibid.*
- (z) p. 43.
- (a) SUIDAS.
- (b) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.
- (c) *Ibid.* L. I. c. 3.
- (d) *Idem* *ibid.*
- (e) *Idem* *ibid.*
- (f) *Compos. sec. loc.* L. I.
- (g) *Ibid.* L. VIII.
- (h) *Ibid.* L. III.
- (i) *Ibid.* L. VI.
- (k) *Ibid.* L. IX.
- (l) l. c.

Integrum fere opus ex GALENO possis restituere, cui titulus erat *de pharmacis secundum genus* (m). Numeratur inter copiosissimos rei medicamentariæ scriptores (n). Quæ Iberis DAMOCRATI celebratur, eam noster Lepidium vocavit (o), & pariter ad ischiadica mala laudavit (p). De præparatione ad Elleborum sumendum locus ejus exstat apud ORIBASIIUM (q), &, ut puto, ex eodem de vomitu per raphanum citato (r): porro de Elleboro selecto Oeteq, Galatico, Siculo, signisque boni Ellebori. Purgantia recenset febrientium (s), & ad oculorum claritatem (t). Præter remedia plurimis auxiliis diæteticiis utebatur. Hiera ARCHIGENIS ad posteros pervenit (u). Etiam apud AETIUM multa ejus loca supersunt (x). Descendit ad cosmetica (y), & capillos denigrandos, aut impediendum eorum defluvium (z).

Eadem autem fere, quæ APOLLONIUS & CRITO habet, etiam GALENO (a) adnotante.

§. XLVI. *Andromachus junior.*

ANDROMACHI (b) Neroniani archiatri filius. Eum alias distinguit GALENUS (c), alias minime, ut satis tamen supersit rationis, cur etiam ea hujus ANDROMACHI esse rearis. Romæ vixit, & Romanis nominibus plantarum usus est, nepetamque dixit pro Calamintha. Scripsit (d) *de medicamentis intus adsumendis* soluta oratione (e). Alio libro *de externis* (f), tertio *de oculorum remediis* (g). Inter præcipuos rei medicamentariæ auctores a GALENO censetur (h), & eos, qui optima veterum retinuerunt, omisis, quæ minus certa essent. Ejus compositionem potius, quam HERÆ, GALENUS secutus est (i).
Medi-

(m) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. I. VIII. IX.

(n) *Compos. sec. gen.* L. III. fin.

(o) *Compos. sec. loc.* L. X. in 1. 2. *pharm. sec. gen.*

(p) AETIUS III. S. 4. c. II. & I. S. 3. in epistola ad ARISTONEM.

(q) *Collect.* L. VIII. c. 1.

(r) C. 2.

(s) C. 46.

(t) *Synops.* III.

(u) MESUE L. III. AETIUS I. S. 3. MYREPSUS.

(x) L. III. L. I. c. 31. 34. & c. L. I. S. 3.

(y) GALEN. *Compos. med. sec. loc.* L. VIII.

(z) *Compos. sec. loc.* I. c. 1. 3.

(a) *Compos. sec. loc.* L. VI.

(b) *Compos. sec. gen.* L. III.

(c) *Compos. gen. sec. loc.* I. c. 3. *Antidot.* L. I. c. 7.

(d) *Antidot.* L. I. c. 7.

(e) *Ibid.* & *Compos. sec. gen.* I. c. 16.

(f) *Ibid.* & *sec. loc.* L. VI.

(g) *Ibid.*

(h) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. II. III.

(i) *Compos. sec. gen.* L. V.

Medicamenta valde numerosa priorum scriptorum collegit (*k*), etiam sua adjecit, compolita omnia. Neglexit addere utilitates medicamentorum, & rationem, qua conficiantur (*l*) & causarum atque temporum discrimina (*m*). APOLLONIUM (*n*) citavit, & VALENTEM (*o*), & RUFUM (*p*), & CRATERUM, & CELSUM (*q*), & SCRIBONIUM (*r*), & LECANIUM AREUM (*s*), qui creditur DIOSCORIDIS fuisse amicus. Antidotos habet numerosissimas (*t*), & diacodia (*u*), hieram (*x*); Colica medicamenta varia (*y*), arteriaca innumera (*z*), alia. Misceet certe in unam compositionem nimis varia & sibi contraria medicamenta simplicia. Ita ad renum mala balsamica, mitia, venenata, ut Cicutam, Hyoscyamum, etiam Mandragoram (*a*), tum inutilia miscuit, ut Syriacum lapidem. Ad dysenteriam adstringentia, gallas, ericam, cinnamomum, opium (*b*). Ad icterum struthium & colocynthidem. Acria adversus colicam remedia adhibebat, & cum agri sterents revomerent, Mandragoram (*c*), Opium, Castoreum, Hyoscyamum, cum aromatibus (*d*). In infuso dysenterico chartam ustam dabat & auripigmentum (*e*). Arteriaca ingrediebatur decoctum filicis cum aromatibus, balauftiis, mandragora & hyoscyamo (*f*).

Externa medicamenta nihilo pauciora habet. ut malagmata (*g*); pastillos (*h*), inter quos crocosus (*i*); emplastra epulotica (*k*), digestiva (*l*), catagmaticum (*m*), iacopon (*n*), viride (*o*), melina (*p*); unguenta, ut ægyptium,

- (k) *Compos. sec. gen.* L. I.
- (l) *Ibid.* L. III. VI.
- (m) *Ibid.* L. IV. VI.
- (n) *Ibid.* L. V. VII. IX. X.
- (o) *Ibid.* L. VII.
- (p) *Ibid.*
- (q) *Ibid.* CORNELIUM.
- (r) *Compos. sec. loc.* L. VI. IX.
- (s) *Ibid.* L. IX.
- (t) GALEN. *Compos. sec. loc. toto opere.*
- (u) *IDEM* *ibid.* L. VII.
- (x) *l. c.* C. VII.
- (y) L. IX.
- (z) L. VII.
- (a) *Compos. med. sec. loc.* L. X.
- (b) *Ibid.* L. IX.
- (c) *Ibid.*
- (d) *Ibid.*
- (e) *Ibid.*
- (f) L. VII.
- (g) *Compos. sec. gen.* L. VII. VIII.
- (h) *Ibid.* L. V.
- (i) *Ibid.*
- (k) *Sec. gen.* L. II. IV.
- (l) L. VI.
- (m) L. II. V.
- (n) L. VII.
- (o) L. II.
- (p) L. II.

ægyptium (q), gleucinum (r); arida (s). Adversus ischiadica mala acerrima remedia exhibuit, ut semen calidissimum rutæ sylvestris, colocynthidem (t). Ex Aristolochia utraque, cum cerussa, ærugine & chalcantio aliud (u), mire mistum, medicamen imposuit. Ad aphthas gallis & aliis adstringentibus, alumine, ærugine (x) utebatur.

Ad MYREPSUM usque ejus viri medicamenta de manu in manum tradita sunt.

§. XLVII. *Asclepiades*.

ASCLEPIADIS nomen multi medici gesserunt. Bithynus ille celebrior: tunc AREUS (y) ASCLEPIADES (z), qui Tarsensis (a), amicus DIOSCORIDIS, auctoris certe libri *de propriis medicamentis* (b), & cui medicamentum ad carbunculos DIOSCORIDES Tarsensis tradidit (c). Duos numerat ASCLEPIADES GALENUS (d), & alius est L. ARUNTII SEMPRONIANUS ASCLEPIADES (e), DOMITIANI medicus, & L. CALPURNIUS ASCLEPIADES PRUSIANUS (f), qui TRAJANO imperante vixit, alius demum ASCLEPIADES *philophysicus* (g), qui hyoscyamo ad ventriculi mala utebatur (h). Conjungit CLERICUS, sed a nostro citatur.

Demum noster MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (i) cognomento *pharmacion* (k), diversus a prioribus, non paucos libros reliquit (l). *De internis affectionibus* quinque scripsit libros, operi titulum fecit inscriptum MNASONI; deinde *antidota* (m), & *externorum* quartum MARCELLÆ inscripsit (n).

Inter

(q) GALEN. *compos. gen.* L. II. VI.

(r) L. VII.

(s) *Sec. gen.* L. V.

(t) GALEN. *compos. sec. loc.* L. X.

(u) IDEM *ibid.* L. V.

(x) *Ibid.* L. VI.

(y) GALEN. *sec. gen.* L. V. *sec. loc.* L. X.

(z) *Compos. sec. loc.* L. V. VIII.

(a) *Compos. sec. loc.* L. IX. ANAZARBEUS, STEPHANUS *byzantinus in ANAZARBA*.

(b) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(c) *Compos. sec. gen.* L. VI.

(d) *Sec. loc.* L. VI.

(e) Conf. *Giorn. de Letter* T. XI.

(f) *Ibid.*

(g) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII. VIII.

(h) *Compos. sec. loc.* L. VIII.

(i) *Compos. sec. gen.* L. VII.

(k) *Medicament. compos. sec. gen.* I. c. 16. L. III. VIII. c. 13. Eundem esse cum METROPHORO GAROFALO *Giorn. Lett.* I. c.

(l) *Medic compos. sec. loc.* L. I. Tertius citatur *compos. sec. loc.* L. IX.

(m) *Antidot.* II. c. 1.

(n) *Compos. sec. loc.* L. IV. Librum IV. citat, & L. VIII. IX. X. *sec. gen.* L. V.

Inter eos auctores a GALENO numeratur, qui rectissime (o) se in re medicamentaria gesserunt, & omnis minus certis veterum medicamentis, optima retinuerunt (p); ejus etiam multa memorabilia medicamenta (q) inferuit. Discrimina etiam causarum addidisse laudat (r), & alias inconstantior negat (s). Medicamentorum conficiendorum rationem docuit (t). Quod ea studiose descripserit (u), GALENUS profitetur.

ANDROMACHUM citavit (x), & SCRIBONIUM (y), ASCLEPIADEM philosophicum (z), & præceptorem suum LUCIUM (a), & XENOCRATEM (b), & MOSCHIONEM (c), & ANTONIUM PHARMACOPOLAM (d). Romæ vixit, qui far elulinum præscribat (e).

Medicamenta priorum scriptorum numerosissima collegit, etiam sua, ut antidotos (f), stomaticam (g), hepaticam (h), zopyriam (i), arteriaca (k), paccianum (l), alia.

In arteriacis Eryngium cum ficibus, succo brassicæ, gummi, & melle conterit (m). Uvam ursi sanguinem vomentibus & alia adstringentia (n) exhibet. Marrubium in tabescentibus præscribit, etiam Mandragoram, Hyoscyamum (o). Myrrham cum opio & mandragora in altere stomachico conjungit (p). Dysentericiæ gallam, rhus, ericam, chartam ustam, anupigmentum, hypocyttidem, lycium, & opium opponit, ut eo fere ævo medici solebant (q).
In

- (o) *Compos. sec. gen.* L. II. *secund. loc.* L. VII.
- (p) *Ibid.*
- (q) *Compos. sec. loc.* L. I.
- (r) *Compos. sec. gener.* L. VI.
- (s) *Medicament. compos. sec. loc.* L. II. fin. *sec. gen.* L. V.
- (t) *Compos. sec. gen.* L. III.
- (u) *Ibid.* L. II. init.
- (x) *Compos. sec. loc.* L. VIII. *sec. gen.* L. V.
- (y) *Compos. sec. loc.* L. VII. *sec. gen.* L. V. VI.
- (z) l. c.
- (a) *Compos. sec. gen.* L. V. VI.
- (b) *Ibid.*
- (c) *Ibid.*
- (d) *Sec. loc.* L. IX.
- (e) *Ibid.*
- (f) *Antidot.* L. II. c. 6.
- (g) GALEN. L. VI. *compos. sec. loc.*
- (h) L. VIII. c. 8.
- (i) L. II. *antidot.* c. ult.
- (k) *Compos. sec. loc.* L. II.
- (l) ORIBAS. *Syn.* III.
- (m) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II.
- (n) *Compos. loc.* L. VII.
- (o) *Sec. loc.* L. VII.
- (p) *Ibid.* L. VIII. c. 1.
- (q) *Ibid.* L. IX.

In vomitu mandragoram dabat, cum futorio atramento (*r*). In ictero cichorium, solanum (*s*). A veneno potio vomere jubebat; a gypso sumto dabat lixivium farmentorum, & nitri duos obolos (*t*). Vides bona intercedere, esse quæ malis aliter scripta.

Neque pauciora externa medicamenta habet (*u*). Malagnata (*x*) ad mala ischiadica, & alia mala, pastillos (*y*), emplastra (*z*) varia, epulotica (*a*), acopa (*b*), inter quæ populeum Cyzicenum (*c*), album, ad ulcera chironia (*d*), ad carbunculos (*e*). Ad dentium mala acerrimis medicamentis utitur (*f*). In ventriculi (*g*) malis hyofcyami semen imponit, tum calida, castoreum, piper, & acria (*h*).

§. XLVIII. Rufus.

Circa hæc tempora vixisse oportet. Vulgo ad TRAJANI ævum relegatur, ex SUIDÆ auctoritate. ARCHIGENE & ASCLEPIADE junior fuit (*i*), quem citat. Ipse nullum signum habet, unde definias: neque enim novimus, quinam sint nuperi illi medici Ægyptii, Græcam linguam male docti, qui nomen coronariæ & lamdoideæ, & squamosæ futuræ excogitaverint. RUFI (*k*) l. de vino, & ad vulgus RAZEUS citat (*l*). De herbis Librorum IV. poema scripserat, GALENO (*m*) auctore, quod amissum est, præter nonnullos versiculos (*n*); & de ratione victus opus (*o*), sæpe a RHAZEO citatum (*p*), etiam a SUIDA (*q*). Hi forte de lacte (*r*) egit, & de vino (*s*), de melle (*t*), de arte

O 2

coquendi,

- (*r*) Ibid. L. VIII.
- (*s*) Ibid. L. IX.
- (*t*) *Antidot.* L. II. c. 7.
- (*u*) Conf. L. IV. *compos. sec. loc. & ubique*.
- (*x*) *Compos. sec. loc.* L. X.
- (*y*) Ibid. L. V.
- (*z*) *Sec. gen.* L. II. IV. V.
- (*a*) Ibid. L. II.
- (*b*) Ibid. L. VII.
- (*c*) L. V.
- (*d*) L. IV.
- (*e*) L. VI.
- (*f*) *Compos. sec. loc.* L. V.
- (*g*) *Sec. loc.* L. VIII.
- (*h*) Ibid.
- (*i*) AETIUS III. S. 2. c. 27.
- (*k*) p. 34.
- (*l*) *Contin.* p. 503. b.
- (*m*) *Simplic. medicament.* L. VI.
- (*n*) GALEN. *antidot.* I. c. 2.
- (*o*) ORIBAS. *collect.* II. c. 62.
- (*p*) *Simplic. medicament.* p. 157.
- (*q*) L. V.
- (*r*) L. I. ORIBAS. *Syn.* L. IV. c. 40.
- (*s*) L. V. c. 7. ex libro RUFI duodecimo.
- (*t*) SUIDAS, ex libro II.

coquendi (u), de aqua (x), de sapa (y), de aceto, & lora (z). Inter optimos rei herbarie auctores citatur (a), & cum se sequi fateatur ORBASIUS (b). RUFI esse suspicio est C. GESNERI poema græcum *de virtutibus herbarum* DEO alicui *conferatarum*, quod cum DIOSCORIDE ALDUS anno 1515. 4°. & 8°. edidit, & recudi fecit Cl. FABRICIUS (c), addita versione Cl. RISTARF, cum scholiis. Chamemelum, Rhamnus, Artemisia monochlona, Pentadactylus, Verbena Supina, Ruta, Dictamnium minus, Elelisphacon, Chamæcupressus, Centaurium majus, Buphthalmus, Pæonia, Polium, hic laudantur, & medicarum virium adest farrago, verarum & falsarum. Eisdem penitus plantas in codice Vindobonensi descriptas LAMBLICIUS PAMPHILO tribuit (d).

In paucis cæterum operibus, quæ de RUFO supersunt, Pycnocomon dixit, cujus radix (e) rotundo malo similis, alvum repurget. Ficum satis alere, etiam athletas (f): sylvestrem rutam vesicas ciere vi ignea (g). Φασκόγιον (h), vix alibi dictam plantam dicit, cujus drachmæ duæ valide alvum ducant. In libro de *purgantibus medicamentis* (i) loca natalia optimorum purgantium describit, Helleborum optimum ex Oeta monte & Anticyris repetit, nigrum tamen etiam ex Lyncestide, & ex monte Parnasso, album ex Armenia & Galatia. Nigrum ait deorsum purgare, album sursum. Citat etiam pityusam, granum gnidium, sambucum, iridem &c. Anagallidem ad morsum canis rabidi iussit imponi (k), quod remedium nuper revixit. Multa venerea habet (l), ut Hieram RUFI (m), medicamentum ad penem erigendum (n), & alia. Medicamentum RUFI apud ANDROMACHUM existat (o).

Sed datur alius MENIUS RUFUS auctor remediorum (p).

§. XLIX.

- (u) ORIBAS. L. IV. c. 2. ex RUFI libro *extremo*.
- (x) IDEM L. V. ex RUFI L. II.
- (y) L. V. c. 7. ex libro nono.
- (z) Ibid.
- (a) L. III. p. 266.
- (b) Præf. Syn.
- (c) *Bibl. Græc.* T. III. p. 629.
- (d) L. II. p. 553.
- (e) p. 16.
- (f) Apud ORIBAS. *collect.* I. c. 40.
- (g) AETIUS I. Serm. 1.
- (h) p. 15.
- (i) ORIBAS. *collect.* L. VII. c. 26.
- (k) AETIUS II. S. 2.
- (l) AETIUS I. c. 3.
- (m) ORIBAS. *Syn.* III.
- (n) Ibid.
- (o) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
- (p) *Compos. sec. gen.* L. VII.

§. XLIX. Criton.

CRITON his omnibus junior videtur, & postremo certe loco a GALENO recensetur. Est tamen inter eos, qui medicamenta (q) studiose descripserunt, distinctius, quam ANDROMACHUS (r); selegit etiam veterum medicamenta & optima retinuit (s). Post ANTONIUM MUSAM natus est (t), vix post ASCLEPIADEM (u), & cum HERODOTO vixit, a quo formulam emplatri ICESII accepit (x). Galenem, quæ dicebatur, Theriacam vocavit, eam descripsit (y), & varia de accurata preparatione monuit. Quinque libros *medicamentorum* scripsit (z). Quatuor etiam libros fusillime scripsit *de ornatu*, quorum capita recenset GALENUS (a), & in iis se ad humiliores curas demisit, adque defluvia capillorum remedia dedit (b), & ad achores (c) varosque (d) & Lichenes (e), & psilothrum suum habet (f). Antidoti ejus exstant apud GALENUM, & stomaticum ex punicis (g), arteriaca (h) ex ammoniaco gummi in vino soluto; diacodium (i), alia; ex falicibus apud ORIBASIIUM (k). Locum de ephelidibus AETIUS conservavit (l).

Simplicia tamen medicamenta amasse videtur: ad aphthas portulacam, cum oleæ (m) foliis coctam ad collutiones adhibet, & baccas Myrti albæ ex vino, & gallam ex acri aceto illinit, & fere plantis utitur: sic in apophlegmatismis (n). In morbis aurium acria & narcotica, & varii generis medicamenta proponit (o).

O 3

Externa

- (q) *Compos. sec. gen.* L. II. init. & L. III.
- (r) *Sec. gen.* L. VI.
- (s) *Compos. sec. loc.* L. II. VII.
- (t) *Ibid.* L. VI.
- (u) *Ibid.*
- (x) *Sec. gen.* L. V.
- (y) GALENUS *Antidot.* L. I. c. 18. Rejecit CLERICUS.
- (z) *Compos. sec. loc.* V. Tertius liber citatur a GALENO *Antidot.* I. c. 18. Primus *Medic. sec. loc.* L. II.
- (a) Liber de *Compos. sec. loc.* I. c. 3.
- (b) *Ibid.* L. I. c. 1.
- (c) *Ibid.* L. I. c. 8.
- (d) *Ibid.* L. V. *Sec. gen.*
- (e) *Ibid.*
- (f) *Ibid.* L. I. c. 4.
- (g) *Compos. sec. loc.* L. VI.
- (h) *Ibid.* L. VII.
- (i) *Ibid.*
- (k) *Synops.* L. III.
- (l) T. II. S. 4.
- (m) *Compos. med. sec. loc.* L. VI.
- (n) *Ibid.* L. II.
- (o) *Ibid.* L. III. c. 1.

Externa medicamenta etiam habet, ut emplastrum ICESIUM (p), emplastrum diabatanon (q), & δια σκίλλης (r), δια ακονίς (s), & ad ulcera chironia medicamenta (t).

§. L. Gallus. Quintus.

GALLI sæpe GALENUS meminit, alias simplici (u) eo nomine, ut in siccante emplastro (x), & barbaro (y). Alias addit nomen AELII (z), ut tamen ex adjectis, de medicamento CÆSARI (a) oblato, vocibus intelligas, eundem virum esse.

Post ANDROMACHUM putes vixisse, cum ejus catagmatico emplastro schistum lapidem (b) addiderit. Antidotum dicitur invenisse, quam CÆSARI obtulerit, adversus canis rabidi morsum, militesque multos (c) servaverit, ipsum etiam alibi CÆSAREM (d).

Ex alio loco GALENI putes antiquiorem esse; antidoto enim, quam CÆSARI GALLUS obtulerit, CHARMIDEM usum esse scribit, qui CLAUDIO imperante medicinam fecit (e).

Alibi GALLUM MARCUM ASCLEPIADEUM, ejusque medicamentum ad ventriculum (f) dicit.

De QUINTO GALENUS reliquit, duplici pondere Carpesii loco Cinnamomi usum esse (g). Ejus discipulum SATYRUM (h) addit PRÆCEPTOREM derisisse, qui imbelles medicamentum putaverit aucto pondere reddi generosius. Ejus Antidotum habet ORIBASIIUS (i).

AGATHINUS, ARCHIGENIS præceptor, de Helleboro scripsit (k), & ejus aliqua medicamenta a GALENO citantur.

LUCIUM

- (p) *Compos. med. sec. loc.* L. V.
- (q) *Sec. gen.* L. VI.
- (r) *Ibid.*
- (s) *Ibid.*
- (t) *Ibid.* L. IV.
- (u) *Antidot.* L. II. c. 15. *Compos. sec. loc.* L. VII. *Sec. gen.* L. II.
- (x) *Compos. sec. gen.* L. V.
- (y) *Ibid.* L. II.
- (z) *Antidot.* L. II. c. 1. 11. 14.
- (a) *Ibid.* L. II. c. 1. 11. 14. 15.
- (b) *Compos. sec. gen.* L. II.
- (c) *Antidot.* L. II. c. 10. ACTUARIUS p. 71.
- (d) *Antidot.* L. II. c. 1.
- (e) *Ibid.*
- (f) *Sec. loc.* L. VIII.
- (g) *Simplic. facult.* L. VII.
- (h) *Antidot.* L. I. c. 3.
- (i) *Synops.* L. III.
- (k) *Chrom.* III. c. 16.

LUCIUM ignotum medicum sæpe citat ASCLEPIADES. Ad catarrhum fumum tussilaginis jubebat per infundibulum fumere (l).

TERENTIUS EVELPISTUS de herbarum facultatibus scripsit, si MARCELLO fides (m).

§. LI. *Galenus.*

Vasti ingenii vir, multiscius, egregius pharmacopola, & qui propria manu medicamenta sollicitè paraverit. Botanices non perinde peritus fuit. Lycopersicum equidem primus dixit, a mercatoribus sibi ostensum, & herbulas aliquas (n) ad theriacam pertinentes ipse testatur sibi accurate fuisse perspectas, & recto lectas tempore. Herbas recenset, quæ Cyzici frequentes nascuntur. Petroselinum ex Macedonia, Scordium ex Creta monet accersi debere, Carpesium Sidæ pamphylicæ optimum nasci (o): Amaracum a Maro separat: Perseam nusquam se vidisse monet, nisi in Ægypto (p). Sed nimis exscribit DIOSCORIDEM, neque ullam addit descriptionem (q), ut intelligas nihil hic habuisse proprii. Medicamentariam artis partem non neglexit. In Palæstinam navigavit, ut bitumen propius inspiceret, balsamumque stillare videret (r). Terebinthinam veram, tum larignam, & strobilinam bene distinxit (s), ut istam haberet pro validissima, Chiam pro mitissima (t). Besasa tamen, quod passim semen ipse dicit sylvestris rutæ (u), Moly alicubi interpretatur, in eo inconstantior (x). Inde factum, ut AETIUS Besasam, Harmalam, & Rutam sylvestrem pro eadem cum Moly planta habeat, quod vix potest verum esse (y).

DIÆTETICI libri GALENI hæcenus ad plantas pertinent, potissimum libri III. *de alimentorum facultatibus.*

In libro I. cerealia describuntur, qualia veteres colebant, nobis non factis cognita, & panis. Siliginum panem plurimum alimentum præbere ait, inde Similaceum, sed Siliginis, rei Romanæ, signa nulla dat. Casu cum edisset triticum elixum, difficulter coqui expertus est. Ptisanæ præparationem describit. Zææ nomen se in peregrinationibus nunquam audivisse, sed brizam in Macedonia dici semen frumenti, typhæ similini. Olyram post triticum

(l) *Tard.* II. c. 7.

(m) In Epist. ad MÆCRNATEM.

(n) Chamæpityn, Chamædryn, Thlaspi, Centaurium, Hypericum, Polium, *Antidot.* L. I.

(o) *Antidot.* L. I.

(p) *Compos. sec. loc.* L. II.

(q) Olim PHOTIUS p. 400. 401.

(r) *Antidot.* L. I.

(s) *Compos. sec. gen.* L. II.

(t) *Ibid.* L. I.

(u) *Compos. sec. loc.* L. VI. & alibi.

(x) *Simpl. facultat.* L. VII.

(y) I. Serm. I.

triticeum ponit, & eo deteriore typham. Tangit Zeopyrum, etiam oryzam, qua legumina orditur. Fabas rotundas facit, aphacam & viciam compressas. Melampyron ex tritici degeneratione nasci docet.

L. II. De fructibus, etiam palmis, & sericis; & de oleribus. Inter ista Solanum numerat, & Cinaram, & Ocimum, quod cum garo edant, & Ari radicem.

De libro III. solum vinum huc pertinuerit, reliqua sunt de animalibus.

Liber *de succorum bonitate & vitio*; nempe de alimentis, quæ adtenuent, incrassent, ita scriptus est, ut GALENUS satis per singula eat, & etiam homonymias interpretetur. Cerealia, legumina, glandes, vinum, aliaque potentiorum genera considerat.

In librum HIPPOCRATIS *de salubri dieta* GALENI Commentarius practici potius argumenti est. Prodiit Paris anno 1529. 8°. 1536. Basil. 1544. 4°. &c.

De adtenuante victus ratione L. I. Laudat eam adtenuationem, & olera percurret, fructusque, semina, radices, & cerealia, a quibus eam vim expectat, etiam animalia.

De pituita liber, fusc & minute, de ejus præcipui alimenti agrotorum præparatione agit.

De sanitate tuenda L. VI. potius ad exercitationes, veteribus familiares, & ad frictiones, adque refutandum THEONEM ALEXANDRINUM spectant. Habet tamen GALENUS aliqua libro IV. de populi, & conorum Abietis vi leniente, quando in oleo infunduntur, deque cibis & potu, qui senibus conveniunt libro V.

Propius huc pertinent, quæ quinta classe operum GALENI continentur. Eorum princeps est opus, *de simplicium medicamentorum facultatibus* L. XI. qui equidem non toti ad rem herbariam faciunt. Quinque enim priores fere in ratiociniis consumuntur, inque stabiliendis quatuor præcipuis medicamentorum qualitatibus, calido sive acri, frigido, quo acorem & venena stupefacientia refert, humido, emolliente, & sicco seu adstringente. Quatuor harum qualitatuum gradus primus constituit. Libro etiam I. de aceto, secundo fusc de olei natura, tertio de brassica disputat. Recte tamen monet, ab eventu in corpore humano inde consequente, non ab externis signis de eorum facultatibus debere definiri. Facit etiam earum qualitatuum gradus. L. IV. est de saporibus. L. V. de classibus medicamentorum secundum vires, quas in corpore humano exercent. In L. VI. præfatione judicat de iis auctoribus, qui, ante se, de materia medica scripserint. Sequitur alphabetica enumeratio plantarum, quarum aliquis in medicina usus eo tempore erat, qui catalogus per librum VII. continuatur, & in libro VIII. finitur. Meræ sunt virium medicarum enarrationes, absque ulla descriptione.

Parum

Parum hic est proprii: & habet fere DIOSCORIDIS facultates. Pauca Romana admiscet, quo *Bretannica* spectat. Non est absque superstitione, & fidem Amuletis adhibet, etiam interposito suo testimonio. Videntur errores intercedere, & epimelis, quam dicit unedinem vocari, a Comaro seu arbuto diversa est. Aliquoties plebejorum experimenta citat, & passim DIOSCORIDEM refutat, ut in Coriandri viribus. In Lilio proprium sibi medicamentum citat. Reliqui ad finem usque libri sunt de fossilibus & animalibus.

Liber de *substitutis medicinis* brevis est, sed tamen utilitatem habere potest, ex comparatione plantarum, quas GALENUS sibi substituit, & quas inde colligas, similium fere virum esse. Id aliquando nostra nomina confirmat, ut in duplici Casia dosi pro Cinnamomo substituta, aut in aliis exemplis, ubi pro Dauco Sium, pro Hyoscyamo semen Solani vesicarii subponitur; alias GALENUS longe a nostra opinione recedit, ut in Iridis radice pro Aconito, Acoro pro Asaro, & tamen pro Amomo, Argemone pro Sisymbrio (Mentha) & Seriphio, Asaro pro Zingibere, radice violæ albæ pro Balsamo, Lapathi radice pro Chamædry, Coriandri semine pro Cicuta, Roseis pastillis pro Cinnamomo, Brassicæ semine pro Cumino, & Solani vesicarii pro Cynorrhodo, pro Hyacintho flore Isatidis, pro Peucedano glycyrrhiza, pro succo Polygoni semine Erucae, pro Potamogitone Serpyllo substitutis. Alias per adnitates discas aliqua de plantis, alias vix notis: ita sphagnum odoramenti genus fuisse adparet, cum pro Bdellio, calamo odorato, junco odorato detur. Ita Moly adstringere intelligas, cum pro Corallio & Symphyto supponatur. Ita Dorycnium narcoticum venenum esse constat, cum pro eo Hyoscyami semen adhibeatur, & idem Dorycnium pro Mandragora subjiatur. Papiri radix vehementer purgat, cum pro Helleboro albo propinetur. Struthii succus pro Erysimo, radix pro Helleboro, Dryopteris (Filix) pro Cneoro, Mentha agrestis pro Ocymoide, Omphacium pro Oenanthe substituitur.

De *purgantium medicamentorum facultate* fere ad causas rerum potius spectat. Defendit vim certos humores adtrahentem, contra ASCLEPIADEM. Multum laudat remedia purgantia, & felices curationes citat, quas iis auxiliis perfecit. Hos libros potuissimus reservare ad Bibliothecam practicam, sed incertus, num tantum vitæ mihi supersit, ut eo progrediar, malo hanc certe partem immensi operis pleniorē edere. Superstitiosa admiscet c. 6. quibus sibi fidem ipse detrahat.

De *theriaca* ad PISONEM, cujus filium ulcere summæ coxæ laborantem ipse curaverat. Adfirmat veram theriacam experimento innotescere; a serpentibus enim ictos non lædi, si theriacam bonæ notæ sumserint, perire qui secus. MARCUM ANTONINUM plurimum theriaca esse usum, & ad ejus exemplum alios nobiles Romanos. Ipsum Imperatorem medicinæ fuisse. Defendit medicamenta composita, ut frangantur vires nimix, aut scopo contrariæ. Præfert descriptionem ANDROMACHI, quam operi inserit: aliqua monet de fraudibus seplasiarum in plantis supponendis. Debere theriacam
P. purgatio-

purgationem alvi inhibere. Descriptio salis compositi, quem viperæ ingrediuntur. Non esse genuinum GALENI opus, fuisse a LABBEO contenditur.

De Theriaca ad Pamphylium brevis est l. & fere practici scopi.

De antidotis L. I. (2). Descriptionem continet Theriacæ, ad quam componendam AUCTOR a MARCO ANTONINO advocatus fuerit. Jubet simplicia medicamenta accurate perspicere, ex quibus fit Theriaca. It autem per singula, & mellis bonas malasque qualitates dicit, vina varia, trochiscos viperarum, scylliticos. Quæ herbæ in Italia bonæ nascantur, quas præstet ex Creta advehi, IDEM definit. Intercurrunt plantarum descriptiones, ut cytisi fruticis myrto æqualis. Laudat GALENUS Cinnamoni arborem, ab ADRIANI ævo apud Augustos conservatam, qua sit in theriaca usus. COMMODUM medicamenta neglexisse, quare se, SEVERI imperio, cum theriacam pararet, vetusto Cinnamomo uti maluisse. Laudat formulas versibus comprehensas, quod non possint fallere. Inserit adeo ANDROMACHI *senioris* theriacam. Ipse Hedychromum versibus hexametris descripsit. Medicamenta adservata per ætatem debilitari, ut Cinnamomum, & alia, etiam acerrima. Porro varia adfert de Cassia, Schoenantho, Stœchade, Chamæpity, Polio, Styrace, Acacia, Thlaspi, quod in Cappadocia natum Cretico præfert. Alias formulas habet theriacæ, DAMOCRATEAM, anonymam aliam: & CRITONIS.

In L. II. varias compositiones describit, antidotos Mithridaticas, antidotum AELII GALLI, DAMOCRATIS, ASCLEPIADIS JUNIORIS, ZOPYRII, APOLLONII MURIS, MITHRIDATIS ipsius, ARCHIBII, ANTIPATRIS, EUCLIDIS, PALATIANI, ZENONIS LAODICEI, XENOCRATIS, ARPULI, aliorum, etiam c. culatorum: tum Myria varia: inter quæ herbam cognominem describit.

Lib. de medicamentorum compositione secundum locos, nempe ad omnes a capite ad calcem morbos. Ratiocinia primum proponit de morbi indole; deinde medicamenta sim. & aliorum, plurima ARCHIGENIS, APOLLONII, CRITONIS, ASCLEPIADE junioris, hæc simpliciora; deinde ANDROMACHI antidotos, qui auctores & ipsi plurimos alios citant. Eorum labores passim dijudicat & carpit, quando vel alieni miscent, vel causarum & temporum distinctionem negligunt. Adparet GALENUM multum indulsisse medicamentis purgantibus, quibus ab opellis se sanasse gloriatur. Utebatur autem hiera pira, etiam thapsi sola, aut euphorbio extus illito. Cæterum sero ad hæc scribenda accessit, citat enim hic I. libro opus suum *de usu partium* (a), libro III. & IVto (b) librum de medendi methodo XII. & libro III. (c) quintum de pharmacis simplicibus, libro VIII. simplicium librum V. & methodi medendi decimum quartum.

L. II.

(2) CLAUDIUS habet pro spurio.

(a) C. 1.

(b) Init.

(c) Fin.

L. II. Ad morbos porro capitis. Plantarum virtutes ipse enumerat. Multa bene in APOLLONIUM empiricum monet, quo plurimum utitur. Opium in collyrio adhibitum amblyopiam fecisse adnotat. Inde ARCHIGENIS, spectati viri, consilia fuisse expendit. Nimum adpensis herbis & Coronis videtur tribuisse. Intercurrunt plusculæ vires simplicium medicamentorum. Sternutamenti loco ipsum elaterium in nares sufflavit.

L. III. Mireris GALENUM de radice Cucumeris sylvestris, Bryoniæ & Ari scribere, eas extra mordacitatem alvum ducere, tum quod hæc acerrima remedia cum Polio conjungat. Medicamenta cæterum APOLLONII HEROPHILEI & ARCHIGENIS, simplicia fere utriusque, aliqua tamen ex APOLLONIO ipse in usum revocavit. Polypum narium vetat acribus tentari.

L. IV. Adversus oculorum mala suum aridum ex lapide Phrygio remedium describit, quod valde laudat, & addit in Romano Imperio multo in usu esse. Hic mireris nomen JOHANNII legere, citatum de medicamento ex rosis.

In L. V. aliqua adhuc habet oculi mala, tum dentium; & ejus doloris sedem sagaciter in se ipso GALENUS distinxit, ut alius in gingivis resideret, in nervo dentis alius. Mire acria veteres in his malis adhibebant. Tithymali radicem in vino coquebant, eo os cluebant, & succum tithymali farina exceptum denti admovebant.

L. VI. De oris morbis. In angina se ipsum laudat, quod in agro, cum medicamentis destitueretur, nucum succum cum melle coxerit, novum undique medicamentum, & feliciter adhibuerit. Stercus caninum ad oris escharas laudat, & negat ingrati quid habere. Ad columellæ mala rhus præfert, & gallas, tum medicamentum APOLLONII, quo alumen & gallæ continentur.

L. VII. Ad morbos organorum spiritualium. Hic innumerabilia arteriaca recenset, tum ad tabem & dyspnœam medicamenta. Mandragora, Hyoscyamo, Opio veteres multum utebantur, non valde probante GALENO; fatetur tamen in colica non posse nos carere narcoticis. Citat suum diacodium, & distinguit, in morbis pectoris, ubi ei locus sit, aut Opio demum.

L. VIII. Stomachi adfectiones recenset. Multum utitur Hiera. Corrigit ASCLEPIADEM, qui atramentum futorium & Mandragoram adversus vomitum dabat. Describit suum remedium ex succo malorum cydoniorum, cum pipere & zingibere. Multa solebant extus ad ventriculi mala adponere. Inde hepatis mala. Non solas radices Chamæpityos, Cichorii & similia, sed succos & totam plantam juvare recte monet.

Libri sexti, septimi, octavi codex M. S. in Bibliotheca Cæsarea exstat (d).

L. IX. Ad Icterus, splenis mala. Arsenicum flavum fuisse ex malagmate splenico colligas, quod non aliam ob causam aurei coloris fuisse potuit. Multum veteres utebantur emplastris in malis ventriculi, hepatis, splenis, inque hydropse. Inde morbi renum, & pauca ad partes genitales. Mireris Agarico in strangulatione ex utero GALENUM uti. Pompholygem ad hæmorrhoides præfert.

L. X. De renum morbis, & podagra: ad istam quidem potissimum malagmata præscribuntur.

De compositione medicamentorum secundum genera L. VII. His vocibus pars fere pharmaceutica intelligitur, & medus, quo emplastra, trochisci & unguenta ex arte parantur. Multus in his fuit GALENUS, & sua manu medicamenta præparavit, & in omnibus cautelis accuratissime se gessit.

Tuetur libro I. composita, quod simplicia sæpe non sufficiant. Laudat suum diachalciteos medicamentum, quod multi imitentur. Negat argenti spumam frigidam esse. Corrigit ASCLEPIADEM, cum olei ad cerussam portionem nimis parcam fecisset: agit fere de emplastris albis ex Cerussa, & viridibus.

Libro II. pergit in emplastris varii coloris, demum bituminosis, seu barbaris, inter quæ est GALENI Ceratum, quod ad posteros descendit (e).

L. III. est totus extra ordinem, & proprie pertinet ad opus secundum locos. Nam tradit medicamenta, externa quidem, quæ ad vulnera nervorum adhibentur, & de iis vulneribus fusc GALENUS agit, adprime sibi notis, cum Gladiatores Pergami, adhuc juvenis, curandos accepiisset. Adparet etiam passim, cum itinera obiret, exercuisse chirurgiam, neque facile suam operam cuiquam negasse. Solebat autem ruri uti euphoristis, lixivio, euphorbio, propolide, ervorum farina, fermento. Perite distinxit a vagina tendinem, Euphorbium recens peracre esse, inde, & celeriter mitescere; sic thapsiam. Omnes sibi oblatos ægros se sanasse gloriatur.

L. IV. Pergit in iis, quæ ulceribus malignis conveniunt & cicatricem inducunt; tum ad ulcera cancerosa. Monet quæ indistinctim ANDROMACHUS scripserat, ea distinguere.

Sic L. V. passim comparat diversas auctorum compositiones, eas emendat, suasque tradit. Sequuntur trochisci ad ulcera, carbunculos.

L. VI. Iterum emplastra, & primum ad ulcera serpentia. Aliqua GALENUS se invenisse ait, nihil decedentia optimis. Celebre est diabotanon, vario descriptum a variis, de cujus usu accurate agit, & de variis variorum formulis: sic de fusco ægyptio. Inde digerentia & extrahentia.

L. VII. Theoriam dat scirrhi & describit emollientia. Præfert calidiorem leonis adipem. Comparat iterum varias compositiones HERÆ, ANDROMACHI, ASCLEPIADIS. Inde relaxantia, acopa, quæ lassitudinem tollant.

Cæterum

Cæterum hoc opus in senio scripsit, post librum de simplicibus med., & post therapeutice, post etiam duos alios de compositione medicamentorum libros jam editos, qui cum templo Pacis per incendium interierunt (f).

Denique omissis interim mere practicis operibus, & *Euporistis* (g), faciunt ad rem herbariam *interpretationes vocum obsoletarum* HIPPOCRATIS. Ita *αντιρρινον* interpretatur herbam, quam *Βουρρανον* etiam vocent (unde intelligas de nostri Antirrhini genere esse), & *Lychnidem sylvestrem* (*τραχηλινον*) non debere reddi per *Helxinen* mercuriali finitimam, ita enim intelligo.

In Libro de *temperamentis* III. aliqua habet de ciborum & medicamentorum temperamento.

Fragmenta aliqua de vino apud ORIBASIVM & ATHENÆVM, de pane apud ATHENÆVM exstant.

Inter spuria GALENI integra aliqua opera botanici argumenti reperiuntur, ut liber alter de *Dynamidiis*, nam primi exigua particula superest. Iste alter pro proœmio habet sæpe repetitam epistolam ad Mæcenatem; sequitur catalogus medicamentorum purgantium, inter quæ ysum, sed & allium & thymus est, & styrax. Inde varia medicamenta. Opium auctori est expressus succus foliorum & seminum, ad solem spissatus. Sequuntur morbi secundum loca, tunc eorum remedia, ad empiricorum morem. Unguento vult epilepsiam sanare, quod vocat probatum. Plurima vana habet & superstitiosa. Hinc de diebus formidolosis: de urina, febribus, vulneribus, &c. Multum absunt omnia a subtili & dogmatico GALENI ingenio. *Dynamidia* REINESIVS GARIOPONTO tribuit.

Liber de *simplicibus medicamentis ad Paternianum* ordine alphabetico, neque ad Græcum alphabetum, neque tamen unice ad latinum scriptus est. In prima pagina vitriolum habet, nomen veteribus ignotum, & a Chalcantio, vitriolo cæruleo, distinctum. Nomina corrupta Alcimonium pro Alcyonio. Alofardion pro Halofanthos, Adarcha pro Adarce, calisiva pro calx viva.

De Centaurea ad fratrem suum Papiam. Citat THEMISTIUM celebrem magistrum. Liber mere empiricus est. Prodiit seorsim Venet. 1497. fol. Argentor. anno 1541. fol.

Neque persequor librum *secretorum* ad MONTIVM, totum arabistam.

Librum *venenorum* (h) GALENO inscriptum passim Arabes citant (i).

Librum de vini facultate ex ORIBASIO CHARTERIUS inter opera Galenica excudit.

P 3

Cæterum

(f) L. I. c. 1.

(g) Spuria esse putes, cum ORIBASIVS, diligentissimus GALENI lector, neget existare *Præfat.* Primus liber hætenus ferri potest.

(h) SERAPIO *obs.* 353.

(i) RAZE p. 319. &c.

Ceterum sibi viventi libros alienissimos suppositos fuisse ipse GALENUS queritur (k).

Scorim prodierunt libri III. *de alimentorum facultate*, ex interpretatione MARTINI GREGORII Parisi anno 1530. 4°. (SEGUIER) anno 1543. 8°. ibid. anno 1547. 16°. ibid. Lugduni anno 1570. 16°. Leidæ anno 1633. 8°. BURETTE. Galice vertit JEAN MASSE 1552. 16°. VERDIER. Græce Paris anno 1557. 8°. BURETTE.

Liber de adtemnante dieta Lugd. anno 1546. 1549. 16°.

Liber de pituita Paris 1536. & interprete J. POLITO Paris 1544. 4°. prodit, & Basil. 1544. 4°. tum cum MAXIMILIANI de LUCIO Commentario Venet. anno 1575. 8°. Edidit etiam J. LALAMANTIUS cum libro de pituita sui temporis anno 1578. 8°. LIND.

Libri *de sanitate tuenda*, Theodoro LINACRO interprete Colon. anno 1526. 8°. Parisi anno 1530. fol. Lugduni anno 1548. 12°. 1549. 8°. GUNZ & 1559. 8°. OSE. & castigati a J. CAJO Basil. anno 1549. 8°. græce. Albano TORINO interprete Basil. anno 1578. 8°. Italice edidit Josephus GALEANUS Panorm. 1650. 8°. MONG.

Commentarios in eos Antonius RABERIUS Basil. anno 1547. fol. edidit LIND. Enarrationes Ludovicus Jacobus BORDING Rostoch anno 1605. 4°. LIND. Adnotationes Leonhardus FUCHS Tubing. anno 1541. 8°. GUNZ.

Deinde C. Hofmannus GALENI *de sanitate tuenda* L. III. accurata versione, & perpetuis commentariis & castigationibus illustravit, quæ editio curante Sebastiano SCHÆFFERO prodit Francof. anno 1680. 4°. Codex M. S. versionis arabicæ extat in *Bibliotheca Parisina Arab. Galien. o. f. talbir al fihat* (l).

Libri *de simplicium medicamentorum facultate* T. Gerardo GOUDANO interprete excusi sunt Parisiis anno 1530. fol. 1543. 8°. TREW. 1547. 12°. MAITT. Argentorati 1561. 8°.

Librorum *de simplicibus medicamentis* duas versiones Arabes habent (m).

In quinque libros priores Commentarius extat Francisci VALESII Francof. anno 1645. fol. Eisdem in XVI. disputationes resolvit Melchior SEBIZ Argentorat. anno 1651. 8°. * Galice totum opus vertit dicitur HERVE FAYARD, cum additionibus FUCHSII & SYLVII & aliorum Libog. 8°. VERDIER.

Antidotorum L. II. cum notis Fr. TIDICEM prodierunt Thorunii anno 1607. 4°. In compendium redacti a LACUNA prodierunt Antverpiæ 1587. 16°. * cum EVERARDO de nicotiana.

Libri *de Theriaca* Paris 1534. fol. 1536. 1531.

Libros

(k) De libris propriis ab init,

(l) I. n. 986.

(m) HERBELOT, p. 963.

Libri *de compositione secundum locos* foli prodierunt Paris 1530. fol. 1535. fol. Lugd. anno 1549. 8°. In eos commentatus est J. CORNARIUS Basil. anno 1537. fol. Edidit etiam VIII. Periodos J. HOLLERIUS Francofurt 1589. 8°.

Libri *secundum genera* Paris 1530. fol.

Euporista Paris 1530. 8°. GUNZ. 1536. Basileæ anno 1576. 8°. & J. HOLLE-
RIO curante Paris anno 1549. 8°. & ex versione *Sebastiani SCROFÆ* Paris
anno 1548. 8°. FALCON.

Succedanea Paris 1530. 8°. 1536. Bas. 1544. græce.

Cum EVERARDO *de tab.* prodiit I. *de iberiaca ad PISONEM* cum commen-
tariis & interpretatione *Joh. JUVENIS*.

Liber *de purgantium medicamentorum facultate* de his quos purgare oportet,
quibus medicamentis, quo tempore prodiit interprete *Johanne POLITICO*
Paris anno 1544. 4°. tum Basil. 1544. 4°.

Codices M. S. operum GALENI passim exstant. *Sex librorum de sanitate tuenda*
ruperus codex in *Bibl. Paris.* II. n. 2172. græce, & latine 6867. tum in *Medicea*.

Iidem, quinque priores a *Nicolao de RHEGIO* conversi, sextus a *BUR-*
GUNDIONE & B. R. P. II. n. 6867. neque ipse vetustus.

De alimentorum facultate L. III. In *Bibl. Paris.* II. n. 2173. codex est, & iste novus
& II. n. 2164. & IV. n. 6865. versi a *GUIL. de MORDECHO*, tum in *Medicea*.

Libri I. & II. pars ib. n. 2157. pariter novus.

Liber regiminis sive de ciborum virtutibus, seculi XIV. IV. n. 6865. &
a *BURG.* versus 6865. a, & apud *Mich. CANTACUZENUM* de diæta & moris cu-
randis II. n. 2230.

Commentarius in *HIPP. de victus ratione in morbis acutis* B. R. P. II. n.
2165. & ipse novus, & 2332. tum in *Medicea*.

De ptisana & ejus conficiendi ratione *Bibl. Paris.* II. n. 2267.

Et de bonis & pravis alimentorum succis *Bibl. Reg. P.* II. n. 2164. & latine 6865.

Libri XI. *de simplicium medicamentorum facultatibus* *Bibl. Reg. Paris.* II. n. 2157.
2159. 2160. & 2170. neuter vetustus codex, græci tamen: latine in B. D. MARCI.

Libri V. priores *Bibl. R. Paris.* II. n. 2156. 2158. & duo tantum libri
n. 2279. 2280. omnes novi & græci. L. VI. posteriores versi n. 6865.

Liber *de succedaneis* *Bibl. Reg. Paris.* II. n. 2312. & 2319. græci & IV.
n. 7056. iste seculi XIII.

Ex eodem excerpta II. n. 2208.

De purgantium medicamentorum facultate II. n. 2165. gr. & in B. *Medicea*.

Liber

Libro de theriaca ad PRISONEM Bibl. Reg. Paris. II. n. 2164. in *Bibl. Medicea* tum L. II. *de antidotis* in *Medicea*, & in *Parisiina* n. 2164.

Libri X. de *compositione medicamentorum secundum loca* Bibl. Paris. II. n. 2123. & 2156. græce. & in *Bibl. Med.* & S. MARCI Veneta.

Octo ejus operis libri B. R. P. n. 2158.

Duo libri priores ib. II. n. 2164.

Libri VII. de *compositione medicamentorum secundum genera* Bibl. Reg. Paris. II. n. 2158. & 2156. græce. Huc *Cataginarum partes VII.* ib. IV. n. 6865.

Libri VI. in *Bibl. Medicea*.

Uter priorum sit l. de *compositione medicamentorum simplicium* B. R. P. II. n. 2167.

De medicinis experimentatis a JOHANNITIO versus n. 6893. De qualitate herbarum & aromatum n. 6837. *Dynamidia* in VATICAN.

Quid fuerit *Lexicon botanicum* GALENI in *Bibl. Medicea*.

Post GALENUM mascula medicina declinavit, & veratri potissimum usus obsolevit, neque quidquam rei herbariæ additum est.

§. LII. Scriptores incertæ ætatis.

Subjungam hic scriptores aliquos, quorum ætas incerta est. Huc ANT-YLLUS (n), nusquam dictus a GALENO, frequenter ab ORIBASIO. Titulam operi fecit *de medicamentis, quæ agrotis offerantur & de eorum preparatione*; citatur etiam ex tertio de *auxiliis* libro & ex secundo. Agit de pane, alica, ptisana, malva cum garo cocta & oleo, quam valde laudat. (o). Alio loco de Elleboro agit, in libro *de remediis evacuantibus*, & de symptomatibus evitandis, quæ ab Ellebori usu superveniunt, syncope, sensuum interceptione, spasmi, hyperæthari. Demum ex secundo libro *evacuantium* (p) loca exstant de apophlegmatismis; & ex libro *de iis, quæ extrinsecus occurrunt* (q), magnum fragmentum de suffocationibus, olfactoriis, obstruentibus, colliriis, pessis, infusis, unguentis, malagmatibus, acopis, sternutamentis, cataplasmatibus, aliisque.

PHILAGRIUS Epirota, NAUMACHII discipulus. Thessalonicæ medicinam fecit (r), & libros medicos scripsit septuaginta (s). Citat librum *de potionibus* (t) *suavis* ORIBASIO, & ex eo libro de apomelte, de diacodio loca (u), ubi AUCTOR GALENUM citat (x); tum de confectione ex cydoniis & cornis, omphaco-

(n) ORIBAS. *collect.* L. IV. c. 11.

(o) IDEM *ibid.* L. VIII. c. 5. 6.

(p) L. VIII. c. 10. Locum de exhibendo veratro citat ARTIUS I. S. 3,

(q) L. X.

(r) SUIDAS III. p. 597. 598.

(s) IDEM *ibid.*

(t) ORIBAS. *collect.* L. V. c. 15.

(u) C. 19.

(x) C. 20. ARTIUS III. S. 4. 23.

omphacometite (y) ad morbos acutissimos utili, de rhodomelite (z), apii decocto (a). Alius locus de milio. Stomacicum PHILAGRII idem (b) citat. Ceratum ejus habet AETIUS (c), PAULUS (d) ALEXANDER (e), J. MESUE (f), MYREPSUS, & SERAPION (g).

§. LIII. *Alexander.*

ALEXANDER APHRODISEUS, GALENO coævus, qui tamen ad CARACALLÆ usque tempora vixit, commentator ARISTOTELIS, scripsit etiam *ιατρικὰ απορρηματα* καὶ φυσικὰ περὶ βλάμματα, quorum duo libri Paris 1540. & Francofurti anno 1587. 4°. græce prodierunt. Inter multas quæstiones pauculæ ad rem herbariam pertinent. Cur sinapi, piper, & alia acria cutem imposita adtrahant, alvum vero non ducant. Cur a raphano comesto ructus (h) alias olidi adscendant (i), alias inodori. De farinæ hordei frigore (k). Cur idem piper & sinapi integra devorata alvum non calefaciant, sed comminuta (l). De fructibus horæis coloratis & decoloribus (m). Cur oleum cum aqua non misceatur (n). Posterioris ævi esse, neque genuinos gnari Viri partus, passim fatentur. In *quæstionibus physicis & moralibus* nihil ad nos pertinet.

Problematum codex exstat in *Bibliotheca Parisina* II. n. 2230. tum in *Medicea*, & in B. D. MARCI.

Gallice prodierunt Paris. 1555. 12°. cura HARETI.

§. LIV. *Q. Serenus.*

QUINTUS SERENUS SAMMONICUS SEPTIMIO SEVERO imperante inclauit, qui ab ANTONINO, quem CARACALLAM vocant, interemptus sit, maximæ bibliothecæ dominus, SPARTIANO & CAPITOLINO re-

Ejus *de medicina præcepta saluberrima*, carmine hexametris, minime contemnendo, continent morborum censum, ad quos Serenus sua remedia, etiam

- (y) C. 21.
- (z) Ibid.
- (a) C. 23.
- (b) L. IV. c. 10.
- (c) III. S. 4. c. 23.
- (d) L. III. c. 46. & alibi.
- (e) L. VIII. c. 10.
- (f) p. 322. editionis SYLVII anni 1544.
- (g) Tr. IV. c. 21.
- (h) l. c. 30.
- (i) C. 42.
- (k) C. 53.
- (l) C. 67.
- (m) II. c. 26.
- (n) C. 67.

etiam potissimum ex plantis adjicit, non absque superstitione. Ita quartanam Homericis versiculis sanare suscipit (o), & Abracalabra hemeritæo opponit. Inclinatæ latinæ vertigia reperias in pomis Sabuci, pro Sambuci baccis. Vix quemquam citat. Præter *Philonia*, & antidotos, etiam simplicia medicamenta suadet, sed ad empiricorum morem longam absque discrimine farraginem.

Editiones primo meas addam. Parisiis apud Colin anno 1533. 8°. cum aliis poematibus. Tiguri anno 1540. 4°. cum *Gabrielis HUMELBERGII* copiosis commentariis, plerumque quidem ex antiquis scriptoribus collectis, non tamen absque proprio experimento. Ita veterum conulium cibis opplendorum, quibus vomitum movebant, sæpe funeste cadere monet, ex *LEONELLI VICTORII* præceptoris sui testimonio. Porro prodit *SERENUS* cum *Roberti KEUCHENII* eruditis, sed collectaneis emendationibus & notis, Amstelodami anno 1662. 8°. * & in collectione *Henrici STEPHANI*; & demum cum notis *Petri BURMANNI* inter *poetas latinos minores* Leid. anno 1731. 4°. * cum *J. CÆSARII* & aliorum notis. Prodiit etiam Lipsiæ 1515. 4°. & 1654. 8°. Venetiis anno 1502. cum *CELSE*, & 1488. 4°. cum *AVIENO* & *ARATO*, & nuper Venetiis 1763. 8°. cum *CELSE*. Codex M. S. cum variantibus lectionibus exstat in *Bibliotheca Regia Londinensi* 210. & plures in *Regia Parisina* IV. n. 4839. 6864. 7099. 8454. alii in *Leideni* & *Vaticana*.

§. LV. *Athenæus Sophista.*

Ægyptius, *Naucratis*, polyhistor, vixit *COMMODO* imperante, cujus meminit, *OPPIANO* junior, etiam *GALENUM*, *ARRIANUM*, *PLUTARCHUM*, & *ULPIANUM* in suo convivio collocutores introducit, qui *HADRIANI* cœvum *Poetam* sibi notum fuisse dicit. Male ergo a *SUIDA* ad *MARCI ANTONINI* tempora refertur (p).

Doctissimus homo innumerabiles veterum locos memoriasque hominum conservavit, non alibi reperiundas, ut vel eo fine, ob maximum numerum scriptorum ad rem coquinariam & ciborum historiam pertinentium, & eorum de plantis placita, hoc uno loco conservata, inter præcipuos sit auctores herbariæ historiæ, quo plurimum & ipse usus sum.

Δειπνοσοφιστῶν libros XV. non integerrimos possidemus, cum duorum priorum librorum & initii tertii tantum habeamus epitomen, tum in antiquis editionibus finem libri XV. desideremus.

Græce prodit hoc opus, curante *M. MUSURO* apud *ALDOS* Venetiis anno 1514. fol. B. Bern. & Basileæ anno 1535. fol. * *Jacobo BEDROT* & *Christiano HERLIN* curantibus, imparibus oneri, iudice *CASAUBONO*, & certe valde mendose, etsi aliquot centurias errorum *BEDROTUS* se sanasse ait, nullo cum auxilio codicum, citationes etiam aliorum auctorum & loca parallela emendasse.

Græce

(o) C. 49.

(p) Conf. ista apud *FABRICIUM Bibl. Græc. L. IV. p. 631.*

Græce & latine cum eruditissimis Commentariis J. CASAUBONI apud Commelinos anno 1598. fol. *, tum Lugduni anno 1612. fol. & 1657. fol. FABRIC. hic cum nonnullis fratrum FERMAT observationibus.

Libri XV. lacunam supplevit *Guilielmus* (q) CANTER, eaque accessit ad nuperiores editiones.

Latine vertente *Natali* COMITE Venet. anno 1556. fol. FABRIC.

Jacobus DALECHAMP emendatiorem versionem & plenioram editionem cum commodis indicibus & nonnullis notis dedit Lugduni anno 1583. fol. *

Isaaci CASAUBONI animadversiones seorsim prodierunt Lugduni anno 1621. fol. * etſi dedicatio anno 1600. data est. Uſus eſt vir undique doctiſſimus multis codicibus, optimo potiſſimum FARNESINO. Habuit etiam aliqua a GESNERO & WELSERO. Notæ criticae, & emendatoriae acceſſerunt, tum collectio locorum parallelorum; nam botanicae res a ſtudiis Clari Viri alienae erant. Multa ad ATHENÆUM REINESIUS monuit (r).

Gallice ab Abb. de MAROLES verſus prodiit Paris 1680. 4°.

§. LVI. *Aelianus.*

CL. AELIANUS Præneſtinus, qui multa ex ATHENÆO habet, in variis hiſtoriis aliqua tangit ad rem herbariam pertinentia, de viniſ Græcis (s), de plantis Deli inſulæ (t).

Edidit *Conradus* GESNERUS, cum reliquis operibus, Tiguri anno 1556. fol. verſionem a J. VULTEIO inceptam; & cum plurimis adnotationibus varias hiſtorias ſolus *Abrahamus* GRONOVIVS Leidæ anno 1731. 4°. 2 Vol. Dederat etiam PERIZONIUS Leidæ 1701. 8°.

§. LVII. C. *Julius Solinus Polyhiſtor.*

Γεωγραφικὸς Ægyptius, vixit poſt Parthorum deſtructionem per Artaxerxem, reſtauratorem (u) Perſici Imperii, quo tempore vulgo ſericum in veſtibus adhibebatur. Diſtio tamen non peſſima non ſinit multo poſteriore facere. Scripſit miracula fere regionum, inque iis magis ad animalia & ad lapides reſpexit, quam ad plantas: has tamen adtigit, breviter quidem, & obiter (x). Herbam Sardoam habet (y), Alimon Creticam, arborem quæ
Q 2 gummi

(q) FABRIC.

(r) *Var. lect.*

(s) L. XII. c. 31. & L. XIII. c. 6.

(t) L. V. c. 4.

(u) SALMAS, *prolog.* ibid.

(x) C. 4.

(y) C. 11.

gummi ammoniacum (z) stillat, & Laser, Balsamum, ejus eo ævo magnus in Judea proventus erat, Medicam (a) nempe Citrum, Ficum indicam, seu Benjanorum (b) arborem, ejus umbra latissime patet, Arundinem *Bambu*, ejus ex radicibus succus melleus exprimitur, denique Ebenum.

Utor editione SÆMASII Ultraject. anno 1689. fol. *

§. LVIII. Nestor.

NESTOR POETA, ALEXANDRO SEVERO (c) imperante vixit, & singulis meritis se carere posse carmine ostendit. Ejus exstabat *Panacea*, in qua ZORASTER (d) citatur, tum elegiacum carmen ἀλεξίητος, qui liber a PAXAMO nominatur, ubi fabulosa aliqua de Brasiliæ virtutibus refert. Citatur etiam NESTOR ex VARRONE, qui ab eo aliqua habet remedia (e), crasso errore. Oportet omnino titulos auctorum in collectione Geoponico vitiosos esse, cum nullo modo in ordinem reduci possint.

§. LIX. Hesychius.

Incerti ævi auctor, quem FABRICIUS (f) quidem Christianum fuisse, & Alexandrinum, & seculo tertio vixisse autumat; Cl. vero editor JOHANNES ALBERTI (g) neque christianam fidem secutum, neque certi ævi esse contendit, & quæ Christiana habere videatur, ea aliena esse glossmata. Utut sit, non quidem omnes, neque plerasque, herbas in suo Lexico recensuit, aliquas tamen & cum nominibus sæpe insolitis (h) adtulit, ut possis ad eos libros referre, quos penitissime res veterum intellecturum legere oporteat.

Utor editione JOHANNIS ALBERTI cum vastis Commentariis edita Leidæ anno 1740. fol. *

PTOLEMÆUS HEPHÆSTION, VERI præceptor, in *polymatheia* de *ψαλακάρβα* herba scripsit, PHOTIO teste. CYTHERUM vocat SUIDAS.

§. LX. Quintilii.

QUINTILII fratres, Georgicorum scriptores (i), habentur pro viris illustribus, CARDIANO aut CONDIANO & MAXIMO (k), quos COMMODUS occidit;

(z) C. 27.

(a) C. 46.

(b) C. 52.

(c) SUIDAS.

(d) *Geopon.* L. XVI c. 1.

(e) *Ibid.* L. XII c. 16.

(f) *Bibl. Græc.* L. IV. c. 35.

(g) *Præf.*

(h) Ἀργύριος, εἶδος βετυκῆς &c. βετυκῆς, ἐμζαρία τινα; Ἀρισχαί (labruscæ);

(i) *HIEROCLES hippiatr. præf.*

(k) Ex XIPHILINO, EUSEBIO.

occidit; quos etiam fratres de Fraxino, terebintho, sive pistacia scribentes ATHENÆUS (l) citaverat. Citantur iidem a FLORENTINO (m). Vixerunt in Roma pagana, & Cæsareis temporibus. Boni enim ingenii plantam Laurum a Romanis aiunt dici (n).

De variis stercoribus agunt (o), de humano, ut eo Arabes utantur, de asinino, caprino, bubulo; de cultu Cannabis (p), & Lini (q). Opera menstrua agri enarrant (r). Alicæ (s), ut puto, Tragi (t) & ptisanæ præparationem (u) docent: farmenta fumere jubent de vitibus optimis & medio loco (x): de diversa duratione vini (y); oleas meliores reddendi artificia docent, circumfodiendo (z), adfusa amurca, aut urina, terebrando, inferendo ramos meliores; &c. Ne flores aut folia dejiciantur ab arboribus, curari circumfodiendo, complendo fossam fabarum palea (a). Pyrus, ne quid (b) lapidosi habeat, obscure indicat: deinde ut ex stolonibus plantetur. De insitione & cura Lauri (c). Ne cucumeres vel melones semen (d) ferant, particula sarmenti de terra prominente assidue resecta. Porro, ut eos fructus in fictili vase figuram variam jubeas induere, etiam characteres. Medicatæ vires cucumeris sylvestris; ut ferventur cucumeres. De animalibus etiam & universa adeo domo rustica hi fratres scripserunt.

§. LXI. *Sextus Julius Africanus.*

Imperante vixit SEVERO. Κεκορ scripsisse dicitur (e), variae eruditionis opus, *Ebris novem* (f), ORIGENIS (g) coævus, & de *remediis physicis* egit. Sed auctor noster multo posterioris est ævi. Inscriptionem Christianam eo seculo non exspectes (h), boni viri, sed superstitiosi: idem FLORENTINUM citat (i).

Q 3

Non

(l) L. XIV.

(m) L. X. c. 2.

(n) L. XI. c. 3.

(o) L. II. c. 21.

(p) L. II. c. 40.

(q) Ibid.

(r) L. III.

(s) Ibid. c. 7.

(t) C. 8.

(u) C. 9.

(x) L. V. c. 8.

(y) L. VII. c. 1.

(z) L. IX. c. 9.

(a) L. X. c. 38.

(b) C. 22.

(c) L. XI. c. 3.

(d) L. XII. c. 19.

(e) NEEDEHAM ex PHOTIO & SYNCELL.

(f) Alii 14. ut SUIDAS.

(g) Et EUSEBIO.

(h) L. VII. c. 14.

(i) L. IX. c. 14. L. X. c. 66.

Non undique laudandus auctor varia semina macerare suadet, ne post-
 futionem injuria adficiantur, non tamen sine vanitate (k). Sex tantum die-
 bus uvæ (l) maturas manere. De occidentis vermibus, non satis vere (m).
 Ridicule ait, fertilem fore vitem, si vinitor hedera fuerit coronatus (n).
 Alumine injecto vult a vino aquam separare (o), quod nuper est renovatum
 ad emendandam aquam. Vana varia remedia habet ebrietatem impeditura (p).
 Oleam fertilem reddit terabrato trunco, & pinguis oleæ infertis ramis (q).
 Inde de citrio malo in gypseo modulo, in speciem capitis humani aut avi-
 culæ formando. Intelligas Romanis hesperidum eo tempore copiam fuisse, quo
 noster scripsit, aut ex alio mutuavit (r). Idem artificium ait ad omnes
 fructus valere. Punica sine granis (s), exempta pariter certa medullæ parte
 curat. Omnia punica eundem granorum numerum habere (t). Nigram &
 albam ficum facere, utriusque generis oculis colligatis, ut in unum (u) trun-
 cum coalescant. Ut caveatur ne ficus maturæ de arboribus delabantur (x).
 Dulces reddere ex amaris amygdalas, perforato trunco, lacruma effluente (y).
 Nucem absque putaminibus nasci ex nucleo, cujus defractum sit putamen (z).
 Lapathi vires medicæ (a). De animalibus etiam, totaque adeo domo rustica
 scripsit. Habet fabellam de dextro & sinistro testiculo liganeo. Est inter
 mulomedicos, & ab ISIDORO citatur.

§. LXII. *Philostratus Senior.*

PHILOSTRATUS SENIOR SEVERO & JULIÆ DOMINÆ innotuit, & fuit
 inter eruditos viros, quos is imperator solebat convocare. Mirificam reliquit
 vitam APOLLONII, ejus editionem Græcam cito, quæ coram est, cum latina
 interpretatione *Alexandri RINUCCINI* Venet. anno 1502. fol. non pleniorē
 illam *God. OLEARIJ* Lipsi. anno 1719. fol. Magnam partem fabulosi libelli
 PHOTIUS conservavit. In mirifico eo opere de monte Caucaſo Indiæ dicitur,
 Cinnamomo radicem consistam esse, reliquum montem diversis aromatibus.
 Piper in eodem monte ait partim ab hominibus plantari, & partim a simis.

&

(k) *Geopon.* II. c. 18.

(l) *V.* c. 45.

(m) *C.* 48. 30.

(n) *C.* 24.

(o) *VII.* c. 9.

(p) *C.* 31.

(q) *L.* IX. c. 8.

(r) *L.* X. c. 9.

(s) *C.* 31.

(t) *C.* 36.

(u) *C.* 53.

(x) *C.* 56.

(y) *C.* 59.

(z) *C.* 66.

(a) *L.* XII. c. 36.

& alias etiam in planiori India arbores describit, ut Sefamum, Milli genera, arborem pomis cæruleis. Varia quidem & ficta.

§. LXIII. *Julius Pollux.*

ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΥΛΑΕΥΚΤΟΥΣ ονομαστικόν (L. X.) post *Wolfsngi* SEBERI editionem emendatum, suppletum, illustratum. Præter notas SEBERI accedit Commentarius *Godofredi* JUNGERMANNI, & alius *Joachimi* KUHNII. Contulerunt, in ordinem redegerunt VII priores libros STEPHANUS LEDERLINUS, reliquos *Tiberius* HEMSTERHUYS Amsterdam anno 1706. fol.* Etsi fere COMENIANA janua est, technicorum vocabulorum ad diversas artes accommodatorum, satis hæcenus inepta, etsi eruditioni potius sophistice destinatur, tamen aliqua plantarum nomina huc pertinent. Integram artem agriculturæ plusculis paginis persequitur, & hortorum, arborumque curam & vitium, & instrumentum rusticum, & olerum nomina. Sic in capite de convivio plurima de alimentis adducit. Porro de arte tinctoria agit, de coquinaria, de myropolis, denique sparsim de nonnullis plantis.

Versio passim vitiosa. Ita χυρδγον cartilaginem interpretantur, cum oportet Alicam vertere, quæ utique melius cum lacte & adipe edulium fuerit, quam cartilago.

Vixit imperante COMMODO, cui passim libros suos dedicavit (b). Ægyptius fuit, & Naucratis.

Aliæ editiones sunt Græca ALDINA Venet. anni 1502. fol. FABRIC. Juntarum Florentina anni 1520. fol. B. Bern. denique Basileensis anni 1536. 4°. GESNER.

Latina est Basileæ anni 1541. 4°. aut 1542. cum adnotationibus editoris *Rudolphi* GUALTHERI.

Græco latina W. SEBER Francof. anni 1608. 4°.

Ultima HEMSTERHUYSII aucta est & emendata ex Græcis codicibus, & SALMASII, VALESII, CANTERI notis.

Scorsim *Caroli* LABBEI specimen animadversionum in POLLUCEM prodierat Argentorati anno 1675. 12°, curante *Joachimo* KUHN.

DIOGENES LAERTIUS ob vitas THEOPHRASTI & DEMOCRITI legi mereatur. Vixit & ipse exeunte SEVERO.

§. LXIV. *Geponici. Florentinus.*

Hic desperatione aliqua adacti jungemus Geponicos, etsi eorum aliqui nuperiores fuerint. Cum enim alii mutuo alios citent, atque vicissim ab iisdem citentur,

(b) Etiam *SUIDAS*.

titentur, nullo modo possunt in ordinem tolerabilem reduci. Initium adeo a FLORENTINO faciemus, cujus ætas certior videatur.

CASSIANUS FLORENTINUS, villæ Maratonymi in Bithynia & vicini agri dominus, ex præcipuis est auctoribus operis Geponici, & a multis pro solo habetur. Utrunque nomen ejusdem esse viri constat, quod & CASSIANO (c) & FLORENTINO (d) eadem villa Maratonymus tribuitur. FLORENTINIANO operi *de re rustica* titulus fuit (e), cujus L. I. & II. in isto Geponicorum opere citatur (f). A JULIO AFRICANO citatur (g), & a DIOPHANE (h), aque DIDAMO (i), aque PALLADIO passim, etsi nomen non additur (k), demum a Pseudo Democrito (l). Roma florente vixisse putes, cum in ea urbe Carolo-pardalim viderit (m) in PHILIPPI forte spectaculis, & ipse oleum (n) apud MARIUM MAXIMUM MACRINI Præfectum urbis visse meminerit: vixerit adeo seculo III. nondum adulto. QUINTILIOS citat (o). Stercoris præparationem (p), & augmenta ex alga docet, ex coriariis retrimentis & aliis sordibus, & de messis tempore (q). Mensuram panis, quam ex dato frumento requiras (r), ut adgnosceas villæ dominum; deinde de Ciceris cultu (s) agit, & lentis (t), & milii (u), & lupini (x). Modum operarum, & numerum & vitium (y) definit. Inde fuscæ vitium cultum tradit (z); cujus rei magna in eo viro peritia fuit, & primum de vite arbustiva (a). De theriaca vite (b), antidoto loco medullæ inserta, & de purgatrice (c): de infusione vitium (d) accurate, etiam in cerasum; de terra vitibus apta (e),

quam

(c) L. V. c. 6.

(d) L. X. c. 2.

(e) PHOBIUS n. 163. Liber XI. citatur a J. AFRICANO.

(f) L. IV. c. 8.

(g) L. IX. c. 14.

(h) L. X. c. 76. L. XIII. c. 9.

(i) L. XI. c. 18; L. XVI. c. 22. L. II. c. 34. quem vicissim citat L. X. c. 37.

(k) Jan. 15. Febr. 28. Mart. 3. 4. 11.

(l) L. X. c. 51.

(m) L. XVI. c. 22.

(n) L. XIX. c. 14.

(o) L. X. c. 2.

(p) L. II. c. 22.

(q) C. 25.

(r) C. 32.

(s) C. 36.

(t) C. 37.

(u) C. 38.

(x) C. 39.

(y) C. 47.

(z) L. IV.

(a) L. IV. c. 12.

(b) L. IV. c. 8.

(c) Ibid.

(d) C. 12.

(e) L. V. c. 1.

quam nigram desideret, qualem Ægyptus habet. Recte durabile vinum a rubris uvis nasci (f), minus firmum ab albis. Quæ uvæ maximi sint quæstus (g). De tempore, quo vites plantare conveniat (h). Addit experimentum in Bithynia captum, oportere autumnò vitem plantare in locis non irriguis, quo loco CASSIANI nomen exstat. Præfert plantationem per totalem defoliationem (i) ei, quæ fit per palam, easque fossas desiderat (k) trium minimum pedum. Duo sarmenta pangit (l) potius, quam unum. Non debere mistas vites diversi generis (m) plantari. Uvarum (n) genera, quæ in Bithynia præferantur. Sideratas vites Bithynorum experimento corrigit, clavo truncum penetrante (*); ænanthen ut legere oporteat (o), quæ videtur flos esse vitis; ut uvæ passæ fiant (p), & de plantandis arundinibus (q). De torcolare, vasis (r); etiam olei, de cella vinaria (s), dolii, picatione (t). Ne mustum ferveat (u): ut triduo purum fiat (x). Bene clauso in vase mustum dulce manere (y), melius in puteo (z). De vini gustatione & fraudibus cauponum (a). Vina *διηθευμενα*, quod vitii genus per colationem corrigunt, ut sanentur (b). Vinum Thasium ut fiat, uvis cum aqua marina expressis (c). Olearum cura (d) & insitio (e); ut oleæ condiantur (f). Oleam vidit in vitem insertam (g) & fructum gustavit, & in Lybia nasci addidit. Horti in universum situs & ratio (h). Arborum plantatio. Quo tempore arbores plantare conveniat (i). De plantando citrio (k). Juxta muros plantat, hieme stercore

(f) C. 2.

(g) Ibid.

(h) C. 6.

(i) C. 9.

(k) C. 12.

(l) C. 17.

(m) C. 15.

(n) C. 17.

(*) C. 37.

(o) C. 51.

(p) C. 52.

(q) C. 53.

(r) L. VI. c. 1.

(s) C. 2.

(t) C. 7. 8.

(u) C. 14.

(x) C. 15.

(y) C. 16.

(z) Ibid.

(a) L. VII. c. 7.

(b) C. 37.

(c) L. VIII. c. 23.

(d) L. IX. c. 2, 4.

(e) C. 16.

(f) C. 28, 29, 30.

(g) C. 14.

(h) L. X. c. 1.

(i) C. 2.

(k) C. 7.

stercus circumhabet, fructum forma gypsea figurat. Posse in malum inferi & vicissim, & in morum: Duracina aquosis locis gaudere (l), quod nuper confirmatum est, durare magis, si in prunum damascenam, aut in amygdalum amaram inferueris. De punicorum cura (m) & insitione (n). De amygdalarum plantatione & collectione (o). De insitione (p), inoculatione, & infoliatione; hæc accurate, ut ab artifice. Ut a vermibus arbores defendantur (q). Croci plantatio & decerptio (r), sic myrti ex ramo depacto (s) educatio. Inferi albam in nigram, etiam in pirum, mespilum, malum punicam. Idem de buxi plantatione (t). Res hortenses imprimis curavit. De horto in universum (u). De cultu lactuæ & viribus medicatis (x), & melopeponum (y); de rapo (z), & raphano (a), ut dulcis reddatur, deque ejus ad scorpii ictum viribus, aliisque (b). De apio (c), ut magnum fiat, & crispum, ejusque usu medico. De mentha (d), quam mireris hic dici inutilem esse. De ruta (e) sylvestri & hortensi; sic de eruca utraque (f); de nasturtio (g) semper medice. Animalia etiam habet; & de apibus proprium caput (h): nam subnascentem apum pullitiem sollicitus inspexit.

§. LXV. *Apulejus Geponicus.*

Iste APULEJUS non fuit Centuripinus ille, neque antiquus rusticorum auctor, neque alius scriptor, nam FLORENTINUM citat (i), & totus homo alterius est saporis. Citatur a DIOPHANE (k) aque BERYTIO.

Hujus

- (l) C. 13.
- (m) C. 29.
- (n) C. 37.
- (o) C. 57. 58.
- (p) C. 75.
- (q) C. 90.
- (r) L. XI. c. 26.
- (s) C. 7.
- (t) C. 9.
- (u) L. XII. c. 2.
- (x) C. 13.
- (y) C. 20.
- (z) C. 21.
- (a) C. 22.
- (b) Ibid.
- (c) C. 23.
- (d) C. 24.
- (e) C. 25.
- (f) C. 26.
- (g) C. 27.
- (h) L. XIV. c. 2.
- (i) L. II. c. 39.
- (k) L. XIII. c. 9.

Hujus APULEJI multa exstant in Geoponicorum collectione. Ita de montibus arboribus conferendis (*l*), & loco, ubi quodque genus melius proveniat. Myricam ponit in humida. Semina vino macerare suadet, ut minus corrumpantur (*m*); ut uvas calcare oporteat (*n*). Humiditatem (*potiay*) Garo, & terris pinguibus incensis vult corrigere (*o*). Acetum ut acre fiat (*p*). Olei omphacini præparatio (*q*). Mala alga, musco, foliis, aliis modis conservat, ut durent (*r*). Erucas necare vult (*s*) tum maceratione varia & fungorum suffitu, tum superstitionis. Habet etiam animalia aliqua.

§. LXVI. *Sotion.*

SOTION varia scripsit (*t*), & inter ea de fluminibus, lacubus, fontibus: sed & alia rustici generis. Vixisse putatur (*u*) circa tempora TIBERII, cum POTAMONEM Lesbium citet. Citatur a FLORENTINO & refutatur (*x*), & ab ANATOLIO (*y*), aque PALLADIO, nomine ut semper omisso (*z*). Si vere SOTION noster Cæsarum tempore vixit, oportet duos esse SOTIONES, antiquiorem, & alterum christianum.

Ergo veriora ista priori SOTIONI tribues.

Ne fornicæ frumenti (*a*) acervos turgent. Cedria extremam plantatæ (*b*) vitis sedem ungere. Tria vel quatuor vitium genera una ferere (*c*): ut circumfodiantur (*d*) vites & pastinentur (*e*) & pampinentur (*f*). Nimium lacrumantes falce esse detrucandas (*g*). De defuis uvis (*h*) & luxuriantibus (*i*). Lunæ multum tribuit (*k*). Signa vini acescentis (*l*). Florem delet œnanthe injecta.

R 2

- (l) L. II. c. 8.
- (m) L. II. c. 18.
- (n) L. VI. c. 11.
- (o) L. VII. c. 26.
- (p) L. VIII. c. 38. 39. 40.
- (q) E. IX. c. 19.
- (r) L. X. c. 21.
- (s) L. XII. c. 8.
- (t) PHOTIUS n. 189.
- (u) *Proem.* p. 19.
- (x) L. V. c. 9.
- (y) L. IV. c. 10.
- (z) Febr. 29.
- (a) L. II. c. 29.
- (b) L. V. c. 9.
- (c) C. 16.
- (d) C. 19.
- (e) C. 20.
- (f) C. 28.
- (g) C. 38.
- (h) C. 39.
- (i) C. 40.
- (k) L. V. c. 10.
- (l) L. VII. c. 15.

injecta (m). Citra uvam vinum facere ex myrrha, corno, &c. (n). Acetum scillicitum (o). Cura olearum (p). Oleum medicum lauro, cypero conditum Liburnico simile (q).

An IDEM fuerit, an alius junior & Christianus SUTTON? qui in aratro RAPHAEL jubeat inscribere (r), ut femina evadent femina, qui idem DIDY-
MUM citet (s). Aequè ridicula habet ad arcendam Orolanchen (t) confilia. Inter signa vini accelescentis serpens viti implexus (u). De reponendis citris (x). Nugas porro varias, quibus caveatur, ne arbores fructum abjiciant (y). De ocimi cultu, superstitiosa (z). De betis earumque usu medico (a). De pomis (b) earum cultu, & viribus medicis. Fortè & capita de alliis (c) & cepis (d) eo pertinuerint, quibus vires medicæ traduntur. Animalia etiam habet.

§. LXVII. *Pseudemocritus.*

Qua ætate hic scriptor vixerit, difficile est dictu: antiquum esse credas, quod a plurimis satis antiquis scriptoribus citetur, ut a PAXAMO (e), præterea a DIDYMO (f), a DIOPHANE (g), a TARENTINO (h), a FLORENTINO (i). Citat ipse ARISTOTELEM (k) & FLORENTINUM (l). Theriacam notam habuit (m), & armeniaca mala vocat *Σειμωκκα* seu præcocia (n). Christianus certe fuit, Græculus, parum antiquus. Nemo vero DEMOCRITO adferat. Vox ADAM sola intercedit, quæ spectare videtur ad vires illas
Abraxa-

(m) L. VII. c. 25.

(n) L. VII. c. 35.

(o) L. VIII. c. 35.

(p) L. IX. c. 9.

(q) L. IX. c. 27.

(r) *Geopon.* II. c. 19.

(s) L. X. c. 87.

(t) L. II. c. 42. virginem nudam agrum circumire.

(u) L. VII. c. 15.

(x) L. X. c. 10.

(y) C. 87.

(z) L. XI. c. 28.

(a) L. XII. c. 15.

(b) C. 29.

(c) C. 30.

(d) C. 31.

(e) L. XVII. c. 14.

(f) L. XI. c. 5. 18. L. IX. c. 7.

(g) L. XIII. c. 9. L. XV. c. 7. Celebre illud veteris DEMOCRITI toll monium de vi
benefica mellis.

(h) L. XX. c. 6.

(i) L. V. c. 3.

(k) L. XV. c. 9.

(l) L. X. c. 51.

(m) L. V. c. 3.

(n) L. X. c. 73.

Abraxarum. Ex citato FLORENTINO, qui vicissim DEMOCRITUM citat, adparet, quam difficile sit, hos viros in ordinem redigere, ut omnino videantur tituli capitum vitiiati fuisse. Cum passim a PALLADIO exscribatur, vixerit tamen ante seculum V. (o).

Princeps ejus fuit *de re rustica* opus, cujus magna pars inter Geoponicos servatur. In eo mira micela est, multa enim persapienter & utiliter dicta habet, ut plantarum (p) uvidi soli catalogum, quas inter indicos etiam *meslocalamos* habet, ut peregrinatorem agnoscas. Equisetum bene distinguit, & Quinquifolium, & Butrachium Chrysanthemum, & odoratum Cyperum. Scire jubet circa finem Novembris, ob pluvias ejus temporis (q). Legumina cum sinapi coquere suadet, ut mollescant (r). Uvam absque acinis facere docet, exemta medulla (s). Theriacam pro medulla (t) subditam, optimas uvas facere. De vario situ, qui viti (u) conveniat. Mustum acescens per arenam (x) colare. Vinum ex madefactis (y) uvis debilius adjuvat, continuo transfundendo, etiam coquendo. Ut aqua vino admista detegatur (z). Olei emendationem docet (a) Generosiores palmas fieri, si *helices* (spadices) mares siccios in truncis (b) suspenderit, quod est antiquum per pulverem marem fecundandarum palmarum exemplum. Inscriptam persicam nasci, si (c) in ejus nudata amygdala lineas duxeris: sic rubra (d) duracina fieri, si aperto oiliculo cinnabari nucleum circumfuderis. Cydonia mala figurat (e), & ut ferventur (f) docet; ficus purgantes (g) reddit adfuso veratri aut tithymali fructu. Amygdalum sterilem corrigit radicibus hieme nudatis (h). Nomina definit nucis regiae, castaneae, armeniacae, quam *Βερίκοκκον* vocat (i). *Opōra* separat ab *αγγερίων* (k). Fætidissimis sordibus plantas a jumentis vult defendere (l). Dendrolibanus ut plantetur (m) docet. Animalium etiam

R 3

mira-

(o) Febr. 29. Mart. 10. Aug. 8. Oct. 19. Nov. 10, 20.

(p) L. II.

(q) *Geopon.* L. II. c. 14.

(r) L. II. c. 41.

(s) L. IV. c. 7.

(t) L. V. c. 3.

(u) C. 4. 5.

(x) L. V. c. 19.

(y) L. VII. c. 4.

(z) C. 8.

(a) L. IX. c. 25.

(b) L. X. c. 5.

(c) C. 14. sic inscriptas ficus c. 47. & amygdalas c. 60.

(d) C. 15.

(e) C. 27.

(f) C. 28.

(g) C. 51.

(h) C. 61.

(i) C. 73.

(k) C. 74.

(l) C. 89.

(m) L. XI. c. 16.

monstrum tradit. Ex lingua nascentis agni colorem futuræ ovis non male præfagit (n).

Memorabilem huc locum habet, quem totum adponam; ut ostendatur novum artificium veteri non latuisse (o). „Habebis multos pullos citra incubationem gallinæ, hoc modo: stercus minute tusum & cribratum in ventriculo mitte, & gallinarum pennas circumpone, eique gallinæ ova recte impone. Perinde super hæc iterum stercus injice, donec undique sint con-
„tecta, singulis diebus converte, ut equaliter foveantur. Post vigesimum
„diem, reperies ova in ventriculis rupta. Vigesima itaque die putamen
„adime, & pullos pascē.”

Est etiam inter *mulomedicos*. Fragmentum de sympathia & antipathia recusum exstat apud FABRICIUM (p). M. S. Φυτικῶν καὶ μαγικῶν Vindobonæ exstat (q) in *Bibliotheca Cesarea*.

Contra inania plurima reperias; signa tempestatum a Jovis (r) divertio in signo situ. Agri ab orobanche (s) servandi absurdum artificium: tum de tuendis vitibus (t). Cupedinem vini tollere succo de fermentis (u) cæsis fluente. Aceti duplicatio huc pertinet (x); sic infinita alia (y). Arbores destruit adfusis menstruis (z). De horti emendanda conditione (a). De serpentibus immobilibus reddendis (b), deque columbis servandis (c). Lepores sexum mutare (d).

§. LXVIII. Pseudo Zoroastres.

ZOROASTRES, spūrius procul dubio auctor, est inter Geoponicos.

Præfagia tempestatum ex stellarum & Jovis potissimum loco sumit (e): prognostica ex feminibus, quæ cunicula ledi, aut illesi cōtinquit (f). Citat

HESIO-

- (n) L. XVIII. c. 6.
- (o) L. XIV. c. 8.
- (p) *Bibl. Græc.* L. IV. P. ult. p. 333.
- (q) LAMBECC. L. II. P. 6, p. 170.
- (r) *Geopon.* L. I. c. 12.
- (s) L. II. c. 42.
- (t) L. V. c. 10.
- (u) L. VII. c. 32.
- (x) L. VIII. c. 41.
- (y) L. IX. c. 12.
- (z) L. X. c. 67.
- (a) L. XII. c. 6.
- (b) L. XIII. c. 8.
- (c) L. XIV. c. 5.
- (d) L. XIX. c. 4.
- (e) C. 12.
- (f) L. II. c. 15.

HESIODUM Græculus (*g*), PLUTARCHUM (*h*), THEOPHRASTUM (*i*), ARISTOTELEM (*k*). Citatur a DIOPHANE (*l*), & a DIDYMO (*m*), a quo PALLADIO exscribitur (*n*); ut non totus novus sit, etsi falsum titulum præfixum gerit.

§. LXIX. *Didymus.*

DIDYMU incerti ævi, a SUIDA dictus Alexandrinus, *Georgicorum* scripsit L. XV. Citatur ab AETIO (*o*), a DIOPHANE (*p*), a FLORENTINO (*q*), a VINDANIO (*r*), & a SOTIONE (*s*), & exscribitur a PALLADIO (*t*). Citat FLORENTINUM (*u*), DEMOCRITUM (*x*), ZOROASTREM. Ut iterum perobscurum sit, citari a DIDYMO FLORENTINUM, & a FLORENTINO DIDYMU. DIDYMU herbarum peritissimus ab AETIO citatur.

Ejus locus (*y*) exstat de tempore, quo frumentum & hordeum ferere convenit; alius de seminibus in contraria ferendis; ut in campestribus nata in montanis feras, & vicissim, quæ etiam nunc recepta (*z*) est opinio, ut tamen alio loco vetet in deteriorem locum plantas transferre (*a*). Porro de areæ præparatione (*b*); de pane absque fermento (*c*); ptisana; fabis (*d*); de viviradicibus transplantandis, ubi Bithyniæ consuetudinem (*e*) citat; de infitione per terebrationem (*f*); de uvis discoloribus (*g*); de conservandis uvis, palea, fœno, in aqua (*h*); de plantario ad Bithynorum morem (*i*).
Vivi-

- (g) L. VII. c. 6.
- (h) L. XV. c. 1.
- (i) Ibid.
- (k) L. XIII. c. 16.
- (l) L. XIII. c. 9.
- (m) L. XI. c. 18.
- (n) Jun.
- (o) L. II. S. 2. c. 15.
- (p) L. V. c. 11. 20. 76.
- (q) L. X. c. 37.
- (r) L. X. c. 43.
- (s) C. 87.
- (t) Mart. 10. Maj. 8. Oct. 21. Nov. 13.
- (u) L. X. c. 71.
- (x) L. IX. c. 7. L. XI. c. 5. 18.
- (y) L. I. c. 14.
- (z) L. II. c. 17.
- (a) L. II. c. 48.
- (b) C. 26.
- (c) L. II. c. 33.
- (d) C. 35.
- (e) L. IV. c. 3.
- (f) L. IV. c. 13.
- (g) C. 14.
- (h) C. 15.
- (i) L. V. c. 3.

Viviradices præstare vult sarmentis (*k*). De perticis: ad amineas vites altiores, in terra sicca (*l*), humiles requiri. Ut optima pix ad dolia in Italia paretur (*m*). De gylatione (*n*). Vinum dulce fieri in Bithynia (*o*), intortis trigelimo ante vindemiam die racemis. Ut dulce multum fervetur, primum exhalatione permiffa (*p*), deinde accurate obturato vase. Vini aminei preparatio, cum aloe, cypero, nardo, cinnamomo (*q*). Olearum plantarium (*r*), quod non valde probat, cum absque eo celerius proveniant. Rationem tamen docet serobum (*s*): tum condiendi modum (*t*) & contusas oleas (*u*), & colymbades in muria conditas (*x*). De palmis adjuvandis (*y*). Augeri colorem punici, si aqua cum lixivio balneorum rigaveris (*z*). De ficum plantatione & cura (*a*). De avellane speciebus (*b*) & plantatione, & mespilorum (*c*), & siliquarum (*d*): breviter ista. Quo tempore ipse inferat arbores (*e*) exponit, & qua cum cura. Superstitiose (*f*) vult vericulis Homericis cavere, ne arbores fructum deficiant. De cupressi plantatione (*g*). De rosarum cultu (*h*). De terra oleribus apta (*i*), & de stercore (*k*): ut varia olera ex eadem radice proveniant, depacta in ovillum stercoreus (*l*). Asparagum ex semine educat (*m*). De feridis medicis viribus (*n*). Animalia etiam habet, totamque adeo domum rusticam. Camelos cursu vidit excellere (*o*), & in Antiochia Camelopardalim (*p*). Aliquot ejusdem

auctoris

- (k) C. 14.
- (l) C. 27.
- (m) L. VI. c. 5. 6.
- (n) L. VI. c. 18.
- (o) L. VII. c. 18.
- (p) L. VII. c. 19.
- (q) L. VIII. c. 22.
- (r) L. IX. c. 5.
- (s) C. 6.
- (t) C. 31.
- (u) C. 32.
- (x) C. 33.
- (y) L. X. c. 6.
- (z) L. X. c. 33.
- (a) C. 45. 46.
- (b) C. 68.
- (c) C. 71.
- (d) C. 72.
- (e) C. 77.
- (f) C. 87.
- (g) L. XI. c. 5.
- (h) C. 18.
- (i) L. XII. c. 3.
- (k) C. 4.
- (l) C. 14.
- (m) C. 18.
- (n) C. 28.
- (o) L. XVI.
- (p) C. ult.

auctores in collectione Mulomedicorum sunt capita. Citatur etiam ejus codex de lignis varii generis, qui in Bibliotheca regia Par. exstat (q), certe in VOSSIANA. Adparet in Bithynia vixisse.

§. LXX. *Paxamus.*

PAXAMUS *de arte culinaria* (r) scripsit; tum *de arte tinctoria*; & *de rusticis* libros duos (s). PAXAMUM dicimus, qui ante COLUMELLAM vixit. Verum noster citat NESTOREM (t), quem NEEDHAMUS sub ALEXANDRO SEVERO ponit, neque adeo a COLUMELLA & ATHENÆO citari potuit. A PALLADIO citatur (u), ut ante seculum V. ponendus sit. Citatur a TARENTINO (x). Multa ex COLUMELLA habet.

In *Geponicis* multa ex *Georgicis* PAXAMI, ut videtur, conservata supersunt, de Orobanches noxa & Lolii (y); de vite unguentaria (z); de secunda pampinatione (a) quæ 30. diebus ante vindemiam fit. Vappescere vina circa initia hiemis (b), aut florente vite. De olearum (c) messe, & olei expressione. Ut aridæ ficus (d) integræ in dolio ferventur. Circumfossis (e) radicibus & stercore suillo adfuso punica fieri dulcia. Amygdali insitio (f) & cura arborum (g). De Brassica, longum caput, & de viribus ejus oleris medicis (h). Caucalides diureticæ (i). Animalia etiam habet.

§. LXXI. *Damogeron.*

DAMOGERON PAXAMUM citat (k), ignotus cæterum auctor; a PALLADIO passim (l) exscriptus; & a collectore *Geponicorum* citatus (m). Docet

ut

- (q) FAERIC.
- (r) SUIDAS, POLLUX L. VI. c. 70. ATHENÆUS L. IX. COLUMELLA L. XII.
- (s) Plures, nam tertius dicitur L. X. c. 34.
- (t) L. XII. c. 16.
- (u) Mart. 10. Aug. 8. Oct. 14.
- (x) L. XX. c. 6.
- (y) L. II. c. 43.
- (z) L. IV. c. 9.
- (a) L. V. c. 29.
- (b) L. VII. c. 10.
- (c) L. IX. c. 17.
- (d) L. X. c. 54.
- (e) C. 34.
- (f) C. 62.
- (g) C. 84.
- (h) L. XII. c. 17.
- (i) C. 32.
- (k) L. X. c. 12.
- (l) Januar. 15. Octobr. 12, 14.
- (m) L. XI. c. 30.

ut hordeum diu fervetur (*n*), aut farina: sed illud quidem fatetur (*o*) veterascendo amarum fieri. De putatione vitium (*p*) sollicitè agit, & de sarmentis in fossa binis (*q*). De corrigenda vite morbida (*r*). Panaceam describit duraturas facturam uvas, quam aloë, cassia, crocus & spica nardi, ingrediuntur (*s*). Ut vinum vetus facias ex novo, amaris fere testis veteri vino imbutis (*t*). Oleum ex terebinthi tuso fructu (*u*), ut fiat. Oleum ut fiat Hispanico simile (*x*), coquendo cum aqua & sale, admitto succo foliorum olivæ. De pistaciorum plantatione (*y*). Castanea ut plantetur (*z*): eam arborem frigidis gaudere. De nucum plantatione (*a*). Arborem terebra perforat, ut fructum det meliorem: experimentum suum citat (*b*), ut nucum in terebinthum feliciter infoliaverit, & magnas sit nactus arbores. Hederam nigram appensam ad splenis mala valere (*c*). De malvæ viribus medicis (*d*). De Silymbrio, quod sub terra nutriatur (*e*). Animalia non habet.

§. LXXII. *Tarentinus.*

TARENTINUS Geoponicorum ab editore putatur HERACLIDES esse. Id quidem fieri non potest. A DIOPHANE citatur, quem ostendimus posterioris ævi esse, deinde exscribitur a PALLADIO (*f*). HIEROCLE prior est, a quo citetur (*g*), qui idem, ABSYRTUM cum citet, seculi V. est. Citat etiam PAXAMUM, & DEMOCRITUM (*i*), & DIOPHANEM (*k*).

Ejus existat locus de seminibus ferendis (*l*), de frumento sub terram recondendo (*m*), insperfo cinere, aut pravi odoris herbis. De uvæ in myrtum

(*n*) L. II. c. 30.

(*o*) C. 31.

(*p*) L. V. c. 21.

(*q*) C. 22.

(*r*) C. 37.

(*s*) L. VII. c. 13.

(*t*) C. 24.

(*u*) L. IX. c. 18.

(*x*) C. 26.

(*y*) L. X. c. 12.

(*z*) C. 63.

(*a*) C. 64. 65.

(*b*) C. 65.

(*c*) L. XI. c. 30.

(*d*) L. XII. c. 12.

(*e*) C. 35.

(*f*) Novembr. 19. 20. 21.

(*g*) *Hippiatr. prozm.*

(*i*) L. XX. c. 6.

(*k*) L. XIII. c. 9.

(*l*) L. II. c. 12.

(*m*) C. 27.

tum infitione (*u*), & præcocius uvis ex infitione in cerasum (*o*) procuratur, & ferotinis (*p*). Vinum acescens corrigit, olla nova in dolium demissa (*q*). Olei depuratio quæ sale (*r*) fit, & nuce præusta, aut infusa cum sale cera, aliisve modis (*s*). De infitione pirorum (*t*), etiam in terebinthum, & morum. De violarum plantatione, Romanos ad menses (*u*). Ut fungi obtineri possint: non bene absque femine tentat (*x*). Animalia etiam habet, superstitione, & piscium capturam.

§. LXXIII. *Diophanes.*

DIOPHANES Nicensis in VARRONIS (*y*) & COLUMELLÆ censu rusticorum habetur; coævus JULIO CÆSARI. Idem MAGONEM in compendium sex librorum redegit, misitque DEJOTARO (*z*). Tertium librum citat FLORENTINUS (*a*). Verum noster multo nuperior, & DIDYMU citat (*b*), & FLORENTINUM (*c*), & PLUTARCHUM (*d*), & APULEJUM (*e*), & TARENTINUM (*f*), & ZOROASTREM (*g*), ut multo recentioris esse ævi necesse sit.

Ejus existat de aqua colligenda & emendanda locus apud GEOPONICOS (*h*). Ex terra in aqua soluta, exque ejus odore, & sapore, vult præfagire, quale vinum ea vinca sit datura (*i*). Vana aliqua de avertenda pruinae (*k*) noxa. De paranda fepe viva (*l*). De maturitate uvarum (*m*), ut mustum in dolia condire oporteat (*n*). Nigram uvam valentius vinum dare (*o*). De pistaciis plan-

S 2

- (n) L. IV. c. 4.
- (o) C. 5.
- (p) C. 6.
- (q) L. VII. c. 16.
- (r) L. IX. c. 21.
- (s) C. 22. 23. 24.
- (t) L. X. c. 24.
- (u) L. XI. c. 23.
- (x) L. XII. c. 41.
- (y) VARRO L. I. init.
- (z) COLUMELLA L. I. PLIN. L. VIII.
- (a) Geopon L. V. c. 15. L. XI. c. 26.
- (b) L. X. c. 11. 20. 76.
- (c) L. X. c. 76. L. XIII. c. 9.
- (d) L. XIII. c. 9.
- (e) Ibid.
- (f) Ibid.
- (g) Ibid.
- (h) L. II. c. 7.
- (i) L. V. c. 7.
- (k) C. 31. 32.
- (l) C. 44.
- (m) C. 45.
- (n) L. VI. c. 12.
- (o) L. VII. c. 3.

p'antandis (p). Mala in citrum inserta toto anno (q) fructum ferre. De pirorum (r) & cydoniorum (s) plantatione. De arboribus (t) que in se invicem possint inferi; ficus in morum & platanum; morus etiam in malum & piratrum, & populum albam, unde alba mora; pirus in morum, rubra latura pira. Mala in cydoniam optime. Præcox in damascenam & amygdalis. Citrum infoliationem non admittere. Blattas ventre ovillo (u) colligit, ut perdat. Animalia etiam adigit. Caput de abigendis scorpionibus est inter mulomedicos.

§. LXXIV. *Leontinus.*

LEONTIUS vel LEONTINUS, incerti ævi auctor, quem editor Geoponicorum suspicatur seculi esse JUSTINIANEI (x): sed tota collectio antiquior est.

De seminibus diversorum cerealium & leguminum (y) in propriam terram ferendis. Uvas acerbas, aut corruptas, aqua ad mustum addita vult corrigere (z). De aliis, præter vinum, potubus inebriantibus, & varia cerevisia (a). Sapa optima ex croco cum multo cocto (b). De plantatione olearum & de ferobibus (c). De ficu sananda (d), & inferenda (e). De arborum falce purgandarum cura (f). De palmarum plantatione (g). De Iridis cultu (h). Pulegii vires ad lippitudinem (i). Animalia etiam cortina adigit. Summam ejus inter Geoponicos auctoritatem esse PHOTIUS (k), qui LEONTA vocat.

§. LXXV. *Fronto.*

FRONTO Emisenus Rhetor fuit (l), & alius, Romanus vir ill. De nostro non constat.

Domum

- (p) L. X. c. 11.
- (q) C. 20.
- (r) C. 23.
- (s) C. 25.
- (t) C. 76.
- (u) L. XII. c. 9.
- (x) *Proleg.* p. XIII.
- (y) L. II. c. 13.
- (z) C. 47.
- (a) L. VII. c. 34.
- (b) L. VIII. c. 32.
- (c) L. X. c. 11.
- (d) C. 50.
- (e) C. 52.
- (f) C. 78.
- (g) C. 4.
- (h) L. XI. c. 21.
- (i) L. XII. c. 33.
- (k) p. 350.
- (l) *SWIDAS.*

Domum rusticam videtur scripsisse. Exscribit eum PALLADIUS (*m*). Vinum gypso, & sale condit (*n*), ne acefcat, & cinere, aliisque artibus; albuminibus ovorum reddit limpidum (*o*); Altheæ radice arefacta, rasa, intrita facit, ut multam aquam ferat (*p*). Animalia & canes habet.

Duo FRONTONES citantur ab ABSYRTO, ad quos literas dederⁱt.

§. LXXVI. *Anatolius.*

ANATOLIUS nullam certam ob causam pro eo habetur, qui THEODOSII magister fuit, SUIDÆ dictus. Noster SOTIONE tamen nuperior est, quem citet (*q*); PALLADIUS eum exscribit (*r*).

Lunæ phases observat (*s*). De plantando palmeto (*t*). De fossione (*u*), pastinatione (*x*), & stercorationis modo (*y*). De lora paranda (*z*). De citrii plantatione (*a*) a talea, & a clavo. Qua cura magnæ arbores (*b*) transplantentur. Ut rubra Lilia fiant (*c*), ex bulbis caulinis in fæce vini nigri maceratis. Plura etiam Lilia haberi, si plures deposueris bulbillos. Raphanum & rapam (*d*) a pulcibus infestatam defendi, si in fucco Sempervivi macerentur, aut Cucumeris sylvestris. Bulbi ut magni (*e*) habeantur. De animalibus, & universa adeo domo rustica scripsit, & de morbis animalium cortinorum.

Frequens est inter mulomedicos RUELLII.

Fragmentum *Ναπουλειου*, sed legit ANATOLII, exstat in *Bibliotheca Græca* FABRICII (*f*) ex RENDORPHII communicatione, cum Commentariis. Innumerales illas animalium curationes continet, quas a Natura edocta in se ipsis suscipiunt.

(m) Octobr. 14.

(n) L. VII. c. 12.

(o) C. 22.

(p) C. 23.

(q) L. V. c. 10.

(r) Januar. 15. Mart. 10. 11. Septembr. 3.

(s) C. 10.

(t) L. V. c. 19.

(u) C. 25.

(x) C. 26.

(y) Ibid.

(z) L. VI. c. 13.

(a) L. X. c. 8.

(b) C. 85.

(c) L. XI. c. 20.

(d) L. XII. c. 7.

(e) C. 36.

(f) L. IV. P. ult. c. 29.

§. LXXVII. *Berytius.*

BERYTIIUS *Geoponicorum*, habetur ab editore pro HERMIPPO BERYTIO (g), libertino, PHILONIS BYBLII discipulo, qui, temporibus ADRIANI Imperatoris vixit. Sed noster vix ADRIANO imperante vixerit, qui ex APULIJO (h) *superstitiosum* locum citet, quem putes esse Madaurentis Apuleji. Et iste quidem ANTONINIS regnantibus vixit.

Noster medicamentorum nonnullorum auctor est: & scripsit de conservandis uvis (i). Recte monet, nihil ferendum in vinea (k). De rubigine vana aliqua (l). Coi vini præparatio; coquebatur cum aquæ marinæ quarta parte, etiam cum aromatibus (m). Ut punica diu incorrupta serventur (n). Mora alba fieri, si ramus in populum (o) albam inseratur. Ex seminibus dissolutis crescere, præstare taleam. De scilla prælagium vanum (p). De animalibus etiam egit cicuribus. Est inter mulomedicos caput BERYTH de fuggandis muscis. PALLADIUS aliqua ex eo habet (q).

§. LXXVIII. *Vindanius.*

VINDANIUS PHOTII, VINDANIONIUS dictus in *Geoponicis*, ignotus, & incerti ævi auctor.

Ariditatem fructus in vite vult deradendo & insperso sanare cinere (r). Vini medicati formula (s). De zizyphorum (t) plantatione & conservatione. Super tegulas ut olera proveniant in horto non irriguo (u).

Mire nos hic turbat PHOTIUS (x), qui unum nomen facit VINDANI ANATOLII BERYTH, cujus sint *Georgicorum* L. XII. Addit ex scriptis DEMOCRITI, AFRICANI, TARENTINI, APULEJI, FLORENTIS (FLORENTINI), VALENTIS (y), & vel maxime ex DIOPHANIS *Paradoxis* hunc scriptorem sua fuisse.

PAMPHILUM non repetimus (*).

§. LXXIX.

- (g) SUIDAS.
- (h) L. V. c. 33.
- (i) *Geopon.* II. c. 11.
- (k) L. V. c. 11.
- (l) C. 33.
- (m) L. VIII. c. 24.
- (n) L. X. c. 38.
- (o) C. 69.
- (p) L. XII. c. 37.
- (q) Mart. 10. Maj. 9.
- (r) L. IV. c. 34.
- (s) L. VII. c. 36.
- (t) L. X. c. 43. 44.
- (u) L. XII. c. 5.
- (x) p. 350.
- (y) Is in nostra collectione desideratur.
- (*) P. 47.

§. LXXIX. *Geoponici.*

Γεωπονικά. Geoponicorum, seu de re rustica L. XX. CASSIANO BASSO scholastico collectore antea CONSTANTINO Porphyrogenetæ inscripti Græco latini, M. S. contulit, prolegomena notas & indices adjunxit PETRUS NEEDHAM Cantabrigiæ anno 1704. 8°. *

Ita mea editio audit, ad quam plusculos codices M. S. & notulas manu doctorum virorum consignatas EDITOR adhibuit. Adjecit *lectiones variantes* plusculas, notas paucas: & utilem catalogum auctorum, qui a CASSIANO collecti sunt. Non nimis emendata est editio, passim legi vitia, ut *ἐμν* loco *θυμν*.

Priores editiones sunt Græcæ Venet. 1538. 8°. FALC. Basileæ anno 1539. 8°. * curante J. Alexandro BRASSICANO.

Latine CORNARIO vertente 1538. 8°. Basileæ 1540. 8°. * Colonia anno 1543. 8°. vertente ultimos 8 libros Andrea LACUNA & CORNARIUM passim corrigente, cum titulo CASSII DIONYSII Uticensis *de agricultura* L. XX. male, cum tot nuperi auctores in hac collectione citentur.

Italice ex PETRI LAURI versione Venet. anno 1542. 8°. 1554. 8°.

Gallice vertente ANTONIO PIERRE Lugduni anno 1557. 12°. FALC. & ex mēis notis Paris 1550. 8°. tum 1545. 8°. FALC.

Germanice vertente Michaelē HERR ex recognitione Lud. RABI Argent. anno 1566. 8°. FABRIC. Basil. 1622. 8°.

M. S. codex Græcus in Bibliotheca Vindobonensi exstat (2). Alii Parisiis in Bibliotheca regia II. n. 1995. 2313. & Neapoli in B. S. JOH. CARBONARA in B. PRÆS. de MESME & in VOSSIANA græce MONTF.

Auctor operis incertus est. In *proæmio* dicitur CONSTANTINUM Regem, non alia nota designatum, conquisitis undique hujus argumenti libris hos Commentarios scripsisse. Fieri etiam potuit, ut antiquior collectio, CONSTANTINI ævo recensita, vel aucta, vel etiam diminuta fuerit. Ita præfixo AUGUSTI nomine factum est, ut ea de Apio ex CONSTANTINO SERAPION citaverit, quæ in *Geoponicis* reperiuntur. POGONATO CORNARIUS tribuit. PHOTIO cæterum juniores CONSTANTINI, auctores ejus collectionis non possunt fuisse, quam PHOTIUS citet. Alibi collector dicitur CASSIANUS, Bithynus, ex villa Maratonymo natus. Et certum est, ad Bithyniam fere hic revocari, quæ de re rustica ab aliis dicuntur (a), maximamque libri partem tribui FLORENTINO. Neque tamen potest pro eo collectore haberi. Nam cum mature vixisse ostendimus, & Christiana varia in collectione citantur, & demum I. & II. Liber Georgicorum
FLOREN-

(2) LAMBECC. L. V. P. 2. p. 163, 164.

(a) L. XIII. c. 5, & 6.

FLORENTINI a collectore citatur, ut alieni auctoris (b). Neque ad CONSTANTINI aut Porphyrogeniti aut POGONATI avum pertinet, cum hæc ipsa collectio innumeris locis a PALLADIO describitur, quem auctorem nemo post initium sæculi V. ponit. Cum vero PALLADIUS Græcorum nomine nostros GEOPONICOS intelligat, neque tamen omnia in nostris reperiantur, quæ suis Græcis PALLADIUS tribuit, persuasum est Cl. viro, nos fragmenta mera prisce operis possidere, quæ CASSIANUS BASSUS collegerit (c).

Cæterum Geoponicorum collectio integra *domus est rustica*, ut nulla pars fere agri omittatur: pretiosum utique opus, etsi plurima vanissima continet, in quo plurimos scriptores non alias superfluitates conservatos habeamus, Vulgarium scriptorum præter VARRONEM & DIOSCORIDEM vix quemquam citat.

L. I. est astronomicus, continet etiam præfagia tempestatum, ventos, & Jovis mirificum dodecennium, hoc ex ZOROASTRE. Pleraque tamen ad rem herbariam pertinent.

Libro II. agitur de variis plantis humidum solum prodentibus: de conferendis arboribus. De seminandi diversa ratione, & temporibus ferendi, & electione, de modo efficiendi, ut semina fecunda sint, de horæis fructibus, & conservando frumento: de pane, ptisana, fabis, cicere, lente, milio, lupino, aliis leguminibus; de Orobanche herba.

L. III. Opera rustica per menses enarrantur. Intercurrit præparatio Alicæ, Tragi, ptisanæ.

L. IV. est de vitibus, earam cultu, de uvis medicatis, de insitione varia.

L. V. pergitur de vitibus, earum cura, putatione, variis laboribus, plantandis arundinibus.

L. VI. de torcolare, doliis, conservando musto, de lora.

L. VII. de vinorum varietate, & cura, & emendatione.

L. VIII. de vinis medicatis ex DIOSCORIDE: de aceto, ejusque augendo robore, & aceto medicato.

L. IX. de oleæ cultu, de ejus in vitem insitione, cura servandi olei, perficiendo oleo, & condiendis olivis.

L. X. de horto: de palmarum cultu; de plantandis citriis, duracinis, malis, piris, cydoniis, punicis, prunis, cerasis, zizyphis, ficibus, amygdalis, nucibus, melspis, siliquis, avellanis, moris; de arboribus plantandis & conservandis.

L. XI. Fabulæ de arboribus varix, & laudes; de cultu lauri, cypressi, myrti, pini, lentisci, salicis, filicis, dendrolibani, rosæ. De Lilio, Iride, Viola, Narcisso, Croco, Ocimo, Hedera.

L. XII.

(b) L. IV. c. 8.

(c) PALLADIUS *Gest.* II. p. 990.

L. XII. denuo, quæ Constantinopoli quovis mense ferere conveniat. Hortensia, olera, lactuca, beta, brassica, asparagus, cucumeres, raphanus, apium, ruta, eruca, nasturtium, iintybus, porra, allia, cepe, caucalides, sisymbrium, lapatum, fungi.

L. XIII. est de animalibus noxiis, non hujus loci.

L. XIV. de columbis & avibus.

L. XV. Physicæ sympathiæ & antipathiæ. Multa hic potissimum fabulosa: tum de apibus, & melle.

L. XVI. De equis. Hic veterinaria.

L. XVII. de vaccis, admissione boum, armentorum morbis.

L. XVIII. de ovibus, capris, ovium morbis, lacte.

L. XIX. de canibus, suis.

L. XX. de piscibus, de esca ad varios pisces capiendos, copiosissime ista, & de garo.

Auctores rei agrarie, legesque variae, quas edidit GOES Amstelodami anno 1674. 4°, nihil faciunt ad rem nostram.

§. LXXX. *Gargilius Martialis.*

Addam his Græcis GARGILIUM MARTIALEM, latinum, frequenter a PALLADIO citatum, aque CASSIODORO laudatum, quem vir non ignarus *de hortis* pulcherrime scripsisse dicat (*d*). Ejus codex dicitur apud VOSSIIUM (*e*) fuisse, *de boum cura*. Virides nuces ait, suo experimento, liberas putaminibus, in melle demersas, post annum virides superesse, mel vero arteriacum fieri (*f*). Ut cucumeres in fictili figurentur, ut sine semine fiant (*g*), quæ etiam in Geoponicis redeunt. In Assyria citros poma ferre (*h*), neque unquam iis carere. Ut punica maxima autumnio poma ferat, si obruto circa terram fictili vase claudatur, & ad palum adligetur (*i*). Ut ficus, persica, olea, inoculentur, quod iis folis arboribus conveniat (*k*).

Ejus de mulomedicina libellum editurum se promittit RHODIUS (*l*), & fragmentum dat in rusticis suis GESNERUS. Codex exstat in VOSSIANA.

§. LXXXI.

(d) FABRIC. B. LAT. p. 461.

(e) Ibid.

(f) Januar. tit. 16.

(g) Mart. tit. 9.

(h) Ibid.

(i) Maj. tit. 6.

(k) Jun. tit. 6.

(l) In Lexico SCRIBONIANO.

§. LXXXI. *Apicius.*

CAELII APICII de arte coquinaria L. X. Hoc opus solum de inānitis illis *οὐδαμῶς* veterum superest. Auctor ignoratur, neque enim ullus potest esse trium APICIORUM, GURGITUM & GANEONUM, quorum historia meminit. Etli enim eorum ultimus ostrea ad TRAJANUM in Parthide militantem misit, & in nostro opere artificium recensetur, quo ostrea conservantur (m), multa sunt tamen quæ faciunt, ut posterioris ævi esse cum LISTERO persuadear. Adnotavit vir cl. Illicia (n) ex piscibus apud APICIUM passim describi; sed ea Illicia HELIOGABALI esse inventum recte monet, quem VARIi nomine LAMPRIDIUS (o) citat: sed porro APICIUS Conchiclam COMMODIANAM ex pisce describit, cum COMMODUS legumina cocta in cœnas reduxisse dicatur (p). Plistaci (q) inter aves edules cum Phœnicoptero meminit, quam ipsam avem HELIOGABALUS inter (r) cibos receperit. Porcellum Cellinianum describit, a CLUDIO CELSINO SEVERI æquali (s) dictum. Imo vero Hædus seu agnus *Syringatus*, etiam magis ferrei ævi videtur, ex inficeta græci verbi in latinum metamorphosi. Denique legas in voces *super hædum componis in verbo*. & *omentum charta cooperies*. quæ vox (zerbus) ni fallor est Arabica (t), omentum denotat. Stylus, si emendatior esset, non fuit pessimus. Corruptus cæterum codex, & passim ab editoribus non intellectus. Ita Olisatra procul dubio Olus atrum erit (u).

Cæterum, etli ubique olera & condimenta ex plantis sumta dicuntur, tamen liber III. peculiariter *cespitos* audit, & hortensium præparationem describit. Pisante APICIO (x) dictæ longe differunt a simplici illa HIPPOCRATICA, & cum variis acribus decoquuntur.

Editio I. Mediolani prodit a 1490. 4°. & 1498. 4°. tum Venetiis 4°. absque anno, & Venetiis anno 1504. 4°. (LISTER nam alias lego 1503. MEAD.). Deinde *Albanus* TORINUS APICIUM recudit, adjutus duobus codicibus M. S. & passim pro suo judicio emendavit, Basileæ anno 1541. 4°. cum PLATINA & aliis, (ubi tres libri numerantur). Ea editio eodem anno Lugduni recens fuit GESNER. *Gabriel* vero HUMELBERGIUS Tiguri anno 1542. 4°. aliam editionem dedit, modestior & minus in emendando audax. Deinde *Martinus* LISTER, cum HUMELBERGII & C. BARTHII, atque SALMASII notis
Londini

(m) L. I. c. 12.

(n) L. II. c. 1.

(o) Vit. HELIOGABALI.

(p) LAMPRIDIUS in vit.

(q) L. VI. c. 7.

(r) LAMPRIDIUS.

(s) L. VIII. c. 7.

(t) L. VIII. c. 6.

(u) L. III. c. 12.

(x) L. IV. c. 4.

Londini anno 1705. 8°. APICIUM reddidit quæ editio Amstelodami anno 1709. 8°. recusa fuit. *

Multo uberiores HUMELBERGII sunt adnotationes, quarum exiguum partem LISTERUS conservavit. Fuisse enim illæ sunt, & aliæ ad emendationem vocum pertinent, quam & ex analogia & ex ingenio, & ex collato vetusto exemplari Vir Cl. sumsit: aliæ ad illustrationem faciunt, diligenter enim HUMELBERGIUS auctores rusticos, PLINIUMQUE & alios cum CAELIANIS confert, ut vocum sepe difficultium sensus eruatur.

Codex M.S. in *Bibliotheca Medicea* servatur, & in VOSSIANA.

§. LXXXII. *Celius Aurelianus.*

CAELIUS AURELIANUS ex Sicca Venerea Africae urbe natus, acer defensor sectæ methodicæ. SORANI admirator, Romæ vixisse videtur, cum mores gentis, victusque modum, & alimenta, & vina & mensuras Romanas ubique memoret, nihilque de suæ Africae peculiaribus fructibus immisceat. Quo tempore vixerit, valde obscurum est: stylo usus est adeo barbaro, ut non ad quintum seculum, ex REINESII sententia, sed ad octavum & decimum relegare possis: sunt tamen, quæ faciunt, ut antiquiorem putem. Nihil habet, quod christianam religionem sapiat, non vixit adeo serius, quam seculo ad summum quinto. Neminem citat, qui sit GALENO junior, cum multos Scriptores citet, & in iis medicis recensendis & carpendis perpetuo versetur, qui vixerunt ab HIPPOCRATE ad ARCHIGENEM. Medicamenta primo a GALENO seculo celebrata ubique citat, nulla mentione facta nuperiorum, neque morbos habet ORIBASIO (y) primum dictos, aut peltis memoriam, quæ adeo gravis JUSTINIANO regnante Orbi incubuit. Denique integro capite morbum, ut frequentissimum, describit, quem veteres *mollitiem* (z) vocabant, & qui HELIOGABALI exemplo inclaruerat, apud priores Satyrarum scriptores sepius exagitatus. Eum partim bella perpetua minuerunt, quæ Romanum Orbem concusserunt, partim religio christiana extirpavit.

Non longe adeo post ea tempora CAELIUM reposuerim, & potuit in remota provincia natus barbare scripsisse, cum præterea voces ei non occurrerent, quibus SORANI sui Placita apte redderet, quem *latinizandum* (a) susceperat, ipse parum Græcus (b). Antiquos ergo Scriptores solos citat, cum SORANUM reddat, qui non potuit nuperiores citasse.

Praxin equidem Clinicam AURELIANUS descripsit, interspersit autem, ut alii medici, herbarum usum & memoriam, etiam neque compositiones neglexit,

T 2

(y) Lycanthropiam.

(z) *Chron.* IV. c. 9.

(a) *Acut.* Lib. II. c. II.

(b) Ostendit REINESIUS *var. lect.* L. III. Lepida cyprina pro aeris squama *Chron.* III. c. 8.

glexit, de quibus proprio libros edidit (c). Caricariam herbam inter adstringentes habet, & clysteri ad coeliacam admiscet (d), & *calicari* caprum pascit, cujus lac exhibeat (e), nusquam dicta alibi. Emendant, ut sit *Calycularia*, forte *Parietaria*. Strobili dec. sto ad morbos pectoris multum utitur (f). Helleborum raphano inferebat, per noctem, altero mane raphanum (g) propinabat. Fusaum tussilaginis per infundibulum a catarrhois admittendum LUCIUS (h) suadebat, CELSIUS rejicit. Inter adstringentia, cum Polio, & Gentiana, Maer receisset (i): ita Afrutii (k) meminit inter sternutamenta. In hydropo veratrum (l) dedit & Euphorbium, & æris squamam, cum cæterum æria medicamenta damnare soleat. Capræ lac variis herbis pastæ suadet, etiam ut DAMOCRATES Lentisco (m).

Editiones alias recensere: utor Amstelodamensi anni 1722. 4°. quæ est alterius anni 1709. ibidem editæ repetitio. Curam ejus gesserat J. Conradus AMMAN. Accesserunt notæ Theodori ab ALMELOVEEN.

Bucolicos & Venaticos omitto.

LIBANII sophistæ, JULIANI amici, *laudatio agriculturae* hæcenus huc pertinet, quæ Græce & Latine Parisiis anno 1602. 8°. & 1606. fol. prodit, tum *læus Palmæ & Pomi*, cum horti descriptione Parisiis anno 1621. 8°. edita. Codex M.S: est in B. Vat.

§. LXXXIII. Oribasius.

Seculi quarti auctor, cum universi artifices & inter eos medici, post M. ANTONINUM rarefiant.

ORIBASIVS Pergamenus, JULIANI CÆSARIS archiater & amicus, auxiliorum empiricus collector, superstitiosus sæpe & vanus, ut in laudibus stercoreis lupi (n), cujus utilitatem vult ipse adnotasse. Plantarum etiam usum a forma separavit (o). Primum desiderante Imperatore, cum una in Gallia esset, collectionem ex veterum monumentis collegit septuaginta libris, quorum multi perierunt; septemdecim tamen fere ad nos pervenerunt, ideo pretiosi, quod amissa alioquin scriptorum deperditorum loca multa conferrent.

Pertinent autem huc ex libro I. qui ad diætam pertinet ATHENÆI fragmenta de tritici pane, hordeo.

In

(c) *Chron.* II. c. 3. & in responsionibus *Chron.* III. c. 4. & L. IV. c. 3.

(d) *Chron.* II. c. 6.

(e) *Chron.* IV. c. 3.

(f) *Chron.* II. c. 13. 14.

(g) *Chron.* II. c. 1.

(h) *Chron.* II. c. 7.

(i) *Chron.* II. c. 13.

(k) *Chron.* I. c. 4.

(l) *Chron.* III. c. 8.

(m) *Chron.* IV. c. 3.

(n) *Synops.* L. IV.

(o) *Phorcius* p. 400. 401.

In L. II. Ex RUFO de ficibus, de melle in L. IV. de parandis eduliis, de aquis. L. V. de vino, de sapa, de potu ex vinaceis: L. VII. de purgantibus.

In L. V. ex ANTILLO de alimentis ægrotorum, ex GALENO de vino. L. VIII. de Elleboro. Lib. IX. de fustibus, collyriis, infusionibus, malaginatibus, acopis, sternutamentis, unctionibus.

In Libro V. ex PHILAGRIO de potionibus suavis, de apomelite, de capitum papaverum confectione.

Ex eodem libro quinto ex PHILOTIMO de potione ante & post cibum.

In L. VIII. ARCHIGENIS locus, ut præparandi sint, qui helleborum fumant, & qui ex raphano vomunt, deque dando Helleboro. L. etiam VIII. de purgantibus in febre.

In L. VIII. ex CTESIO de Elleboro.

Pariter in L. VIII. ex LYCO de dysentericorum clysteribus, & de leniter alvum ducentibus. L. IX. de cataplasmatibus ex pane & variis herbis.

L. VIII. Iterum de leniter alvum ducentibus.

L. VIII. PHILUMENI varia ad oculorum mala.

L. IX. ex SABINO de herbis salubribus & insalubribus.

Liber undecimus, duodecimus, & decimus tertius ex DIOSCORIDE sumti sunt, eodem servato ordine.

Liber XIV. ex GALENO, plantæ secundum gradus qualitatum, deinde secundum qualitates suas secundas seu effectus, quos in corpore humano exercent.

L. XIV. ex ZOPYRO de apophlegmatifinis, diureticis, arteriacis, sudoriferis, acris & septicis, adstringentibus, lac cientibus & emmenagogis.

L. XV. ex GALENO, de simplicium medicamentorum qualitatibus.

Secundum opus ORIBASII sunt *Synopses ad filium EUSTACHIUM* libri IX. Ex præfatione adparet, nuperiorem esse collectionem, & ejus quasi compendium. Magna pars argumenti est botanici. L. I. a c. 16. est purgantium medicamentorum. Libro II. plurimæ plantæ continentur secundum alphabetum, in classes juxta vires medicas dispositæ, selectus etiam additur, notæque boni medicamenti. L. III. composita habet, pleraque aut omnia ex GALENO, quorum plurima de plantarum classe sunt. Emplastra ex venenatis stirpibus veteres non ignorarunt, ut ex Doryenio & Mandragora. L. IV. facultates habet alimentorum, potissimum secundum eorum vires, quas in corpore humano exercent. Reliqui libri ad curandos morbos pertinent.

EJUSDEM de facile parabilibus medicamentis ad EUNAPIUM. Fere RUFUM se ait sequi. Libro I. agit de facultatibus alimentorum, eaque fere secundum

dum classis dispositus. Libro II. secundum literas alphabeti, adjectis viribus, fere ex GALENO. In fine tamen ad classes redit. Duo reliqui libri sunt Clinici. & medicamenta etiam composita continent; multa ex GALENO Libri III. & IV. sunt fere VIII. & IX. Synopses.

Libet de equorum medicina (p) erat in *Michaelis* CANTACUZENI bibliotheca.

Editiones hic non persequor.

Totum opus reperitur latine inter principes STEPHANI.

Latine *collationum* libri XV. priores, cum XXIV. & XXV. Venetiis 1596. Basileæ prodierunt anno 1557. 8°. vertente RASARIO, & Paris anno 1555. 8°.

Libri X. M.S. in Bibl. Paris. exstant II. n. 2190.

Et libri XV. II. n. 2189. nuperi codices.

Synopsis ad EUSTACHIUM prodit Vener. apud ALDUM anno 1554. 8°. * Paris anno 1558. * FABRIC. Basileæ anno 1557. 8°. *

RASARIUSA NACHO SAMICHELLIO codicem habuit, quem ex Græcis tetulerat. Codex etiam M.S. exstat Vindobonæ (q); tum excerpti ex ORIBASIO. Codex alius in *Bibl. Reg. Paris* II. n. 2188. & in *Medicea* & I. MORI.

Euporiston L. IV. ad EUNAPIUM Basileæ anno 1529. fol. SEQUIER. Venet. anno 1558. 8°. * demum cum HILDEGARDI & c. Argent. anno 1533. fol. SEQUIER. & 1544. fol. FABRIC. Codex M.S. est in *Bibl. Reg. Londin.* 212. & in Regia Parisina. II. n. 2177. & in MEDICEA.

Fragmentum de ratione victus per totum annum prodit seorsim cum SORANO & aliis Basileæ anno 1528. fol.

Græce exigua pars operum, & præter anatomica & chirurgica Libri I. caput 14. & capita sex priora Libri V. prodierunt AUGUSTINO RICCIO curante Romæ anno 1543. 8°. Codex L. XXIV. & XXV. est in B. ESCUR.

MACROBIUS in saturalibus aliqua ad historiam medicinæ, & paucula ad plantas habet.

§. LXXXIV. *Euporista Galeno adscripta.*

Euporista s. *de medicamentis parabilibus* libros GALENO vulgo adscriptos hic recensco, qui adeo manifesto alterius sint auctoris. A tertio incipio, quem JUNIUS PAULUS CRASSUS latine vertit. In eo GALENUS passim citatur. Deinde remedia singula suppositionis plena passim præscribuntur, ut cervi cornu & candela super Panis Dei facellum posita, hæc incensa. Notarius re-
glus

(p) VERDIER. p. 62.

(q) LAMBEC. L. II. c. 98.

gius, qui dicitur, tempora Byzantina indicat; Panis Dei facellum superstitem Paganorum religionem. Quare huc ponere visum.

Liber ad CLAUDIANUM SOLONEM archiatrum, viri nomen in genuinis libris GALENI nusquam reperiundum, aliquanto minus malus est, quæ & ipsum J. P. CRASSUS latine vertit. Medicamenta proponit a capite ad calcem: sed ad empiricorum morem, nulla causarum & temporum distinctione facta, quod vitium GALENUS in veteribus acriter carpit. Acanthum romanis triadumæam dici, innuit deteriora tempora: superstitiosa etiam & GALENO indigna reperias, septem flores leucanthemi, & galli guttur ustum adversus urinæ incontinentiam: experimentum absurdum, cum hordeo & tritico factum, quæ lotio feminæ gravidæ conspergit; ita marem gærere docet, si triticum prius pullulavit, feminam si hordeum.

Liber denique ad GLAUCONEM primum ab HUBERTO BARLANDO conversus aliquanto magis ad GALENICAM accedit, remedia habet magis probabilia, causarum aliquam distinctionem, frequentem citationem ANCHIGENIS, periapta, quæ novimus GALENO non displicuisse, inter ea nuper celebratam ad capitis dolus verbenam. Morbos etiam a capite ad calcem recensit, & ea medicamenta, fere ex plantis. Non placet tamen illud *aliud & aliud*, GALENI prudentia indignum, qui alia aliis non æqualia, sed præstantiora definisset. Neque finit genuinum esse testimonium ORIBASII.

§. LXXXV. *Vindicianus.*

Præceptor PRISCIANI, Africæ PROCONSUL (r), Archiater VALENTINIANI, nihil admodum reliquit, nisi Poëmation ad eum spectet, quod alii MARCELLO tribuunt, cujus ad calcem edi solet, aliqui & SERENO. Recusum exstat cum minoribus poetis Petri BURMANNI, & a RIVINI cura Lips. 1654. 8°. Continet multorum simplicium medicamentorum catalogum, ex herbarum genere.

§. LXXXVI. *Theodorus Priscianus.*

Archiater, temporibus VALENTINIANI II. vixit. Methodicum vocant, nescio, an satis ad verum. Etsi enim unguenta, & olea valde amat, - & gestationem, & passim credas habere aliqua ab AURELIANO non abluentia, HIPPOCRATEM tamen ubique laudat, siletque de methodi scriptoribus; totum etiam opus ad saporem est empiricorum. Sordida dictio, viri tamen, quem sentias sibi confidere, & in dignitate versari.

In editione Basileensi anni 1532. 4°. * tres tantum sunt libelli, omnes ad medicinam pertinentes. Etsi enim liber dicitur Euporistorum, tamen vere est morborum externorum catalogus, capitum 38. ad quorum quemque longo ordine medicamenta fere simplicia, absque ullo selectu, subiiciuntur, quorum multa superstitiosa sunt & inania.

IIDEM;

(r) PRISCIANUS in principio L. IV.

IDEM tres libelli QUINTI OCTAVII HORATIANI titulo prodierunt Argentorati anno 1532. fol. * cum quarto libro adjecto, cui titulus est *physica materies; farrago varia, & plurimum vanitatis habens & superstitionis.*

EJUSDEM putatur esse THEODORI liber *de dicta seu rebus salubribus* Argentorati anno 1544. editus; Hala: Saxenorum 1632. 8°. & 1638. cum notis GEORGII I. BERNHARDI SCHRLINER GUNZ, & Lipsiæ anno 1654. 8°. Codex M.S. est in B. J. MORI.

Pallias PRISCIANI antidoti citantur, ut apud AETIUM T. IV. S. I. c. 46. S. II. c. 48.

§. LXXXVII. *Absyrtus & Vegetius.*

Verustior VEGETIUS sub CONSTANTINO militavit: ille junior Inceptor est qui ABSYRTUM citet: uterque mulomedicinam scripsit. Noster fuerit senioris multo ævi. Nam equi Frisici, Burgundici & Turingici vix potuerant ante sextum seculum vulgo noti, & Romæ in usu fuisse.

ABSYRTUS in collectione RUELLIANA prodit Paris anno 1530. fol. *

VEGETII de mulomedicina Libri IV. Basil. anno 1528. 4°. * & 1574. 4°. sed multo emendatius inter Geoponicos Viri ILL. J. MATTHIÆ GESSNER. Germanice Francof. 1565. 4°. Codices exstant in MEDICEA, BARBERINA, OLIV. NEAP. VOSSIANA.

Uterque vix ad rem herbariam pertinet, nisi per medicamenta simplicia ex plantis repetita, quibus fere easdem in malis veterinorum facultates tribuunt, quas habent in humanis. Celebratur imprimis potio Diapente, quas aristolochiam & gentianam recipit.

COLUMELLAM a VEGETIO exscribi ostendit MORGAGNUS.

LXXXVIII. *Palladius.*

PESTI philosophi *de re rustica* & *bortensi* codex e Græco in arabicum versus a SERCHAS filio Helicæ, etiam in persicum, exstat in *Bibl. Leid.* incertæ auctoritatis.

CLAUDII RUTILII TAURI AEMILIANI viri illustris de re rustica Libri XIV.

De auctore nihil valde constat. Post plerosque Geoponicos vixisse manifestum est, quos, Græcorum equidem nomine complexus, fere omnes citet, argumento jam eo tempore fuisse in unum collectos; ABSYRTUM (s) certe, AFRICANUM (t), ANATOLIUM (u), APULEIUM (x), BERYTIUM (y), DAMOGERON-

(s) Mart. tit. 13.

(t) Januar. tit. 15. Mart. tit. 10. 11. Septembr. tit. 3.

(u) Februar. tit. 25.

(x) Octobr. tit. 50.

(y) Mart. tit. 10. Maj. tit. 9.

GERONTEM (z), DEMOCRITUM (a), DIDYMU (b), FLORENTINU (c), FRONTONEM (d), PAXAMU (e), QUINTILIUM (f), SOTIONEM (g), TARRENTIU (h), ZOROASTREM (i) quos exscribit, præterea GARGILIUM MARTIALEM, & COLUMELLAM, hunc fere nominatim, VITRUVIUM, PLINIUM. Quare non potuit ante quartum Seculum vixisse, forte & serius. PALLADIUM laudat CLAUDIUS RUTILIUS NUMATIANUS GALLUS, generis sui spem atque decus (k), circa annum 416. (l) æræ Christianæ, quem CLAUDII illi filis viri familiarem fuisse non repugnat. Dictio & ipsa jam declinat, & alia vocibus genera impertit, quam prisca solebant. Utut pleraque exscripserit, passim tamen ad experientiam (m) suam provocat, & suum in re rustica iudicium interponit, aut certe quæ sibi sint a rerum peritis indicata (n) fidenter proponit. Credulus brassicam in rapam vetultate transire persuadebatur (o). In Sardinia fundos possidebat, & in Neapolitano agro Parthenopeo, ut puto, nam Campaniæ morem (p) sæpe citat.

Libri operis sunt, quos recenseo.

Primus communia quædam rei rusticæ præcepta continet; sequentes duodecim opera singulorum mensium.

Colocasiani (q) eo tempore in Sardinia colebant. Citria (r) per totum annum fructus ferre, ut alter alteri succederet. Pincum lignum in Sardinia servari, ne putrescat, ut toto anno in piscina mersum lateat (s), quod etiam de fagino obtinet. Cæterum totam domum rusticam, segetes, arbores, vites & animalia curat.

Liber XIV. est de insitione arborum.

Ejus major pars elegiacum est carmen.

Prodiit

- (z) L. II. tit. 15. Octobr. 12. 14.
- (a) Februar. tit. 29. Mart. tit. 10. August. tit. 8. Octobr. tit. 9. Novembr. tit. 7. 10. 20.
- (b) Februar. tit. 33. Mart. tit. 10. Maj. tit. 8. Octobr. tit. 21. Novembr. tit. 13.
- (c) L. II. tit. 15. L. III. tit. 28. Mart. tit. 13. 4. 11. April. tit. 2. 3.
- (d) Octobr. tit. 14.
- (e) Mart. tit. 10. August. tit. 8. Octobr. tit. 14.
- (f) Mart. tit. 8.
- (g) Februar. tit. 29.
- (h) Novembr. tit. 19. 20. 21.
- (i) Jun. tit. 9.
- (k) In Edit. BURMAN p. 70.
- (l) IBIDEM. p. 4.
- (m) De ficuum cultu Mart.
- (n) Februar.
- (o) Februar.
- (p) Mart.
- (q) Februar. tit. 24.
- (r) Mart.
- (s) Novembr.

Prodiit solus Paris anno 1536. aut 1539. 4°.

Italice ex *Petri MARINI*, Fulginatis versione Venet. anno 1528. 4°. B. Barn. & 1538. 4°. cum notis, & vertente *SANSOVINO* Venet. anno 1560. 4°. GESNER.

Gallice ex *Joh. DARCES* interpretatione (FABRIC.) anno 1533. 8°. 1554. 8°. FALC. Germanice, vertente *MICHAELE HERR* libri XIV. Argentorat. 1538. fol. Bibl: Tig.

Cum *COLUMELLA* Regii 1482. fol. & apud *Rob. STEPHANUM* anno 1543. 8°. * vel si mavis solus.

Plerumque *CATO*, *VARRO*, *COLUMELLA* & *PALLADIUS* una conjuncti prodierunt, ut Venetiis anno 1472. fol. (†) 1496. fol. FABRIC. 1514. 4°. *ZOCHA* apud *ALDUM*, sic anno 1533. 8°.

Regii anno 1482. fol. OSB. GESNER. anno 1496. fol. GESNER. dux diverſe editiones: anno 1498. * fol. FABRIC. Anno 1499. fol. GESNER.

Bononiæ anno 1494. fol. GESNER. anno 1496. fol. FABRIC. 1504. fol. OSB cum notis *P. BEROALDI*. 1520. fol.

Paris, anno 1513. fol. GESNER. ex *CL. SCHOTTGEN*; tum anno 1529. fol. * cum *MERULÆ*, & *ALDI* laboribus, & *BEROALDI*, *JULII POMPONII*, & *Baptiſte PII* notis in *COLUMELLAM*. Porro 1533. fol. cum iisdem.

Florentiæ apud *JUNTAM* anno 1515. 8°. GESNER. anno 1521. non 8°. ſed 4°. ut puto, a *Nicolao ANGELIO* recogniti, cum expoſitione dictionum, & libro de umbris & oris apud *PALLADIUM*. Iterum anno 1533. fol. GESNER.

Bafil. anno 1521. 8°. 1535. 8°. ad *ALDINAM* GESNER.

Absque loco & anno 1528. 8°. GESNER.

Lugduni anno 1535. 8°. GESNER. anno 1542. 8°. GESNER. cum emendationibus *Petri VICTORII*; tum anno 1548. 1549. 8. GESNER.

Coloniæ anno 1536. 8°. * cum *G. (MERULÆ) ALEXANDRINI* interpretatione præſentum vocum, & *ALDI* libro de horis & umbris apud *PALLADIUM*.

Apud *COMMELINUM* anno 1595. 8°. * ex veteribus membranis emendatior, cum indice copioſo *SYLBURGHII*.

Lipſiæ anno 1735. 4°. 2. Vol. * cum *VEGETIO*. In iſta editione notæ *SCHOETGENII*, *GRONOVII*, *CODRI*, *PONTEDERÆ* & aliorum continentur.

Germanice cum *COLUMELLA* Stralsburg. 1578. fol. Francofurti 1612. fol.

Exſtant libr. XIII. in *Biblioth. Reg. Paris* IV. n. 6892. 6842. decimi ſeculi duo Codd. & tertius 6830. hic undecimo ſeculi, & denique 6830. G. decimi ſeculi iſte
tum

Deſcribitur hæc editio in *Excerpt. liter.* anno 1759. n. IV. p. 47.

tum in BASILICA PETRI, in Basilica JOH. PATAVINA, in B. BODLEY. GALEI. CANTABR. PONTINIAE. MONTE.

In Bibliotheca Leidenſi alius codex eſt & duo in Biblioth. Vaticanæ. 1971. 1969. alius, libris XV. diſtinctus in *Medicea*. Excerpta B. R. P. n. 7131.

§. LXXXIX. *Plinius Valerianus.*

Aevi eſt ultimi & ſeculi Marcelliani (u). SIBURIUM ſuſpicatur eſſe GUNZIUS, nullo quidem argumento addito. Liceat hic cum ſimili fere Scriptore conjungere.

GALENUM ſæpiſſime citat: ſcripſit, quo tempore Principis uxor *Regina* (x) dicebatur, uti CLAUDIANUS frequenter SERENAM Reginam vocat, & videtur pronuntiatio linguæ græcæ eo ſeculo jam corrupta fuiſſe, quo is homo ſcripſit. *χοιναίς* enim, ad morem neogræcorum, *cyraîs* reddit, *χοιναίς* ſquinantium, opium cyrenaicum pro ſucco cyrenaico habet, qui ſilphium eſt.

Prodierunt ejus auctoris Libri V. *de re medica* Romæ 1509. GUNZ & emendatius paulo, tamen valde vitioſe, Baſilæ 1528. fol. curante ALBANO TORINO *. Argentorati 1533. fol.

Venetis 1547. fol. cum aliis principibus medicis. Baſilæ 1549. fol. Et inter H. STEPHANI Principes.

Codex eſt in B. R. ANGL.

Librum ipſum cum ſaſtidio legas, ſive ad ſtylum reſpexeris, ſive ad res ipſas. In univerſum quidem verior PLINIUS hic compilatur, quatenus ad rem medicam ſpectat, Libri I. II. & III. ordo eſt ſecundum morbos a capite ad calcem, ad quorum quemque farrago medicamentorum recenſetur, fere ex PLINIO. Habes autem hic ſapam CONSTANTINI, Vinum Burdigallicum, Apoſtolicum rotundum, Feſſæ animal, ex arabico detortum.

Liber quartus & quintus alterius auctoris videri poſſunt, qui multo comitiores ſint, deinde peculiaris illa ex templo Coſti antidotus hic repetitur, quæ in priori Libro jam deſcribebatur.

Plantæ ipſæ hic ordinem ducunt. In malva SEXTIUS NIGER cum DIOSCORIDE conjunctus citatur; deinde in omnibus capitibus GALENUS & DIOSCORIDES. Capita ſive plantæ ſunt 58.

In Libro V. Viſtus ratio ſecundum morbos docetur. Hic iterum liber valde barbare ſcriptus eſt.

C. BARTHII adverſaria non ſunt ad manum, in quibus PLINIUS iſte recenſetur: ſed T. REINESIUS, dum adverſarium reſtat, juſtum penè commen-
tarium in hunc poſtერიorem PLINIUM dedit (y).

U 2

X C.

(u) Citantur duo a MARCELLO PLINII.

(x) Livia Regina l. c. 5.

(y) *Var. Lect.* multis locis, potiſſimum p. 182. ſeqq. & p. 388. ſeqq.

§. XC. *Apuleius.*

Isse quidem L. APULEIUS, Madaurensis, ANTONINORUM ævo vixit, Rhetor, Sophista & fabularum Milesiarum auctor.

Liber *de verbis seu de nominibus & virtutibus herbarum* Basileæ prodiit anno 1528. fol. * cum PLINIO VALERIANO excusus, Albano TORINO editore, qui duobus antiquis codicibus se usum fuisse dicit. Ibidem recusus est 1549. fol.

Eodem anno 1528. etiam Parisiis prodiit fol. * cum BENIVENIO *de abditis rerum causis*. Tiguri editus est anno 1537. 4°. cum Gabrielis HUMELBERG * commentario. Ille quidem nullo codice usus, ex DIOSCORIDE & PLINIO suum Scriptorem emendare est conatus, quorum loca addidit, nominum monstra passim delevit, repetita capita conjunxit, aut omisit. Plantas etiam Germanicas admiscet sed rudiuscule. Redit APULEIUS in LUCH operibus omnibus Lugduni anno 1604. 4°. & apud SANDER de Clar. ANTONIUS Noriberg. 1538. 8°. Prodiit etiam Romæ perantiqua editio MAITT.

Non potest valde nuperi scriptoris opus esse, si quidem J. VOSSIUS in Bibliotheca sua colicem APULEII ante annum 1200. scriptum habuit, cum figuris elegantibus, quem promiserat se editurum (2), & opus de *remediis salutaribus* SALMASIUS. Alius pulcher codex exstabat apud COMITEM de NEUFNAAR (a) cum figuris; alii duo in *Bibliotheca Medicea*; alius in *Bibliotheca Regia Parisina*, sed valde nuperus IV. n. 6838, alius seculi decimi n. 6862. Erat etiam inter libros CHRISTINÆ reginæ ejusdem auctoris codex. Tres codices in *Medicea* sunt, & perantiquus in B. *Cassineni*; alius in Vaticana.

Fuisse opus Asi hominis, indicio est asparagus, quem PLINIUS Libycum, auctor nostrum vocat. Etiam adfectatio nominum Dacicorum ad TRAJANI tempora spectare videtur.

Denique L. APULEIUS Madaurensis utique & de AESCULAPIO proprium librum scripsit, & servum habuit medicum (b), & de piscibus multa inter *questiones naturales* protulerat, ut omnino ab ejusmodi opere non alienus fuerit.

Libellus exiguus est, & capita habet 130. Magna pars consumitur in nominibus Aegyptiis, Dacicis & varie barbaris, ad imitationem PAMPHILI adjectis. Sequuntur nomina morborum, ad quos quamque plantam putat utilem esse, nimis in istis credulus & liberalis. Errores crassiusculi passim intercedunt: ita fel terre vocat Centaurium majus, quod nomen ad Centaurium minus spectat. Minorum mendorum seges est plurima. Passim nomina habet latina minus recepta, Radiolam pro Polypodio, Victoriam pro Daphnoide, Oltriaginem pro Holosteio. Corruptio mira lectionum adest, ut Borortes pro Batrachium &c., & admista fabulosa, ut de Basilico. Habet etiam plantas non alias dictas. Huc Gryas vel Cryas, Apula, Basilica.

XCI.

(2) FABRIC. *Bibl. lat.* L. III. p. 526.

(a) BRUNFELS T. II. p. 232. 236.

(b) *Apolog.* I.

§. XCI. *Marcellus*, vulgo *Empiricus*.

Burdigalensis, Archiater & Magister officiorum THEODOSII magni, ARCADII tempore de officio depulsus, omnino empiricus, etiam a rusticis & plebejis medicamenta collegit.

Prodiit ejus liber *de medicamentis* Basileæ anno 1536. fol. * curante JANO CORNARIO, quem lego non satis fideliter suis codicibus usum esse, ut adpareat ex JF. VOSSII antiquo codice comparato (c).

Mera est collectio formularum & medicamentorum simplicium, etiam carminum, absque historia morbi, aut temporum discrimine, nulla etiam cuiquam medicamento data prerogativa; dictione barbara, ut etiam carmen, quod ipsi tribuitur, MARCELLI puritatem superet. Totum SCRIBONIUM (d) LARGUM compilavit. Nulla ei fides etiam quando addit, expertum esse (e) medicamentum. Habet tamen aliqua ad rem herbariam. Plantarum nomina plusecula nova, aut parum nota. Huc pycnos (f) ad colicam utilis, canis cerebellum (g), Symphoniaca (h) ad albugines, gladiatoriae herbae succus ad tussim (i), bergilonii radix ad arthritidem (k), herba, quae gallice *vernetus* dicitur, & quae bluthagia (l), Leucandron ad morbos auris (m). Reddit etiam alio modo plantas veteribus notas, Argemoniam (ut puto Agrimoniam) Græcis Sarcocollam vocari (n). Polygonum Græcorum modo Millefolium (o) vertit, modo Verbenam: Anagallidem Maciam (p), Oxymyrsinen Scopam (q) Regiam, Trifolium Visumarum (r). Herbas denique aliquas ad propria officia adhibet, Turæ & Anturæ succum ad oculos (s).

Ab AETIO citatur (t), primusque inter medicos nobis dictos Christianus fuit (u).

Non debet dissimulari, nostrum auctorem MARCELLUM egregium (x) medicum citare, sive is alius, & GALENO vetustior MARCELLUS fuit, sive auctor libri

U 3

2 MAR-

(c) FABRIC. *Bibl. lat.* p. 863.

(d) Ita præceptorem suum VALENTIUM vocat, nulla SCRIBONII facta mentione.

(e) p. 56. 88.

(f) C. 29.

(g) p. 56.

(h) p. 67.

(i) p. 122.

(k) p. 175.

(l) C. 9.

(m) Ibid.

(n) Ibid.

(o) p. 68.

(p) p. 40.

(q) p. 176.

(r) p. 40.

(s) p. 68.

(t) L. VI.

(u) Spina, qua Christus coronatus p. 163.

(x) De oxyprio,

2 MARCELLO ; cui tribuitur ; diversus , dignus ceterum seculo PRISCIANI.

Codex seculi IX. exstant in *Biblioth. Reg. Paris.* IV. n. 6889.

§. XCII. *Olympiodorus, Cosmas. Heliodorus.*

OLYMPIODORUS, qui scripsit de rebus HONORII, etiam Asiæ historiam naturalem descripsit (z).

COSMAS auctor *Cosmographie Christianæ*, JUSTINO imperante vixit (a). In ejus *περιεγγραφή* fragmento exstat de pipere, coco, memoria aliqua (b).

In HELIODORI *Aethiopicis* Basil. 1534. editis plantæ aliquæ describuntur.

§. XCIII. *Stephanus.*

STEPHANUS BYZANTINUS, antiquior scriptor, cujus epitome JUSTINIANI ævo compilata fuit, aliqua, pauca quidem ad rem herbariam habet; ad historiam medicinæ plura. Optima editio est ABRAHAMI BERKELII Leid. anno 1694. fol. * Græco latina, cum notis. Titulum dedit *ἱστορία καὶ περιτομή*. De Veratro, Lauro Alexandrina (c) & aliis agit.

ASCLEPIODOTUS Chaldaicus, mathematicus, musicus, amidum olim usum albi Hellebori renovavit (d).

§. XCIV. *Aetius.*

AETIUS Amidenus, Christianus, superstitiosus homo (e), Alexandriae studium medicum persecutus, Comes dicitur fuisse Obsequii.

Citat JACOBUM PSYCHRESTUM (f) LEONIS Thracis (g) archiatrum, MARCELLUM (h), THEODORUM (i), aliosque scriptores, ex quibus deducas, sub finem quinti seculi fixisse.

Utique adeo libere GALENUM (k) exscripsit, ut nullo ejus indicio facto, propria persona usus, GALENI experimenta & inventa repetat: ut in Oxy-
melle

(z) Apud PHOTIUM.

(a) PHOTIUS.

(b) Reperitur apud THEVENOT *relation de divers voyages*.

(c) p. 96.

(d) PHOTIUS p. 1051.

(e) *Tetrab.* II. c. 4. c. 10. de spina per certa verba de gula avellenda.

(f) *Tetrab.* III. c. 4. c. 43.

(g) JACOBUS HESYCHII F. PSYCHRESTUS, SUIDAS.

(h) L. IV. serm. II. c. 12.

(i) Hunc, qui PRISCIANUS vulgo dicitur, frequenter citat.

(k) *Bibl. Græc.* L. V. c. 23.

melle liliato, in bitumine Sodomæo; in Jaspidis vi ad sanguinem supprimendum; in stercoreis canini usu, a præceptore suo laudato; in viperæ ad lepram utilitate; in ozæna sananda (l); in nucis rancidæ usu ad livores (m).

Ita illufit J. A. FABRICIO, ut ipsum AETIUM ex Cœlefyria Gagatem retuliffe putet, fed retulerat GALENUS (n). Sed neque LUCIUS AETII præceptor fuit, dudum citatus ab ASCLEPIADE, cujus præceptor fuerit. Et minimum eft, quod cum nomine GALENI citer, cum id nomen plerumque omit- tat. Eft tamen ubi fua a GALENICIS fejungit, ut de thymo (o).

Princeps cæterum fcopus viri fuiffe videtur, formulas & compositiones colligere. Carpit cum PHOTIUS, quod non plenus fit (p), cæterum peruti- lem effe fatetur.

Sigillatim *Tetrabibli primi* L. I. S. I. eft materiæ medicæ pars, ex plantis fumta. Rhus adhuc ait adstringere. Ad finem libri I. S. 2. habet bonas notas fimplicium medicamentorum, deinde ex ORIBASII libris plantas fecun- dum qualitates fuas diftributas.

In P. III. redit ad enumerationem medicamentorum purgantium, ubi scammoniam, peplium, veratrum, recenfet &c. & ex ANTYLLO & POSSIDONIO fufe de fumendo veratro & avertendis ejus noxis agit. Inde morbos a capite ad calcem persequitur, defcribit fingulos, & medicamenta fub ungit, innumera, absque felectu, undique conquifita, potiffimum ex GALENI & ORIBASII collectionibus.

In *tetrabibli* IV. Libro I. recurrunt venenatæ plantæ ex GALENO & DIO- SCORIDE. Arnabon veteribus non dictam habet.

Editiones alias repetam, ufus fum CORNARIANA verfione Lugduni anno 1541. fol. * excufa, & alia Bafilæ anno 1535. fol. * Codex M.S. Græcus (q) plenorum librorum fedecim Vindobonæ exftat, ex quo ALDINA editio perfici poffit, & alter, qui libros a nono ad decimum quin- tum continet (r).

In Bibliotheca Regia Parifina continentur plures AETII codices. Libri XVI. toti II. n. 2191. 2192. 2193. 2198.

Libri undecim posteriores II. n. 2194.

Libri V. VI. VII. & VIII. ib. n. 2195.

Libri V. ad XIV. II. n. 2199.

Libri

(l) *Tetrab.* II. f. 2. c. 92.

(m) *Tetrab.* II. f. 4. c. 2.

(n) *Bibl. Gr.* I. c.

(o) *Tetrab.* I. Serm. I.

(p) l. 400.

(q) LAMÆC. P. II. L. VI. p. 102.

(r) L. II. p. 25.

Libri IX. X. XI. XII. seculi undecimi codex II. n. 2196.

Libri XIII. XIV. XV. XVI. II. n. 2197.

Libri II. synopsis medicamentorum simplicium GALENI II. n. 2256.

In Bibliotheca VOSSII codex M.S. integer AETHI fuit; & in Vaticana.

In nostra editione præmissa sunt *Hugonis SOLERII* scholia, quæ unice ad medicamenta simplicia, & parte quidem prima ad plantas pertinent Lugduni anno 1549. data. Non merè sunt lectionis, locosque natales Gallicos passim citant. Locum COLUMELLE de consilagine, tamquam setaceo adhibita, minime omittit, & idem, ubi scuum etiam suo tempore in Gallia usitata nomina addit, coccum Gnidium circa Aquas Sextias vulgo nasci docet, & verum Scordium circa Parisios.

§. XCV. *Alexander Trallianus.*

SEPHANI filius (s), a patria civitate Lydiæ dictus, vixit Romæ (t); & Alexandriæ (u), & itinera varia (x) suscepit. Magnus certe medicus, nullique superiorum inferiorum, si superstitionem ei condonaveris. Ejus merita alibi laudabimus, GALENO tamen multum usus est.

Librum suum COSMÆ dicat, ejus medici filio, qui apud barbaros vixit.

Jacobum PSYCHRESTUM, LEONIS archiatrum (y) citat, & AETIUM (z), & MARCELLUM (a), & THEODORUM. Vixit JUSTINIANI ævo, seculo sexto (b).

Passim citantur ejus composita medicamenta, ALEXANDRI nomine (c), ut antidotus aurea (d). Ejusdem est purgativum ex melle rosaceo (e), emplastrum (f) TRALLIANI, hiera (g).

Libër equidem practicus est totus, neque tamen ad botanice inutiles.

Vim alcyonii (h) usui ad alopecias ipse expertus est. Multas alias herbarum virtutes post suas adnotationes indicat. Rubiam insolito nomine

βαλάνη

(s) L. IV. c. 1. p. 230.

(t) L. XI. c. ult. L. XII. c. 3.

(u) L. XII. Vina etiam Ascalonitica, Gazea, & nulla, ut puto, Europæa laudat.

(x) In Tuscia L. I. p. 80. In Hispania p. 82. Ex Gallia medicamentum p. 81.

(y) L. V. c. ult. L. XII. c. ult.

(z) L. XII. p. 779. de erysipellaceis viscerum adfectionibus.

(a) L. VIII. c. 8. & ejus antidotus. L. X. c. ult.

(b) Ex AGATHIA.

(c) MYREPSUS XII. 12. de hedrico, MESUZ. p. 566.

(d) ACQUARIUS p. 58.

(e) MYREPSUS L. XXVI. p. 2.

(f) p. 173.

(g) n. 9. IDEM p. 374.

(h) L. I. c. 1.

θαλασσαν vertit (i), & ad colorandos capillos commendat. Passim victus rationem per singula præscribit (k), & olerum, fructuum, leguminum facultates medicas indicat. Ruta sylvatica ex consilio rustici, epilepsiam fustulit. Plantaginem minorem ad (l) palpebrarum crustas, & alia oculorum mala, æquabiliter imposuit (m). Rheo (n) barbarico in dysenteria utitur; sinapi in podagra felicissime impositum fuisse testatur (o). Hermodactylos valde laudat (o*) in podagricis adfectibus, & Myurum herbam, parum notam. Absinthio in tertiana notha usus (p) est, & peponibus ad febres (q).

Ejus operis aliquas editiones citabo. Mæx sunt Græca libris duodecim Paris anno 1548. fol. * cum nonnullis GOUPLYI notis. Græco latina Basil. anno 1556. 8°. libris XII. * J. GUINThero Andernaco interprete, & latina Basil. anno 1533. 8. vertente ALBANO TORINO * libris tantum V. qui non plene duodecim illos GUINTheri repræsentant. Versio etiam deterior est. Denique est inter Principes HENRICI STEPHANI.

Codices integri exstant in Bibliotheca Parisina II. n. 2200., 2201 & 2202.

Alius fuit, ut puto, ALEXANDER, cujus τὰ τῶν ἰσχυρῶν βοτάνων περιέχουσαι ἀρχαῖαι in Bibliotheca SAMBUCCI M. S. exstabant (r).

§. XCVI. Isidorus.

Hispalensis Episcopus, circa initia septimi sæculi, scripsit *Etymologiarum* L. XX. quarum editio apud ZAINERUM anno 1470. * excusa coram est. Pertinet ad rem herbariam liber XVII. de re rustica, & liber XX. in quo hortense instrumentum traditur. In eo voces id instrumentum exprimentes, & arborum, atque plantarum nomina, etymi, aliqua etiam de earum forma & usu traduntur. PLINIUM potissimum exscribit, & etymi sæpe fabulosi sunt.

§. XCVII. Paulus.

PAULUS, a patria Aegineta dictus, ALEXANDRUM bis citat. Romæ & Alexandria (s) vixit, HERACLII ævo (t), nondum, ut videtur, Saracenis subjectæ, ante

(i) L. I. c. 3.

(k) E de Phrenitide L. I. de podagra, &c.

(l) L. I. c. 15.

(m) L. II. c. 7.

(n) L. VIII. c. 3.

(o) L. XI. c. ult. (o*) Ibid.

(p) L. XII. c. 8.

(q) L. XII. c. 73.

(r) FABRIC.

(s) L. VII. in cyphoide & in acopo ex atramento librario, Medicamentum, quod in Alexandria accepi L. IV. c. 49.

(t) HERBELOT. p. 215.

ante victoriam adeo Ducis Califarum AMRU, atque adeo ante annum 640. Compendium veterum, ad modum ORIBASII, & saepe ex eo ipso (u), & ex GALENO (x) concinnavit, ut tamen aliqua addiderit materię medicę (y): id septem libris comprehendit, de quo alias & vitia dicemus & virtutes. Ad rem herbariam pertinent tum interspersę ubique facultates medicę, & alimentorum vires: tum venenorum, ex plantis catalogus in libro V. a c. 38. ad 55. Glaucium, quo multum ad oculorum mala veteres utebantur, non esse papaver corniculatum, deducas ex loco, quem istud quidem inter venena occupat (z). Denique bona pars libri VII. tradit materiam medicam ex plantis, fere ad ORIBASII, tamen ut aliqua aut nova aut nupera aromata hic occurrant, ut arnabo, succedaneum cinnamomi, & caryophylli veri, nostrigę. Betonicam suam ramulis pulegio similibus, facultatem nullam gustu prodere adparet, & aliam esse a Betonica Romanorum, quę sit *κίσσο* Gręcorum. Iterum eodem libro Veratri usum describit, Rhei barbari vim purgantem laudat. Finis est in catalogo antidotorum & medicaminum compositorum.

Hęc ad editionem Gręcam Basil. anni 1538. fol. * & latinam, ex versione J. GUINThERI Basil. anni 1534. fol. & ALDI anni 1553. 8°. * & 1554. 8°. * Ad istam non inutiles adnotationes Jacobi GouPYLI & marginales notę J. B. CAMOTII accesserunt. GouPYLUS passim plantas veterum cum stirpibus Gallicis comparat, ut Ambrosiam, quę ibi est Chamędrys laciniata. In editione Lugduni anni 1551. 8°. 1567. 8°. adjectę sunt notę DALECHAMPII. Libri VI. vertente PETRO TOLET prodierunt 1579.

Codex M.S. librorum VII. rerum medicinalium non unus in Bibl. Reg. Parisina est II. n. 2205. qui seculi X. fuit, & n. 2206. seculi undecimi, & 2207. & 2208. 2209. 2210. 2211. 2213. 2214. 2212. 2215. & 2292. tum in *Medicea* bini, & in BODLEYANA.

Libri quinque posteriores II. n. 2217. seculi XL. 1

Libri tres priores II. n. 2216. & gręce atque arabice II. n. 2293.

Pars Libri VI. n. 2192. L. V. VI. & VII. in *B. Medicea*.

Pars Libri VII. n. 2294. & in *Medicea*, tum excerpta ejus libri.

Libri de succedaneis Bibl. Paris n. 2240. Excerpta n. 2153. 2158. tum in *Med.*

Catalogus simplicium medicamentorum ex libro VII. excerptus seorsim prodit ex editione Orthonis BRUNFELS Argentorati anni 1531. 8°. 1532. 4°. FABRIC. cum COPII libro: & quę PAULUS de alimentorum facultatibus scripsit cum APICIO & PLATINA Basilę anno 1541. cura ALBANI TORINI, & Lugdun. anno 1541. 8°.

Ejus

(u) L. II. c. 1.

(x) SPIGEL. *Isag.* II. c. 17.

(y) PHORIUS p. 401.

(z) *Ibid.* c. 52.

Ejus etiam *salubria de tuenda valetudine praecepta*, quæ pars est libri I. seorsim prodierunt, G. COPO interprete Parisiis anno 1510. & 1511. & 1512. 4°. GUNZ 8°. MAITT. Basileæ 1541. 4°. MEAD. Argentorati 1531. 8°. Noribergæ anno 1525. 1541. 4°. MEAD. & cum S. AUSTRII interpretationibus Argentorati anno 1578. 4°. Excerpta ex LEOMATE PAULO & PYROPULO (a) exstant Vindobonæ in Bibliotheca Cæsarea. *Bibl. Reg. Paris.* n. 2153.

Bulos al Aigianithi versus a HONAIN filio ISAACI Arabice exstat (b), & PAULUS arabicus alius, a M. ZETH conversus exstabat in Bibliotheca Michaelis CANTACUZENI (c).

§. XCVIII. *Medicinæ Occasus.*

Hic fere finis est medicinæ Græcorum, & imprimis botanices. Et si enim PALLADII & SYNESII & DEMETRII *Pepagomeni* opera non omnino spernenda priscae sapientiæ compendia repræsentant, nihil tamen ab eo tempore in Græcia scriptum est, quod non sit a Priscis repetitum, aut ab Arabibus sumtum, qui PAULI ævo inceperunt caput efferre. Rei potissimum herbariæ studium, quod paulisper effloruerat a MITHRIDATIS ævo ad CASTOREM, ita penitus intercidit, ut in codice DIOSCORIDEO, quem ANICIA Regio sumtu concinnari jusserat, icones inutiles, neque agnoscendæ reperiantur, uti monuimus (c*). Id tamen hactenus tempus victoriarum Imperii Orientalis erat; inde res Romanæ in Occidente quidem penitus interciderunt; in Oriente lentiora, sed perpetua decremента passæ sunt, ut pari passu & vires Imperii & artes in deterius abirent. Conjungere liceat quæ, pauca certe, de ea nuperiori Græcia supersunt monumenta.

§. XCIX. *Stephanus.*

STEPHANI Atheniensis quæ supersunt, non sunt botanici argumenti. Ad eum tamen refertur *alphabeticum de re medica opus*, cujus codex Vindobonæ exstat, & Parisiis *Bibl. Reg.* II. n. 2181. Materia est medica ex DIOSCORIDE sumpta & ex STEPHANO, qua vires fere stirpium medicæ continentur. STEPHANI salem MYREPSUS citat (d). Alphabetum ex STEPHANO & DIOSCORIDE Vindobonæ exstat (e), sed confer. n. 37.

ÆLIUS PROMOTUS incerti temporis auctor, reliquit librum *περι ιοβολων και δηλητηριων Φαρμακων*, cujus codex M.S. Græcus exstabat apud MERCURIALEM. Toxicum non plantam, sed venenum compositum fuisse docuerat (f).

X 2

§. C.

(a) LAMÆC. L. II. P. VI. p. 117.

(b) HERBELOT. p. 215.

(c) VERDIER. p. 62. (c*) p. 85.

(d) N. 18.

(e) LAMÆC. L. II. P. VI. p. 99. 124.

(f) MERCURIAL. *Venen.* L. II. c. 10. p. 40.

§. C. Photius.

PHOTII *Bibliotheca* non debet negligi, in qua multa veterum medicorum, & rei naturalis Scriptorum, opera recensentur, non alibi obvia. Medicinam ipse fecit (g), & perite de medicis iudicavit. Seculi est noni. Editio nostra Græco latina vertente *Andrea* SCHOTTO Augustæ prodiit anno 1606. fol.* non quidem satis feliciter. Melior est DAVIDIS HOESCHELII Rothomag. 1653. fol.

§. CL. Suidas. Phile.

SUIDÆ *Lexicon* omnino huc pertinet, in quo non solum plurima ad medicorum historiam, sed etiam plantarum passim memoria reperitur. Ulusum editione Græco latina *Ludolphi* KESTERI Cantabrig. anno 1705. fol. 3. Vol. ex tribus codicibus Parisinis sumta, cum variantibus lectionibus codicis Vaticani, emendata, notulis pauculis additis.

Homo non doctissimus neque accuratissimus. Posteriori vero ævo aliena aliqua addita fuisse putes. Annos (h) 651. numerat, a quo Roma nova condita est, sed ea 326. (i) anno ab AUGUSTI CÆSARIS Imperio condita est. Vides ætatem auctoris ad finem seculi X. cadere, Vix etiam nuperiora ulla eo seculo habet, nisi quæ putes ab alieno auctore adiecta fuisse, & Codices M.S. antiquitatem præferunt (k).

In Physicis PHILOPONO, in grammaticis & vetustate ARISTOPHANIS fere scholiaste usus est.

Ecce aliqua specimina ad plantarum cognitionem. Σαγαπινον (l) succus ferulæ ad oculos utilis. Σιλφιον Laser olim magni fiebat, folium, succus, caulis, fructus. Ampeliotæ Apollini obtulerunt; radix est suaveolens, planta (m) parva. Cyrenis optima provenit. Cyrenæci in nummo Silphium signarunt, & alicui Battadaram tribuerunt inventum. Σικνον (n) Cucumer χυραιντα vocant. Αβρητακη intritum est ex καρδαμα & πρασις, Medis familiare, ex THEOPOMPO. Αγγουρα herba, cujus rubra radice feminæ faciem pingunt.

MANUEL. f. PHILE carmina Lipsiæ anno 1767. 8°. cura CL. WERNSDORF excusa, inter annum 1270. & 1340. scripta putantur. Passim plantas tangit. De fluoribus viterosâ, granato.

§. CII.

(g) GRISLER de PHOTIO.

(h) T. II. p. 362.

(i) p. 365.

(k) KESTER. præf.

(l) T. III. p. 272.

(m) ib. p. 214.

(n) ib. p. 313.

§. CII. *Psellus.*

MICHAEL PSELLUS *de victus ratione* ad CONSTANTINUM MONOMACHUM Imperatorem scripsit, seculo undecimo nondum adulto, parvum libellum, Basileæ anno 1529. 8°. latine (o) editum.

Liber primus secundum classes virium ad vitam alendam utilium & noxiarum cibos distribuit: altero plantas edules pariter ex veteribus, sigillatim enumerat.

Codex M.S. exstat Vindobonæ (p), & alius *μεγειρικων* M. PSELLI Parisiis in Bibliotheca Regia (q). Alius, de victus ratione, quem ineditum vocant ib. II. n. 2218. *Synopsis de alimentorum virtute*. ib. II. n. 2181. & *Syntagma de alimentorum facultate, utilitate*, & *noxa* ordine alphabetico II. n. 2151. 2316. alius cum eodem titulo 2194. De re medica in BODL.

§. CIII. *Simeon Seth.*

Aliquantò majoris molis est *Συμμενος μαγειρικου αντιχειας τα Σηθι συνταγμα κατὰ σοφειαν και τροφαν δυναμειαν*. Civis noster *Martinus* BOGDAN cum libellum edidit Paris anno 1658. 8°. * Græco latine, ex duobus Bibliothecæ MENTELIANÆ (r) codicibus. Stirpes edules, etiam medicatæ aliquæ, secundum alphabeti ordinem enumerantur, neque describuntur, facultates vero recensentur. Balsamum ea ætate in Ægypto nascebatur. Pepones ad febres ardentes laudatur. Moschum descripsit. Arabes utique citat, & aromata habet. Versio boni BOGDANI non semper accurata est. *Χηννα* planta, quæ urinam rubro colore tingit, manibus comprehensa, hic *Juncus ruber* vertitur, quæ forte *Caja* fuerit, celebris, inodora planta, ad rubrum colorem gossypio imprimendum celeberrima, aut *Chenna* Arabum. Fontes tamen commode adscripsit, ex quibus SIMEON hausit, & notulas addidit, etiam botanici argumenti.

Alia editio cum titulo *Syntagma de cibariorum facultate* LILIO GREGORIO GYRALDO interprete, prodiit Græco latine Basileæ anno 1538. 8°. FALC. & latine per *Dominicum* MONTHESAURUM correctâ Basileæ anno 1561. 8°. FALC.

Codex M.S. Vindobonæ in Bibliotheca est (s), & *Syntagma de facultatibus alimentorum* ab editis diversum (t), alius in BODLEYANA & in libris PELISSERII, & in AUGUSTANA & AMBROSIANA. Codices ejusdem operis plures sunt in *Biblioth. Reg. Paris.* ut cum titulo *de cibariorum condimentorum Aromatum & aliorum simplicium facultatibus Syntagma* II. n. 2230.

X 3

&

(o) Cum RAZZO de pestilentia & Comment. in vitam medicam GALENI.

(p) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 161.

(q) FABRIC.

(r) Codex exstat in *Bibl. Reg. Paris.* IV. n. 7049.

(s) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 110, 156. 161.

(t) p. 161.

& 2229. 2231. & iterum n. 2224. parlo plenius quam in editis, & alio cum titulo 2301. 2302. 2260, & in BODL. 2303. 2324. Excerpta ib. n. 2235.

EJUSDEM viri *Lexicon botanicum* latet in Bibliotheca Vindobonenſi (u).

§. CIV. *Actuarius.*

JOHANNES ab officio ACTUARIUS, vir splendidus, qui legationes obierit, fere infimæ ætatis eſt. Ejus exſtat liber *de medicamentorum compositione*, J. RUELLIO, paulo ante mortem, interprete Pariſiis editus anno 1539. 8°. min. * & anno 1546. 8°. FABRIC. Venetiis anno 1541. IDEM, & Baſilæ cum GESNERI ſuccedaneis anno 1540. 8. * Codex M.S. L. Primi *de compositione medicamentorum* exſtat in *Bibl. Reg. Pariſ.* II. n. 2239. & 2231. Pleraque a priſcis habet, aliqua tamen ſibi vindicat. Arabum voces & medicamenta (x) cum Græcis conjungit. Cæterum ſunt claſſes medicamentorum, ſecundum formam ſuam diſtinctæ. Multa vanis titulis narravit, ut antidotum, quæ HIPPOCRATI tribuitur, peſtem Atticam curaturo. Interponitur catalogus medicamentorum purgantium ſimplicium, & medicamentorum etiam, quæ vomitum movent, inter quæ Hippophæſtum eſt. Arabum cathartica habet Seme (Sennam) Caſſiam nigram (Caſſiam ſiliquoſam), Mannam, Myrobalanos, etiam Diambar, Diamofchu, nucem moſchatam, laccam. Aquas, ut alias dicetur, habet ſtil-
latitias.

Nuperius hujus viri opus eſt, poſt libros duos *de morborum notitia & cauſis* ſcriptum (y).

De ætate litigatur. In ſeculum XIV. collocavit LAMBECIUS (z); Anti-
quiores ſeculo XIII. facit FREINDIUS, ſeculi XIII. alii, neque facile eſt definitu.

Nonne fuerit is magiſter JOHANNES (a), quem MYREPSUS citat. Habet IDEM THELODORUM (b) ACTUARIUM, & ACTUARIUM ſimpliciter (c) dictum.

§. CV. *Myrepsus.*

Nicolaus MYREPSUS ALEXANDRINUS ACTUARIO junior, ultimæ ætatis, & ſeculi XIII. noviffimis annis, partim Alexandriæ (d) vixiſſe videtur, ſed
omnino

(u) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 37. 64. 117. 124.

(x) p. 15.

(y) p. 229.

(z) L. VI. P. 2. p. 112. & FABRIC. L. VI. c. 7.

(a) Pil. compoſ. 99.

(b) Pulv. p. 138.

(c) P. 40. n. 8.

(d) *Collyr.* 85. Enema, quo uſus ſum Alexandriæ 11. 17. ſal, quo cænobii Aegyptio-
rum utuntur ſal, 16. Antidotus, quam accepi a civitate Alexandria n. 241.

omnino etiam in Italia, ut a P. de ABANO (e) citari minus mirum sit. Ab Italis habet, quæ vocantur pilulæ Cotzeræ (f), & Aoriæ (g). Eo Turnesii pondus (*d'un fou tournevis*) (h), sal purgativus, quo Papa NICOLAUS (i) est usus. Vinum malvaticum (k), fructus Nerantziæ (l). SYNCCELLUM etiam citat & LEONEM DRUSARIUM.

Græce libri 22. priores in bibliothecis latent. Toti libri 24. exstant in *Bibl. Reg. Paris.* n. 2238. & 2243. donum olim ANTONII EPARCHI, tum alius etiam plenior cod. II. n. 2231. alius in BODLEY, alius in ESCURIALENSI. Latine primum a Nicolao RHEGINO, inde melius a Leonhardo FUCHSIO conversus prodiit Basileæ anno 1549. fol. *. Titulus est *Medicamentorum opus in sectiones 46. divisum, digestum*. In editione alia Noribergensi anni 1658. 8°. titulus est *Theatrum medicopoliticum s. de recta Medicamentorum preparatione & usu opus in 48. Sectiones digestum*. GUNZ &c. editio optima est.

Ordo est secundum literas alphabeti Græci, non ad formulas, neque ad morbos, sed ad nomina & titulos, ut omnes Athanasiae in unam sectionem congestæ sint, in aliam Lexipyreta, Drosata, Dysenterica, &c. Plantas habet Arabicas, veteribus ignotas, ipsum Menegetæ granum (m), & Mumiæ (n). Sæpe nominibus aliter utitur, quam reliqui scriptores, ut Esulæ, quæ ipsi est aroma (o), Arsenici, quod & ipsum ei est aromati genus (p): καρυβαδι dicit pro Cumino Aethiopico (q); δροσιβοτανον pro Betonica (r). Alias mire nomina corrumpit, ut præter emendationes FUCHSII plurimis aliis locus sit (s). Nova Romana nomina passim habet, & Italica, exemplo Veronicæ (t), & persæpe latino nomine græca refingit. Huc κοριζολι (u) ex Corrigiola. Nerantzia (x), seu pomum aurantium, Melantzania.

Numerus compositionum enormis est, & superstitionis admixtæ plurimum: sibi etiam tribuit, quæ vetustissima exscripsit, ut GALLI antidotum (y).

FUCHSIUS

- (e) FREIND.
- (f) N. 123.
- (g) N. 97.
- (h) Drosaton 116.
- (i) Sal 9. δ παππας.
- (k) Ex Monembasia Antidot. 467.
- (l) Ad dysenter. n. 90.
- (m) Antidot. 22.
- (n) Antidot. 13.
- (o) Antidot. 180.
- (p) Pilul. 21.
- (q) n. 1.
- (r) Antidot. 10.
- (s) Antzitoli Drosat. 113.
- (t) Antidot. 327.
- (u) Drosaton 112.
- (x) Hedricum 20.
- (y) P. m. 364.

FUCHSIUS bona sua officia præstitit, neque omnia tamen intellexit, ut neque vocem *Nerantzia*. In principio operis aliquas notas ex herbaria adjecit, paucas, neque ultra continuatas.

J. A. FABRICIUS (z) NICOLAUM, cujus *Συναμειβον* apud AETIUM laudatur, habet pro nostro. cujus primi libri 24. cum titulo (a) *Νικολαου το μεγα συναμειβον* exstant M.S. in Bibliothecis (b). Verum nostri MYREPSI libri 24. priores sunt omnino posterioris avi, & æque nuperi, ac ii, qui ex ordine literarum sequuntur reliqui. Nam & MESUEI passim exscribit (c); & *παπαβερος ασπερι* dicit (d) pro albo Papavere; & *πυραυλις* pro Borragine (e); & Veronicam (f) nominat, & *Nerantzia* (g); & novum neque ante Arabes notum *μενιζιται* (h); & Curcumam (i).

Sed etiam alius est NICOLAUS, antiquior GALENO, cujus compositiones sæpe citat.

Aliæ editiones sunt, ad FUCHSIANAM versionem Lugduni anno 1550. 8°. Falc. Francof. anno 1626. 8°. & inter H. STEPHANI principes.

NICOLAUS præpositus (k) capita 150. ex MYREPSO decerpit, quæ prodierunt Lugduni anni 1505. 4°. 1536. 4°. qui idem est, quem nunc dicemus.

CVI. Nicolaus Alexandrinus.

NICOLAUS ALEXANDRINUS, potius salernitanus, fere MYREPSI compendium scripsit. Passim citatur nomine *Antidotarii* (l), & eo cum titulo insertum est MESUEI supplemento in plurimis editionibus. Venet. annis 1484. 1495. 1512. 1513. 1527. fol. 1538. 8°. 1561. 1602. fol. & Lugdunensi 1511. 12°. Primum prodijt Venet. 1471. fol. MEAD. Antiqua exstat editio fol. Goth. cum titulo: Dispensarium ad Aromatarios FALC. *Dispensarium ad Aromatarios* Lugdun. 1505. fol. GUNZ. & 1512. fol. TREW 1512. 4°. cum Titulo *Isagogicum in artem apothecariorum*. Alia editio *Dispensarii accedit recognitum multis additionibus auctorum & antidotorum descriptionibus* modoque dispensandi *tyriacam*. Lugduni 1512. 4°. In hoc Antidotarium Johannis de S. AMANDO Tornacenlis Ecclesiæ canonici commentarii exstant, & Johannis PLATEarii Venetiis &c. annis 1497. fol. 1527. fol. 1528. 4°. FALC. 1582. 4°. FALC. cum Titulo NICOLAI PRÆPOSITI introductorium in artem apotecariatus, tum Lugd. 1512. 4°. GUNZ TREW. Distinguere

(z) *Bibl. Græc.* Lib. VI. c. 9. p. 5. & 346.

(a) *Tetrab.* II. Serm. 2. n. 27.

(b) *Michælis* CANTACUZENI apud VERDIER g. 62. *Bibl. Paris.* II. n. 2149. in quo codice aliquot literæ defunt.

(c) Sect. I. Antidot. 21. Nominat Sect. 32. pil. 117. & alibi.

(d) Antidot. 21. quæ Sectio est.

(e) S. I. Antidot. 224.

(f) Ibid. Antidot. 327.

(g) Sect. 10. n. 190.

(h) S. I. Antidot. 22.

(i) S. I. Antidot. 219.

(k) Monuit DESSERTIUS p. 408.

(l) Antidotarii, ut puto parvi, varii Codices sunt inter Codices M.S. *Bibl. Regiæ Parisinæ* IV. n. 6823. 6988. 6988. A 7056. & 7058. A. latini omnes. Magnum, est ipsum MYREPSI opus. Utrumque distinxit SALADINUS de dofib.

stinguere oportet NICOLAI ALEXANDRINI Antidotarium, seu *de compositione medicamentorum secundum loca*, quo 1100. compositiones continentur. Id prodit cum libro AGRICOLÆ AMMONII 1602. fol. * Ingolstat. anno 1541. & reclusum est Venet. anno 1543. 8°. ab ANT. STUPANO auctum.

Magnum, est MYREPSI. opus Conf. SALADIN de dosibus, qui etiam discrimina utriusque Antidotarii habet,

Antidotarii minoris passim codices supersunt in B. S. *Viêt. Par.* PAULINA Lipsf. B. R. *Parif.* n. 6988. 7038. *Vaticana*, Coll. nov. Oxoni.

§. CVII. *Varii.*

Passim in Bibliothecis aliqui codices M.S. botanici argumenti latent, ut *Lexicon botanicum* (m) Græco barbarum, & codex herbarum cum figuris pictis (n); & anonymi herbarum ex DIOSCORIDE descriptio (o).

EUGENII Poema de planta Nymphæa in *Bibl. Medic.*

C. PORPHYROGENETUS (p) de alimentis, & THEOPHILUS de diæta ad CONSTANTINUM PORPHYROGENETAM (q).

Anonymi opus de facultatibus (r) alimentorum, est inter Parisinos codices (s)

Alterius Anonymi de compositione medicamentorum (t).

Et alterius Anonymi de bonis alimentis & parabilibus (u).

Anonymus de alimentis, urinis & pulsibus (x).

Anonymus de diæta (y).

Excerpta de alimentorum virtute ex variis, & antidotorum & confectionum (z).

Ερμηνεία Βοτάνων, & Anonymi glossæ lexici botanici, & alia Anonymi herbarii argumenti Parisiis supersunt (a), & CONSTANTINI Meletiniotæ antidota ex medicamentis Perficis (b). NEOPHY-

(m) LAMBECC. L. II. P. VI. p. 105. *Bibl. Reg. Parif.* II. n. 2149. 2287. 2318. 2286. 2294. 2208.

(n) Ibid. p. 124.

(o) p. 145.

(p) KNIPHOF de M.S. An Idem Anonymus de viribus herbarum *Bibl. Reg. Parif.* IV. n. 6988. A. & II. n. 2091.

(q) In Bibliotheca Regia Parisina, absque titulo II. n. 2303. aut n. 2244. B.

(r) LAMBECC. l. c. p. 132. 159. An l. de diæta *Bibl. R. Par.* IV. n. 6842. B.

(s) FABRIC. *Bibl. Græc.* VI. p. 8. An Anonymus de alimentis ad C. POGONATUM. II. n. 2224.

(t) LAMBECC. p. 107. 155.

(u) II. n. 2228.

(x) II. n. 2159.

(y) II. n. 2287.

(z) II. n. 218. B. R. *Par.* n. 2194.

(a) *Bibl. Græc.* VI. p. 8.

(b) Conf. *Medicæ Plut.* 73.

NEOPHYTI Monachi *Prodrromeni* tr. de plantis aliisque rebus ad curandos morbos idoneis Bibl. Reg. Paris. n. 2256. & in PELISS.

Anonymus de natura arborum, de gemis & fructibus, latinus, in *Bibl. Med.* & *Anonymi* simile opus. ib.

Alter Anonymus de variis oleorum generibus n. 2229.

Excerpta ex HERMETE TRISMEGISTO de herbis & plantis 12. signorum Zodiaci & 7. Planetarum (c).

Anonymus de simplicibus ad purgandum idoneis B. R. P. n. 2318, & alius de remediis purgantibus, oleis, emplastris trochiscis ib. 2091.

Anonymus de Betonica diversus a Musa IV. n. 6862.

PLATONIS herbarium quod accepit ab ÆSCULAPIO Bibl. *Cantabr.* CAJI & GON. II. 97.

Antiquum herbarium pictum UFFENBACHII Reif. III. p. 10.

In Bibliotheca Michaelis CANTACUZENI erat Medicinale Nigri VERDIER p. 63. de materia medica.

Georgii ZIGABENI de herbis particularibus demonstratio ib.

In B. MEDICEA *Plut.* 74. de virtutibus herbarum, secundum alphabeti literas & denuo alius codex de herbis & variis medicamentis ib.

CALLISTUS de emplastris, antidotis & unguentis LAMBEC. VII. p. 99. & 122.

Codex de medicamentis purgantibus: & Lexicon antiballomenon ex veteribus, etiam JAC. PSYCHRESTO DAMMASTO & PALLADIO sophista B. *Medic. Pl.* 74.

Fragmenta de compositione medicamentorum Compolitio oymelielis JULIANÆ & antidoti Julianæ ib. *Plut.* 75.

Varia de coloribus HERACLI & aliorum B. R. Paris. IV. 674r.

Remedia ad pedum dolores, cum plantarum iconibus n. 2091.

Excerpta observationum medicarum, in quibus vinum absinthites &c. LAMBEC. VI. p. 92.

CYRILLO Patriarchæ Alexandria perperam inscriptus l. de plantarum & animalium proprietatibus. In *Maserina*.

Anonymi antidotarium universale. In Vaticana.

ANDRÆ THAUMASTI de medica materie M. CANTACUZ.

Anonymi opus tripartitum de compositione medicamentorum LAMBEC. L. VI. p. 107.

Antidotarium ex antiquis, cum emplastris, catharticeis & aliis pharmacis B. VATICAN.

Aliud antidotarium B. R. Paris. n. 2243. 2219.

GALENO tributum lexicon Plantarum B. *Medic. Plut.* 75.

Alia botanica capita 28. ib. a Græco nuperiori compilata.

ASCLEPIO tributa de herbarum potestate: medicamenta ex herbis in Arabia felici inventis M. CANTACUZEN.

Succedanea varia B. R. Paris. n. 2224. 2153. LAMB. VI. 132.

Excerpta ex DIOSCORIDE, GALENO & lexicon botanicum n. 2286. 2287. Collectanea Bot. LAMB. VI.

(c) II. n. 2180.

ARA-

LIB. II.

ARABES.

§. CVIII. *De Arabibus in universum.*

Imperiorum fata ipsæ artes sequuntur. Cum Græcorum potentia etiam medicina, & ejus pars herbaria declinavit: cum Arabum florente Imperio eadem medicina apud victricem gentem incrementa cepit, & ipsa res herbaria tutelam principum hactenus sensit, ut certe per eam gentem indica aromata innotuerint, quæ per regiones Arabibus subjectas ad Græcos (a), & Italos venirent; ut medicamenta etiam aliquanto mitiora vehementibus illis veterum drastisque purgantibus successerint, in Mannæ, Cassiæ, Sennæ, Tamarindorum exemplo. Denique passim plantæ Orientis aliquæ, Medicis Bagdadensibus familiares, per eos laudatæ hactenus nobis innotuerunt, & earum una loca natalia orientalia eademque nova. Arabes tamen vere botanicen amasse, aut ejus gratia labores aliquos suscepisse, præter EBN BEITHAR, vix invenias, nam in iis fere stirpibus hæserunt, quæ in pharmacopolia recipiuntur.

Descriptiones iidem parum utiles dederunt; DIOSCORIDEM (b) imitati non optime intellexerunt (c), & etiam id habent incommodi, quod pravos fere interpretes nacti sint. Nimis sibi similes, si unum legeris, tenes omnes (d). Ipsa nomina plantarum medicatarum plurima ex Græco sermone reficta sunt, ita passim corrupta, ut etiam scriptorum opera vitientur (e). Latinos libros ignoraverunt, neque PLINIUM citatum vidi, etsi & ipse Arabice versus est. Antidotis compositis etiam magis indulserunt, quam Græci. Ipsi Principes theriacæ studiosissimi fuerunt, & Khalifa MOTAWAKKEL homines a viperis curabat morderi, quos sua theriaca curaret (f).

Ordo Scriptorum Arabum difficilis est. Duo videntur fuisse medici ME-SVE nomine, duo Johannes SERAPIONIS filii, ut per singula adparebit. Invitus certe me ad hanc historiam demisi, qui linguam in pueritia tactam, per tot alios labores neglexi: cum præterea arabici codices paucis locis la-

Y 2

teant,

(a) Cinnamomum optimum *Musulium* (per Mussul advectum) S. SETH, p. 14.

(b) Vide FREIND p. m. 230.

(c) Vide persequentem Arabes FUCHSIUM in *paradoxis*.

(d) Vide ipsum monentem SERAPIONEM c. 246. 309.

(e) MEIBOM *scriptt. Med.*

(f) HERBELOT, p. 876.

teant, in ESCURIALI monente jam F. CAESIO, PARISIIS & LEIDÆ, pauci vere omnino, & male latino versi impressi sunt.

§. CIX. *Aaron.*

Vetustissimus videtur AARON, Alexandrinus presbyter, Mahometo cœvus, qui *Pandectas medicine* Syriaco sermone scripsit, libris XXX. comprehensas (g). Arabice versum opus passim citatur a SERAPIONE (h), citat etiam MESVE, & RHAZEUS.

Hoc quidem opus intercidit. Ejus auctor (i) res naturales & non naturales breviter descripsit, & morborum curationes potissimum docuisse videtur.

§. CX. *Honain & Filius.*

Paulatim, adjuvantibus Khalifis, Christiani potissimum inceperunt græcos libros conquirere, AL MOHDI & AL MAMONIS (k) tempore, & arabica lingua reddere; sæpe tamen ex Syriaco versos (l).

ISCHAK BEN HONAIN ARISTOTELIS librum de plantis convertit, & titulum dedit *Ketab alnabat*. HONAIN BEN ISHAK, filius prioris, Hippocratem ex Syriaco sermone convertere cepit, librum certe de *natura hominis* (m) *apthorismus*, & *epidemias*; tum duos libros de *mulierum morbis*, *prognosticum*, librum de *aere & locis*; porro GALENI de *facultatibus alimentorum* librum (n), & de *medicamentis simplicibus*; & de *conservanda valetudine* (o). In GALENO etiam vertendo occupatus fuit AL BATARICH (p). R. CHANIN BEN ISHAK GALENUM de *sectis* hebraice reddidit (q), & EBN BEITAR DIOSCORIDE plurimum usus est, cujus, & PAULI, versiones Arabicas, suo loco diximus. PAULUM ISCHAK BEN HONAIN convertit.

HUNAIN vixit sub AARONE AL RASHID, & proximis KHALIFIS, neque facile est opera patris & filii separare. Propria etiam opera HONAIN scripsisse videtur. Citatur ab AVICENNA quintuplex ejus Ablinthium Tarsense, Sufianum, Nabatenum, Chordenum, & Romanum (r), unde putes Te agnoscere Orientalis Asiæ hominem. Citatur etiam a MESVE (s) & a SERA-

PIONE

(g) HERBELOT. p. 129.

(h) In compos. p. 95.

(i) HALI ABBAS Proleg. L. I.

(k) HERBELOT. p. 978. Anno 813. RENAUDOT præf. ad Vers. hisp.

(l) RENAUDOT ib.

(m) In Bibl. MEDICEA.

(n) HERBELOT. p. 209.

(o) In Bibl. Medicea FABRIC.

(p) SERAPION *simplic.* c. 197.

(q) REINMANN. *Biblioth. Vindob.* p. 96.

(r) Canon. L. II. t. 2. c. 2,

(s) p. 416.

PIONE (t), qui etiam HACHIM (Medicum) EBN HUNAIM citat (u) : sic Expositio-
nem Synonymorum Græcorum Arabice redditam HONAINI RHAZEUS (x). De
Theriaca scripsit (y) IDEM librum, a SERAPIONE dictum, & ei etiam viro *Intro-*
ductio in artem parvam tribuitur, quæ exstat in *Artifella*.

Opus certe de *Theriaca*, cum nomine JOHANNITII, frequentissime citatur a
RHAZE (z) in *continente* (a); tum *liber ciborum* (b). *Libre de simplicibus*
medicamentis prodiit Lugduni anno 1515. fol.

§. CXI. Ebn Abu Zahar.

EBN ABU ZAHAR vixit anno hegræ 125. & de plantis scripsit, figuras-
que addidit, de iis tamen plantis egit unice, quas IV. libro DIOSCORIDES
dixit, etsi quatuor mundi plagas a se peragrates dicat, ut plantas con-
quireret (c).

§. CXII. Abu Ischak.

ABU ISCHAK IBRAHIM BEN MOHAMMED scripsit *Tadbkerat al Savidi*, seu
de omnibus medicamentis simplicibus secundum locos.

§. CXIII. Isaac Ebn Amram.

ISAAC EBN AMRAM passim citatur a J. MESVE (d), & a SERAPIONE (e).
Videtur de materie medica scripsisse, & est ex antiquioribus chemicis, Cam-
phoræ enim sublimationem (f) docet : solebat descriptiones plantis addere,
& fere fons fuisse videtur, ex quo reliqui Arabes materiem medicam haufe-
runt. Nonne fuerit HAMARAN SERAPIONIS (g). Putes, cum MESVE scribat
EBN AMARAN. Ab ISAACO filio A. ERRAM (h) JOHANNIS LEONIS (i), &
ab EMRAM ejusdem (k) hunc nostrum separare oportet, qui multo junio-
res sint.

Y 3

CXIV.

(t) *Simplic.* c. 28. 107. 108. 116. 136. 143. 280. &c.

(u) C. 107. 108. 185. 280.

(x) *Simpl.* c. 975. in contin. add. c. 415. 442. 486. 574. 802.

(y) C. 78. 94. 179. 183.

(z) C. 420. 277. 348. 473. 572. 676. 728. Etiam cum nomine sapientis filii JOHAN-
NIS C. 171.

(a) Conf. GESNER *bibl.* p. 351. qui a FRANCISCO CABALLO ait citari.

(b) C. 137. 175. 238. 611. 703. *De regimine sanorum* vocat p. 500.

(c) *Bibl. Paris.* n. 968.

(d) p. 237. b.

(e) C. 2. 8. 9. 18. 23. 26. 58. De Senna c. 142. De Cotino c. 334. De Camphora.

(f) SERAPIO l. c.

(g) *De antidot.*

(h) In febre aram.

(i) C. 26.

(k) C. 27.

CXIV. *Mesve Senior.*

In MESVE laboratur. Vetusior enim scriptor fuit filius MASUJE seu JOHANNIS BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH, facetus homo, qui AARONIS (l) AL RASCHID. MAMONIS (m) & VATHEK BILLAH (n) archiater fuisse dicitur. Multos libros in Arabicam linguam convertit. Passim a veteribus citatur, ut locus *de Mæve*, sive (o) *involvero mordicante* uti Cubebe, a RHAZE (p), & ab ipso nostro juniore MESVE nominatur. RHAZEUS non alio auctore præter GALENUM frequentius usus est. Habet multis locis SERAPIO (q). Auctor fuit electarii (r). Nomen varie redditur, filius MESSE (t) & MESUE (u), & BIM MASUI (x), ABEN MESUIAH (y), & JOHANNES ABN MESUAI (z), & MESAZUE (a). Putatur idem (b) fuisse DAMASCENUS, quem RHAZEUS sæpissime citat (c), & SERAPIO (d), & cujus extant Medicinæ therapeuticæ L. VII. Basil. anno 1543. fol. * editi, in quibus multa primum leguntur descripta, variole, myrobalani, musa, nuces faufel. Sed dubium movet, quod iste DAMASCENUS & ipse JOHANNEM filii MOSAGUÆ (MESUE), & Regem Mamonem, & GABRIELEM medicum sæpissime citet, quod de coætaneis minus speres; se ipsum vero omnino non potuit citasse. Neque potest MESSIUS esse (MESUE), cujus meminit HALI ABBAS, qui regulas componendorum medicamentorum non subjiat morbis capitis, ut MESSIO vitio vertit HALI.

An noster MESVE cum isto antiquo idem fuerit? Certe video ABU OSBAIA ipsi tribuere librum *de medicamentis purgantibus*, & *de decoctis*, cum quo titulo libri MESVÆ tributi etiam nunc extant. Cum tamen noster MESVE RHAZEUM multo nuperiorem citet, non poterit seculo nono ineunte vixisse. Manuscriptus codex J. DAMASCENI in *Bibl. Medicea* exstat, & passim alii alibi. Cæterum in eius JANI DAMASCENI operibus morborum a capite ad calcem census reperitur, ad GALENI ductum, cum plurimis medicamentis, & inter ea grecis non paucis Cautum & prudentem virum fuisse, neque imperitum artificem

ad

(l) ABUL FARAI.

(m) I. LEO c. 1.

(n) HERBELOT p. 494. 562.

(o) AVICENNA L. II. t. 2. p. 456.

(p) *Contin. I. Simplic. c. 294.* innumeris locis, & de variolis.

(q) C. 73 de Basilico, &c.

(r) HERBELOT. p. 494.

(t) RHAZE *simpl. c. 233. 234. 235. 236.* &c. SERAPIO c. 2.

(u) C. 14. 21. 49. 54. 60. 96. 270. 274.

(x) C. 319. 326. 328. & aliis locis creberrimis.

(y) SERAPIO c. 25.

(z) IDEM c. 764.

(a) *Antidot. p. 90.*

(b) Vid. ad hæc J. G. HAHNIUS.

(c) *Simpl. medicam. c. 60.*

(d) C. 107. 192. 194. &c.

ad conquirendam famam utilium, ejus aphorismi indicant. Sed neque noster JANUS DAMASCENUS (e) ea habet, quæ plurima diætetica ex eo RHAZEUS citat, neque videtur idem DAMASCENUS esse cum MESUE, cum in eodem capite RHAZEUS & DAMASCENUM citetur (f), & filium MESUE, ut omnino manifestum sit, vetustioris MESUES opera intercidisse.

§. CXV. *Gabriel, Fil. Baktischua.*

GABRIEL filius BAKTISCHUA, Christianus, amatus AARONIS AL RASCHID archiater, ad res agendas idoneus, ex urbe Nisabur natus, multa medicamenta invenit, quæ a JANO DAMASCENO (g) & a SERAPIONE (h) passim citantur. Libri nulli ad posteros pervenerunt.

SALUBE filius GABRIELIS a SERAPIONE citatur, ex gente Nisabur.

§. CXVI. *Sabur Ben Schaled.*

SABUR BEN SHALED, medicus Christianus, scripsit *Abdal aladuiat*, sive *succedanea*. Obiit anno 870 (i).

§. CXVII. *Ibn Wahsijah.*

IBN WAHSIJAH scripsit *de agri cultura*, anno Hegiræ 291. seu seculo IX. exeunte (k) Calendarium hortense dedit de anni tempestatibus, ad varia opera rustica idoneis, de stercoratione, destructione inutilium. Tertia pars est Agricultura Nabathæa, de plantis & oleribus, caryophyllo, multisque plantis nobis ignotis. Exstat codex M.S. ex lingua chaldaica conversus in Bibl. Leideni, si vere diversus est a compendio.

Ejus enim opus in compendium redegit MUHAMMED filius IBRAHIM, filius JAHIR, Kebtenfis. Exstat in Bibliotheca Leideni (l), & in Parisina (m). De telluris colendæ ratione egit, de sementis ratione, & tempestatum divinatione.

Aliud est opus IBN WAHSIJAH de Venenis eorumque antidotis, ex JARGIUKA & SACHAB, chaldæorum libris, & ex Nebathea lingua in Arabicam versum

§. CXVIII.

(e) C. 40. 546. 703. 729. 754. 755. 767. 837. Christianellus Damascenus dicitur c. 4. & Christianellus c. 6. 165. & Christianus c. 232.

(f) *Contin.* c. 60. 294. 454. &c.

(g) Tr. VII. p. 796. de confect.

(h) Tr. V. c. 527.

(i) HERBELOT. p. 727.

(k) *Bibl. Paris.* n. 913.

(l) n. 291.

(m) *Ibid.* n. 914. 915.

§. CXVIII. *Alkindus.*

Jacob ALKINDUS Christianus, refertur a FABRICIO ad seculum duodecimum. Verum id omnino locum habere nequit. Nam non SERAPIO solus, & MESVE, & AVICENNA, alique ALKINDUM citant, sed RHAZEUS in *continente* (n), qui liber certe eo seculo antiquior est, & ipse HALI ABBAAS fœpillime nostrum citant.

Ejus opus de rerum gradibus Venetiis anno 1527. fol. 1538. fol. 1581. & 1602. fol. cum MESVE & in collectione librorum de formulis & gradibus Venetiis pariter excusa, tum Argentorati anno 1531. fol. iterumque Lugduni 1584. 8°. excusum, est equidem formularum ex calculis arithmeticis concinnandis methodus. Hactenus vero huc spectat, quod in exemplis variarum plantarum qualitates & gradus, & pondera recenscat.

Codex exstat in B. R. LOND. CASHLEY.

§. CXIX. *Peregrinatores Arabum.*

In Itinerario Arabum, qui Chinam anno 851. adierunt, a RENAUDOTO edito, prima exstat memoria herbæ SAH, (Theæ) cujus infusum in ea regione bibunt (o). MEHEMET etiam arabs apud RAMUSIUM editus aliqua de thea f. *Chiakatay* habet.

§. CXX. *Auctores a Rhazeo dicti.*

Ante RHAZEUM dicere oportet libros *de medicamentis simplicibus*, quorum locis fere totum opus constat, cui titulum fecerunt *continens*, genuinum idem, cum ejus HALI Abbas meminerit. Plurimum ergo usus est HIPPOCRATE, INOSCORIDE, KUFO, ARCHIGENE (p), PHILUMENO (q), MNESITHEO (r), ANDREA (s), GALENO, ORIBASIO, PAULO, etiam ALEXANDRO (t) & GEOPONICIS (u), nusquam quantum memini AETIO. Deinde scriptores aliquos citat, qui & ipsi iniqui videntur, ut TRITUS *de agricultura* (x), & ARSECENUS (y), & BARBIOS *de agricultura* (z), cæterum nobis ignoti; sed etiam AKAMEIOVEN (a),
vel

(n) l. c. 232. de coloquintida.

(o) p. 31.

(p) Archigenisius c. 424. 679. Archigenisius c. 465.

(q) Huc refero *Filemen* c. 133. 145.

(r) Mesuinos c. 47. 277.

(s) C. 277.

(t) C. 651. 687.

(u) Nomen scribitur COSTA *de agricultura* c. 209. 222. 228. 230. 269. 297. 503. &c. & COSTES c. 579. 143. confer inferius. Corrigit SERAPIO, & CONSTANTINUM nominat c. 280. de Apio.

(x) C. 143.

(y) C. 166.

(z) De Faba. Etiam SERAPIO habet c. 94. An BERYTIUS,

(a) C. 143.

vel AKAN BIONNEM (*b*), aut ACAM BIONNEM (*c*), demum HAKAM BIONNIDE (*d*), & BADIGORIUS (*e*), aut BEDIGORIUS (*f*) monstra videntur nominum antiquorum, ut tamen novissimum nomen PYTHAGORÆ scriptum spurium significare videtur, cujus liber VII. *de proprietate granorum* (*g*), & plurima loca ad materiam medicam & dietam pertinentia hic repetuntur.

Reliquos putes, aut Arabes fuisse, aut Arabum tempore vixisse, ut ABROMOR (*h*).

ABUGERIG (*i*) (cognomine *monachus* (*k*)), qui & EBUGERIG (*l*), & BUGERIC (*m*), & EBMERAG (*n*), AB MIRAG (*o*), nam & iste monachi nomine citatur, & denique *monachus*, nullo cum nomine. Filium GEORGII interpretor, neque separo EBVIRAGI.

CALAMAN (*p*), CAHLAMAN (*q*), eundem, qui ALCAHLEMEN (*r*) & ACHALAHEMEN (*s*).

CHUZ (*t*), ELCHUZ (*u*), ELCHUZI (*x*), plerumque plurali nomine citantur, quod frequens apud RHAZEUM nomen est. SERAPIONI CHOZI dicitur (*y*).

CHYSALMUIA (*z*).

HESE (*a*), HAHESI (*b*) forte idem, qui JESUS (*c*), BUCCAJESU (*d*), &
ISAI

(b) C. 650.

(c) C. 751.

(d) C. 65.

(e) C. 209. 213. 215. 519. 558. &c.

(f) C. 54. 157. BEDIGORAS SERAPIONI c. 49.

(g) C. 268.

(h) C. 611.

(i) C. 124. 205. 349. 395. 424. SERAPIO frequentissime c. 6. xi.

(k) C. 124. Eremita SERAPION c. 15.

(l) RAZEUS C. 436.

(m) C. 430. 465. 651.

(n) C. 210. 230.

(o) C. 33.

(p) C. 230.

(q) C. 330. 395. 655. 764.

(r) SERAPIO c. 84. 156. 194.

(s) IDEM c. 236. de tubere.

(t) RAZE C. 360. 423.

(u) C. 481. &c.

(x) C. 498.

(y) C. 91.

(z) L. XXIV. de dieta.

(a) C. 142.

(b) SERAPIO c. 327.

(c) C. 225. 264.

(d) C. 236.

ISAI (e); quod idem est nomen cum JESU. Idem procul dubio AVEISE SERAPIONIS (f').

JOHANNES (g), & JOHANNES GRAMMATICUS (h) (nam JOHANNITIUM diximus), & GRAMMATICUS (i).

JUDÆUS absque nomine (k).

BIMASSA (l), & BINMASSA, qui videtur a MESUES filio differre, cum eodem capite & ille citetur, & BIMASSA (m). Idem fuerit ISAC BIMASSA (n). Nonne ABU ALI BEN MASSIHI HERBELOTI.

Tum alter, cujus mutabile nomen MASAR (o) scribitur, & MASAR-GUIE (p), & MASERUCE (q), idem non dubie cum MARSE (r), MARSARIFY (s), MARSERICE (t), aut MARSERUCE. MARSINICE (u), MARSEMAI (x), MARSEYNE (y), plerumque tamen MASARGU. Hic fuerit MESARUGIE, juniore SERAPIONI (z) sæpius dictus, & videtur esse MASSARGIEH s. MAS-SARIAWAHI Judæus, qui Aaronis *Khenasch*, & alia arabice reddidit (z*).

MIBAH (a), MIHSI (b), MISSUA (c), qui MESEHA SERAPIONI (d), MUSAIH (e), MUSTACH (f'), MUSICH (g'). Fuit ABU SAHAL ISSA BEN JAHIAH ob religionem christianam dictus MASSIHI (g*).

PERSUS (h), etiam PERSIANUS (i) SERAPIONI ALFEREZI (k).

SASSA-

(e) C. 438.

(f) C. 107. de Bdellio.

(g) C. 299. SERAPIO antidot.

(h) C. 294.

(i) SERAPIO Antid. p. 108. 1106.

(k) RAZE C. 247. 680. 825. &c. SERAPIO C. 107.

(l) RAZE C. 26. tum 334. 353. 863.

(m) C. 326.

(n) C. 325.

(o) C. 768. 769.

(p) C. 333. 340. 341. 357.

(q) C. 276.

(r) C. 98.

(s) C. 120.

(t) C. 133. 209. 213. 215. 231. &c.

(u) C. 74.

(x) C. 49.

(y) C. 65. de auricula muris.

(z) C. 6. 21. 49. &c. (z*) HERBELOT.

(a) C. 348.

(b) Sape, ut de Croco c. 342. de Casa c. 374. de folio c. 376. de Lilio c. 385. de Blito c. 424.

(c) C. 764.

(d) Sape ut c. de passulis c. 77. c. 170. de vino.

(e) C. 340.

(f) C. 650.

(g) C. 324.

(g*) HERBELOT.

(h) C. 209. 230. 353. 357. 536. 639.

(i) C. 54.

(k) C. 178. de Thure, c. 201. de Alloc.

SASSAHAM (l).

SABAUIAH (m).

Filius SERMOI (n), & SALMUC (o), & SELMUEY (p), & SALMUJA (q).
Medicus Calisæ Motassém, seculi IX.

SINDISCAR (r), & SINDISAR, qui SARAC Indus (s), & SCARAC Indianus (t), & SARAC (u), & SINDYA (x). A SERAPIQNE SINDAXAR vocatur (y), & XARCHA Indus (z), & XARCA INDI (a).

TABRI procul dubio a patria, qui ipse frequentissime citatur, ad diæteticā (b), SERAPIONI sæpe dictus, cum corrupto nomine ATABARI (c), alius a nuperiore ALTABARANI (d).

TRUSIAH (e).

§. CXXI. Serapion Senior.

Est etiam inter scriptores a RHAZEO citatos SERAPION (f), & BIN SERAPION (g); senior nempe ille JOHANNES SERAPIONIS filius, cujus HALY ABBAS meminit, & in quo carpit, quod solas morborum historias dederit, & etiam inter eas multas omiserit. Eum ante RHAZEUM ponit, ut ætate superiorem. Ille idem est, cujus practica opera possidemus. Ejus ergo *Practice Tractatus septem* studio M. RUINALDI Noviomagensis prodierunt Basil. 1499. fol. MAITT. & apud Juntas anno 1550. fol. *Andrea* ALPAGO interprete. Practica dicta *Breviarium* cum aliis prodiit Venet. 1479. fol. UFF. *Practica s. breviarium* cum l. de *simplici medicina*, Venet. 1497. fol. MAITT. 1530. fol. 1569. fol. M.S. exstat in *Bibl. Oxon. MERTON*, & ex GER. CARMONENSIS versione *Bib. Reg. Paris.* n. 6894. 6891. & 6893.

Z 2

Practica

(l) C. 519.

(m) C. 386. de Cypresso.

(n) C. 378.

(o) C. 294.

(p) C. 125. c. 143.

(q) De cucumere c. 606. de Bdellio c. 725. de Nucleis c. 792.

(r) C. 213. 219. 238. 389. 539. 688. 813.

(s) C. 825.

(t) C. 54.

(u) C. 353.

(x) C. 121.

(y) C. 84. 156.

(z) C. 95.

(a) C. 357.

(b) C. 208. de Fœnogræco c. 230. de morbis per trifolii oleum curatis c. 231. de ciccribus c. 237.

(c) C. 15. 21. 43. de Mahaleb.

(d) Inferius.

(e) C. 778.

(f) C. 744.

(g) L. 25.

Practica ex operibus HIPPOCRATES GALENI & aliarum, interprete ABRAHAMO JUDÆO & S. JANUENSI in Bibl. Londunensi MONTE.

Diversus ab isto SERAPIONE est, cujus opus de medicamentis simplicibus & compositis indicabimus, post RHAZEUM. Noster ad undecimum seculum a FABRICIO refertur, sed oportet RHAZEUM fuisse antiquiorem.

Pauci citantur in isto SERAPIONIS opere auctores, ut ALTHISANI (b); JOHANNES MESLE filius (i), JOHANNES (k), GABRIEL (l), MOYSES filius IBRAHIM (m), URNEMESVI (n), LUCAS (o); demum BUBACHER (p), qui non potest RHAZEUS esse, cum RAZEUS SERAPIONEM citet.

ABU MASAR de medicamentis simplicibus. B. PAUL LIPS.

§. CXXII. *Abubecker* vulgo *Razens*.

ABUBECKER MOHAMMED BEN ZACHARIA EL RASI Arabum me judice princeps, nomen duxit a patria civitate REY. Bagdadi, Alexandriæ, & demum in Hispania vixit (q), seculo decimo (r). Legit veteres & nuperos, & in opus suum eorum placita stipavit, quod vocatur Continens: ordine quidem malo, ut sæpe idem titulus bis & ter redeat, non tamen ut compilator, sed suo utique judicio interposito, additis etiam de facultatibus stirpium non vulgatis adnotationibus (s). Hoc opus genuinum est & ab HALI ABAS citatur, non perinde libri citantur, quos RHAZEUS ad *Mansorem* dedit. Pertinent ad rem herbariam libri XXI. XXII. XXIII. quibus materia medica continetur; & Liber XXIV. quo victus ratio docetur. In miserrima versione ne plantas quidem ipsas agnoscas, quarum nomina aut Arabica sint, aut miserrime ex Græco sermone corrupta: cæterum hic omnes Arabum divitias Indiæque thesauros recentios inventas, Borach, Musam, Nucem Indicam &c. Latine vertit FERRAGUS Judeus Agrigentinus, Regio jussu, M. S. ejus translationis codex exstat in Bibliotheca Paris. n. 2912. & tres libri n. 6913. Prodiit Brixie 1486. fol. & 1483. fol. emendatius ab HIERONYMO SURIANO (in edit. 1506. dicitur SALIUS) Venet. anno 1606. fol. BODL.

(h) p. 126.

(i) p. 25.

(k) Puto illum Grammaticum hic dici *agr. cap. c. 13.*

(l) p. 54. 60. 536.

(m) *Ægr. cap. c. 13.* Nonne MUSACH RAZI.

(n) Tr. V. c. 21.

(o) Tr. V. c. 18.

(p) C. 21.

(q) l. LEO c. 1.

(r) Obiisse Cordubæ anno 1023. I. LEO.

(s) De vipera c. 234. de Mandragora c. 835. a cujus quinque pomis seminam in deliquium vidit delapsam; de Scorpione c. 544. quem ab aqua radicis filicis occidi expertus sit.

BODL. RIV. 1509. fol. 3. vol. TREW. 1542. fol. * (z), eadem forte editio, novo ornata titulo. Libri sunt XXXVI. An is fuerit tractatus Medicus ABUBECKI RASIS f. ZACH. Mediolani 1481. fol. impressus.

De libris ad MANSOREM (u) non dubitandum est, quin ejusdem sint auctoris. Nam in iis *Continens* citatur (x). Ad rem herbariam pertinet L. III. cujus 54. capita, breviter fatis, sunt de plantis ad victum & ad medicinam utilibus. Nomina pariter plurima barbara. Macaleb ante AVICENNAM (y) habet. Deinde pars libri VIII. huc spectat, qua venenatae plantae traduntur. Mercurii sublimati hic meminit, & experimenti sui in simia facti (z), cui argentum vivum absque noxa dedit: haecenus huc etiam fecerit *Antidotarius*. Hi libri prodierunt GERARDO CARMONENSI interprete Venet. 1497. fol. PLATA Basileae anno 1544. fol. * & seorsim liber *de simplicibus medicamentis* Venetiis anno 1497. fol. TREW. Argentorati anno 1531. fol. * cum SERAPIONIS & AVERRHOIS ejusdem argumenti libellis, curante Othone BRUNFELSIO nostro. Codices M.S. exstat in Bibliotheca Medicea, in Oxoniensi, in Vaticana bini, alius in Bibliotheca Berolinensi (a), alius Cesenae, inque Lipsiensi, & duplex etiam hebraeus, latini vero plures in Bibliotheca Parisina n. 6893. 6901. 6902. 6903. 6904. 6905. 6906. 6907. 6907. A. 6908. 6917. omnes interprete GERARDO CARMONENSI. In plerisque codicibus etiam *antidotarius* exstat. Alius Oxonii, in coll. MERTONENSI n. 6940. MONTE.

Latini ex versione GERARDI CARM. in Medicea ib. omnino quatuor alius in Bibliotheca, quae fuit CHRISTINÆ, alius Neapoli MONTE.

Continents L. 9. 11. & 12., hebraice FARAGO interprete Bibl. Reg. 6913.

Hebraice opera medica cum additionibus JOSEPHI CARCASSON Turini. MONTE.

Antidotarii M.S. exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6906. 6993. & 7046.

Librorum ad *almanforem* V. posteriores in B, *Reg.* n. 7046.

Nomina hujus viri passim corrumpuntur. Nam etiam ZACHARIAS, & Filius ZACHARIAE, & Filius ZEVAR, & HAMECH (b), a MESUEO superiori passim

Z 3

(t) Habet Venetam anni 1506. fol. BODL. 1511. fol. FABRIC.

(u) KENASCHAT AL MANSUR HERBELOT p. 956. Protex erat Corasania RAZEUS & *antidotis*.

(x) De *adfect. junctur.* c. 13.

(y) C. 22.

(z) C. 42.

(a) MORSIN *Epist.* I.

(b) MESUE p. 49. &c.

passim dicitur. Christianum fuisse necesse est, si nonnullæ præfationes genuinæ sunt, in quibus DEI *ex virgine nati* sit mentio.

ABU ALI IBN DAVID EL MISRI scripsit compendium RAZEI de medicina, cujus codex M.S. est in *Bibliotheca Medicea* (c).

§. CXXIII. *Haly Abbas.*

HALY *filius* ABBAS post RAZEUM vixit (d), quem fuisse diiudicat. Medicus fuit ADAD HEDDULÆ Sultani BEJADÆ, religionis Persæ (Gebrus).

Ejus liber *totius medicinae compendii* prodit Venet. 1492. fol. MATTEI. & emendatus ab ANTONIO VITALI cum tit. *Regalis dispensatio* Lugduni 1523. 4º. * sed alia editio vetustior videtur.

Vertit ex Arabico STEPHANUS anno 1127. Codex M.S. Leidæ exstat. Alius in B. R. Par. latinus, & nuperus, partis II. practicæ n. 6919. Alius inter libros RANCHINI MONTFAUC.

Integræ artis compendium est. Ad plantas pertinet pars libri V. *Theorices*, in qua ciborum facultates recensentur, tum odoramenta & aromata. Porro Liber X. quo victus ratio exponitur. Inde practices Liber II. in quo medicamenta enumerantur, secundum qualitates suas. Deinde catalogus plantarum medicatarum, cum nominibus barbaris. In Libro III. plantæ venenatæ dicuntur; in Libro X. medicamenta composita.

Pars operis s. tractatus 7. 8. 9. & 10. etiam in B. Reg. exstant arabice n. 1015. pars alia, de sanitate tuenda, medicamentis simplicibus, febribus & eorum remediis n. ib. 1061. & eadem præter tr. de febribus n. 1012. pars alia n. 1013. Pars prima n. 1012. pars 7. 8. 9. & 10. n. 1016. tractatus 10. partis secundæ de purgantibus compositis n. 1014.

Omnes Arabes fratres sunt fraterrimi, ut qui unum eorum de plantis legerit, legerit fere omnes.

§. CXXIV. *Isaac.*

Pantegni (c) ISAACI filii adoptivi SALOMONIS idem est cum complemento medicine HALY ABBASSIDAE, & idem opus sibi CONSTANTINUS AFRICANUS tribuit in ed. Lugduni anno 1515. fol. In epistola tamen ANDREÆ TURINI id opus ISAACO vindicatur, & CONSTANTINI plagium detegitur, & prius a SYMPHOSIANO CAMPIGIO. IDEM enim Isaaci opus cum HALY ABBASSIDAE labore convenire sensit, male tamen RAZEO ISAACUM seniore fecit.

Codex M.S. *Pantegni* exstat in B. *Cath. Metensis* MONTE. Omnia opera ISAACI prodierunt apud BARTHOL. TROT. Lugdunensem anno non rite indicato TREW.

IDEM

(c) FABRICIUS.

(d) Primus ordinem posuit medicine BERENGAR. *fract. cran.* p. 58.

(e) TREW. FRIED.

IDEM ISAAC BEN SALOMON & ISAAC ISRAELITA dicitur, cujus exstat opus *de dietis universalibus & de particularibus dietis*, cujus codices M.S. passim exstant, in Bibliotheca Vaticana, Medicea, Leidensi, & Parisina n. 6863. 6871. 6871. a. 6883. 703. 7036. 7037. 7039. 7044. h. latini. De *dietis particularibus* in B. Corp. Chrij. Biblioth. Parisin. 7040. 7038. De universalibus B. Med. Plut. 73. Uterque in bibliotheca S. EBRULFI Uticensis MONTF. & in coll. ORIEL Oxonii. Prodiit Patavii anno 1487. 4°. GUNZ. Uterque liber cum aliis ISAACI operibus, Lugduni 1515. fol. De *dietis universalibus & particularibus* cum titulo *de victus salutaris ratione & alimentorum facultate*, a J. POSTHIO Basileæ editus anno 1571. 4°. & 1577. 8°. MERKLIN Antverpiæ anno 1607. 8°. FABRIC.

In *dietas universales* glossæ anonymi exstant in Bibliotheca Parisina n. 6883. A.

§. CXXV. *Ebn Gnefith.*

EBN GNEFITH, vulgo ALBENGNEFITH, a juniore SERAPIONE citatur. Ejus exstat liber *de virtutibus medicinarum & ciborum*, interprete GERALDO CARMONENSI, Argentorati editus cum EBN BITAR & ALKINDO anno 1531. fol. * & 1533. fol. * SEQUIER & cum MESVE Venetiis anno 1527. fol. TREW. anno 1535. fol. anno 1602. fol. *. Præter generalia aliqua, habet titulos qualitatum secundarum & tertiarum, & nomina medicamentorum simplicium, quæ ad quamque classem pertinent. Brevis est libellus. Vires plantarum variis ex signis, etiam ex sapore definit (f).

An non idem fuerit AL BEN CENIF, quem HERRERA sæpe citat, qui de viribus medicis & cultu plantarum scripserit.

§. CXXVI. *Abu Hassan.*

ABU HASSAN ALI BEN ISSA GIAVALLAH medicus Bagdadensis, pro Khalifa Moktadi Billah Abbasside scripsit *Tektin al abdan fi tedbir al ensan*, seu *de curandis morbis & remediis magis parabilibus* Bibl. Reg. I. n. 1020.

AHMED BEN MOHAMMET AL SARAKHSI anno 387. hegiræ scripsit *de confectionibus* & quo die eas oporteat componere HERBELOT p. 972. Titulus est *Ketab Althabikh*.

ISHAK BEN SOLIMAN AL ISRAELI ejusdem ævi auctor scripsit de cibis & medicamentis HERB.

§. CXXVII. *Johannes Serapionis filius junior.*

JOHANNES SERAPIONIS filius, junior, qui post RAZEUM (g) vixit, plurimos scriptores citavit, plerosque etiam RAZEO dictos, cujus libros 21. ad

(f) p. 266.

(g) Qui citat c. 34. 49. 67. &c. Huc liber aggregatus c. 18. 68. 192. de Cypero RAZEO tributus c. 79. Sed ipse etiam RAZEUS librum aggregationum citat c. 371. 521. alium ut puto.

ad 24. manifestissime exhibuit (b), aliquos tamen sibi peculiare scriptores citat; nomina habet etiam magis corrupta, ceterum numerosiora. nisi fallor, reliquis Arabibus (i) simplicia. Inter antiquos DIOSCORIDEM & GALENUM plurimum reperiri (k), etiam PAULUM, & subinde ALEXANDRUM (l). Ob DIOSCORIDEM male intellectum saepe peccat (m). Multas stirpes recenset, quas apud Graecos non invenias, ut Dadi (n), Chakelen (o), Nucemhenden (p), Mutam (q), Abreng (r), Nucem moschatam (s), Vomicam (t), Verz (u), Galminum (x), Nerlin (y), Feleng (z), Fagre (a), Culcul (b), Mihad (c), Ribes (d), Kali (e), Burzeiden (f), Beletsfel (g), Macis (h) granum sellim (i), Santalum (k), Thamarindos (l), Dend (m), Musaragi (n), Methal (o), Myrebalanos Emblicas & Indas (p), & Halili (q), hendacocha s. trifolium aquaticum (r), Nucem indicam cocos (s), Gariophylon (t). Neque est absque proprio experimento, ut de vi decocti tamarisci ad lepram (u), gentianæ

(h) GESNER *pref. ad TRAG.*

(i) Arabum optimus FUCHS castig. p. 22.

(k) Vide Mandragoræ effectus c. 333.

(l) C. 34. 223.

(m) L. ORTENS *Error. Pñn. ad POLYRIANUM.*

(n) C. 24.

(o) C. 65.

(p) C. 79.

(q) C. 84.

(r) C. 153.

(s) C. 161.

(t) C. 163.

(u) C. 170.

(x) C. 176.

(y) C. 187.

(z) C. 199.

(a) C. 200.

(b) C. 215.

(c) C. 217.

(d) C. 231.

(e) C. 247.

(f) C. 250.

(g) C. 251.

(h) Verum Macis *Simpl. c. 2.*

(i) C. 227.

(k) C. 316.

(l) C. 338.

(m) C. 318.

(n) C. 358.

(o) C. 375.

(p) C. 95.

(q) C. 107.

(r) C. 6.

(s) C. 218.

(t) C. 309.

(u) C. 311.

gentianæ adversus morsum canis rabidi (x), colocynthidis in melancholia & lepra (y). Christianos norat & citat (z). Liber eodem fere scopo scriptus est quo RAZEI, & compilatio priorum cum nominibus eorum, per quos profecerit, tantum, quod classes sequatur. Post classes medicamentorum, ipsa simplicia medicamenta sequuntur, quorum ultima sunt ex animalibus & fossilibus. Titulus est SERAPIONIS *Aggregatoris de simplicibus commentarii* ABRAHAMO juniori & SIMEONE JANUENSI *interpretibus* curante OTTONE BRUNFELS Argentorati anno 1531. fol. TREW, & Venet. apud Juntas anno 1550. fol. *. 1569, fol. BASS. Alia interpretatio Nicolai MUTONI prodit Venetiis anno 1552. fol. TREW, quod autem potius NICOLAI MUTONI opus est (a). Eum fere PLEMPIUS sequitur (b). Sed liber aggregatus *de medicamentis simplicibus* ex SYMEONIS JANUENSIS versione prodierat Venetiis anno 1479. fol. BODL. UFF. inter alia opera cumque titulo libri *de simplici medicina* Venetiis anno 1497. fol. & similiter anno 1503. fol. & anno 1530. fol. TREW. Basil. 1499. fol.

Codices ejus l. de simplicium medicaminum temperamentis M.S. passim exstant, ut in *Bibliotheca Vaticana* & in *Parisiensi* n. 6896. 6897. 6898. 6899. 6900. latini omnes ex ABRAHAMI JUDÆI & SIMONIS JANUENSIS interpretatione.

Exstat etiam codex in *Colleg. maj. Lips.* & in *monasterio trinitatis Vindobonensi* MONTFAUC. & in *Coll. Cov. Oxon.* inque D. PETRI *Cantabrig.*

Sæpissime citatur AL CHANZI (c), rarius ABENGNEFITH (d), sæpe ABIX (e) vel HABIX (f), sæpe ABUHANIFAH (g), semel AMRAM filius BIAUMET (h), semel ABRAHAM filius (i) SALOMONIS Israelitæ, alias ABRAAM (k): an forte JUDÆUS ille RAZEI? Semel ABEN JULIEL (l); porro ALMANZOR (m), forte RAZEUS ad MANZOREM, ALMASAHERODI (n), ALBATA-

(x) C. 253.

(y) C. 272.

(z) C. 46.

(a) TREW.

(b) *Canon*, p. 205.

(c) C. 6. 21. 31. 34. 41. &c. adde *Antidot.* p. 95. Mesue p. 56. b.

(d) C. 12. 120. de arbore Nabech, c. 150. de urtica: c. 354. de Cataputia minore.

(e) C. 14. 46. &c.

(f) C. 14. 34.

(g) C. 39. 40. 47. 50. 58. de Senna &c.

(h) C. 6.

(i) C. 61.

(k) C. 163.

(l) C. 67.

(m) C. 68.

(n) C. 177.

BATARICH (o) (qui forte etiam ALBATARI (p) translator GALENI (q), AHAMET BEN DAVID HUMAR (r), ARMASIOS (s) HERMES ut videtur, AARON, iste tunc (t), HABONHASEU (u), CHIAIFETLEBENI (x), ISMAHELITA (y). ALBUSID (z) puto qui SEID MESVIO a, MEHERERIT (b), KAZEBRAS (c), ISRAEL (d). SULAHIN BEN HASESEN (e) idem forte, qui SALOMON EBN HASEN (f), ARTRAM (g), YHAIE (h).

Verum præterea liber *de antidotis, sive medicamentis compositis*, qui septimus est inter præcticos SERAPIONIS, vulgo senecio's, manifesto nuperioris est auctoris, qui passim ZACHARIAM (i) citat, seu RAZEUM. Habet etiam multa medicamenta GABRIELIS (k) filii BACTISCHUA & filii ejus SALUBE, plurima etiam Græcorum medicamenta, & potissimum GALINI, aut ejusmodi, quæ apud GALENUM descripta exstant, ex aliis græcis desumpta.

Insertus est sermo JOHANNITII de *medicamentis alium solventibus*.

Citat BARZUATUM sapientem (l), & JACISSUHA Regis medicorum (m) medicamentum, & DAVID filium SERAPIONIS (n) & SERAPIONEM medicum (o), & XIRAXES medicorum regem (p), & ALBAND AL HAGELEGI (q), & JACOB filium MARZUR (r), qui forte MAZAR ille RAZEI fuerit, & HALI nostrum (s), ut puto, addito cognomine parvi.

§. CXXVIII.

- (o) C. 85. de Melochia.
- (p) C. 116. 145.
- (q) C. 197. 209.
- (y) C. 234. de Melonc.
- (z) *EL-HARABI* c. 247. de antidotis passim.
- (a) p. 237. b.
- (b) C. 201. de Aloe.
- (c) C. 313. de Senecione.
- (d) *Antidot.* p. 111.
- (e) C. 26.
- (f) C. 250. *antidot.* p. 1106.
- (g) C. 218.
- (h) C. 59.
- (r) C. 118. de cephalione.
- (s) C. 143. 210. de Keiri.
- (t) C. 161.
- (u) C. 185. de Myflo.
- (x) C. 197. de Aloe.
- (i) C. 108. a. b. c. 109. a. b. c. 111.
- (k) Confectio anacardina, pilulæ ad tremorem, pilulæ stomaticæ.
- (l) Confect. anacard.
- (m) Pilulæ p. 866.
- (n) Ad Sodam.
- (o) p. 87.
- (p) p. 96.
- (q) Pilulæ hydropicæ.
- (r) Trochisci de arsenico.
- (s) p. 111.
- (t) p. 108. b.

§. CXXVIII. *Avicenna.*

ABU ALI HUSSAIN BEN ABDALLA BEN SINA, cognomine *Al SCHEIK*, *AL REIS*, vulgo *AVICENNA*, qui pro principe medicorum Arabum habetur, vir præcociſ & ſummi ingenii, & medicinæ quodammodo reſtaurator, Bokharæ natus, Bagdadi & Iſpahani vixit, & archiater atque vazir fuit Sultani de BUIDARUM gente; ſplendidus vir & magnanimus. Obiit aut circa annum 1051 (u), aut aliquanto prius anno 1036 (x). Plantas non neglexit, qui in proœmio *canonis* mentionem faciat tabularum ſuarum medicamentorum ſimplicium ſuis coloribus pictarum, ut diſcipuli poſſint inſpicere. Ad rem herbariam pluſcula ejus opera pertinent, primumque *Canonis* totus liber II. quo præter generalia & cautelas colligendarum plantarum medicamenta ſimplicia ſecundum literas Arabicas recenſa continentur. Uſus eſt fere *DIOSCORIDE* (y), quem enixe laudat, & *GALENO*, Arabibus paucioribus. Ordo compilationis melior eſt, deſcriptiones pauciores, ut ſermo fere in viribus medicis verſetur. Judicium ſuum nonnunquam interponit. Tithymali ſuccum rejicit, ipſi *GALENO* etiam auſus contradicere. Sæpe in rerum nominibus aberrat.

Etiſ pleraque græca ſunt, habet tamen etiam plantas, eaſque permultas, Orienti proprias, ignotas *DIOSCORIDI*. Ecce aliquas Om Gheilan, Azadiracht, Alnaſel, Adakhiam, Afkharatſan, Attinth, Bunk (z), Betsbatſa (Macis verum), Bedaſigân, Gullbehenk, Darkeſia (nonne arbor Caſſiæ?), Wartz annon Vartz *SERAPIONIS*?), Zarneb (procul dubio Arnabo Græcorum), Keln lignum Indum, Ketſengi tuber ſolidum, Laija, planta amara lacteſcens, Maru, quod non bene Marrubium redditur, Melwach, Muldatſefran floris genus, Narmuſk, Tſhaded atſfid, Khakhala, Kirſa attheib cortex odoratus, Konnabara, Kohlkâts diverſiſſimum a Colocaſia, Rai aldhannâm herba Myrti ſemine, Rifakhen, allii ſimiles bulbi, & Orchidis, ut puto, Siukaa ſpinæ genus, Siabanek Abrotano adſine, Tenbul folium in India rafeſcens, Bahaman planta aphrodiſiaca.

Citat *AVICENNA* HONAIM, paſſim (a), filium GUIRIHI, GIARIGI, GIZRIG (b); ALCHOZI toties RAZEO dictum, ALRAHEB monachum (c), filium MATSUEJI ſ. MESVEN SENIOREM (d), MATSERGUI filium (e), qui MATSERGUI

(u) HERBELOT p. 813. J. LEO c. 9.

(x) FREIND anno 1036. & PLEMP. & ex SORIANI calculis.

(y) Alio exemplo uſus eſt, in quo varia ſpuria exiſtabant conf. p. 1156.

(z) Non poteſt eſſe Coffeæ granum, cum radicum ſpinæ Arabicæ præ vetuſtate deciduarum partem eſſe putatum ſit.

(a) In capite de Abſinthio, Coriando, Shadanegî.

(b) Lotus. Coriandrum. Anzarut. Idem videtur GABRIEL BACTISCHUAH, GEORGII filius, AARONIS archiater, idemque quem ſupra p. 177. citavimus BEN GERIG.

(c) Ardakiari.

(d) Bensjwâsjan, Murdatſefran, Dſandal.

(e) Portulaca, Macis, Giedwâr, Murdatſefran.

SARGI RAZI MATSERHUVIA (f), MUTSIH (MUSIH RAZI), METSCH (g), AIKINDIUM (h), DAMASCENUM (i) MAHOMET Ilium ZACHARIÆ (k) sive RAZEUM.

Liber IV. continet plantas venenatas cum antidotis.

Liber V. Canonis est antidotarium, & hactenus ad nos spectat, quod simplicia medicamenta nominentur, ex quibus compositis antidoti constant. Passim sua habet AVICENNA theriacata, compositionem minorem, Hieram suam, Electuarium suum, Syrupum acetosum suum, Trochiscos suos, pulverem ad ulcus vesicæ, confectionem de hyacintho. Cæterum Grecorum antidotos & Arabum hic repetit, non sine fabellis.

Citat medicamenta ALBUMUSELI (l), KULME (m), ALCANZI, MUTAGUACHIL Ibrahitæ (n), AIKINDI (o), ALCALANET (p), filii ALHARITH (q) filii HUBEIRE (r). Filii HELGEREN &c.

Sæpe reculus est Canon, seu *fil. Thebb* (s). Solus Canon versus a GER. CARMONENSI Venetiis anno 1488. 4°. GRAV. 1510. 4°. cum I. de PARTIBUS expositione, & sine loco, editio antiquissima fol. Riv. & anno 1505. C. Tig. cum GENTILIS de FULGINO expositione BODL. & 1500. 4°. FALC. 1520. 4°. TREW cum eadem expositione, & Papie 1510. & 1511. fol. magno GUNZ BODL. tum Florentie cum castigationibus ANDREÆ BELLUNENSIS anno 1527. fol. cum emendatione I. RUSTICI & notis SYMPHORIANI CHAMPERII Lugduni 1512. 4°. BODL. 1527. 4°. Cum castigationibus Petri RINII Venetiis anno 1582. 4°. BODL. CANON per JOH. HEBERT Patav. 1473. fol. MAITT, cum tr. de viribus Cordis, & Cantico. Ope G. de FULGINO, JACOBI de PARTIBUS, UGONIS SENENSIS, DINI Florentini, JACOBI de GRADI & THADDÆI FLOR. Venet. 1489. & 1490. & 1491. fol. 2. Vol. GUNZ. Cum expositionibus G. de FULGINO I. de PARTIB. DINI, AVERROIS, & THADDÆI FLORENTINI, Venet. 1523. fol. maj. TREW.

Petrus KIRSTENIUS Libri II. tractatus I. Florum ex *codd. Casarr.* edidit Breslau anno 1609. fol. Arabice & latine, illius sermonis implectus, ut lego.

Canon

- (f) Tirbed.
- (g) Bettsafa, Cicuta.
- (h) Chandthal.
- (i) Chirwan.
- (k) L. III. tract. II. c. 15.
- (l) C. 528.
- (m) C. 531.
- (n) C. 542. b.
- (o) C. 544. b.
- (p) lb.
- (q) C. 545.
- (r) HERBELOT p. 250.

Canon per G. CARMONENSEM, & A. ALIAGUM, cum B. RINII lucubrationibus, Basil. 1566. BODL.

Lib. III. folus Patav. 1473. fol. cum JAC. de PARTIBUS expositione MAITT. Solus Venet. 1412. fol.

Solus liber I. & II. Canonis AVICENNÆ *Vopisci Fortunati PLEMPII* opera Lovanii prodit anno 1658. fol. Usus est PLEMPIUS codicibus M.S. plusculis, Constantinopolitano, Goliano, Halebenfi. Habuit etiam ad nostrum secundum librum Commentarium botanicum ELKHARASII. Versionem *Gerardi CARMONENSIS* fidelem, sed rudem, reformavit, monstra nonnimum castigavit, commentarium addidit, Græcorum loca & fuorum codicum diversas lectiones comparavit, neque tamen in conferendis reliquis Arabibus diligentiam adhibuit, quod facillimum fuisset, & in universum ab herbarum cognitione nimis alienus fuit. Carpit etiam virum G. H. WELSCH, quod suos codices arabicæ editioni ad *codices Mediceos* factæ prætulit (t).

AVICENNÆ liber Canonis *de medicinis cardinalibus & canticum* ex versione G. CARMONENSIS ab ANDREA. ALPAGO, inde a *Benedicto RINIO* eruditissimis lucubrationibus illustratur Venetiis anno 1555. fol. * prodit. Multas marginales notas collectitias habet. Adjecta est vita a *Nicolao MASSA* ad *SORIANI AVICENNÆ* discipuli commentarium exscripta.

Opera omnia. Opus medicinæ Venet. 1490. fol. ib. *Medicina AVIC.* Venet. 1483. fol. MAITT. porro Patav. 1479. MAITT. Venet. 1508. fol. & 1544. fol. apud JUNTAS & 1608. fol. MEAD. Eadem ex versione GERARDI & ALPAGI cum RINII notis Basil. anno 1556. fol. prodierunt, quam editionem PLEMPIUS laudat. Canonis foli tribuit BODL. Cum explanatione I. de PARTIBUS Lugdun. 1498. fol. 2. Vol. B. Tig. Canonis foli tribuit BODL.

Melior mihi videtur editio operum omnium a *Paulo MONGIO* & *Johanne COSTÆO* adornata Venetiis apud Valgrisum anno 1564. fol. 2. Vol. * & 1595. fol. MAITT. ni fallor. Notæ quidem ad simplicia medicamenta paucae sunt, & fere loci collati. Adjecta est *Andreae ALPAGI* interpretatio, non copiosissima, vocum Arabicarum.

Arabice opera AVICENNA Romæ anno 1593. fol. edita sunt AVICENNÆ opera BODL. quam editionem Cl. GALAND ob nitorem omnibus aliis libris Arabicæ excusis præfert.

Cæterum in his editionibus, mihi non visis, vereor ne passim erraverim.

Non alium in librum medicum plures exstant Arabum Commentarii.

EL KHARAFI Commentarius a PLEMPIO adhibitus est. Sed citat præterea HERBELOTUS FAKREDDIN MOHAMMED AL RAZI COTHBEDDIN AL SHIRAFFI (u) trecentis annis ZACHARIE filio (x) juniorem, qui varia in AVICENNA carpsit. Ejus commentarii compendium fuit ABU ISHAK JACOB (y). Explicavit etiam COTHBEDDIN IBRAHIM BEN ALI AL MESRI (z), & AL MASSIMI, iste elegantior (v), & EBN AL KAF, qui vulgo dicitur ABULFARAGIUS, & ALI BEN KEMAELEDDIN MAHOMED (b) AL ASTERABADI circa annum hegiræ millesimum, & nuper explicavit DAVID AL AM-TAKI (e).

Contraxit in duo volumina SCHENE KHENGERDI, & ABULFARAGIUS (d) & NIDA filius Issa, qui tamen librum 2. Canonis de medicamentis simplicibus potissimum in epitomen contraxit (c), nuperus auctor & seculi 17. Sic aliam s. *Entekhab al Medhab* scripsit ABULKHAIR Archidiaconus, Antiochenus (f). Compendium Canonis fecit NEG MEDDIN JEHIA EBN ALBADI B. R. anno 1056. & compendium *Mergiaz* ALAEDDIN ALI BINALNASI (g). Medullam Canonis seu *Khelassat al Canon* reliquit ABUSAID BEN ABU SURUR AL ISRAELI AL SAMAR Judæus Afcalonita (h).

Repulit correctiones junioris RAZI, & refutavit (i) MUAFFEKI ENSAF (k), tum ACHMED BEN ABUBEKER BEN MOHAMED al NAKHSCHIRVANI in libro *Hell Schokuk al Kawn* (l) demum in Mestah NAGREDDIN. Idem in Agiubah Canonem emendavit (m). Alia expositio partis primæ cum titulo *teffir fel camm* B. Paris. n. 1001.

In quartum l. commentatus est Anonymus B. Reg. n. 6939.

In sen. II. & III. libri III. alius ib. n. 6938.

In librum IV. n. 6940.

19

- (u) p. 250.
- (x) REISKE *Coro.*
- (y) HERBELOT p. 250.
- (z) Ibid.
- (a) Ibid.
- (b) Ibid.
- (c) Idem.
- (d) Ibid.
- (e) *Bibliotheca Parisina* n. 1052.
- (f) p. 316.
- (g) HERBELOT p. 250.
- (h) p. 251.
- (i) p. 250.
- (k) Ibid.
- (l) p. 250.
- (m) *Bibl. Reg. Paris.* n. 1058.

In canones generales de virtutibus simplicium antidotorum Libri II. DINI de GARBO exstant.

Hebraice Canon conversus est, & exemplum exstat in Bibliotheca MEDICEA, & in PARISINA (u), & duo exempla apud PLEMPNUM fuerunt.

Liber II. folas exstat M.S. in Bibl. Vaticana, & in regia Par. arabice n. 999.

Latine in Bibliotheca Paris. n. 6916. vertente G. CARMONENSI (o).

Liber tertius in B. Reg. n. 996. & 997. arabice.

L. II. & III. fen L. I. in *Vindob.* LABEC. I. p. 171, 178.

Tertius & quintus Lib. n. 6923.

Libri II. III. IV. in Cathedrali Metensi MONTF.

Pars L. III. cum commentario in B. R. P. n. 6928. latine & 6924. & n. 6929.

Libri IV. V. arabice B. Reg. n. 998.

Libri vero quatuor (p) latine.

Libri V. arabice & persice in B. Reg. n. 999.

Totus Canon in Vaticana. MONTF. & latine B. Reg. 6916. 6918. 6915. 6919. A. in S. Germanensi ib. in *Leidensi*, in Oxoniensi MONTF. in Greshamensi ib. & in *Medicea*. inque B. R. Lond.

Hebraice in BODLEIANA, & Bononiæ, opera Mos. MAIM.

Excerpta L. I. & II. n. 407. arabice.

Flores arabice B. Reg. P. 704.

Opera omnia apud S. GERMANENSES & in cœnobio *S. Trinitatis de Vindocino*.

Canticum AVICENNÆ compendium est, in quo etiam census medicamentorum simplicium reperitur, perbrevis, secundum medicamentorum facultates: diætetica etiam aliqua habet, & de facultatibus alimentorum.

Seorsim prodiit latine versum per ARMEGANDUM BLASII DE MONTE PESSULANO Lugduni anno 1522. 4°. & cura Antonii DEUSING Groning. anno 1649. 12. *

Repetitur in editione operum anni 1564. fol. aliisque, & in *Artifella* Venet. anno 1523. fol.

In

(n) n. 994. 995.

(o) n. 6915. 6916. 6917. 6918. 6922.

(p) n. 6919. 6919. A. n. 6915. 6916. 6918. 6919. a.

In Canticum Commentarius exstat AVERRRHOIS, in quo facultates, & earum gradus ad nomina plantarum adduntur Venetiis excusum anno 1552. fol. * Hebraici codices exstant in *Bibliotheca Vindobonensi* p. 178. 181. Latini, vertente ARNALDO de VILLANOVA in B. R. P. & arabici ib.

Liber de *cordis*, seorsim J. BRUYERINO interprete editus est Lugduni anno 1559. 8°. * quo simplicia medicamenta cordi amica recensentur, & solae facultates, & quas vocant qualitates. Exstat etiam in editione anni 1564. fol. & in aliis. Codex exstat latinus in *Bibliotheca Parisina* IV. n. 6949. & 7131. in *Laudunensi* & in *Oxonienſi coll. nov.*, & *Cambrigiae* in Coll. S. PETRI & CAJI atque GON.

Demum brevis libellus de *Syrupo acetoso* exstat in eadem editione anni 1564. aliisque.

Annon idem fuerit ALBU HALI HUINENI, cujus liber de medicina, interprete Ger. CARMONENSI M.S. exstat in *Bibliotheca Taurinensi*.

§. CXXIX. Mesue junior.

MESUACH filius MESVE, junior, ejus nominis, auctor, & RAZEO nuperior, Christianus, Bagdadinus, qui Caſiri medicinam fecit, *Johanni LEONI dictus*, qui de rebus potabilibus & de medicamentis compositis, ait scripsisse (s). Noster certe Græcos legerat, GALENUM, HIPPOCRATEM, DIOSCORIDEM, RUPEM, PAULUM, ALEXANDRUM (r), ſæpe & DEMOCRITUM, HERMETEM.

Arabes, ut facile credas, multos citat, HALY, ALKINDUM, HUMAIN, JUDEUM, FILIUM SERAPIONIS, ALKANZI, GABRIELEM, ut puto, filium BACTISCHUAH (u), & in pratico opere ABOALI, unde deducas, AVICENNA eſſe nuperiorem, eſſi ante eum, & anno 1015. obiſſe legas (x). Neque collegit amice, ſed ſententiam ſuam, ut peritus, interpoluit, & aliter ſæpe medicamenta compoſuit, quam Principes ante ſe viri. Titulus præcipui operis eſt *Johannes MESVE Damasceni* (y) *de re medica* L. III. *Jacobo SYLVIO interprete* Paris anno 1542. fol. TREW. 1544. fol. * nitida editio, anno 1543. fol. ut puto 1549. fol. TREW, & 1561. 8°. * Venetiis anno 1575. fol. SEQUIER, anno 1581. fol. 1589. fol. anno 1602. fol. * a. 1623. fol. SEQUIER. SYLVII annotationes prodierunt etiam Baſilee anno 1545. fol. SEQUIER. Lugd. 1550. 8°. AVR. Magnum laborem in emaculando MESVE SYLVIVS poſuit, quem aſſideris, ſi hanc editionem cum MUNDINI editione comparaveris. Ex barbaro enim ſerſone nſitum & latinum fecit: voces nullum ſenſum habentes expunxit, & legitimas reſtituit.

Liber

(s) C. XI.

(t) MESVE p. 566.

(u) *De antiſot.* p. 205. Sylv.

(x) Apud I. LEONEM.

(y) Confuſa cum priami Mesve patria.

Liber primus agit de delectu medicamentorum, & correctione per contraria, de committione, ejusque utilitate, de medicamentorum varia preparatione: de diversis formulis: de symptomatibus superandis, quæ suntis medicamentis superveniunt.

Liber II. est de medicamentis simplicibus purgantibus, Aloë, Myrobolanis, Cassia, quam Arabes medicamentis addiderunt.

Huc etiam refert Rosas, Fumariam, Eupatorium, folia Centaurii minoris, imo Thymum, Adiantum, Hyssopum. Scammoneam, & fortiora fere medicamenta reprobant. Non bene album Veratrum nigro mitius facit. Centaurium majus cum minori confundit IDEM.

Liber III. est de *antidotis*, nempe conditis, & aliis medicamentis officinarum, sirupis & similibus, quæ iterum fere ex plantis parantur, de dosibus compositionum, & coquendi & miscendi modo, etiam de decoctis, & infusis, & aliis pharmacopolarum laboribus, quorum noster princeps auctor est. Habet etiam antiquas antidotos PHILONIS, Hieram GALENI, & ARCHIGENIS duplici modo paratam, Diaphœnicon ALEXANDRI, emplastra ARISTARCHI, ORIBASII, etiam electuarium de Bryonia DEMOCRITI & Sinapinum, & de fermento. Subjecta sunt adfuta aliqua de sacculis, de pitfana.

Jacobus SYLVIVS, optime alioquin de MESVE meritis, de rebus ipsis copiosas adnotationes addidit, ipse rei pharmaceuticæ peritus. Divisiones libri mutavit, aliqua ex Gallicis simplicibus medicamentis contulit. Medicas aliquas observationes interspersit, ut felicem usum peponum in morbis calidarum regionum. Demum interpretationem vocum Arabicarum ex ordine litterarum alphabeti. Sirupum *συγχευμα σπουδης* significare vix credas.

SYLVII versionem, præter pauca aliqua loca, retinuit Job. COSTÆUS in editione Veneta anni 1602. fol. * cui MUNDINI, CHRISTOPHORI de HONESTIS, MANARDI, SYLVII, & COSTÆI ipsius notæ acceperunt, hæc uberiores. MANARDUS fere MESVEI errores arguit, defendit eum COSTÆUS, non inanis scriptor, ut suo loco ostendam. Icones etiam adjectæ sunt, tum ex MATTHIOLO, tum propriæ aliquæ.

Barbara est editio literis Gothicis excusa, cum additionibus FRANCISCI de PEDEMINTIO, PETRI de APONO, commentariis CHRISTOPHORI de HONESTIS, PLATEARIO &c. Venet. 1484. fol. 1490. fol. GUNZ. quæ eadem forte fuerit editio anni 1495. (2), & anni 1502. fol. B. Bern. 1497. fol. GUNZ. 1508. fol. eadem etiam 1513. 8°. 1521. fol. 1527. fol. 1535. fol. ex L. B. de NIC LINII *capitulatione* GUNZ. Deinde auctius Lugduni prodit eadem ut puto in universum editio anno 1519. fol. TREW. cum expositione MUNDINI & eum HONESTO: tum 1533. fol. TREW. cum ABENONEFITH. Est etiam antiqua editio Antverp. 1479. fol. MAITTE.

B b.

Opera

(2) TREW. præf. ad BLAKWELL, MAITTE.

Opera omnia excusa sunt Venetiis anno 1558. fol. cum duplici versione libri de simplicibus medicamentis, quarum altera SYLVII; deinde anno 1561. fol. in qua editione accesserunt ANDRÆ MARINI adnotationes in simplicia, tum P. de APONO & FR. de PEDEMONTIO supplementum, NICOLAI antidotarium parvum, I. PLATEARI & I. de S. AMANDO expositiones GENTILIS FULGINATIS l. de complexione & proportionibus medicamentorum: porro l. de medicinis substitutis: expositio nominum, rerum; l. Servitoris, SALADINI ASCULANI instructiones; ABENGNEFIT, APULEJUS, ut dicitur, de ponderibus & mensuris. ALCKINDUS, summula JOH. de PARTIBUS. Similes puto esse editiones 1581. fol. & alias.

Italice liber de simplicibus anno 1475. fol. 1493. fol. SEG. 1521. fol. & simplicia & composita, tum Venet. 1559. 8°. G. ROSETTO vertente, & 1589. 8°. 1621. 4°. Liber della *compilatione delle medicine semplici* Venet. 1475. fol. 1521. fol. OSMONT. Gallice cum Commentariis TAGAULTI.

Hebraice codex est in Bibl. Paris. I. n. 389. tum in CANTABRIGIENSIS D. PETRI. Alii sunt in B. MAGDALENÆ Oxon. in B. Fr. M. Cefenæ MONTF.

Grabadin s. antidotario solus versus per J. THEOBALDI & *Marium de PAPIA* antiquissima est editio absque loco & anno Riv. *De medicamentis universilibus* Venet. 1471. MAITT.

Codex M.S. de medicamentis purgantibus est in Bibliotheca Vindobonensi (a), & in Parisina (b), & *Londinensi* p. 201. & OTTOBONIANA. Italice in B. MEDICEA.

Opera an hujus MESUES, in Bibliotheca Vaticana? & compendium simplicium per JACOBUM de PARMA (c) in eadem UFFENBACHIANA exstabat. Codex M.S. in quo nominantur antidota collectanea in R. Leid. Antidotarius ad marginem AVICENNÆ adscriptus est in B. Reg. Par. n. 6915. lat. & *Grabadini* s. confectionum L. II. ib. n. 7016.

Commentarii MUNDINI & CHRISTOPHORI ab HONESTIS Ferrariæ prodierunt anno 1488. fol. SEQUIER. Bononiæ anno 1486. fol. Lugduni 1519. fol. 1534. fol. TREW. 1531. 12°. SEG. Venetiis 1490. fol. 1495. fol. GUNZ 1497. fol. TREW. 1502. fol. 1508. fol. GUNZ. TREW. 1527. fol. 1538. fol. 1543. fol. TREW. 1558. fol. 1581. fol.

Sympho-

(a) LAMREC. II. c. 6. p. 131.

(b) N. 2287. 2312. 2239. græce: n. 6943. 6944. 6945. 6946. 7104. latine. Arabice L. de purgantibus n. 409. cum titulo JOHANNIS MASCHKI filii MASSEI est etiam in Bibl. Reg. Lond. p. 201. Codex M.S. compendii medicamentorum simplicium latinus in Bibliotheca Parisina n. 6943. & 6944. & L. I. n. 6945. 6946. Liber vero II. n. 6947.

(c) UFFENBACH.

Symphoriani CAMPEGII castigationes Lugduni anno 1532. 4°. SEGUIER. P. APONENSIS additiones Venetiis 1490. 1508. 1497. 1527. fol. Lugduni 1531. 12°. Venet. 1535. fol. 1519. 8°. 1561. fol. Additiones F. de PEDEMONTIO Venet. 1490. fol. &c.

ANDREÆ MARINI adnotationes Venet. 1561. fol. 1575. fol. MERKL.

J. TAGAULT Comm. in librum de *purgantibus medicamentis* L. II. Lugduni anno 1537. 4°. 1549. 12°. 1555. 12°. SEGUIER.

In capp. de Rhabbarbaro & Cassia *Ludovici* a METHINA commentarius anno 1541. 4°. SEGUIER.

Canones universales in compendium redacti a NICOLAO HOVEL. Parif. 1571. 8°.

In Antidotarium cum declaratione simplicium medicamentorum COMM. *Angeli* a PALEA & BARTHOLOMÆI AB URBE VETERE Parisiis prodiit anno 1543. fol. SEG. in lit. & 1546. 8°. SEGUIER. cum receptario, & Lugduni anno 1550. 8°. B. Tig.

I. MANARDI adnotationes in MESVEN Lugduni anno 1556. cum epistolis: Venet. anno 1589. fol. & cum ipso MESVE Hanovix anno 1611. fol. BODL.

In librum II. *grabadin* exstat supplementum FRANCISCI de PEDEMONTIO, cujus etiam M.S. codex in Biblioth. Parisina exstat (d). De CHRISTOPHORO de HONESTIS suo loco dicitur.

Denique JACOBUS de PARTIBUS medicamenta secundum morbos recensuit, quibus opponuntur.

Liber *quid pro quo* & tractatus de synonymis, & *servitor*, & opus de S. AMANDO. jam exstant in editione Veneta anni 1497. fol.

Carolus CRASSUS in MESVEN de simplicibus scripsit Venetiis anno 1588. 8°. MERKL. ANTONII ab AQUILERA JUNQUERAN demum *Exposition sobre las preparaciones de Mefve* prodiit Alcala 1569. 8°. BODL.

§. CXXX. *Giazalah. Taberani. Abdalvabid &c.*

ALI BEN HOSSAIN AL KATEB vulgo GIAZALAH ex Christiano 'Mahometanus, anno Hegiræ 493. obiit: scripsit *Menbag al bejan fi ma jesta malho al enfan* seu de rebus omnibus, quibus homines utuntur, nempe cibis, medicamentis simplicibus & compositis, ordine alphabetico (e). Sed EJUSDEM accurate tituli aliud opus recensetur anno C. 1079. scriptum, cujus auctor vocatur

(d) N. 6946. 6947.

(e) *Bibl. Parif.* n. 1021.

catur SCHERFEDDIN AHI JAHIA BEN ISSA BEN GIASLA. Exstat codex M.S. arabicus in Bibl. Parif. n. 1021. cum appendice anonymi, & notis EBN BEITHAR. in quibus multa sphalmata BEN GIAZALE emendantur, & supplementum anonymi, in quo laudatur EBN GIAZALAH, & ejus errores exculantur. Credas idem opus esse, causas ignoro cur nomen auctoris diverfe scribatur. Temporum ratio vix finit, ut idem fit auctor cum BUHARYLYHA archiatro CAROLI M. &c. etfi nomen simile est.

Paulo posterior AVICENNA fuit ETTABARANI, ut puto, a patria dictus EL TABARANI (f), qui scripsit *Firdus ulbecime Paradisum sapientie* de virtutibus herbarum, lapidum & animalium. Regis GHAZNÆ medicus fuit. Ejus mors cadit in annum 1081.

ABDALVAHED BEN ABDAL AL RAZZAK scripsit *tag fi Keifat al alag* de medicamentorum proprietatibus & remediis tam simplicibus quam compositis cum nominibus plerumque persicis. Codex Bibl. Parifinae I. n. 1020. dicitur anno 1150. scriptus fuisse.

Seculo etiam undecimo scripsit ABU OMAR EBN HAGIASCH, cujus *Mefrah al falabat* seu *clavis agriculturæ* anno Hegiræ 466. prodiit, citante AL AONANI (g). Citat idem opus COSTHAI, qui de agricultura Nabathea scripserit.

§. CXXXI. *Avenzoar.*

AL VAZIR ABU MERWAN ABDEMELEK BEN ZOHR Hispanus, inde MANSORIS medicus, sub finem seculi duodecimi vixit, & Marocci obiit.

In M.S. Bibliothecæ Parifinae titulus est *Ketab al aduja u azdiab*, s. *liber medicamentorum, quæ nullo negotio reperias, & quæ cibis quodammodo possunt adnumerari.*

Exstat autem al *Teizir fil Modawadi viral Tadbir* s. facilitatio regiminis & indicationis latine, cujus alium titulum reperio *Tejessir fil meduiat*. A Jo. de CAMPANIA versus (h) est, in quo medicamenta simplicia & venena describuntur. Florum Nenuphar vim in frangenda venenata facultate Hellebori laudat.

Editionem habet B. BODL. antiquissimam Venetiis anno 1490. fol. tum 1496. 1497. fol. Riv. cum AVERRHOIS colliget, & 1510. B. BODL. aliam, & Venet. 1553. fol. * cum AVERRHOE, & Lugduni anni 1531. 8°. Nomen corrumpunt veteres & dicunt ABHOMERON, vel ABIMERON. Codex est in B. CAJI & CON. Cant. tum *Antidotarii*. Antidotarium huc facit, & aliquæ adnotationes Mellifucharum præfert.

§. CXXXII.

(g) J. Leo c. 10.

(e) n. 912.

(h) n. 6948.

§. CXXXII. *Abenzoar jun.*

ABU HALI ABENZOAR filii, ut videtur, de *regimine sanitatis libri V.* editi sunt a J. Georgio SCHENK Basileæ anno 1618. 12. MERKL. Similis etiam argumenti, cum patre libros scripsit, quorum codex est in *Bibliotheca Parisina*: Habetur enim in ea Bibliotheca ABULOLA EBN ZOHAR *vera & selecte utilitates, quæ e variis plantis medicamentis simplicibus & aliis rebus per se pi pssunt.* Excerptis se dicit auctor Paganos, Christianos & Mahometanos: sed multa infusa continere monetur: Bibl. Paris. n. 1676.

AL-BATENIUS VOLATERRANI, adfines nomen est auctoris, qui de medicamentis simplicibus scripsit. Citatur ALBATEGNI a SERAPIONE, sed is translator est GALENI.

§. CXXXIII. *Averrhoes.*

EBU ELVELID EBN RUSHAD seu AVERRHONES, Hispanus, Cordubensis, subtilis ARISTOTELIS commentator, quem primus Arabice vertit (HERB.) vir splendidus & iudicis dignitate auctus, ob suspectam religionem ab invidis oppressus obiit sub initia seculi XIII.

In canticum AVICENNÆ Commentarios scripsit jam dictos, quorum codex M.S. exstat in Bibliotheca Vindobonensi (i) & in Leidensi, & latinus alius in Biblioth. Paris. (k). Prodiit cum *Colliget* Venetiis anno 1490. fol. MAITT. 1496. fol. 1552. fol. 1559. fol. emendatius, & prius Lugduni anno 1531. 8°. Seorsim Venetiis anno 1484. fol. * Lugduni anno 1555. fol. MAITT.

Deinde in sui *Colliget* L. V. recenset plantas, quæ inter alimenta veniunt. Subiecit etiam de compositione formularum librum, in quo multis ALCHINDUM refutat. Hanc partem magni operis seorsim cum SERAPIONE excudi curavit Otto BRUNFELS.

Canones dedit salutare 34. de medicamentis, quorum versio a MAGISTRO MAYNO adornata est in Bibl. Paris. (l).

Duos libros de *plantis* in ARISTOTELEM M.S. habuit NAUGERIUS (B. GESN. APP.)

Codices M.S. *Colliget* latini exstant in *Coll. nov. Oxon.* & d. PETRI Cantabr. *Biblioth. Paris.* (m) tum Extractum de medicamentis simplicibus alphabeticum (n). Ipsum *Colliget* sæpe prodiit, ut Venetiis anno 1482. fol. UF-

B b 3

FEN-

(i) REIMANN p. 783.

(k) n. 7103.

(l) n. 6999.

(m) lb. n. 6950.

(n) n. 7163, latine.

FENBACH 1496. fol. GESN. 1497. fol. MAITT 1498. fol. ID. 1552. fol. 1553. fol. * cum AVENZOHR melius & emendatius: Argentorat. anno 1531. fol. TREW. Lugd. 1537. 4°. vertente duos libros BRUYERINO.

Librum *de theriaca* & *de venenis* Lugduni anno 1517. 4°. & 1552. ex bibliotheca I. a CRUCE editum B. GESN. anno 1553. fol. excusum, video, cum elogio, primum nunc prodire. Codex exstat in B. PAULINA Lips. & in ORIEL. OXON. & COLL. NOV.

§. CXXXIV. *Fata Arabum.*

Seculo decimo tertio inclinatæ dudum res Khalifarum Abbassidarum ruinam dederunt, cum HULAKU Bagdado capto, ultimum Khalifarum imperio privatum occidisset. Una eruditio, & potissimum etiam medicina, Arabum ita declinavit, ut vix quidquam ab eo ævo scriptum sit, quod typis sit editum. Codices tamen M. S. passim aut citantur, aut exstant, incertæ ætatis, sed nostri argumenti.

§. CXXXV. *Ebn Alwam.*

EBN ALWAM Hispalensis seculi VI. Hegiræ scriptoris *de agricultura* liber in Bibliotheca Escorialensi latet. Artem colendi agri & pomarii docet: enumerat plantas & arbores in Hispania obvias, quarum aliquæ interierunt, & herbas medicas, Memiza Sebesten, Hyosciamum Banguæ, tum hortensia, clera, & totam domum rusticam. Caput 17. & 19. Hispanice prodit cum DUHAMELII l. de agricultura: agitur in iis de cerealibus.

ABUL MANED BEN ABUNASSAR BEN HAEFFADH ISRAELI HARUKI vulgo COHEN ATTAR, Pharmacopola Cairensis, ex Aaronis familia, scripsit *menhag al dokian u dokan* s. praxin pharmaceuticam, artemque conficiendi potiones medicas, bolos, confectiones, sirupos; trochiscos, catapotia, collyria, clysteres, cerata, emplastra & alia id genus. Vixit anno 558. HEG.

OMMIA BEN ABDALAZIS EL ANDALUSSI s. Hispanus, scripsit *adujat al-mosfredat* s. de med. simplicibus. Obiit anno 529. HERB.

§. CXXXVI. *Ibn Alwardi.*

IBN ALWARDI Alepensis (o) *Scheridat al adghaib* sive opus *Cosmographicum*, seculi decimi tertii est, aut posterioris ævi. Botanicæ ignarus, plantas triginta recenset, quas ex Paradiso ADAMUS secum adtulerit. Palmæ duos sexus, & amores, & fecundationem feminae per ramum masculinum describit, & germinationem ex osliculo, & varietates. Deinde Coccum, Prunum, Cerasum, Ziziphum, passim excitatis locis operis Geoponici. Ejus codex est in
Bibl.

(o) Car. AURIVILLIUS. in particula operis *cosmographici* IBN ALVARDE Upsal. anno 1752. 4°. *

Bibl. Reg. n. 590. 591. 589. 592. *Historia naturalis Syriæ* nuper a J. Bernhar-
do K. EHRLERO edita Lips. anno 1766. 4°. arida est, & parum lucis ad
plantas adfert.

§. CXXXVII. *Daud Ben Nasser.*

DAUD BEN NASSER AL AKHBERI AL MUSSALI archiater Califarum Fati-
mitarum scripsit *Mehajat alwadrak alagradhat men abrahdhin* seu *de medica-*
mentis compositis & antidotis, quem librum SALADINI fratri dedicavit. Exstat
in Bibliotheca Medicea (p) & Regia Par.

§. CXXXVIII. *Abu Oseibah.*

In codicibus de raris casibus medicis ABU OSEIBAH, manuscriptis, qui
Leidæ servantur (q), pluscula ad vires medicas plantarum pertinent, de
Scammoniae dosi, de vi baccarum, ignoto nomine *El Stomaticon* dictarum ad
dysenteriam deploratam, de Camphoræ in gangræna usu, de Cydoniorum vi
laxante & adstringente, de fomento ex foliis Hyoscyami in cephalagia salu-
tari, de uvis vi laxante imprægnatis. Vixit exeunte Seculo XIII.

§. CXXXIX. *Ebn Beithar.*

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMED AL MAGREBI AL MALEKI BEN
BEITHAR Africanus Veterinarius, multa itinera per Africam & Asiam, in In-
diam usque, suscepit, SALADINO CAIRI a servitiis fuit (r), atque anno he-
gire 648. diem suum obiit. Scripsit *Ketab al mofredat* (s), sive *Ketab*
aladuja (t) *fel tiane aladviat al mofredat* (u), *historiam universalem medicamen-*
torum simplicium, secundum literas alphabeti. Ejus codex exstat in Biblio-
theca Regia (x, in Leidensi (y), & in Escurialensi; Arabicus etiam codex
apud Guil. POSTELLUM fuit, ex quo omnes lacunas DIOSCORIDIS, GALENI
& ORIBASII suppleri posse sperabatur (z). Citat etiam codicem BOCHARTUS,
quem a SALMASIO habuit, ille a PEIRESCO, qui ex Ægypto accersiverat. Ve-
rum multum de ea spe decessit per TOURNEFORTII testimonium, qui meram
ait esse compilationem. DIOSCORIDEM sæpe citari ABULFARAI.

Ketab

(p) HERBELLOT, p. 667.

(q) REISKE in *disf. inaug. de observ. med. ex Arab.* Leid. anno 1746.

(r) LEO c. 19. HERBELLOTUS mortuum ait anno 1254; nimis magno post mortem SA-
LADINI intervallo p. 199.

(s) p. 596.

(t) p. 963.

(u) p. 199.

(x) n. 1024. 1025. 1073. 1074. & cum Syriacis scholiis n. 1073.

(y) Duo vel tres codices.

(z) Apud GESNER in *Bibl.* & in *præf. ad Corp.*

Ketab AL Moghi hujus operis est compendium (a), & GEMALEDDINI ANSARII opus (b).

Recensetur etiam in *Bibliotheca Parisina* codex *Ketal monafe al haiwanat* &c. seu *de utilitatibus animalium 2^e simplicium*. Additur esse compendium *giane*, suo ordine, per classes dispositum, & arborum rudes addi icones (c).

Recensetur etiam in eadem *Bibliotheca* (d) anonymi appendix, cum notis EBN BEITAR, in quibus corrigantur sphalmata ben Giazale.

Vertit etiam BEITARIDÆ *de Limonibus* brevissimum libellum Andreas ALPAGUS, & edidit Venetiis anno 1553. & Parisiis anno 1602. 4°. Recusus est idem ex codice manuscripto, & duabus editionibus prioribus, Cremonæ anno 1758. 4°. * cum commentariis Viri Cl. Pauli VALCARENGHI.

Ipse libellus forte unicum caput fuerit magni operis, & in facultatibus medicis Limonum predicandis versatur. Syrupum de Limonibus describit. Citat ignotos auctores EBN GIEHEMIA alios.

In Commentariis vires Limonum adversus aerem pestilentem nosodochiorum, in morbis acutis, hecticis & scorbuticis, & adversus lenta venena, a Cl. editore laudantur.

EJUSDEM BEITARIDÆ *Menhal al dekan* seu *praxis officinarum* M.S. exstat in *Bibliotheca Parisina* (e). Capita 20. de simplicibus Vindobonæ ap. LAMBECK. I. p. 173.

Scriptit etiam *Tadlik*, librum quo respondet libro *Bengizalah*, cui titulus *menhage al Bejan*, in quo varia BEITHARIDÆ carpebantur.

Usus est Arabibus, qui de medicamentis simplicibus scripserunt. EBN WAHED, EBN SAMGIAN: MOFFIK EDDIN AL BAGDADI. ABUL FADHL BEN AL MOHANDES GEMINTENSI, ABU MASLAT AL ANDALUSI. RASCHID EDDIN ABU MANSUR EBN COBARI qui a. 1241. vixit. HERB.

Non EJUSDEM sunt *Tacuinii sanitatis*, qui tribuuntur ELLUCHASEM ELI MITHAR, filio HAHADUM filii BUCCILLAM de BALDACH, editi Argentorati anno 1531. fol. * tabule nempe fructuum & olerum ad cibos pertinentium, cum viribus medicis, fere ex Græcis collectis: multis admixtis astrologicis. Adjecta in editione nostra recensule. Codex M.S. latinus duplex est in *Bibliotheca Parisina* (f). Alii duo in Vaticana, cum titulo de sex necessariis ad conservandam sanitatem MONTE. Fere eosdem esse, qui Tacuinii BUHAHYLYHAL FREIND.

§. CXL.

(a) HERBFLOT. p. 596. 597. cujus codex est in Biblioth. Parisina n. 1008.

(b) *Bibl. Paris.* n. 1025.

(c) n. 1037.

(d) n. 1021.

(e) n. 1027.

(f) n. 6977. & 6977. *

§. CXL. *Abubeker Yesdensis.*

ABUBEKER Yesdensis seu YESDY scripsit anno Hegiræ 597. de rebus naturalibus tractatum, cujus pars III. est de arboribus, frumentis & granis, quarta de plantis, octava de oleribus, undecima de venenis. Codex exstat in Bibl. Reg. Paris.

§. CXLI. *Moses.*

RABBI MOSES filius OBEDALLA Cordubæ (g) AVERRHOEM audivit, & Caira incunte Seculo XIII. obiit. Exstat ejus regimen sanitatis ad Sultatum Babylonæ Aug. Vindelicorum editum anno 1518. 4°. PLAT. & Venetiis anno 1514. fol. 1521. fol. 1553. fol. * cum AVERRHOE. M.S. cod. est in B. Reg. I. n. 393. & 413. & in *Vindob.* I. p. 178.

EJUSDEM l. de venenis interprete MOYSE fil. TABBUN fil. SAMUEL est in B. CAJI CANT. & in B. Medicea. ARDOYNUS cum codicem sæpe citavit.

EJUSDEM *de cibus vetitis* l. a MARCO WOELDICKE latine versus & notis illustratus prodiit Lipsiæ 1734. 8°.

ABDALLA EBN BACCAL Toletanus legitur circa annum 1269. *de agricultura* scripsisse.

§. CXLII. *Abu Ischak.*

ABU ISCHAK IBRAHIM BEN MOHAMMED scripsit *Tadbkerat al Savidi* sive de omnibus medicamentis simplicibus secundum locos. Obiit anno heg. 620.

ABULMEKI BEN ABUNASR BEN HEFEZ judæus Pharmiacopola Cairensis anno 658. scripsit. *Menbaze al decan u deslui alijan* s. Pharmiacoporeni HERBELOT. p. 572.

§. CXLIII. *Abul Casem.*

ABUL CASEM vulgò ALBUCASES AL ZAHARAVI (h). Ejus liber *theorices & practices* s. *Experimentarius Medicinæ* prodiit Augustæ Vindel. ann. 1515. fol. RIV. FALC. In eo compendio, præter plantas venenatas & earum antidotos, nihil ad rem herbariam facit, & alioquin notum est, HALY ABBASSIDÆ opus ab eo homini compilari. Codex M.S. exstat (i) Hebraice versus a MACULAM BEN JONAI.

EJUSDEM BULCHASEM BEN AFERAZERIN lib. 27. seu *servitoris* liber de *preparatione medicinarum* vertente S. JANUENSI passim cum MESVE editus est, etiam Venetiis anno 1471. 4°. MEAD. 1483. fol. BOEHM. 1484. fol. 1490. fol. 1495. fol. MAITT. 1497. fol. 1502. fol. GUNZ. 1527. fol. 1538. fol. 1558. fol. 1561. fol. 1602. fol. Minime malus liber, quo encheireses pharmaceuticæ & variorum medicamentorum simplicium præparationes traduntur, ut extrahendorum succorum. Non merus compilator se ad DIOSCORIDIS præcepta suc-

Cc

cum

(g) J. LEO c. 28.

(h) AZARAPA SIM. *Jannenſis.*(i) *Biblioth. Vindob.* REIMANN, II, p. 89.

cum Mendicis voluisse parare etc. nuncupatum glassum Arabum etc. denique se dicitur, addi Amytum. Distillationem aquæ colorem fuscæ dicit: Verba ABRAHAMUS JUDEUS, inde SIMON JANUENSIS. Citat HEBENGIZAR, Interpretæ ABR. CARMONENSI existat in B. TAURINENSI MONTFAUCON; est etiam in B. D. PETRI CANT.

Antidotarium, an idem liber, latine est in *Bibl. Taurinensi* MONTF.

An dissent *Antidotarius* GALAF, FILII ALBUCASIM, ab Joanne LODOYCO TETRAPHARMACO de Arabico in Latinum translatus, anno Domini 1198. ut nota in fine indicat. *Bibl. Marci Lat.*

§. CXLIV. *Joseph ben Ismael.*

Codicem M. S. *Malaijasa*, qui Cl. MEADII fuit, passim citat *Guil. CHAMBERS (k)*, cujus auctor est JOSEPH BEN ISMAEL AL GIUNI nuperus admodum scriptor, qui anno Hegiræ 711. seculo adeo XIV. incipiente vixit. Prima pars de arboribus agit, & fruticibus, altera de plantis humilioribus. Ad cultum plantarum potius pertinet, quam ad facultates medicas. Thesaurus est botanicus, collectus ex Græcis & Orientalibus scriptoribus, & quasi supplementum & emendatio operis *Gianæ BEN HARIDÆ*. Codex existabat in Bibliotheca WOLFFI Hamburgenſis & in Parisina fol. * Diversus videtur ab alio JOSEPHO BEN ISMAEL p. 204.

§. CXLV. *Ibrahim ben Wassaſ.*

IBRAHIM BEN WASSAF SCHAH egit de prerogativis Egypti, opio, hordeo rubro, balsamo, Colocasia, Cassia, Papiro, &c. (l).

Circa annum Hegiræ 696. obiit,

§. CXLVI. *Mohammed Abdalla.*

In eadem Bibliotheca Regia (m) existat codex MOHAMMED ABDALLA THIV BEN JOSEF AL BADDADI *Kutab fi Qabil al-fredat al-ibbb* seu de iis, quæ medicis non ignorare oportet, de herbis nempe medicatis, & earum virtute, cum nomine & alphabetico ordine. Est etiam seculi XIV. incunſtis, seu anni Hegiræ 711.

ALAMAH *El-kharat al-mufredat* f. de medicamentis simplicibus anno C. 1254. HERBEL.

ABU HASSAN ALLADDIN EBN ALI HAZM Karschita. Ejus est medicinarum compendium, cuius Pars II. est de medicamentis simplicibus (n). Dicitur obiisse anno hegiræ 696. SCHAH-

(k) *De Ribe Arabum & Ligno Rodio*, & nuper in *Phil. Transf. Vol. LVII.* citari video. Conf. *Bibl. Mead.* p. 236. Sex erant volumina.

(l) HERBELOT p. 580.

(m) n. 1030. & 1088.

(n) *Bibl. Reg. Par.* n. 1050, n. 1051. & in *Bibl. Leid.* Idem videtur opus ABUL HASSAN in *Bibl. Reg. Par.* n. 1059. etsi ordo in quatuor libris paulo alius est, & medicamenta simplicia quarto loco ponuntur.

SCHANAKI Indi *Katab al Samun* (o) sive de venenis opus, Persice redditum est per ABU KKALEM. An forte SCHARAC Indus, sepe a nobis citatusque.

JACUKA AL NABATHI AL KESRA ALKUKANI *Tekab al Samun*, Arabice redditus est ab EBN ALRASCHIAH (p).

§. CXLVII. *Hamdalla Abubekr.*

HAMDALLA ABUBERR filius EL CASUINI obiisse dicitur circa annum 750. Hegiræ, & scripsit *Nisbet al Kilyab* seu delicias Indicas, cujus operis pars prima agit de arboribus & plantis (q).

BEDREDDIN HASSAN BEN OMAR BEN HABIB scripsit descriptiones plantarum, & animalium, circa anno 778. HERB.

§. CXLVIII. *Scheik ali. Alii.*

SCHEIK ALI filius HUSSEINI, AL ANSARI, cognomine ZEIN U. ATTARR ELSCHIRAZI de medicamentis simplicibus & compositis, alphabetico ordine anno Hegiræ 770. scripsit Codex exstat in Bibliotheca Parisina (r). Neque videtur differre alius codex (t), cum auctor dicatur DSCHEMAL, quod nomen est reginæ *Bedi al Dschemal*, cui inscribitur.

Alius SCHIRAZITA MUHAMMED filius MACHMUT, commentatus est in ABDALLATHIE, & tertio libro agit de medicamentis simplicibus & compositis (u).

ALI BEN OMAR AL CAZUINI scripsit in *Mohaffal RAZEI* HERB.

MOHAMMED filius MAHMUD cognomine al KHUEI ELCAZUINI in Historie naturalis mirabilibus, de arboribus, etiam de plantis & leguminibus agit (x).

Nomen paulo aliud est EL CAZUINI, cujus reliqua nomina sunt ZACHARIA EBN MOHAMMED EBN MACHMUD AL NEMUNI vulgo EL CASUINI, auctor, puto, idem. Ejus *Afchiaib al Mahallat v. garaib al Maglukat admiranda & peregrina* continet, ubi varia ad historiam naturalem pertinentia (y) habet. Videtur esse prioris compendium, certe ex codice 983. PARIS.

Iterum aliud nomen est MOHAMMED BEN AL THALEB AL ANSARI AL SOFI AL DEMACHKI qui scripsit de mirandis in terra & mari cum figuris. Titulus est *tofhat aldahar v. afchiaib albort, v. albabr* HERBEL.

Exstat etiam CUFENSIS de vini variis nominibus libellus *Cat. Leid. Bibl.* p. 344.

C c 2

(o) p. 970.

(p) ibid.

(q) *Bibl. Reg. n. 127.*

(r) l. n. 157. 159.

(t) n. 161.

(u) lb. 1003.

(x) l. p. 284. n. 141. 898. 958. 900. 956. 915. & in *BIBL. REG. Leid.*

(y) lb. l. n. 983.

p. 144. & *Muhammed al Kaffari* medicamentorum experitorum collectio. Nomen viri etiam est AL CASVINI *Bibl. Reg.* n. 1082.

AL CASVINI DICTUS AL CUFI. Ejus compendium est *Tohfat al albab* scriptum a MAHOMET AL MOCRI. HERBEL.

§. CXLIX. *Mahmmed fil. Abdalle & Kheder ben ali.*

Paulo nuperior est MAHUMED filius ABU ALLE GRAMMERIS, cuius anno 761. Hegiræ editum est opus medicum, in quo Pars II. de cibo & potu agit (2).

KHEDER ben ALI BEN KHATTHAB cognomine HAGI PASCHA scripsit quatuor tractatus, quorum secundus est de cibis & medicamentis. Opusculum fecit anno Heg. 758. B. Reg. Par. I. n. 1017. & 169. Conf. HERBEL.

§. CL. *Isaac Ben Israel.*

ISAAC BEN ISRAEL de aromatibus & herbis codex Hebraeus, scriptus anno 4143. sive A. C. 1383. in Biblioth. Medic. liber est pharmaceuticus, collectitius, senioris ævi, MONTF.

§. CLI. *Joseph fil. Ismaelis.*

JOSEPH fil. ISMARIS, cognomine EBN EL CABIR, de iis, quæ medicum non oportet ignorare, continet inter alia remedia tam simplicia, quam composita *Bibl. Reg.* n. 1029. Codex anno 711. Hegiræ scriptus est.

SCHEHABEDDIN BEN ABDALGAFAR ALMALEKI primus de Coffea scripsit. Ex eo sua sumit

§. CLII. *Abdalcader: alii.*

ABDALCADER BEN MOHAMMED AL ANSARI, AL GEZIRI, AL HANBALI anno 936. Hegiræ s. A. C. 1487. scripsit *Omdat al Safuat jhall al cabuat* seu de usu legitimo potus Coffeæ (b).

HOSSEIN IBN MOHAMMED cognomine AL TABIB scripsit de venenis & eorum remediis anno Heg. 983. *Bibl. Reg. Paris.* I. n. 157.

ABU TAKIN MOHAMMED vulgo SADREDDIN scripsit anno 941. contra vini usum HERB.

§. CLIII. *Habderrahman.*

HABDERRAHMANI, Asciutensis Ægyptii, tractatus triplex de proprietatibus ac virtutibus medicis animalium, plantarum ac gemmarum, ex Arabico latine versus ab Abrahamo ESCELLENSI Maronita & Parisiis anno 1647. 8°. editus & Leidæ 1699. cum notis I. ELIOT. Nondum ad manus meas pervenit.

An

(2) lb. n. 1070.

(b) lb. n. 971. *Journal des sçavans* 1699.

An Idem est ABDAL RAHMAN NASSER BEN ABDALLAH, cujus citatur *Idhar farvar al nekah* seu *de rebus ad partum adjuvandam aut reprimentum idoneis, & de iis, quæ veneri solent* Bibl. Paris. n. 1091?

ABDALRAHMAN BEN MOHAMMED BEN ALI BEN ACHMED *Hanefita* scripsit *Aldorrat allameat fil aduiat al giameat* seu *de medicamentis universalibus* Bibl. Reg. (c). Multa superstitiosa habet.

§. CLIV. *Scriptores atatis mihi ignote.*

Habet Bibliotheca Leidensis codicem M. S. LEVINI WARNER de rebus medicis in Corano & traditionibus Muhammedis repertis, quem codicem multum laudat Cl. REISKE (d).

Anonymus philosophicas notas in Partem I. dedit, quarum exemplum est in Bibliotheca Parisina n. 1001.

BEN ABDALLAH AL ALACAZI *Ketab aladuiat* seu *de remediis simplicibus* (e).

ABUL HASSAN AL MOKHTAR BEN HASSAN BEN AIDUN, Medicus Bagdadensis, scripsit *Takwin al shahat* seu *rectæ sanitatis institutionem*, in qua ciborum & medicamentorum genera, cum suis proprietatibus, recensentur. HERB.

ABUKHARAN SAHAL BEN MOHAMMED AL SEGESTANI *Ketab alnabat* seu (f) *de planta*. Scripsit etiam de melle. HERB.

ABUBEKER AL FARSI *Ketab al dorrat al montekhabas fil aduiat al mogiarrat* seu *de medicamentis usu & experimento comprobatis* dicatus Sultano AL MELIK AL MODHAFFER filio AL MELICK. Multa magica dicitur continere, & exstat in Bibl. Reg. n. 1085.

ABUGIAFAR MOHAMMED BEN HABIB cum eodem titulo (g) librum edidit.

ALAEDDIN EBN AL NAPHID *Karefchita compendium universæ medicinar* dedit, in quod exstat anonymi commentarius perpetuus (h). Liber 2. huc facit, quo de alimentorum natura & medicamentis simplicibus & compositis agitur.

Auctoris Africani *Ketab aschiaib v garaib de rebus admirandis*: liber octavus de plantis est (i).

KEMAELEDDIN ABUL-FADHL GEISEI IBRAHIM BEN MOHAMMED TIFLESSI (k) (Tebilitanus) AL MOHANDES. Ejus operis codice multum usus est

C c 3

in

(c) N. 1087.

(d) l. c.

(e) HERBELOT p. 967.

(f) HERBELOT p. 980.

(g) Ibid.

(h) *Bibl. Paris.* I. n. 1009, arabice.

(i) p. 873.

(k) p. 837. vid. Bibliothec. Parisin. n. 1032.

in *Historia* Celsus, laudatque, quod ad Herpes Orientis cognoscendas, apothecam & peritissimum opus sit. Titulus est *aladnat almagredat*.

Tinctura aladnat almagredat seu *medicamenta simplicia* IBRAHIM, BEN AB-
WAID AL MAGREEI (l) AL OLAI. In singulo folio quinque simplicia, eorum
natura, electio, temperamentum, vis medica, ratio utendi, & dosi tra-
duntur (m).

KITAB *Kharas ul ebbia* f. Anonymi de proprietatibus rerum, de confi-
ciendis remediis, plantisque &c. *Bibl. Paris.* n. 160. —

Anonymi miscellanea de mirabilibus etiam inter vegetabilia ib. n. 145.

Ketab al rhabib giawalho seu *liber de his, quae medicum ignorare nefas est*.

AL HAKIM KOSTHUS BEN ASCURAI KANAHI de agricultura Graecorum,
Graece scripsit Lib. II. cum titulo *Ketab al silabat al Ruaiab* seu de agricul-
tura Graecorum, quem librum cum titulo *Filāhat* passim puto ab Arabibus
citari. Eum vertit Arabice SERGIUS ELLI filius (n). Valde suspicor, ser-
monem esse de opere Geoponico, quod CONSTANTINO tribuitur, & passim
cum nomine COSTA & COSTES citatur ab Arabibus. Aliam versionem dedit
COSTAS IURA ALBALBEKI, aliam ASTHATH, aliam ABUZACHARIA BEN
JAHIA BEN ADI.

De arborum utilitate est etiam libellus in Biblioth. Reg. & in Parisina (o).

ABU MONA filius ABUNASSER cognomine KUVIN Israelita capita 25. scrip-
sit, in quibus de medicamentis & simplicibus & compositis agitur. Ad finem
catalogus est alphabeticus simplicium (p).

SADI ALSCHAD HOSSA MEDIN est *Ketab rhabbb a lafer* de sapa ex vino
coquenda (q).

ABU NASR ANAZARBENOI opus perfectum & sufficiens in arte medica, de
rebus non naturalibus, de cibo adeo & potu (q).

TAMINI (TEMINI) ALMODLESSI magnus medicus, auctor est libri *Mor-
sibat elagradat al rhabbb*, de cibis sanitatutibus & adversis (r), & de simplici-
bus medicamentis. Hunc nunc disco ex HERBELOTO anno 370. Heg. visibile.

ABU ZACHARIA JEHIA BEN MOHAMMED BEN AHMED AL AONAM
Ketab al silabat seu *Tahtas de agricultura* &c. In prima parte agit de ter-
rae natura, irrigatione &c. in altera de variis feminibus.

EBN

(l) p. 817. & in Biblioth. Paris. n. 1032.

(m) *Bibl. Paris.* n. 1027.

(n) HERBELOT p. 975.

(o) p. 199.

(p) Scriptus manu ISSA BEN AL ABGER auctoris pronepote.

(q) *Bibl. Reg.* l. p. 210.

(r) lb. l. n. 1067.

(s) n. 912.

EBN AONAM AL COTHAI de agricultura Nabatheorum HERBELOT.
Idem forte fuerit.

GEMAEDDIN ABDALLA BEN ABUL HAZAN ALI BEN AIUB *Curatio morborum, seu repositorium, quo mineralia, plantæ & animalia asservantur.* In T. I. agit de venenis, in T. III. de antidotis (t).

ABULHASSAN *Ketab al Maregiaz fi el Teb seu Compendium medicine*, cujus pars quarta agit de medicamentis simplicibus (u). An IDEM cum paulo priori.

HASSEN HUSSEN Damascenus, cognomine EBN AKKAD scripsit L. in quatuor partes divisum, quarum secunda est de cibis & de medicamentis simplicibus & compositis B. R. I. n. 1080.

EZZIDIN EBN ACHMED AL WADD hierosolymitani tr. *de avibus & floribus* est in Bibl. Reg. I. n. 966. potius philologus. HERB.

EBN CANUSI alias HONAIN f. AMRAM hierosolymitanus *de medicamentis simplicibus* B. Reg. I. n. 392.

MUHAMMED ZAMAN, dum Ispahano in Indiam iter faciebat, scripsit *hadikai alem* hortum mundi, quo memorabilia naturæ collegit ex Græcis latinis, & franco celebri, cui nomen TAHMAS' quem vix definias B. R. P. I. n. 158.

MUZAFFER f. MUHAMMED alphabetico ordine scripsit *de remediis compositis* B. Reg. I. n. 155.

IBN ABI HAGIALA, nomen ut puto non integrum est viri, qui de Ægypti miraculis, & historia civili, sed etiam ad finem botanica scripsit Cat. Leid. p. 361.

SALALIUS, nomen pariter corruptum, *de medicamentis simplicibus* secundum morbos partium B. Leid. p. 297.

R. JACOB f. JUDÆ de regimine quod septem vitæ lineis absolvitur B. Paris. I. n. 393.

EBN MALCHI, nomen parum plenum viri, qui *de medicamentis simplicibus* scripsit. ib. n. 427.

MUHAMMED EBN BAKER EL SAHRI in geographia etiam alimenta singularum gentium adtigit. ib. n. 596.

Jadighiar IBN SCHERIF f. IBN SCHERIF tractatus de medicina, e veteribus & nuperis medicis collectus: quinque habet partes & de tuenda etiam valetudine, venenis eorumque antidotis, & theriacæ conficiendæ ratione agit. ib. n. 168.

MUHAMMED f. ALI Samarcandanus Indicem alphabeticum medicamentorum scripsit I. n. 1022.

Quid

(t) Ib. p. 216. n. 1084.

(u) N. 1057.

Quod sit pretium vini, subtilitas vini, Comment. in Ester MOSES f. CASIN. ex lib. impensis Cremonæ anno 319. 8°. ego quidem ignoro. Ita lego in B. Medicea MONTF.

ZEINON ABIDINA f. CHALIL de conservanda valetudine, l. dicatus SULTAN MORAD CHAN. Putes esse AMURÂTHEM IV. In B. Leid.

ABUCHASARIS medicinæ simplices per ARN. de VILIANOVA ex Arabico conversæ in Paulina Lipsiens. MONTF. Forte Albuchasis.

Herbarum liber Arabice a R. JEIHOCHUA B. VIVIS EL RAKI scriptus, Hispanice versus a R. *José* VIDAL B. BEN DENASI. Arabice, Hebraice & Hispanice editum nominat REIMANNUS (x).

Regimen sanitatis R. JEHUDA B. JACOB in Bibliotheca Vindobonensi existat.

ABU MIZERAN BEN ZOHEIRI De medicamentis & diæta, existat in Bibliotheca Medicea (y).

M. S. Arabicum de viperis & theriaca Andromachi Vindobonæ (y^z). An forte HONAINI, cujus existabat de theriaca liber, sæpius ab Arabibus citatus?

MOHAMMED BEN ALAN AL MEKKI f. Meccensis scripsit contra opium, Herba, & Tabacum librum *Tamk deni aldirak behmat al theriak v alchabak*. HERB.

ABDU AMRU ISCHAK ben MORAD AL SCHEINBARI; & BEN AARIB AL ASMAI scripserunt de apibus & melle. HERB.

SCHEHABEDDIN AHMET BEN ANMAR scripsit poëma *Arguzat al Negiaffat* f. de cibis apud Mohammedarum, impuris HERB.

BADREDDIN ABU ABDALLAH MOHAMMED BEN ABDALLAH AL ZIRKESCHI scripsit *dahr u lavijih fi ahkam al hafchifih* f. de legibus circa Beng. HERB.

ACHMED BEN ISMAHIL BEN AM CHALID librum de medicamentis simplicibus ab HIPPOCRATE omniis FABRIC. in B. Medic.

Tamk deni al theriak behmat al chabak f. de potibus apud MOHAMMEDANOS licitis & illicitis. HERB.

ISCHAK BEN ALI scripsit EDEB AL THABBIB f. de virtutibus herbarum. HERB.

KAMERADIN scripsit *Baridat al alchabak* f. hortum apoth. emporum. HERB.

Waslat al Alchabib fi Waff Atchabib v alchabib, de aromatibus, confectionibus conservis &c. Anonymi opus, qui ipse omnia paraverat.

BEN

(x) Biblioth. Vindob. p. 779. LAMERC. I. p. 129.

(y) FABRIC. (y^z) p. 143. L. VI. 508. cum iconibus.

BEN ALMUKAH scripsit *Kefaiat al Thibb* f. de medicamentis HIPPOCRATIS ordine alphabetico. HERB.

Ketab alahiar de plantis & lapidibus l. ARISTOTELI tributus. HERB.

Ketab el Kabir v scherrha v sakka de vino & ebrietate. HERB.

Ketab al foccar Indi opus de Saccharo HERB.

ABU AMRU AL ZACCHKALI *Ketab al fcharb* de potulentis, HERB.

Ketab al akakir Indi de radicibus aromaticis. HERB.

Sianat al ensan men dba almandan v al nabat v al baivan Curatio venenorum etiam ex plantis HERB.

ALBUKHAIR archidiaconus majus opus scripsit, questionum quæ in Canone Avicennæ tractantur Ejus compendium est *Entekhab al Eftedhab* p. 190. HERB.

Holbat al Comait de vino & ejus abusu. HERB.

HASSAN BEN AL MONDIR *Kheridat al eschiaib* f. de mirabilibus, etiam ex plantis. HERB.

ABRAHAM BEN RABBI JEHUDAH hebraice de compositione medicamentorum scripsit LAMBEC. I. p. 180. ID. de quorundam simplicium nomenclatura.

Librum in quo plantæ Arabiæ, Ægypti & Æthiopiæ pro Sultano depictæ, Cairi P. ALPINUS vidit p. 133. b.

Glossarium nominum Arabicorum ex AVICENNA, Vindobonæ exstat M.S.

In Ægypto multum utuntur opere J. EBN ANGEL, in quo medicamenta simplicia & composita describuntur.

KYRANUS in KIRANIDIBUS de viribus medicamentorum l., Lipsiæ ab Andrea RIVINO anno 1636. 8°. editus, collectanea sunt ex spuris hermeticis decerpta & superstitiosa (2); sæpe citantur a SANTE ARDOYNO, & quæ decerpit, nullius sunt pretii. Græcus Codex in Bibliotheca Reg. Parisina exstat.

ASCLEPII spurium opus, materia medica ex herbis etiam sumta, Arabiæ exstabat apud Michaelem CANTACUZENUM (a).

AL KATRANI de arte medica tractatus quatuor, quorum secundus de cibis agit, deque simplicibus medicamentis, est in Biblioth. Reg. (b) Paris.

SCHIABBEDDIN CALIUPEI Catalogus alphabeticus plantarum, fructuum, ad rem medicam pertinentium, & ipse in Biblioth. Regia est (c).

HEBAT

(2) REINES, var. *lcl.* I. p. 67.

(a) VERDIER p. 62.

(b) I. n. 1005.

(c) N. 1069.

HEBAT ALLAH BEN MAKRAN medicus Hebraeus celeberrimus & felicissimus Clinicus, scripsit l. *Akrabadhin* f. de antidotis (d), nisi alius HEBAT ALLAH EBN SAID auctor est (e).

AGBARI scripsit *Nehajat aladrah* de compositis medicamentis.

Et ADELI l. *Nehajat al adrah fi akrabadhin* HERB.

NUWAIRI Magnum opus, encyclopædiæ simile, etiam de plantis tractatum continet (f).

MUHAMMED IBN ABUL WALFA Poëma scripsit, quo incomium vini continetur *Bibl. Leid.*

Anonymi *Ketab Kerafadin* f. de remediis compositis. *Biblioth. Reg. Paris.* I. n. 156.

De medicamentis laxantibus, epitome medicamentorum cordialium ordine alphabetico MEAD. *Bibl. I.* p. 383.

Theaurus materiæ medicæ *Bibl. Leid.* p. 294.

Anonymi opus — de remediis ex herbis & animantibus *Bibl. Reg. Par. I.* n. 384.

De Medicina Lib. VII. in quorum quinto de cibis & cataplasmatibus, facto de nonnullis rebus ad conservandam valetudinem idoneis agitur. *ib.* n. 387.

Tr. de Medicina, in quo liber II. agit de alimentis & medicamentis simplicibus, l. III. de compositis: scriptus est seculo 16. Citat inter Arabes AVICENNAM, ABUGERICH, MENIH, RHAZEUM, TEBIT f. LORAH, HONAIN f. ISAACI & MESVEN *Bibl. Reg. n.* 545.

Alius etiam nuperior, titulo *Bahnawab Padli Schabi* de remediis simplicibus & compositis. In Oriente magni fit. *Bibl. Reg. I.* n. 173.

Anonymi index medicamentum. Alterius de medicamentis *Bibl. Reg. I.* n. 1023.

Antidoti Africanæ, de remediis in Pharmacopolis usualibus, de siruporum & emplastrorum confectione, virtutibus & usu *Biblioth. Reg. Paris. I.* n. 1101.

Anonymus de vinis naturalibus & artificialibus *Reg. Bibl. Paris. I.* n. 355.

Anony-

(d) HERBELOT p. 441. Apostatam fuisse IDEM,

(e) *Id.* p. 440.

(f) REISKE ad ABULFEDÆ tab. Syriac.

Anonymi tractatus *de arboribus, & fructibus, & utilitate ex iis capienda* exstat in *Bibl. Reg. (g)*.

Alius *de arboribus, fructibus, mineralibus, &c.* codex in *Bibl. Vat.*

Alius alphabeticus *de herbis & plantis* in eadem Bibliotheca Vaticana.

Alterius miscellanea *de mirabilibus etiam ad vegetabilia pertinentibus* est in *Bibl. Reg. Par. (h)*.

Anonymi liber *de medicamentis simplicibus ad curandos morbos maxime idoneis* in *Bibl. Paris. I. p. 211. n. 1034.*

De medicamentis simplicibus Leid. p. 321.

Anonymi *Tadhkerat aubi al albab*, seu *memoriale sapientum*, in quo inter alia *de medicamentis simplicibus & compositis* agitur, exstat in *Biblioth. Reg. ex Paris. (k)*.

Anonymi Tractatus *de medicina* cujus pars secunda agit *de alimentis*. Adjectus est *catalogus alimentorum & medicamentorum* *B. Reg. I. n. 170.*

Hebraicus liber *simplicium medicamentorum ex Arabibus* est in *Bibl. Medicea.*

Alius *de alimentis* Arabicus & Hebraicus, *ibid.*

Liber ex arabico sermone in hebraicam versus a R. SCHEMTOB fil. ISAAC in cujus c. 20. *de herbis unguentis & pilulis* agitur *Bibl. Reg. I. n. 419.*

Liber *simplicium medicamentorum* hebraicus ex arabibus decerptus in *Bibl. Medic.*

Liber *de alimentis*, ex quo *lexicon botanicum* potest concinnari. Arabes exscripsit. In *B. Medic.*

Codex chartaceus Alepo advectus, quo ex Graecorum & Arabum medicis *de medicamentis compositis* agitur, hebraice *Bibl. Paris. n. 422.*

Perfica *historia naturalis* cum figg. *Bibl. BODL.* Liber *fructuum plantarumque* cum figuris.

Codex M.S. Hebraicus ex IBN ZOHAR, IBN SINA, RASEO & aliis decerptus, est in *Bibl. Leid.*

Tum liber Perficus *de medicamentis simplicibus & compositis*, eorum usu & abusu, & *vocum emendatione*, ex illustribus auctoribus selectus, ib.

Et liber *de medicamentis simplicibus & compositis*, serie alphabetica.

Et hortus aromatariorum.

D d 2

Medi-

(g) I. n. 969.

(h) I. n. 143.

(k) I. n. 1058.

Medicamentorum compositiones ex Persico sermone in Græcum a CONSTANTINO MELITINIOTA verbe sub finem seculi XIII. B. Paris. n. 2194.

Aliud simile opus ab Anonymo conversum ib. tum tertium de variis remediis curarum morborum.

Lexicon vocum faraceniarum, græce redditarum, inter quas plantæ, in Bibl. Ambros.

Lexicon medicum de plantis arboribus & mineralibus, quarum in medicina usus est. In eo plures voces arabicæ & turcicæ occurrunt, scriptus est in Polonia seculo 17. Bibl. Reg. I. n. 123. A.

Lexicon Medicum Arabico Persicum *Bibl. Leid.*

Constantinopoli adlatus liber nuperus, in quo arborum & florum pictura non contemnenda, est in Bibl. Regia *Par. (l)*.

§. CLV. *Chinenses.*

Ad finem historię botanicę Arabum liceat addidisse Chinesium libros botanicos, quorum ætas partim ignoratur, partim minus ad nostram rem facit, cum nullum huic genti cum Græcis & latinis commercium fuerit, & neutri a neutris profecerint.

Magnum opus est *Puen Cao Kang mo (m)* s. *Proprietates & aptitudo herbarum*, vera nempe medicince herbarum representatio, & proprietates cuiusque. In præfatione agitur de primis herbarum collectoribus FOHI, HOANGTI TCHUN-NUNG, & aliis antiquissimis medicis. Inde plantæ per genera & species recensentur, tum & plantæ & animalia iconibus representantur. Plurima per volumina sunt & ultra 32. impressa imperante Tschun Tschu, patre KANGHI.

Hujus libri epitome est *Puen cao mung civen* s. instrumentum piscatorium ad capiendæ quæ sunt in *Puen cao*. Nomina hic adparent herbarum omnium & indicæ rerum in magno opere contentarum, etiam de plantis. Illustrata est a medico seculi XVI. Tschun Kia Mo, & impressa imperante KANGHI.

PUEN KAO KIVEN XE PA. ex titulo putes esse partem libri pariter PUEN KAO dicti, cum figuris plantarum & animalium malis. Tria ad sunt volumina quantum, duodecimum, & decimum tertium, in Bibl. Reg. I. p. 382.

CHUEN CU XAO XU de literis quas Sinenfes a plantis imitati sunt. I. n. 85.

CEM PU KU KIN Y KIEN, opus medici LUNG SING, liber impressus imperante Tschun Tschu, sunt experimenta auctoris & arcana Bibl. Reg. I. n. 34.

Porro

(l) I. p. 293. n. 129.

(m) Bibl. Reg. I. n. 19. & proculdubio etiam 27. & 44.

Porro FUEN PU PUEN (u) CAO est tractatus particularis de plantarum proprietate. Plantæ omnes per species & classes dividuntur, ut faciles sint reperi. Auctor KU HUNG PE, idem & HOI CONG, seculi XVI. scriptor. Opus editum est imperante TSHUNG TI.

VAI KOKUO TSCHU YAO doses sunt herbarum & mineralium, ut ad quemque morbum sua remedia subijciantur (o).

NUM - CHIM CIVEN XU s. agriculturæ perficiendæ liber; ad vitam rusticam & bombycum cultum. Figuras plurimas auctor addidit, & florum & arborum plurima nomina recensuit. Volumina sunt XII. Auctor PAULUS Christianus. Bibl. Reg. I. n. 37.

PUEN CAO XUM YVE Catalogus librorum qui de re herbaria scripserunt, ad 46. Tuum herbarum numerosa nomina & proprietates. ib. I. n. 62.

Liber imperfectus ib. n. 61. in quo plantæ etiam enumerantur.

PEN SAN KAN MAO compendium medicinæ Chinenfis, a medico LI TCHI SIN scriptum, citatum etiam a Cl. MALOUIN (*hym. Med. T. I. p. 8.*) Continet etiam botanica.

In *Lettres edifiantes* (p) excerpta habentur, ex herbario Chinenfi de viribus plantarum. Intercedunt pluscula vana & superstitiosa. Subtiles cæterum sunt in eruenda rerum utilitate Chinenfes, & multa in bonos usus convertunt, quæ tamquam inutilia, nos omittimus. Ita Chenopodium bliti folio in cibis adhibent, pappis falicum utuntur &c.

In *Bibliotheca I. G. GMELIN* exstabat *historia naturalis Imperii Sinesis* 6. Vol. fol. M.S.

De meo libro vide p. 5.

(n) T. I. n. 18.

(o) lb.

(p) n. 25.

LIB. III.

ARABISTÆ.

§. CLVI.

Cum Imperii Romani occasu & ipse artes in occidente paulatim corruerunt, tum quæ liberales dicuntur, tum quæ vulgo magis propriæ sunt. Medicinæ vix ulla memoria mansit, ut Judæis medicis, Arabicorum librorum non imperitis, ipsi Cæsares usi sint, & Toletum ad Arabes proficisci oporteret, si quis mathemata, aut artem medicam discere vellet, quæ fere eius seculi Magia erat. Rari inde passim exstiterunt scriptores, qui ex Arabibus, malive veterum Græcorum versionibus, aliquid compilare possent. Id etiam historie naturali, & perinde herbariæ, valde nocuit, quod quidquid artis esset reliquum, id apud monachos ejus ævi conservatum fuerit. Hi homines ex ipsis suæ vitæ cœnobiticæ legibus, ab itineribus & a libertate ipsius in agris & sylvis consulendæ naturæ interclusi, solis in libris naturam discabant. Arabes fere citabant & GALENUM, neque enim reliqui medici antiqui eo ævo latine versi exstabant.

§. CLVII. *Carolus Magnus.*

CAROLI M. *Capitulare de Villis suis* ab HERMANNO CONRING editum Helmstadii anno 1647. 4°. hæcenus huc pertinet, quod sub finem census exstet florum, & arborum, & olerum, quæ omnia IMPERATOR in suis villis colere vellet. Mireris recenseri Coloquintidas, quas putem esse cucurbitas; Ravennulo hic primum legis. Nomina addita sunt aliqua pomorum, Germanicæ fere originis.

§. CLVIII. *Walafridus Strabus.*

WALAFRIDUS STRABUS. S. Gallensis Monachus, Abbas insulæ Augiensis majoris, seculi IX. auctor, post CAROLUM M. anno fere 842. scripsit *hortulum*, breve poematum, non certe, ut illa ætate, inelegans, etsi metri gratia nunquam vocabula aliqua mutat. Pauculas Plantas describit. Prodiit Noribergæ anno 1512. 4°. RIVIN. Basileæ 1527. 8°. cum MACRO GUNZ. Friburgi Brisgovici anno 1530. 8°. *. Parisiis anno 1533. 1571. 12°. cum cœna

FIERÆ

FIERÆ, SEGUIER, & Francofurti anno 1564. 8°. Ingolstatt. anno 1604. 4°. BODL. Basileæ anno 1627. 8°. SEGUIER.

§. CXLIX. *Aemilius Macer.*

Nuperior est ille barbarus AEMILIUS MACER *de herbarum virtutibus*, cum STRABUM refutet. ODONI tribuit GEORGIUS MERULA & GESNERUS. Longius est poema; multo magis barbarum, in quo (p) multo plures herbæ describuntur. Auctorem GALLUM fuisse putes, nam *Isatidem Gaifolam* vertit (Guafole), solanum Maurellam (Morelle). PALLADIUM citat, & APOLLODORUM, & ignotum mihi MENASCUM, & SCHOLAM SALERNITANAM. Prodiit omnium primo Neapoli 1477. 4°. cum virtutibus herbarum 88. inde Mediolani 1482. GUNZ. Porro cum figuris ligneis absque anno 8°. & alias 4°. * literis Gothicis. Iterum Venetiis 1506. 4°. 1508. 4°. Cadomi 1509. GUIL. GHEROALDO interprete. Notas non maximi momenti editioni Friburgensi anni 1530. 8°. (& Basileensi 1627. 8°. GUNZ.) Johannes ATROCIANUS addidit. Porro Parisiis recusus est anno 1522. 8°. Denuo Interprete Simone de LOVITZ cum figuris herbarum Cracoviæ anno 1532. 8°. Libri V. *Materia Medica* per J. CORNARUM emendati Francofurti anno 1540. 8°. GUNZ. cum alio anonymo Poëta, ipso citante auctore, quæ editio multo est plenior. Iterum cum G. PICTORII obscuriorum locorum expositione Basileæ anno 1559. 8°. LIND. & 1581. 8°. SEGUIER.

Alium MACRUM HENRICUS RANZOV Vir. Ill. edidit anno 1590. 8°. Hamburgi anno 1590. 8°. & Lipsiæ etiam 1590. * cujus L. I. aliquot capita de animalibus habet. Liber II. ex SERENO SAMMONICO exscriptus est.

Anglice versus est a JOH. LELAMAR, inde a T. LINACRO London 12°. Gallice versa, sed tantum septem capita, a Ludovico TREMBLEY, cum titulo prodierunt: *Les fleurs du Livre des vertus des herbes par Macer Floride avec les Commentaires de Mr. Guill. Gueroust.* Rouen anno 1588. 8°. FALCON.

Codex M.S. exstat in *Bibl. Reg. Londin.* alii in *Lipsiensi*, in *Bibl. dominicana* S. MARIE Florentiæ, in *Cantabrigiensi*, in BODLEYANA, in VOSSIANA Leidensi, & in *Bibl. Reg. Paris.* IV. n. 5009. (q) 7924. 8197. & 8454. Hos etiam puto esse L. II. metricos de viribus herbarum Bibliothecæ PONTIANÆ MONTFAUC. Hic idem fuerit ODO de usu herbarum cum notis B. Mediol. Ambrosianæ MONTF. & Medicæ, ubi & alius codex est cum MACRI titulo.

Scripsit de ÆMILIO MACRO proprium libellum FRID. BOERNER Lipf. 1754. 4°. *

§. CLX.

(p) De Ligustico p. 49.

(q) Huic adjectus est libellus de modo quo herbas colligere oportet & conservare.

§. CLX. *Constantinus.*

CONSTANTINUS AFRICANUS, Carthagenensis, Christianus, diu in Oriente vixit, primus Arabum opera in Europam retulit, & in monasterio Cassinensi obiit, vixit finem seculi undecimi. Præter opus *de omnibus medicis cognita necessariis* Basil. anno 1539. fol. editum TREW. quod idem est cum HALY ABRASIDE opere, alios etiam libros practici fere argumenti reliquit, numero novemdecim, Basileæ editos anno 1536. fol. *. Eorum ultimus est de gradibus simplicium. Brevis est materia medica, in qua medicamenta simplicia juxta primum, secundum, tertium & quartum gradum disposita sunt. Citat COSTAM LUCA filium, qui de Myrobalanis scripserit, ALEXANDRUM & STEPHANUM de pyrethro, & paucos alios. Vires medicatas cum qualitatibus continet.

Ejus *glossa herbarum & specierum* prodierunt inter opera & Basileæ 1560. 8°.

Ejus *de regimine sanitatis* codex M.S. exstat in Bibliotheca Regia Parisina n. 6957.

Ejus antidotarium ex latino in Græcum translatum est in *B. Vindob.* LAMBECC. VI. p. 131.

ISAACI librum *de dieta* CONSTANTINUS ex Hebraico latine vertit.

§. CLXI. *Varii.*

HENRICUS de HUNTINGTON archidiaconus imperante STEPHANO & HENRICO II. scripsit *de herbis & animalibus* L. VIII. TANNER B. Brit. p. 395.

ODO seu OTHO CREMONENSIS *de electione medicamentorum simplicium* scripsit versus leoninos 115, Francofurti anno 1533. & 1551. 8°. excusos.

§. CLXII. *Schola Salernitana.*

SCHOLA SALERNITANA (s) seculo undecimo (t) inclinarat, nunc fere deserta. Fere præcepta *de victus ratione* eodem seculo fere inclinato primum scripta sunt, versuulis, quales ea ætas ferebat, frequentissime tamen reculis. Libellum in versum rededit JOHANNES MEDIOLANENSIS (u), subscripsit tota schola. Nihil vulgare magis aut humile eo opusculo.

Codices M.S. passim exstant, ut in Bibliotheca Parisina n. 6931. 6891. 6941. alii in *Bibl. Reg. Londin.* p. 201. 208. in UFFENBACHIANA &c.

Antiqua

(s) De ea schola vide GIANNONI L. X. Multa debuisse CONSTANTINO AFRICANO.

(t) Circa annum 1059. teste BALTHOLOMÆO CORTE,

(u) GIANNONE L. X. p. 198.

Antiqua est editio *Regimen sanitatis Salerni ordinatum* ab ARNOLDO A VILLANOVA. Mompellii 1490. 4°. B. Bern. alia Lion anno 1482. 4°. MEAD.

Alia Pifæ 1484. 4°. Argentorat. 1491. 4°. BOECLER. Cum versione Germanica Brunsvig. 1509.

Porro prodiiit Lugduni 1516. 4°. MAITT. Paris 1493. 4°.

Francofurti cum I. KATSCHER placitis de regimine sanitatis ex HIPPOCRATIS & GALENO depromptis 1549. 12°. RIV.

Editiones etiam aliquot coram habeo *Conservande sanitatis præcepta saluberrima cum ARNALDI VILLANOVANI exegefi, per JOHANNEM CURIONEM locupletata, ut novum opus videri possit* Francof. anno 1538. & 1545. 12°. RIV. 1553. 8°. RIV. 1555. 12°. MAITT. per J. CURIONEM & J. CRELLIUM, & iterum Francof. anno 1559. 8°. cum ANASTASII de ratione victus epigrammatibus tum ib. 1573. 8°. HUTH. Francof. 1582. 8°. Genev. 1591. 8°. Colon. 1594. 16°. 1595. 8°. * & absque loco 1599. 12°. Mompell. 1622. 12°. RIV. Herbipoli 1623. form. pat. Genev. 1638. 12°. ad J. CURIONIS editionem. In editione 1559. 8°. & 1573. 8°. Versio Germanica versiculis barbaris constat. Adjectæ sunt icunculae, cum JOACHIMI CAMERARII versiculis diæteticiis, secundum mensium ordinem, & OTHONIS CREMONENSIS declaratione simplicium poetica, & POLYBI de victus ratione opere. ARNALDI de VILLANOVA Commentarius non pessimus est, ex Arabibus & Græcis compilatus. Plantarum in alimentum cedentium adjectæ sunt collatiæ facultates. Recusa est hæc editio anno 1611. 8°. cum CURIONIS, CRELLII, COSTANSONIS, & Renati MOREAU observationibus, & alia laude digna prodiiit Parisiis anno 1625. 8°. & 1672. 8°. spissum volumen, versuum tamen pauciorum.

Similem editioni CURIONIS editionem dedit Zacharias SYLVIVS, & præfationem adjecit, tum varia opuscula DIOCLIS CARYSTII, J. KATSCHII nonnulla de regimine sanitatis, & Petri SCRIVERII saturnalia, in quibus quædam potissimum de Nicotiana epigrammata. Prodiit Hagæ Comit. anno 1649. 12°. & 1683. 12°. * & nuper Argentorati 1713. 8°. & Augustæ Vindelicor. 1753. 8°. HUTH. Lovanii edidit R. BRUYTSMA 1641. 8°. HOTT.

Italice SCHOLA SALERNIT. prodiiit castigata a J. FRANCISCO LOMBARD Venet. 1566. 4°. tum Parmæ 1712. 8°. & illustrata a FULVIO GHERLI Venetiis anno 1733. 8°. FALC.

Gallicè primum excusa est cum Commentariis ARNALDI, remedio adversus pestem, tractatu de urina, & remedio adversus lueem veneream Paris anno 1501. 4°. A. TRUC. & 1561. 8°. B. Exot. & 4°. ib. cum notis ARNALDI. Inde iterum versiculis reddita est Paris anno 1637. 8°. BUR.

Porro Parisiis prodiiit 1651. & Rothomagi anno 1660. 8°. ridiculis versiculis expressa, qui Guidoni PATINO tribuuntur: deinde serio magis a Ja-

celo de FOUR de la CHESPELIERE Paris anno 1669 non p. c. iterum anno 1671. *de la CHESPELIERE* in 1711 *par l'Esle de Salern* ejusdem auctoris, quæ plenissima collectio. Denique serio nuper a B. L. M. veribus redditur Paris anno 1749.

Germanice anno 1474. fol. prolixi, & cum latinis versiculis Lipl. 1508. 4°. Brunsh. 1509. Colonia 1595. 8°. & nuper latine cum versibus germanicis Haub. 1642. 4°. denique Fr. & Lipl. 1750. 8°. HUTH.

Hoc etiam puto esse *Regimen sanitatis, oder Ordnung der Gesundheit*, editum Augustæ Vindel. 1481. fol. 1495. 4°.

Anglice, vertente THOMA PAYNFELL Londin. 1530. 1541. 4°. TANNER p. 583. Vertente R. H. Lond. 1667. 8°. BODL.

Bohemice & latine Poson 1721. 12°.

§. CLXIII. Hildegardis.

Abbatissa Bingenensis, circa annum 1180. scripsit *de simplicibus medicamentis*. L. I. *de compositis* L. I. & *physica* edita Argentorati anno 1533. fol. 1544. fol. TREW. anno vero 1536. fol. cum titulo *Horti sanitatis* ut libro non viso ex BOERNERO repeto. Ejus sacre Virginis nomen semibarbarum aliquem scriptorum usurpasse WELSCHIVS (x).

Georgius KRAUT proprium librum in hoc HILDEGARDIS opus edidit Argentine excusum anno 1544. fol. Codex HILDEGARDIS M. S. exstat in *Biblioth. Paris.* n. 6952.

§. CLXIV. Varii.

ROB. de BEILO FOCO Carmen in laudes cerevisiæ scripsit anno 1190. TANNER.

Rogerius BACON M. S. codices reliquit *de graduatione medicinarum: de gradibus & antidotariis*: qui in Colleg. Pembrokeano Cantabrigiæ servantur.

Hujus seculi codices botanici argumenti sunt de natura pecudum, arborum & lapidum *Bibl. Reg. Lond.* p. 212. 204.

De naturis herbarum p. 149.

Anonymi miltollanen de mirabilibus vegetabilibus animalibus aliis ad arcana nature & artis spectantibus. B. Reg. Paris. I. n. 143.

Valle laude: GABRIEL NAUDE EGIDIUM Corbuliensem, cujus 6000. *versus de compositione medicamentorum*, non pessimi, exstant in M. S. Archiepiscopus fuit PHILIPPI AUGUSTI.

HERNICI

(x) Hecatost. I. obf. 63.

HERNICUS ARVIELL, qui varia itinera suscepit, & Bononiæ circa annum 1280. vixit, codices reliquit *de botanica* L. sive *stirpium varium historiam* TANNER.

J. BRAY *Synonyma de nominibus herbarum*, quorum prima sunt Alleluja, Panis Cuculi. In Bibl. SLOANEA TANNER p. 122.

Huc codex qui dicitur 400. annorum esse, & de fructibus, oleribus, carnibus, piscibus, volatilibus, valetudinis servandæ causa agere, qui in B. Cathedr. Metensi servatur MONTAUC.

Et codex antidotarii B. R. Paris. IV. n. 7010.

Anonymi antidotarium alphabeticum seculi XIII. ib. n. 7009. & fragmentum n. 7031.

Et tr. de herbarum usu & virtutibus n. 7035.

In Bibl. Reg. Londinenſi de natura pendarum arborum & lapidem ejusdem seculi codex est p. 12.

De arboribus, aromaticis plantis, de herbis &c. *Bibl. Reg. Lond.* p. 209.

Liber de natura ciborum forte ALBERTI M. in B. Magdalen.

Hoc seculo XIII. itinera in Orientem aliqua a Christianis sunt suscepta. Huc ergo Iter *Johannis du PLAN CARPIN* ad aulam M. Khani, anno 1246. aditum.

Iter *Petri ASCELIN* in Tartariam anni 1247.

Iter *Marci PAULI VENETI* anno 1252. per magnam partem Asiæ & Africæ.

Iter *Vincentii* de RUBRUQUIS ad M. Khanum anni 1253.

Hæc itinera omnia sterilia sunt, & historiam naturalem raro, botanicam vix unquam attingunt, nisi quod passim naturæ dona in quaque regione breviter nominentur. Collecta per *Petrum BERGERON* prodierunt Paris 1634. 8°. Haag. anno 1735. 4°.

§. CLXV. *Gilbertus.*

GILBERTUS ANGLICUS circa hæc tempora vixit, & Arabes, ut alii cœvi, excerpſit; laudatur tamen apud FREINDIUM, quod stirpium virtutes recte explicaverit. Ejus est, quod non legi, *compendium medicine* Lugduno anno 1510. 4°. editum, de quo alias. Ad venena sæpe a SANTE ARDOYNO citatur. Plantas alexipharmacas recenset, & consilia dat non mala adversus Hellebori vim venenatam, & ad Hyoscyami noxas.

Ejusdem GILBERTI est Codex *de viribus & medicinis herbarum, arborum & specierum*, quem dicit TANNER *Bibl. Brit.* p. 474.

§. CLXVI. *Gentilis. Guilielmus de Sal. Alii.*

Gentilis de FULGINEO tractatus de proportionibus medicinarum componendarum, & de modo investigandi complexionibus earum, & adherendam commensurandam. Assinensisque medicina solutiva anno 1486. fol. prodit, parvus libellus C. GESNER. In collectione Veneta de formulis redit Lugduni 1584. 8°. & cum MESVE Venet. 1527. 1538. 1561. fol. 1602. fol. &c.

In tertiam Fen libri III. CANONIS expositio exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 6934.

Methodus dosandi secundum G. de FULGINO exstat in Bibl. D. PETRI. Cantabrigiensi.

In libello de febribus agit p. 48. de myrobalanis p. 49. de meliloto. Accessit l. de venenis.

In Canonem Avicennæ commentatus est Papiæ 1514. BODL.

Guilielmus de SALICETO magister fuit LANFRANCI, seculi adeo XIII. fere medii scriptor. Chirurgia cum aliis ejusdem argumenti libris pariter antidotarium continet, & in L. V. enumerationem medicamentorum simplicium alphabeticam, cum facultatum enarratione, quæ Venetiis prodit anno 1546. fol. & alias. Ejus codex exstat de simplicibus.

Hujus temporis fuit J. STEPHANUS, aut antiquioris, cuius canon de medicamentis purgantibus anno 1305. descriptus, exstat in Bibliotheca Regia Paris. n. 6964.

Tum quid pro quo, seu Collectio rerum, quæ certa quadam cognitione conjunctæ, non absque periculo aliæ pro aliis adhiberi possunt ibid. n. 6964. 6991. 6988. Saepè excusus est libellus, quem video PLATEARIO tribui, fere cum MESVES operibus. Venet. 1495. 1497. 1512. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. &c. Lion 1517. 4°. Ejus codex M.S. est in Bibl. Reg. Paris. IV. n. 7058. A.

§. CLXVII. *Mattheus Sylvaticus.*

Mattheus SYLVATICUS, Mantuanus, non XIV. seculo vixit, sed XIII. quem PETRUS APOSENSIS citaverit (y), & ante Simonem GENUENSIM. Scripsit opus Pandectarum medicinarum, quo vocabula innumera explicat. Barbari auctoris opus chaoticum novo explicatore eget; etymos dedit idem ad ISIDORI morem. Prodit Bononiæ anno 1474. fol. Venetiis anno 1475. fol. cur. MATTHIÆ MORETI Brixiani 1477. fol. 1478. fol. 1480. fol. GESNER, 1488. fol. MAITT, 1492. fol. 1498. fol. MAITT, & cum additamentis MARTINI de SOSPITELLO Turin 1526. fol. BOEHM. Lugduni anno 1478. fol. 1524. fol. 1541. fol. TREW.

Liber

(y) In editione anni 1492, annus nominatur 1317.

Liber cibalis & medicinalis Pandectarum prodiit Neapoli 1477. fol. OSMOND. MATTH. Aliqua adjecit S. JANUENSIS. Codex M.S. est in Bibl. Reg. Paris. n. 6960. & in B. D. MARCI.

§. CLXVIII. *Simion Januensis.*

Simeonis de CORO, vulgo JANUENSIS, Capellani NICOLAI IV. *opusculum seu clavis sanationis*, est Dictionarium botanicum ex Græcis & Arabibus compilatum, fusum, non unice tamen ex aliis sumtum scriptoribus. Nam testatur, se *informationes ex toto mundo* per viros doctos cepisse, & aniculas Creteneses herbas decerpentes per montes & arva comitatum esse, ut nomina Græca disceret. Non displicuit LEONICENO.

Prodiit Patavii anno 1474. fol. SEGUIER. Venetiis anno 1486. fol. 1507. fol. 1510. fol. SEGUIER. TREW. 1513. 1514. fol. *

Codices M.S. passim exstant; ut synonyma cum appendice MANFREDI de MONTE IMPERIALI in Bibl. Reg. Paris. n. 6823. 6958. tum in *Medicea* absque commentario.

Notas dedit ad M. SYLVATICUM.

Clavis sanationis seu Glossarii medicinae codex adest n. 6959.

ALSAHARAVI l. de præparatione medicinarum interpretatus est p. 201.

Denique ope ABRAHAMI JUDEI. EJUS interpretatio in l. SERAPIONIS de medicamentis simplicibus, & in ABUL CASEM de Proportione Medicinarum prodiit Venet. 1558. & codices ejus sunt in B. R. P. n. 6896. 6997. 6898. 6899.

§. CLXIX. *Platearius.*

Johannes PLATEARIUS de S. PAULO, Salernitanus medicus, ante P. de CRESCENTII vixit, seculo adeo XIII. ineunte. Ejus exstat liber de medicina simplici dictus *circa instans*, cujus Codices sunt in Biblioth. Regia Paris. n. 6954. 6976. in *Cantabrigiensi* D. PETRI, & in *Coll. CAJI & GON.* & in B. BEROL. MOEHNEN *Epist.* II. p. 58. Editus est l. cum SERAPIONE anno 1497. fol. Bibl. Bern. 1499. fol. & 1530. folio, cum *Nicolao PRÆPOSITO*, & Lyon anno 1512. fol. & Parisiis anno 1582. 4°. MERCLIN. Cum MESVE anno 1502. fol. & 1508. fol. GUNZ, & Venetiis anno 1525. fol. SEGUIER. Lyon 1525. 4°. B. Bern. Est catalogus medicamentorum simplicium satis nudus, non tamen absque propriis sententiis. An aliud est opus tractatus de medicamentorum simplicium virtutibus secundum I. de S. PAULO alias secundum PLATEARIUM, qui est in Bibl. Reg. Paris. n. 6988.

Deinde *expositio* (a) in *Antidotarium Nicolai Præpositi*, edita Venetiis anno 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. B. B. cum MESVE & 1502. fol. 1508. fol.

E e 3

1513.

(a) MOEHNEN *Epist.* II. lp. 61. sqq.

1513. 8°. 1527. fol. & 1561. fol. 1602. fol. Id opus omnino ad rem herbariam pertinet, non simplicium medicamentorum, ex quibus antidoti componuntur, facultates exponit; alterius autem AUCTORIS, & forte Germani, opus est, in quo PLATEARIUS passim citatur. MATTHEUM vocat ÆGIDIUS & FABRICIUS (b), nam opera sunt eadem.

§. CLXX. *Albertus.*

ALBERTUS de Dominici religione, vulgo Magnus, omnes historię naturalis partes hoc ipso seculo adtigit, compiler superstitiosus, ut patientiam lectoris fatiget. Ejus Liber *Aggregationis* seu *Liber secretorum, de secretis multorum, de virtutibus herbarum, lapidum & animalium quorundam* iterato prodit. Habeo eorundem editionem perantiquam seculi XV. Gothico caractere impressam, an forte Argentinensem anni 1497. citata in BIBL. UFFENBACH. & aliam Parisiis apud J. PETIT ineunte seculo XVI. excusam 4°. Lipticę etiam prodit 1505. 4°. Venetiis 1508. 4°. & Lugduni anno 1596. 24°. Amstelodami anno 1643. 8°. 1669. 12°. 1702. 12°. 1740. 12°. In editione Neapolitana 1493. 4°. & alia 1539. 8°. titulus est *liber aggregationis secretorum de virtutibus herbarum lapidum & animalium*. BODL.

Germanice edente Q. APOLLINARI prodit Argent. anno 1549. 4°. cum variis aliis, etiam cum iconibus, tum 1554. 4°. 1564. 1581. 8°. 1585. 8°. Nurnberg 1731. 1742. 12°. 1755. 8°. Basl. 1581. 8°.

Anglice *the virtues of herbs stones and beasts* Londini anno 1632. 8°. 1650. 8°. OSB.

Italice Turin 1508. 4°. Venez. anno 1537. 8°. 1543. 8°. FALC. Bonon. 1671. 8°.

Gallice etiam Gand 1551. Lyon 1745. 12°. 1758. 12°. 2. Vol. & nuper Liber I. est plantarum perpaucarum fere 18. post quas dicę aliquę subjunguntur.

Porro majus scripsit opus, *de vegetabilibus & plantis* Lib. VII. qui exstant in T. V. collectionis operum, & *de agricultura* L. I. Codex exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 6516. & in AMBROSIANA. in Bibl. D. PETRI Cantabr. & in BERTONIENSI Oxon. Obiit exeunte seculo XIII.

Neque oportet dissimulare, nuperos scriptores HERCULI de SAXONIA, ALEXI. Ellipado. hoc de secretis maiorem opus tribuere, cuius etiam nomen in editione Francofurtensi 1615. 12°. præfertur, & in Augustana 1498. GESN.

In tanta credulitatę vir barbarus tamen suos laudatores invenit. G. NAVIUM, I. VOSSIUM, QUENSTEDIUM.

Denique *das Buch der Natur* ex ALBERTO magno sumtum esse, suo loco dicemus.

JACOBI

(b) *Bibl. Latin. inf. et. L. 12. p. 156.*

JACOBI a MARLANT *historia naturalis rhythmis belgicis* scripta potissimum ex ALBERTO M. exscripta est cum titulo *Der Naturen Blome* Ultrajecti 1345. Exstat in *Bibl. Uffenbach.* III. p. 98.

I. BURGUNDI Senatoris Pisani, L. *de vindemia* sæpe citatur a VINCENTIO BELLOV. Codex exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 7131.

Ejus *regimen sanitatis* ex GALENO exstat in B. D. MARCI.

§. CLXXI. *Petrus de Apono.*

Petrus de Apono vel Abano ejusdem fere seculi fuit, & saporis, Philosophus & medicus, superstitiosus homo, qui suo testimonio vim carminis adversus viperæ morsum conatus sit confirmare, præterea Astrologus. Ejus exiguus libellus *de venenis* huc facit, sæpe recusatus, Papiæ 1450. cum Conciliatore Mantuæ anno 1472. SEG. 1473. fol. alii, Mediolani 1475. 4°. Riv. Venetiis anno 1473. 4°. 1476. fol. SEQUIER. anno 1485. fol. 1487. 4°. Riv. 1550. 8°. Lipsiæ anno 1488. 4°. ibid. 1497. 4°. HENN. 1498. fol. 1500. 4°. 1550. 8°. Argentor. 1566. 8°. cum SCHILLERO & alias ex edit. G. GRATAROLI. Francofurti 1679. fol. cum Sereno, Venet. 1537. 8°. & cum SCHILLERO de pestilentia Basil. 1531. 8°. Romæ anno 1490. 4°. Riv. Marburgi anno 1537. 8°. ex editione DRYANDRI, & Venetiis anno 1548. fol. & anno 1565. fol. SEQUIER. 1595. fol. CLESS. Codex M.S. exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6839. tum 6910. A. (c), & in B. M. de S. TRINITATE Vindocinensi MONTF. & in AMBROSIANA, inque VATICANA PETAVII bini. Gallice prodiit vertente LAZARO BOET Lyon 1593. 16°. Aureum libellum vocat editor, sed mera est compilatio. Nuperior est MATTHÆO SYLVATICO, cujus Pandectas citat. Adjecti sunt versiculi de venenis aliqui. Multa venena habet vulgo neglecta, ut Oleandri siliquas, Ficum Pharaonis, cujus in Sardinia noxas cominus vidit, Bedeguar, avellanas. Cuique suam dat antidotum, Qui Realgar adsumserat, sanatus fuit butyro & lactis fero. Nimis laudat lapidem Bezoar.

In *conciliatore controversarum*, qui Venetiis 1471. fol. MAITT. & 1473. 4°. anno 1483. fol. MAITT. 1491. 1496. 1506. 1520. CLEM. 1522. fol. FAIC. & 1545. 1548.* fol. 1555. fol. CLEM. 1565. fol. & Papiæ 1490. fol. 3. Vol. MAITT. 1595. fol. Mantuæ 1472. fol. MEAD. Paris 1494. fol. CLEM. & passim cum S. CAMPEGII *cribrationibus* prodiit; paucula quædam sunt herbarii argumenta, de Centaurio utroque, de Saccharo, de Cicuta, de ptisanâ male parata a Parisiensibus, & fuscæ quidem de vino. Codices exstant in *Biblioth. Reg. Paris.* n. 6961. 6962.

Compendium in M.S. *Bibl. Reg. P.* n. 7008. 4°.

Denique ad MESVES canones de medicamentis purgantibus additiones edit Venet. anno 1497. fol. cum omnibus fere editionibus MESVES reculas
Venet.

(c) De venen.

Venet. 1484. fol. 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. Bibl. BERN. 1502. fol. 1508. fol. 1513. 8°. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. Lugd. 1531. 12°. SEG. *Supplementa* dicuntur in 2. libr. secretorum MESVES in Biblioth. Paris. M.S. n. 6943.

IDEM DIOSCORIDEM in capita 712. reformatum edidit, neque enim aliud est PETRUS PADUANENSIS.

§. CLXXII. *Vincentius. Bertruccius.*

VINCENTIUS BELLOVACENSIS quatuor scripsit specula.

Naturalis volumina sunt duo, *Doctrinalis* unum: *moralis* tria: *historialis* quatuor. Conjuncta prodierunt Argentorati 1473. fol. Nurenberg. 1483. fol. Lyon 1591. fol.*. In naturali speculo L. VI. agricultura traditur, ager & hortus. In Libris XVI. ad XX. lexicon botanicum reperitur. In Libro XXXII. mirabilia regionum.

In speculo *doctrinali* liber VI. est *Oeconomicus*, & in eo agitur de herbis, plantis hortenſibus, arboribus viribus, ut domus sit rustica.

In *speculo historico* occasione creationis nonnullas herbas & arbores recenset.

Ita in editione 1591. Barbarus auctor, collectanea sua effundit, multum ISIDORO usus & PLATEARIO.

BERTRUCCIUS floruit circa anno 1312. ORL. Ejus collectarium medicinarum prodit Lyon 1509. 1518. 4°. ORL. GUNZ. Colon. 1537. ORLAND. Liber III. est de sanitatis regimine liber 7. de venenis.

§. CLXXIII. J. a S. *Amando.*

Johannes a S. AMANDO Ecclesie Tornacensis Canonicus, incerti ævi auctor, dedit adnotationes in NICOLAI Antidotarium. Cum MESVES variis editionibus prodierunt Venetiis anno 1495. fol. 1497. fol. 1502. fol. 1508. fol. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1602. fol. (d). Arabibus usus vires simplicium non solum addit & causas componendi. Aliqua habet de phlebotome & de sanguifugis.

Ejus

(d) M.S. etiam codices existant Parisiis in Biblioth. Reg. Parisiensi n. 6886. & *arscola seu tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium & compositarum* n. 7053.

EJUS *de usu idoneorum auxiliorum* libellus editus est Moguntiae anno 1534. 8°. GESNER.

Codex membranaceus l. *de conservatione sanitatis & tardatione senectutis* : & alius *de medicinis compositis* in Bibliotheca Uffenbachiana 119. p. 96.

Glossarum in NICOLAUM codex Bibl. Reg. I. 6883. Areola s. tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium, & compositarum ab. n. 7063. & 6976., qui liber non videtur a Glossis differre. Exstant etiam in B. D. PETRI Cantabrigiensi.

§. CLXXIV. Petrus Hispanus.

Petri HISPANE Archiatri Pontificii, inde summi Pontificis, *Thesaurus pauperum, seu de medendis corporis humani morbis per Euporista*, Antverpiae 1497. fol. MAITT. & Coloniae 1503. fol. prodiit, & Lugduni anno 1525. 4°. B. BERN. & Parisiis 1577. 16. Francofurti anno 1576. 8°. 1578. 12°. RAST. HOTTON d'ETR. & Anglice *the poor mans treasure* London anno 1556. 8°. BODL. & *treasure of health containing many profitable medicines* London anno 1585. 8°. &c. Italice Venez. 1494. 4°. SEG. in lit. 1500. 4°. MAITT. Nunquam mihi occurrit. A Rosa Anglica parum differre C. GESNER (e).

Codices M.S. thesauri pauperum exstant Parisiis in Bibliotheca Regia n. 7053. 7054. alius in Bibl. CASI & GON. Cantabrigiae, & in Bibl. Acad. & alius in Bibliotheca Uffenbachiana fuit, & in Vaticanæ donis CHRISTINÆIS. Eundem etiam THESAURUM puto esse, qui est in BODLEYANA, etsi non facile separatur a Thesauro ARNALDI. Primus Cicutæ decoctum ad epilepsiam laudasse dicitur.

EJUS Commentarii in ISAACUM *de dietis universalibus & particularibus* prodierunt Lugduni anno 1515. fol. MERKL. Codex exstat in Bibl. Corp. Christ. Oxon.

§. CLXXV. Petrus de Crescentia.

Petrus de CRESCENTIA, Senator Bononiensis, natus anno 1230. ipse agrum coluit, & lectionem antiquorum cum experientia conjunxit.

EJUS *opus ruralium commodorum* continet libri XII. Rarissimam editionem Lovanii absque anno excusam possideo, & MAITTAIRIUS citat, atque forte non differt Lovaniensis anni 1474. fol. TREW. Saepiuscule etiam alias prodiit Augustae, ut videtur. anno 1471. fol. TREW. Argentorati anno 1486. fol. MAITT. FAIC. Vicentiae anno 1490. fol. BUMALD, Venetiis anno 1536. BUMALD. Basileae anno 1538. 4°. * & 1548. fol. cum iconibus. *

Italice

(e) In proœmio.

Italice hoc opus sæpiissime recusum est, ut Florentiæ anno 1478. fol. SEG. Venetiis anno 1503. 4°. 1511. 4°. cum icon. anno 1519. 4°. 1535. 8°. FALC. anno 1536. 8°. VOIGT. anno 1538. 8°. SEGUIER. anno 1542. 8°. anno 1553. 8°. & denuo versum a *Francisco* SANSOVINO anno 1561. 4°. cum iconibus, & anno 1564. 8°. VOIGT. Emendatum ex codicibus M.S. per NERIGNO s. *Baptianum* de ROSSI anno 1605. 4°. SEGUIER. & ut lego Patav. 1745. 8°. cum ALAMANNO. VOIGT. Neapoli anno 1724. 8°. MEAD. Gallice *Profits champêtres & ruraux* Paris. anno 1486. fol. OSMOND. anno 1517. 4°. ZOCHA. anno 1521. fol. FALC. anno 1534. fol. SEGUIER. 1537. fol. RAST. Germanice anno 1499. fol. min. TREW. cat. anno 1494. fol. TREW. cum figuris, tum anno 1512. fol. cum titulo *von Pflanzung der Acker, Baume und aller Kräuter* UFFENB. Argentorati anno 1518. fol. anno 1581. fol. cum titulo *von dem Nuz der Dinge, die in Aekern gebaut werden.* anno 1600. fol. 1602. fol. cum titulo *new Feld- und Ackerbau.* Francofurti anno 1583. fol. Anglice London 1616. fol.

Multi codices M.S. ejusdem operis exstant, velut in Bibliotheca Regia Parisina n. 6830. H. n. 6830. I. & nuperiores n. 6830. L. n. 6830. M. n. 6830. N. tum in Basilica S. PETRI MONTFAUC., & apud Fr. minores CÆSENÆ; in AMBROSIANA Mediolani, apud S. VICTOREM Parisiis, in Bibl. Medicea, in Lipsiensi, in Londinensi Regia CASLEY.

Hujus operis auctor non debet confundi, cum aliis hujus ævi miseris scriptoribus, quem certe multas ob causas utiliter legerim. Nam primum CATONIS (f), VARRONIS, COLUMELLÆ, & PALLADII potissimum scripta legit, & sæpe integra loca decerplit, ex quibus nostræ editiones emendari possunt. Legit etiam CONSTANTINUM (g), & Arabes, hos ad partem medicam, & frequenter amicorum experimenta secum communicata recensuit.

Deinde agrum & ipse coluit, & varios vitis agrive colendi modos in diversis Italiæ provinciis receptos comparavit, minime cum exscriptoribus Monachis comparandus.

Pertinet ad rem nostram L. II. de arborum insitione & cultu. Lupinos eo scopo seri jubet, ut aratro subacti sint pro lætamine. Aquam ad irrigandum stagnantem & fimo temperatam laudat.

L. III. De agro, semine, messe, frumenti & leguminum generibus. Habet rapa pro lætamine concisa.

L. IV. Fuscæ de vitibus. Hic uvarum varia nomina fusissime explicat, & quæ præstent, eas laudat.

L. V. Arbores fructiferæ, & steriles. Inter istas nomina aliqua Italica parum nota sunt, ut Anoverus arbor alpina, Grillus.

L. VI.

(f) L. II. c. 13. 22.

(g) L. IV. c. 11.

L. VI. Est de herbis, & fere ad virtutes medicas pertinet.

L. VII. De pratis & irrigatione.

L. VIII. De viridariis.

L. XII. De operibus mensuris.

L. XI. Compendium est totius operis.

Citat Joh. BURGUNDIUM de Vindemia (b), GERARDUM (i), quem non alibi reperi, Mulieres Salernitanas, PLATEARIUM, ALBERTUM, NICOLAUM.

§. CLXXVI. *Guilielmus Var. Arnaldus.*

Guilielmi de VARIGNANA secreta sublimia ad varios curandos morbos Lugduni prodierunt anno 1526. 8. scripta anno 1319. Remedia simplicia ad morbos a capite ad calcem recenset, & ad venena.

Arnaldus de VILLANOVA Galliae Narbonensis medicus magnae famae & Chemicus, & Theologus, haereticus equidem, Monspelli artem didicit; mortuus anno 1313. si vitae fides.

In Collectione operum Lugduni 1532. fol. * & Basileae 1585. fol. excusa huc faciunt

Speculum medicine, in quo & cibi, & remedia recensentur, & medicatae plantae secundum classes virium.

Regimen Sanitatis, diætetica nempe consilia pro varia aetate, & ciborum genera, etiam remediorum classes.

Aliud *Regimen ad R. Aragoniae*, in quo denuo de cibis judicat.

Tertium *R. sanitatis* f. commentarii in scholam Salernitanam.

Breviarium practica, princeps opus, in quo multae etiam plantarum vires medicae laudantur, ut virgae aureae adversus calculum. Hic cymbalariae primum dictam reperias, & Camphoratam, & mentham balsamitam, & plures plantas Galliae Narbonensis, si sollicitè legeris.

De venenis & antidotis. Plantas hic venenatas recenset parum notas, ut Cassis arborem amarissimam.

De gradationibus medicamentorum f. formulis concinnandis. Plantarum etiam hic medicatarum catalogi.

De simplicibus secundum classes virium primas, secundas, tertias. Ejus in Bibl. Cant. CASI codex est.

F f 2

De

(h) L. IV. c. 31. 32. 34.

(i) De Cataputia L. VI.

De vinis, nempe medicatis; Germanice *Eigenschaft allerley Wein* fol. absque loco.

De conferentibus & nocentibus Plantis.

AVENZOAR opus de *conservatione corporis* latine vertit in B. Coll. f. BENED. Cantabr.

Tabula Siruporum & electariorum exstat in codice B. R. P. n. 6988. A.

Libros etiam Languedocica lingua edidit.

Seorsim prodierunt l. *de virtutibus herbarum aliarumque medicamentorum simplicium* Venetiis 1520. 4°. B. TIG. quorum censum secundum gradus & qualitates init.

Consilium de salubri olerum, fructuum usu Parisiis excusum anno 1572. 8°. MAITT. 1573. 8°. 1586. 8°. SEGUIER. & Coloniae anno 1577. 8°. cum MIZALDO., qui brevis est & simplex libellus.

Breviarium practicæ Mediolan. 1483. fol. MAITT. Lyon 1527. 8°.

Regimen sanitatis 1482. 4°. MEAD. Germanice Witteberg. 1541. 8°.

Le tresor des pauvres Lyon 1527. 4°. quem vereor ne passim cum opere P. HISPANI confuderint.

De arte cognoscendi venena Mediolan. 1475. 4°. RIV.

Commentarii in scholam salernitanam Parisiis 1484. 4°. MAITT. Lovan. 1482. 4°. Pisis 1484. 4°. & cum aliis editionibus.

Opera omnia etiam Lugduni prodierunt 1520. fol. & Basil. 1585. fol.

Codices M.S. varii exstant, ut libelli de vinis in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 7058. 6948. & in Bibl. WOLFIANA.

Areole seu tractatus de simplicibus n. 6910. 7063. A.

De regimine sanitatis, hic antiquus Codex n. 6972. A. 6978. Bibl. AMB. & CAJI & GON. Cantabrigiæ.

De medicamentis consciendis in eadem Bibl. WOLFIANA.

L. de venenis Bibl. Reg. Paris. I. n. 6971.

Memoriale medicaminum ib. n. 7058.

De dosibus Theriacalibus ib.

L. de conferentibus & nocentibus B. R. P. n. 6992.

De aquis aëre, vinis, pane, leguminibus. ib. n. 6972.

Vitam nuper scripsit Gallice PETRUS JOSEPH. de HAIZE anno 1719. 12°.

§. CLXXVII. *J. de Gaddesden. J. ab Ardern.*

Johannes de GADDESSEN incunte Seculo XIV. vixit post *GORDONIUM*. *Ejus Rosa Anglica*, quam *Guil. de CAULIACO* fatuam vocat, prodiit Papie 1492. fol. MEAD. Venetiis anno 1506. fol. * Neapoli 1508. fol. SCHULZ. Venet. 1595. 4°. 2. Vol. SCHULZ. &c. Agyrticum homini ingensium fuit, & ad nummos augendos incitatum. Ad venena sæpe citatur a *SANTE ARDOINO*, etsi breviter de iis agit libri II. c. 23.

JOHANNES ARDERNUS ab Ardern de Newark volumen reliquit *miscellaneorum de re herbaria, physica & chirurgica*, quod exstat inter codices *SLOANEOS TANNER Bibl. Brit.* p. 48. Vixit ab anno 1349. ad 1370.

§. CLXXVIII. *Vitalis.*

VITALIS de FURNO Cardinalis & Archiatri, pro conservanda sanitate, — ad totius humani corporis morbos salubrium remediorum liber Moguntie anno 1531. fol. *. Lexicon est medicum, quo etiam medicamenta simplicia traduntur. Collatitium opus ex *CONSTANTINO* sæpissime, etiam ex *PLATEARIO* (k) exscriptum. Vixit incunte seculo XIV. & si *BELE* tempora nostra vocat (l), potest tamen in primo juventute *BELE* cœvus fuisse. Mirifica aliqua & pene nugacia admista habet (m), ut candelam e nive factam (n). Editio Veneta emendatior est ipso primo codice, passim tamen neglecta.

§. CLXXIX. *Mondinus.*

Ad initia hujus seculi pertinet *MONDINUS de LENTIIS*, qui in *MESVES canones universales de purgantibus* commentatus est Florentiæ vixit anno fere 1305.

Exstat etiam codex M.S. eodem anno absolutus, in quo de arboribus etiam communibus & aromaticis agitur, in B. R. P. 6838. A.

ALDOBANDINUS, REDO dictus, in *dithyrambis, laudes cerevisiæ secalinæ* circa annum 1300. scripsit.

§. CLXXX. *Dinus. Jacobus de Dondis.*

Dinus de GARBO, Florentinus, sub initia seculi XIV. vixit, & dedit *expositiones super canones generales de virtutibus simplicium medicamentorum AVICENNÆ*, Venetiis editos 1499. fol. & anno 1514. fol. Plantas etiam veterum constituere tentavit.

Ff 3

Codex

(k) C. 8. 203. &c.

(l) De Saphiro.

(m) C. 130.

(n) C. 306. de thure.

Codex M.S. exstat in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6860. & in 2. L. Canonis n. 6935.

Jacobus de DONDIS vergente hoc seculo scripsit, quem aggregatorem Patavini dixerunt. Ejus exstat *Promptuarium medicinae* Venetiis anno 1481. excusum, & 1576. fol. SEGUIER. GESNERUS vocat *librum adgregationis*, certo eundem. Citat etiam librum 1. de primis & universalibus virtutibus medicamentorum simplicium 2. de secundis, 3. de tertiis, 8. de Chirurgia. Codex exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6973.

Ejus simplicium ad morbos chirurgicos pertinentium enumeratio exstat in GESNERI collectione chirurgica.

Liber de medicamentis simplicibus in folio absque anno editus TREWIO dictus, est *herbolario volgare nel quale si dimostra a conoscer le Erbe e le sue virtu* Venetiis anno 1536. 8°. & 1540. 8°. excusus, nunquam a me visus, scriptus anno 1385. Magnum se simplicium inventorem vocat.

§. CLXXXI. *Guilielmus de Chauliac.*

Guilielmus de CAULIACO ejusdem ævi, aut paulo superioris, scriptor in *Chirurgia sua magna* dedit catalogum medicamentorum simplicium, quorum aliquis in medicina usus est. Notulas addidit Laurentius JOUBERT & interpretationem nominum barbarorum Isaacus JOUBERT, Laurentii filius; ea editio Lugduni prodit anno 1556. 4°. * cum gallicis nominibus. In *antidotarium additiones* addidit ANT. ROMEKY Lion 1520. B. EXOT.

Auctores plures citat, inter quos ad nostrum scopum pertinent PLATEARIUS, JACOBUS, J. de S. AMANDO, NICOLAUS PRÆPOSITUS, quæ vides non posse medio seculo XIV. recentiorum esse.

M.S. *De gradibus simplicium* est in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6957.

§. CLXXXII. *Thomas de Garbo &c.*

Thomas de GARBO. DINI filii exstat *liber de reductione medicamentorum ad actum, & de gradibus eorundem* Patavii excusus anno 1556. 8°. 1579. 4°. MERKL. Redit excusus in collectione de dosibus Veneta.

MANFREDI de MONTE IMPERIALI, exstat codex M.S. *de herbis & plantis, quæ in medicina adhibentur cum figg. & EJUDEM appendix ad S. JAVUENSIS synonyma* in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6823.

§. CLXXXIII. *Hieronymus Manfredi.*

Hieronymi MANFREDI il *perche le ragioni di molte cose necessarie alla conservatione della sanita e virtu delle herbe* Bononiæ 1474. 4°. OSBORNE. Venetiis

tiis anno 1540. 8°. 1567. 12°. 1600. 8°. FALCON. Causas rerum demonstrat ex GALENO & Arabibus. Ternariis vernaculis facultates alimentorum, deinde arborum & fructuum exprimit. Inter quaestiones, multae ad plantas pertinent.

J. de TOLETO liber M.S. de *conservanda sanitate*, exstat & ipse in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6978. & in *Londinensi* p. 201. inque *Cantabrigiensi* CAJI & GON.

Ei herbarium ☞ *specierum liber* ib. CASLEY p. 201. Ej. *medicina* ib.

Tum Francisci de PEDEMONTIO *supplementum* in librum MESVE, qui *Graduin* f. *Antidotarius* n. 6947. 6946. & in *Bibl. Reg. Sueciae*, & PETAVII; cum variis editionibus MESVES excusus Venet. 1484. fol. 1490. fol. MAITT. GUNZ. 1495. fol. 1497. fol. 1508. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. &c.

§. CLXXXIV. Bartholomaeus.

Bartholomaei ANGLICI (de GLANVILLE ex comitibus de SUFFOLK,) de *proprietatibus rerum* Colon. 1481. fol. MAITT. 1482. fol. MAITT. *Argentinae* anno 1480. fol. MAITT. 1483. fol. OSB. 1485. fol. TREW. forte & 1488. 4°. TREW. anno 1491. fol. anno 1505. fol. LEHM. *Noribergae* iterum anno 1483. fol. 1485. fol. 1493. fol. 1498. fol. TREW. MAITT. 1519. fol. TREW. *Londini* anno 1535. fol. MAITT, SEGUIER, & cura Bartholdi PONTANI a BRAITENERG *Frankofurti* anno 1603. fol. 1619. 8°. FALC. addito libro 19. Belgice anno 1479. fol. cum titulo BARTH. ENGELSMAN *van de Eigenshaften der Dingen*. & 1485. fol. quae splendida est editio ejusd. tituli (o). Italice Venet. 1516. 4°. Gallice *Le Proprietaire des choses*, *translaté en François* l'an 1472. (male pro 1372. par le commandement de Charles le Quint, ☞ par son Chapelain frère Jehan Corbichon, de l'ordre de St. Augustin, imprimé à Lion l'an 1482. fol. & 1491. fol. B. B. 1500. ADANSON. Paris 1556. fol. cum titulo *le grand proprietaire de toutes choses d'ETRES* ut videtur, Anglice Lond. 1471. 1535.

Codices passim exstant, ut in *Bibl. Reg. Londin.* B. S. VICTORIS. *Parisi.* MONTE. in *Cathedrali Metensi*, inter I. RANCHINI, in S. GERMANENSI, in AMBROSIANA, in CHRISTINEA VATICANA, in PETAVIANA, in *Bibl. Reg. Parisi.* n. 347. R. B. C. D. & E. 523. A. n. 276. 350. A. Demum in *Cantabrigiensi Academica* Eclog. & in MERTONENSI Oxonii, & in *Magdalenea* ib.

Hoc opus fere ex ISIDORI etymologicis desumptum est, ejusque huc pertinet Liber 17. de arboribus, & plantis. Citantur tamen & Arabes, & PLATEARIUS. Mera est compilatio, ipso fatente sub finem auctore; absque judicio facta monente GESNERO (p). Vixit vergente jam seculo XIV. TANNER.

Quare

(o) UFFENBACH. *Itin.* III. p. 505.

(p) *Pref.* ad TRAGUM.

Quare si vere codex 523. Bibl. Reg. Paris. scriptus est anno 1376. non poterit hoc opus esse BARTHOLOMEI. Et in Bibl. RANCHINI adscriptum erat, esse ALBERTI M.

Commentatus fuisse videtur BATEMAN upon BARTHOLOME Lond. anno 1582. fol. AMES.

Videtur idem esse liber, qui Vincentii de BURGOS *Historia natural do se trata de las propriedades de todas las cosas* Toledo anno 1529. fol. SEGUIER. Nam 17. lib. de plantis ait agere.

Alius videtur codex seculi XIII. libris scriptus XIX. quorum 10. est de arboribus, 11. de arboribus aromaticis, 12. de herbis B. Reg. Lond. p. 209.

§. CLXXXV. Codices Mss. seculi XIV.

Anonymi *Carmen de variis plantarum generibus* seculo XV. descriptum exstat in Biblioth. Parisina n. 6930.

Et ANTOLI, cujus *trattato delle pietre pretiose, e de li arbori*, seculo XV. scriptus. ibidem servatur n. 8750.

Simplicium medicamentorum descriptio metrica Bibl. Reg. Lond.

GALTHERI de *Yconomia s. husbandry* codex exstat, EDUARDI III. tempore scriptus. TANNER.

HENRICI DANIEL Dominicanus *Aaron de re herbaria: de arboribus fruticibus &c. ex alphabeti ordine* TANNER p. 218. 219. auctoris confidentis, qui circa 1379. floruit.

Ignoro aetatem JOHANNIS de S. PAULO, qui *aphorismos de virtutibus simplicium* M.S. reliquit in B. Baikel. Oxoni adscriptos TANNER l. c. p. 582 & *Eclog.*

Tum aetatem GILFREDI f. GILFERDI, cujus *tractatus ostendens omnem modum inferendi arbores aromaticas, fructus conservandi, vites, vina, cognoscendi* Cantabrigie exstat JAMES Bibl. Oxon. Cantabrig. II. p. 88.

IDEM GILFREDUS videtur *Vinosalvensis*, TANNERO dictus, p. 736.

NICOLAUS BOLLAR de *arborum tractatione, generatione, insertione, emendatione, & mutandis arborum virtutibus* latine & anglice scripti libri III. TANNER. p. 110.

VIRIVASIVS de *herbarum virtutibus* Cantabrigie exstat JAMES l. c. II. p. 104.

LUDOVICI de CAERLEON de *vegetabilibus* L. II. in B. R. Lond.

Anonymi *simplicium medicamentorum descriptio metrica* in B. R. Londinensi, est MACER.

Auctiorem

An etiam de medicinarum simplicium virtutibus IB. & de herbarum stellarum lapidum & figurarum virtutibus secundum Hermetem ib.

Anonymi de præparatione ciborum & potionum, seculi XIV. in [Bibl. Reg. Paris. n. 7091.

Antidotarium n. 7121.

FRANCISCI SENENSIS lib. de venenis anno 1375. scriptus n. 6979.

Anonymi de gradibus Bibl. Reg. Paris. n. 6891.

Ætatem ignoro GUALTHERI Salernitani *de dosibus*, cujus codices exstant in B. Cantabrig. Dom. S. Petr. & in Bibl. Reg. Paris. n. 6964.

Exstat etiam in CAJI & GON. Bibliotheca ignoti ævi *alphabetum*, *herbarium* & *Cinomia* (Synonymia) *herbarium*.

Aliqui in Bibl. Reg. Paris. codices huc pertinent, quorum tempora ignorantur.

Anonymus de herbarum virtutibus n. 6988. A. & alius 6844.

Anonymi Antidotarium n. 7061. duplex.

Libri de coquina n. 7131. latinus & gallicus.

Anonymus de simplici medicina. IBID.

De coloribus varii, inter quos experimenta 118. & P. de S. AUDOMARQ de coloribus, & J. ARCERIUS, omnes n. 6711. & SALERNITANUS de coloribus *Eclog. Oxon. Cant.*

§. CLXXXVI. *Christ. de Honestis.*

Veram ætatem *Christophori Georgii* de HONESTIS ignoro, qui in MESVES *libros de solutivis aliisque remediis compositis* commentatus est. Ante *Santem* ARDOYNUM vixit, a quo citatur. Citavit passim *Nicolaum*, SIMONEM, PLATEARIUM & *Petrum* de ARGELATA, ut seculi sit decimi quinti incuntis; inter antiquos etiam ALEXANDRUM & PAULUM. Artis pharmaceuticæ peritus fuit; adnotavit ubique, quæ medicamenta composita in usu sint, quæ obsoleverint; simplicium etiam medicamentorum, quæ antidotos ingrediuntur facultates exposuit. Mediolanensium citat consuetudines. Prodiit Bonon. 1488. fol. MAITT. Venetiis anno 1490. fol. GUNZ. anno 1495. fol. 1497. fol. TREW. cum MESVE, tum anno 1502. 1508. fol. GUNZ. 1527. fol. 1535. fol. 1561. fol. 1602. fol. * Lugduni 1519. fol.

Problemata ejus & de venenis loca *Santes* ANDOYNUS citat.

Codex M.S. exstat in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6910.

Ejus etiam de *inunctionibus*, *aqua bordei* & *ptisana* libellus passim cum priori opere exstat, ut Venet. 1558. fol. &c.

Petri BERCHOIRE *Repertorii moralis* L. XIV. Argentorat. 1473. MAITT. Daventrie anno 1477. fol. excusi sunt, tum Noriberg. 1489. Parisiis anno 1521. fol. Venetiis anno 1589. fol. SEGUIER. Gallice vertente RISVARD & BLANC 1584. 8°. Scriptum est anno 1342. Vixit Avenione.

Codex exstat in B. PEMBROKIANA Cantabrigiæ.

Libro XII. & XIV. de plantis agit.

§. CLXXXVII. *Valescus.*

Sub prima initia seculi XV. vixit VALESCUS (BALESCOM) de THARANTIA, Doctor Mospeliensis, cujus practicæ medicinæ opus, quod *Philonium* inscribitur, prodiiit Lugduni anno 1490. 4°. MAITT. GESNER. Venetiis ASTRUC. Venetiis anno 1502. fol. SCHULZ. 1511. fol. Lugd. 1521. fol. ASTRUC.

Ejus operis compendium habeo, non quidem tenue, Lugduni editum anno 1535. 8°. maj. * etsi ob gothicum characterem potest antiquius videri, tum 1560. 8°. & Basil. 1500. 4°. GUNZ. Ipse auctor diem expressit, quo operis initium fecerit, anno nempe 1418. post 36. annorum praxin. Id opus ob excellentiam numeri in septem partes dividit. Morbi sunt a capite ad calcem recensiti: hactenus vero huc pertinet, quod medicamenta varia, sæpe ex simplicibus parata, passim describantur, tum venena. De practicis alibi agatur. In puriorem aliquanto dictionem versum hoc compendium exstat, etiam auctius, J. *Hartmanni* BEYERI cura, Francofurti anno 1599. 4°. & 1680. 4°. * excusum, adjectis adnotationibus.

Adeo rude erat seculum, ut inter reges sui temporis JOHANNEM Anglicæ Regem enumeret, qui nunc maxime Rothomagum oblideat. Is fuit JOHANNES HENRICI V. Regis frater.

§. CLXXXVIII. *Nicolus, Ardoynus, Gazius &c.*

Nicolaus NICOLUS hujus ævi est. Ejus *sermo octavus* est de medicamentis simplicibus & compositis. Venetiis prodiiit anno 1491. fol. & alias. Sermo IV. continet l. de venenis. Exstat in B. R. P. n. 6985.

Antonius GUAINERIUS Turinensis, in *Antidotario* etiam medicamenta simplicia, secundum facultates enumerat, Papiæ excuso anno 1518. 4°. MERKL. EJUSDEM de venenis l. prodiiit Papiæ 1518. 4°. Lugdun. 1525. MERKL. Codex M.S. utriusque operis est in Bibl. Reg. Par. n. 6981.

Santis (SANCTII) ARDOYNI Pisaurensis libri *de venenis septem* prodierunt Venetiis anno 1492. fol. TREW. & Basileæ anno 1562. fol. * *Theodoro* ZWIN-

ZWINGERO curante, ad exemplum a GESNERO acceptum. Vixit circa annum 1430. Scripsit anno 1426. Farrago est ex variis scriptoribus collecta, in qua vix distinguas, quæ auctori propria sint. Tribuit tamen sibi viri curationem, qui arsenicum sumserat, & diu languerat. Citat inter alios *Christophorum* de HONESTIS.

PETRI de TUSSIGNANA *de formulis* Venet. 1518. & 1553. fol. ORLAND. Lugd. 1587.

Jacobi de FOROLIVIO *expositio in primum AVICENNÆ Canonem* continet librum de regimine ejus, quod editur & bibitur, cum expositione J. de PARTIBUS Papiæ anno 1512. fol. MERKL. Venet. 1547. fol. tum tractatum de gradibus medicamentorum GESNER.

Antonii GAZII *Corona florida medicinae de conservatione sanitatis* excusa Venetiis anno 1491. fol. SEG. in *Epist.* Lugduni anno 1514. fol. GESNER. anno 1516. BODL.

Et Tractatus de vino & Cerevisia, atque *erarium sanitatis* Basileæ anno 1541. fol. SEGUIER. Patav. 1549. 8°. Augustæ anno 1546. 8°. *Bibl. Botan.* & Argentorati 1546. 8°. *Bibl. Botan.* Patavii anno 1549. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM quibus, & qualibus medicamentis purgationes fieri soleant Basileæ anno 1540. BODL. 1541. fol. GUNZ. cum ALBUCASI. Mihi non visus, ex GESNERO, est collectio ex veteribus de ciborum & potulentorum facultatibus.

§. CLXXXIX. Hugo Benzius. Platina &c.

Hugonis BENZII *Regole della sanita e della natura dei cibi, con annotazioni* da Lud. BERTALDO Torino anno 1620. 8°. FALCONET. cum PISANELLO.

Jacobi de PARTIBUS CAROLI VII. Archiatri *Inventarium omnium medicaminum, confectioinum, pulverum, pilularum, emplastrorum, unguentorum, oleorum* MERKL.

EJUS *summula* a S. CAMPEGIO edita Lugduni 1531. 8°. 1587. CALV. quæ etiam cum plerisque editionibus MESVES prodit.

In AVICENNAM comm. exstat M.S. in *Bibl. D. PETRI Cantabr.* & prodit Lugdun. 1498. fol.

Bartholomæi MONTAGNANA *de dosi medicinarum* Venetiis anno 1565. fol. & in collectione opusculorum de dosibus anno 1556. 8°. MERKL. ubi vide. *Antidotarium* in quibus Unguenta, emplastra cerata, Venet. 1565. fol. TREW. Francfurt 1605. fol.

Bartholomæus (q) de SACCHI vulgo PLATINA, qui sæpe BAPTISTA dicitur, ex Cremonensi ditione, pagoque Piadonna, quem pagum *Platinam* in suo

G g 2

nomine

(q) *Giorn. de Letter. d'Ital.* T. XIII. p. 416.

nomine reddit; vergente hoc seculo diem obiit anno 1481. Huc faciunt ejus Auctoris libri X. *De olsonis* & *De honesta voluptate* & *valetudine*, etiam *de ratione vultus*, & *modo vivendi*. Rem potissimum coquinarum docet, pertinet tamen etiam ad alimenta ex vegetabilium genere. Prodiit Viennæ 1470. 4°. MAITT. qui tamen suspicatur verum annum esse 1480. eumque annum habet B. DRESD. Poitro in Cividade del Friuli anno 1480. 4°. (r) Venetiis 1498. 4°. MAITT. Bonon. 1495. MAITT. anno 1516. 4°. MAITT. 1517. 4°. &c. Argentorati 1517. 4°. HEIST. Paris 1541. 8°. cum APICIO Basil. 1591. 4°. BODL. Coloniz anno 1529. 4°.

Gallice Lyon anno 1505. 8°. BODL. 1548. Paris 1571. 16°. anno 1560. 16°. VERDIER. Germanice *von allen Speifen und Gerichten*. Adjecto modo, *wie man alle Weine und Eysig ziehen, halten, wiederbringen, und mit allerley Kräutern zur Gesundheit bereiten soll*. Strasburg apud Egenolf 1530. 4°. HIRSCH. Augspurg 1542. fol.

Gerardi de SOLO *Introductorium juvenum* Venetiis anno 1505. fol. 1526. fol. editum continet librum de generibus medicamentorum. Cum ARN. VILANOVANI thesauro pauperum Gallice Lyon 1527. fol.

Dyalogus Creaturarum moralizatus Gouda 1488. fol.

§. CXC. *Puch der Natur*.

Das Puch der Natur August. Vind. absque anno prodiit *. Cl. SEGUIER, cujus dono inter meos libros est, inter annum 1475. & 1478. editum putat, accuratius Augustæ anno 1478. TREW. Ex latino versus est, per CONRADUM von MEGENBERG. cujus aliam editionem habet MAITTAIRE Arg. Vindel. 1499. cum eodem titulo, auctæ versionis. IDEM Cl. SEGUIER putat, antiquissimum esse operum, quæ figuras continent plantarum. Omnia certe antiquitatem referunt, nulli sunt paginarum custodes, literæ rudes, coalitæ, stili antiquissimi. Describit totam naturam, animalia etiam, arbores, plantas 176. cum nominibus miris & corruptis, & nonnullis malis icunculis. PLATEARIUM sepe citat, tum PLINIUM & YSIDORUM.

Idem videtur opus esse CONRADI MENGELBERGER. quod C. GESNERUS germanice ait prodiisse, & de herbis & cæteris rebus naturalibus agere. Prodiit enim CONRADI MENGELBERGER *Naturbuch von Nuz, Eigenschaft, Wunder, Wirkung und Gebrauch aller Geschöpfe, Element und Creaturen*, Francfurt apud Egenolf 1536. fol. cum iconibus B. THOMAS. & 1540. fol. TREW.

Denique reperio apud LAMBECIUM L. VI. p. 844. ALBERTI MAGNI I. de rebus naturalibus a M. CONRADO Germanice versus, esse id ipsum *Buch der natürlichen Dingen*.

THADDÆI FLORENTINI *de regimine sanitatis secundum quatuor anni partes*. Bonon. 1477. 4°.

[PHI-

(r) *Giorn. de letter. l. c.*

PHILIPPUS de LIGNAMINE *de conservatione sanitatis* Bonon. 1475. 4°. MONGIT.

The mirour of the world Lond. 1480.

§. CXCI. *Ortolf. Saladinus.*

Ortolf HEYDENBERGER's *von Bayerland Arztbuch* Noribergæ anno 1477. fol. prodit Bibl. Offenb. & 1488. 4°. TREW. cum compilatione de plantis ex PLATEARIO & alijs.

Regimen sanitatis MAGNINI Paris anno 1483. 4°. FALC. 1453. 4°. MAITT, & absque loco 1482. 4°. MEAD. Lovan 1486. 4°. Anon. Bibl. Lipsf. anni 1757. Video etiam ARNALDO inscribi.

Marci GATINARIA fragmentum unicæ pagellæ de Taraxaco, Iva & Esula exstat in T. II. BRUNFELSII. Ivam ad ischiadica mala se efficacem reperisse testatur.

Angelus de GYRA, ignotus auctor, GESNERO dicitur *de gradibus medicamentorum* scripsisse.

SALADINUS *Asculanus* alieno loco a scriptoribus dispositus, floruit anno 1448 (s), Principis Tarenti medicus. Ejus *compendium aromatariorum* minime malum est, si solam ad artem respexeris. Citat NICOLAUM utrumque, & distinguit, tum *Arnaldum* de VILLANOVA. Diversas Encheireses Neapolitanorum, & Patavinorum, medicorum comparat. Dum conservationem medicamentorum simplicium docet, ea describit, eorumque censum init, tum compositorum, quæ oporteat in *medicina* reperiri. Fere cum MESVE editus est Venet. 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. 1502. fol. 1508. fol. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1602. fol. * &c. Indicat etiam solum Bononiæ 1488. excusum MAITT & Turini 1492. fol.

Cum MUTONI commentariis Venet. 1561. fol. etiam 1551. 1553. fol. & 1555. fol. & 1561.

Prodit etiam Venetiis 1501. fol. emendante ALBERTINO Vercellensi SEG.

Tum Aug. Vindelicor. 1486. fol. Lugdun. 1503. fol. 1536. 4°. & Italice vertente PETRO LAURO Venetiis 1559. 4°. SEG. litt.

Hispanice versus ab ALFONSO RODRIGUEZ de TUDELA Pincix 1515. 4°.

§. CXCI. *Quiricus.*

QUIRICI de AUGUSTIS de *Torthona Lumen apothecariorum*, cum aliis ejusdem argumenti operibus prodiit Venetiis anno 1549. fol. De ætate auctoris nihil invenio, citat autem SYLVATICUM, PETRUM de APONO, GENTILEM de FULGINO, J. de S. AMANDO, CHRISTOPHORUM de HONESTIS, MONTAGNANAM, GUILIELMUM de VARIGNANA. Vir minime sui dissidens, peritusque pharmaceutices, pharmacopolarum sui ævi ignorantiam passim carpit, & mores suorum civium, qui Theriacam cum vino aut spiritu vini temperatam sumant; sua etiam inventa passim citat, sua remedia, suum sirupum acetositate Citri. Antidotarium cæterum est, in quo auctor de simplicium, ex quibus antidoti componuntur, facultatibus judicat.

§. CXCI. *Petrus Suardus.*

Pauli SUARDI *thesaurus aromatariorum medicis & aromataris æque utilis ad Mediolanenses Medicos* Lugduni prodiit anno 1528. fol. GESNER. Venetiis anno 1512. fol. HIRSCH. 1517. fol. 1556. fol. 1602. fol. Mediolani 1512. fol. per ZANOTUM de CASTILIONE. TREW. & cum MANLIO & QUIRICO Venet. 1549. fol. SCHULZ. 1551. fol. 1556. fol. 1561. fol. Lugduni 1528. Cum QUIRICI fere opere conjungitur, quod passim hic exhibetur. Scopus auctoris idem est, citationes eadem, & sæpe LEONARDUM de PREDA PALEA, & GUILIELMUM de SALICETO, J. ARCULANUM, & SAVANAROLAM, & BLASIUM de BESANA nominat. Ipsam inscriptionem ad J. Franciscum fratrem imitatur. Valde laudat ceratum adversus abortum, ab uxore PHILIPPI Ducis Sabaudie utiliter adhibitum. Hispaniam viderat.

§. CXCI. *Manlius de Bosco.*

J. *Jacobus Manlius de BOSCO*, Alexandrinus (puto Insuber). Ejus *Luminare magis* prodiit Venetiis anno 1496. fol. TREW. 1499. fol. MAITT. 1501. fol. TREW. anno 1517. fol. SEQUIER. Lugduni anno 1536. 4°. & cum Nicolai MUTONI *appendicibus* in QUIRICO & SUARDO apud JUNTAS Venetiis anno 1549. fol. TREW. anno 1551. fol. cum duobus prioribus antidotariis SEQUIER, anno 1556. fol. anno 1561. fol. TREW. anno 1563. fol. mutato titulo, anno 1566. fol. BODL. Italice a PETRO LAURO versum Venet. 1559. 4°. Insuber Mediolanenses passim citat & Pavienses, raro S. JANULNSEM, MACRUM, ACTUARIUM & QUIRICI opus, quod tenebras potius, quam lucem inquit adferre, quod idem sepiissime carpit; cum Christophorum de HONESTIS, Antonium GUAINIER, J. Franciscum & Petrum de TUSIGNANA, J. de CONCOREGIO, ANGLICUM, SALADINUM. Multum utitur ISIDORO. Antidotarium est, multo prioribus amplius; simplicia etiam medicamenta describit, quæ quamque formulam ingrediuntur.

Vide

Vide nova botanices incrementa. Caryophyllos, qui dicuntur tunicae, depictos tantum vidit apud MANFREDUM de M. IMPERIALI. MUTONUS formulas veterum Græcorum suæ editioni adjecit.

J. Jacobi de MANLIUS *difficilium herbarum explanatio* exstat in T. II. operis BRUNFELSIANI. Excerptum est ex ejus, quod diximus, Luminari. Non spernit virum CORDUS (t).

§. CXCIV. *Icones Botanicae.*

Circa hæc tempora novum rei herbariæ præsidium innotuit. Plantas nempe veterum, obiter in DIOSCORIDE descriptas, neque medici distinguebant, neque rhizotomi. Nunc, inventa arte typographica, figuræ plantarum in lignum incidi ceperunt. Inventi gloria SCHÆFFERI heredibus debetur, & Germaniæ. Rudia fuerunt initia, sed ipsa cum natura consuetudo novam gratiam sequente seculo huic arti addidit, quæ post 70. annos ad summam perfectionem pervenit, cum Conradus GESNERUS sua industria eam expoliret.

§. CXCV. *Herbarius.*

De *Buch der Natur* diximus. Alterius operis botanici, figuris ligneis ornati, ignoti auctoris, duas editiones absque alio titulo habet TREVIUS, quam *Herbarii*. Prima mea editio, quam etiam habet vir Illustris, titulum præfert *Herbarius Moguntii impressus* anno 1484. 4°. * Citatur etiam editio Germanica ib. 1483. sive figuris.

Editionem aliquanto ampliorem Belgicam anni etiam 1484. TREVIUS describit *de Verghering der sijnpelder medicinen in manier van practigien*.

Sequitur *Herbarius Patavii impressus* anno 1485. 4°. 1486. TREW. Meum exemplum nullum annum additum habet, forma est in 4°. Liber a Germanico herbario SCHÆFFERIANO diversus, nomina Germanica tamen & latina habet.

An idem *Herbolario volgare nel quale si dimostra a conoscer le herbe e la sua virtù* capitibus 150. iconibus ligneis Venez. 4°. absque anno excusus, tum 1520. 8°. & uno capite addito 1539. 4°. & 18. capitibus 1536. 8°. ib.

Herbarius Patavinus dividitur in duas partes. Prima est *Lexicon materiæ medicæ* paginarum 150. quod in urtica definit; hæc icones habet miserimas: altera, medicamentorum purgantium capita habet 96. icones nullas.

§. CXCVII.

(t) *Botanolog.* p. 12.

§. CXCVII. *Ortus Sanitatis.*

Ex hoc cæterum opere natus est *Ortus sanitatis*, aliquanto copiosior, facinre ejusdem, iconibus potius melioribus, ordine semper alphabetico, dictione primum Germanica. Prodiit Moguntie anno 1485. fol. Hanc ed. puto apud me etiam esse, etiam capite caret, & titulo. Capita sunt 435. Lente est medicamentorum simplicium, ejus maximam partem occupant plantarum descriptiones aliquæ, tum vires medicatæ. Icones malis coloribus depictæ, multæ non valde male, & omnino ad naturam expressæ, aliæ fictitiæ (u). Fontes sunt Arabes, & PLATINARIUS, opus ipsum multo prioribus præstantius. Recensum habet cum titulo *Herbarius* ILL. TREWIUS Augusta Vindel. 1486. 1487. 1488. UFF. 1496. UFF. per JOH. SCHOENSPERGER: tum Ulm. 1487. sine loci nomine cum melioribus figuris.

Latine *Ortus sanitatis* recensit est ter absque loco & anno (x), & alias Moguntie anno 1491. fol. tam Venetiis anno 1511. & denuo anno 1517. absque loco. Differt omnes opere Germanico, Veneta editio etiam deterior; Porro anno 1521. etiam Venetiis excusæ est, & Argentorati anno 1536. fol. sola tamen pars posterior. Ita TREW.

An idem cum Moguntino Herbario p. 240. *Herbarium Vicentie* editum anno 1491. 4°. Venetiis anno 1509. 4°. 1520. 4°. & *The great Herbal* Anglice anno 1526. fol. anno 1539. fol. anno 1561. fol. recensum apud CL. SEGUIER; Addit CL. AMES editionem 1516. fol. & anni 1527. fol. 1529. fol. Horum operum nullum vidi: sed huc putem pertinere, cum in multis editionibus legas *herbari*, oder *Kräuterbuch*, oder *Art der Gessundheit*, Argentor. 1507. fol. 1515. 1521. 1528. 1529. & in editione Lubecensi 1492. fol. *Das Buch der Krude genant de gesuchliche gharde der Sundheit*. GUNZIUS anno 1517. fol. absque loco editum l. habet cum titulo *ortus sanitatis de herbis plantis animalibus, reptilibus, avibus, urinis*.

Gallice *Jardin de santé ou toute sorte d'oiseaux pierres précieuses herbes plantes reptiles poisons* &c. Paris absque anno fol. OSM. & 4°. RUFFORT & Paris 1539. fol. vertente le NOIR.

Germanice hortus sanit. recensit est Argentorati 1507. fol. 1509. fol. 1515. fol. TREW. auctius. 1521. fol. Riv. 1528. fol. Riv. 1529. fol. Riv. 1536. fol. d'ETR.

Huc etiam Belgica editio Antverpiæ anno 1514. fol. SEGUIER, MARTIN. & Utrecht anno 1538. fol. etiam *Groten Herbarius* TREW. Porro
Der

(u) Apollinaria, Anacardus, Aloë, Agari us conf. præf. mea ad opus WEINMANN.

(x) TREW. n. 5. Ad annum 1470. refertur in B. RUFFORTII.

Der lustige and nügliche Garde der Suntheit (y), Lubec. anno 1492. fol. plenius opus est capitum 688. quorum botanici argumenti sunt capita 541. Plurculas icones habet proprias, deteriores, sic capita integra nova. Aliæ icones sunt ex opere paulo prius dicto, & idem est sermo. IDEM l. ib. 1510. fol. & cum titulo prodit *Die genochliche Garde der Sündheit und de Herbarius*, & anno 1520. Riv.

Latina mea editio, ineuntis seculi XVI. absque anno, & auctore, præfationem tamen eandem habet, quæ in *Garde der Suntheit*, iconibus plerumque iisdem 528. Nomen in præfatione recurrit *Ortus noster antenissianus*. Capita tantum sunt 130. meræ plantæ, sed sermo diversus & multo plenior, plus habet eruditionis, etiam icones non paucas proprias, absurdas aliquas, ut Narcissi, Mandragoræ. Accedit ad editionem SEGUIER anni 1517.

Simile exemplum aliud habeo, in quo plantæ quidem simillimæ, sed præterea æque spissum de animalibus & lapidibus opus adjectum est, titulusque præfixus *Ortus sanitatis de herbis & plantis, de animalibus, &c.* Neque hic annus additus.

Denum auctoris adest indicium in editione Egenolfiana anni 1533. TREW. 1535. fol. anni 1536. 1538. Ibi enim vocatur *Kreuterbuch von allen Erdgewachsen anfanglich von Joh. CUBA zusammengebracht, vermehret durch Eucharium RHODION*. Editio fere priorum similis, figuræ novæ, & meliores. Ipse auctor CUBA Augustæ, deinde Francofurti, medicinam fecit. Addit Cl. SEGUIER editionem Venetam anni 1538. fol. & similem aliam anni 1536. fol. TREW. Gallice anno 1539. prodit SEGUIER.

MIHI coram est editio *Kreuterbuch von aller Kreutter, Gestein, and Metall, Natur, Nutz und Gebrauch*, Francofurti anno 1535. fol. * recusa 1550. fol. ubi Eucharium RHODION ait, se CUBÆ opus emendasse. Figure sunt insectorum, animalculorum, plantarum, istæ eadem, quæ in DORSTENIO. Nomen CUBÆ jam reperio in editione Antverpiensi 1517. fol. MEAD. vixit enim circa annum 1486.

In quatuor postremis editionibus neque CUBÆ nomen adparet, neque RHODIONIS TREW. •

Iterum nempe perfectior editio redit *Kreuterbuch neu zugericht von allerley Bäumen, Stauden, Früchten, &c.* Frankfurt anno 1557. fol. TREW. & 1560. fol. 1569. fol. 1573. fol. DRESD. Accedit *Defiliierens Heritschaft, Beschreibung der fürnehmsten Thier, Metalle &c.* Hæc editio ab Adamo LONICERO correctæ & emendatæ

(y) Alium titulum habet SCHULZIUS cum eodem anno *Das Boock der Kruder*.

data TREW. Quæ ita oportet intelligere, ut ESENOLPHUS bibliopola icones suas addiderit *Adami LONICERI* operi, quod omnino diversum est, sermone patillimum, sed etiam iconibus. LONICERUS enim omnes Arabibus, quos CUBA compilaverat, rem ipsam describit. LONICERI nomen exstat in fine dedicationis anni 1557. Icones scilicet prodierunt fere octingentæ apud Egenolf anno 1562. 4°. TREW.

Idem forte liber fuerit Gallice editus *Arbolayre contenant les qualités, vertus & propriétés des herbes*, absque anno.

§. CXCVIII. *Le grand Herbiere.*

Le grand Herbiere en françois, extrait d'Avicenne, de Rasis, de Constantin, de Isaac, de Plateaire, imprimé à Paris par Pierre CARON, traduit du latin. non idem cum paulo priori opus est, neque cum Patavino, neque cum Moguntino herbario, & sermo ordoque alius, folia 4. formæ 147. icones præter animalia 297. Earum aliquæ ex Moguntino libro imitatæ, aliæ propriæ, sæpe repetitæ, alias cum eodem similive nomine (2), diversa tamen cum historia, alias (a), cum diverso, sæpe alienissimo; ita Tithymalus datur pro Elleboro nigro, Meffoti figura est quasi Turricidis; aliæ fictitæ sunt, ut Mandragora, cujus radix homunciones refert. Editio mea nullum habet annum, sed lego præfixum nomen urbis Parisiorum & annum 1499. fol. annum 1521. fol. RASER.

Aliam etiam habeo editionem *le grand herbiere* chez GUILLAUME NYVERT, cetera similem, charta paulo majori, nonnullis ornamentis divisam, iconibus iisdem.

§. CXCIX. *Hieronymus.*

Hieronymi BRUNSCHWYG, qui ad summam senectutem vixit (b) l. *de arte destillandi* Germanice prodit Strasburg, anno 1500. fol. TREW. cum iconibus, quales sunt CUBANI operis in editionibus Argentoratensibus. Exemplum meum titulum habet *Hier aufsehen ist das Buch genant, Liber de arte destillandi, von der Kunst der Destillierung, colligiert von Hieronymo BRUNSCHWYGK*, nullo anno addito, sed deest mihi finis. Ad rem herbariam pertinet aquarum secundum alphabeti literas census, ad quas singulas etiam sunt plantæ historia adjecta est. Icones sunt, quæ in *Herbario Gallico*, absque ulla emendatione,

- (2) Saxifraga & Saxifraga minor (foliis pinnatis). Incensaria & Herba Incensaria, Lingua avis & Lingua asinis.
- (a) Myrtus & Cynoglossa, Acanthus, & Solatium rusticum, Consolida major & Dictamnus (Polygonatum), Camphora & Spicanardus.
- (b) Ad annum 110, RANZOV.

tione, sed ordo mutatus, & ad literas Germanicas reformatus. Nomen ei viri est des Geschlechts Salern (c), vel Sautern (d), bährtig von Strasburg.

Idem *Medicinarium das Buch der Gesundheit de arte destillandi*, &c. Argentoræ anno 1505. fol. editus est nomine auctoris in præfatione expresso. Coram est. Habet icones easdem, & idem sermo est. Innumeræ aliæ sunt editiones Argentorati 1508. fol. 1513. fol. 1519. fol. 1523. fol. 1532. fol. *das Buch zu destillieren, und das Buch Theſaurus Pauperum* durch H. BRUNSWICK ausgeklut TREW.

Anglice H. of BRUNSWICK *noble experience of the virtuous handywork of surgery — and of destillation*. Southwark 1525. fol.

Das destillier buch das buoch der rechten Kunst zu distilliren, &c. reddito cum nomine auctoris, Strasburg. anno 1515. fol. & 1521. prodiit, nonnullis futilibus iconibus omillis TREW.

Editio anni 1512. fol. non habet plantas.

Distillier buch der rechten Kunst zu nuz aller Kreuter Wasser zu brennen und zu distilliren Francf. 4°. bis prodiit, figuris melioribus, tum 1552. fol. TREW. 1580. fol. 1595. fol. 1597. fol. ex G. H. RYFF. editione.

Ars destillandi &c. cum DIOSCORIDE DANZII redit in editione Francofurtensi anni 1610. fol. * absque plantarum historia & figuris.

Hæc pleraque ex TREWIO sumi, præter eas editiones quas coram habui. Scripsit etiam H. BRAUNSCHWEIG *thesaurum pauperum* s. *hausapothek guter gebräuchlicher Arznei*. Argentor. 1512. fol. 1532. fol. TREW. Francof. 1576. 8°. 1585. 8°. 1594. 8°. 1598. 8°. Lips. 1591. 8°. qui l. plerumque cum opere de destillatione prodiit, etiam solus Francof. 1598. 8°. TREW.

Adjectus libellus MARSILII FICINI fecit, ut legas in catalogo M. FICINI *Kräuterbuch* Strasburg 1581. fol.

S. C.C. Rob. de Valle.

ROBERTI de VALLE Rothomagensis *difficilium Plinii explicatio* Paris anno 1500. 4°. * Duo sunt opera. Primum est Compendium Plinii secundum ordinem 37. librorum, in modicum volumen contractum: alterum est Elucidatio alphabetica vocum difficilium, & Lexicon quasi Plinianum, cum

H h 2. des-

(c) Id ita interpretatur C. BOERNER *relat.* I. p. 125. 126. ut auctor Salernitana se e schola esse profiteretur. Vis linguæ non videtur hoc ferre: sed neque medicus fuit, pharmacopola potius & chirurgus.

(d) In titulo libri *Chirurgia, das ist, Handwirkung der Wundarznei*, Argentorati anno 1534. 4°.

definitionibus plantarum, animalium, & vocum technicarum. Ipse voces valde corrupte, & absque emendatione, *Bombee*, *Brancha iurina*, *Budestin* (*Buprestis*), *Englisme*, *Cumachos*. Intercurrunt voces non paucæ, quas PLINIVS nunquam admisit. Plantarum explicationes fere ex M. SYLVATICO & Arabibus sumtæ.

§. CCI. *Varii.*

Das Buch regimen sanitatis Augspurg 1425. 4°. THOMAS NUM. KREUSSERI?

THEODORICUS ULSENIUS *de pharmacandi comprobata ratione* carmen scriptit Noriberg. 1496. 8°. Scholia addidit in alia editione GEORGIUS PICTORIUS.

TERTIUS DAMIANUS WISSENAUS *de victus ratione, medendi modo, purgatione, hidronoso s. morbo Anglico* Antverp. 1491. 4°. MAITT. 1541. 4°.

FRIDERICH KREUSSER *regimen sanitoris von der Ordnung der Gesundheit aus Aristotele Avicenna Almanfor* Noriberg. 1493. 8°. MAITT.

Ricettario di dottori dell' arte, e di medicina del Collegio Fiorentino all' infantia delli Signori Consoli della universita delli speciali. Firenz. 1498. fol. MAITT. Primum, quantum reperi, dispensarium.

LAURENTIUS MAJOLUS *de gradibus medicamentorum* egit Venetiis anno 1497. 4°. ANDERS.

J. TOLLAT von VOCHENBERG, Professoris Vindobonensis, *Margarita medicina, ein meißerliches auserlesenes Büchlein der Arzney*, absque anno 1500. 4°. prodit * Argentor. 1508. 4°. HELMANN. & Nuremberg anno 1517. 4°. HIRSCH. Habet plantas per alphabetum dispositis, cum viribus medicis, ad genera secuti.

IDEM, ut puto est, J. TOLLAT, cujus *Arzneybüchlein der Kräuter* habet Erford. anno 1530. 8°. editum RIVINUS.

FERDINANDI PONZETTI Cardinalis Melphitani *de venenis* libri III. Venetiis 1492. fol. Romæ 1520. 4°. (e) Basileæ anno 1562. fol. * Arabista, & collector. Unicum proprium exemplum habet vis venenatae Hellebori, neque addit, albusne fuerit, an niger? Parum botanicus, amygdalas amaras habet pro Coccis gnidiis.

J. MATTHÆUS ex *Ferraria*, vulgo DE GRADIEBUS, super Avicennam MAITT. Mediolani 1494. fol. MAITT.

§. CCII.

(e) TOPP. MERKLINUS editionem anni 1521. 4°. addit, mihi suspectam, cum in Basileensi diserte dicatur, prodidisse ante annos 40. quod de Romana editione verum est,

§. CCII. *G. Torella alii.*

Antidotarius cum ROGERII practica editus Venet. 1499. fol.

Herbariolum f. tractatus de herbarum virtutibus Venetiis 1499. 4°. HOTTON.

Gaspars TORELLA Archiatri de *regimine seu preservatione sanitatis, deque esculentis & potulentis* Romæ anno 1506. 4°. nunquam a me visus liber.

PETRUS ANTONIUS RUSTICUS PLACENTINUS varios libellos conjunctos edidit, inter quos est *Canticum Avicennæ*.

Udubrici BINDER *regiminis sanitatis* L. II. *de simplicibus medicamentis* L. I. anno 1510. fol. MERKL. Neque ille mihi visus est.

J. Michael. SAVANAROLA liber *della natura e delle cose, che nutriscono, riformato ed accresciuto, e emendato per Bartol. BOLDO* Venet. 1575. 4°. BURETTE. 1576. 4°. BOEHMER.

EJUSDEM *Catalogus continens tam simplicium, quam compositorum medicamentorum nomenclaturas* Argentor. anno 1533. 4°. & 24°. LIND.

ANT. VENUTI de agricultura opusculum Neapoli 1516. 4°. MENGIT. Venet. 1536. 12°. italicæ.

§. CCIII. *Codices M.S.*

Hic recensemus plures auctores seculi XV. quorum opera non prodierunt.

HENRICUS Calcoensis *Synopsis herbariæ* L. I. reliquit TANNER. p. 394. IDEM vertit PALLADIUM de re rustica Venet. anno 1493. TANNER.

RICARDUS FORSTER de proprietatibus rerum B. R. Lond. an alias a GLANVILLIO.

Forte & hujus ævi fuerint medicinæ simplices alphabeticæ, & an herbal alphabeticæ ib.

De *medicinarum simplicium virtutibus* liber ib. in B. Lond. ordine alphabetico.

ALANUS OGILBY Scotus, de virtutibus herbarum scripsit L. VI. TANNER p. 560.

GUIL. HERMAN *herbarum Synonyma* ib. p. 412. forte eadem quæ in *Elog. Oxon. Cant.*

J. FRUMENTARIUS vulgo *Whithamstede* de *medicinis simplicibus, herbis, herbarum virtutibus: de granis, succis, gummis, seminibus, & eorum virtutibus, & de medicamentis compositis* p. 441. Hi seculi fuerint XV.

J. MARTINI Ferrariensis ad FRANC. SFORZIA de venenis eorumque remediis B. R. P. n. 6980.

J. de TORNAMIRA regiment sanitatis. ib. 6989.

Registrum Coquinæ, quomodo præparentur cibaria per totum annum, & diversa pimenta & salamenta. Auctor est JOH. BUCHEHEN coquus MARTINI P. M. Bibl. Reg. Paris. n. 7054.

J. SOMERSET de virtutibus olei olivæ secundum P. de CRESCENTIIS circa annum 1441. scriptus codex, TANNERO dicitur.

§. CCIV. J. de Vigo &c.

Joh. de VIGO Genuensis, Chirurgus JULII II. jam senex scripsit *Chirurgie practice* P. I. Lugduni anno 1519. 8°. 1538. 8°. 1561. 8°. * & alias excusam. In libro VIII. plantæ Chirurgi utiles, tum composita medicamenta recensentur. In L. IX. de victus ratione agitur, & olera describuntur, aliique cibi.

Gerardi NOCITO Siculi *Lucidarium medicine, seu notitia omnium simplicium medicinalium, in quo tempora collectionis plantarum determinantur* Neapol. anno 1511. 4°. BUMALD. MONGITOR.

CLEMENTII CLEMENTINI de ARMERIA *Clementia Medicinæ*, Rom. 1512. fol. Continet antidotarium sive formularum l. III.

J. de ZANTULIETE *diætâ totius anni* Lugdun. ann. 1517. 4°. LIND.

Leonhardus LEGHIUS Papiensis, cujus *flosculos ex GALENI libris collector* citat MERREIUS, secundum GESNERUM, cum iis edidit *summam medicamentorum simplicium & compositorum, secundum literas alphabeti*. In eo l. simplicia partim secundum qualitates recenset, partim cuique opponit medicamentum compositum, cui admiscetur, Venetiis anno 1523. fol.

§. CCV. Symphorianus Champier.

Symphoriani CHAMPIER, qui in posterioribus libris se CAMPEGIUM vocavit, Lugdunensis, *castigationes seu emendationes pharmacopolarum & Arabum medicorum & aliorum juniorum* Lugduni prodierunt anno 1532. 8°. Pars prima pertinet ad medicamenta simplicia, altera continet adnotationes ad *antidotarium* MESVES.

EJUSDEM *sylyæ medicinales* Lugdun. 1507. 4°. etiam de plantis agunt.

EJUSDEM *Rosa Gallica aggregatoris Lugdunensis* Parisiis edita est anno 1514. 8°. * Magna pars hujus operis botanici est argumenti, & totum fere pertinet ad victus rationem. Liber III. est de oleribus, & radicibus edulibus, deque fructibus & condimentis. L. IV. de potu. Auctor ingenio minime contemnendo fuit, ceterum, ad morem seculi, ex Arabibus sua collegit, quos ad amissim legerat.

In *Margarita sanitatis* medicamenta secundum suas qualitates traduntur, pleraque equidem composita. Aliqua etiam ex Geoponicis habet, ad condimenta & conservationem fructuum:

EJUSDEM *Hortus Gallicus*, in quo Gallos in Gallia omnium morborum remedia reperire docet Lugduni anno 1535. 8°. *. Arabes, quos descripsit, odit nunc & reprobat, atque lapidem Lazuli rejicit, & ipsam confectiorem alkermes. Mospelienses carpit, quod abutantur Scammonia & Colocynthide; denique sex in libellis recenset Gallicæ originis medicamenta, cum suis facultatibus, & dosibus. Inter purgantia est Manna Brigantina: deinde inter aromatica Buglossa, & alia alterius loci: Ita nardum vocat, quæ nobis Lavandula. Inde poma recenset, & medicamenta, denique succedanea. Mercuriæ Cæliæ loco substituit; Agaricum pro Rheo, Ebulum pro Aloë, Genistam pro Senna. Reliqua pars operis titulum habet *Camporum Elysiorum*, in quibus quidquid apud Indos Arabes, & Penos reperitur, in Gallia reperiri posse demonstratur. Accedunt formulæ & multa aliena.

EJ. de Græcorum atque Arabum Scamnoneo dissertatio edita anno 1537. 8°. absque loco. GUNZ.

EJUSDEM officina apothecariorum ac juniorum medicorum, accessit *Antidotarius continens secreta sublimia*. Lugduni 1532. 8°. GUNZ.

EJUSDEM L. IV. etymologiæ ISIDORI, qui est de medicina Lyon 1508. 8°.

EJUSDEM *pentapharmacum*, Rhabarbaro, Agarico, Manna, Terebinthina & senna Gallicis constans, cum Donati a MUTIIS Ragusani opere de Terebinthina resine facultatibus Lugduni anno 1534. 8°. VERDIER. *Supplem.*

Vitam J. MESVE, ejus canones universales, Grabadin & medicinarum particularium libros edidit Lugduni 1531. 8°. RIV.

EJUSD. *epistola pro Græcorum defensione in Arabes* Lyon 1558. B. THOM.

Non est IDEM qui BENEDICTUS CURTIUS hortorum auctor, ut nonnullis visum est.

§. CCVI. *Varii.*

In *Antidotarium Johannis MESVES cum declaratione simplicium medicinarum*, & solutione multorum dubiorum, per ven. Fratres BARTHOLOMÆUM Urbevetanum, & Angelum PALEAM Juvenatensem, minoritas obs. Venetiis anno 1543. fol. Lugduni anno 1545. 8°. Vulgo citantur cum titulo Monachorum.

ANT. ROMERY *additions sur l'antidotaire du GUIDON*. Lyon 1520. VERD.

FRANC. CABALLUS de *theriaca* Lyon 1525. 4°.

Opera nuova nella quale si contengono tre utilissimi ricettari Venet. 1526. 4°. B. THOM.

J. SCHOENER *nützliches Büchlein vieler bewehrten Arzneyen*, Nürnberg 1529. 8°. GUNZ. 1542. 8°. GUNZ. *Etienne*

Edmond DAIGCE Sieur de Beaulvais *Singulier traite contenant la propriété des tortues, escargots, grenouilles & artichauls* Parisiis anno 1530. 4°. BUR. anno 1550. 8°. FALCON.

J. PETRI ARLUNI Mediolanensis *Commentarius vinum mixtum an meracum prolturarium doloribus obnoxiiis magis conveniat* Parisi. 1577. 8°. Venet. circa annum 1530.

§. CCVII. *Alfonfus de Herrera,*

Gabriel Alfonso de HERRERA *liber de agricultura, que es de labrança y criança, y de muchas otras particularidades de las cosas del Campo* Tolet anno 1520. fol. anno 1545. fol. SEGUIER. anno 1551. fol. Pampelone anno 1605. fol. TREW. SEGUIER. Medine anno 1584. fol. Madrid anno 1620. fol. 1643. fol. SEGUIER. 1646. fol. FALC. Nostra editio est Gronno in Gallia, anni 1528. fol. * Italice etiam versus est a MEMBRINO ROSEO & editus Venet. anno 1568. 4°. FALC. 1592. 4°. ZOCHA — 1633. 4°. HOTTON. Latine a MICHAELE TOMMAZINO versus Romæ 1557. 4°. Melior plerisque Arabistis, ex antiquis Geoponicis, PLINIO, & CRESCENTIO pleraque collegit, & multa admisit sua, nam agrum coluit, ut puto, Talaveræ (*f*): Italianam (*g*), & varia regna (*h*) vidit, & Hispaniæ provincias.

L. I. est de fegetibus & leguminibus. L. II. de vitibus. L. III. de arboribus. L. IV. de herbis. L. V. de animalibus. L. VI. de operibus mentis. Transfere possit Aurantias arbores, Cordubæ (*i*) vidit. Possit Talaveræ Limonum & Citriorum arbores coli, si gnari haberentur homines (*k*). Verengenes (*Melanjana*) a Mauris (*l*) in Hispaniam esse translata. Avenam veram veterum vix intelligi (*m*). Incommodum est, quod arboribus & plantis synonyma non addat.

§. CCVIII. *Varii.*

Luciani BELI questio de Rhabarbano Bononiæ anno 1533. 4°. SEGUIER, recusa cum Antonio Maria BETTO in *Acicemiam* * Bononiæ anno 1560. fol.

Leonhard MARSCHALL of the art and manner how to plant and graft all sorts of trees how to sette stones and sow pepins Lond. anno 1529. HARLEY; anno 1582. 4°. HARLEY; anno 1592. AMES. anno 1651. 4°. HARLEY. anno 1652. 4°. OSBORN.

Garsias

(f) P. XCVIII. CXXXIII.

(g) P. LII.

(h) Gallie & Italiæ parvuli boves V. b.

(i) P. XCVI. b.

(k) P. XCVIII.

(l) P. CXC.

(m) P. XVI. b.

Garfias Perez de MORALES del balfamo y de sus utilidades para las enfermedades del cuerpo humano Hispali anno 1530. 4°. NIC. ANT.

CHRISTOPHORUS de VEGA anno 1532. de reperta manna saligna agit, quæ sit mordentis infecti effectus.

§. CCIX. *Paracelsus.*

Theophrastum PARACELSUM, semibarbarum, hic recenséo, qui passim plantas tetigit, & potissimum etiam Helleborum laudavit. Huc liber *de vita longa* Francof. anno 1560. 8°. & alias.

EJUSDEM *etliche Arzneybüchlein nehmlich von Terebinthen und beyderley Helleborus; vom Franzosenholz* &c. Colln 1567. 4°. BASS.

EJUSDEM *etliche Tractat von natürlichen Dingen — Beschreibung etlicher Kräuter* 1568. 8°. Strasburg 1570. 8°. BASS. 1587. UFFENB. 1597. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Declaration zu bereiten Hellebori samt ein Caput von Perforata* durch Adam von BODENSTEIN publicirt 1568. 8°. BASS.

EJUSDEM *Holzbüchlein vom Nuz und Gebrauch des Franzosenholzes* 1564. 8°. DRAUD.

In EJUSDEM operum tomo VII. exstat *Herbarius*, tum seorsim capita *de Perficaria*, *Carduo angelico*, *Corallis*, *Terebinthina*, *Helleboro albo* & *nigro*, *Hypericone*, *heliolibano*.

EJUSDEM *de gradibus de compositionibus de dosibus receptorum ac naturalium* Mülhausen 1562. 8°. B. THOM. Basil. 1562. 8°. IID. 1568. 8°. 1608. 8°.

Drey nützliche Bücher von der französischen Krankheit Strasburg 1518. 8°. 1565. 8°. Basil. 1577. 8°.

In operum omnium collectione Argentor. 1603. fol. cujus opera partim latina sunt, partim germanica, reperio.

L. de vita longa, utraque lingua.

De renovatione & *restauratione*.

De crescentibus multa cum jactatione.

De gradibus naturalibus, ubi plantæ secundum classes virium medicatarum recensentur.

De præparatione quorundam oleorum.

Herbarius in quo vires medicæ nimium ornantur.

Zwey Tractätlein vom Terpentin.

De guajaco f. Xylobalsamo.

In MACRI herbas.

De re herbaria.

In errores MACRI & herbariorum.

De virtute consolide aureæ, hyperici, serpentine, persicarie, plantagine.

De vini materia.

Miras ubique fabellas reperio. Facere Carlinam, ut qui ea munitus sit, possit duplo cum pondere alacriter progredi, dum reliqui lassantur.

Ecce ut vires plantarum definiat. Plantago componitur ex mercurio mortificato congelato, diaphano, perspicuo, & ex sale mercuriali fixo, constrictivo, exliccatório non diaphano, incarnativo &c.

In T. I. de generatione plantarum, arborum, frumentorum, leguminum herbarum, & de fungis agit.

In *Chirurgicis* 1605. fol. Argentorati Germanice editis exstant *Holzbüchlein* 2. de Guajaco & f. Xylaloë, quam in curanda lue venerea laudat. In LL. *Chirurgicorum* V. etiam aliqua de Guajaco habet.

§. CCX. *Rhodion. Fitzherbert.*

Anton. FITZHERBERT vel *FITZHARBARD* *book of husbandry* Lond. prodiit anno 1534. 8°. 1546. 8°. *HARL.* 1555. 12°. *SEQUIER.* 1631. 8°. Nuper recusatus est anno 1767. 8°.

EJUSDEM *second book of surveying and improvements* *ibid.* anno 1539. 8°.

EJUSDEM operis libri quatuor, meliori dictioni restituti Lond. anno 1598. 4°. *SEQUIER.* quam suspicatur esse *the whole art of husbandry in 4. books* Lond. anno 1631. 4°. editam. *IDEM.*

EUCHARIUS RHODION (*Roslein*) *CUBÆ* opus auxit, & cum nomine *Kräuterbuch von allerley Krauter, Gethier, Gestein und Metall Distillirzeug &c.* recudi fecit Francof. apud Egenolf 1533. fol. 1535. fol. 1556. fol. *TREW.* quod *IDEM* opus quarta vice auctum rediit 1569. fol. *TREW.* Vide p. 241.

§. CCXI. *Varii.*

Polyonymi SYNGRAPHI (quod nomen videtur fictum esse) *schola apitima* ex optimis auctoribus conflata Francof. anno 1534. 8°. *MERKL.* Antverp. anno 1535. 8°. *MERKL.*

Sebastiani

Sebastiani MONTUI *Dialexeon medicinalium* L. II. Lugduni anno 1537. 4°. Liber I. est *de simplicibus*. GESNER.

EJUSDEM *annotatiuncule in Errata recentiorum medicorum per Leonhardum FUCHSIUM Germanum collecta, item Epist. apologetica pro defensione Arabum* a D. Bernhardo UNGER *composita* Lugduni anno 1533. 8°. 1548. 8°. MERKL.

Jason PRATENSIS *de tuenda sanitate* L. IV. Antverpiæ anno 1538. 4°. *

Nicolai PLETII *Compendium de victus ratione pro anni 3° ætatis partibus instituenda* Paris anno 1538. 8°. MERKL. 1539. MAITT.

Egulario *ovvero del modo di cucinare &c.* Bressa 1537. 8°. ZOCH. Venez. 1579. 8°.

Antonii FUMANELLI *de vino 3° facultatibus vini* Venet. anno 1536. 4°. Tiguri anno 1577. & in collectione operum Parisina.

EJUSDEM *de rosarum facultatibus*. ibid.

ROB. GEOPRETIJ Atrebatensis *Regimen Sanitatis* Gandav. 1538. 4°. PL. Paris. 1540. 16°.

Tractatus de herbis ac animalibus Venet. 1538. fol.

MATTHIÆ APIARIJ *hortus sanitatis* Argentorati 1536. fol. Non satis novi, num. huc spectet.

§. CCXII. *Amatus.*

J. Roderici de CASTELLO ALBO (Castel blanco) *Index Dioscoridis, ejusque campi historiales* Antverp. anno 1536. fol.

EJUSDEM, qui vulgo *Amatus LUSITANUS* dicitur, *enarrationes in Dioscoridem* (n) Venetiis anno 1553. 4°. TREW. anno 1557. 4°. * Argentinae anno 1554. 4°. SEGUER. TREW. Lugduni anno 1558. 8°. TREW. (ista editio cum FUCHSII iconibus & CONSTANTINI adnotationibus). Editionis nostræ præfatio Romæ data est anno 1551. Ipse Salmanticæ ALDERETO (o) præceptore artem didicit. Male audit Judæus iste scriptor, & pa. lim carpitur. Non tamen nulla sua merita habet, BRASSAVOLÆ amicus, & CANANI, Arabum cæterum defensor: non nimis eruditus in utraque lingua, neque diligens plantarum investigator: græcorum etiam minus peritus, nimius de se ipso

I i 2

scriptor.

(n) DIOSCORID. p. 268.

(o) p. 151.

scriptor. Propria aliquæ habet, in seplasiis adnotata, de mercibus, quæ eo ævo a Lusitanis undique advehebantur: signa etiam bonæ notæ medicamentorum exhibet. Deinde plantarum Hispanicarum & Lusitanicarum locos natales passim addit, earum etiam quæ Anconæ proveniunt, aut passim in hortis. Ita Halimum Salmanticæ (p) reperit, passerculorum herbam (q) in patrio *Cajulo albo*. Argentum (r) vivum absque malo deglutiri, ad integram libram monet; Harmel non esse semen Cicutæ (s) docet; Spicam Nardi veram Venetiis vidit (t), Rhaponticum Anconæ, & Cochinellam ex America adlatam (u). Caltoris etiam anatomes meminit (x). Passim vero errat. Ex Cotula (y) fætida ait unguentum amaracinum paratum fuisse. Rosas moschatas rubras cum flagitio alvum purgare (z). Rubum Idæum nigrum vult se vidisse (a). Potamogetonem cum Pulmonaria confundit (b). A passerum stercore putat herbæ in muris nascentes flores in passeris speciem reformari (c).

In epistolis de methodo propinandæ radicis Chinæ egit, quæ fragmenta a LUISINO recusa sunt.

§. CCXIII. Guil. Puteanus.

Guilielmi PUTEANI Elangiaci, medici Gratianopolitani, J. MESVES *Aloen non aperire venas, aliaque similia contra MANARDUM & FUCHSIUM ad simplicium medicamentorum facultates noscendas non parum utilis defensio* prodiit Lugduni anno 1537. 8°. *. Varia, pro Mesve, Aloen stomacho non nocere. Scordium, ut vulgarem herbam, describit. Rhaponticum idem esse cum Rheo barbaro, & circa Gratianopolin nasci. Rheum barbarum etiam cum detrimento ægris exhiberi.

EJUSDEM *de medicamentorum quorundam purgantium facultatibus* Lugduni anno 1552. 4°. anno 1564. 8°.

FRIDERICI MECUM *von den Kräutern und ihrer Kraft*, Witteb. 1539. 4°.

§. CCXIV.

- (p) p. 105.
- (q) p. 269.
- (r) p. 490.
- (s) p. 317.
- (t) p. 15.
- (u) p. 399.
- (x) p. 193.
- (y) p. 64.
- (z) p. 121.
- (a) p. 393.
- (b) p. 426.
- (c) p. 269.

§. CCXIV. *Varii.*

THEOB. LEPLING *Isagoze de usu pharmaceutices in concinnandis medicamentis* Lugduni 1539. 8°.

Le bon menager, qui traite du labeur des champs, vignes, Jardins, arbres, &c. Paris anno 1540. fol. SEGUIER.

Job. BROHON *de stirpibus vel plantis, ordine alphabetico Epitome* Cremon. anno 1541. FALCON.

THOMAS ELYOT *castel of health* Lond. 1541. 4°. MAITT. 1561. 1572. 1576. 1580. 1587. 8°. 1595. 4°. TANN. & *the glass of health* by WYER.

Precepts of good health Lond. 1543. OSE.

Tarquintii OCVORII (Schnellenberg) *von Wurzeln wider die Pest.* Trefurt. anno 1546. 8°. 1552. Francof. anno 1566. 8°. 1579. 8°. Königsberg anno 1551. 4°. 1555. 4°. Argentorati anno 1587. 8°. 1589. 1594. 8°. anno 1651. 12°. 1677. 8°. Francof. ad Oder anno 1613. 8°. Annaberg anno 1680. 8°. RIV.

EJUSD. (cum nomine SCHNELLENBERG) *Bericht von etlichen edelen Balsam, Oelen und Wundtränken.* Frankfurt 1549. 4°.

§. CCXV. Q. Apollinaris.

Q. APOLLINARIS, ficti nominis, ein neuer Albertus Magnus von Weibern, und etlicher fürnehmer Kräuter Tugenden, gebessert durch Q. APOLLINARIS Argentor. anno 1549. 4°. 1581. 8°. Königsberg 1555. 4°. RIV. Inde cum titulo *Kurzes Handbüchlein und Experiment vieler Arzneyen vermehrt* Francofurti anno 1550. 8°. anno 1563. 8°. * 1564. 8°. 1570. 8°. 1584. 8°. 1585. 8°. 1626. 4°. Strasburg anno 1575. 8°. 1578. 8°. TREW. 1587. 8°. BASS. 1594. 8°. 1596. 8°. *Catal. libr.* 1602. 1607. 8°. 1651. 8°. SEGUIER. 1677. 8°. 1689. 8°. anno 1700. 8°. Priora illæ editiones cum iconibus RHODIONIS prodierunt. Idem puto libellus est *Auserlesenes schön Arzney- und Kräuterbuch* Erford. anno 1626. 8°. SEGUIER. Farrago est formularum, & in libro II. icunculæ ex BRUNFELSIO, & aliunde descriptæ, etiam propriæ, sed monstrosæ aliquæ, novi nihil (d). Recusus est mit vielen Kräutern vermehrt samt dem Experimenten-Buch von 20. pestil Kräutern T. OCVORI Frankfurt anno 1594. 8°. Argentorati anno 1607. 8°. &c.

EJUSDEM Q. APOLLINARIS *Enchiridion remediorum facile probabiliū,* e germanico latine versum a Rod. GOELENIO cum iconibus 124. plantarum, Frankfurt anno 1610. 8°. FALCON. RIV. &c.

ANTONIUS STUPANUS Rhæticus (ex valle Tellina) *dispendiarium* N. COLAI auxit Lyon 1543. QUADRIO.

New herbal of Macer, Names of herbes in Greeke, Latin, Englishe, Dutche and Frauche 1548. 8°. OSB. annon TURNERI.

MAESTRO ROBERTO Cocinero mayor *libro de Grisados manieres y platos* intitulado *libro de Cocina*, Toledo 1544. 4°. BUR. Logronno 1629. 4°. BODL.

A booke of the properties of herbes called an herbal — the tymes that herbes flowers and seede should be gatherd — the virtue of herbes drawn out of antient books by W. C. Lond. absque anno 12°. TANNER. *Bibl. Britann.* p. 199.

ANDRÉE CARLSTAD de brallica libellum germanicum GESNERUS citat ad TRAGUM, annum non dicit.

§. CCXVI. Codices M.S.

Ætatem ignoro eorum-quos dico Codicem.

Traité des simples représentés en figures MONTFAUC. in *Bibl. f. Germ.*

Duodecim herbæ 12. signorum in B. S. TRIN. Dublinensi MONTE. & in VOSSIANA.

Liber de venenis & eorum remediis in *Bibl. VOSSIANA.*

Opus agriculturæ in VATICANA PETAVIANA.

Aliud Gallicum ib.

Manière de planter & greffer. ib.

De re rustica, vitibus, arboribus, brutis ib.

De arboribus ib.

Notabilia de vegetabilibus in *Bibl. Cantab. Eclog.*

Nomenclaturam vocabulorum in medicina receptorum. præsertim etiam herbarum, servant in Bibl. Oxon. Magdalen.

L. de herbis in *Bibl. Corp. Christi.*

JEAN le BEGUE *différentes receptes sur les couleurs* B. R. P. n. 6741. qui codex seculi est XV.

GEORGII KATZENBERGER herbarium vivum in B. GOTHAN.

LIB. IV.
 INSTAURATORES.

§. CCXVII.

Felicitas est seculi XV. quod eo vertente literæ in Europa renasci ceperint. Eo enim ævo Græci Constantinopoli pulsi in Europam confugerunt, & secum codices veterum M.S. adtulerunt. Eos publicos reddidit, vulgoque utiles, inventa eo ipso tempore ars typographica, quæ librorum pretia diminuit, exempla vero cujusque operis immensum multiplicavit, ut semina adeo bonarum artium, & cultioris Græciæ inventa, etiam ad pauperes pervenire potuerint. Multum hic ALDI adjuverunt, qui principes Græcorum scriptores typis ediderunt, THEOPHRASTUM etiam, ARISTOTELEM, & DIOSCORIDEM. Denique crebriores & meliores versiones eorum ipsorum operum magis & magis de prelis prodierunt, ut etiam ad eos lux antiquitatis penetraret, qui Græcam linguam ignorarent. Ita sensim barbarities Arabum displicuit, & innotuit ex Græcis esse, quæ ipsi deterius reddidissent. Integro tamen seculo bonæ literæ eguerunt, quoad sensim barbaritiam superarent. Circa eadem tempora novus orbis detectus suas cepit reperire divitias. CODRUS quidem medicus periit, cum ad novas plantas detegendas eo navigaverat (e): sed feliciores alii paulatim adjectis ex utriusque India noviter detectis plantis antiquorum thesauros duplicaverunt, quarum primæ lignum sanctum fuerunt, atque Guajacum.

§. CCXVIII. G. Valla.

Georgius VALLA ex primis fuit melioris linguæ reparatoribus. Ejus *de expetendis & fugiendis rebus opus* de medicina libros VII. continet, in quibus etiam de simplicium natura per ordinem literarum ex Græcis agitur, apud Aldos excusum anno 1497. & 1501. fol. (f).

EJUSDEM *de simplicium natura* L. VII. Seorsim prodiit Venetiis 1488., & L. I. Argentinæ anno 1528. 8°. TREW. Lexicon botanicum ex Græcis.

EJUSDEM *de tuenda sanitate per victum*, cum Pauli BREG de ciborum facultatibus Argentorati excusus est 1529. 8. PLATN.

§. CCXIX.

(e) CARDAN. *varietat.* L. VIII.

(f) Conf. TREW.

§. CCXIX. T. Gazaus.

Theodorus GAZA Theſſalonicenſis, qui anno 1478. diem ſuum obiit, induſtrius certe ARISTOTELIS, & potiſſimum THEOPHRASTI interpreſ, hic laudari meretur.

§. CCXX. Hermolaus Barbarus.

Caſtigations *plinianæ* HERMOI AI BARBARI Romæ anno 1492. fol., & iterum 1493. fol. & ſecunda caſtigations Romæ anno 1493. fol. conjunctæ Baſil. 1534. 4°. * & caſtigatiſſimæ: quum vix poſt Romanas cæteris tamen adhuc impreſſis: vel ab officiis quidem non poſſibilibus Cremonæ anno 1495. fol. d'ETREES. 1497. fol. Adparet PLINII exempla eo ævo vulgo corruptiſſima fuiſſe, quo HERMOLAUS ſcripſit. Ea vitia a barbaris adſperſa abſtergit quidem, & lectionem meliorem reſtituit, ex vetuſtis codicibus, & aliis antiquis auctoriſ. Neque debet ejus viri labor ex noſtra ætate æſtimari, ſed ex ea, qua ad PLINIUM caſtigandum acceſſit, certe maculoſiſſimum. Multa enim Cl. viro veterum librorum peritia fuit, THEOPHRASTI, DIOSCORIDIS, Georgicorum & Poetarum, & reſtitutiones pleræque bonæ ſunt. Totus autem in vocabulorum emendatione fuit, neque definitiones rerum addidit, aut hiſtorias. Eximius, ut eo tempore, labor, cujus utilitatem vel ex ROBERTI de VALLE comparato libro æſtimes: vertit autem, ut ipſe auctor videretur, HUETIO judice. Vide laudantem paſſim FUCHSIUM.

Secundæ caſtigations ſunt priorum ſupplementa:

EJUSDEM *Gloſſemata* ad ALEXANDRUM VI. pontificem, dictionarium vorum rariorum & technicarum Baſil. 1534. 4°. *

EJUSDEM in *Dioſcoridem Corollariorum* L. V. Colon. anno 1530. fol. * Doctum opus, & undique ex antiquitate collectum, ut conjuncta videas, quæ vetuſtas de aliqua arbore aut planta reliquerit; ad naturam tamen Cl. virum non acceſſiſſe fatendum eſt. Nam de Lolio, in exemplo, ait inebriare, & circumligare Triticum, quorum alterum cum altero conſultare nequit.

PHILIPPI BEROALDI in COLUMELLA aliſque veteriſus labores laudavimus. Adnotationes etiam in PLINIANAS caſtigations edidit Brixie 1496. fol. d'ETREES.

MARCELLI VERGILII versionem & adnotationes ad Dioſcoridis L. VI. de materia medica Ulano 1518. fol. diximus. Epitome earum adnotationum prodidit Argentorati 1569. BODL.

§. CCXXI. Maſſeius. Alii.

Raphaelis MAFFEI VOLATERRANI Commentariorum urbanorum libri XXXVIII. Paſiſis anno 1515. fol. 1526. fol. SEGUIE. Baſileæ anno 1530. fol.

fol. 1544. fol. GESNER. In libro XXVI. agit de plantis, passimque compilationes continet, ex Græcis tamen sumtas. Non valde probat GESNERUS.

JUSTULI SPOLETANI *de cultu Croci* L. Rom. 1510. 4°. SEGUIER.

Angeli POLITIANI Sylva Florentiæ anno 1497. fol. excusa, & cum MEURSII arboreto Amstelodami anno 1668. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *ruficus* Lips. 1515. 4°. Utrecht 1672. 16°. cum RAPINO; huc videtur facere.

Polydorus VERGILIUS de inventoriis artis herbariæ, & bestiarum imitatione egit *Inventorum* L. I. c. 21. de agriculturæ origine L. III. c. 1. 2. de agriculturæ auctoribus ib. c. 3. De vitis inventoriis & Oleæ c. 4. De iis qui primum arbores peregrinas in Europam adtulerunt c. 6. De iis, qui linum invenerunt &c. Prodiit Basileæ anno 1521. fol. 1536. 8°.

J. *Jovianus PONTANUS*, poëta & historicus, *Hesperidum* libros II. scripsit Florent. 1513. aut 1514. 12°. Argentorati 1515. Venetiis anno 1505. 8°. NEAULME. 1513. 1531. 8°. & alias editos, de cultu Hesperidum, malorum aureorum, Citriorum, cum admixtis fabulis. Nuper cum versione Italica recudi fecit ANT. de LUCA Venet. 1761. 8°. * In *Eridanorum* L. I. elegans est carmen de Palma hydruntina & Bituntina Venetiis anno 1518. 8°. *

Baptista FIERA Mantuanus vixit exeunte seculo XV. celebris Medicus & Poëta. Ejus *cena de herbarum virtutibus*, & artis medicæ parte, que in victus ratione consistit, sæpe prodiit. Duæ sunt mihi editiones. Cum EOBANO HESSO Francfurt anno 1564. 8°. edita recusa est cum Caroli AVANTII adnotationibus Patavii anno 1649. 4°. Prodiit etiam Mantuæ anno 1515. 4°. MAITT. Basileæ anno 1522. 12. SEGUIER. Argentorati anno 1530. 8°. BUMALD. Parisiis anno 1533. 8°. Lips. 1626. 8°. HAEN. Versiculi satis comiti sunt, & resuscitantium literarum vim senserunt. Signa cujusque medicamenti simplicis tradit, & vires medicas, in epigrammatibus MARTIALIS apophoreta imitatus. *Castoris DURANTE* plagium commentator *Carolus AVANTIUS* detexit.

Intercidit JAC. COCI *dendrographia* s. de plantis L. IV. cujus operis codex M.S. exstabat penes UFFENBACHIUM III. n. 5. p. 202.

FRANCISCI MARIE GRAPALDI de partibus ædium absque anno tum 1494. 4°. 1501. 4°. Parmæ 1506. 4°. 1516. 4°. elegantior 1517. 4°. B. Bern. Taurin, 1517. 4°. B. THOM. (CLEM. 1516.) Paris 1517. 4°. Argent. 1508. 4°. B. Bern. Basileæ 1533. 4°. 1541. 4°. Lugduni 1535. 8°. & Dordraci 1618. 4°. Plurculi libri hujus collectionis ad arboretum, ad sepes, ad olera, ad plantas hortenses, ad vinum pertinent, ex veterum locis compilati, sæpe satis vitiosi, absque proprio experimento. Plantæ hortenses capite V. libro I. & c. 3. vinum libro II. c. 3. fructus edules c. 11. dicuntur tum fungi. Editiones ex D. CLEMENT sumi.

MARCI

MARCUS HIERONYMUS VIDA, elegans inter nuperos poeta, *de bombyce* cecinit Rom. 1537. 4°. Lyon 1537. 8°. Antverp. 1585. 12°. Cremon. 1590. 8°. B. DRESD. quæ nuper Patavii recusa fuit 1731. 4°. 2. Vol. & Oxonii 1722.

§. CCXXII. *Alex. Benedictus.*

Alexandri BENEDICTI *de re medica* opus insignis Basîl. anno 1549. fol. * Morbos equidem describit a capite ad calcem, multa habet tamen propria, vir ex multis peregrinationibus doctior. In Creta vidit mala medica priapeja (g), quorum semen priapeja regenerat. Alexandriae (h) Musam vidit & describit. Rhamnum in Græcia & Dalmatia reperit (i). Multas medicas stirpium facultates proprio experimento comprobavit, neque quemquam hoc opus pœnituerit evoluisse.

§. CCXXIII. *Nicolaus Leonicensis.*

Nicolai LEONICENI, longævi senis, qui anno 1524. anno ætatis 96. obiit post comitalem morbum per decem annos toleratum. Ejus est *de Plinii aliorumque in medicina erroribus ad Angelum POLITIANUM.*

EJUSDEM Epistola ad *Hermol. BARBARUM* in primi operis defensionem.

EJUSDEM *de Plinii & aliorum medicorum erroribus novum opus* ad F. TURTUM.

EJUSDEM ad H. MENOCHIIUM *epistola, in qua eadem materia de simplicibus medicamentis pertractatur, & quedam Plinii & aliorum medicorum errata continentur.* Horum libellorum prima editio est Ferrariæ anni 1492. 4°. B. DRESD. mea vero 1509. 4°. * Deinde Basileæ anno 1529. 4°. * & 1532. 4°. cum notis *Andree LEENII* prodit. In editione operum omnium 1532. Basileæ fol. * hæc redeunt.

Eruditus vir, primus a multorum seculorum memoria critico usus acumine. Adnotat in prima epistola errores Marrubii ex Prasii simili nomine natas, exque Trifolii & Polii, Parthenii & Parietariæ, tum in Cisto inque Hedera, Glasto & Hætide aliisque, in quibus PLINIUS fere DIOSCORIDEM recte scribentem, aut THEOPHRASTUM male intellexit. Inde NICOLAUS SERAPIONEM, & alios Arabes & Arabistas, per singulas herbas corrigit, quæ merentur omnino per singula legi. Tum aliquas HERMOLAI defensiones PLINIANAS refutat, de Cisto & Hedera, de Adarce, Aira & Ægilope, Glasto & Hætide, Personata & Persoliata, Citro & Alcibio, Sio & Silao, & aliis. COLLENUCIUM & literas & plantas ignorare ostendit. GAZAM etiam passim carpit, & THEODORUM, qui PLINIUM secutus erraverat.

In

(g) *Oper. L. II. c. 18.*

(h) *L. XIX. c. 22.*

(i) *L. XXII. c. 31.*

In tertia Epistola errores arguit in Teramo & Ateramo commissos, in Bromo & Egilope, in Atriplice & Chrysolachano, in Fragaria, quam PLINIUS facit quinquifoliam. Inde errores aliquot AVICENNÆ exponit, male Græcos legentis.

Epistola quarta spectat ad Arabes, adque AVICENNAM, herbas diversissimas confundentem, pauca ad PLINIUM.

In L. *de morbo gallico* Arabes monet herbas confundere, & repetere cassum & volubilem.

In editione Basileensi 1532. fol. accesserunt libelli *de Dipsada* & *viperæ*.

Pars botanica totius operis recusa est in II. parte BRUNFELSII.

§. CCXXIV. *Collenutius.*

Pandulphi COLLENUCII Pifaurensis l. de Pliniana defensione adversus LEONICENI accusationem Ferrariæ 4°. lit. gothicis prodit absque anno* & Schlestadtii anno 1510. 4°. Neque inruditus undique, neque ignarus plantarum, nimis sui PLINII amans, elevatur DIOSCORIDIS, quem negat a PLINIO lectum fuisse. De Cisto & Pentaphyllo fragifero frigida est excusatio. Ballothen in speciem porri transformat, Horninum in plantam cerealem. In alia epistola gaudet *Hermolaum* BARBARUM pro PLINIO militare, & singula exempla decerpit; refutat eundem, quoties facit pro LEONICENO. Quæ ad rem herbariam faciunt, redeunt in secundo BRUNFELSII Tomo.

PONTICUS VIRUNNIUS contra COLLENUCIUM pro LEONICENO scripsit (k).

§. CCXXV. *Varii.*

ANTONIUS GALLUS sive le COQ. *de ligno sancto non permiscendo* Paris 1525. 8°. 1540. 8°. Pro mercuriali frictione ante THEOD. de HERV scripsit. Discrimen ligni sancti & Guajaci ostendit, sanctum præfert, & describit.

NICOLAUS LEONICUS THOMÆUS dialogos edidit Venet. 1524. 4°. & 8°. DRESD. Paris 1530. fol. B. B. Inter eos est de alica libellus, in quo contendit alicam esse partim tritici genus quod Zea monococcus, partim factitium quid, quod græci chondrum dixerint.

STEPHANI NIGRI Mediolanensis de *nimia obsoniorum appetentia* Mediolan. 1521. 4°. B. Bern. cum aliis libellis. MUSONIO (l) tribuit philosopho, qui quarto seculo vergente vixit. Sed manifesto posterioris ævi est, & ex ATHENÆO potissimum decerptum. Olera, edulia varia.

K k 2.

IDEM

(k) *Giorn de letter d'Ital.* XXIV. p. 273.

(l) Mentitum esse MUSONII nomen C. GESNER.

IDEM ni fallor est *fragmentum de bellionibus & bilacibus* Basil. 1533. 8°. BODL. quod cum titulo de luxu græcorum in Thesaurio GRÆV. T. VIII. recusum est. Agit. de vino c. 3. de coronis c. 8. & de plantis coronariis, c. 11. de unguentis; porro de fructibus edulibus, cetalis, malvis, lactucis, raphanis, fungis, aliis oleribus.

HELIU ROBANI HESSI Poetæ, qui nomen sibi finxit, *præcepta bonæ valetudinis conservande* Erfordiæ 1524. 4°. Riv. Argent. 1530. 12°. HUHT. Ratibonæ 1561. 8°. Francof. 1551. 8°. Riv. 1556. 8°. 1564. 8°. Riv. 1571. 8°. Riv., hæc cum commentariis J. PLACOTOMI tum 1582. 8°. cum STRABO, Erfordiæ 1568. 8°. Riv. & cum HASSARDI comm. Paris 1553. 8°. SEG. Lips. 1626. 8°. Argent. 1713. 8°. curante HENNINGERO. Apophoreta sunt s. epigrammata in alimenta varia, & fructus potissimum horacus, & alia vegetabilia. Vitam dedit BRUCKER *Ebrentempel* p. 132.

J. PETRI CRINITI *de honesta disciplina* Paris. 1525. fol. L. IV. agit de mulla. L. XXIII. de vino. L. XXV. de manna veterum, & manna thuris.

§. CCXXVI. U. a Hutten &c.

Ulrici de HUTTEN Equitis nobilissimi *de Guajaci medicina & morbo gallico* L. I. Bonon. 1521. 4°. TH. Maguntie editus anno 1524. 4°. * imprimis practici est argumenti, & cautelas describit, quas in Guajaci usu adhibere necesse sit, quo quidem medicamento ipse curatus fuerat. Gallice vertit JOHANNES CHERADAME Lyon 4°. sine anno VERDIER, titulo præfixo *Experience & approbation de la Medecine du bois dit Guajacum &c.* Anglice vertit THOMAS PAYNELL & edidit cum titulo *of the medicine Guajacum and of the french disease* Londin. 1536. 8°. 1539. 8°. 1541. 8°. TANNER. Bibl. Brit. p. 583.

LEONHARDI SCHMAUSS *de malo Gallico* tractatus Augst. Vindel. 1518. 8°. & in LUISINI collectione. De signo Indico. Nonne idem est *Recept, wie man das Holz Guajacum für die Franzosen brauchen soll* 1518. 4°. BOEHMER.

Sic JACOBUS a BETHENCOT, cujus *dialogus aquæ, argenti & ligni, Guajaci colluctantium* Parisiis 1527. 8°. prodiit MERKL.

§. CCXXVII. J. Manardus.

JOHANNES MANARDUS obiit anno 1536. Ejus adnotationes in Mesven sæpe prodierunt, etiam Venetiis anno 1602. fol. * & cum epistolis Basileæ anno 1549. fol. Sed pars certe aliqua scripta est anno 1521. 16°. (m), & co

(m) De Elleboro. GESNER.

eo anno edita cum titulo *Adnotationes & censura in medicamentis simplicia & composita Mesue*. *Epistolarum primi sex libri* prodierunt Parisiis anno 1528. 8°. Argentinae anno 1529. 8°. Francofurti anno 1541. Ferrar. 1541. 4°. nisi hæc postremæ editiones plures habent epistolas. Deinde libri 18. Basileæ anno 1531. fol. tandem libri XX. Basileæ anno 1540. fol. TREW. anno 1549. fol. *. Lugduni anno 1549. 8°. TREW. Venetiis anno 1557. SEGUIER, & cum titulo *επερολογία επιστολικη* Hanoviae anno 1611. fol. Cum MUNDELLÆ, MASSE, THEODOSII & LANGII epistolis Lugduni anno 1557. fol. MERKL.

In Commentariis ad MESVEN fere Græcorum loca adducit, fontesque placitorum scholæ Arabicæ apud Græcos quærit, corrigit eosdem, quoties a Græcis recedunt; & doses medicamentorum definit. Nonnunquam citat, quæ ipse viderit, in Pannonia etiam & Polonia. Sennam, deteriore equidem, in Apulia nasci vult. Gemmas inutiles esse sapienter (u) monuit. Quæ antidoti bonæ sint, quæ obsoleverint, quæ sint paratu difficiles, solet monere.

Epistolæ partim practici sunt argumenti, multæ tamen botanici, totus imprimis liber VIII. in quo fere in DIOSCORIDIS interpretatione HERMOLAUM defendit, MARCELLUM refutat, & proprium ad codicem Græcum textum emendat. Non satis plantarum gnarus fuit, cum paulo rariores non attigerit, sed neque vulgatiorem valde peritus fuerit. Passim etiam in aliis libris de rebus botanicis inquirat. In eo laudem meretur, quod ab Arabibus homines ad Græcorum puriores certe fontes revocaverit. Liliū convallium de genere Polygonati esse (quod Fraxinellam vocat) sagax vidit, quod primum forte indicium est vis methodi naturalis (o). Epistolæ scriptæ sunt ab anno 1500. ad 1536.

Censuræ MANARDI (male MAINARDI) ex *Epistolis* decerptæ, recusæ exstant in BRUNFELSII T. II.

§. CCXXVIII. F. Delicado. Alii.

Francisci DELICADO presbyteri *el modo di adoprare il legno di India Occidentale* Venetiis anno 1529. 4°. Vim beneficam recenset, quam in se ipso erat expertus.

NICOLAI MASSA *de morbo Neapolitano* liber Basil. 1536. 4°. ob descriptionem & laudes ligni sancti huc facit.

NICOLAI POLL *de curatione morbi gallici per lignum Guajacum* Basileæ 1536. 4°. & in LUISINI collectione. Ob eandem causam huc facit.

(u) Ad Electuarium e Gemmis.

(o) L. IX. Epist. 4. anno 1521.

§. CCXXIX. O. Brunfels.

Otto BRUNFELS Moguntinus, theologus & medicus, poliater Bernensis, in quo officio anno 1534. obiit.

Ejus *Theses*, seu communes loci totius medicinæ, etiam de usu pharmacorum, &c. Argentorati anno 1532. 8°. prodierunt, GESNERUS opus vocat immaturum.

Onomasticon medicinæ, nomina continens omnium stirpium, medicamentorum simplicium, aliorum ad medicinam pertinentium Argentorati anno 1534. fol. 1543. fol. Lexicon est, & ipsum monente dudum GESNERO immaturum, & festine congestum.

EJUSDEM *Jatrion medicamentorum simplicium* continens remedia omnium morborum Argentorati anno 1533. 8°. paulo ante mortem auctoris prodit. Libri promittuntur quatuor, mihi duo sunt, qui tamen spissum volumen efficiunt. Ordo adfectus diversarum corporis humani partium sequitur. liber ipse ex veteribus, etiam potissimum ex PLINIO VALERIANO compilatus est, neque ob hoc opus instauratoribus addi meretur.

Sed & icones omnino, quibus priorum omnium induttriam superavit. Germanice prodit *Contrasayt Kräuterbuch* neulich beschrieben Argentorati 1532. fol. TREW. & *ander Theil* anno 1537. fol. Est etiam apud ILL. virum J. GESNERUM. Idem est *Kräuterbuch Contrasayt vollkommen* Argentorati anno 1534. 4°. GMEL. cum figuris minoribus 197. & viribus medicatis: & alia editio cum eodem titulo Francofurti anno 1546. fol. HEIST.

Porro In *Dioscoridis historiam herbarum rectissima adaptatio cum variis iconibus* Germanice prodit Argentorati anno 1543. fol. TREW. quæ eadem sunt operis latini icones 314.

Denique latini operis prodit Tomus quidem primus Argentorati anno 1530. fol. recusus anno 1532. * 1537. & 1539. aliquanto auctior TREW. Tomus II. anno 1530. 1536. * 1539. in posterioribus editionibus paulum mutatus. Tomus III. anno 1536. & 1539. hic auctus TREW. & anno 1540. *

Totum opus prodit etiam tribus tomis absolutum Argentorati 1537. fol.

Herbarum ergo vive icones ad nature imitationem imitate & *appendix de usu & administratione simplicium* est tomus I. hujus operis. Præmittitur Encomium medicinæ. Icones bonæ sunt (p), ad naturam factæ, ut pictor etiam vitia speciminum expresserit, quæ delineanda accepisset. Ad quamque plantam

(p) Probat etiam *Ericius Cordus* p. 14. de nominibus dubitat p. 15.

plantam auctor colligit loca Græcorum, Latinorum & SERAPIONIS, & Arabistarum PLATEARII, SYLVATICI, aliorum, denique HERMOLAI & MARCELLI; tum nomina Germanica & alia, denique vires medicas. LEONICENI censuras ad sua capita interponit, & COLLENTII apologias, & MANNARDI adnotationes. Plantæ vulgares sunt, aut Germaniæ indigenæ, aut hortenſes, multæ tamen hic primum adparent, tot poſt ſeculorum intervalla ab AUCTORE primum dictæ, ut Orchides aliquæ, etiam fuciſſora & ſpiralis, Biſolii icon, Hyacinthi ſtellati, Pulſatillæ. In appendice hiſtoriam aliquam plantarum collegit, tum ad THEOPHRAſTI plantarum differentias, deinde ſecundum vires medicas diſpoſitarum. Has differentias *Guilielmus MONTANUS Epitomes medicæ* titulo recudi fecit Antverpiæ anno 1540. 8°. tamquam novum opus.

NOVI HERBARIJ Tomus II. ipſe quidem eſt ejusdem ſcopi. Hic Carlina primum exprimitur, & Gentiana cruciata, Unifolium, Rapunculus, & vulgatiores aliquæ plantæ.

Longa hujus Tomi eſt appendix, & *Exegeneſis ſimplicium*, quæ ſunt apud DIOSCORIDEM, & collatio cum iis, quæ in officiis habentur. Utitur auctor paſſim M.S. codice Bononiienſi, in quo plantarum loca natalia Bononiienſia recenſebantur, ſed onus nimium BRUNFELSIUS ſuſceperat. Reliqua aliorum ſunt auctorum.

In Tomo III. primum corollaria ſunt, in quibus ſuis calumniatoribus reſpondet, CORDO poſſiſſimum patri. BRUNFELSIUS partim ſe excuſat, partim tænetur, in eo occupatus, ut noſtras plantas cum Græcis conciliet. Sequuntur novæ icones, cum viribus medicis. Icones bonæ, ſed nomina ſæpe erronea. Trifolium vulgare monopetalon vocat Brunellam, Melilotum Fragariam, Calcitrapam Eryngium, Been Smilacem, Sophiam Millefolium. Aliquæ icones ex primis Tomis repetuntur.

EJUSDEM *Reformation der Apotheken von Kräutern, Wurzeln, Saft, Samen, Blumen, Oel, Feiſtigkeiten, wie man ſolche Dinge bekommen, behalten und brauchen ſoll*, vertente HANS ELER. Strasburg 1536. 4°. HIRSCH. & *Bericht von allerhand Confectionen, Latwergen* &c. Frankfurt 1552. 4°. B. THOMAS.

SERAPIONEM, & AVERRHÖEM & RHAZEUM de ſimplicibus edidit Argentorati 1531. fol. cum libello de Centaurea, qui GALENO tribuitur.

Pauli ÆGINETÆ *pharmaca ſimplicia* vertit BRUNFELSIUS, & edidit Argentorati anno 1531. 8°. nimia, quam neque diſſitetur, properatione uſus, vitioſus libellus: nomina barbara, ut ovi aniſci (oniſci), Balanus myrepſica confuſa cum myrobalano purgante. Quæ dictio! *Cantharides obliquos luteos zingulos habent*. Ludimagiſter, Theologus, Medicus, nimis in multa ſe diſſudit.

Schema pharmacorum vulgarium ventrem ducentium & ſecundi libri theſum app. citat TREW. fol. maj.

§. CCXXX. *Cornelius Petri.*

Cornelius PETRI, Leydenſis phyſici, *Annotatiuncula aliqua in quatuor libros Dioſcoridis Anazarbei* Antverpiæ anno 1533. 8. * Ex primis auctoribus eſt, qui plantas DIOSCORIDIS in frigida noſtra Europa ſe reperiſſe putarunt: Inſeſcitèr paſſim, nam Papirum vocat Gramen Helm Belgarum, Atractylida quæ Bardana, Arabin quæ Sambucus, Amomum quod Geranium, Myrtum, quæ Huls (Aquifolium); Anagyrin ait in maritimis Hollandiæ naſci. Propria tamen induſtria plantas inveſtigare eſt admiſus: catalogum enim dat herbarum, quarum putat nullam aquod DIOSCORIDEM mentionem fieri, in quo ſunt Epilobia tria, Veronica, Rorella, Ribes nigrum, Sanicula, Vulvaria, Bugula, Pirola, Thora, Spergula, Ceterach, Terzella (puto Caſſidam); *Novæ admiranda ſeria aliqua ſunt, pleraque nugæ.*

§. CCXXXI. *Lud. Celius.*

Ludovici CÆLII RHODIGINI lectionum antiquarum libri XXX. recogniti ab auctore, & tertia parte aucti Baſileæ anno 1542. fol. * Plurima veterum, Græcorum etiam poſſimum, hic loca collecta ſunt, magis ad clinica & anatomica, pauca ad botanica, quæ fere ad Græcorum ſententias redeunt. Libro V. agitur de Palma & Daſtylis *Nicolaïs*, libro VI. de Lauro. Libro VII. de Ficubus, de floribus coronariis. L. VIII. de partibus ſorum. L. IX. de pane, de Fungis, Colocaſia. L. X. de Menſtha. L. XI. de Aconito. L. XII. de Olea. L. XIII. de leguminibus. L. XVIII. de Baſſamo. L. XX. & XXI. de plantarum ſexu. L. XXIV. de odoramentis. L. XXV. de Pini. L. XXVI. de Cardamo. L. XXVIII. de vino, de aratione, & partibus plantarum. L. XXX. de vino.

Laurentii FRIES, auctoris optimi GESNERI cenſuram experti, *Synonymia materiae medicae, ſive de ſimplicium pharmacorum latinis, Græcis, Arabibus Barbarisque vocabulis* Argentorati anno 1535. fol. MERKL. & germanice *Synonymia gerechte Nahmen und Auslegung aller Wörter, ſo man den Kräutern, Wurzeln, Blumen ꝛc. zuſchreibt*, neu corrigirt Straſburg 1535. 4°. TRLW. reperio etiam 1584. 4°. Gallice *les Synonymes latins, hebreux & grecs de différentes fleurs plantes pierres & minéraux de Phryſius* 1579.

EJUSD. *Befchreibung von allerley Speiſen zur menſchlichen Nahrung* Mülhauſen 1559. 4°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Spiegel der Arzney durch den Autorem Laurentium Fries und M. Orbanum Brantſels wiederum gebessert* Straſburg anno 1526. fol. 1532. fol. * Continet etiam medicis & celebres plantas, & earum facultates, ſeu gradus, ut tunc vocabant. Poterat cum Arabiſtis ſteriſſe.

§. CCXXXII. *Johannes Leo.*

In J. LEONIS Africae deſcriptione IX. libris abſoluta, & Romæ anno 1526. edita, & Antverpiæ 1556. 8°. (noſtra editio eſt Elzeviriana anni 1632. 16.) alioquin

alioquin lectu dignissima, passim naturæ dona per varia Africæ regna tanguntur, & potissimum in Libro VIII. Euphorbium, Cassia, & alie parum notæ plantæ Africæ indigenæ dicuntur, Gallice prodiit Lyon anno 1556. fol. NEAUME. Añvers anno 1564. VERDIER. Anglice 1600. 4º.

Huc statuta nobilis artis bobatteriorum urbis Romæ 1526. 1617. cum notis FULVII BENIGNI recusa, & cum titulo *Gli statuti dell' agricultura con varie osservazioni e decreti volgarizzati* per G. degli ANNIBALI della MOCARA Rom. 1718. 4º.

STEPHANI AQUEI encomium brassicarum seu Caulium Paris anno 1531. 8º. FALCON. Comm. ad PEINIUM diximus p. 97.

§. CCXXXIII. Euricius Cordus.

Euricius CORDUS, sive Henricus URBANUS (q), Simmershusa Hassica natus, LEONICENI (r) discipulus & J. MANARDI, Erfordicæ, & Marpurgi vixit; & denique cum Bremam secederet vocatus, obiit. Paulo ante mortem scripsit *Botanologicon* Colonie 1534. 8º. * Parisiis anno 1551. 12º. excusum; in quo non mediocrem, qualis tunc erat, botanices peritiam demonstravit. Nam in horto plantas colebat, & in agro conquirebat, ex lectione etiam veterum & nuperorum doctior, emunctæ maris homo, Poeta & criticus. Plantas Germanicas in hoc opusculo cum plantis DIOSCORIDIS comparat & conjungit alias; alias negat nostras respondere plantis veterum, non ignarus, non debere veterum Græcorum herbas in frigida (s) Germania queri, & passim rariores plantas in Italia visas recte Germanicis præfert, ut in Narcisso, Acantho, Centaurio majori. De nuperis auctoribus judicat, non inique, ut de BRUNFELSIO, BRUNSCHWYGIO (t), amator RABELÆII. Vires medicas hætenus attingit; ut diureticam facultatem spongiolæ Eglanteriæ; passim querulus, de Marpurgensibus & DRYANDRO etiam potissimum. Consilium scribendi operis botanici abiecit (u).

EJUSD. *von der Tugend des edeln Theriaks* Marpurg 1532. 8º. HUTH.

§. CCXXXIV. Horti Botanici.

Circa hæc tempora plantas in hortis colere ceptum est: ita de suo CORDUS, & de J. RUD. NORDECHII Cassellani (x) hortulo. In Gallia Renatus du BELLAI (y); VASSAEUS (z); GEOFROI (a) hortos aluerunt, & ipsi in

(q) Melch. ADAM p. 24.

(r) Vitam viri dedit CL. WIGANDUS KÄHLER Rinteln anno 1744. 4º.

(s) Ut Hyssopum, cui folia sint Origani.

(t) p. 20.

(u) p. 11.

(x) p. 49.

(y) C. STEPHAN. *de re hort.* p. 36. In eo Pistacia sem. p. 111.

(z) SOLERIUS ad ACTIUM.

(a) Jam tunc hoc curioso pharmacopejo nomen fuit STEPHANUS *seminar*. In eo visa Sycomorus.

bulistarii (b); in Helvetia C. GESNER; in Italia PRIULI Senator (b), Julius MODERATUS Ariminensis Pharmacopola, Vincenzius a MONTE CATTINO Lucæ (c), J. Vincentius PINELLUS (d), Sinibaldus FLISCUS Genuæ (e), Gaspar a GABRIELIS Patavii (f).

Publicorum hortorum primus Patavinus est, quem (g) Danielis BARBARI hortatu Veneti anno 1533. condiderunt. Inde Florentinus anno 1544. (h), Luca Ghino magistro. Successit PISANUS a COSMO (i) Mediceo fundatus, & curæ CÆSALPINI commissus. Hos Leydenlis hortus & alii exceperunt, magno rei herbariæ incremento, cum in horto & plures ejusdem generis claudisque species aptissime comparentur, & tota plantæ vita a primis initiis ad seminis perfectionem multo melius, quam in sylvis agrisque, possit edisci. Plurimæ etiam stirpes brevi tempore & cum minimo labore nobis in hortis innotescunt, eæque ex omni undique terrarum orbe collectæ, quas non alio modo, nisi per infinita itinera, IDEM homo posset inspicere.

Exstiterunt paulatim studiosi stirpium homines, qui in plantis indagandis laborem posuerunt. Celebris botanica laude sub initia seculi fuit DOMINICUS LENNUS Patavinus. JOHANNES FALCONER angulus multas plantas AMATO adtulit.

§. CCXXXV. Hermannus a Neuenaer &c.

Coniungemus cum BRUNFELSIO HERMANNUM Comitem de NEUENAR, cuius tractatus de nonnullis plantis earumque facultatibus, anno datus 1529. reedit in BRUNFELSII Tomo II. Agitur de Lapatho, Acetosa, Cyclamine, Cissampelo &c., ex ordine literarum alphabeti. Eas herbas quærit conciliare, ut DIOSCORIDEIS nominibus plantas Germanicas adaptet. Addit specimen operis botanici, in quo veterum sententias collectas edere voluit.

Joaehimi SCHYLLER medici, Balileensis, Tractatus de flore Grasblum (Tunica), cum BRUNFELSII Tom. II. prodiit.

In J. GERSDORF Feld - und Stadtbuch berühmter Wundarzneey Argent. 1557. fol. * Frankfurt 1598. 4°. 1606. 4°. & alias edito, simplicia medicamenta & composita recensentur.

Apothek für den gemeinen Mann, quo continentur HIER. BRUNSCHWYCK, von bewährten Stücken der Arzney: & MICHAEL SCHRICK von rechten Brauch und Nutz der gebrannten und distillierten Wasser, Nurnberg 1529. 4°.

Aus-

(b) GREVIN. Venen. p. 285.

(c) BELLON.

(d) MABANTA.

(e) BRASSAVOLA.

(f) C. STEPHAN. arbusc. p. 22.

(g) BELLON neglect. cult.

(h) TARGIONI prodrom. chorograph. Toscan.

(i) ROLFINK veget. in genere. p. 136.

Ausgebrannte und distillierte Wasser &c. Strasburg 1530. 4°. HIRSCH.

Luftgärten und Pflanzungen, wie man sie halten soll, Strasburg 1530. HIRSCH.

Allerley Flecken aus Kleidern zu bringen, wie Garn und Leinwand, Holz und Bein mit mancherley Farben zu färben, Maintz 1532. 4°.

Luftgarten und Pflanzung mit wunderbarer und seltsamer Verimpfung allerhand Bäume, Kräuter, Blumen und Früchte, wie ein Hausvater mit seiner Arbeit das ganze Jahr über sich verhalten soll, Augspurg 1530. 4°. HIRSCH.

§. CCXXXVI. Hier. Bock.

Hieronymus BOCK (vulgo TRAGUS) Heidenbachensis Bipontinus (k) verbi divini minister & medicus, qui anno 1554. vix quinquagenarius exstinctus est. Non in libris folis plantarum peritiam quæsit, sed late per Alsatiam Vogesumque (l) montem, partemque Rhetie, plantas conquisivit, plurimasque (m) primus detexit, omnino hinc gratas laudes GESNERI meritis. Jocularis homo, indulgit nominibus exoticis, & communi fere Germanorum vicio, plantis suæ frigidæ regionis paulo licentius veterum nomina tribuit.

Et primo anno 1531. dedit ad BRUNFELSIUM herbarum aliquot censuras & dissertationes. Plantas nostras Germanicas cum Græcorum & Arabum plantis confert, & utrasque, ut potest, coaptat.

Edidit inde *New Kreüterbuch vom Unterscheide, Wirkung und Nahmen der Kreüter, so in Deutschland wachsen.* Prima editio absque iconibus prodit Argentorati anno 1539. fol. * in duas partes divisa. Veterum placita, & nomina, etiam barbara, collegit undique, facultates medicas copiose recenset, species generi cuique plusculas subijcit.

Inde recepit in opus suum icones FUCHSII, quibus adjecit aliquas, pulchre fatis a Davide KANDEL delineatas. Seorsim prodierunt hæ icones cum nominibus anno 1550. 4°. * 1553. 4°. TREW. *vivæ atque ad vivam expressæ imagines omnium herbarum in H. BOCK herbario depictarum*; Deinde in editione herbarii Argentoratensi anni 1546. fol. quæ multum aucta prodit, tabulæ etiam sunt repetitæ, & capita multo plura, omnino 430. quæ in priori sunt 319. tum in editionibus Germanicis anni 1551. & 1556. fol. * quæ ipsa recusa fuit 1560. fol. 1565. fol. TREW. anno 1572. fol. * 1595. fol. Capita sunt eadem, & tota editio repetita. Sic procul dubio etiam editio 1580.

L 1 2

fol.

(k) Brettanum vocat THEODORUS.

(l) *Hist. Lugd.* p. 92. TRAG. apud BRUNFELS II, p. 275.

(m) TRAG. *hist.* de Cyclamine,

fol. hæc a M. SEBIZIO aucta, tum annorum 1586. 1587. 1595. SEQUIER. 1630. fol. TREW.

Latina versio prodit anno 1552. 4°. * cura *Davidis* KYPER, cum GESNERI docta præfatione.

Plurimas hætenus plantas tradere C. GESNER. Detexit in Germania nascentem TRAGUS Fraxinellam, Hypericum pulchrum, Glau-
cium, Papaver rhœas capitulo hispido, Lappulam RIVINI, Millefolium
nobile, Alterem, qui herba vulneraria *an der Pfriem*, Quinquefolium
album scapo radicato foliis breviori, Passerinam, Struthiopteridem, Ly-
copodium Sabine facie, Trifolium Cytisum, Triglochin, Iridem tenuifo-
liam, Tribulum aquaticum, Vaccinium rubrum, Chenopodium Stramonii
folio, Helleborum, vicidem, alias. Vulgatorum etiam plantarum bonas dedit
icones, ut Acini, Valerianæ sexu distinctæ, Helianthemî, Echioidis cærulei,
Pedicularis minoris, Balsamines impatientis, Esule minimæ, Luteolæ, Kna-
wel, Bupleuri, Polygalæ, Altragali glycyphylli, Cirtii acaulis, Caucalidis te-
nuifoliæ, Cardui pratensis: Linagrostidis, Nidi avis; etiam rariorum, ut Ru-
tæ Sylvestris, Glancii, Cyani latifolii, Chrysocomes, Adonidis perennis,
Passerinæ, Acrostichi, Struthiopteridis, Ceterach, Lycopodii sabine facie,
Trifolii Cytisi, Triglochinis, Iridis tenuifoliæ, Raphani rusticani, Tribuli,
Vaccinii rubri, Staphylodendri, aliarum. Habet nuces juglandes serotinas,
ruper celebres.

Argentorati etiam *de alimentis* librum Germanicum edidit 1550. 4°. C. GESNER *Bibl.*

§. CCXXXVII. *Leonhardus Fuchs.*

Leonhardus FUCHS Wemdinga Suevus, ob religionem se Onolsbachum,
& demum Tubingam recepit, ibique medicinam docuit, vir sua ætate doctus,
& excitati criticique ingenii: qui minus tamen cum natura ipsâ consuevit, quam
TRAGUS, neque raras aut devias plantas descripsit, hisque fere contentus
fuit, quæ in pharmacopolia recipiuntur.

Primum ejus opus inscribitur *Adnotationes aliquot herbarum & simplicium
a medicis hætenus non recte intellectorum*, quæ in Tomo II. operis BRUN-
FELSII prodierunt anno 1532. Arabes exagitat, & ex Græcorum mo-
numentis castigat.

Inde *historiam plantarum* edidit, latine equidem Basileæ anno 1542. fol. *
Germanice ibid. anno 1543. fol. * tribus capitibus auctam. Icones dedit, foliis
quidem umbris circumscriptas, ceterum magnas & præstantissimas, plerasque
propriâs, aliquas ex BRUNFELSIO imitatas. Historia ipsa ex DIOSCORIDE
aliisque descripta, pauca propria habet, & commune ei ætati vitium, ut
scriptores

scriptores nimiam spem conciperent, frigido sub cælo plantas calidioris cæli se detexisse. FUCHSIUS nimis sui confidens errores suos non amabat adgnoscere, & amorem monentis GESNERI non pro meritis amplexus est (n).

Recusa est hæc historia Basileæ 1545. 8°. RAST. Parisiis anno 1543. 12°. SEGUIER. anno 1546. 8°. * Lugduni anno 1547. 12°. 1555. 12°. * hæc absque iconibus, tum 1546. 8°. SEGUIER. & anno 1549. 8°. * cum minoribus iconibus.

Minori forma recusæ sunt figuræ: Solæ Germanice anno 1545. 8°. cum titulo *Lobliche Contrafeytung aller Kräuter, so Fuchs im ersten Bande seines Kräuterbuchs hat begriffen*, tum latine Basileæ anno 1545. 8°. RAST. anno 1549. 8°. MERKL. Lugduni anno 1549. 8°. & TREW. 1595. 8°. 1555. C. HOFM. BURCKART.

Belgice prodit idem opus *den grooten herbarius met figuren* anno 1547. fol.

Gallice vertente Aegidio MAIGNAN *Commentaires sur l'histoire des plantes, composés par Leonard FOUSCH* Paris anno 1549. fol. * capitibus 344. iconibus minoribus: & Lugduni anno 1549. 8°. 1555. 1558. 4°. HOTT. UFF. Rennes anno 1685. 12°. Vertente vero Guilielmo GUEROULT Lugduni anno 1548. 4°. VERD. anno 1545. fol. 1550. fol. SEGUIER.

Hispanice per J. JARAVAM (SEG.) cum titulo *Historia de las yervas y plantas sacada de Dioscoride y otros autores*, Antverp. anno 1557. 8°. Icones bonas esse ADAMSON.

Secundum Tomum historię suæ ceperat præparare FUCHSIUS, quem in Pandectis jam GESNERUS expectabat. Quingentas super mille nunc icones paraverat, tribus Tomis edendas (o). Earum aliquæ, ligno insculptæ, Tübingæ servantur (p); aliæ Tiguri in J. GESNERI collectione. Codex M.S. Ulmæ servabuntur apud WAGNERUM Bibliopolam.

EJUSDEM *paradoxorum medicinæ* L. III. prodierunt Basileæ anno 1535. fol. * Tiguri anno 1540. 8°. * & Parisiis anno 1555. 8°. * Francf. 1567. fol. TR. Scopus fuit, deprimere Arabes, qui etiam eo ævo in scholis dominabantur. Magna pars botanici est argumenti. Aloen alias, quam Arabibus visum, facultates vult possidere. Rheum nostrum barbarum Casiamque, & Mannam differre a cognominibus Græcorum medicamentis, Eupatorium Agrimoniam esse; Centaurium utrumque ab Arabibus confundi; Napelli & Cicutæ confusas fuisse historias, & illum quidem male ad medicamenta adhiberi. Pentaphyllum nihil habere perniciosi. Pessimè semen Cicutæ pro Harmalæ seu Rutæ sylvestris semine vendi. Ladanum ex Cisto, non ex Hedera, parari, & alteram AVICENNÆ esse confusionem, Hederae cum Volubili. Populum Arabibus igno-

(n) *Epist.* p. 61.

(o) GESNER, *epist.* p. 115, b. 137. 6. HAZLER *vit.* FUCHSII.

(p) HAZLER *ib.* p. 29.

tam videri. Mezereon male ab Arabibus cum Thymelea confundi, & male etiam inter herbas lactarias admisceri. Alsinen, Helxinen, Anagallidem, & Myosotidem ab Arabibus misceri. Sanguinem draconis longe differre a succo Sideritidis, neque cubebas in Myrto sylvestri nasci. Borraginem esse veterum Buglossum. Saccharum nostrum a veterum saccharo differre. Memnithen esse Glaucium veterum, non Papaver nostrum cornutum.

L. II. Decocto pisorum post catharticum medicamentum male nos uti, neque recte pultem ex avena confectam febrientibus propinari. Plura omitto.

EJUSDEM APOLOGIA, qua repellit malitiosas Gualtheri RYFF imputationes, quas DIOSCORIDI adrexit, obiterque ostendit multas, imo propemodum omnes herbarum imagines e sua stirpium historia esse sumtas Basileæ anno 1544. 8°. SEGUIER. TREW. & anno 1536. 8°. MERKL.

Adversus Christophori FOENOLPHI typographi calumnias responsio Basil. anno 1535. 8°. MERKL.

De medicamentorum omnium preparandi, componendi, miscendique usitata ratione ac modo legitime L. IV. Basil. 1555. fol. TREW. Lugduni anno 1563. 12°.

Apologie tres, quarum prima adversus Guil. PUTEANUM docet, Aloën aperire ora venarum Basileæ anno 1540. 4°.

Cornarius furens Basileæ anno 1533. 8°. MERKL anno 1545. 4°. SEGUIER.

Nicolai etiam MYREPSI opus FUCHSIUS latine vertit & edidit, cum adnotationibus sæpe botanicis. p. 167.

§. CCXXXVIII. Petrus Martyr.

Petri Martyris de ANGLERIA (Anghiera) de rebus Oceanicis & Orbe novo decades tres. Legationis Babylonie L. III. in oppido Carp. & anno 1516. fol. TREW. Basileæ anno 1533. fol. * Colon. 1574. 8°. Paris 1587. 8°. vertente R. HAKLUYT. Anglice 1577. 4°. Germanice per N. HOENIGER. Basil. 1582. fol. Americam non adiit, sed Granatæ & Madriti ex viris de novis coloniis educibus hausit, quæ hic de COLUMBO, & ejus primis successoribus tradit. Queritur sua compilata esse a CADAMUSTO. Arborea & plantas utiles adigit, Manyoc, Ananas, gratissimum FERDINANDO Regi fructum. Arborem focum vapore venenantem dixit. Iter Babylonicum erat Memphiticum, quod anno 1502. ipse orator Regis ad Soldanum susceperat.

Die neue Welt der Landschaften und Inseln, so jüngst hin von den Portugalsern und Hispaniern besunden: was Güter und Waaren sie liefern &c. vertente ex latine sermone MICHAELE HERR Strasburg 1534. fol. HIRSCH.

Idem puto opus quod novus orbis regionum insularum, ALOYII CADAMUSTI navigatio, tum C. COLUMBI, PETRI ALONSI a PINZONE, ALBERICI VESPUCCII

VESPUCCI, JOSEPHI INDI &c. cum PETRI MARTYRIS nupero opere Basileæ 1537. fol. HIRSCH.

§. CCXXXIX. *Joh. Ruellius.*

Suessionensis, Regius medicus, deinde Canonicus Parisinus, vir Græce & latine doctus (q), eximius interpres, cujus versionem DIOSCORIDIS suo loco laudavimus, neque ipsarum plantarum ignarus, quarum vulgatiores species dixit, & nonnullis nomen suum imposuit, nondum obsoletum. Major tamen ei cura fuit librorum, & ex antiquis elegantissime collegit, quæ de quaque stirpe reliquissent, Arabum, quos Mauros vocat, etsi nomina tacet, tamen opera legit, & iis utitur, quoties proprii quid habent.

EJUS *de natura & historia stirpium* Libri III. justo volumine, prodierunt Parisiis anno 1536. fol. * & paulo post Basileæ anno 1537. fol. * inde Venetiis anno 1538. 8°. SEGUIER. & Basileæ anno 1543. fol. anno 1573. fol. SEGUIER. In L. I. ad aliquam THEOPHRASTI imitationem, generalia plantarum, deinde ad ordinem literarum arbores tradit; Libro secundo & tertio stirpes reliquas. Ad quamque, quoad ejus fieri potest, Gallicum nomen adaptat, & hæcenus eas describit, ut tamen vix distinguas, quæ verba ex veteribus repetat, quæ sua sint auctori. Nomina & genera veterum repetit, neque oportet rarum quid, aut a communi notitia remotum a docto viro expectare. Gentianam habet, sed speciem unicam. Sedentarius (r) homo fuit.

§. CCXL. *J. Camerarius. Jod. Willich.*

JOACHIMI CAMERARII patris Commentariolus *de theriacis & mithridatis &c.* Noribergæ anno 1534. 8°.

EJUSDEM *victus & cultus ratio*, versibus expressa cum schola Salernitana Antverpiæ anno 1562. 16°. & alias MERKL.

IDEM opuscula quædam *de re rustica* recusa dedit Tubing. & Noriberg. 1539. 8°. 1596. 8°. D'ETR. Pars I. sunt veterum de propriis rei rusticæ partibus sententiæ insigniores. Pars IV. pictura antiqua designans agricolæ officia V. Encomium rei rusticæ VII. catalogus auctorum, qui de re rustica & herbaria scripserunt.

JUL. POMPONIUS FORTUNATUS interpretationes in COLUMELLAM dedit Paris. 1537. fol.

JODOCI WILlich crudita scholia in Virgilii Bucolica Argentorati anno 1535. 8°. * Plantas explicat & cum nostris conciliat, de quibus VIRgilius agit.

EJUSDEM

(q) QUIQUERANUS *Laud. Prov.* p. 50. b.

(r) BRASSAVOLUS *Exam. simplic. med.* p. 51.

EJUSDEM *ars magica seu de cibariis, ferulis, defensionis, alimentis. & potibus diversis parandis, eorumque facultatibus* anno 1563. 8°. BERETTE. Accedit epistola JACOBI BIFRONTIS *de operibus lactariis.*

§. CCXLI. Gundisalvus Hernandez.

Gonzalez, HERNANDEZ de OVIEDO *Historia general y natural de las Indias, y tierra firme del mar Oceano* Toledo 1526. fol. MEAD. Sevilla anno 1535. Valladolid 1557. fol. THUAN. Salamanca anno 1541. SECQUIER. 1547. fol. MEAD. Gallice a I. POLEUR versa Parisiis anno 1555. fol. 1556. fol. * cum titulo, *Histoire naturelle & generale des Indes.* Libri sunt X. & in Gallica editione XX. Ad rem herbariam pertinent L. VII. VIII. IX. & X. In L. VII. plantas & arbores utiles describit, ut panificia ex Mayz & Manyoc, ejus duas species bene distinguit, salutarem & venenatam. Deinde hic Batatas dicit, Ananas, alias plantas edules. L. VIII. Bixam, Pitahayam, quæ non videtur Pitahaya Californica, Tunam, Cereum. Icones aliquæ addit. L. IX. arbores sylvestres dicit Mangle, Manganillam, Filices arboreas. L. X. arbores & plantas medicas, Guajacum, ejusque vinum medicatum, Gossypium, Avellanas purgantes; a Ricino diversas.

Italice existat in collectione RAMUSII. *

Tractatulus *de ligno Guajaco* & alter *de ligno sancto* in LUISINI collectione reclusus est, cum nomine Gonzali FERRANDI.

Aliud GONSALVI opus est *Summario della natural y general historia della India Occidentale, trad. della lingua Castigliana* Venetiis anno 1535. 4°. * non magnam opus, ex memoria fere ad CÆSARIS delectationem scriptum. Candidus vir & satis gnarus anno 1522. Rector erat S. Maris in Terra firma. De Yucca, succo ejus venenato, arboribus, plantis, herbis, Battatas, Platano (Piliang) agit, cum malis figuris. Venenum ex *mansanilla*, formicis majoribus & Scorpiis paratum flammis se dedisse narrat. IDEM etiam opus apud RAMUSIUM existat.

Quæ *historia general y natural de las Indias Islas* Salamanca 1646. fol. FRANCISCO HERNANDEZ tribuitur, fuerit potius GUNDISALVI.

§. CCXLII. Carolus Stephanius.

Carolus STEPHANUS (ETIENNE), qui idem anatomicas tabulas STEPHANI *de la RIVIERE* commentario comitatus est, Parisinus medicus, Vir latine lingue peritus, quæ in ea familia quasi hereditario jure exculta est. RUCELLII potissimum opere usus, lingue proprietatem magis quaesivit, quam stirpium inventionem.

Ejus

Ejus plusculi libelli sunt, quorum aliquos *pueris* ipse destinabat, ut tamen ævo nostro, minus veterum fontium amante, etiam provectoribus usu fuerint.

EJUSDEM *de re hortenſi libellus*, *vulgaria herbarum, florum, ac fruticum, quæ in hortis naſci ſolent*, nomina latinis vocibus efferre docens Parisiis anno 1538. 8°. TREW. anno 1536. 8°. SEGUIER. cum altero *de ſatione hortorum* libro anno 1539. 8°. * 1545. 8°. * Trecis anno 1542. 12°. SEGUIER. Lugduni anno 1563. 8°. SEGUIER. Eſt nomenclator Græcus, latinus, gallicus, rerum ad rem herbariam ſpectantium, cum veterum brevibus ſententiis, & aliqua deſcriptione. *Herbæ adjectæ ſepeſtres, coronariæ, ad areolas utiles, cucurbitacæ aliquæ, condimenta, olera, acetaria, radices: deinde temporæ & modi ſerendi, & hortorum inimici.*

Italice prædiit Venet. 1545. 8°. BODL.

EJUSDEM *Seminarium & Plantarium fructiferarum præſertim arborum, quæ poſt hortos conſeri ſolent* Parisiis anno 1536. 8°. TREW. & auctius anno 1540. 8°. * Accessit alter libellus *de conſerendis arboribus in Seminario (s), & in Plantarium transferendis.* Addit ILL. TREW. editionem anni 1548. 8°. Façetur CAROLUS, ſua ſe ex *Hermolao BARBARO* habere, & a *RUELLIO*, artem tamen inſcendarum arborum ſe a ſocero *Aegidio VALESIO* didiciſſe. Deſcribit antiquorum fere verbis ſeminarium arborum, & nomina pertinentia ad arborum inſitionem & cultum. Sequuntur fructus horarum, cum nominibus noſtris, ad veterum ſtirpes adaptatis. Succedunt etiam nuces, oliuæ, ficus, mora. In altera parte artificia docentur, quibus arbores ſeruntur, educantur, transferuntur, inferuntur, coluntur, veterum ſemper verbis. Adjecta ſunt nupera artificia ablactationis (t), & plurium ſpecierum in unam arborum inſitiones, quæ raro ſucceſſum inveniunt. Finis in arborum morbis, & in fructuum horarum conſervatione.

Italice 1536. 8°. BODL. & cum priori Venet. 1545. 8°. ALMEL.

Vinetum Parisiis anno 1537. 8°. Lugduni anno 1536. BUMALD. 1537. 8°. ALMEL. Præter vitis cultum recensentur plantæ ſponte in vinetis ſubnaſcentes, cum nonnullis propriis ſcriptoris adnotationibus. Vitium etiam diverſæ ſpecies vinique. Pro vino Rhætico Rhenanum, diverſiſſimum, non bene ſubponit.

Italice cum horto & ſeminariorum Venet. 1545. 8°

EJUSDEM *Arbuſtum, fonticulus, ſpinetum* Parisiis anno 1538. 8°. ALMEL anno 1542. 8°. * Baſileæ anno 1538. 8°. SEGUIER. Traditur hic *Salicetum*, (cujus ſalices vix adgnoscas), *Ulmarium, Populetum*, ubi tres ſpecies *Populi*

(s) p. 114.

(t) Ex COLUMELLÆ,

puli confunduntur : Lauretum, Myrtetum, Platanetum. Non puto vere Basileæ Platanum veguisse. Fonticuli vicinæ herbæ describuntur, Bryum etiam potissimum. In spineto & spinosæ arbores dicuntur, & Cardui. Methodus omnium eadem.

Italice cum vineto, seminario & hortis Venez. 1545. 8°. ALMEL.

EJUSDEM *Sylva, Frutetum, Collis* Parisiis anno 1538. 8°. SEGUIER. ALMEL. In Sylva arbores glandiferæ, & aliæ Sylvestres recensentur. Collis habet plantas in collibus nascentes, tum lactarias. Nondum noverat NOSTER nomen minoris Valerianæ.

EJUSDEM *Pratum, Lacus, Arundinetum* Parisiis anno 1543. 8°. * Prætorum cura, herbæ pabulares, medica, vicia. Inde herbæ pratenses, Trifolia, Bellis, Daucus creticus (potius vulgaris), Millefolium, Anserina, Quinquifolium, Gallium, Linaria, Fungi, Boleti, cum nuperis cognominibus. Ad lacum Nymphææ, Siler, Potamogeton, Plantago aquatica, Tribulus, Junci, Cyperi. Denique Arundines.

Ager. Ignoro, num seorsim prodierit, legi in *prædio rustico*; Frumentorum cura, & plantæ segetales.

EJUSDEM *De latinis & Græcis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium & avium* Parisiis anno 1536. 8°. MAITT. 1538. 8°. ALMEL. & auctius anno 1545. 8°. 1547. 8°. * 1556. 8°. MAITT. Pictavii anno 1552. 4°. Lugduni anno 1548. 16°. SEGUIER. Lexicon est botanicum cum nominibus Græcis, latinis, Gallicis. ROBERTO S. LINDENIUS tribuit.

Hi libelli conjunctim prodierunt cum titulo *prædii rustici* Parisiis anno 1554. 8°. * 1629. 8°. TREW.

Gallice vertit gener C. STEPHANI *Johannes LIEBAUT*, medicus, & edidit *L'Agriculture & la maison rustique de C. ETIENNE & de Jean LIEBAULT*. Anvers 1584. 4°. RUE. Paris 1567. 4°. CHIV. 1574. 4°. SEG. Montluel 1572. 4°. ALMEL. Paris anno 1586. 4°. auctius. Editio III. continet *Petri AYRRAL tabulam sementium*; libros domus rusticæ 7. tractatum de *Nicotiana & Mechoacanna* & I. de CLAMORGAN de *venatione luporum*. Rediit Rouen anno 1602. 4°. 1625. 4°. SEGUIER. 1658. 4°. UFFENB. Paris anno 1641. 4°. SEGUIER. Lyon anno 1668. 4°. *. Hæc editio opus est undique a STEPHANIANO diversum, rejectis antiquitatibus, modernis inventis auctum, ordine diversissimo. Libri sunt VII. in quorum secundo plantæ hortenses, cum arboribus hortensibus, & libellis de Mechoacanna & Nicotiana. L. III. Arboretum. Infitio, cultus, arbores ex ordine, Sicera, Oleum, & aliqua de arte destillandi. L. IV. continet pratum & platenfes plantas, irrigatione neglecta. Hic Saliceta. L. V. Ager, frumenta, legumina, panis, cerevisia. L. VI. Vinetum, vina Gallica: inter ea Campanica vix nominat, & prædicat Aurelianensia. L. VII. Sylva & arbores Sylvaticæ.

Hoc

Hoc *prieditum* Italice versum est ab *Hercule* CATO Ferrariensi, *L'agricoltura e casa di villa di C. Stephano* Venez. anno 1581. 4°. ad editionem anni 1573. tum anno 1581. 4°. 1606. 4°. TREW. cum CLAMORGANI luporum venatione, & anno 1668. 4°. SEGUIER. 1677. fol. *Versionem horti, seminarii, arbuti & vinei* diximus.

Anglice, vertente *Richardo* SURFLET Londini anno 1606. 4°. SEGUIER. Belgice *de Veltbouw of te landwinninge* Antverp. 1566. 8°. WACHEND. 1582. 4°. Amsterdam 1588. 1593. fol. 1622. 1627. fol.

Germanice a *Melchiore* SEBIZ edita est Argentorati anno 1579. fol. TREW. 1580. 8°. BASS. anno 1607. fol. auctius. Huc etiam editionem Amstelodamensem anni 1593. fol. refert Cl. SEGUIER, Belgicam forte. Editio mea hunc titulum habet *Fünfzehn Bücher vom Feldbaue und von der rechten Bestellung eines Land-sitzes, davon etliche von C. STEPHANO und J. LIEBAUT, und theils durch M. SEBIZ, theils aus den allerneuesten Zusätzen deutsch übersetzt sind. Anjezo theils aus dem erneuerten französischen Exemplar, theils aus Georg. MARII publicirter Gartenkunst, theils aus J. FISCHARTS Feldbaurechten hinzugehan worden.* 1555. fol. TREW. 1588. fol. * 1592. fol. TREW. 1607. fol. TREW. DRAUD. Quindecim librorum tertius pertinet ad hortum. L. V. ad arbores hortenses. L. VII. Pratum est. L. IX. Ager. L. X. Legumina. L. XI. Vites. L. XII. Sylva. Gallica editione multo auctius opus est, ex qua versum est. Capita hortensium ista habet 62. germanica 110. Laudat ob plantas pabulares ZINKIUS.

Exstat etiam *Caroli* STEPHANI L. III. *de alimentis* Paris anno 1550. 8°. * *Victus* rationem præscribit, tum ad morbos, tum pro iis, qui bene valent. *Cibos & potus* ex vegetabili regno breviter recenset, secundum scopum, ad quem præscribuntur: ex veteribus autem cujusque facultates sumit, addit Gallorum inventa. Denique alimenta ad prævisos fines certas in classes ordinat.

§. CCXLIII. *Christianus Egenolf.*

Christianus EGENOLF, bibliopola Francofurtensis, herbarum imagines vivas edidit, quæ cum CUBÆ herbario ab EUCHARIO RHODIONE recuso prodierant anno 1533. fol. TREW. anno 1535. fol. TREW., & anno 1538. Pars vero II. anno 1535. 1569. fol. HOTTON. Redierunt hæc icones anno 1540. cum DORSTENIO; anno 1542. cum J. DRYANDRO. Deinde aucto numero in utroque *Dioscoride* WALTHERI RYFF anno 1543. fol. & anno 1549. fol. Recusæ sunt etiam anno 1550. fol. TREW. cum herbario Germanico, solo cum nomine EGENOLPHI *Kräuterbuch &c. über vorige Edition gemehrt &c.*, & anno 1551. & 1555. fol. TREW. cum *Adamo* LONICERO, bis etiam germanice, eodem edente, anno 1569. fol. 1577. fol. TREW. 1579. fol. 1582. & 1598. 1604. fol. M m 2. denique

denique auctiores a *Petro UFFENBACH* Francofurti anno 1609. fol. 1628. fol. ZECH. 1630. fol. TREW. anno 1678. fol. 1679. fol. 1705. fol. 1737. fol.

De his iconibus judicium dabo cum *DORSTENIO*, cumque *LONICERO* & *RYFFIO*.

Prodiit etiam *CHRISTIANI EGENOLPHI* nomine *adversus illiberales L. FUCHSII calumnias responsio* Frankfurt 1544. 4°. *HIRSCH*.

§. CCXLIV. C. Oroscius. Textor.

Christophorus OROSCIUS, (HOROSCO) Salmanticensis, *adnotationes* dedit in *PAULI interpretes* Venetiis anno 1536. fol. *MERKL*, 8°. TREW. & *posteriores* in *L. VI. adnotationes* anno 1536. Stirpium nomina ex vetustis codicibus corrigit. TREW. Dedit *IDEM adnotationes* in *AETII interpretes* Basileæ anno 1540. 4°. TREW.

Benedicti TEXTORIS, Segusiani, *florum differentie ex Dioscoride* Venetiis anno 1534. 16°. anno 1537. 16°. *, & cum *TRAGO KYBERI* Argentorati anno 1552. 4°. * Initium est a plantarum descriptionibus; sequuntur differentie plantarum a folio, flore, aliave plantæ parte sumtæ, tum adfinitates, & comparationes. Methodicus est in *DIOSCORIDEM* index.

§. CCXLV. Joh. Lonicer.

Johannes LONICER NICANDRUM, ut alias diximus, latine vertit. Ad *DIOSCORIDEM MARCELLI VERGILII scholia* addidit Marburg anno 1543. fol. * edita, in quibus nomina hebraica excogitavit, & passim parallela *DIOSCORIDIS*, *GALENI*, aut *PLINII* loca collegit. Ad naturam non accessit, neque id ipsi vitæ genus fuit.

§. CCXLVI. Hieronymus Fracastorius.

Hieronymi FRACASTORII, Veronensis, celebri medici & Poetæ *Sepulchris* Basileæ prodiit anno 1536. 8°. Antverpiæ anno 1562. 8°. inde variis locis & nuper Patavii 1739. 4°. & Londini anno 1746. 8°. tum in *collectionibus operum* auctoris Venetiis 1555. 4°. * Genevæ anno 1637. 8°. Gallice, versa a *CL. MACQUER & la COMBE*, cum bonis notis Paris 1753. 12°. Ingratam materiem, dum ingenio suo ornat, magnam laudem meritus est. Guajacum, quod Hyjacum vocat, potissimum describit, ejusque adversus novam pestem vires deprædicat.

EJUSDEM de vini temperatura Venetiis anno 1534. 4°. & in operum collectionibus.

§. CCXLVII.

§. CCXLVII. *Gonfalonarius. Barlandus &c.*

J. Baptista GONFALONERII Veronensis *de vini natura, ejusque alendi & medendi faciliitate disquisitio* Venetiis anno 1535. 8°. FALC. Basileæ anno 1535. 12°. ibid. In vino & calidam facultatem esse, & humidam, & siccam, & frigidam.

Jacobi PRÆFECTI, Netini, Medici siculi, Archiatri Pontificii, *de diversorum vini generum natura* liber Rom. anno 1536. 8°. SEG. & Venetiis anno 1559. 12°. B. B. Vina generosiora nuperiorum & veterum recenset: vires medicas fere ex veteribus exponit, quæ vel profunt, vel nocent; & varia problemata ad veterum morem resolvit.

Huberti BARLANDI, Namurcensis, *velitatio cum Arnaldo NOOTZ, qua docetur, non paucis abuti nos vulgo medicamentis simplicibus, ut Capillo Veneris, Xylaloe, Xylobalsamo, Spodio* Antverp. anno 1532. 8°. Arabes & Avicennam passim castigat, laudes meritis Euricii CORDI.

ANTONII FUMANELLI *Comm. de vino* Venetiis 1536. 4°. HEINS.

§. CCXLVIII. *Brassavolus.*

Antonius MUSA BRASSAVOLUS, Ferrariensis, LEONICENI discipulus, MANARDI æmulus & adversarius, a libris non alienus, etiam a linguis nuperis, & a Germanica, & denique in plantis patriis minime rudis; ut ea ferebat ætas. Galliam adiverat anno 1528.

Ejus examen medicamentorum simplicium jam anno 1536. Romæ prodit fol. SEGUIER. recusum Venetiis anno 1538. 8°. SEGUIER. anno 1539. 8°. SEGUIER. anno 1545. 8°. SEGUIER. & anno 1556. 16°. Basileæ anno 1538. 4°. Tiguri anno 1555. 8°. tum Lugduni anno 1556. 12°. * Dialogus est inter auctorem, herbilegum, & senem pharmacopolam. Il, quos novissime diximus, errores fere proferunt. Contra eos BRASSAVOLA veriore sententiam tuctur, Barbaros fere refutat, quos Arabistas diximus, etiam MANARDUM, LEONICENUM & MESVEN. Descriptiones breves, & solorum generum. Facultates medicas non raro ex proprio experimento tradit, hactenus non inutiles. Aliqua in canibus tentavit, quos pasta scammoniata occidit. Rhabarbari genus in Calabria nascens, drachmæ unius pondere, vehementer alvum ducere expertus est. De Centaurio majori seu Rhapontico (u) Garganico. Senam esse *κκροσολαχον*, & acerrimam Laureolam. Epidemiam verminosam equorum describit. Schoenanthum in Calabria provenire, Polium, pro quo aliam herbam pharmacopole colligant, circa Bononiam abundare monet. Lupulum describit PLINIO dictum, non DIOSCORIDI.

EJUSDEM *de medicamentis tam simplicibus, quam compositis catharticis, quæ unicuique humori sunt propria.* Tiguri anno 1555. 8°. * Simplicium medicamen-

M m 3

torum

torum facultates etiam per experimenta docet; Absinthii succum alvum leniter ducere, herbam integram nequaquam. Aquam marinam pariter alvum ciere. Decoctam cum Lupulo aquam, ad unciam sumtam, aliquantum alvum laxare. Soldanella marina commode se in febre tertiana epidemica alvum movisse, succo ad semunciam dato, etiam herba. Nassurtio cum aqua cocto efficaciter se febres tertianas sanasse, ut venter leniter moveretur; sic cum Chamædry. Nucleos pineos alvum non ducere, etsi emolliant. Pomis omnino. Origano Cretico, Thymi & Tragorigani succo aut decocto, Genistæ flore, semine & radice, potentius tamen succo, etiam ad duas drachmas dato, alvum laxari. Ex Colocynthide sumta in principe hypercatharsin factam vidit, securumque sanguinem. Hermodactylum ait in Apennino monte provenire, & Scordium in Ferrariensi agro detexit. Primus Elleborum nigrum, a longis temporibus intermissum, ausus est propinare, atramque bilem educere comperit, & maniacum ex illustri gente MALATESTARUM eo pharmaco sanavit. Iridis succo vehementer aquas duxit, siccæ radicis pulvere blandius, Soldanellam adversus hydropem laudat. Succo lactucæ sylvestris, ad unciam dato aquas civit. Multa in reis hominibus se experimenta fecisse, ipse addit.

EJUSDEM *examen omnium Sympliciorum; quorum publicus usus est* Lugduni 1540. 8°. * Non omnes, sed aliquos syropos examinat, & simplicia medicamenta, quibus in iis Syrupis locus est. Passim habet inter multam confabulationem aliqua eo ævo non vulgaria, ut de Polygono coccifero. De Ribe Arabum fatetur; sibi non liquere.

Citat SANDER libros *de simplicibus medicamentis: de syrups, de pilulis, de medicamentis cathartics: de electuariis non solventibus, de suff. s. collyriis: de suffis. s. pulveribus, de oleis, ceratis; unguentis; emplastris, trochiscis, looch, aquis, infusionibus, decoctionibus, propriis medicamentis humores educentibus simplicibus & compositis* Venet. 1551. quæ videretur eorum librorum fere omnium collectio esse; qui continuo dicuntur.

EJUSDEM *Examen omnium lixiuum, pulverum, aquarum, oleorum, quarum apud Ferrarienses usus est* Venetiis anno 1553. 8°. MERKL. Lugduni 1555. 16°. BURETTE *Examen omnium electuoriorum, pulverum & confectio- num catharticatorum* Venetiis 1548. 8°. MERKL. *Examen omnium catapotiorum & pilularum* Basileæ 1543. 4°. Lugduni anno 1546. 16°. 1549. 12°. RIV. 1556. 16°. MERKL. Venet. 1548. 8°. *Examen omnium trochiscorum, unguentorum, ceratorum, emplastrorum, cataplasmarum & collyriorum, quorum siquens est apud Ferrarienses usus* Venetiis 1551. 8°. MERKL. Lugduni 1555. 12°. vel 16°. BURETTE 12°. FALC.

EJUSDEM *de usu radice clame, & quæstiones de ligno sancto, cum Aloysii LUISINI Gallica collectione* Venet. anno 1566. fol. Leidæ 1731. fol. *

Pharmacopœia, quæ exstat cum libro de morbo gallico, citatur ab ASTRUC. Lugduni anno 1555. 16°.

FRAN-

FRANCISCUS MASSARIUS vir eruditus, Constantinopolin iter fecerat: Stirpes & medicamenta PLINII non absolvit. Laudat tamen, C. GESSNERUS & aliqua de plantis habet in *castigationibus* (& *adnotationibus*) in IX. libros *Plinii de natura aquatilium* Basil. 1537. 4°. Paris 1542. 4°.

J. TAGAULT *de medicamentis simplicibus purgantibus* L. III. Basil. 1537. 4°. 1571. 8°. MAITT.

J. STOKAR *Regiment, wie man sich mit aller Speis, Getränk und Früchten halten soll.* Augspurg 1538. 4°. B. THOMAS.

§. CCXLIX. *Al. Mundella.*

Aloysius MUNDELLA, Brixienfis, horti Patavini Præfectus Idus, scripsit *annotationes* in ANTONII Musæ Brassavolæ *simplicium medicamentorum examen*, quod cum *Epistolis* Basileæ anno 1538. 8°. & iterum anno 1543. 4°. Basileæ prodit, & nuperius quam 1538. absque anno 8°. TREW. Percurrit ANTONII peculiare sententias, nonnunquam defendit, sæpe tamen refutat, non quidem ex plantarum ipsarum contemplatione, sed ex comparatis veterum locis. Codicem DIOSCORIDIS proprium græcum citat.

EJUSDEM *Epistolæ medicinales novem* prodierunt anno 1533. *Viginti due* in editione nostra anni 1543. 4°. * præter *adnotationes in Brassavolam*; Editionem Basil. 1538. 8°. UFF. non vidi. *Triginta & septem* in editione anni 1549. & 1556. 4°. TREW. Recusæ sunt cum MANARDI *epistolis* Lugduni anno 1557. fol. Inter eas aliquæ pertinent ad Rheum barbarum, Radiculam, Senam; pleræque tamen clinici sunt argumenti.

EJUSDEM *Dialogi* Tiguri 1551. 4°. omnino decem, fæse & asiaticæ scripti. In II. aliqua pertinent ad ciborum & potulentorum facultates. *Epistola VII.* agit de Papaveris inter edulia loco. Pleraque clinici sunt argumenti.

Theatrum seu Indicem GALENI omittimus.

§. CCL. *Alfonfus Ferrus.*

Alfonso FERRI *de ligni sancti multiplici medicina & exhibitione* Rom. anno 1537. 4°. SEGUIER. 1538. 8°. Basil. anno 1538. 8°. Paris anno 1540. 16°. 1542. Lugduni anno 1547. 12°. SEGUIER. cum titulo *Méthode curative de diverses maladies par la potion du bois de Gayac autrement dit le saint Bois*, composé par *Alphonse FERRIER*, & traduit, & corrigé par *Nic. MICHEL*. Poitiers 1546. 16°. 1550. 8°. Latine in collectione LUISINA. Utcunque, rudi tamen stylo, lignum sanctum describit.

MICHAELIS SERVETI *syruporum universa ratio* Paris 1537. 8°. MEAD. Venet. 1545. 8°. GUNZ. Lyon 1546. 8°.

§. CCLI. *J. Agricola.*

J. Agricola AMMONII (*Paürle*) *medicinæ herbariæ* L. II. quorum primus habet herbas hujus seculi communes cum veteribus; secundus fere a recentibus

tibus medicis inventis herbas, quæ post GALENUM accesserunt Basilee anno 1539. 8°. * Professor Ingolstadiensis, in Italia artem didicerat. Duo sunt Lexica. Prius habet nomina antiqua medicamentorum simplicium, & plantas Germanicas, quæ his nominibus respondent. Intercurrunt aliqua non inutilia; Alcam in dysenteria utilem repertam fuisse; ex Colchico sumto pueros interisse. Equiseti decoctum ad vesicæ scabiem valere. Aquas meliores destillare docet, si vasculum vapore calidè calefiat. Ononidem ad dysenteriam laudat; de Polygono coccigero dissert. Allium victorialem describit. Esule corticem ex medici experimento laudat adversus hydropem. Sui diffidens de Veronica BRUNFELSIUM consulebat, & ipsum incertum.

De editione Nicolai PRÆPOSITI diximus.

§. CCLII. Antonius Gallus alii.

Roberti BRITANNI Scoti, vero nomine BARTON, *Agriculturæ encomium* Paris anno 1539. 4°. THUAN.

PLETHO dell' arte di tintori che insegna a tingere panni Venet. 1540. 4°.

Caroli FIGULI *herbarum methodus* Colon. anno 1540. 4°.

CL. BIGOUTIER *raporum encomium* Lugduni 1548.

Leonhardi JACCHINI, Professoris Pisani, *tractatus adversus AVICENNAM*, MESVEN & *Arabes omnes* Lugduni anno 1534. 8°. * Cum novæ Academiæ Florentinæ opusculis adversus Avicennam & medicos neotericos scripsit, qui neglecta Galeni disciplina Arabes colebant. Materici medicæ ignorantia Arabistis obicitur, ipsaque remedia minus aut apta, aut efficacia esse. Absinthii succum non esse ventri inimicum.

EJUSDEM *Lettera apologetica in difesa e lode del Pepone* Firenz anno 1600. 4°. BURETTE. FALC.

§. CCLIII. T. Dorstenius.

Theodoricus DORSTENIUS *botanicon* scripsit, continens herbarum, quarum usus in medicina est, descriptiones & icones Francofurt apud EGEROLF anno 1540. fol. * Alphabeticus liber, tradit nomina aliqua & descriptionem ex veteribus, deinde virium medicarum farriginem collectitiam, satis barbaram. Herbarium nempe est Germanicum, sæpe dictum p. 240. 241. latine versum, & ab editore locupletatum. Figure toties reculsæ EBNOLPHANÆ, non magnæ, sed minime inartificiose sunt, umbris exaratis, & ad naturam factis, nonnunquam tamen ad imperfecta specimina. Nomina sæpe aliena; Croci loco Carthamus depingitur &c.

LIB. V. I N V E N T O R E S.

§. CCLIV. *Val. Cordus.*

Valerius CORDUS, EURICII filius natu maximus, ad summum in herbarum cognitione fastigium pervenisset, nisi eum anno ætatis 29. præmatura mors abripuisset. A prima juventute in medicamentis cognoscendis & præparandis industriam suam adhibuit (x). In alia etiam se diffundit, etiam in historica (y). In Germania primum, Hassia, Thuringia & montibus metalliferis SAXONIÆ plantas tanto studio collegit, ut aliquot earum centurias primus detexerit. Inde in Italiam (z) profectus, per ætus æstivos, & insalubrem oram maris inferi facto itinere (a), febrem malignam sibi concivit, & anno 1544. Romæ extinctus est. Opera, ut in brevi vita, plusscula vel edidit, vel edenda reliquit.

Adnotationum in Dioscoridem L. V. cum Dioscoride RIVIANO prodierunt Francof. anno 1549. fol. * Paris. 1551. 12°. MAITT. CORDUS non mediocrem hic & librorum cognitionem ostendit, & stirpium Germanicarum, quas cum veterum stirpibus comparat: & loca natalia indicat. Hæ adnotationes multum auctæ & emendatæ redierunt Argentinæ anno 1561. fol. * GESNERI ope, plussculis etiam novis additis numeris, & nonnullis notulis.

Deinde posthumos edidit GESNERUS *historiæ plantarum libros* IV. Argentoratæ anno 1561. fol. quibus multæ plantæ eximie primum describuntur, nominibus a CORDO ex lingua Græca fictis. Inter eas sunt Gratiola; Anblatum, Aizoon ferratum; Comarum, Menyanthes, Turritis, quæ Brassica virgata, Thalictrum minus, & tenuifolium, Thamæcnemum (vaccaria), Mercurialis sylvestris, Intybus nauseosus, Polium Germanicum, Prenanthes purpurea, Oxycoccus, Thysselinum, Lactuca cærulea, Brassica arvensis, Limnopeuce, Phalangium non ramosum, Helleborinæ aliquæ, Dentaria baccifera, Parnassia, Pimpi-

(x) Bonum elaterium paravit CORD. *botanolog.* p. 28.

(y) Chronicon JOACHIMI scripsit.

(z) Cum eo ad mare inferum Cedrum Lyciam legit BELLON. *conifer.* p. 106.

(a) Ex potu frigide FORST. præfat. ad L. 4.

Pimpinella ceruleo succo, Myrrhides & Selina aliqua, Gentiana autumnalis, Moschatellina, Rhamnoides, Cytisus alpinus, & glaber, Thymelæa linifolia, Guajacatam, Nardus Celtica, Centaurium majus, Mahaleb. Intercedunt, quas difficulter adgnoscas, uti jam GESNERUS falsus est.

Sylva observationum, quas inter peregrinandum adnotavit, una edita, multa quidem & fossilia habet, plantas tamen etiam tradit, fere omnes novas, ut Chamæbuxum, Lichenem Islandicum, Petaliten Germanicum, Trientidem, Tripolium, alia. Primus plantas ad naturam, omittis veterum pigmentis, describere docuit.

Striptum descriptionis Liber V. in Italia scriptus prodiit Argentorati anno 1553. fol. *. Eo multæ plantæ, quas nunc primum (b) in calida regione viderat, descriptas dedit. Accessit Hieronymi SCHREIBER de morte CORDI epistola. Liber VI. cujus J. BAUHINUS meminit, & quem EMILIUS viderat, nunquam prodiit (c). Hunc V. librum, ex schedis GESNERIANIS Cl. SCHMIEDLIUS Noribergæ anno 1752. recusum dedit fol. * cum castigationibus suis numerosis.

EJUSDEM *dispensatorium seu pharmacorum conficiendorum ratio* Noribergæ anno 1535. 8°. Paris 1548. Noriberg. 1551. 8°. HUTH. Venet. 1563. 12°. HUTH. & sæpe alias cum Petri COUDENBERG scholiis, & cum LOBELII notis, correctionibus, & auctariis Antverp. 1568. 12°. SCHULZ. Lugduni 1579. 12°. HUTH. ut lego, 1600. 12°. RIV. Leidæ ut lego anno 1590. 12°. 1599. 12°. RIV. 1651. 12°. * Gallice versum ab ANDREA CAILLE cum titulo *le Guidon des Apoticaire*s Lyon 1572. 16°. 1578. 8°. BOECL. Hactenus huc pertinet, quod ad compositiones in brevibus scholiis adjiciat simplicium, quæ quamque antidotum ingrediuntur, aliquam descriptionem. IDEM opus opera collegii medici Noribergensis anno 1592. emendatum Noribergæ prodiit, tum 1598. fol. OSB. 1612. fol. HUTH. & auctum 1666. fol. 1686. fol.

§. CCLV. C. Gesner.

Verum omnes alios & sui ævi, & prioris, herbarum cognitione longe superavit, uno anno VALERIO minor *Conradus* GESNERUS Ingrinus, vir animo, labore, ingenio pariter eximius. Præputas juvenem prælit, ut ad labores tanto viro indignos se dimittere coactus fuerit; enixus est tamen sua virtute, ut nihil sibi paraverit (e), & succederet non modici sumptibus, quos in rem naturalem erogavit. Nam & hortum (f) condidit, varis plantis conli-

(b) De Scordio, Thilapi & Dichanno MANAREUS desperaverat Epist. 3. L. VI.

(c) In Libanotide amara.

(e) Epist. p. 49. b.

(f) p. 115. & præf. ad librum de *hortis Germaniæ*, ubi duorum meminit.

confitum, & pictorem (g) sculptoremque suo sumtu aluit, & thesaurum (h) rerum naturalium primus, nisi fallor, mortalium collegit, quem undique ex universa Europa Cl. viri ditaverunt; ex ipsa Polonia (i), & Britannia (k), Italia (l), Gallia (m), Germania (n), Helvetia (o) universa.

Naturæ vitia labore suo superavit, debili natus corpusculo (p), ut a renibus (q) metueret, hydropem etiam sensit (r), & arthritidi obnoxius (s) fuit, quo morbo se thermis Badenibus (t) liberare conatus est, deinde vapore accensi spiritus vini motoque sudore, denique ulcere sponte subnato (u) sanatus. Myops etiam (x), usus est conspicio, quo objecta remotiora minutiora adparerent (y), quod primum exemplum beneficæ facultatis vitrorum concavorum mihi occurrit. Itinera plurima suscepit, tum ob animalia, Argentoratense (z) & Venetum (a), tum ad plantas colligendas. Proveciori ætate, & debili corpusculo, in lacu natavit, ut plantas aquaticas corraderet (b). In alpes sæpe ascendit (c), neque enim itinera omnia potui eruer. In ipsam vallem Tellinam (d, anno 1560. & 1561. (e) comite J. BAUHINO (f), prius

N n 2

autem

- (g) p. 27. h. Magnos se sumtus in eo facere p. 146. WOLF. *poetic.* p. 446. J. BAUHINUS sumtibus GESNERI icones depingi curabat p. 20.
 (h) *Hist. vit.* p. 14.
 (i) p. 115.
 (k) A CAJO p. 134.
 (l) ALDROVANDO p. 79. *Quadrio de Aconit.* I. p. 50. CORTUSO *epist.* ad J. BAUHINUM n. 20.
 (m) A VALERANDO DOURYZ *epist.* ad Job. BAUHIN. n. 19. *Eustatio QUERCETANO de acon.* p. 13.
 (n) A J. KENTMANNO *epist.* p. 5. b. *epist.* ad KENTMANNUM n. I. Ab Adolpho OCCONE *Epist.* WOLF. p. 69. 77. Leonbardo RAUWOLF. p. 60. LEUSCHNERO *epist.* ad KENTMANNUM p. 27. HOLZACHIO p. 84. 87. STORCKLINGO p. 80.
 (o) J. FABRICIO Curiensi *Epist.* p. 97. 926. Felice PLATERO p. 101. b. J. BAUHINO p. 101. b. 121. b. & c. Theodoro ZWINGER p. 101. 105. b. Benedicte ARETIO p. 116. b. 119. b. 121. b. add. p. 99. COLLINO Sedunensi *Aconit.* p. 5. HOLZHALBIO p. 84. b. Casparo WOLF. p. 222.
 (p) *Epist.* p. 92.
 (q) p. 112. b.
 (r) *Vit.* p. 4.
 (s) *Epist.* p. 83. b. *Epist.* ad J. B. p. 97.
 (t) p. 76. 88.
 (u) p. 82. b.
 (x) p. 84.
 (y) p. 136. b.
 (z) *Hist. vit.* p. 10.
 (a) *Hist. vit.* p. 5. 14. b. & *præf. ad aquatil.*
 (b) *Ibid.* p. 27. b.
 (c) Singulis fere annis *Præf. ad montem Fraclum.*
 (d) p. 23.
 (e) p. 1. b. 23. 85.
 (f) Ex *Præfatione* C. BAUHIN. ad epistolas J. B. & GESNERI mutuas: denique ex GESNERO *app. alt. ad hort. German.* fin. tum ex J. BAUHINO. Sed vide *Hist. Stirpium Helveticarum* II. p. 110.

autem in Glaronenses alpes, & in montem *Frañum* (g) & *Bockmatt*. Galliam etiam meridionalem (h) adiit, & Infubriam. Ipse pingendi peritus lineis ducebat subtilissimas, & pictorem dirigebat (i). Quare icones quidem dedit perfectissimas, nullis recentiorum celsuras, cum caractere, & omnibus plantarum partibus.

Methodi botanicæ rationem primus pervidit, dari nempe & genera, quæ plures species comprehenderent, & classes, quæ multa genera (k). Varias etiam classes naturales in libro de collectione stirpium expressit. Characterem adfinitatum in flore inque semine (l) posuit, in quibus depingendis ipse monuit, se summo studio esse versatum (m). Calycis etiam a petalis discrimen in Helleboro, per ejusdem calycis constantiam stabilivit (n). Quare sensit Staphidisagrie cum Consolida (o) regali adfinitatem, Scorzonerae cum Tragopogone (p), Moluccæ cum Lamio (q); Dulcamarae & Solani (r), Calceoli & Orchidum (s).

Ante omnes nuperos justam gratitudinem doctis viris rependere conatus est, quorum nomina stirpibus imponeret. WOLRATAM (t) destinaverat: ad ARETIUM scripserat, ut ARETIAM sibi seligeret (u), BAUHINIAM JOHANNI obtulit (x), GASSERIAM vel ACHILLEAM (y) *Achilli Pyraminio* GASSERO, ADOLPHIAM vel OCCONIAM *Adolpho OCCONI* proposuit (z), aut Bursam pastoris, si ejus succum, liquores & vires explorasset. CORTUSUM (a) & CALCEOLARIUM (b) suo nomini dicatas sibi plantas addebat selegisse.

In plantas a prima juventute *insaniit* (c), a J. FRICCIO avunculo ad eam amorem illectus. Quare multorum annorum laborem impendit (d), ut

(g) Anno 1555.

(h) RAUWOLFIO socio Epist. WOLF. p. 60. b. vit. p. 6.

(i) p. 27. b.

(k) p. 39. b.

(l) p. 113.

(m) p. 113. 646.

(n) Epist. ad KENTMANNUM n. 24. Ab imperitis pro flore haberi addit.

(o) p. 113.

(p) p. 36.

(q) p. 65. b.

(r) p. 84. b.

(s) p. 95. b.

(t) p. 120. b.

(u) p. 120. b.

(x) Epist. ad J. BAUHINUM n. 32.

(y) p. 42.

(z) p. 75. Pirolam proponit p. 63. aut Bursam pastoris p. 73. b.

(a) l. c.

(b) Ibid.

(c) Vit. p. 5. 14. b. Epist. 117. 118. l.

(d) Pref. ad catal. quadrupart.

ad historiam stirpium se præpararet, cum anno 1551. jam centum icones paratas haberet (e).

Plantas aut novas invenit, aut vagantes constituit tanto numero, ut octingentis illis veterum speciebus facile octingentas alias addiderit, quarum multas in fummis alpibus detexit, in eo minus felix, quod operi pene perfecto immortuus, gloriam inventorum CLUSIO fere reliquerit. Anno 1565. mille & quingentas icones paraverat (f), quas WOLFIO reliquit.

Sed etiam medicam partem botanices studiosissime coluit. Cujusque plantæ saporem, & odorem explorabat, vires etiam in canibus, ut in Nuce vomica (g), Paride (h), Balsamine impatiēte (i). Denique in se ipso experimentum faciebat, sæpe ab amicis monitus, ut ab ea temeritate (k) abstinere, sensim aucta dosi (l), ne sibi noceret, neque vere unquam sibi nocuit. Et si enim a duabus drachmis radicis Doronici (m) ventriculum sibi sensit debilitari, facillime tamen convaluit, & illepidi fabella est, quæ a COCTÆO nata ad posteros (n) descendit, ut ex ejus radicis usu summum virum periisse scriberent; qui tamen rem totam ipse narret, transactam sēsqui anno ante mortem, quæ ex peste accidit 13. Decembr. anni 1565. Sed neque rusticorum (o) experimenta neglexit, paratus vel a Mago discere.

Ita sensim peritiam adquisivit in æstimandis plantarum viribus, ut vel solo ex odore vini purgantem sagiret. Eam vim in cannabino Eupatorio invenit (p), in Gratiola (q), in Helleboro (r). Anithoræ (s) etiam & foliorum Nicotianæ (t) vires exploravit, tum Thoræ Valdensium (u), & Polygalæ (x), in qua vim catharticam detexit. Lycoperfici integrum posinum absque noxa edit (y).

Experimenta in se ipso facta ad ægrorum commoda adhibebat. Ecloga de Spina Cervina invenit (z). Hellebori usum, a meticulosis Arabibus

N n 3

inter-

(e) p. 116. b.

(f) Wolf pollic. p. 436.

(g) *Epist.* p. 133. & *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 31.

(h) Nempe J. J. MURALTUS dedit.

(i) *Epist.* p. 109.

(k) In venenatis plantis, quibus minime abstinebat. *Epist.* p. 71. b.

(l) Ibid.

(m) p. 18. b. 74. b. 78. *bort. Germ.* p. 247.

(n) In FLOYERI *pharmacopæia*.

(o) *Hist. vit.* p. 14.

(p) *Epist.* p. 6. 121.

(q) p. 22. 71. b. ad J. BAUHIN. n. 33.

(r) Ibid.

(s) *Epist.* p. 66. *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 30.

(t) *Epist.* p. 79. b.

(u) *Aconit* p. 186.

(x) *Epist.* p. 121.

(y) p. 107.

(z) p. 16. b.

intermissum, non ad alvi solum aperiendæ officium, sed ad incidendos crassos humores revocavit, in asthma, arthritide, apoplexia, mensibus suppressis (a). Ex albo Veratro cum oxymelle (b) mite satis catharticum medicamentum paravit. Dabat & aquam (c) ex albo Helleboro cum aceto stillantem, & infusum cum eo virum (d), & ipsum Veratrum cum melle & aceto coctum (e).

Impatientis vim diureticam in ægris (f) expertus est, & fragorum (g), & lixivii cinerum (h) fabarum ad calculum. Gentianæ succo (i) in febribus feliciter usus est; Paradis baccis (k), ex narcotica planta, ad hæmorrhoides. Oicum (l) lini in pleuritide feliciter exhibuit. Opium, quod vulgo pro veneno habebatur, maximarum virium esse & sudorem movere, primus invenit nuperorum (m).

Inter purgantia medicamenta plusculas stirpes indigenas recepit, Polygalam, Gratiolam (n); Eupatorium (o), quod commodè vomitum moveret. Hyoscyami semine hæmoptoicam feminam sanavit (p). Certas plantas incertis in dispensatoriis (q) substituit, ut Tunicæ flores utrique Been.

Cum hisce dotibus admirabilem omnium pene, qui unquam exstitissent, scriptorum cognitionem conjunxit. Nam non medicos solos & philosophos & literarum auctores, sed potissimum etiam theologos undique ita suos fecerat, ut non alibi fuliores recensiones dederit. Solebat omnis generis (r) monumenta colligere, ut alterum latus libri vacuum relinqueret, quod pro lubitu posset dissecare.

Eo cum ingenio animum excelsum conjunxit. Amatas sibi plantas seposuit, ut MOIBANI (s) heredibus aliquod commodum ex opere paterno nasceretur, quo iis liberaliter cessit. GUILANDINUM (t) ab asperiori in MATTHIOLUM, communem adversarium, expostulatione revocavit. Eundem pro

præ-

(a) *Epist.* ad J. BAUMINUM p. 134. 140.

(b) *Epist.* p. 9. 12. b. 20. b. 39.

(c) p. 11. 25.

(d) p. 12. 13. b.

(e) *Ibid.*

(f) p. 109.

(g) p. 92. b.

(h) p. 73. b.

(i) p. 58. 63. 97.

(k) 34. b. 21.

(l) p. 20. 108.

(m) p. 61. 69. b. 114. b.

(n) *Epist.* ad Job. BAUMINUM p. 147.

(o) *Epist.* p. 63.

(p) *Epist.* ad J. BAUMINUM p. 105.

(q) p. 52. 80.

(r) p. 62. b.

(s) p. 41. b.

(t) p. 140.

præceptore agnoscit, tanto peritior (u). KENTMANNUM, nescio quare iratum, humilissimis vocibus conatus est sibi reconciliare, J. BAUHINUM ipse incitavit, ut opus sui æmulum urgeret (x). Pietate in DEUM fuit summa, ut ex epistola paulo ante improvissam mortem edita adparuit (y).

Alias laudes, non botanici argumenti, alias VIRO IMMORTALI impertiemus.

Opera botanica GESNERI sunt *succedanorum medicamentum tabula Græco latina* Basileæ anno 1540. 8°. *. GALENI primo succedanea græca hic recensentur, aut glossis alienis aucta, aut alieni scriptoris; tum versio latina, & notæ; porro antiballomena ex DIOSCORIDE, AETIO, PAULO excerpta, sæpe valde peregrina, ut Lolii vires Iridi comparatæ, tum ex GALENO.

Historia plantarum & vires ex DIOSCORIDE, PAULO, THEOPHRASTO, PLINIO & recentioribus Græcis juxta elementarium ordinem Basileæ anno 1541. 12°. *. Venetiis anno 1541. 16°. Breves descriptiones ex Græcis & PLINIO collectæ, additis etiam Arabicis nominibus.

Apparatus & delectus simplicium medicamentorum. De compositione medicamentorum secundum genera ex PAULO, & GALENO Lugduni anno 1542. 8°. *. Libellus Lugduni in peregrinatione datus est; simplicia sunt medicamenta, breviter descripta, cum signis, ex quibus dignoscas, num bonæ notæ sint, cum præparatione, & colligendi & adhibendi modo. Pars altera est de medicamentis compositis & eorum præparatione, compendium ex GALENO & PAULO. Illa ad olea & emplastra: hæc ad pastillos, unguenta, collyria, emplastra, &c.

Catalogus plantarum nomina latine, Græce, Germanice & Gallice proponens, secundum ordinem alphabeticum Tiguri 1542. 4°. *. Adjectæ subinde aliquæ adnotationes GESNERI, & ejus optio nominum, quæ putet optima convenire. Plantæ fere vulgares sunt, nomina ex RUELLIO, FUCHSIO, TRAGO & CORNARO. Ad calcem adjectus est, secundum elementa, catalogus nominum insolitorum, quæ DIOSCORIDI adscribuntur, cum nominibus magis receptis. Hic catalogus recusus est cum Dioscoride RIVII Francofurti anno 1549. fol. *

Libellus *de lacte & operibus lactariis, cum epistola ad Jacobum AVIENUM de montium admiratione* Tiguri anno 1543. 8°. * vel 1541. 8°. Ex variis scriptoribus hæc collegit, propriis eorum vocibus servatis: & occasione casei Glaronensis, aliqua ad stirpium historiam pertinentia admiscuit.

Biblio-

(u) p. 65.

(x) p. 55. b.

(y) *Epist.* ad J. BAUHINUM p. 158. 162.

*Bibliotheca universalis, seu Catalogus librorum locupletissimus omnium scriptorum lingua latina, Græca & hebraica exstantium & non exstantium Tiguri anno 1545. fol. ** Pertinet ad historiam auctorum rei herbariæ. In hac editione plenius de his scriptoribus agit, & iudicia sua, sepe etiam specimina aliqua librorum, addit. Eadem *bibliotheca instituta & collecta a C. GESNERO; deinde in Epitomen redacta*, per J. SIMLERUM aucta Tiguri anno 1555. fol. * & denuo locupletata, & in duplum aucta a J. SIMLERO prodit Tiguri anno 1574. fol. *. Iterum & tertio locupletata aliquot nulle opusculis ex *Vienensi bibliotheca*, per J. Jac. FRISIUM Tiguri anno 1583. fol. *. Librorum memoria hic contracta, & omnia specimina. Adjecti multi libri ab Hugone BLOTIO, bibliothecæ Viadobonensis præfecto potissimum communicati, tum a POSTELLO; KENTMANNO; DRESSERO; WOLFIO.

Enumeratio medicamentorum purgantium, vomitoriorum, & aliorum bonam facientium, ordine alphabeti Basil. anno 1546. 4°. cum BRASSAVOLÆ libro de pilulis.

Pandectarum, seu partitionum universalium, qui secundus Tomus *Bibliothecæ nostræ* L. XXI. Tiguri anno 1549. fol. *. Omnia est medicina: Botanicam tamen partem, & secundum titulos arborum reperias, qui scriptores eas arbores tradiderint. Imensum opus in viro 32. annorum. In Epitomen redigit Robertus CONSTANTINUS Paris anno 1551. 8°.

Ad editionem H. TRAGI anni 1552. GESNERUS adiecit *historiam scriptorum, qui de re herbaria utcumque egerunt*, cum suis iudiciis.

Tabula collectionum in genere & particulatim per 12. menses, in usum pharmacopolarum cum Lexico KYBERI prodierunt Argentorati anno 1553. 8°. * Præcepta ad collectionem stirpium in universum spectantia tradit, deinde plantas cuique mense proprias. Breviter, non sine rarioribus tamen plantis admittis.

Hæ tabule locupletatæ a Cassaro WOLFIO recuse sunt Tiguri anno 1587. 8°. * Multo utique auctior editio. Præmissa varia minora opuscula variorum, tum differentie stirpium, & partium plantæ definitiones, ut florum, tum clares, lactariæ (planinctæ), cardui, floris radiati, monopetali, polypetali, quatuor, quinque, & plurium foliorum. Deinde calyces aut siliquis innati, aut petiolis. Flores præterea umbellati, verticillati, solisæqui, Folia item varia, bina, quaterna, stellata. Flores supra fructum, circa fructum, flores gymnomonospermi. Vides initia methodi & classium naturalium. Sequuntur plantæ hortenses aut sylvestres, secundum mensium ordinem: intercurrent Alpinæ aliquæ.

De secretis remediis thesaurus Penryn Gesnero auctore Tiguri anno 1554. 8°. * & pars II. a WOLFIO edita anno 1565. 8°. *. Est equidem pharmacopœia, cum aliqua parte chemiæ. Pertinet tamen ad rem herbariam ob aquas

aquas herbarum stillatitias, quarum facultates indicantur. Deinde de dubiis medicamentis simplicibus passim inquiritur. Sic olea etiam expressa & stillatitia vir Cl. discutit, & extracta Ellebori, Aloës, vina medicata. Chemicorum, quæ non contemnenda hic latent, alius erit locus (2). Germanico a J. RUD. LANDENBERGER conversus recusus est, pars quidem I. Tiguri anno 1555. 4°. TREW. 1582. 4°. BASS. 1583. 4°. GMEL. 1608. 4°. DRAUD. Pars II. Tig. anno 1583. 4°. *Cat. libror.* anno 1500. ad 1602. & 1608. 4°. cum titulo *Könlicher und schöner Schatz*. Gallice *Eonime Philiatre le tresor des remedes secrets* vertente BARTHOLOMEO ANNEAU Lyon 1555. 4°. d'ETR. Anglice vertente PETRO MORWING s. MORWYNGE *the treasure of Euonymus* Lond. 1559. 1764. 4°. TANNER p. 536. 1565. 4°. OSB.

De raris & admirandis herbis noctu lucentibus, quæ lunariæ nominantur *Descriptio* M. Fracti Tiguri 1555. 4°. * Prior libellus Hafniæ recusus est anno 1669. 8°. *. Continet collectionem de herbis noctu lucentibus ex veteribus: deinde plantas Lunariarum nomine venientes ex nuperis nonnullis. Succedunt icones & descriptiones Auriculæ urli, & Lunariæ bulbomacæ, Osmundæ regię, Rorellæ, Thoræ absque flore; descriptio demum Osmundæ, & aliarum nonnullarum stirpium.

In montis Pilati historiam, præter lactaria opera, plantæ etiam describuntur, inter quas novæ plusculæ, Jacobæa rotundifolia, Rubus non asper, Dryas, Saxifragia glauca, & aurantia, Muttelina, Daucus Creticus, Pulsatilla alba, Rhododendron, Alehimilla argentea, Pinguicula, Gentiana minima, Asclepiadea, Rubra; Trollius, Ranunculus albus, Pedicularis major. Recudi fecit SCHEUCHZER *Hist. Natur. Helvet. T. I.* Tiguri anno 1716. 4°. *

De stirpium aliquot nominibus veteribus & novis, ut sunt Mamiræ, Moly, Oloconitis, Doronicon; Bulbocastanum, Grana Alzalin Epistolæ duæ; altera Conradi GESNERI Basileæ anno 1557. 8°. * & Patavii anno 1558. 4°. * & inter MATTHIOLI epistolas. Fatetur GESNERUS, Mamiras a Tralliani Bulbocastano diversum esse, & a Dulcichino Italarum: & Durung Arabum, Zedoariæ adfines, a Doronico aliud esse. Mylen GALENI esse Moly DIOSCORIDIS, a moly GALENI diversum, quod idem sit Oloconitis HIPPOCRATIS.

Epistola ad Casparum COLLINUM de Tulipa, novo eodem tempore flore, Chamæcrafo, Chamæmepilo, Chamænerio & Conyzoide, cum CORDE edita, data anno 1560.

Porro Valerii CORDI historiam stirpium & adnotationes in DIOSCORIDEM edidit Argentorati anno 1561. fol. * istas ex M.S. codice auctoris emendavit & auxit. Addidit catalogum scriptorum, qui in Dioscoridem essent commentati cum judiciis. Multas icones de suis & pulcherrimas adjecit.

Cum

(2) Traditur in *Euonymo* liquoris, anodynî HOFMANNI præparatio.

Cum CORDI opere edidit *Hortorum Germaniæ descriptionem*. Catalogus est plantarum, quæ vel in hortis, vel in agro & iplis alpihus nascerentur, ut Absinthium alpinum, album, Delphinium Aconiti folio, Anthora, Calceolus, Arnica, aliæ. In *appendice prima* alpinæ aliquæ reperiuntur, interque eas Onobrychis (Esparsette). Rariores vero exstant in *altera appendice*: ut Fragaria flava, fructus ferens, nondum a nuperis reperta: Caryophyllata Apii folio, Achillea Genipi, Celtis, Pyrethrum alpinum, Ranunculus graminifolius.

Cum *libro quinto* CORDI emendationes aliquas ad VAL. CORDI opera dedit Argentorati 1563. fol. *

Euporista DIOSCORIDIS ex MOIBANI codice concinnavit: perfecit versionem imperfectam, & edidit (a) Tiguri 1565. 8°. *

In egregio libro *de rebus fossilibus* corallia aliqua, marinasque plantas depictas dedit. In vasto *de animalibus* opere passim botanica adtigit, ut in Anblato.

A morte summi Viri prodierunt *Epistolarum medicinalium* Libri III. per Casparum WOLFIIUM Tiguri anno 1577. 4°. * malo ordine editi, turbatis temporibus, pleræque paucis ante mortem annis scriptæ. Thesaurus est annotationum botanicarum, & medicarum, cujus ne gustum quidem dare licet, sed monere potius, ut legat, quicumque elegantiorẽ rei herbariæ peritiã amat.

Una prodiit *de Aconito primo adseveratio* GESNERI & *Oxymellis helleborati utriusque descriptio & usus*. Thoræ bonam iconem dat, nisi quod tetrapetalam faciat, eamque esse Aconitum veterum Pardalianches, non Doronicum, contra MATTHIOLUM defendit, hujusque tuetur innocentiam.

Epistolarum (b) medicinalium liber IV. Wirteberg anno 1584. 4°. * Cum KENTMANNUS ob dilatam dedicationem MOSCHIONIS GESNERO iratus esset, humillimis precibus vir incomparabilis tandem KENTMANNUM vicit, ut secum in gratiam rediret.

Epistolæ a Cl. BAUHINO editæ Basileæ anno 1591. 8°. * Ad J. BAUHINUM summæ spei juvenem datæ sunt, unica ad patrem ejus cognominem. Numerus est 34. omnes argumenti sunt botanici. Multa certe iis annis officia GESNERO BAUHINUS præstitit, non tamen aut ingrato, aut superbo.

Denique aliquot epistolas ineditas ad Henricum imprimis BULLINGERUM scriptas mecum vir Ill. J. GESNERUS communicavit, quæ ad historiam vitæ summi viri, & ad difficultates pertinent, cum quibus luctatus est.

Huc

(a) Conf. p. 87.

(b) Ruras esse oportet, quas Cl. BAYER non viderit *Epist.* p. 104.

Huc etiam pertinet *vita C. GESNERI a Josia SIMLERO edita*. Continet enim GESNERI epistolam de scriptis propriis, & prodiit Tiguri anno 1566. 4°. * Ipse GESNERUS in Bibliotheca suam vitam hactenus descripserat.

Pertinet huc etiam Cl. WOLFII *de stirpium historia C. GESNERI edenda pollicitatio ad J. CRATONEM* Tigur. 1587. 4°. * Quos thesauros herbarios acceperit, hic exponit, historiam ejusdem generis, qualem GESNERUS de animalibus dederat, ex 260. scriptoribus collectam, icones 1500. Addidit harum specimina, Cuminoides, lacrumam Jobis, Terebinthum, Cassiam, duo Ornithogala, quatuor Absinthia, Cyclamen longa radice, hanc a KENTMANNO missam & deteriorem.

Verum res nullum invenit exitum. WOLFIIUS partem quidem operis perfecit, sed exiguam, longo sermone, cujus specimen cum GESNERIANIS SCHMIEDELIUS edidit. Cæterum nihil edidit C. WOLFIIUS, & denique codices GESNERIANOS *Joachimo CAMERARIO* vendidit.

Is plurimis, & pene mille, iconibus ad ornandam suam MATTHIOLI epitomen usus est, quam edidit Francofurti anno 1586. 4°. * Comparavi, paucas reperi inter 1003. quæ non aut novæ essent, & a MATTIOLIANIS totæ diversæ, aut certe a GESNERO characteribus auctæ, & reformatæ. Non omnes æque bonæ, plurimæ autem adeo sunt eximie, ut nihil subtilius habeamus, nitidiusve: quare ea editio, mediocris aliunde libri, inter præcipua est plantarum addiscendarum instrumenta.

CAMERARIUS opera etiam posthuma GESNERI edenda suscepit, & aliquos in eo opere progressus fecit, quod fere in compilationem erat transiturum.

Codices GESNERI ad alios, ad VOLCAMERUM (c), THOMASIIUM, deum ad TREWIIUM, pervenerunt. Figuræ sunt fere 1600. quarum pulchritudinem cominus sum admiratus, adjectis fere locis natalibus variisque GESNERI notis. Aliæ icones, ab amicis communicatæ, non ejusdem sunt præstantiæ: aliæ ex GESNERIS & CAMERARIANIS mistæ, denique ad FUCHSIANAS expressæ aliæ minores, quibus GESNERUS characteres adjecit. Harum aliquas ILL. C. C. SCHMIEDELIUS edidit, Ill. TREWII liberalitate adjutus. Titulum fecit *Comradi GESNERI Opera botanica*. Continetur eo volumine *Index* figurarum GESNERIANARUM jam editarum, quæ sunt in thesauris TREWII, & quarum pars aliqua ad CAMERARIUM pertinet: adjecta sunt loca, ubi excusæ exstant.

Sequuntur icones ligneæ 197. nunc primum editæ, cum nonnullis GESNERI notis. Earum multæ Alpinæ sunt, etiam rarissimæ, ut *Altragalus Christianus*. Aliquæ prius prodierant, ut in WOLFII pollicitatione.

(c) Conf. occasione plantæ serpentinæ Tirolensis *Comm. Lit. Nov.* 1738, hebd. 48.

Tunc icones æri incisæ 175. aliquæ eadem cum ligneis, ut ipse Albragalus Christianus, Nidus avis, aliæ.

Denique figuræ quinque cum vivis coloribus, inter quas perpulchræ, ut Gentianæ punctatæ.

Secutus est Noribergæ anno 1759. fol. * C. GESNERI *historie plantarum fasciculus*, quem IDEM Cl. SCHMIEDELUS edidit. Figuræ sunt quinquaginta, vivis expressæ coloribus, quarum aliquas adjectis suis characteribus Cl. editor auxit. Inter eas pluresculæ sunt alpinæ, & inter eas non satis nota planta ex classe nasturcina. Aliquæ figuræ repetuntur; satis autem vel ex his specimenibus adparet, quam multa CLUSIO GESNERUS præcipuisset, nisi ejus thesauri totis duobus seculis latuissent.

Prodiit etiam *de simplicibus medicamentis* liber ex GALENI l. *de medicamentorum simplicium facultatibus cognoscendis* Sangall. 1584. 8°. cura CASPARI WOLF.

§. CCLVI. J. Sylvius.

Jacobus SYLVIVS Ambianus, Professor Regius, moribus asperior, doctus vero homo & laboriosus.

Ad rem herbariam pertinent *methodi medicamenta componendi ex simplicibus* L. IV. Paris anno 1539. fol. 1541. fol. TREW. 1544. fol. Lugduni anno 1558. 12°. 1584. 8°. MERKL. In L. I. alphabetico ordine catalogi exstant medicamentorum simplicium, cum earum medicis facultatibus. In L. II. catalogi solorum nominum, secundum qualitates secundas & tertias. In L. III. adulteria medicamentorum, succedanea, & bonæ notæ. Reliqua pharmaceutica.

EJUSD. *de medicamentorum simplicium preparatione, delectu, missionis modo* L. III. Paris anno 1542. fol. TREW. Lugduni anno 1548. Ill. GESNER. anno 1555. 12°. FALCON. anno 1584. 16°. MERKL. Gallice prodiit *Pharmacopée de la manière de bien choisir & préparer les simples, & bien faire les compositions traduite par ANDRÉ CAILLE* Lyon 1574. 8°. Etiam nostro ævo laudem meruerunt Cl. BAUME'. Iterum bonæ notæ singulorum. Reliqua & ipsa sunt pharmaceutica.

EJUSDEM *Schema rerum omnium, ex quibus alimenta hominum deponuntur. De victu parco & duro, Consilium adversus famem & victus penuriam. De tænda valetudine in senio*; pertinent omnia ad facultates alimentorum ex plantis sumtorum Paris anno 1557. 16°.

EJUSD. *Victus ratio scholasticis pauperioribus parata facilis & salubris* Paris 1542. 12°. FALC. 1577. 12°. RIV.

Quæ SYLVIVS in MESVEN præstitit ea diximus. Opera omnia, curante Renato MOREAU, prodierunt Genevæ anno 1635. fol. *

§. CCLVII.

§. CCLVII. *Remaclus Fuchs.*

Remacii FUCHS Limburgensis, Medici Leodiensis, plantarum, quarum hodie apud pharmacopolas usus est, magis frequens nomenclatura Paris. anno 1541. 8°. 1544. 12°. *SEGUIER.* Venetiis anno 1542. 8°. Antverpiæ anno 1544. 8°. Catalogus nudus, absque judicio TREW.

EJUSDEM historia omnium aquarum, que in communi hodie practitantium sunt usu, vires & recta destillandi ratio. Accedit conditorum & specierum Aromaticarum, quorum usus frequentior apud Pharmacopolas cat. Paris 1542. 8°. B. B. *Aquæ vulgares & formulæ compositionum.*

EJUSDEM Pharmacorum omnium, que sunt in usu, tabula 10. cum GORDONO Paris anno 1569. 8°.

EJUSDEM de simplicibus medicamentis, de eorum preparatione & correctione Lugduni anno 1550. 8°.

EJUSDEM de plantis antea ignotis, nunc neotericorum diligentia inventis liber Venetiis anno 1542. 12°. *SEGUIER.*

EJUSDEM de herbarum notitiâ, natura, atque viribus; de simplicium electione tabella Antverpiæ anno 1544. 16°. *SEGUIER.*

EJUSDEM de methodo curandi luen venercam per guajaci decoctum Paris anno 1541. 4°. * Capite 12. & sequentibus lignum Indicum describit, ejusque usum.

Compilatores fuisse GESNERUS.

PETRI PLANTINÆ Cremonensis, de tuenda valetudine, natura rerum & popinæ scientia Basil. 1541. 4°. *THUAN.*

LUD. de MATHAM de Rhabarbaro & Cassia 1541. 4°. *LIND.*

§. CCLVIII. *Kuesner. Lobera.*

J. KUEFNERI apud salinas Oeni medici Pharmacoliterion, seu medicamenta composita secundum ordinem effectuum alphabeticum Ingolstadt. anno 1542. 8°. *GESNER.*

REGINALDI de VILLANOVA novum regimen sanitatis Paris 1542. 8°. *GESNER.* Supplem.

CASP. BRUSCHEN'S Beschreibung des Vichtelberges, si huc omnino facit Witteberg 1542. ni fallor, & 1612. 8°. & auctus a ZACCHARIA THEOBALDO Nürnberg 1683. 4°.

LOYS MEIGRET edidit Paris 1542. 8°. I. III. & IV. *COLUMELLÆ, quibus de vineæ cultu agitur.*

Luis LOBERA de AVILA *Vergel de sanidad, de todos los alimentos* Alcala anno 1542. De alimentorum facultatibus.

EJUSDEM *Opus de quatuor morbis audicis* hispanice existat, ex quo liber de morbo gallico, in latinam linguam versus. repetitur in LUISINI collectione. In eo agitur de ligno Guajaco.

Michael Angelus BLONDUS *de ancipiti ligni Indici proprietate adversus plurimum opinionem* Venet. anno 1542. 12°. Rom. 1559. 8°. hist. & in collectione GESNERI & LUISINI.

J. GUNTHER in *veteri & nova medicina*, quæ demum Basil. 1571. fol. prodit B. B. habet dialogos, qui toti de plantis agunt, ut L. II. Dial. V. VI. VII. VIII.

Johannis DRYANDRI *der ganzen Arznei gemainer Inhalt* Francfurt anno 1542. fol. *. In Gallia medicinæ operam dedit, quam Marburgi docuit. Encyclopædia est medica, qua etiam plantarum medicatarum catalogus continetur, cum figuris stirpium, quæ alimenta præbent.

§. CCLIX. G. H. Ryff.

Gualther HERMANN RYFF medicus & chirurgus Argentinenfis, bis DIOSCORIDEM edidit, primum Marburgi anno 1543. fol. * cum iconibus EGEPHOLPHIANIS & TRAGIANIS; deinde Francofurti anno 1549. fol. * cum nomine Gualtheri RYFF, cum iisdem figuris & scholiis. Plagiarium fuisse, & non una civitate ob morum flagitia expulsum GESNERUS.

EJUSDEM *Reformirte deutsche Apothek — Conterfaytung der fürnehmsten Kräuter, ihre Kraft und Wirkung — Latwergen, Confecten, Tyriak und Michridorium, und purgierende Arzneyen* Strasburg a no 1573. fol. B. Tig. 1593. 4°. 1600. fol. 1602. fol. aucta a NIC. AGERIO 1652. fol.

EJUSDEM *Unterweisung und Anzeigung alle Latwergen, Confect, Conserven, Sinaubereyen, von mancherley Früchten, Blumen, Kräutern und Wurzeln zu machen* Strasburg 1590. 1592. 4°. HUTH.

EJUSDEM *Gebrauch, Vermischung und Zubereitung aller Laxativen* Strasburg 1541. 4°. quæ tertia pars est prioris operis.

EJUSDEM *Spiegel und Regiment der Gesundheit, auf — die Deutschen gerichtet* Francfurt 1555. 8°. HUTH. 1544. 4°. HUTH. 1552. 4°. HUTH.

EJUSDEM *Beschreibung der Eigenschaft — rechter Bereitung und Gebrauch in Speis und Trank* Würzburg 1549. 4°.

Nonne idem liber qui *Koch und Kellerrey von allen Speisen und Getränken — Latwergen, Confect, Conserven, Einbeizen von Früchten, Blumen, Wurzeln &c.* Francfurt 1545. 4°. HIRSCH.

EJUSDEM

EJUSDEM *Confectbuch und Hausapothek* Francfurt 1558. 4°. 1575. 8°. Riv. 1578. 8°. Riv. 1584. 4°. Riv. 1610. 8°. Riv. 1593. cum iconibus.

EJUSDEM *von allerhand apothekerischen Confectionen, Latwergen, Oel, Pillulen, Tränken, Trochiscen &c.* Francfurt 1552. HUTH.

EJUSDEM *kleiner Deutschen Apothek, Confect - oder Latwergen - Büchlein*, I. 4. Strasburg 1541. 4°.

EJUSDEM *Lustgarten der Gesundheit im Hausgemach, Viehzucht &c.* Francfurt 1546. fol. Vereor ne aliqui libri hic repetantur.

EJUSDEM *Kurzer Auszug und summarischer Bericht der Natur, Eigenschaft und Wirkung der Wurzel China, aus lateinisch- und toscanischer Sprache transferirt* Würzburg 1548. 4°. Riv.

EJUSDEM *Franzosencur* vermittelt des Quajaci Basil. 1559. 8°.

IDEM BRUNSCHWYGIUM librum de *destillatione* auxit & edidit Francofurti etiam 1597. fol.

Eundem esse auctorem libelli, qui cum nomine Q. APOLLINARIS prodit, GESNERI est suspicio.

§. CCLX. J. Dantz.

J. DANTZ von Aist, GESNERI amicus, vir diligens, medicus Francofurtensis, translator DIOSCORIDIS, *tabulas dedit simplicium medicamentorum, quae apud Dioscoridem, Galenum, & Plinium inveniuntur. Item de simplicium medicamentorum facultatibus in genere, de iisdem per rationem & experientiam investigandis dialogi* IV. Basil. anno 1543. fol. GESNER. FALC.

IDEM edidit *Canones universales* MESVES, cum adnotationibus SYLVII Basileæ anno 1545. fol. 1550. fol. B. Tig.

§. CCLXI. J. Monheim. Alii.

ANTONIUS STOPPANI edidit *Dispensationum NICOLAI* multum auctum Lyon 1543. QUADR. Conf. p. 169.

Johannes ERVERVELDEN dictus a patria MONHEIM in *compendio philosophie naturalis* ejusque Tomo II. librum de plantis Coloniae anno 1544. 8°. edidit, quem plagii pariter GESNERUS postulat.

BERNARDUS RINIVS in L. Canonis, in *cantica & cordiale* AVICENNÆ eruditissimas lucubrationes edidit Venet. 1544. 1555. 1556. fol. &c. LIND.

ZUARTE SARACENO *ricettario di Galeno* Venet. 1544. 8°.

§. CCLXII.

§. CCLXII. J. Hagenbut.

Janus CORNARUS (Hagenbut) Zwikaviensis, multorum veterum operum translator, etiam DIOSCORIDIS, acres cum FUCHSIO lites agitavit. Eo pertinet *Vulpecula excoriata*, seu *refutatio historie L. FUCHSII de plantis* Francofurti anno 1543. 4°. edita: & *nirum & brachyla pro vulpecula excoriata* ibid. anno 1545. 4°. EJUSD. *vulpecula catastrophe* Francof. 1546. 8°. & conjunctim, tres libelli *Fuchseidos* L. III. ib. 1546. 8°.

Ejusdem *theologia vitis viniferae* L. III. Heidelberg. anno 1614. 8°. SEGUIER.

Impense virum laudat EURICIUS CORDUS (d).

Carmina græcorum edidit, etiam anno 1701. recusa B. Tig.

§. CCLXIII. Varii.

Philippus MELANCHTHON, vir undique doctissimus, in Georgica VIRGILII commentarios edidit Basileæ anno 1544. 1545.

Inter EJUS *declamationes* aliqua sunt, hæcenus ad nos spectantia.

Celii CALCAGNINI de Citrio, Cedro & Citro commentarius exstat in *operibus omnibus* Basil. anno 1544. fol.

POMPILII AZALI Placentini de omnibus rebus naturalibus, quæ continentur in mundo Venet. 1544. fol.

Leodigarii a QUERCU in RUELLIUM *epitome*, & *volutilium*, *gressibilium*, *piscium* & *plantarum* magis frequentium apud Gallos nomina. anno 1539. 12°. SEGUIER. & Cadomi anno 1541. 8°. SEGUIER. & auctius Paris anno 1544. 12°. B. PLATN.

Gisberti HORSTII de *Turpetho*, *Thapsia* Romæ anno 1545. 4°. Non vidi.

NICOLAI MAGNI de *medicis pulveribus* lib. Paris 1545. 8°. si huc facit.

PETRI GORÆI *particule* ex L. II. CELSI de *natura* & *proprietae* cujusque rei qua *vescimur* Venet. 1545. Paris 1555. 16°. LIND.

§. CCLXIV. Ludovicus Alamanni

Luigi ALAMANNI *Coltivazione* L. VI. Paris. anno 1546. 4°. pulchra editio. Firenze anno 1546. 12°. SEGUIER. 1549. 8°. 1580. 8°. 1590. 8°. 1593. 8°. B. Exot. Padova anno 1618. 4°. FALC. inde nuper Patavii anno 1718. 4°. * & 1716. 4°. quæ utraque editio non differt, tum nuper cum notis Vincenzii BENINI Patavii anno 1745. fol. 1745. 8°. & Bononiæ 1746. 4°. * quæ editio iterum a Patavina 1718. non differt, minus vero nitida est. Ante has editiones omnes MAITTAIRE editionem *delle opere Toscane* ALAMANNI indicat LYON 1532. 8°.

Vir

Vir ILL. in Francisci I. aula exul vixit. Poëma ipsum Georgici quidem generis est, sed ejusmodi, ut potius ornamentis poeticiis & mythologia plurima materiem ornet, quam quidem doceat, in eo Virgiliano inferius. Opera rustica primum verna indicit, prata, agrum, insitionem. Inde æstatem, messem, vitium labores. Tunc autumnum, Bacchum, Pomonam; etiam de siccandarum uvarum artificio. Inde finum, & sementem. Tunc hiemem, olivarum fructum, lignationem. Hinc redit ad hortos, flores, olera. Denique signa tempestatum impendentium & ventos dicit.

§. CCLXV. *Andreas Vesalius.*

Andree VESALII radices Chinæ usus Basil. anno 1546. fol. * Lugduni anno 1547. 16°. * & in collectione operum: tum, quæ ad Chinæ radicem pertinent, in collectione LUISINI. Pleraque anatomici sunt argumenti. Radicem Chinæ modice laudat, & ei in curandis ægris Guajaci lignum longe superius fuisse testatur. Radicis, qualis tunc innotuerat, historiam tradit, & fatui fere laporis esse recte monet. De Sparta (falsa) parilla, novo tunc medicamento, aliqua adspersit. Rhaponticum verum ex Oriente habuit, & a Centaurio majori separat.

Pharmatopœa Lugdunensis 1546. 12°.

In Antidotarium JOHANNIS Filii MESVÆ censura, opus medicina studiosis necessarium Lugduni 1546. 8°. SCHULZ.

§. CCLXVI. *Varii.*

JOHANN DONIZER *de stirpium cultura* Francf. 1547. HAUSVATER. [Am forte LONICERI opus.

J. RUDOLPH STUMPF *gemeine Eidgenossenschaft Beschreibung* Zurich 1548. fol. &c. aliqua etiam ad herbas continet.

P. CARARI *quæstio de venenis ad terminum*, cum I. PETRI de ABANO prodiit Venet. 1548. fol. *

ELOY MAIGNAN *les Commentaires de l'histoire des plantes* Paris 1549. fol. Nonne FUCHSIUS.

VALENTIN BOLZ *Illuminirbuch, künstlich alle Farben zu machen* Frankfurt 1578. 8°. & prius 1547. Habet utique gummi plantasque, ex quibus colores parantur, & artificia quibus id fit. Ita ex flavo cortice interiori Berberis cum aqua & alumine flavum colorem parat: ex flore tinctorio cum calce & creta pariter flavum: purpureum ex myrtillis.

Etliebe Kunst mancherley Dinten und Farben zuzubereiten, Schrift und Gemahde auf stäbeline Weysen zu erzen &c. Argentor. Videtur aliquanto ventustior priori.

BAPTISTE des CAVIGNIOLES *M. tr. des propriétés du vinaigre.* 16. absque anno & loco. VERDIER.

Contra eum scripsit DAVID FINARIENSIS *traité de le nuisance que le vinaigre porte au corps humain pour refutation des raisons de Batt. des CAVIGNIOLES* absque loco etiam & anno: sed IDEM anno 1547. 8°. Parisiis edidit de astrologia & libero arbitrio &c. l.

Hoc anno Venetiis collecti prodierunt scriptores latini Q. SERENUS, PLINIUS, VINDICIANUS, MARCELLUS, CRIBONIUS, L. APULIUS, A. MUSA, AEM. MACER, STRABUS, PRISCIANUS Venet. 1747. fol. cum titulo Medicorum latinorum omnium, qui latinis literis scripserunt.

CHRISTOPHORI LANGTHON *de principalibus medicinae partibus s. rebus naturalibus, rebus non naturalibus, & rebus contra naturam* Londin. 1548. 8°.

§. CCLXVII. Matthiolus.

Petrus Andreas MATTHÆOLUS, ut GESNERUS scribit, aut MATTHIOLUS, Senensis, Medicus, qui in Aula Cæsarea Pragæ, denique in Goritienſi Comitatu diu vixit, vir, si famam crebris editionibus & versionibus metiaris, post ipsum DIOSCORIDEM celeberrimus. Arabum & nuperorum lectione innutritus, non perinde aut reconditorum fontium cognitione valuit, aut cum plantis ipsis familiaris fuit. Quare multa cum ab amicis (e) exspectaret, subinde pessime sibi illudi passus (f) est, a pictore etiam sibi impositum fuisse, ne ipse quidem dissimulat (g). Passim etiam ne planta veterum aliqua deesset, icones dedit fictitias, ad veterum verba expressas, ut in Sideritidis speciebus, Doronico, Gramine Parnassi. In universum tamen in posterioribus operis sui editionibus pulchras dedit figuras, surculosas & ramosas, plantarum in hortis natarum, etsi characterum nulla ei fuit conjectura. Adjuvabatur collatitia nobilium Virorum stipe, multaque ejus sunt merita, si cum MANARDO, BRASSAVOLA, RUELLIO comparaveris. In Bohemia etiam & circa Goritiam plantas aliquas, etiam alpinas, detexit, & de earum facultatibus experimenta aliqua in facinorosis celeberrima fecit. In nominibus plantarum FUCHSIO aliisque prioris ævi & modestior est, & gnarus magis. Multo

(e) CALCEOLARIUS MATTHIOL. p. 233. ic. 4. CORTUSUS p. 898 VINCENTIUS CANNONUS p. 949. L. CHINUS, MELCHIORIUS, CRATO, FALLOPIUS, PARTHINUS, DONZELLINUS, TREVISANUS, MARTINELLUS, qui in præfatione laudantur. Tunc PETERUS BEROLDUS, qui semina & bulbos misit CRIECC. *Med. Veron.*

(f) In Lycio ANGUILLARA p. 63.

(g) In *Tubere* Epist. ad MARANTAM,

Multo purior ejus fama fuisset, nisi elatiori animo, & alienorum meritorum contemptore motus, FUCHSIUM, MANARDUM, BRASSAVOLUM, RUELLIUM, GESNERUM, nimis cupide refutasset, & acerbis cum AMATO & GUILANDINO inimicitias exercuisset.

Princeps opus est DIOSCORIDIS editio, cum commentariis amplis. Prima editio, Italici sermonis, est Veneta anni 1548. 4°. altera Mantuana anni 1549. 4°. tertia Veneta anni 1550. 4°. TREW. hæc absque iconibus. Prima mea latina Veneta est anni 1554. fol. cum parvis iconibus, tum anni 1557. fol. ASTRUC. & 1558. fol. cum *apologia adversus AMATUM*, auctior 133. iconibus TREW. inde 1560. fol. cum eodem *apologia* TREW. 1570. fol. VATER. & anni 1573. ibid.

Prima cum magnis figuris Pragensis, Bohemici sermonis, anni 1562. fol. * cui respondet altera Germanica ibid. anni 1563. fol. *.

Optima & præstantissima cum magnis iconibus latina Veneta anni 1565. multis locis, multisque iconibus auctior. RUELLII versionem, quam in universum secutus est, multis tamen locis emendavit, *textumque* ipsum ex duobus codicibus a BUSBEQUIO sibi communicatis correxit. Aliquas etiam icones erroneas melioribus subplevit, ut Erythronii Satyrii. Recusa est Venetiis anno 1583. fol. quam editionem mutilatam esse C. BAUHINUS auctor est.

Italice cum parvis iconibus recusi sunt Venetiis anno 1554. fol. cum tit. *di scorfi del M. sopra gli sei libri di Dioscoride* &c. & anno 1555. fol. TREW. anno 1563. fol. SEGUIER. anno 1570. fol. & 1584. fol. tum 1568. fol. & anno 1604. fol. cum magnis iconibus SEGUIER. & ut puto 1621. fol. Primas non vidi.

Latine cum parvis figuris Lugduni anno 1562. 4°. TREW.

Gallice vertente *Andrea* du PINET Lugduni anno 1561. fol. SEGUIER. anno 1566. fol. TREW. anno 1572. fol. hæc auctior. 1573. fol. anno 1580. fol. SEGUIER. anno 1619. fol. & 1656. fol. & vertente J. des MOULINS Lyon anno 1572. fol. 1579. fol. SEGUIER.

Germanice vertit *Georgius* HANDSCH, Pragæ anno 1563. fol. * cum magnis figuris. Vertit etiam DANZIUS, auxit variis additamentis *Joachimus* CAMERARIUS, & adjecit figuras GESNERIANAS, quas ad eum finem sculpi curavit, ediditque Francofurti anno 1586. fol. * (h), recuderunt annis 1590. TREW. 1596. fol. SEG. 1598. 1600. fol. TREW. 1610. 1611. fol. TREW. 1614. fol. TREW. 1626. fol. * nihil mutatam. Transiit in VERZASCHÆ opus Basileæ 1628. fol. inde in ZWINGERI theatrum.

(h) Ex dedicatione, nam exemplum meum imperfectum est, sed adde *deutscher Euser-Catalogus bis anno 1602.*

Compendium de plantis omnibus, de quibus scripsit in Commentariis in Dioscoridem edidit Venetiis anno 1571. 4°. * Icones sunt 921. cum brevi descriptione & facultatum compendio. De CAMERARII editione dicemus suo loco.

In minimum Compendium redegit *Antonius PINEAU*, & cum titulo *Historia plantarum* Lugduni edidit anno 1561. 16°. * Parisi. anno 1567. 16°. *SEGUIER*. Icones minime 640. Subiecti varii catalogi plantarum secundum suas facultates dispositarum. Gallice id compendium reddidit *Gaufredus LINOCIER*, adjectis aromatibus Paris anno 1622. 16°. *SEGUIER*.

Epistola de bulbocastro, Holoconitide Mamira, trasi, Mely, Doronico, zelin ad GABR. FALLOPIUM Prag. 1558. 8°. *GUNZ.* & cum epistola *GESNERI*.

Apologia adversus AMATUM Lusitanum cum censura in ejus enarrationes prodiit Venetiis anno 1558. 8°. *. Aspera refutatio: ipsam enim religionem Judaicam AMATO exprobrat: & satis ostendit, eum virum sua fere a pharmacopolis habuisse. Describit lignum Rhodium insularum Archipelagi, Kali, Tragum a se ipso inventum. Ea Apologia recusa exstat in L. II. *Epistolarum*, tum censura.

EJUSDEM *Epistolarum medicinalium Libri V.* Prag. anno 1561. fol. * Lugduni 1564. 8°. *OSBORNE*. Pene totus non exiguus liber botanici est argumenti. *GALENUM* negligenter *DIOSCORIDEM* legisse, & passim sibi contradixisse ostendit. De Cerealibus veterum. In Monachos, *MESVES* interpretes. De antiquitatibus Rhei & Sacchari. De resinis *DIOSCORIDIS*. In L. II. ad duas epistolas *GUILANDINI* & *GESNERI*, *MATTHIOLI* judicium, asperum in *GUILANDINUM*. L. III. Ad *QUACELBENUM* de plantis Constantinopoli ad se transmissis. Ad *NÆVII* epistolam responsum. Ad *J. HESSI* epistolam de exhibendo Helleboro nigro adversus quartanam febrem. Ad *HEROLDI* epistolam, ad *ALDROVANDUM* de Picca, Pino, Chamæleontis generibus, Geranio bulbofo, Saxifraga, Lino, Platano, Castaneis equinis. De Helleboro nigro, Secacul, Eupatorio *MESUÆ*. Adversus *GUILANDINUM*. De Cocculis. De amygdalis & malis. Iterum de Ellebori propinatione. De Fungo Cervino, seu Phallo. L. IV. de Larice. Iterum in *GUILANDINUM*. Ad *MARANTAM* cum iconibus *Lonchitidis* utriusque, & *Ceterach*; de Chamæleonte nigro, *Oxyacantha*, *Draba*, *Doronico*. In L. V. tres Epistolæ ad *CORTUSUM* de plantarum sibi missis iconibus, *Elatine* nondum sibi prius visa, *Sesamoide* minori, *Bryo* marino, aliis plusculis: tum de herbis Theriacam ingredientibus non parvum opusculum. De *Durungi*, *Secacul*, *Centaurio* *Garganico*, *Zedoaria*. De *Scorzonera* *Hispanica*, *Styrace*.

Intercurrunt amicorum Epistolæ. *Julii ALEXANDRINI* apologia pro *GALENO*.

Pamphili FLOREMBENI de *Clematide*.

MONA-

MONACHORUM in MATTHIOLUM animadversiones.

Guilielmi QUACELBENI, medici BUSBEQUII, de plantis Constantinopoli ad MATTHIOLUM missis.

Caspar NÆVIUS de Scorpioide, Polygala, Cytiso.

J. HESSI de Glycyrrhiza, Hyoscyamo albo, Gelfemino, Cardamomo.

Georgii MARII Herbipolensis, de Picea, Chamæleontibus, Pyrethro, Saxifragia, Helxine, Dactylo.

Hieronyni HEROLDI de plusculis plantis Germanicis, earumque antiquis nominibus.

Thaddei NEMICI a HAGEK de Cocculis piscatoriis.

J. CRATO contra GUILANDINUM.

Bartholomæi MARANTÆ non parvi momenti epistola, de Lonchitide sua, aliisque plantis.

J. Odorici MELCHIORII icon & descriptio Scorzonerae Hispanicæ folio sinuato.

LAURENTIUS SPAN de Cycejo & Kalliphylo.

Disputatio adversus XX. problemata GUILANDINI Pataviis anno 1562. 8°. * Venet. anno 1561. 4°. SEG. Asperrimus libellus, in quo legas & Agalonem fuisse GUILANDINUM, & Regio monte in exilium actum. Cæterum de plantis quibusdam veterum conciliandis agitur.

De simplicium medicamentorum facultatibus, secundum locos & genera Venetiis anno 1569. 12°. FALC. Lugduni anno 1571. 16°. RIV. Varias habet Mithridaticas antidotos, deinde simplicia medicamenta recenset, ex quibus componantur, & loca natalia passim addit, ut Scordii, quod in agro Mediolanensi plurimum reperit.

De cura morbi gallici opusculum in LUISINI collectione. Usus ligni Guajaci describit.

Denique operum omnium novam dedit editionem *Caspar. BAUHINUS*, trecentis iconibus suis, aut CAMERARIANIS, & multis plantis auctam. Synonyma etiam ex auctoribus classicis adjecit. Prodiit ea collectio Francofurti anno 1598. fol. * & recusa est anno 1674. fol.

§. CCLXVIII. Varii.

Ervé FAYARD *Galen sur la faulté des simples medicaments, avec des additions de FUCHS & de SYLVIVS, & des antiballomènes* Limoges anno 1548. 12°. SEGUIER.

Johannes PONTANUS. Professor Regiomontanus, scripsit equidem *de methodo componendi theriacam*, libellum multo serius inter *WILHELMII* conilia impressum Lipsi. anno 1604. 4°. Sed est inter libros meos M.S. descriptio itineris circa hos annos per Poloniam, Russiam, Borussiae facti, in quibus plantae ejusque loci recensentur. Ita Gratiolam (Butonium) multum circa Islebiam nasci monet. Arnicam etiam describit, & Ledum rosis marini folio. Agaricum in Polonia legit. Russos Ricini seminibus sibi alvum ducere scribit, Polonos Sphondylis se curare, quod cum paucis frumento coctum pro alimento & medicamine solo se sustentent. Datum est iter anno 1548. & *J. SYLVIO* inscriptum.

Petri TOLET paradoxes de la faculte du vinaigre contre les ecrits des modernes Lyon anno 1549. 8°. *BURETTE. FALC.*

BARTHOLOMÆI ANEAU PASQUIL antiparadoxe contre le paradoxe de la faculte du vinaigre Lyon 1549. 8°. *B. EXOT.*

JEAN GOCUROT M.S. Regii tr. de l'entretenement la santé, & de la nature de toute sorte de pain, & vin, eau, chair, poisson & autres choses, qui sont en commun usage pour la commodité de la vie Paris 1549. 16°. Lyon 1550. *VERDIER.*

Hugonis SOLIER Scholia ad AETRUM diximus.

Dévis sur la vigne, vin & vendanges d'Orleans Paris anno 1549. 8°. *FALC. SEGUIER* annum facit 1550. & titulum *Orleans de suave.*

MELCHIOR FIND de appellatione panum Witteberg. 1548. 8°.

§. CCLXIX. *J. Placotomus f. Bretschneider.*

JOH. PLACOTOMUS f. BRETSCHNEIDER Regiomonti edidit *de Natura cerevisiarum & de malsa* libellum 1549. 8°. Paris 1555. 12°. Francof. 1551. 8°.

Inde de tuenda sanitate doctrinam Elbing. 1559. 8°. Antwerp. 1560. 12°.

Commentarios in EOBANUM HESSUM de tuenda bona valetudine Francofurti 1551. 8°. Riv. 1571. 8°. Paris 1555. 12°.

Pharmacopœe compendium Lugduni 1561. 8°. *BODL.*

Dispensatorium utilissimorum hoc tempore medicamentorum disciplinarum continens Lugduni 12°. *PRAETOR athen. Gedam.*

In hoc dispensatorium *BERTALDUS Scholia* scripsit Turin 1613. 4°. vel 1614. 4°.

PLACOTOMUS etiam *POLYBEM de dieta salubri* edidit & *Scholiis* illustravit Antwerp. 1561. 12°.

JOH.

JOH. KATSCH *de gubernanda sanitate secundum res non naturales tractatus* Francfurt 1557. 8°. KOENIG, & prius cum titulo alii 1556. 8°. *Excerpta quædam ex HIPPOCRATE & GALENO ad sanitatem tuendam utilia in sex res non naturales digesta* Lipsiæ 1549. 4°. & Francofurti 1570. 8°. RIV.

ANDRÆE BUTTNER *de theriaca & mithridatio Græcorum* 1549. 8°. TREW. Vendebat ipsa theriacam, & negabat posse ad Græcorum formulam præparari.

§. CCLXX. Georgius Pictorius.

GEORGH PICTORII Villingani *Methodus tuende sanitatis per sex rerum naturalium ordinem* Basil. 1555. 8°. Paris 1580. 12°. Vetusiores etiam adfunt editiones, siquidem Italice exstant ejus dialogi *del modo del conservare la sanità* Venez. 1550. 8°. D'ETR. Germanice etiam prodiit *Ordnung die Gesundheit zu erhalten* Mülhausen 1561. 8°. & Gallice *Dialogues traitant la maniere de contregarder la santé &c.* vertente ARNALDO PASQUET Paris 1557. 8°. VERDIER.

EJUSDEM *Medicinæ simplices quam compositæ ad omnes corporis humani adfectus* ex HIPP. GAL. AVIC. AEGINETA & aliis ordine alphabetico conscriptæ Basil. 1560. 8°. RIV.

EJUSDEM *pantopoliun plantarum, animalium, metallorum naturas carmine comprehendens &c.* Basil. 1563. 8°. *

EJUSDEM *sermonum convivialium.* L. X. *De pharmacandi comprobata ratione: de medicamentorum simplicium rectificatione* Basil. 1559. 8°.

EJUSD. *opera omnia* Basil. 1569. 8°.

Scholia in AEMILIUM M. nunquam antea edita cum *graduum tabula* Basil. 1559. 8°. LIND.

§. CCLXXI. J. B. Ramusius.

J. B. RAMUSII collectio hoc anno primum cepit prodire, ut ex Cat. de HONDT anni 1764. video. Titulus est *Navigazioni e viaggi nelli quali si contiene la descrizione dell'Africa del paese del prete Janni, del mar Rosso, Calicut, isole Moluche, e la navigazione intorno il mondo* Venez. 1550. fol. 1556. fol. * Tertia editio est anni 1563. quarta 1574. aliæ 1588. 1606. 1613.

In eo Tomo I. multa itinera continentur, & princeps Africæ descriptio JOHANNIS LEONIS, tum CADAMUSTI, HANNONIS *periplus*, multa Lusitanorum ad Calcutum usque, & AMERICI VESPUTII itinera, & FRANCISCI ALVAREZ Æthiopia, FERDINANDI MAGHELHAENS iter, quo orbem terrarum circum-

circumlit. Pauca ad rem herbarum faciunt, potissimum J. LEONIS, *Edmundi* BARBOSA l. de Indiis Orientalibus, ubi aromata hæcenus describuntur, *Antonii* PIGAFETTA, MAGELLANI comitis, anno 1519. inceptum iter, in quo plantas & arbores rariores describit; denique Anonymi *Summarium* regnorum India, quo etiam, breviter quidem, historia naturalis tangitur.

Tomus II. cum nomine J. B. RAMUSII prodiit Venetiis anno 1559. ut ex præfatione video, post mortem RAMUSII, quæ incidit in annum 1557. Sed mea editio auctior est anni 1583. fol. *. Est etiam editio 1613. fol. Itinera eo Tomo contenta parum habent, quod ad argumentum botanicum pertineat. Neque enim *Marcum* PAULUM huc referas, neque *Aytonem* ARME-
NUM, neque BARBARUM, CONTARENUM, ZENUM, QUIRINUM, Venetos peregrinatores, aut Monachos ab INNOCENTIO IV. P. M. anno 1247. in Asiam missos, neque fere *Sebastianum* CABOTA, qui Russiam Septentrionalem anno 1556. adiit.

Omnino autem huc referri oportet *Tomum III.* cujus mea quidem editio est anni 1556. fol. * recusa anno 1606. BURETTE. anno 1613. fol. FALC. *Petri* enim MARTYRIS hic exstat de rebus Indicis narratio, & utrumque opus *Gonzali* OVIEDI; denique *Jacobi* CARTIER utraque relatio de nova Francia, qui vir plantas ejus novi Orbis obvias recenset, partim nostris similes, & partim novas. Reliqua spectant fere ad Hispanorum in America victorias, CORTEZII imprimis, & PIZARRI.

Suadent *Tomum I.* tertix editionis emere, secundum secundæ, tertium primæ VOGT.

§. CCLXXII. *Augustinus Gallus.*

Agostino GALLO *le vinte giornate dell' agricoltura* anno 1550. 4°. ex notis meis, & Brixie anno 1564. SEGUIER. Venetiis anno 1565. 12°. 1569. 4°. 1572. 4°. THUAN. anno 1573. 4°. BURETTE. anno 1575. 4°. FALC. anno 1584. 4°. anno 1591. 4°. SEG. anno 1615. 4°. HEINS. anno 1629. 4°. *. Turini 1579. 4°. HEINS. Prima editio 7. dierum fuit, ista viginti dies continet. Verbofus senex omnia obvia, etiam aliena profert. Non satisfacit mihi, neque in hortensibus, neque in agrorum cultu. Nemo facile ei fidem adhibeat, qui velit caseos meliores reddi, si lacti vaccino ovillum fuerit additum. Non ideo inutilis. Medicæ cultum commendat. Cespitum comburendorum artificium (Devonshiring) describit, totamque domum rusticam tradit. Gallice vertit *Franciscus de BELLE FOREST* Paris anno 1571. 4°. 1572. 4°. B. de THOU.

§. CCLXXIII.

§. CCLXXIII. *Varii.*

Alphonſi LOPEZ de vini commoditatibus anno 1550. Nic. ANT.

BLASII VILLAFRANCA *methodus refrigerandi vinum aquam ac potus quodvis aliud genus Rom. 1550. 4°. le TELLIER.*

Jacques GOHORRY ſur la vigne, le vin, & la vendange anno 1550. 8°. An diſſert a libello n. 268. p. 302.

EJUSDEM *Inſtruction ſur l'herbe Petum & ſur la racine de Mechoacan, hæc ex MONARDO Paris anno 1572. 8°. BURETTE. Rouen anno 1588. 8°. BURETTE, cum MACRO. In ea Inſtructione duæ ſunt figuræ æneæ. L. etiam LEÆNIUM vertit.*

§. CCLXXIV. *Varii.*

Antonius ASCHAM *a littel herbal of the properties of herbes newly amended — declaring what herbs has dependences upon certain conſtellations &c. London 1550. 12°. TANNER. 1559. 8°. AMES. Astrologus.*

LAZARI VOET *Tr. de Venenis Venet. 1550. 12°. OSMONT.*

CASPAR PEUCER, ob religionem captivus, gener MELANCHTHONIS, edidit Lipſiæ anno 1550. 8°. & Wittebergæ 1551. 8°. *appellationes quadrupedum inſectorum, volucrum, piſcium, frugum, leguminum, olerum, fructuum, quas cum P. EBERO collegit.*

§. CCLXXV. *Willb. Turner.*

*William TURNER nati prope Morpeth Theologi & medici (i) new herbal book I. London. anno 1551. fol. * 1568. fol. TREW. Vir & in lectione veterum diligens, & in plantis legendis: in nominibus veterum cum plantis noſtris conjungendis cautior, quam fere eo ævo ſolebant, multas plantas legit in Italia, Germania, Rhætia, Anglia & Friſia, easque bene notas habuit (k): inter eas & rariores aliquas invenit, & varietates ſorum colore ludentes. Icones fere FUCHSII ſunt, aliæ tamen propriæ; virtutes plerumque ex veteribus decerptæ, tamen etiam ex ſuis adnotationibus. Baſilæ aliquamdiu vixit.*

Hic liber incipit hiftoriam ſtirpium ad ſeriem literarum alphabeti digeſtam, ad literam uſque E.

*Book the ſecond Colon. anno 1562. fol. * Lond. 1568. fol. TREW. In Germaniam auctor ſe receperat, ſæviente Maria, atque Coloniz cum profugorum*

(i) Per errorem vocat TURNELL TANNER p. 548. 12.

(k) Apud C. GESNERUM vidit Trifolium bitaminofum II. p. 158.

gorum Colonia vixerat: quare eius regionis plantas spontaneas, solus fere omnium auctorum tradit. Hoc libro alphabeticum ordinem absolvit, cautior semper, fabularum impatiens & sui diffidens, qui Tithymalos fateatur (l) sibi ignotos esse. MATTHIOLI fabulosum Sium refutat (m). Pulchri Hyacinthi meminit, quem in Apennino monte GHINUS invenerit. Medicam veram primus, ni fallor, depiuxit & Cotinum.

L. III. qui cum duobus prioribus Londini prodit anno 1568. fol. non contigit vidisse.

Scriptit etiam, teste AMESIO & BODLEYO, *Names of herbs in Greek latin English, dutche and french* London anno 1548. 12°. OSB. TANNER. — IDEM *scriptit of the properties of all vines that are commonly used in England, with a confutation of them that hold that Rhenish and other small vines ought not to be drunk* Lond. 1568. 8°.

EJUSD. *of the nature and virtue of triacle.*

§. CCLXXVI. Petrus Quiqueran.

Petri QUIQUERANI Bellojocani *de laudibus Provinciae* L. III. Paris anno 1551. fol. B. B. Panegyricus equidem, & laudandi sine scriptus. Habet tamen descriptiones vermiculi Illeis, Oryzae cultum, & Capparidum, Sodaque, Mammam, coralliorum piscationem, Saccharinam arundinem. Posthumum opus, vitiose editum.

EJUSD. *La nouvelle agriculture traduite par Fr. de CLARET Tournon* anno 1616. 8°. FALCON. agit etiam de floribus & arboribus fructiferis.

§. CCLXXVII. N. Muttonus. Montanus &c.

Nicolaus MUTTONUS Commentator MESVES, ex patre Lucensi ad littus Lugani lacus natus, Helvetius adeo transalpinus, plantarum per proprios labores in universa pene Italia collector (n), edidit anno, ut videtur, 1551. *μὲν δατὸν τερψιναν, seu collectanea de Mithridatii legitima constitutione*; eam recudi fecit Michael DOERING Jenae anno 1620. 8°. * cum amplis adnotationibus, & duplici adpendice.

Dedit etiam adnotationes ad *Luminare majus* Venet. 1566. fol. & notis ad SERAPIONEM.

MICHAELIS TITHI *catalogus plantarum horti Regiomontani* Regiom. 1558. *Hausvater.*

J. B.

(h) p. 154.

(m) p. 138.

(n) Praefat.

J. B. MONTANI *de differentiis medicamentorum & causis diversarum virium ac facultatum in medicamentis* Witteberg. 1551. 8°. edente C. PEUCERO. De modo, quo medicamentorum facultates per experimenta deteguntur; de nonnullorum medicamentorum facultatibus subtiliter disputat.

EJUSDEM celeberrimi suo ævo medici, *de gradibus & facultatibus medicamentorum* Wittebergæ anno 1553. 8°. MERKL.

EJUSDEM explicatio eorum, quæ pertinent ad qualitates simplicium medicamentorum & ad eorum compositionem Venetiis anno 1553. 8°. MERKL. 1555. GUNZ. Recusa in opusculis variis Basileæ anno 1558. 8°. 1565. 8°. MERKL.

EJUSDEM *de alimentis & victus ratione*, in eadem collectione edente J. CRATONE. MERKL.

Johannes Nabes LUESIUS, nomen, ut videtur corruptum, edidit theoremata IV. in MESVES L. I. *de purgantibus simplicibus* Cæsar Augustæ anno 1550. fol. MERKL.

§. CCLXXVIII. Hieronymus Cardanus.

Hieronymus CARDANUS, Mediolanensis, magnus mathematicus, peregrinator, in tota re naturali curiosus vir, egregias virtutes cum singulari ingenio, leviuscule, credulo, & ad miracula prono, denique cum Astrologiæ amore & variis somniis conjunxit. Ejus libri XXI. *de subtilitate* anno 1550. Noribergæ fol. & Paris 1551. 8°. MAITT. & anno 1553. 1554. fol. CLEM. fol. Basileæ prodierunt, hic absque titulo, inde Lugduni anno 1551. 8°. 1554. 8°. 1559. 8°. CLEM. & Basileæ iterum absque anno CLEM. fol. & anno 1560. fol. *, quæ editio mille locis dicitur esse emendatior, & cui *responsio ad SCALIGERI objectiones* adjecta est, tum 8°. CLEM. Prodiit etiam Basil. 1582. 8°. CLEM. 1611. 8°. HUTH. & 1664. 4°. Lyon 1580. 8°. Gallice Paris. anno 1556. 4°. FOLK. 1584. 8°. *. Rouen 1642. 8°. CLEM. Germanice compendium *Offenbarung der Natur und natürlichen Dingen*, übersetzt durch HULDRICH FROELICH Basil. 1559. fol. 1591. fol. B. TIG. 1593. fol. & 1597. fol. Catal. libr. ad ann. 1602. Hujus operis liber VIII. totus est de plantis. Plurimas describit, quæ eo tempore noviter ex India advectæ fuerant, Capsicum, Salgazum, Ceibam, Musam, Phaseolos maximos, Oleum ex Senega croceum violæ odore, Gummi Guacomæ, Oleum nucis moschatæ, Palmittas, Florem Apollinarem sex foliis aureis, Benzoin, Caryophyllos, Xylaloën, Piper. Acute vidit, flores satis firmos calyce carere. Rutæ meminit arboreæ, Ceraforum palmarium. Crocum inebriare monuit, Cedrum Juniperi esse speciem. Describit etiam Enophyllum, Papiæ natum. Juglandus nuper celebratas non omittit, quæ circa diem Johanni BAPTISTÆ sacrum florent, & Abietes 120. pedum altitudine Zofingenses. In Libro XIII. aliqua artificia ad conservanda vina fructusque refert. Folia plantarum exprimere docet, dum succo ficus illinit, tunc imprimendo, super chartam vero carbone insperso. Lapidem in Samuitibus dari; qui irroratus fungos generet.

De varietate rerum Libri XVII. Basileæ anno 1557. fol. * & 8°. Avinionæ anno 1558. 8°. BURETTE. Similis fere argumenti est, & prioris operis quasi supplementum; & multa habet ex itinere Scotico, Helvetico. Liber VI. ad plantas pertinet. Describit Galegam, Amaranthum tricolorem, arbores Americanas varias, Aloen americanam, Avellanam Mexicanam viriferam, Yams, Roccoellam, Dictamnium verum, Molle, Blitum rubrum, lignum Indicum nigrum, Resinas, Coniferas, ex BELONIO, plantas. Porro varia miracula rerum narrat, carbones ad radicem herbæ D. JOHANNIS positos, Platanos præculta Edimburgi visas; artificia aliqua. Fossas, in quas ex frumento recondito pestilentem vaporem halare, non ignoravit. In eo placet, quod nullam causam phaenomenorum adducit.

De Cyna radice, seu decoctis, cum aliis libellis prodit Basileæ anno 1559. fol. * & cum FERRERIO Antverpiæ anno 1564. 8°. *, cumque *contradicentibus* Paris anno 1565. 8°. * Lugduni anno 1548. 4°. MERKL. Marpurgi anno 1627. 8°. Radicem describit, & utendi modum, sic Sarsam parillam. Valde laudat Chinam, & Piperi etiam & Zingiberi præfert. Decoquit unciam cum aque uncias 15. ad tertie consumptionem. Sarsam parillam in lue venerea Chinæ præfert, decocti uncias sex omni trihorio imperat.

L. III. *De venenis*. Patavii anno 1563. 4°. * Fere totus liber versatur in clausibus veterum, vix ullis observationibus propriis additis, præter aliquas curationes lacte factas. Plantas vix tangit. Redeunt in operum T. VII.

De sanitate tuenda & vita producenda L. IV. Rom. anno 1580. fol. BODL. Basileæ anno 1582. fol. * ab auctoris morte prodit. Liber II. est de cibis ex plantis, farinosis, condimentis, oleribus, fructibus, scopo dietetico: plantarum ibi tradit facultates, ut nomina sæpe vix adgnoscas. L. III. agit de condimentis, aromatibus, potubus.

Theophrastus, seu de vita producenda, atque incolumitate servanda dialogus Rom. anno 1617. 4°.

De facultatibus medicamentorum, præcipue purgantium Lugduni anno 1638. 8°. *. Inter purgantia plurimas plantas admittit incidentes, quæ alvum non ducunt. Non video hunc librum per experimenta natum fuisse.

In *contradicentibus* aliqua huc faciunt, ut in L. I. *de facultatibus* Zingiberis, Sacchari, Rhei, Agarici, Lactucæ, Coriandri, olerum. In L. II. de *Nymphæa*, & *Amylo* egit. Editio mea est Parisi. anno 1565. 8°. *.

Alius est etiam perbrevis de radice china & de sarsaparilla libellus Basil. 1566. 8°. 1569.

Commentarios in Hipp. de alimento in T. VII. operum & Bononiæ prælegerat. Prodierunt etiam Rom. 1574. Basil. 1582. 8°.

In

In L. de cibis Tomi VII. agit de farinaccorum & cerealium, leguminum, olerum & cucurbitarum historia.

In posterioribus libris *contradicentium* octavus tractat de aceto, melle, oxymelle.

Liber IX. de alio, sensu plantarum, aloë, amygdalis.

In Tomo II. est libellus de aceti natura.

In *Paralipomenis historiae plantarum*, quæ in T. X. redeunt, exstant capita de hyperico, peto, heliobotaro, saccharo, chamæpity. Laudat & describit oleum hyperici.

Epistola de oxymelle in pleuritide in *epistolis* TH. DVNI.

In H. CARDANI l. *de malo recentiorum medicorum medendi usu* Venet. 1536. 8°. * & correctius Venet. 1545. 8°. edito, & Paris 1565. 8°. Soldanella capitur, quam adversus hydropem exhibebant. In adjecto l. *de simplici medicina* improbantur ejusmodi remedia, & permultas plantas medicatas, potissimum catharticas, ostenditur nocere singulas, etiam rosas, violasque.

Prodierunt collecta opera Lugduni 1663. fol. 10. Vol. B. B.

§. CCLXXIX. A. Lonicer.

Adami LONICER Physici Francofurtensis, *naturalis historiae opus novum, quo tractatur de natura arborum, fruticum, herbarum, &c.* Francofurti anno 1551. fol. *, & utraque pars recusa anno 1560. fol. CUBÆ operi supposuit solum, tam ex veteribus Geoponicis ornatus, quam ex nuperis, cum iconibus partim ex TRAGO mutuo sumtis, partim EGENOLPHIANIS, & variis nominibus auctum. Plantas medicas solas persequitur.

Pars II. *Naturalis historiae de plantarum potissimum, quæ circa Francofurtum nascuntur, descriptione & virtute.* Accessit *Gnomasticum* continens varias plantarum nomenclaturas Francofurti anno 1555. fol. TREW.

Germanice *Kräuterbuch, nächst Beschreibung der siernehmsten Thiere, Metallen und Distillierungs-Kunst, &c.* Francofurti læpissime editum, ut annis 1546. 1569. fol. 1573. * 1577. fol. 1582. fol. TREW. 1593. fol. RIV. 1598. 1604. fol. Nürnberg. 1628. fol. ab UFFENBACHIO auctum Francf. 1609. fol. 1630. 1650. SEGUIER. Ulmæ anno 1679. 1705. 1713. fol. HEIST. 1737. fol. *, quæ ultima editio a Cl. Balthasar Joh. EHRHART Corollario aucta est. Ex J. CUBÆ opere auctor, EGENOLFI gener, reformavit hoc etiam opus & auxit, ut omnino novus sit liber, latino in universum similis, sed in editione cæte anni 1573. plenior multo, & capitibus, & figuris, & plantis, & earum viribus uberius recensis.

MERCLINUS etiam *methodum rei herbariae* (& animalium) in *Galenum* & *Avicennam* indicat Francofurti anno 1540. 4°. editam.

EJUSDEM *Beschreibung der Arzney und fürnehmsten Compositionen* Francfurt 1572. 8°.

§. CCLXXX. R. Dodonæus.

Kembertus DODOENS (DODONÆUS). vulgo Mechliniensis, sed verius *Jankema Friso* ex oppido *Stavern* ortus (o), Cæsaris aliquandiu Archiater, denique Leidenfis Professor, mature animum ad rem herbariam adjecit, & ad senium usque in isto studio versatus est.

Fragum historia prima prodit Antverpiæ anno 1552. 8°. *. Veterum placita cum patriæ suæ plantis conatus est conciliare; facultates ad verbum ex priscais descripsit. Legumina conjunxit cum Cerealibus. Icones partim imitatus est, partim suas dedit. Subjectæ sunt Epistolæ duæ; prior de Farre, Chondro, Alica, Trago, Prifana; altera de cerevisia & zytho.

Anno 1553. prodit prima editio herbarii Belgici DODONÆI, ipso teste auctore (p). Eam recusam esse oportet anno 1557. quo *Carolus de l'ESCLUSE*, Atrebas, eam gallice convertit, & edidit Antverpiæ fol. min. cum titulo *Histoire des plantes* (q). Libri sunt sex, icones parvæ, pleræque ex FUCHSIO transcriptæ, historia brevis, tum facultatum enumeratio. Praefationem ipse DODONÆUS addidit. Non undique similis est, tamen proxima, editio DODONÆI Anglica, vertente *Henrico LYTE*, cum titulo *a new herbal or history of plants*. Ea edita fuit Londini anno 1578. AMES. & recusa anno 1586. fol. & 1595. fol. AMES. anno 1600. fol. & 1619. fol. * absque iconibus, paucis capitibus a priori diversa.

Epitomen ex DODONÆO exscripsit *Guilielmus KAM*, cui titulum fecit *Little Dodon* Lond. anno 1606. 4°.

Secutæ sunt *de stirpium historia Commentariorum imagines in duos Tomos congestæ* Antverpiæ anno 1553. 8°. 2. Vol. *. In prima parte icones sunt 439. quarum aliquæ DODONÆI, & epistola ad lectorem data est eo, quem dixi, anno, et si titulus habet annum 1559. *. Tomus alter anno 1559. editus * habet icones 268. plerasque iterum Fuchianas, deinde subjectas 133. proprias, absque umbris, prioribus nitidiores, arborum potissimum & plantarum paludosarum. Accedunt hic adnotationes in imagines 707. breves, pertinentes fere ad veterum de quaque harum plantarum sensum.

Secuti

(o) *GABRIELA Lort. Fris.* præfat.

(p) Epist. post imag. P. I. data Mechliniæ anno 1553.

(q) Quarta forma prodidisse *EISENMAN*.

Secuta est anno 1566. & 1569. 8°. * semper Antverpiæ, *frumentorum, leguminum, palustrium, & aquatilium herbarum historia*. Icones hæc pleræque novæ, sermo novus & multum auctus. Aquaticæ potissimum stirpes pulchre depictæ, Trapa, Aloides, Hydrocharis, Hottonia.

Post istam prodiit anno 1568. 8°. Antverpiæ *coronarium, odoratarumque nonnullarum herbarum historia*, cujus altera editio anno 1569. 8°. ibidem excusa est *. Icones istæ perpulchræ, omnes, præter GESNERIANAS, hætenus editas icones superant; intercedunt inter hortenses plantas spontaneæ, etiam rariores. Earum plusculæ ad CLUSIUM pertinent (r).

Purgantium, aliarumque eo facientium corticum & radicum Convolvulorum ac deleteriarum herbarum historia Libri IV. prodierunt Antverpiæ anno 1574. 8°. * Magnum pretium huic volumini addunt pulcherrimæ, & novæ icones, quibus ornatur.

Historia vitis, vinique, & stirpium nonnullarum aliarum Coloniz anno 1580. 80. * (s). Parvus libellus, absque iconibus: De Gale, Ifatide, & tribus Vacciniis eadem, quæ in magno opere habet.

Denique biennio ante mortem edidit AUCTOR *historie stirpium pentades VI. seu libros omnino triginta* Antverpiæ anno 1583. fol. *. Sermo idem est, quem in libris annis 1568. 1569. & 1574. editis dixi, figuræ eædem, passim LOBELIANIS auctæ (non tamen ex adversariis) & CLUSIANIS, cum harum auctoribus idem cum DODONEANO bibliopola esset, PLANTINUS. Bonum & utile opus, etsi non eximium.

Hæc editio 12. plagulis aucta, recusa est a morte DODONEI Antverpiæ anno 1612. fol. SEQUIER, & 1616. fol. *. Phalli icon accessit & alterius potamogetonis, & marinarum quarundam stirpium, etiam aliarum.

Inde anno 1609. & 1618. (t) *Iustus RAPHELENGIUS* (van Ravelin-ghen) Belgice ediderat valde auctam historiam stirpium, insertis fere omnibus CLUSII, & LOBELII plantis, aliquibus etiam Ægyptiacis P. ALPINI, & Italicis F. COLUMNÆ, potissimum tamen indicis. Ea editio ab ipso RAPHELENGIO emendata & aucta prædiit Antverpiæ anno 1644. fol. *, spisso volumine, cum titulo *Cruytboeck R. DODONEI*.

§. CCLXXXI. J. Dalechamp.

Jacobus DALECHAMP Medicus Lugdunensis, diligens vir & indefessus, primum ad DIOSCORIDEM RUELLII Lugduni anno 1552. * excusum, addidit triginta parvas quidem icones, tamen rariorum aliquarum, plantarum, Asteris

(r) *Stirp. Hispan. præfat.*

(s) FALCONER habet annum 1550. 8. qui error fuerit typographicus.

(t) Non bene 1608, fol. SEQUIER.

Afteris lutei, *Tragacanthæ*, *Pyrohe heteromallæ*, *Diabæ ciliatæ*, *Calceoli*, *Gentianæ grandifloræ*, *Cacaliæ*.

Deinde post mortem DALECHAMPII prodit *historia generalis plantarum* in XIII. libros digesta, duobus bene grandibus voluminibus Lugduni anno 1587. fol. * cum figuris 2686. Valtum opus per triginta annos DALECHAMPUS urisit, in quod & omnium priorum inventa colligere ipsi animus fuit, & suas plantas addere, quas ex agro Lugdunensi, montibusque, & Alpibus vicinis, etiam Helvetiæ, plurimas magno suo labore congesserat. Longi tamen operis pertæsus historiam suam JOHANNI BAUHINO tradidit, juveni, pestilentiarum eo tempore medico: cujus etiam viri (u) rudiuscule, rariorum tamen plantarum icones, in id opus transierunt. Sed JOHANNES ob religionis odium Lugdunum relinquire, inque Helvetiam abeunte, eandem operam JOHANNES des MOULINS ita DALECHAMPIUS commisit, ut tamen operas dirigeret. Sed & iste operi est immortalis (x). Ita natum est vultum & inconcinnum chaos, quo tota adversaria LOBELII continentur, & RAUWOLFII plantæ Orientales, & Indiæ *Christophori* a COSTA, in quo cæterum toties nova nomina occurrunt, & icones repetuntur, quoties & FUCHSIUS iconem plantæ alicujus dabat, & MATTHIOLUS. Quare difficilior eo opere utimur; bona tamen plurima, stirpesque rarissimas a DALECHAMPIO, VALERANDO DOUREZ, BAUHINO, & J. PENA in Gallia, a MYCONIO vero in Hispania lectas, plurimas eo tempore novas, aliquas & nunc parum notas continet.

Gallice versa est *Histoire generale des plantes*, & prodit Lyon anno 1615. fol. *, recusa anno 1653. fol. SEGUIER.

Multa alia molientem mors demum abripuit.

De PLINII editione diximus.

§. CCLXXXII. Varii.

JOHANNIS DRAGOJEVII *Theriaca*, atque *Mithridatium* propugnata & defensa Francofurti anno 1552. 8°. MERKL.

GUILIELMI PUTEANI (du Puis) Gratianopolitani de medicamentorum purgantium facultatibus L. II. Prior facultatem custodit, quæ a substantiam similitudine suam trahere & purgare dicitur: Posterior veram rationem certâ methodo nosse demonstrat. Lyon 1552. 4°. THOMAS VERD.

MARTIN GREGOIRE dedit *Epitomen trium I. librorum GALENI de compositione medicamentorum*: adcoedit *maniere de preparer le breuvage de la racine l'Esquine, sa vertu & nature* Lyon 1551. 16°. VERDIER.

Petrus

(u) *Epist. Gesn. p. 47. b. J. BAUHIN. font. boll. L. IV.*

(x) *PONS anim. ad Hist. Lugdun.*

Petrus BELLONIUS (BELON) Cenomanus, CORDI discipulus, liberalitate Cardinalis Turnonii sustentatus, ab anno 1546. ad 1549. Græciam, Ægyptum, Palæstinam, Syriam, Asiam & Bithyniam permigravit, universæ naturæ studiosus, tamen potissimum etiam plantarum. Italiam (y), Germaniam z) & Angliam etiam vidit, & Arvernæ, Delphinatus & Sabaudie plantas collegit: denique ex itinere redux aliquot opera edidit, præmatura vero (a) morte abreptus Romæ periit anno 1563. a latrone occisus (b).

EJUS De arboribus coniferis, resuiferis, aliis nonnullis sempiterna fronde virentibus, de melle Cedrino, Cedria, Agarico, resinis & iis, quæ ex coniferis proficiuntur Paris. anno 1553. 4°. (c) *. Pulchra multa, icones fere malæ. Cedrum veram in Libano vidit: Oxycedri (Juniperi rubris bacis) fructum perbene describit; tum Sabinam, Taxum, Arborem vitæ, Piceam (Pinum sylvestrem), Pinum fativam, Pinastrum (foliis quinatis), Laricem, Sapinum (Abietem rubram), Abietem (albam), Cupressum.

EJUSDEM de admirabili operum antiquorum præstantia L. I. De medicato funere, seu cadavere condito, & Liber II. de medicamentis nonnullis servandi cadaveris vim obtinentibus. Paris anno 1553. 4°. Alter libellus huc facit, quo picis varia generâ, cedria, myrrha tractantur. Pertinet potius ad mumiæ historiam, & condituram.

EJUSDEM Les observations de plusieurs singularités & choses mémorables trouvées en Grèce, en Asie, Judée, Egypte, Arabie Paris anno 1553. 4°. 1554. 4°. SEGUIER. anno 1555. 4°. * 1588. 4°. * Antverpiæ anno 1555. 8°. *. Dedicatio est anni 1551. Latine a CLUSIO conversum opus Antverpiæ prodit apud Plantinum anno 1589. 12°. & inter exotica anno 1605. fol. *. Eximium opus, & sui generis primum. Nemo enim ante BELLONIUM eo fine itinera longinqua suscepit, ut animalia, plantas, mineras, totam naturam specularetur. Plantas in quaque regione, in Creta etiam potissimum, in Olympo M. & Oeta sponte nascentes, earumque plurimas novas, adque intelligendos veteres adprime facientes legit. Descriptiones equidem brevissimæ, figuræ non bonæ. Illas procul dubio pleniores dedidisset, cum DIOSCORIDEM (d) esset editurus, in quo veras græcas plantas erat ad nomina antiqua reducturus, si fata sivilissent. Plagii accusatus fuit, qui P. GYLLII scripta compilaverit, sed GYLLIUS non videtur plantarum peritus fuisse. CLUSIUS icones minores partim retinuit, partim omisit, aliquas melioribus compensavit, errores

(y) *Neglect. cult.* probl. 9.

(z) *Conf.* p. 246.

(a) Anno 1553. annos natus 36, uti scriptum est ad iconem; quare si obiit anno 1555., ut vult Cl. SEGUIER, non superaverat annum ætatis 38. Neque adeo provecta ætate iter tentasset.

(b) MIZALD. p. 11.

(c) *Conif.* p. 24. b. *Med. suæ.* p. 36.

(d) Dedicatio hujus operis,

errores aliquos correxit, ut de Picea, de Soda. Cum Arabici etiam sermonis gnarum amicum haberet, ab eo notas aliquas accepit & adiecit.

Scorsim etiam prodierunt *Portraits d'Oiseaux animaux, serpens, herbes, arbres, hommes & femmes d'Arabie & d'Egypte* par P. BELON *enrichi de quatrains* Paris anno 1557. 4°. BUR. 1618. 4°. Quindecim rudiores plantarum figuras hic repetiri lego.

EJUSDEM *Remontrance sur le défaut du labour & culture des plantes* Paris anno 1558. 8°. ASTRUC. FALC. *De neglecta plantarum cultura liber* a C. CLUSIO versus & Antverpiæ anno 1589. 12°. tum inter *exotica* editus. Commendat hortorum cultum, & arborum exoticarum in nostras regiones transportationem, quarum etiam catalogum exhibet.

§. CCLXXXIII. David Kyber.

DAVID KYBER Argentinenſis, qui idem TRAGI opus latine vertit, edidit Argentine anno 1553. 8°. *. *lexicon rei herbarie trilingue, ex optimis auctoribus concinnatum*: græca nempe nomina, latina, & Germanica. Partes etiam florum definit & describit. Plantæ fere obviæ. Juvenile opus.

§. CCLXXXIV. Bonacossus. Bacchanellus. Alii.

HENRICI BONACOSSUS de . . . *serapiis medicamentisque purgatoriis opportunis, de compositione theriaca, &c.* Bonon. anno 1553. 4°. MERKL.

JOHANNIS BACCHANELLI *de consensu medicorum in cognoscendis simplicibus liber*, cum libris *de consensu in curandis morbis* editus Venetiis anno 1553. 8°. *. Lutetiæ anno 1554. 12°. SEGUIER. Venetiis anno 1555. 8°. SEGUIER. anno 1556. 8°. SEGUIER. anno 1558. 16°. SEGUIER. Lugduni anno 1572. 16°. FALCON. Lexicon est alphabeticum, satis breve, & ad quamque plantam adduntur nomina, citanturque veteres auctores, & inter nuperos aliqui, MANARDUS, FUCHSIUS, TRAGUS.

In *epistolis J. Baptiste THEODOSII* Bassiæ anno 1553. 8°. editis aliqua sunt botanici argumenti, de herbis trientalibus, dodrantalibus, quincuncialibus, &c.

J. FRANCISCI ROTÆ *de introducendis græcorum medicaminibus liber. Commentarius in GALENI l. l. de compositione medicamentorum* Bonon. 1553. fol. BOEHMER. 1575. Antverp. 1585. 4°. BUMALD.

VINCENTI CASALI *explicatio eorum, quæ pertinent non ad qualitates simplicium medicamentorum tum ad eandem compositiones* Patav. 1553. 8°. PLATN.

§. CCLXXXV.

§. CCLXXXV. A. Ferrerius.

Augerii FERRERII Tolosatis de radice Chine liber, quo probatur diversam esse ab Apio Tolosæ anno 1554. 8°. Paris 1565. 8°. Non vidi. Sed liber II de pudendagra, lue hispanica Antverpiæ anno 1564. 8°. editus est, in quo libello utique agitur de ligno Indico, ejus usu, de China, Sparta parilla, Apio, Junipero, ad eosdem fines laudatis. Dedicatio anni est 1553. Quare non potest MICHEL librum Ferrarii auxisse & anno 1540. Pictavii edidisse SEGUIER. Videtur de Alfonso FERRO fermo esse.

Succedaneorum medicamentorum tabula hujus auctoris est in Bibliotheca Regia Paris. n. 7025.

FRANCISCI VALERIOLA viri docti *Enarrationes* Lyon 1554. fol. & alias. In L. II. huc facit caput de salubritate lactuæ. In L. III. in descriptionem meliloti Dioscoridem censura. De Rhabarbaro. In L. V. de natura castaneorum. L. VI. quid vetus vinum sit & novum.

In *locis communibus* in L. II. de cibis: in L. III. aliqua de venenis sunt Lugduni 1589. 8°. *

THOMAS GIBSON circa annum 1554. scripsit herbarium.

§. CCLXXXVI. J. Langius.

J. LANGI Lemberga Silefii, Archiatri Palatini, *Epistole medicinales* T. I. Basileæ anno 1554. 4°. TREW. T. II. 1560. 4°. & Francofurti 1589. 8°. BODL. Hanoviae anno 1605. 8°. *. Diem obiit anno 1565. omnino octogennarius. Non quidem plantarum cultor fuit, libros autem legerat, ex iis cognitionem stirpium hauserat. In L. I. huc pertinent diætetica aliqua, & Epistola 56. de filigine veterum, & pane. Epistola 57. de ptisana omalifi, polenta. Epistola 58. de cyceone. Epistola 62. de Laserpitio, Benjoin, & Myrrhis. Epistola 64. de Arabum novis medicamentis. Epistola 65. de Sanguine Draconis. Epistola 66. de Myrobalanis, Jujubis, Sebesten. Epistola 67. de Malabathro, Perlicis, Citriis. Epistola 70. de varia stirpium metamorphosi. In Epistola 20. describit Adonidem perennem, & pro vero Helleboro habet. Sesamoides habet & ipsum pro Helleboro.

Liber II. Epistola 6. agit de Scolymo. Epistola 20. de Ellebori speciebus. Epistola 21. de radicibus Eryngii, Secacul, Carlina. Epistola 22. de Olusatro & Smyrnio. Epistola 33. de Rhabarbari, myrobalanorum, rosarum, urticae, contrariis viribus. Epistola 37. de Alyssò & Herba britannica.

Liber III. est de variis formulis.

§. CCLXXXVII. B. Dessenius.

BRENDIUS DESSENIUS Cronenburgensis, Bononiæ medicinæ operam dedit, inde in Belgium venit, Groning. medicaturus, denique Coloniam revocatus, ea in urbe vixit. Ejus *de compositione medicamentorum* Lugduni anno 1556. 8°. * excusis, prodierunt Francofurti anno 1555. fol. PL. 1556. fol. TREW. Colon. 1573. 4°. HAENEL. Senile opus non ineruditi viri, verborum equidem, nimis tamen ignotum est, cum multa proprii laboris vestigia habeat: descriptiones plantarum officinalium, & loca natalia varia Colonienfis vicinæ. Ordo est secundum classes medicamentorum compositorum. Buglossæ meminit, quam Bononiæ legerit, in boario foco nascentem.

EJUSDEM *purgantium medicamentorum usitatorum* & *pilularum in minori pondere particularis divisio* Colon. 1573. 4°. TREW.

§. CCLXXXVIII. J. du Choul. Alii.

JOHANNIS, GUILIELMI DU CHOUL viri illustris F. *varia quercus historia, accessit Pilati Mons de insipio* Lugduni anno 1555. 8°. *. Eruditio varia, & icones aliquæ glandium & Ilicum, tum Serbi terminalis, Vitis Idææ. Mons Pilatus pars est montium Cemenorum (Cevennes) Lugdunensibus proxima. Describuntur plantæ aliquæ hujus montis, quas vix agnoscas. Libellus *de Monte Pilato recusus est* Tiguri anno 1555. 4°. * cum *Montis Fracti* historia.

EJUSDEM *Dialogue de la vie des champs, & autres discours* Lyon anno 1565. 8°. FALC. VERDIER.

ANTONII NIGRI *consilium de tuenda valetudine* Lipsiæ anno 1555. 8°. *. Witteberg. anno 1573. 8°. MERKL. 1581. 8°. agit de cibo & potu, de oribus &c.

IN THADDAEI DUNI epistolis Tig. 1565. 8°. excusis * pluresque ejus & CARDANI sunt de oxymelle: in *miscellaneis* n. 6. de allio n. 17. de thure Tiguri 1555. 8°. 1592. 8°. *.

EJUSD. *Muliebrium morborum remedia ex Dioscoride, Galeno, Plinio, Barbarisque collecta* Argentorati anno 1565. 8°. *. Lexicon est herbarum, quæ ab antiquis quibuscunque ad mulieres morbos adhibitæ fuissent, cum locis veterum.

§. CCLXXXIX. Henricus Crolach.

HENRICI CROLACH V. D. M. in *Ushafen, de cultura herbe Iacilis, quam Guadana vulgo vocant* Tiguri anno 1555. 8°. 1565. 8°. CLESS. recens. a D. S. SCHRE-

SCHREBERO Hall. anno 1752. 4°. * Parvus libellus, qui cultum Ifatidis Thuringiacæ describit, & pilarum fabricationem, & ad tingendos pannos usum, ad rem ipsam præsentem expressus. Laudes etiam nuperorum meruit.

§. CCXC. Joh. Rhellicanus.

Joh. RHELLICANI Bernensis Professoris, *Stokhornias*, poëma nempe, in quo iter anno 1536. in scopulosum, neque facilem, montem susceptum describitur. Orchidem *nigram* hic primum dictam credo, Gentianam etiam indicat. Prodiit & ipse libellus cum GESNERI *Monte Frædo* *, & in T. I. *hist. natur. helv.* a SCHEUCHZERO anno 1716. 4°. *

MICHEL de NOSTRADAME *recette & maniere de faire divers fardeniens & diverses confitures* Lyon 1555. 16°. D'ETR.

§. CCXCI. Andreas Thevet.

Andreas THEVET Monachus, Americam meridionalem cum Equite de VILLEGAGNON adiit, & ejus regionis, quæ nunc Brasilia vocatur, descriptionem dedit cum titulo *Les singularités de la France antarctique, autrement nommée Amérique* Paris. anno 1554. 4°. SEGUIER. Antverp. anno 1558. 8°. * & Italice *Istoria della India America* Venet. anno 1584. 8°. Insulas varias etiam *Cepitis viridis* adiit. Passim locos veterum male adfuit ad novi orbis arbores, & de pluribus regionibus sermonem facit, quas ipse non vidit. Proprias tamen plantarum habet historias & rudes nonnullas icones. Orisellæ meminit, Guajaci, Sanguinis Draconis, Papayæ, vini palmei, Genipæ, Peti (e), Ahuai, Pacuere, Hiurahe lactei corticis, Mayz, Musæ, & Ligni rubri Brasiliici; aliorum.

In *Cosmographie du Levant* Lyon 1554. 4°. Anvers anno 1558. 8°. * nihil huc pertinet.

EJUSD. *histoire generale des Indes Occidentales & terres neuves* Paris 1584. 8°. BODL. 1587. 8°. plantas etiam indicat.

FRANCISCUS LOPEZ de GOMARA *historia de Mexico* Anvers 1554. 8°. CHIV. habet etiam res naturales.

§. CCXCII. Guil. Rondelet.

Guilielmi RONDELET laudes alibi dicuntur. Rem herbariam utique amavit, & suum nomen cum nonnullis stirpibus conjunctum reliquit. Liber *de ponderibus, & justa quantitate, & proportionione medicamentorum* prodiit Lugduni anno 1563. 8°. * Patavii anno 1555. 8°. In eo quidem potissimum

R r 3

nam artem scribendarum formularum docet. Plantas tamen etiam adigit. Cecum Illius describit, vesiculam ova insectorum continentem, ex quibus papillones prodeunt. Confectionem Alkermes ob lapidem Lazuli & Myrobalarum alvum nonnunquam ducere monet. De Asaro variis dosibus varias excretionem movente mira, & forte vitiosa aliqua, profert.

EJUSDEM *methodus de materia medicinali & compositione medicamentorum* Pat. vii anno 1556. 8°. MERKL. an disert? M.S. in Bibliotheca Regia Parisina exstat n. 7070.

Pharmacopœa RONDELETH passim cum LOBELII similis argumenti opusculis prodit, & Leidæ 1618. fol.

EJUSDEM *de theriaca tractatus cum adversariis LOBELII & cum CORDI dispensatorio* excusus est Leid. anno 1652. 16°. * &c. In eo plantæ ex ordine recensentur, quæ theriacam ingrediuntur.

§. CCXCIII. Varii.

Petri HASSARD de morbo gallico Tractatus Lovanii anno 1554. & in LUISINO. De ligno Indico agit. EJUSD. *comm. in EO. HESSI præcepta tuendæ valetudinis* Francofurti 1568. 8°.

Du GORT *le benefice commun* Rouen anno 1555. 16°. cum figuris ADANSON.

LISSETI BIANCHII, vero nomine SEBASTIANI COLIN medici Pictaviensis, *Declaratio fraudum & errorum apud pharmacopœos commissorum. Accedit EJ. argumenti dialogus J. ANTONII LOBETTI* Francf. 1667. 8°. 1671. 8°. * Priores sunt editiones LISSETI Turini 1553. & Lugduni 1556. 16°. D'ETR. cum titulo *declar. des abus des medicines & des apothicaires* Gallice scriptæ. Latine vertit T. BARTHOLINUS, & præfationem dedit anno 1667. Huc pertinet commutatio medicamentorum perniciosa, cicuta exhibita. Monet aquam absinthii de plantæ suæ viribus nihil habere. Terebinthinam etiam non reperiri; male recipi pro acoro nostram Iridem luteam, quæ frigida sit. Petroselinum nostrum non esse veterum plantam, quæ amarissima fuerit. Germanice prodit cum LODETTO *Entdeckun. der von einigen Apothekern begangenen listigen Fäulseln und Fehler* 1753. 8°.

LOBETTI opus Brixie n. 1569. Italice excusum est. Pharmacopœa penitens fraudes suorum fratrum confitetur. Malum adhiberi Cassia luccum, hinc malos sequi effectus. Tamarindos mangonio componi; mannam adulterari addito helleboro & scammonio &c.

§. CCXCIV. J. Cesar Scaliger.

J. CESAR SCALIGER in ARISTOTELIS libros de plantis commentatus est. Lugduni 1566. fol. * & in THEOPHRASTUM de causis plantarum (c*). IDEM

(c*) p. 30.

IDEM dedit librum XV. *exoticarum exercitationum de subtilitate* Parisi anno 1557. 4°. MAITTE. alii & BURETTE 8°. Francofurti anno 1582. 8°. 1607. 8°. FALC. 1665. 8°. FALC. Leidæ anno 1615. 8°. ASTRUC, & alias editum. Dum CARDANUM refutat, plantas Indicas nuper detectas bene multas describit, etiam raras & novas. Ex Cacao potum fieri, quem dicit refrigerare. Cicutæ funestus effectus per tristes casus confirmat. Balsamo se vulnera aliqua sanasse, dum belli feliciter a se gesti meminit. Bombycum historiam tangit, in libero aere operi suo naventium. Ananas Pinæ nomine describit. LEONICENI discipulus, præceptorem ulciscitur. Arboris vastissimæ, quæ ipsa fuerit ADANSONIA, ad Gambiam fluvium crescentis mentionem facit. De Musa multis agit. Passim errat, ut in Gummi Arabico, quod nostras vult esse, & ex pruno, cerasove detrahi. Tuber vult vidisse, cui adnatum fuerit folium. Ex semine Petroselinæ sibi Alliarum provenisse.

EVILLE de PASSEBREME *le plaisant jardin des receptes ou sont plantés divers arbrisseaux & odorantes fleurs du cru de Philosophie naturelle, cultivés par Medecins experts en philosophie speculative* Lyon 1556. 16°. An huc faciat ignoro.

CHRIST. de MESSIBIGO *arte di coccinare* Venet. 1556. 8°. 1581. 8°.

§. CCXCV. *Varii.*

Jacobus WARVAZIOVINUS *breve & succinctam de gradibus, seu differentiis medicinarum simplicium & compositarum Commentationem* dedit anno 1557. 8°. excusam. MERKL.

T. TUSSE *five hundred points of good husbandry as wel for the champion and the open country as also for the woodland.* Londin. 1557. 4°. 1580. 4°. 1585. 4°. BODL. anno 1590. 1593. 4°. HARLEY. 1600. & cum notis & commentariis Londin. 1744.

EJUSDEM puto esse librum dictum a SEGUIERIO Londini excusum anno 1638. 4°. 1672. 4°. cum titulo *tractatus de agricultura versibus Anglicis.*

Contra BENANCIUM scripsit PIERRE BRAILLET pharmacopola Lyon 1557. *traité concernant la declaration des abus & ignorances des medecins*, Rothomagi anno 1557. 16°. cum ipso LISETTO recusum D'ETREES.

Thomæ FAZELLI *de rebus Siculis* Decades II. Panormi anno 1558. fol. Francofurti anno 1579. & in magno thesauro P. BURMANNI excusæ, hactenus huc spectant, quod in prima Decade multa existunt ad historiam naturalem pertinentia: ut de frumento spontaneo testimonium (f), de vinis Siculis, de Platanis, Palmis, Arundine saccharifera, ejusque cultu, & sacchari coctione.

§. CCXCVI.

(f) L. I. c. I.

§. CCXCVI. *Melchior Guilandinus.*

Melchior GUILANDINUS Borussus (puto vero nomine audiisse WIELAND) per magnas peregrinationes (g) doctior, auspiciis Marci CABALLI per Pakestianam (h), Egyptum (i), Africam (k), Græciam (l), iter fecit; in Indiam etiam paratus (m) vela dare, nisi cum non longe ab oris Sardinie piratæ interceptissent, & triremibus addidissent (n). Ex captivitate Mauritanica rediens est FALLOPII liberalitate (o), & Patavino horto præfectus. ANGILLARÆ ab anno 1561. & FALLOPII ab anno 1564. Successor (p). Eruditus homo, etiam librorum magis reconditorum apprime gnarus, sed qui nunquam didicerit cum re ipsa manere, in alia & alia diffusus: idem cum plurima ipse vidisset, tamen libros suos potius ex veterum lectione concinnavit, & vix ullam, quam viderim, stirpis alicujus historiam edidit, ne papiri quidem, de qua proprio, & justo libro egisset. Asperior (q) ceterum, non in MATTHÆOLUM solum, cui odium perenne dicaverat, sed in optimum etiam GESNERUM, aliosque; audaculus etiam neque absque erroribus (r). Vehemente purgatione ex colica in volvulum se præcipitavit (s), & anno 1589. obiit.

Edidit Basileæ anno 1557. 8°. * unicam ad GESNERUM epistolam, cum GESNERIANA excusam, recusam cum sequentibus, & inter MATTHIOLI *epistolas* L. II. Dulcichinum esse Maniras, Doronicum nostri simile in Oriente nasci, Moly HOMERI Aglaophotin AELIANI esse, & Bataras JOSEPHI: Holoconitin aliam esse a Moly plantam.

De stirpibus aliquot Epistola V. GUILANDINI IV. GESNERI I. Patavii anno 1558. 4°. * Cedrum esse Laricem nostram non bene, etsi ejusdem generis est: Kikajon Ricinum. *De Acantho, aspalatho &c.*

THEON *adversus* MATTHÆOLUM ibid. eodem anno. Asperimus libellus, quo leviora vitia MATTHIOLI perstringit, parum nempe intellectas plantas veterum: erant autem graviora, quæ obijci poterant, plantæ nempe fictitiæ.

De

(g) Anno 1558. Constantinopolin iter parabat *Theon*, p. 176.

(h) Anno 1560. fuit Hierosolymæ *papir*. p. 49.

(i) Nomen in pyramide reliquit P. ALP. I. p. 29.

(k) Naufragium ibi passus *papir*. p. 83.

(l) *Epist.* I. p. 12. &c.

(m) *Papir*. p. 89.

(n) HESSUS p. 70. *Papir*. I. c.

(o) TOMASIN. *Gymnas. Patav.* p. 37. magnam habente de GUILANDINO, ex oriente redituro, expectationem FALLOPIO *basium*. c. 6.

(p) Ibid.

(q) Morosum auduisse, se tamen satis comeni expertum esse CASELIUS *epist. ad GUILANDINUM* p. 117.

(r) Exprobrat ei aliquos WELSCHE *hecatost.* I. obs. 54.

(s) P. ALPIN apud WELSCHE *crat. propr.* p. 409.

De Papyro, id est Commentarius in tria PLINII de Papyro capita. Accessit Hieronymi MERCURIALIS repugnantia, qua pro GALENO strenue pugnat, & GUILANDINI sententia in GALENUM pronuntiata adfertio Venetiis anno 1572. 4°. * Magnæ eruditionis, historicæ, classicæ, medicæ, hic specimina Auctor dedit, ad rem herbariam vix quidquam contulit, neque celebrem plantam descripsit, quam in Ægypto viderat. Variam utilitatem hujus arundinis describit, modumque, ut ex involucris detractis & conglutinatis charta scriptoria a veteribus præparata fuerit. Contra VARRONEM ostendit, ante ALEXANDRUM Ægyptios eam artem exercuisse. Intercedunt Episodæ variæ, ut de Cedro, quam nunc in Libano visam noster separat a Junipero, quæ Cedrus erat DIOSCORIDIS. Negat eundem DIOSCORIDEM libros quinque de materie medica & librum de venenis scripsisse. De Chamæleonte, de Sparto triplici, hispanico, orientali, flore luteo pisi, Italice Genista, de veneno pharico, Verbena &c.

In quibusdam unguentis GALENUM errasse scripserat GUILANDINUS. Defendit MERCURIALIS, & locum ATHENÆI emendat. Iterum & fatis acriter respondet GUILANDINUS.

Hunc libellum omisit, de Papyro vero, quæ GUILANDINUS dederat, recudit Typographus Laufannensis, cum titulo *In C. PLINII capita aliquot Commentarius* anno 1576. 4°. * Recudit etiam Ambergæ Henricus SALMUTH anno 1613. 8°. BURETTE. FALC.

Non erraveris, si GUILANDINO tribueris Pauli HESSI defensionem XX. problematum MELCHIORIS GUILANDINI, adversus qua P. A. MATTHÆOLUS scripsit Patavii anno 1562. 8°. * Nam vix alius, nisi qui (t) Orientem adisset, novisset nihil Damasci notius esse serapiis de Ribes (u) & Amirbaris, quorum illud ex planta peculiari montium Palæstinæ & Arabiæ, hoc ex uva crispa paretur. Agitur autem de plantis quibusdam veterum conjungendis, aut separandis, & vix quidquam publice utile ex ea lite in rem herbariam redundavit. Injustus cæterum est GUILANDINUS in Sabina, inque Junipero, & in Cedro, ubi non vult *οσμυδης* verti odoratum.

SYNONYMA plantarum posthuma prodierunt, J. Georgio SCHENCKIO curante, Francofurti anno 1608. 8°. *. Dictionarium est, in quo nomina latina, etiam moderna, cum Græcis conciliantur, Pinacis quoddam quasi initium. Cedros hic quatuor facit, duas magnas, duas parvas, quarum altera in Moravia nascatur. Passim errat. Quis enim credat, desiderio Celtidis Ulyssis socios voluisse patria deserta in Africa manere?

S. CCXCVII.

(t) Hæssus quidem per universam Europam ob conquirendas plantas itinera fererat MATTHIOLUS p. 380.

(u) p. 57.

§. CCXCVII. *Varii.*

Henrici SCHMIDT Herbarium Danicum Hafniæ anno 1557. 4°. 1598. 8°.
BARTHOLINUS (x).

J. FRID. ARMAE *de venenis* 1557. 8°.

JUAN JARAVA *historia de las Yervas sacada de Dioscorides Anazarbes*
Amberes 1557. fol. (y).

Opera nova nella quale si ritrova molti secreti da altissimi d'Exc. Medici
Padova 1557. 8°.

HANS STADENS *Beschreibung der Tubbinimbas in America cum præfatione*
DRYANDRI Maiburg 1557. fol. 2. vol. & in de BRY. coll.

§. CCXCVIII. *Job. Fernelius.*

Johannes FERNELIUS, Ambianus, anno 1558. vitam reliquit.

Ejus therap. L. IV. ad VII. sunt materie medicæ. Quartus generalia tradit de viribus medicamentorum, ad morem veterum, & de destillatione, elixatione, aliis formulis. In L. V. herbarum secundum classes suarum virium dispositæ sic l. VI. In L. VII. medicamenta composita, cum G. PLANTII minime inutilibus adnotationibus. De oxymelle pharmacopolarum conqueritur, & syrupos acetosos præfert. Syrupi capillorum veneris dat formulam, absque aqua florum aurantium. Syrupum de althea pro novo describit. Recte CORDUM vitriolum ultimum ex theriaca perscripsisse. Hæc primum anno 1567. fol. prodierunt.

Pharmacia cum PLANTII scholiis prodit Hanoviae 1605. 8°. OSB. PLATN.

In Libro *de lue venerea* Antverp. anno 1579. 8°. * Guajaco huic malo vult mederi, rejecto hydrargyro.

Librum *Experimenta medicamentorum facile parabilium* continentem Francosurti anno 1570. 8°. editum MERKLINUS habet.

§. CCXCIX. *Lommius. Palmarius.*

Jodoci LOMMI *de sanitate tuenda in Celsus commentarii* Lovanii anno 1558. 8°. MERKL. Leidæ anno 1724. 8°. * &c. aliqua continent ad medicamenta alvum ducentia, ad alia, ad panem, poma, cibosque alios.

Julianus

(x) Cist. p. 639.

(y) Conf. p. 82.

Julianus PALMARIUS de vino & Pomaceo Paris. anno 1558. 8°. *ASTRUC.* anno 1588. 8°. *BURETTE.* *Gallice traite du vin & du Cidre* Caen anno 1589. 8°. *FALCONET.*

J. HOFMAN Forchemienfis de vino ejusque partibus differentiis veroque usu Lipsiæ 1558. 4°.

DOM. FR. ALVARET & AND. a CORSAL histoire & description de l'Ethiopie Anvers 1558. 8°. *CHION.*

WILL. BULLEYN gouvernement of health London 1558. 8°.

Lodovici TARTAGLINI la prima parte dell' Erbolario Firenze anno 1558. 12°. *SEGUIER.*

§. CCC. J. A. Cortusus.

J. Antonius CORTUSUS, Præfectus horti Patavini, nihil quidem scripsit, cæterum insignia itinera perfecit, & ex ipsa Syria (z) femina & plantas ad amicos misit, liberalis & in communicandis plantis comis. *GUILANDINO* successit in horto Patavino, eique ad anno 1593. præfuit, & possis ad eum referre catalogum plantarum horti Patavini, qualis fuit anno 1591. editum a *J. G. SCHENKIO*. Ad *MATTHIOLUM* plantas misit (a), qui *CORTUSÆ* nomen plantæ propriæ imposuit (b). A *LOBELIO* passim falsè exceptus fuit (c).

§. CCCI. B. Maranta.

Bartholomæus MARANTA Venusinus, *FALLOPII* amicus, *LUCE GHINI* discipulus, suo tempore pro oraculo botanicorum habitus, hortum alebat, femina communicabat.

Ejus exstant *methodi cognoscendorum simplicium* L. III. Venetiis anno 1559. 4°. * (d). *DIOSCORIDIS* magnus admirator, ejus placita accurate tenebat. Sed etiam naturam consuluit, Garganum montem, & vicinam regionem adiit. Interspergit aliquas suas adnotationes, de Cytiso, Lonchitide, utroque Chamæleonte. Errores aliquos veterum refutavit (e). Folia pro loci natalis diversitate, magnitudine, & numero ludere non ignoravit, neque alias plantarum varietates, gallasque, & rosas proliferas. Invenit Ocymoides minus. Tuberâ nigra, Asphodeli genera tria nota habuit, Ranunculos decem, Orchides viginti, Tithymalos duodecim, quinque præter priores Gerania.

S s 2

Ejus-

(z) Androsacem *MATTHIOL.* p. 893.

(a) p. 349.

(b) L. 4.

(c) *Advers.*

(d) Ex literis ad *VICTORIVM*,

(e) p. 54.

EJUSDEM *Della Theriaca e del Mithridatio* Venet. anno 1571. 4°. TOPP. anno 1572. 4°. FALC. Latine versus libellus a *Joachimo CAMERARIO* & *Francofurti* anno 1576. 8°. editus. FALC.

§. CCCII. *Varii. Dany.*

Kochbuch von allerley Speisen, auch wie man Latwergen und Zucker machen könne Augspurg 1559. 4°.

CÆLIUS CURIO circa hæc tempora scripsit *uicis encomium*.

Claude VALGELAS *Commentaire de la conservation de la santé* Lyon anno 1559. 4°.

Antidotarium ex optimis auctoribus collectum & castigatum, in quo *simplicia* quædam medicamenta declarantur, *succedanea* continentur. Venet. anno 1559. 8°. GUNZ.

Giuseppe FALCONE *Placentini* *La nuova vaga e dilettevole villa* Brescia anno 1559. 8°. FALC. quam editionem non exspectassem, cum CAMILLUM TARELLI citet: tum Venet. anno 1601. 8°. * THUAN. 1603. 8°. * 1612. 12°. SEGUIER. *Compilatio*, etsi auctor se *sexagenarium* esse dicit, & omnis rei rusticæ peritum. Non magna pars hujus *Villæ* ad rem herbariam pertinet: ad arbores potissimum fructiferas. In oxyacantham *mespilos* inoculare jubet, & aliqua poma & pira. Inde de aratione: improbat suorum morem, qui quotannis agrum conferunt: laudat Neapolitanos, qui duorum annorum quietem terræ concedunt. Fungos plusculos describit, fabulosa arcana habet, fere ut *Geoponici*. De animalibus cortinis & feris; etiam de venatione, & mulomedicina agit, humanisque etiam morbis formulas medicas opponit.

GIACOMO LANTER *della Oeconomia* tr. Venez. 1560. 8°. ZOCH.

Quatre traités d'agriculture. Primo deux traités d'agriculture de planter, d'aracher labourer semer & amander les arbres sauvages, maniere d'enter planter & nourir arbres & Jardins Paris 1560. 8°. VERDIER. Deinde libellus par *Gorgole de CORNE*, par F. DANY, denique par *Nic. du MESNIL* *l'art d'enter planter & cultiver les Jardins* Paris anno 1560. 8°. FALC.

EJUSDEM *Francisci DANY* *L'art de semer, & faire pépinière de Sauvageons; enter de toute sorte d'arbres & faire vergiers* Paris anno 1560. 8°. SEGUIER. & auctius *Orleans* anno 1572. 8°. * quod idem opus puto esse *La maniere de semer pepins & faire pepinieres enter planter toutes sortes d'arbres & cultiver pompons cocombres & autres herbes des jardins & marets* Lyon 1581. 16°. BUR. 1618. 12°. absque nomine auctoris: anglie versum a *LEONARDO MACALL* *a book of the art and manner how to plant and graft all sorts of trees, and seed pepins &c.* London 1580. 4°. 1589. 4°. 1596. 4°. TAN-

TANNER p. 517. Monachi opusculum per experimenta natum. Ad Siceram præferri malos non inſtitias; ſerotinos fructus obtineri, ſi præcocem rami in ſerotinum truncum inferueris.

In poſteriori editione addita ſunt artificia ad ſemina colligenda, ſerenda, & plantas inde obtinendas.

Aymar FALCONIUS *de ſecretis agri* Paris anno 1560. 8°. SEGUIER.

Ricettario utiliſſimo Venez. 1560. 12°. ASTR.

§. CCCIII. *Alexius.*

Alexii PEDEMONTANI *de ſecretis* Libri VI. Italice P. I. Venez. 1557. 4°. & 8°. & 1563. 8°. Pars II. 1563. 8°. Pars III. 1563. 8°. totum opus 1573. 8°. Iterum Venez. 1679. 8°. Milano 1559. 8°. Gallice Anvers 1557. 4°. D'ETR. 1561. 8°. RUFF. Lyon 1557. 16°. 1558. 12°. B. THOM. 1572. 8°. Paris 1564. 8°. D'ETR. VERDIER. Rouen 1600. 12°. TREW. Lyon 1639. 1657. 1669. 8°. Germanice *Kunſtbuch von berühmten Arzneyen* vertente WECKERO Baſil. 1571. 8°. 1575. 8°. 1592. 8°. 1593. 8°. 1615. 8°. Belgice *Amſterdam* 1614. 8°. Anglice 1558. 4°. 1579. 4°. Latine vertente J. Jac. WECKERO Baſileæ prodierunt anno 1559. 8°. 1603. 8°. Multa hic ad plantarum medicatarum præparationem, ut ad Hyperici oleum. Liber III. integer ad condituram fructuum ſpectat: varia etiam habet ad vires plantarum tinctorias, & odoratas. Ex eo natus eſt WECKERUS.

TIMOTHEO ROSSELLI *ſomma de ſecreti univerſali in ogni materia* Venez. 1159. 8°. 1575. 8°. BUR. 1619. 8°.

Nomen verum ALEXIO PEDEMONTANO videtur fuiſſe HIERONYMO ROSSELLO, & ſuſpicio eſt neque TIMOTHEUM ab eo differre.

§. CCCIV. *Job. Bruyerinus.*

J. BRUYERINI, SYMPHORIANI CAMPEGII nepotis, Lugdunenſis, *de re cibaria* L. XXII. Perigueux anno 1560. 8°. Francofurti anno 1600. 8°. *, & 1606. 8°. cum titulo *Deipnoſophia* & *Sitologia aucta* ab OTHONE CASMAN. Lego autem in Catalogo BODLEYANO jam a 1537. 4°. Lugduni edidiſſe *Colleſtanea de ſanitatis functionibus, de ſanitate tuenda* & *de curandis morbis* ex AVERRHOE ſumta. Liber noſter ſcriptus eſt circa annum 1530. dum auctor in Aula Franciſci I. vivebat (f). Pertinent huc potiſſimum L. IV. V. & VI. de frugibus

Ss 3

L. VII.

(f) Dedic. ad Cancellarium de l'HOPITAL, & L. XXII, c. 23.

L. VII. de leguminibus. I. VIII. de oleribus. L. IX. de radicibus. L. X. de condimentis. L. XI. de fructibus. Auctor singula alimenta singulis capitibus dicit, collectis veterum sententiis, comparatis moribus, locis natalibus, artificibus Gallorum, & suis nonnunquam cum additamentis. Non ingratum lectu opus, neque inutile.

Dominici REULIN de recto cibariorum ordine salubrique usu Bourdeaux anno 1560. VERDIER.

§. CCCV. A. Mizauld.

Antonii MIZALD (MIZALDI), Monluciani, Astrologi & Almanachorum auctoris, Secretorum agri Enchiridion Hortorum curam, auxilia, secreta & modica presidia L. III. complectens Paris. anno 1560. 8°. * 1565. 8°. 1575. 8°. MAITT. Gallice *Epitome de la maison rustique* par Villefranche 1605. 8°. Compilatio ex Græcis Geoponicis potissimum, aliisque veterum monumentis, absque selectu facta, ut fidem nullam tribuere possis. Codicem habebat Geoponicorum a nostris diversum, etiam capitum titulis. Libro I. secreta tradit ad avertendas hortorum calamitates. L. II. Olera & coronarias plantas. Liber III. Poma. Violam tricolorem curiosius describit.

Nonne eadem sunt *herbarum Secreta cultus & auxilia rerum variarum* Paris 1575. 8°. MAITT.

De hortensium arborum insitione & dendranatome Lutetiæ anno 1560. 8°. *. Ex Geoponicis, Georgicis, CRESCENTIO. Dendranatome quatuor est paginarum.

Nova (g) artificia comparandorum fructuum, olerum, radicum, uvarum, & methodus componendorum vinorum Lutet. anno 1565. 8°. * & 1564. 8°. quæ editiones non videntur differre, tum 1575. 8°. ASTRUC. (h). Coloniz anno 1577. 8°. Artificia, quibus arbores emendentur, meliorum fructuum reddantur feraces, medicatis viribus impregnentur. Vina medicata varia, etiam ex Guajaco & Senna. Germanice vertente *Georgio* STENISCH Basil. anno 1616. 12°. SEGUIER.

Alexikepus, seu auxiliaris hortus ex temperamento morborum remedia ex singulorum viridariis comparanda proponens Lutet. anno 1560. 8°. BURETTE. anno 1565. 8°. * anno 1564. 8°. SEGUIER. Coloniz anno 1576. 8°. *. Gallice *le Jardin medicinal* traduit par ANDRE CAHLE Paris 1578. 8°. Germanice *Arztgarten* Basil. 8°. Vires medicatæ plantarum & fructuum collatiz.

Opusculum

(g) Privilegium est anni 1562.

(h) Titulus hic *artificiosa methodus* &c. MAITT.

Opusculum de Sena Paris anno 1572. 8°. * 1574. 8°. 1607. 8°. PLIN. & cum *Medico caritate pleno* GUIBERTI Paris anno 1649. 8°. exiguus libellus & compilatitius. Coluteam a Senna separat.

Historia hortensium, quatuor opusculis contenta Colon. anno 1577. 8°. * continet hortensia primo loco dicta, & libellum de *insitione*, tum *dendranatomen*, & de *Sena libellum*, & opuscula DIOCLIS & ARNALDI de VILLANOVA de diæta.

Opera priora Gallice versa per *Andream de la CAILLE* anno 1578. 8°. iterumque *Le Jardinage d'Antoine MIZAULD*, & comme il faut enter les arbres. *Jardin medicinal du même* par VILLEFRANCHE anno 1585. 8°. SEGUIER.

Memorabilium utilium & jucundorum centuriæ IX. Lutetiæ anno 1566. 8°. BURETTE. anno 1567. 8°. 1574. 16°. SEGUIER. Francof. 1589. 16°. 1592. 16°. & omnino *Centuriæ duodecim* Noriberg. 1682. 12°. cum titulo MIZALDI redivivi &c. Germanice *Neunhundert Gedächtniß-würdige Geheimniß* Basil. 1574. 4°. vertente GEORGIO HANTSCH & 1615. 8°. Nonne id fuerit *One thousand notable things* London 1586. 4°. OSB.

Sylvula rerum variarum Sympathias & Antipathias complectens Francof. 1592. 4°. forte huc etiam spectaverit.

§. CCCVI. G. Tatti. Alii.

Giovanni TATTI (i) della agricoltura L. V. Venetiis anno 1560. 4°. cum figuris BURETTE. anno 1561. 4°. ADANSON. anno 1660. 4°. SEGUIER.

La singulare dottrina di Donsenico ROMOLI soprannominato Panonto de i condimenti de tutte le viande Venez. anno 1560. 8°.

Benedicti CURTII SYMPHORIANI hortorum libri XXX. Lugduni anno 1560. fol. Canonicus, vir eruditus, collectanea videtur dedisse (k).

Costanzo LANDI Lettera sopra un Pino Milano anno 1560. 8°. FALC.

JOHANNES GORRÆUS, eruditus medicus, NICANDRUM latine reddidit.

EJUSDEM *definitiones* Parisiis anno 1564. fol. Francof. anno 1578. fol. * editæ, herbas etiam veterum describunt, etli is non fuit auctori scopus.

§. CCCVII.

(i) ADANSON Torti.

(k) Confer récenfionem BOERNERI *relat.* p. 175.

§. CCCVII. J. B. Porta.

J. Baptiste PORTÆ Neapolitani, *Magia naturalis, seu de miraculis rerum naturalium* L. IV. Antverpiæ (1) anno 1560. 8°. D'ETR. ASTRUC. 1564. 8°. OsB. Colon. 1562. 12°. THOMAS. Lugduni 1561. 16°. D'ETR. Libri XX. Neapoli anno 1569. fol. LIND. 1589. fol. THOM. 1678. 4°. Francofurti anno 1591. 8°. NEAUME. 1597. 4°. 1607. 8°. NEAUME. 1691. 8°. Hanoviae anno 1644. 8°. MERKL. Leidæ anno 1644. 16°. * 1652. 12°. MERKL. Rothomagi anno 1601. 8°. & 1650. 8°. ASTRUC. Amstelodami anno 1664. 12°. MERKL.

Gallice *la magie naturelle* Lyon 1571. 8°. & 16°.

Anglice London 1659. fol. OsB.

Germanice Nürnberg 1680. 8°. 1713. 4°. 1715. 4°. vertente G. PEGANIO.

Italice Venet. 1560. 8°. B. THOMAS. 1572. 8°. Ib. Napoli 1678. 4°. cum inedita *chirofifononia*.

Primi libri IV. scripti sunt a juvene annorum non supra quindecim, reliquos paulo maturior addidit (m). Peregrinatus est, libros legit plurimos, aluit domi Academiam. Miracula rerum congerit, bona, & propria varia, mista multis malis, compilatis, nullam fidem merentibus. Pertinet ad rem nostram Liber III. de novis plantis producendis: id putat auctor fieri posse, siquidem terra ex imis puteis effossa, & foli exposta, varia herbarum genera dedit. Artificia hic reperies Geoponicorum, ut figuram, colores, saporos plantarum & fructuum mutare liceat. Lætamine aucto colores intendi, dilui diminuto. Porro Liber IV. est *Oeconomicorum*, quibus rei familiaris compendium fiat, fructus rectius servantur. Panificia hic ex aliis & insolitis plantis coqui docentur, ut ex Ari radice, Cucurbita; tum vina varia, & olea. Hic ex femine Sanguinarie arboris oleum discas fieri, filum ex Sparto. Hic etiam super lampadem ova excludere noster docet, sæpe expertus. In L. VIII. de portentosis medelis, vires medicas plantarum reperias, viresque dementantes Belladonnae.

Phytognomonica VIII. libris contenta Neapoli anno 1588. fol. * Francofurti anno 1591. 8°. * 1608. 8°. Rothomagi anno 1650. 8°. ASTRUC. BURETTE. Similitudines plantarum cum animalibus, & eorum partibus quaerit auctor, & iconibus exprimit, & inde deducit vires, quibus putat earum partum morbis mederi. Videas hic comparatam cum papillione pisi florem. Singularim persequitur vires plantarum secundum solum differentes, in quo nascuntur. Plantas figura similes viribus putat convenire. Luteum succum ad bilem flavam valere, viridem ad pralinam, atras plantas ad atram bilem, rubras vulnerarias

(1) Bibliothecæ THOMASIANÆ editor suscipiatur, jam ante hanc editionem aliam Neapolitanam produsse.

(m) Præf.

nerarias esse, vesicarias ad vesicæ mala valere. Ingeniose, etsi non ubique vere.

Villa pars, quæ *Pomarium* & *Olivetum* Neapoli anno 1583. 4°. SEGUIER. aut 1584. 4°. *Libri villa* XII. Francofurti 1592. 4°. * in quibus sylva, arborum cultus, Pomarium, Olivetum, Vinca, Arbustum, Hortus, Seges, Pratum. Collecta invenias fere, quæ veteres habent, adspersa, non plurima, ab ipso auctore adnotata. Totam autem penum plantarum quoque modo utilium & vulgo notarum habet. Fungos satis numerosos describit. Editio vitiosa est.

§. CCCVIII. A. Turnebus. L. Ghinus.

Adriani TURNEBI viri undique eruditissimi libellus *de vino* Paris anno 1600. 8°. excusus BURETTE, & in operibus Francofurti anno 1600. fol. editis, in Tomo III. Helmstadii seorsim anno 1603. 4°. SEGUIER. anno 1619. 4°. SEGUIER. 1658. 4°. * Declamatio in vini noxias facultates. Obiit anno 1565.

Luce GHINI horti Bononiensis, inde Pisani, Præfecti, nullum opus prodit (n). Multa tamen ad amicos misit, & ejus M.S. lectiones *Ovidius* MONTALBANUS habuit inter libros. *Itinerum* relationem, & M.S. de simplicibus medicamentis citat TARGIONIUS *Corograf. Tosc.*

Francisci SANSOVINI *della materia medicinale* Libri IV. *Il primo e secundo e detto l'Erbolario* Venez. anno 1561. 4°. 1562. 4°. RAST. SEGUIER. anno 1556. 24°. cum figuris ADANSON.

Antidotarium Florentinum, seu *de exacta componendorum, miscendorumque medicamentorum ratione* L. III. Antverpiæ anno 1561. 8°. vertente CLUSIO. Riv.

§. CCCIX. Anguillara.

Luigi ANGUILLARA, Simplicista Reipublicæ Venetæ in studio Patavino, Constantini RODIOTÆ Cretensis discipulus (o), reliquit librum *Simplici* Vinegia anno 1561. 4°. SEGUIER. 1561. 8°. * editum a *Johanne* MARINELLO. Latine a C. BAUHINO conversus prodit idem Basileæ anno 1593. 8°. SEGUIER. Primus hic inter Italos & plurimas ad conquirendas plantas excursiones molitus est, & quæ ipse viderat, ea cum veterum reliquiis contulit, botanices in hac gente hætenus facile princeps. Adiverat Cyprum (p), Cretam (q), Græciam (r)
Turcis

(n) Bibliothec.

(o) p. 120.

(p) p. 219.

(q) p. 67. 89. 143.

(r) p. 179.

subjectam, Illyricum (s), Italiam (t) universam, Helvetiam (u) transalpinam, Massiliam.

Quatuordecim cæterum sunt *parere*, seu Epistolæ, ab anno 1539. (v) per viginti & ultra annos datæ. Plantas DIOSCORIDIS nominat, cuique suam plantam a se visam assignat, cum loco natali, & descriptione vix ulla, ut vix adgnosceres, nisi C. BAUHINUS lucem accenderet. Neque tamen ubique definit, est ubi sapienter dubitat. DIOSCORIDIS codicem passim emendat & perficit (y). MATTHIOLEUM, sed humaniter, corrigit, tum L. GHINUM. In Aconito & MATTHIOLEUM errare pronuntiat (z) & GESNERUM. Eximius auctor, si quæ recte viderat, paulo fufius docuisset.

§. CCCX. *Varii.*

JOHN HOLLIBUSCH *the homish apotivary* Collen. anno 1561. ex germanico versus. BODL.

ABRAHAM WERNER *Orat. de confectiõne cerevisiæ* Witteberg. 1561. sed 1567. 8°. habet BURCKART.

ISABELLA CORTESE *secreti minerali medicinali, artificiosi ed alchimici* Venez. 1561. 8°. BUR. 1565. 8°. d'ETR. Germanice Hamburg. 1592. 8°. TREW.

MICHAEL d'USSEAU *embridion ou manuel des myropoles* Lyon 1561. 4°. 1613. 8°. UFF.

ANDREAS MARINI *in Mesuen* Venet. 1561. fol. &c.

S. E. S. X. vertit ex Italice (ALEXIUM forte PEDEM.) *Recueil de plusieurs secrets tres utiles tant pour l'ornement, que pour la santé du corps humain, tiré des plus excellens auteurs Grecs & latins: — tr. des destillations — d'eaux imperiales d'Ange, de Nasse &c.* Paris 1561. 8°. VERD.

§. CCCXL B. Aretius. *Alii Gesneri Amici.*

Benedicti ARETII, Theologi Bernensis, STOKHORNII & NESSI *stirpium brevis descriptio* Argentorati anno 1561. fol. *, cum GESNERI hortis Germaniæ. Plantæ alpinæ non minimo numero hic dicuntur, Gentiana Asclepiadis folio, Gentiana hippion, & quæ faucibus est lanuginosis, Muttellina, Delphi-

(s) p. 165. 175. 179. 191. 241. 278. 281. &c.

(t) p. 124. 143. 175. 193. 230. 281.

(u) Montem Generosum p. 259.

(x) p. 302.

(y) p. 28. de Baccharide.

(z) p. 272.

Delphinium Aconiti folio, Primula alpina uniflora, Cirsium ferox, Amelanchier, & pulcherrimum Eryngiorum. Ab eo viro solo se in botanicis aliqua discere GESNERUS proficitur (a).

Johannis FABRICII Curienſis V. D. Miniſtri plantæ montis *Galanda*, ut Lunaria, Rhaponticum, paucæ aliæ, cum iisdem *hortis* Germaniæ prodierunt.

Caspar COLLINUS Seduni plantas legit, inter quas Thora, & GESNERO miſit, ante annum 1561. mortuus (b).

Chriſtophorus PIPERINUS V. D. Miniſter in agri Bernenſis pago paſſim aliqua ad GESNERUM miſit, ejusque notulas poſſideo M.S. in quibus Simmiæ vallis plantæ & foſſilia recensentur.

Johannes KENTMANNUS, Torgeniſis, plantas in Saxonia legit, earumque icones cum GESNERO communicavit, quas fere ſexcentas (c) paraverat. Minus quam GESNERIANÆ accuratæ quidem erant, neque ipſe botanici argumenti aliqua edidit, præter epiſtolas cum GESNERO mutuas, quas diximus.

§. CCCXII. Varii.

Anatii FOESII (de FOES) *pharmacopœa medicamentorum omnium, quæ in officiis exſtant ex antiquorum præſcripto* Baſileæ anno 1561. 8°. RIV.

EJUSD. *Oeconomia HIPPOCRATICA* Francofurti 1588. 4°. eſt dictionarium, in quo vires etiam herbarum medicæ explicantur.

Cæſaris ODONIS, quo ſocio ANGUILLARA magnam partem Italiæ percurrit, Theophraſti de plantis ſparſas ſententiæ in continuam ſeriem ad propria capita digeſtas dedit Bononiæ anno 1556. 4°. Non vidi.

Una prodiit *diſputatio 2. de Rhabarbaro* BODL.

Antonii SNEEBERGER *Catalogus medicamentorum ſimplicium peſtilentiæ veneno adverſantium* Tiguri anno 1562. 8°. auctus a LEONARDO de BRA Leeuwarden anno 1616. 8°. RIV. quem vide.

§. CCCXIII. Ant. Donatus ab Altomari.

Antonii Donati ab ALTOMARI *de Manna differentiis & viribus* Venetiis anno 1562. 4°. *. Cum Marinus SPINELLI Archiater regium edictum obtinuiſſet, quo ſola de foliis ſtillans Manna in medicinam admittebatur, idque edictum Calabris, Mannam de cortice educentibus, valde moleſtum eſſet, D. Amibal BRIGANTI in diſcrimina utriusque Mannæ inquiſivit (d); & invenit,

T t 2

utram-

(a) *Epist.* II. p. 186.

(b) *Præf.* ad *CORDUM*.

(c) *Epist.* p. 24.

(d) *Toppi Bibl. Napol.* p. 20.

utramque perinde ad scopum medicatum valere. Hujus hominis codicem M.S. nactus DONATUS, non satis quidem candide professus est, per quem professisset, ceterum bonum dedit libellum. Mannam rorem non esse ostendit, & ex sola Fraxino Ornove obtineri, & esse succum, qui de istis arboribus, sed neque omnibus, quotannis exsudet, & ad solem cogatur, de iisdem fere vesiculis, quæ de cortice efflorescant. Eas albo & tenui humore repleri, qui sensim ab æstu spilletur. Ex ramis sponte fere ad radicem foliorum defluere, & ex foliis, de Fraxino quidem. Ex Ornīs, quæ duriores sint, per illata vulnera obtineri. Utramque Mannam bonam esse, & se utraque cum salutari eventu usum esse, & alios medicos. Optimam equidem esse, quæ spontanea in foliis legatur, inde quæ de caudicibus, tunc quæ ex primis incisio-nibus; non ideo malam, quæ post aliquot dies in vulneribus adpareat. Sed neque eam pessimam esse, quam igne excoquant. Melleum rorem ubique etiam in lapidibus reperiri, cum ad solem liquari & evanescere.

Ejus de vinaceorum natura & usu Neap. 1562. 4°. TREW.

Opera omnia prodierunt Lugduni 1586. fol.

GIOV. MARINELLO *ornamento delle donne* Venez. 1562. fol. Cosmeticum librum vertit J. LIEUBAUT.

La maniere de semer & faire pepinieres de sauvageaux Paris 1562. 12°. HANSVATER. Puto DANY libellum esse p. 324.

Eigentliche Abbildung des wunderschoenen Weizenstocks von 72. Halmen aus einem einzigen Würzlein Strasburg anno 1563. SCHEUCHZER.

Plantarum arborum fructuum & herbarum effigies Francofurti 1562. 4°.

Della materia medicinale L. IV. Venet. 1562. 4°. B. THOMAS. cum fig. plantar.

§. CCCXIV. G. ab ORTA.

GARCIE ab ORTA medici proregis Indiæ *Coloquios das simples y drogass he confus medicinais da India* Goa anno 1563. 4°. CAT. THUAN. Rejectis inutilibus CLUSIUS hunc librum in compendium contraxit, cum titulo *Aromaticum & simplicium aliquot medicamentorum apud Indos nascentium historie* L. II. & edidit Antverpiæ anno 1567. 8°. * anno 1574. 8°. VORST. anno 1579. 8°. * 1580. 8°. anno 1593. 8°. * & inter *exotica* sua. Italice vertit ANNIBAL BRIGANTI Venetiis anno 1582. 8°. FALC. & anno 1605. 8°. 1616. 8°. Gallice COLIN. Lyon 1619. 2. Vol. cum MONARDO & COSTA. Plantas suas GARCIE ab ORTA Goæ viderat & in R. Decan, inque Bombay prædium hortorum habuerat, in quo plantas rariores alebat (c), non ignarus Arabum. Descriptas plantas medicatas & edules Indiæ citerioris, vel ex hominum gna-
rorum

rorum relatione, vel ad vifas earum plantarum partes: neque enim botanicam descriptionem ullam dedit, contentus eas ftirpes cum Arabum monumentis comparare, viresque indicare & facultates. Primus tamen glaciem fregit, ipfamque naturam vidit. Notas a CLUSIO adjectas, & a J. BONTIO, alias dicemus.

In *Bibliotheca Regia Parifina* Sacchari Indici hiftoriam ex C. a COSTÆ & Garc. ab ORTA fcriptis concinnatam, cum J. ELICHMANNI notulis ad eam hiftoriam, & opusculum de molis Saccharinis exftat n. 6840.

§. CCCXV. *Nic. Monardes.*

Nicolai MONARDES Medici Hifpalenfis *De fecunda vena in pleuritide; EJUSDEM de rofa & partibus ejus; de fucci rofarum temperatura; de malis citriis, aurantiis ac limoniis libelli* Antverpiæ anno 1564. 8°. De venæ incifione alibi. Rosas Damascenas a 30. retro annis innotuiffe; Perficas inter benedictas (purgantes antidotos) omnibus præferri. Citrum poma ferentem differre a Citro, ex cujus ligno Veteres menfas fabricabant.

Ejus *Tratado del efecto de varias yervas* Hifpali anno 1571. 8°. NIC. ANT. anno 1580. 4°. BURETTE. FALC. Italice vertit *Annibal* BRIGANTI Venetiis anno 1576. 4°. Gallice COLIN Lyon anno 1619. 8°.

Inde edidit IDEM *Hiftoria medicinal de la cosas que fe traen de nueftras Indias Occidentales que firven en medicina* II. part. *de la piedra Bezoar &c.* Sevilla anno 1569. 4°. 1571. 8°. NIC. ANT. 1574. 4°. CHIV. 1580. 4°. OSMONT. Anglice vertente J. FRAMPTON London 1577. 4°. 1580. 4°. TANNER. p. 297. Ea eft *Hiftoria simplicium medicamentorum ex novo orbe delatorum, quorum in medicina ufus eft*, quam latine convertit, & adnotationibus atque iconibus illustravit Carolus CLUSIUS Antverpiæ anno 1574. 8°. * anno 1579. 8°. 1593. 8°. *, & in collectione operum T. II. Gallice cum ORTA & HUERTA COLINO vertente Lyon 1619. 8°. MONARDES Americam non adiit, fed ab hominibus ex novo Orbe reducibus nova inventa didicit, etiam partes medicatarum plantarum ficcatas accepit. Eas hic recenset, & virtutes medicas adjicit, Copal, Anime, Tacamahacum, Carannam, Liquidambar, Balfamum Peruvianum, Nicotianam, Guajacum, Chinæ radicem, Salfamparillam, Saffafras, Lignum nephriticum, Sanguinem Draconis, Mechoacannam, Capficum, Cevadillam, alia. Addit nonnulla in epiftola Limæ anno 1568. data *Petrus* de OSMÁ y XARAYZEJO. Cæterum MONARDES fuperftitiofus homo fuit, neque botanices peritus. CLUSIUS pulchras aliquas icones adjecit. Tertium librum N. MONARDUS addidit Sevilla anno 1580. 4°. SEGUIER. quem & ipfum CLUSIUS latine vertit Antverpiæ anno 1582. 8°. * 1593. 8°. * & in fuis *exoticis*. Canellam novi orbis, Guajacum, Sapindum, Zingiber Americanum, Manyoc & Dominicanum venenatum, & Peruvianum innoxium, Battatas, Balfamum Tolutanum,

alia minus nota hic reperiās. CLUSIUS aliqua a Francisco Drake accepta adjecit.

EJUSDEM De dos medicinas excellentissimas contra todo veneno la piedra Bezarria la Tercia Escorzonera Sevilla anno 1569. 8°. NIC. A. 1574. 8°. cum l. de ferro, 1611 & citras 1580. 8°. NIC. ANT. Italice 1575. 8°. ANTON : latine De herbe Scorzoneræ excusum inter exotica CLUSII anno 1605. fol. *. Vim scorzoneræ adversus serpentes alexipharmacum laudat.

Habet etiam Cl. SEGUIER Herba Tabaco d'India Genova anno 1578. 8°. & della virtu del Tabacco colle sue operazioni Venez. anno 12°. Gallice versum a Jacobo GOHORRY & Pariliis editum anno 172. 8°. Anglice Lond. anno 1577. 4°. BODL. Redit passim cum Domo rustica J. LIEBAUT.

EJUSD. De l'huile du liquidambar & de ses vertus, extraits de MONARD Lyon du VERDIER.

§. CCCXVI. Varii.

Marci NEVIANI de plantarum viribus poemation Lovan. anno 1563. 8°. SEGUIER.

Alberti LOLLI lode dell' agricultura Ferrara anno 1563. 4°. & inter rustica opuscula CAMERARII.

THOMÆ GALE herbarium continens nomina, icones, proprietates plantarum & chirurgis usitatarum, quod promiserat ap. TANNER p. 304. non videtur proditisse.

LEONHARDI LESSII S. J. hygiasticon s. vera ratio valetudinis bone Antverp. 1563. 8°. UFF. 1614. 8°. 1623. 8°. Anglice 1636. 8°. OSB. Germanice Molsheim 1670. 12°. Rabensperg 12°. 1664. Gallice le vrai regime de vivre Paris 1646. 8°. omnes ap. d'ÉTREES. Dubito num huc faciat.

Gulielmi GRATAROLI de medicina & rei herbarie origine progressu & utilitate, DIOSCORIDIS laudibus, instituto, & docendi modo, cum THEOPHRASTO collatione, defensione ab objectis, & de regula investigandi simplicia; oratio de laude agriculturæ, Dialysis in VIRGILII Georgica: Experimenta multa rei rusticæ & hortensis scriptorum ejus argumenti Catalogus Argentorati 1563. 8°.

FJ. De vini energia & ejus temperatura Basileæ anno 1565. 8°. * Coloniae anno 1571. 8°. SEGUIER.

§. CCCXVII. Levinus Lemnius.

Levinus LEMNII similitudinum, quæ in bibliis ex herbis & arboribus summarum explicatio Antverpiæ anno 1563. 8°. * Lugduni anno 1588. 8°. SEGUIER. anno

anno 1592. 8°. * 1595. 8°. 1596. 12°. BURETTE. Erfordiae anno 1581. 8°. RIV. 1582. 8°. BASS. 1584. 8°. RIV. SEGUIER. Francofurti anno 1591. 12°. RIV. & 1596. 12°. RIV. 1608. 12°. RIV. anno 1616. 16°. SEG. 1626. 12°. RIV. 1627. 16°. ID. Medicus Zeelandus & Zirickseæ natus, plantas recenset, quarum in S. S. mentio fit, addit breves descriptiones, & philologiam non inamœnam, denique nonnunquam proprias aliquas adnotationes.

EJUSDEM *de miraculis occultis naturæ* L. IV. Coloniae anno 1567. 8°. WILLER. 1581. 8°. * Leid. 1666. 12°. Gallice *les occultes merveilles ou secrets de nature* vertente JACOBO GOHORRRY. Germanice vertente & adnotationes addente JACOBO HORST Lipf. 1572. 8°. B. TIG. anno 1574. 8°. VERDIER. Admisceat botanica aliqua de Lauro in Zeelandia nascente, Rhanno, Corallina. Scopus enim ei fere erat laudes patriæ colligere.

EJUSD. *Dendrologiam* video in Bibl. Tigur. editam Francofurti 1591. 12°.

§. CCCXVIII. Ciccarellus. Junius.

Alphonfi CICCARELLI physici de Mævania opusculum *de tuberibus* Patavii anno 1564. 8°. * prodiit. Tuberum esse unicum genus, Spoleti & circa Mævaniam optima nasci. Aliqua de lapide fungifero, quem Socer CICCARELLI Romæ & Neapoli viderit.

Hadriani JUNII, viri doctissimi, *Phallus ex fungorum gerere* Delphis anno 1564. 4°. cum iconibus, a DODONÆO recusatus, tum Leidæ anno 1601. 4°. SEGUIER. & Dordraci anno 1612. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *nomenclator* Parisi. anno 1567. 8°. SEGUIER. Antverpiæ anno 1577. 8°. & alias editus; nomina Græca & latina herbarum & fructuum habet, sæpe cum locis veterum, ut omnino commode adhibeatur.

§. CCCXIX. Varii.

Martini RULAND patris, *medicamenta omnia et synopsis*, &c. cum *medicina practica* Argentorati anno 1564. 8°. 1567. 12°. MERKL, & appendix *de dosibus*, seu *justa quantitate & proportionem medicamentorum compositorum omnium* Argentorati anno 1567. 12°. MERKL.

Wolfgangi de BEMBIS ad Jacobum CARPENTARIUM *super practicam catholicam de proximo typizandam*, in qua, præter syruporum, apozematum & catapotiorum compositionem, nova triplex Hellebori propinandi methodus continetur Romæ anno 1564. 8°. BURETTE.

GIROLAMO GATTESCHI M. S. de agricultura TARGIONIVS recenset *Corograf* p. 101.

Et

Et BARTOLOMÆI CONCINO elegantem sermonem de modo plantandi & custodiendi ib. scriptum circa 1564.

GIROLAMO CALESTANI *offerazioni nel comporre gli antidoti Venez.* 1564. 4°. TH.

De l'utilité & repos d'esprit en l'agriculture & vie solitaire par un Président en Cour Souveraine Paris anno 1565. 8. *. Declamatio historica.

Hujus ævi fuerit TIMOTHEI CAMOTII Tractatus de Tabaco Indico, Italice scriptus, & animadversiones de simplicibus medicinis, cujus codex extat in Bibl. Reg. Parisina n. 6839. tum de theriaca L. II. n. 7088.

Antonii FRACANTIANI Vicentini, de morbo Gallico liber Patavii anno 1564. 4°. Bononiæ anno 1564. 4°. auctus & emendatus Venetiis anno 1565. 8°. MERKL. anno 1574. 8. *. Neminem se nosse sanatum radice China: neque Sarsaparilla; Guajaci lignum nocere, nisi præparetur, & ducere ad phthisin, cæterum præstantissimum esse remedium. Nihil simile Juniperum facere, aut Taxum.

§. CCCXX. B. de Palissy.

Bernard de PALISSY *Abrégé d'Agriculture* Rochelle anno 1564. 4°. Non vidi.

EJUSDEM *Receptes véritables, par lesquelles tous les hommes de la France peuvent apprendre à multiplier leurs trésors* Rochelle anno 1563. 4°. * 1564. 4°. alii. *Le moyen de devenir riche, & la manière d'augmenter ses trésors* Paris anno 1636. 8°. Figulus, sed una chemicus, gnarus artis amasorum parandorum, curiosus, & experimentorum amans. Philosophiam naturalem necessariam esse agricolis. Ut fimus optime colligatur. Cur Acer venas crispet; decapitari idem, & plurimum per id quasi vulnus succum descendere, offendere durius ramorum lignum, detorqueri per lineas obliquas, ita venas crispas nasci, eo uberiores, quo numerosiores sunt rami. Horti pulcherrimi descriptio.

EJUSD. *Discours admirables de la nature des Eaux & fontaines, &c. &c.* De la Marne Paris anno 1580. 8°. * seorsim dictum a SEGUIERO. Aquam congelantem causam esse incrementi & fecunditatis in plantis, & in animalibus. De Margæ & calcis usu in fecundandis agris: ab ea terra natam fertilitatem decennio superesse, non ita, si calce usus fueris; cretam idem non facere. Hanc Margæ utilitatem casui inventam deberi.

§. CCCXXI. E. Alexander.

Francisci ALEXANDRI Vercellensis *Apollo compositorum & simplicium novam suo fulgore irradians* Venetiis anno 1565. fol. * Francofurti anno 1614.

1614. 4°. vel 1613. 4°. PLATN. Dispensatorium est, in quo composita quidem medicamenta enumerantur, cæterum cuique simplicia medicamenta subiunguntur, ex quibus illa coalescunt. Aliquas, sed fere vulgares, plantas habet, lectas in collibus Crepacorianis. Multum verbosarum litium cum MATTHIOLO, AMATO, BRASSAVOLA. Sua fere ex DIOSCORIDE & veteribus collegit.

Bernardi SACCI *Historia Ticinensis* Libri X. Papiæ anno 1565. & in collectione GRÆVIANA. Libri IV. pars spectat ad plantas Lomellinæ utiles, Asparagos, Fungos, Moros, Fœnum, Frumentum, Linum, vinum, Orizani, prata, rigua.

Dispensatorium usuale pro Pharmacopœis Coloniae Colon. 1565. 8°. Non vidi.

§. CCCXXII. Castor Durante.

Castor DURANTE Medicus SIXTI V. de bonitate & vitio alimentorum Pisauri anno 1565. 4°. *. Rom. anno 1585. fol. etiam forma longa Pisauri anno 1594. 4°. MERKL. EJUSD. *Il tesoro della sanità* Venet. 1586. 8°. d'ETR. 1629. 8°. Rom. anno 1632. 8°. FALC. An idem *Hortulus sanitatis, in welchem alle Kräuter kürzlich beschrieben* Petri UFFENBACH. Francofurti 1609. 4°. HOTTON. Versiculi sunt ex FIERA desumpti, cum facultatum enarratione collectitia: forma lexicæ.

EJUSDEM *Herbario nuovo* Rom. anno 1584. SEGUIER. anno 1585. fol. *. Venetiis anno 1602. fol. BODL. anno 1612. fol. 1617. fol. WACHENDORF. 1625. fol. OSB. 1642. fol. SEGUIER. Tatvisii anno 1657. fol. Venetiis anno 1636. 4°. HOTTON. & 1667. 4°. auctus a J. M. FERRO, BURCKART. Rom. anno 1684. fol. nonnullis figuris auctior, & Francofurti anno 1609. 4°. Germanice. anno 1623. 8°. cura Petri UFFENBACH. Hispanice Venetiis anno 1667. fol. Plantæ sunt vulgares, quæ in officinis reperiuntur, cum subiectis exoticis stirpibus ex Christophoro a COSTA, tum iconibus MATTHIOLI minoribus, & fusa facultatum enarratione.

EJUSDEM *Theatrum plantarum, animalium, piscium & petrarum* Venet. anno 1656. MANDOS.

EJUSDEM *Tractatus de usu radices & foliorum Mechoucan* Antverp. anno 1587. 8°. BODL.

EJUSDEM in *Tabacum epigramma* cum EVERARDO Ultrajecti prodit anno 1644. 12°.

§. CCCXXIII. Botallus &c.

Leonardi BOTALLI Astenfis, Medici in Gallia Regii, deinde Wilhelmi I. Nassovici Archiatri, *admonitio Fungi strangulatorii* Lugduni anno 1565. 16°. * &c. Fungi albi.

Uu

albi, acri lacte manantis, in familia integra malignos effectus describit, non quidem funestos, ut tamen vomitus, alvi fluxum, & animi deliquia fecerit.

PHILIPPI MORE *hope of health wherein is contained a goodly regiment of life and the goodly virtues of several herbs* Lond. 1565. 12°.

Nicola SPINDLER *Gewisse Erfahrung allerley Arzneu, samt eigenlicher Contrafaytung aller gemeiner Krauter, Wurzel, Blumen, &c.* Francfurt anno 1566. 8°. Icones exiguae, & descriptiones stirpium vulgarium; ad finem accedunt etiam fossilia & animalia.

THEODORI PLATEANI *new ewig Arzneu-Proben, wie die Krankheiten mit geringen Hausmitteln verheilt werden können* Regiomont. 1566. 4°.

§. CCCXXIV. G. Fallopius.

GASTAR FALLOPIUS, raro exemplo, & in anatome excelluit, & rei herbariae minime ignarus fuit, amicus MARANTÆ, L. GHINI discipulus, MATTHIOLI adjutor (f), ad quem codicem miserit, in quo excerpta erant ex ORIBASIO (g), & ex DIOSCORIDE fragmenta. Ab anno 1551. Patavii simplicium lector fuit (h).

EJUSDEM *de simplicibus medicamentis purgantibus* opus a præceptoris morte edidit Andreas Marc. COLINUS, Fanestris, Venet. anno 1566. 4°. *. Præter multa, *generalia*, quæ ex more seculi præmittit, singula etiam medicamenta purgantia describit, ad clinicos tamen potissimum usus. Cassiæ ligneam partem, quam ipsam pulpam, vehementius alvum movere. Radicibus Elaterii siccis se in hydropse uti. Sennam Florentiæ plurimam coli, & se Italicam, ut recentiore, præferre. Helleborum album vehementissimum esse. Rosarum syrupum cum rore optime parari. Mezereon se non adhibere, sed neque Esulam.

Adjecta est *Epistola de Asparagis* ad MERCURIALEM, data anno 1558. In medicina radicem sylvestris Asparagi debere adhiberi, quæ sit valentior.

EJUSDEM *Opuscula* a Petro AGATHO discipulo edita Patavii anno 1566. 4°. *. Primum est de morbo Gallico, sæpe recusum, etiam Patavii anno 1564. 4°. Venetiis anno 1565. 4°. & iterum Venet. anno 1574. 4°. De Guajaco agit, diverso a ligno sancto. Hujus præcipuam esse in curanda lue venerea potestatem; si haberi nequeat, Guajaci. Coqui cum aquæ duodecuplo ad dimidiam partem & ultra: calide bibi ad 12. uncias in diem, per 30. ad 60. dies. Radicem Chinæ a CAROLO V. non inutiliter adhibitam esse, ad arthritidem cum lue venerea conjunctam. Sudorem vehementer movere. Salsamparillam eandem esse, quæ Smilax aspera: ea topbos osscos celeriter solvi.

De

(f) Præf. ad edit. anno 1554.

(g) MATTHIOL. p. 850.

(h) TOMASIN *Gymnaf. Patav.* p. 98.

De balsamo, (seu Balsamis) judaico, & duobus in America nuper detectis.

De Aspalatho triplici, Indico, Græco etiam in Hetruria nascente, & inodoro, Pisano.

De Santalis, musco arborum, exigua opuscula.

Redeunt ista in operibus omnibus Venetiis anno 1606. fol. * excusis: tum liber *de medicamentis simplicibus*, qui omnino in generalibus versatur: deinde *Commentarii in DIOSCORIDEM*, quos lego etiam seorsim Venetiis anno 1566. 4°. prodiisse. Posthumus liber, verbosior, & fere collectitijs, cum multis tamen in coævos scriptores animadvertionibus: fragmentum cæterum paucorum capitum. Valerianas facit varias, magnam, sylvestrem, montanam, mediam, aquaticam: Utendum esse sylvestri.

De compositione medicamentorum liber potius ad pharmaceuticam pertinet Venetiis anno 1570. 4°. recusus B. THOMAS.

Tribuuntur illustri FALLOPII nomini *secreta diversi e miracolosi* L. III. in quorum priori olea, cerata, unguenta, electaria, pilulæ: in secundo vina medicata describuntur Venez. 1569. 8°. 1578. 8°. 1650. 8°. Germanice Francfurt 1626. 4°. 1715. 4°. aucta.

§. CCCXXV. Rorarius. Calceolarius. - Durastantes.

Nicolai RORARII contradictiones dubia & paradoxa Venet. anno 1566. 4°. * ad vires Cichorii aliaque botanica spectant.

Francisci CALCEOLARII Iter montis Baldi Italice Venetiis anno 1566. 4°. inde cum MATTHIOLI *Epitome* anno 1571. 4°. * & Francofurti anno 1586. 4°. * cum ejus *Epitomes* editione CAMERARIANA. Pharmacopola Veronenfis, L. GHINI discipulus, celebrem rararum stirpium ubertate montem ipse invilit, & brevem dedit censum stirpium, ibi nascentium. Usus esse auxilio J. B. OLIVÆ MONTALBANUS.

Museum Francisci CALCEOLARII junioris a Benediſto CERUTO inceptum, & ab Andrea CHIOCCO perfectum, editum Veronæ anno 1622. fol. B. THUAN. continet Corallia, fructus exoticos rariores. Medicamenta etiam ex Museo CALCEOLARII prodierunt cum BRIGANTI versione MONARDIS Venet. 1616. 8°.

JANI MATTHEI DURASTANTE *De aceti scillitici compositione, congruo usu, de Aloës substantia, quantitate &c.* Venetiis anno 1567. 8°. Giesl. 1614. 12°. Italice Macerata anno 1574. 8°. d'ETREES. FALC. (i)

§. CCCXXVI. J. Wier. Vidus. Luisinus.

JOH. WIER *Observationum rararum* Lib. I. &c. Basileæ anno 1567. 4°. * Amsterdam anno 1651. 12°. * & in *operum* collectione *. Cochleariam describit, bonamque ejus dat iconem. In hydrope Gratiolam laudat.

Ricettario molto necessarii a tutti medici e speziali Firenze 1567. fol. OSM.

JOH. MAPLET *a green forest or natural history wherein may be seen the sovereign virtues of all kinds of Stones and metals, herbes, trees, beasts, fowls, fishes* London 1567. 12°. TANNER. p. 508.

Vidi VIDII Senioris, Florentini, *De tuenda valetudine generatim* L. III. *De tuenda valetudine speciatim* L. VII. *De ratione victus* L. VIII. *De medicamentis* L. VIII. In collectione operum Veneta anni 1611. fol. & Francofurtana anni 1626. fol. anni 1645. fol. & 1667. fol. MERKL.

Hoc anno Venetiis prodit collectio Aloysii LUISINI *de malo venereo*. Eadem H. BOERHAAVII cura recusa habetur. In ea reperitur.

Alexandri FONTANÆ *questio de malo gallico*.

Benedicti RINII *de morbo gallico*.

Prosperi BORGARUCCII *methodus de morbo gallico*. Hi omnes de ligno Guajaco egerant. Hujus etiam viri extat *fabrica degli speciali Venez.* 1567. 4°.

Alex. Trajanus PETRONIUS L. IV. de ligno Guajaco agit, L. V. de Sarsaparilla, & de Chinæ radice.

Georgii DORDONI *annotationes centum in simplicium materie* Papiæ anno 1568. 8°. SEGUIER.

§. CCCXXVII. Camillus Tarellus.

Camilli TARELLI *Ricordo d'agricoltura Venez.* anno 1567. 8°. SEGUIER. Mantua anno 1577. 1622. 8°. 1735. 8°. Trevigi 1601. 8°. * Liber scriptus anno 1567. Prima pars operis fere in eo occupata est, ut oclies arare jubent, quartamque tantum sui agri partem conferere. Exempla adducit, ut ea frequentior aratio felicem successum nacta sit. Altera pars est dictionarium ad agri cultum spectans: Multa in eo superstitiosa & parum firma, ex Veteribus sumta, quibus nimium noster tribuit. Neque credo aut stipulas utiliter accendi, aut quartam pratorum partem. Repetit etiam multa suæ frequentis arationis commoda. Sementim macerare docet in urina fracida, in calce. Parce jubet serere: frequenter farrire, sementim absolvere ante Novembris M. finem. Martio fata cerealia unicum culmum ferre. Trifolium

lium (medicam ut puto) vehementer laudat. Prata jubet in agros convertere, inde in prata reverti, ut nunc in Helvetia solent.

FERD. CASSANII *questiones medicæ de manna viribus* & essentia Neapoli 1567. 4°. TREW.

OLAUS MAGNUS, Gothus, Upsaliæ Archiepiscopus, qui diu Romæ vixit, *Historiam regionum Septentrionalium* Basileæ 1567. fol. edidit, germanice excusam, sæpe etiam latine, ut Rom. 1555. fol. Basil. 1564. fol. Germanice reddidit J. B. FICKLER. In L. XII. aliqua de arboribus septentrionalibus exstant fatis accurata. L. XIII. de borealium agricultura, quam laudat, de toto opere rustico, etiam panificio & cerevisia, de agris quos vocat cimericios &c.

§. CCCXXVIII. *Marc. Donatus. C. Wirsung* &c.

Marcelli DONATI *de Mechoacanna liber*, Mantuæ anno 1568. 4°. * ad practicos usus. Gallice cum titulo *de l'admirable vertu de la racine de Mechoacan proprement nommée Rhaindice* traduit par P. TOLET Lyon 1562. 8°. VERDIER.

Christophori WIRSUNG *Arzneybuch, wie man Wurzeln, Kräuter und andre Stück einsamlen und behalten möge* Heidelberg anno 1568. fol. * 1569. fol. Frankfurt anno 1577. fol. correctum a JAC. THEODORO. Neustatt anno 1582. fol. 1588. fol. TREW. 1592. fol. Mainz 1605. fol. Frankfurt 1619. fol. 1661. fol. Belgice Dordrecht 1593. fol. Posteriores editiones correctæ a P. UFENBACH. Brevis catalogus medicamentorum, & adservandorum modus. Ad finem medicamenti compositi, & simplicium præparationes.

Jacques GREVIN *deux livres des venins* Anvers anno 1568. 4°. * De venenis ex plantarum genere opus collectitium. Versionem NICANDRI diximus. Latine convertit JEREMIAS MARTIUS Antverpiæ 1571. 4°. PLATN.

Le Safran de la Rochefoucault Poitiers anno 1568. 4°.

Hugonis FRIDÆVALLIS Sampaulini *de tuenda sanitate* L. VI. Antverpiæ 1568. 8°. *. In L. II. Plantæ edules ex ordine recensentur, præmissis verticulis; tum L. IV. condimenta. Liber ipse collectitius, potissimum ex veteribus.

§. CCCXXIX. *Petrus Vittori.*

Petri VITTORI *della lode e della coltivazione de ulivi* Florent. anno 1569. 4°. FALC. &c. anno 1574. 4°. d'ETREES. anno 1600. 4°. THUAN.

1622. 4°. 1730. 4°. SEGUIER, & cum notis *Josephi* BIANCHINI Firenze anno 1718. 4°. BURETTE, cum DAVANZATO Florent. anno 1734. 4°.

ANTONII ab AQUILERA *Exposicion sobra las preparaciones de Mefue* Alcalá 1569. 8°. BODL.

EDUARDI FENTON *secreta natura ex variis auctoribus collecta* Lond. 1569. 4°. ex Gallice versa TANNER.

FRANCISCI VALESII, Covarruviani hispani, *notarum ad GALENI de simplicibus medicamentis* L. V. Compluti anno 1569. 8°. Fere generalia continet.

EJUSDEM *de iis, quæ scripta sunt physice in libris sacris, seu de sacra philosophia* Turin 1587. 4°. MEAD. Francofurti anno 1590. 8°. 1618. 8°. MERCLIN. Lugduni anno 1588. 8°. FASÆUS. 1592. 8°. * 1595. 8°. BURETTE. tum anno 1622. 8°. 1652. 8°. *Vulgaria & scholastica.*

EJUSD. *Controversiarum medicarum & philosophicarum* Francofurti anno 1590. fol. * & alias editarum, liber nonus totus fere de plantis agit, tum de medicamentorum in universum facultatibus & agendi modo, tum de nonnullis etiam medicamentis peculiaribus, Aloe, Pyllyio, Coriandro, vino. In libro I. aliqua huc pertinent, omnia ad veterum saporem, neque ex natura nata.

EJUSDEM *tratado de las aguas destiladas pesos e medidas de qui los boticarios deben usar* Madrid 1552. 8°. Nic. ANT.

Ein wunderbarliches Gewächs einer Weizen-Aebre. an welcher 73 andre gewachsen sind in Schwaben Augspurg anno 1569. SCHEUCHZER.

§. CCCXXX. Confortus. Fioravantus.

HIERONYMUS CONFORTUS Brixienſis *de vino mordaci* Brix. anno 1570. 40. BASS.

LEONARDO FIORAVANTI *secreti rationali* Venet. 1571. 8°. 1591. 8°. BUR. 1620. 8°. ASTR. 1680. 8°. ID. Inde natus est I. Capricci *medicinali e compendio dei secreti rationali* Venet. 1629. 8°. 1680. 8°. BUR. *Auszug der Secreten geheimen Künste* L. FIOR. Frankfurt 1624. 8°. B. TIG.

EJ. *Tesoro della vita umana* Venet. 1570. 8°. * 1582. 8°. 1603. 8°. Germanice: *Naturkundi ung und Arznei* Frankfurt 1618. 8°. & alio titulo Darmſtatt 1627. 8°. Anglice *Physical experiments and Secrets* 1652. 40. Vires aliquas

aliquas medicamentorum simplicium minus notas tradit, Pini, Terebinthi, Hellebori, Myrrhæ, Aloës, Betonicæ, &c.

Job. CAJ. viri doctissimi *De canibus Britannicis* &c. — *De rariorum stirpium historia* Londini anno 1570. 12°. 1729. 8°. * & inter BURMANNI poetas minores Leid. 1731. 4°. * Exiguus libellus: de palmite, Ilíce & pisís sponte nascentibus agit.

SCIPIONIS SEBASTIANI COQUILLATI *materia & forma medicamentorum* Lugduni 1570. BODL.

In Laurentii JOUBERT *Erreurs populaires & propos vulgaires touchant la médecine & le regime de la santé* Bourdeaux anno 1570. 8°. anno 1578. 8°. 1580. 8°. &c. editis aliqua huc spectant. In *paradoxis* alicubi tangit rem herbariam ut n. 9. de purgantium medicamentorum modo agendi, expellendo, non adtrahendo.

EJUSD. *Pharmacopœa in qua syrupi, condita, aliaque simplicium medicamentorum præparationes traduntur* Lugduni 1582. fol., & Gallice *la Pharmacopée avec les annotations* de JEAN PAUL ZANGMEISTER Lyon 1581. 8°. BODL. 1579. 8°.

CONRADI HERESBACH J. C. *rei rusticæ libri IV.* Colon. 1570. 8°. 1571. 8°. 1573. 8°. SEG. Spiræ 1594. 8°. FALC. 1595. 8°. SEG. & apud COMMELINOS 1603. 8°. * Liber I. & II. ad rem herbariam faciunt; ex Veteribus collecti. A Georgio MARKHAM Anglice versî prædierunt Londini anni 1577. 4°. 1586. 4°. 1596. 4°. 1631. 4°. SEGUIER. Idem est omnino Barnaby GOOCHE *whole art of husbandry* London anno 1578. 4°. ADANSON. anno 1614. 4°. SEGUIER.

BARTOLOMEO SCAPPI Coqui PII V. *opera nella qual si tratta di diversi vivande* Florent. 1570. 4°. cum icon. 1605. 4°. THUAN. 1643. 4°. d'ETR.

STEPHANI GOURMELENI Scoti, qui chirurgica scripsit, *Pharmacopœa* M.S. est in B. R. Paris. n. 6879.

§. CCCXXXI. Nicol. Winkler. Alii.

Nicolai WINKLER, Forchemii, Halæ Suevorum medici ordinarii, *Chronica herbarum, florum, seminum, fructuum, radicum, succorum, &c.* Augustæ Vindelicorum anno 1571. 4°. *. Germanice Augustæ Vind. anno 1571. 8°. SEGUIER. 1577. 8°. BASSÆUS. DRAUD. *Plantæ vulgares, & secundum menses digestæ, quibus florent, & secundum eos, quibus fructus ferunt, secundum tempora demum, quibus radices oportet effodere.* Discipulus FUCHSII loca natalia habet Würtembergica.

De

De la composition des médicamens, avec un Traité des poids & mesures de médecine, & un autre du bois de l'Esquine. Lyon anno 1571. 16°. 1574. 16°. alii.

Victori TRINCAVELLI de compositione & usu medicamentorum Lib. IV. Venetiis anno 1571. 8°. *VATER.* Basileæ anno 1571. 8°. *MERCL.*

Herbarium novum s. methodus cognoscendorum simplicium Venet. 1571. 4°. *BASS.*

G. Bapt. TEBALDI discorso dell' agricultura M.S. laudat *TARGIONIUS Cosograf. Toscana* ad ann. 1571.

JOACHIMUS CURÆUS Annales scripsit s. Chronicon Silesiæ & Wratislaviæ Germanice Witteberg. 1571. 4°. *Frankfurt* 1585. *Leipzig* 1600. *Isleben* 1601. Ex eo dicitur multa summis *CASPAR SCHWENKFELD.*

JOH. VISCHER de frumentis & frumentariis Tubing. 1571. 4°. *B. TIG.*

§. CCCXXXII. *Philippus Florentinus. Alii.*

Philippi FLORENTINI monachi Compendio delle facolta de' simplici L. V. Firenze anno 1572. 8°. *. Etli collectitium est ex antiquis opusculum, tamen plantas circa Pisas sponte nascentes ab auctore lectas habet, cum locis natalibus, & nominibus hetruscis.

Job. FRAGOSI Discursos de las cosas aromaticas arboles fructos y medicinas simples de las Indias Madrit anno 1572. 8°. Latine reculi Basileæ 1600. fol. *CLESS.* anno 1601. 8°. *. cum titulo *Tractatus aromatum, fructuum & simplicium ex utraque India delatorum*, vertente *ISRAELE SPACHIO.* Compilavit *MONARDEM*, *Garcium* ab *ORTA*, & *CLUSIUM*, ipso candidissimo *CLUSIO* teste (k).

EJUSDEM liber de succedaneis medicamentis recte substituendis Mantuæ, nisi ea est Madritum, anno 1575. 8°. Madrit. anno 1583. 4°.

Benedicti PATINII Diffutatio de Acetosa an alvum ciat, an stringat Brixia anno 1572. 4°. *. Describit *Rhabarbarum monachorum* (*Rheum* vulgo), & ventrem movere expertus est; *Acetosam* vero alvum adstringere, nisi mucum offendat, quem abstergat.

Ejus opuscula, inter quæ est L. de venenis L. III. 1572. 8°. *Riv. & libellus, quem modo diximus.*

Jodoci HARCHII Enchiridion medicum simplicium pharmacorum, quæ in usu sunt, nomenclaturam, historiam, facultates & administrationem poemate comprehendens,

(k) *Præf. ad G. ab ORTA* L. I. c. 26.

tendens, Basileæ anno 1573. 8°. *. Lexicon est plantarum aliorumve medicamentorum simplicium, cum elegis ad singula, cum nominibus ex quinque linguis, cum descriptione aliqua, & facultatibus. Non eruditissimus, Balamitam in cœmeteriis nasci ait, & Chalcitidem scribit χαλχίτιν.

Joh. du Bois *observationes in methodum miscendorum medicamentorum observationes, quæ in quotidiano usu sunt* Paris. anno 1572. 8°. PLATN. London 1633. fol. Haagæ anno 1640. 12°.

De medicamentorum simplicium gradibus & compositionibus auctoris incerti Tigr. 1572. 8°.

HIERONYMI a TOVAR *de ponderibus (dosibus) medicamentorum* Hispali 1572. 4°. LIND.

§. CCCXXXIII. *Africus Clemens.*

Africo CLEMENTE Padovano *trattato dell' agricultura, & il vero modo di coltivare le cose di villa* Venez. anno 1572. 8°. * TREW. 1573. 8°. BASSÆUS. anno 1577. 8°. & 1608. 8°. SEGUIER. anno 1714. SEGUIER. Vicenza anno 1623. 8°. FALCON. Trevigi cum Libro VII. anno 1677. 8°. SEGUIER. & anno 1692. 8°. Germanice *Africi Clementis sieben Bücher vom Feldbau und Ackerwerk* durch HIEREMIAM MARTIUM Strasburg 1580. 8°. Domus est rustica ex veteribus Geoponicis collecta; habet tamen aliqua sibi propria, Arenosum solum Aratrum male ferre, solum forte frequenter debere arari. Ut terra in agrum convertatur. Pratorum utilitas & per arationem emendatio. Satio Medicæ. Frumenta. In L. II. Arbores & insitio varia. L. III. Horti & olera. L. IV. Vites. L. VI. Opera menstrua.

§. CCCXXXIV. *Varii.*

Corpus pharmacopolii, seu virtutes herbarum Argentorati anno 1573. fol. SEGUIER.

JAQUES BESSON *art & moyen parfait de tirer huyles & eaux de tous medicamens simples* Paris 1573. 8°.

FILARETO *breve raccolto di bellissimi secreti per il servitio ed ornamento delle donne* Florenz 1573. 8°. nisi est MARINELLI opus.

GUILIELMI SARCERII *geistlicher Herbarius, in welchem beschrieben werden allerley Erdgewächs, deren in H. S. und in den Büchern D. MARTIN LUTHERS gedacht wird* Francfurt 1573. fol.

LUY de MARMOL CARVAIAL *description generale de Africa* T. I. II. Granada 1573. Tom. III. Malaga 1599. fol. OSMONT. Gallice vertente d'ABLANCOURT Paris 1667. fol. 3. Vol.

§. CCCXXXV. *Adolphus Occo III.*

Medicus Augustanus, Gesneri amicus, vir undique doctissimus, auctor est *Pharmacopoeie s. medicamentarii pro Republica Augustana*: cui accesserunt *simplicia omnia usitata, & in eadem & composita adnotationes* August. Vindelicorum 1573. fol. 1574. fol. 1580. 8°. 1581. fol. TREW. fol. & 4°. 1597. fol. 1613. 1622. TREW. 1640. fol. THOMAS. 1643. 8°. LAMB. 1643. 8°. RIV. 1646. GUNZ. 1653. 1673. 8°. UFF. 1684. fol. TREW. 1694. fol. TREW. 1710. fol. 1734. fol. 1735. fol. subinde aucta & emendata, tum Rotterdam 1653. 8°.

§. CCCXXXVI. *Georgius Melich.*

Medicus Augustanus. Ejus *avvertimenti nelle composizioni de' Medicamenti per uso della speziaria con una diligente esaminazione de' molti simplici* Venez. 1574. 4°. 1575. 4°. 1648. 4°. cum descriptione & facultatibus Nicotiane. Latine versum *de recta medicamentorum quorum hodie opus est parandorum ratione* Commentarii Witteberg. 1586. 4°. BASS. Francof. 1600. 12°. 1657. 8°. Germanice *Antidotarium wolbereiter Arzneyen, Latwergen, Pulver &c.* Gorliz 1589. 8°.

JOH. JONES Cambrobritannus *of the natural beginning of all growing and living things* Lond. 1574. 4°.

§. CCCXXXVII. *Bartholomæus Carrichter.*

Bartholomæi CARRICHTER de RECKINGEN medici Maximiliani II. Krauterbuch, in welchem Zeichen Zodiaci, auch in welchem Grad ein jedes Kraut stehe, wie sie in Leib und zu allen Schaden zu bereiten, Strasburg anno 1573. (PHILOMUSI præf.) 1575. 8°. BASS. anno 1589. 8°. * 1597. 8°. TREW. 1610. 8°. Cat. lib. ad 1602. 1614. 8°. 1619. 8°. B. Tig. & fol. 1621. 8°. 1652. 8°. Noribergæ anno 1625. 8°. BOEHM. 1652. 8°. *Kräuter- und Arzneibuch* Norib. 1686. 8°. SEGUIER. hic auctum a CARDILUCIO & Tubingæ 1739. 8°. Hunc librum M. TOXITES edidit absque iconibus, in quo plantæ cuique suum Zodiaci signum assignatur, cui subjecta sit, & in quoque signo suus inter quatuor gradus: deinde poli altitudo, signa & tempus, in quibus colligi oporteat, cum viribus medicatis sæpe nimis, etli Auctor passim ad experimentum suum provocat, & v. g. mentha quadam polypum narium se sanasse adfirmat. Unam & alteram plantam ait a se solo lectam esse, quam non agnosceas. Ordo est secundum signa Zodiaci, quibus suæ plantæ subjiuntur, neque descriptæ, neque depictæ.

EJUSD.

EJUSDEM *die Teutschen Speiskammer, oder Beschreibung desjenigen, was bey den Teutschen — die Gesunden und Kranken betreffend, im gemeinen Gebrauche ist* Nürnberg BOEHM. Amberg 1610. 8°. DRAUD.

EJUSDEM *Buch von der Harmony, Sympathie und Antipathie der Kräuter, nebst J. H. CARDILUCHI Erläuterungs-Anhang* Nürnberg 1686. 8°. de harmonia, sympathia & antipathia herbarum. Ingenium idem: temeraria, nulloque argumento nixa distributio plantarum ad planetas, signa Zodiaci, horas, quibus, neque aliis, quamque plantam legere oportet. Multæ plantæ sunt, quarum species non datur definire, ut Federkraut, vulnerariorum medicamentorum princeps, petroselinum sylvestre, Kayfers-Sonne. Aliis incertæ vires medicæ tribuuntur, ut Chamædry vis purgans: Clematidis foliis in solea gestatis ad educendas aquas hydropicas, elixirio ex succo pedicularis cum oleo vitrioli extracto. Editor aliqua sua addit, ut de vi papaveris rhæados opio adfini, de utilitate medica venenatarum plantarum, de mitigatione hycocyami per salem tartari. Idem editor & longam præfationem addidit & appendicem, in qua per multa vagatur, Alchemista & Theosophus.

Kräuterbuch, darinn die Kräuter des deutschen Landes aus dem Lichte der Natur nach den himmlischen Einfließungen beschrieben durch PHILOMUSUM ANONYMUM, durch Michael TOXITEM in Druck geben Strasburg anno 1576. fol.* 1595. fol. ista editio cum titulo *Horn des Heiles menschlicher Blädigkeit* TREW. 1619. fol. SEGUIER. 1673. 8°. Diversum a priori p. 347. opus, plantis primo loco, deinde historia & facultatibus recensis. Paucae sunt plantæ, cum iconibus TRAGIANIS, & simili omnino graduum poli, signorum Zodiaci, & graduum cujusque signi discrimine. Descriptiones fatis fusæ & novæ.

Etiam hoc opus est CARRICHTERI, ad PARACELSI placita factum. Nam in editione Francofurtensi anno 1673. 8°. idem opus cum adjecto nomine *Bartholomæi CARRICHTER* prodit.

§. CCCXXXVIII. J. Strüppe.

JOACHIMI STRÜPPE a GEILHAUSEN *Antidotarii trimasligi*, id est, *medelæ trium extremorum — Dei flagellorum libri I. adiunbratio, seu anchora famis, fitis, valetudinisque mortalium* Francofurti anno 1573. 4°. * & 1574. 4°. UFF. germanice. Omnino huc facit. Panem omnis generis ex aliis præter cerealia plantis facere docet, potumque ex variis herbis, baccis & fructibus. Deinde Euporista varia ex herbis sumta docet.

In lib. de *numia* agit de balsamo, & una de myrrha, aloë, rheo, lingo indico, china, farsaparilla, lignis odoratis.

Nicolas HOVEL *Traité de la thériaque & Mithridat, en deux livres* Paris anno 1573. 8°. * Pharmacopola Parisinus, simplicia medicamenta recenset, ex quibus theriaca componitur, & ex DIOSCORIDE, ex quæ nuperis describit.

Ediderat etiam anno 1571. & 1572. 8°. Parisiis *Pharmaceutica* B. HOTTON cui alium titulum dat BASSÆUS *Pharmaceutices* nempe L. II. *Prior continet omnia Mesæ theorematata in tabulas reducta* per NICOLAUM HOVEL. *Posterior est J. TAGAULTII de simplicibus medicamentis purgantibus* Paris 1572. 8°.

Antidotarium Bononiense anno 1574. 4°. 1615. 4°. OSB. 1641. 1674. 4°. ORLAND.

Etiam *Epitome ejus Antidotarii* prodiiisse dicitur Bonon. 1574. 4°. 1576. 4°. auctore ALDROVANDO.

J. MILIUS VOLTOLINAS *de hortorum cultura* L. III. Brixie anno 1574. 8°. MONTALBAN. 1575. 8°. QUADRIO.

Thomæ ERASTI (LIEBER) *De occultis pharmacorum potestatibus, & de medicamentorum purgantium facultate* Basil. 1574. 4°. B. Bern. Fere generalia sectatur.

EJUSDEM *Examen de simplicibus, quæ ad compositionem theriacæ Andromachi requiruntur, &c.* Lugduni anno 1606. 4°. 1607. 8°. RIV.

R. SCOT *Perfect platforme of a hopegarden and necessarie instructions for the making and mayntayning thereof* London anno 1574. 4°. HARL. 1576. 4°. TANNER. 1578. 4°. TANN.

Pflanzbuch nebst einem Wetterbüchlein 1574. fol. HAUSVAT.

Josue SIMLER *Valesia & Alpium descriptio* Tiguri anno 1574. 8°. & apud Elzevir anno 1633. 16°. * Amicus GESNERI & bibliothecæ summi viri editor, atque continuator. Quæ ad plantas pertinent, ea ex ARETIO sumpta sunt, ex GESNERO de herbis lunariis, & ex FABRICII Monte Galanda.

§. CCCXXXIX. Carolus Clusius.

Caroli de l'ECLUSE seu CLUSII Opera hic recensimus. Atrebas, vir nobilis, medicinae Lic. multarum linguarum peritus, cosmographus, qui ipse mappas delineaverit, multis per Germaniam, Aultriam, Hungariam, Belgium, Angliam, Galliam Narbonensem, Hispaniam & Lusitaniam itineribus plantarum maximam peritiam adquisivit, plurimas novas vel invenit, vel certe in-
ter

ter GESNERI codices latentes restituit, bene distinxit, descripsit, multasque depinxit (1). Inde, cum ad magnam ætatem pervenisset, partim in Aula Cæsarea, partim Francofurti, partim Leidæ inter hortos consenuit, ut eorum relegendorum, quæ juvenis laborasset, summa opportunitate gauderet, stirpesque Europeas cum iis conjungeret, quas plurimas eo tempore Hispani, Lusitani, Angli, & Belgæ in Europam ex utraque India referebant. Candidus homo, plurimos habuit amicos, quorum opera ex universo orbe plantis ditaretur. Ad methodum nondum respexit, & aliquanto frequentius ex statura aliisque minoris momenti notis species distinxit.

Omittimus versionem DODONÆI, quam juvenis dedit.

Primum, quod mihi occurrit, summi viri opus est *Recueil d'aucunes gommes & liqueurs, de quelques bois, fruits & racines aromatiques*: quod prodit cum versione gallica DODONÆI Antverpiæ anno 1557. fol. * ea forma, quæ FUCHSII, cum iconibus nonnullis, etiam Tragacanthæ, Opuntia. Doronicum pro Aconito Pardalianche habet.

Rariorum aliquot stirpium per Hispanias observatarum historia L. II. expressa Antverpiæ anno 1576. 8°. * Circa annum 1564. (m) CLUSIUS in Hispania & Lusitania fuerat cum FUGGERO. In calida & beata regione magnam vim plantarum, & potissimum fruticum, primus detexerat, & pulcherrime delineaverat, quarum hic 229. figuras dat: earum aliquæ sunt DODONÆI: opus totum fere novum & proprium.

Garciam ab ORTA in compendium redegit, & edidit Antverpiæ anno 1574. 8°. * 1579. 8°. * 1582. 8°. * &c. notas addidit & icones aliquas, tum anno 1582. plusculas icones partium plantarum a F. DRAKE missarum, & icones Alphonsi PANCII medici Ducis Ferrariae, quas nunc veras esse adgnoverat.

Eundem laborem in Christophoro a COSTA repetiit, quem continuo dicemus, eumque in epitomen redegit, ejusque rudiufculas icones rejecit.

Nicolaum MONARDEZ Antverpiæ anno 1574. 8°. * 1579. 8°. * & 1582. 8°. * edidit, & perinde notis auxit & iconibus.

Majus opus secutum est Antverpiæ anno 1583. 8°. * (Riv. 1584. 8°.) Rariorum aliquot stirpium, per Pannoniam, Austriam & vicinas quasdam Provincias observatarum historia IV. libris expressa. Hoc eximio opere plantas alpinas plerasque, in Austriacis & Stiriacis alpibus lectas, ab anno retro 1574. deinde plantas dat calidæ Pannoniæ & inferioris Austriæ; sed etiam Francofurtenses, denique hortenses varias. In plurimis GESNERUM & Johan. BAU-

X x 3

HINUM

(1) Prefat. ad plant. rar. Hisp.

(m) Olyssipone anno 1564. viderat arborem Draconis p. 13.

MINUM prævertit. Icones aliquanto minus eleganter sculptæ, quam in opere priori, satis tamen bonæ, & ad naturam factæ, omnino 358. Hic magna genera reperias, ex habitu equidem magis collecta, quam ex charactere. Subjecta est *Appendix & nomenclator Pannonicus*.

Stirpes Pannonicæ & Hispanicæ cum titulo *Rariorum plantarum historia* 76 nunc annorum senex in L. VI. congestas Antverpiæ anno 1601. fol. * reddidit. Adjecit passim hortenses, & vulgatiores.

Subjecta est *Appendix* paucarum plantarum omisrarum; tum *Commentarium de fungis*, novum opus, quo insignem earum plantarum numerum descripsit, aliquas etiam depinxit, sumtus faciente Balthasare BATHYANY, viro ILL.

Exoticorum libri X. Antverpiæ anno 1605. excusi * continent *Garciam* ab ORTA, C. a COSTA, MONARDUM, & BELLONIUM, cum summi viri notis & figuris. Continet præterea *libros exoticorum VI. novos*. In IV. prioribus libris arbores, plantæ, fructus, radices, lacrumæ variarum plantarum Indicarum describuntur, ista fere absque toties plantæ figura. In L. VI. cum animalibus marinis plantæ marinæ conjunguntur.

Cum exoticis prodiit *Appendix altera ad historie plantarum rariorum Libros VI.* in qua plantæ rariores variæ, liliacæ etiam potissimum, sed etiam Fungi continentur.

A morte summi viri secutæ sunt *Curæ posteriores* Antverpiæ anno 1611. fol. * & 4°. BURETTE, quæ iterum appendix est & ad historiam stirpium rariorum, & ad exotica. Plantæ hic rariores, hortenses potissimum, describuntur, & pulchrè delineantur. Obierat annos natus 84. anno 1609.

Vertit etiam *Antidotarium Florentinum*, & anno 1561. Antverp. edidit fol.

Diximus amicitias doctorum virorum feliciter coluisse. Quare & pluscula amicorum monumenta inter scripta CLUSII exstant. Cum historia rariorum prodierunt *Honorii BELLI* Vicentini, medici Cydoniensis, *epistole de plantis Creticis, Ægyptiis novis & rarioribus*. Eæ datæ sunt ab anno 1594. ad annum 1598.

Tobias ROELS agit de Manyoc, Inhames, Palmis nonnullis: libellus datus est anno 1597.

STEPHANUS BEITHIE, theologi, Plantarum hungaricarum catalogus exstat cum CLUSIO.

J. PONÆ plantæ montis Baldi, quas alias rectius dicemus. Annus adjectus est 1595.

Passim etiam ob plantas ad CLUSIUM missas citatur nomen *Thoma PENNELI* medici Londinensis, qui herbas Helveticas sollicitè inquisiverat, tum *Jacobi PLATEAU* Turnacensis: *Johannis DORTMANNI* pharmacopœi Groningani. cujus nomini planta ab eo ipso inventa consecrata est: idem Hirculum &

& *Trifolium fragiferum* misit. Historiam plantarum Friscarum susceperat scribendam, quam *Augerio* CLUTIO amicus tradiderat (n).

Porro inter CLUSIANOS amicos nomen exstat *Nicolai* PEIRESCI, a quo CLUSIUS styracem fundi PEIRESCIANI indigenam habuit (o); *Thomæ* BOELII qui Hispanicas, *Johannis* HOOGHELANDI qui hortenses plantas misit; sic *Nicolaus* LEQUELT rhizotomus, *Matt.* CACCINUS nobilis Florentinus, & *Jochinus* VENERIUS, tum *Bernhardus* PALUDANUS Frisius, qui Ægyptum & Syriam adierat.

In exoticis amicus Arabicæ linguæ gnarus CLUSIO, hujus linguæ ignaro, subvenit, *Garcia* ab ORTA errores correxit, & Arabicas versiones passim emendat.

P. *Gregorii* de REGIO Capucini libellus de *Capfico*, cum 13. iconibus anno 1607. ad CLUSIUM missus, ex Italico sermone conversus, prodit cum curis posterioribus. Is libellus seorsim etiam Bononiæ anno 1613. prodit.

IDEM GREGORIUS multas & perraras ad COLUMNAM plantas misit: & passim ad CLUSIUM, ex alpebus etiam potissimum Tyrolensibus.

Exotica CLUSII prodierunt, vertente *Antonio* COLIN, Lugduni anno 1619. 8°. BURETTE, cum titulo *Des Drogues, Epiceries, & de certains médicamens simples, qui naissent aux Indes & en Amérique par Garcia du JARDIN, C. de la COSTE & N. MONARD avec adnotations & augmentations.*

De Fungis codex CLUSIANUS in Bibliotheca Leidenfi exstat (p).

Exiguus denique libellus CLUSII Marpurgi anno 1630. 12°. * prodit cum HORSTIANIS, in quo semina & bulbi recensentur, quos ad Electorem Palatinum miserat, cum cujusque stirpis cultu.

§. CCCXL. *Matthias de l'Obel, & P. Pena.*

Non divellemus a CLUSIO LOBELIUM, qui multas CLUSII icones inter suas receperit, liberius ob communem bibliopolam ea facultate usus. *Matthias* de l'OBEL Insulanus ad summum senium in Anglia fere vixit, Daniam etiam adiit.

Edidit *Petrus* PENA Narbonensis & *Matthias* de LOBEL *Nova stirpium adversaria*, seu perfacilem investigationem ad priscorum & recentiorum materiam medicam Antverpiæ anno 1576. fol. * Dedicatio data est Londini anno 1570. ubi anno 1570. 1571. & 1572. Adversariorum LOBELII editio paulo minus plena prodit. Plantæ fere sunt Narbonensis Galliæ, tum Angliæ, Helvetiæ, Tyrolis,

(n) Hemerob. præf.

(o) Cit. PEIRESC.

(p) BREYNE de fung. offic. p. 32.

Tyroliae, Italiae, Germaniae, per propria itinera descriptae, & earum multae rariores, novis, parvis equidem, iconibus expressae. Dictio dura & incorrecta. Multa hic omnino nova, multa Gramina, multi Cardui, tum rariores plantae calidarum regionum & alpium, parum notae, aut novae. Conferuntur cum DIOSCORIDEIS, cujus interpretes, atque potissimum MATTHIOLUS, saepe corriguntur, ut omnino sit inter precipuos inventores, quisquis hujus operis auctor est. Vix enim possis distinguere, quae PENAE sint, quae LOBELII, qui posterioribus in editionibus omnia sibi vindicavit. Aliqua hic classium naturalium rudimenta sunt.

Accedit huic editioni *appendix* plantarum liliacearum & aliarum, quae ad stirpium illustrationes potius pertinent.

Deinde cum utroque nomine Petri PENAE & LOBELII prodierunt Londini anno 1605. fol. * & Leidae 1618. fol. TREW. *dilucida simplicium medicamentorum explicationes & stirpium adversaria*: nihil mutata.

Sed accedit Matthiae de LOBEL, Regis Jacobi botanographi, *Adversariorum altera pars cum prioris illustrationibus, castigationibus, auctariis*. Hic Gramina, Liliaceae, etiam peregrinae plantae describuntur.

EJUSDEM MATTHIAE Balsami, Opobalsami, Carpobalsami, Xylobalsami cum suo cortice explanationes & collectanea ad CLUSIUM; alia practici argumenti multa Londin. 1598. 4°. & cum adversariis 1605. fol. * Editionem Francofurtensem anni 1651. fol. citat Cl. SEGUIER.

Plantarum seu stirpium historia Matthiae de LOBEL, cui adnexum est *adversariorum Volumen* Antverpiae anno 1576. fol. * 1595. fol. Cat. lib. Germ. 1500 - 1600. Posterius est adversariis, quorum paginas sequitur & citat. Plantarum icones habet, quae in adversariis desiderantur, vulgatarum, aut hortensium, aut alioquin apud DODONÆUM CLUSIUMVE reperiundarum, cum perbrevis historia. Paucae icones sunt LOBELII.

Kruydtboek of beschryvinghe van allerley gewassen, kruyderen, beestren ende gheboonten Antverp. anno 1581. fol. 2. Vol. *. Hic & historia plantarum, & adversaria conjuncta exstant, & plantae aliquae rariores Belgicae, quae in neutro opere reperiuntur, cum numerosioribus, quam hactenus in ullo opere, figuris ex DODONÆO, CLUSIO & LOBELIO sumtis, historia etiam medica multo uberiori. Aliquanto plures habet plantas, ne in sequente quidem opere expressas, ut Persicariam Tornacensem.

Plantarum seu stirpium icones fol. long. anno 1581. * etiam Antverpiae prodierunt. Sola sunt nomina plantarum ex adversariis, exque stirpium historia sumta. Adsunt prioris operis figurae omnino 2191., etli CLUSIANA penus minime exhauiitur. Ille editio auctores rei herbariae vulgo utuntur. Aliam editionem anni 1591. habet RIVINUS.

EJUSDEM

EJUSDEM LOBELII in RONDELETII *pharmaceuticam officinam animadversiones* Londini anno 1605. fol. * 1618. fol. TREW. De compositis equidem medicamentis agitur, intercurrent tamen simplicium medicamentorum historiae & icones propriae aliquæ: tum succedanea, quæ etiam in Belgica editione reperiuntur, SYLVII, CORDI, aliorum, quibus noster usus est.

Ad summam ætatem usque bonus senex in plantis laboravit, & opus herbarium paravit, cui destinabat plantas a se ipso (q) & ab uxore (r) in itineribus per Angliam lectas. Sed labori immortalis est anno 1616.

Multæ plantarum etiam alpinarum LOBELII in manus PARKINSONI inciderunt: alias *Guilielmus* HOWE servavit, & *stirpium illustrationes* vocavit, Londinique anno 1655. 4°. * absque iconibus edidit, fere 280. plerasque ineditas. Gramina plurima, Anglica pleraque, tum plantæ sunt rariores & peregrinæ, Anglicæ, Africanæ a T. BOELIO missæ, etiam alpinæ, & inter istas rarissimæ, ut Seda alpina, inter quæ Cherleria latet. Editor furta PARKINSONI ad singulas plantas indicat.

§. CCCXLI. C. Gemma. J. Alexandrinus. Quercetanus.

Cornelius GEMMA nihil scripsit herbarii argumenti; ad LOBELIUM vero plantas misit, & exstant cum ejus nomine notæ Orchides.

JOSEPHUS du CHESNE, vulgo QUERCETANUS, dedit jam Lugduni 1576. 8°. *Antidotaire spagirique pour préparer & conserver les medicamens.*

EJUSDEM *Sclopetaires ou traité des arquebusades* Lyon 1600. 8°. TREW. potiores vulnerariæ, plantæ utiles, & alia medicamenta.

EJUSDEM *Dieteticon polyhistoricum* Paris anno 1608. 1615. 8°. Ebroduni 1607. 8°. Facultates ciborum describit, etiam per experimenta, & recte facit, quod Gallicos sibi que familiares cibos potissimum recenset, non ut solebant, veterum non satis nobis cognitum victum: quæ vero scripsit, potissimum de sua Vasconia debent intelligi. Percurrit plantas edules. Vina etiam & coquinariam tradit. Gallice audit *Portrait de la santé par du CHESNE* St. Omer anno 1606. 8°. 1618. 8°. Germanice vers. a J. a RINGELSTEIN Nurnberg. 1686. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopœja dogmaticorum restituta, selectisque hermeticorum flosculis illustrata* Paris anno 1607. 8°. Gieß. anno 1607. 4°. Lipsiæ anno 1607. 8°. (ita MERKLIN) Ebrodun 1607. 8°. Francof. 1615. 8°. Italice *le ricchezze delle riformata farmacopea* Venez. 1677. 8°. Habet formula omnis generis,

(q) Nimium tamen memoriæ suæ tribuisse, & plantas in Anglia indigenas dixisse, quæ nunquam reperiuntur RAJUS.

(r) SINGER *Epist.* ad HILDANUM.

generis, extracta plantarum, syrupos, & similia UFFENBACHIUS recudi fecit Hanovix 1631. 4°.

EJUSD. *de exquisita mineralion, animalium & vegetabilium medicamentorum purifica preparatione & usu* Lyon 1600. 8°. Aliqua vini analysis, essentix plantarum, lacrumæ, resinæ.

EJUSD. *de dogmatica medicorum legitima & restituta medicamentorum preparatione* L. II. St. Gervais 1603. 8°. Lipsiæ 1613. 8°. cum signaturis plantarum, aquis destillatis, elixiriis, vinis medicatis &c.

EJUSD. *de simplicibus & eorum signaturis*. Habet signaturas a coloribus, figura, foliis perforatis aliisque ejusmodi notis.

SCHROEDER Quercetanum redivivum dedit, Francofurti 1679. 4°.

JULII ALEXANDRINI, Cæsarei medici Primarii, *Solubrium seu de sanitate tuenda* L. XXXIII. Colon. anno 1575. fol. Pertinet huc Liber VIII. de cerealibus, liber IX. de oleribus, liber X. de fructibus, l. XVI. & XVII. de potu, l. XVIII. de condimentis. Omnia collectitia & verbosa. CRATONEM passim pungit.

EJUSDEM ad R. DODONÆUM *Epistola apologetica* Francofurti anno 1584. 8°. *. De Fabis veterum agitur: eas inter Phascolos DODONÆUS censabat, JULIUS ad nostras Fabas refert, etsi veteres eas rotundas fecerunt. Argumenta sua potissimum sumit a pondere ingente 15. omnino granorum, ab hilo in summa Faba eminente nigro, ab aqua, quam dat cosmeticam, a stercoreatione, quam coloni faba moluntur. Neque acerbitate abstinent.

§. CCCXLII. Varii.

HENRICI KNAUFF *von der Kunst Bier zu brauen* Erfurt 1575. 80. DRAUD. Francfurt 1575. 8°. alii.

JACOBI SCHÖBER *Schatzkammerlein wider Gift — Erklärung aller Kräuter und Wurzeln, so wider Gift zu brauchen sind* Gratz 1575. 8°. Cat. ad annum 1602.

MICH. SAVANAROLA *l. della natura e virtu delle cose che nutriscono, riformato ed accresciuto* per BARTOL. BOLDO prodiit Venet. 1575. fol. BUR. 1576. 4°. BOEHMER.

MAXIMILIANO de LUCIO *Comm. in L. GALENI de Prisca* Venet. 1575. 8°.

La propriété & vertu des Eaux & herbes utiles pour la santé par les medecins de Basle Lyon anno 1575. 12°.

§. CCCXLIII. Henricus v. Ranzov.

Henrici v. RANZOV *de conservanda valetudine*, liber editus a Detlevo SYLVIO Lipsi. anno 1576. 8°. BURKH. anno 1580. 1582. 8°. Antverpiæ anno

anno 1580. 1585. 8°. BURETTE. Francofurti anno 1591. 12°. 1592. 12°. MERCL. anno 1596. 12°. SCHULZ. Riv. anno 1604. 12°. Lipsiæ anno 1617. 16°. *. Germanice, auctum a J. WITTICH Basileæ anno 1588. 8°. * 1594. 4°. * & 1601. 4°. DRAUD. Parum habet huc faciens, aquas tamen, infusa, & alias formulas ex vegetabilibus, unove vegetabili factas.

Editioni MACRI sui, Lipsiæ anno 1590. 8°. *, RANZOVIVS præmisit catalogum stirpium medicarum, cum subiectis earum medicatis viribus.

Regimen salernitanum edidisse dicitur, cujus est editio Hamburg 1642. 4°.

J. PAULI CRASSI, BERNHARDI TURRISANI & MARCI ODDI meditationes in theriacam & mithridaticam antidotum confirmatae a collegio Patavino, qua rarissima conficiendarum antidotorum methodus perhibetur, & multi errores refutantur Venet. anno 1576. 8°. MERKL.

EJUSD. MARCI ODDI de componendis medicamentis & aliorum dijudicandis methodus exactissima Patav. 1584. 4°. Riv.

EJUSD. meditationes in theriacam & mithridaticum — & verissima conficiendarum antidotorum methodus &c. cum omnium simplicium medicamentorum antidotos perficientium examine Venet. 1576. 4°. Riv.

ANGELI BOLZETTA theriaca Andromachi juxta placita J. P. CRASSI B. TURRISANI & M. ODDI edita Patav. 1576. 1626. 8°.

JOHANNIS BELIDÆ Venerani Tabula simplicium medicamentorum septem linguarum nomenclaturam, & facultates continens Emden anno 1576. 8°. MERKL.

SEBASTIAN Koch und Kellermeister von allen Speisen, Getränken und Latwergen, Salzen, Confect, wie man Wein und Eßig erziehen, behalten und wiederbringen soll Frankfurt 1576. 8°. DRAUD. 1581. 8°. IB.

§. CCCXLIV. J. Liebaut.

Martini MYLII hortus medicus & philosophicus s. de plantis hortenſibus & aliis Görliz. anno 1577. 8°. vel 1597. 8°. Germanice verſus a LYCOſTHENE PSELLIONORO Argent. anno 1621. 8°. SEGUIER.

J. LIEBAULT, generi C. STEPHANI, Thesaurus sanitatis paratu facilis Paris anno 1577. 16°. LIND. recognitus a GUIL. ADOLPHO SCRIBONIO Francofurti 1578. 8°. Gallice le tresor universel des pauvres & des riches, etiam nuper Paris. 1751. 8°. recusus.

EJUSDEM De præcavendis & curandis venenis l. una editus.

EJUSDEM trois livres de l'embellissement & ornement du corps humain Paris 1582. 8°. PAPILLON. Ex MARINELLO.

EJUSD. *quatre livres de secrets de medicine & de philosophie chymique* Paris 1579. 8°.

Nicolaï STELLIOLÆ *Theriacæ & Mithridatæ, ubi MARANTZ & Collegii Patavini controversiæ perpenduntur* Neapoli anno 1577. 4°. Riv. IDEM dicitur (s) verus esse auctor Musæi IMPERATI.

In M. ANTONII MONTISIANI *questionibus medicinalibus* Lugduni 1577. 120. huc pertinet vigesima de sano & salubri adversus MANARDUM, & 21. de aromate ex MANARDO.

Eine neue Geschichte von einem Weintrauben, welcher in Frankenthal 18. Trüblein aus einem Aug erzeugt hat anno 1577. SCHEUCHZER.

Christophori ENCELI de *ura quercina* liber exstat, cum ejus metallicis Francofurti anno 1577. 8°.

Joh. LALLAMANTIUS de *psisana sui temperis* libellus Hedue anno 1578. 8°. MERKL.

§. CCCXLV. Christophorus a Costa.

Christoval da COSTA de *las drogas de las Indias* Burgos anno 1578. 4°.* Italice Venetiis anno 1585. 4°. FAIC. & a COLINO Gallice conversus Lyon anno 1619. 8°. Auctor Lusitanus chirurgus, indoctus homo, in Africa natus, figuras dedit aromatum & plantarum Indici Orientalis, subrudes quidem non tamen scitias, & a LUGDUNENSIBUS iteratas. Multa sumit ex *Garcia* ab ORTA, Mannam in India adulterari testatur. Promittit librum de animalibus. CLUSIUS in Britannica peregrinatione exemplum hujus libri nactus, aliena amputavit, ut libera 448. pagis ad 83. rediret, rejecit plurima, & omnes auctoris, icones. Ordinem mutavit, & aliqua adjecit, ut ligni Colubri figuram, Antverpiæ anno 1582. 8°. 1593. 8°.* & inter *exotica* sua.

Alphonfi a JUBERA *reformatio medicamentorum, quæ in pharmacopoliis usui esse solent* Valladolid. anno 1578. 8°. MERKL.

§. CCCXLVI. J. Costæus.

Johannes COSTÆI Laudensis *De stirpium natura* Turini anno 1578. 4°.* 1581. 4°. CLESS. Fere in generalibus versatur, neque botanici aut proprii aliquid habet, sed vanorum ubique experimentorum interpretationes, & differentiarum Theophrastearum rhapsodias.

EJUSDEM *miscellaneorum dissertationum* decas prima, edita a filio J. FRANCISCO Patavii anno 1658. 120.*. Agit fere de rebus ad victus rationem spectantibus; de lentis facultate; de pepone; de pane cocto. Lentium in variolis

(s) BARTHOLIN, *prægr. med.* p. 24.

variolis usum rejicit. De Nardo, Asaro, Corallio, Cassia, Hermodactylo, aliis, suas in Mesven adnotationes tuetur.

EJUSDEM *de potu in morbis, aquis, vinis, omni que factio potu* Papiae 1604. 4°. IL.

EJUSDEM in MESVEN adnotationes; tum novae aliae Bonon. 1599. fol. Venetiis anno 1602. fol. *. His adnotationibus MESVES filium fere contra MANARDUM tuetur; cæterum nonnulla propria habet neque inutilia. Aloën apud CORTUSUM vidit, verum dantem medicatum succum, ejus similem, qui in officinis prostat. Rhaponticum, DIOSCORIDEI simile, a Rhabarbaro diversum, Venetiis venire docet: Tamarindos & solos datos alvum ducere. Violas pleno flore ab Hieronymo CAPELLO Byzantii visas esse, Rosis Damascenis non minores. Scillam cutem exoriare impositam. Biondellam Italorum esse tamen Centaurium minus veterum.

EJUSDEM in Avicennæ canonem adnotationes Bononiæ 1599. fol.

§. CCCXLVII. Leonhardus Thurneisen.

Leonhardi THURNEISEN zum Thurn, Basileensis, celebris Alchemistæ & ad PARACELSI modum peregrinatoris, in Hispaniam, Lusitaniam, Ægyptum & Æthiopiam, inque Scotiam & Orcades, latinum opus prodiit Berolini anno 1578. fol. * & etiam 1579. fol. 1587. fol. BASS. Germanicum idem anno 1578. fol. & 1587. fol. Coloniam Agrippinam nominat Cl. SEGUIER. rectius puto Coloniam ad spream intelligi. Titulus est *historia s. descriptio plantarum omnium*. Solæ sunt umbelliferæ, cum mirificis synonymis locisque natalibus. Diu quid de homine sentirem, incertus hæsi, sed soboles, quem vocat, cum nominibus & facultatibus alienissimis, verissimum est Bulbocastanum. Omnia plena nugarum astrologicarum. Icones paraverat 1921. ex ad PANCOVIVM transferunt (t). Cur magni vanissimum hominem fecit REINESIUS (u)?

EJUSDEM *Archidoxa, darinn der recht Motus des Gestirns, und Ausziehung aller Subtilitäten aus Metallen, Steinen, Wurzeln, Säfteu &c.* Münster 1569. 4°. B. B. Inter infinita obscura & fabulosa librorum octo, illepidissimi Poëmatis, septem Planetas ipsisque respondentia metalla & subjectas plantas percurrit.

EJUSDEM *Quinta essentia Höchste Subtilität der Medicina und Alchimia — wie alle Subtilitäten ausgezogen und die mineralischen Corpora den Kräutern, Wurzeln, Confekten an Kräften überlegen seyen* Münster 1570. 4°. B. B. Simile poema Catalogos dat herbarum: eas diversis in regionibus diversas possidere vires &c.

An IDEM l. von rechter Extraction der seelischen und spiritualischen Kräften aus allerley Kräutern Wittenberg 1619. 4°. THOMAS.

Y y 3.

§. CCCXLVIII.

(t) BAYER *Epist.* p. 74.

(u) *Var. lect.* p. 664.

§. CCCXLVIII. *Jacobus Horst.*

JACOBUS HORST Iglaviæ Medicus edidit *Ordnung der Arzneyen und Apotheken in der Stadt Metzgerisch in Meissen* 1578. 8°.

EJUSD. *Simplicia selecta* Marburg 1585. 4°. HEIST.

EJUSD. *Opusculum de vite vinifera ejusque partibus* Helmstatt 1587. 8°. *. Recus. Marburg 1630. 8°. *. Omphacium, passulas, vinum, varii generis, acetum, oxymel, syrupum acetosum dicit, cum viribus medicatis.

EJUSD. *herbarium horstianum s. de selectis herbis & radicibus* libri II. anno 1587. a candidatis medicinæ propositi; inde anno 1630. Marburgi 8°. * recus. & in operibus filii omnibus Noriberg. 1660. fol. * *Vulgarium plantarum medicatarum Catalogus, & vires medicatæ.*

EJUSD. *von den wunderbaren Geheimnissen der Natur und deren fruchtbaren Betrachtung* Lips. 1588. 4°. * ex L. LEMNIO scrc. Pars II. continet miracula plantarum.

NIC. REUSNER *polyanthea s. paradisus poëticus omnibus propemodum arboribus, plantis & stirpibus confitus* Basil. 1578. 8°. TH.

ANT. de GUEVARA *laudes vite rustica* Francfurt 1678. fol. HEINS.

Job. de BARUERDE ARRIETA *de la fertilidad y abundancia de España, y la razon porque se dila amarciendo, con el remedio* Madrit. anno 1578. 8°. Nic. ANTON.

FERDINANDO LOPEZ de la CASTAGNEDA *historia dell India oriental scoperta de Portughesi* Venez. 1578. 4°. ex lusitanica l. conversa per ALFONSUM ULLOA. Continet etiam aromata & medicamenta.

MARTIN FUMEE *historie generale des Indes Orientales & terres neuves* Paris 1578. 8°.

THOMAS BRASBRIDGE Northamptoniensis *the poor mans jewel a treatise of the pestilence, and a declaration of the virtues of the herbs Carduus benedictus and Angelica* London 1578. 8°. 1591. 8°. TANNER. p. 522.

Justi MOLLER *Fasciculus remediorum ex MATTHIOLO & DIOSCORIDE* Basil. anno 1578. 8°. MERCL.

§. CCCXLIX. *J. Lery.*

Jean LERY *Voyage en la terre du Bresil, autrement dite Amérique* Rochelle anno 1578. 8°. VERDIER. Paris 1580. 8°. absque loco anno 1585. 8°. Francfort. anno 1594. 8°. Genevæ anno 1594. 8°. * 1600. 8°. SEGUIER. 1677. 8°. JORD. *Latine historia navigationis in Brasiliam &c.* 1587. 8°. BASS. &

& in collectione *Theodori* de BRY L. III. Americæ *. Infelicis expeditionis comes fuit, quam anno 1556. Eques de VILLEGAGNON in Americam & flumen Divi Januarii suscepit, qui pietati *Casparis* de COLIGNY illustit. Rem naturalem minime neglexit, Verbi Divini equidem minister. Usum radicum Aypi & Maniot descripsit, quibus indigenæ fere vitam sustentant: deinde cerevisiam. Porro plantas memoria dignas recenset, ligni rubri arborem, Palmas varias, Bananas, ligna colorata, Acaju, Gossypium, Ananas, Mastichen, Petum, radicem Hatich, Manobi, Piper longum, Sargassum.

STEPHANI PRÆTORII von der Mayenblum 1578. ROHR.

§. CCCL. Hieronymus Benzon.

Nolo longius remove *Hieronymi* BENZONI *Histoire nouvelle du nouveau monde*, cujus priores oportet esse editiones, cum anno 1556. post 14. annorum moram ex America redierit. Mea gallica est versio *Urbani* CHAUMETON Lugduni edita anno 1579. 8°. *. Latine vertente eodem ex Italico sermone *Nova novi orbis* historia Genevæ 1578. 8°. 1586. 8°. UFFENB. Anglice vertente R. HAWKLUYT. Paris 1587. 8°. Italice *hist. del mondo nuovo* Venet. 1565. 1562. & pridem 1545. 8°. HEINS. Historica omitto. Describit etiam Indorum mores & victum, Mayz, Yuccam, Petum, cujus fumo se inebriant; arbores, & inter eas fabulosam arborem aquiferam insulæ Ferri. Redit latine in L. IV. Americæ J. *Theodorici* de BRY. *

§. CCCLI. Thomas Garzon. Alii.

Thomæ GARZONI *Piazza universale de tutte le professioni del mondo* Venez. anno 1579. 4°. 1605. 4°. 1610. 4°. RUFFORTH. 1601. 4°. CARLSON. 1616. 4°. 1636. fol. *. Germanice 1669. 4°. De botanicis & plantarum methodo, deque agri cultoribus agit. In capite de simplicissimis catalogum dat simplicium f. nomina plantarum & arborum vulgo notarum.

De dosibus, seu de justa quantitate & proportionem medicamentorum opuscula illustrum medicorum Venetiis anno 1579. 8°. * 1580. 8°. BASS. Lugduni 1584. 4°. BASS. *Matthæi* CURTHI (x) *methodus dosandi*, *Benedicti* VICTORII *de dosibus medicine* paucæ sunt pagellæ. *Bartholomæus* MONTAGNANA habet catalogum medicamentorum simplicium secundum gradus, atque modum, quo quodque adhiberi debet. GENTILIS FULGINAS ad doses potius definiendas spectat. *Thomam* de GARBO, ALCHINDUM & RONDELETIUM, & PETRI GORRÆI formulas remediorum omitto.

ANT. PREBONNEAUX tr. sur la refutation des abus mis en avant par ROCHE le BAILLIF sur l'art & phisionomie herbaire Paris 1579. 8°.

The Shepheards Calendar London 1579. 4°.

§. CCCLII.

(z) Primus ab Arabibus nos revocavit ad Græcos legendos *Petrus* Apolog. p. 100.

§. CCCLII. *Varii.*

J. RASCH *de vino l. Monachii anno 1580. 8°. MERCL.*

Ej. *neues Buch vom Bar und Pflög des Weins, wie man allerley Kräutwein, und Eßig und Bier machen und erhalten soll. München 1581. 4°. Bass. & ib. 1582. 4°. DRAUD. Idem ut puto.*

RIDOLFO SYLVESTRI *de sanitate tuenda ac vita producenda Rom. 1580. fol. Basil. 1582. fol.*

Huc refero J. MATHESII V. D. M. in montibus metalliferis *Prälig vom zulässigen Gebrauch des Weins* cujus primam editionem nescio, reusam cura J. B. de ROHR Coburg 1738. 8°. *

Cyriaci LUCII de CLAF *de natura ligni Cotonei Ingolstatt. anno 1580. 4°.*

JACOBI de RÄMINGEN de CUBLACH *Beschreibung der Aromaten und Specereyen, auch etlicher Simplicien, so in deutschen Landen wachsen Strasburg 1580. 4°. DRAUD.*

PAOLO LANCI & PAOLO MAPELLI *Pharmacopœa Bergomensis rationem componendi medicamento usitatoria complectens Bergamo 1580. 4°. BODL. Italice Brescia 1628.*

§. CCCLIII. *Busbequius.*

Augerii GISLENI a BUSBEQ, Viri illustris, *opera omnia Antverpiæ anno 1581. 8°. & apud Elzevir. anno 1633. 16°. ** Orator FERDINANDI I. apud SOLIMANNUM, & literarum studiosus, & naturæ. Flores circa Adrianopolin luxuriantes, & Chalcedonem, memorat. Stirpium icones ad MATTHIOLUM misit, & ad CLUSIUM. DIOSCORIDEM Anicianum emit, aliosque ejus auctoris codices, quibus bibliothecam Vindobonensem ditavit.

CORSUCCIO *Vermicelli della seta Rimini anno 1581. 4°. d'ETR.*

J. BRAVI *Pharmacopœja Salmantica 1581. 8°.*

ALEXEN TRINKWEIN'S, *Kellermeyers des Stiftes Mainz, neue und bewährte Kunststücke, wie man die Wein erhalten, und abgefallenen Weinen wieder helfen, und mancherley Kräutwein, gut Eßig, Bier und Wein machen soll. Heidelberg 1581. 8°. 1585. 8°. BASSEUS. DRAUD.*

MARK RUMPOLT *Mainzischen Mund - Kochs neues Kochbuch auf mancherley Weise zuzubereiten Frankfurt 1581. fol. 1586. fol. DRAUD. 1587. fol. cum iconibus TREW. 1676. fol. TREW. LEHMAN.*

EJUSDEM *Koch - Wein - Bier und Eßig - Buch Frankfurt 1676. fol.*

CHRIST. KOBRER *Beschreibung der Weinbauer - und Bierbrauer - Practic, und der ganzen Kellernschreyerkunst Regensburg 1581. 4°. IV. Partes. THOMAS.*

§. CCCLIV.

§. CCCLIV. *Ad. Bodenstein.*

Adami BODENSTEIN kurze Beschreibung und Nutz der Kräuter, so, den himmelischen 12. Zeichen sich in ihrer Eigenschaft vergleichen anno 1581. fol. SEGUIER. Hamburg anno 1611. 8°. *. *Parvus libellus. Ex APULEJO, ORPHEO, aliis. Plantas suis signis adfectat, Salviam arieti, &c. Videtur tamen ipse plantas legisse, cum Heliotropium circa Mutetum se reperisse scribat, cyclamen ad lacum Rivarium, & Aristolochiam in Germania neget se spontaneam vidisse.*

§. CCCLV. *Leonhardus Rauwolf.*

Leonhardi RAUWOLF, bestellten Medici zu Augspurg, Aigentliche Beschreibung der Rais, so er in die Morgenländer vollbracht, in vier verschiedne Theil abgetheilt Lauwingen anno 1583. 4°. * *Hæc plenior est editio, nam priores tres libri Francofurti anno 1582. 4°. * prodierant; ultima pars, qua 43. icones continentur, in hac demum editione accessit. Iter annis 1573. 1574. 1575. perfecerat in Syriam, Mesopotamiam, Palæstinam, Ægyptum; Indiam etiam aditurus, nisi Balsora per epistolam revocatus fuisset. Discipulus fuerat RONDELETHI, & patria ob religionem ejectus obiit anno 1596. austriacarum copiarum Medicus, ex usu aquæ HATWANENSIS (y). Ubique plantas rariores legit, maxime in Asia, in Libano Monte, & aliis novarum stirpium ditissimis regionibus. Icones aliquæ a CAMERARIO pulcherrime sculptæ, hæc etiam bonæ. Cafææ meminit, quam potantes Turcas viderat. Reliquum iter & ipsum candide & perite descriptum, in varias linguas versum est, ut Anglicam, & Gallicam. Quarti libri versionem M.S., cum iconibus & commentario latino, CL. Danty d'ISNARD possidebat BURETTE. Eadem icones in Lugdunensi historia recusæ existant, quæ sunt in parte III.*

Plantas siccas CHRISTINA Regina, deinde Isaacus VOSSIUS possederat, inde in Bibliothecam Leidensem venerant. Ad eas, quæ sunt 350. adornata est Flora Orientalis, seu recensio plantarum, quas Leonhardus RAUWOLFIUS in Syria, Arabia, Mesopotamia, Assyria, Armenia & Judæa collegit Leidæ anno 1755. 8°. * edente J. Friderico GRONOVIO; ordine disposita LINNÆANO, passim ab editore cæterum auctæ & emendatæ. Multæ hic plantæ eo ævo, etiam nostro, novæ recensentur.

§. CCCLVI. *Al. Tr. Petronius &c.*

Alexandri Trajani PETRONII de victu Romanorum & de sanitate tuenda L. V. Rom. anno 1581. fol. *, a Basilio PARAVICINO italice versi Rom. anno 1592. 4°. d'ETREES. *Diæticam fere integram, & fructuum olerumque, aliorumque ciborum facultates docet.*

J. GUI-

(y) CORRE epist. III.

(z) Confer de iisdem RAUWOLFIANIS CONRING in *introductions.*

J. GUILIELMI STUKII, viri eruditi, *antiquitatum conivalium* Libri III. Tiguri 1582. fol. & auctius 1597. fol. *. In L. II. agit de alimentis, pane, frumento, glandibus, fructibus, leguminibus, oleribus, re coquinaria. Libro III. fercula recenset antiquorum, mensas secundas, potus, vinum, unguenta, coronas. Collecti veterum loci sunt, ex hebraeis, græcis & latinis.

Francisci TIDICÆI *Phytologia generalis comprehendens, quæ ad plantarum naturam explicandam pertinent* Lipsiæ anno 1582. 8°. RIV.

AEMILII DUSI *de tuenda valetudine* I. Turin 1582. 8°. BODL.

Catalogus und Register aller Simplicien und Compositionen, so zu Francfurt am Mayn durch die Materialisten, Wurzeltrager, Kräutler und Apothecker verkauft werden Frankfurt 1582. 4°. DRAUD.

CLAUDE DARIOT, homo paracelsicus, *de præparatione medicamentorum* Lyon 1582. 8°.

Wahrhaftige neue Zeitung, wie in Maissen bey Zwickau solche wunderbare Gewächse auf den Eichbäumen sich erzeugt haben 1582. SCHEUCHZ.

Ambrosius PAREUS scripsit *de venenis & de simplicium medicamentorum facultatibus*. Exstant in collectione operum Paris latine anno 1582. fol. & Gallice editorum Paris anno 1579. fol. VERD. & *scorsim des venins* Paris anno 1582. 8°.

Gerard FRANCOIS *trois Livres de la santé* Paris anno 1583. 12°. FALC.

Philibert HEGEMON . . . *la maison rustique, avec un enseignement de ce que le laboureur doit faire chaque mois* Paris anno 1583. 12°. VERD.

CLAUDE GAUCHET *le plaisir des champs divisé selon les quatre saisons de l'année. Description d'un jardin plaisant, les moissons; les vendanges* Paris 1583. VERDIER.

§. CCCLVII. Andreas Casalpini.

Andreas CÆSALPINUS Aretinus, Luca GHINI in re herbaria discipulus, cum plantarum peritia philosophicum ingenium conjunxit. Nam & herbas siccas non minimo numero ad 760. collectas reliquit, quæ ad MICHELIUM pervenerunt, & methodi intima pervidit, quatenus classes ex fructu fingi possunt: neque facile prætervidit aliquam earum classium, quas naturales dicimus. Edidit Florentiæ anno 1583. 4°. * *de plantis libros XVI.* difficiliores aliquanto intellectu, quod vulgaria fere, aut propria sibi nomina, sola adhibuerit, neque priorum scriptorum synonyma adjunxerit; tenere etiam oportet, multas plantas, quæ in Germania planiori vulgo proveniunt, in Hetruria alpinas esse. Cæterum primo libro definitiones suas, & fructificationis, ut nunc vocatur, partes tradit, multum autem corde utitur, sive semi-

minis

minis ea parte, in qua radice & germinis est principium, cum reliqua farinosa pars seminis alimentum suppeditet. Libro II. arbores adgreditur, quas a plantis humilioribus separat. Prima classis est, in qua cor exterius vergit, flos aut nullus est, aut summo fructui insidet. Huc glandiferæ arbores, & nuces, quibus aliquas apetalas subjungit. Tunc eæ, quibus flos inferius ponitur, ut amygdalæ: alias etiam his connumerat, parum notas & exoticas. L. III. Arbores, quibus cor inferiori loco est, semina plerumque plura: huc apetalas refert ut ficum, & farraginem parum coherentem in qua, etiam arbores umbilicatas reperias. Sequuntur, quibus flos inferius ponitur, Vitis, Arbutus, Cornus, &c. Tum siliquosæ, & dicarpæ, a quibus Asclepiadem & Pervincam non bene separat. Porro arbores fructu tripartito, ut Buxus, Myrtus; quadripartito porro, & multipartito. Hic coniferas recenset tum Mala, male separata a Mespilis & Rosis, cumque Malis Sorbos.

Plantæ sequuntur humiliores. L. IV. feminibus sub singulo flore singulis, primumque nudis, ut Valerianæ: deinde pulpa tectis: tum apetalæ ejus generis, ut Urtica, Lupulus, & Gramina, quæ equidem plerumque florem non habent fructui impositum. L. V. feminibus sub singulo flore numerosis, Cucurbitacæ, Ebulus, Myrtillus, Solanacæ, Asparagus, Ruscus, Arum. Libro VI. Legumina: deinde plantæ vasculiferæ, tum flore polypetalò, ut Lychnidæ, tum monopetalæ, ut Primulæ, ad florem enim CÆSALPINUS vix respicit. Libro VII. plantæ recensentur, quibus duo semina sub quoque flore sunt, ut Umbelliferæ. Libro VIII. Stellatæ, Agrimonæ, Mercuriales, quibus duo etiam sub flore semina sunt. Inde biloculares, plantagine, cum quibus CÆSALPINUS *ringentes* conjungit. Porro classis tetrapetalorum cruciatarum. Libro IX. Gymnotrispermæ, quo Thalictrum refert & Harmalam, & triloculares, ut Tithymali & Violæ. Libro X. Bulbosæ. Libro XI. Gymnotetraspermæ, asperifoliæ & verticillatæ. Libris XII. XIII. Gymnomonospermæ compositæ, mistæque classes discoidearum, radiatarum, capitatarum, planipetalorum. Libro XIV. Gymnopolyspermæ, & Libro XV. Multifiliquæ aut multiloculares. Libro XVI. quæ nunc vocantur Cryptogamiæ. Plantarum numerus est 1520. (2).

Brevissima *appendix* Romæ anno 1603. 4°. prodiit, & cum BOCCONIANO Museo.

EJUSDEM CÆSALPINI Libri II. *de facultate medicamentorum* vix possunt huc referri, & fere signa continent, ex quibus de iis facultatibus divines, ut saporem, odorem. Libro II. Compositionem medicamentorum commendat, & aliquas eo pertinentes encheireses docet. Prodiit Venetiis anno 1593. 4°.*.

Catalogum plantarum horti sicci CÆSALPINI paraverat, & impressurus erat, STEPHANUS ROSELLI (a).

Z. z. 2

§. CCCLVIII.

(2) TILLI *hort. Pisan.*

(a) TARGIONI l. c.

§. CCCLVIII. *Varii.*

M. TOMAS MOLLER *Winterfeldbau, wie das Feld im Herbst am bequemsten zu bestellen* Leipzig 1583. 4°. BASS.

EJUSDEM *Sommerfeldbau, zu welcher Zeit das Feld zu bestellen, die Wein zu zeugen und fortzulegen, alle Frucht- und Garten-Gewächs zu säen &c.* ib. 1583. 4°.

EJUSDEM *Säebüchlein auf die Sommerfrucht und Gartengewächs gerichtet* ib. 1584. 4°.

In Chirurgia ANDREÆ a CRUCE Venet. 1583. fol. * habentur medicamenta ad Chirurgiam utilia.

Antidotarii Romani s. de modo componendi medicamenta Rom. 1583. 8°. Venet. 1585. LIND. Francofurti 1624. 8°. HUTH. Italice versum ab HIPPOLYTO CICCARELLI, additis a P. CASTELL. variis Rom. 1651. 4°.

§. CCCLIX. *Balthasar Pisimelli. Alii.*

Balthazar PISANELLI Bononiensis *della natura de cibi e del bere* Venetiis anno 1584. 8°. 1586. 4°. BASSÆUS. 1619. 8°. FALC. Torino anno 1612. 16°. d'ETREES. 1620. 8°. cum Hugone BENZO. FALC. 1649. 12°. PHILIBERT. Carmagnola 1589. 4°. Latine *de esculentorum & potulentorum facultatibus* L. I. vertente A. FREYTAG Herborn. anno 1593. 8°. 1614. 8°. * Bruxellis anno 1662. 12°. BURETTE, Osnabrugg anno 1677. 12°. MERCL. Gallice *de la nature & des viandes & du boire* Arras 1596. 12°. d'ETREES. Alimentorum facultates & laudes tradit, fere collectitias, cum paucissimis propriis experimentis.

S. RUADAN *de miraculosa arbore* TANNER. Obiit anno 1584.

SIMON. SIMONII *primus triumphus* de MARCELLO SQUARCIALUPO Plumbinensi Claudiopoli 1584. 4°. THOMAS.

ROBERTI CONSTANTINI, viri doctissimi, *Adnotationes in Historias THEOPHRAST*, Lugduni 1584. 8°.

EJUSDEM *Correctiones Lemmatum in Dioscoridem* prodierant cum AMATO Lyon 1558. 8°. LIND.

Gaufridi LINOCIER, Tournoniensis, *Histoire des plantes aromatiques, qui croissent dans l'Inde, tant Occidentale, qu' Orientale* Paris anno 1584. 16°. SEGUIER.

IDEM *opus augmenté des plantes cultivées au Jardin de M. ROBIN* Paris anno 1619. 16°. SEGUIER.

IDEM *dedit Histoire des plantes nouvellement trouvées en l'Isle de Virginie* Paris anno 1620. 16°. SEGUIER.

Gabriel RYFF *Neues Arzneybuch, darinn das Indianische Holz abgehandelt wird* Dresden anno 1584. 4°. Libro

Libro de agricultura que trata de la labrança y criança y de muchas otras particularidades y provechos del Campo Medina 1584. fol. THUAN.

J. BART. OLIVÆ *de præcipuis collectaneis* a F. CALCEOLARIO in *Musæo conservatis* Venet. 1584. 4°. GLINOV.

JACQUES PONS *traité des Melons de la Nature & usage d'iceux* Lyon 1584. 8°.

EJUSDEM *ut puto in historiam plantarum generalem breves adnotationes & animadversiones* Lugduni anno 1600. 8°. *. Emendationes sunt errorum typographicorum, aut locorum transpositorum indicia, aut auctaria ex Romano botanico sumpta, pauca propria, ut Doronici ex monte Juræ adseveratio, quod utique simile sit (b) Aconiti Pardalianchis MATTHIOLI. Promittit novam operis editionem, & novas icones, ut Nardi montanæ ab Augustino LEONE missas.

J. BART. PONTANUS *de alimentis* Venet. 1584. BODL.

§. CCCLX. Hier. Mercurialis.

Hieronymus MERCURIALIS Forolivienfis, Professor Patavinus, celebris circa hæc tempora medicus, herbas quidem non coluit, aliqua tamen scripsit, quæ hactenus eo possint referri. De *venenis & venenatis morbis* prælectiones ab Alberto SCHELIGIO Venetiis anno 1584. 4°. * editæ sunt: ea generalia sunt, absque proprio experimento.

EJUSDEM *tr. de compositione medicamentorum* Venet. 1601. 4°. edente M. COLUMBO.

EJUSDEM *Variarum lectionum de medicina scriptoribus & aliis* libri IV. Venet. anno 1571. BODL. Libri V. Basil. anno 1576. 8°. BODL. Libri VI. Venet. anno 1588. BODL. anno 1598. 4°. *. Spectant ad philologiam botanicam, & concilianda loca veterum, de Palmulis, Olivis, Bulbis, vino, Sida, Ficu, Faba Ægyptia, Cicuta, uva taminia, Helleboro, Cyphi, Aconito, Meliloto, grano Caidio, Fungis, Mentha, Smyrna.

Ejus de usu & abusu vini codex M.S. est in B. AMBROSIANA.

Ejus capita de potionibus & eduliis antiquorum, de vino, de condimentis, de pane, in THESAURO GRONOVIANO recusa exstant.

§. CCCLXI. Varii.

Salomonis ALBERTI *Oratio de cognitione herbarum* Witteberg. anno 1585. 8°. *

EJUSD. *Antidotarium medicamentorum simplicium & compositorum, quæ interius & rationis corporis affectibus accommodantur* fol. in Cat. HEBENSTR.

Thaddæi HAYCK *De cerevisia & ejus condiendæ ratione viribus, naturæ, facultate* Francof. anno 1585. 8°. SEGUIER.

J. Th. FREYGIUS in *questionibus physicis* agit de Dendrographia, Botanographia, Georgia Basileæ anno 1585. 8°. MERCL.

§. CCCLXII. *Joachimus Camerarius.*

Joachimus CAMERARIUS ex medica familia Noribergæ natus (c), in Italia diu commoratus, entis iconibus & chartis GESNERIANIS & WOLFIANIS suas perinde perpulchras delineationes addidit, ex horto potissimum, quem aluit præstantissimum, opera vero ipsa GESNERIANA non edidit, quem mors anno 1598. occupaverit. Edidit interim Francofurti anno 1586. 4°. *. P. *Andrea MATTHIOLI de plantis Epitomen*, cum iconibus supra 1003. Earum paucæ sunt MATTHIOLI, aliæ MATTHIOLI quidem, sed floribus, fructibusve adpictis auctæ; plurimæ GESNERI, aliquæ denique *Joachimi* ipsius, nihilo deteriores. Primus Aloen depinxit, a CONTUSO communicatam. Addita sunt nomina, locus natalis, & brevis de facultatibus medicis epitome. Hæ tabulæ in plurima alia opera transferunt. Adjutus est a nepote suo *Joachimo JUNGERMANNIO*. MATTHIOLANAS aliquas malas icones melius rejecisset, Orchides, Auriculam muris, Ambrosiam alteram, Saxifragiam primam. Aliquando etiam duas ejusdem plantæ icones dedit, ut in Ferula & Loto Africana altera.

EJUSDEM *Hortus medicus* & *philosophicus* Francofurti anno 1588. 4°. * prodiit, ex ANGUILLARA, CORDO, CLUSIO, GESNERI & RAUWOLFI schedis collectus, non sine propriis iconibus & observationibus *Joachimi*, quarum illæ paucæ sunt, omnino 47. sed ex pulcherrimis. Multa hic loca natalia rariorum stirpium Germanicæ & Italianæ reperias. Anno 1654. 4°. recusum esse SEGUIER.

Edidit etiam Francofurti anno 1586. fol. * DIOSCORIDIS MATTHIOLIANI partem, a *Georgio HANDSCH* in Germanicum sermonem conversam, quæ ad plantas pertinet. Sermo in brevitatem contractus, & veterum potissimum diffusiones omisse. Adjecit icones, quæ sunt in Epitome, GESNERIANAS, suasque: & aliquas adnotationes. Recusus est liber anno 1626. fol. * nihil mutatus, & sæpe alias (d). Bohemice etiam Prag. 1596. fol.

Possis, si placet, adjicere *Symbola* & *emblemata*, quorum Lib. I. ex re herbarum sumitur Noriberg. anno 1590. 4°. &c.

Opuscula de re rustica partim collecta, partim composita a Joachimo CAMERARIO cum catalogo scriptorum de re herbaria Noriberg. anno 1577. 4°. SEGUIER. anno 1596. 8°. FALCONE.

§. CCCLXIII. *S. a Tovar.*

Simon a TOVAR de consistorium medicamentorum examine nova methodus, qua medicamentorum omnium temperamenta ad iugum examinari, & proposita ejus-

(c) M. ADAM p. 349.

(d) Conf. p. 299.

cujusque temperatura medicamenta componi queant Antverp. anno 1586. 4°. BODL. BASS. Haag. anno 1670. 16°. *. *Varia satis subtilia ad artem pharmaceuticam, quo potius spectat.*

EJUSDEM *Hispalensium pharmacopolorum repurgatio* Hispali anno 1587. 4°. BODL. Num SIMON a TOVAR vere differt a viro cognomine dicto p. 345.

§. CCCLXIV. J. Jac. Wecker.

Johannis JAC. WECKER *Antidotarium generale* Basileæ anno 1585. 4°. TREW. 1586. 4°. MERKL. 1642. 4°.

EJUSDEM *Antidotarium speciale* ibid. anno 1588. fol. MERKL. & 1574. 4°. TREW. 1640. 4°. Est, ut puto, *le grand tresor ou dispensaire & antidotaire* vertente DUVAL Geneve 1609. vel 1610. 4°. CARLS. 1616. 4°. 1609. 4°.

Pars magna operis de plantis agit, secundum vires medicatas recensitis: descriptis, cum synonymis variarum linguarum, & vi medica: compilatum opus ex DIOSCORIDE MATTHIOLO &c. deinde syrupos aquas & alia enumerat, quæ ex plantis præparantur.

EJUSDEM *De secretis* L. XVII. Basil. anno 1582. 1588. 8°. 1701. 8°. 1750. 8°. a ZWINGERO auctum, ex ALEXIO PED. natum opus, quem etiam germanice reddidit (e). Gallice prodiit Lyon 1584. 8°. 1596. 8°. 1612. 8°. Rouen 1608. 8°. 1639. 8°. 1651. 8°. d'ETR. 1680. 8°. RAST. Hujus operis liber nonus totus huc pertinet, tum aliqua hortensia ex libro 12. & aliqua tinctoria ex libro 16. Compilata omnia & absurda multa.

EJUSDEM *nützliches Büchlein von allerley Wassern und Weinen* Basil. 1593. 8°. & latine *de vinis* Basil. 1603. 8°.

EJUSDEM *nützliches Büchlein von mancherley Wassern, Oelen und Weinen* jam anno 1589. 8°. prodiit, si veri sunt numeri, idem puto priori.

§. CCCLXV. Varii.

BACCII BALDINII *Tractatus de cucumeribus* Florent. anno 1586. 4°. BURETTE.

GEORGII MARII *Paralipomena & marginalia hortulanica*, id est, *Gartenkunst zum Feldbau angehörig . . was zum Feldbau und Haushalten in unsern deutschen Landen anzubringen, fremde Gewächs und Bäume, auch wie man neue Wiesen soll anlegen &c.* Strasburg 1568. 8°. fol. BASSÆUS.

Andreae BACCII *De naturali vinorum historia* L. VII. accedit *de saccharis vinis & de cerevisia* Rom. anno 1592. fol. 1596. fol. MEAD. Francofurti anno 1607. fol. SEGUIER. Compilatio.

EJUSDEM *tabula simplicium medicamentorum* Rom. anno 1577. 4°. SEGUIER. EJUSDEM

(e) Conf. editiones 1573. 1593.

EJUSDEM *De venenis & antidotis* Romæ anno 1586. 4°. Venetiis anno 1596. fol. MERKL.

EJUSDEM *de convivii antiquorum c. V. de vinis recus.* in collect. THES. GRONOVIANI ed. Veneta T. IX. In libro II. habet obsonia, panes varios, vinum, plantas cucurbitaceas.

G. BAPT. ZAPATA *secreti di medicina e di Chirurgia* Rom. 1586. 8°. Venez. 1611. 8°. 1618. 12°. 1656. 12°. 1677. 8°. THOM. augente I. SCIENTIA. Latine vertente DAV. SPLEISS Ulm. 1696. 8°. *Mirabilia s. secreta medico, chirurgica* B. THOMAS. Germanice *Schlüssel der Arzney* &c. Leipzig 1625. 8°. B. THOMAS. &c.

FILIPPO COSTA *discorsi sopra la compositione degli antidoti e medicamenti* Mantua 1586. 4°.

D. Didimus MONTANUS *the gardeners Labyrinth containing a discourse of the gardeners life in the yearly travels to be bestowed in his plot of earth.* London. anno 1586. 4°. AMES.

The profitable art of gardening Lond. anno 1586. 4°. AMES.

Sommaire traité des melons par J. P. L. D. M. Lyon anno 1586. 16°. BURETTE. An forte J. PONS p. 365.

J. Maria BONARDO *la miniera del mondo, nella quale si tratta de corpi semplici* Venez. anno 1589. 8°. 1600. 8°. SEGUIER. 1601. 8°. B. TH. 1611. 8°. Edidit LUDOVICUS GROTTUS: liber III. agit de plantis.

EJUSDEM *le ricchezze d'agricoltura nelle quali si danno ammassamenti per acrescer le rendite de campi* Venez. anno 1586. 8°. FALC. anno 1601. 8°. 1605. 1619. 8°. 1626. 8°. Trevigi anno 1631. 8°. 1654. 12°. SEGUIER.

§. CCCLXVI. Varii.

MARCELLUS SQUARCIALUPUS, in *opusculis* Puschavii 1586. fol. aut 1587. 8°. * editis, agit de amygdalis amaris, easque negavit ebrietate mederi, contra PLUTARCHUM. Cum cum SIMONIUS Lucensis, & ipse in Polonia medicinam faciens, Vilmæ refutasset, noster asperrime se tuetur. Amygdalas amaras mites esse, a pueris absque noxa comedi, oleum perinde mite esse, nihil ergo amygdalas habere virium, quibus ebrietati resistent.

Roderici a FONSECA *de venenis eorumque curatione* Rom. anno 1587. 4°. MERKL.

EJUSDEM *de tuenda valetudine & producenda vita* Florent. anno 1602. 4°. MERKL.

Ægidii EVERARDI *de herba panacea, quam alii Petum, alii Nicotianam vocant* Commentariolus. EJUSDEM *de usu & praxi radicis Mechoacanna, cum Epitome*
me

me GALENI de *Antidotis* ab Andrea LACUNA concinnata Antverpiæ anno 1587. 12°. * & 1644. 12°. * hic cum aliis de Tabaco libellis. Anglice *The virtues of smoaking Tobacco* Lond. anno 1659. 8°. Belgam nobilem anno 1559. aut 1560. noster hanc plantam NICOTIO obtulisse (f) docet: succum cani vomitum movisse, & vitam a sumto pharimaco servasse (g).

Accessit J. JUVENIS de *medicamentis bezoardicis*. Omnia practica.

Cass. WOLF *Tabula de stirpibus* ☿ ☿ earum partibus ex Theophrasto *Tigur.* anno 1587. 8°. * cum GESNERI tabulis. Pollicitationes diximus p. 291.

Compendium simplicium ☿ *compositorum medicamentorum* Placentiæ 1587. 8°. OSB.

JOHANNIS KHEUNII Breidbachii *Zodiaci Medicina*, i. e. *materia medica* L. I. Colon. 1587. 8°. WILLER si huc facit.

Non serius licet recensere ANDRE le FOURNIER *decoration d'humaine nature ou est montrée la maniere* ☿ *receptes pour faire savons* ☿ *eaux délicieuses, pour laver* ☿ *nettoyer le corps* ☿ *les habillemens* Lyon 8°. sine anno. VERDIER.

GUIL. CAMDEN *Britannia s. regnorum Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ* ☿ *insularum adjacentium chronographica descriptio* Londin. 1586. 8°. 1590. 8°. 1594. 4°. 1600. 4°. 1607. fol. CLEM. Frankfurt 1590. 8°. 1616. 8°. Anglice versa a PHILEMONE HOLLAND Lond. 1610. fol. 1611. fol. 1637. fol. CLEM. Vix puto primas editiones aliquid botanici habere.

§. CCCLXVII. *Marfiglius Cagnatus.*

Marfiglii CAGNATI Variarum observationum L. IV. Rom. anno 1587. 8°. minime indocte scripti, pluscula ad rem herbariam facientia continent, ut L. I. de ortu plantarum apud HIPPOCRATEM & THEOPHRASTUM. De ortu cerealium ad THEOPHRASTUM. De Tribulo & Rosis ad eundem. De hordeo & frumentis ad panificium receptis. L. II. De coctili indole fabarum, de Schino & Scilla, de plantis quarum folia radices producant, de pane, uva taminea, Oenanthe. L. III. De Chondro, Alica, cepis. De prodigioso plantarum exortu, de vino & musto. L. IV. De malo medica, & ad CATONEM de re rustica.

EJUSDEM *De ligno sancto disputationes binæ* Rom. 1602. HEINS. anno 1643. 4°. SEGUIER. & cum *opusculis* Rom. anno 1603. 4°. MERKL.

EJUSDEM *de tuenda sanitate* L. II. & *de temperantia* Rom. anno 1591. Patav. anno 1605. 4°.

§. CCCLXVIII.

(f) p. 12.

(g) p. 43.

§. CCCLXVIII. Laur. Scholz.

Laurentii SCHOLZ Catalogus arborum fruticum, & plantarum horti medici Breslaw anno 1594. 4°. * & prius anno 1587. 4°. Accellit JOH. FERSCHII de viris in materiem medicam & herbariam bene meritis Breslav. 1594. 4°. Riv. Brevis Catalogus horti proprii; sed ait se omnium suarum stirpium icones parasse.

ANDRÆ CALÆJI *carmen ad hortum LAUR. SCHOLZII*. Vratislaviæ anno 1592. 4°. TREW.

§. CCCLXIX. Johannes Thalius.

Johannis THALII Medici Northusiani Sylva Hercynia, seu Catalogus plantarum sponte nascentium in montibus & locis vicinis Hercyniæ, que respicit Saxoniam, ad Joachimum CAMERARIUM datus, & cum ejus Horto Medico & Philosophico (h) excusus Francf. anno 1588. 4°. * & Northusæ anno 1674. 4°. MERKL. cura Nicolai GOTHOFREDI recusus. Etsi hanc editionem non vidi, neque fere ejus quisquam meminit, video tamen WENDELINUM (i) THALIUM, fratrem JOHANNIS, novam editionem parasse. Plantæ plurimæ, earumque nonnullæ rarissimæ, ut vel ad nos usque latuerint, aut ne a nobis quidem repertæ fuerint, in Monte Bruçtero, circa Northusiam, & passim in Sylva Hercynia a THALIO lectæ, descriptæ, cum iconibus 14. a CAMERARIO adjectis, quarum aliquæ sunt GESNERI. Difficulus Cl. viri plantæ extricantur, quod varietates plurimas recenset, & in genera mire copiosa stipet, exemplo Intybi, Chondrillæ, Graminis, Rapunculi. Eximium tamen opus & ex proprio Cl. viri labore natum. Vitam ejus *Fridericus Christianus LESSER* descripsit Northus. anno 1747. 4°.

§. CCCLXX. Varii.

Pierre JOLY Raïsons des anciens en la consécration de certains arbres, herbes & fleurs Metz anno 1588. 8°. FALC.

ALBERTI SCHELIGII *tr. de venenis & morbis venenosis* Venet. 1588. 4°.

Carolus CRAÛSUS in MESVEN *de simplicibus & in MANARDI epistolæ* Venet. anno 1588. 8°. MERKL.

Zacharie ROSENBACH *Paradiesgärtlein, darinn die edelsten Kräuter abconterfeytet und beschriben sind* Francfurt anno 1588. 12°. * Versiculi partim medici, partim emblematici, plantarum vulgarium, cum iconibus r. diuiculis, simplicis auctoris. An differt CONRADI ROSEBACHII *neues Paradiesgärtlein der edelsten Kräuter in Reimen beschriben* Francfurt 1613. 8°.

Ejus-

(h) LESSER.

(i) PASCHAI GALL, bibl. med. p. 194.

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Herbornam Nassovia nascentium* Herborn. anno 1616. 8°. 1626. SCHEUCHZER.

EJUSDEM *quatuor indices corporum animalium perfecte mixtorum* &c. quorum II. est botanicus Herborn 1626. 4°.

JEAN VOSTET *almanac des laboureurs* Paris 1588. 8°. THUAN.

§. CCCLXXI. B. Bauderon.

BRICE BAUDERON Matisconensis Pharmacopoeam edidit, cujus primam editionem ignoro, nisi est *paraphrase sur la pharmacopée* Lugduni 1588. 12°. Inde prodit 1595. 12°. 1607. 12°. TREW. & aucta e GR. BAUDERON & LAUB. CATELAN 1614. 8°. TREW. Rouen 1622. 8°. aucta demum a FRANC. VERNI & a G. SAUVAGEON Lyon 1662. 4°. notis in quamque compositionem & in Theriacam additis, tum etiam 1681. 4°. Germanice versa per OL. SUDENUM Strasburg 1595. 8°. DRAUD. cum titulo *deutsch Arzney-Apotheck*. Latine reddita a PHILEMONE HOLLAND cum I. du BOYS *observationibus in methodum miscendorum medicamentorum topicorum* Londini. 1639. fol. Haag. 1640. fol. MERKL. Erroribus plenam esse N. le FEVRE I. p. 350.

BARTHOLOMÆI HUBNER *neues Speisbüchlein von Essen und Trinken, allerley Speis und Trank und vielen guten Haus-Anzueyen* Erfurt 1588. 8. BASSEUS. 1603. 8°. DRAUD. tum 1607. 8°. RIV. hic cum titulo *Diarium medicum aus den hinterlassenen Schriften des Autoris*.

TREMBLEY *les fleurs de Macer* Rouen anno 1588. 8. SEGUIER. Septem capita MACRI cum commentariis Guiliehni GUEROULT & Nicotianæ historia (k).

ANDRÉE HELMREICH's *Kunstbüchlein, wie man den Wein erhalten, und abgefallnen Wein zurecht bringen, allerley Kräuter und Gewürze, Wein, Bier und Weineßig machen soll*. Leipzig 1588. 8°.

§. CCCLXXII. Tabernemontanus.

Jacobi THEODORI, a patria TABERNEMONTANI dicti, *Kräuterbuch mit künstlichen Figuren* Francfurt anno 1588. fol. * cujus Tomum II., intermortuo interim THEODORO, Nicolaus BRAUN adjecit, ut tres tomi anno 1592. absoluti sint. Discipulus TRAGI, per triginta sex annos in hoc opere laboravit, & plurimas icones, plerasque ex MATTHIOLO, alias ex CLUSIO & LOBELIO

A a a 2

imi.

imitatus est, alias ad ipsam naturam exprimi curavit, quæ minime malæ sunt, ut tamen paucim aliquæ repetantur, aut inutiles varietates diversis iconibus exprimantur. *Jacobus* suis iconibus immensam farraginem medicarum facultatum adjecit, *BRAUNIVS* brevius scripsit. Repetitum est magnum opus *Basiliæ* anno 1613. fol. 1664. fol. * 1687. fol. *TREW.* & 1731. fol. *.

Icones solas *Typographus* *Francofurtenfis* *BASSEUS* in folio longo edidit anno 1590. quæ fere editione exteri utuntur, & quæ 2255. figuras habet. Paucim tamen species aliquæ omittuntur, quæ in majori opere absque iconibus recensentur. Rariorum plantarum auctor minus peritus fuit, ad vulgares autem & Germanicas commode adhibetur.

§. CCCLXXIII. *Henricus a Bra.*

Henrici a BRA de medicamentis simplicibus & facile parabilibus ad calculum *Francker* anno 1589. 8°. *MERKL.* 1590. 8°. *BASSEUS.*

EJUSDEM Medicamentorum simplicium & facile parabilium ad iterum catalogus *Leidæ* anno 1590. 8°. *MERKL.*

EJUSDEM Medicamentorum simplicium & facile parabilium adversus epilepsiam brevis institutio *Arnheim* anno 1603. 1605. 8°. *MERKL.* *Leuward.* anno 1616. 8°. *MERKL.*

EJUSDEM Medicamentorum facile parabilium adversus pestilentiam Catalogus *Francker* anno 1605. 8°. 12°. *MERKL.* Auctus ex *ANT. SNEBERGER.*

EJUSDEM de curandis venenis per medicamenta simplicia & facile parabilia *Arnheim* anno 1603. 8°. *MERKL.*

JOHANNIS JUVENIS, vulgo de *JONGHE*, præter, l. *de Medicamentis Bezoar-dicis*, & contin. in *GALENUM de theriaca* jam dictos (1), scripsit *de antiquitatibus & variis fatis* *Tarenti* *Neapoli* 1589. *Francf.* 1620. recensum in thes. *GRÆV. BURMAN.* Habet aliqua de plantis. (Si idem est *AUCTOR.*)

§. CCCLXXIV. *J. Wittich.*

Johannis WITTICH, *Medici Neustadiensis*, *Bericht von den fürnehmsten harzigen Dingen, dem neuen Armenischen Balsam, fremden Wunder-Kräutern, Holz und Wurzeln* *Leipzig* anno 1589. 4°. *SEGUIER.* 1592. 4°. *. Describit ex *Garcia* ab *ORTA* & *Nicolao MONARDO* *Liquidambar*, *Tacamahacam*, *Carrannam*, *balsama alia*. Tum *Tabacum*, *Mechoacannam*.

EJUSDEM von ligno Guaiaco, Wunderbaum, China, Sarsaparilla, Sassafras, l. nephrítico *Leipzig* anno 1592. 4°. * 1603. 4°. *HUTH.* *Compilatio.*

Ejus-

EJUSDEM *Methodus simplicium & compositorum medicamentorum, quæ sunt in usu, de correctionibus medicinarum simplicium, decoctionibus minorativis & alterantibus* Lipsiæ anno 1596. 8°. MERKL. anno 1602. 8°. SEGUIER.

EJUSDEM *Præservatio sanitatis von den sechs natürlichen Dingen, wie man sich in denselben verhalten soll* 1590. 8°. HUTH. puta RANZOVII opus. Accedit lib. de hydromeli, melle, nectare &c.

§. CCCLXXV. *Claudius Roccard.*

Claudii ROCCARD de plantis Absinthii Tract. Venet. anno 1589. 4°. SEGUIER a J. B. cum suo de Absinthii tractatu recusis Basil. anno 1593. 8°.*. Quatuor Absinthia veterum tentat elucidare. Descriptiones DIOSCORIDIS & GALENI conciliat, in nomina inquirat. Santonicum etiam Romæ & in alpi- bus se legisse ait. Descriptiones nullas dat, ex quibus plantas agnoscas.

§. CCCLXXVI. *Varii.*

PETRI ALBINI *Meisnische Berg-Chronic* Dresden 1589. habet aliqua ad plantas, quæ in re tinctoria adhibentur, ferratula, croco, isatide.

Kunstbüchlein, wie Dinten, Dinten-Pulver, Presilgen zum Schreiben und Färben &c. Leipzig 1589. 8°. Catal. libr. bis 1602. 1578. 8°. ib.

Beschreibung des Königreichs China, samt dessen Fruchtbarkeit, Reichthum &c. Francfurt 1589. 4°.

Paolo MINI *Discorso della natura del vino, delle sue differenze, e del uso suo retto* Firenze anno 1589. 8°. BURETTE. 1594. 12°. BODL. 1596.

§. CCCLXXVII. *Josephus a Costa.*

Josephi a COSTA S. I. historia natural de las Indias Sevilla anno 1590. 4°. Barcelona anno 1591. 8°. FALC. 1594. 4°. CHIVA. Madrit. anno 1608. 4°. OSB. MEAD. 1610. 4°. NIC. ANTON. hæc editio latina. In *Bibliotheca CHIVÆANA Supplementum* manu adscriptum erat.

Gallice Histoire naturelle & morale des Indes tant Orientales, qu'Occidentales, vertente Roberto REGNAULT, anno 1597. 1598. 8°. NEAULME. Mea editio est Paris anno 1600. 8°.*. Alia est anni 1606. 8°.*.

Belgice historie naturael ende morael vande westersche Indien Enkhuyzen 1598. 8°.

Italice a J. P. GALUCCIO versa Venet. anno 1596. 4°. SEGUIER.

Anglice a J. C. *natural and moral history of the West Indies* Londin. anno 1604. 4°. OSB.

Germanice *Nene Welt, die man sonst America nennt* Colln 1600. fol. TREW.

Latina editio recusa est in collectione *Theodori* de BRY P. IX. Auctor in Peruvia (m) aliquamdiu vixit, & in Europam rediit anno 1587. Libro quarto continetur historia plantarum Americæ & potissimum Peruvix, Horum, balsamorum, arborum, cum utilitate medica & æconomica, absque iconibus. sed minime imperite. Hic (n) reperias tunam, in qua vermiculus cochenilla. Reliqui libri alio spectant, eorumque pars magna ad religionem pertinet.

Aliud opus distinguere oportet, latinum, *de natura novi Orbis* L. II. quod Salmanticæ anno 1589. 1595. & Colonix anno 1596. 8°. * prodiit, & prioris operis Libros II. continet, qui nihil valde ad rem nostram faciunt; deinde libros sex posteriores, qui unice de procuranda Indorum salute agunt.

Hoc etiam anno prodiit *diarium nauticum itineris batavorum in Indiam Orientalem* Arnheim 1590. 4°. long. FALC.

§. CCCLXXVIII. Varii.

Felici ACCORAMBONI sententiarum difficultum Theophrasti in libro de plantis explicatio Rom. anno 1590. fol. MERKL.

EJUSDEM *adnotationes in Theophrastum de plantis* Rom. 1603. fol. PL. eum mente *Aristotelis*.

J. CUNONIS *Hoffartslaster an einem Wundergewächse, so in Soltwedel gewachsen* Witteberg anno 1590. 4°. BURCKHARD.

Girolamo PORRO Il horto de i semplici di Padova Venez. anno 1591. 8°. BURETTE, BURCKH. cum iconibus.

An idem fonte fuerit *Catalogus horti Patavini* Venet. anno 1593. 12°. vel 8°. SEGUIER, cuius latinam versionem habeo anno 1608. 8°. () excusam *? Brevissimus est & folorum nominum.

ANTONII BOUCHART *de venenis* Basileæ 1590. 4°. RIV.

JACOBUS ZABARELLA *d. rebus naturalibu* l. 30. Colon. 1590. fol.

Alexan-

(m) L. IV. c. IV.

(n) *Hist. nat.* L. IV. c. 23.

(o) Anno 1600. 8. FALC.

Alexander CYRILLUS de plantarum & animalium proprietate Romæ 1590. 8°.

§. CCCLXXIX. Michael Bapst.

Michael BAPST von Rochlitz neues Arznei- Kunst- und Wunderbuch Mülhausen 1590. 4°. Eisleben 1604. 4°. TREW. Leipzig 1604. 4°. Zweyter Theil Leipzig 1592. 4°. Eisleben 1596. 1604. 4°. TREW. Leipzig 1604. 4°. de sanguine animalium. Dritter Theil Eisleben 1596. 1597. 4°. 1607. 4°. TREW. hoc agitur de plantis sanguinem sistentibus.

EJUSDEM Juniperetum oder Wachholder- Garten, wie man aus diesem Gewächse Oel, Wasser, Extracten und Salien bereiten solle Eisleben 1601. 4°. DRAUD. 1605. 4°. * 1675. 4°. Enormis & misera collectio virium medicarum, quæ unquam junipero adfectæ fuerunt.

In BALDUINI RONSSEI epistolis medicis Leidæ 1690. 8°. 1618. 8°. * & alias excusis, pluscula huc faciunt, de vino, cerevisia, cum DODONÆI epistola huc pertinente; de usu vitis sylvestris, de faba, nuce prænestina, catharticois ex novis insulis advectis, de semine casia ægyptiæ, cum nonnullis iconibus. Contra LEONHARDUM FUCHSIUM monet, nimis acra in Mesven esse. De Mandragoræ malo, quod pomum sit Rubeniticum.

§. CCCLXXX. J. Wigandus.

Johannis WIGANDI vera historia de Succino Prussico, de alce Borussia, de herbis in Borussia nascentibus Jenæ anno 1590. 8°. Episcopus Pomezaniensis scripsit anno 1583. simplex homo, & miraculis deditus edidit opus Job. ROSINUS. Plantarum catalogi sunt quatuor, cum locis natalibus. Inter eas sunt Calla, Glaux, Heptaphyllum fragiferum, Aloides, Melampyrum cæruleum, Chamæpeuce, Gladiolus, Iris humilis, Pentaphyllum Tragi, Scorzonera, Polemonium. Aliquas vix agnoscas, ut Epimedium, Panacis speciem, Atractylidem, tres herbas ultimo loco dictas.

Historiam plantarum in Borussia nascentium Regiomonti anno 1655. 4°. editam citat SEGUIER.

§. CCCLXXXI. P. Alpinus.

Prosper ALPINUS, Marosticensis, insignis Clinicus, simplicium Professor & horti Patavini Præfectus (p), cum AEMO, Veneto Consule anno 1580. Caïrum petiit, & rediit anno 1584. In Ægypto medicinam fecit, in plantas etiam medicatas inquisivit, earumque icones, ad sui seculi saporem paravit.

Edidit

(p) Anno 1593. CORTUSO successit TOMASIN. Gymnas. Patav. p. 97.

Edidit varios libellos: *de Balsamo* primum, qui Venetiis anno 1591. 4°. * & Patavii anno 1639. 4°. * prodit, cum *historia etiam naturali* Ægypti recusus. Gallice vertente Antonio COLIN Lyon 1619. 8°. CHION. Balsami fruticem Arabiæ indigenam esse, circa Mataram non nasci, nisi eo translatum, & facile interire. Balsamum ipsum describit, quale ex arbore stillat, notasque legitimi dat. In icone videas foliis esse ternis, quinis, septenis, fructu conico, triloculari forte, flore obscuro, quem tanquam Aspergillum pingit, aut Acaciæ globulum. In horto PROSPERI Balsamum floruit, BARTHOLINO teste (q):

EJUSDEM *de plantis Ægypti liber* Venet. anno 1591. 4°. SEGUIER. anno 1592. 4°. *. Patav. anno 1639. 4°. prodit SEGUIER. anno 1640 *. Leidæ anno 1735. 4°. *. Plantæ paucæ, cum 49. iconibus, in Ægypto repertæ: fere celebriores, medicatæ & edules, pleræque eo tempore minus notæ, aliquæ neque nostro. Coffeæ icon minus bona.

EJUSDEM *de medicina Ægyptiorum Libri IV.* Venetiis anno 1591. 4°. * eximium opus, cujus liber IV. huc facit, quo res medicamentaria Ægyptiorum continetur; de Opio, Cannabe, de Coffeæ decocto fufe, de Cassia purgatrice, de semine plantæ leguminosæ abdelmelich, de plantis, quæ theriacam Ægyptiam ingrediuntur, Calamo aromatico, Maro, Anomo, Acacia &c. Recusus est cum BONTIO Parisi. anno 1649. 4°. FALC.

EJUSDEM *de Rhapontico libellus* Patav. anno 1612. 4°. Leidæ anno 1718. 4°. *. Describit & depingit Rhaponticum Thracicum & Scythicum, quod Rhei genus est, vulgo in hortis notum, & a Chinesi diversum. Esse Rhaponticum veterum.

IDEM præfationem scripserat anno 1614. ad libros II. *de stirpibus exoticis*, quas undique ab amicis habuerat, potissimum tamen ex Creta. Cum autem anno 1615. moreretur, filius *Alpinus* ALPINIUS eas plantas anno demum 1627. 4°. * Venetiis edidit, omnino 136. omnes in ære expressas: aliquas etiam sua manu delineatas. Interecedunt latine aliquæ. Est inter fontes botanices (r).

Posthuma inde prodierunt aliqua Leidæ anno 1735. 4°. *. Primumque *historia naturalis Ægypti* inter Codices M.S. Ludovici CAMPOLONGI reposita, & a Bartholomæo SELLARI missa. Major equidem operis pars ad animalia spectat; intercurrunt tamen botanica varia, de Allio, Althæa, Aro Ægyptio, & Colocasia, herba Añis, Atriplice, Been utroque, Brassica cauliflora & napestri, Salice Callas, Cichoreo, Colehico, Corian'ro, Cypero, Faba & Loto Ægyptia, Nymphaea, Hermodactylo, Hy scyamo albo, Iride, Kali, Lactuca, Ligustro, Pisis marinis, Millio Æthiopico, Papavere, Pipere, Psyllio, Rosis, Schœnantho, Sefamo, Taxo &c.

In II.

(q) *De Theriac.* II.

(r) Exstare Codices M.S. THOMASIN Elog. II. p. 394.

In II. volumine posthumorum reperitur diſſ. de *Laſerpitio* & *Loto* *Ægyptia*, Nymphaea nempe calyce quadrifolio, flore albo pleno, in ſtamina degeneraſcente: adjectis iconibus.

§. CCCLXXXII. *Varii.*

Antonii PASINI Annotationes & emendationes in versionem *Dioſcoridis* & *MATTHIOLO propoſitam* Bergomi anno 1591. 4°. 1593. 4°. 1600. 4°. *SEGUIER.*

In *Michaelis MERCATI* ſplendida *metallotheca* anno 1719. Romæ fol. * excuſa, Armarium VI. totum pertinet ad claſſem Zoophytorum, quæ haſtenus cum plantis retinebatur. Obierat anno 1591. Per Hetruriam peregrinatus erat, ut plantas conquireret *TARGIONI* *Corograf.*

Antonii Mariae BETTI de *Rhabarbaro* contra communem opinionem quaſtio Bonon. anno 1591. fol. ſed noſtra editio antiquior eſt, & anni 1560. ut ex præſatione ſuſpicio. Queritur, num infuſa magis cum Rhabarbaro aqua, num potius ipſa radix alvum magis ſolvat. Ipſam radicem præfert infuſæ aquæ.

Jac. GRETSCHER de plantis ex *Ariſtotele* potiſſimum collecta Ingolſt. 1591. 4°.

Sängender kreiſſender Wöchnerinnen Unterweiſung, ſamt einem Verzeichniß geſunder und ungeſunder Speiſen und Trank Halle 1591. 4°.

Eduardi LOPEZ *relazione del reame di Congo* cum iconibus etiam plantarum Rom. 1591. 4°. & in collectione I. T. de *BRY.* Francofurti 1597. fol. 1609. fol. Anno ſcriptum eſt 1584. Palmam quam dixit ſericiferam, & alias delineat.

Johannis CARDENOS (s) *Problemas y ſecretos de las Indias* anno 1591. 8°. *NIC. ANT.*

EJUDEM de *Chocolate* che por vechos haya y ſies bibida ſaludable Mexici anno 1609. *NIC. ANT.*

Baptiſta CODRONCHI de *baccis Indicis*, atque antimonio Ferrar. anno 1591. 4°. 1692. 4°. *SEGUIER.* & Bonon. anno 1629. 4°.

EJUDEM de *fale Abſinthii*, & de *Elleboro libelli* Francofurti anno 1610. 8°. *. In ſalibus vires ſuarum plantarum manere non bene contendit. Elleborum utrumque ait ſe adhibuiſſe, raris tamen in exemplis. Utriusque uſum & innocentiam contra Arabes tuetur.

Jacobi FERRARII *Idea theriacæ* & *mithridatii* ex optima *Antonii BERTHIOLI* *pragmatica*, partim ex doctiſſimi olim *FLAMINII EVOLI* ſcriptis, partim

ex

(s) *CARDENAS SEGUIER.*

B b b

ex propriis excerpta Venetiis anno 1591. 1601. 1602. 4°. * TREW. 1606. 4°. MERKL. De stirpibus aliquot rarioribus, quæ theriacam ingrediuntur. Pro Xylobalsamo Agallochum recipit, per Carpobalsamo Cubebas.

Antonius PHILOTHEUS de HOMODEIS *Ætne topographiam Ætneorumque incendiorum historiam edidit* Venet. anno 1591. 4°. varie reculam, etiam in THEAURO BURMANIANO. In Ætne his confluent, cæterisque inscriptis, multis ante 1591. annis, tum sylvestre regionis arbores, inter quas Juniperus est, & Berberis, his in calidis regionibus rariores.

Gregorio de los RIOS *Agricultura de los Jardinos* Madrit. anno 1592. 8°. 1600. fol. 1604. fol. & Saragoça anno 1604. fol. SEGUIER anno 1620. fol. Nic. ANTON. Collectanea.

DUNCANI LIDDEL de *facultate vegetante* Helmstatt 1592. 4°.

§. CCCLXXXIII. Jacobi Theodori de BRY collectio.

Jacobi Theodoric de BRY AMERICA, collectio est itinerum in Americam, quæ cepit anno 1590. prodire, quo excusa est *Narratio de commodis & ritibus Virginia* Franc. fol. *. Inter ea commoda est herba sericea, lignum Salsifias, Cedrus, Iltis, Sacchariferæ arundines, plantæ, quarum nomina nondum innotuerunt. Auctor est *Johannes WITHE*. Prodiit etiam cum titulo *Thome HARIOTI* Londin. anno 1588. BODL. & germanice 1590. fol.

P. II. Expeditiones *Renati de LAUDONNIERE*, & *Jacobi le MOINE*, dicti de GOURGUES in Carolinam anno 1591. fol. successerunt, quæ aliquantulum habent botanici argumenti, ut fructus spontaneos & vites.

P. III. Continet J. STADII *historiam Brasiliæ* anno 1592. fol. meram fere historiam, cum brevi plantarum utilium memoria, potissimum Piperis, trium generum.

P. IV. Est iter *Johannis LERY* anno 1605. fol. *.

P. V. & VI. *Hieronymi BENZONI novus orbis* anno 1594. fol. * & 1596. fol. *.

P. VII. *Ulrici FABRI* Iter in civitatem Boni aëris, flumen Parana, & regiones aliquas Brasiliæ.

P. VIII. Itinera *HAWKINS*, *CANDISH*, & *RAISLEIGH*. parum ad scopum nostrum facientia, anno 1599. fol. Hunc tomum *Johannes Iyael de BRY* edidit JACOBI THEODORICI fil.

P. IX. *Josephi a COSTA* Opus, tum Iter per Magellani fretum *Sebaldi de WEERDT* & *Oliverii de NOORT* anno 1602. fol. Etiam hæc fere historica.

P. X.

P. X. Openheim anno 1619. fol. * prodierunt *Amæricæ* VESPUCCI duo itinera, *Rolph. HAMOR* Virginia, tum *I. SMITH* Colonia Penobscotensis.

P. XI. & XII. Openheim anno 1619. fol. *Antonii de HERRERA Indiæ Occidentalis historia*, vix quidquam habens ad rem naturalem. *Jacobi le MAIRE* iter, & *SCHOUTENII*. *HERPÆ* etiam opus sæpe seorsum prodit Gallic *histoire generale des voyages & des conquêtes les Capillans* 1660. 4°. 9. Vol. & 1671. Anglice London 1740. 8°.

Totum XIII. & XIV. addidit anno 1627. *Matthæus MERIAN*, *J. Theodori de BRY* gener, qui idem totumque opus in compendium redegit cum titulo *Hiperia Antipodum, oder neue Welt* 1631. fol. Sermonem ad icones adjecit *J. Philipp ABELIN*, qui sibi nomen fecit *J. Ludov. GODOFRID*.

J. Theodori & *J. Israelis de BRY* fil. collectio itinerum in Indiam Orientalem Germanica. Huc pertinet in libro I. *Iter Eduardi LOPEZ* p. 377.

L. II. Est *Iter Hugonis v. LINSCHOTEN* seorsim dicendum, anno 1613. fol.

Idem continuatur in L. III. Openheim anno 1616. fol. * excuso. Adcedunt itinera *BARENSII* & *HEEMSKERKII*, & primum iter Belgarum in Indiam Orientalem anni 1594.

L. IV. Openheim anno 1617. *LINSCHOTENII* Historia naturalis Indiæ, & ad plantas adnotationes *PALUPANI*, atque *Christophori a COSTA*. Arborea & plantæ istis abunde, sed confer ipsum *HUGONIS* iter. Ex itinere Belgico plantæ Madagascariæ & Javæ.

L. V. Vix quidquam continet rei herbariæ; sed L. VI. *Francof.* anno 1603. fol. *Guineæ* frumenta, & *Manigettam* describit, & *Sorghum*, & plantas ejus regionis veforat. Prodierat *Amstelodami* anno 1605. fol. * cum titulo *Description du riche Royaume d'Or, de Guinée ou de Mina, & de l'Érythrée van de ganze Kust van Guinée* *Amsterd.* 1596.

L. VIII. *Francofurti* anno 1606. fol. Habet ex *J. Hermannii de BREE* itinere arborem illam celebrem *Insulæ Ferri*, ad *Episcopi* descriptionem. Reliqui tomī vix huc faciunt.

Librum XII. & XIII. adjecit *Guilielmus FITZER* junioris de *BRY* gener, *Francofurti* anno 1627. fol. T. XIV. anno 1630. prodit.

Eam collectionem etiam *Leemius HULSIUS* in 4°. reddidit ab anno 1598. ad annum 1650. quo tomus 26. prodit, quæ rarissima est editio.

§. CCCLXXXIV. *Fabius Columna.*

Fabius COLUMNA, ex spuli eadem propatitine Plustri, sine *COLUMNARUM* genti natus anno 1567., *COLUMNARUM* vice Zagarolke in Æquicoloribus aliquandiu præfectus, vir mathematicos, musices, variarum artium peritus (t), botanicus summus, inter inventores locum ex primis meretur. Causarius homo, & epilepsie obnoxius, convertit se ad plantas cognoscendas, ut remedium ad suum morbum inveniret; satis enim intelligebat, frustra *DIOSCORIDEM* plantam sibi indicare, quæ caduco morbo medeatur, nisi æger eam ipsam herbam ad suum morbum adhibeat, de qua *DIOSCORIDES* scripsisset. Phu ergo *DIOSCORIDIS* esse *Valerianam* nostram vulgarem ex veterum notis eruit, eamque feliciter, ut ipse quidem scribit, maximo sui morbo opposuit. Idem studium ad alias plantas *DIOSCORIDIS* adhibuit, in eo plerisque nuperis felicior, quod in calidiori regione spem haberet meliorem, se plantas veras Græcorum detecturum. Ita anno 24. auctoris natus est *Porto-Banari*, seu plantarum aliquot historia, in qua describuntur plantæ rariores antiquorum delineationibus respondentes Neapoli anno 1592. 4°. *. Plerumque a vulgaribus auctoribus longe abludit. Dat icones æneas primus, certe meorum, qui plantas dederunt depictas, & ipse sculptorem adjuvabat, sunt autem ex omnium accuratissimis. In Phu characterem exacte expressit. Plantæ sunt 27. iis accesserunt octo aliæ. Novam editionem *Janus PLANCUS* edidit Florentiæ anno 1744. 4°. * cum vita *FABII* & Lynceorum notitia, de quorum numero *FABIVS* fuit.

Cum annos natus esset 38. majus dedit opus, cui titulus est *minus cognitatum rariorumque nostro celo orientium stirpium expositio*, qua non paucæ ab antiquioribus descriptæ disquiruntur & declarantur Romæ anno 1616. 4°. *. sed dedicatio est anni 1610. & ipsum opus anno 1606. ad prelum paratum erat (u). Peritior nunc *FABIVS* flores, fructusque & semina, ubique adpinxit, descriptiones plenas, & philologicas cum veterum locis comparationes dedit, estque procul dubio inter principes rei herbariæ fontes. Plantæ sunt 156. aliquæ Regno Neapolitano propriæ, aliæ montanæ & alpinæ, plurimæ novæ. In appendice accedit *Quamoclit pennatum*. Subinde priora antiquat, & alias plantas cum vetustis nominibus conjungit.

Minus cognitatum stirpium pars altera Romæ anno 1616. 4°. * quo anno etiam dedicatio data est. Plantarum icones 44. quarum plurescunt sunt alpinæ, & *Fratri Gregorii* de REGIO, interque eas Tozzia, Vitaliana, aliæ rariores. Manifestius nunc *FABIVS* a flore, fructu & semine adfinitates plantarum suas sumebat (x). *Spergulam* ergo monet debere cum *Aline* conjungi. *Cymbiduriam* cum *Linnæa*. *Helixinen* cissampelon cum frumento Saracenicis. *Atriplices* semine non foliaceo ad *Batum*, ad *Anchusas* *Cerinthem*, *Symphytum* ad *Lithosperma*,

(t) SEVERIN *medic. efficac.* l. I. P. 3.

(u) CLEMENT, editum etiam, si fides Cl. SEGUIER,

(x) C. 27.

sperma, Coronopum ad Plantaginem, Adonidem ad Ranunculos pertinere. Id novum putabat vir ILL. sed GESNERI eadem fuerant cogitationes.

Denique anno 1627. editurus (y) erat *adnotationes & additiones ad opus Francisci HERNANDEZ & Nardi Antonii RECCHI*, quod demum anno 1651. Romæ prodiit *. In iis multa ad genera, & classes & characteres plantarum FABIVS addidit, nuperiorum inventorum similia. Petalorum (z) nomen, apud veteres etiam cum foliis commune, floris partibus dicavit, differentias plantarum a florum figura (a) & petalorum numero sumi debere vidit. Nomina Cl. virorum plantis imposuit, ut CÆSIÆ (b), & floris Cardinalis (c), ipse COLUMNIAM sibi a CÆSIO dicatam admisit. Stylum & stamina novit; ple-rosque flores esse isostemonos non ignoravit (d), stylique divisiones & varietates fructuum dixit (e). Plantas in spontaneis sedibus hirsutas cultu cal-vescere (f) monuit. Ad RECCHI plantas notas, comparationes, & 13. figuras addidit.

Valetudo ipsi infirma fuit, ctsi ad provectum senium pervenit, & circa medium seculum XVII. demum obiit. Femoris ulcus torridis lateribus ad-motis ipsi SEVERINUS (g) exulsit. Epilepsia passum esse recidivam PLANCUS putat, obsoleta certe fama pene ignotus ex vita excessit (h), & ἀναλφάβητος, senis SWIFTIANI simillimus.

(y) J. ANDRÆ ad O. WORMIUM epist. I. n. 146. qui COLUMNAM in eo opere labo-rantem viderat, & botanicorum principem dixerat.

(z) In RECCHUM p. 853. In Rosa & Isophyllo DIOSCORIDES eo vocabulo usus fuerat, in Chrysanthemo ALCMAN.

(a) p. 854.

(b) p. 873.

(c) p. 853.

(d) p. 880.

(e) p. 856. 857. sqq.

(f) p. 877.

(g) *Effic. medic.* p. 141.

(h) PLANCUS *vit.* p. IX.

LIB. VI.
COLLECTORES.
BAUHINI.

§. CCCLXXXV. J. Bauhinus & Cherlerus.

Maximo suo labore meriti sunt Illustres fratres, ut novum seculum in re herbaria, ducant (i). *Johannes* quidem, cognomine medico Lugduni natus, FUCHSII discipulus, patria excessit, & Ebroduni aliquamdiu vixit, deinde Monte Beligardi apud Principem confenuit, atque ad magnam ætatem pervenit. Cum GESNERO enim anno 1561. iter fecerat, natus anno 1541. Bononiæ AIDROVANDUM audiverat, & anno demum 1613. obiit. Dimidio adeo seculo in magno opere laboravit, quod juvenis admodum, non ignorante GESNERO, molitus erat. Plantas in alpihus Rhaticis, Helveticis, in montis Jure jugis, in Gallia Narbonensi, & in Italia, sylvaque Martia, plurimas legit, multas etiam a genere suo J. Henrico CHERLER habuit, qui & ipse diligenter, in Gallia potissimum Narbonensi, plantas legerat. Auctores veteres novosque acuto cum judicio legerat, excerpterat, comparaverat, CUCULIANIS, & LOBELIANIS etiam opèribus usus.

Ad Lugdunense opus utique (k) suam operam contulerat. Primum ejus opusculum tamen *Epistole* fuerunt, dudam a nobis dictæ, ad GESNERUM datæ, aut a GESNERO acceptæ, quas minor vir frater CASPAR Basileæ anno 1591. §. * edidit, & quæ totæ botanici sunt argumenti: atque demonstrant, industrium juvenem plurima ad GESNERUM misisse.

Cum iis Epistolis edidit CASPARUS fratris JOHANNIS libellum *De plantis a Divis sanctisve nomen habentibus*, parvum libellum, & quasi specimen sequuturi operis. Nomina sunt, loci natales, aliquando & adnotationes aliquæ. MATTHIOLUM potissimum ulciscitur.

De plantis Absinthii nomen habentibus ex J. B. laboriosissimo plantarum libro, cui conscriptis 24. de finibus circa stirpes titulus est Montebeligardi anno 1593. §. *. Plurimis ex auctoribus Absinthii specierum descriptiones excerptit, ad eas sententiam

(i) *Epist. GESNERI*, p. 99.

(k) *T. II.* p. 18.

tentiam suam dicit, de figuris judicat. Non satis bene describit, præter Absinthium umbelliferum. Rem ipsam accurate sibi notam fuisse satis ostendit, scopum vero eo tempore videtur potius habuisse criticæ botanicæ scribendæ, quam historię.

EJUSDEM *Historia admirabilis fontis balneique Bollenfis, ad acidulas Gepingenses, mandato FRIDERICI Ducis Württemberg, admoniti a Johanne BAUHINO ejus Principis medico, conscripta* Montebeligardi anno 1598. 4°. *. Hujus operis liber quartus ad rem herbariam pertinet, in quo de stirpibus in vicina thermarum lectis agitur. In hac ad pedes sylvæ Martiæ rusticatione BAUHINUS plurimam in plantis legendis operam posuit. Poma primum & Pira describit, & picta dat, novo instituto, & pulchrè: tunc reliquas arbores fructiferas aliasque: tum plantas alias, & inter eas aliquas eo ævo parum notas, ut Viciam Sylvaticam maximam: Ocymoides non speciosum. Peplidem LINNÆI primus depinxit. Gramina porro satis multa, & Fungos, etiam cum iconibus dat. Mutato titulo idem opus *de aquis medicatis nova methodus* anno 1605. 1607. 1612. 4°. recusum est, ipsum non mutatum; Germanice vero Stutgard. anno 1599. 4°. 1602. 4°. 1603. 4°. vertente Davide FORSTER, cum titulo *Arzney- und Badbuch, oder Beschreibung fast aller heilsamen Bäder, mit schonen Figuren, allerley Erdgewächse, Kräuter, Blumen und Früchte.*

A morte Johannis BAUHINI Societas CALDORIANA Ebroduni anno 1619. 4°. * edidit ejus Viri & J. Henrici CHERLEH *Historiæ plantarum generalis novæ & absolute prodromum.* Sunt tituli capitum librorum 40. quibus hi viri magnum opus comprehendere destinabant. Videas in eo prodromo classes naturales bene multas, arbores coniferas, Ericas, filiquosas, papilionaceas, & istis adfines, Cista, Rosas cum Rubo conjunctas, Cucurbitaceas, leguminosas (quas pentaphylla immitta turbant), Cereales, Gramineas, Liliaceas, Campaniformes, tetrapetalas cruciatas, Malvas, cichoraceas, radiatas, capitatas, umbelliferas, verticillatas, coronarias (admittis Linariis), Rhœades, Ranunculos, vasculiferas, asperifolias, solanaceas, multifiliquas, Seda, stellatas, Filices, marinas, Fungos; vera certe methodi naturalis rudimenta, etsi passim aliqua immiscuit aliena.

Multis tamen post hanc pollicitationem annis demum hæc *plantarum historia nova & absolutissima cum auctorum consensu & dissensu circa eas* annis 1650. 1651. Ebroduni tribus Vol. in fol. * prodiit, sumtus erogante Francisco Ludovico de GRAFENRIED, patritio Bernensi, bonarum literarum studiofo, & Ebroduni eo tempore præfecto. Nullus equidem typographicus ornatus adest, icones FUCHSIANÆ, a GUARINO bibliopola coemtæ, parvæ & malæ, propriæ icones etsi non infidæ, tamen incomtæ, multæ etiam ad alienas plantas transpositæ, editor demum Dominicus CHABRÆUS, medicus Ebrodunensis, oneri impar. Verum cum istis mendis, vix imputandis auctori, bonus tamen & fidelis codex est, quem typis expressum habemus; & opus omnibus
expensis,

expensis, tamen haecenus sine pari. Plantae numerosissime, plerumque bene descriptae, cum collectis omnium scriptorum locis, non absque critico iudicio, & in unum magno cum iudicii acumine collecta, quae ad ea tempora de plantis innotuerant. Eo opere RAJUS plurimum usus est, & non bene BACHINO exprobratur, novas plantas non continere, nam continet plurimas, & ex magnis illis generibus, parum haecenus excultis, quas vel ipse invenerat, vel gener J. Henricus CHERLER. Rarum in eo vitium est, etiam in vtro opere, plantam eandem duobus nominibus repetitam reperire. Varietates non amavit. Confusas veterum descriptiones sagax evolvit, & quae extricare non poterat, intacta deseruit.

CHERLERI, viri parum praeter soceri opus noti, aditæ ad LOBELII icones notulae, mecum ab optimo viro J. GESNERO communicatae, aliquot plantis indigenis meam collectionem auxerunt. Ejus etiam viri nomen in planta dedicævi, quam ei inscripsi. Praeter Galliam Narbonensem montes supra Gothardi montem positos adiit.

Compendium quoddam magni operis sunt *Dominici CHABRÆI icones & sciographiae stirpium* Genevæ anno 1666. & 1677. fol. * editæ. Icones sunt J. BAUHINI, cum nominibus & brevi historia. Vitia primi operis ita non emendata, ut aucta sint, pluresque quam prius figuræ transpositæ.

§. CCCLXXXVI. C. Baubinus.

Cassius BAUHINUS, multis annis fratre suo junior, (anno demum 1560. natus). & in re herbaria æmulus, in colligendo laboriosus, in iconibus felicior, plantarum numero superior, a discipulis & ab amicis multis omnino symbolis ditior, multo minus acuti vero iudicii, in admittendis varietatibus, in repetendis cum diversis nominibus iisdem plantis facilis, in descriptionibus etiam minus accuratus, classium naturalium minus studiosus, in eo mecum infelix, quod tempora sua cum anatome partiri sit coactus. Anno 1577. per thermas Fabarias & montem Spelugam in Italiam penetravit, Baldum montem adiit, Romamque & Patavium, multas etiam in Italia a fratre praeteritas plantas collegit. Inde Galliam Narbonensem anno 1579. petiit, Germaniam anno 1589. & post id iter 35. annis superfuit, extinctus anno 1624. In patriam redux diu publice docuit, felicissimis ejus Academiæ temporibus. Sed etiam discipuli *Jochimus* BURSER, *Johannes* FLEISSER, *Jacobus* HAGENBACH, *Georgius* SPÖBLIN, alias & alias alpium regiones adierunt; & spolia sua ad præceptorem miserunt. HAGENBACHIUS ex alpiibus glacialibus inter Interlachen, Lauterbrunn & Grindelwald; BURSERUS Badæ lectas, & circa thermas Fabarias, montem Fractum, vallem Lepontiam, Gotthardum, Gemmum, vicinam montem Gletscherberg, montem Penninum, in Austria, montibus Pyrenæis, Gallia Narbonenti. FLEISSERUS demum Gemmum & Penninum (S. Bernhard) adiit; *Jacobus* ALLINUS ex Hispania plantas misit.

Hortenfes

Hortenses stirpes, & ab amicis exteris undique missas, ab Henrico etiam potissimum FURERO, Senatore Northusano, a Fabio COLUMNA (1), F. IMPERATO, F. & J. PONA, H. BELLI, J. A. CORTUSO, J. CARGILLO Scoto, J. DORTMAN, J. SIEGFRIED, J. TERENTIO, LEONHARDO DOLDIO, NIC. AGERIO, OLAO WORM, P. ALPINO, aliis (m) plurimas habuit, & Basileensis agri proventus ipse adjecit.

Ad ANGULARÆ librum *de simplicibus*, latine versum & a se editum, notulas adjecit Basileæ anno 1593. 8°. SEGUIER.

Primum edidit majoris operis *Prodromum Phytopinacem, seu enumerationem plantarum nostro seculo descriptarum* Basileæ anno 1596. 4°. Plantæ sunt 2700. (nempe admissis in numerum varietatibus); cum nominibus sæpe a solo numero repetitis, & subjectis nonnullis synonymis. Icones pauculæ & parvæ, aliquæ tamen stirpes hic primum descriptæ. Neque totum ambitum plantarum persequitur, nam in Trifoliis finem facit: Carduos adeo, & alias classes præterit, partemque papilionacearum.

Anno 1598. edidit MATTHIOLI opera, & addidit de suo thesauro multas plantas a nemine hætenus propositas (n), novasque icones & synonyma. Earum iconum aliquæ in prodromo redeunt, multæ nusquam, quod ad theatri aliquas partes ineditas pertineant. Numerum non inivi, sed omnino magnus est, ut hac editione MATTHIOLI non debeant carere, qui plena opera CASPARI possidere voluerint. Recusum est anno 1674. fol. TREW.

Animadversiones in historiam generalem plantarum Lugduni editam. Catalogus plantarum 400. eo in opere bis terve positarum Francofurti anno 1601. 4°. * Bonum opus & eo tempore necessarium, quo Lugdunensis historia almagesti locum sola tenebat.

Prodromus theatri botanici, in quo planta circiter 600. ab ipso C. B. primum descriptæ cum suis figuris proponuntur Francofurti anno 1620. 4°. * Basileæ anno 1671. 4°. *. Non quidem sexcentas novas plantas esse credas, cum multæ a CLUSIO aliisque dictæ pro novis redditæ sint: numerosæ tamen sunt, & omnino 138. bonæ icones, nam cum plantis siccis ipse comparavi, quarum sunt simillimæ.

Pinax theatri botanici, seu index in Theophrasti, Dioscoridis, Plinii & botanicorum, qui a seculo scripserant, opera, plantarum fere sex millium nomina cum synonymiis & differentiis. Opus XL. (o) annorum, Basileæ anno 1623. 4°. 1671. 4°. * 1683. 4°. BERGER. nisi vitium est typographi. Cum singuli fere

Scriptores

(1) Ejus plantæ siccæ pervenerunt ad Cl. BEHRENS *Hercyn. eur.* p. 30.

(m) Catalogum dat in principio Pinacis.

(n) Præf.

(o) Nam Montpelii anno 1578. plantas legerat, & GUILANDINO aliquas demonstraverat *Phytopin.* p. 149. 153.

Scriptores aliis nominibus eandem plantam designarent, cepit hoc ævo confusio nasci, quæ ab eo tempore multum increvit, ut quam plantam quisque scriptor suo nomine designaret, nunc obscurum esset. Ergo *Caspar* BAUHINUS genus quidem ex veteribus, deinde quamque suam speciem præmisit, sub suo nomine vero aliorum scriptorum diversa nomina recensuit, quibus eam plantæ speciem intellexissent. Notas subinde adjecit, & observationes aliquas. Triplum fere numerum habet herbarum LOBELII, decuplum stirpium DIOSCORIDIS, & necdum novus Orbis suas divitias effuderat. Non ideo diffiteor, immenso labori Cl. virum succubuisse; passim eandem plantam diversis cum nominibus repetiisse, difficiliores THALII & CORDI stirpes non enodavisse, multum fecisse reliqui. Non eo minus hic Pinax clavis loco est ad priorum scriptorum opera, neque fere potest de manibus deponi, quoties iis uti volumus, quæ ante CASPARUM scripta sunt.

Catalogus plantarum circa Basileam sponte nascentium Basileæ anno 1622. 8º. 1671. 8º. *. (p). Unius civitatis hic ditissimus hactenus catalogus est, quo plantas etiam montis *Wasserfalle* vir Cl. comprehendit. Nomina sunt, & loci natales. Plantas aliquas mutata locorum natura delevit, cum Huningæ Gallicæ muniissimum Castellum succederet, magnaue pars palustrium, a C. BAUHINO frequentatorum, siccata, hortisque consita sit. Sed etiam industria nupera B. STÆHELINI, WARNERI LA CHENAL, aliorum Cl. viro- rum passim novas, neque *Casparo* dictas, cives detexit.

Theatri botanici P. I. Basileæ anno 1658. fol. * 1663. fol. TOURNEF. Præfatio est anni 1621. Duodecim magni operis partes erant, earum fere tres audio a Cl. viro perfectas fuisse, & plusculas ad eas pertinentes stirpium icones vidi, cum ante 35. annos herbæ siccæ *Caspari* BAUHINI mihi utendæ permixtæ fuissent. Quod prodiit opus, ad Gramina & Liliaceas pertinet, difficilem classem, neque eo ævo perficiendam, quo characterum vera sedes nondum innotuerat. Quare passim planta eadem repetitur, neque omnes agnosci possunt. Priscorum etiam hic, ut apud J. BAUHINUM, minus tamen liquidam Epitomen habemus, icones commodas, descriptiones minus perfectas & synonymiam.

Reliqui codices & ingens numerus epistolarum botanici argumenti, P. ALPINI, COLUMNÆ, aliorum, latent apud heredes.

In catalogo l. anno 1500. ad 1600. video citari *Enumerationem plantarum ab herbariis nostro secreto descriptarum cum sculptis iconibus* Basileæ 1593. 4º. Videtur esse phytopinax.

De compositione medicamentorum l. Oppenheim 1610. 8º. citatur in B. HORTON. Epistolæ plusculæ botanici argumenti sunt inter WORMIANAS.

Parentalia ei celebravit J. Emanuel STUPANUS Basil. 1625. 4º. *

§. CCCLXXXVII.

(p) CLEGG in *Elenco* habet editionem Basil. 1593. 8. quam puto esse fictitiam.

§. CCCLXXXVII. *Job. Coler.*

Johannis COLER, V. D. M. *Oeconomia oder Hausbuch erster Theil* Witteberg 1602. 4°. *DRAUD.* *Anderer Theil* 1595. 4°. 1598. 4°. *Dritter Theil* 1601. 4°. *Vierter Theil* 1597. 4°. 1598. 4°. 1607. 4°. *Fünfter Theil* 1599. 4°. 1607. 4°. *Sexter und letzter Theil* 1601. 4°. 1607. 4°. *Neunzehntes und zwanzigstes Buch* 1601. 4°. *TREW.* *Sechs Theile cum calendario* Witteberg 1615. 4°. 3. Vol. 1609. fol. 1616. fol. 1620. fol. 1615. 1618. 3. Vol. 4°. 1622. fol. *Integrum opus* Witteberg. 1632. fol. *Mogunt.* 1645. fol. *Frankfurt* 1672. fol. *LEHM.* 1680. fol. 1692. fol. *. *Coram est, spississimum volumen.* Auctor prius operis pater est editoris. Inde filius in magnum volumen paternas Schedas auxit, & admittis deterioribus potius corrumpit. Ad rem herbariam faciunt in *Calendario* plantæ aliquæ depictæ, quæ quoque mense leguntur. Deinde L. IV. de agricultura, in Brandenburgica provincia, confilia, cum nimia superstitione & metu Planetarum. Libri V. pars eodem pertinet. Liber VI. ad arborum cultum, hortum, Isatidem etiam, Lupulum, aliqua. L. VII. Vitium cultum docet in regione frigida. L. VIII. De fylva breviter agit. Pars herbaria in universum brevis est. Laudari tamen videas (q).

EJUSDEM nempe COLERI patris seorsim prodiit *Calendarium perpetuum economicum* *Erster Theil* Witteberg. 1592. 4°. *Andrer Theil liber quodlibeticus* *genannt* 1606. 4°. 1607. 4°. *DRAUD.* Uterque 1615. 4°. 1616. fol. *TREW.* 1620. fol. 1622. fol. 1627. fol. 1632. fol. hac editiones cum VI. libris economicis.

§. CCCLXXXVIII. *Adamus a Zaluzian. Alii.*

Adami ZALUZIANSKY a ZALUZIAN *methodi herbariæ* L. III. *Pragæ* anno 1592. 4°. * *Frankfurti* anno 1604. 4°. *. Nescio quo fine DODONÆI plantas alium in ordinem disposuit, nullam addidit de suo adnotationem. Sed neque muscorum (r) divisio, neque Orchidum (s), utilitatem aliquam habere potest. Nomina bohemia plantis adjecit.

Archetypa studiaque patris *Georgii HOFNAGEL* *Jacobus* filius ab ipso sculpta communicat anno 1592. fol. long. recus. anno 1630. IV. Partes 4°. Potissimum quidem insecta & animalcula sculpsit. Intercedunt tamen etiam fructus, & flores ramique arborum.

J. Antonii FINEI *il remedio infallibile che conserva il vino in ogni paese* *Romæ* anno 1593. 8°. *THOMAS.*

C c c 2

EJUSDEM

(q) *Oecon. Nachr.* IV. p. 581.

(r) L. II. c. 3.

(s) C. 4. fin.

EJUSDEM *Il vaso di vetro quasi infrangibile dove non si guasta il vino* Romæ anno 1611. 12°. SEGUIER.

Thomas HILL *Profitable art of gardening* Londin. anno 1593. 4°. HARL. Conf. p. 368.

J. GRAMANNI *de pharmaco purgante* Erford. 1593. 4°. BOEHMER.

Galeatii LANDRINI *de vini & aque inter se mixtione questio* Florent. anno 1593. 4°. SEGUIER.

Hieronymi MINETTI *liber de Sarsaparilla & Ligni Sancti viribus* Senis anno 1593. 4°.

HELISEI ROESLEIN tr. von des an Elßß, und an Lothringen gränzenden Gebirges Gelegenheit in Visualien und Mineralien Strasburg 1593. 8°. *. Habet plantas aliquas, filicem florentem circa Griesbach, forte Osmundam, cui tamen florem album facit, Creterach, quod forte fuerit Stuthiopteris, Phylitidem &c.

MARCO BUSSATO *il giardino di agricultura che de' saper un giardiniero* Venet. 1593. 4°. TREW. 1599. 4°. SEG. 1612. 4°. FALC.

Bartholomæi BURCHELAT *Charitus, seu Convivium dialogicum septem physicorum, in quo apparatus, ritus, ordines, cibaria, potus, utensilia ex antiquorum promptuariis dilucidentur* Tarvisii anno 1593. 4°. BURETTE.

§. CCCLXXXIX. Varii.

Horatii GUARGANTI *De Mechoacanni radice, seu Rheo Indo* Venet. anno 1594. 4°.

IDEM in consiliis balsami historiam dat & bonas notas speciesque Venez. 1613. 4°.

EJUSDEM *de theriaca virtutibus paraphrasis, de mechoacanni radice opusculum: de ovo gallinarum & ejus usu in febribus* Venet. 1595. 4°. CIN. Lib. de theriaca italice recusatus est cum MELICHIO Venez. 1648. 4°.

Fulvii BENIGNI *adnotationes ad SERLUPH & aliorum agricultura artem* Romæ 1595.

Henrici Georgii ENRIQUEZ *de regimine cibi & potus, & de reliquarum rerum non naturalium usu nova enarratio* Salmanticæ anno 1594. 8°. CLEM.

Benedetto VENIER *unica maniera d'irrigare campagne Veronesi da due parte del Adige* Verona 1594. 4°.

Leonhardi BAUSCH *comm. in Hipp. de medicamento purgante & de usu veteri* Madrit 1594. fol.

Bernardi

Bernardi PENOT chemici, *tractatus varii de vera preparatione & usu medicamentorum chymicorum* Francofurti anno 1594. 8°. Urfellis anno 1602. 8°. MERKL. Hic vera Hellebori nigri præparatio, & quarundam herbarum sales. & oleum Camphoræ continentur.

Guilielmi SERAPHINI *de compositione medicamentorum & exhibendi ratione* L. IL. Turin. 1594. 4°.

Johannis FRANCI, qui fuit inter C. BAUHINI amicos, *Hortus Lusaticæ, seu Catalogus plantarum in Lusatia nascentium* Budissin. anno 1594. 4°. mihi non visus. Germanice lego, *h. Lusaticus, das ist, lateinische, deutsche und etliche wendische Namen derer Gewächse in Ober- und Nieder-Lausniz* 1619. 4°. Vidi conjungi cum auctore *signature plantarum*.

Oswaldi GABELCHOFER *Arzneymbuch* Tubing. anno 1594. 8°. 1596. 4°. Strasburg 1594. 8°. & Francfurt 1594. 8°. & Eisleben 1594. Belgice Dordrecht 1598. 4°. 1599. 4°. B. Tig. 1618. 4°. TREW. Francof. 1618. anno 1665. 4°. 1694. 8°. Anglice a BATTO versus *the book of Physik* London 1599. fol. OSB. Liber est LUDOVICI ducis Würtembergici, quem noster jussu principis in ordinem reduxit.

N. ZEDORA *Herbarium Polonicum* Cracov. anno 1595. fol. Polonice.

Martini UNZENDORF *herbarium Polonicum* Cracov. 1595. fol.

§. CCCXC. J. Gerard.

John GERARD Nantvicensis, Chirurgi, *Catalogus arborum, fructuum, ac plantarum tam indigenarum, quam exoticarum in horto Gerardi nascentium* Londini anno 1596. 4°. SEGUIER. anno 1599. 4°. BODL.

EJUSDEM *Herball with brasse cutts in colours* London anno 1597. fol. SEG. GERARDO LOBELIUS bonum dat testimonium, multas in Anglia sponte nascentes stirpes ab eo primum detectas esse; in horto eundem multas, etiam exoticas, aluisse. Deinde Chirurgus Regiæ Georgius BACKER multa itinera fecisse, & in certamine cum botanico gallo longe superasse GERARDUM. Anglorum etiam classicus auctor fuit, fere ad RARI tempora. Mihi videtur compilator equidem, varietatum studiosus, ut etiam quæ plantæ albo sunt flore aut rubro sæpe propriis figuris distinxerit, hæc ex sæculi genio. DODONÆO & aliis nuperis plurimum usus est. Proprias figuras aliquas reperio, ad sedecim, quarum aliquas non intelligo, ut Gratiolam latifoliam, foliis pinnatis ovato lanceolatis, Chamælinum thesii facie. Vacciniorum nubis mira figura adest, ranunculo flore sui similis, foliis binis conjugatis reniformibus. In B. BODL. icones dicuntur ænæe esse: sed lignæ sunt undique.

§. CCCXCI. *Varii.*

Andreae CHIOCCHI De Balsami natura & viribus juxta Dioscoridis placita Carmen, Veron. anno 1596. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM etiam *questiones* huc aliquantum faciunt, quæ Veronæ anno 1594. 4°. * prodierunt. De Helleboro, de vino, & peculiariter de vino mordaci, &c.

Cum CERUTO scripsit *Museum CALCEOLARII*.

J. Adam SCHETNER gründlicher Bericht vom rechten Gebrauch des Weines Francfurt 1596. 8°.

J. Rud. BOUILLY Beschreibung des Weinstocks Hanau 1596. 8°. Alii 1597. 8°.

Aurelii MINADOI de lue Venerea Venet. 1596. 4°. Lignum Guajaci pro vero veneræ luis remedio habet.

Herbarium MATTHIOLI CAMERARIANUM bohémice cura ADAMI HUBER & DAN. ADAMI prodiit Prag. 1596. fol.

ANTONIO DIONYSIO *Bacchus & Pales s. de natura vini & de laudibus ruris* Veron. 1596. 4°. CINELLI.

§. CCCXCII. *N. Guibert. Sprenger.*

N. GUIBERTUS *De Murrhinis, ubi de Myrrha, de Myrrhato* Francofurti anno 1597. 8°. *. Agit de Myrrha, de vino myrrhato, de Benzoino; negat pocula myrrhina facta fuisse ex Benzoino, & Benzoin a Myrrha differre docet.

EJUSDEM *De Balsamo ejicque lacryma, quæ Opobalsamum dicitur, natura & facultatibus* Argentorati anno 1603. 8°. BURETTE.

Philippi Stephani SPRENGER, Pharmacopoliæ Heidebergenfis, *horti medici Catalogus* Francofurti anno 1597. 4°. * a J. BAUHINO postlim citatus, etiam nomine imposito decoratus, in Hieracio Sprengeriano. Hic brevem foliorum nominum catalogum dedit.

Blasio Alvarez de MIRAVAL La conservacion de la salud de cuerpo, y el buen regimiento de la salud Met y mæc. anno 1597. 4°. Salmanticæ anno 1691. 4°. N. ANTON.

Evangeliste QUATRAMI Degli ingredienti della theriaca e mithridatio Ferrara anno 1597. 4°. FALC. In eo libro de Phu scriptit, & cum COLUMNA litem suscepit.

J. SCHENK

J. SCHENK a GRAFENBERG L. VII. *de Venenis* Friburg. 1597. 8°.

PETRI ab UFFENBACH *theses de Venenis* Basil. 1597. 4°.

IDEM plurima aliarum opera edidit, & inter ea MATTHIOLUM.

EJUSDEM *dispensatorium galenico chymicum*, RENODEI & QUERCETANI pharmacopœas continet Hanau 1611. 4°.

Antoine CONSTANTIN *Bref traité de la pharmacie provinciale* Lyon anno 1597. De medicamentis purgantibus agere lego, ad veterum morem, & autarkiam patriæ suæ demonstrare PEIRESC. vit. p. 239.

J. Baptiste SYLVATICI *De compositione & usu theriacæ Andromachi* L. II. Heidelberg. anno 1597. 8°. Francofurti anno 1600. 8°. Lugduni 1607. 8°. Riv. cum ERASTO.

Joh. PESCHEL *Garten-Ordnung, oder ordentliche Beschreibung, wie man aus der Geometrie einen zierlichen und nützlichen Garten anrichten soll* Eisleben 1597. fol. DRAUD.

Anna WECKERIN *Kochbuch von allerhand Speisen* Amberg 1597. 4°. DRAUD.

Conrad KUNRATH *fünf schöne Tractätlein de Elleboro, rore solis, absinthio, Saccharo und der Schlange* 1597. 8°.

EJUSDEM *Medulla destillatoria & medica, wie man den spiritum vini — die Perlen, Corallen — andre Olitäten aus den crescentibus, als Früchte, Rosinen und andern Sachen, zum auro potabli und andern Arcanen dienlich, künstlich distilliren soll* Leipzig 1599. 8°. Eisleben 1595. 8°. Hamburg 1605. 8°. DRAUD.

EJUSDEM *Distillier- und Arzney-Kunst* Leipzig 1703. 4°. &c.

§. CCCXCIII. Varii.

Diarium nauticum itineris Batavorum in Indiam Orientalem Heidelberg 1598. 4°. ANDERS.

Prémier Livre de l'histoire de la navigation aux Indes Orientales par les Hollandois, & des choses à eux advenues Amsterdam anno 1598. fol. *; etiam in THEODORI de BRY collectione, & in *Collection des voyages, pour l'établissement de la Compagnie des Indes*. Nautæ Navium anno 1594. emissarum, in Madagascaria morati, arbores aliquas descripserunt, inde Sumatram & Bantam petierunt. Idem Cocos, Betel, Pifang, Mangas, Arec, Palmetos, Jaccas, Carcapulli, Cassiam, Sycomorum, Aloen, Ananas, depicta dederunt.

Le

Le second Livre Narration historique de voyage fait par huit navires en 1598. Amsterdam anno 1601. fol. 7. Arbores Insulæ D. Mauritii, tum fructus naturæ in Java Insula & Ternata provenientes describuntur.

JESSENI a JESSEN de mithridato & theriaca Witteberg. 1598. 4°. Giesl. 1614. 12°. cum J. Matth. DURASTANTI de aceto scillitico & aloë, & Nic. CURTIO de medicamentis lenientibus, præparantibus & purgantibus PLATN.

EJUSDEM *Dijf. de plantis* Witteb. 1601. 4°.

Histoires prodigieuses & memorables extraites de plusieurs auteurs, grecs, latins &c. par BOISTEAU, TISSERANT & aliis cum iconibus Paris 1598. 8°. si huc facit.

Gulden Schatz oder Kunkstkammer von allerley verborgenen Künsten Roschach 1598. 4°. huc videtur facere.

Petri PION *Phytologia, seu theses de plantis* Herbipoli anno 1598. 12°. (1619. 4°.) *Compilatio ex LOBELIO & TABERNEMONTANO. Cl. SEGUIER tribuit Hadriano ROMANO theses de simplicium medicamentorum facultatibus* Herbipoli anno 1601. 4°. editas, & de salubri olerum usu anno 1602. 4°. Alius fuerit.

Richer de BELLEVAL *Onomatologia s. Nomenclatura stirpium, quæ in horto medico Mompeliensi coluntur* Montpellier anno 1598. 12°. TOURNEF. Conditor ejus horti fuit, quem Oliverius (t) des SERRES pro exemplare habet horti publici. Eum anno 1604. exstruxerat, & anno 1624. destructum idem restituit.

EJUSDEM *Deffein touchant la recherche des plantes du Languedoc* Montpellier 1605. 8°. cum quinque iconibus TOURNEF.

Remontrance au ROY HENRI IV. touchant la continuation de la recherche des plantes du Languedoc, & peuplement de son jardin de Montpellier 4°. cum tribus iconibus SEGUIER.

EJUSDEM *Tabulæ æneæ posthumæ* 260. jam TOURNEFORTIO dictæ, (u) quarta forma in manus Antonii GOUARIN, gnarissimi herbarum viri, deveniunt, quas, ut speramus, cum interpretatione edet. Æri sunt insculptæ, rigidiusculæ, ceterum ad naturam factæ. Plurimæ plantæ alpinæ inter eas sunt, tum calidarum regionum cives: inter eas & rarissimæ, & novæ, ut *Gentiana minima* JACQUINI, *Lychni umbelliteri* Helvetica, *Papaver nudicaule alpinum*, *Campanula minima* Cl. ALLIONE, *Pulsatilla arvensis*, *Aly-*
son

(t) p. 731.

(u) *Voy.* II. p. 297.

son GERARDI. Nomen specificum græcum adjecit, ad morem Pauli RE-NEAULME.

Andrea LIBAVII *Singularium* Pars I. II. III. IV. Francofurti anno 1599. 8°. MERKL. In II. agit de zoophytis, agno scythico &c.

EJUSDEM *de theriaca Andromachi senioris* Coburg 1613. 4°.

Giov. de RINALDI *Il mostrofuossimo mostro diviso in due trattati, I. del significato de' colori, II. dell herbe e fiori* Brescia anno 1599. 8°. BURETTE. Venet. anno 1592. 8°. 1599. 12°. SEGUIER.

Samuel BERGER *von der Pæonien-Wurzel* Francfurt anno 1599.

Kruytboek Delft 1599. 8°. LIND.

Christofle ISNARD *memoires & instructions pour le plan des muriers blancs & nourriture des vers a soie* Paris 1599. 8°. d'ETREES. 1665. 8°. FOLK. Valde spernunt nuperi supersticiosum opus.

Les vers a soie présentés au Roi sur l'entreprise de Mrs. de la Chambre du Commerce des Indes Orientales, de faire venir les graines des vers à soie de Madagascar, &c. & Instructions pour les plants des maniers &c. Paris 1665. 8°. BUR.

China nova historia — de summa fertilitate, incredibili vinorum copia opera MARII HENNING Francofurti 1599. Mogunt. 1600. 8°. Idem puto opus quod p. 373.

§. CCCXCIV. F. Imperatus.

Ferrante IMPERATO, Pharmacopola Neapolitanus, Columnæ amicus, rerum naturalium thesaurum collegit, & ejus præcipua ornamenta cum titulo edidit, *Historia naturale* L. XXVIII. Neapoli anno 1599. fol. & auctius Venetiis anno 1672. fol.*. Latine Coloniae recusam anno 1695. 4°.*. Verum auctorem fuisse Nicolaum Antonium STELLIOLAM, pretio redemptum ut nomen FERRANTIS præfigi permetteret, V. PLACCIUS. Præter fossilia & alia Cl. viri rariora, ex thesauro descripta, multa hic ad universam naturæ historiam pertinentia reperiuntur. Ad rem herbariam spectant in libro XXVIII. plusculæ Coralliorum icones: in Libro XXVIII. aliquæ figuræ plantarum, cum notulis J. Mariae FERRI pharmacopolæ, quæ ad ultimam editionem primum accesserunt.

IDEM plantarum icones paraverat, quæ RAI tempore supererant (x).

In Catalogo FALCONETTI legitur *discorso intorno a diverse cose naturali* de Franc. IMPERATO Neapoli anno 1628. 4°. Nonne nostri fuerint FERRANTIS?

§. CCCXCV.

(x) Tancredus ROBINSON in Epist.

§. CCCXCV. J. Hugo v. Linschoten.

J. Hugonis v. LINSCHOTEN Haarlemensis, *Navigatio & Itinerarium in Orientalem Indiam* &c. Haag. anno 1599. fol. * Francofurti anno 1601. fol., etiam Gallice ibid. eodem anno SEGUIER. Belgice Amsterdæ anno 1596. fol. 1619. fol. 1644. fol. SEGUIER. Germanice *Historia naturalis von Indien* Francf. 1600. fol. Ex melioris notæ peregrinatoribus, tredecim annis a patria abiit, quorum partem, sex fere annorum, in India Orientali vixit. Mores populorum candidus adnotavit, neque historiam naturalem neglexit. Arbores utiles & aromaticas depictas dedit, & descriptas, cum PALUDANI notis, quæ in editione anni 1599. pariter reperiuntur. Alio itinere ultimum septentrionem adiit, sed id quidem plantis cassum est.

§. CCCXCVI. R. Hawkluyt.

Richard HAWKLUYT *principal navigations voyages and discoveries of the English nation by land and Sea*. London anno 1599. 1600. fol. 3. Vol. B. B. Inter innumerabilia itinera sunt etiam loca, quæ ad plantas tinctorias aut alioquin utiles, & inter merces receptas spectant.

EJUSDEM *Virginia richly valued by the description of Florida her neighbour*. Ex Lulitanico vertit Rich. HAWKLUYT London anno 1619. 4°. BODL.

Ediderat etiam cum notis P. MARTYRIS *Decades VIII*. Paris 1587. 8°. CHIV.

EJUSDEM *two remembrances of things to be endeavourd in Turkey touching our cloathing and dying* &c. Lond. 1592.

Levini HULSI *Beschreibung des goldreichen Guina* 1599. 4°.

§. CCCXCVII. Caspar Schwenkfeld.

Caspari SCHWENKFELD medici Hirschbergenfis, *sirpinum & fossilium Silesiæ Catalogus* Lipsiæ anno 1600. 4°. (y). Partim proprio labore, partim auxilio Dominici HEINZ, Jeremie GESNER, Tobie FISCHER & Sebaldi LAUREÆ floram, ut hodie amant loqui, non pauperrimam patrie suæ scripsit. Admisit equidem plantas hortenses, multas tamen in Sudetum montibus, partim alpinas, partim septentrionales herbas collegit. Descriptiones nimis breves aut nullas addidit, & parca synonymia.

EJUS-

(y) Ex CURIO multa habuisse GRÆMER, tract. 3. cujus *Chronicon Silesiæ* diximus p. 344.

EJUSDEM *kurzes Verzeichniß der Kräuter, welche um den warmen Brunn auf den Gebirgen gefunden werden* Görlitz anno 1607. 8°. TREW. Hirschberg. anno 1619. 8°. *. Hic libellus prodit cum *des Hirschbergischen warmen Bades Beschreibung*. Catalogus spontaneorum plantarum, inter quas plures raræ, ut Rubus Monococcus, Tussilago alpina maxima (Petasites DILLENII), Gentiana punctata, Laurus Alexandrina (Uvularia), Angelica, Leda Silesiaca duo, Pinastr, Porrum alpinum, Radix rosea, Sonchus cæruleus, Viola flore magno, & lutea, Angelica alpina. Aliquæ vix notæ, ut Hieracium Draconites.

EJUSDEM *Thesaurus pharmaceuticus medicamentorum facultates & præparationes continens* Basileæ anno 1587. 8°. GUNZ. PLATN. Francofurti anno 1630. 8°. MERKL.

§. CCCXCVIII. Varii.

Thomæ DORNKRELL *Dispensatorium novum continens ad omnia pathemata remedia selecta* Ulyssæ (ubi) anno 1600. 4°. Hamburg. anno 1604. 12°. Lipsiæ anno 1623. 12°. Jenæ anno 1645. 12°. MERKL.

Joseph ROSACCIO *il microcosmo nel quale si tratta dell' anima vegetabile, sensibile e rationale* Firenz. 1600. 8°.

Jayme GUTTIEREZ de SALINAS *Discurso del pal, del vino, &c.* Alcalá anno 1600. 4°. FALCON.

Compendium hujus operis Madrit. anno 1620. fol.

J. Victorii SODERINI *Coltivazione Toscana delle viti* Firenz. anno 1600. 4°. THUAN. 1610. 4°. 1620. 1622. 1700. 1734. 4°. SEGUIER.

Pauli CRASSI *De Lolio tractatus cum epistola Ulyssis* ALDROVANDI Bonon. anno 1600. 4°.

CESARE CRIVELLATI *tratt. dell uso e modo di dare il vino nelle malatie acute* Rom. 1600. 8°. FALC.

Jacob. LEBZELTER *de simplicium medicamentorum facultatibus in genere* Lipsiæ 1600. 4°.

Bernardo DAVANZATI *Coltivazione Toscana delle viti e d'alcuni alberi* Firenz. anno 1600. 4°. 1610. 4°. cum VICTORIO, & solus Firenze anno 1621. vel 1622. 4°. Riv. 1638. 4°. SEGUIER. Padova anno 1727. ibid.

J. TAVERNER *experiments concerning of fish and fruite* London anno 1600. 4°. (OSB.)

§. CCCXCIX. Oliv. des Serres.

Olivier des SERRES, Sieur du PRADEL, nobilis Languedocici, *Théâtre d'agriculture* Paris anno 1600. fol. FALCON. 1611. 8°. * Geneve anno 1639. 4°. *
D d d 2 Lyon

Lyon 1675. fol. auctum venatione luporum TREW. Magnum opus & bonum; viri experti, simplicium amantis, neque impendiosorum artificiorum studiosi. Scripsit utique suo calido celo. Pertinet autem ad rem herbariam Liber II. de frumento, & de cultu agri. L. III. de vite & vino. L. IV. de pascuis, pratis. Medicæ cultum commendat & irrigationem. Libro V. pauca huc spectant, fere de moro, ex cujus etiam cortice lintea docet parare. L. VI. de horto & plantis cultis, etiam de Croco, Lino, Cannabe, Ifatide, Rubia, Carduis, deque pomis & fructibus, floribus, plantisque medicis, de insitione. L. VII. de sylva. L. VIII. de cibis & alimentis. Fuscè historiam dat Solani tuberosi (2).

EJUSDEM *la cueillette de la soie pour la nourriture des vers qui la font* Paris 1599. 8°. d'ETRE.

EJUSDEM *Seconde richesse du Meurier blanc* Paris anno 1603. 8°. BURETTE. Jussu Regis artem educandorum bombycum, colendarum Mororum, Serici conficiendi docet.

Germanice *Eigenschaft und Natur des Seidenwurmes* vertente Jac. RATHGERBER Tübingen 1603. 4°. THOMAS.

§. CCCC. Codices M.S.

Ad finem seculi, aliquos Codices M.S. colligenus.

ROMOLO ROSSELLI STEPHANI patris l. *de simplicibus secundo Pordine du Dioscoride Corograf Toscan.*

Francisci CARLETTI *raggiamenti fatti sopra il viaggio che fece in circondare il globo terraqueo* da 1597. a 1606. IB. Plantas etiam habet indicas.

Stephani ROSELLI sumtu plantæ in horto simplicium cultæ delineatæ fuerunt a F. AGOSTINO del RICCIO. COR. T.

JOSEPH CASABONA Indiam adiit, plantas ibi colliget, codicem M.S. cum iconibus reliquit, quæ sunt apud TARGIONIUM. Præfat. ad MICHEL.

J. Baptiste DONI de cultura per ignem: nova secundarum frugum methodus, & nomen artificium conservandi vini. ID. *Corogr.*

Antonius PAVILLON, ævi mihi ignoti, gallice scripsit de natura ac qualitate cibi & potus. SANDER clar. Ant.

Anonymi *de simplicium natura* Bibl. Reg. Paris. n. 7078.

Joh. ROCHON antidotarium, MARESCOTTI Pharmacia, & Euporista. IB.

EJUSDEM ROCHON adnotationes in MESVEN de simplicibus medicamentis purgantibus & in I. L. TAGAULT. ib. n. 7079.

ATANASIO

ATANASIO di f. CARLO de herbis M.S. In Bibl. Ambros. QUADRIO differt. III.

Simonis PIETRE de ratione componendorum & præscribendorum medicamentorum L. II. in Bibl. Reg. Paris. n. 6879.

D'ASSAS brevis methodus de medicamentorum compositione B. R. Paris. n. 7025.

Henrici RENHAM de vegetabilibus L. II. TANNER, forte vetustiores.

Bartholomæi MOSER thesaurus bibliatricus omnium scriptorum, qui artem medicam coluerunt — & inter classes rerum præcipuas artesque materies medica Dilling. fol. num prodierit, dubitatur.

§. CCCC I. J. Pona.

Johannis PONÆ Pharmacopœi Veronensis, Index multarum rerum, quæ in repository suo adservantur. Veronæ anno 1601. 4°. Fructus, radices, plantarum aliæ partes varie utiles, in brevissimo catalogo.

EJUSDEM Iter Montis Baldi prodiit hoc anno, cum C. CLUSII plantarum historia *: Recusum est Basileæ anno 1608. 4°. * cum Nicolai MARGARITÆ l. de Anomo Dioscoridis & Plinii. Sed melior editio prodiit Venetiis anno 1617. 4°. *. Titulus est, *Il Monte Baldo descritto*. Plantæ quidem alpinæ plurimæ recensæ, earum multæ bonis figuris declaratæ. Deinde admixtæ multæ Creticæ, & aliæ potissimum ex horto CONTARENO acceptæ. Mons ipse amplius & varius, magna parte sui asperissimus, plantarum feracissimus, & nostras habet alpinas, & alias permultas, quibus caremus. Garidellam hic videas, Stæheliniam LINNÆI, Cannabinam TOURNEFORTII, Papaver nudicaule, Ebenum Creticam, Saxifragam, seu Lychnidem fragilem, Buonarotam, Ranunculum calyce villosa, Stæheliniam meam, Absinthium Genipi, Achilleam Genipi, alias plantas prius parum notas.

EJUSDEM de vero Balsamo dagli Antichi, nel quale si prova che il solo Balsamo Arabico è il legitimo, e s' esclude ogn altro licore abbracciato sotto nome di Balsamo degl' antidoti Venetiis anno 1623. 4°. FALCON.

§. CCCC II. Felix Plater.

Ad hæc tempora pertinet Felix PLATER, magnus Clinicus, qui tamen neque universam naturam neglexit, cum thesauros rerum naturalium non minimos collegerit, neque rem herbariam, cujus splendidum hortum siccum rarissimis plantis plenum viderim. Nomen raro Ranunculo imposuit.

§. CCCIII. J. Robin.

Jean ROBIN *Catalogus stirpium tam indigenarum, quam exoticarum, que Lutetie coluntur* Paris anno 1602. 12°. 1607. 1624. 8°.

EJUSD. *Le Jardin de HENRY IV. ou recueil de fleurs, gravées par Pierre VALLET Brodeur du Roi, avec un catalogue de quelques plantes étrangères, qu'il avoit reçues de Guinée & d'Espagne* Paris anno 1608. fol. BURETTE. *Recusus* cum titulo *Le Jardin de LOUIS XIII.* Paris anno 1623. fol. * & 1638. fol. SIGUIER. omisso ROBINI nomine. Tabulæ 92., in exemplo meo vivis coloribus pictæ, florum fere ex gente Liliacea, etiam potissimum Iridum; monuit etiam auctor de colore, qui cuique plantæ conveniat. & fere summas plantæ partes depinxit. Meo exemplo præcepta hortensia doctæ manu adscripta sunt. Et ipse & VESPASIANUS ROBIN hortum alebant, Regio stipendio sustentati.

§. CCCIV. D. Canevarius.

Demetrii CANEVARI, Patricii Genuensis, *de ligno sancto Commentarius, in quo qualitates ejus exprimentur, exque illis lignum quoddam in Italiam delatum pseudolignum sanctum esse nulloque modo verum demonstratur* Romæ anno 1602. 8°. *. Diligens in utroque ligno auctor, nam neutram plantam vidit. Utitur potissimum Consulo FERNANDEZ, qui lignum Guajacum, præter exiguas aliquas notas, Sancti simile fecerat; Sanctum tamen ex Insula S. Johannis (Portorico), Guajacum vero ex Hispaniola accersiverat, & eorum lignorum, quod priori loco dixi, majores adversus Buas vires habere scripserat. Refutat noster Antonium GALLUM, hunc fufius & acrius, & FALLOPIUM, qui Lignum sanctum a Guajaco longe separaverat. Denique signa discriminis suppeditat. Ligno spurio crassiores esse corticem, cumque rarum & spongiosum; lignum ipsum viride, non pingue, parco gummi imbutum, minus ponderosum, durumque, odore minori, aut nullo, sapore non amaro, sed ab initio insipido, deinde acerrimo. Dubitat, num vere eo ligno unquam lues venerea sanata fuerit.

CYNTHIUS CLEMENS anno 1601. 4°. Romæ *disputationes de natura & facultatibus Ligni sancti* ediderat. Contra cum DEMETRIUS scripserat. Respondit CYNTHIUS *de natura atque facultate Ligni sancti nuper ut ferunt aliqui, ex Hollandia Romanam delati* Romæ 1602. 4°. DEMETRII, quem refutat, libellum una recusum edidit, & id Lignum rejecit.

§. CCCV. Varii.

The new and admirable art of Setting of Corne Lond. anno 1601. 4°.

Johannis SYLVII *Oratio de Rosæ Hafniæ* anno 1601. 4°. MOLLER.

Comradi

Conradi BATTI oratio prima botanologica Regiomonte 1601. 4°.

Jac. COCI & J. TETENS de purgantibus simplicibus disp. Witteberg. 1601. 4°. MOLLER.

J. GRAVII de plantis diff. VIIIva Cassel 1601. 4°.

EJUSDEM de simplicium medicamentorum facultatibus in genere Heidelberg. 1604. 4°.

Jaques FONTAINE traité de la theriaque Avignon 1601. 12°. BUR.

§. CCCCVI. G. Pancirolus. Alii.

Guidonis PANCIROLI Rerum memorabilium, seu deperditarum P. II. cum Commentariis Henrici SALMUTH Amberg. anno 1602. 4°. ut videtur, & Francofurti anno 1610. 4°. * & Italice Venet. anno 1612. 4°. Codex posthumus a J. CAMERARIO anno 1596. ad SALMUTHUM missus est, qui PANCIROLUM audiverat; & plurimum ab eo viro auctus prodiit. In Pars I. agit de cinnamomo, folio, odoramentis. Pars II. huc facit ob varias memorabiles novi orbis plantas, Cassiam solutivam, Saccharum, Mannam, chartam, de quibus propria capita hic reperiuntur. Uterque Juris consultus cum fuerit, collatitiis fere divitiis utitur, ex CÆLIO Rhodigino aliisque nuperis collectis.

Ferdinandi Rodērici CARDOSI de rebus sex non naturalibus Lisbon 1602. 4°. BOEHMER. Francofurti 1610. 8°.

Johannis SIEGFRIED De genere aromatum, quæ cortices sunt Helmstatt anno 1602. 4°.

G. Battisto SEGNI Trattato sopra la Carestia e fame, varie multiplicationi e sorti di pane Bologna anno 1602. 4°. SEGUIER. Alimenta varia.

Wolfgang HOECHSTETTER de salubri studiosorum victu Ingolstatt 1602. 8°.

EJUSDEM Medicamentorum Oeconomia s. nova medicamentorum in classes sedes & familias distribuendorum ratio ib. 1610. 8°. 1615. 8°. GRUENWALD.

Manuale medicum, d. i. neues Arzneybüchlein für allerley Gebrechen und Krankheiten, samt einem Herbario nach L. Fuchsi Kräuterbuch mit figg. Frankfurt 1602. 8°. DRAUD.

Vicenzo BRUNI dialoghi tre delle Tarantele, del vivere e del morir, delle pietre preziose e de' simplici Napoli 1602. 4°. d'ETREES.

C. T.

C. T. *against the pernicious use of tobacco* Lond. 1602. 4°. BODL.

Abrah. FUCHS *de venenis* Basil. 1602. 4°. Riv.

§. CCCCVII. P. PAAUW.

Petri PAAUW *Horti publici Academiæ Lugduno batavæ ichnographia & stirpium nomina* Leidæ anno 1603. 8°. BURETTE cum figuris. 8°. SEGUIER etiam 1601. ibid. Eam editionem non habeo, sed adest inter meas *Hortus publicus Academiæ Lugduno batavæ eius ichnographia descriptio usus* Leidæ anno 1617. 8°. *, quo anno PAVIUS obiit; & 1629. 8°. BURCKARD. In eo quadræ & pulvelli expressi, & charta pro plantis nuda relicta; sed in meo exemplo manu inscriptæ plantæ. Ad finem catalogus nominum brevissimorum, & trivialium, stirpium, quæ eo horto eo tempore continebantur. Alienum fuisse a re herbaria, & pro Terebintho studiosis Fraxinum demonstrasse ROLFINKIUS auctor est (a): merita tamen in Hortum publicum VORSTIUS laudat (b).

Hieronymo CORTES *phisonomia y varios secretos de Naturaleça* Saragoça 1603. 8°. BODL.

Diego Sanchez MALDONADO *Agricultura allegorica e'esp'itual* Burgos 1603. BODL. si huc facit.

Basilii PLINII *carmen de venenis* Noribergæ 1603. 8°. Riv.

Antonii MERINDOLI *examen confectiois alkermes* Aq. Sext. 1603. 8°.

F. BONAMICI *de alimento* L. V. Florent. 1603. 4°. Liber V. est de consequentibus sitim.

JOSEPH VON LOCATELLI *Beschreibung eines neuen Instruments zum Pflügen und Saen zugleich* 1603. 4°. Jena 1690. 4°. celebris illius Seminatoris.

EJUSDEM *teatro d'arcani medici* Venez. 1667. 8°.

Christoph. Fabius BRECHTEL *neuere Art Barbierers Zettel aller gebräuchlicher Simplicien* Nürnberg 1603. fol. TREW.

EJUSDEM latina *Nomenclatura pharmaceutica h. c. liber appellationum & titulorum omnium medicamentorum* ib. eod. anno fol.

Hieron. LAMBACH *consilium medicum, quo Raphani usus arguitur* Hamburg. 1603. 8°.

BARTHOLOMÆI *Unterricht von allerley Speisen und Getränken* Erfurt 1603.

PETRI

(a) Vegetabilia in genere p. 99.

(b) Everard VORST in vita Pavii.

Petri PARISI *breve discorso sopra il medicamento di vino ed oglio per guarire ogni sorte di ferita* Palermo 1603. 4°. MONGIT. *Gallice Brief discours &c.* Paris. 1607. 8°. d'ETR. *Chirurgici scopi.*

Thoma KNOBLOCH *diff. physica XXII. de plantis & Zoophytis* Witteberg 1609. 4°.

Francisci VELEZ de ARCINIEGA *parecer de que las Cúbebas son el Carpasio de Galeno* Madrit 4°. N. ANT.

Ejusdem *farmacopea de muchas cosas importantes a los Boticarios* Madrit 1603. 4°. N. ANT.

Mémoires & Instructions pour l'établissement des Meuriers & art de faire la Soye en France Paris anno 1603. 4°. FALC.

IDEM fuerit *I. von der Natur und Nutzbarkeit des Seidenwurms, auch Pflægung des Maulbeerbaums* ex Gallico vers. Tübingen 1603. 4°. An potius LAFFEMAS.

§. CCCCVIII. Varii.

Cecchini MARTINELLI *Ragionamenti sopra il Anomo e Calamo aromatico nuovamente avuto de Malacca* Venet. anno 1604. 4°. C. B. Præf.

In idem opusculum exstat anonymi *Giudizio sopra i ragionamenti di Cecchino* MARTINELLI *sopra il nuovo Anomo e Calamo aromatico* Mantua anno 1605. 4°. C. B.

J. PONTANI *Methodus componendi theriacam Andromachi senioris & præparandi Ambra factitiam* Lipsiæ 1604. 4°. BODL.

Vincent TEXTOR *TRAITE de la nature du vin, & de l'abus tant d'icelui, que des autres breuvages* Geneve anno 1604. 8°. *. Vix huc pertinet.

Friderich HELBACH *Oenographia, Weinkeller, oder Kunstbuch vom Wein und Kräuterwein* Francfurt anno 1604. 4°. HIRSCH.

Ejusdem *Olivetum, d. i. Kunstbuch, wie in allen Gewächsen, Metallen und andern Sachen Oel und Salz könne extrahirt werden* Francfurt 1605. 4°. Bibl. THOM.

Sebastiani BLOSS *Disputationes de facultatibus alimentorum* Tübingæ anno 1604. 4°. M.

Barthelemi LAFFEMAS de BEAUTHOR *le naturel & profit admirable du Murier en l'ouvrage & son bois feuilles & racines &c. Manière & façon d'enter & semer pépinières de Meuriers blancs* Paris anno 1604. 12°. FALC. BURETTE.

De VITRE' *description du premier voyage fait aux Indes Orientales anno 1603. — avec des remarques sur les epiceries, aromates & fruits, qui se trouvent aux Indes* Paris 1604. 12°. NEAULME.

The fruiterers secret containing directions for the due time and manner of gathering all kind of fruit London anno 1604. 4°. cum *Malorum Cantiani agri historia*.

J. PAULI SPINELLI DI GIOVINAZZE *lectiones aureæ in artem pharmaceuticam, in quibus resolvuntur dubia in canonibus Mefues, compositionibus, simplicium electione, opera destillationis &c.* Paris 1604. 4°. 1605. 1633. 1643. LOPPEZ.

Giuseppe SANTINI *ricettario medicinale* Serravalle 1604. BODL. *Göldene Apotheek* Frankfurt 1661. 4°. RINK.

Thomas MONTSANT *Le Jardin Senonois cultivé d'environ 600. plantes, qui croissent à moins d'une lieue de la Cité de Sens, Sens anno 1604. 12°. SEGUIER.*

§. CCCCIX. Claude Duret.

Claude DURET *Histoire admirable des plantes & herbes commémorables en nature* Paris anno 1605. 8°. * BURETTE (etli annus 1695. in eo catalogo scribitur), & cum aliis libellis conjunctus Paris anno 1615. 4°. IDEM. Plantas varias rationes utriusque Indie describit & depingit, etiam *Garciniam*, *Tunamque coccinelliferam*, cum rudibus iconibus. Accedit multum* *fabularum*, ut *arbor anates gignens* & *pisces, folia ambulantia*.

§. CCCCX. Ulysses Aldrovandus.

Ulysses ALDROVANDUS, horti Bononiensis præfectus, hoc anno obiit, quare ejus opera huc referimus, etli multis post id ævum annis prodierunt. Magnus peregrinator, plurimos thesauros rerum naturalium plurimo sumtu & labore collegerat, plantæque ALDROVANDI sicæ sedecim replentes volumina & MONTALBANI (c) tempore & MONTHI (d) superfuere. Collegerat etiam undique, ut ad animalia, ita ad plantas, loca veterum, medica, botanica, philologica, emblematica. Ex codicibus ergo posthumis Ovidius MONTALBANUS *Dendrologia seu historie naturalis* libros II. edidit Bononiæ anno 1668. fol. *. Arborea sunt glandifera & pomifera aliqua, etiam Indica, cum figuris rudiusculis, non tamen malis. Intereedunt Fungi pluresculi, etiam *Clavaria*, aliqua icones sunt MONTALBANI. Cum cujus nomine, omisso ALDROVANDI titulo, ut ad methodum tantum ALDROVANDI opus fictum sit, recusa est *Dendrologia cum Georgii FRANCI præfatione* Francofurti anno 1690. fol. * (e).

Cum

(c) *Bibl. p. 26, ed. SEGUIER.*

(d), *Comment. Bonon. T. II. P. III.*

(e) Olim MONTALBANI opus esse *Journal des Savans* 1668.

Cum avium etiam iconibus aliquas figuras dedit ALDROVANDUS, sed omnino rudes (f). In *historia monstrosorum* Bonon. 1642. fol. multæ plantæ fasciatae aliisque modis monstrosæ depinguntur. Reliquerat etiam lectiones in DIOSCORIDEM, aliaque inedita (g).

§. CCCCXI. Varii.

In J. Jacobi TALENTON *thesauro rerum reconditarum* Francofurti anno 1605. 8°. excuso varia huc pertinent, ut medicamenta ex Chondro & Alica veterum, & de veterum cerealibus. Favet Arabibus.

Paul JENISH *Annabergæ historia* L. II. Dresden 1605. 4°. habet etiam plantas sponte circa Annabergam nascentes Riv.

Discourse on the husbandry used in Brabant and Flanders London anno 1605. 4°. HARLEY.

Thomæ CORNACCHINI *Tabula medica*, quibus quæ a principibus Græcis & latinis, de curationis apparatu reperiuntur, collecta sunt Patav. anno 1605. 1607. fol. Magnûs apparatus & multum theoriæ.

Jac. MARTINI *de anima vegetante* Witteberg. 1605. 4°.

De facultate vegetativa anno 1606. 4°.

De facultate procreatrice & mirifica vegetativa potentia anno 1606. 4°.

Benigne le ROI, Jacques de CHABOT, Jean vander VEKENE & Claude MOULLET *Jardinier ordinaire du Roi, Instruction du plantage & propriété des Muriers avec les figures pour apprendre a nourrir les vers* & Paris anno 1605. 4°. cum figg. BURETTE. Lego etiam BENIGNI nomen solum.

Fedel NOFRI *tesoro di secreti naturali* 1605. 8°. GUNZ.

§. CCCCXII. Adr. Spigelius.

Adriani SPIGELII *in rem herbariam Isagoge* Patavii anno 1606. 4°. & Leidæ anno 1633. 12°. Helmstad. anno 1667. 4°. BURCKARD. & in operibus omnibus SPIGELII Amsterdam anno 1645. fol. *. Minime illepidum opusculum, etsi alias artes Vir Cl. potissimum coluit. Rustici tamen vestibis larvatus Italiam circumiit (h), ut plantas inveniret. Plantarum conservandarum artificia tradit. Glutine fabrilis continuo recentes plantas chartæ adglutinabat. Primo libro de plantarum forma generalia quædam tradit, earumque partibus: de generibus etiam agit, neque characteres undique omittit:

E e e 2

plantas

(f) Vide censuram laboris, quem in ALDROVANDO MONTALEANUS posuit, apud MALPIGIUM *posth.* p. 165.

(g) BUMALDI bibliotheca.

(h) HORNING *cist.* p. 382.

plantas etiam peregrinas passim describit, & Anisi folia, ut ex ordine procedunt. Nullos se ramos trigonos vidisse adnotat. Ranunculum Scrophulariæ folio in montibus Bononiensibus detexit.

L. II. agit de plantarum facultatibus. De earum viribus multa se didicisse a rusticis Pisanis & Bononiensibus. Tertiam plantarum partem vulneribus proderi. Signaturas refutat, & vires plantarum a sapore discit. Diætetica inde aliqua & historia scriptorum rei herbariæ. CÆSALPINI a fructibus sumptæ methodo favet.

In editione Leidensi subjectus est *catalogus plantarum horti Leidenfis*, quas eo tempore prefecto Adolpho VORSTIO possidebat.

J. Battista CROCE *delle excellenze e diversità deli vini, che nella montagna di Torino si fanno, e del modo di farli* Torin. anno 1606. 4º. FALC.

Petri FORESTI liber *de venenis & fucis* Leid. anno 1606. 8º.

A letter concerning preservation of health — with the author's opinion of tobacco London 1606. 8º. BODL.

Josue FERRO *maravigliosi secreti* Venez. 1606. 8º. d'ETR.

Tractat von Bereitung des Weins zur Gesundheit und Nutzbarkeit des Menschen Strasburg 1606. 4º. B. THOMAS.

J. ANT. de FONTECCHIA *diçionario medico* Complut. 1606. 4º. N. ANT.

§. CCCCXIII. Varii.

Hieronimi RUBEI Liber de Melonibus Venet. anno 1607. 4º. quo anno auctor obiit, MANDOSIO teste. Est inter epistolas V. ALZARII de CRUCE.

Matthæi le MAISTRE typographi *Le procès du Melon* Paris anno 1607. 4º. SEGUIER.

J. Francisci Angelita ROCO *I pomi d'oro, delle fichi una lezione, degli Meloni altera* Ricanati anno 1607. 4º. SEGUIER.

J. W. S. *Kurzer Bericht, durch was Mittel der einfallende Reif zur Frühlingszeit von den Rebleuten in den Weinbergen abgewendet werden möge* Stuttgart 1607. 4º.

J. WOLTHUN *Weinkeller* Ettlingen 1607. 4º. DRAUD.

Joh. Herman de BRÈE *navigatio in Indiam Orientalem* Francf. 1607. BODL.

§. CCCCXIV. Faber. Alii.

Johannis FABRI Bombergensis, medici Romani, *de Nardo & Epithymo adversus Josephum SCALIGERUM disputatio* Romæ anno 1607. 4º. * Mogunt. anno 1607.

1607. 4°. SEQUIER. Clinicus Romanus & incisor, & una horti Vaticani custos, vir pereruditus. Hic potissimum de nominibus antiquis inquit, & de Spica cilisla Indica, quam SCALIGER Crocum esse scripserat, FABER Nardum facit, ejusque radicem siccam describit. De Epithymi etiam antiquitatibus cum SCALIGERO pugnat. Epithymum non flores aet cacumina Thymi esse, sed Cuscutam, quam radicem habere contendit, ut ea tamen abruptatur, quando planta a suo fulcro avellitur. Nimis cæterum clamorosus & asper, dignus, qui SCIOPIO librum dicaverit.

Philip. MULLER de plantis in genere Lipsiæ anno 1607. 4°. lego etiam 1609. 4°.

Conradi HOFMANN *Analysis compositionis theriacæ Andromachi*, qua ostenditur summum artificium, quo senior ANDROMACHUS in compositione omnium præstantissima usus est Lyon anno 1607. 8°. lego alias 1617. 8°. cum ERA- TI examine simplicium, quæ eam theriacam ingrediuntur.

§. CCCCXV. Nicolaus Marogna. Alii.

Nicolai MARONEA (MAROGNA) Veronensis *Disceptatio de Amomo veterum* Basil. anno 1608. 4°. * cum J. PONÆ M. BALDO edita. Bonus libellus recusum Italice 1617. 4°. HEINS. Veram veterum plantam descripsit & depinxit (i), DIOSCORIDIS & PLINII loca collegit, & eruditos addidit commentarios.

Guillaume de SALUSTE, domini in Bartas, œuvres poétiques, & potissimum la première semaine Geneve 1608. 8°. in primo duorum voluminum, quam editionem cito, etsi dantur aliæ vetustiores. Recusa est Rouen 1616. 12°. SARRY. Etsi principem quidem poetarum suæ gentis non dixerim, quem titulum editor ei dono dedit, pertinet tamen utrumque ad rem nostram dies tertius, quo plantæ recensentur, tum quoad versiculos, tum quoad notas adjectas, quæ sunt fere ex veteribus collectæ. Porro in secunda hebdomade arbores paradisi dixit.

Theodori a MUYDEN *Della natura del vino e del ber caldo e freddo* Parma anno 1608. 8°. FALC.

Flora's Paradise beautifyd and adorned with sundry sorts of delicate fruits and flowers. Lond. anno 1608. 8°. HARLEY.

Simon GUNTHER *Hortulus sanitatis amoenissimus de tuenda & conservanda bona valetudine* Spiræ anno 1608. 16°. VATER.

Johannis STURMII de Rosa hierichuntina l. Lovan. anno 1608. 8°.

(i) HILL *Mater med.* p. 172.

Bernardini CAJI *De alimentis, quæ cuique naturæ conveniunt* Venet. anno 1608. 4°. BURETTE.

Henrici CUNITII *oratio pro theiaca andromachi veræ gloria* Ligniz 1608. 4°. RIVIN.

J. KOEGLER *de venenis* Lips. 1608. 4°. RIV.

Arn. WEICKARD *de venenis* Lipsiæ 1608. 4°. RIV.

Jacobi GRETSEI *mantissa de vino myrrhato & vasis murrhini* Ingolstæd 1608. 4°.

L'art & science d'agriculture Lyon 1608. HAUSVATER.

PAUL CONTANT JACOBI *f. le jardin & le Cabinet poétique* Poitiers 1608. vel 1609. RAST. 4. Secunda pars plantas describit. JACOBUS pater, vir eruditus, per Italiam plurima itinera suscepit, et si dictio non bona est. Conjuncto nomine prodierunt PATRIS & FILII *œuvres* Poitiers 1628. fol. FALC. Commentarii nempe in DIOSCORIDEM, synopsis plantarum cum etymologia, & collectiones variae, ipsumque poema.

§. CCCCXVI. Varii.

J. SIM. PARLESCA *Il fiore della Granadiglia ovvero della Passione di J. C. spiegato e laudato* Bologne anno 1609. 4°. FALC.

Instructions for the increasing of mulberrytrees and the breeding of Silkworms London anno 1609. 4°. 1649. 4°. OSB.

Marc l'ESCARBOT *Avocat Voyage de la nouvelle France, contenant les découvertes faites par les François* Paris anno 1609. 8°. *. Compilat priores, ipse tamen aliquamdiu in Portu Regio Acadiciæ vixit. Historiam naturalem adtigit, & arborem laudavit, non bene descriptam, cujus ligno scorbutus tollatur.

Clem. ANOMOEI *sacrarum arborum fruticum & herbarum decas I. & II. oder Creutzgarten der H. Schrift* Nürnberg 1609. 8°. B. THOMAS.

Jac. Aug. THUANI *crambe viola lilium tria poemata* Paris 1609. fol. MAJTT.

Bartholomæi KEKERMANN & Guntherii DONALDON *Oeconomia* Hanovici 1609. 12°.

Johannis SCHYRONII Cancellarii *Tabula medicamentorum simplicium & compositorum cum dosibus* Monspel. anno 1609. 8°.

Oswaldi

Oswaldi CROLLII *Tractatus novus de signaturis rerum* Francof. anno 1609. 4°. 1623. 4°. 1647. 4°. Lipsiæ anno 1634. 4°. &c. MERKL.

Theodorus TURQUET de MAYERNE, archiater Anglicus, Baro Albonæ in Helvetia. In ejus operibus Londini anno 1701. fol. editis reperitur *Pharmacopœa*. Passim etiam vires herbarum minus notas docuit, in Chemiam & Empiriam aliquantum propensior.

§. CCCCXVII. L. Catelan.

Laurent CATELAN Apoticaire, *Demonstration des ingrediens de la confection alkermes* Montpellier anno 1609. 169.* & 1614. 129. FALC. BURETTE, ubi additur, *Contre Jacques FONTAINE*. FALCO ex monitis auctoris correxerat theriacam, medici Monspelienfes hanc emendationem secuti erant. Contra eos scripsit Jacobus FONTAINE medicus, anno 1601. editum libellum, & accusavit, quod MESVES præscripta non sequerentur. Eam nunc emendationem CATELAN tuetur. Querebatur de Ambraë griseæ portione a Monspelienfibus diminuta, de succi Kermes portione & lapidis Lazuli, quam Monspelienfes urere malunt, tereie FONTAINE, deque Moscho. Nolter sirupum suum coquit ex succo Kermes cum æqua portione sacchari, melius certe, quam MESVE, qui sericum cocco tinctum loco succi adhibebat; ostendit etiam vim cocci esse in crassamento, quod ipse addere malit. Plantas persequitur, quæ in confectionem recipiuntur.

§. CCCCXVIII. Varil.

Ottaviani LEO *Vere regole per far i vini ottimi* Venet. anno 1610. 4°.

R. VAUGHAN *The manner of Winter and Summer dawning of meadows and pastures* Londin. anno 1610. 8°.

Elias BONVINIUS *De theriaca l. quo de ingredientium delectu, qualitate & preparatione ex ANDROMACHI senioris mente agitur* Breslau anno 1610. 8°. d'ETR. Riv.

EDMUND GARDINER *tryal of Tobacco* Lond. anno 1610. 4°. BODL.

Eugenii PETRELLI *Narratio fruticum, florum, fructuumque imprimis in Occidentali India nascentium nempe Granadillæ Colon.* anno 1610. 8°. LEHM.

OLIVIER du NORD *description du voyage fait autour du globe terrestre de 1598. jusque 1601. transl. du flamand Amsterdam 1610. fol. d'ETREES & in collectione T. de BRY.*

Joh. alii TOBIAS TILEMANN *De plantis, metallis & animantibus* Witteb. anno 1610. 4°. SEGUIER.

Ejus-

EJUSDEM *praxis botanica s. methodus cognitionis & cultura plantarum* Her-
bipoli 1657. 8°.

De la PORTE *diversités de toutes les principales choses du monde traitées
amplement & divisées en douze journées* Paris 1610. fol.

Christophori HORSTII *hortulus medicus* Cassel. 1610. 4°. Ita lego.

God. SCHMOLLI *manuale rerum admirabilium & abstrusarum* Hamburg.
1610. 12°.

Caroli PASCHALIS *Corona Lib. X. in quibus res omnis coronaria veterum
continetur* Paris. anno 1610. 4°. MERKL.

Georgii SEIDEL *de causis, speciebus, differentiis, partibus & facultatibus
plantarum* Gryphowald anno 1610. 4°. Disputatio, ut vocant, cum planta-
rum variis catalogis & synonymis Germanicis.

Josephi SCALIGERI, viri doctissimi, in GUILANDINI *commentaria ad tria
capita PLINII de papiro* Paris anno 1610. 4°. Francof. anno 1612. 8°. SEGUIER.
Ad M. VARRONEM *de re rustica* conjectanea edidit Paris anno 1585. 4°.

R. G. *Trial of Tobacco expressing its uses in physik* Londin. anno 1610. 8°.

§. CCCCXIX. C. Pilletier.

Cassaris PILLETIER *plantarum exoticarum & patriarum Walachiae syno-
nyma* Middelburg anno 1610. 8°. * Monspelienfis, RICHERII aliquamdiu vica-
rius, inde medicus Middelburgensis, Aquitanicas potius plantas, quam Zee-
landicas describit, cum observationibus perpauca, neque multis novarum stir-
pium historiis. Nomina prima saepe valde barbara sunt. Methodum genera-
lem stirpium promittit, & Hyacinthi florem cum staminibus describit.

§. CCCCXX. Nicolaus Clavenna. Pomp. de Spreccchis.

Nicolai CLAVENNAE *de Absinthio umbellifero & Scorzonera Italica* Venet.
anno 1610. 4°. *. Pharmacopola Bellunensis privilegium obtinuerat pro con-
fectione ex Absinthio umbellifero (Achilleae specie) facta, quod in Monte
Serra lectum volebat novum esse, & a CLUSIANO diversum. Describit etiam
Scorzoneram humilem secundam CLUSII, ejusque plantae aquam stillatitiam
& conservam florum mirifice laudat adversus variolas, viperæ morsum, alia-
que mala. Absinthii sui iconem dat.

Pompeii SPRECCCHIS *Antabsinthium Clavenna; quod Absinthium umbelliferum
in Monte Serra & alius Italiae montibus natum sit idem cum Absinthio alpino um-
bellifero* CLUSII Venet. anno 1611. 4°. *. Vanus homo, neque in montibus
conscendendis exercitatus; demonstrat ex veteribus, locum natalem aliquid
varietatis

varietatis in plantis producere; deinde Absinthium Clavennæ etiam in Baldo ante nasci, neque differre a CLUSIANO, etsi istud humilius sit & amarius. Et ipse suæ plantæ iconem dat.

§. CCCCXXI. *Gregorius Horst.*

Gregorii HORSTII Prof. Gieff. *De tuenda sanitate* Marpurg. anno 1648. 12°.

EJUSDEM *De tuenda sanitate studiosorum* L. II. Gieff. anno 1615. 4°. &c.

EJUSDEM *Decas pharmaceuticarum exercitationum, in qua de simplicium & compositorum medicamentorum natura & præparatione tractatur* Gieff. anno 1611. 8°. Ulm. anno 1618. 4°. 1628. 4°. MERKL.

In *medicarum Institutionum* XXma disputatione ejusque II. coronide agitur de cibis & potulentis, in VIIma & sequentibus de medicamentis simplicibus, breviter omnia. In *observationum* L. IV. *posterioribus* & *Epistolar.* L. II. Ulm 1628. 4°. * excusis, agitur de camphoræ qualitatibus, & de theriacæ inspectione, ubi auctor plantas percurrit, quæ theriacam ingrediuntur. Hæc redeunt in operibus omnibus Goudæ anno 1661. 4°. * 3. Vol. Coronides seorsim prodierunt Marpurg. 1649. 12°.

§. CCCCXXII. *Paulus Rénéaulme.*

Pauli RENEAULME *Specimen historiae plantarum* Paris anno 1611. 4°. *. Fere ad RICHERII saporem nominibus Græcis, characterem speciei exprimentibus, species distinguit: & species suis generibus subjicit, tum subalternos ordines. Bonas dedit icones, & descriptiones, in quibus etiam staminum inæqualitatem adnotavit. Centaurium minus Gentianis recte inmiscuit. Synonyma addere neglexit.

Una excusa sunt *Jac. Augusti THUANI* carmina *Crambe*, *Viola*, *Lilium*, *Phlogis*, *Terpsinoe*, non indigna aliis magni viri operibus.

EJUSDEM PAULI *De curationibus observationes* Paris anno 1606. 8°. *. hætenus huc pertinent, quod hic omnium primum exemplum sit *Cicutæ* ad internos usus adhibitæ, ut ad scirrhus viscerum.

§. CCCCXXIII. *Varii.*

Brassiani COMPLANI *De Agrinonia seu Eupatoria regia, in medicamentorum compositione, a Joh. MESVE descripta, restituenda Laude Pompeji* anno 1611. 4°. SEGUIER.

Hieronymi VALERII *De Colocynthidis præparatione, seu trochiscis Albandal eorumque usu* Cæsaraugustæ anno 1611. 8°. MERKL.

Homici SMETH de Leda Miscellanea Francofurti 1611. 8°. *. In l. I. agit de helleboro albo & nigro, & eorum usu medico. L. IX. commentarius est in DIOSCORIDEM, cum nonnullarum plantarum locis natalibus.

Bartholomæus PERDULCIS obiit anno 1611. Ejus opera prodierunt Paris 1643. 4°. B. B. In iis continentur diætetica, tr. de plantis usualibus, & ad cibum destinatis; deinde pharmacopœa & medicamenta compolita; & iterum aliqua de plantis venenatis.

Job. DEKHARDT's Kochbuch Leipzig 1611. 4°. TREW.

Thom. SAGITTARIUS de vino Jenæ 1611. 4°. PL.

EJUSDEM de cerevisia ib. 1617. 4°. PL.

Georgius MARKHAM multa opuscula georgica edidit.

EJUSDEM Country contentments or the husbandmans recreation Lond. anno 1611. 4°. 1613. 4°. OSB. 1633. 4°. * OSB. 1640. 4°. anno 1755. recusa MILLS.

EJUSDEM english husbandman Lond. 1613. 4°. OSB.

EJUSDEM country farmer ib. 1616. fol. FOLK.

EJUSDEM Farewel to husbandry or the enrichment of all sorts of barren grounds Lond. anno 1620. 4°. SEGUIER, 1621. 8°. BODL. anno 1625. 4°. OSB. 1631. 4°. HARLEY. De fertili reddendo solo infecundo, & conservando frumento.

EJUSDEM Cheap and good husbandry Lond. anno 1631. 4°.

EJUSDEM Enrichment of the weald of Kent Lond. anno 1631. 4°. HARL.

EJUSDEM Whole art of husbandry anno 1631. 4°. HARL. OSB.

EJUSDEM English housewife ibid. anno 1631. 4°. HARL.

EJUSDEM the way to wealth Lond. anno 1653. 4°. OSB. 1657. 4°. HARL.

The common complaint or the destruction and waste of woods London anno 1611. 4°.

J. Ludovici BERTALDI Medicamentorum apparatus, duratio, dosis & formule Taurin. anno 1611. 4°. TREW. 1612. 4°.

EJUSDEM Medicamentorum externorum apparatus, doses & formule Turin. anno 1614. 4°. TREW.

EJUSDEM dispensatorium J. PLACOTOMI cum scholiis recusum Turin 1614. BODL.

EJUSDEM Tractatus de confectiōe de Hyacintho & Alkermes Turin anno 1619. 4°. M.

J. JOAN-

J. JOANNII *de pilularum ex Aloë cum succo rosarum utilitatibus* Patav. 1611. 4°. VAT.

Petri PIGRÆI, Scholæ Parisinæ Decani & Philatri, *epitome praeceptorum medicine chirurgicae* Paris anno 1612. 8°. habet librum de condimentorum facultatibus, in quo etiam simplicia medicamenta suas per classes recensentur.

J. Jac. CHIFLET *dedalmatum s. de medicis medicina & hyssopo & aliis miscellaneorum* L. II. priores Paris 1611. 8°. PLATN.

EJUSDEM *Pulvis febrifugus Orbis Americani ventilatus, ratione, experientia & auctoritate* Lovan. (non expresso nomine civitatis) anno 1653. 4°. *. Contra corticem Peruvianum, qui eo tempore nuper incipiebat contra febres in vino albo adhiberi. Noster schedulam Romanam reddit, qua usus hujus corticis describitur: deinde reprobatur corticem, quem infideliter morbum sanare criminatur, ut continuo ægri relabantur.

EJUSDEM *Lilium francicum veritate historica, botanica, & heraldica illustratum* Antverp. 1658. fol.

J. ASSUERUS AMPSING *de theriaca senioris Andromachi oratio* Rostock 1611. 4°. VATER. 1623. 8°.

§. CCCCXXIV. F. Pyrard.

Voyage de François PYRARD contenant sa navigation aux Indes orientales, Maldives, Moluques & au Bresil Paris anno 1611. 8°. SEGUIER. anno 1615. 8°. MEAD. 1619. 8°. CHIVA. 1679. 4°. *. In Europam rediit anno 1611. Pars tertia continet historiam naturalem Indiæ Orientalis & insularum Maldivarum: arborum ergo & plantarum utiliorum & celebriorum, potissimum etiam nucis Cocos Maldivarum. Sincerus alioquin auctor & dignus legi.

§. CCCCXXV. Em. Sweert.

Ennæmelis SWEERT, horti Imperatoris RUDOLFI II. præfecti, *Florilegium amplissimum & selectissimum* Francofurti anno 1612. * & P. II. anno 1614. fol. * tunc conjunctim Amsterdam anno 1647. fol. HOTT. 1654. & 1655. fol. * cum præfatione anni 1612. demum anno 1672. nisi is error est. Auctor bulborum & plantarum liliacearum mercator fuit, rhizotomum vocat AUGERIUS CLUTTIUS in epigrammate. Tabulæ sunt 110. plantarum ex liliacea classe, aut alioquin coronariarum, demum nonnullarum arborum. Passim videtur ROB- BINUM imitari. Editiones non differunt.

§. CCCCXXVI. J. Th. de Bry.

Cum *Jobanis Theodorici de BRY* nomine *Florilegium novum* anno 1612. prodit *, & pars II. anno 1614. SEGUIER. Pars III. anno 1618. SEGUIER, &

& nova editio cum titulo *Florilegii renovati & aucti* Francofurti anno 1641. fol. apud MERIANUM *, & *anthologie magne s. Florilegii novi veriorum germinum* Francofurti 1626. fol. TREW. Prior editio tabulas habet 81. plantarum liliacearum & coronariarum. Altera tabulas 176. Multæ compilativæ ex CLUSIO, PASSÆO aliisque, & in posteriori editione omnino 32. ex FERRARIO; pleræque etiam varietates repræsentant ex florum colore natas, intercedunt tamen & propriæ icones, cæque ampliores, cum brevissimo sermone. Nomina vitiosa. Habet etiam SEGUIER editionem anni 1692. per omnia similem, & aliam cum titulo *Anthologie magne seu Florilegii maximi* Francof. anno 1600. fol. Eum titulum reperias cum anno 1626. fol. in bibliotheca Cl. BURETTE & Cl. GESNERI.

§. CCCCXXVII. *Varia.*

Cum J. CÆS. CLAUDINI l. *de ingressu ad infirmos* Bonon. 1612. 4°. *. Appendix una excusa est de remediis generosioribus. I. de natura & usu radicum sarsaparillæ, chinæ, saponariæ, cannarum vulgarium, item lignorum Quajaci, Sassafras, Juniperini, Tamariscini, Lentiscini, visci querai, fraxinei, santalini 4. de natura aquæ hordei & ptisanæ. 5. De usu & natura vinorum medicatorum. Hæc seorsum prodierunt Francof. 1605. cum tit. *paradox. medic.*

Inter GERMANI COURTIN opera recusa 1612. fol. * liber XIV. est materia medica.

J. Lud. MOEGLING *prælia rei herbariæ* Tubing. 1612. 4°. GMEL.

R. CH. *Dialogue concerning planting of trees and other parts of agriculture* London anno 1612. 4°. BODL.

EJUSDEM *An old thrift revived or the manner of planting preserving and husbanding trees of divers kinds for timber and fruit* anno 1612. 4°. SEG. OSB. Idem, ut puto, opusculum.

J. Heinrich FRÖLICH *de theriaca Andromachi senioris* Basil. 1613. 4°. RIV.

M. Mich. DUSSEAU *enchiridion des miropeles traduit du latin & commenté* Lyon 1613. 8°. UFF.

§. CCCCXXVIII. *Champlain.*

Ejus *Voyage de la nouvelle France* Paris 1613. 4°. CARLSON. iterumque 1620. 8°. cum plantarum nonnullarum descriptionibus.

Les voyages de la nouvelle France occidentale, dite le Canada, depuis l'an 1623. jusqu'en 1629. Paris anno 1632. 4°. 1640. 8°. * 1647. *. Cum imperio

perio in Canada fuit, & frequentissime ex Europa in Americam trajecerat, atque vicissim. Quebecum condidit, & in Annapoli Acadica habitaverat. Verax in universum, rei naturalis parum peritus, multus in litibus eorum enarrandis, qui in societates coaluerant, colendæ Canadæ destinatas. Dies tamen definivit, quibus certæ arbores primum floruerunt, in Tadussac, valde ferotinos.

§. CCCCXXIX. *Varii.*

Simonis SYRENNII Hieynik herbarszem Ziczyka Lecinskiego Zowia &c. Cracov. anno 1613. fol. SEGUIER. Warsov. anno 1632. 8°. Herbarium Polonicum cum figuris ligneis.

Het Licht der Apothekers Rotterdam 1613. 8°. HEINS. aliud Amsterdam 1653. 8°. eodem titulo.

Floriano CANALE secreti universali ed esperimentali — apartementi all' — agricultura Venet. 1613. 8°. BUR. 1645. 8°. d'ETR. 1677. 8°.

Wolgangi SEBERI Discursus de agricultura anno 1613. 8°. & FALC.

Joh. BOTERUS in catalogo seu descriptione censuum virium, regiminis, imperiorum totius fere mundi Colon. anno 1613. 8°. Marpurg. anno 1620. 4°. hiltoriam naturalem & herbariam tangit; sed ejusmodi libros, quorum scriptores rei ipsius imperiti fuerint, lubens omitto.

§. CCCCXXX. *Basilus Besler.*

Basilii BESLER Hortus Eyslettensis Noriberg. fol. Atlant. anno 1613. & paucis mutatis, additis tabularum numeris, anno 1640. fol. max.* quæ editio minus nitida est. Omnium operum botanicorum, quæ hæcenus prodierant, splendidissimum, tabulas continet 356. sumtibus Episcopi *Cowradi* v. GEMMINGEN sculptas, plantarum quidem plerarumque hortensium, repetitis figuris, quoties colores in flore sunt alii: intercedunt tamen etiam spontaneæ, plerumque ad naturam sculptæ, aliquæ exscriptæ, & demum fictitiæ (k) & monstrosæ. Descriptionem & synonyma *Hieronymus* BESLERUS, BASILII frater (l) adjecit, cum BASILIUS sermonis latini ignarus esset. *Ludovicum* JUNGERMANNUM (m) verum esse auctorem lego, tum C. HOFMANNUM. Neutrum credo tantos errores toleraturum fuisse, quanti in hoc opere supersunt.*

F f f 3

etli

(k) *Epipactis latifolia*, *Dentaria angustifolia* peculiaris, *Pellium* folio & facie *Lavendulæ*.

(l) *BAIER. p. 83.*

(m) *IDEM biograph. p. 82.*

etſi LUDOVICUM utique conſtat ab Epifcopo anno 1612. ad edendum *horum* evocatum fuiſſe (n). Recuſum fuiſſe anno 1713. (o) 1727. (p) vel 1750. lego.

EJUSDEM *Faſciculus variorum & adpectu dignorum varii generis, que ar-
tibus curavit* Noriberg. anno 1616. 4°. max. SEGUIER, & *continuatio variorum
varii generis &c.* anno 1622. fol. TREW. ob fructus & plantas marinas. *Ga-
zophylacium* cum RUP. M. BESLERO commune dicemus.

Citat etiam OSMOND icones florum & herbarum, in gratiam herbarum
cultorum promulgatas anno 1622. fol. (q), quod opus videtur idem eſſe priori.

EJUSDEM etiam lego prodiſſe *Icones ſ. representationem vicarum florum &
herbarum* 1627. fol. max. TREW.

§. CCCCXXXI. Varii.

Ottavio CAMPOLONGO *conſiderazioni intorno alla theriaca* Venez. 1614.
8°. BÜRK.

*Riſpoſte alle conſiderazioni d' Ottavio CAMPOLONGO intorno alla compoſizione
della theriaca, di Asdrubali MOSTRAVERO* Ravenna anno 1614. 4°. FALC.

Adriani PAULI de plantis Gedan. 1614. 4°.

*Guilhelmi DUVALLII, Regii Profeſſoris Pariſini, in phytographiam, ſeu doctri-
nam de plantis præſatio* Paris anno 1614. 8°. FALC.

EJUSDEM *Phytologia, ſeu philoſophia plantarum opus poſthumum* Paris anno
1647. 8°. * 1658. 8°. SEGUIER. *Collectanea veterum, etiam juniorum.*

EJUSDEM *de plantis nomenclaturæ ſanctioris digreſſiuncula* Paris anno 1643.
4°. SEGUIER.

Jean VIGIER des medicamens Lyon 1614 12°. RAST.

Guilhelmi PITHOPOEI vincetoxicum Campidon 1614. 8°. ſi huc facit.

Matth. BACKMEISTER de conſervatione ſanctiſſiſ diſp. 28. Roſtock 1614. 4°.

MOLLERI M.S. *botanologia ſine alphabetica exſtabat in Bibl. UFFENBACH.*
III. n. 20.

Laur. EICHSTAD de theriaca & miſchridatio Stettin 1614. 4°. 1624. 4°.
MERKL.

EJUS-

(n) HOFMAN *catal. hort. Altdorf.* anno 1615. 4°.

(o) CLEM.

(p) Conf. MOHSEN Epist. p. 75.

(q) OSMOND *diſſ.* 171.

EJUSDEM *de confectione Alkermes in Pomerania parari cepta* Stettin anno 1634. 4°. FALCONET. anno 1635. 8°. MERKL.

EJUSDEM *de Camphora, an HIPPOCRATI & aliis priscis nota fuerit, & quid de ejus ortu & natura recentiores medici prodiderint* Gedan. anno 1650. 4°.*

EJUSDEM *de plantis in genere* Gedan. 1648. 4°.

Vide editionem OELHAFIANÆ floræ.

§. CCCCXXXII. *Crisp. Passæus.*

Crispius PASSÆUS (du Pas) junior flores & plantas coronarias sculptas dedit aliasque. Primum ex Cl. SEGUIER ejus viri opera recensito. Hortus floridus, in quo variorum florum icones, secundum quatuor anni tempora exhibentur Arnheim anno 1607. 4°.

IDEM, cui accessit *pars altera, in qua præter flores varia etiam reperiuntur arborum fructiferarum, & herbarum medicinalium genera tabulis* 110. Pars verna prodit anno 1614. Pars autumnalis anno 1616. Pars hyemalis eodem anno. Pars æstiva anno 1617. Addit Cl. SEG. novas editiones Ultrajecti anno 1614. 4°. Arnheim anno 1615. fol. Amstelodami anno 1651. fol. 1654. 4°. prodisse. Et Anglicam editionem anni 1614. 4°. & 1615. 4°. video in B. BODL. citari cum iconibus 117.

Exemplum, quod coram habeo, est hujus modi.

Hortus floridus, in quo variorum florum icones &c. Arnheim anno 1614. fol. long.*. Idem cum opere a CL. SEGUIERO recensito. Hæ tabulæ elegantissime sculptæ coronariarum & liliacearum sunt plantarum vernarum 54. æstivarum 20. autumnalium 26. hiemalium 12.

Deinde aliud omnino ab isto opus est *altera pars horti floridi, quæ præter flores per Crispium PASSÆUM, idem alterum opus Cl. SEGUIER dictum. Hujus solum autumnum possideo, bis quidem. Icones sunt 120. plantarum utique edulium, & medicatarum, multo minus elegantes, neque tamen malæ, cum aliqua brevi historia & additis versiculis. Nomina passim erronea, ut Trichomanes pro Pimpinella. Arnheimi prodit anno 1616. fol. longo.*

Hujus ipsius partis alterius *dimidia pars, & icones 60. cum titulo Anselmi BOOTH de BOOT florum, herbarum, fructuum selectiorum icones e bibliotheca OLIVARII VREDI J. C. Brugæ prodit anno 1640. fol. long.*. Plantarum icones omnino eadem, descriptio aliqua, vires uberius adjectæ, cum Casloris DURANTE versiculis. Priorem ejusdem editionem anni 1609. habet SEGUIER, cum titulo *Florum, herbarum ac fructuum selectiorum icones & vires.**

Conjun-

Conjunction prodiit *hortus florilis in quo varium & minus vulgariis
florum icones ad vitam formam secuta sunt quatuor, anni tempora delineata* Am-
sterdam 1651. fol.

§. CCCCXXXIII. *Angelus Sala.*

Angeli SALA Archiatri Megalopolitani, nati Vicentini, qui aliquamdiu Vito-
duri in Helvetia vixit, *Opera medico chymica omnia* Francofurti anno 1647. 4°. *
Primus Chemicorum, qui desit ineptire. Huc pertinent quatuor opera. I. Es-
sentialium vegetabilium anatome, succi nempe in balneo marie depurati, ex
variis plantis expressi, & extractum ex succis paratum, quod nuper aquosum vo-
catur. Sed & spirituosum extracta longa cum spiritu vini maceratione parare
docet. Utrumque adeo extractum ante NEUMANNUM ex plerisque plantis
medicatis parabat, etiam ponderibus adjectis. Porro lixivo sale adjecto pur-
gantium medicamentorum purgantia extracta parare docet, & extracto Helle-
bori nigri utiliter usus est. Reliqua lubens omitto.

Saccharologia Rostock 1637. 4°. exemplum est novi studii, quo medica-
mentum simplex cum variis corporibus componere, & igne expellere, que
ascendere poterant, SALA ante nuperos docuit. Cum saccharo etiam fer-
mentat odoramentorum succum, & liquorem limpidum & supernatantem se-
parat, servatque. Extractum etiam Acetosæ aliarumque plantarum cum sac-
charo spissat.

Hydrelæologia Rostocki 1633. 4°. excusa & *Tartarologia* 1632. 1636. 4°. huc etiam spectant, tum *Myrothecium*, & *Exegesis Chymiatrica*. Denique
*Opilogia seu ternarius Laudanorum, de natura proprietatibus & vera Opii præ-
paratione ac usu* Erfurt 1630. 8°. Eam sorsim Gallice recuderunt Haagæ an-
no 1614. 8°. cum titulo *Opilogie ou traité contenant les propriétés vraie præ-
paration & sur usage de l'Opium*. Sed etiam Anglice anno 1618. 8°. prodierit BODL.

EJUSDEM essentialium vegetabilium anatome, vom Nutzen der vegetabilischen
Essenzen, und wie man sie aus allen Blumen, Kräutern, Früchten, Wurzeln, Rin-
den, Holzern extrahiren soll, prodit Rostock 1630. 8°. 1635. 8°. MOELLER.

EJUSDEM ternarius bezoardicorum ou les trois souverains remèdes bezoardi-
ques contre tous venins Leid. 1616. 4°. d'ETREES. Latine versus ab Andrea
TENZEL Francof. 1618. 8°. 1636. 4°. Una prodit *Emetologia & Exegesis Chy-
miatrica*. MOLLER.

§. CCCCXXXIV. *Varii.*

Francisci MEINARDI *De Visco Druidarum orationes* Pictavii anno 1614.
8°. FALC.

Ludovici SETTALA (SEPTALII) *Animadversionum & curationum medicarum*
I. VII. Mediolani anno 1614. acceperunt duo libri ibid. anno 1629., recusi
Dor-

Dordraci anno 1650. 12. *. Multas minus vulgo notas vires simplicium medicamentorum habet.

Abrahami ORTELII *Syntagma herbarum encomiasticon* Leidæ anno 1614. 4. *. Utilitates plantarum medicæ, æconomicæ, aliæ.

Michaelis REUDENII Bambergensis *De novo gummi purgante* Lipsiæ anno 1614. 8°. (r), Leidæ anno 1625. 16. * cum apologia ad Philippum HOCHSTETER nunc primum edita. Sermo est de gummi gitta aut gutta. Ejus usum affirmat, per experimenta, tutum esse salubremque in arthritide, dari posse ad 7. & octo grana; ex Peruvia mitti (hoc, ut puto, male). HOECHSTETTERUS negabat ex Peruvia venire & ex Oriente adferri non male monebat, & posse ad novem grana dari. *Apologia* parvi momenti est, data anno 1624.

Barnabas GOOCH *The whole art of husbandry* Lond. anno 1614. 4°. SEGUIER. Liber I. de agro. II. de hortis, sylvis & pomariis. Conf. p. 343.

Nicolai DALIER *Synopsis methodica pharmacorum omnium, quæ in usu sunt* Trecis anno 1614. 8°. 1618. 8°. MERKL.

§. CCCCXXXV. Lud. Jungermann.

Ludovici JUNGERMANNI, Lipsiensis, *Catalogus plantarum, quæ circa Altdorfium Noricum & vicinis locis proveniunt*. Recensitus a Cl. HOEMANNO anno 1615. 4. *. Liber ante 15. annos scriptus fuerat: auxit eum non paucissimis stirpibus editor CASPARUS (s). Etsi brevis est catalogus, raras tamen aliquas stirpes continet, ut Hypopityn, veronicam scutellatam. Ad finem novo instituto, & ad nostrorum temporum saporem, adjectus est generum catalogus. De viribus addit aliqua. Exemplum meum manu adlitas aliquas plantas habet, in exemplo typis edito omittas, ut Rhaponticum Jacæ flore nascentis ausim Gleisberg, Hatidem, Cyclamen.

EJUSDEM, nunc Altdorfini Professoris, *Catalogus plantarum quæ in horto medico & agro Altdorfini reperiuntur, auctus & denno recensitus* Altdorf. anno 1646. 12°. * editionem vero ejusdem tituli anni 1635. 4°. citat BAIERUS. Hortenses præcedunt, sequuntur spontaneæ, ubique aliquot plantis auctæ, quæ in priori censu desiderabantur; sola vero dat nomina, fere absque synonymis.

EJUSDEM *Cornu copie Floræ Gießensis proventus spontanearum stirpium cum Floræ Altdorfensi nomine conspirantis* Gießæ anno 1623. 4°. BAIER. Nam & Gießæ Professor fuit.

Posthuma & inedita reliquit *Viridarium Lipsense spontaneum, seu Enumerationem alphabeticam 800. fere plantarum, quæ circa Lipsiam spontaneæ sunt; tum Catalogum plantarum circa Francofurtum ad Menum spontanearum; & insignem hortum siccum 2000. plantarum, qui Altdorfi adservatur*.

Etiam

(r) Liber datus est anno 1613.

(s) In præf.

Etiam frater *Ludovici* JOACHIMUS plantas amavit, & circa Corinthum obiit, quo peregrinatus fuisset.

§. CCCCXXXVI. *Varii.*

Laurentii FORER S. I. *Disputatio physica de plantis* Dilling. anno 1615. 4°. SEGUIER.

Joh. VREEDMAN Hortorum & viridariorum icones ichnographice Colon. anno 1615. 4°. si huc pertinent SEGUIER.

Nicolai CURTII De medicamentis lenientibus preparantibus & purgantibus liber jam anno 1575. scriptus Giesl. anno 1615. 12°. LIND.

MICHEL ANGELO BACCIO BALDINELLO *Compendio delle veritabile virtù dell' Erba detta tabacco* scripsit anno 1615. & M.S. reliquit TARGIONI choreogr.

Theodorus COLLADO in tomo *adversariorum* altero, Geneve anno 1615. 8°. * excuso, & in ejus libro II. de plantis agit, de Rhabarbaro, Adianto, Nymphaea, Musco, Taraxaco: id recte negat venenum habere, & monet. videri GUINTERUM de Lactuca opii odore intellexisse, quæ de vi Taraxaci narcotica ei elapsa sunt. Porro Afari in theriaca usum excusat. Oculos Populi calidos esse.

The Pleasure of Princes or gardeners recreations Lond. anno 1615. 4°. HARLEY.

C. T. *Advice how to plant Tobacco in England and of the virtues of that herbe* Lond. anno 1615. BODL.

Gabriel DROYN Le royal Sirop des Pommes antidote des affections mélancholiques Paris anno 1615. 8°. BURETTE.

Jac. FUHRMAN *aphorismi medici ad dieteticen & pharmaceuticen illustrandam Centur. II. priores* Rostock 1615. 8°.

EJUSDEM *medicina dietetica. ein nützliches Büchlein von Speis und Trank der Gesunden und Kranken, in XI. Theile abgefondert* Stettin 1617. 8°. RIV.

Jacob SCHALLING ophthalmia Erfurt 1615. fol. *. De vino etiam agit, de melle, de saccharo, balsamo, aliisque medicamentis oculariis.

De la PRIMAUDAYE *l'academie françoise de la philosophie sur les creatures & oeuvres de Dieu* Lyon 1615. 4°.

OTTAVIO RABASCO *Il convito ovvero discorsi di quelle materie che al convito s'appartengono* Firenze anno 1615. 4°. FALC.

§. CCCCXXXVII.

§. CCCCXXXVII. Fr. Hernandez:

Franciscus HERNANDEZ, medicus, maximis impensis icones plantarum 1200. (t) Mexici paraverat, quæ eo jam tempore depictæ erant, quo *Josephus* a COSTA in America fuit (u). Id opus *Franciscus* XIMENES Hispanico sermone Mexici edidit anno 1615. 4º. cum suo nomine, & titulo *De la naturaleza y virtudes de las arboles plantas y animales de la nueva España, en especial de la provincia de Mexico, de que se aprovecha la Medicina*. B. HOTTON. Tandem FRANCISCI codices *Franciscus* CÆSIUS, Lynceorum princeps, redemit a RECCHI heredibus, & ad editionem paravit, adjuvante *Alfonso* FERRINO, sumtusque præstitit, circa annum 1628. Sed neque tunc egregius labor prodiit, & Romæ anno demum anno 1651. fol. * (TREW. 1648. fol.) edita est *Nova plantarum animalium & mineralium regni Mexicani historia*; non quidem FERNANDI longius opus, sed epitome in X. libros a *Nardo Antonio* RECCHO contracta & latine versa. Ipsum opus, & icones a FRANCISCO paratæ, in Monasterii Escorialis incendio perierunt (x). Hoc primum juxta magnitudinis opus Americæ calidioris thesauros Europæis aperuit. Descriptio brevis, & non satis botanica; vires medicæ paulo fufius traditæ, icones non male, non tamen ut characteres specierum adgnoscas, nomina Mexicana. Plantæ ipse nobilissimæ, medicatæ & coronariæ, pleræque ne hoc quidem ævo satis cognitæ. In utilioribus stirpibus Mayz, Aloe, auctor uberius est. Contrayerva vocatur Granadillæ species foliis ferri equini imagine. Octo primi libri ad rem herbariam pertinent, reliqui ad historiam animalium & mineralium.

Johannes TERRENTIUS Constantiensis, & ipse Lynceus, notulas adjecit, &, si quam FRANCISCI plantam in CLUSIO & MONARDO adgnosceret, ubique monuit; aliquando etiam genus Europæum & classem addidit. Labori autem non suffecit, neque eo ævo sufficere potuit, & neque nunc puto suffecturum quemquam. Guajacum tamen, ut notius, accurate exponit, & lignum sanctum a FRANCISCO omissum. Tropæolum LINNÆI ad Violam referri debere, non ad Nasturtium, recte vidit, & Oxytriphyllum Geraniis esse adfine. Aliquas alias stirpes adgnosceret potuisset, ut Mimosas: & Calceolo aut Orchidi adfinem perpulchram plantam, quam Lynceam vocat.

Non separabo alias plantarum icones & historias perbreves, quas *Nardus Antonius* RECCHUS *Francisci* HERNANDES operi subjecit, & notulis suis TERRENTIUS hactenus illustravit. Numerosæ sunt, pariter Mexicanæ, artificio pictorum pene simili. Hic Bignoniam, & Melocactum reperias, & alias nuperorum plantas.

Deinde TERRENTIUS Cereum rotunde serratum, Tunam coccigeram, & aliquot alias plantas paulo ornatius delineat.

G g g 2

Deni-

(t) 60000. ducator. J. a COSTA IV. c. 29.

(u) Ibid.

(x) QUEB. *Flor. España*. proleg. p. 38.

Denique Princeps *Fridericus CÆSIUS* (y), ab anno 1623. *LYNCEORUM* institutor, adiecit *phytoepigrammatum tabularum partem I.* anno 1628. missam, & a morte PRINCIPIS a *LYNCEIS* sodalibus editam. Ordo operis valde singularis. Discrimina saporum, virium medicatarum, vitam, sensum, propagandi modum, utilitatem stirpium variam, etiam philologica tradit. Neque criticam botanicam ignoravit, & de nominum vitiis monuit, quæ vellet antiquata. Habet & signaturas & similitudines animalium. Denique genera, subalternas species, synonyma. Inde plantarum partes cum definitionibus, classesque varias, a diversissimis qualitatibus sumtas: & locos natales. Tunc classes veræ sequuntur, inter quas aflowæ (apetalæ), tetraspermata, diœciæ, ut nunc vocantur, & hermaphroditæ. Passim singularia aliqua adnotavit. Tunicas violaceas jam tunc vidit, lapidem dixit fungiferum. Pulegium siccum, post decem annos, quotidie flores aperuisse & clausisse. Fungorum ad 200. icones depictas reliquit, & tria volumina, quæ nunquam prodierunt, & in Cæliorum castellis servantur (z), & in bibliotheca summorum Pontificum (a). Sed neque bibliothecam omisit botanicam.

§. CCCCXXXVIII. *Varii.*

Jacobi ZIEGLER Tabak: von dem gar heilsamen Wundkraute Nicotiana Zürich anno 1616. 4°. * Icon speciei majoris satis bona (b), tum usus varius, etiam attracti ex fervente aqua vaporis, in qua *Nicotiana* & aliæ herbæ infusæ essent.

Leonardi LESSII S. I. hygiasticon s. vera ratio valetudinis bonæ ad extremam senectutem conservanda Mediolan. 1616. 12°.

Duncan BURNET Scotus Jatrochymices L. I. de præparatione & compositione medicamentorum L. I. Francofurti 1616. fol. TANNER.

Adami BRUXII Balsambüchlein, oder Bericht von sieben und zwanzig Balsamen Halle 1616. 12°. B. THOMAS.

Johan FRANEAU de l'ESTOQUOY Jardin d'hiver, ou Cabinet de fleurs, en 36. élégies, avec d'excellentes figures représentantes les fleurs domestiques Douay anno 1616. 4°. TREW.

Florilegium oder Blumenbuch, in Reimen verfaßt durch ULRICH VOLLER von GEELHAUSEN Frankfurt anno 1616. fol. cum figuris coloratis. TREW.

Simon MAJOLUS de variis herbarum virtutibus agit in dier. Camicular. coll. 20. & 21. Mogunt. 1616. fol.

Bernardi

(y) Obiit anno 1630.

(z) J. PLANCHI *Præfat. ad Phytobasem. Giorn de letter Suppl. III. p. 314.* cum Josephi HECHII collectione.

(a) LANCIS *fung.*

(b) GEMMA I. p. 408.

Bernardi MULLER disp. de plantarum cognitione medico necessaria Basileæ 1616. 4°. Plantas sub certis generibus & summis & subalternis bono ordine, secundum naturæ leges dicitur disposuisse. MÖLLER Cimbr.

Sebald MULLER vom Brodtbacken, Mahl- und Back-Proben Leipzig 1616.

Le jardinier françois, qui enseigne à cultiver les arbres & herbes potagères, avec la manière de préparer tout ce qui croit sur la terre, & les eaux par R. D. D. V. V. B. D. N. Paris anno 1616. 1651. 1652. 1654. 12°. RIVIN. 1666. 1674. 12°. 1679. 12°. CARLS. 1684. 8°. auctius anno 1708. 12°. Amsterdam anno 1654. 12°. 2. Vol. HOTTON. anno 1660. 12°. 1662. Rouen anno 1664. 12°. Lyon anno 1698. 12°. an cum alio titulo *Le Ménage des champs & le Jardinier François* Paris anno 1711. 12°. Troyes anno 1723. 12°. Omnia SEGUIER. Anglice *the french Gardener* Lyon 1675. 8°. Liber scriptus a viro, qui arbusculas vendebat, & quotannis Parisios iter faciebat p. 343. Libri tres. Primus, isque uberior, de arboreto. Jubet suffodere terram pro horto condendo, in imas fossas sinum, & reliquias de presso vino vel sicera, etiam frondes & filicem defodere, quæ sit optima, terramque mutare, ut quæ ima fuit, nunc sit in superficie. Inquisitionem præfert, quæ sit trunco ramum institum recepturo pro pyris cydoniam piriformem, minus enim fore speciosas arbunculas, quæ in pirum domesticam inferuntur. Seminarium, & plantarium (batardiæ). Quatuor modi inferendi; præfert quæ sit in scuti modum. Arborum catalogus, quæ sint meliores natæ, & arborum morbi. In L. II. olera, melones: se intulisse inter primos Scorzoneram, in Gallia prius vix cognitum. Habet Tupinambus, sed nondum Papas. Laudat Picardorum in re hortensi industriam, & proprium ad pira ferenda instrumentum. Libro III. condituram fructuum docet, & conservationem: & varias aquas fermentatas.

Les delices de la Campagne Suite du Jardinier François Paris 1656. 12°. 1661. 12°. HOTTON. 1679. 12°. CARLSON. 1684. 12°. 1711. 12°.

Joh. DEACON *Tabacco tortured or the filthy fume of tabacco refined* Lond. anno 1616. 4°. SEGUIER.

Johannis OLORINI *Centuria herbarum mirabilium, oder hundert Wunder-Kräuter* Magdeburg anno 1616. 8°. * SEGUIER. anno 1656. & *Centuria arborum* Magdeburg. anno 1616. 8°. *. In utroque opusculo rerum miracula collegit, & peregrinas stirpium formas ex itinerum scriptoribus, Cosmographis, & collectoribus, ipse parum aut geographiæ peritus, aut rei herbariæ.

Rayneri FIDELISSIMI *Enchiridion pharmaceuticum medicamentorum antidotarii Florentini facultates complectens* Bonon. anno 1616. 12°. M.

Bartholomæi MARRANDAN *Del tabago los daños que cause y del Chocolate*, Sevilla anno 1616. 8°. Gallice vertente Renato MOREAU Paris anno 1643. 4°. BURETTE.

Petri HOLTZEMII Essentia Hellebori extracta Colon. anno 1616. 8°. BUR.

EJUSDEM Essentia Hellebori redistricta secundo extracta, seu rectificata & aucta Genev. anno 1623. 8°. BODL.

EJUSDEM Pharmacopœa Colonienfis rectifia Colon. anno 1627. BODL.

§. CCCCXXXIX. *Varii.*

Michaelis AUGUSTINI libro de los secretos de agricultura casa del campo y pafieril lingua Castellana prodiit anno 1617. & in Catalaunicum dialectum versus Zaragoza anno 1636. 4°. SEGUIER. Perpignan 1626. 4°. FALC.

Joach. STEIGII Beschreibung des Lindenbaums Witteb. 1617. 4°.

Caspar JUGLER Oeconomia, auf Anordnung Churfürsten Augusti erslich herausgegeben Lipsiæ 1617. 4°. Francfurt & Leipzig 1675. 4°. 1704. 4°. *An ejusdem est curiense und sorgfältiger Hausvater* 1705. 4°. ZOCHA.

Abraham von THUMBSHIRN Unterricht vom Ackerbau Leipzig 1617.

Joh. le MERCIER Ergo vinum alimentorum optimum Paris 1617.

John MURRELL book of Cookery London 1617. 8°. BODL.

Jul. Casar BARICELLI hortulus genialis s. rerum jucundarum & memorabilium compendium &c. Bonon. 1617. 160. BUR. Genev. 1620. 120. *. Multa habet ad plantarum facultates r. tinentia, fabulosa multa, alia compilatitia, nonnulla etiam propria; sic Rhamni catartici vim specificam ad tenebrum ex falsa pituita natum propria ad experimenta laudat, & Visci locis crampo adfectis impositi vim curatricem, & ex elleboro nigro setaceum ad puerorum epidemicum pestilens erysipelas, extractum vero Hellebori in mensibus retentis & in epilepsia. Plantas facie similes vires habere similes putat.

Fabii ULMI de mellis opportuna quantitate pro theriaca mithridatoque componendis Venet. 1617. 4°. RIV.

Job. VARANDÆI Formule remediorum interiorum & exteriorum Hanovix anno 1617. 8°. Monspel. anno 1620. 8°. MERKL.

Curtii MARINELLII Pharmacopœa s. vera medicamenta componendi methodus L. II. quæ methodus a plantis Græcis & Arabibus deprompta fuit Venet. anno 1618. 4°. RAST. MERKL. Hanov. anno 1617. 80. HOTTON. alii Francofurt.

J. COLLE de BELLUNO Idea imitatrix (arthur) Pisaur. anno 1617. fol. Etiam botanices MERKL.

In Cosmetore medico ejusdem agitur de radice chinæ, ligno lentiscino &c.

EJUSDEM methodus facile parandi jucunda tuta & nova medicamenta Patav. 1628. 4°. HOTTON.

§. CCCCXL.

§. CCCCXL. *Varii.*

Pharmacopœa Londinensis Londin. 1618. 4°. 1650. 8°. BODL.

Jacobi GARNIERE *Ebauchement de l'accord des controverses de ceux, qui font etat de la connoissance des médicamens simples, & principalement des plantes* Lyon anno 1618. 12°. SEGUIER.

Joh. RIOLANI *Requete à Louis XIII. pour l'établissement d'un jardin Royal* Paris anno 1618. 4°. SEGUIER.

Constantini PURCHARELLI *de valetudine tuenda* L. II. Neapol. anno 1618. 8°. Poema.

Lupus DEÇA *Gobierno politico de' agricultura* Madrit. anno 1618. 4°. L. I. utilitatem agriculturæ, defectus ejus in Hispania, & penuriam agricolarum demonstrat. Libro III. remedia docet ejus mali.

Valentini HARTUNG *historia & jatrica enumeratio plantarum officinalium & usitatarum* Lipsiæ 1620.

EJUSDEM *de simplicium medicamentorum purgantium facultatibus* Lipsiæ 1618. 4°. RIV.

EJUSDEM *de simplici trino ut alimento, medicamento, lacte, melle, vino* Lipsiæ 1625. 4°. HE.

Didaci CISNEROS *sitio naturaleça y propiedades de Mexico* Mexici 1618. 4°.

§. CCCCXLI. *Ph. & Alb. Menzel.*

Philippi & Alberti MENZEL *Synonymia plantarum circa Ingolstadium sponte nascentium* Ingolstad. anno 1618. 8°. * video etiam citari editionem 1654. 8°. ib. Plantæ paucae, omnino 509. ordo secundum loca natalia; auctores Lugdunensem fere historiam sequuntur. Intercedunt tamen plantæ aliquæ rariores, & calidioris foli, quas in Bavaria non expectares, ut Carduum 89. quem putes esse Erysithales, Bupthalmum, Horminum III. Orchidem p. 50. non satis bene descriptam, quæ videtur esse spica compacta pyramidalis, Globulariam, tres Asters luteos CLUSII, Sefeli montanum I. Stoebæ congenerem, quæ forte Centaurea phrygia, Hedyfarum purpureum, nisi malum nomen est &c.

Reperio eodem anno Guilielmi EDERI *plantas Ingolstadienses* 1618. 8°. BORET. Mus.

§. CCCCXLII. *J. Franke.*

Joh. FRANKEN (cognomine WEISMANN) *Signatur. Beschreibung der Gewächse von einer wunderbaren Wurzel, so aller andrer Wurzeln Quintum ist* Restock anno 1618. 4°. *. Non puto esse Francum Camenziensem, cum ille noster se Succum vocet, & studiosum denuum medicinæ. Paracelsicus homo, plantas

plantas capillorum similes putat ad morbos capillorum valere; cordis figura factas ad cordis mala prodesse. Mire autem similitudinibus abutitur; nam Anthoræ radices vult cordis esse similitudine.

EJUSDEM *De præclaris herbe Nicotiane virtutibus* Upsal. anno 1633. 4°. *

EJUSDEM *Speculum botanicum renovatum & auctum, in quo præcipuarum herbarum nomenclaturæ tam in Suecica, quam latina lingua proponuntur* Upsal. anno 1659. 4°. *. Hic vocatur FRANKENIUS. Lexicon est, primum anno 1639. excusum. Latina sunt plantarum nomina, cum synonymis nonnullis, & Suecicis nonnibus. Interspersa experimenta aliqua, ut de Cocco Polygoni (KNAWEL). Sabina sylvestris pumila. aliæ plantæ rariores hic dicuntur.

§. CCCCXLIII. C. Hofmann.

Caspari HOFMANNI viti eruditissimi *Variarum lectionum L. VI. in quibus multa loco Dioscoridis, Atheni, Plinii, Aristotelis explicantur* Lipsi. anno 1619. 8°. *. Magna pars pertinet ad rem herbariam, & ad emendandum scriptorum sensum, ut obscura loca per alia collata explicet.

EJUSDEM *De medicamentis officinalibus, tam simplicibus quam compositis* Paris anno 1646. 4°. *. Francofurti anno 1667. 4°. SEGUIER. Leid. 1738. 4°. Cautus senex, incredulus, vetustatis peritissimus, acuto & brevi stylo plantarum facultates descripsit, & eo quidem sensu vix parem invenias; sed parum est, quod a natura (c), & a proprio experimento habet.

Stephanus MANIALDUS in *Hipp. Cui Chirurgia* Paris 1619. 8°. * habet varia de plantis medicis ab HIPPOCRATO indicatis, earumque viribus medicatis. Nonnumquam nomina reformat, ut Lagopyrum in Lagopum, puto non feliciter. Quinquifolii decocto in dysenteria se utiliter usum esse.

Martini PANSÆ *tr. von vier weit berühmten Antidotis, als von der Theriaca Andromachi — von dem Mithridat &c.* Halle 1619. 8°. RIV.

M. bachelis ZANARDI *De universo elementari disputationes.* Etiam de plantis agit, scholastico more. Accesserunt medicamentorum simplicium facultates, ad certos gradus redactæ, cum adnexo examine, in quo simplicium quorundam facultates traduntur. Venetiis 1619. 4°. Colon. 1620. 4°. *. Francofurti anno 1620. 8°. * prodiiſſe MERKL.

Jacobi I. *Mysicapnos seu de abusu tabaci, lusui Regius* Lond. anno 1619. fol. Ultraject. anno 1644. &c. 12°. *. Anglice *Counter blast of tobacco* Lond. 1672. 4°. OSB.

Bartold JUNGHANS *neu künstlich Obſgarten-Büchlein* 1619. HAUSVAT.

J. Petri

(c) Vide judicium G. H. WALSCH *agagropil*, p. 24.

J. Petri SURY de alimentis Francofurti 1619. fol. si huc facit.

Ost en westindische voyagien drie jaaren agter eens door de Hollanders by Norden, Norwegen, Moscovien, Tartaryen en Cathay en China gedaan Amsterdam 1619. 4°. CARLSON.

Guilielmi Cornelii SCHOUTEN diarium Itineris annis 1615. 1616. 1617. facti Amsterdam 1619. 4°. ANDERS. d'ETREES. an idem.

Joris v. SPILBERGEN nieuwe ost en westindische Navigatien met JAC. le MAIRE australische Navigatie Leid. 1619. fol. LEHMAN.

In HILDANI, celeberrimi chirurgi; epistolis 1619. 4°. editis passim aliqua de viribus Rhei, quatuor speciebus hellebori, usnea vera cranii humani, arbore cecos, euphrasie vi ad oculos, extractis juniperi, veronicae, feminis lini utilitate ad pleuritidem (BURGOWERI). In *meditis* Granadillae icon est & descriptio, & hellebori extractum passim laudatur.

Mich. MAJER de — ortu miraculoso plantarum & animalium &c. Francofurti 1619. 8°.

§. CCCCXLIV. J. S. Strobelberger.

J. Stephani STROBELBERGER, Græcensis, De Cocco baphica & Confectione alkermes Jena anno 1620. 4°. *. Describit Ilicem coccigeram, tinctorii animalis & ejus metamorphoseos ignarus. De aliis Coccis tinctoriis aliqua addit, & de collectione baecarum. Percurrit reliqua medicamenta simplicia, quæ confectionem alkermes ingrediuntur, quam ex succo parare jubet.

EJUSDEM *Gallie politico medica descriptio* Jena anno 1620. 16°. * 1621. 12°. RIV. Sectio V. plantarum est, & continet brevem censum plantarum Parisinarum, Aurelianensium, Normandicarum, Genevensium, Lugdunensium, Provincialium, & Olbiacarum, in qua insula arundinem sacchariferam vidit & Marum, denique Narbonensis ditionis & agri Montispeffulani, in quibus beatis regionibus passim rarissimas plantas legit, ut Stœchadem citrinam angustifoliam, Aphyllanthes niveum. Montes etiam ex Pyrenæis deductos adiit, partemque Hispaniæ.

EJUSDEM *Mastichologia* Lipsiæ anno 1628. 8°. * OSB. 1727. 8°. puto per errorem. Lentiscum hactenus per singulas partes describit, neque eam arborem ter in anno florere ostendit, sed scillam. Inde varia ex Lentisco medicamenta recenset, fructumque & lignum non bene, ut puto, contendit pro Carpobalsamo posse substitui. In Mastiche immoratur, eam in Italia parce provenire adnotat, bonas notas addit, & colligendi modum, & demum medicamenta varia, quæ Mastiche ingreditur.

§. CCCCXLV. *Varii.*

J. Francisci SALDI *De natura aque vite* L. II. in quorum priore agitur de vino, Genevæ anno 1620. 4°. SEGUIER.

Hortus Palatinus auctore Salomone de CAUS architecto Oppenheim anno 1620. fol. *. Nihil habet ad rem herbariam spectans.

Non vidi primam editionem itinerum Georgii SANDYS, quorum titulus est *A relation of a journey begun* anno 1610. *containing a description of the turkish empire, hollyland, Italy.* Sexta editio prodit 1670. fol. B. B. & prius 1621. fol. Belgice Amsterdam 1654. 4°. Alibi laudabo, habet aliqua in fructibus cujusque regionis, cæterum hystoriæ naturalis imperitus.

Job. MATTHÆI *Speculum sanitatis s. Hortulus medicus simplicium medicamentorum qualitates exhibens explosis superstitionibus in herbariis occurrentibus* Herborn. anno 1620. 8°. BODL.

EJUSDEM *Speculum sanitatis rerum non naturalium administrationem continens.* Itid.

Thome BENHAM *officina vel antidotarium Chirurgicum in ordinem redactum* ab Eduardo PORTON; fere anno 1620.

Mihælis DOERING Breslaviensis *De opii usu, qualitate calefaciente, virtute narcotica, & ipsius corrigendi modo* Jena anno 1620. 8°. *. PLATERUM secutus contra scholas demonstratum it, opium non frigidum esse, ejusque calidam indolem adparere ex sapore amaro, odore gravi, ardore faucium, siti, sudore, deliriis, quæ cieat: neque adeo opium debere calidis corrigi, sed acidis utique & lenientibus. Sed neque reliqua venena per primas qualitates operari, verum tota sua utique substantia. Passim alias plantas narcoticas aut venenatas attingit.

EJUSDEM *de Opobalsamo Syriaco, Ægyptio, Peruviano, Tolutano & Europæo.* Jenæ anno 1620. 8°. *; de Succini nempe oleo; qua occasione collectos scriptorum locos ad Opobalsamum Arabicum & reliqua balsama congerit.

Hæc duo opuscula prodierunt cum N. MUTIONI *μὲτὰ δὲ τὴν ἐκδοχὴν*, quam noster adnotationibus valde auxit. Nuperorum medicorum antidotos addit antidotis veterum, aromata etiam excutit, quæ in hanc antidotum recipiuntur. Petroselinum plurimum laudat. Succedanea etiam omnibus medicamentis subjicit.

Hieronymi ELVERI *Deambulationes verne, quibus ruralis philosophia ad usum quem discutitur* Francofurti anno 1620. 8°. FALC.

Juan de CASTRO *Historia de las virtudes y propiedades del tabaco* Cordua anno 1620. 8°.

Johannis

Johannis CHESNEPHORI *Disputationes de plantis*, quarum 19. possideo Upsal. ab anno 1620. ad annum 1626. 4°.

Tomaso TOMAS *Idea del giardino del mondo* Turin. anno 1620. 12°. si huc facit.

§. CCCCXLVI. *F. Bacon.*

Francisci BACON, Vicecomitis de VERULAM, *ten centuries of natural history* London anno 1621. 1627. 4°. SUSSMILCH. 1639. fol. BODL. 1670. fol. OSB. 1676. 4°. AND. Latine vertit *Jacobus* GRUTERUS, & titulus est *Sylva Sylvarum, seu historia naturalis* Amsterdami anno 1661. 12°.* &c. Ad universam naturam magnum hoc ingenium se dimisit; u ex 1000. experimentis hujus operis omnino 276. ad plantas spectent. Multa quidem ex veteribus, eo fine prolata, ut repetantur, & de veritate constet. Non pauca tamen etiam sua habet, ut finis recentis ad accelerandam vegetationem vim, quam a viro ILL. excogitatam esse putes, cum ei nomen se dedisse *hot bed* addat: deinde experimentum de vi macerationis feminum in variis falsis aut oleosis liquoribus; & aquæ ad alendos flores nova eo seculo potestas. Calidæ irrigatio non profecit. Florum varii coloris ex feminibus satis proventus. Infectionem vitis invitem obsolevisse non bene putat, quæ nostris sit perfrequens. In *historia vite & mortis*, anno 1623. 8°.* excusa de potu Cahveh Turcis noto aliqua.

§. CCCCXLVII. *Petrus Castellus.*

Pietro CASTELLI, Romani, inde Messanensis Professoris, *della durazione delli medicamenti, tanto semplici, quanto composti, per cognoscer qualsi voglia medicamento o semplice o composto* Rom. anno 1621. 4°. BURETTE. Multa contra ultimum antidotarii. romani caput monet, quod male compilatum erat.

EJUSDEM *Arte delli speciali* Rom. anno 1622. fol. tantum duo folia.

EJUSDEM *de nomine Hellebori simpliciter prolato* Romæ anno 1622. 4°. SEGUIER. Epistola, qua careo, ad MANELPHUM data.

EJUSDEM *de Helleboro epistola secunda, in qua confirmantur ea, quæ in alia epistola de Helleboro allata fuere* Rom. anno 1622. 4°.*. Epistolam suam priorem contra MANELPHUM tuetur. Hippocratem, quoties simpliciter vocem Hellebori adhibet, album semper intelligere: vocem nigri, aut deorsum purgantis, addere, quoties nigrum vult. Eo albo Helleboro veteres ad melancholiam & insaniam sanandam usos esse, ut tristibus tantum melancholicis niger helleborus fervaretur. MANELPHUS nigrum ab HIPPOCRATE pariter cum albo intelligi, & in antidotariis Romanis præferri regefferat.

Tobie ALDINI (nempe *Petrus* CASTELLUS operam suam amico suo chemico (d) & botanico commodaverat) Cæsenatis, *descriptio rariorum plantarum*,
H h h 2 que

(d) Celebratiorem & accuratum spagircum vocat P. TREVUS *de ser. last.* p. 145.

que in horto Farnesino continentur Romæ anno 1625. fol. *. Acaciæ, quæ etiamnum FARNESINA dicitur, historia & ab Ægyptiaca discrimen. Inde Juccæ bracteis bona figura & historia, & a Mexicana discrimen; hic CASTELLUS paniferam radicem Manyoc non bene pro Yuccæ specie habet. Tunc Granadillam trifoliam Maracot, Laurum Indicam Farnesianam, Granadillam, ni folior, quam dicit Hololicuhi, Balanum Myrepticam, Lilionarcissum rubrum Indicum, Chenopodiumorum, Ricinum Americanum latifolium, Convolvulum Lusitanicum, Helleborum cauliferum nigrum & trifolium, Aloen Americanum florentem, omnes nitide sculptas dat.

In catalogo ff. des TOURNES reperitur etiam *Horti farnesini descriptio* Rom. 1635. fol. si differt.

EJUSDEM *Discorso della differenza tra li semplici freschi e li secchi con il modo de siccarli* Rom. anno 1629. 4°. (CASTELL de M. VESUVIO.

EJUSDEM *Annotazioni sopra l' antidotario Romani* Rom. anno 1629. 4°. B. THOMAS. Messan. 1637. fol. ASTRUC.

EJUSDEM *Discorso dell elettario rosato di Mesue, nel quale si ragiona della rosa e della scammonia* Rom. anno 1633. 4°. FALC.

EJUSDEM *De vomitoriis & vomitu* L. X. Rom. anno 1634. fol. Laudat GIANELLA.

EJUSDEM *Relatio de qualitatibus frumenti cujusdam Messanæ delati* Neapoli anno 1637. 4°. *. Pertinet potius ad medicinam publicam, & politicam. Frumentum faetidum erat, subnigrum, etiam vicinis grave, odore acido, cum in navi incaluisse. Panis inde coctus acidus erat, faetidus, & faucibus molestus. Damnat PETRUS ut publice noxium, pestilentiam ipsam validum inducere.

EJUSDEM *memoriale per lo speciale Romano* Messana 1678. fol. B. THOMAS. puto pertinere ad litem de opobalsamo.

EJUSDEM *Chrysopus, cujus nomina, essentia, usus facili methodo traduntur* Messana anno 1638. 4°. *. De Gummi guttæ: succum plantæ esse, sibi quidem ignotæ, curare hydropem, esse *κακόςμαχον*, corrigi spiritu vitrioli.

EJUSDEM *Hortus Messanensis* Messan. anno 1640. 4°. * cum areolarum figuris.

EJUSDEM *Balsamum examinatum, absolutum & laudatum* Messan. anno 1640. 4°. *. Pertinet ad celebrem ejus ævi de balsamo litem. MANFREDUS & PANUTIUS, aromatarii Romani, theriacam publice, ut fieri solet, paraverant: in eam, quoties veteres balsamum præscripserant, receperant balsamum Meccanum a quodam *Cosino* de NIGRIS Cæiro missum, probantibus urbis medicis. Alii Pharmacopole contra hanc theriacam insurrexerant. Pontifex archiatros COLLICOLAM & UBALDINUM judices dedit; coram iis, factis experimentis, cum balsamum MANFREDIANUM vestibis adhæreret, & maculam relinqueret, nequellæ

neque lac coagularet, iudices contra MANFREDOS dixerunt. Romanorum quasi orator erat *Stephanus* GASPARI, qui theriacam MANFREDIANAM volebat exauctorari, quod spurium medicamentum reciperet. Contra CASTELLUS pro MANFREDO, dari balsamum aromaticum, quod verum sit balsamum veterum: & MANFREDINUM balsamum, etsi non valde odoratum sit, plerasque tamen bonas notas a veteribus postulas possidere: Asperere hæc omnia. Subiecta sunt multa scripta minora; ad eam rem pertinentia.

EJUSDEM *Opobalsanum triumphans* Messan. anno 1640. 4°. *. Contra responsionem aromatariorum, MANFREDO adversorum, similis prioris labor, neque a natura natus, aut ab experimento.

EJUSDEM *De Smilace aspera — Europea — an sit eadem ac Sarsaparilla Americana, & an altera alterius vice in lue venerea curanda adhiberi possit?* Messan. anno 1652. 4°. Bibl. Gott. Citat varios & ipsum GONSALVUM FERNANDEZ, ut ostendat, Smilacem asperam esse veram Sarsaparillam, potissimum etiam ex *Luca* GHINI auctoritate; meliorem autem esse, quæ in Hondurana provincia proveniat. VORSTIO neganti respondet aliquam, sed perexiguam esse diversitatem, & posse utique Smilacem in venerea lue adhiberi.

EJUSDEM *Catalogus plantarum Ætnearum* reperitur in Centuria I. Epistolarum T. BARTHOLINI.

EJUSDEM *Responsio chymica de effervescencia & mutatione colorum in mixture liquorum chymicorum* Messan. anno 1654. 4°. *. In fine dissertationis agit de cortice Peruviano, quem non bene refert ad fruticem febrifugum *Tjtipatli* FRANCISCI HERNANDEZ.

§. CCCCXLVIII. *Varii.*

Michael KNABEN *Horti pomologium, ein neu auserlesenes Obstgarten- und Pelzbuch* Nürnberg anno 1621. 4°. TREW.

Rudolphi GOCLENII *Tractatus physico medicus de sanorum dieta, seu de septem rebus non naturalibus* Francofurti 1621. 8°. 1643. 8°. 1645. 8°. LIND. alii 1643.

EJUSDEM *Mirabilium natura l. concordantias & repugnantias — in plantis manifestans* Francfurt 1625. 8°. 1643. MERKL.

Gul. Joh. KNYF *Goylandia libri II. — herbarum in ea regione sponte nascentium enarratio* Amsterd. anno 1621. 4°. SEGUIER. Poëma mediocre, in cujus secundo libro auctor nomina & vires medicas plantarum recenset, quas in Goylandia reperit.

Renati MORIN *Catalogus plantarum horti* Paris anno 1621. 4°. SEGUIER.

Joh. RISINGCK *Landbok* Westeros 1621. 4°.

Philippi SCHERR Sylva medicamentorum compositorum, quæ usus quotidianus
exigit Lipsiæ anno 1621. 8°. MERKL.

§. CCCCXLIX. Ant. de Herrera. Manelphus. Alii.

Antonii de HERRERA Descriptio Indiarum occidentalis à BARLEO latine versa,
eximium opus est Amstelodami anno 1622. fol. * excusum, cum Jacobi le
MAIRE itinerario. Brevissime rem naturalem attingit, & utiliorum aliqua-
rum stirpium meminit. Hispanice prodierat Madriti anno 1601. BODL. De-
scription de las Indias occidentales, Anglice vertente I. STEVENS London 1725.
1726. 8°.

IDEM facit opus FREYTAGIUS histoire generale des voyages & conquestes des
Castillans Paris 1661. 4°. Sed errare puto, & versionem esse operis Hechos
de Castillanos.

Raymundi MINDERER Aloedarium marocostinum, seu descriptio pilularum ex
Maro Costo & Aloe confectarum Augst. Vindel. anno 1616. 12°. 1622. 12°.
1626. 12°. Utcumque huc facit.

Isidori Francisci BARRERA Trattado das significoens das plantas, flores e fru-
tos, que se referem na sagrada escriptura Lisboa anno 1622. 4°. FALC. HOTTON.

Johann. OBERNDORFER Horti medici, qui Ratisbona est descriptio Ratisbonæ
anno 1622. 8°.

Johannis MANELPHI de Hekeboro disceptatio Romæ anno 1622. 8°. FALC.
Vide quæ in CASTELLO diximus.

EJUSDEM Mensa Romana, seu urbana victus ratio Rom. anno 1650. 4°.
BURETTE.

Alessandro PECCANA Commentari della Scandella nelli quali si discorre d'ogni
perfezione e uso della ptisana. Verona anno 1622. 4°. *. Hordeum disti-
chon esse veterum hordeum Galaticum atque Achilleum; purgare nonnihil
equos, neque ideo deterius esse, & hexasticho hordeo præstare, quo magis re-
trigerei, ut & album sit, & majoris ponderis, & celerioris incrementi. Ex
hordeo disticho ptisanam debere parari.

Citat SEGUIERUS ejus viri librum de Chondro & Alia L. II. Veron.
anno 1627. 4°. editum.

Francesco PONA Il Paradiso de fiori, e Catalogo delle piante che si possono
avere del Monte Baldo. Veron. anno 1622. 4°. FALC.

Museum F. CALCEOLARIÆ a Benedicte CERUTO inceptum & ab Andrea
CHIOCCO luculenter descriptum Veron. 1622. fol. Exemplum notis & figuris
M.S. auctum TREWES possidebat. Conf. p. 339.

Archi-

Archibaldi SIMSON hieroglyphica animalium vegetabilium & metallorum, quæ in f. f. occurrunt Edinburg. 1622. 4°. CHIVA.

Francisci SCACCHII, fabrianensis, de salubri potu Rom. 1622. 4°. le TELLIER.

Wolfgang HILDEBRAND magia naturalis, d. i. Kunst- und Wunder-Buch Darmstadt 1622. 8°. B. THOMAS. 1624. 8°. ENDT. Leipzig 1625. 4°. ENDT. Erfurt 1664. 4. ib. Frankfurt 1690. 8°. ib.

Job. SCHOEPE Ulmischer Paradiesgarten, d. i. Verzeichniß der Simplicien, welche um die Stadt Ulm zu finden Ulm anno 1622. 8°. BURCKARD. *Plantæ* 600. recensentur, partim hortenses, partim sponte circa Ulmam natæ.

Raphaelis THORII Hymnus Tabacci Leidæ anno 1622. 4°. SEGUIER. anno 1623. 4°. 1628. 4°. UFF. & cum EVERARDO & NEANDRO Anglice anno 1651. 12°. BODL.

Theatrum Floræ, quo ex toto orbe selecti flores proferuntur Paris anno 1622. fol. cum tabulis 69. SEGUIER.

Job. CASTELLI Pharmacopœja medicamenta in officinis pharmaceuticis usitata explicans Gadibus anno 1622. 4°. MERKL.

René FRANÇOIS Essai des merveilles de Nature, & des plus nobles artifices comme . . . le jardinage, le papier, la teinture, la menuiserie Rouen 1622. 4°. Lyon 1643. 8°. RAST.

Martin KOEHLER de opio Argentorati anno 1622. 4°. HEFT.

LIB. VII.

A BAUHINIS AD RAJUM.

§. CCCCL. *Res Herbaria languet.*

Circa hæc tempora, bellis agitata tota Europa, deficientibus literarum præmiis, commercio librorum interrupto, gentibus ad paupertatem reductis, mortuis præcipuis rei herbariæ statoribus, res herbaria languit, neque prius læta recepit incrementa, quam bellis hæctenus ab anno 1660. suspensis, ut populi respirarent. Sed etiam Chemia & Alchemia, quæ eo tempore potissimum in Germania floruerunt, multa bona ingenia a stirpium amore abduxerunt, ut efficaciora remedia novam per artem quærerent. Utraque tamen India subinde suos thesauros in Europam refundebat, & passim rem herbariam dilatabat. Amor florum, & varietatum hortensium, his ipsis temporibus magna incrementa in ditescente quotidie Belgio cepit, horti etiam publici passim constructi fuerunt. Magni autem & qui eminent botanici, multis annis nulli superfuere.

§. CCCCLI. *Vespasianus Robinus. Alii.*

Enchiridion isagogicum ad facilem notitiam stirpium, quæ colantur in horto Vespasiani & Johannis ROBINI Paris anno 1623. 12°. Pro anonymo SEG. Conf. p. 398.

Francisci Antonii CASERTA Tractatio de natura & usu vinorum tum in sanis, tum in agrotis Neapol. anno 1623. 4°. SEGUIER. anno 1629. 4°.

J. Jacob REITER De opio & opiatis Lipsiæ anno 1623. 4°. SEGUIER.

J. BEYER quæstiones de plantis Basil. 1623. 4°.

William LAWSON a new orchard and garden London 1623. 4°. 1626. 4°. 1656. 4°. HARL. 1615. 4°. SEG.

EJUSDEM Tractatus de agricultura Lond. anno 1656. 1657. 4°. SEGUIER. Minime malus auctor est, ut video ex citatis locis de malorum ad ficeram cultu.

Johannis RENODEI, medici Parisini, Dispensatorium medicum continens Institutionem pharmaceuticarum L. III. De materie medica I. III. Antidotarium absolutissimum. Tertia editio coram est, quæ dicitur infinitis locis emendata &

& commentata Paris anno 1623. 4°. *. In *materia medica* secundum vires medicatas dispositæ plantæ recensentur, & vulgata fere earum historia traditur. In *pharmacia* olea, succi, syrupi, aquæ & alia producta stirpium recensentur. Editionem Parisinam anni 1608. 4°. & duas Francofurtenses annorum 1609. 4°. 1615. 4°. habet BUMALDUS. Hanoviciensem 1631. 4°. a P. UFFENBACH. curatam GRAU. Gallice prodierunt *Oeuvres pharmaceutiques* Lyon 1637. fol. RAST.

§. CCCCLFI. *Fratres Campii. Alii.*

Discorso nel quale si dimostra qual sia il vero Mithridato contra l' opinione di tutti li scrittori ed aromatarj di Baldassar e Michel CAMPI Luccæ anno 1623. 4°. FALC. ASTR.

EORUMDEM *parere sopra il balsamo Luccæ anno 1639. 4°. FALC.*

EORUMDEM *fratrum aromatariorum Spicilegio botanico sopra il Cinnamomo degli antichi dove si metta in chiaro altri semplici di oscura notitia Lucca anno 1654. 4°. * 1669. 4°. SEGUIER.* Arabicos & Græcos fontes satis accurate tenebant, neque propriis laboribus abstinuerant, cum in Italicas Alpes passim excurrerint, & in iis plantas rariores legerint. Pertinent ad eos scriptores, qui veterum plantas cum nostris conciliare studuerunt. Cancellidem nodiferam, Euphrasiam luteam, Persicariam alpinam racemosam, Alfinen, Helenium, Gladiolum alpinum, Rosam Pimpinellæ folio (alpinam luteam vocant), Trichomanes foliis incis, Helleborum nigrum foliis laciniatis, Geranium foliis Althææ, Cistum Tuberariam, alias plantas partim novas, partim raras, in montibus suis detexerunt. De quinque codicibus M.S. DIOSCORIDIS agunt. RUELLII versionem reliquis præferunt. Cinnamomum nostrum negant esse idem, quod antiqui eo nomine cognoverunt. Laurum esse olfecerunt. Solus quidem MICHAEL supererat, quando spicilegium prodit.

EORUMDEM *Risposta ad alcuni oggezioni fatte al libro suo del balsamo Lucca anno 1640. 4°. 1649. 4°. TREW.*

EORUMDEM *dilucidazione e confirmazione maggiore di alcune cose state da noi nella risposta al f. Gaspari Pisa 1641. 4°. TREW.*

M.S. Codices Luccæ superstites vidit J. TARGIONI viagg. IV. p. 246.

Matthie GLANDORP *Methodus medendi paronychiæ* Brem. anno 1623. 8°. * & in collectione operum. Iconem dat Drabæ, quæ Paronychia vocatur.

J. HENAULT & Herm. de LAUNAY *Ergo vinum achultis, aqua pueris* Paris 1623.

§. CCCCLIII. *Ovidius Montalbani.*

Ovidii MONTALBANI Index omnium plantarum exsiccatarum, quæ in proprio Musæolo (e) servantur. Bonon. anno 1624. 4°. ORLAND.

EJUSDEM Speculazione sopra le biade ovvero Geoscopia cereale Bonon. anno 1635. 4°. ORLAND.

EJUSDEM Geoscopia Ampelite ovvero speculazione circa le viti Bonon. anno 1636. 4°. ORL.

EJUSDEM Keposcopia ovvero speculazione degli horti Bonon. anno 1636. 4°. 1638. ORL.

EJUSDEM Emfiteologia ovvero speculazione dell'innestamento delle piante Bonon. anno 1639. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM Charagmoscopia ovvero speculazione delle interne proprietà delle Erbe mediante gl'oggetti di sensi Bonon. anno 1640. 4°. SEGUIER.

*EJUSDEM Bibliotheca botanica, cum nomine Johannis Ant. BUMALDI edita Bonon. anno 1657. 24°. *, recusa cum opere Cl. SEGUIER *. Editiones librorum, & judicia laudesque continet, imprimis etiam suas. Editioni Italicæ adjectus est magnus catalogus Graminum, ex variis auctoribus collectus.*

EJUSDEM Formulario economico erbario e medicinale Bonon. anno 1654. 4°. Continet vegetabilia, quæ difficilis annonæ tempore pauperibus subsidio esse possent. Nomen præfixum J. Antonii BUMALDI. ORL.

*EJUSDEM Hortus botanographicus herbarum ideæ — supra bis mille in parvo trium tomorum spatio concludens Bonon. anno 1660. 8°. *. Tres tomos innumerarum plantarum officiosissime effigiarum se paratos habere BUMALDUS dixerat. Hic catalogum (f) brevem & indicem ejus operis dat, in quo plantæ aliquæ rariores breviter tanguntur, ut Ballote crispa supina, Hyssopus Salomonis, (cum iconè nempe Allines fugacis), Tessaraphyllon nescio quod, aliæ. Subjectæ sunt aliquæ monstruosæ plantarum partes.*

EJUSDEM Dendranatomes nova delineatio Bonon. anno 1660. fol. Puerile opus esse MALPIGHIIUS (g).

EJUSDEM Dialogus de imposturis pharmacopolarum editus cum LISETTO BENANCIO Francofurti 1667. 8°.

EJUSDEM Dell'Issopo di Salomone anno 1671. 4°. prælectio in Acad. Gelatorum recitata, & cum ejus Academiæ prosa edita ORLAND.

Ejus-

(e) BUMALD. n. II.

(f) p. 103.

(g) Posthum. p. 161.

EJUSDEM *Catalogus alphabeticus plantarum officinalium* Bonon. anno 1670. fol. cum libro *l' Onore del Collegio delle arti di Bologna*.

EJUSDEM *La fabrica del pane soventizio dichiarata* anno 1672. 4°.

Quid sunt *cure analyticae aliquot naturalium observationum circa historicas* OVIDII MONTALBANI Bonon. 1671. fol. HOTTON.

EJUSDEM est *Dendrologia*, quam cum ALDROVANDI nomine edidit Bonon. 1668. fol. *. Secundum & tertium Volumen M.S. reliquit ORLAND.

§. CCCCLIV. J. R. Camerarius. Alii.

J. Rud. CAMERARII senioris *Sylloges memorabilium medicorum & mirabilium naturæ arcanorum* Centuriæ XX. Augustæ Trebocor. anno 1624. 8°. BODL. Argentorati anno 1630. 8°. Tübingæ anno 1683. 8°. *. Multa passim habet ad plantarum vires & miracula pertinentia, undique collecta, additis fontibus. Palingenesiam ex cinere in urticis vult vidisse Cent. III. n. 92.

Henrici MYLFORT *gründliche Erklärung, was des Breslischen Biers oder Schoepfen Bieres Eigenschaften seyen: vom Gebrauche des Brandtweins* &c. Brieg 1624. 4°.

EJUSDEM *medizinisches Spaziergäulein* Schleusingen 1627. 8°. si huc facit.

C. BARTHII, viri eruditissimi, *Adversariorum* L. 60. Francof. 1624. fol. Multa huc pertinentia antiquaria continent.

John SMITH *general history of Virginia New England and the Summer Islands* Lond. 1624. BODL.

EJUSDEM *travels in Europa, Asia, Africa and America. Continuation of the history of Virginia* 1630. fol. BODL.

N. HARLEQUIN *Nouveau Jardin des vertus & des propriétés des plantes connues* Aix. anno 1624. 8°. SEGUIER.

J. JUNKER *Methodus therapeutica per solam dietam & ligni Guajaci diversimode preparati administrationem* Erford. anno 1624. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *medicamenta simplicia euporista, quorum veteres & recentiores meminerunt adversus Pestem* Schleusingen 1625. 8°. TREW.

Gaspar HELL *de prima origine gemmarum, metallorum, fructuum ac misti similis* Ingolstadt 1624. 4°. HEF. 1626. 4°. alii.

Petri LASEINE *Homeri nepenthes* Lyon 1624. 8°. RAST.

Pietro PIPERNO, beneventani, *medicæ petreæ, divisæ in octo. Earum tertia est de antidotis pro vitæ* Neapoli 1624. 8°. TOPPEL.

EJUSDEM *de nuce magæ beneventana* ib. 1647. 4°. quid?

Franc. RANCHIN *Œuvres pharmaceutiques* Lyon 1624. 8°. *. In ejus operibus variis multa sunt de remediis vegetatilibus, cicuta, hyssopo, myrrha, lactuca &c. In *Gerocommica* de balsamo peruviano, myrrha, melle, de fructibus, oleribus.

§. CCCCLV. J. B. Cortesius.

J. Baptiste CORTESII Bononiensis, in *Miscellaneis*, quæ Messanæ anno 1625. fol. * prodierunt, Decas V. pertinet ad alimenta etiam vegetabilia, olera, & fructus. Decas VIII. ad medicamenta simplicia, potissimum etiam ad Mannam. De Manna, & Contrayerva tractatum inserit Josue FERRI, ex libro *de secretis excerptum*, cum radicis iconē.

EJUSDEM *Pharmacopœa, seu Antidotarium Messanense in quo tum simplicia, tum composita medicamenta usu recepta accurate examinantur* Messina 1629. fol. TREW.

§. CCCCLVI. Dom. Vigna.

Dominici VIGNA Florentini, *Animadversiones in libros de historia & causis plantarum* Pisis anno 1628. 4°. Præfectus horti Pisani post L. GHINUM & CESALPINUM, a quibus hortulani CASABONA & MALOCCHIUS differant. Dictionarium cæterum est græco-latinum & italicum; intercedunt aliquæ adnotationes de Agallocho: de Cncori Sanamundæ certa vi adversus hæmorrhoides dolentes, de Cytiso, quem putat noster se detexisse, de herba Luciola (Junco Lujula), de pannis ex Genista textis, & de locis natalibus rariorum plantarum.

§. CCCCLVII. Jos. de Aromatariis.

Josephus de AROMATARIIS Aulissinus cum libello de *rabie contagiosa* edidit Venetiis anno 1625. 4°. epistolam *de plantarum ex feminibus generatione* Francofurti anno 1626. 4°. * & nuper Coburgi reculam anno 1747. 4°. * cum JUNGI scriptis, & in *Phil. Transf.* n. 211. Semina esse ova arborum. In iis, a spiritu concluso, plantulam diversis modis gigni, dum reliquum in alimentum abit. Quæ plantulam non habeant femina, esse infecunda. Semen lac quasi pro plantula suppeditare, eamque per venas umbilicales alere, ubi ea prodierit, tunc de terra ali. Poeta cæterum fuit, cumque celeberrimo TASSONI celebrem litem aluit (b).

§. CCCCLVIII. Varii.

Vitalis MAGAZZINI monachi *Cultivazione Toscana* Venez. anno 1625. 4°. SEGUIER.

Job. POPPE *Kräuterbuch*, darinn die Kräuter des Teutschen Landes nach rechter Art der Signaturen beschrieben, und angezeigt wird unter welchem Planet und

(b) *Galer di minerv.* III. p. 274.

und Zeichen Zodiaci ein jedes Kraut stehe Leipzig anno 1625. 8°. RIV. Non tamen totus inanis; primus de oleo cæruleo Chamæmeli egit.

Johannis WEITZII De laudibus vite rustice Commentarius Francofurti anno 1625. 8°. FALC.

G. B. GALVANI nuovo compendio di vari secreti per varie infermità con il modo di fare un elettario per mantenersi sani Mondovi 1625. 8°. CHIV.

Salvatoris FRANCIONI discorsi nelli quali s' insegna alli discipoli dell' arte della speziaria. Parte prima Palermo 1625. 4°. MONGIT.

Gabriel SCHLEIFFENTAG de plantis Lipsiæ 1625. 4°. RIV.

Nicolai AGERII disp. de Zoophytis* Argentorati 1625. 4°.

EJUSDEM de anima vegetativa ib. 1629. 4°. *. Azaleam ad J. BAUHINUM miserat, utriusque fratris amicus.

J. PAGES l'Oeconomie des trois familles sublunaires Animale Vegetale & Minérale Paris 1625. 8°.

§. CCCCLIX. Th. Reinesius.

Thomas REINESIUS, Consul Altenburgensis, vir undique doctissimus, in alia diversissima quidem studia se diffudit, neque aliam partem botanices adtigat, præter literariam, in qua excelluit. Omnino vero legere oportet ejusdem varias lectiones, quarum libri III. priores Altenburgi anno 1640. 4°. * prodierunt. Merentur enim ob auctorum botanicorum plurimam notitiam, tum ob philologiam plantarum, Aconiti, Myrrhæ, Aloes, Ammoniaci gummi, Anthoræ. Betæ. Fuscæ de Zyrho vario. Sed etiam Epistolæ ejus viri passim ad rem herbariam spectant. Ita in Epistolis ad HOERMANNUM Νηριον quasi *νικητηριον* dici docet, quod athletæ ea herba tergus fricarent, quo victores de pugna abirent, & plurima alia id genus. De holoschino, cercidis folio, herbarum nominibus apud MARCELLUM Lipsiæ 1660. 4°. *

IDEM dedit ein Rath und Bericht, was bey jezt grassierender Pestseuche &c. Gera 1625. In eo lib. egerat de Olfenichio.

§. CCCCLX. E. A. v. Dehn.

Erst Abraham v. DEHN Weinbaubuch Leipzig anno 1626. 8°. ex codice manu auctoris scripto & meliori recusum Lipsiæ anno 1730. 8°. * cura Julii Bernhardi v. ROHR, adjectis passim adnotationibus. Bonus senex triginta annorum experientiam adducit, ex natura natam, œconomicam potius, quam physicam, ut princeps ei finis sit, proventus augere annuos, aque vinitorum sibi cavere fraudibus. Misniæ & Lusatiae vites describit, vitiumque cultum, qui a nostratium consuetudine longe differt. Labores accurate, & pura dictione exponit. Tomus alter ROHRIO proprius suo loco dicetur.

S. CCCCLXI. Varii.

J. COM. RHUMELII *Theologia vegetabilis carminice scripta* Noribergæ anno 1626. 8°. MERKL.

LUDOVICI RUMETII *Scriptura sacra viridarum, de frugiferis arboribus, infrugiferis & mysticis* Paris 1626. 8°. RAST.

Bartholomæi CASTELLI *Lexicon medicum græco-latium* Venet. anno 1607. 8°. MERKL. 1642. 8°. WACH. Basil. anno 1628. 4°. MERKL. 1632. 8°. a STUPANO auctum. Rotterdam anno 1644. 8°. 1651. 8°. 1657. 8°. 1665. 8°. Noribergæ anno 1682. 4°. MERKL. a J. Pancratio BRUNONE auctum. Genevæ anno 1741. 1746. 4°. * Lipsiæ 1713. 4°. Patavii 1717. 4°. 1746. 4°. cum J. RHODII additionibus, & alias editum. Id etiam ad plantas pertinet.

Angeli BOLZETTA *Theriaca Andromachi senioris in Pharmacopolio Angeli composita* Patav. anno 1626. 4°. MERKL.

POLFRANCESCO POLFRANCESCHI *della cura dei vermi della seta — e come si possa haver in diversi modi gran quantità di mori bianchi* Veron. 1626. 4°.

In Thomæ HERBERT *relation du voyage de Perse & des Indes orientales* anno 1626. 8°. per Surattam ad ABBASSUM instituto — aliqua de Coffea legas, quam ut biberent, Bagdadi conveniebant, & ad historiam naturalem.

Esaja EKHAARDTS *sambucus medicinalis* Erfurt 1626. 4°.

Samuel PURCHAS *Collectionem itinerum* edidit annis 1625. 1626. Lond. fol. 5. Vol. excusam BURETTE, cum titulo *Pilgrim*. Eam lego adfectata esse dictione, neque ad candorem Richardi HAWKLUYT adspirare. Belgice *Pelgrimage* &c. Amsterdam 1655. 4°. CARLSON.

In ejusd. *Political insects* London 1657. 4°. * plantæ etiam recensentur quas apes amant aut recusant.

In Johannis HORNUNG *Cissa medica* (sive epistolarum collectione) Noribergæ anno 1626. 4°. * excusa, passim intercurrent aliqua argumenti botanici. Ita Joachimus CAMERARIUS junior artem hic docet, qua fuligine illius plantæ suam imaginem in charta relinquunt (i). Intercedunt etiam plussculæ C. BAUHINI, Joachimi CAMERARII filii & nepotis, Leonhardi DOLDII, C. HOFMANNI, & J. OBERNDORFER epistolæ, qui plantas colebant.

Arnoldi WEICKARD, Medici Francfurtensis, *Theaurus pharmaceuticus Galenico chymicus*, cujus liber V. est *de venenis*. L. VI. dispensatorium — Francfurt. anno 1626. fol. 2. Vol. 1670. 4°. MERKL.

Ejus *Pharmacopœa domestica, darinn viel nützliche Arzneyen aus* REINHARDEN, *Pfalzgrafs bey Rhein, Manual Arzneybuch und eigener Praxi* Frankfurt 1628. 4°. Aquæ destillatæ & formulæ ex genio sæculi innumera.

Francesco

Francesco GRABERT *Agricultura practica* Barcelona anno 1626. 8°. SEGUIR.

Discours sur la conservation des forêts, l'usage des terres a foulon, du metier de teneur &c. Paris anno 1626. 12°. FALC.

Icon Aloës *Americanae industria* MICH. KITTLER *hortulani Onoldini* 1626. tum alia Aloë, quæ anno 1628. floruit TREW.

J. Petri LOTICHII *De Gummi gutta, seu laxative Indico discursus* Francof. anno 1626. 8°. d'ETREES.

Gasparis BACHOD *Erreurs populaires touchant la médecine & le régime de la santé* Lyon anno 1626. 8°. GUNZ. tamquam continuatio operis L. JOUBERT.

§. CCCCLXII. Job. Neander.

Johannis NEANDRI Tabacologia Leidæ anno 1626. 4°. * & prius 1622. 4°. Utrecht anno 1644. 12°. * Gallice Lyon 1626. 8°. RAST. 1630. 8°. Tres species tabaci depingit, cultum herbæ docet, modumque, quo Hispani sua Nicotianæ folia in succo ipsius herbæ coquunt. Fabulosas illas cerebri denigrationes habet, recte repugnante *Guilielmo* de MERA. Vires medicas fufe congerit. In adjectis epistolis aliqua sunt anatomici argumenti *Guilielmi* van der MEER & *Hadriani* VALKENBURG.

EJUSDEM *Sassafrasologia* Brem. anno 1627. BUMALD.

§. CCCCLXIII. Guil. Lauremberg.

Guilielmi LAUREMBERGII jun. Botanotheca, seu modus conficiendi herbariarum vivum Rostoch. anno 1627. 12°. cum libello de lapide Nephritico, alii 1626. BURETTE. Recusa est cum *Simonis PAULI viridariis* Hafn. anno 1653. 16°. * & cum EJUSDEM *quadrupartito botanico* ed. anno 1666. * 1708. 4°. * & cum M. HOFMANNI *deliciis Sylvestribus* Altorf. anno 1662. 4°. *. Libri sunt duodecim, in quibus plusculi sunt ordines plantarum naturales, sed confusi alii, ut coronariæ, spinosæ a capitatis avulsæ, papposæ ex planipetalis & radiatis mistæ, Gratiola inter Alfinefolias, Linaria cum Lino, Dracunculus & Melo in oleraceis, &c.

§. CCCCLXIV. Varii.

Salvatore MASSONIO Archidipno overo della insalata Venez. 1627. 4°. *. Auctor discipulus A. PETRONII Aquilæ vixit, excitati ingenii homo, neque unice in legendis libris exercitatus, etsi plurimos legit: sapes enim plantarum ipse indagavit, & passim utilitates stirpium minus notas indicavit. Percurrit autem olera, plantas aromaticas aliasque, quæ acetaria ingrediuntur. In boragine, soncho,

foncho, pimpinella, calendula aliisque, saporem aliter definivit, quam vulgo solebat. Crepin *Cucialepore* negat hieracium esse. Salicornie, veteribus ignota, inter edulas plantas meminit. Dari in agro Neapolitano phaseolos arboreos. Melongenam inter gratos cibos æstivos recenset.

Francisci DISSALDEI *Pharmacometes liber continens pharmaca tam simplicia, quam composita, quæ parata habere debent Pharmacopœi* Leid. anno 1627. 12°. 1652. 12°. MERKL.

Petri Andreæ CANONHERII *De admirandis vini virtutibus* Antverpiæ anno 1627. 8°. SEGUIER. Italice Venet. anno 1608. 12°. IDEM. Polyhistor etiam de aceto, spiritu vini, sapa, & uvis agit.

Heyman JACOBS *Den kleine herbarius inhoudende de kragt en operatie van de gemeinen Kruyden* Amsterdam anno 1627. 8°. 1663. 8°. SEGUIER. Haarlem 1640. 12°. CARLS. Vires plantarum vulgo in usum receptarum exponit.

Arnoldi GILLENII *Hortus* Cassel. anno 1627. 4°. * 1632. 4°. SEGUIER. Catalogus brevissimus, solorum nominum, absque synonymis aut adnotationibus.

Gottfried RASPE *collegii physici diff. XVII. de plantis* Lipsiæ 1627. 4°. HE.

§. CCCCLXV. Lud. Nonnius.

Ludovici NONNII Antverpiensis *De re cibaria* L. IV. Antverp. anno 1627. 4°. 1644. 4°. *. Facultates alimentorum ex veteribus collegit, neque valde reconditos fontes secutus, neque tamen inutilis scriptor. Plantas edules fusè percurrit, philologiam passim & antiquitates persequitur, ad ATHENÆI modum. Propria aut vera botanica vix habet. Solus liber I. huc pertinet.

§. CCCCLXVI. Gui de la Brosse.

Guidonis de la BROSSÉ, ex milite botanici & medici, *De la nature des plantes & dessein d'un Jardin Royal* Paris anno 1628. 8°. *. Magnus in hoc viro plantarum amor fuit, ut horti medici conditionem Cardinali Armando de RICHELIEU pene extorferit, neque enim destitit sollicitare magnates, ab ipso retro anno 1614. quoad anno demum 1626. destinatum hortum obtinuit, adjuvante archiatro BOUVARTO. Cæterum multa ad morem seculi vaga, non tamen absque admittis bonis adnotationibus, & aliqua rariorum stirpium passim memoria. Theophrasteum fere ad morem agit de iis, quæ plantæ communia habent, aut diversa: tum de elementis, ubi chemica placita admiscet: de viribus medicatis, de laudibus stirpium domesticarum. Denique fusillime demonstrat utilitatem horti publici, & ea occasione aliqua de plantis profert, quæ unico loco proveniunt. Catalogum addit plantarum, quas vocant usuales.

Ejus-

EJUSDEM *Avis pour le Jardin des plantes médicinales, que Louis XIII. veut établir Paris anno 1631. 4°. SEGUIER; quo continetur Mémoire des plantes usagères, que l'on pourroit trouver au Jardin Royal; tum Edit du Roi pour l'établissement du Jardin des plantes médicinales; & cinq lettres de G. de la Brosse écrites au Roi, au Cardinal de Richelieu, &c. sur l'établissement de ce Jardin.*

EJUSDEM, novi nunc anno 1626. instituti horti præfecti, *Description du Jardin Royal des plantes médicinales, établi sous Louis de Juste, contenant le catalogue des plantes, qui y sont cultivées Paris anno 1636. 4°.*. Solum Parisinum non minus plantis favere, quam Monspelienſe, in quo Afarum & Galega coli nequeant. Numerum plantarum suarum facit 2000. aream omnium in Europa hortorum maximam, orgyarum 16000. Varietates plurimæ catalogo admixtæ sunt, nomina nuda, absque descriptione ulla, & sæpe vitiosa.*

Priorem editionem habet Cl. SEGUIER, cum titulo *Deſſein du Jardin Royal, pour la culture des plantes médicinales, avec les Cinq lettres & le Catalogue des plantes Paris anno 1628.*

EJUSDEM *L'ouverture du Jardin Royal, pour la démonstration des plantes médicinales Paris anno 1640. 12°. SEGUIER.*

Icones horti Regii per Guy de la Brosse Paris fol. magn. sunt 50. tabulæ absque explicatione, quas ex bibliotheca ANDERSONII habeo *. Pulcherrimæ sunt tabulæ, aliquæ sola aqua stygia exarata, aut alioquin imperfectæ: plantæ fere exoticæ, multæ Canadenſes, aliquæ Europææ. Adjectus incertæ manus index. Recte ergo TOURNEFORTIUS, la Brosse tabulas æneas BESLERIANIS præstantiores reliquiſſe, multum enim eas subtilitate linearum superant, etſi neque ipſæ flores ad nuperorum vota exprimunt. Præmiſſa est duplex horti Ichnographia.

§. CCCCLXVII. J. Dominicus Sala. *Alia*

J. Dominici SALÆ *De alimentis & eorum recta administratione liber Patavii anno 1628. 4°.* lego etiam Venet. 1620. 4°. HOTTON. Veteres equidem potissimum sequitur, ut eo seculo solebant, sano tamen & integro plerumque judicio usus. Res ad praxin potissimum spectat, & tamen alimenta omnia recenset, monetque quæ bonat sint, quæ minus salubria.*

Petri SCRIVERII *Saturnalia, seu de usu & abusu tabaci Haarlem anno 1628. 8°. SEGUIER.*

Johannis Caroli ROSENBERG *Rhodologia Argentor. anno 1628. 8°. BURCK. etiam anno 1620. 1630. SEGUIER. & Francofurti anno 1631. 8°. Compilatum opusculum.*

Zacharia de PETEO de *Gumma Indica, radice antagmatica, Mechoacan* & *Zalapa Venet.* anno 1628. 4°. SEGUIER.

Jacobi FABRI *De alimentis Noribergæ* anno 1628. 4°.

Arvid MANSON *Ortakok samt en ny trågärdebok.* Stockholm anno 1628. 1642. 8°.

Ludovici van HORNIGK *de qualitate Camphoræ* Ulm. 1628. 4°.

Andree HILLEBRAND *de gutta gamandra cum HORSTII epistolis* 1628. 4°.

Hygieia, i. e. *bonæ valetudinis conservanda thesaurus locupletissimus* Luxemburg. 1628. 12°. GUNZ.

Pharmacopœa Lugdunensis Lyon 1628. 4°. RAST. 1640. 4°. L.

Nicolai BRAUN *de fumo tabaci* Gieß. 1628. 4°. B. THOMAS.

De LETTIER *Catalogue des plantes cultivées dans son Jardin* Orleans 1628. 8°.

Lud. GRAVIUS *de Camphoræ qualitatibus epistola* Ulm. 1628. 4°. cum HORSTIO.

Titus SANPELLEGRINO, Bergomensis, *Pharmacopœam medicarum Bergomensium ex latino convertit* 1628. 4°. B. THOMAS.

§. CCCCLXVIII. Deodatus. Fuiren.

Claudii DEODATI *Pantheon hygiasticum hippocratico hermeticum* Bruntrut. anno 1628. (casi in primo titulo annus dicitur 1629.) 4°. * lego etiam Basil. 1620. 4°. Vastum opus hominis chemiæ amentis, neque increduli, ut etiam *signaturas* illas rerum admittat. Plantas medicatas percurrit, nimius laudator, ut *Rorellæ* ad cancerum, deinde alimenta ex vegetabilibus sumta, & loca ex veteribus. Habet exemplum noxii abusus *Zingiberis*.

Ediderat anno 1603. l. *de vero & legitimo usu aque cordialis* Patav. 1603. 8°.

Georgius FUIREN anno 1628. obiit. Regio jussu plantas spontaneas Danicas conquirere susceperat, & ejus laboris aliqua specimina in *copia medica* T. BARTHOLINI supersunt: catalogus nempe plantarum Nidrosiensium, valde quidem brevis, tum meliores catalogi plantarum Biekingiæ, Scaniæ & Gothiæ. Videas ibi *Caryophyllum album arenarium*, *Asperulam trifoliam*, *Tunicam plumariam*, *Circæam minimam*, alias stirpes rariores. Is *catalogus plantarum Daniæ* etiam seorsim prodiit Hafn. anno 1661. 4°. SCHEUCHZER.

§. CCCCLXIX.

§. CCCCLXIX. *Johannes Parkinson.*

Johannis PARKINSON pharmacopolæ Paradisi in sole paradisus terrestris Lond. anno 1629. fol. * 1656. fol. HOTT. & cum tit. *Garden of flowers, kitchen garden, and orchard* BODL. Flores imprimis, tamen & alias plantas recenset, describit & depictas dat, ligneis & rudiusculis iconibus, LOBELIANIS, CLUSIANIS, aliis: nomina ex LOBELIO & BAUHINO. Prima pars florum est, altera olerum, tertia viridarii; ordo nullus, mistaque diversissima.

EJUSDEM *Theatrum botanicum or a herball of large extent* London anno 1640. fol. *. Vastum opus & universam rem herbariam comprehendens, passim ditatum ex schedis posthumis LOBELII, quæ ad PARKINSONUM pervenerant: auctum etiam novis eo ævo P. ALPINI & CORNUTI stirpibus. Caute legi debet, ob repetitas cum diversis nominibus plantas, & superfluas varietates. Plenissimum tamen hactenus opus, aliquas etiam icones proprias habet, etsi artificis opus laudem non meretur. Auctius anno 1656. fol. prodidisse SEGUIER.

§. CCCCLXX. *Varii.*

Prosperi RENDELLA Tractatus de vinea, vindemia & vino Venet. anno 1629. fol. BURETTE.

Theophili KENTMANN Tabula locum & tempus tradens, quo planta spontaneæ prodeunt Witteberg. anno 1629. 4°. 1659. 4°. TREW. Cl. SEGUIER addit editionem Wittebergensem anni 1626. 4°. Lipsiensem anni 1659. 4°. Prodiit etiam cum J. Dan. MAJORIS programme ad rei herbariæ amatores Hamburgi anno 1667. 8°. inque VALENTINI Polychrestis exoticis *.

Petri BERGERON traité de la navigation & des voyages & decouvertes modernes principalement des françois avec une description particuliere des Isles Canaries Paris 1629. 8°. hactenus huc facit.

Manuel RAMIREZ de CARRION Maravillas de naturaleza en que se contienen dos mil secretos de cosas naturales — a modo de asorismos faciles y breves. Montilla anno 1629. 4°. BURETTE.

In J. Henrici ALSTEDII *Encyclopædia* Herborn. 1630. f3l. liber XXVIII. pertinet ad Georgica, Phyturgica, Artopojetica, Oeneatica, Zythoptica, Pharmaceutica. Collectio non medici auctoris, neque botanici.

J. Jacobi a BRUNN *Systema materiæ medicæ* Basil. anno 1630. 8°. Jenæ anno 1639. 8°. sæpe alias recusum MERKL.

Job. de BOURGES & Car. du PRE' Ergo cerevisia nutritibus Paris 1629.

Christ. PREBISUS *de annua vegetativa cinque facultatibus & effectibus* Lipsiæ 1629. 4°.

Antidario Romano latino e volgare tradutto da IPPOLITO CICCARELLI — le aggiunte, e le aggiunte dell' electione de' simplici del P. CASTELLI: e trattati della teriaca egittia Rom. 1629. 4°. B. THOMAS. 1651. 4°. Riv. Finiores sunt aliquæ editiones, etiam latina: Francfurt 1624. 8°. HUTT.

Balthasari FABRICII — *opusculum — tradens sex res non naturales* Amsterdam 1629. 8°. LIND.

D. LOUIS, medecin a montbeillard, *le tresor des jardins* Geneve 1629. 4°. nihil habet botanici.

Alberto STECCHINI *avvertimenti nelle compositione de' medicamenti per uso della speciararia* Venet. 1629. 4°. BOECL.

Frid. CASANDER *natura loquens, qua miracula totius universi ex precipuis mundi regnis — vegetabili, sylvarum, herbarum, pratorum, plantarum proprietatibus deprompta persequitur* Francfurt 1629. 8°. LIND.

J. Nicol. BAUMAN *De Tabaci virtutibus, usu & abusu* Basil. anno 1629. 4°.

J. BUTTNERI *Catalogus medicamentorum tam simplicium, quam compositorum, officinae Buttnerianæ* Görliz anno 1629. 4°. MERKL.

§. CCCCLXXI. Cl. Salmastus.

Claudii SALMASTII, viri eruditissimi. *Pliniana exercitationes* Paris anno 1629. fol. 2. Vol. FALCONET. Ultrajecti anno 1689. fol. 2. Vol.*. Etsi SOLINUS pauca habet botanici argumenti, quoties tamen id vel leviter tangit. SALMASTIUS divitias suas effundit, colligit scriptores ejusdem scopi veteres, emendat & explicat eorum loca. Ita ab hystrice abduci se patitur ad spinas, ad Phleas, ad Hippophaes, ad Stœben, ad *μυλλακανθην*, ad *Φορβην*. A pharia volucre transit ad Cinnamomum, ad Cardamomum, Amomum, Casiam, ad Laurum Alexandrinam, ad Oxymyrsinem, ad quæ non alia. Quare qui veterum loca volet accurate tenere, & emendate, quæcunque ad aliquam stirpem pertinent, ex reconditis etiam fontibus repetita, hic virum inveniet.

EJUSDEM *Exercitationes ad homonymiam hyles jatrice nunc demum* Ultrajecti anno 1689.* prodierunt, posthumum opus, a Ludovico SALMASIO CLAUDII filio editum, cum J. Baptiste LANTINI prolegomenis. Hic ab eruditissimo viro excussa videas nomina stirpium sibi similia *ακαθης* & *ακαθου*: Loti arboris & herbe: Comari & Unedonis, Cisti & Ci-Fi, Scilla & Lentisci, Libanotidis, Helenii, alia. Tituli sunt 118. nam reliqua capita ad lapides faciunt minerasque. Arabica pariter cum Græcis tenebat, & Camphoram, aliaque Mauri-

Mauritanorum medicamenta exponit, & GARCIAM ab ORTA actiter refutat. Ita pbrro Nil granum a Nil Ifatide separat.

Prefatio & de Plinio *judicium* seorsim prodierat Divione anno 1568. 4°. FALCONET.

EJUSDEM *De Manna* & *Saccharo commentarius* posthumus Paris anno 1664. 8°. *. Filius auctoris, sed & ipse, ante editum opusculum, intermortuus codicem patris ad Cl. viros la MARE & LANTIN miserat. Multa erudita ex Græca & Arabica lingua CLAUDIUS hic repetiit. Mannæ nomen notum fuisse ante Moſis tempora monet, & repetitum ab Hebræis, ob similitudinem, cum Manna Libani dudum cognita. Terenjabin ex frutice sudare, neque rorem esse. Mannæ aliquantum de prunis se in horto legiſſe. De saccharo fragmentum est, quo de Tabaxir agit, ex libris potius, quam ex natura. Edicores la MARE & LANTIN præfationem præfixerunt, in editione 1689. omiſſam.

EJUSDEM *De Hyſſopo in cruce Chriſti* tres epistolæ Leid. anno 1646. 8°.

EJUSDEM *Reſponſio ad quæſtionem BEVEROWICII de Hyſſopo Evangelii*. Inter BEVEROWITII epistolæ Amſterdami anno 1654. 12°. idem puto opus.

EJUSDEM autographum in Bibliotheca Regia Pariſina ſervatur, in quæ obſervationes variæ ad plantas ſpectantes continentur IV. n. 6841.

§. CCCCLXXII. *Varii.*

Hieronymi UGUET de RESAYRO *Tratado de las coſas non naturales y facultad purgativa de la ſemilla de los yezgos* Saragoça anno 1630. 8°. BURETTE. OSMOND. De vi purgante ſeminis Ebuli.

Alexandri ALEXII *De ſyro po roſarum ſolutivo* Patav. anno 1630. 8°. MERKL.

Bartholomæi AMBROSINI *Panacea ex herbis, quæ a Sanctis denominantur conſummata: & ejusdem Capsicorum brevis hiſtoria, cum ſuis iconibus* Bononiæ anno 1630. 8°. figg.

Angelberti LAMELIN *L'avantgout du vin, de ſa nature, faculté medicinale* & *alimentaire* Douai anno 1630. 8°. d'ETREES.

Franciſci MANDAT *Ergo mel ſenibus* Paris 1630.

Claudii LIENARD *An panis repletio omnium peſſima* Paris 1630. fol.

Chriſt. HENRICI *de anima vegetante* Lipſiæ 1630. 4°. Riv.

Wine, Beer, Ale and Tobacco, ſtriving for ſuperiority London 1630. 4°. BODL.

Mauritii TIRELLI *Hiſtoria vini & februm* Venet. anno 1630. 4°. * Practici ſcopi. Vini laudes tradit, quod in omnibus febribus propinat, etiam in cauſo, ſemitertiana, febre tertiana continua, inflammatione capitis.

Jacobi GOLII *Catalogue codicum M.S. Arabicorum* Paris anno 1630. 1640. 4°. BODL. huc pertinet; tum *Lexicon Arabicum* Leid. anno 1653. fol. BODL.

§. CCCCLXXIII. *Antonius Donati. P. Guibert.*

Antonii DONATI *Pharmacopœi trattato de semplici* — che nascono nel lido di Venetia. Venet. anno 1631. 4°. *. Ex melioribus, ut tunc fiebant, libris. Catalogus plantarum Insularum Venetarum partim sola nomina habet, partim vires medicatas & historias, iconesque æneas, ad naturam depictas. Inter eas rariores aliquæ, ut Apocynum flore suave purpureo, Kali quod Soda, Aster Crithmi folio, Echinophora, Atriplices aliquot, Stæbe argentea foliis pinnatis, aliæ. Catalogus in *Sylloge stirpium RAJI externarum* repetitur.

Philiberti GUIBERT *medecin, & apothicaire charitable* Paris 1631. 8°. BODL. *L'apothicaire charitable* ib. 1630. 8°. *le medecin charitable* 1641. 8°. *L'art de faire confitures seches & liquides* 1641. 8°. ELLER. *Oeuvres charitables* en 12. tr. Paris 1633. 12°. 1634. 8°. 1660. 8°. 1664. 8°. CHION. Rouen 1649. 8°. 1661. 8°. Iis continentur *le poids & la valeur des medicamens, le choix des medicamens, le traité du séné, la manière de faire toute sorte de gélées* — & *diverses confitures* &c. Editio latina *medici officiosi* Paris 1649. 8°. * prodiit vertente SAUVAGEON (n.). Collectio est variorum scriptorum, pharmaceutici potissimum argumenti. Ad rem nostram pertinet GUIBERTI opusculum de electione & facultatibus medicamentorum simplicium, simplici stylo, unice ad publicos usus destinatum, & Guidonis PATINI *libellus de tuenda valetudine*, cujus secundum & longissimum caput de cibo, facultates alimentorum tractat. Nimis quidem calidi ingenii vir azymo pani calculum vesicæ Parisiis frequentiore tribuit: crudos fructus hortos nimis timet. Theriacam nostram alias a Theriaca GALENI vires habere contendit. Arabum sententias fere ubique refutat. Lentium decoctum reprobatur. MIZALDI opusculum *de senna* diximus, & optartytica omittimus &c.

§. CCCCLXXIV. *Ant. Colmenero.*

Antonio COLMENERO *de Ledsma curioso tratado de la naturaleza y calidad del Chocolate* Madrit anno 1631. 4°. BURETTE. Idem gallice, cum adnotationibus, vertente Renato MOREAU, una cum opusculo Bartholomæi MARRANDAN Parisiis prodiit anno 1643. 4°. BURETTE. Italice Rom. 1667. 12°. CIN. Venetiis anno 1678. 12°. Anglice anno 1685. 12°. SEGUIER. Latine, curante. G. VOLCANERO, cum titulo *Chocolata Inda* Noriberg. anno 1644. 12°. *. Auctor Mexici videtur vixisse. De Cacao primum agit, camque partem Chocolate calidam esse docet. Percurrit, quæ ad Cacao adduntur, Vanillas, Achioti (accoten vocat.) Avellanas, Chiles quatuor species. Formulam addit, ut hoc potulenti genus componatur & præparetur, brevi libello.

§. CCCCLXXV.

(n.) G. PATIN. GUIBERTI editor Ep. ad Spon, 48.

§. CCCCLXXV. *Varii.*

Martini BLOCHWIZ *Anatomia Sambuci* Lipsiæ anno 1631. 12°. *. Ger-
manice Lipsiæ anno 1685. 8°. SEGUIER. De Sambuco brevissime, de viribus
fussissime, quas ad omnes pene morbos extollit. Londini etiam prodit anno
1677. 8°. in eam linguam a Cl. SHIRLEY conversa. Auctiorem reddidit Dan.
BECKER Königsberg. 1642. 8°. Lipsiæ 1685. 8°. &c.

J. SAUR's *Botanologia αἰσθητική, oder wie die Kräuter neben ihren Wur-
zeln und Samen im Jahr 1631. zu rechter Zeit eingesammelt werden sollen* Er-
furt 1631.

SANCTORIUS SANCTORIUS *in methodo vitandorum errorum* Genev. 1631. 4°. *
agit libro VIII. de qualitatibus primis, secundis, tertiis medicamentorum.

J. HEINZIUS *de sex rebus non naturalibus* Lipsiæ 1631. 4°.

Les Oeuvres d'ABRAHAM de la FRAMBOISIERE Med. du Roi Rouen 1631.
fol. 2. Vol. *. In primo libro diætetica est, & de vino, potu ciboque agitur.
Inde de præparatione medicamentorum, aquis extractis. Pars diætetica
Gouvernement pour vivre longuement en santé Paris 1600. 8°. 1608. 8°. d'ETR.

Sign. LEBZELTER *de venenis* Lipsiæ 1631. 4°. RIV. Lyon 1644. fol.

Augusti EZLER *Isagoge physico magico medica, in qua signaturæ vegetabi-
lium & animalium depinguntur* Argentorati anno 1631. 8°. FALCONET. BUR.

Ludovici GARDENII *medicamenta purgantia* Duaci 1631. 12°.

Claude GARNIER *La manière d'enter, planter & semer &c.* Troyes anno
1631. 16°. SEGUIER.

Petrus UFFENBACH recudi fecit RENODÆI & QUERCETANI pharmaco-
pœjam, & saluberrimis medicamentis auxit Hanoviæ anno 1631. 4°. cum ti-
tulo *Dispensatorium Galenicochymicum* MERKL.

Michael COXO de LERUELA *Restauracion de la abundancia antigua de
España — o prestantissimo reparo de su carestia presente* Neapoli anno 1631. 4°.

§. CCCCLXXVI. *Dan. Sennert.*

Circa hæc tempora Danielis SENNERTI, Wittebergenfis, opera prodire ce-
perunt, practici seopi, ut tamen passim rem herbariam tangat, & vires etiam
plantarum medicas. Huc ergo facit c. 19. libri *de consensu & dissensu chymicorum
cum Galenicis & Aristotelicis*. Paris anno 1633. 4°. * in quo signaturas plantarum
tuetur, viriumve medicatarum ex similitudine viscerum vitiatorum, aut pla-
netis, divinationem.

Deinde

Deinde in *epitome naturalis scientiæ* liber VI. hæc spectat, quo historia plantarum continetur, quas breviter, secundum classes sere *Caspari* BAUHINI, cum viribus medicatis recenset.

Institutionum medicinarum Paris anno 1631. * 4°. editarum liber IV. multa habet huc facientia, ad victus nempe rationem. Tum L. V. de medicamentis secundum genera, ubi plantæ medicæ suis cum facultatibus recensentur. Deinde & *Pharmacopæia* huc spectat, & *Quæstiones* demum *naturales*. De *opiatorum natura* l. prodierat Witteberg. 1624. 4°.

§. CCCCLXXVII. *Petrus Lauremberg.*

Petri LAUREMBERG *Horticultura* libris II. comprehensa Francofurti anno 1632. 4°. *. Noriberg. anno 1682. 8°. 2. Vol. BURETTE. Opera & instrumenta hortenſia docet, plantarum historiam in genere, propagationem variam, arborum cultum, hæc potissimum libro II. Deinde flores. Ultima olera sequuntur & plantæ medicæ, cum cujusque classis speciebus.

EJUSDEM *Apparatus plantarum* L. II. Continet nitidas figuras & historias plantarum bulbosarum & tuberosarum, species aut varietates, vires medicas, mythologiam.

IDEM opus germanice vertit, & cum suis notis edidit *Wolf Albrecht STROMER von Reichenbach* Nuremberg anno 1671. 8°. * & anno 1682. 8°. * 2. Vol. cum titulo *Die edle Garten-Wissenschaft aus P. LAUREMBERG — — und eigener Erfahrung auf fränkische Gewohnheit, Lust und Himmel eingerichtet . . .* Multum auxit editor LAUREMBERGIANA, arbores fuscè enarravit, earumque cultum sua ad experimenta descripsit, ut in *Acaciæ* vere plantis educandis. Flores uberores, multum nominum barbarorum *Tuliparum*. Icones apparatus *Laurembergiani* non habet.

TOMUS III. anno 1673. 8°. * editus totus diversus est ab opere LAUREMBERGII, eoque olera, & plantæ hortenſes, earumque cultus, historia, & usus medicus traduntur. Mantissa miscellanea continet; hortorum apud omnes gentes historiam, artificia varia, & topiaria. Denique opera horti menſtrua.

§. CCCCLXXVIII. *Varii.*

Joh. FREYTAG de opii natura & medicamentis opiatibus Groning. 1632. 8°.

EJUSDEM de medicamentis purgantibus, simplicibus & compositis Francofurti anno 1640. 4°. B. BOEHM.

Louis de la GRIVE *Antiparallele des vipères Romaines & herbes Caudicotes pour la zheriaque de Lyon* Lyon anno 1632. 8°. FALC.

Petri

*Petri Claudii UNDALINI Norriges og omliggande Oers sandfardige beskri-
fvelse* Kopenhagen 1672. a *Christophoro STENKULL* germanice versus. Ad na-
turæ historiam pauca.

*Pierre FIRENS Theatrum floræ, in quo ex toto orbe selecti mirabiles venu-
siores & præcipui flores proferuntur* Paris 1632. fol. Figuræ 166. BURETTE.
Idem, puto, p. 431.

*Johannis MOUSIN Hortus Jatrophyiscus, seu de floribus in sylvis sponte nascenti-
bus* Nancy anno 1632. 8°. *. Et si huc spectare putes ex titulo, non tamen
botanici est argumenti. Paradoxa sunt omnino. In tertio victum salubrem
ex horto maxime, & minime a macello peti debere. Paradoxo 16. prunorum
salubritatem tuetur, negatque ab eorum usu dysenteriam nasci.

An idem cujus opusculum *Christophorus CACHETUS* latine reddidit, cui
titulus est. *Pandora Bacchica furens, medicis armis oppugnata, ubi de temulentie
ortu & progressu: ex Gallico in latinum versa* Tull. anno 1614. 12°. BURETTE.
Falc. anno 1640. 12°.

§. CCCCLXXIX. *Thomas Johnson.*

*Thomæ JOHNSON pharmacopolæ, sed rei herbariæ periti, Descriptio itineris
investigationis plantarum causa in agrum Cantianum suscepti* Lond. anno 1632. 8°.

EJUSDEM *Ericetum Hæmstedianum* Lond. anno 1632. 8°.

EJUSDEM *The herbal or general history of plants gathered by John GERARD
enlarged and amended by T. JOHNSON* London anno 1633. fol. * 1636. fol.
HOTT. Obiit anno 1643. in bellis civilibus tribuni legionis legatus, ex ac-
cepto vulnere. Vastum opus, in quo GERARDI errores passim corriguntur,
adduntur icones stirpium LOBELIANÆ & CLUSIANÆ, etiam aliæ JOHNSONO
propriæ, descriptiones emendantur, repetitiones ejusdem stirpis delentur, con-
troversie & lites decurtantur. Dignum opus & totius rei herbariæ eo ævo
notæ compendium.

EJUSDEM *Mercurius botanicus, seu plantarum gratia suscepti itineris anni
1634. descriptio* Londin. anno 1634. 8°. *. Bathoniam & Bristoliam petiit,
catalogum adjecit satis uberem plantarum in eo itinere lectarum, quas inter
rariores aliquæ sunt, ut *Ascyrum* palustre villosum, *Cardamine* pumila *Bellidis*
folio, *Selinum* montanum pumilum CLUS. *Plantago* panicula sparsa, *Turrita*
major, nisi est *cichoroides*.

EJUSDEM *Mercurii botanici pars altera, seu plantarum gratia suscepti iti-
neris in Walliam descriptio* Lond. anno 1641. 8°. *. Rariores istæ, potissimum
ex Monte *Snowdon*. In hoc catalogo multæ prius desideratæ stirpes occur-
runt, *Argemone* lutea *Cambrobritannica*, *Calamintha* montana præstantior,
Cirsium *Lapathi* foliis, *Caryophyllus* saxatilis umbellatis corymbis, *Doronicum*,
Galega, *Gramina* montana prolifera, *Pisa* marina, quorum aliquot species fa-
cit,

1. Trientalis, radix Rhodii. Stilla leguminosa. Adgnoscat grata posteritas virtutum merita, qui suis sumptibus & laboribus imperium veri produxerunt. Nomina tamen sunt, absque descriptione.

§. CCCCLXXX. *Johannes Johnston.*

Johannes JOHNSTON medicus, in Polonia vixit: Ejus *Thaumatographum* Amstelredami prodit anno 1632. 16.º*; tum anno 1633. 1661. & 1665. 12.º. & Anglice Lond. anno 1657. fol. Libro V. miracula plantarum tradit; collatitio opere, & ex ordine literarum alphabeti.

EJUSDEM *Systema dendrologicum* Lefnæ anno 1646. 4.º. SEGUIER.

EJUSDEM *Dendrographias, seu historia naturalis de arboribus & fruticibus tam nostri, quam peregrini Orbis* L. X. Francofurti anno 1662. fol.* recusa Hei-brunn anno 1754. fol. 1768. fol. cum titulo *Hist. naturalis* L. X. de arboribus & plantis. Compiler: omnia J. BAUHINI, inde nuperorum scriptorum rerum Indicarum, & FERRARI inventa compilavit, ordine nullo, adfinitatibus vanissimis, cum erroribus innumeris. Vide Vaccinii speciem pro Alni effigie lanato folio minori pictam, quæ Pyrus est.

EJUSDEM *Notitia regni vegetabilis* Lipsiæ anno 1661. 12.º.*. Classes habet fere Bauhinianas, & collectis ad eas plantas veterum, cum nominibus, brevissima descriptione, & utilitate medica, aliave.

§. CCCCLXXXI. *J. B. Ferrarius.*

Johanni Baptista FERRARIJ Senensis, de Societ. Jesu, de *forma naturali* L. IV. Rom. anno 1633 4.º*. Amsterdam anno 1646. 4.º. Italice anno 1638. 4.º. *Flora ovvero cultura de' fiori* B. NEAUM. Dictiono fucata & continuata. Tabulis luxuriosis inutilibus aucta. cum tabulis a *Guidone* RENO pictis, a quo PETRO CORTONIENSI, res non undique male. Instrumentum hortense & cultum florum detembit, non sine artificis curiosioribus. Flores hortenses recenset, nonnullos depingit, tum arbores, quas vix inter flores quæstiveris. Ut irrigatione colorati humoris, aut fini cum colorante materie temperatione, varii colores floribus albis inducatur, narrat AUCTOR, ad experimenta non sua.

EJUSDEM *Hesperides, seu de Malorum aureorum cultura & usu* L. IV. Rom. anno 1645. fol.*. Splendidum opus, quo multe varietates Hesperidum depictæ exhibentur & monstra: cultus etiam, instrumentum, & vires medicæ & philologia. M.S. Belgicæ versionis in *Anonymiana Bibliotheca* latebat.

§. CCCCLXXXII. *J. de Laet.*

Johanni de LAET *Novus Orbis, seu descriptionis Indis Orientalis* L. XVIII. Leid. anno 1633. fol.* & prius Belgicæ *Nieuwe wereldt ofte beschryvingh van Westindie* Leiden 1625. fol. LEHMANN. America per suas provincias delinebitur,

bitur, & cum quaque fructus arboresque & plantæ utiles passim etiam depinguntur. Gallice prodiit Leidæ anno 1640. fol. BURETTE.

IDEM in epistola 781. ad O. WORMIUM citat plantas ex codice Anglo, Saxonico,* & ad eas conjecturas dat OLAUS ep. 782. De iisdem iterum Job. de LAET ep. 784. Nomina omnino fere pure Germanica sunt.

Guilielmi MARQUIS *Aloë morbisfuga in sanitatis conservationem concinnata* Antverp. anno 1633. 8°. BURETTE. FALC.

Adolphi VORSTII primum horti Leidenfis catalogum anni 1633. 16°. diximus. Alter prodiit anno 1636. 16°. SEGUIER. Tertius anno 1643. 16°. RIV. In quarta editione accedit *index plantarum indigenarum, quæ prope Lugdunum in Betavis nascuntur* Leid. anno 1649. 16°.*. Sola nomina absque synonymis. Varietates aliquas proprias habet, & plantas Americanas non descriptas. Inter viridaria S. PAULI recusus est, & plantarum indigenarum catalogus multum auctus. Accessit etiam his posterioribus editionibus appendix plantarum, quibus anno 1641. hortus auctus est.

Georgii VISCHER *Blumengarten* Noriberg. anno 1633. 8°. SEG. 1654. 8°. MEISNER. 1663. 8°.

Ægidii van der MYLE *Oblectatio vite rusticæ* Stettin anno 1633. 8°. BODL. cum Antonii GHEVARA *vite rusticæ encomio*, si huc facit.

J. FORGET *Artis signatæ designatæ fallaciæ* Nancy anno 1633. 12°. BUR. Contra signaturas plantarum.

Henrici FUIREN *Museum Academiæ Hafniensis* Hafn. anno 1633. 4°. LINN. Sed possideo *Rariora Musci HENRICI FUIREN, quæ Academiæ Hafniensi legavit a Thoma FUIREN edita* Hafniæ 1663. 4°.* quibus multi fructus rariores & partes plantarum continentur.

J. Baptista BARPO Bellunensis *le delizie e i frutti dell'agricoltura e della villa* L. III. Venez. anno 1633. 4°. SEGUIER.

Jacobi FONTANI *institutiones pharmaceuticæ* ex BAUDERONIO & du Bois in *pharmacopæorum gratiam potissimum concinnatæ* Amsterdami 1633. 12°. Nonne idem p. 399.

N. BEAUGRAND *le Marechal expert* Lyon 1633. 8°. Continet iconem allii bulbosi umbellati.

William LANGHAM *Garden of health, containing the virtues and proprieties of all kinde of shrubs and plants* Lond. anno 1633. 4°. HARLEY.

§. CCCCLXXXIII. *Augerius Clutius.*

Augerii CLUTII M. D. *Opuscula duo de Nuce medica* ... Amsterdami anno 1634. 4°.*. De Nuce Cocco Maldivensi agit, eam accurate describit; omnes
LII 2 ejus

eius utilitates recenset, quas quam maximi facit & fere nimii. Coccum etiam vulgarem describit, ejus germinationem & gemmam. Ipse promittit thesaurum exoticorum. Exempla dat 12. morborum gravium, Cocco Maldivensi superatorum. Heteroclitus auctor RICHERII olim vice in horto Monspelienfi defunctus, in Africam excurrit, ut hortum novis plantis ditaret, omnibus autem suis exsitus etiam libertatem amisit.

§. CCCCLXXXIV. *Varii.*

Franc. de LEIVA y AGUILAR *desenganno contra del Tabaco — tratarse muchas dudas con resolucion las nuevas con veridad las antiquas* Cordoua anno 1634. 4°. FALC.

Thomas de MURILLO y VELANDA *Trattado de raras y peregrinas herbas — la diferencia entre al Abortano y la planta Buphtalmo, y adnotaciones de las Mandragoras* Madrit. anno 1634.

Daniel Job. KYLLANDER *De plantis disputat.* Upsal. anno 1634. 4°. SCHÆFF.

MAGINER *Thériaque Française avec les vertus & propriétés d'icelle selon* GALIEN Lyon anno 1634. 8°. NEAULME.

In Caroli BUTLER *Monarchia feminina* London 1634. 8°. * plantæ apibus gratæ recensentur.

Pieter van den BROEKE *voy. naar Capoverde Angola &c.* Harlem 1634. 4°. RIV.

Claudii PONS *Sycophantie theriacale contre la GRIVE, illustrée de plusieurs paradoxes & du tems auquel la thériaque doit être composée* Lyon 1634. 8°. d'ETR. FALC.

§. CCCCLXXXV. *J. Euf. Nierembergius. Alii.*

J. Eusebii NIEREMBERGII *Historia nature maxime peregrine* Libris XVI. *distinta* Antverp. anno 1635. fol. d'ETREES, & prius Hispanice *Filosofia curiosa y tesoro de maravillas de la naturaleza* Madrit 1637. 8°. 2. Vol. d'ETR. Collectio ad plantas, arbores & aromata Indiæ spectans. Ex Francisci HERMANDEZ opera omnia habere RAJUS (k).

Nonne eadem est *Curiosa y occulta filosofia de las maravillas de naturaleza, que contiene historias muy notables — secretos y problemas de la naturaleza* Madrit. anno 1643. Barcellona 1644. 8°. CHIV.

Thomæ ROSII *thesaurus artis pistorie* Rom. 1635.

Christ. HANMAN *de plantis in genere* Lipsiæ 1635. 4°. RIV.

Etienne

(k) *Præf. ad ornitholog.* F. WILLUGHBY.

Etienne de CLAVES paradoxes ou l'on demontre la generation de tous les mixtes animaux, vegetaux & mineraux Paris. 1635.

J. Georgii PELSHOFFER Tractatus de opio Witteberg. 1635. 8°. d'ETR.

*Francisci STELLUTI, Lyncei, del ligno fossili minerale Rom. 1635. 1637. fol. * latine versum a J. Dan. MAJORE cum anno 3. Dec. II. Act. nat. Cur. In posteriori editione pleræque icones desiderantur. Lignum semiterreum, semicalcarium, absque ramis & radicibus, sed fila habens & undas: tum resinam.*

Felix SCARELLA de theriaca Patav. anno 1635. 4°. MERKL.

*J. Ludovici GANS Coralliorum historia Francof. anno 1635. 8°. SEGUIER. anno 1669. 12°. *. Undique historiam naturalem Corallii colligit, quod nunquam vidit, experimenta chemica subjicit, & compositas antidotos, quas Corallia ingrediuntur. In appendice anonymus loca BODÆI, a STAPEL, WORMII & aliorum repetit.*

Franc. de MONGINOT Traité de la conservation & prolongation de la santé Paris. anno 1635. 12°. FALC.

Daniel WINKLER De opio Witteberg. anno 1635. 8°. Bibl. Riv.

Johannis HARTMANNI Tractatus de Opio, publice Marburgi prælectus, editus a J. Georgio PELSHOFFER Witteberg. anno 1635. 8°. Bibl. Riv.

§. CCCCLXXXVI. *Jacob. Cornuti.*

*Jacobi CORNUTI D. M. Parisiensis Canadensium plantarum, aliarumque mundum editarum historia Adjectum est Enchiridion botanicum Parisiense Paris anno 1635. *. Post aliqua ex veteribus, plantas suas, ex America boreali missas, & in horto ROBINORUM cultas, describit, & satis bene depingit. Notham Angliam vocat, ridicule iratus, quæ nova audit. In meo exemplo nota M. S. adjecta est, quæ testem citat BLONDELLUM, Millefolium tuberosum a CORNUTO circa Lutetiam detectum, omnino Filipendulam fuisse. Enchiridion continet brevem catalogum plantarum circa Parisios nascentium, secundum loca & stationes. De Asclepiade ibi dicit AUCTOR, quam novam ait esse. Catalogus inter RAJANOS repetitur in Sylloge stirpium exoticarum.*

§. CCCCLXXXVII. *Varii.*

Christiani WINKELMANN Medicamenta officinalia simplicia & composita in tabulas synopticas disposita Witteberg anno 1636. fol. 1670. fol. 1673. fol. MERKL.

Anton. de LEON PINELO Question moral si el Chocolate quebranta el ayuno Ecclesiastico Madrit. anno 1636. 4°. BUR.

Francisci SANCHEZ *Opera medica*, inter quæ *Pharmacopœe* L. III. De electione & præparatione medicamentorum: tum de theriacæ examine, & opiatorum &c. Tolos. anno 1636. 4°. MERKL.

Pietro della CERNA *Rara virtù che si cava del Rosmarino* Rom. anno 1636. 12°. *. Ebuccinatio arciani ex Rosmarino parati medicamenti. Auctor Galus & chemicus.

Henrici KRALIX *Index plantarum indigenarum prope Lugdunum Batavorum* Leidæ anno 1636. 4°. Audio ad VORSTIUM pertinere. Forte fuerit is KRALIX, qui cum PISONE Brasiliam adiit, ibique mortem oppetiit.

J. ITTIG *disp. de anima vegetante* Lipsiæ 1636. 4°.

Job. de VIANA *Antidotum fasciuli aromaticum in subsidium puerperarum* ubi agit de odore &c. Olyssipone 1636. 4°. NIC. ANT.

L. A. PERUGINO *cultura de fiori* Roma 1636. 4°. LAMBERGEN.

Aſcan de OLIVA *laſſige Hiſtorie vom Tabaktrinken* Hamburg 1636. 8°.

Pharmacopœa Amſtelodamenſis Amſterdami anno 1636. 12°. BODL. BUR.

Nicolai Thomæ UNGII *Oratio de plantis* Upſal. anno 1636. 4°. *.

Joh. OSTENDORF *Traité de l'uſage & de l'abus du Tabac* Bourdeaux anno 1636. 8°. SEGUIER.

Catalogue des plantes, qui ſont à préſent cultivées au Jardin du Roi à Paris anno 1636. proditiſſe videtur. Recuſus eſt inter S. PAULI viridaria Halmiæ anno 1653. 16°. *. Nomina ſimplicia abſque ſynonymo, varietates multæ, admittæ ſpecies ignotæ. Quid Apios alpina? Bulbus unifolius?

Antoni CARRERA, Polyhiſtoris, *il Mongibello deſcritto in III. libri* Catana anno 1636. 4°. BUR. & in Theſauro BURMANNIANO. Eſti ipſe nihil vidit, neque montem adiit, de quo adeo ſuſe ſcripſit, huc tamen facit ob Catalogum plantarum in eo monte detecturum, quem a Joſephſo BONFILIOLLO habuit, & operi ſuo inferuit, inter quas plantæ ſunt vix notæ, ut ſpinofus Napellus. Caſtanæ etiam vaſtiſſimæ arboris mentionem facit.

Lazari MEYSSONNIER, vani hominis ex PATINI elogio, *diſcours de l'utilité du vin* Lyon 1636. 8°. d'ETR. Alium titulum lego *les merveilleux eſets du vin ou la maniere de guerir avec le vin ſeul* Lyon 1639. 8°. FALC.

EJUSDEM *cours de medecine, theorique & pratique* Lyon 1678. 4°. Habet figuras plantarum.

§. CCCCXXXVIII. Varii.

Roberti MONTANI *Dietema ſeu ſalubris victus ratio* Lovan. anno 1637. BODL. anno 1640. 8°. FALC. Marci

Marci Antonii ALAYMI διαδερτικὸν διαδερτικὴ seu de succedaneis medicamentis opusculum Panorm. anno 1637. 4°. MONG. OSB. Additur nova & inaudita naturæ arcanæ continere.

J. Dominici CARDULLI *teriaci di Andromaco* Messina 1637. 4°. MONGIT.

Paolo ZACCHIA, Archiatri Pontificii, *il vitto quaresimale* Rom. 1637. 8°. HOTTON.

Michael WALTHER de Manna Lipsiæ 1637. 8°. HIRSCH.

F. Stephani de VILLA, monachi, *Ramillete de plantas* Burgos anno 1637. 4°. NIC. ANTON.

EJUSDEM *Simples incognitos en la medecina* Burgos anno 1643. N. ANT.

§. CCCCLXXXIX. Joh. van Beverwyck.

Joh. van BEVERWYCK Medici, Consulis Dordraceni, *Schat der Gesondheit* Dordrecht. anno 1638. 8°. *. Cum valde aucta esse dicatur editio, priorem oportet anno 1636. vel 1637. prodierit. De victu agit rebusque, quas vulgo dicunt non naturales, & alimentis ex plantis sumtis, eorumque facultatibus. Additi simplicis sed liquidi poetæ Jacobi CATS versiculi. Reddita est editio anno 1643. 8°. & Dordrecht 1644. 8°. & Amsterdam. 1652. 4°. HUTH. 1660. 8°. fol. GRAU. Auctior alia prodit Amstelodami anno 1671. fol. *. Germanice a Philippo v. ZESSEN versa, & Francofurt. 1671. 8°. vertente J. C. S. UFFENBACH.

Accessit Dordraci anno 1642. 8°. ANDERSON. anno 1644. 8°. LIND. 1652. 4°. Amstelodami 1660. fol. GRAU. *Schat der Ongefondheit*, recus. in editionis Germanica Tomo II. *Schat der Ungesundheit*, in quo plantæ medicatæ suis cum viribus recensentur. Dictio vivida, neque nulla experimenta propria. Diæteticos tamen veteres plerumque exscripsit. Tomus II. a J. Christophoro SALBACH germanice versus prodit Francofurti 1672. 8°. Nonne idem Francof. 1672. 8°. edita *Anweisung zu den Arzneymitteln, wie derselben Kräfte aus dem Geschmacke, Geruch und Farbe zu erkennen*.

Inter *Epistolicas questiones* Amstelodami anno 1644. 8°. editas * est *Archisc* ab ANDLA de Mentha epistola. Ibidem de hyssopo epistola existat.

EJUSDEM αὐταρχία Batavia, seu *Introductio ad medicinam indigenam* Leidæ anno 1644. 8°. BODL. 1663. 8°. *. Belgice *Inleydinge tot de hollandjen geneesmiddelen* Dordrecht. 1642. 8°. CARLS. Amsterdam 1644. 4°. 1652. 4°. HUTH. Rhetoricorum more in regione humili & angusta invenire satagit, quæcunque ad felicem medicinæ usum requiruntur.

In *idea medicina veterum* continetur etiam diætetice de cibo & potu, cum multa philologia *.

Opera omnia Belgice prodierunt Amsterdam 1652. 4°. HUTH. 1664. 4°. 1672. 4°. 1680. 4°. GRAU. Germanice Francofurti 1674. fol. *.

§. CCCCLXC.

§. CCCCXC. *Varii.*

Tobie WHITAKER Tree of human life or the blood of the grape London anno 1638. 8°. BODL. auctius latine verbi cum titulo *de sanguine uvae* Haag. anno 1660. 8°. *. Archiatrum se vocat Caroli II. exfulis, & vini laudes canit, cuius usum & in universo victu commendat, & in morbis. Catalogum medicorum sanctorum subjicit.

Gabriel PLATTES Treatise of husbandry Lond. anno 1638. 4°. 1674. 4°. SEG.

EJUSDEM *Discourse of infinite treasures in the way of husbandry* London 1639. 4°. SEG. 1656. 4°. SEG.

EJUSDEM *recreatio agricole* London 1640. 4°. de plantatione aliisque ad hortos pertinentibus SEG. anglice.

EJUSDEM *Jewelhouse of art and nature* London 1653. 4°. FOLK.

EJUSDEM *Observations and improvements of husbandry with 20. experiments* London 1653. 4°. Fame lego periisse. Invenerat instrumentum ad eradicandum, valentissimum, tricornis, quod fume regetur, subjectum eradicandæ arbori.

Antonio FRUGOLI Pianta di delicati frutti ov. pratica esculcaria Rom. 1638. 4°. d'ETR.

MATTH. CLAUSS *Oenohydromachia s. vini & aque certamen* Oenipont. 1638. B. THOMAS.

Pharmacopœa & hortus Leidensis Leidæ 1638. 8°. HOTTOW.

Jacobi GREGORY Hortus Pharmaceuticus Lutetianus Paris anno 1638. 16°.

Jaques BOYCEAU Traité du Jardinage selon les raisons de la nature & de l'art Paris anno 1638. fol. HOTTOW. Saepe reculum opus cum titulo. *Traité du Jardinage, qui enseigne les ouvrages, qu'il faut faire pour avoir un Jardin dans sa perfection, avec la manière de faire des pépinières, greffer, élever les arbres &c.* Paris anno 1638. fol. * LEHMANN. anno 1707. 12°.

§. CCCXCXI. *Joh. Veslingius.*

Johannis VESLING Mindani (Hanoverani), Equitis (Hierosolymitani) & Anat. Chir. P. Prim. Patav. *De plantis Ægypti observationes, & note* ad P. ALPINUM Patav. anno 1638. 4°. *. Anno 1632. Cairo vocatus ad cathedram anatomicam (l), successit P. ALPINO in horti cura anno 1638. IDEM anno 1640. hortum pene extinctum locupletavit Creticis aliisque peregrinis (m) plantis, & anno 1649. obiit (n). Multa accuratius vidit, quam ALPINUS, & figuras dedit meliores. Colocaliæ flores ex horto ALPINI describit & depingit.

EJUS.

(l) TOMASIN *Gymn.* Patav. p. 81.

(m) Ibid. p. 29.

(n) p. 42.

EJUSDEM *Opobalsami veteribus cogniti vindiciæ* Patav. anno 1644. 4°. * 1664. 4°. des TOURNES. Pertinet ad litem de balsamo jam citatam. Noster pro MANFREDIS stat. Fructus balsami Meccani describit, tum refinam, plantamque, quam ipsam vidit, & ejus balsamo in morbis utiliter est usus, ac recte inter antidotos recipi confirmat. De bona nota fuscè anquirat, & negat, omne balsamum artificiiis corrumpi.

EJUSDEM *Paranesis ad rem herbariam*, cum priori libello prodit. In Ligonarcissi bulbo latentem florem, caulem, novumque bulbum detexit. De miraculis plantarum, de hortis & plantarum utili cultu, de venenorum utilitate ex oratorum more dicit.

In *epistolis posthumis* a BARTHOLINO Hafniæ anno 1664. 8°. * editis, aliqua huc faciunt, & potissimum de balsamo tres epistolæ, duæ de Taxo, de Coffea, de Saccharo duæ, de Costo, de Calamo, de Cacao.

EJUSDEM *Catalogus plantarum horti Patavini* Patav. anno 1642. 12°. MERKL. anno 1644. 12°. IDEM.

EJUSDEM *Series Medicamentorum* fuit inter M.S. FRANCESCO BERNARD.

§. CCCXCII. Daniel Rhagor.

Daniel RHAGOR's *Pflanzgarten, oder gründlicher Bericht, wie der Obßgarten, Krautgarten und Weingarten wohl anzubauen sey* Bern. anno 1639. 8°. 1650. 8°. Maynz anno 1651. 8°. *. Basel anno 1669. 8°. RIV. SEG. Civis meus, præfectus Thorbergensis, propria potissimum experimenta secutus, minus, quam eo seculo solebat, libris confidit, simplex homo & candidus, aliqua tamen tinctus superstitione, ut lunæ multum tribuat, neque velit anno biffextili ferere. Cuique capiti vocabula technica veterum & Gallorum subjecit. Arbores, quæ ex officulis proveniunt, jubet ferere erectis officulis. Negat omnes arbores insitione emendari: falsum id esse de Moris, Cornis, Amygdalis, Persicis *Aubergis* & Armeniacis. Insitionem in corticem optime convenire grandioribus arboribus, quæ cartilagine semen continent, non perinde officula ferentibus. Inoculationem non probat. Nimiam putationem sæpe nocere. Malum non amare solum pingue, Pirum calidius solum terramque mobilem præferre. Cerasum optime in fissuram inferi, ramo cum oculis seu gemmis foliosis longioribus & gracilioribus insito, cæterum spontaneam crescere. Perinde Prunum inferi. Spinaciæ semen in aqua fimo ovillo temperata utiliter macerari. Inventum suum laudat, quo Cinaræ stramineo pileolo teguntur, pileus fimo equino. Vitium species Helveticas recenset, & Clavennenses præfert, quæ parcius vinum dent, sed optimæ notæ. Novellas vites egere pampinatione, vetulas non item. Fimo vinum reddi deterius: letaminis loco commendat terram ruderosam, aut adgesta cornua; & prodesse argillam

M m m

miscere

miscere arenis. Vina deteriora emendata fuisse vindemia serotina. In operibus mensuris monet, debere veterum scripta cum cura legi, qui in multo calidioribus regionibus vixerint, & Januario mense ea præceperint fieri, quæ nos rectius Martio mense faciamus. Vana esse pleraque præfagia dierum proverbialium.

H. R. u. D. von GRAFFENRIED *Rhagorischer Baum- und Obstkarten* Basel 1676. 12°.

§. CCCCXCIII. *Varia.*

Hugh PLATT *Garden of Eden or an account of the culture of flowers and fruits* London. P. I. anno 1651. 1653. 8°. P. II. anno 1660. & totum opus anno 1675. 12°. HOTTON. hic cum titulo *accurate description of all flowers and fruits*. Cum optimis hortulanis communicavit, ab iis consilia collegit: Sed etiam coquinariam addidit, variaque pro peregrinatoribus, fabris murariis, gemmariis, nautisque consilia. Inoculationem herbarum habet, florum insitionem in radices, unionem artificialem caulium, radicumque. Sordes Saponariorum pro pratis & agris laudat letaminis loco. Macerationi multum tribuit. Sed vide in *Emendandis*.

Pharmacopœa Parisiensis per Ph. HARDUIN Paris anno 1639. BODL.

Joh. SCANI *Mirabilia Naturæ* Aarhus 1639. si huc facit.

J. Dam. HORST *prunorum usu dysenterium non produci* Gieß. 1638. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopœa galeno chymica catholica* Francofurti 1651. fol. 2. Vol. (1650. fol. UFF.) Acc. institutiones pharmaceuticæ.

EJUSDEM *malva arborescens lutea* Gieß. 1654. 4°. *. De malva ficus folio agit, nuper eo tempore ex Ucraina advecta, quam ad morbos renium laudat. Obiter de reliquis malvis. Multa in THONERUM.

Jacobi PRIMIROSE *de vulgi erroribus* L. IV. Amsterdam 1639. 16°. quæritur etiam de materia medica.

EJUSDEM *ars pharmaceutica* Rotterdam.

Donati d'EREMITA *Antidotario* L. III. Lugduni 1668. Il 4. libro e l' arte *destillatoria* Napoli 1639. fol. UFF.

Paul Marquard SIEGEL *de electioribus res herbarie scriptoribus hortisque medicis potioribus*, lectionibus botanicis præmissum programma Jena 1639. 4°. MÖLLER.

Sunt inter M.S. viri prælectiones botanicæ ineditæ. IB.

Herbarium

Herbarium vivum reliquit, per classes utcumque naturales distributum laudatum a C. H. EKNDTELIO in *relatione* sui itineris.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdam 1639. 16°. PL.

§. CCCCXCIV. *Simon Pauli.*

Simonis PAULI Rostockienfis, Professoris & Archiatri Danici, *Quadrupartitum botanicum* Rostock. anno 1640. 4°. BARTH. *Cist. Med.* Argentorati anno 1667. 4°. * Francofurti anno 1708. 4°. *. Vir eruditus, animi læti & jocosî, satis grato sermone collegit, quæ veteres de stirpium facultatibus reliquissent, aut ipse experimento comperisset. Botanicam partem, physicamve, rei herbariæ minus coluit, practicam magis, simplicium medicamentorum amans, censor pharmacopœorum. Legi vero vel ideo meretur, quod multa habeat propria. Quatuor cæterum per anni tempora plantas dividit, & cuique ætati suas ex alphabeti ordine stirpes subjicit. Subjectæ sunt doses purgantium medicamentorum, ex variis scriptoribus, quæ seculo XVI. maximæ, WEDELIO omnium sunt minimæ. Denique orationes aliquæ auctoris accefferunt, & in editione anni 1666. syllabus auctorum, & LAUREMBERGII *Botanotheca*. In ultima editione J. Jac. FICKIUS TOURNEFORTIANUM plantarum characterem addidit.

EJUSDEM *libellum de usu & abusu Tabaci & herbæ Theæ* primum lego prodiisse 1635. 4°. MÖLLER. sed prima mea editio est Argentoratensis anni 1665. 4°. * tum 1681. 4°. *. Anglice edidit R. JAMES London 1746. 4°. *. Satyra fere, in qua non bene Theam habet pro Gale Septentrionalium, diversissimarum facultatum, neque simillima stirpe; neque summum Theæ vitium tangit, quod est in aquæ calidæ vi ventriculum laxante. Instrumentum Chinenfe depictum dat.

EJUSDEM *Flora Danica, dat er Dansk Urte bog* Kiobenhavn. anno 1648. 4°. *. Plantarum synonyma etiam & descriptiones, denique vires medicæ hic reperiuntur, & icones 393. Earum non paucae sunt ex LOBELIO, a MORETO bibliopola PLANTINI herede coemptæ, aliquæ etiam aliunde, denique nonnullæ auctori propriæ, ut Cochlearia Danica. Ordo, ut in priori opere, ad anni tempora.

IDEM *Viridaria varia Regia & Academica publica* collegit & recudi fecit Hafniæ anno 1653. 16°. *. Catalogum plantarum horti Regii Hafniæ hic dicemus, reliquos suis locis. Numerus plantarum non minimus, varietatum multum, nomina absque synonymis. Raræ aliquæ & Alpinae intercurrent, de quibus liceat dubitare.

EJUSDEM *de gramine ossifrago epistola* ad TH. Bartholinum a BEUGHEMIO citatur, & certe occurrit in *Art. Hafn.* Vol. II.

Laboravit idem in recensendo *dispensatorio* Hafniensî, quod Hafniæ anno 1658. 4°. prodit.

§. CCCCXCV. *Baldus Baldus.*

Baldi BALDI medici Romani Opobalsami orientalis in conficienda theriaca adhibita: medicæ propugnationes Rom. anno 1640. 4°. FALCONET. Quinque sunt opuscula a VOLCAMERO recusa Noribergæ anno 1644. 16°. * BALDUS ostendit, Opobalsamum MANFREDIANUM dotes habere, a P. ALPINO Balsamo adscriptas: & in Egypto venale proflare, neque arbusculis undique interiisse, contra GHISELUM: sed & signa veterum non tota a balsamo MANFREDIANO abesse: veterum de odoribus aliud a nostro fuisse iudicium, cum nondum nostra fragrantiora & ambrosiaca odoramenta innotuissent. Lac tamen, etsi minus subito & potenter, a Balsamo Ægyptio cogi.

Italica etiam lingua prodiit *Del vero balsamo orientale discorso apologetico* Rom. anno 1646. 4°. SEGUIER. a MANFREDO & PANUTIO editus: & *Due lettere sopra il balsamo del quale fu composta la theriaca Romana* Rom. 1640. 4°. cum aliis libellis, ex latino versæ.

§. CCCCXCVI. *Joseph. Donzelli.*

Josephi DONZELLI Synopsis de Opobalsamo orientali in conficienda theriaca adhibito Neapoli anno 1640. 4°. BURETTE, & denuo *Trattato dell Opobalsamo orientale* ibid. anno 1640. 4°. BUR. &

EJUSDEM *parere dell almo Collegio de' speziali di Napoli sopra l' opobalsamo orientale* Napoli 1640. 4°.

Porro EJUSDEM *Additio apologetica ad suam de Opobalsamo orientali synopsis* anno 1640. 4°. BUR.

Et EJUSDEM *Una Lettera familiare sopra l' opobalsamo orientale adoperato in Roma degli S. Manfredi e Panuzzi in far la loro Theriaca* Padova anno 1643. 4°. BUR. TOPP. Est priorum librum recusum MANGET.

Multa etiam alia sunt *Josephi DONZELLI* Baronis Diglioli opera, ut *Teatro pharmacodognosagirico* Napol. anno 1667. fol. 1676. fol. TOPP. Romæ anno 1677. fol. * recusum, cura THOMÆ JOSEPHI F. In parte II. est materia medica, cum descriptione plantarum, & fusa historia stirpium, quarum in medicina usus est, erudita satis, exque bonis fontibus compilata. Recusum est iterum Venet. 1686. 4°. & nuper auctius reddidit J. B. CAPELLO Venet. 1763. fol.

EJUSDEM *Antidotario Napolitano corretto* Napoli anno 1649. 4°. TOPP.

§. CCCCXCVII. *Varii.*

Triculzii GIAQUINTII Raggiaglio primo sopra il balsamo d'Arabia, con il quale li speziali Manfredi e Panutio hanno composta la loro theriaca Tridento anno 1640. 4°. TREW.

Walshet

Destruzzione del rugguaglio Costanza anno 1640. 4°. contra GIAQUINTII libellum.

Walther HAMOND *a description of the Island Madagascar* London 1640. BODL.

James HOWEL *dendrologia or Dodona's grove* London 1640. 8°. BODL. si huc facit.

Second part of Dodona's grove London 1650. 8°.

Gallice Paris 1652. 4°. BODL.

Lamberti VOSS *Lexicon novum herbarum tripartitum, cum florum iconibus Anselmi de BOOT* Antverpiæ anno 1640. 4°. SEG.

Pharmacopœa Lillensis Lill. anno 1640. 4°.

§. CCCCXCVIII. *Stephanus de Gasparis.*

Stephani de GASPARIS *Liquoris artificialis pro Opobalsamo in consicienda theviaca adhibiti physica oppugnatione* Rom. anno 1640. 12°. *. Hic medicus aromataris Romanis calamum suum commodavit, non contemnendus auctor. Non verum esse Opobalsamum, quo uterentur MANFREDI, ideo docet, quod Juniperi sit odore, cum veterum Opobalsami suavissima fuerit fragrantia: sed neque reliqua signa bonæ notæ a veteribus definita habere.

Leonhardus GISLENUS prior contra MANFREDINUM balsamum scripserat (o) *Evyonymi* nomine, *de recenti balsamo pro Orientali in Europam advecto*. Recusus l. existat in collectione VOLCAMERI. Interiisse arbusculas balsami: MANFREDINUM non respondere GALENI descriptioni: odorem ei deficere, lac non cogere.

The experimented gardiner, or a treatise concerning gardening and grafting London anno 1640. 4°. BODL.

§. CCCCXCIX. *P. Gassendus.*

Petri GASSENDI *vita Nicolai de PEIRESC*, egregium opus, Parisiis anno 1641. 4°. B. BERN. Haag. 1651. 12°. & cum auctario *Petri* BORELLI 1655. 4°. GUNZ. nuper Quedlinburgi anno 1706. 8°. * recusum. Anglice 1652. 8°. BODL. Plantas minime neglexit, optime de re naturali meritis auctor, & in horto suo novas rarasque possedit. *Jasminum Indicum* arborescens odoratissimum primus coluit, & *Luffam*, & *Papirum veram*, & *Cocos*, certe germina, & *Zingiber*, alia. *Lapidem fungiferum* habet. *Lentiscum* *Mastiche* stillantem vidit. *Corallii* piscationem descripsit, & lac causticum, ejusque ex lacruma in ex-fucco cranio proventum. Multas plantas ad CLUSIUM aliosque botanicos misit.

In *Syntagmatis Philosophici* libro IV. GASSENDUS habet generalia de plantis.

Leo ALLATIUS *Chius* inter desiderata reliquit l. *de Mandragora* BUMALD.

M m m 3

§. D.

§. D. *Fr. Perla.*

Francisci PERLÆ Calvinensis, medici Romani, *De orientali Opobalsamo nuper in theriacæ confectiōe adhibito, & inter Romanos medicos controverso dissertatio* Rom. anno 1641. 16°. *. Excusat theriacam MANFREDIANAM, & loca veterum, quantum potest, emollit. Veteres ait odorem balsamo eximium tribuisse, quod odoramenta validiora, ex animalibus repetita, neeum nota habuissent. Balsami arbores non intercidiisse. Tota vero lis ex negligentioribus notis nata fuerat, qua sua medicamenta veteres ita designaverant, ut agnosci non possent.

§. DI. *J. Prævot.*

Jacobi PRÆVOT Rauraci, aliquamdiu horto Patavino præfecti, *Medicina pauperum & de venenis* Francofurti anno 1641. 12°. Lyon anno 1644. 12°. 1693. 12°. PLATN. Paris 1654. 24°. Patav. 1718. 8°. MANGET.

EJUSDEM *de compositione medicamentorum* Patav. 1666. 12°. B. THOMAS. Rinteln 1649. 12°. ib. Multa de viribus medicatis plantarum purgantium peculiaria habet. Redit in collectione operum Francofurti anno 1651. 12°. 1656. 12°. Hamoviae anno 1666. 12°. MERKL. Sic *Tractatus de remediis tam simplicium, quam compositorum materia*, quem MERKLINUS Venetiis anno 1611. 12°. dicit prodidisse.

EJUSDEM *Hortulus medicus, selectissimis remediis refertus* Patav. anno 1666. 12°. MERKL.

§. DII. *Varii.*

Pharmacopæja Bruxellensis Brux. 1641. 4°. & auctius 1671. fol. THUAN.

Jac. TACQUET *Specificatio medicamentorum Pharmacopolii sui* Hamburgi 1641. MÖLLER. & 1661. 12°.

JOS. LAURENTII *de prandio & cana in Thes.* GRÆV. Verum annum ignoro.

Germ. PREAUX & Gab. de BRIOUDE *An vini quam aquæ potus salubrior* Paris 1641.

Adpendix plantarum, quæ horto publico Acad. Lugduno batavo accesserunt anno 1641. Inter viridaria PAULI anno 1653. prodit. Fere varietatum.

Augusti HAUPTMANN'S *Ueberaus große Weinbaues Irrthümer* Noriberg. anno 1642. 8°. RIV. 1641. 8°. PL.

Il parere sopra la risposta al Gaspari FALC. Pisa anno 1641.

In *TULPII observationibus* Amsterdam 1641. 8°. varia botanica sunt, de Phallo, herba Thee &c.

J. Baptista

J. Baptista SITONUS in *Jatrosophia s. Miscellaneis medicis curiosis* Patavii 1641. 8°. Einsiedlen 1669. 4°. Colon. 1676. 4°. & Patavii 1723. cura J. F. COGROSSI CIN. editis agit de Mespilis mucidum a vino auferentibus tract. 15.

De cerevisia tr. 35.

De jalappæ natura facultatibus & usu tract. 38.

De usu corticis chinæ chinæ apud Mediolanenses tr. 52. sic SEG.

§. DIIL. Ath. Kircher.

Athanasii KIRCHER S. I. qui Romæ vixit, *Magnes s. de arte magnetica opus tripartitum* Rom. 1641. 4°. TREW. Colon. 1643. 4°. alii 1642. 4°. Amsterd. 1667. 12°. Pro resuscitatione plantarum. Multæ hic plantæ medicæ describuntur novæ & parum notæ Rayz J. LOPEZ, *Folini*, aliæ.

EJUSDEM *China monumentis quæ sacris, quæ profanis illustrata* Amsterdam 1667. fol. Gallice 1670. fol. *. De Rhabarbaro, Thea, arboribus ejus regionis celebribus — additis iconibus.

Museum Kircherianum descriptum a Philippo BONANNI Amsterdam. 1678. & Rom. 1709. fol. continet etiam Zoophyta & alia rariora.

§. DIV. Joh. Schræder.

Johannis SCHROEDER, Westphali, medici Francofurtensis, *Pharmacopeja medico-Chymia in qua . . . vegetabilia . . . describuntur* Ulm. anno 1641. 4°. MERKL. 1644. 4°. RIV. anno 1649. 4°. RIV. anno 1655. RIV. anno 1662. * Francofurti anno 1667. 4°. 1669. 4°. NICOLAI. anno 1677. 4°. Lyon 1681. 4°. Leidæ anno 1672. 8°. 2. Vol. BURETTE. Ulm. anno 1681. 4°. * & 1705. 4°. RIV. Genevæ, cura J. MANGET *Messis medico spagyrica*, 1687. fol. Germanice multo auctius, cum titulo J. SCHROEDERS *Arzney-Schatz, nebst F. HOFMANS Anmerkungen, eröffnet von George Daniel COSCHWIZ (patre) Nürnberg* 1693. fol. TREW. tum Francofurti & Lipsiæ anno 1718. fol. & Noriberg. anno 1746. 1748. fol. 3. Vol. *. Belgice *Groote algemeine Schatkamer der droog bereidende Geneeskunst*, cum præfatione GAUBII, & thesauro medicamentorum simplicium atque iconibus Leid. 1741. fol. 3. Vol. Anglice London 1669. BODL. Ad rem herbariam pertinet *phytologia*, sive L. IV. quo de plantis agitur. In prioribus editionibus nomina sunt medicamentorum simplicium, ad alphabeti literas disposita: aliquando notæ etiam, deinde partes, quæ in medicinam veniunt, facultates & quæ ex quaque planta præparantur.

Ad editionem Ulmensem anno 1681. & 1705. quam Petrus ROMMEL edit, *appendix* accellit *medicamentorum simplicium*, inter quæ & plantæ sunt, paulo alio ordine descriptæ, cum earum utilitate varia.

Editionis

Editionis Germanicæ tertium volumen materiam medicam ex plantis & animalibus sumtam continet: descriptiones plantarum multum auctas, cum rudibus iconibus: vires medicas etiam undique collectas, copiosas, & non raro parum fidas.

HOFMANNI & ETTMÜLLERI Auctaria ultimam editionem subierunt, quæ suo loco dicemus.

Appendix in Pharmacopæo Schræderi omifforum seorsim Ulm. anno 1669. 4°. B. THOMAS. 1676. 4°.

EJUSDEM *Quercetanus redivivus* Francof. 1648. 4°. Non vidi.

§. DV. *Michael Rupert Besler.*

Michaelis Ruperti BESLERI, Reipublicæ Noribergensis physici ordinarii, *Gazophylacium rerum e regno vegetabili, animali & minerali desuntarum, nunquam in lucem editarum* Noriberg. anno 1642. fol. *. Plantarum habet aliquas icones, Gentiane punctatæ & flavæ, Scabiosarum duarum, Jacæ lanuginosæ, & Ragulinæ, Achilleæ Matricariæ folio, Lychmidis Been angustis foliis, floribus plenis, denique fructuum aliquot exoticorum.

Rariora Musei, quæ olim BASILIUS & M. *Rupertus BESLERUS* evulgaverant, *commentariolo illustrata* a J. Henrico LOCHNER Nuremberg. (Francof. Lips.) anno 1716. fol. * & Lipsiæ 1733. fol. absque descriptione prodierunt. Opus a priori diversum, fructus aliquos delineatos habet, qui huc faciunt, ramosque fructiferos. Conf. p. 414.

EJUSDEM *maniffa ad viretum stirpium fructuum & plantarum in diversis peregrinis telluris partibus sponte repullulantium, Eylettense admirandum celeberrimum Beslerianum* 1648. fol. M.S. ap. TREW. Noriberg. 1646. fol. HIRSCH.

§. DVI. *J. Nardius.*

J. NARDII Florentini *de Rore disquisitio, qua agitur de melle, manna, saccharo, Margaritis* Florent. anno 1642. 4°. *. Mannam rorem esse defendit, tamen ut ejus partem ex arbore sudare non dissiteatur. Ex theoria fere, neque suis usus experimentis.

Inter ejusdem *Noctes geniales*, pertinet hætenus ad plantas Nox V. An vinum alat.

EJUSDEM *De China China* l. Bonon. anno 1655. SEGUIER.

§. DVII. *Jac. Bontius.*

Jacobi BONTII, qui Batavia Javane medicinam fecit, *de medicina Indorum* Leidæ anno 1642. 12°. Paris anno 1646. 4°. FALC. Liber recusus est cum

cum G. PISONIS *India* Amsterdam anno 1658. fol. *, præfixo titulo *Historia naturalis & medica Indiarum Orientalium*. Anglice *account of the diseases natural history and medicines of the Eastindies* Lond. 1769. 8°. Ob materiam medicamentariam Indicam huc referri possit, quam ubique ad curandos morbos adhibet. Ad rem præterea herbariam pertinet liber IV. quo adnotationes continentur in *Garciam* ab ORTA. Plantas medicatas, ad proprias adnotationes, passim melius describit, ut tamen potissimum ad vires medicatas respiciat. Deinde liber VI. de plantis & aromatibus fuscè agit, BONTIO proprius, cum iconibus non rudissimis. Hic Theæ primam, neque malam, iconem videas, & Betel, Arcæ, Tamarindorum, Myrobalani, Curcumæ, Garciniæ, Cardamomorum figuras. Sed etiam multæ icones fructiferarum arborum orientalis Indiæ hic occurrunt, & Malvæ, ut videtur, Acetosæ. Cavendum est, ne generum nomina vera esse credas, quæ ex aliqua habitus adfinitate plantis Indicis tribuit. Ita Periplocani Phaseolum vocat.

Adnotationes in Garciam ab ORTA & *libri de Indorum medicina* seorsim Amstelodami anno 1694. 8°. Belgice recusæ sunt.

§. DVIII. Job. Sperling.

Job. SPERLING *De uva, musto & vino disputatio* Witteberg. anno 1642. 4°. BURCKH.

EJUSDEM *De translatione formarum in plantis* Witteberg. anno 1648. 4°. SEG.

EJUSDEM *Carpologia physico medica* (posthuma a KIRCHMAYERO edita) Witteberg. anno 1669. 8°. * (SEGUIER. anno 1661. 12°.) *Compilatio de fructibus, de horæis nonnullis, & de Cucurbitis, ex TRAGO, TABERNÆMONTANO & vulgaribus fontibus.*

Ottonis SPERLING *Horti Regii Præfecti hortus Christianus s. catalogus plantarum quibus CHRISTIANI IV. Viridarium Hafniense anno 1642. adornatum erat* Hafn. anno 1642. 12°. recusæ in S. PAULI viridariis.

EJUSDEM *Catalogus stirpium Danie indigenarum, quas in horto aluit* anno 1645. In Cista medica BARTHOLINI: Nomina simplicia, absque synonymis. In nominibus cauto opus est. Ita vix putem Adiantum Filicis folio in Dania provenire. Sed Orchis anthropophora Danica pariter obscura est. Helianthemum palustre liniphillon flore aureo punctato videtur esse Geum autumnale BREYNI. Viciola præcox perennis possit esse montana, nuper ab OEDERO depicta.

§. DIX. Varii.

Peregrini PITTORI Caferoniensis *Balsami romani censura cum appendice contra Castellum pro theriacis Venetis* Venet. anno 1642. 12°. B. THOMAS.

Petri BARBA *vera praxis de curatione tertianæ* Sevilla 1642. 4°. Pro Cortice-Peruviano.

Nomen

Daniel

Daniel BECKER *Nützliche Hausapothecke, oder Beschreibung des Wachholders*, aus MART. BLOCHWIZ *Tractat ins Deutsche übersetzt* Königsberg anno 1642. 8°. 1650. 8°. Riv. Giessen 1665. 8°. Riv. Leipzig 1685. 8°. cum variis tractatibus Henrici BARSTEN & J. A. GRABEN.

EJUSDEM *de pipere & opio* Regiomont. 1642. 4°.

Balthasar SCHNURR v. LANDSIDEL *Kunst- und Wunderbüchlein* Frankfurt 1643. 8°. sæpe recusum.

Michael Petri MARIE *theriace & mithridatii accurata structura* Patavii 1642. 4°. B. THOMAS.

Inter ZACUTI opera anno 1642. Lugduni fol. * edita sunt Quæstiones plusculæ totæ pharmaceuticæ. Multa de Rheo, Cassia, Tamarindis, Aloë, Senna. In *observationum* L. II. laudat conservam Bryoniæ, & lignum nephriticum.

Victoris PALLU *Quæstiones medicae s. methodus curandi per extractiv a GALENO propositarum &c.* An dentium dolori tabacum Turonibus 1642. 8°. le TELLIER.

EJUSDEM *Non ergo catarrhos vinum album movet* Paris 1644.

Placidi TRUGLIO *pharmacopolæ, Antidotarium speciale magni Hospitalis Messane* Venet. anno 1642. 4°.

Paulus GULDENIUS, *Pharmacopola Thoruniensis*, scripsit *Onomasticum trilingue latino-germanico polonico rerum & verborum ad artem pharmaceuticam spectantium* Regiomont. 1642. 4°. SEG.

Johannis MEURSII, viri doctissimi, *Arboretum sacrum, sive de arborum, fructuum & herbarum conservatione, proprietate, usu & qualitate* L. III. Leidæ anno 1642. 8°. PL. & cum RAPINO Amsterdam anno 1668. 12°. SEGUIER, & Ultrajecti anno 1672. 8°. SEGUIER. : Ad philologiam.

EJUSDEM *Lectiones theophrasteæ excusæ* sunt in Vol. X. *thesauri Græci Groenoviani*. Loca aliqua emendat. De Aconia pontica, & althea urbe, de cepa varia, radícula &c.

Catalogus plantarum horti Gymnasii Patavini anni 1642. Inter viridaria S. PAULI. Sola nomina: Multæ Creticæ.

S. DX. Nicolaus Oelhafen.

Nicolai OELHAFEN *Elenchus plantarum circa Gedanum nascentium* Gedan. anno 1643. 4°. *. *Catalogus alphabeticus cum synonymis & brevi indicio virum medicarum.* Raras aliquas habet, ut Eryngium montanum amethystinum, Alterem montanum luteum, Acetosam recte Lappathum vocat acetosum.

sum. Admisceet plantas non dubie peregrinas, ut Alceam venetam. De Lychnide calyculis striatis dubites, deque Stœbe Salmantica.

Laurentius EICHSTADIUS hunc Elenchum recudifecit Gedani anno 1656. 8°. & plantas utique addidit, suspectas aliquas, ut Alceam cannabinam, Cicutariam latifoliam foetidam, Geranium tuberosum, Hyoscyamum album, tunicam ut puto. Veras alias, Callam, Calceolum, Scordium. Icones etiam adjecit Trientalis, Pulmonariæ Gallicæ integrifoliæ, Ranunculi fasciati, & proliferi.

§. DXI. *Tulipomania.*

Eerste tzaemenspraak, tusschen Waermondt en Gaargoed nopens de opkomst en ondergang van flora Amsterdam anno 1643. 12°. Epidemicus in rariores potissimum Tuliparum flores furor Batavos invaserat, & etiam potissimum Haarlemenses, ut infano pretio 5400. 4400. 4200. & 3000. florenorum unicus bulbus veniret: non sine fraude varia: ad pondus enim bulbi vendebantur. Tandem cum unica Tulipa minori fuisset vendita, quam prius solebat, fiducia imaginariarum divitiarum ita subito collapsa est, ut publica auctoritate contractus sublatis fuerint, qui circa Tulipas nondum essent ære præfente soluti.

§. DXII. *Dominicus Panarolus. Santorellus.*

Dominici PANAROLI *Preludium de necessitate botanices; & plantarum amphitheatralium catalogus*, prodierunt Hanoviæ anno 1654. 4°. & prius ex MERKLINO Romæ anno 1643. 4°. Catalogus brevissimorum nominum est, ut species ægre agnoscas, aliquorum tamen generum multas habet species.

EJUSDEM *Polycarponia s. variorum fructuum labores* Rom. 1647. 12°.

Antonii SANTORELLI *De sanitate tuenda* libri XXIV. Neapoli anno 1643. fol. *. Eorum quatuor postremi sunt diætetici, ad scholarum gustum scripti.

§. DXIII. *J. Georgius Volcamer sen.*

Johannis Georgii VOLCAMER, viri nobilis & Præsidis Acad. nat. Cur. *Opo-balsanum orientale* Noriberg. anno 1644. 16°. Collectio est totius litis, quæ MANFREDUM inter & aromatarios romanos gesta fuerat. Habentur hic F. PERLÆ de tota lite relatio, scripta Aromatariorum Romanorum, ad varios, etiam ad P. CASTELLUM, L. GISLENI opusculum, & adversus BALDUM aliosque responsio, COLLICOLÆ contra MANFREDOS denuntiatio, Pauli ZACCHIÆ balsami MANFREDIANI defensio, tum Balthasaris BONANNI & Baldi BALDI propugnationes, J. VESLINGII epistolæ duæ, & Emili Parisani, & J. NARDII.

EJUSDEM *Scorzonera montana alexipharmaca* *Ephem. Nat. Cur.* Dec. II. anno I. n. 181. nostra Rupensis, MURALTO teste in *Paradis Helvet.*

§. DXIV. *Varii.*

Petri Pauli PISANI Antidotarium speciale domus M. hospitalis urbis Messanenſe anno 1644. editum, & Venet. 1646. 4°. MONG. Plenum eſſe barbariſmus BARTHOLINUS de peregrin.

Arvidi MAGNI Herbarium Suecica lingua ſcriptum Upſal. anno 1644. 8°. SCHÆFFER. idem puto l. qui ARVIDI MANSON p. 442.

Georgii WIONII Botanotrophium ſeu Hortus medicus Petri RICARTI pharmacopœi Lilleniſis; additæ plantæ, quæ prope Lillam naſcuntur Lillæ anno 1644. 12°. BURETTE.

Pierre FORMI Traité de l'Adianton ou Cheveu de Venus Montpelier anno 1644. 8°. cum figuris BURETTE.

Claudii Barthol. MORISOTI Peruviana Paris 1644. 4°. d'ETR.

Gilbert PUYLON An tuborum quam fungorum uſus tertior Paris 1644.

De Nicotiana Collectio. EVERARTUS, NEANDER, Miſocoapnus ſeu de abuſu Tabaci Luſus Regius (JACOBI I.): Raphaelis THORII Hymnus Tabaci: Epiſtolæ & judicia clariffimorum medicorum de Tabaco Ultraject. anno 1644. 12°..*

Michael MARTINEZ y LEACHE De vera & legitima Aloës electione juxta MESVES textum in duas ſectiones diviſa Pompejopoli anno 1644. 12°. SEG.

EJUSDEM Pharmacopales aonde ſe explican las preparaciones y elecciones de Meſves Pompejopoli anno 1650. 4°. N. ANT. Ejusdem forte operis editio Hispanica.

Joachimi SCHANER De abuſu Tabaci ex operibus JACOBI I. Regis Roſtoch. anno 1644. 12°. SEGUIER.

Vincenzo TANARO Economia del cittadino in villa L. VII. il pane e il vino le viti e le api: il cortico, giardini, la terra, il ſole &c. Bologn. 1644. 4°. edit. opt. 1648. 4°. THUAN. 1651. 4°. ZOCHA. Venez. 1648. SEG. 1651. SEG. 1665. 4°. TREW. 1687. 4°. 1700. 4°. SEG. 1731. 4°. Meas de TANARA notas caſu omniſi, ut judicium nullum poſſim de hoc libro ferre. Plenam villæ hiftoriam tradit. Libro I. de pane & vino, cum variis ex utroque præparatis, ſolet enim culinae opera addere cujuſque rei naturalis hiftoriæ. L. II. vites & apes tradit. L. III. cortinam cum plurimis dapibus ex ea paratis. L. IV. hortum oleraceum. L. V. hortum coronarium, & arbores fructiferas L. VII. furges, & arbores ſylvaticas. L. VIII. ſolem lunamque, ſed petiſſimum coquinarium.*

§. DXV. *Wolfg. J. Dumlér.*

Wolfgang Jacob DUMLER Erneuerter und vermehrter Obſtgarten Nürnberg 1644. 8°. 1651. 8°. 1661. 8°. * 1664. 8°. SEG. Magna pars operis collectanea est : & præter arbores fructiferas etiam ſylvaticas tradit, demumque exoticas, & inter eas quam fuſiſſime papirum, tam Ægyptiam, quam noſtram ex lineis pannis confectam. Icones etiam, ſed parvas addit. Ziziphum vulgo Noribergæ in hortis provenire, minus exſpectares. Multa habet ſuperſtitioſa.

IDEM edidit Noribergæ anno 1651. epitomen libri hortenſium *Danielis KNABEN*, quod ipſum opusculum huic eſt pro fundamento.

Inſerit denique libro ſuo *Petri HARSDÖRFFER* de arboribus fructiferis anno 1562. datam *kurze Baumgärtnerey*, de qua ignoro, num ſuo ævo publica fuerit.

§. DXVI. *Variæ.*

Joſephi GALEANI, Panormitani, docti medici, *Smilacis aſperæ & Sarſaparillæ cauſa* Panormi anno 1645. 4°. MONGIT. 1654. 4°. SEG.

EJUSDEM *del conſervar la ſanità libri ſei del Galeno* Panorm. 1650. 8°.

Il Caffè con piu diligenza eſaminato in ordine al conſervamente della ſalute dei corpi umani Palerm. anno 1674. 4°. MONGIT.

EJUSDEM cum nomine *Bruni CIBALDI del vero metodo di conſervar la ſanità col ſolo uſo dell' acquavita* Panorm. 1662. 12°. MONG.

Salomonis GUBERT V. D. Miniſtri Stratagema æconomicum, oder Ackerſtudent, den jungen Ackerſleuten in Lieſland zum Unterrichte vermittelt vieljähri- ger Obſervationen dargeſtellt Riga anno 1645. & 1649. 1688.

Louis FERRANT, Bituricis, *traité du Tabac en ſternutatoire* Bourges anno 1645. 4°. SEGUIER.

J. Jacobi CUFFARI I biaſmi de Tobacco ovvero l' uſo pernicioſo deſſo diſcorſo Panorm. anno 1645. 4°. MONGIT.

Phil. HARDUINI Pharmacopœa Pariſienſis ſ. codex medicamentarius Paris 1645.

Petri BERIGARDI epigrammata in imagines horti medici Piſani Utini 1645. 8°. GUNZ. ſi huc faciunt.

Thomas del CASTILLO OCHOA Granatenſis de venenis Granatæ 1645. N. ANT.

HAYS of all food animal and vegetable London 1645. *Hauwater.*

Nicol. HELOT Eſſne vinum alimentum optimum Paris 1665.

§. DXVII. *Henricus Munting.*

*Henrici MUNTING Hortus & Gazophylacium materie medicæ Groning. anno 1646. 12°. ** & inter *viridaria* S. PAULI. Exoticæ fere plantæ & varietates, spontaneæ vix ullæ, nomina passim ignota. In editione Groningensi jaccedit *nomenclator medicamentorum simplicium.*

§. DXVIII. *Levinus Fischer.*

Levini FISCHER Methodus nova herbaria plantarum ad VII. summa genera redactarum Brunsvic. anno 1646. 8°. *. Septem illa genera secundum plantas dividuntur, ut oleracea Jovi, legumina Mercurio subjecta sint, & quæ reliqua; icones parvæ, æneæ, descriptio nulla, sed multum virtutum medicatarum. Nomina Apulejana, neque ulla classis casta.

§. DXIX. *Varii.*

Historica relacion del Regno de Chile por Alonso de OVALLE S. I. Rom. anno 1646. fol. BUR. FALC. THOV.

J. BROUAUT *Traité de l'eau de vie ou anatomie théorique & pratique du vin* Paris anno 1646. 4°. BURETTE, nisi chemici est generis.

J. Simon WOLLIMHAUS *De occultis medicamentorum simplicium facultatibus* Upsal. anno 1646. 4°. SEG.

Mich. HEYLAND de signaturis plantarum Lipsiæ 1648. 4°.

Johan. SNAPPENDAEL Catalogus horti Angelodanensis Amsterdam. anno 1646. LINN.

J. Nicolai ELBING *De pane* Gedan. anno 1646. 4°. SEG.

Thomas BROWN Enquiries in the vulgar errors London 1646. fol. 1650. fol. MARSH. 1658. 4°. 1664. 4°. 1666. 4°. 1672. 4°. FOLK. *Opera omnia* Lond. 1666. fol. 1686. fol. Germanice cum notis *Christ. PEGANII* Francofurti & Lipsiæ 1680. 4°. Belgice *Dwaalingen des Volks* Amsterdam 1668. 8°. HOTTON. Gallice *Essai sur les erreurs populaires* Paris anno 1733. 12°. 2. Vol. Varia ad rem herbariam pertinent; in L. II. de plantis lapidosis: De opinionibus variis, quæ de plantis circumferuntur: De aromatum natura: De visco, Rosa Hierichuntina, Hippocrepide, Amygdalis amaris, variis feminibus plantarum dorsiferarum, Camphora, Rore folis.

Hoc anno facultas Medica Parisina primum Professore botanices constituit.

§. DXX. *Collectio itinerum Belgicorum.*

Begin ende voortgang van de nederlandsche Oostindische Compagnie vervatten in de voornamste reizen by de inn onderen derzelven provincien gedaen met Caarten &c

Es Copperplaten Amsterdam anno 1645. 4°. 2. Vol. CARLSON, & cum titulo *Recueil des voyages faits pour l'établissement de la Compagnie des Indes* Amsterdam anno 1701. 12°. & seqq. 10. Volum. Rouen anno 1725. 12°. 10. Vol. *, edente CONSTANTINO, eodem, ni fallor, qui carceris Parisiensis historiam dedit. In editione Belgica 21. itinera continentur Riv. Alia pridem fere scripta itinera intercedunt, tamen aliqua scopi nostri, ut itinera quidem dudum dicta annorum 1594. 1598. & aliud *Sebaldi* de WEERT anno 1598. per Fretum Magellanicum, & OLIVERII de NOORD per idem fretum, & P. van CAARDEN prius iter, anni 1600. *Johannis* von NEEK Commentarii varii de rebus Indicis, etiam botanicis. *Stephani* van der HAAGEN iter primum anni 1599. Aliud iter Achimense anni 1600. & *Wolferdi* HERMANSON anni 1601.

Porro SPILBERGII iter, quod & ipsum exstat in collectione J. Theodorici de BRY & anno 1601. incepit, tum *Wibrandi* van WARWYCK anni 1602. Iter *Stephani* vander HAGEN anni 1603. in Japoniam, tum *Pauli* van SOLT anni 1605. & *Cornelii* MATELIEF junioris anni 1605. *Pauli* v. CAARDEN anni 1606. Iter anni 1607. VERHOEVII: iter Japonicum anni 1609. De Banda commentarius & de Borneo, Amboina, Moluccis, Solor & Timor. Porro *Petri* VANDERBROECK Iter Africanum & orientale anni 1606. ejusdem viri, qui Bataviæ novæ nomen dedit. Ibi prima mentio Coffeæ a Batavis potæ habetur, totumque iter est ex utilioribus. Aliud iter SPILBERGII anni 1614. Iter Magellanicum *Jacobi* le MAIRE anni 1615. Infaustum iter *Guilielmi* BONTEKOE anni 1618. Iter *Jacobi* l'HERMITE in mare pacificum anni 1623. Iter SEGGERI v. RECHTERN cum descriptione Formosæ anni 1628. *Henrici* HAGENAAR iter in Japoniam anni 1631. ejus imperii descriptio, auctore *Francisco* CARON, & jactura Formosæ. Passim hic aromata aliaque memorabilia ex genere stirpium cujusque regionis admiscuntur.

§. DXXI. Varii.

Danielis FABRANI *Il Persico innoente discorso* Cesena anno 1647. 12°. SEG.

L. B. *Le Jardinage des Oeillets* Paris anno 1647. 8°. BURETTE.

Christi. LINDNER *de charta* Lipsiæ 1647. 4°.

Jac. ZIEGLER *fermentatio generationis & corruptionis causa, wie etn jedes Ding natürlich vergehen, und ein anders daraus entjehen könne* Basil. 1647. 4°. * An idem p. 424.

Magnus Nicol. CELSIUS *de plantis* Upsal. 1647. 4°.

Andree MACKY *Antidotarium privatum* Coburg. 1647. 8°. LIND.

J. *Erasmi* BLOCH, *Horticultura Danica* Hafn. anno 1647. 4°. BARTH.

§. DXXII.

§. DXXII. *Ad. Olearius.*

Adami OLEARII Moscovitische und Persianische Reisebeschreibung Slesvic. anno 1647. fol. Riv. 1655. fol. Riv. 1656. fol. Hamburg. anno 1696. fol. * *Itinerarium Gallice redditum a Cel. WICQUEFORTIO cum titulo Relation ou voyage en Moscovie, Tartarie & Perse* Paris anno 1679. 4°. *. video etiam 1656. 4°. 1659. 4°. forte vitiose, porro Leidæ 1719. fol. Amsterdam 1727. fol. Anglice London 1669. fol. OLEARIUS legato a Duce Holstatiæ anno 1633. in Persiam missus fuit a manu, vir curiosus & linguarum Orientalium gnarus, multum commercio & familiaritate doctorum virorum ejus regionis usus. Iter factum per Russiam, Ispahanum usque, reditus terrestri itinere secundum maris Caspii litora, ut anno 1639. absolveretur. Mores regendique imperii modum accurate tradidit, historiam naturalem non undique neglexit, rei quidem herbariæ ignarus. Calvæ potus passim meminit (p), & ex Poeta Persico eum potum ante Tamerlanem innotuisse confirmat (q). Alhenne ad ungues tingendos (r) usum vidit. Circa Astracan Capparidem reperit, & Angelicam brachii crassitie, & Esulam hominis staturam æquantem (s). In Museo aliqua huc pertinent.

§. DXXIII. *Joh. Alb. v. Mandelsloh.*

Johannes Albertus v. MANDELSLOH nobilis Hanoveranus, OLEARII comes, Persia relicta Indiam petiit, per Gomeronum Agram usque profectus. Rerum naturalium minus curiosus fuit. Ejus viri, quem juvenem mors abripuit, historia fere cum OLEARII itinere excusa est, qui adnotationes adjecit Schleswig. 1645. fol. 1647. fol. 1658. fol. 1695. fol. Gallice Leid. 1719. fol. Amsterdam. 1727. fol. Belgice Amsterdam. 1651. 4°.

§. DXXIV. *Carolus Stengel.*

Caroli STENGEL Abbatis Hortensius & Dea Flora cum Pomona topologice & anagagice descripti Aug. Viindelic. anno 1647. 8°. HUTH. Sed coram est *Hortorum jorum* [?] *arborum historia* in II. Tomos distributa: editio altera auctior August. Vind. anno 1650. 16°. * in eadem notatur annus 1647. ut idem forte opus sit. Primus liber mei operis est hortorum per universam Europam celebriorum catalogus, plantarum edulium & coronariarum historia; cum appendice de floribus Granadilke. Hortorum notitia non ingrata, neque vulgaris, potissimum Neapolitanorum & Hispanicorum. Plantarum historia mytica potius est, ut ea, quæ in plantis adparent, ad res theologicas transferantur. Intercurrunt etiam fabulosa aliqua. Alter liber est arborum cum appendice.

§. DXXV.

(p) p. 469 382: 598.

(q) p. 598.

(r) p. 484 345:

(s) p. 384 385.

(t) p. 422.

§. DXXV. *Varii.*

Olai Unonii GEW *De plantis* Upsal. anno 1647. 4°.*.

J. Erics STRENGTH (si verum nomen) *Disputatio de plantis* Dorpat. anno 1647. 4°.*.

Johannis BROSTERHUYS *Catalogus plantarum horti medici Illustris Scholæ Auriacæ, quæ Bredæ est* Breda anno 1647. 12°.

Anatomia & Physiognomia simplicium — von der Signatur aller Erdgewächse; wie man aus ihrem Geruch, Geschmack und Gestalt judiciren soll Nürnberg anno 1647. 12°. SEGUIER.

§. DXXVI. J. B. v. Helmont.

J. B. HELMONTII Opera obiter botanice adtigerunt. Exstant tamen in operibus omnibus Amstelodami anno 1652. 4°.* & 1685. 4°. LIND. editis quatuor libelli de tartaro vini, & alius cum titulo in herbis, verbis & lapidibus magna est potestas. In tractatu de lithiasi laudatur succus Betulæ: in Jure diuiviratus feminis hyoscyami noxas emetico medicamento sublatas fuisse narratur.

Bodæi a STAPEL magni momenti opus diximus.

§. DXXVII. Guil. Piso.

Guilielmi PISONIS & Georgii MARCGRAFI *historia naturalis Brasiliæ* Amsterdam. anno 1648. fol. *Guilielmus* PISO, M. D. Leidenfis, hic agit de medicina Brasiliensi libris IV. Eorum huc facit pars exigua libri III. de venenis & antidotis. Brasiliam adiverat comes MAURITII NASSOVICI. Inter plantas venenatas hic reperias succum Manihoc, & fructus Ahoay; inter antidotos Mimofas. Liber IV. de facultatibus simplicium totus est hujus argumenti. Fabricam Sacchari, rationem Manyocæ, arbores medicas varias habet: inter eas dicitur Copaiba, Urucu, Caapia Ipecacoanhæ adfinis, Caapeba ad calculos utilis, Batata, Arum Tajaoba, Ipecacoanha vera, Mimosa, aliæque. Capita sunt 104. & pleræque plantæ delineantur, non quidem cum characteribus; cæterum non malè.

EJUSDEM Capita de Arundine saccharifera & radice Mandihoca exstant in libro BARLÆI de rebus in Brasilia a J. MAURITIO NASSOVICO gestis Amsterdam. 1647. fol. Clivæ anno 1661. 8°.*.

Georgius MARCGRAF Lipstadiensis, ut intelligo vocem de Liebstad, Mathematicum cultor, domesticus Pisonis, *historiam naturalem Brasiliæ* octo libris descripsit, quorum tres priores sunt de plantis. Cum vero in Africam trajecisset, opere neque perfecto, neque edito, morte est præventus. Successit labori Johannes de LAET, & in ordinem chartas viri optimi redegit occultis notis inscripserat, notulasque addidit. In nova regione plurimas omnino plan-
tas

tas detexit, propria manu delineavit, nomina indigenarum, quæ ab ipsis didicerat, adjecit. Ingens thesaurus est, figuræ 204. plantæ multo plures: aliquæ eadem, & iisdem figuris expressæ, quas PISO adhibuerat (t): aliæ a Cl. viro omissæ, qui certe omnino videtur MARCGRAFIANAS plantas & icones, ut ei videbantur magis mereri, in suum opus transfulisse.

Johannis de LAET *Adnotationes* non contemnendæ sunt, & usui esse possunt ad conciliandas MARCGRAFIANAS plantas cum CLUSIANIS & aliis Hispanorum stirpibus. Saracenam habet, Indigoferam, lignum Brasilicum verum, Cocos varios, pluresque plantas, quarum aliæ nuperis temporibus celebritatem sunt adsecutæ, aliæ etiam nunc non satis notæ sunt.

Deinde mutatum opus prodiit Amstelodami anno 1658. fol.* cum titulo *Guilhelmi PISONIS de utriusque Indiæ historia naturali & medica Libri XIV.* Eorum quinque sunt libri PISONIS, quibus historia naturalis & medica Indiæ occidentalis traditur. Liber IV. agit de plantis, & continet MARCGRAFIANA nunc cum PISONIANIS in unum librum confusa, omisiss, quæ PISONI obscuriora viderentur. Icones sunt 185. & accesserunt aliquæ in priori opere desideratæ.

Accedit autem hic *Guilhelmi PISONIS Mantissa aromatica, seu de aromatis cardinalibus quatuor, & de plantis aliquot Indicis, in medicinam receptis, relatio nova.* Ex vetere Orbe hic exstat Canellæ historia & nova icon, & Molchatae nucis, & Piperis, & Arundinis Mambu, & Rotang, Zingiberis, Ninsin, quæ mala est icon. CLUTHI etiam de nuce medica libellus hic recuditur.

BONTIANA, quæ addita sunt, suo loco diximus.

G. PISONIS opus inservit auctori libri *Oest en westindische warande be- vattende alduar de leef en genees konst* Amsterdam anno 1694. 8°.*.

§. DXXVIII. Hortus Oxoniensis.

Catalogus plantarum horti medici Oxoniensis Oxonii anno 1648. 8°.*. Exemplo meo, quod debeo amicitie J. Jacobi DILLENII, adscripserat summus botanicus, pro auctore hujus libri haberi Robertum BOBARTUM (u) seniore, hortulanum. Hortum illum non valde dudum Comes DANBY condiderat. Nomina nuda sunt, Anglica & latina, absque synonymis: Primo in catalogo præcedunt latina nomina, in secundo Anglica. Plantæ sunt fere 1600. & inter eas pluresculæ Canadenses. Recusus est inter viridaria S. PAULI.

Catalogus horti botanici Oxoniensis alphabetice digestus, priore duplo auctior, cui accesserunt plantæ minimum sexaginta, quæ nullibi, nisi in hoc opusculo, memorantur. Cura & opera socii Philippi STEPHANI M. D. & Guilhelmi BROUNEI A. M. adhibiti in consilio D. BOBARTO hortulano Academico ejusque filio Oxon. anno

(t) PISONEM plagiarium vocat auctor vitæ G. MARCGRAF.

(u) Ei a RIVINO tribuitur.

anno 1658. 8°.*. Nomina nunc GERARDI, PARKINSONI & BAUHINI hic rep-
riuntur. Quæ plantæ pro non *descriptis* asterisco designantur, earum pleræ-
que varietates sunt; aliæ, de quibus dubium est, num vere novæ sint, ut
Carduus eriocephalus altissimus; aliæ tamen eo ævo parum cognitæ fuerant,
ut Onagra, Oxys Indica erecta lutea. Notulæ aliquæ ad etymologiam
pertinent.

§. DXXIX. *Varia.*

Joh. PALMBERG *Serta Floræ Suecicæ* Suecica lingua prodierunt Strengnäs
anno 1648. 8°. Stockholm. anno 1733. 8°. SEGUIER. 1738. 8°. *med Steenmeijers*
tilökning. Iconum compilatio.

Christiani GUIENS *Vitis historia* Hall. anno 1648. 12°. SEG.

Pontii Francisci PURPANII *Codex medicamentorum, seu pharmacopœa To-
losana* Tolos. anno 1648. 4°. MERKL.

Philibert MORISOT & Arm. Joh. de MAUVILLAIN *E. thea chinensium menti-
conferens* Paris 1648.

§. DXXX. *Joh. Chrysostomus Magnenus.*

Joh. Chrysostomi MAGNENI *De Tabaco exercitationes* XIV. Ticini 1648. 4°. *
Haagæ 1658. 12°. * SEGUIER. Amstelodami anno 1669. 12°. *. Auctor Burgun-
dus, professor Ticinensis, nunquam fumum Tabaci hauserat, sed ne species
quidem recte distinxerat: neque quidquam habet proprii aut chemici experi-
menti, aut practici, etsi plurima chemica, & pharmaceutica medicamenta pro-
fert, quæ ex Tabaco parantur, plurimasque ei herbæ adversus varios morbos
facultates tribuit.

EJUSDEM *Liber de Manna* Ticin. anno 1648. 8°. SEGUIER. Haag, ut
puto, anno 1658. 12°. * cum priori. Refutat *Donatum Antonium* de ALTO-
MARI, qui Mannam recte docuerat, esse sudorem coactum Fraxini. Noster
vult ex aëre advenire, & quintuplici materie constare; Cera primigenia,
melle primigenio, halitu humido pingui, Sale nitroso, & Ammoniaco. Ceræ
Mannam vult adfinem esse, & seculo demum XIV. medicis innotuisse. Man-
nam de foliis sudantem meliorem esse, in officinis vero vix haberi, nisi quæ
de trunco sudat. Dofin esse quatuor unciarum.

§. DXXXI. *Johannes Röyer.*

Johannis ROYER *Beschreibung des F. Gartens zu Hessen — auch Specifica-
tion aller Simplicien, so von anno 1607. bis anno 1647. darinn gezeuget worden!*
Halberstadt anno 1648. 4°. *, & multo auctius Brunsvic. anno 1653. 4°. *
1658. SEGUIER. Continet ornamenta horti, consilia ad cultum arborum po-
Qo. 5. 2. misera-

miferarum & olerum; catalogum plantarum, denique plantas rariores circa Hedem sponte nascentes, numerosas, & raras aliquas, ut Helianthemum flore albo, Gramen plumosum, Iridem angustifoliam, Gentianellam, Globulariam, Atelepiadem nigram, Hyacinthos varios, Blattariam purpuream, Altheam Thuringiacam, Peucedanum. Sed etiam Bructeri Montis plantas habet. Ex forte fuerint *planta Bructeri Montis & vicinie*, quas Brunsvici anno 1653. 4°. scorsim prodiisse SEGUIER auctor est.

§. DXXXII. *Jacobus Antonius Clavenna.*

Jacobi Antanii CLAVENNAE, Canonici Tarvisini, *Clavis Clavennae aperiens naturae thesauros, ejusque thesauros depromens* Tarvisii anno 1648. fol. * ipsum volumen, natum ex Lugdunensi historia, cujus stirpes citavit, deinde ex veteribus. Vires plantarum in ea historia recensitas decerpit CLAVENNA, & ordine alphabetico recenset, secundum morbos, quibus creduntur mederi.

§. DXXXIII. *Thomas Gage.*

Thomas GAGE Survey of the Westindies London anno 1648. fol. ann. 1655. BODL. 1677. OSB. Germanice Leipzig 1693. 4°. UFF. Sed ego versionem Gallicam Paris 1676. 12°. Amsterdam 1695. 8°. legi. Monachus Anglus, qui ad meliorem religionem transiit, diuque vixit. Mexici & in Guatimala fructus earum regionum non ex arte, tamen ad populares usus bene descripsit, potissimum etiam Chocolate & Cacao.

§. DXXXIV. *Carolus Avantius.*

Carolus AVANTIUS Rhodiginus notus addidit ad *J. Baptista FIERÆ Comar* Patavii anno 1649. 4°. * excusas. Rem herbariam amaverat & lectionem simplicium, anno 1638. ambierat, quam VESLINGIUS (x) obtinuit. Hoc opusculum moriens reliquit, dum majus opus botanici argumenti parabat. Philologicæ sunt, etiam botanicæ notæ, cum iconibus nonnullarum stirpium, ut Luffæ, Lapidis fungiferi, Lapideorum Fungorum maris rubri &c. Nuclei mofchate initia viderat, in horto satæ. Edidit *Jacobus AVANTIUS* frater.

§. DXXXV. *M. A. Severinus.*

Marcus Aurelius SEVERINUS Efficacis & Græcicæ Chirurgiæ restitutor, hætenus rem herbariam adtigit. Folii Tunæ Sceleton ante RUYSCHIUM paravit (y). Deinde cum AVANTIANA editione cœnæ *J. Baptista FIERÆ* duas epistolas edidit. *De lapide fungifero* primam; polyporo nempe, qui ex gleba irrigata edulis repullulat, qua occasione de Tuberibus fusè agit. Negat pedunculum ejus fungi lapidescere, quem describit. Eundem igne subjecto torrit, liquo-

(x) TOMASIN *gymnas.* p. 457.

(y) *Zootom, Democr.* p. 63. sqq. & *WORM. mus.* p. 148. 149.

Liquorem Guajacino similem ex eo obtinuit, & simile oleum, & salem acerrimum.

Lapis funginappa fistulas habet convexo pileo terminatas, ad aliquam Fungorum similitudinem. Opuscula data sunt annis 1642. & 1644.

Has SEVERINI Epistolas F. G. BRUKMANN Wolfenbuttelæ anno 1728. 4°.* recudi fecit.

In *chirurgia trimembri* Francofurti 1653. 4°. materia medica chirurgica continetur.

§. DXXXVI. *Varii.*

J. *Wilhelmi a KEMPIS De conservatione sanitatis* Antverp. anno 1649. 8°. FALCONET.

Walter BLITH *The english improver, discovering that some land both arable and pasture may be advanced double or treble and some five and tenfold &c.* London anno 1649. 4°. 1652. 4°. SEG. J. EVELYN citat W. B. *of husbandry* London anno 1649. 4°.

EJUSDEM *The English improver improved or the survey of husbandry surveyed* London anno 1652. 4°. Contra HARTLIEBIUM.

M. Antonii ROSSI proteo legato L. IV. *ove pur de fiori discorre con gli effetti in essi dalla figura celeste cagionati — e la commuta de fiori mediante la seminata* Bergamo 1649.

Joh. Jac. SCHARANDÆI *l. de ratione conservanda sanitatis* Amstelodami 1649. 8°. si huc facit.

Nicolai CULPEPER *A physical directory or the translation of the London dispensatory made by the college of physicians* London anno 1649. 4°. Tractat etiam de herbarum virtutibus.

IDEM *Enlarged with 369. medicines made of English herbs* London anno 1683. 8°. 1695. 8°. 1698. 8°. SEGUIER. Habet etiam tempus cujusque plantæ, modum siccandi, conservandi succi, &c.

EJUSDEM *the English physician.*

EJUSDEM *the supplement to the English physician containing a description of all medicinal plants* London 1674. 8°.

Pierre BOREL *Antiquités raretés, plantes, mineraux & autres choses considérables de Caïres, avec le Catalogue des choses rares de l'auteur* Castres anno 1649. 8°. BURETTE.

IDEM *in observationibus microscopicis* Haag. 1654. 4°.* excusis agit de germine in plantæ femine conspicuo, de polline ex prunis efflorescente, foliis nonnullis, fere leviter.

ITEM in *hifloriis & obfervationibus medico phyficis*, quarum centuriæ IV. Francofurti anno 1670. 8°. * prodierunt, plurima habet botanica, motum quali ſentientis Jaceæ aromaticæ a ſe inventum, motum elaflicum in particulis filicis, ciſtos foliis proliſeris, etiam repetito: Coffeæ uſum in febre maligna, mortem a croci vapore, clauſteſtine laudes adverſus ſterilitatem. Vana aliqua, ut tuberum radices, plantam hæmagogam.

EJUSDEM *hortus ſ. armamentarium ſimplicium mineralium plantarum & animalium ad artem medicam utilem* Caſtris 1668. 8°. *. Materia medica ex tribus naturæ regnis ordine alphabetico diſpoſita. Descriptiones breves, hiftoriæ virium medicatarum fuſiores.

§. DXXXVII. *Joachim Burſer.*

Joachimus BURSER Camentza Luſatus, diſcipulus *Caſp. BAUHINI*, Profeſſor inde Soranus, in magna Europæ parte, & potiſſimum etiam in Alpibus diligenter & feliciter plantas legit, multasque in horto ſiccò ſervavit, quæ Soræ primum, nunc Upſaliæ triginta voluminibus adglutinatæ ſuperſunt. Earum, quibus aut nullum ſynonymum adjectum erat, aut quæ alioquin rariores viderentur, catalogum *Petrus MARTIN* in *Actis Literariis Sueciæ* anni 1724. dedit, non facilem quidem intellectu, ob descriptionum brevitatem, plantarum raritatem; ſed ob plurimas novas ſtirpes memorabilem, quarum aut locos natales novos BURSERUS detexit, aut quas omnino primus vidit.

Eum Catalogum LINNÆUS recensuit, reſpondente *ROLANDO MARTINI* filio, & cum titulo *plantarum MARTINOBURSERIANARUM* anno 1745. Upſaliæ edidit, atque plerisque ſua nupera nomina adjevit, & paſſim descriptionem aliquam.

An huc faciat *De venenatorum natura & qualitatibus* diſp. Lipſiæ anno 1625. 8°. MERKL?

§. DXXXVIII. *Antonii Deuſing.*

Antonii DEUSING, Profeſſoris Groningeniſis, *Canticum Avicennæ* Groning. anno 1649. 12°. * diximus.

EJUSDEM *De Mandragoræ pomis* diſp. Groning. anno 1659. 12°. * recuſa cum *ſciſculo* diſputationum anno 1660. 12°. * Mandragoras non eſſe Dudaim, qui melones ſunt.

EJUSDEM *De Manna & Saccharo* Groningæ anno 1659. 12°. & in collectione anni 1660. 12°. *. Minime indoctus vir, ad naturam minus prope accellit. Saccharum Arabum & veterum, & ſiccum & liquidum a noſtro diſſerre. De Manna Ferapabæ & Chiraholt. Adjectas eſt in *ſciſculo tr. de agno vegetabili* Groning. 1660. 12°. *.

§. DXXXIX.

§. DXXXIX. *Christian Menzel.*

Christiani (2), MENZEL viri eruditi *Centuria plantarum circa nobile Gedanum sponte nascentium* Dantisci anno 1650. 4°. *. Addit auctor appendicis loco OELHAFII catalogo se suam centuriam subjecisse, nempe ad priorem editionem. Plantæ partim vulgares, partim raræ, si vera sunt nomina, aliquæ vix probabiles, ut *Campanula Citrii folio*, *Gentiana major flore pallido punctato*, aliæ denique manifesto exoticæ, ut *Nicotiana minor*.

Recusum nuper dedit Cl. RAYGERUS.

Demum ejusdem *Archiatri Brandenburgici*, qui & peregrinationes non contemnendas suscepit, & ipsam Chinenſium linguam sibi propriam fecit, & magni plantarum collectoris, *Index nominum plantarum multilinguis* Berolin. anno 1682. * fol. prodit, recusum cum titulo *Lexicon plantarum polyglotton universale* Berolin. anno 1696. fol. & 1715. fol. *. *Lexicon* ipsum *Pinacis* species est, & nomina continet scriptorum C. BAUHINI vetustiorum, etiam nuperiorum; tum Germanica, Belgica, Gallica, Hispanica, Danica, Bohemica, Polonica, Hungarica, Arabica, cum aliquo virum medicatarum compendio. *Corollarium* in nova editione accessit.

Conjunctus prodit *Pugillus plantarum rariorum, tum hortensium, tum Italicarum & Tyrolensium*, quas ipse in alpibus, inque Apennino Monte legit. Icones etiam addidit, partim novarum, partim varietatum, quas pro novis habuerit; tum *Hypopitydis*, *Anagallidastri*, *Plantaginellæ*, *Saponariæ filiformis*, *Orobanches*, *Tozziæ*, *Ophridis minimæ*. In posteriori editione accesserunt duæ tabulæ plantarum hortensium.

In *Ephemeridibus naturæ curiosorum* passim aliqua botanici argumenti edit, ut Dec. II. ann. 2. n. 10. De *Bedeguar* & *vespa rosifeca*.

Ann. 3. n. 31. De *Coralliis* & *Fucis*.

Ann. 5. n. 39. De *Ginseng*.

In VALENTINI India *litterata* aliquæ ejus sunt *Epistolæ*.

Reliquit 4. spissa volumina plantarum, & rerum naturalium Comitibus J. MAURITII NASSOVICI, quæ in *Bibliotheca Reg. Berolinensi* supersunt. Tum *Fleram Japonicam*, duo nempe volumina plantarum Japoniæ ab indigenis depictarum, eodem loco adservata.

Lego etiam scripsisse geographiam botanicam s. orbem terrarum in climata divisum pro plantis.

§. DXL.

(2) Non ALBERTI ut Cl. viro elapsa est.

§. DXL. *Guilichinus How.*

Guilichini How *Phytographia Britannica*; natales exhibens indigenarum stirpium spont. *conspicienda* Londini anno 1650. 8°. Auctor idem, qui *LOBELII* illustrationes edidit. Ordo alphabeticus, adiecta loca natalia, aliqua etiam Scotica. Plantae passim parum notae, ut *Ablinthium umbellatum* Wallae, *Alline Cochleatae* facie, *Alline minima* non descripta, *Carduus Mariæ hirsutus* N. D. *Cerasus sylvestris minima*. Aliæ elegantiores sunt varietates, ut *Agrostium baccis luteis*, *Bugula flore luteo* (hæc aliena fide), *Ficaria flore pleno*. Aliæ perpulchræ & rare, ut *Anemone tuberosa*, *Caryophyllus plumarius minor*, *Bupleurum minimum*, *Campanula Cymbalarie folio*, *Cardamine Bellidis folio*, *Doronicum Romanum* &c. Negant ubique iis locis plantas reperiri, quas Cl. vir indicat.

§. DXLI. *Varii.*

Henrici REGII Hortus Academicus Ultrajectinus Ultrajecti. anno 1650. 8°. Nomina absque synonymis, varietatum hortensium multum, & ichnographia horti.

Petri MORELLI Systema materie medicæ, cum methodo prescribendi formulas Genevæ anno 1650. 8°. editum, omnino huic pertinet. Habet enim medicamenta simplicia secundum indicationes & facultates recensita, præcipuorum medicaminum electionem, qualitates, & doses.

Antonii VITALIANI De abusu Tabaci Romæ anno 1650. 12°.

Nicolai CATANUTI Isagogica s. facilis introductio ad universam artis pharmacenticæ praxin Catana 1650. 4°. *MONGIT.*

Julii Cesaris LAMPUGNANO, Mediolanensis, levis punctura Tabaci 1650. de ejus abusu.

Pieter de MARCKES Beschryving van de Kust van Guinea Amsterdam 1650. 4°. plantas etiam habet.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdam 1650. 8°. *WACHEND.*

Le confiturier françois Paris 1650. 8°. *d'ETR.*

§. DXLII. *Melchior Sebiz.*

Melchioris SEBIZ, docti medici & longævi, de alimentorum facultatibus libri V. ex optimiorum auctorum monumentis Argentorati anno 1650. 4°. Grande opus, libro I. quidam elotes plantarum & aliqua in universum eo spectantia tradit. Secundus lib. plantarum etulentarum suarum descriptionem, species, utilitates varias æconomicas & medicas habet. Commodum opus, in quo plerique collecta reperias, quæ veteres de plantis edulibus reliquerunt. Passim tamen etiam aliqua sua adnotat. Libro IV. potulenta tradit, & libro V. quæstiones aliquas miscellaneas.

GALENI

GALENI quinque priores libros *de simplicium medicamentorum facultatibus* in XVI. *disputationes resolutas* jam diximus. Commentarios suos SEBIZIUS addidit, sed pertinent fere ad universalia, & parum ad rem herbariam faciunt.

In disputationibus M. SEBIZII ab anno 1620. excusis, & quibus inscriptum est *de purgatione*, aliqua peculiariter ad rem botanicam spectant, cum pleraque practici sint argumenti. Huc ergo De Rhapontico, de Rhabarbaro & de Sena aliqua.

IDEM TRAGUM auctiorem edidit.

J. Ludwig GOTTERID *neue Welt und americanische Historien* Frankfurt 1650. fol. TREW. 1655. fol.* & alibi. Fructus regionum passim nominat, opus compilatum.

Roberti PERNEL *Medicamen miseris or an help for the poor being a collection of medicines* London anno 1650. 8°. BODL.

EJUSDEM *Treatise of the nature and qualities of simple medicines* London anno 1652. 4°. BODL. HOTTON.

§. DXLIII. Martinus Bernhardus a Berniz.

Martini Bernhardi de BERNIZ *Catalogus plantarum tam exoticarum, quam indigenarum, quæ anno 1651. in hortis Regis Warsaviæ nasci observate sunt*, prodit Gedani anno 1652. 12°. BURETTE, & Hafniæ anno 1653. 16°. * cum viridariis S. PAULI. Ut plerique ejusmodi catalogi nomina habet absque synonymis, & varietates. Alicujus momenti fuerit appendix; in qua plantæ continentur, quæ ex Hungaria anno 1650. in hortum translatae sunt, inter eas enim multæ rariores, si vere spontaneæ sunt, utique continentur, aliquæ, quas vix intelligas, ut Bardana cærulea, Elleborus niger flore cæruleo. Plantarum indigenarum & circa Warfaviam nascentium catalogus continet Alhæum alpinum, Ariam Theophrasti, Arisarum angustifolium, Asclepiadem nigram, Barbam Jovis, Momordicam, plurimas alias plantas, quas sponte eo sub cælo nasci improbabile est.

IDEM in *Ephemeridibus naturæ curiosorum* observationes aliquas edidit, ut de herba Kna turcarum inter remedia antipodagrica Dec. I. ann. II. append.

Orchidum spurias figuras Dec. I. Ann. II. obs. 41.

De Napelli Polonici innocentia obs. 42. quem locum de Aconito Lycætono cæruleo intelligo;

De musco pulmonario monstroso obs. 41.

De Lycopodio monstroso (vero Lycopodio) obs. 52.

De Musco cranii humani obs. 53.

Et de Lichenagarico MICHELI in alveario invento obs. 54.

De utilitate Cocci Polonici obs. 104. anni III.

§. DXLIV. *Petrus Morin.*

Pierre MORIN Catalogue de quelques plantes à fleurs, Anemones, Tulipes, Ranuncules & Iris, qui sont au Jardin de Pierre MORIN. Paris anno 1651. 4°. SEGUIER. FALCONET, & anno 1653. 8°. FALCONET. 1658. HOTTON.

EJUSDEM *Remarques nécessaires, pour la culture des fleurs diligemment observées avec un catalogue des plantes rares, qui se trouvent dans son Jardin Paris anno 1658. 8°. BURETTE. Rouen anno 1665. 8°. SEGUIER. Paris anno 1674. * 1678. 12°. Incipit ab operibus menstruis: dat inde catalogos plantarum tenerimarum, tenerarum, vivacium, variam terram amantium, odoriferarum, sempervirentium, arborescens, fruticosarum, aliarum, etiam ad varia ornamenta utilium. Porro catalogos stirpium, quas alebat, varietatum Anemones, Ranunculorum Tripolitanorum, Tuliparum, Iridum: denique proprium libellum de tunicarum cultu.*

EJUSDEM *Instruction facile pour connoître & cultiver toute sorte d'Orangers & de Citronniers, avec un traité de la taille des arbres Paris anno 1674. 12°. BURETTE.*

§. DXLV. *Samuel Hartlib. Alii.*

Samuel HARTLIB Germani, qui Londini vixit, & medicamenta vendebat, ad quem etiam rei rustice nova inventa solebant communicari, viri ab Anglis sepe citati Discourse of husbandry used in Brabant and Flanders shewing wonderfull improvements of land there Lond. anno 1650. 4°. 1652. 4°.

EJUSDEM *Legacy or an enlargement on the discourse of husbandry used in Brabant and Flanders London anno 1651. 4°. 1652. 4°. 1655. 4°. Varia rei rustice compendia, ex agricultura Belgica mutuo sumta, Anglis suis commendat.*

EJUSDEM *An appendix to the legacy of husbandry or a seed plot of annotations upon the legacy with an interrogative relating more particularly to the husbandry and natural history of Ireland Lond. anno 1652. 4°. SEGUIER.*

EJUSDEM *Essay for the advancements of husbandry and learning with propositions for creating a college of husbandry and taking in apprentices London anno 1651. 4°. SEGUIER.*

EJUSDEM *Reformed husbandman or the error of English husbandry in plowing and sowing for corn London anno 1651. 4°.*

EJUSDEM *a discovery for division or setting out of land as to the best form for the direction of adventurers and planters in the fens and other vast places in England and Ireland &c. London anno 1653. 4°. SEGUIER.*

EJUS-

EJUSDEM *A design for plaintie by an universal planting of trees tenderd by some welwishers to the publik* London anno 1654. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *The compleat husbandman or a discourse of husbandry both foreign and domestik where in many rare secrets and experiments are laid open — and a particular discourse of the natural history and husbandry of Ireland* London. anno 1659. 4°.

Georgii KIRSTENII *Exercitatio philologica de Colocynthide* & Cocco Stettin anno 1651. 4°.

Henrici NICOLAI *De pane, ejus natura, usu, affectionibus, operationibus & varietatibus*, edit secunda Gedan. anno 1651. 4°. BURETTE. FALCONET.

Thomæ CORBEJI *pharmacia simplicium & compositorum bipartita* Francof. 1651. 4°. OSB. 1656. 4°. ANDERSON.

Michael KERSTEN'S *Gartenlust* Hamburg 1651. fol.

André MOLLET *Le Jardin de plaisir — avec plusieurs desseins de jardinage* Stokholm. anno 1651. 8°. Anglice *The garden of pleasure* London anno 1670. fol.

EJUSDEM *Manière pour élever les Melons* anno 1659. 4°.

La VARENNE *Le cuisinier françois* Paris 1651. 8°. d'ETR.

Les Maisons de plaisance Jardins & forets de france Paris 1651. 8°. ZOCHA. si huc facit.

A. KERNER *vom vegetabilischen oder schwefelbalsam, so zu vielen Krankheiten nützlich zu gebrauchen* Cassel 1651. GRAU.

Augustinus THONER *in epistolar.* L. VI. Ulm. 1651. 4°. * *de manna stiriaca torrido cælo in arbores descendente agit.* In *appendice epist.* Ulm. 1653. 4°. * *querit, utrum pruna dysenteriam inducant.*

In CAMILLI de PEREGRINIS *laudibus Campaniæ felicis* Napoli 1651. 4°. in thes. GRÆV-BURM. T. IX. recusis agitur de rosis spontaneis centifoliis campaniæ: de meliloto s. fertula campana, de cerasis, piris falernis, persicis, cucumeribus, ficibus, vitibus falernis, uvis peculiaribus, vinis generosioribus & fule de falerno, de oleo campano, frugibus, Zea, tritico, trago.

Pharmacopœa Valentianensis Valent. 1651. 4°.

Relation véritable de l'Isle de Madagascar & du Bresil — trois relations d'Egypte & une de Perse. Paris 1651. 4°. B. B. Auctor Franciscus CAUCHE Madagascariam adiit, non malus homo & verax, anno 1638. ex patria profectus, redux in patriam anno 1644. Arborem Draconis papilionaceam dixit, & plantas non male describit, potillimum arbores, quas in notis M. MERISOT
P p p 2 cum

cum PISONE & LINSCHOTANO comparat. Reliqua una impressa itinera huc non faciunt.

J. de MAY *Commentarii physicae sacrae s. expositio aliquot locorum pentateuchi mosaici in quibus agitur de naturalibus rebus* Middelberg. 1651. 4°. 1661. 4°.

§. DXLVI. Varii.

Gerard BOATE *medici Ireland's natural history published by S. HARTLIB.* Londin. anno 1652. 8°. *. Polthumum opus editori a fratre ARNOLDO supeditatum, qui sibi pleraque vindicat. Non multum ad rem nostram habet, nisi margæ, calcis, & arenæ maritimæ utilitates ad fecundandum agrum velis. In nova editione aliqua ex *Phil. Transactionibus* sumpta adduntur Dublin. anno 1726. 4°. *. Gallice prodit Paris anno 1666. 12°. I. Sav.

Catalogus aller Galenischen und chymischen Arzneyen, so in der Hofapothek zu Dresden præparirt und zu finden sind, durch Georg MARCHEN zu Druck gegeben Dresden 1652. 4°.

Joh. de BOURGES *Ergo vinum Behiense potuum ut suavissimum sic saluberrimum* Paris 1652.

Antidotarium Gandavense s. medicamentorum a pharmacopæis Gandavensibus componendorum observata methodus Gandavi 1652. 4°. BUR. alii 1656. 4°.

Nic. Balhasar MERZ *Oenopolium polypharmacum* Herbipol. 1652. 4°.

Index plantarum horti Falkenburgici Lyon anno 1652. Annon potius Leidæ?

Agostino MANDIROLA *Manuale di giardinieri* 1. il modo di conoscere e coltivare li fiori di bulbi piu rari, 2. la cultura deli fiori de radiche piu rigardevoli 3. il modo di coltivare gli agrumi Vicenz. anno 1652. 12°. *. Macerata anno 1658. 12°. Roveredo 1733. 12°. Germanice *Blumengarten* Nürnberg 1670. 12. *Florum & Hesperidum cultum* describit. Gallice etiam prodisse lego, cum titulo M. C. L. FRAUDI *Manuel du Jardinier* Paris 1765. 12°.

Silas TAYLOR *Common good or the improvement of commons forests and chases by inclosure* Lond. anno 1652. 4°. HARL. Consilia dedit, quæ nuper vehementer urgentur.

§. DXLVII. Herman Conring.

Herm. CONRING *De habitu Germanorum ejusque causis* Helmstad. anno 1652. 4°. * recus. Francofurti anno 1727. 8°. *. Ad diætam veterum pertinentia habet.

Ejus-

EJUSDEM *Introductio ad artem medicam*, capit. 8. & seq. etiam botanica consilia comprehendit Helmstad. ann. 1654. 4°. * Francofurti 1687. 4°. Hall. 1726. 8°. * &c. Reperias ibi hortorum historiam, qui ad plantarum cognoscendarum scopo sunt conditi. Figurarum botanicarum numerum. De plantis RAUWOLFII ficcis. De addiscendis viribus plantarum.

J. Henrici MEIBOM, viri eruditissimi, de *mishridatio* & *theriaca discursus* Lubec. 1652. 4°. BURCK. & 1659. 4°. 1669. 8°. alibi.

EJUSDEM de *cerevisiis* tr. Helmstatt 1668. 4°. *. Vinum hordeaceum, & alios potus ex vite non repetitos, a prima antiquitate persequitur, litterator potius quam botanicus. Addit & reliqua præter potulerita inebriamina.

Recensio plantarum, quæ in horto Johannis HERMANNIDÆ pharmacopœi excultantur Bruxell. anno 1652. 4°. * & appendix plantarum anni 1653. * Solæ nomina. Intercurrunt plantæ raræ & Alpinae, quæ raro hortos fubeunt: admixtæ etiam sunt spontanæ.

§. DXLVIII. Claudius Mollet.

Claude MOLLET, premier Jardinier du Roi, *Theatre des plants* & *jardinages*, contenant des secrets & inventions inconnues jusques à présent Paris anno 1652. 4°.

EJUSDEM *Théâtre des Jardinages*, concernant une méthode facile pour faire des pépinières, planter, elever, enter, greffer & cultiver toute sorte d'arbres &c. avec les fleurs, qu'il faut mettre dans les parterres Paris anno 1660. 12°. 1678. 12°. *. Olitoris opus, quo plantarum & arborum vulgatiorem, fructiferarum, aut sylvestrium, cultum, & inoculationem tradit: inde Oeconomica, tum vitis & bombycum curam, simpliciter ut ab artifice. Lunæ multum tribuit.

§. DXLIX. Le Gendre.

Le GENDRE, Curé de Henouville, *Manière de cultiver les arbres fruitiers* ou il est traité des pépinières, des espaliers, des contrespaliers, des arbres en buissons & a haute tige Paris anno 1652. BURETTE, quæ secunda est editio, inde anno 1653. 8°. BARBEIR. 1655. 12°. 1684. 12°. Verum nomen auctoris esse ILL. viri du Pont *chateau de Camboust de Coaslin* auctor est Cl. SEGUIER. Legi Belgice editum, vertente J. COMMELINO, cum titulo *Oeffening der vrucht-boomen* Amsterdam anno 1687. 12°. *, Germanice Hanover. anno 1703. 8°. Exstat etiam Anglice *The Manner of ordering fruit trees* London anno 1660. 8°. Seminarium tradit, inoculationem in plantas factam ex semine natas; terræ varia discrimina & perficiendi artes; apricationes cujusque arboris, ejus ad murum formationem, putationem inprimis æstivam, distantias convenientes, cultum, morbos docet. COMMELYNUS aliqua suæ patriæ adaptavit; insecta aliqua noxia descripsit.

§. DL. Joh. Zwelfer.

Johannis ZWELTER, M. D. Palatini, *Animadversiones in Pharmacopœam Augustinam* Vienn. anno 1652. fol. 1667. fol. Goudæ anno 1653. 8°. Roterdam. anno 1653. 8°. MERKL. Noribergæ anno 1657. fol. 1667. fol. vel 1668. fol. 1675. fol. 1693. 4°. 1714. 4°. cum Pharmacopœa Dordrecht anno 1672. 4°. * cum reliquis Auctoris operibus. Multa in pharmacopolarum vulgari ratione plantarum vires extrahendi & contrahendi emendat, vires etiam earum repetit, & subinde minus vulgaria medicamenta laudat, ut Oxymel helieboratum. Adjecta est ad has animadversiones in posterioribus editionibus appendix, & propria ZWELFERI *Pharmacopœa Regia*. Sic Noriberg. 1668. fol. 1669. fol. PL. Cæterum vera vitia officinarum, aquas & syrupos inutiles, & formulas nimis compositas vix tangit.

Solum dispensatorium absque criticis *Königliche Apotheek* Nürnberg. 1692. 4°.

In editione Viennensi 1675. fol. Noriberg. 1678. fol. continentur Mantissa, & appendix, & Discursus apologeticus adversus HIPP. Chemicum TACHENIL.

§. DLI. J. Chemnitz.

Johannis CHEMNITZ Index plantarum circa Brunsvigam nascentium, cum appendice et cum Brunsvig. anno 1652. 4°. *. Rariores aliquas stirpes continet, ut Daucum illum pratense Millefolii palustris folio, quem & depinxit: passim etiam aliqua non inutilia adnotavit, Filicum semina refutavit, Gramen Mannæ verum (quod anatum) primus descripsit. Icones octo.

§. DLII. Jac. Zanoni.

Jacobi ZANONI, hortulani & cultedis horti Bononiensis, pingendi periti, *Observationes aliquæ circa plantas novas & non vulgares in Bononiensi agro nascentes* Bonon. anno 1652. fol. Italice SEGUIER titulum facit *Indice delle piante portate nell'anno 1652. nel viaggio di Castiglione ed altri monti di Bologna*.

EJUSDEM *Istoria botanica* Bonon. anno 1675. fol. * & multo melius edente Cajetano MONTIO Bonon. anno 1742. fol. *. Studium COLUMNÆ hic fere auctor novissimus urfit, ut nempe plantas reperiret, quæ veterum nominibus responderent: in quo studio multum laboravit, ut hactenus perite plantas calidarum regionum pro veterum plantis indicaret. Hortenses pleræque sunt, aliquæ etiam alpine, montanæque Italie & Helveticæ Insubricæ cives; Indicas a P. Matthæo de S. JOSEPHO habuit, exque icones deteriores sunt.

Editio nova tabulas habet 185. & permultas plantas rariores Italicas, ex posthumis Cl. viri anno 1682. demortui schedis deceptas. MONTIUS latine scripsit.

scripsit, ordinem emendavit, & nomina, & descriptiones; lites de veterum nominibus amputavit.

EJUSDEM *Descrizione d'alcune piante nuove trovate de Giacomo ZANONI* SEGUIER, parvus libellus paginarum duarum, figurarum quinque, qui procul dubio in novam editionem transiit.

§. DLIII. Joh. Loesel.

Johannis LOESELII patris, Professoris Regiomontani, *plantas in Borussia sponte nascentes* ex codice paterno edidit J. LOESEL filius, Regiomonti anno 1654. 4°. * minime contemnendum catalogum. Etsi enim pluseulæ earum, quas I. L. caractere signatas videas, omnino dudum notæ fuerant, intercedunt tamen non paucæ raræ stirpes, quas ab eo climate vix exspectares, alias quas hocce ipsum clima sibi proprias producit. Inter eas sunt *Stellaria* apice bisecto, *Musci* pluseuli, *Epipactides* rarissimæ, *Ranunculus Cassubicus*, *Anagallidastrum*, *Angelica hirsuta*, *Erysimum hirsutum*, *Fungi* rariores, novique pluseuli, & in universum omnino 70. Gramina interque ex rariora, ut *Hierochloë*, *Scheuchzeria*, *Carices* peculiare: tum *Potamogetones*, *Plantaginella*. Icones etiam plerasque perpulchras paraverat: quæ cum codicibus M.S. partim adfinitatis quodam jure, partim ex Regia liberalitate, ad *Johannem GOTTSCHED*, professorem Regiomontanum, pervenerunt. Is codices priores multum auxit, potissimum medicatis plantarum viribus, passim etiam descriptionibus. Ita nata est *Flora Prussica*, seu *Plantæ in Regno Prussie sponte nascentes* Regiomont. anno 1703. 4°. *, quod opus inter meliores rei herbariæ fontes est. Aliud habet *Gramen Mannæ* & a dactylo & ab anatino diversum. *Musci* numerosi fetis fere destituuntur. *Plantæ* sunt 761. icones 85.

Dicitur etiam edidisse *Citrium prægnum* Regiomont. anno 1645. 4°. & librum *de theriaca Andromachi* anno 1655. 4°. MERKL. 1654. 4°. OSB.

§. DLIV. Varii.

Wolfgang Ambrosii FABRICII *αποχημα βοτανικον de signatura plantarum* Noriberg. anno 1653. 4°.

La BOULAYE le GOUZ *Voyages & observations* Paris anno 1653. 4°. Europæ magnam partem adiit, inde Constantinopolin, Persiam, Indostaniam petiit, & per Balsoram & Aleppum in patriam rediit. Satis leviter in re naturali versatus, tamen celebriores plantas adtigat, aliquas etiam ruditer depinxit, *Tristem*, *Rhizophoram*, *Musam*.

J. B.

J. B. DRU *Catalogue des plantes & des Tulipes de son Jardin* Lyon anno 1653. 8°. BURETTE.

J. de TAPPE *Oratio de Tabaco* Helmstad. anno 1653. 4°. MERKL. anno 1673. 4°. MERKL. anno 1689. 4°. *. *Contra abusum Tabaci.*

R. TRIQUET *Instructio pour les arbres fruitiers* Paris anno 1653. 8°. 1658. 8°.

Francisci MARTINEZ *arte de cocina pasteleria, vizcocheria y confiteria* Madrid 1653. 8°. ZOCHA.

Nicola SERPEFRO *Il mercato delle meraviglie della Flora naturale* Venet. anno 1653. 4°. d'ETREES.

Abelis BRUNYER, archiatri GASTONIS, *Hortus Regius Blesensis* Paris. anno 1653. fol. BURETTE.

Michael CRUGNER *chymischer Gartenbau, oder Beschreibung 34. Gewächse und Kräuter nach hermetischer Anleitung, welche sich aus der Putrefaction und Transplantation generiren* Nürnberg 1653. 4°. GRAU. TREW. si huc pertinet.

EJUSDEM *chymischer Tannenbaum, oder Beschreibung des Tannenbaums Natur und Wirkung nach hermetischer Philosophie erklärt* Dresden 1650. 4°.

EJUSDEM *chymischer Frühling* Nürnberg 1654. 4°.

EJUSDEM *chymischer Sommer* 1656. 4°.

S. HAIENREFFER *officina pharmaceutica* Ulm. 1653. 8°. HOTTON.

Hermannus vander HEYDE in *Synopsi disquisitionum latinitate donatorum* Londin. anno 1653. 12°. vires medicas acetii extollit.

§. DLV. Varii.

Charles de MONSTEREUIL Sieur de la CHESNEE *Le Floriste François traitant des Tulipes, avec un catalogue* Caen. anno 1654. BUR. FALC.

Guiljelmi PUTEANI *De occultis pharmacorum purgantium facultatibus, deque veris ipsarum causis.* L. II. accessit Jac. CUSINOTI *appendicula de purgantiorum medicamentorum facultate* Lugduni anno 1654. 8°. BURETTE. An alius a G. PUTEANO p. 312.

Andrea RIVINI *questiones philosophicas huc pono, inter quas agitur de signaturis plantarum, melle sine fumo &c.* Lips. 1654. 4°. le TELL.

J. PRÆTORII *refutationes civiles de tetraphylo s. cytiso quadrifoliaceo* Lips. 1654. 4°. *.

EJUSDEM *Disputat. XXI. de plantis inter meletemata est metaphysica* Halle 1677. 4°.

EBER-

EBERHARDT Beschreibung, wie eines gemeinen Landmanns Haushaltung auf die 12. Monate anzustellen 1654. 8°. HAUSVATER.

The countrymans recreation or the art of planting, grafting, gardening Lond. 1654. 4°. MARSH.

F. A. Le grand potager, ou la manière de semer & planter Lyon anno 1654. 12°. FALCONET.

§. DLVI. T. Pancov.

Thomæ PANCOVII Herbarium, oder Kräuter- und Gewächsbuch prodit Ulmæ anno 1654. 4°. deinde auctum a Bartholomæo ZORN Colonia ad spream (Berolini) anno 1673. 4°.*. Pancovius, medicus Aulæ Brandenburgicæ, formas ligneas iconum Leonhardi THURNEISER sibi comparaverat, eas in ordinem redegerat, synonyma & vires medicas addiderat, nomina tamen, quæ passim THURNEISERUS addere neglexerat, & ipse non poterat expedire. Parvæ sunt, non malæ tamen icones. Earum aliquas nominibus declaravit posterior editor ZORNIUS, addidit etiam ultra 170. figuras, utilitates denique medicas locupletavit. Ita auctæ figuræ sunt 1536. multæ compilatæ, alise etiam propriæ. Ita Alsine muscosa videtur Centunculus esse, Conyza thyrsoides prima est icon Erigerontis Virginiani. Cardamine sicula hic adparet; aliquæ etiam plantæ expediri possent, quæ anonymæ hic occurrunt, ut Orchis bifolia n. 680.

Denique ex hoc opere nata est Botanologia medica, oder Kurze Anweisung, wie die Kräuter, welche in der Arzney gebräuchlich, zur Erhaltung guter Gesundheit angewendet werden können Berlin anno 1714. 4°.*. In hac editione Bartholomæus ZORN detraxit de PANCOVII ope plantas, quarum in medicina usus est. Earum vires multo fufius hic exposuit: addidit paucas icones æneas, aut ex PANCOVIO descriptas, aut passim imitatas. Recusum est hoc opus cum titulo Petri HOTTON thesaurus phytologicus Germanice, Noribergæ 1738. 4°.*.

Herbarium portatile PANCOVII nuper recusum est Germanice cum ligneis iconibus Lips. 1756. 4°. Vita Bartholomæi ZORN ab Andr. SCHMIDT descripta est Berlin 1717. 4°.*

§. DLVII. Varit.

M. R. T. I. D. S. M. Instruction pour les arbres fruitiers la Haye anno 1655. 16°. * Paris 1664. 12°. FALC. 1676. 12°. BUR. Ex Bibliotheca esse Archiatri VAUTIER. Cultum arborum continet, sive naturæ permittantur, sive muro adfigantur, plantationem, insitionem, putationem, lætamina. Catalogus varietatum hortensium, plantarum fructus edules ferentium.

Antimus CONYGIUS Pulveris Peruviani febrifugi defensor repulsus a Melippo PROTIMO (Popisco Fortionato PLEMPIO) anno 1655. Lovanii ut videtur, cum CHIFLETI libello excusius, parvus libellus. Ex usu corticis relapsos esse in febres continuas; quartanam inde duplicatam esse; saporem esse intolerabilem. Hæc omnia contra Honoratum FABRUM.

IDEM in l. *de togatorum valetudine tuenda* Brussell. 1679. 4°. * de vino cerevisia, sicera, pane docte agit.

J. MARIA SUAREZ in *Præneste antiqua* Rom. 1655. & in *Thef. Græv. de aucibus Prænestinis* agit.

J. Georgii MACASII, medici Zwickaviensis, *Promptuarium materia medica* 2 J. Matthia NESTER Francofurti anno 1655. & Lipsiæ anno 1677. 12°. * UFF. 1678. editum. In eo nomina simplicium medicamentorum, magis tamen compositiones citantur.

Jean PREVOST *Catalogue des plantes, qui croissent en Bearn, Navarre, Bigorre, & es cotes de la mer des Basques, depuis Bayonne jusqu'à Fontarabie & St. Sebastien* Pau anno 1655. 8°. BURETTE.

François TOULOUSE *Livre des Bouquets* Paris anno 1655. fol.

Andreae VETERANI *amissis medicamentaria ad usum pharmacopolarum* Pa-normi 1655. 4°. MONGIT.

Petri de BAURAINS & Phil. CHARTIERE *oleum butyro salubrum* Paris 1655.

A. P. F. B. *Artificia hominum & miracula naturæ in Sina & Europa* Francofurti anno 1655. 12°. 2. Vol. BURETTE. Versionem legi Germanicam, cum titulo *Abentheuer von allerhand Mineralien, Wurzeln, Kräutern, Stauden, Blumen, Thieren, Vögeln, Fischen, Bergen, Brünnen, Flüssen, Gebäuden und Sitten* Francofurti anno 1656. 4°. (a). Eadem fere auctori scribendi causa fuit, quæ PLINIO, ut ea colligeret, quæ novitate sua admirationem moverent. Plantas bene multas, nostras & peregrinas, describit. Nostras fere res cum Chinen-sibus comparat, ejus regionis plantæ ornatus exponit. Collectanea mera & nihil proprii. Nomen auctori PLEYER.

Jacobi THOMASII *De Mandragora* disputatio Lipsiæ anno 1655. 4°. Hall. anno 1739. 4°. Philologus, ostendit esse Dudaim Mosis.

§. DLVIII. Honoratus Faber.

Antimi KONYGII (Honorati FABRI) Pulvis Peruvianus febrifugus vindicatus Rom. anno 1655. 8°. MERKL.

EJUSDEM

(2) SEGVIER. anno 1696. 4°, errore, ut puto, typographi.

EJUSDEM *De plantis* L. IV. Paris anno 1666. 4°. * Noriberg. anno 1677. 4°. * Jesuita, vanus homo, qui non erubuerit sibi inventum sanguinis circuitum tribuere, etiam ad plantarum historiam adspirare ausus est. Aliquas habet in universum eo spectantes theorias. Agit de plantarum partibus, nutritione, propagatione, de plantis parasitis, de succis plantarum.

§. DLIX. *Thomas Muffett.*

Thomas MUFFETT Healths improvement or the nature, method, and manner of preparing all manner of food used in this nation, corrected and enlarged by Christopher BENNET London anno 1655. 4°. * & nuper 1746. 8°. Major pars est de carneo victu: plantas tamen etiam recenset, earumque utilitatem, non tamve exponit, fructuum primo horæorum: inde herbarum edulium, cucurbitaceorum fructuum, baccarum, radicum: hinc condimenta, cerealia, legumina, aromata, artem coquinariam. Dictio excitata, neque bonæ frugis nihil.

§. DLX. *Olaus Worm.*

Museum WORMIANUM, seu Historia rerum rariorum naturalium & exoticarum, quæ in ædibus Olai WORMII olim Professoris adservantur Leidæ anno 1655. fol. *. Nitidissimi operis L. II. totus herbarii est argumenti: in eo rariores, aut monstrosæ plantæ Europæ & exoticæ, earumve partes describuntur, etiam depinguntur, ut tamen icones bene multæ ad PISONIS opus pertineant, Tunæ etiam folium SEVERINI opera in sceletum redactum delineatur. Obiecit vir Cl. anno 1654.

In *Epistolis* diu a morte Cl. viri Hafniæ anno 1751. 8°. 2. Vol. * editis, multa sunt botanici argumenti, de Cochlearia duplici, fuco abietiformi, Heliantho tuberoso, Caffee, qua faba anno 1610. a PALUDANO donatus sit.

Catalogum Musæi Wormiani Georgius SEGER Hafniæ anno 1642. & 1645. 16°. tum anno 1653. 4°. * edidit. Nomina sunt rariorum plantarum, fructuum, radicum, quas WORMIUS possidebat. Inter ea est pila stagnalis, tum cortices permulti Indici, marina varia.

§. DLXI. *Joh. Tradescant. J. Pfauz.*

John. TRADESCANT Museum Tradescantianum or a collection of rarities preserved at South Lambeth near London London anno 1656. 8°. min. *. Accedit catalogus plantarum horti *Johannis TRADESCANT.* Multum varietatum, plantæ Indicæ aliquæ. Non potest anno 1586. prodiisse, cum plurimæ plantæ noviter detectæ hic recensentur, quæ anno 1586. ignorabantur.

Johannis PFAUZ Descriptio Graminis medici plenior Ulm. anno 1656. 4°. *. Gramen primo caninum describit, ejusque laudat vires medicatas: deinde Ampeloprasum CAMERARII, verbis BAUHINI usus.

S. DLXII. *Varii.*

Michaelis BOYM S. J. Flora Sinensis flores fructusque porrigens Vindobon. anno 1656. fol. recusa Parisiis in collectione THEVENOTI *. Non magnus liber. Arbores fere sunt fructiferae Sinarum, ex ejus gentis libris descriptæ, nominibus indigenarum additis. Malæ figuræ & descriptiones.

Dionysii Salvagnii BOESSII septem miracula Delphinatus Grenoble anno 1656. 8°. *. Est inter ea Manna cum Larice hic descripta, & thora. Minime indoctum opus.

Lodovico MOSCARDO note overo memorie del Museo di L. M. Padoua anno 1656. fol. Veron. 1672. fol. *. In L. III. agitur de coralliis & fructibus GRONOV.

Joh. ITTIG de anima vegetante Lipsiæ 1656. 4°. respondente Paulo AMMANNO.

J. BERNTSEN'S Dannemark og Norges frugtbare harlighed Hafniæ 1656. 4°.

J. Rod. GLAUBER Prosperitas Germaniæ in qua de vini frumenti & ligni usu agitur Amsterdam 1656. 8°. d'ETR. & alii in vegetabilibus labores. Germanice vom Gebrauche und Nutzen des Weines Amsterdam 1686. 8°.

Pierre de LUNE le nouveau cuisinier ou il est traité de la veritable methode, pour apretter toute sorte de viandes Paris 1656. 8°. 2. Vol. B. THOMAS.

Adrian vander DONK Beschryvinge van nieuwe Nederland Amsterdam 1656. 8°. HOTTON.

In *J. ANTONIDÆ van der LINDEN selectis medicis Leidæ* anno 1656. 4°. * editis pertinet huc tractatus de omni varietate vinorum: cum titulo vini pleni Londini 1660. recusus BODL.

In libro *de scriptis medicis* prævit nobis & magni laboris fecit compendium.

Elie Rud. CAMERARII Theoria physica de plantis Tubing. anno 1656. 4°. *.

W. COLES The art of simpling or an introduction to the knowledge and gathering of plants Lond. anno 1656. 12°. *. Theologus, signaturarum patronus, nimis cupidus ætæ patriæ suæ, qui Rheum nihilo Tartarico deterius ajat in Britannia nasci. Discrimina viresque medicas sirpium persequitur.

Video etiam citari *EJUSDEM Adam in Eden* sive de plantis hortensibus & floribus.

WILLEM OU LITHG 19jaarige landreysse na Europa, Asia en Africa Amsterdam 1656. 4°. CARS. si huc facit.

J. Casp. FAUSIUS de venenis Heidelberg. 1656. 4°. PL.

§. DLXIII. J. Theodorus Schenck.

J. Theodori SCHENCK, Professoris Jenensis, & Zachar. ENNICHMAN Historia plantarum generalis in synopsis redacta Jen. anno 1656. 4°.*

EJUSDEM Catalogus horti medici Jenensis, earumque plantarum, quæ in vicinia proveniunt Jenæ anno 1659. 12°. B. Riv.

EJUSDEM de cinnamomo Jenæ 1661. 4°.

EJUSDEM tria medicamentorum illustrium fermentantium, siccativorum & præcipitantium Jen. 1671. 4°. Riv.

EJUSDEM Marathrologia Jen. anno 1665. 8°.

§. DLXIV. Joachimus Jung.

Joachimus JUNG, Helmstädiensis Professor, inde Rector Scholæ Hamburgensis, obiit anno 1657. ad Rami modum acutus notionum diffector.

EJUS Doxoscopie physice minores (b) primum prodierunt Hamburgi anno 1662. 4°. deinde cum titulo Præcipuarum opinionum physicarum anno 1679. 4°.* cura Martini FOGEL. Partis II. Sectio III. est de plantis, agitque de legibus constituendarum specierum. Ostendit primus, ut puto, per exempla, arbores a reliquis stirpibus non bene divelli. Refutat discrimina a colore, sapore & odore sumta, præfert ea, quæ repetuntur a foliis. De nominibus critice agit, & multa eorum præcepit, quæ LINNÆUS repetiit. Recte separat cognomines plantas, quarum fabrica diversa est, & in eo studio plurimum laborat, quo tempore nemo de his subtilitatibus quærebat. Ita Acetosam ab Oxy, Christophorianam & Helleborum uniflorum ab Aconito vero, Alsinen a Veronica separat. Bellidem majorem intelligit Chrysanthemo adfinem esse. Herbam Cervi vocat, non Chamædryn, quæ nunc Dryas dicitur. Eupatorium accurate describit. Gramen leucanthemon sensit Alsinen esse. Millefolium purpuriflorum separat ab Achillea, quod pinnis illud sit alternis, hoc conjugatis. Butomum a Junco, Galegam & Rutam caninam a Ruta vera, Sium falcatum ab Eryngio, Sennam a Colutea divellit. Ranunculo quinque petala adsignat. Chrysofplenium alternifolium perite ab oppositifolio separat, & utrumque, genere toto a Saxifraga distinguit, & Scabiosam quadrifido flore a quinquefida Globularia. Physalidi folia conjugata esse adnotat, & Tiliam marem Ulmum esse. Contra Anthoram ad Aconitum refert. Inde adnotationes dat varias, sibi proprias. Ricini florem describit. Plurimas plantas semen habere monet, quæ eo carere dicuntur, ut de Salice demonstrat, & etiam in iis plantis separari posse, semen inventum iri, in quibus nondum innotuerit.

Inde primum anno 1679. 4°.* , curante Johanne VAGETIO posthuma prodit *Isogogæ phyto scopica*, nuper Coburgi recusa anno 1747. 4°.*. Pleno, etfi

Q q q 3

brevi

(b) *Isogogiam Physicam Doxoscopicam* habes in Bibl. HORTONIANA Hamburgi 1662. 4. exculam.

brevi compendio, novas dat definitiones partium plantæ, & discrimina in quaque parte, ut in folio accurate definit, tum in caule, calyce. Flores nudos distinguit ab iis, quibus calyx est. In flore accuratior est, & pleræque naturales nuperorum classes prævidit, stamina, ante JUNGIIUM neglecta accurate secundum dotes suas omnes contemplatus: sed neque numerum neglexit. Plerosque flores isostemonos esse vidit, diplostemonos non ignoravit, neque syngeneliam; sic in tubæ, seu *styli*, numero, fabricam, cornubus curiosus est: flores fructui insidentes & circumpositos, gymnomonospermos aut sexu distinctos minime prætervidit. Meritis ergo suis laudes debet (c), quæ passim in eum profunduntur, etiam ex Britannia, in qua plurimum definitionibus JUNGIIANIS RAJUS usus est.

Vitam viri dat BOEHMERUS in *vitis Prof. Helmst.*

§. DLXV. *Varii.*

J. Henr. HEIDEGGER theologi *De Ficu a Christo maledicta* Amsterdam. anno 1657. 1671. alias.

De cultura arborum fructiferarum Oxon. anno 1657. 4°. SEGUIER. NOME AUSTEN.

Joh. TILEMANN *Praxis botanica, hoc est Methodus cognitionis & cultura plantarum* Herbipoli anno 1657. 8°. BURETTE. Alium puto ab eo cognomine viro qui p. 407. dictus est.

Joachimi STEEGII *Beschreibung des Lindenbaums* Witteberg 1657. 4°.

Franciscus Oswaldus GREMBS in sua arbore integra & ruinosâ hominibus etiam agit de vegetabilibus Francofurti 1657. 4°.*

Jacobi BALDI *satyra contra abusum tabaci* Monach. 1657. 12°.

J. RHODIUS, vir eruditus, cum stirpibus docendis destinaretur, conditionem repudavit (d). In *obs. posterioribus* in ACT. HAFNIENS. IV. n. 28. excusis aliqua botanica sunt. Sonchus cichorio præfertur. Jasminum in genistam insertum comprehendisse. SCRIBONII editionem diximus.

Gualth. RUMSEY *organum salutis, or experiments of the virtue of Coffee and tabaco* London 1657. 8°. BODL. 1659. 12°.

Abraham THEVART *Ergo confert curanda æthritidi The smensum* Paris 1657.

Edmundi CASTELLI *Oratio super L. II. AVICENNÆ qua via præstruitur ex scriptoribus orientalibus clarius enarrandi Botanologiam s. scripturæ* London 1657. 4°.

Hilarii

(c) BIRCH. *hisor of the Royal Soc.* II. p. 342.

(d) TOMASIN *Gymnas.* p. 98.

Hilarii FRESBAUCH Disputationes de esculentis & potulentis: de casei stupendis laudibus, &c. Gratianopoli anno 1657. 4°. FALCONET: Videtur ad ludicra pertinere.

J. HEINZELMANN & J. Christiani THURENII Disputatio physica XXIV. de arboribus Berolin. anno 1657. 8°. Enumeratio est classium, generum, specierum, varietatum, cum viribus medicis & diætetis; adjecta sunt Gramina & Junci.

§. DLXVI. *Hyac. Ambrosinus.*

Hyacinthi AMBROSINI, Simplicium præfecti Bononienfis, hortus studiosorum Bonon. anno 1657. 4°. plantæ nempe, quas eo anno in horto colebat. Nomina absque synonymis. Ad finem adjectæ sunt icones novarum plantarum, hactenus non sculptarum, ruditer ligno incisæ, non pessime tamen delineatæ. Pleræque varietates sunt, aliquæ novæ, ut Alfine spinosa, pulchrum Quinquifolium alpinum foliis ternis tricuspidibus. Convolvulus, ut videtur, foliis ternatis, Italicus: Acetosa, ut puto, Eboracensis: Rosa spinosissima non optime definita.

*EJUSDEM Phytologia, seu de plantis, Partis primæ Tomus primus Bonon. anno 1666. fol. *, altera pars, quæ de arboribus agebat, nunquam prodiit. Nomina etymologica: icones prioris operis, & aliæ plusculæ plantarum etiam alpinarum, aut alioquin rariorum figuræ.*

§. DLXVII. *Richardus Ligon.*

Richard LIGON Natural history of Barbados London anno 1657. fol. min. Vixerat ab anno 1647. in ea florentissima Insula, villæque præfectus fuerat, coquus & auceps, Geometriæ peritus: neque in observanda natura indiligens. Librum in carcere scripsit. Sacchari potissimum fabricam accurate exponit: fructus etiam in re culinaria & œconomica utiles recenset, & non optime depingit, certus cæterum auctor, & autoptes. Gallice prodiit in collectione itinerum Africanorum & Americanorum Paris anno 1674. 4°. d'ETR.*

§. DLXVIII. *J. Beale.*

J. B. (J. BEALE) The Hereford orchards a pattern for whole England London anno 1657. 12°. 1724. 8°. huic enim viro tribuit J. EVELYN. Malorum cultum & genera ad siceram coquendam apta docet. In deteriori solo meliora mala nasci. Insitionem, etiam in eandem speciem, poma mitiora reddere: debere vero arbores siceræ destinatas in sylvestres malos inferi: poma sylvatica sola optimam dare siceram.

EJUSDEM General advertisement concerning cyder, breve & optimi viri opusculum prodiit, cum EVELYNI ejusdem argumenti libello.

EJUSDEM

EJUSDEM De succi plantarum motu experimenta. Succum a radice ascendere docet, coqui, coctumque in radicem redire. In *Phil. Transf.* n. 43. anno 1668.

EJUSDEM Exempla in quibus, cum medulla in arbore defecisset, etiam semina imperfecta manserunt, argumento succum nutricium a cortice seminis, materiem a medulla venire n. 46. anno 1669.

EJUSDEM De modo arctiori, quo potest dici, succum plantarum circumire: & de pomorum cultu n. 71. anno 1671. Fibras, quæ radicem, truncos, ramosque efficiunt, etiam in fructum propagari vidit, & ab eo G. DERHAM.

EJUSDEM in vinetum EVELYNI Britannicum notæ n. 124. & varia de Sicera vinisque artificialibus.

EJUSDEM De prelis ad siceram. Commendatio hortorum oleaceorum n. 134.

A treatise on fruit trees showing their manners of grafting planting pruning and ordering of them, of cider, and perry, of vineyards in England. &c. 2. editio Oxford. anno 1657. 4°.*, prior editio est anni 1653. 4°. SEGUIER, & tertia anni 1665. 12°. Auctor est Radulphus AUSTEN. Simpliciter & veraciter, egit potissimum de inferendi artificis, de translatione ex seminario, de putatione, de morbis arborum, de utilitate fructuum varia: & monita dat ad meliorem arborum & fructuum proventum obtinendum; denique de arborum sylvestrium cultu.

EJUSDEM *Observations upon some part of F. BACONS natural history as it concerns fruittrees, fruits and flowers* Oxford anno 1658. 4°. * & cum priori opere Oxford anno 1665. 12°. SEGUIER. Multa bene & utiliter monuit. Contra macerationem seminum. Non retardari rosas, dum prima florum germina decerpuntur, neque rosas in umbrosis proficere. Lapidibus ad radices arborum positis minus bene incremento prospici, quam nullo. Flores pauciores meliores dare fructus. Ita porro summi viri in umbra musci natas affirmationes, & promissas arborum, fructuumve & florum emendationes, per experimenta corrigit, ut egregium sit breve quidem opusculum.

Index descriptarum plantarum Ducis Aurelianensium (GASTONIS) jussu & largitione, in Gallia conquistarum ab anno 1648. ad 1657. exstat in Bibliotheca Regia Parisi. n. 6824. Exstat etiam ibid. n. 6825. Catalogus simplicium Indicorum.

Alexandrium BALAMIUM Britannum in Italiam miserat, unde Tingi se contulit ZANONI præfat.

§. DLXIX. E. de Flacourt.

E. de FLACOURT *Relation de Madagascar* Paris anno 1658. 4°. Troves anno 1661. 4°. *. Director Colonia, quam Galli aliquamdiu in hac Insula aluerunt,

aluerunt, vir non quidem rei naturalis peritus, minime tamen incuriosus. Operis pars maxima occupatur in bellis litibusque Gallorum cum indigenis, & se ipsis. Habet tamen etiam historiam plantarum edulium, plantasque bene multas, quas describit, icones etiam, sed solorum foliorum dat. Inter 151. species multæ sunt aut novæ, aut non satis certe cognitæ. Dedit etiam catalogum plantarum, quas Madagascaria cum Europa communes habet, Portulacam, Sinapi, Anethum, Sonchum, Chamæpityn, Rorem folis. Nostre editio aliquanto plenior est.

§. DLXX. *Varii.*

Josephi FAULSI De viribus Salapæ, quod non sit venenosa, neque hepatici cordi ventriculo inimica, neque nimis laxativa Panorm. anno 1658. 8°. MONGIT.

Martin SCHOOK de turfis s. cespitibus bituminosis Groning. 1658. 12°. * 1668. 12°. Collectanea etiam alio spectantia est — De turfis satis obiter. Describit ex radiculis factas: arbores passim inter torlas jacentes. Instrumenta dicit quibus effodiuntur.

De cerevisia Groning. 1661. 12°.

De lino ib. 1664. 12°.

De tulipis ib. 1684. 4°.

Paschasii SPILIMBENII Tractatus de balsamo Burgos anno 1658. 8°. SEQUIER.

Dispensatorium Hafniense a Medicis urbanis & aulicis concinnatum Hafniæ 1658. 4°. Pars VII. est PAULI MOTHII.

Le Cuisinier methodique Paris 1658. 8°. d'ETREES.

Balthasar KINDERMAN Lobgesang des Zerbsterbieres Wittenberg. 1657. 4°. B. THOM.

Alfabetto delle materie spettanti all' arte de speziale Bologna 1658.

§. DLXXI. *Dionysius Jonquet.*

Dionysii JONQUET Hortus, seu Index plantarum, quas colebat annis 1658. & 1659. Accessit stirpium obscurius denominatarum per C. BAUHINUM explicatio Paris anno 1659. 4°. *. Horti proprii, a tribus tantum annis culti, nimis pene divitiæ (e); sola tamen fere nomina; & eorum multa hic reperias, quæ certus sum, ad nullam unquam veram stirpem pertinuisse, sed verarum stirpium esse repetitiones ex C. BAUHINO sumtas. Raræ intercedunt stirpes Gallicæ a BERARDO missæ.

In appendice JONQUETUS ex BAUHINO synonyma dat ad veterum nomina, aut peregrina. §. DLXXXII.

(e) Laudat parcus laudator G. PATINUS in epistolis T. I.

§. DLXXII. *Robertus Lowell.*

Roberti LOWELL *παρουσολογία* or *a compleat herbal*, &c. Oxford anno 1659. 12°. * 1665. SEGUIER. Juvenis, neque medici, animosum tentamen. Pars I. est Ifagoge ad medicinam herbariam, in qua plantarum qualitates primæ, secundæ, tertiæ, sidera, quæ cuique plantæ præfunt, remedia ex plantis desumpta. II. Lexicon herbarum, fere medicatarum, fuscè & nimis liberè laudatarum, ad Anglica GERARDI nomina. III. Catalogus plantarum utriusque Indiæ, quæ in medicina adhibentur. IV. Catalogus plantarum Anglicarum aliarumve, quæ in horti Oxoniensis catalogo non recensentur. V. Catalogus morborum, cum subjectis plantis, quæ cuique medeantur. Collectitia omnia.

§. DLXXIII. *Varia.*

Joh. GUDRII Anatomia & Physiognomia simplicium, oder Zwey Tractaten von den Signaturen aller Gewächse Stutgard anno 1659. 8°. HOTT.

D. M. Gardiners labyrinth or a new art of gardening Lond. anno 1659. 4°.

Exoticophylacium Weickmannianum, oder Verzeichniß unterschiedlicher Vögel, Thier, Fisch, Gewächs, Erz- und Bergarten, so in C. WEICKMANS Künß- und Natural.-Cammer in Ulm zu sehen Ulm 1659. 12°. HUTH.

In suo tr. de generatione Lond. 1659. 12°. HIGHMORUS adfirmat, soecrum suum palingenesiam in decocto plantarum vidisse.

Gaspar FESQUET in tertia XII. quæstionem Monspel. 1659. defendit, Guajaco tutius quam argento vivo luem veneream sanari.

De consanguinitate auri sacchari & spiritus vini Giess. 1659. 8°. ANDERS.

Pharmacopœa Hagensis Haag. anno 1659. 4°. & 12°. anno 1670. 4°.

Isaac RENAUDOT & Ant. de CAEN *Ergo vinum hispanicum senibus confert* Paris 1659.

§. DLXXIV. *Rolandus Sturmius.*

Rolandi STURMII Corticis Chinæ, ejusque virium & virtutum descriptio Antverp. anno 1659. 12°. Haag. anno 1681. 12°. *. Cum Honoratus FABER pro Peruviano cortice, contra eum CHIFLETIUS & PLEMPIUS scripissent, auctor noster & ipse tutelam corticis suscepit, inque prima operis parte, ex suis experimentis, salubrem ejus vim confirmavit; in secunda theoriam addidit, & utilitatem ejus medicamenti, adversus febres, ad resolutionem retulit. Bonum opusculum, vix tamen ad botanica pertinet.

§. DLXXV.

§. DLXXV. *Phil. Doute'.*

Philippi DOUTE', Medici, De succo Cyrenaico diatriba ad *Bertinum DEUXIVOYE*. Accedit antichreticus in quo singula apologetici capita disquiruntur & alexipharmacorum & purgantium vires in totius substantiæ proprietate positæ vindicantur Paris 1659. 4°. Duo sunt libelli. I. Diatriba, ut videtur recusa, acris omnino & eristica. Jam Plinii ævo plantam succum cyrenaicum suppeditantem intercidisse; succumque adeo ante Galeni tempora defecisse.

Alter libellus est adversus *BERTINIANÆ* appendicis defensionem. Per singula adversarium persequitur, nihil tamen, qui ejus seculi infelicitissimus mos fuit, ad declarandam aut plantam, aut ejus lacrymam, lucis adtulit. Sub finem *BERTINUM* inter antimonii patronos fuisse, inde recantasse, & paulo post in priorem hæresin relapsum esse criminatur.

§. DLXXVI. *Bertinus Deuxivoys.*

Bertini DEUXIVOYE, Ergo feбри quartana Peruvianus Cortex Paris 1658.

EJUSDEM *Appendix de succo Cyrenaico adversus Philippum DOUTE'* Paris anno 1659. 4°. *SEGUIER*.

EJUSDEM *Appendicis de succo Cyrenaico defensio adversus — Philippi DOUTE' de succo Cyrenaico diatriben* Paris 1659. 4°.*. *BERTINUS* in thesibus de cortice peruviano aliqua de succo Cyrenaico scripserat, *GALENI* tempore valde recepto, negaveratque plantam eo tempore desideratam fuisse aut intercidisse. Contra eum paragraphum *Philippus DOUTE'* scripserat. Respondet *BERTINUS*. *DOUTEUM* aliena opera usum esse. Incertum fuisse in assignanda silphii planta. *GALENUM* eam non cognovisse. Alendo eum succum inidoneum esse, & alexipharmacas vires ob caliditatem & tenuitatem partium possidere. *GALENUM* verum succum Cyrenaicum possedisse. *DOUTEI* diatriben esse compilatitiam.

LIB. VIII.

A RAJO AD TOURNEFORTIUM.

Bellis compositis, Academiis constitutis, hortis publicis numerosis & cultioribus conditis, peregrinatoribus plantarum peritis undique in Indiam utramque emissis, perfecta methodo, lætiora nunc incrementa cepit res herbaria.

§. DLXXVII. *Johannes Rajus.*

Multa pars horum incrementorum debetur *Johanni WRAY*, qui posterioribus annis (f) maluit *RAY* audire. Vir pius & modestus, V. D. M. maximus ab hominum memoria botanicus, ea felicitate usus est, ut totos quinquaginta annos dilecto studio ei licuerit impendere. Ruri tamen fere vixit, neque cura rei familiaris unquam liber fuit. Moribus autem cum foret facilibus, cumque famam non exiguam esset adsecutus, undique a sua gente, & ab exteris ipsis, submissis plantis est adjutus. Libros alienos excerpere, & comparare aptissimus, in rure & Anglico & Wallico, & in Gallia, Helvetia & Italia ad ipsam usque Melitam rariores stirpes collegit. Methodum paulatim perpolivit, ut a laxiori inciperet, denique fere in *TOURNEFORTII* & *HERMANNI* methodum transfiret. In descriptionibus & speciebus definiendis plerumque *Johannem BAUHINUM* secutus est.

Anonymus primum edidit *catalogum plantarum circa Cantabrigiam nascentium* Cantabrig. anno 1660. 8°. Alphabeti ordinem retinuit. Selecta aliqua de varia stirpium utilitate medica & æconomica adpersit: de fabrica floris, de varietatibus: plantas aliquas pallim accuratius descripsit, ut in *Chara*, *Epipacti longifolia palustri*, *Hieracio Cichorei folio*, *Orchide lilicolia*, *Batrachite*, congesta, *Potamogetonis* aliquot speciebus, *Rapistris* duobus, quorum alterum est *Sinapi*, *Salice*, *Stellaria foliis oblongis*, *Trifolio glomerato*, *Trifolio pratensi hirsuto* majori albo sulfureo, quod nos nuper cum *Cl. la CHENAL* accuratius definivimus &c. Adjectus est *Catalogus secundum loca*: & *lexicon etymologicum*; & *terminorum*, ut vocant, technicorum interpretatio. *Appendix* ad hunc catalogum continens addenda & emendanda Cantabrigiæ prodit anno 1663. 12°. *SEGUIER.* & *appendix altera* anno 1685. 18°. *OSB.*

Ejus-

(f) Ab anno 1670. *Epist.* p. 7et

EJUSDEM *Catalogus plantarum Angliæ & Insularum adjacentium, tum indigenas, tum in agris cultas comprehendens* Londini anno 1670. 8°. *. Editio altera Londin. anno 1677. 8°. *. *Catalogus plantarum Cantabrigiensium* fundamentum est hujus operis, etsi in latiori regione natum, & per varia itinera auctum est. Studiose cavet auctor, ne plantas temere a prioribus inter cives receptas pro veris reciperet. Addidit præter editionem anni 1670. novas stirpes 46. & descripsit *Myosotin viscosam*, *Montiam*, *Sibthorpiam*, *Cardaminem hirsutam*, *Caucalidem tenuifoliam humilem*, *Centaureum luteum palustre minimum*, *Cerastium septentrionale parum notum*, *Cratægonon Westmorlandicum* (*Stæheliniam nostram*), *Euphrasiam luteam palustrem*, *Filiculam floridam*, *Fucos* & *Fungos* aliquos, inter istos *Phallum*, *Gramina pluscula*, *Plantaginem unifloram*, *Alsinem minimam tetrapetalam*, *Muscos*, *Hydrocharin flore pleno*, *Pentaphyllum Eboracense*, *Pinguicula carneam*, *Sedum alpinum luteum minus*, *Sideritin arvensem glabram*, *Sium minimum*, *Lunariam contortam*, *Typham mediam*. *Icones* aliquas habet.

EJUSDEM *Fasciculus stirpium Britannicarum post editum plantarum Angliæ catalogum observatarum* Londin. anno 1688. 8°. *. Rariores aliquas plantas alpinas potissimum continet, tum occidentales & marinas, *Fucos*, *Fungos*, *Gramina*, *Ligusticum Scoticum*, *Acetosam Eboracensem*. *Linum perenne*. In utroque opere etiam criticam faciem adhibet, ad detegendos priorum scriptorum errores, & species certo definiendas.

Inde mutato titulo nata est *Synopsis methodica stirpium Britannicarum* Londin. anno 1690. 8°. *. Cum hætenus alphabeti literas secutus esset, RAJUS nunc ad methodum suam plantas disponit in *classes naturales* plusculas. Totus etiam catalogus multo opulentior est, additis ad ducentas & quinquaginta stirpibus, quarum rariores & difficiliore passim breviter describit. Adjectus est ex *Hans SLOANE* catalogus plantarum *Eutopæarum*, quæ in *Jamaica* proveniunt. Alias aliquas *icones* habet, utrasque in posterioribus editionibus omittas.

Successit editio secunda Londini anno 1696. 8°. *, iterum adjuvantibus amicis aucta, potissimum in *Muscis*, a *Samuele DOODY*, *Jacobo PETIVER* & *Guilielmo VERNON*, in aliis plantis a *Samuele DALE*, *Tancredo ROBINSON*. Magna nunc penus adest *Muscorum*, *Fucorum*, *Fungorumque*. Totus catalogus multum auctus est, ut tamen passim varietates una increverint.

Immensum aucta est *tertia editio*, Londini anno 1724. 8°. *, quam *Jacobus DILLENII* curavit. Præter auctores, quos laudavimus, *Cl. BUDDLE* in *Muscis* & plantis difficilibus, tum *Guilielmus SHERARD* in novis, aut rarioribus, floridis stirpibus RAJUM adjuverat. Adjectas plantas numerat EDITOR ad 450. ut tamen omnino noluerit falcem criticam nimis acriter exercere, & plurimas utique varietates inter veras species reliquerit. Numerosas interim stirpes rariores accurate definiivit, 24. etiam tabulas proprias adjecit: methodum emendavit,

davit, plantas flore conspicuo carentes de integro elaboravit, earum hic difficilissimum catalogum dedit, plantis etiam, quas pro novis RAJUS dederat, synonyma veterum adjecit.

Idem opus *Johannes HILL* in methodum LINNÆANAM disposuit, & cum nomine *Flora Britannica* edidit Londini anno 1760. 8°. *. Characteres generum LINNÆANOS præmisit, & specierum ex eodem fonte nomina, tabulas aliquas de suo adjecit; difficiliore species, neque a LINNÆO repetitas, tangere non sustinuit. Novæ plantæ, quantum video, nullæ accesserunt, neque evitari potuit (g); quin subinde in synonymis erraretur.

EJUSDEM RAJI *Topographical moral and physiological observations made in a journey through the low countries Germany, Italy and France, &c.* London anno 1673. 8°. *. Ab anno 1663. ad finem anni 1665. cum *Francisco WILLOUGHBY*, & duobus aliis nobilibus juvenibus, peregrinatione minime inutili Galliam quidem Belgium & Germaniam leviter adtigat, Helvetiam paulo uberius; ut Genevæ sex menses triverit; deinde Italiam, Siciliam & Melitam adiit. Ubique mores populorum, & modum quo reguntur, & varia ad historiam naturalem pertinentia adnotavit, plantas etiam potissimum, quarum bene multæ aut raræ sunt, aut novæ. Ita novum est Arabidis genus foliis laurinis asperis, *Sedum purpureum stellatum*, *Parmica Matricariæ folio*, hæc *Helveticæ*, tum *Italicæ* & *Sicilicæ* plures.

Ad finem operis adjectus est *Catalogus stirpium in exteris regionibus ab autore observatarum, quæ vel nondum, vel parce in Anglia sponte proveniunt*. Hæc stirpes in opere ipso suis locis occurrunt, hic autem ad alphabeti ordinem enarrantur, addito etiam usu medico, aut œconomico, & synonymis. Hunc catalogum seorsim anno 1672. 8°. editum BURETTE recenset. Hunc eundem porro catalogum RAJUS anno 1694. 8°. * auctiorem reddidit, adjectis CLUSII, COMMELINI, BAUHINI, COLUMNÆ, HOFMANNI, BOCCONII, MAGNOLII stirpibus, ex Cl. virorum operibus decerptis, ordine semper literarum alphabeti servato, & critica falce passim adhibita. Titulum fecit *Sylloges plantarum extra Britannium nascentium*. Sequuntur *catalogi plantarum varii*, lectarum ab AUCTORE in itinere, quod diximus, secundum locos natales nunc dispositarum: deinde *catalogus stirpium Sicularum Pauli BOCCONE*, *Helveticarum WAGNERI*, *Romanarum ROGERII*, *Venetarum DONATI*, *Parisiensium CORNUTI*, *Baldensium PONÆ*, *Hispanicarum CLUSII*, *Pyrenaicarum TOURNEFORTII*, *Lusitanicarum GRISLEY*, iterum *Helveticarum SHERARDI*, tum *Orientalium*, *Ægyptiarum*, & *Creticarum*.

EJUSDEM *Methodus plantarum nova synoptica in tabulis exhibita* Londini anno 1682. 8°. *. Horto destitutus RAJUS timidius methodum plantarum molitus est, neque disfitetur, usum se esse MORISONI observationibus, cujus classẽ bacciferarum & pomiferarum retinuit, arborumque ab herbis humilioribus

ribus separationem. Foliis fere usus est, & fructu, florem pene neglexit. Classes proponit naturales, flore & semine carentium, dorsiferarum, staminosarum, plantarum flore composito, planipetalarum, disciflorarum, radiatarum, capitatarum, umbellatarum, verticillatarum, asperifoliarum, stellatarum, multiflorarum, cruciatarum, papilionacearum, pentapetaloidum, vasculiferarum, cerealium, graminum, graminearum, liliacearum, Orchidearum. Aliquæ tamen classes pentapetalarum & pentapetaloidearum, & monospermicarum, & anormalarum, omnino non sunt naturales. Subjungit synopsis methodo CÆSALPINI. In præfatione egit de cotyledonibus & de prima plantarum origine.

In præfatione ad syllogem stirpium externarum de methodo egerat, & vitia ostenderat RIVINIANÆ methodi, atque HERMANNIANÆ, a fructus loculamentis sumptæ. Staminum aliquam dignitatem esse demonstraverat.

Inde ad Cl. Q. RIVINUM epistolam responsoriam anno 1696. 8°. edidit, in qua agit de nova TOURNEFORTII methodo. Defendit arborum a plantis reliquis separationem: numerum non posse classes regere per varia exempla ostendit, apetalorum classem tuetur, & classes inferiores flore composito. In RIVINI methodum aliqua monet.

Post eam epistolam eodem tamen anno 1696. edidit 8°. *dissertationem brevem de variis plantarum methodis*. Ut paulatim natæ sint classes, & genera. Habitum non posse excludi, cum multæ plantæ raro aut nunquam floreat, multæque stirpes flore diversæ ab habitu conjungantur, uti vicissim putat flore congenere separari a foliis, quorum illud nuperi critici admittunt, negant istud. Petaloideum florem definit, & ab apetalo semovet. Fructus non bonos characteres dare expertus monet; Sed neque florem, bulbosarum exemplo. Ad TOURNEFORTII notationes respondet, ut potest, ignarus fere fabricæ floris. TOURNEFORTII methodum vicissim examini subijcit, flores infundibuliformes, & hypocrateriformes, & caryophylleos ostendit non certa habere discrimina, & passim suos proprios characteres a summo viro neglectos esse.

Inde septuagenario nunc major anno 1703. Londini, (vel Leidæ potius (h) 8°. edidit *Methodum plantarum emendatum & auctam; methodumque Graminum juncorum & cyperorum specialem*. In præfatione iterum pro methodo naturali pugnat, eamque contra RIVINUM, TOURNEFORTIUM & HERMANNIUM tuetur, & ostendit, ob unam notam aliter se habentem, non posse plantam a sua tribu divelli: sibi que summum ponit finem, ut plantæ similes sibi vicinæ sint, dissimiles separentur. Negat vero ullius partis in plantarum eam esse dignitatem, ut ob eam solam vel conjungi debeant toto habitu diversæ, vel separari, cætera similes. Classes ergo naturales constituit fere, quas diximus, ut tamen his classibus passim anomalas aliquas subjungat, & denique ex desperatione aliqua classem integram anormalem subijciat. In characteres gene-

rum

(h) Vita RAI a DERNAMO scripta p. 76.

rum folia, colores, sapores, odores, magnitudinem recipit. Graminum species in genera aliqua superiora & inferiora disponit. Ad minutiorum plantarum flores parcius se dimitit. PRESTONIQUE erroneos characteres nimia cum fiducia recipit. Recusa est hæc methodus Amstelodami anno 1710. 8°. & Tubingæ anno 1733. 8°.

Porro immensum opus suscepit, *historiam plantarum generalem*, cujus tria volumina in folio edidit. Primis duobus ambitum plantarum hæctenus cognitaram absolvit. Tomus primus prodiiit Londini anno 1693. fol. *. BAUHINORUM laboribus studuit addere, quæ nuperior industria F. HERNANDEZ, G. FISONIS, G. MARGGRAVII, J. BONTII, Jacobi ZANONI, R. MORISON, Jacobi BREYNE, C. MENZELII, P. BOCCONE, MUNTINGII & auctorum operis Malabarici prioribus addidissent. Adjutus est in Anglia Edwardi HULSE, Tamercredi ROBINSON, Hans SLOANE, Samuelis DALE & aliorum opera. Præmisit vocabulorum ad artem pertinentium lexicon, & definitiones: deinde de planta ejusque anatome & vita libellum, & de partium varietate, multum hic usus J. JUNGIO, & de methodo cogitationes. Eam fere methodum hic secutus est, qualem anno 1682. exposuerat. Plantarum nomina pauca dedit, descriptiones plerumque suis ex auctoribus, rarius proprias. Quas non vidisset ipse, utiliter asterisco distinxit: vix ullam neglexit, etiam in magnis generibus, quarum plurimæ species prisceis dictæ, nostro ævo distingui nequeunt: ita numerosissimas unius generis species collegit. Utilitatem cujusque stirpis variam breviter compilatam subjecit. Difficilioribus tamen nonnullis auctoribus vix est usus, ut THALIO, CORDO, CESALPINO. Mireris, nisi maximus artis ambitus excusationi foret, non rarissimas aliquas plantas jam tunc minime ignotas, RAJO oculos fugisse, ut Muttellinam in alpinis pascuis vulgatissimam. In arborum historia multo fusior fuit & copiosior. Addenda non contemnenda operi subjecit, tum catalogos plantarum Indicarum ZANONI, rariores BREYNI: *Francisci HERNANDEZ* Mexicanas in compendium contractas.

Tomus III. seu *Supplementum precedentium continens species omisissas vel nuper editas & novas innumeras* secutus est anno 1704. fol. *, cum interim res herbaria magna incrementa cepisset, & posteriora sex volumina *herbi Malabarici*, PAULI HERMAN, Caroli PLUMIER, Pauli BOCCONE, Leonardi PLUKNET, JOH. & C. COMMEINI, F. CUPANI, & aliorum opera novis stirpibus ditissima in lucem prodissent, quæ omnia in hanc collectionem transferunt. Muscorum petilium, Fungorum & Fucorum maxima hic facta est accessio. Hoc supplementum incipit ab arboribus, contra quam ipsam opus; & transit ad plantas humiliores. Adjectus est *Georgii Josephi CAMELLI* insignis stirpium rariorum Insule Luçon fasciculus, quarum quidem plantarum multas putes in opere Malabarico latere: tum corollaria plantarum in Oriente noviter detectarum TOURNEFORTII. Catalogus plantarum a G. DAMPIER in terris australibus, a *Frederico MARTENS* in Spitzberga collectarum: & Orientalium COMMELYNI ex *proludii*, Madraspatanarum Samuelis BROWN, rariorum & novarum Jacobi PETIVER census.

Tomos III. conjunctos prodidisse anno 1716. fol. SEGUIER, & certe optandum foret, ut editor tertium tomum & addenda varia suo loco inferuisset.

Sunt & alia RAJI opera, alterius argumenti, quæ tamen hæcenus ad rem herbariam pertinent. Ita in *Ejus Wisdom of God manifested in the works of the Creation*, quod opus primum anno 1691. 8°. octava vero vice Lond. anno 1722. 8°. * prodit, pertinet huc, non longum equidem, caput de plantis in univèrsam, earum partibus harumque usu, de mira complicatione plantulæ seminalis, aliisque stirpium miraculis.

Cum *collectione itinerum* L. RAUWOLEII, & excerptorum ex P. BELON, VERNON, SMITH, SPON & aliorum itineribus, RAJUS editor tres catalogos dedit plantarum, quæ in Oriente proveniunt Londin. anno 1693. 8°. *. Titulus est *A collection of travels and voyages*.

Post mortem industrii viri *Guilielmus* DERHAM edidit anno 1718. 8°. * *Philosophical letters between the late M. Raj and several of his Correspondents*. Prima epistola est anni 1658. ultima anni 1705. quo auctor de vita excessit. Miscellanea quidem sunt, quæ ad universam naturam spectant: plurima tamen continent ad rem herbariam facientia, etiam recondita, etiam integros catalogos plantarum in hoc illove itinere decerptarum, judicia de variis plantis minus cognitis, & rariorum descriptiones. Magnus inter eas est catalogus plantarum rariorum, lectarum a *Thoma* LAWSON, multa *Tamcredi* ROBINSON; *Leonhardi* PLUKNETII in RAJI synopsis animadversiones, & EJUSDEM ad aliquas RAJI in sua notationes, responsiones: P. PRESTON adnotationes botanicæ, non accurati hominis, qui *Herniarix* nomine *Radiolam* satis quidem bene descripserit, & plantas nonnullas minimi floris rariores. Memoria dignus inter eas est epistolæ libellus RAJI de variis causis, quæ varietates plantarum producunt, quo loco species novas nasci negat. Idem redit in *BIRCHII* historia, tum experimenta ab ipso RAJO in vulnerandis arboribus cepta, quæ succum plorarent.

EJUSDEM *Select remains with the life of J. Ray written by W. DERHAM* Lond. anno 1760. 8°. *. Itinera tria per Angliam & aliquam Scotiæ partem suscepta hic describuntur, ipsumque datur auctoris diarium, cum plantis rarioribus, quas quoque loco legit. Subjectæ sunt epistolæ aliquæ, & minora opuscula RAJI, etiam ad pietatem pertinentia. In Cornubia plusculæ plantæ regionum calidarum nascuntur.

EJUSDEM *Nomenclator classicus* Lond. anno 1672. editus, ut ex vita *Cl. viri* video, pertinet etiam ad plantarum nomina.

Experimenta de succo arborum vulneratarum dedit cum *Philos. Trans.* n. 68. In n. 230. diss. de herba venenata, de *Cicutæ*, ut videtur, genere; in n. 238. de funestis effectibus comestæ *Oenanthes* virosæ.

In *Thome BIRCH historia Societatis Regiæ* inque T. III. docet, semina plantarum annuarum in cibum cedere, quæ teneriora sunt. De difficili discrimine specierum & varietatum agit.

Quid est J. RAJI *dictionarium botanicum* London 1728. 8°. 2. Volum. LAMBERGEN.

Omniū botanicorum plurima opera edidit, uno LINNÆO excepto.

§. DLXXVIII. T. Bartholinus.

Vir doctissimus, philologus, anatomicus, & polygraphus, in aliis equidem artibus magis excelluit.

In *Cista tamen medica Hafniensi* Hafniæ anno 1662. 8°. * excusa, præter FUIRENI & SPERLINGII catalogos, huc pertinet de Napello censura, qui etiam in septentrione, & merito, pro atroci veneno habetur.

In *historiis anatomicis* iconem & historiam Corticis Chinæ dat Cent. V. hist. 50.

EJUSDEM *Epistolarum medicinalium a doctis, vel ad doctos scriptarum* Centuria I. & II. Hafniæ anno 1663. 8°. *. Grata est in hac collectione varietas. Pleraque ex itineribus primum BARTHOLINI, tunc discipulorum nata, ut STENONII, & BORRICHII. Cassiam Americanam, non bene quidem, negatur alvum ducere. De fructibus exoticis. Hortus Regius Monspeliensis neglectus. De Manna Fraxinea Neapolitana. Plantarum Ætnæ catalogus. Gossypium Melitæum, Arundines sacchariferæ Siculæ. KIRCHERI de Heliotropio adseveratio per experimentum refutata. Sceletos Tunæ, de Hyssoपो Palestino & de Calamo.

Centuria II. Pro cortice Peruviano experimentum. De Coniculo MARCELLI Empirici.

Centuria III. Hafniæ anno 1667. 8°. *. Jalapæ dosis ad drachmam unam innocua: infusa cum Jalapa aqua gratum medicamentum. Citrium prægnans, Opii correctio & vires veneficæ. De Punicis malis. Dauci semen ad calculum.

Centuria IV. ib. anno 1667. 8°. *. De pane veterum; de spiritu terebinthinæ, certo adversus lumbricos præsidio.

EJUSDEM *De medicina Danorum domestica* Hafniæ anno 1666. 8°. *. Bonum opus, plurimum habet frugis botanicæ. Demonstrare suscipit auctor, Daniam sibi sufficere, tantumque producere medicamentorum, ut suos morbos iis curare possit; in eo nimius; quid enim in septentrione par, aut simile nasci possit aromatibus, cortici Chinæ Chinæ? Plurimas autem utilitates plantarum collegit, medicas potissimum. Ita aqua cum Lichene Islandico decocta est inter purgantia.

gantia. Coluteam ipse feliciter Sennæ substituit. Tamarisco lupulorum loco Cimbros uti, Chamæmoro scorbutum & febres sanari, rapis asthma. Urticam laudat, & brassicam. De Petroselinis salubritate dubitat. Potissimum huc pertinent dissertationes V. VI. & VII. pharmacopœa nempe, cibus & potus Danorum.

IDEM anno 1667. 8°. edidit LISETTI BENANCII *declarationem fraudium & errorum apud Pharmacopœos* tum 1671. 8°. & aliquo addidit Conf. p. 318.

EJUSDEM *De peregrinatione medica* Hafn. anno 1674. 4°. * 1676. fol. Passim aliqua cuique regioni peculiaris tangit, ut Mannani, Saccharum Siculum, dolia ex ligno Cerasi facta.

In *Actis Hafniensibus*, quæ ab anno 1670. prodierunt, multa sunt botanici argumenti, BORRICHII potissimum, etiam KYLLINGII, WILLII, KÖLICHENI, SYENI, TH. ARNGRIMI, GRIMMII, CLEYERI. Aliqua ad ipsum THOMAM BARTHOLINUM pertinent, ut in Tom. I. de balsamo experimenta: cerevisia ex Betulæ succo: plantæ fasciatæ: Hyperici florum adversus lumbricos efficacia, & spiritus Nasturtii sylvestris adversus scorbutum.

In volumine II. anni 1675. Ericæ duæ, Thymbra, Laurus, Cannacorus, Eupatorium (Bidens), Verbena, Ficoides, Sideritis, cum iconibus, aliæque plantæ; etiam noctu odoratæ & lucentes, Gramen ossifragum duplex, quorum primum, ut videtur, Oenanthe est crocata, alterum Anthericum.

Vol. IV. anno 1677. editum. Napus Gothlandicus, Raphanus ad calculum utilis, Moxa, Malva monstrosa.

Vol. V. anno 1680. De radice Nisi (Ginseng) cum iconibus.

EJUSDEM *De theriaca* in officina J. G. BECKER dispensata diff. II. Hafniæ anno 1671. 4°. *. Percurrit simplicia medicamenta, quæ theriacam fubeunt, eorumque bonas notas. De lite Romana ob balsamum Orientale exorta agit, de veri balsami signis, aliisque resinis.

EJUSDEM *de confectioe alkermes quam Hafniæ JOH. BECKER dispensare constituit* Hafniæ 1672. 4°.

EJUSDEM *De simplicium medicamentorum inquilinorum facultatibus cognoscendis* Francofurti anno 1671. * 8°. cum HERMANNI GRUBE ejusdem tituli libello editum. Plantas indigenas laudat, signaturas hactenus tueretur, exoticis substituit nostratia. Infusa folia sambuci blande alvum ducunt.

§. DLXXIX. Mauritius Hofmann.

Mauritii HOFMANNI *Casp. F. Deliciae hortenses s. Catalogus plantarum horti medici, quibus auctor est* anno 1660. Altdorf. anno 1660. 4°. * Nomina sola, numerus non exiguus. Ipse hortum condiderat, qui primus inter hortos Germaniæ academicos fuit. Auctor recusatus est anno 1677. 4°. *, & accessit appendix plantarum

rum nuper acceptarum anno 1688. 4°.*, & anno 1691. 4°.*, quæ in titulo non audit altera, & unicus est foliis.

EJUSDEM *Floræ Altdorfinae deliciae sylvestres, seu catalogus plantarum in agro Altdorfino sponte nascentium* Altdorf. anno 1662. 4°.*. Plantæ partim inexpectate intercedunt, ut *Acetosa* *zosterifolia* *Draba* *hirta*, *Chamaebuxus*, *Tunica* calyce pelvisiformi, *Cicutaria* *fætida* (hæc valde paradoxa), *Erica* *juniperifolia* *Narbonensis*, *Orchis* *anthropophora* *Oreades*, *Polygonum* minus *caryophyllatum* (*Gypsophila*), *Palmata* odoratissima, *Vicia* *monantha* maxima foliis *Pisii* majoribus, *Fungi* numerosi, inter eos *Clavaria*, *Erinaceus* *gelatinosus*, *Agaricum* subtus violaceum, alii; sic *Musci* & *Lichenes*. Quæ auctior dicitur editio anni 1677. 4°.*, ea nihil differt.

EJUSDEM *Montis Mauritanii in agro Leimburgensiua eminentis ejusque vicinia descriptio botanica* Altdorf. anno 1694. 4°.*. Ad modum montis Baldi, nisi quod plantæ in humiliori monte vulgatiores sunt. Inter rariores est *Calceolus*, *Palmata* odoratissima, *Monorchis*, *Linagrostis*, *Schœnolagurus*.

EJUSDEM *Tabula loca 3 menses exhibentes, quibus plantæ in celo Norico florere solent* Altdorf. anno 1676. 4°.*.

EJUSDEM *Botanotheca Laurembergiana, seu methodus conscribendi herbarium vivum ad Societatis medicæ Altdorfinae usum accommodata* ibid. anno 1693. 4°.*, & prius, ut SEGUIER, anno 1662. 4°.

Aliqua habet in *Miscellan. Nat. Cur.* ut *Chrysanthemum fasciatum* Dec. III. ann. 3. n. 67.

§. DLXXX. Varii.

Aviri MARCELLI Hortus plantarum Patavinus Patav. anno 1660. 8°. SEG.

MAY accomplished Cook 1660. 8°. OSB.

Gothofredi MOEBII Anatomie Camphoræ Jen. anno 1660. 4°.*. *Historia Camphoræ*, quales eo ævo scribebantur. *Calidam* esse ostenditur. *Præparationes Camphoræ* variæ, formulæ, & vires medicæ. *Collectitia omnia*. In *Epitome Institutionum* Jen. 1663. 4°. habet alimenta ex frugibus, leguminibus, oleis & fructibus.

Michael & Johannes LIERENTANZ De Rachelis deliciis Dudaim Witteberg. anno 1660. 4°. sepe recusa disp. etiam anno 1719. 4°.*. *Opiniones aliorum refutat, neque quidquam definit.*

Ex adnotationibus *Manuelis de ALMEYDA Bernardus TELLEZ* excerptit *historiam generalem de Æthiopia alta* Coimbra anno 1660. fol. Plantas etiam addigit, ut video ex *Phil. Transf.* Redit in collectione THEVENOTI.

Catalogus plantarum scholæ botanicæ horti Regis Parisii Paris anno 1660. 12°. SEGUIER.

Plantu-

Plantarum Index, &c. ibid. anno 1661. 24°.

Robert SHARROK *the history of the propagatum and improvement of vegetables by the concurrence of art and nature* Oxford 1660. 8°. HOTTON. 1672. 8°. ib. OSB. *De varia multiplicatione plantarum*. In K. DIGBY *miracula*. Editio 1627. vix potest admitti.

Georg Caspar KIRCHMAYER *de raris & admirandis arboribus quibusdam* Witteberg. anno 1660. 4°.

EJUSDEM *de corallio opobalsamo & saccharo* ib. 1661. 4°.

EJUSDEM *de papyro veterum* anno 1666. 4°.

EJUSDEM *de tribulis potissimum aquaticis* a THEOPHRASTO, DIOSCORIDE & PLINIO dictis ib. 1692. 4°.

EJUSDEM *de coronis* 1693. 4°.

J. L. a FRUNEK *de elixire arboris vite* (WACHENDORF) 1660. Haag. 8°. si huc facit.

J. C. FROMMANN *de uva & musto* Coburg. 1660. 4°.

Petrus Maria CANEPARIUS Cremenfis, medicus Venetus in L. V. *De atramentis cujuscunque generis* London 1660. 4°. * de plantis tinctoriis agit, de Indico, de Cyani succo, & Iridis, & Rhamni, Brasiliici ligni, baccis Ebuli, Myrti, Viola, Henna, Opuntia, Lacca, &c.

Claude St. ETIENNE monachi *Nouvelle instruction, pour connoître les bons fruits, selon les mois de l'année* Paris anno 1660. 12°. 1687. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *abrégé des bons fruits avec la maniere de les connoître & de cultiver les arbres* Paris 1675. 8°. d'ETR. forte idem l.

EJUSDEM *le jardinier royal* Par. 1677. 8°. HAUSVATER.

§. DLXXXI. Nicolaus le Fevre.

Nicolai le FEVRE *traité de la Chymie* Paris 1660. 8°. 2. Tom. HOTTON. Anglice 1664. 4°. OSB. & nuper a Cl. du MOUTIER (in *Gall. litt.* nominant LENGLET du FRESNOY) multum auctus & emendatus, Paris 1751. 12°. §. Vol. * Tom. I. habet præparationes varias vegetabilium, aquas, sales, sirupos, hydromel, aquam Regiam, etiam singulares plantarum præparationes. Tomus II. radicum præparationes, julapia, conservas, feculas, cortices, ligna, vinum, alcohol, resinas, gummi resinas, camphoram, aquas stillititias. T. III. theriacum, varia remedia, Cinchonam. Tomi IV. & V. sunt collectitii, neque spectant ad N. le FEVRE, & T. IV. quidem aquas & alia medicamenta ex plantis præparata. T. V. perinde, & longum excerptum locum de veronica. Homo cæterum vanus, neque certæ fidei.

§. DLXXXII. *Georgius Grisley.*

Georgius GRISLEY scripsit *Viridarium Lusitanicum*, in quo arborum, fructuum & herbarum differentie — quas ager *Ulyssiponensis* ultra citraque *Tagam* ad trigessimum usque lapidem profert. *Ulyssip.* anno 1661. 8°. *FALC.* Duas habeo editiones, nitidam, absque loco & anno editam 8. tum *Veronensem* anni 1749. 8°. quam vir *ILL. J. F. SEGUIER* curavit. In *Sylloge stirpium externarum* *RAJI* etiam continetur. Auctor *Chymiatrum* & botanicum se nominat. Catalogus est commistarum cum peregrinis indigenarum, solorum nominum; sed innumerabiles plantas habet, quas non descriptarum nomine auctor insignit. De multis spes est vere novas esse, in climate calido, & regione parum hactenus spoliata: videtur autem, vel *Orchidem* testimonio, multas pro speciebus varietates accessisse. Plurculis nomina *TOURNEFORTIANA* *CL. SEGUIER* adposuit, tum *RAJI* notulas: denique catalogum plantarum *Lusitanicarum*, variis ex scriptoribus decerptum.

§. DLXXXIII. *Hobius vander Worm.*

Hobii vander WORM, medici & Rectoris *Gymnasii Naardensis*, *Atriplex salina* vulgo *Soutenelle* *Amsterdam* anno 1661. 12°.*. Cum juvenis in *Zee-landia* plantas quæreret, hanc invenit, quam putat ex vulgari specie per adspersionem marinam esse immutatam, ut folia crenata in integra, caulis herbaceus in fruticosam naturam mutaretur. Eundem *Atriplicem* magnum adversus scorbutum præsidium vocat. Latine & argute scribit.

§. DLXXXIV. *Kenelmus Digby.*

Kenelmus DIGBY Eques, peregrinator, miraculorum studiosus, & credulus, die 23. Januarii 1661. peroravit in Collegio *Greshamensi* de plantarum vegetatione. Oratio prodit *Londini* anno 1661. 12°. cum titulo *a discourse concerning the vegetation of plants*. Ex Anglico sermone in latinum conversa rediit *Amstelodami* anno 1661. 12°. *SEGUIER.* anno 1663. 12°. * 1678. 12°. *BURCKARD*, & Gallice *Paris* anno 1667. 12°. *SEGUIER.* Fabæ vegetationem contemplatur, & fermentationi nova plantæ augmenta tribuit. In rore nitrum esse, ab eo sale fecunditatem pendere: hordei granum in nitri muria maceratum culmos dedisse 249. grana 10000. Inde palingenesiam tuetur, etiam ex proprio experimento, etiam in animalibus.

EJUSDEM *secrets & remedies* *Paris* 1669. 8°. *BUR.* 1684. 12°. & *Haag.* anno 1700. 8°. *TREW.* 1715. 8°. Germanice *Frankfurti* 1684. 8°. Anglice *London* 1668. 8°. *BURETTE.* De aquis stillatitiis, spiritibus, suffimentis &c.

§. DLXXXV.

§. DLXXXV. *Gaud. Brunachus.*

Gaudentii BRUNACLI De Cina Cina f. pulvere ad febres syntagma physico-gigicum Venet. anno 1661. 8°. *. Totus scholasticus, inculto stylo, ex GALENO utilitatem corticis Peruviani defendere satagit. Adducit proprium in se ipso experimentum, sanatamque in cachectico corpore febrem tertianam: inde exempla producit ægrorum in nosocomio S. Spiritus sanatorum. Calidum siccumque esse corticem, secundo gradu: tamen etiam propriam substantiam febres depellere. Ex vino vult sanari, non ex aqua vel infusa, vel decocta.

§. DLXXXVI. *Varii.*

Hermanni CORNELII Catalogus plantarum horti Amstelodamensis Amsterdami anno 1661. 8°. BURCKHARDT.

Michaelis GSELLII ara gratitudinis in laudem horti medici intra mœnia academie Lipsienfis confiti, opera LEONH. URSINI. Lipsi. 1661. 4°. TREW.

In CASPARI a REYES *Elysio jucundarum questionum campo* Bruxell. 1661. fol. aliqua huc faciunt.

Pharmacia Antverpiensis Antverp. anno 1661. 4°. 1665.

Michael DÜPONT an salubris usus Chocolate Paris 1661.

Joh. Herman de MYDENBERG Liefländischer Landmann Riga 1661. 8°. SEG.

Friderici MULLER LOEWENSTEINII Lexicon medicogalenicopharmaceuticum continens vocabulorum in medica facultate usualium 18000. explicationes Francof. 1661. fol. SCHULZ. & latine, & iterum germanice.

N. STEVENSON *The 12. monets or a pleasant and profitable book of labours and recreations for every monet* London anno 1661. 4°. SEGUIER. HARL.

§. DLXXXVII. *Petrus van Aengelen. Alii.*

Petri van AENGELIEN verstandige Gardinier Amsterdam 1663. 4°. Leuwarden 1666. 4°. LAMB. Germanice versus a GEORGIO GRÆFLINGER *verständiger Gärtner auf die zwölf Monate des Jahres* &c. sæpissime excusus Hamburg 1663. 1666. Wolfenbüttel 1667. 1695. 8°. *. Francofurti 1684. 12°. Hanover 1667. 1673. 1678. 1692. MÖLLER. semper 8°. Lego etiam 1655. prodiisse, ut aliam antiquiorem editionem belgicam præcessisse necesse sit. Video etiam citari ejus *herbarius of kruyt en bloembhof* Amsterdam 1663. 8°. 2. Vol. HOTT.

Prius opus præter opera menstrua etiam catalogum plantarum medicatarum & edulium cum facultatibus & cultu continet.

Le Jardinier Royal, qui enseigne l'art de planter & cultiver toute sorte d'arbres Paris anno 1661. 12°. 1671. 1677. 12°. SEGUIER. An idem p. 509.

Le Jardinier fleuriste Paris 1661. 8°.

Observazioni intorno la manna medicinale prodotta o raccolta in Italia absque anno & loco CIN. Temere huc pono.

§. DLXXXVIII. *Phil. Jac. Sachs.*

Philippi Jacobi SACHS. Anapelegraphia Lipsi. anno 1661. 8°. Ex primis Collegii Societatis naturæ curiosorum. Vitis species & fabricam breviter, vini, aceti, tartari historiam, vires medicatas, præparationes fuscè tractat.

Aliqua etiam botanici argumenti in *Ephemeroidibus naturæ curiosorum* edit. ut in Anno I. n. 78. de herba Oslitragæ: in n. 48. de Rapo monstroso: in n. 90. 91. de Aloe Silesiaca & Salitiana, cum iconè: in n. 131. de auro vegetabili.

In Anno II. n. 112. De spica hordei singulari: in n. 182. De Hellebori albi usu medico periculi pleno.

§. DLXXXIX. *J. Fridericus Helvetius.*

J. Friderici HELVETH, Alchemistæ, Xyflus herbarum, oder lustiger Spaziergang der Krauter Heydelberg anno 1661. 8°. *. Signaturas sequitur, & secundum eas herbarum dat catalogos, quæ caput, capillos, oculos, aures, fauces, dentes, cor, pulmones, alias partes corporis humani, etiam noxia animalia referunt, adque ea mala valere creduntur, quorum fontes repræsentant. Subjicit alias classes, quas credit anomalas esse, & florem ferre absque fructu, aut neque florem, neque fructum, & alia id genus; deinde quæ plantæ procumbant, serpant, se contrahant, solem sequantur, dormiant, quæ rubrum colorem, quæ flavum, cæruleum, nigrum dent, quæ noctu luceant.

EJUSDEM *Beryllus medicus, ein Edelstein der Arzney* &c. Heidelberg anno 1661. 8°. *. Catalogus plantarum primus est secundum menses: alter secundum foliorum numerum, terras, divisiones, secundum umbellas, petiolos, verticillos, nervos, aliaque adtributa.

EJUSDEM *Amphitheatrum physiognomiae medicum, oder Schauplatz der arzeneyischen Gesehckung* Heidelberg anno 1660. 8°. *. Plantarum etiam hic habet catalogos, secundum habitum.

§. DXC. *C. Victor Schneider.*

In eruditissimo opere *Conradi Victoris SCHNEIDER de catarrhis*, libet 4. Wittenbergæ anno 1661. 4°. * editus, magnam partem materię medicę continet, narcotica medicamenta; & incidentia, alia, etiam rarissima, Mexicana.

Sic

Sic liber V. anno 1661. ib. excusus, cibum potumque, & de singulis fere cibi & condimenti generibus auctoris judicium continet. Plurima ubique eruditio. In diss. de capite II. fuse de Ufnea.

§. DXCI. *Abraham Cowley.*

Abrahami COWLEY, celebris & ingeniosi poetæ, *carmina* Londini anno 1662. 8°. BODL. Inter ea puto esse Poëmata latina, in quibus continentur *sex libri plantarum*, qui Londini anno 1668. 8°. * recusi sunt. Justum volumen est elegantium carminum, quibus singulas ~~paucæ~~ plantas collaudavit, fabulisque adlitis originem impertivit nobiliorem.

§. DXCII. *Henricus Stubbe.*

Henrici STUBBE, qui aliquamdiu in Jamaica vixit, *The Indian nectar or Chocolute* London anno 1662. 8°.

EJUSDEM *Observationes in itinere suo nate* in Phil. Transf. n. 27. & 35. 36. Arborea & plantas etiam adtingunt.

EJUSDEM *Specimen of some animadversions upon the history of the R. society* Lond. 1674. 4°. *

§. DXCIII. *Renatus Rapin.*

Renati RAPIN Hortorum libri IV. cum *disputatione de cultura hortensi* Paris anno 1661. 4°. SEGUIER. anno 1665. 4°. FALCONET, 8°. SEGUIER. Leidæ anno 1666. 12°. 1668. 12°. *. 1672. 12°. SEGUIER. Utrecht. anno 1672. 8°. cum *ANGELI POLITIANI rustico*, *LAZARI BONAMICI carmine de vita rustica* & *J. MEURSII arboreto*. Venetiis anno 1733. 12°. SEGUIER. Anglice a *Jacobo GARDINER* redditi Londini anno 1673. 1706. 8°. SEGUIER. *Librum II. EVELYNUS*, *Johannis filius*, Anglicis versibus expressit. *RAPINUS* innutritus veterum pulcherrimis fontibus, & sagaciter usus, vix minorem, quam veteres, laudem sua poeti est adsecutus. *Elegantes de lilio versus, dulce rudimentum meditantis Lilia quondam, Nature dum sese opera ad majora parabat*, apud *PLINIUM* præparatos invenit.

§. DXCIV. *Georgius a Turre.*

Georgius a TURRE ab anno 1649. (i) post *VESLINGIUM* professor fuit simplicium Patavinus. Ejus exstat *Catalogus plantarum horti Patavini novo incremento locupletior* Patav. anno 1662. 16°. *, *Amator mathematicum* (k). In Creta ipsa plantas legit, & in hoc catalogo plantas spontaneas cum exteris

con-

(i) *THOMASIN gymnas. Patav.* p. 306.

(k) *PATIN.*

conjunxit. Nomina sola dat, fere BAUHINIANA, aliave vulgata, absque synonymis aut adnotatione aliqua. Numerus circa bis mille. Exemplum meum manu auctoris variis nominibus ditatum est.

EJUSDEM *Dryadum Hamadryadumque triumphus*, ubi universa plantarum natura spectatur, Patav. anno 1685. fol. * lego etiam anno 1655. prodidisse. Magnum opus. Generalia varia præmittit, & fusc de venenis & plantis agit, aut venenatis, aut alexipharmacis. Deinde singulo generi, ut *Castiæ*, *Rosis*, suum dat caput, & ex veteribus de quoque disquirat, viresque medicatas docet. Ad ipsam naturam vix se demittit.

§. DXCV. *Varii.*

Simon Friderich FRENZEL *De suavissimo fragariae fructu frago* Witteberg. anno 1662. 4°.

Andreas KINDERLING *de corpore animato vegetabili* Helmstatt 1662. 4°.

Flor. BAUMGARTNER'S *Garten-Memorial* Nürnberg 1662. 8°. TREW.

Pharmacopæa Londinensis Londin. 1662. 24°.

J. Friderici STAPPEL'S *Tulpanen-Geheimniß* Lübeck anno 1662. 12°. RIV. 1663. 12°. Scriptum videtur semitheologicum.

Delices de la Campagne ou est enseigné a préparer pour l'usage de la vie tout ce qui croît sur la terre & dans les eaux Paris 1662. 8°. BARBEIR.

Thomæ BELLUCCII *Index plantarum horti Pisani*, Florent. anno 1662. 12°. B. RIV. Una prodit DONNINII *catalogus plantarum Florentinos hortos ornantium*, sed nimis brevis uterque.

Joschua CHILDREY *Britannia baconica or the natural rarities of England, Scotland and Wales* London 1662. 8°. BURCK. (1661. OSBORNE.) *Gallice, Histoire des singularités naturelles d'Angleterre &c.* Paris 1662. 12°. *Journ. des Savans.* Ecclesiasticus: etiam arbores attingit & plantas.

§. DXCVI. *Carolus Schæffer.*

Caroli SCHÆFFER, medici Ruthenici, *Deliciæ botanice Hallenses, seu Catalogus plantarum indigenarum, quæ circa Halam Saxonum proveniunt* Hall. anno 1662. 12°. *. Brevis catalogus, varietates multæ, etiam pulchriores, nomina passim falsa. Neque enim *Aster Atticus alpinus* circa Halam proveniret, neque *Orchis rotundus*, neque *Limodorum*, neque aliæ pluseulæ.

§. DXCVII.

§. DXCVII. *Carolus de Rochefort.*

Caroli de ROCHEFORT Histoire naturelle & morale des Iles Antilles, Belgice lego prodiiſſe a DULLAART verſum, Roterodami anno 1658. 4°. 1662. 4°. Riv. Mea editio Gallica eſt, & Secunda, & Roterdami excuſa anno 1665. 4°. *. Addit Cl. SEGUIER editionem anni 1639. 4°. vix admittendam, tum Roter-damenſam anno 1681. 4°. Lyon anno 1667. 12°. 2. Vol. Genève anno 1668. 12°. Germanice Francturt 1668. 12°. UFF. Anglice 1666. fol. Brevi tem-pore in Infula vixit, neque hiftoriæ naturalis peritus fuit, neque certæ fidei (1), & fabuloſam Apalachinorum hiftoriam tradit; & alieniſſima paſſim admifcet, etiam de Grœnlandia. Malas plantarum icones dedit, LAETIUM, du TERTRE & PISONEM compilavit.

EJUSDEM *Relation de l'Isle de Tabago ou de la nouvelle Walcre* Paris anno 1666. 12°. BUR. Finis ſcribenti fuiſſe videtur, Infulæ Tabago laudes canere, in quam colonia eo tempore ducebatur.

§. DXCVIII. *Thevenoti Collectio.*

THEVENOTUS, alius ut puto a peregrinatore, edidit raram collectionem, ſed alterius fere ſcopi. *Recueil de divers voyages curieux, qui n'ont point été publiés, ou qui ont été traduits de PURCHAS, ou d'autres voyageurs, &c.* Pars I. Paris anno 1663. fol. *. Huc poſſit pertinere iter *Eduardi TERRY* in aulam Impe-ratoris Indoftaniæ anno 1615, ſuſceptum, deinde *Cofine Indicopleuſtæ* fragmentum de Pipere & Coco.

Pars II. anno 1664. * continet G. PELSEART Mémoire ſur les moyens d'avancer le commerce; & agit de mercibus Indicis.

Pars III. anno 1666. * edita habet iter Chinenſe legati Belgici: MAR-TINII atlantem Chinenſem cum nonnullis, ſed parum fidis, ad hiftoriam na-turalem pertinentibus; quis enim credat, aqua ex rivo cærulea pannos tin-gi poſſe?

Pars IV. anno 1672. fol. * habet iter Æthiopicum, ALMEIDÆ in quo fa-buloſa aliqua de plantarum miraculis Conf. p. 508. Neque melius eſt iter Æthio-picum *Hieronymi de LOBO* circa annum 1636. ſuſceptum, ubi de Palmis agitur.

Redierunt conjuncta itinera Paris anno 1696. fol. 4. Vol.

§. DXCIX. *J. Joachim Beccher.*

J. Joachim BECCHER Parnaffus medicinalis illustratus, oder neues Thier- Kräu-ter- und Bergbuch Ulm anno 1663. fol. *. Chemicus, excitati & ad invenien-dum apti ingenii homo. Dat plantarum in officinas receptarum hiftoriam, cum iconibus, quibus CAMERARIUS in epitome uſus fuerat. Plantarum ei
T t t 2 mediocris

(1) BIKETI IV. p. 380.

mediocris fuit petitia. Ut primum enim librum aperio, video Möhren, quod Carotæ seu Dauci nomen est, iconemque Dauci, cum nomine & historia Siferis proponi, Populaginem pingi cum nomine Huflattich, Dracunculum majorem cum Dracunculo confundi, qui species est Artemisiæ. Multas etiam icones sibi non intellectas, absque interpretatione auctor relinquit, ut Erysimum corniculatum, alia. Pars IV. est *Schola salernitana*, verliculis germanicis reddita, & commentarius ad cibos vegetabiles & naturales.

Genealogiam botanicam dicitur posthumam reliquisse, sex mille plantarum, fere ex C. BAUHINO concinnatam, cum Indice Synonymorum B. Riv.

EJUSDEM citatur *der kluge Hausvater* Lips. 1698. 12°. 1709. 12°. 1747. SEGUIER. 1764. 12°. leve opus, cum quo una edita est *die verständige Hausmutter* Lips. 1747. 1764. 4°.

§. DC. J. Sigmund Elsholz.

J. Sigmundi ELSHOLZ, archiatri, *Flora Marchica, seu catalogus plantarum, que passim in hortis, & partim sua sponte passim proveniunt* Berolini anno 1663. 8°.*. Paucas plantas spontaneas habet, & ne eas quidem, quas MENZELIUS in suo pugillo exhibet. Aliquas non puto in Marchia sponte nasci, ut Acarnam, Asphodelum. Varietates habet aliquas, & paucissimas adnotationes, ut de Secalis & Hordei diversitate.

EJUSDEM *Neu angelegter Gartenbau, oder Unterricht von der Gärtnerney, auf das Clima der Mark Brandenburg gerichtet, in VI. Bücher verfaßt, Colln an der Spree* (Berlin) anno 1666. 4°. 1672. 4°. TREW. 1684. 4°. TREW. Lips. anno 1715. fol. Primo libro instrumentum hortense, & alia communia hortorum tradit. Secundo flores secundum aliquas classes, catalogo adjecto plantarum cujusque classis, quæ eo pertinent, cum singularum cultu. Tertio olera perinde cum catalogis & cultu cujusque. Quarto arbores cum censu earum & methodo insitionis: tam hortenses teneras, quam sylvestres & spontaneas. Quinto vinetum. Sexto plantæ medicatæ recensentur, iterum in varios census distributæ, & spontaneæ Marchiæ. De viribus breviter, simplex & bonus scriptor. Icones paucæ, fere ad instrumentum.

EJUSDEM *Dieteticon, oder neues Tischbuch, Colln an der Spree* anno 1682. 4°.*. Lips. 1715. fol.*. Liber I. est de cibis vegetabilibus, quos in classes divisit auctor, viresque medicas adjecit, & passim etiam icones. L. V. Aromata & condimenta traduntur. L. VI. De potu agitur. Appendix est magirica.

EJUSDEM *Destillatoria curiosa* Nürnberg 1683. 12°. etiam huc pertinet.

In *Ephemeridibus naturæ curiosorum* egit Dec. I. anno 6. 7. n. 17. de Equiseto subterraneo: n. 59. de Badjani Russorum, seu Aniso stellato: n. 127. de femine Cinæ.

Anno IX. X. n. 86. de Mimosa luxuriante.

In HOOKII *collectione quarta* arcana sua indicat in perficiendo vino, & essentias vegetabilium docet parare &c.

Adornavit etiam icones plantarum pro appendice horti Eystettensis, quarum 29. tabulas Cl. MOEHSEN recenset, in Bibliotheca Regia Berolinenses superscriptes (m); tum Tuliparum theatrum (n). Denique codicem M.S. plantarum officinalium 440. cum adglutinatis siccis speciminibus (o).

EJUS vitam s. *Ehrengedächtniß* dedit Joh. BOEDIKER Berlin 1688. fol. BURCK.

§. DCI. *Robertus Boyle.*

Robertus BOYLE nobilissima hibernica stirpe natus, pius, solers, benignus, in experimentis chemicis & physicis suo tempore princeps, non magna parte operum rem herbariam adtiguit. In *Chemista Sceptico* Oxon. 1661. London 1662. 8°. * experimentum reperitur peponis sola aqua nutriti, ut nihil ponderi terræ decederet, in quam satus fuerat. In nicotiana salem fixum crystallinum fere nitri simili reperit.

EJUS *Considerations upon the usefulness of experimental natural philosophy* quarum T. I. Oxford. anno 1663. 1664. 4°. * & T. II. anno 1664. OSB. 1671. 4°. prodiit: quod idem opus latine redditum, cum titulo, *Exercitatio de utilitate philosophiæ naturalis* Lindaviæ editum est anno 1692. 4°. *. Vires plantarum varias minus vulgatas continet, ut Persicariæ ad calculum, Laudani, succi de Juglande, de Betula stillantis. Porro de Cassava ejusque, posteductum succum, innocentia, de variis vinis artificialibus, de cerevisia ex Dauco, de conservatione fructuum, de saccharo, de succo Nicotianæ, de appensis & amuletis agit, quibus nimium tribuit, & de exprimenda fuliginis ope plantarum imagine.

EJUSDEM *Experiments concerning colours* Oxon. anno 1663. 4°. sive London 1664. 8°. HORTON. *Experimenta & considerationes de coloribus* London. anno 1665. 12°. *. De succorum cæruleorum in rubrum & viridem colorem mutatione per sales aut acidos aut lixivos, novum eo ævo experimentum. De mutatione colorum in Rosis, Jasmino, Galantho, Primula, Ruta, Mororum succo, decocto malorum puniceorum. De laccis faciendis, etiam ex insolitis herbis, & de tinctorum artificiiis.

EJUSDEM *Origine of forms and qualities* Oxon. anno 1664. 8°. seu *Origo formarum & qualitatum* Oxon. anno 1669. 12°. *. passim aliqua habet huc facientia, de Corallio, de maturatione fructuum, de plantarum vi ad succos a terra acceptos mutandos & perficiendos.

In *Tentaminibus physicis* BOYLEUS de incerto eventu in præparatione pilarum isatidis quæritur.

T t t 3

In

(m) Epist. II. p. 71.

(n) p. 72.

(o) p. 86.

In *diff. physicis* — *Oeconomia corporum in plantis* describitur Haag. 1672. 12°. &c.

EJUSDEM *Exercitationes de atmospheris corporum consistentium, deque mirabilitate & vi determinata effluviarum* Londini anno 1673. 8°. Leida anno 1676. 12°. *. De exiguo pondere, quod Asia fœtida fœtendo amittit, ut tamen suspiceris, in locum exhalantium particularum aliquid ex aere subire. De odoratis effluviis Ablinthii, quæ una gustum adficient. De odoribus narcoticis, noxiis arborum umbris, antipathia adversus nonnullos odores &c.

Cum *tractatu de remediorum specificorum concordia cum Philosophia corporulari* Londini anno 1686. 12°. * prodit — *Parænesis ad usum simplicium medicamentorum*. De vi gummi arabici ad urinae ardores, de pulegii succo adversus tussim. Laudat veronicam rutæ folio, hederam terrestrem, terebinthinam, alia parabilia. Anglice prodierat *of the reconcilableness of specifick medicines to the corpuscular philosophy with a discourse about the advantages of simple medicines* London 1685. 8°. B. BOEHM.

EJUSDEM *Medicinal experiments or a collection of choice and safe remedies* London anno 1696. 12°. *, quæ tertia est editio. Medicamenta pleraque sunt simplicia, ut ad vires plantarum omnino pertineant. Varia, nova, antiqua, vera, nimia continet: de istis solebat BOERHAAVIUS nos monere, BOYLEO splendido viro, ægrotos, quibus medicamenta commendabat, nimis faventes eventus retulisse. Reliqua omitto.

§. DCII. *Paulus Amman.*

Pauli AMMAN, celebris medici, Lipsiensis Professoris, *antiquararii Peruviani historia* Lipsi. anno 1663. 4°.

EJUSDEM *hominem esse plantam inversam* Lipsiæ 1667. 4°.

EJUSDEM *Supellex botanica, seu enumeratio plantarum, quæ in horto medico Academia, & in aliis viridariis pratis & sylvis progerminare solent* Lipsiæ anno 1675. 8°. *. Nomina mera, cum synonymis suis propriis locis repetitis.

EJUSDEM *Mamductio ad materiam medicam* una prodit. Collectanea, cum annotationibus criticis.

EJUSDEM *Character plantarum naturalis a fructificatione desumptus* Lipsi. anno 1685. 12°. *. MORISONI methodum & 1271. nomina specierum, 220. vero nomina generum & classium habet, plantas ubique ad genera ejus viri revocat, passim adnotat aliqua; famam de Thoræ atroci veneno refutat.

EJUSDEM *cure secundæ, quibus character plantarum naturalis* anno 1685. *austior & correctior redditus fuit* Lipsiæ 1686. 12°.

Auctiores

Auctiorem libellum reddidit *Daniel NEBEL* Lipsiæ anno 1700. 12°. ut 1476. nunc species, nomina generum & classium sint 226. Id incrementum partim ad AMMANNUM pertinet, partim ad NEBELIUM, ex superioribus scriptoribus natum, *TOURNEFORTIO* & *HERMANNO*.

EJUSDEM *Hortus bosianus quoad exotica descriptus* Lipsiæ anno 1686. 4°. *. Brevis Catalogus, continet tamen etiam descriptiones aliquas, ut *Amygdalæ nanæ*, rariorum *Asterum*, *Astragali*, *Caprifolii Virginici*, *Ephemeris MATTHIOLI*, *Stapelix*, *Filicis sensitivæ*, *Geranii tristicis*, *Leonuri*, *Meliantii*, *Juglandis Virginianæ*, *Origani M. Sipyli*, *Pentaphylloidis fruticosi*, *Phylli CLUS.* utriusque, *Quamoclit pennati*, *Cassidæ Americanæ*, *Cotyledonis Æthiopicæ*, *Solani Ceylanici*, *Thlaspi Halimi folio*, *Tragacanthæ*, *Trifolii subterranei*, *Hæmanthi*, *Bidentis Vofacan*.

EJUSDEM de Bandura obs. Eph. Nat. Cur. Dec. I. anno I. obs. 23.

EJUSDEM de Tabaco Brasílico adnotatio in *Nov. Lit. Mar. Balb.* anno 1704. M. Maj.

EJUSDEM disp. de remediis stomachicis Lipsiæ 1689. 4°.

§. DCIII. *Sebastianus Badus.*

Sebastiani BADI, prius *BALDI*, *Anastasis corticis peruviani, seu Chinæ defensio* Genua anno 1663. 4°. *. Eximius liber, quem equidem in practicis promeritis laudabimus. Pridem anonymum contra *PLEMPIUM* libellum in eundem sensum ediderat, quem non vidi. Romæ medicinam fecerat & in familia Cardinalis de LUGO. Historiam corticis dat ex notis M.S. *Antonii BOLLI* mercatoris Genuensis: arborem describit, non optime, folia cum *Prunis*, flores cum *Punicis* comparat. Ab Hispano aliquo Comitissæ de *CINCHON* primum fuisse exhibitum, inde a Comite ejus marito anno 1632. in Europam adportatum, anno 1649. per Cardinalem, quem diximus, in Italiam adlatum. De qualitate sapienter desperat, cum de bono effectu certus sit. A quartana primus in tertianam salubre medicamentum traduxit. Vim a cortice esse non a vino. Reliqua in practicis.

§. DCIV. *Varii.*

J. Paul KNOLLE Klein Viticulturbüchlein, oder Unterricht des Weinbaues im Meissnischen Kreise Dresden anno 1663. 8°. Riv.

Charles PATIN viri eruditissimi tr. des tourbes combustibles Paris 1663. 4°.

G. E. OELLINGER designatio medicamentorum in sua officina pharmaceutica proestantium Noribergæ 1663. 12°.

DOMENICO AUDA de Lantofca, *maravigliofi segreti Venez.* 1663. 12°. ASTR. 1668. 12°. 1686. 12°. etiam 1660. 8°.

EJUSDEM *pratica de ſpeziali Venet.* 1686. 8°. 1736. 8°.

Laurentii STRAUS oratio de *Rofa Gieſſæ* 1663. 4°. Riv.

EJUSDEM de *Coffea* 1666. 4°. Anglice 1685. 12°.

Cum CASPARI CALDERI de HEREDIA *tribunali medico* exſtat *l. aurem de facile parabilibus* Antverp. 1663. fol. TREW.

Abrahami Achatii HAGER *Aloë Choræ Salitſianæ* (quæ nempe in horto ejus nominis floruit) Alteburg. anno 1663. 4°.

Samuelis BOCHART eruditiffimum *Hieroſoicium* Londin. anno 1663. fol. 2. Vol. aliqua parte plantas attingit, ut corallia.

Joh. LIPPAY S. I. *Hortus Poſoniensis* Poſen anno 1664. Ungarice.

EJUSDEM De *inſitione & ſeminatione* Poſon. anno 1663.

EJUSDEM De *fructibus diverſiſſimis producendis* anno 1666.

Ferdinand GRUYWAART *van de doſen der purgantien vomitorien en opiaten* Middelburg 1663. 8°.

Samuel STRANGEHOPES *books of knowledge in 3. parts . . . aſtology, phyſik and huſbandry* London 1663. 8°. BODL.

§. DCV. Georg Græflinger. Alii.

GEORG GRÆFLINGER, Notarius Hamburgensis, cum PETRI van AEM-GELEN opus hortense converteret, alia etiam vertit, ut *der franzoſiſche Küchengartner, welcher unterweiſet, wie Küchen-Krauter und andere rare Gewächſe aufzubringen und zu bereiten* Hamburg 1654. MÜLLER. Hanover 1666. Minden 1677. 12°. Wolfenbüttel 1695. 12°. Quem ſcriptorum converterit, ignoro.

EJUSDEM *der franzoſiſche Baum- und Stauden-Gärtner* Hamburg 1677. 8°. Hanover 1665. 12°. & Minden 1677. 12°. cum priori, tum Wolfenbüttel 1695. 12°.*

In oleraceo horto cura & cultus melonum traditur, & cinaræ, braſſicæ, tragopogonis, lactucæ, cichoreii leguminum, plantarum porracearum.

In pomario varietatis formæ arborum, earum cultus, ſeminarium, plantatio, inſtitio: arbores fructiferæ ſeorſim: earum cataſogus & morbi.

Antoine BIET ſacerdos, qui Guianam cum infelice colonia adiit, *Voyage de la France équinoxiale en l'Isle de Cayenne, entrepris en 1612.* Paris anno 1664. 4°. *. Liber tertius huc facit, hominis tamen non indiligentis. Fructus edules, cultos & ſpontaneos, breviter deſcribit. Santalum in Cayenna reperit, Sarcſamparillam, Ebenum, alia.

Adriani

*Adriani Cocquii, Ecclesiastis Vlissingani, historia ac contemplatio sacra plantarum, arborum & herbarum, quarum fit mentio in Scriptura sacra Vlissing. anno 1664. 4°. ** Exigua pars plantarum sacrarum hic tractatur: descriptiones AUCTOR dat ex botanicis decerptas, tunc multam philologiam, Judaicam & Christianam, & emblematica atque parabolica varia. Dudaim per mala aurea interpretatur.

In *Henrici POWER Experimental philosophy* Lond. anno 1664. 4°. * in parte prima seu microscopica, seminum, & pollinis Antherarum, Urticarum & Atriplicum spectacula traduntur, & Filicum anuli elastici.

S. DCVI. *Johannes Evelyn.*

John EVELYN Sylva or a discourse of foresttrees deliverd in the Royal society anno 1662. London anno 1664. fol. OSB. 1669. fol. 1679. fol. OSB. 1706. 1729. fol. *. Sylvarum cultum multum commendat, quæ in Anglia fere totæ extinctæ sint. Artes docet, quibus sylvæ conferantur & conserventur. Deinde singulas arbores contemplatur, earumque cultum dat, & œconomicas utilitates, usumque medicum. Plenum hoc & insigne opus.

EJUSDEM Terra or a philosophical discourse on earth relating to the improvement for vegetation and propagation of plants, presented to the Royal Society 29. April anno 1675. Possit etiam ad fossilium historiam referri. AUCTOR sollicitè terrarum genera contemplatus, etiam microscopium ad earum cognitionem adhibuit. Video de fimo fuscè scripsisse; in ovillo stramina mucilagine conjungi, & sabulo adspergi. Equinum mera stramina esse & fœnum. Prodiit cum priori anno 1679. fol. 1706. fol. 1729. fol. *

*EJUSDEM Pomona or an appendix concerning fruit trees in relation to Cyder; Malorum ad Siceram utilium species, cultum usumque parandi potus docet. Multum laudat Siceram Turgovicam, & aliorum etiam auctorum labores cum suis conjungit, Johannis BEALE, Pauli NEILE, J. NEWBURGH, Silæ TAYLOR, Danielis COLWALL, COOKII, aliorum. London anno 1699. 1729. fol. **

EJUSDEM Acetaria, plantarum nempe, quæ ad acetaria quoque modo inferviunt, catalogus, & virium enumeratio. Anglice of sallats London 1699. 8°. OSB.

EJUSDEM Calendarium hortense, or gardeners almanach London anno 1664. 8°. 1669. 8°. 1676. 8°. OSB. 1706. 8°. OSB. seu opera rustica, horti, arboreti, per menses divisa.

Johannis de la QUINTINIE Traité des Melons interpretatus est & edidit anno 1693. Eruditus cæterum scriptor, neque rei naturalis imperitus.

Ex eadem, ut puto, lingua etiam convertit *the French gardener* 1672. 8°. OSB. 1675. 8°.

EJUSDEM De Sembradore, celebri nostro ævo instrumento, commentarius Phil. Transl. n. 60.

Opera omnia Londin. 1706. fol. 1729. fol. *

§. DCVII. *Varii.*

Bern. SWALWE *querele ventriculi* Amsterdam 1664. 12°. * continet etiam dieteticen & leguminum indolem.

Pharmaceutica Ultrajectina Utrecht. 1664. 24°. BUR.

J. Christ. HIEBNER'S *Horti cultura, oder Catalogus aller Simplicien, welche bekannt, und guten theils hier zu finden* Brieg 1664. 8°. ZOCHA. Leipzig 1671. 8°. RIV. 1675. 8°. RIV.

HELF. JUST. WINKKELMANN *der Americanischen neuen Welt Beschreibung &c.* Oldenburg 1664. 4°. RIV.

Car. SCHROETER *de vita & sanitate plantarum* Jena 1664. 4°. HEFTER.

Stephen BLAKE *the complete gardening practice* London 1664. 4°.

J. Gottfried OLEARII (Oelfchlagel) *Specimen floræ Halensis s. designatio plantarum hortuli sui* Hall. 1664. 12°.

EJUSDEM *Hyacinthen Betrachtung* Leipzig 1665. 12°.

P. SCHNEIDER'S *Kellermeisterey* Nürnberg 1664. 8°.

Hoc anno HIERONYMUS BAUHINUS, CASPARI nepos, edidit J. T. TABERNÆMONTANI *neu vollkommen Kräuterbuch*. fol. Basil.*

Pierre BOUCHER *Histoire naturelle de la nouvelle France dite le Canada* Paris anno 1664. 12°. BURETTE. FALC.

Robert TURNER *The British physician or the nature and virtue of english plants* London anno 1664. 8°. 1687. 8°.

Edward MAYNWARING *Tutela sanitatis, seu vita protracta* Londin. anno 1664. 8°. Anglice anno 1683. 8°. cum titulo *Method of enjoying health and vigour*.

EJUSDEM *Discourse that tobacco is the cause of scurvy* ibid. anno 1672. 4°.

§. DCVIII. *Melchisedeck de Thevenot.*

Melchisedec de THEVENOT Voyages en Europe, Asie & Afrique Paris anno 1664. 4°. 1674. 4°. BURETTE, & posteriora volumina seu *Indica* anno 1682. 8°. 1683. fol. 1684. 4°. OSB. 1689. 8°. OSB. ANDERS. BURETTE, & in Belgio, cum titulo Paris anno 1689. 8°. Anglice *say. to the Levant* Lond.

Lond. 1687. fol. Germanice Francofurti anno 1693. 4°. Auctor nobilis Lotharingus, mores quidem potissimum, & facilius sub oculos cadentia, adnotavit, ad rem tamen herbariam hæcenus animum adplicuit, ut quinque volumina stirpium siccarum collegerit, aliquas etiam plantas passim adnotaverit, uti sponte ad vias nascuntur, nonnullas descripserit, Apocynum denique arboreum venenatissimum depinxerit. Scammonium Smyrnæ docet ex convolvulo parari arvensis minoris simili, foliis hirsutioribus & majoribus, minus bene incisis, quam Scammonium Syriacum (p). Semen Sumach cum aqua conquassatum gratum & salubrem potum præstare (q), Livas seu Ribes veterum gratissimo esse acore (r). Gummi Arabicum ex Acacia spinosa parari &c. Maffiliæ Coffeæ potus prius notus fuerat, THEVENOTUS tamen potissimum eum in Galliam introduxit (s): ubi anno 1671. publice coffeæ decoctum vendi cepit (t), aut anno 1669 (u). Primum iter suscepit anno 1652. nondum viginti annos natus; quo Italiam, Asiam Turcicam, Ægyptum, & Palæstinam adiit. Altero, anno 1663. suscepto, adiit Persiam, Indostaniam, quam iterato nonnullis terrestribus itineribus percurrit, & in eo itinere anno 1667. Mianæ in Persia obiit. Malles ea sola descripsisset, quæ ipse vidisset; sed plurima aliena immiscuit, ut ea passim auditu perceperat.

EBN BAITHARIS opus, quod destinabat, edere non potuit, morte præventus.

§. DCIX. Varii.

F. Maria BRANCACCIO Cardinalis de usu & potu Chocolate diatribe Rom. anno 1664. 4°. alii 1665. 4°. 1666. 4°. SEGUIER. 1673. fol. & inter octo dissertationes 1672. fol.

GUSTAV. LAHNMAN De horti cultura Upsal. anno 1664. 4°. SEGUIER.

J. FORSTER *Englands happyness increased by a plantation of potatoes* Lond. anno 1664. 4°.

Phytologia sacra ou discours moral sur les plantes de la Ste Ecriture Angers anno 1664. 4°. SEGUIER.

The fruit trees secrets London 1664. 4°. HAUSVAT.

Jonathan GODDARD *forme observations concerning the nature and similar parts of a tree* &c. cum EVELYNO London 1664. fol.

U u u 2

IDEM

(p) II. p. 126.

(q) p. 3. L. I. c. 13.

(r) T. III. ad fin.

(s) *Traité historique du Caffé* p. 369.

(t) *Traité de l'origine du Caffé* p. 313.

(u) p. 373.

IDEM in *diff. de medicina* agit de erroribus pharmacopolarum.

Caspar SCHOTT J. S. *physica & technica curiosa* &c. Herbipoli 1664. & 1667. 4°. In *Physica curiosa*, quæ Herbipoli anno 1667. 4°. * prodiit, *Appendix* est botanici argumenti de vastis arboribus aliisque Indiæ arboribus admittionem merentibus, & de palingenesia.

Herrmanni GRUBE de *vita & sanitate plantarum* Jena 1664. 4°. MERKL.

EJUSDEM *Analysis mali citici compendiosa* Hasi. 1668. 8°. * Vires medicata tradit.

EJUSDEM de *facultatibus simplicium medicamentorum cognoscendi* Francofurti 1669. 8°. * Eas facultates ex colore & signaturis non innoscere, sed ex odore, sapore, experimento vel casu nato, vel de industria facto. Contra nimias aliquas vires, quæ nonnullis medicamentis imputantur. Generalia fere, & absque proprio experimento.

§. DCX. Varii.

Hieronymi NIGRISOLI *Progymnasmata* 6. quorum 2. est de succi Citri, & *Linonum viribus & usu in febricitantibus & puerperis*. 6. *Alcamiam Arabum non esse Cassiam, & quid sit?* Guastallæ anno 1665. 4°. BURETTE.

Promisit se editurum anatomen plantarum GREWII cum suis observ.

Laurentius BELLINUS in suo de *gustus organo* tractatu salium vegetabilium varias figuras definivit, endivia, cucurbitæ, colocynthidis, hellebori albi, acetosæ, melissæ, cichorei, parietariæ, absinthii.

Caspar MARCHIUS *programme ad præparationem theriacæ Andromachi* invitavit Kiel 1665. 4°.

J. Thomas RIOLLET *Remarques curieuses sur la thériaque avec un excellent traité sur Porvietan* Bourdeaux anno 1665. 8°. BURETTE.

W. G. *A true Gentlewoman's delighth wherein is containd all manner of Cookery* London 1665. GUNZ.

La manière de cultiver les arbres fruitiers Paris anno 1665. 12°.

Huc refero Richardi LOWER curationem, quæ sit Avenæ decocto, Germaniæ anno 1722. 8°. cum titulo *Die Habereur recusam*, & alias, cujus primam editionem ignoro.

J. Arnoldi FRIDERICI Jenensis *Dissutatio de Guaiacan* Jen. anno 1665. 4°. *

De Tabaco anno 1667. 4°. *

De Pæonia anno 1670. 4°. *

Rutgeri

*Rutgeri HERMANNIDÆ Hortulus Velavicus Hadervic. anno 1665. 8°. **
Orationes botanici argumenti.

§. DCXI. *Hortus Regius Parisinus.*

Hortus Regius Parisinus anno 1665. fol. *. In dedicatione nominatur *Antonius VALOT* Archiatrorum comes, auctor autem est *Dionysius JONQUET*. Prima pars est totius horti catalogus, nempe plantarum 4000. quarum equidem pars major est varietatum, non paucae tamen Canadenses, Narbonenses & Alpinae intercedunt. Accessit appendix unius folii.

§. DCXII. *Balthazar Monconis.*

Balthazaris MONCONIS de LIEGUES Judex Lugdunensis, mira curiositate motus arcanorum discendorum, ipsius etiam alchemiae & Magiae suis oculis usurpandae, tria itinera suscepit, Lusitanicum; Ægyptium, Smyrnum & Constantinopolitanum; Anglicum, Belgicum, Germanicum & Italicum, Hispanicum, hoc antiquius. In iis multas plantarum parum notas facultates passim collegit, saepiuscule vanas. De caprificatione egit, Musamque sub dio in Lusitania florentem depinxit. Prodiit ejus *Journal des voyages* de M. de M. T. I. II. III. Lyon anno 1665. 4°. *. Denuo Paris anno 1695. 12°. 4. Vol. *. & in Belgio. Germanice Augspurg 1697. 4°. VATER. In Tomo IV. varia arcana & medicamenta dicuntur, quae passim ad herbas pertinent. In itinere Italico aliquas plantas horti Pisani recensit.

§. DCXIII. *Robertus Hooke.*

Roberti HOOKE, aliquamdiu Societati Regiae a manu, *Micrographia or some physiological descriptions of minute bodies made by magnifying glasses with observations and inquiries* London anno 1665. fol. *. Industrius vir, melancholicus, totus deditus labori, & in experimentis solers, valde argentibus vitris usus est. Huc fabrica suberis. De mimosa experimenta, quae a colore & aliquibus erodentibus, aliisque causis folia contrahit. Mucor & Embolus, Bryum. Marinae plantae elegans reticulum. Rete in folio Roris marini cum cryptis. Urticae aculeus. Arista hordei. Semina speculi veneris, Thymi, Papaveris, Portulacae.

Compendium splendidi operis anno 1745. Londini fol. * prodiit, conservatis tabulis, sermone contracto, rejectis ratiociniis HOOKII.

EJUSDEM *Philosophical experiments and observations published by W. DERHAM* London anno 1726. 8°. *. Pauca huc pertinent. De herba narcotica Banguae, Cannabis specie, absque noxa inebriante. De Nostoch & liquamine, in quod dissolvitur. Queritur PHILIPPUM la HIRE sua de porositate ligni inventa expilasse, & alioquin Gallos accusat aliena sibi tribuentes (x).

U u u 3

Ab

Ab eo tempore microscopia ad intimum fabricam plantarum cognoscendam frequenter adhibita, MALPIGHIO, GREWIO, LEEUWENHOECKIO auctoribus, cum hactenus ignotam, & sua ipsa in simplicitate latentem anatonien revelaverunt.

§. DCXIV. *Johannes Rea.*

John REA Flora or a compleat florilege with all requisites belonging to a florist in III. books London anno 1665. fol. *, auctius anno 1676. fol. Ipse flores coluit. L. I. continet florum cultum, ex proprio, ut de se ipso testatur, experimento, natum, & florum catalogum cum descriptionibus, etiam indigenarum. In *Cerere* iterum plantas describit, sed vulgares, tum coronarias. *Pomona* ad arbores spectat hortenses, etiam ad sylvestres aliquas, cum varietatibus.

§. DCXV. *J. Daniel Major.*

J. Daniel MAJOR, Vratislaviensis, in nova Kiloniensi Cimbrorum Academia anatomes & botanices professor, *de planta monstrosa Gottorpiensi, & de coalescentia stirpium, & circulatione succi nutritii* scripsit Slesvicæ anno 1665. 4°. Heliianthi varietatem describit, flore monstroso, caule ex duobus connato. Deinde Chamæmelum fasciato caule.

EJUSDEM Rei herbarie cupidus Kiel anno 1667. 4°. Catalogus plantarum in agro Germanico hortisque vulgo nascentium, secundum menses & loca natalia, idem, quem KENTMANNUS Giesse anno 1609. & Wittebergæ anno 1629. ediderat.

EJUSDEM Americanische beym Schlosse Gottorf blühende Aloë Slesvic anno 1668. 4°. Historice potius & medicæ, non adeo botanice de hac Aloë Americana agit, quæ in horto scapum florigerum exseruerat.

EJUSDEM de myrrha & locustis Kiel 1668. 4°. Exstat in collectione Leidensi 1732. fol.

EJUSDEM Memoria initiati horti medici Kiel anno 1669. fol. Breviter etiam aliorum hortorum Europæ historiam tradit.

In *Memoriali* Kiel 1669. 4°. de vegetabilibus littoris hollatici, algis, fucis, quæ aliqua habet.

EJUSDEM Catalogus plantarum quarum mentio fit in W. ROLFINK l. 2. de vegetabilibus in gratiam prælectionum Kiel 1673. 4°.

In *Collectio medica curiosa*, inque Specimine I. agit de dilatazione Rose Hierichuntinæ in aqua.

Major Cimbrici ælium 1. & 2. video prodidisse anno 1689. 4°. cuius aliquam catalogum dant in Nov. Lit. Mar. Balch. Plantis etiam rariores continebat.

In

In Ephemeridibus Natur. Cur. Dec. I. ann. 3. obs. 241. habet Citrium prægnans. Ann. VIII. De cera Rosarum, & tubulis roridis Rosarum n. 6. & 7.

§. DCXVI. *Academia Societas Regia Britannica.*

Aliquæ hoc tempore jam Academiæ fuerant, quæ ad rem naturalem scrutandam spectabant, Lyncea potissimum. Verum nihil ista ediderat, quod ad rem herbariam spectet. Nunc vero mense hujus anni 1665. (y) februario prima prodiit Scheda *Societatis Regiæ Britannicæ*. Ea Johanne WILKINS Episcopo potissimum auctore, ex privata Societate Oxoniensi ab anno 1645. paulatim coaluit, & Regia denique auctoritate 15. Julii anno 1662. confirmata est, aque eo tempore superest. Nullo publico beneficio unquam adjuta, diu ex sodalium contributione se sustentavit, atque passim in non exiguas difficultates incidit (z), cum primus ardor deferbuisset. Libera etiam voluntariis solum laboribus sociorum sua diaria continuavit. Adoptionum olim liberalior fuit, & ad plurimos se extendit, quas adoptiones alibi Princeps ad viros fere selectos coercescit. Prima tamen lex fuerat, sapienter lata, ut sodales experimentis incumbant, de theoria securi. In gente opulenta, & studiosa, nunquam non fuerunt viri, publici boni & veritatis illustrandæ cupidi, qui sua symbola literaria conferrent. Regnante JACOBO II. equidem aliquamdiu languit, ut annis 1688. 1689. & 1690. nulli numeri prodirent, convuluit tamen imperante GUILIELMO, & ad nostra usque tempora pergit suos commentarios edere, quos vocat *Philosophical Transactions*, ut ab anno 1679. ad annum 1682. septem intercederent *Philosophical collections* & Lectiones CUTLERIANÆ a Roberto HOOKE editæ, post quas omnia in priorem ordinem redierunt, & *Transactionum Phil.* Tomus LIX. nuper prodierit. Numeri fuerunt 497. nunc ab anno 1751. desitum est numeros addere.

In primis voluminibus multi censebantur libri, & mera literarum undique conquisita commercia partem magnam efficiebant operis. Nunc fere totum impenditur ipsis scriptis Cl. virorum, & de universa re naturali, & de mathematicis, & denique de re literaria agentibus.

Inde cum amplum opus magno sumitu coemeretur, & ne divitibus quidem emitu facile esset, compendia nata sunt varia, in quæ præcipua rerum momenta sunt contracta. Ejusmodi est compendium *Johannis LOWTHORP*, quod numeros ad annum usque 1700. editos continet Londini editum, & Italice recusum Venez. 1733. 4°. 5. Vol. Neapoli 1723. 4°. 3. Vol.

Inde BENJAMIN MOTTE ad annum 1720. compendium continuavit, duobus voluminibus 4°.*.

Aliud Cl. JONES, REIDIUS & GRAJUS ad annum 1732. protraxerunt. Aliud ab anno 1719. ad 1733. J. EAMES & JOH. MARTIN, deinde MARTINUS

ab

(y) In reliqua Europa est annus 1666.

(z) BIRCH, *bist.* T. IV. anno 1681. 1687.

ab anno 1733. ad 1744. Alia est continuatio cujus BADDAM 10. Vol. 8°. anno 1745. edidit. Omnes isti epitomatores, dum sumtus minuere student, in multis utilitati publicæ defuerunt. Icones parvæ & sæpe infra omnem dignitatem contractæ. Omisâ passim, quæ maximi usus essent, ut S. BROWN plantæ, tum BROWNII & PETIVERII, & BLAIRII Elephantii anatome. Quare conandum est, ut ipsum opus habeatur. Exiguo usui fuerit volumina quinque priora redimere, quæ Lipsiæ anno 1675. 4°.* , aut sex volumina numerique 68. qui Amstelodami in 12°.* prodierunt, utraque latine versâ, ut tamen de infidelis interpretatione Societas Regia conquesta sit. Sed etiam Cl. BREMOND quinque annos ab anno 1731. ad 1735. Cl. vero DEMOURS sex alios annos ab anno 1737. ad 1743. gallice vertit & splendide edidit, non sine auctariis. Verum & id institutum perennitate caruit.

Quæ botanici argumenti non pauca his voluminibus continentur, edicam cum suis auctoribus.

Conjungi vero debet cum hoc opere aliud, quo res gestæ Societatis Regiæ, a primis initiis, ad annum 1687. ex factis recensentur, & passim, sed breviter aliqua rerum momenta suppleuntur, quorum nulla in magno opere mentio est. *Thomæ* nempe BIRCH *history of the Royal Society*, cujus IV. Tomi anno 1756. & 1757. prodierunt. De circulatione succi arborum, de ficis succo ad exitus temperandos optimo, & alia botanici argumenti hic reperias.

In T. IV. solanum tuberosum hydropem generare, succum arborum nutritium per corticem descendere; nam remoto anulo corticis arbusculam superne crassescere, inferne gracilem esse.

Alius scopus est *Thomæ* SPRATT Episcopi, qui anno 1667. 4°. tum ter aliis annis, & nuper anno 1734. 4°.* recusam dedit *History of the Royal Society for the improvement of natural Knowledge*. Prima initia, laudes & apologiam Societatis scribit. Habet aliqua ad artem tinctoriam facientia.

S. DCXVII. *Journal des Savans.*

Eod. in fere tempore & paulo prius, Januario mense anni 1665. prodiit primum volumen ad finis diarii, *Journal des Savans*, quod etiam nunc post absolutum sæculum porro continuatur. In principio idem fere, qui alteri, operi scopus erat, novum libris recensere, addere rariorum phænomenorum adnotationes; tum ex Londinensibus Transactionibus, Diario Italico, quod proxime dicemus, Ephemeridibus Germanicis; tum ex Academiæ Parisinæ inventis summas, quæ ad annum 1699. fere omnia hic primum edita comparent. Hæc adnotationes rerumque naturalium historię posteriori ævo fere omisæ fuerunt, ut nunc quidem censura fere librorum ejus diarii præcipuus scopus sit. Primus auctor fuit Senator *Denis* de VALLO D. de HEDOUVILLE: Ei anno 1666. successit Abbat GA LLOIS; anno 1675. M. le ROQUE; anno 1687. præfès in Curia Parisina COUSIN. Idem Diarium anno 1701. curæ Cancellarii Regni subjectum fuit, &

& anno 1702. collegium doctorum virorum constitutum, quibus censura librorum committerentur, qui iidem apud BIGNONIUM convenirent. Primi censores fuerunt DUPIN, ANDRY, FONTENELLE & VERTOT. Ab anno 1707. cepit hoc diarium intervallis mensuris prodire, prius hebdomadario diario similis. Pergit Parisiis 4ta forma exendi, Amstelodami 12ma, immensum Diarium: cum satis fusa cuique libro censura detur.

§. DCXVIII. *Robertus Murray.*

Roberti MURRAY De propagatione Mororum in Virginia Phil. Trans. n. 12.

EJUSDEM De Cerevisiæ in Scotia coctione n. 141.

In *Thome BIRCH* collectione T. II. anno 1671. plantam laudat adversus canis rabidi morsum, quæ T. IV. pro lychnide viscosa habetur.

§. DCXIX. *J. Michael Fehr.*

J. Michaelis FEHR, Swinfurtensis medici, qui inter primos fuit Academicæ naturæ curiosorum itatores, & ejusdem alter Præses, *Anchora sacra, vel Scorzonera* Jenæ anno 1666. 8°. *. Commune institutum his *Curiosis* fuit, plantam describere, de qua erant acturi, tum species reliquas, aut homonymas; inde præparationes medicas, viresque medicatas, demum formulas addere, quas quæque plantæ subiret. Notter præterea catalogum dat plantarum circa patriam civitatem nascentium, inter quas rariores varietates, Botrys, Draba strictissima, Hypochæris Costa, Chamæpitys Austriaca, Gentiana punctata, Linaria cærulea, Adonis perennis, Caryophyllata alpina lutea, Iris tenuifolia, Fraxinella, aliæ.

EJUSDEM Hiera picra, seu de Absinthio analecta Lipsiæ anno 1667. 8°. *. Forma eadem: inter Absinthia locus datus umbellifero CLAVENNÆ, cæterum paucissimæ species dictæ. Præterea plurima alia, etiam vermium hystoriæ tæniæque, & de rore, & nebula aliqua admitta.

EJUSDEM De Arnica lapforum panacea in Eph. nat. cur. Dec. I. ann. IX. X. n. 2.

De Chrysanthemo monstroso & maliformi Citro ib. n. 3.

Dec. II. Ann. I. n. 4. de uva versicolore.

§. DCXX. *Olaus Rüdbeck pater. & Terzagus.*

Olai RÜDBEK patris, cui gloriam inventorum vasorum lymphaticorum alibi tribuimus, viri vasti ingenii, & in magnis operibus pertinaciter laboriosi, aliqua pars curarum ad rem herbariam pertinuit. Obiit anno 1703.

Delicias vallis Jacobæ D. de la GARDIE anno 1664. 12°. editas non vidi. Sed habet LINNÆUS.

Hortus botanicus (Upsaliensis) primum anno 1658. 12°. editus. Ej. Auditorium novissimum prodit Upsal. 1666. 12°. & *hortus ipse variis exoticis indigenisque plantis instructus* Upsalæ anno 1685. 8°. Indultrie scriptus catalogus, etiam meritorum nominum, habet censum plantarum spontanearum Sueciæ, inter quas Aconitum lycoctonum cæruleum, Cistus Ledon Oelandicus, Fragaria Suecorum fruticans, Orchis Laponum, Vicia minima nostræ purpurea biflora.

EJUSDEM & FILII cognominis magnum opus, *Campi Elysi*, pene totum in Upsaliensi incendio periit, cum numerosissimis, quas continebat, iconibus ligneis ad 10000. vel 11000. Disposuerat ad BAUHINI ordinem, partim undique collatitias, partim & proprias plantas, cum folis nominibus, forma quæ a folio grandi dicitur. Ejus operis exigua pars superfuit. Libri quidem I. quo Gramina continentur, tria exempla dicuntur reliqua esse, quæ nunquam mihi contigit vidisse. Sed Librum secundum possideo, & ipsam rarum, cura Olai RUDBEKII patris & filii & nepotis, cognominum omnium, Upsalæ anno 1701. editum, quem (a) bonus senex orsus erat. Usus erat etiam siccis BURSERI plantis, quas COYETUS olim Thome BARTHOLINO destinaverat, nunc ex ejusdem COYETI dono Academia Upsaliensis possidebat. Liliaceæ stirpes & Orchidæ bulbosæ hoc Tomo continentur, copiosissimæ, cum varietatibus suis, multisque ejusdem plantæ repetitionibus, inter Orchides vel potissimum. Hic primum Orchis Laponum delineatur, quæ Calceoli species est, & Corallorrhiza. Intercedunt alienæ Orobanchæ & Squamaria.

In rarissima *Atlantide* etiam de plantis Sueciæ aliqua reperiri persuadeor, neque enim ad manus habeo. Tomi III. fol. sunt, Upsalæ annis 1675. 1689. & 1698. editi, cujus operis reliqua interierunt.

Carolo Maria TERZAGI Museo e Galleria del S. Manfredi SETTALA, ac cresciuto da Pietro Francesco SCARABELLI Tortona anno 1666. 4°. Inter alia rariora habet lignum Aloes verum, & spurium; L. Rhodium: balsama varia: Cacao: Calambi lignum: Cannas Indicas: Cannellam: Chartam Chinensem & Japonensem: Cocci genera: Corallia: Ebeni species: Fructus exoticos varios: gummata: lignorum magnam varietatem: olea varia.

IDEM P. M. TERZAGI scripsit de distantia ad quam orizæ agros oportet a civitatibus remorere MAZZUCHELLI *mus*.

§. DCXXI. *Franciscus Redi.*

Francisci REDI, nobilis Aretini, viri ingeniosi, Poetæ, insectorum & animalium minorum scrutatoris, multa sunt opera, quæ aliqua parte ad rem herbariam pertinent.

Ejus

(a) *Ad. Lit. Mar. Balb.* 1701. p. 17.

EJUS *Notizie intorno alle Palme* Firenz. anno 1666. editæ dicuntur SEQUIER, neque tamen videntur tunc ex prelo prodisse. Repetuntur in *Giornale di letter* T. 32. multumque habent Arabicarum literarum, quas Chogia ABULGAITH cum REDO communicaverat; redeunt etiam in editione Veneta operum omnium inque T. VI. Negat REDUS necessitatem fecundationis florum feminorum, etli mares nescio quid conferre fatetur. De melle dactylorum, eorumque varietatibus, & cerebello Palmæ.

Ejus epistola de potu Coffæ in *Giorn. de Letter Suppl.* III.

De salibus factitiis T. II. opp. p. 99.

EJUSDEM *Esperienze intorno a diverse cose naturali e particolarmente a quella che ci son portate dell' India* Firenz anno 1671. & 1686. 4°. *. & latine Amsterdam 1675. 12°. De fructu Araticui, Brasílico, grati saporis. De Pimienta di Ciapa seu Amomo: De Badjani: De radice J. Lopez PINEIRO, radice Queijo, radice della Manique: Veneratissima vis olei Tabaci experimento hic confirmatur.

EJUSDEM *Etymologia Italiana* Genev. anno 1685. fol. & in operibus omnibus, parvum est lexicon, in quo plantæ etiam variæ, earumve partes doctè exponuntur.

EJUSDEM *Bacco in Toscana Ditirambo con le annotazioni* Firenze anno 1685. 4°. 1691. 4°. FALCONET. Brundusii 1763. 12°. Poëma dithyrambicum de laudibus vini in Hetruria nascentis, nobile & pindaricum opus. In adnotationibus plurima sunt botanici argumenti propria, & de Chocolata poëma.

In *epistolis* passim botanicæ rei aliqua intercurrunt, de resina Jalapæ, Raphano rubro, Thea, Vallonea, Patatas Africana, & glandibus edulibus ejus regionis. In tractatu de salibus factitiis pondera definit cinerum & salis, quæ ex multis herbis obtinuit.

Opera omnia prodierunt Napoli anno 1687. 8°. BURETTE. Venet. anno 1711. & 1712. 8°. maj. 3. Vol. 1728. 1742. 8°. maj. 7. Vol. *.

§. DCXXII. *Academia Regia Scientiarum Parisina.*

Hoc anno altera princeps Academia in Gallia condita fuit, cujus summa sunt in rem herbariam merita. Dudum apud MERSENNUM primum, inde apud THEVENOTIUM, & MONMORTIUM viri docti conveniebant, ut de rebus naturalibus sermones miscerent. Deinde duæ Academiæ coaluerant, Physicorum altera, altera mathematicorum. Eas COLBERTI suasu LUDOVICUS XIV. die 22. Decembr. anni 1666. in unam *Scientiarum Academiam* convenire jussit, quæ porro satis libera, & Anglicæ similis, sub Regia tamen tutela, ad annum 1699. superfuit.

Hujus Academiæ res gestas J. B. du HAMEL in historia Academiæ Regiæ Scientiarum descripsit, quæ Parisiis anno 1698. 4°. & 1702. 4°. auctor prodit, præcipua etiam momenta novorum inventorum in compendium contracta recensuit. Deinde postquam annorum 1692. & 1693. *Mémoires de mathématique & de physique* Parisiis iis annis in 4°. prodierant, in Belgio recuti, omnes Commentarii hujus prioris Academiæ ab anno 1730. Parisiis conjuncti prodierunt Vol. XI. 4°. Inter eos Commentarios multa sunt PERRALTI, MARCHANTII, DODARTII, TOURNEFORTII, quæ suis locis recensēbimus.

§. DCXXIII. *Claudius Perrault.*

Prior *Claudius PERRAULT* anni jam 1667. mense Januario, deinde anno 1668. suam de circulatione succi plantarum sententiam dixit, quæ deinde cum reliquis *Épys de Physique* Parisiis anno 1680. excusa profluit. Plantas corde posse carere putat, & succi in circulum iter demonstrari ex vitio partis unice, ad omnes propagato: ex morte arborum, quibus verno tempore folia detrahuntur, aut stolones ab animalibus erosi fuerunt: ex vita plantæ de terra exulsæ, cui sola coma in aquam immergitur, quam resorbet, ex eorum adeo foliorum ad alendas radices necessitate; ex vegetatione hinc per radices, inde per ramos. Habere plantas & ductus ad radicem ducentes, & a radice sursum. Ex radicibus truncatis succum crudum superne resorbtum prodire. A relapsu succi fieri, ut ligatæ plantæ supra vinculum intumescant. Denique docet succum inutilem ex radice adscendere, & eodem in eandem redire. Germinationem Cucurbitæ describit; semen funditur & ex una parte radix, ab altera caulis prodit, unaque semen incrementa capit. In plantis ferulaceis apparere ductus lactiferos, distinctos a spongiosa substantia, in qua succus est aqueus.

Inde cum Cl. *Samuel COTEREAU* du CLOS aliqua contra sententiam Cl. viri proposuisset, respondet PERRAULTES, motum succi plantarum ab ore pendere, & a fermentatione succi nutriti. Belgice hæc tentamina prodierunt anno 1721. 4°.

Egit etiam in *Journal des Savans* anni 1675. n. 14. de Piris folia & flores ex fructu producentibus. Recusa sunt in *Mem. de l'année* 1692.

§. DCXXIV. *Christophorus Helwig. Alii.*

Christophorus HELWIG, Professor Græciæ & Historiæ, cum MURALTO. Helveticæ & Rhætiæ montes peragravit, Italiam, Galliam Narbonensem, Angliam, & Apenninos montes vidit; non minimum plantarum collectarum numerum reliquit (b). Orationem de *judici botanici nobilitate* Basilea edidit anno 1666. 4°.

EJUSDEM *Programmata* ad excursionem botanicam anno 1669. 1677. & alia prodierunt.

Francisci

(b) SCHIFFER. p. 193. Plantarum fuit 4000.

Francisci PETERSEN *De potu Caffee* Francofurti anno 1666. 4°. SEGUIER.
Idem est opusculum, quæ disp. præfide Laur. SERAUSS Giesb. eodem anno de-
fensa, cum programme Parisino. Conf. p. 520.

J. SCULTET *plantarum cultura oratione exculta* Noriberg. anno 1666.

De BOURGES *Voyage de l'Evêque de Bérute par la Turquie, la Perse, les Indes*, Paris, ut videtur anno 1666. (*Phil. Transl.*) Habet aliqua de fructibus & cerealibus ejus regionis.

Jos. BLAGRAVE *Supplement to Nicol. CULPEPERS english physician, containing a description of all sorts of plants who grow in England and are omitted in the English physician* London anno 1666. 8°. 1674. 8°. SEGUIER.

Cum CHIMENTELII *marmore pisano* prodierunt epistolæ de muscis odoriferis Pisanis Oxon. 1666. 4°. SEG.

J. SCHLEMM de *Φυλλοβολία* s. *diffusione foliorum, frondium, terminum ventium, florum, sertorum, qua usi veteres* Jena 1666. 4°. LEHM.

Job. Ernesti HERING *de uva* Witteberg. 1666. 4°. HEFTER.

EJUSDEM *œconomischer Wegweiser* Jena 1680. 8°.

Georg Andreæ BOEKLER *Haus- und Feldschule* Frankfurt 1666. 4°. 2. Vol. Nürnberg 1683. 4°. Frankfurt und Leipzig 1699. 4°. Inter alia huc facientia, etiam arbores ex foliis docuit educare.

Caroli v. MANDER *poema de pulvere tabaci* Hafniz 1666. 4°.

Samuel SORBIERE *voyage en Angleterre* Cologne 1666. 12°. an huc facientia continent, non satis novi.

Viaggi orientali ne quali si descrivono — animali, alberi, piante, frutti Rom. 1666

Les Merveilles d'Egypte traduit de l'Arabe de MURTADY fils de GAPHIPHI, par M. VATTIER Paris 1666. 12°.

Jac. GAVOIS *An æstate fugacium fructuum usus innoxius* Lutet. 1666. PL.

§. DCXXV. Olaus Borrichius.

Olaus BORRICHIIUS vir undique eruditi finis, peregrinatione sua curiosissime usus, Academiam Hafniensem condito Collegio auxit, Chemiam quidem impensius amavit, nullam tamen partem historię naturalis neglexit, sed neque botanicen. Obiit anno 1690.

Ejus eruditę varii argumenti Epistolę plurimę exstant inter BARTHOLOMIANAS.

EJUSDEM *Liber de ortu & progressu chemię* Hafniz anno 1668. 4°. * auctior rediit, cum titulo *Hermetice Egyptiorum & chem.* ab H.

CONRING *animadversionibus vindicata* Hafniæ 1674. 4°. *, in qua de plantis Ægyptiorum integrum & cruditiſſimum eſt caput 4. Fuſe pro palingeneſia.

EJUSDEM *Lingua pharmacopæorum, ſeu de accurata vocabulorum in pharmacopæis ſcitorum pronuntiatione* Hafn. anno 1672. 4°. *. Eſt de ſyllaba tantum longa videtur quærere, & brevi, doctum tamen eſt opus, cum verſus antiquorum poetarum in teſtimonium adducat. Paſſim etiam utilia adnotat, ut vocum græcarum apud AVICENNAM corruptionem.

EJUSDEM *De ſomno & ſonniferis maxime papaveraceis* diſſ. Hafniæ anno 1683. 4°. *. Papaveris antiquitates. Inde analyſes : vim Opii eſſe in morandis motibus animalium.

EJUSDEM *De uſu plantarum indigenarum in medicina : & de clyſſo plantarum, & Thee ſpecifico euchiridion* Hafn. anno 1688. 8°. * 1690. 4°. HEFTER. Ad quinque morbum, & ad medicatarum virium claſſes, dat catalogos plantarum indigenarum. Clyſum vocat aquam ſtillatitiam plantæ recentis, neque fermentationem paſſe, per balneum Mariæ correctam, cum reſiduo ſiccato expreſſam. Theiformes inde dat formulas. Germanice prodiit *kurzer Bericht vom Gebrauche der einländiſchen Pflanzen* Hamburg 1696. 8°. MEIS.

Inter diſſertationes, ſeu orationes, Academicas a *Samuele LINTHRUP* Hafnæ anno 1715. 8°. * editas, prima eſt de experimentis botanicis, anni 1675. Inter alia tellurem Braſilianam a *Mazritio NASOVIO* advectam primo innumeras plantas Braſilicas reddidiſſe, inde ſenſim Batavas. Inter medicatas plantas laudat etiam Belladonnæ externum ad cancerum uſum. Diſſertatio V. eſt de venenis. Laudat eorum vires medicatas, Aconiti ad lepram, Cicutæ internum uſum ad febres malignas. Taxi umbriam negat nocere. In diſſertatione *de qualitatibus occultis* aliqua de plantis ſunt, ut Hellebori globulum in *forticulum* brachii inmiſſum vehementer alvum ducere.

In Tomo II. Diſſertatio de natura dulcedinis hætenus huc facit.

Multa ejus ſunt in *actis Hafnienſibus*. In Vol. I. n. 59. de plantis in plantis ſilicibus natis, de Alga Saccharifera.

N. 60. Orchis hebræa & tetrorchis.

N. 61. Hyoſcyami radix ſpiralis.

N. 62. Chamæmelum & Hieracium contortuplicatum.

N. 63. Ranunculus, Cotula, Heſperis, Chamæmelum, petiolus Ceraſi, faſciata omnia.

N. 64. Ophiogloſſum, Plantago ſpica bifida.

N. 65. Kali, Ranunculus punctata.

N. 66. Muſcus catharticus Islandiæ.

N. 67.

N. 67. Flos Caryophylleus prolifer.

N. 69. Acidus liquor Gallii lutei.

Volum. II. n. 57. Ex fructu fagi febris lityria.

N. 58. An Empetri fructus vere noceat?

N. 59. Geranium, Corona Imperialis, Hyssopus, Martagen, fasciata omnia.

N. 60. Pirum piro innatum.

N. 62. Absinthii sapor in lacte vaccæ ea herba pascæ.

N. 63. Succum Betæ nocere.

N. 64. Ab Aloës nimio usu excrementa cruenta.

N. 65. Scabiosa prolifera.

N. 66. Malus bifera.

N. 70. Figura falis Serpylli.

Vol. IV. n. 56. Iterum de Alga saccharifera.

N. 58. Rorellam nocere ovibus, & folis.

N. 68. Grana Siliginis & Sinapi in vinum producta.

Vol. 124. Analysis chemica feminis papaveris; olei varia genera multum fumantia. Inde Opii analysis & oleum stillatitium. Hujus in fele venenata potestas: unde deduxit AUCTOR, narcotin esse in oleo, cujus particulæ sunt tenuiores, quam in aliis oleis.

§. DCXXVI. Christophorus Merret.

Christophori MERRET M. D. *Pinax rerum naturalium britannicarum continens vegetabilia, animalia & fossilia* Londin. anno 1667. 8°. *. Plurimas plantas primus in patria detexit, plures varietates addidit. Montiam habet a D. GOODYER inventam; Dantiam, ni fallor, Cyathum, aliosque Fungos & Pezizas, Carices & Gramina non optime definita, Lactucam minimam, Melanoschoenum, Muscos aliquos, Sedum minimum stellatum purpurascens, Sium foliis variis; addit classes plantarum naturales & catalogos varios.

Brevem etiam expositionem scripsit fraudium, & abusuum, qui a Pharmacopolis respectu agrorum & medicorum committuntur. Titulus verus est *Frauds and abuses committed by Apothecaries* London 1667. 8°. * BUR. 1670. 4°. BODL.

In *Philosophicis Transactionibus* habet experimentum refecti corticis adaptati & convalescentis; aliqua de corrigenda sterilitate Ceraforum; de Aloës suspensæ

fulsente decrementis in pondere, dum nova folia fabnascebantur, hac omnia n. 25.

In n. 223. Aliqua de plantis rarioribus Lincolnæ.

§. DCXXVII. *Varii.*

Leonhardi URSINI *Descriptio Tulipæ de Aleppo* Lipsiæ anno 1667. 4° quam non vidi.

EJUSDEM *Viridarium Lipsiense.*

J. Henrici URSINI, Ratisbonensis, theologi, est *arborætum biblicum* Noribergæ anno 1668. 8°. B. Tig. anno 1685. 8°.*

EJUSDEM *Continuatio historie plantarum biblicæ, seu de sacra phytologia, herbarius sacer, & hortus aromaticus* S. II. eodem anno.*

Sylva theologicæ biblicæ perinde.* Loca collecta habet ad philologiam sacram pertinentia, ex veteribus scriptoribus. & Itinerariis desumpta. Icones etiam addidit.

Valentini Henrici VOGLER *Diateticorum Commentarius in D. Liddellii aliqua capita* Helmstadii anno 1667. 4°.

EJUSDEM *De rebus naturalibus & medicis, quarum in sacris Commentariis sit mentio* Helmstadii. 1673. 4°. LIND. anno 1682. 4°. LIND. 1683. 4°. CHION.

EJUSDEM *de venenis disputatio* Helmstadii 1661. 4°. LEHMAN.

Daniel BUCHLIUS *de compositione medicamentorum* Gedan. 1667. 8°. RAST.

Antonii de GOBBIS *nuovo ed universale theatro farmaceutico* Venet. 1667. fol. UFF.

Constantin. ZIEGRA *de Zoophytis* Witteberg. 1667. 4°.

J. Georg GRENIUS *de justificatione & villis veterum* Lipsiæ 1667. 12°.

Nicolas CAPPON & Claud. BERGERON *E. vinum vite & stature detrahit* Paris 1667.

N. LAURENCEAU *Ergo vinum Rhemense omnium saluberrimum* Rheims 1667. 4°. SEG.

Car. de GOGIER *Haus- und Feldapotheke* Frankfurt 1667. fol.

Lamberti v. BOÿ *oude en nieuw ontdekte weereelt &c.* continet etiam *Plantas* Amsterdami 1667. 12°. RIV.

ALESSANDRO VITRIOLO vocit COLMENERI *l. della Cioccolata & notulas* addidit Rom. 1667. 12°.

Petri

Petri BRAHE Oeconomia eller hushold bok Wyfingborg 1667. 4°. ANDERS.

Hoc anno Academia Cimentina suos commentarios edere cepit Firenze 1667. fol. *. Primarii auctores fuerunt VIVIANUS, BORELLUS. Botanica vix tangunt. Anno 1657, fundatam fuisse NELLIUS (c).

Pierre BARRA *Les abus de la thériaque, & de la confectiō d'Hyacinthe. On y a joint une description de cette confectiō reformée par le même* Lyon anno 1667. 12°. BURETTE.

§. DCXXVIII. Guerner Rolfink.

Guerner ROLFINK vir eruditus, per multa itinera doctior, Arabicæ linguæ cultor, primus in Germania Chemiæ professor, Theatri anatomici & horti medici (d) Jenensis conditor, ad rem botanicam hætenus contulit. Ejus liber de *pingrantibus vegetabilibus Sectionibus XV. absolutus* Jenæ anno 1667. 4°. * & 1684. 4°. MOLLER. Riv. editus est. Doctum opus: singula medicamenta, quæ alvum ducunt, ex Græcis & Arabicis fontibus describit, præparationes & formulas congerit, quas quodque simplex medicamentum ingreditur, viresque medicatas exponit. Naturam non totam neglexit, vitio tamen sæculi sui hanc curam minoris fecit.

EJUSDEM *De vegetabilibus plantis, suffruticibus, & arboribus in genere* L. II. Jenæ anno 1670. 4°. *. Occasione conditi & renovati horti Jenensis. Libro I. fere laudes. Tit rei herbariæ, horti Patavini præfectos recenset, eorumque vitas a BONAFIDIO ad G. a TURRE. DOMINICI HORATHI itineraria M. Summani, Baldi, & Corsicæ laudat. Altero vita, & propagatio plantarum ad veterum morem dicitur; demum qualitates, usus & stirpium indagandarum modus. Signaturas non rejicit. Methodi brevissime expositæ.

Inter dissertationes chemicas prima est *de Tartaro* Jen. 1619. 4°.

Reliquit ineditam Oratiōem *de utilitate studii botanici*, qua hortum Jenensem anno 1631. initiatus est MÖLLER. tum herbarium vivum 10. Voluminum a SCHELHAMMERO laudatum *Catal. hort. sui.*

§. DCXXIX. J. Baptista du Tertre.

J. Baptista du TERTRE, monachi Dominicani, *Histoire générale des Antilles habitées par les François*, primum prodiit Paris anno 1654. inde T. I. & II. Parisiis anno 1667. * T. III. & IV. anno 1671. 4°. *. Diu in illis Insulis habitavit, studiosius tamen bella Gallorum cum Anglis, & rixas Gallorum inter se ipsos agitatas, adnotavit. Non tamen neglexit rem herbariam, quantum ejus ab homine harum rerum imperito expectari potest. In parte II. Tractatus III. est de plantis, quæ nempe vel ad medicinam, vel

Y y y

ad

(c) *Stor. letter.* p. 99.

(d) Anno 1629.

ad victum alique usus æconomicos pertinent. Eas earumque cultum, & preparationem viresque medicas non male describit, ut *συτοτης*; ut tamen characteres plantarum a viro botanices imperito non expectes. Icones aliquas adiecit, non optimas, nonnullas etiam valde malas, ut Indici. Ex hoc tamen fonte ROCHEFORT, & LABAT, & POMET, & alii potissimum hauserunt.

§. DCXXX. *Johannes Merlet.*

Jean MERLET Abrégé des bons fruits avec la maniere de les connoître, & de cultiver les arbres Paris 1667. 12°. 1675. 12°.* 1690. 12°. BUR. 1740. 12°. Amsterdam 1667. 12°. HOTTON. Non displicet hominis practici 40. annorum opusculum. Arborum etiam fragorum, & grossulariæ varietates innumerabiles recenset, cum laudibus cujusque fructus & cultu. Ficum cultum respuere. Pirum semel in anno neque frequentius debere putari. Optime inferi raras pirii species in magnas & robustas piro. Ad finem habet arbores vulgo non cultas.

§. DCXXXI. *Erasmus Francisci.*

Erasmi Francisci (nominis ficti) verires *Francisci FINX, Ost- und Westindischer Lust- und Staats- Garten* Nuremberg anno 1668. fol. *. Continet etiam plantas Indiæ earumque icones.

EJUSDEM *Guineischer und Americanischer Blumenbusch, nebst Michael HAMMERSTAINS Guineisch- und Westindianischer Reisebeschreibung* Nuremberg anno 1669. 8°. (1661. 8°. UFF.)

§. DCXXXII. *Johannes Nieuwhof.*

Johannis NIEUWHOF Legatio Batava ad M. Chanum Sangti (anni 1655.) Amsterdam anno 1666. fol. *, & Gallice anno 1665. fol. Germanice anno 1666. fol. Belgice anno 1665. fol. 1693. fol. *Tweede en derde Gezantschap na Chin* Amsterdam 1665. fol. HOTT. 1675. fol. Germ. Tertium tamen iter DAPPERO debetur. Continet aliquot icones plantarum rariorum.

EJUSDEM *gedenkwaerdige Brasiliamsche Zee en Landreise* Amsterd. 1682. fol. Laudatur a LOCHNERO *pareir, brava*.

§. DCXXXIII. *Varii.*

Edme BAILLART Discours du Tabac, où il est traité particulièrement du tabac en poudre Paris anno 1668. 12°. 1693. 12°. BURETTE. Laudat hujus pulveris usum, & negat in cerebrum venire.

Godofredi VOIGT Curiositates physicae Gultrow. anno 1668. 8°.*. Contra plantarum resuscitationem.

Jean GALLE (ut intelligo) *Discours contenant la maniere de nourrir les vers à soie, & la tirer* Paris anno 1668. fol. long. BURETTE.

Petri

Petri GONTIER exercitationes hygiasticæ s. de sanitæ tuenda & vitæ producenda Lugduni 1668. 4°. si huc facit. BUR.

Francisci LIBERATI il perfetto maestro di casa Rom. 1668. 8°. si huc pertinet.

Petri YVELIN an fructuum usus insalubris Paris 1668. PLAT.

In *Cornelis vander VOORDE Lichtende Fakkel der Chirurgia* Amsterdam anno 1668. 4°. * continetur *dispensatorium* pro chirurgis navalibus, cum simplicium medicamentorum facultate & dosi.

S. DCXXXIV. *Paulus Boccone.*

Pauli BOCCONE Panormitani, ex Savona ligustica oriundi, qui, cum inter monachos se contulisset, SYLVIVS dictus est, non incuriosi hominis, qui in Corsica, Sicilia, Melita, Anglia, Belgio Germania plantas collegit, & M. D. Etruriæ botanici, multa in rem herbariam merita sunt. Figuratos etiam lapides, aliaque rariora, etiam formulas medicas & chemicas, non satis in singulis diligens corrasit, ut tamen multa omnino primus viderit. Primum prodit *de abrotano mare monitum* Catanæ anno 1668. SEGUIER.

Deinde plusscula opera sunt botanici argumenti. *Manifestum botanicum de plantis Siculis Catanæ* anno 1668. 4°, quo eruditis viris modico pretio semina offert. SEGUIER.

Earum plantarum fasciculum R. MORISON edi curavit Oxonii anno 1674. 4°. *, cum titulo *Icones & descriptiones rariorum plantarum Siciliæ, Melitæ, Galliæ & Italiæ*. Plantæ pulchræ multæque novæ, icones exiguæ, & sæpe malæ: neque plantæ semper novæ sunt, quas Vir Cl. pro novis recenset, vel Rubiæ quadrifoliæ exemplo. Tabulæ sunt 52.

EJUSDEM *Recherches & observations naturelles* Paris anno 1671. 12°. ASTR. & auctius Amstelodami anno 1674. 8°. * Belgice Amsterdam 1744. 8°. *Natuurkundige Naspeuringen en uytvoerige navorsing van het groey der planten*. Epistolæ sunt ad varios viros eruditos Galliæ, & Angliæ & Italiæ, de creticis plantis & marinis, etiam maritimis datæ. De tuberibus, Loti tetragonolobæ, aliarumque plantarum, bulbis plantas suas reparantibus: cum FAGONI epistola ejusdem argumenti. DHUISSE de propagatione plantarum. MORAN de iisdem tuberibus, N. STENONII de Astroite. J. SWAMMERDAM dux epistolæ de Coralliis. Porro Catalogus plantarum Siciliæ, inter quas Papyrus est & Opuntia; *Matthæi* SLADI epistola de Camphora, de Alcyonii specie. Corallium BOCCONE pro mero habet lapide.

EJUSDEM Epistola cum NATIO prodit.

EJUSDEM *Osservazioni naturali ove si contengono materie medico fisiche e di Botanica* Bologna anno 1684. 16°. *. *Observationes* 26. totidem auctoris amicis dic. t. c. In obs. VII. plantas rariores delle pieve di Quero domini Veneti

neti recenset. Multum laudat Tetrabit & thalictrum ad ignotos aliquos infantum morbos, tum Cyclamen ad scrophulas, Aritholochiam ad icterum, Verbascum ad inflammationes. In obs. XII. Helleborum fetacei modo adhibitum in morbis animalium commendat. In obs. XIV. plantas aliquas agri Bononiensis recenset. In obs. XVIII. de Bupleuro gramineo agit, foliis caulinis cordiformibus perfoliatis. Obs. XXI. de causa perpetui viroris in nonnullis plantis. Obs. XXII. de eadem re, & de nonnullis plantis marinis. Pleraque in posterioribus operibus redeunt.

EJUSDEM, nunc monachi Cisterciensis & SYLVII nomine induti, *Museo di fisica e di esperienze decorato di osservazioni naturali* Venet. anno 1697. 4°. *. Opus varium utique & misti generis. Observationes primo loco sunt, ad Magnates datæ. Inter eas XII. est de Fungo Mëlitensi (Cynomorio), ejusque vi vulneraria. Obs. XIV. & XV. de Manna. Obs. XXI. de vi medica Lapathi acuti. Obs. XXV. XXVI. varia de plantis, miras quasdam proprietates habentibus, Tragio imprimis & Coriaria. Obs. XXXI. de oleo Juniperi. Obs. XXXIV. de medicata variarum plantarum vi. Obs. XXXVI. de vi medica plantarum vulgatorum. Obs. XL. XLI. de Corallio & plantis marinis, satis copiose, cum iconibus. Obs. XLII. de Serpentaria Virginiana & Contrayerva. Obs. XLIV. de Pistaciis. Obs. XLV. de Plantis marinis & Lithophytis. Obs. XLVI. de Fungis & plantis funginis, cum iconibus. Non contemnenda collectio, admittæ etiam plantæ alie raræ. Tenere oportet, credulum fuisse virum, & in viribus medicis plantarum liberalem.

Germanice prodiit cum titulo *Anmerkungen über natürliche Dinge, aus seinem Museo experimentali physico zusammengezogen* Frankfurt und Leipzig anno 1697. 12°. editum.

Princeps viri opus eodem anno prodiit, *Museo di piante rare* Venet. anno 1697. 4°. *, Tabulæ 131. sunt plantarum plerarumque spontanearum, quarum equidem non undique eadem est elegantia, pleræque tamen, ut absque charactere fieri potest, bonæ. Ad BARRELERIUM (e) & CUPANUM (f) non paucas pertinere facile est observatu. Ut sunt, cum brevibus suis descriptionibus, pertinent tamen ad fontes rei herbariæ, & potissimum etiam alpinæ. Index harum iconum seorsim prostat. *Appendicem ad Musæum*, de plantis Siculis agentem, cum nonnullis observationibus habet RIVINUS in Bibl. editum Venet. anno 1702. 8°.

In Journal des Savans anni 1676. PAULUS habet iconem Ferulæ Opopanacis, cujus gummi in Sicilia pro summo adversus vulnera remedio habetur.

In *Miscellaneis Nat. Cur.* Dec. III. ann. IV. app. n. 9. aliqua habet de plantarum marinarum origine, Fungorum, Conservæ, Fucorum, Corallinarum, Zoophytorum.

§. DCXXXV.

(e) Non diffidente Bocconz.

(f) Præf. ad hort. Catholic.

§. DCXXXV. *Flor. Schuyt.*

Florentii SCHUYL Catalogus plantarum horti Lugduno batavi Leidæ anno 1668. 8°. * *Heidelberg.* anno 1672. 8°. *. Nomina sola. In catalogo plantarum circa Leidam sponte nascentium, *Calla* recensetur, *Cepæa marina*, *Kakile*, *Lunaria botrytis*, inexpectata in humili solo herbula. Plantas Capenses & alias raras habet a BEVERNINGIO. Recusus est a J. HAUKEN Darmstat. anno 1679. 12°. * & a Jacobo GOTTSCHALK Plön. anno 1697. 8°. * Leid. anno 1718. 8°.

§. DCXXXVI. *J. vander Groen.*

Jan vander GROEN Hortulani principis Auriaci den nederlandzen hovenier Amsterdam anno 1668. 4°. *. *Gallice le jardinier dit país bas* Bruxelles 1672. 4°. *BUR.* Amsterdam 1670. 4°. *Gallice & Germanice Neuer Gärtner* Amsterdam 1669. 4°. *VOGT.* Alia tamen præcessit editio. Continet delineationes hortorum Magnatum, arbores, earumque cultum; deinde flores & plantas coronarias: inde bulbosas: variasque in hortis obvias, etiam vulgares & sylvestres.

EJUSDEM *Den verstandigen Hovenier.* Amsterdam eodem anno. Sunt opera hortentia, secundum menses, simpliciter omnia. Vires medicas addidit *Petrus NYLAND* medicus, cujus nomen præfigitur in editione Amsterdam 1686. *Germanice* idem est, ni fallor, *Der sorgfältige Hausvater, oder gründliche Anleitung zum Gartenbau, nach den 12. Monaten des Jahrs* Osnabrügg anno 1674. 4°. Video alium titulum *Den wyze jaar beschryver ontdekking van het werking der natuer eigenschappen van heesteren kruyden.* 4°. & ejus partem tertiam s. *den eeraaraen landbouwer.* 4°.

Idem v. d. GROEN conjunctim cum priori opere edidit *De Medicyn winkel of ervaren huyshouder.* Amst. eodem anno. Medicamenta vulgaria secundum morbos. *Gallice* etiam prodierunt, cum *Jardinier du País bas, la boutique à remèdes pour les animaux, & le traité des Abeilles.* Bruxelles anno 1672. 4°. *BURETTE.* Amsterdam 1670. 4°.

Idem *Petrus NYLAND* Amsterdam anno 1670. 4°. * 1679. *WACH.* 1680. 12°. *CARLS.* subjunxit *De Neederlandze herbarius of Kruytboeck*, Plantæ vulgaræ, secundum alphabeti literas, cum iconculis, descriptione & medicatis viribus. *Germanice rares medicinalisches Kräuterbuch* Osnabrügg 1678. 4°.

EJUSDEM *het vermaakelyke landtleeven* Amsterdam 1669. 4°. *

§. DCXXXVII. *Moyse Charas.*

Moyse CHARAS Histoire naturelle des plantes, des animaux & des minéraux, qui entrent dans la composition de la thériaque Paris anno 1668. 12°. (*Journal des Savans*) anno 1685. 12°. * & 1691. 12°. , cum titulo *Thériaque d'Andromachus.*

machus, avec une description, &c. Carmine Sapphico theriacam describit, inde percurrit medicamenta, quæ eam longissimam Antidotum ingrediuntur: eas describit, & signa addit bonæ notæ. Opii habet præparationem & analysin, sic Glycyrrhizæ, Hypocistidis. Rhaponticum, ex Lapathi genere, ipse legit in Monte Genevre; Nardum Celticam bene describit. Carpit in hoc auctore Cl. JUSSIEU (g), quod non satis certos plantarum characteres dederit, neque venena distinxerit, ad quæ theriaca prodesset. Germanice *Beschreibung der Viper und des Theriaks* Frankfurt 1679. 8°. Latine Geneva. 1684. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopée Royale, Galénique & Chymique* Paris anno 1672. 8°. FALCONET, anno 1676. 4°. FALCONET, anno 1681. 8°. *Journal des sçavans*; Paris anno 1692. 4°. Lyon 1693. 4°. ASTR. & 1753. 4°. *augmentée par L. M. avec les formules & un traité des eaux minerales*. Latine Geneva. anno 1684. 4°. BURETTE. Materia medica ejusque elaboratio in usus clinicos, tum Galenica, tum chemica. Multi analysin dedit, & in vinum & acetum degenerationem descripsit. Miserum vitæ finem fecit. In Hispaniam enim cum se contulisset, in carceres Inquisitionis ob religionem conjectus est, & denique jam senex fidem abjuravit (h).

§. DCXXXVIII. *Diarium Tinaffi.*

Hoc anno, tum sequentibus, ad annum usque 1675. prodit Romæ apud Nicolaum Angelum TINASSI *Il giornale de letterati* 4°. opera Francisci NAZARI. Non est verho Parisini *Journal des Sçavans*, ut vulgo dicitur; adjecta sunt enim, quæ in Italia prodierunt, & passim etiam observationes, ut vocant, peculiare, deinde ad finem excerptum diarii Gallici. Ab anno 1675. duo sunt diaria hujus tituli. Prius ejusdem NAZARI, apud Benedictum CARRARA, ad annum usque 1679. continuatum: alterum ab anno 1675. ad annum 1679. apud TINASSUM, J. CIAMPINI & L. A. PORZII cura, ut anno 1675. 1676. 1677. titulum NAZARI retineret. Ab anno 1679. ad 81. folius TINASSI nomen superest CLEM.

§. DCXXXIX. *Ezreel Tongue.*

EZREEL TONGUE De succo plantarum experimenta dedit in *Trans. Phil.* n. 43. Ascendere unice, neque descendere succum.

IDEM n. 44. Infitos in radices ramos comprehendere; arbores radicibus in aëre suspensis vivere.

IDEM n. 45. Consilia varia ad experimenta suscipienda, ex quibus natura vegetationis declaratur. Succus aceris ad cerevisiam coquendam utilitas.

IDEM n. 57. Etiam calidiori tempestate fluere succum aceris, cessare frigidiori etiam juglandem n. 58.

§. DCXL.

(g) De la thériaque pref

(h) *Hist. lit. du Règne de Louis XIV.* p. 162.

§. DCXL. *Robertus Morison.*

Roberti MORISON Hortus Blefensis auctus, accessit Index plantarum in horto contentarum, nemini scriptarum, & observationes generaliores, seu PRÆLUDIORUM pars prior Londin. anno 1669. 8°. * GASTONI primum Amelianensi serviit, qui Blefis hortum condiderat: inde Professor botanicus Oxonii fuit: vir in horto eruditus, in quo plantas sub oculis haberet, earumque fructus commode inspiceret. Ita factum est, ut ab ea plantæ parte methodum sensim desumeret, (cujus cum hoc libro dat primas lineas, arborum & fruticum, quas nunquam in magno opere elaboravit, deinde plantarum humiliorum). Ita *hallucinationes* C. BAUHINI natæ sunt, invidiosum opus, quod cum horto Blefensi prodiit. Laborat fere in plantis C. BAUHINI in ordinem cogendis, quas solet transferre ad eas plantas, cum quibus proxime consentiunt: plerumque bene, ut a posteris MORISONI consilium adoptatum sit. Puriore paulatim classes præparat, male conjunctas ut *Lysimachias* priorum, divellit. Genera passim constituit, ex siliqua biloculari *Astragalum*, ex crasso fructu *Cachryn*; passim etiam plantas aliquas describit, ut *Myosuro* adfinem foliis divisis.

Animadversiones in III. Tomos historie plantarum J. BAUHINI. Ejusdem generis & scopi sunt, plerumque veræ.

Dialogus inter socium Collegii Regii Londinensis & botanographum regium. Genera docet ex characteres constituere, ut *Ranunculum*, rejectis notis a sapore, vi medica, foliis ferratis. Omnes plantas ex semine provenire defendit.

Catalogus ipse est ex BRUNYERO, sed auctior. Ei subjicit MORISONUS catalogum plantarum nemini scriptarum, quarum bene multæ quidem dudum innotuerunt, ut *Myrrhis aurea*, *Bellis Tanaceti folio*, *Brunella alpinâ*, *Conyza acris annua alba*, *Ranunculus ceratophyllus*. Plurimæ aliæ meræ sunt varietates; intercedunt tamen raræ vel novæ, ut *Spergula* semine foliæceo, *Dandia*, *Ranunculus arvensis minimus*: *Sium ferulaceum*, *Trifolium*, ut puto p. 314., *pratense majus album*, *Vicia præcox minima*. Multas in Gallia potissimum legit, in qua diu vixit, aliæ sunt exoticæ originis.

EJUSDEM *Plantarum umbelliferarum distributio nova per tabulas cognitionis, ex libro naturæ detecta* Oxon. anno 1672. fol. *. Specimen est magni operis. Umbelliferas nempe auctor ex seminibus disponit, exque habitu, quarum icones exhibet, elegantes, plantarum vero descriptiones breves. Subjungit umbellatas, improprie sic dictas, *Valerianam*, *Thalictrum*, eminus certe umbelliferarum dissimile, *Pimpinellam*, *Filipendulam*. Inde sequuntur umbelliferae, quas novas putat, aut ab aliis male locatas. EJUSDEM iterum *hallucinationes* C. BAUHINI. Denique perpulchræ figuræ foliorum, etiam ramorum, plantarum umbellatarum vel adfinium. Novus titulus anno 1715. præfectus est, opus non mutatum.

EJUSDEM *Plantarum historia universalis Oxoniensis, seu herbarum distributio nova per tabulas cognitionis, ex naturæ libro detecta* Oxon. anno 1678. fol. & mutato

mutato titulo anno 1715. fol. *. Arbores nunquam prodierunt, quæ pars I. futura erat operis, cui SCHILHAMMERUS se totum MORISONI opus apud Auctorem perfectum se vidisse testis est (i): initium adeo ab altera parte sumitur. Tabulæ sunt insignitus *Montorum* ornatae, & referunt species plantarum, modo melius scriptas, modo minus bene; descriptiones breves, neque ejusmodi ut satisficiant: critica adhibita est non optima, ut persæpe eadem planta repetito occurrat. Habet tamen etiam sibi propria. Methodus ex fructu & habitu composita. Ad Partem II. pertinent I. Bacciferae, confusa classis: altera fusa scandentium, ubi cucumeraceæ mixtæ cum convolvulis, & Lupulo. Sect. II. est Leguminosarum, ubi confusæ, post Trifolia, Potentillæ, Alchemilla, Sinapistræ, aliæ. Sectio III. est Crucatarum, cum subjectis Veronicis. Sect. IV. Liliaceæ. Admixtæ Caryophyllatæ, Anemonæ, Ranunculi. Sect. V. est farrago tricapsularium, unicapularium, bicapsularium, quadricapsularium, quinquelocularium, flore regulari, irregulari, nullo, apetalorum, monospermarum, dispermarum, trispermarum.

Tomus III. a Jacobo BOBART filio hortulano (k) a morte auctoris, ex schedis imperfectis paucisque tabulis editus fuit anno 1699. fol. & 1715. fol. *. MORISONUS enim immaturo fato anno 1683. abreptus fuerat. Sectio VI. est plantarum flore composito, ubi commixtæ discoidæ, radiatæ, difflacæ. Sectione VII. continentur Planipetale, & admixtæ aliæ, corymbiferae, pappiferae, & Valerianæ, iterumque in eadem sectione radiatæ & capitatæ, cum Eryngio, Difflaco, Cacto. Sectio VIII. Graminum est, quorum magnus est numerus, icones vero, quam reliquæ, pulchriores: subiectæ aliæque plantæ liliacæ, Plantagines & Pimpinellæ. Sectio IX. est umbelliferarum, & stellatarum. Sectio X. Tithymalorum & Ricinorum. Sectio XI. Verticillatarum cum asperitellis, inter quas intrusum est Heliotropium tricoceum. Sect. XII. iterum farrago est ex multifloris, Saxifragis, Aretis, Gentianis, Chrysosplenio, Pirola, Trientali, Orchidibus. Sectio XIII. farrago bacciferarum non frutescentium. Sectio XIV. Filicum. Sectio XV. Muscorum, Lichenum & Fungorum, quibus præpositæ sunt plantæ floridæ, de quibus locandis auctor desperaverat, Linonum, Staticeæ, Acanthus, Plantaginella, Xanthium, aliæ. Musci & marinæ plantæ numero excellunt. Adaret, methodum vix ullam ab AUCTORE servatam esse: icones tamen numerosæ, & sæpe propriæ, utilitate non carent. Judicium de viro meum idem fere fuerit, quod RAJ.~

§. DCXLI. *Johannes Swammerdam.*

Johannes SWAMMERDAM, Insectorum eximius observator, exigua parte plantas adijcit. In *afentene ontleding van bloedelooze diertjes*, quæ Ultra-

(i) *Additam. ad CONRING.*

(k) *Uffenbach Reis. III. p. 143. 164.*

jecti anno 1669. 4°. *. Latine vero anno 1681. 4°. *, cum nomine *Historia generalis insectorum* prodit, vegetatio continetur *Tunicæ*. In *libris vero* *re pythumæ*, Leidæ anno 1736. fol. excusis, continetur fabrica feminum *Fillicum*, & anulorum elasticorum, quibus pollen continetur.

§. DCXLII. *Benedictus Stella.*

D. *Benedetto* STELLA, de Civita Castellana, *Il Tabacco*, opera nelle quale si tratta dell'origine, historia, coltura e preparazione, qualita, natura, virtu, ed uso in fumo, in polvere, in foglia, in lambitivo, ed in medicina della pianta detta *Tabacco* Rom. anno 1669. 8°. *. Nominis ortus, species tres — non provenire in Gallia, Germania, frigidis regionibus. Neapoli sempervirere, & aliquot annis superesse. Succum in America cum vino Hispanico coqui, addi Anisum, Zingiber, & folia in eo fuoco macerata suspendi, sicari. Succum curare vulnera, tineam. Fumum ductum prodesse hominibus phlegmaticis, militibus. Primos Anglos fumum in Europa traxisse. Romam novum morem adduxisse *Virginium URSINUM*. Utique cerebrum ab eo fumo denigrari: & ab ipso etiam pulvere cerebrum fedari. Italicum optimum esse. Electarium Nicotiane ad varia prodesse; Succum ad scrophulas. Calculum se de urethra expulisse fomento, in quo Tabacum cum aqua & vino coctum erat. Multa contra *MAGNUM*.

§. DCXLIII. *Georgius Christophorus Petri.*

Georgii Christophori PETRI *Asylum languentium, seu Cardus vulgo benedictus* Jenæ anno 1669. 8°. *. Florum odorem esse, qui pirorum moschatellinorum. Farraginem formularum tradit, quas hæc herba ingreditur, viresque pene ad omnes morbos extollit.

EJUSDEM disp. *de pane & vino* Erford. 1698. 4°. PL.

§. DCXLIV. *Job. Worlidge.*

Job. WORLIDGE *Systema agriculture* (Horti culturæ ut puto) *Of the severall ways of tiking planting sowing manuring of all sort of gardens, Orchards, &c.* London anno 1669. fol. 1677. 8°. SEQUIER. tum anno 1716. 8°. cum instrumentorum descriptione.

EJUSDEM *Of husbandry* London 1675. fol. EVEL. idem forte opus.

EJUSDEM *Vinetum Britannicum or a treatise of Cyder and other drinks, extracted from fruits growing in the Kingdom, with the arts of propagating all sorts of vinous fruitles &c.* London anno 1678. 8°. 1691. 8°. SEQUIER; & seorsim. *The most easie method of making Cyder* anno 1687. 4°. 1691. 8°. OSB.

Num hic de melle plantarum, ex earum exhalatione egerit? non novi, certe hujus viri de ea re adnotationes laudari video. Judicium viri laudat Cl. MILLS Vegetabilia omnia aqua nutrirî negavit.

EJUSDEM *The art of gardening* London anno 1700. 8°. OSB.

Z-z. §. DCXLV.

S. DCXLV. *Timotheus a Roll. Alii.*

Timothei a ROLL Neues Blumenbüchlein, wie alle Blumen gepflanzt werden müssen. Costanz anno 1669. 16°. *. Zug anno 1687. 16°. * (1), a GREFLINGERO recusum Francofurti 1684. 12°. Hanover 1692. 8°. Lego etiam J. G. SPENGLER'S *Blumenbüchlein* Costanz 1693. 12°. & 1691. 12°. ; an diversum? Potthumum opusculum. Horti situs, sepes, instrumenta terræ: florum per classes cultus: & peculiariter Tuberosæ, Tunicæ, Tulipæ, Anemones, aliquot aliorum florum. De oleribus aliqua, simpliciter, & absque fucio.

JURGEN ANDERSEN und VOLQUARD YVERSEN *Orientalische Reisebeschreibungen* Schlesvic 1669. fol. si huc faciunt.

NICOLAS VILLAUT de BELLEFOND *Relation des cotes d'Afrique apelees Guinée* Paris 1669. 12°. BUR. 1749. 12°. Anglice versa London 1670. 8°. BODL. Continet etiam fructus regionis. Adierat anno 1666. 1667.

TARDUCCIO SALVI *il chirurgo* Rom. 1669. 4°. L. VIII. agit de natura simplicium, ad alphabeti ordinem, cum aliqua descriptione & usu, breviter & simpliciter B. B.

BENEDETTO CASTELLO *Alcuni opusculi filosofici.* Inter ea est l. de conservandis granis Bonon. 1669. 4°. CLEM.

J. FLAVELL *husbandry spiritualized or the heavenly use of earthly things* London 1669. 4°. BODL.

Recueil de remedes & secrets tirés des memoires du Chev. DIGBY avec plusieurs autres secrets & perfums tres experimentés par J. MALBEC de TREVEL Paris 1669. 8°. WASSENÄAR. Conf. p. 510.

De verstandige Kock Amsterdam 1669. 4°.

Robert de BERQUEN *les merveilles des Indes orientales & occidentales* Paris 1669. 4°.

Le Jardinier universel ou les delices innocentes de la culture des Jardins par le S. GABRIEL Montbelier 1669. 8°. HOTT. EJUSDEM *allgemeiner Gärtner* Stuttgart 1671. 8°. Eslingen 1673. 8°. ex Gallico versus a J. G. SCHARFENSTEIN.

An dißert Peter GABRIEL'S *Kunstverfahner Blumen - Küchen - und Baumgärtner* Stuttgart 1682. 12°. Tübingen 1756. 8°. 1767. 8°.

Der Reichsgärtner Stuttgart 1682. 12°. zum vierten mahl aufgelegt.

LESEURRE de la BELLERIE *Description du vignoble de Garabaud, & discours sur la crapule* Lyon anno 1669. 8°. FALCONET.

Georg.

(1) Titulum reperio der Schweizerische Botanicus.

Georg. ILMER de Tilia Lipsiæ anno 1669. 4°.

Valentin KAPFER'S Unterricht, wie die Maulbeerbäume in Deutschland zu Erziehung der Seidenwürmer zu cultiviren. Wien 1669. 8°.

Christophori FAHRENHOLZ officina pharmaceutica Brandenburgica s. catalogus medicamentorum quibus officina Aulica anno 1669. instructa fuit. Berlin 4°. TREW.

§. DCXLVI. Petrus Lambecius.

Petri LAMBECHII, Hamburgensis, Bibliothecarii Cæsarei, commentarii de Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi multa habent huc facientia. In L. II. Viennæ 1669. fol. * edito fusillime agit de codice celeberrimo DIOSCORIDIS, iussu JULIANÆ ANICIÆ sexto seculo depicto: tum de aliis codicibus DIOSCORIDIS, deque CRATEVA & aliis herbariis.

In L. VI. ib. 1674. fol. *. Medici græci traduntur, & de EUTECHNII ad NICANDRUM scholiis, deque codicibus DIOSCORIDEIS.

Habet etiam aliqua de frumento pervetusto.

§. DCXLVII. Johannes de la Quintinie.

Jean de la QUINTINIE Pictavus, celebris Hortulanus Regius de cultu Melonum Phil. Transf. n. 45. 46.

EJUSDEM Instruction pour les Jardins fruitiers & potagers Paris anno 1690. 4°. 2. Vol. FALCONET. anno 1695. 4°. 1760. 4°. 2. Vol. cum tractatu de cultu florum; sic Amsterdam anno 1692. 4°. HOTTON. 1697. 4°. * auctus libello de Melonum cultu. Porro Paris anno 1715. 4°. 2. Vol. anno 1730. 4°. 2. Vol. 1746. 4°. 2. Vol. 1756. 4°. 2. Vol. cum titulo *parfait jardinier*. Anglice conversus a Johanne EVELYN Lond. anno 1693. fol. Italice Trattato delli alberi fruttiferi Bailano anno 1697. 8°. Venet. anno 1704. fol. Belgice *nieuwe Nederlandze heesperiden, & iterum snoei konst der oost boomen door Gedhals* & denuo *de nieuwe naauwkeurige Nederlandze hovenier*. In compendium redactus, cum additamentis Georgii LONDON & Henrici WISE London anno 1699. 8°. OSB. 1701. 8°. quæ editio tertia est. Hæc ex Cl. SEGUIER. Primum hic occurrit lexicon, quo instrumentum rusticum declaratur. Tunc de terra hortensi, de fossione, stercoratione, uno verbo de laboribus hortensibus. Peculiariter de arboribus muro adfixis, nanis, & foli permissis, de earum putatione &c. quam potissimum horticulturæ partem perfecit subtilius quam le GENDRE. Arborea docuit decapitare; incrementa earum moderari, & vix quidquam prætervidit (n). Varietates fructuum horæorum, earum selectus, compositio

Z z z z

&

(n) On fruitrees.

& ordo, fufius quam apud priores fcriptores omnes ab eo tractantur. De plantatione, feminariis, putatione, in qua multa mutavit, de confervatione fructuum, de infitione. Sequitur hortus oleraceus: olerum & herbarum edulium catalogus, fecundum alphabeti literas difpofitus. Opera menftrua. Terra cuique oleri apta. Inde helperidum cura, & custodia hiberna, educatio & ornatus. Tunc adnotationes variae, per experimenta natæ, de plantarum vita, fucco, fructu. Multum a gnaris viris laudatur, ut a Cl. d'ARDENNES in l. *année champêtre*; carpitur a R. SCHABOL. Reliqua hujus collectionis non funt ejusdem auctoris.

§. DCXLVIII. *J. L. Baufch, & Academia Naturæ curioforum.*

J. Laurentius BAUSCH, medicus Suinfurtenfis, Calendis Januariis anni 1652. novam focietatem ad commoda publica convocare cepit, ex medicis potiffimum Germanicis compofitam. Scopus erat colligere in communem thefaurum, quæ quisque utilia adnotaverat. Inde anno 1665. novæ focietatis PRÆSES cepit edere, ad formam, quam ea fibi præferibebat, duos libellos de *Acetite & Hematite*. Anno vero 1670. primum volumen *miscellaneorum Academiae naturæ curioforum*, feu *Ephemeridum medicophyficarum* Lipfæ prodiit 4°, cuius porro tres decades; inde *Centurie decem*; denuo *Volumina X.*, & nuper quatuor *Volumina novorum aëtorum* prodierunt. Major pars operis tradit adnotationes fodalium folitarias. In *appendice* fæpe integra opera, fæpe etiam vitæ fodalium reperiantur. Imperatoris auctoritas anno 1677. ad novum institutum accellit. Majora privilegia impertita funt anno 1687. Acta, feu Ephemerides, de quibus potiffimum nobis fermo eft, fub prima initia faporem retinebant feculi, ut ad miracula augenda, monftrificasque fabricas plantarum ornandas, multi inter auctores relpicerent, icones etiam diu rudiufculæ prodierunt. Paulatim autem his vitiis eft profpectum, & DILIGENTIORUM, TREVIORUM egregie adnotationes, & integra opufcula, acta Academica ornaverunt. Nos cum fuis auctoris, quæ melioris ufus videntur, decerpta recenserebimus; multa omiffuri, ne in immenfum opus exerefcant. Cum denique non una fuerit magni operis editio, conandum eft, ut primæ potius, quam nuperæ, ad manus fint.

Germanice verſe nuper prodire cepérunt, a pluſculi tomi editi funt, paſſim etiam emendati.

Hujus Academiae hiftoriam edidit vir ILL. *Andreas Elias* BUCHNER Hall. anno 1755. 4°. * poſt priora fragmenta G. *Wolfgang* WEDELII & *Michaelis* Bernhardi VALENTINI.

§. DCXLIX. *Georgius Seger. G. Hier. Welfch.*

Georg. SEGER Thorunienſis in *Miſcellaneorum curioſorum* anno I. n. 8. De Polygono coccigero Polenico obiter egit. In anni II. n. 55. Fungus anthorpo-

thorpomorphus, pictoria icon. Nux Indica cercopithecum referens est anni VI. VII. n. 129. De radicum Althææ acrimonia anni IX. X. n. 100.

Joachim. Georg. ELSNER De Vincetoxici utilitate ad scrophulas Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. I. n. 57.

Joh. JAENIS Buglossum fasciatum n. 102.

Georg. Hieronymus WELSCH vir eruditissimus in eodem I. anno egit n. 151. de Xylaoe. In n. 152. ostendit, quod vulgo dicitur lignum Sassafras, radicem esse, non lignum. In n. 159. de fructibus Americanis non descriptis, tribus, cædato, cardioide, trialtère radiato. Anno 1672. n. 31. de lacruma Opuntiana: n. 33. de Myrobolano VI. BONTII: n. 34. de Fungillo minimo. Anno 1677. n. 44. de fungillis in radice Citri natis.

Epistolam dedit ad J. Mathiam FABRUM de Toxicorum Arabicis antiquitatibus & Romanis.

EJUSDEM *Micromimematum* Centuriæ III., in *Miscellaneis Nat. Cur.* Anni IV. & V. excusa, multas plantarum medicatarum minus notas facultates continent.

Ejus *Hecatostæa* II. observationum physico medicarum prodierunt Augustæ Vindel. anno 1675. 4°. *. Pluscula ad rem herbariam faciunt. Nuclei Pinci Moluccenses cathartici: virtutes Chamæpityos ad podagram, Pneumonanthès ad asthma. Fructus Halicacabi a tactu amarescunt. Cortex aromaticus Kerf Arabum, inter medicamenta merito revocandus. Plantæ aliquæ marinæ. Anthophylli non descripti. Lignum Nucis aromaticæ, & fructus Americani non dicti. Anatome seminis Convolvuli. Filum marinum. Anthora Arabum. Excrementa Quercus. Abutilon. Terebinthina ex Chrysanthemum peruviano & gummi. Pilulæ Salignæ. Conyza Hippoc. Varia gummata nova. Gilsenech alatum. Lycoperfca ad dysenteriam. Gallæ Salvix, Chamæleontis, Betulæ. Gummi Imperatoriæ, Sileris, Peucedani.

EJUSDEM *De medicis & medicamentis* Germanorum Lipsiæ anno 1688. 4°.

§. DCL. Varii.

In Francisci BERNIER *itineribus* Paris anno 1670. 12°. & alias editis, & Amsterdam anno 1724. 8°. * multa bona, vix tamen ad rem herbariam pertinentia occurrunt; aliqua de potu narcotico Poust, qui magnatibus pro supplicio est.

J. Rud. SALZMAN & ROSA de Rosa Argentor. anno 1670. 4°.

J. GREEE de coronis epularibus Lipsiæ 1670. 4°. B. BOEHM.

Gabriel G. ARNOLDI de zoophytis Lipsiæ 1670. 4°.

Christ. HOFMAN fons arbor philologica considerata Jen. 1670. 4°. BURCKH.

Christoph. CALDENBACH de lauro Tubing. 1670. 4°.

EJUSDEM *de olea* ib. 1679. 4°. EJUSD. *de palma* ib. 1679. 4°. *de vite* 1683. 4°. RIV.

Christian GRUBEL κηπελογία s. consideratio horti 1670. 4°. SEG.

J. STRAUCH *de vinolentis* 1670. recus. 1722. 4°.

Hofens BACCUET, Genevensis pharmacopœus. *Ejus apothicaire charitable* Genev. 1670. 8°. *de alimentis & medicamentis vulgo usitatis*.

Christ. HEINSIUS de Manna nostræ cum Manna Israëlitarum convenientia Francf. Viad. 1670. 4°.

J. Michael WANSLEBEN *relatio de statu præsentæ Ægypto* 1670. 12°. etiam vegetabilia tangit.

Nicolas CHESNEAU Cel. clinici, *pharmacie theorique* Paris 1670. 4°. & nouvelle edition Paris anno 1682. 4°. BUR.

In *observationibus* vires peculiare nonnullarum plantarum laudatas reperias, ut Ranunculi flammæi.

J. Hicke CARDILUCH *Stadt- und Landapotheker* Frankfurt 1670. 8°. Nürnberg 1677. 8°. ZOCH.

EJUSDEM *arzneylische Wasser und Signaturkunst* Nürnberg 1680. 8°. 1725. 8°.

EJUSDEM *Dietbüchlein, oder Speis, Trank und Lebensordnung in Gesundheit und Krankheit*.

EJUSDEM *Evangelische Kunst der Natur. Frühling* Sulzbach 1685. 8°. *Sommer* ib. 1688. *Herbst* ib. 1697. *Winter* ib. 1702. 8°.

IDEM edidit Bartholomæi CARRICHTER *Buch von der Harmonie, Sympathie und Antipathie der Krauter nach ihrer vier ersten Materien* Nürnberg 1686. 8°. & appendicem addidit. Alchemista; & homo heteroclitus.

Fr. Henric. DEVILLACORTA Archiatri Caroli II. *de alimentorum facultatibus, de iisdem in particulari, de venenis*, in III. Tomo operum Lyon 1670. fol.

Christ. WINKELMANN *medicamenta officinalia præcipua* Witteberg. 1670. fol.

Nicolai GERVASII *secundanea* Panorm. 1670. 4°. MONGIT.

EJUSDEM *Disserrie botaniche d'alcuni semplici di Sicilia publicatee dichiarate* Neapoli 1673. 4°. MONGIT.

EJUSDEM *Norma tirocinii pharmacopolarum Galeni sagrica* Neapoli 1673. 4°. MONG.

Ejus-

EJUSDEM *Antidotarium Panormitanum Pharmacopœyicum* Panorm. 1670. 4°. * & a filie auctoris cognomine correctum & locupletatum. Panorm. 1700. 4°.

Andreas GLORETZ *Haus- und Landbibliothek* Ratisbon. 1670. fol. Leipzig 1701. fol. Nürnberg 1719. fol. 2. Vol. *Continuation der Landbibliothek* Augspurg 1701. fol. 4. Partes. Non laudat MUNCHHUSIUS.

Simon COTEREAU DUCLOS *De plantarum analysi & principiis, & de coloribus alcali & acidum indicantibus* *Mem. avant.* 1699. anno 1670. 1671.

Hoc etiam anno analyses plantarum BOURDELINUS moliri cepit.

Francisci SYLVII de le BOE *De Opii natura & usu medico* Leidæ anno 1670. 4°. & in operibus.

Guilielmi HUGHES *The compleat vineyard or the way of planting of vines and advancing english wines* London anno 1670. 8°. OSB.

EJUSDEM *Flowergarden, how most flowers are orderd, increased, &c.* anno 1672.

EJUSDEM *American physician or a treatise of the roots plants trees &c. growing in the English plantations — with a discourse on the cacao tree — and the ways of making Chocolate* London anno 1672. 12°. SEGUIER.

Gabriel REEVE *Directions for the improvement of barren and heathy land* London anno 1670. 4°. lego & 1674. 4°.

§. DCLI. Aug. Quirinus. Rivinus.

Q. Septimius Florens RIVINUS & Augustus Quirinus RIVINUS *An plantarum vires ex figura & colore cognosci possint* Lipsiæ anno 1670. 4°. *? Aliquam tamen signaturarum vim esse. Tanquam Q. SEPTIMII FLORENTIS opus citat Cl. SEGUIER.

Inde A. Q. RIVINUS, vir alioquin aliquantum paradoxus, magnum opus suscepit, novam nempe stirpium methodum, & universarum plantarum icones. Edidit ergo Lipsiæ anno 1690. fol. 1696. 12°. * & 1720. 12°. * *Introductionem generalem in rem herbariam*: Methodum simplicissimam a floris fabrica sumere tentavit, ut quisque flos simplex, aut in duo, tria, plura petala divisus foret: addidit autem numero divisionum regularem fabricam, in qua ambitus floris undique a centro æque distaret, omniaque segmenta sui forent similia: aut irregularium, ubi partes neque undique sui similes, neque similiter dispositæ essent; separabat autem flores uniformes a regularibus, irregulares a difformibus. Nomina etiam brevissima reddidit, ut vel unica voce continerentur, vel duabus, omnino ejusmodi nunc sunt nomina trivialia LINNÆI.

Ea

Ea nomina expolit, quæ integram phrasin replerent. Arbores cum herbis utiliter conjunxit.

In libello, quem dixi, animadvertit in RAJUM & MORISONUM.

In editione III. adversus DILLENIUM se tuetur, juvenem herbarum iam peritum, quem honoratus senex miraretur aliquid contra se audere, & asperime, potissimum ad finem, respondet.

IDEM ad J. RAJUM *epistolam* dedit Lipsiæ anno 1694. 4°. Londini anno 1696. 8°. excusam, cum RAJANÆ *synopsis editione II.* Contra arborum & plantis reliquis separationem. Contra classes naturales, & pro numeri dignitate in separandis generibus.

Porro tabulas *plantarum flore difformi*, quas suo sumtu curaverat, cepit edere. In iis ad flores potissimum respexerat, quare summas sæpe partes plantæ solas exprimit. In universum icones egregie sunt: in posterioribus exemplis auctæ nonnullis plantis rarioribus. Facile vero videas virum splendidum hortis potissimum usum, minusque fuisse peritum earum, quas natura ipsa sponte sua, sed rarius produceret. Ordo adeo *plantarum, quæ sunt flore irregulari non petalo*, prodit Lipsiæ anno 1690. fol.* Valerianæ sunt, & asperifoliæ, & verticillatæ, deinde difformes varii generis, loculorum numero diverse, etiam bacciferæ, & ex liliaceis, & spathaceis aliquæ. Genera solebat facile dividere, etiam ne pharmacopæorum linguam turbaret: characteres generum breves dedit.

Secutus est anno 1691. *ordo plantarum, quæ sunt flore irregulari tetrapetalo**; papilionaceæ: deinde variæ, Tithymali ob fructum pendulum, Thlaspidium, Balsamine, Vesicaria.

Anno 1699. edidit *ordinem plantarum, quæ sunt flore irregulari pentapetalo**. Hic omnes umbelliferas collegit, etiam quæ petalis sunt æqualibus & similibus, iusticiebat enim ad discrimen RIVINI, quod non unicum in medio centro stylum habeant. Incommodum est subinde, quod ima folia desint, quæ a supremis differant. Subjuncta Gerania, Violas, Hippocastanum, multitudine aliquas & Piuolas, quarum aliquæ, etiam in RIVINI methodo, flore sunt regulari.

Summis exhaustis non multum ultra hos ordines progressus est. Tabulas tamen *hexapetularum irregularium* paraverat, sæpe a RUPPIO citatas. Eas diu ab H. L. VIERI morte LUDWIGUS edidit, nullo sermone addito. Orchides sunt, & Melianthus. Species hic, ut passim in opere nimis multæ, confuse, mistæ etiam cum palmatis bulbis. Splendidissimum ceterum opus, & quod a paucis superetur, si omnia reputaveris.

Ejusdem *Constra medicamentorum scholæ*, Lipsiæ prodit anno 1701. 4°. Ad stirpes querele pertinent de spuris plantis, passim alieno cum nomine, venalibus. Multa etiam ex plantis iam præparari queuntur & servari, ut inutilia fiant.

stant. Redit in Cl. viri disputationibus medicis, in unum fasciculum collectis, quæ Lipsiæ anno 1710. 4°. * prodierunt. Inter eas hæcenus etiam ad plantas pertinent disputationes de medicamentorum proprietatibus, & de medicamentorum dubio effectu.

EJUSDEM de remediis antepilepticis Lipsiæ 1692. 4°. Riv.

Bibliothecam botanicam, auctorem, qui botanice per 2000. annos tractavit, imagines vitæ & scripta cum figuris, æneis 200. inedita reliquit.

§. DCLII. J. B. du Hamel.

J. Baptista du HAMEL, viri disertus, & Academiæ Parisinæ a manu, de corporum affectionibus manifestis & occultis Paris anno 1670. 12°. *. Vires etiam medicamentorum & venenorum tangit.

In consensu veteris & novæ philosophiæ Paris. anno 1678. 4°. & Noribergæ anno 1681. 4°. * & London 1685. 8°. excuso CHION, etiam fabrica plantarum ad GREWII & MALPIGHII sensum describitur.

Sic in Philosophia vetere & nova Paris anno 1681. 12°. 6. Vol. de viribus occultis medicamentorum.

§. DCLIII. Daniel Ludovici.

Danielis LUDOVICI, Medici Gothani, qui multum in materie medica laboravit & in pharmacia, exstat in Eph. Nat. Cur. Dec. I. Ann. IV. V. n. 199. diss. qua Dudaim esse tubera contendit.

N. 200. De spiritu conorum abiegnorum.

N. 201. De vino & cerevisiâ perficiendis.

Ann. IX. X. n. 35. De Cinnamomi decocto adversus mensium profluvium.

EJUSDEM Pharmacia moderno seculo applicanda diss. III. Gothæ anno 1671. 12°. 1685. 8°. Amsterdam. (Hamburgi alii) anno 1688. 8°. Hamburg. 1728. 8°. Hafniæ 1693. 8°. & in operibus omnibus Francofurti anno 1712. 4°. * & Gallice, *Traité du bon choix des médicaments, commenté par ETTMULLER* Lyon anno 1710. 8°. 2. Vol. dissertationes III. Germanice versæ a J. HEIMREICH 1714. Eximius liber, et si dictio contortuplicata & parenthesisibus supra omnem modum intricata est. Scopus viro scire fuit, medicamenta inutilia rejicere; quæ bona sunt, ea ita præparare, ut optimum effectum edant. Multa vero hic de plantarum viribus, & de arte earum virium conservandarum, utiliter dicta occurrunt.

Thesaurus Ludovicianus s. compendium materie medicæ noster WOLFGANG CHRISTEN concinnavit Bern, 1707. 12°. Noriberg. & Altorf. 1720. 4°. long. HUTH.

§. DCLIV. *Arnoldus Montanus.*

Arnoldi MONTANI Bifbryeing van America en t'Zuydland Amsterdam anno 1671. fol. *. Collatitium opus, in quo topographia Americæ, cum perpulchris iconibus continetur, etiam cum aliqua historia naturali, & arborum iconibus. Germanice vertente *Pit. v. ZESSEN* auctius Amsterdam 1672. fol. *.

EJUSDEM denkwürdige Gezendschaften der ostindischen Gesellschaft nach Japan Amsterdam 1670. fol. *UFF.* vertente *P. v. ZESSEN.*

EJUSDEM Ambassade des Hollandois vers les Empereurs des Indes Amsterdam anno 1680. fol. *BURETTE, FALCONIER.*

§. DCLV. *Dominico Magri & F. Nairon.*

Dominico MAGRI Virtù del Caffè bevanda introdotta nuovamente nell' Italia Rom. anno 1671. 4°.

EJUSDEM Epistola de Coffea exstat apud du FOUR.

Hoc ipso anno 1671. Coffeæ potus Romam penetraverat. Non bene pro specie Cacao habet. Laudat adversus plurima mala.

Fonsli Naironi BANESII De potione saluberrima Calve sive Cafe Rom. anno 1671. 24°. 1675. 12°. Historia primum in Arabia adhibiti potus, ex fabis facti, quas pro *Bun AVICENNÆ* AUCTOR habet. Reperitur in *Conferences de DENYS* anno 1673. 12°. Italice Rom. 1671. 12°. Milan. 1673. 12°. Fabulosum esse *ZANICHELLI de Caffea.*

§. DCLVI. *J. Ferdinandus Hertodt.*

J. Ferdinandi HERTODT Crocologia seu curiosa Croci enucleatio Jen. anno 1671. 8°. *. Varietates aliquæ cum iconibus; cultus, ex aliis, vires medicæ & præparationes variæ, visque formularum ad morbos pene omnes.

Wenceslai Maximiliani ARDENSBACH Tartaro clypeus excipiens tartaro magis HERTODII cum dissertatione in ejus *Crocologium* Prag. anno 1671. 8°.

J. Claudii RISING De cultu agrorum, omnique re rustica Arosiæ anno 1671. 4°.

In *Caesar RAMIREZ de SOBRAMONTE resolutionibus* Colonix anno 1671. 4°. * editis, aliqua huc faciunt, ut dissertatio de qualitatibus, quarum gradus defendit.

FLORIANI (nominis ficti) doppelte Cartenlust Königsberg 1671. 12°. *SEG.*

Georg. Nicol. SCHURZ Materialkammer, d. i. Beschreibung aller fürnehmsten Materialien und Specereyen Nürnberg 1671. fol. 1673. fol. *TREW.*

Andrea

Andreas KEMPE Anatomicerade gran. Holm. anno 1671. 12°. *Abietis historia.* In ea offendit, omnes gentes in patria sua propria medicamenta & alimenta habere. Alibi lego Hamburgi anno 1672. 12°. prodiisse, & Germanice 1688. 12°. MÖLLER.

Richard REED De optima Sicera & arbore, ex qua sperari possit: de arborum transplantatione. In *Philosophicis transactionibus* hujus anni.

Eradmi BARTHOLINI Planta subterranea Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. I. obs. 170. sunt radices Lichenagarici palmati.

EJUSDEM Testimonium pro utilitate Corticis Chinæ Chinæ adversus quarantam febrem in Dania adhibiti Vol. V. n. 112.

J. Georg HUTTEN de poru felleo, & acetoso, Christo porrecto Guben 1671. 4°.

Valentin. LOEBER Anchora Sanitatis & tr. de venenis & eorum antidotis Francofurti 1671. 8°. UFF.

J. Ulrich OEHLER Vincetoxicum Chemicum Augspurg 1671. 8°. BOECLER.

Michael de la VIGNE dicta sanorum s. ars sanitatis Paris 1671. 12°. BUR.

ALBO introduction generale pour la teinture & manufacture des laines de toute couleur & pour la culture des drogues qu'on y employe Paris 1671. fol. Rouen 1699. 12°.

Jac. THLVARD Au Parisis fuma cerevisia fermentata usus salubris Paris 1671. A Magistratu querebatur an cum fermento cerevisiæ salubris panis fiat. Plerique responderunt esse insalubrem. Contra PERRALTUS. Noster & ipse in fermentum invecus est, & publice proscriptum fuit. Sed mos obtinuit.

Philippi a S. TRINITATE Orientalische Reisebeschreibung Frankfurt 1671. 8°. plantas etiam continet. RIV.

§. DCLVII. *Matth. Tiling.*

Matthie TILING Anchora salutis, de Laudano opiato Francof. anno 1671. 8°.

EJUSDEM Liliun curiosum Francofurti 1683. 8°. *. Collatitium opusculum, quale eo tempore scribebatur.

EJUSDEM Rhabarbarologia curiosa Francofurti anno 1679. 4°.

EJUSDEM Opiologia nova Francofurti anno 1679. 12°.

EJUSDEM De Trifolio fibrino in *Miscell. Nat. Cur.* II. ann. 2. obs. 74 multa de ejus varia utilitate. In Dec. I. ann. 2. obs. 66. de plantis & arboribus, in lapide expressis. •

§. DCLVIII. *Martinus Lister.*

Martinus LISTER, vir celeberrimus, insectorum & conchyliorum cognitione inclaruit, etiam medica praxi, ut paulum paradoxas opiniones amaret. Ad plantas pauca faciunt. De succi nutritii in plantis motu. Fluere eum ex vulnere terebra, quoties frigus accesserit, solaque hieme, æstate nunquam *Phil. Transf.* n. 68. ann. 1671.

IDEM n. 70. Solum acer aquam stillare, & parcius Juglandem. Aliqua pro succi in plantis circuitu. Cataputiam ligatam & supra vinculum succum dedisse & infra. De ejus succi ad ignem effluxu.

EJUSDEM n. 75. & 76. De gallis & earum ex insectis ortu.

EJUSDEM n. 79. De venis plantarum peculiare aliquos succos vehentibus.

EJUSDEM n. 89. De fervidissimi saporis Fungo (piperato albo J. B.)

EJUSDEM n. 90. De venis plantarum fibrarum comitibus.

EJUSDEM n. 110. De seminali pulvisculo nonnullorum Fungorum.

EJUSDEM n. 117. De plantis, quas Insula Barbados cum Europa communes habet.

EJUSDEM n. 223. Memorabilis libellus de lacte variarum plantarum, Lactuce spinose, Hieracii, Campanule, Tithymali. Convolvuli, Chelidonii, Centaurii lutei: de Gummi Rorelle, Pinguicula, Alni, Quercus, Pruni: de Visco Aquifolii: de succo oleoso Heientii, Cicute, Verbasci, seminum Hellebori: de succo rubro Hyperici: de succo manante de Betula, Salice, Acere &c.

N. 225. Commendat ad usus æconomicos, cultum Vicie dumetorum, deinde leguminosas & varias alias stirpes.

EJUSDEM *A Journey to Paris* London anno 1698. & 1699. 8°. *. Germanice Schwabach 1753. 8°. Lutetiam post longum bellum adiit, ubi doctis viris innotuit. Eorum molimina laudat, ut TOURNEFORTII 8000. plantas siccas; PLUMERII insecta, & plantas, quarum 10. Volumina parata habebat Hortum Medicum Parisinum ait 3000. plantas continere, earum aliquas rariores citat: tum hortulanorum privatorum artificia, hortumque in Trianon. Inde cibos & potus Parisiensium recenset, minute utrosque, & de oleribus & leguminibus judicat, deque vinis. Vin bruni cujus fermentatio suppressa fuit. Vinum passum Languedocie fieri ex uvis, quarum pediculis interquætur. Aliqua de plantis vefcis Languedociae.

In Libro *de hydropse* anno 1694. 8°. edito laudat Elaterium, succum Iridis, Ebulum.

§. DCLIX.

§. DCLIX. *Franciscus Willughby.*

Francisci WILLUGHBY, discipuli & amici *RAJI*, & itinerum Socii (n), experimenta de succi in arboribus effluxu. Confirmat *LISTERIANA Phil. Trans.* n. 57. 58. 71.

EJUSDEM Iter Hispanicum prodiit cum *RAJI* observationibus topographicis Lond. anno 1673. 8°. *. Plantas novas adnotat. Describit piscationem Coralliorum, sacchariferam arundinem, vina dulcia, & coctionem Sacchari.

In Epistolis *RAJANIS* multa sunt botanici argumenti, quæ ad hunc auctorem pertinent.

§. DCLX. *G. Wolfg. Wedel.*

Georgii Wolfgang WEDEL, avunculi uxoris meæ, viri eruditi, & qui per quinquaginta annos Jenæ floruit, plurima sunt ad rem herbariam spectantia, quatenus ea fere ad materiam medicam pertinet. In *Miscellaneous Nature Curiosor.* anni 1671. Dec. I. ann. II. n. 128. 129. 130. & 131. agit de terra Catechu novo ejus ævi remedio, ejusque utilitate varia.

Ann. 1672. obs. 14. de utilitate *Lycopodii*.

N. 21. De noxio effectu *Hyoscyami*.

N. 79. Ostendit ex *Ocimo* non nasci *Scorpios*.

N. 142. 143. Varii rami fasciati.

Ann. VI. & VII. n. 1. *Raphanus* monstrosus — cum ornata a pictore icone.

Dec. II. ann. I. n. 6. *Moxa Germanica*.

Ann. VI. n. 89. De usu *Lepidii* adversus scorbutum.

EJUSDEM Pharmacia in artis formam redacta Jenæ anno 1677. 4°. * 1693. 4°. hætenus huc pertinet, quod vires medicatas de plantis educere doceat, & aceti, balsamorum, aquarum destillatarum, essentiarum, oleorum æthereorum, succorum rationem tradat. Ex octo disputationibus coaluit.

EJUSDEM De medicamentorum facultatibus L. II. Jena ann. 1678. 4°. * 1696. 4°. Ex septem pariter disputationibus natum opus, ut plura scula alia *WEDELII* opera. Habet generalia de cognoscendis plantarum viribus, de qualitatibus primis, secundis, tertiis & quartis, de plantis, quæ eas qualitates possident, de medicamentis purgantibus securioribus, aliisque.

EJUSDEM Opiologia Jen. anno 1682. 4°. * & prius, ut videtur, ex dedicatione, anno 1674. 4°. De *Papavere*, de natura *Opii*. Analyfis aliqua, ex qua vis narcotica sulfuris imputatur. Correctio *Opii* varia, extracta varia,

A a a a 3

medi-

medicamenta, quæ ingreditur, vis medica, ubi mireris, pro specifico remedio Præstitidis dari. Denique de Mashash Turcicum, quod ex Banguæ seu Canabæ parari putat.

EJUSDEM *De sale volatili plantarum Experimentum chemicum novum* Jenæ ann. 1682. 12°.*, nempe ex Hæde post fermentationem ad tinctorios usus nato, ut sine igne obtineatur.

ALIUS de eodem experimento libellus eodem anno ibid. 12°. * prodit *Hæc est experimenti novi chemici, de sale volatili plantarum*. Hic de eo sale in universum agitur, ut variis modis ex plantis obtineatur. Promittit hic experimentum, sed Hætidem nondum nominat.

Exstat utrumque diximus, quod opusculum in appendice *Misc. Nat. curios.* ann. IV. V.

EJUSDEM *Aménitates materie medicæ* Jen. anno 1684. 4°. *, ex disputationibus 14. coalite. Multa habent similia libro de medicamentorum facultatibus, & capita eadem, sed fusiùs est opus. Amabat vir Clar. terrea, medicamina & bezoardica. Ad finem syllabum dedit materie medicæ selectioris, sed ex quo multa merito expungas.

EJUSDEM *Pharmacæ acroamatica* Jen. anno 1684. 4°. *. Ex 15. disputationibus nata, priori pharmacæ similis, & amplior.

EJUSDEM *De medicamentorum compositione extemporanea* Jen. anno 1678. 1691. 4°. * minus huc spectat., & formularum medicarum scribendarum potius artem tradit.

EJUSDEM *tabulæ synopticæ de compositione medicamentorum extemporanea* Jenæ 1677. fol. TREW.

EJUSDEM *Syllabus materie medicæ selectioris* Jen. 1735. 4°.

EJUSDEM *Theoria saporum medicæ* ib. 1703. 4°. *.

Numerosus vir Irem disputationes edidit, cum totis quinquaginta annis in populosa Academia docuerit.

De *opio* anno. 1667. ut lego.

EJUSDEM de *diureticis* Jen. 1667. 4°. *

EJUSDEM de *eleosaccharis, mulsæ, præcipitatis* Jen. 1677. 4°. VAT.

De *Jalapa* anno 1678. 4°. * 1715. 4°. RIV.

De *venenis & bezoardicis* anno 1682. 4°. *

De *aromaticorum natura, usu & abusu* anno 1695. *

De *oleis destillatis* anno 1696. 4°. *

De *Camphora* anno 1697. 4°.*

De *oleosorum natura, usu & abusu* 1697. 4°. VAT.

De *spiritu vini* anno 1697. 4°.*

De *terebinthina* anno 1700.* variae species & præparationes.

De *Aro* anno 1701. 4°.* ad vires medicas.

De *Musco terrestri clavato* anno 1702.* Multiplices vires medicæ: laudat etiam ad urinæ dolores, ad vulnera, adque plicam.

De *Maro* anno 1703.* Collectitia.

De *Ipecacouba Germanica & Americana* anno 1705.* Ipecacoanham speciem esse *Dentariæ bacciferæ*, sapore convenire: ad grana 12. datam alvum ducere. In dysenteria ubique utiliter datam esse.

EJUSDEM & TEICHMEYER de *Cubebis* anno 1707.* Potissimum utilitates medicæ.

EJUSDEM de *Sabina* anno 1707.* Descriptio, vires, producta.

EJUSDEM de *Thea* anno 1707.*

EJUSDEM de *Salvia* anno 1707.* Historia plantæ, producta & laudes medicæ.

EJUSDEM de *Cinnamomo* anno 1707.*

EJUSDEM & Christoph Ludwlg GOCKEL de *Serpentaria Virginiana* anno 1710.* Historia ex variis scriptoribus collecta, & vires medicæ. Rediit in VALENTINI Mantissa.

EJUSDEM de *Contrayerva* anno 1712.* Ea HERNANDEZ & MUNTINGIO, non bona descriptio. Reliqua collectitia.

EJUSDEM de *Plantagine* anno 1712.* Analysis aliqua, nimisque vires.

EJUSDEM de *Centaurio minori* anno 1713.*

EJUSDEM de *Salvia* anno 1715.* Vires medicæ.

EJUSDEM & BILHARD de *Cuscuta* anno 1715.* Integer libellus, collectitius.

EJUSDEM de *Hyoscyamo* (n) anno 1715.* De vario usu, etiam interno, feminis totiusve plantæ. Spiritum foliorum acidum esse absque vi narcotica.

EJUSDEM de *Scordio* anno 1716.*

Ejus-

(n) Non est J. ADOLPHI.

EJUSDEM de *Hyperico* anno 1716.* Alii anno 1705. Species Hyperici. Vis adversus demones; & olei efficacia in morbis renum calculosis. Olei stillatitii aliquantum cum aqua adscendit.

EJUSDEM de *Glycyrrhiza* anno 1717.* Microscopio inspexit radicem Francicam & Hispanicam, & istam plus succi reperit habere. Circellos esse particulas, in quibus dulcedo habitat.

EJUSDEM de *Viola martia purpurea* anno 1717.*

EJUSDEM de *Allio* anno 1718.*

EJUSDEM de *Colchico*, veneno & alexipharmaco anno 1719. 8°.* Provenata vi ciat ex DANIELE LUDOVICI occisos ex radice pueros. De vi amuleti adversus pestem, febresque malignas, & proprio experimento.

EJUSDEM de *Sambuco* anno 1720.* vires potissimum medicæ, etiam fabulosæ, Sambuci.

EJUSDEM de *Verbena* anno 1721.*

EJUSDEM & LOEW. de *Polypodio* anno 1699. & 1721.* Aquam acidam & oleum empyreumaticum ex Polypodio adscendere.

Porro numerosa programmata botanici argumenti scripsit, sæpe paradoxa.*

De *Hyperico mysllico* anno 1686. 4°. RIV. Vires medicæ Hyperici; ut fuga dæmonum dici meruerit.

De *Anello Virgilii* anno 1686.* Esse Melilotum flore luteo, non Asterem Atticum.

De usu *Cucumeris innoxio* anno 1686.*

De *unguento Nardino* anno 1687.*

De *Tetragono Hippocratis* anno 1688.* Esse Helleborum album.

De *Anil Indico* 1688. 4°.* Esse Glastrum, non bene.

De *herbi Germanis Oxidii* anno 1689.* Rubiam, Serratulam, Luteolam, sed imprimis Hatidem hoc nomine intelligi.

De *Sinapi S. Scripture* anno 1690.*

De *herba Solstitiali* 1690. 4°.* Quid non sit?

EJUSDEM de *nectare & Ambrosia* Jen. 1691. 4°.* B. THOMAS.

De *radice amara Homeri* anno 1692. 4°.* Esse Gentianam.

De *Nepenthe Homeri* anno 1692. 4°.* seu Opio!

De *Hyssopo tria programmata* 1692. 4°.* Non differre a nostro.

EJUS-

EJUSDEM de vini dulcis plenis Jen. 1692. 4°.

De *Fecula Coa* anno 1693. Ex *Eruca* esse paratam mustardam, vel ex *Sinapi*.

De *Maza Hipp.* 1693.*

De *ligno Aloës.* 1693.*

De *Corchoro THEOPHRASTI* anno 1695.* *Mercurialem* esse.

De *decimatione olerum* Jen. 1695. 4°. HEFT.

De *Corona Christi Spinea* I. II. anno 1696. *Spinam* eam rosam fuisse.

De *Cirsio DIOSCORIDIS* anno 1700. *Carduus*, ut puto, caule crispo.

De *vino medico* anno 1698. 4°. RIV.

De *resina Ægyptia* anno 1700. *Mastichen* esse.

De *pane Dyrrachino Jul. Caesaris* anno 1700. *Esse radicem Ari.*

De *Bulbo veterum* anno 1700. *Colocasiam* esse.

De *Lilio agri.* *Martagon* flore reflexo.

De *Lignis Thyinis Apocalypseos* anno 1707. *Esse Algummin*, arborem vitæ, &c.

De *Sabina Scripturæ* anno 1707. *Nostram* esse, quæ כרת S. S.

De *Thyo Homeri* anno 1707. *Etiam istam plantam Sabinam* esse.

De *mensis Citriis.* *Etiam eam arborem Sabinam* esse.

De *Rhabbarbari origine, genere, differentiis* & virtute anno 1708.

De *Thesio Theophrasti Eresii* anno 1708. *Esse Rhabbarbarum.*

De *Calamo aromatico.* *Esse nostrum.*

De *Lilio Convallium Salomonis* anno 1710. *Esse Lilium album.*

De *Oenanthæ THEOPHRASTI* anno 1710. *Esse Lilium convallium.*

De *Moly Homeri in genere* anno 1713. II. *in specie* 1713. & *Mythologia Moly Homerici* 1713. *Esse Nymphæam.*

De *Zytho Scripturæ* anno 1715.

De *Holoconitide Hippocratis.* I. II. anno 1715. *Myrrhidem* esse bulbosâ radice.

Hæc programmata cum aliis conjuncta edidit WEDELIUS, & vocavit *Centuriam Exercitationum medicophilologicarum* Jen. anno 1701. & 1702. 4°.*

Centurie II. tantum 50. *Exercitationes* prodierunt, ab anno 1704. ad annum 1720. prius excusæ.

§. DCLXI. *Philippus Gruling.*

Philippi GRULING De triplici in medicina universalis evacuationis genere P. III. *De Sudoriferis & diureticis* Lipsiæ anno 1671. 4°. & *de purgatione, quæ in medicina fit* Lipsiæ anno 1668. 4°. MER.

EJUSDEM *Florilegium hippocratico Galenico-chymicum in quo medicamentorum — e vegetabilibus conficiendorum ratio virtus usus & dosis docetur* Lipsiæ 1665. 4°. 1680. 4°. & alias: integram continent *Pharmacopœiam ex vegetabilibus.*

§. DCLXII. *Nehemias Grew.*

Nehemias GREW The anatomy of vegetables begun London anno 1671. 12°. & in operibus omnibus. Vir ingeniosus & accurate instrumentis visum adjuvantibus usus, in anatome plantarum novam sibi viam paravit, & eximium hic sui laboris compendium dedit. Vegetationem retrorsum a semine persequitur; fabam dilicat, plantulam, radiculam, plumulam, cotyledones, parenchyma exponit. Tunc partes caulis, epidermidem, corticem, medullam, fibras ligneas, poros diversorum generum, qui ostendunt lignum meris fieri valis. De via, per quam succus ascendit. Porro de germine & ramo, quorum fabrica eadem est. quæ trunci. Plicæ, pili, spinulæ, globuli folii. Flos, ejusque calyx, petalon, stamina. Inde fructus ejusque species, non omiſſa parte petrosa pirorum; denique novum semen. Vita & fecundatio plantæ. Naturam femininam ovi, masculam staminum non ignoravit.

Hoc opusculum gallice vertit le VASSEUR, & alienis adſuſis edidit Paris anno 1674. 12°. 1679. 12°. 1682. 12°. cum titulo *Anatomie des plantes*, tum Leidæ anno 1685. 12°. 1691. 12°. Recusum est latine in *Zod. Med. Gall.* T. IV. M. May, & in *Miscell. Nat. Cur.* Dec. I. anni VIII. app.

EJUSDEM *An idea of a phytological history of roots — with a continuation of the anatomy of vegetables prosecuted upon roots* London anno 1673. 8°. & in operibus omnibus. Commendat anatomen vegetabilium: describit vasa, succos, colores, sapores, odores, vires medicas, analysin variam: elementa, vitam. De radicibus; earum descensus in bulbosis frequens, partes variæ, cutis, cortex, valde porosus, parenchymate factus & vasis fasciculatis & aquosis, & succum proprium vehentibus, absque valvulis: ipsa natura radiceis, partim lignea, partim parenchymacea: vasa aerea, medulla parenchymacea cum fibris. Ita anatome: Sequitur physiologia: succi resorptio, præparatio, succorum varietas, aeris efficacia, succorum ad figuram vitamque radiceis definiendam potestas, colorum origo ex resolutione sulfuris (olei) per aerem. Succus cum facit circuitum, ut a radice ascendat per corticem, per fibras vero succulentas descendat. Vires clauſum constantes esse, ut leguminosarum. Flavos flores neque ab acido neque ab alcali mutari, Cæruleos ab acido in rubros abire, ab alcali in virides. De adſinitatibus plantarum, fragi, quinquefolii

quefolii, tormentillæ, caryophyllatæ : leguminum. Latine verſa hæc anatome prodiit in *app. ad ann. IX. X. Dec. I. Miscell. Nat. Cur.*

EJUSDEM *The anatomy of trunks with an account of their vegetation grounded thereon* London anno 1675. 8°. & in operibus omnibus, ubi eſt L. III. De diſcriminibus trunci in variis plantis. Fabrica corticis microſcopica: parenchyma, vaſa aquoſa, vaſa reſiniſera, vaſa lactiſera. Lignum, vaſa aërea. Medulla, ejus parenchyma. Inde Phyſiologia, de motu ſucci, & aëris, de ſuccorum generatione, &c. Latine prodiit cum priori, ſed Cl. AUCTOR de ea verſione conquieſtus eſt.

Hi ſunt tres primi libri operis majoris *The anatomy of plants with an Idea of a philoſophical hiſtory of plants* editi London anno 1682. fol. *. In præſatione cavet, ne MALPIGHIANA ſuis antiquiora videantur. Partem Libri I. Præſidi Societatis Regiæ dedit prælegendam anno 1670. & anno 1671. 11. Maj; licentiam vero imprimendi obtinuit Menſ. Octobri, & totum opus Menſ. Dec. anno 1671. Societati tradidit. Eodem die Societas Regia Codicem MALPIGHII I. Novembri anni 1671. datum accepit. MALPIGHII ſua anno 1671. demum excudit: GREWIUS ſua de trunco & radicibus inter annum 1672. & 1674. coram Societate Regia prælegit, quæ vero ſequuntur de foliis, floribus & fructu, ea annis 1676. 1677. prælecta fuerunt.

Liber IV. continet anatonem folii, floris, fructusque. Folia ob fibras laxas per parenchyma diſperſas, ſuccum adtrahere nutritium. Sententia D. MILLINGTON de ſexu plantarum: ut tamen GREWIUS ſtamina potius habeat pro vaſculis excretoriis. Calycem nullum eſſe, quoties flos ipſe robustus eſt. Involutionem variam foliorum deſcribit. Hic videas floſculos, ſtamina, tubas eſſe delineatas. Anno 1676. nov. 9. primum antheras pro maſculo ſexu deſcripſit. Staminum numerum ſæpiſſime eundem eſſe, qui partium floris, alias duplicem. Antheræ cavæ, pulviſculo plenæ ſunt, plerumque duplici capſula, tamen & ſimplici. Ad methodum aliqua; a figura, & numero petalorum, & ſtaminibus repetenda. Pollinem ſæpe globulis fieri, tamen & ovaſes dari, & cubicas, & echinatas particulas. De fructu & feminibus multus eſt & curioſus. Semen verum ab involucriſ rite ſeparat. Aperiri fructus ob vaſa aërea per certam ſedem vaſculi duſta, quæ parenchyma ſiccant, ut ſiccatum findatur. Numerofiſſimæ & optimæ icones. Non ignoravit ſeminales capſulas Filicum. Theoriæ paulum indulſit. Incrementum & figuram partium ab imaginariis ſalium figuris derivat; colorem rubrum ab acido ſale, viridem & cæruleum a ſale lixivo, flavum & constantiorem ab aëre. De ſaporibus etiam plus ſibi permiſit. De proportionem ſalium in plantis, & de ſale in plantis eſſentiali & marino, per experimenta. Hæc in adjectis libellis. Digniſſimus liber.

EJUSDEM *Museum Regalis Societatis or a catalogue and deſcription of the natural and artificial rarities, preſerved at Greſham's College* London anno 1681. fol. * Pars II. eſt de plantis. Ligna rara, ut Aloës, ſuo cum gummi, arboris fetidiæ.

feridae. Lignum, quod absque cortice increvit. Fructus varii, medicati & alii. Partes variae fruticum rariorum. Musci, Fuci, marina.

§. DCLXIII. *Philippus Sylvestris du Four.*

Philippe Sylvestre du FOUR, Pharmacopœi Lugdunensis, *Traité nouveau & curieux du Café, du Thé & du Chocolat* Lyon anno 1671. 12°. BURETTE, anno 1675. ut ex JOURNAL des SAVANS videtur, anno 1688. 12°. * (o), a la Haye anno 1685. 12°. * 1693. 12°. cum St. DISDIER *methode de faire de l'excellent Chocolat*. Latine Genevæ anno 1685. 12°. * vertente Jacobo SPONIO. Germanice *Beschreibung des Caffee, Thees, Chocolates und Tabaks* Hamburg anno 1684. 12°. & ut puto T. P. M. C. *übersetzte tr. von Caffee, Thee und Chocolate* Budissin 1686. 8°. TREW. 1701. 8°. HEISTER.

Primum *Faugli* NAIRONI libellum gallice vertit, & edidit: tunc ipse ad opus accessit, & libello de Coffea alios de Thea & Chocolata adjecit. Coffee brevem dat historiam, præparationem fufe, virtutes subtilissime. Analysin addit aliquam; phlegma, vapores in liquorem rufum condensatos, oleum etiam magis rubrum. Olei ex libra drachmæ 21. In capite mortuo libræ unius salis fini alcalini drachma. Adjectus est dialogus *Bartholomæi MARRADON de Chocolata*, a FOURIO gallice redactus.

Libelli *de Thea & Chocolata* fere aliunde sunt desumpti ex GASP. COLMENERA, NIEUHOFIO & de RHODES. Formulam Chocolatæ dat, quam ingrediuntur Piper Mexicanum, Anisum, Achiotl.

Eadem Libellus *de Coffea* solus cum titulo *Bevanda asiatica, physiologia potus Caffè*, cum titulo *Jacobi SPONII* & notis D. MANGET iconibusque fabre, & arboris anno 1705. 4°. * recusa est, absque loci mentione.

§. DCLXIV. *Abraham Munting.*

Abrahami MUNTING, Henrici filii, Waare oeffening der planten Amsterdam anno 1672. 4°. * & Leeuwarde anno 1682. 4°. * quæ editio 4. paginis plenior est. Planetas observabat superstitiosus, cujus alias fidem a quavis viris laudatam novi, in rebus ad horti cultum pertinentibus. Libri sunt tres, arborum, florum & herbarum. Quisque liber est enumeratio generum, quibus species subjectæ: cum cultu cujusque & varietatibus, sæpe cum additis figuris, quarum aliquæ omnino suspectæ sunt, ut Ferrum equinum volubile quod Granadilla videtur esse, flore male picto; aliquæ omnino male, ut *Genista latifolia*, Barba Jovis.

Ejus-

(o) B. GUNZ anno 1662. 12. puto per errorem.

EJUSDEM *De vera herba Britannica diff. historico medica* Amsterdami anno 1681. 4°. SEGUIER. anno 1698. 4°. *. Præter historica multa, Lapathorum hic historia traditur, & icones, ita tamen, ut non facillimum sit, vel ipsam Britannicam Cl. viri agnoscere. Posthumum cætera opus, nam vir Cl. obiit anno 1683.

Ad hoc idem opus *Henricus CANNegieter notas atque observationes* addidit Haag. anno 1734. 4°. *. Facile ostendit, passim contra fidem historię MUNTINGIUM peccasse, Ejus Britannicam Lapathum esse, paulum diversum a Lapatho magno aquatico (cubitali). Valde dubium esse, num sit veterum Britannica herba. Nihil debere corrigi in descriptione Dioscoridis. Ipse EDITOR capite IV. dissertationis de Brittenburgo, matribus Britannicis &c., de herba Britannica dixerat, non fuisse Cochleariam, cujus flores apud PLINIUM nomen ferant, quod calycem rosarum exprimat: Folia sola fuisse Lapathi.

EJUSDEM MUNTINGII *Aloidarium seu Aloës Americanæ mucronato folio, aliarumque ejusdem speciei historia*, prodiit cum libro de herba Britannica. Pleræque icones absque floribus sunt, aliæ suspectæ, ut fol. 13.

EJUSDEM *Naauwkeurige beschryving der Aardgewassen* Leid. ann. 1696. fol. Post mortem Cl. viri prodiit. Sermo est operis, quod primo loco dixi. Icones fol. 244. cum nominibus, cura *Francisco KIGGELAAR* editæ sunt Amstelodami anno 1702. fol. UFF. 1713. fol. 1727. fol. * cum titulo *Phytographiæ curiose*. Redeunt hic, quæ in prioribus operibus, mole auctæ, tum aliæ multæ, etiam Alpine, ut *Chamæmespilus* minus bene picta, *Alchemilla* argentea, *Ruyschiana*. Multæ nitidæ, aliquæ fabulosæ, ut *Sidereon*, aut suspectæ, ut *Macer antiquorum*. Multum etiam varietatum.

Annon ejusdem est MUNTINGII *Grœninger hof almanach* Groning. anno 1687. 8°. HOTT.

§. DCLXV. *Varii.*

Francis DROPE A short and sure guide in the practice of raising and ordering of fruit trees Oxford anno 1672. Satio plantarum, seminarium, opera insititia, & aliæ plantarum propagandarum artes.

Eduardi BOLNEST methodus præparandi. — vegetabilia ad usus medicos Londin. 1672. 8°. Chemicus.

J. Michael SCHWIMMER curiositates ex physica secretiori dissertationibus XIV. enucleatæ Jen. 1672. 4°. si huc faciunt, ut puto *LEHMAN*. ?

EJUSDEM *quædam naturæ miracula circa vegetabilia* Jen. 1673. 8°.

EJUSDEM *Physicalische Ergötzlichkeiten: Physicalische Gartenlust und physicalische Himmels-Betrachtung und Gartenlust* Erford. anno 1701. 8°. Francf. & Leipz.
Bb bb 3 anno

anno 1705. 8°. 1716. 8°. * Obscure alicuius seculi putares, cum signis & planetis omnia tribuat, suoque planetae quamque plantam subijciat. Florum tamen, etiam olerum, per singula cultum docet, eorum varietates hortenses recenset.

EJUSDEM *Physicalischer Lustgarten* Rudelstatt 1690. 12°.

J. Georg GREISEL in *Misc. Nat. Cur.* Dec. I. ann. II. obs. 78. dat catalogum plantarum circa Joachimsthal, non satis certarum, thymi exemplo. Recudit in *Itinerario* TOLLII.

HERMAN de LAUNAY non ergo panis satietas pessima Paris 1672.

DENYS *Description des Cotes de l'Amérique Septentrionale avec l'histoire naturelle de ce pais* Paris anno 1672. 12°. * Plantas etiam Gaspeliæ tradit.

Philippi BALDÆI V. D. M. *Beschryving van Malabar Coromandel, en Ceylan* Amsterdam anno 1672. fol. Germanice etiam ib. 1672. fol. UFF. Versatur potissimum in mythologia harum gentium, tamen ut nobiliores plantas non negligat, Indici cultum, & ad artem tinctoriam præparationem doceat, de Thea agat &c.

Georg. Nicolaus LANGHEINRICH *De sensu plantarum* Lipsi. anno 1672. 4°.

In *Conferences de M. DENYS* Paris anno 1672. * & seqq. editis, & reculis nuper cum supplemento ad diarium etuditorum, de vegetatione plantarum discussio reperitur. Porro F. Neronii BANOISII de Cassia libellus, & aliqua ex BALDEO de Pipere, de Eilaye (Chave) Malabarica, scarlatini coloris radice, de maceratione seminum ad fertilitatem utili.

Christ. ARNOLD *wahrhafte Beschreibung der Königreiche Japan, Siam und China, mit J. Jac. MERKLEIN's ostindischer Reise* Nürnberg 1672:

SCHMUZII *cura & rationalis veteris Anglijani dispensatorii restitutio contra* I. ZWELTER 1672. 8°. & *Apologie SCHMUZIANÆ pars altera* 1672. 8°. B. THOM.

Jac. Gerard de BERGERIES, Prof. Lausannensis, *le Gouvernement de la sante* Geneve 1672. 8°. E.J. *L'apotecaire charitable* Geneve 1673. 8°. SCHEUCHZ. Conf. eundem forte librum p. 550.

Vincenzo Maria di S. CATHARINA *viaggio nelle Indie orientali . . . colla descrizione de' animali quadrupedi, serpenti, uccelli e piante di quel mondo nuovo* Rom. 1672. fol. QUADRIO.

J. Jac. SAAR's *fünfzehnjährige ostindische Kriegsdienste, und Beschreibung, was in solcher Zeit vornehmlich auf der Insel Ceylan sich begeben* Nürnberg. 1672. fol. mit Daniel WÜLFERS Anmerkungen.

AZARETE Biscayi (Cantabri) *relation des voyages dans la riviere de la Plate & de la par terre au Perou* Paris 1672. fol. Vanus & superstitiosus homo, ceterum plantas etiam habet & animalia.

J. David

J. David PORTZ *vini rhenani imprimis baccaracensis anatomia chymica* Heidelberg. 1672. 12°. Artificia habet vini conservandi, restaurandi, vix analysin.

EJUSDEM *bacchus enucleatus s. examen vini rhenani* Leovard 1673. 12°. *

§. DCLXVI. *Nicolaus Pechlin.*

J. Nicolai PECHLIN *De purgantium medicamentorum facultatibus Exerc.* Leid. anno 1672. 8°. Amsterdam. anno 1702. 8°. Etsi alius ei finis est, percurrit tamen vir Cl. purgantia medicamenta, & de eorum potissimum vi purgante, ejusque moderamenti aut incitamenti agit, latinissimus, & doctus scriptor. Arum & alia purgantia medicamenta cum aceto mitescere docet.

In l. *de aëris & alimenti defectu* Kiel 1676. 8°. * nutritionem plantarum fere aëri tribuit.

EJUSDEM *Theophilus bibaculus* Francof. anno 1684. 4°. *. De Theæ dotibus, quibus se ab aliis potibus medicatis distinguit; ejus vires medicatas varias laudat & extollit. Partitas autem vires esse aquæ calidæ, & ipsius herbæ.

In *observationibus medicis* Hamburgi anno 1691. 4°. * excusis, potissimum in L. II. multa, neque parvi momenti, ad plantas spectantia reperiuntur, ut de nitro plantarum. De fede virium laxantium, de Scammoneo, Mechoacanna, &c.

§. DCLXVII. *Robertus Talbor. Alii.*

Roberti TALBOR, qui se *pyretjatrū* dicit, *πυρετολογία or the case and cure of agues* London anno 1672. 12°. *. Certe lego in meo exemplo TALBOR, plerique vocant TALBOT & annum 1672. quartamque formam nominant. Medicamentum suum tamen hic non aperit, & valde monet, corticem Chinæ perniciosum esse, nisi rite præparetur. Præmittit emeticum.

ARISTOTE *Instruction pour le jardin potager* Paris anno 1672. & 1678. 12°. BURETTE, FALCONET.

EJUSDEM *Instruction ou l'art de cultiver toutes sortes de fleurs avec des instructions pour cultiver & greffer les arbres fruitiers* anno 1677. 12°. & una *Observations sur le livre du Curé d'Henouville.*

John. JOSSELYN *New England rareties* London anno 1672. 8°. Plantas indígenas describit.

EJUSDEM *Relation of two voyages to New England* London anno 1674. 12°. *. Prius anni est 1638. Alterum anni 1663. Non incuriosus hystorie naturalis, plantas sponte nascentes medicatas recenset & utilitatem adjicit. Multos tamen errores commisisse DOUGLAS II. p. 71.

Simon

Simon de MOLINARIUS Andria Afatica seu de virtute & usu Thea seu Cia Genue anno 1672. 12°. *. Aliqua habuit a P. INTORCETTA. Florem recte cum Rosa comparat, non bene vero docet folia tanto majoris fieri, quo ampliora sint. Recte contra *Simonem* PAULI ostendit, Theam a Gale differre. A Tartaris Theam primum ad usus dieteticos adhibitam, seculo XIII. ad Chinenfis venisse. Genue atque noxa bibi, memorie prodesse, & que alia amor plantæ ei suavit, ut effunderet.

§. DCLXVIII. O. Dapper. Alii.

O. DAPPER M. D. pro bibliopolis plusculas compilationes historie naturalis & Civilis variarum regionum scripsit. Huc *Beschryving van't Asien, en't van den grooten Mogol* Amsterdam anno 1672. fol.

EJUSDEM *Gedenkwaardig Beschryf der Nederlandsche oostindische Mannschappy op de Kuste en in t' Keyzerryck van Taifing or Sina en Formosa &c.* cum legatione Sienfi secunda & tertia. Conf. p. 538.

Beschreibung America und der Sullander Amsterdam anno 1673. fol. Anglice ab OGILBY versum Lond. ann. 1671. fol.

Beschryving der Africaanschen Gewesten van Egypten, Barbaryen &c. ibid. anno 1676. fol. ZOCH. & Germanice anno 1670. fol. RINK. 1671. fol. *. Gallice anno 1686. fol. BURETTE.

EJUSDEM *Beschryving der Africaanschen Eylanden* ibid. 1676. fol.

Beschryving van Syrien en Palestina Amsterdam 1677. fol. & Germanice anno 1681. fol.

Beschryving van Asien, Mesopotamien, Babylon, Assyrien Belgice Amsterdam 1680. fol. Germanice Nürnberg 1681. fol.

Nauwkeurig Beschryving van Asia, Indien, Persien, Georgien, Mingrelien, Amst.

Beschryving van de Archipel anno 1688. fol. & Gallice anno 1703. fol. *. Ubique solet aliqua de plantis adspargere, etiam icones.

EJUSDEM *Beschryvinge van Sirien en het Gelf van Venetien* Amsterdam 1688. fol. CHION.

Conjunctim prodit DAPPERUS *exotius curiosus*, d. i. ODVARDI DAPPER *Africaansche, Americaansche und Asiaatische Curiositeiten aufs kürzeste zusammen getragen* durch M. J. C. MAENLING Frankf. und Leipzig 1717. 1718. 2. Vol.

Huc etiam *Dapper's Orientales*, d. i. *die Merkwürdigkeiten des Morgenlandes* von D. O. D. M. D. Nürnberg. 1712. fol. 2. Vol.

Otto KEYENS *Kurzer Entwurf von Guajana* Lipsiæ anno 1672. 4°. *. Scopius est excitare colonos, ut adeant Americam Belgicam. Ostendit, quantum regiones calidæ frigidas superent; agriculturam etiam ejus regionis docet.

§. DCLXIX.

§. DCLXIX. *Miscellanea Nat. Cur. Jac. Breyne.*

In T. III. f. anni 1672. in *Eph. Nat. Cur.* MELCHIOR FRIBE de Chænomilla fasciata egit n. 166.

J. *Paterfon* HAIN De nitro ex Lappa majori n. 222.

De Napelli gestati noxa n. 223.

J. *Andrea* CNOEFFEL eodem anno n. 245. De Nassa piscatoria naturali, radice nempe Cicutæ aquaticæ WEPFERI. IDEM anno IV. V. n. 54. malum citrium prægnans triplex describit & n. 55. Rosam triplicatam.

Jacobi BREYNE, ex nobili ex Belgio familia orti, magni plantarum amatoris, Gedanensis, in eodem anno *Miscell. Nat. Cur.* multa sunt.

N. 289. Muscus Eryngii folio bene depictus.

N. 290. Icterus per Muscum pulmonarium vulgarem sanatus.

N. 291. De Amomo Arabum, Lycopodii simili, cujus foliosum caulem rosula terminat.

N. 292. De amygdalo holofericeo.

N. 293. De ligno citrato Guineensi.

N. 294. De radice arboris Jacæ.

N. 295. De radice arboris Tausargantha.

N. 296. De Tacamahacca liquida.

Anno III. IV. n. 149. De Selagine tertia THALII cum icone.

N. 129. De Quercu nivea.

N. 130. De Canella & Camphora.

N. 131. De Cortice Canellæ simili.

N. 132. De foliis arboris Gujanicæ, colorem purpureum fundentibus.

N. 133. De Jasmino Mogori.

N. 134. De bulbo liliaceo vomitorio C. B. SPEI.

N. 135. De Chrysocoma ignescente, (calyce immaturo.)

N. 136. De Convolvulo Indico heptaphyllo villosio.

N. 137. De planta scandente Ceylanica, hederaceis foliis, (Anguina).

N. 138. De Apocyno Indico foliis Nummulariæ.

C c c c

N. 139.

N. 139. De Bugloſſo echioide Indico Convolvuli Siculi folio.

N. 150. De Fungo coriaceo querno hæmatode.

N. 151. De Fungo barbato querno, (Agarico hirsuto).

N. 152. De Fungo cornu Dorcadis facie.

N. 153. De Fungo Sinenſi antidotali, lac tigridis dicto.

EJUSDEM *Exoticarum aliarumque minus cognitarum plantarum* Centuria prima Gedani anno 1678. fol.*. Splendidum opus. Plantæ exoticæ fere ex horto Hieronymi de BEVERNINGK, tamen & ab aliis hortorum in Belgio Dominis pulchre depictæ, cum deſcriptionibus & hiſtoria naturali. Interecedunt plantæ aliquæ Monipeliennes. & Luſitanicæ, inter quas duæ Orchides a noſtratibus vix diverſæ; denique Boruſicæ, Saxifragi luteæ, Caryophyllata flore nutante pleno, Puſſatillæ duæ, Laſerpitium Boruſicum, Osmundæ varietates, Ruta muraria longifolia. In appendice de Thea agit, & inferit *fasciculum plantarum rariorum* a W. ten RHYNE ex India miſarum anno 1677.

EJUSDEM *Prodromus plantarum rariorum primus plantarum* anno 1679. in horto BEVERNINGKII *obſervatarum* Gedani anno 1680. 4°. & 1739. 4°.*. Partim nomina ſunt; partim etiam deſcriptiones & icones. Hic Camphorifera arbor, cum *Galilei* tea RHYNE de ea commentario. Interecedunt indigene aliquæ, ut Cicutaria Caſſubica Thyſſelini foliis, Ranunculus Caſſubicus Thoræ folio.

EJUSDEM *Prodromus fasciculi plantarum II. ſive rariorum* anno 1688. in *hortis Hollandiæ obſervatarum catalogus* Gedani anno 1689. 4°. 1739. 4°.*. Meſembryanthemi nomen hic primum adparet. Plantæ ipſe numeroſæ, & inter eas Palma vinifera Toddapanna, &c.

In poſteriori editione editor J. *Philippus* JACOBI F. nomina ſuperiora addidit, & icones fere 50. a patre præparatas, ſed nondum excuſas; idemque hiſtorias earum plantarum adjecit. Camphora hic redit, & Thea, tum Myrobalanus Bellirica, Santalum, lignum colubrinum.

§. DCLXX. *Varii.*

In *Phil. Tranſ.* anni 1673. n. 93. cacao arbor deſcribitur cultusque.

Cl. LEWIS n. 95. deſcripſit ante AGRICOLAM ex TONGIO inſitionem plantarum in radices.

J. SMITH *Englands improvement revived in a treatiſe of all manners of husbandry and trade by land and Sea* London anno 1673. 4°. Liber 2. 3. 4. & 5. huc pertinent, qui ſylvarum ſationem laudant & deſcribunt.

John ARCHER *every man his own doctör with a herbal* Lond. anno 1673.

§. DCLXXI.

§. DCLXXI. *Jacob. Barrelier.*

Jacobi BARRELIER Parisini, Monachi Dominicani, *Plante per Galliam, Hispaniam & Italiam observate.* Opus posthumum, curante *Antonio de JUSSEU* prodit Paris anno 1714. fol. *. *Hispaniam, Galliam, Italiam* peragravit, hortorum etiam ubique divitias compilavit, & obiit anno 1673. Icones sunt 1324. quarum multas editor de *JUSSEU* queritur a *Paulo BOCONE* illaudato auctore esse publicatas (p). IDEM plantarum in methodum *TOURNEFORTII* rededit, descriptiones aliquas addidit. Parvæ sunt icones, sæpe alienæ, ex *CLUSIO* & veteribus descriptæ, & bis terve repetitæ. Varietates etiam speciebus passim admiscuntur: multæ tamen novæ, auctori propriæ, & plantarum rarissimarum, novarumve adsunt icones, ut sit inter fontes rei herbariæ.

§. DCLXXII. *J. Scheffer.*

Joh. SCHEFFER Argentoratensis, *Lapponiam seu regionis Laponum & gentis verissimam descriptionem* edidit Francofurti anno 1673. 4°. *. Gallice recusam Paris anno 1678. 4°. (*Journ. Sav.*) Anglice Oxon. 1674. Germanice 1674. 4°. Ex Commentariis *TORFÆI* & *RHEENII* *SCHEFFERUS* opus suum concinnaverit. ipse enim regionem non vidit. Caput XXXI. est de arboribus & plantis, *Chamæmoro*, *Vacciniis*, *Angelica*, *Acetosa*, *Calceolo*, *Musco Laponum*.

§. DCLXXIII. *Varii Itali &c.*

In *N. GERVASII* *bizarrie botaniche* hoc anno Neapoli editis reperitur *J. RUSTICI* epistola ad *ANGELUM MATT. BONFANTE*: *ANTONII* de *S. MARIA* Epist. de rebus botanicis ad eundem *A. M. BONFANTE*; & *ANGELI MARIA BONFANTE* de *CASSARINIS* *Epistole botaniche*: & *J. Jacobi CALDARONE* Epistola botanica.

Luca SCHROECK, Medici Augustani & Præsidis *Academie Nat. Cur. Pharmacopeja Augustana restituta s. Examen animadversionum in dispensatorium Augustanum & Mantissa* *J. ZWELFFERI* Augustæ Vindel. 1673. 4°. *GUNZ.*

EJUSDEM *Defensio Ph. Augustanæ* adversus *FRIDERICUM HOFMAN* patrem, *PHILONEM NASTURTIIUM*, & *SCHMUZIUM* Aug. Vindel. 1675. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopea Augustana renovata & aucta* Augustæ Vindelic. 1684. fol. 1695. fol. 1710. fol. cum animadversionibus *G. H. WELSCHII*.

EJUSDEM *De Aloe Augustana Misc. Nat. Cur.* ann. VI. VII. n. 231.

Ann. VIII. n. 54. De Catechu.

N. 99. nam ad ipsum revoco, de Amygdalis amaris avium veneno.

Dec. II. ann. I. n. 14. Pilæ marinæ.

N. 21. De Caryophyllis aromaticis.

N. 73. De noxio Ribum esu.

Ann. II. De pomis Citriis digitatis n. 11. De Pomo aurantio citrato n. 12.

De Urticæ vi ad sanguinem sistendum n. 45.

Ann. X. n. 207. Cyathoidis utriusque icones.

Dec. III. ann. IV. obs. 116. Fungus corylinus floridus: Pezizæ genus.

Ann. VII. VIII. n. 118. Literæ in ligno fagino visæ.

§. DCLXXIV. *Varii.*

*Wilhelm Johann. MULLER Die Africanische Landschaft Fetu Hamburg anno 1673. 8°. ** In Colonia Danica Capitis Corsici vixit. Cum reliqua historia naturali de agricultura egit, deque decem præcipuis fructibus aut radicibus, quibus incolæ vitam sustentant. Pro sexu plantarum testimonium dedit.

Balkajar OTTO de Nardo pistica ex historia passionis Dominicæ Lipsiæ 1673. 4°. LEHM.

Le Medecin domestique contenant le gouvernement de la santé, l'apothicaire charitable &c. Geneve 1673. 8°. Conf. p. 550. & 566. Nam metuo ne idem liber sit.

De la Chesnai e MONSTREUX Fleuriste François anno 1673. 12°.

*Georgii Sebastiani JUNG χρυσουδον seu Malum aureum h. e. Cydonii collectio, decorticatio, emulcatio, preparatio Vindobon. 1673. 8°. ** Ad modum nature curiosorum formulæ ad morbos, &c.

EJUSDEM Cicuta innocens ann. IV. V. obs. 186.

§. DCLXXV. *Ignatius Conti.*

*Ignazi CONTI Il vero Siljio ovvero L'aserpitio nuovamente scoperto Venet. anno 1673. **

Lettera sopra la detta scoperta Venet. anno 1673. 4°.

Risposta a questa lettera ibid. anno 1674. 4°.

Aggiunta sopra l'istessa scoperta Venet. ibid.

Extrait du livre intitulé Il vero Siljio &c. tiré du Journal de Venise anno 1673. 4°. FALC.

Putabat

Putabat Cl. CONTI de Silphio, veram antiquorum plantam repertam esse circa Borno in Africa, ab Antonio PRANDI pharmacopola. Eam plantam negat SCARELLA in *adnotationibus* verum Silphium esse, tum in *Risposita*, CONTIUS se tueretur in *Aggiunta*.

§. DCLXXVI. Edward Browne. Alii.

Edward BROWNE *An account of several travels* London anno 1673. 4°. 1677. 4°. Germanice Nuremberg anno 1711. 4°. * cum titulo *Reisen durch Niederdeutschland, Ungarn, Macedonien &c.* Gallice *Relation des Voyages en Hongrie, Syrie, Bulgarie, Macedoine &c.* Paris anno 1674. 4°. FALC. Minime sterilia itinera sunt, ab anno 1668. ad 1673. continuata; rem tamen herbariam tantum leviter attingunt. De Tabaci cultu Thesalico, & tinctoriis aliisque plantis montanis ejus regionis. De Alcanna.

Antonii le GRAND *Historia naturæ* Londini anno 1673. 8°. 1678. 8°. 1680. 4°. auctius Noribergæ anno 1674. 4°.

EJUSDEM *Institutiones philosophicæ secundum des CARTES* Londin. 1680. 4°.

Et in hoc, & in reliquis compendiis physicis aliqua ad rem herbariam spectare solent. Institutionum P. VII. eo pertinet.

EJUS *Perscrutator curiositatum naturalium est hortus genialis* BARICELLI.

HENDRYCK van OOSTEN, florum cultoris Leidenfis, *Niederländischer Blumen - Obst - und Orangerie - Gärtner*, germanice anno 1673. 8°. si verus annus est, tum anno 1728. 8°. * 1751. 8°. Libelli sunt V. Primus plerorumque florum cultum breviter docet: alter Tulipas, iste olitoris doctus: tertius tunicas: quartus arbores per præcipuas species, earumque purtionem & inoculationem: quintus curam hesperidum. Habet & sua arcana. Plurima ex QUINIPIO summatim dicitur, neque fidem mereri. In Tulipæ bulbo florem contineri. De propagatione Tulipæ per adnascentes radices, quæ secundum florem adsident.

IDEM fuerit auctor libri *Nederlandze hof beplant met Bloemen; Ooft en Orangerieen* Leyden 1703. 8°. SEG. 1715. 8°. LAMBERG. 1723. 8°. Germanice Wolfenbüttel 1712. 8°. 1751. 8°. qui sit ex Gallice versus *l'art de tailler les arbres fruitiers*. Comparare non potui.

Lego etiam ejus *Nederlandze bloenhof Behandelinge der tulypen en Angeliereen naa de franze wys*.

Video etiam citari ejus *Regifter van alle de voornaamste Fruchten, Abricosen; Persiken &c. en een Regifter der Zaaden* Leiden anno 1703. 8°.

Henr. BARSTEIN vom Taback Regenspurg 1673. 8°.

§. DCLXXVII. *Acta Hafniensia. P. Kylling.*

Caesar KÖPPLICHEN in Tomo II. Actorum Hafniensium n. 116. Fungorum noxam, natamque ex eorum usu apoplexiam describit.

EJUSDEM De Telephio Vol. V. n. 133.

Peter KYLLING, indutius herbarum collector, in *Act. Havn.* T. II. n. 130. plantas rariores hortenses, sed imprimis spontaneas Danicas, Norvegicas, Islandicas, indicat. Gramen ossifragum ad Alpiadelum palustrem (Anthericum villosum) refert, & negat nocere. Novam Potentillam trifoliam describit.

EJUSDEM *Viridarium Danicum, seu Catalogus plantarum indigenarum, in Dania observatarum* Hafniæ anno 1688. 4°. *. Nomina sola, varietates multa, aliquæ stirpes vix notæ, ut Brassica sylvestris umbellifera: Orchis palustrata sine calcaris cucullo sursum spectante, iustar Tulipæ; Polypodium ramosum: Vicia frutescens. Aliquæ, quas vix credibile sit in septentrione nasci, ut Carduus Helenii folio, Chamæcerasus alpina Cerasi folio, Geranium batrachoides odoratum, Lychnis Chalcœdonica, Millefolium alpinum. Exemplum meum additionibus auctoris M. S. ornatum est.

EJUSDEM *Gyldenmund s. catalogus Latino-Danicus plantarum* 404. , quibus *Christiani V. lucus aureus dictus exornatus est* Hafniæ 1684. 4°.

§. DCLXXVIII. *Varii.*

H. J. Recueil de divers voyages en Afrique, & en Amérique non encore publiés, contenant l'origine, les mœurs &c. des habitants avec des traités concernant la haute Ethiopie, le débordement du Nil, & la Mer rouge Paris anno 1674. 4°. BURETTE, d'ETR. Inter ea itinera est R. LIGON.

Nouveau traité de la culture des fleurs, & la manière de les cultiver, multiplier & conserver avec leurs vertus médicinales Paris anno 1674. 12°. 1682. 12°. 1690. 12°. SEGUIER.

Instructio facile pour connoître les Orangers & Citronniers, & la manière de les cultiver Paris anno 1674. 12°. 1680. 12°. SEGUIER, CARLSON &c., & Ejus libri *Compendium cum titulo Secrets pour faire venir toute sorte d'arbres, de fleurs & de fruits d'une grosseur prodigieuse* Paris anno 1675. 12°. Journ. Sav. Lunæ certæ phasi confidit.

Car. MARTEAU an ex morbo cerealeſcentibus panis spuma cerevisia fermentata salubris Paris 1674.

Henn. MEIBOMII de spiritibus per fermentationem ex vegetabilibus paratis Helmstätt 1674. 4°.

Georg. Basilus WITTIG von der Vortreflichkeit beyder Gifartzneyen, des Theiaks Andromachi und Mithridatis Democratis, Nürnberg 1674. 12°. B. THOMAS. Latinus

Latine Antidotorum Theriacæ Andromachi & Mithridatii Democratis Majeſtus Noriberg. 12°.

EJUSDEM *iterata nobiliſſimarum antidotorum compositio* ib. 1675. 12°. B. THOM.

Roberti GODFREY various injuries and abuſes in chymical and Galenical Phyſik committed both by phyſicians and apoticians London 1674. 8°.

J. Stephani RUDOLF & FICKELSCHERER De Chriſtopomis Bareith. anno 1674. nempe de pomis circa Chriſti natalia florentibus.

Chriſtoph. HERMANN ſchlechtes und gerechtes Hausbuch Nürnberg 1674. 12°.

Valentini Andree MOELLENBROECK De Crebicularia curioſa Lipſiæ anno 1674. 8°. 1745. 8°. *. *Farrago formularum* Anglice prodiit anno 1677. 8°.

Obadiab BLAGRAVE Description and physical virtues of all trees herbs &c. London anno 1674. 8°. diverſus, ut videtur, a JOSEPHO (q).

J. G. Saintfoyne improved, on a diſcourſe ſhewing the utility and benefit which England hath and may receive by that Graſs London anno 1674. 4°.

Chriſtian MARGGRAF Materia medica contracta, continens ſimplicia & composita Leid. anno 1674. 4°. 1681. 4°. 1716. 4°. *. *Amſterdam.* anno 1682. 4°. 1715. 4°. ut lego, in operibus omnibus. Continet catalogum alphabeticum medicamentorum ſimplicium, cum brevi deſcriptione, bonis notis, & viribus medicis.

§. DCLXXIX. *Petrus Nati.*

Petri NATI, Profeſſoris Piſani, Phytologica obſervatio de Malo Limonio citrato, vulgo Bizarrìa Florent. anno 1674. 4°. *. *Arbor de hybridum genere, quæ de tribus ſpeciebus malorum aureorum aliquid habet, in foliis, & fructu cujus triplex eſt præterea varietas, Aurantium pomum, & Limon citratus, & fructus, qui ex tribus pomis aureis aliquid retinet.*

EJUSDEM *Intorno alla natura del Pepono* Florent. anno 1676. 12°. CINELLI non bene 1576. Una prodiit DONATUS ab ALTOMARI *de vinaceis.*

EJUSDEM *De Melonibus in Opuſc. Scientif. T. IV.* anno 1730.

Orſus erat collectionem iconum hortorum Florentinorum TARGIONI *Co-rograf. præf. p. 40.*

§. DCLXXX. *Phil. Tranſactions.*

In n. 101. & anno 1674. *Philof. Tranſactionum* reperitur *Daniel COX way of extracting a volatile ſalt and ſpirit out of vegetables.* Omnes plantas a fermentatione dare ſpiritum volatilem urinoſum, aliquas & ſalem ſiccum, ſales vero fixos plantarum inter de non diſferre.

Ejus-

EJUSDEM Non ante ignem dari in plantis aut fixum salem, aut volatilem n. 107.

N. 108. Sed neque vinosos spiritus, aut volatiles, ex variis plantis paratos vere diversos esse.

§. DCLXXXI. *Georgius Frank.*

Georgii FRANK, nobilitatem cum titulo de FRANKENAU adsecuti, Heidelbergensis Professoris, inde medici Regis Danicæ, disputatio de *Soldanella* Heidelberg. anno 1674. 4°.

EJUSDEM & D. NEBEL *Malum Citrium* ibid. anno 1686. 4°. Philologia, descriptio, varietates, cultus, vires, pomi totius, & corticis, & pulpæ.

EJUSDEM *Ambarvalia Heidelbergensia* anni 1687. 4°. Philologia, & brevis catalogus plantarum novi horti Heidelbergensis. Ejusmodi programmata botanica anno 1677. 1678. 1679. 1681. 1683. AUCTOR ediderat.

EJUSDEM *Flora Francica seu Lexicon plantarum, in quo nomina, vires, præparata plantarum &c.* Strasburg. anno 1685. 12°. Primum prodierat cum titulo *Lexici plantarum usualium* Argentorati anno 1672. Editio III. Lipsiæ anno 1698. 16°. quarta 1716. 4°. Quinta *vollständiges Kräuter-Lexicon* Jena 1753. 8°. sexta Züllichau 1766. 8°. Novam editionem anni 1716. dedit Joh. Gostfried THULO, etli verus versionis auctor est Christophorus HELWIG Erfurtensis. In virium medicarum recensione multum aucta est.

Adjectum Lipsiensis editio habet Programmata anni 1675. ad artis herbariæ amatores, de laudibus rei herbariæ, hortisque celebrioribus.

EJUSDEM *Viridaria agri Heidelbergensis* anno 1680. potissimum de palingensia.

EJUSDEM *Chloris Palatina* anno 1681.

EJUSDEM *arboropogon* Palatina anno 1683.

EJUSDEM *Agonismorum physicomedicorum XI. de medicamentorum simplicium laudibus* Heidelberg. 1683. 4°. •

In ALDROVANDUM præfatus est.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II.* anno I. n. 25. egit De Aparine levi fasciata.

Ann. V. VI. n. 188. De Bellide trigeminos flores conjunctos ferente.

§. DCLXXXII. *Oligerus Jacobæus, & Alii.*

In Vol. III. Actorum Halmensis ad annum 1674. *Oligerus JACOBÆUS* plantarum Americanarum 34. semina recenset n. 23.

In

In *Museo Regio Hafniæ* anno 1696. fol. & auctius 1710. edito curante *Joh. LAURENTIO* Hafniæ fol. & in *auctario* 1699. fol. recuso 1703. fol. etiam arborum & plantarum rariorum partes continentur.

Arnoldus SYEN, aliquamdiu horti Leidenfis præfectus, vir splendidus & magnus rei herbariæ amator, quem J. BREYNE suum Mæcenatem dixerit, in *Act. Hafn.* ejusd. anni n. 63. de herba Fumana agit f. Chamæcisto Ericæ folio. Aliqua ad hortum Malabaricum contulit. Conf. p. 588.

J. *Valentinus* WILLI in eodem Volumine laudat Trifolium fibrinum n. 75. Cochleariam minimam, Hyperici speciem, & Saxifragiam caule strumoso describit n. 81.

Thorkill ARNGRIM, Islandus, De Alga Saccharifera n. 88. & 94.

§. DCLXXXIII. *Hermanni Nicolai Grimm.*

Hermannus Nicolaus GRIMM, Chirurgus & Medicus practicus, ibid. n. 90. agit de arbore Cinnamomi, & denuo anno V. n. 91.

In *Miscell. Nat. Cur.* Dec. II. ann. I. n. 146. De planta mirabili destillatoria (Bandura).

N. 151. Generatio Mannæ, in arboribus vetustis, ab insectis paratæ.

N. 152. De arbore Benzoin.

N. 153. De arbore Camphoræ.

N. 175. De Cocco Maldivensi, cortice Santali Citrini, cortice Suda, *radice* Rûsa nigra & alba.

Anno III. n. 37. De Angfava.

N. 205. De Turbith officinarum.

N. 206. De Convolvulo sylvatico flore albo.

N. 207. De Aristolochia Clematitide.

N. 208. De Zedoar Ceylanico.

N. 209. De Cinnamomo veterum.

N. 210. De planta stercorearia.

N. 211. De Cataria.

N. 212. De Abruz arborea, diversa ab Ægyptiâ: hæc omnia fere cum iconibus.

EJUSDEM *Theſaurus medicus Inſule Ceylanie, ſeu laboratorum Ceylanicum* & inquilinus Ceylanie ſimplicibus medicamentis conſummatum Belgice 1677. a Bartholomæo PIELAT latinitate donatum, continet deſtillationes & compoſitiones ex aromatibus orientalibus, & Amſtelodami prodiit anno 1679. 12°. *. Catalogum etiam continet plantarum Ceylanicarum.

EJUSDEM *Pharmacopæja Indica* 1684. 8°.

§. DCLXXXIV. Porro *Miſcellanea Naturæ Curioſorum.*

In *Miſcell. Nat. Cur.* ann. IV. V. n. 90. Carolus RAYGER De Fungis inſolit. Ceſpitoſorum Fungorum aut Suillorum icon mala.

Dec. III. ann. II. obſ. 23. De Nadragulya podagræ remedio, non ſatis auctori noto, forte Belladonna.

Ann. III. n. 134. De antarthritica vi Naſturtii albi.

Sigismund GRASS Dec. I. ann. V. obſ. 264. De flore Saligno.

N. 93. De Roſa prolifera & Lilio bulbifero obſ. 94. 95.

Simonis SCHULZE De Trifolio (fibrino) aut arthritico n. 123.

De magnis ſymptomatibus ab eſu radicum Hyoſcyami. ib.

Dec. II. ann. VIII. n. 154. Vomitus motus dimidia drachma ſucci Phytolacæ.

§. DCLXXXV. *Vari.*

J. Daniel DORSTEN De rei herbariæ commendatione Marburg. anno 1675. 4°.

EJUSDEM & Cour. Reinh. MILCHSACK de tabaco ib. 1682. 4°.

Paul. LINSIUS de Coralliis Jen. anno 1675. 4°. BURCKARD.

Brevis ad materiam medicam in uſum philiaſtrorum manuſcriptio Lipſiæ 1675. 8°.

§. DCLXXXVI. *Casp. Bartholinus.*

Caspari Bartholini THOMÆ F. CASPARI N., qui a medica cathedra ad Auxilæ munera adſcendit, Leidæ anno 1675. 8°. * edidit *Exercitationes miſcellaneas variis argumenti*, imprimis anatomici. Inter eas eſt diſſertatio de herba Fumana, quæ etiam hoc loco depingitur. Nomen ab ARIOSTO habet, in libello de oleo M. Cibini. Adjecta eſt Arnoldi SYEN de eodem argumento epiſtola, qui Fumanam ad eam plantam refert, quam diximus. Alia exercitatio de Braſſicæ uſu apud puerperas utcumque huc facit, in qua de vario uſu culinario Braſſicæ agitur.

§. DCLXXXVII.

§. DCLXXXVII. *Fridericus Martens.*

Friderici MARTENS Spizbergische oder Grönländische Reisebeschreibung, gehalten im Jahre 1671. Hamburg anno 1675. 4°. * In varias linguas translatum iter, Gallice inter itinera *Septentrionalia* prodiit, Anglice cum itinere Equitis NARBOROUGH London anno 1694. 8°. *. Italice, vertente Jacobo RAUTENFELS Bologn. anno 1680. 12°. FALCONET. Belgice vertente S. de VRIES Amsterdam 1685. 4°. CARLSON *de noordische weereld vertoont in twee Reyzen.* Chirurgus, balenarum capturam secutus, in diarium coniecerat, quidquid ipsi in ultimo septentrionali visum erat memorabile, breviter & vere. Opusculum ut ederet, fecit *Martinus VOGELIUS*, qui variis questionibus memoriam auctoris refricabat. Ad rem herbariam pertinet Partis I. Caput I. in quo plantæ Spizbergicæ recensentur, ultimi hactenus Septentrionis, Papaver nudicaule, Acetosa, Saxifragia, etiam in Laponia reperta: alia alpina ericoides, alia etiam Septentrionalis, Ranunculus calyce villosa, quatuor alii alpini, Cochlearia, Bistorta minima, Myosotis alpina, Salix, Fuci. Eas plantas utcumque ipse delineavit.

§. DCLXXXVIII. *Nicolaus Lémery.*

Nicolai LEMERY pharmacopœi, Chemici, & Academiæ Reg. Sc. fœdalis *Cours de Chymie* sæpissime prodiit, & primum Paris anno 1675. inde annis 1677. 12°. 1679. 12°. 1682. 12°. 1683. 12°. 1690. 8°. 1701. 8°. ANDERS. Bruxelles 1744. 8°. Videtur Madriti anno 1703. a Felice de PALACIOS versum esse, & cum incrementis excusum. Anglice prodiit vertente HARRIS & KEILIO London 1677. 8°. tum appendix anno 1680. 8°. 1686. 8°. 1698. 8°. 1720. 8°. OSB. Latine vertente Jacobo CONSTANT de REBECQUE Genevæ 1681. 8°. EISENM. Germanice auctus a J. C. ZIMMERMANN. Dresden 1754. 8°. Belgice 1683. 8°. &c. Ejus pars II. pertinet ad plantas: quarum, quæ ad medicinam faciunt, hic historiam; deinde analysin chemicam AUCTOR habet, & eas etiam recenset, quæ aquas compositas ingrediuntur.

EJUSDEM *Dictionnaire ou Traité universel des drogues simples* Paris 1698. 4°. sæpe recusum, & cum augmentis B. JUSSIEU Parisiis anno 1723. 4°. 1733. 4°. 1759. 8°. Rotterdam anno 1727. 4°. *. Italice Venet. anno 1751. fol. Germanice cum nomine *Vollständiges Materialien-Lexicon, verdeutscht durch Christ. Frider. RICHTER* Leipzig 1721. fol. SCHULZ. Continet plantas medicatas omnes, aliquam descriptionem, sæpe non bonam, iconem, vires medicas.

EJUSDEM in *Commentariorum Acad. Scient.* 1707. Diff. de melle & de Manna anno 1708. Utriusque analysi.

De succo plantarum egit anno 1707. *Comment. Acad. Reg.* in tractatu de melle.

De salibus urinosi coralliorum & ferro anno 1711. nisi est filii.

EJUSDEM *Pharmacopée universelle* Paris 1698. 4°. sepe & anno 1764. 4°. 2.Vol.* recuf. Amsterdam anno 1716.8°. 2.Vol. 1740. 4°. la Haye anno 1729.8°. Italice Venet. anno 1720. fol. In tomo primo huc pertinent præparationes multorum medicamentorum ex regno vegetabili fumitorum, quorum pulveres, sirupi, condita aliæve antidoti in pharmacopœam recipiuntur.

Nunquam vidi *Recueil des secrets & curiosités de Nature* par le S. d'HEMERY Paris 1675. 12°. Amsterdam 1697. 12°. d'ETREES, 1713. 12°. 2.Vol. BUR. neque novi num sint Nicolai LEMERY.

§. DCLXXXIX. Francisc. v. Sterrebeek.

Francisci van STERREBEEK Sacerdotis *Theatrum Fungorum of het tonneel der Campernoelgien* &c. Antverp. anno 1675. 4°. SEG. 1676. 4°. 1712. 4°.*. Non prodiit anno 1654. cum in præfatione rerum meminerit, quæ anno 1657. & 1669. evenerunt, & pluscula Chronosticha annum 1675. definiant. Plenum opus, in quod recepit CLUSIANOS Fungos posthumos, non alibi editos, multos tamen suos addidit & descripsit, atque depinxit. Non oportet expectare, veras species hic & a varietatibus puras reperiri: neque icones semper satisfaciunt, ut ne laminas quidem a tubulis separaverit. Subjectus est tractatus de plantis venenatis, Cicuta, Hyoscyamo, Napello, Solano, Belladonna, Esula, Pſyllio, Helleboro utroque; aliisque, cum iconibus.

EJUSDEM *Citri cultura ofte regeering der uytheemsche boomen, Orangen, Citroenen, Limoenen, Granaten, Laurieren* &c. Antverp. anno 1680. ut ex Chronostichis video, non anno 1662. ut in Bibl. HOTTON. dicitur, tum anno 1712. 4°.*. Hesperidum peritum cultorem fuisse credas, a quo J. COMMELINUS (r) aliqua didicerit. Mire tamen ignarum fuisse reperio (s). Icones sunt ex FERRARIO. Non solas Hesperides dixit, sed omne fere fruticum, etiam exoticorum, genus, ipsam Granadillam. Undique fere collegit, deque iis etiam scripsit, quæ vidisse non potuerat (t).

§. DCXC. Itali aliqui.

Michaelis TOGNI *Raccolta delle singulare qualita del Caffee* Venet. anno 1675. 12°. RINK.

Eugenii MICHETI *Lexicon botanicum, complectens nomina, Synonyma, qualitates simplicium expositorum in publico apparatu in festo. nat. Virg. Rom. anno 1675. 12°. SEGUIER.*

J. Francisci

(r) STERREBEEK in præf.

(s) Limoen van AMELPHITANUS loco Limoen van Melphi p. 90. HERODIANUS scripsit de CONRADO Imperatore p. 253.

(t) Arbore *Carcapul*, Ravensara, Apocopouk.

J. Francisci SICLSENSIS volumen de rebus medicis, quæ sunt in quotidiano usu, & quas perfecte callere debent medici & pharmacopœi Venet. anno 1675. MONGITORE.

§. DCXCI. J. Georg Muller.

J. Georg. MULLER (u), Verb. Div. Minist. in Wurtenburgia, *Kurzer Entwurf eines dreyfachen Gartenbaues* Stuttgart anno 1675. 12°. bis recusum: deinde insigniter auctum cum titulo *Deliciæ hortenses, oder Blumen- Arzney- Kuchen- und Baumgartens-Lust* ibid. anno 1676. 8°. aut 12°. 1695. 12°. 1717. 12°. aut 8°. 1745. 8°.* 1765. 8°. Ulm 1710. Post generalia quædam artis hortensis præcepta, sequuntur plantæ coronariæ sigillatim, cum suo cujusque cultu & varietatibus: inde perinde arbores: tunc plantæ medicæ, olera & pomorum pirorumque catalogus. In P. II. Seminarium, insitio arborum nannarum & expansarum, cultus, & aliqua de cerealibus. Editor, qui MULLERI opus incrementis suis auxit, dicitur M. C. F. K. P. M. Non valde botanicus neuter, qui Thoram dicat Aconitum cæruleum.

J. MULLER *De virtute herbarum medicamentosa* Witteberg. 1675. 4°. BURKH. 1676. VATER.

§. DCXCII. Galli aliqui.

J. LAON, aliis LAURENT, *Abrégé pour les arbres nains & autres, pour la culture des fleurs, des arbrustes, de la vigne* Paris anno 1675. 12°. HOTTON. 1683. 12°. Refutat d'ARDENE III. p. 64.

L'abrégé des bons fruits, avec une nouvelle instruction pour les arbres fruitiers Paris anno 1675. 12°.

F. B. S. de l'ECLUSE *La Flore sainte, l'apologie des floristes, avec un traité de la culture des principales fleurs* Saumur anno 1675. 12°. FALCON.

In Petri MICHON dicti BOURDELOT, qui immerita apud CHRISTINAM Suecicam gratia valuit, *Conferences de l'Academie par le GALLOIS* Paris 1675. 12°.* de variis, etiam de Coffea agitur.

In Jacobi ROUHAULT *physica* Parisiis 1675. 4°. London 1710. 1729. CLARKII cura recusa, aliqua huc pertinent.

§. DCXCIII. Angli Varii.

Charles COTTON *The planters manual of raising, planting, and cultivating all sorts of fruittrees* London anno 1675. 8°. Laudatur in *Philos. Transact.* Videri experimentis sua confirmasse.

Carolus GOODALL de cortice peruviano & ejus usu circa annum 1675. scripsit.

Dd dd 2

W. SYM-

(u) Alibi lego tantum M. J. G. M. F. S. VATER.

W. SYMPSON *Zymologia a Philos. discourse of fermentation* London 1675. 8°. A primis initiis vegetationis aerem conflagrare cum sulfure, inde incrementum, odorem, saporem, vim medicatam plantarum nasci.

New additions to the art of husbandry London 1675. 8°. OSB.

CHARLETON *on the mystery of vintners* anno 1675. 8°. OSB.

Thomæ WILLIS *Pharmacopœia rationalis, seu de medicamentorum operationibus in humano corpore* P. I. Oxon. anno 1674. 4°. *. Pars II. ibid. anno 1675. 4°. *. In prima parte nonnulla remedia potiusque tanguntur, potissimum narcotici & papaveracei generis.

§. DCXCIV. *Marcellus Malpighius.*

Marcelli MALPIGHII Bononiensis, aliquamdiu professoris Messanensis, denique Archiatri Pontificii, viri in scrutanda per microscopium, & simpliciores artes, fabrica partium animalium & vegetabilium industrii, & felici, *Anatomie plantarum* Londini anno 1675. fol. *. Leidæ anno 1687. 4°. prodit, etiam exemplum Londinense annum 1676. præ se fert. Splendide, sed negligentissime edita est, nemine, ut videtur, curante, Pars I. in Tomo I. operum. Etiamli eodem cum GREWIO tempore scripsit, cum tamen propria industria usus sit, multa aliter vidit, fibras, parenchyma, vasa, succos varios vehementia, aerea, glandulas, gemmas. In floribus, staminibus & tubis diligens fuit, ut eas leones BOERHAAVIUS ad generum characteres citaret. Neque Filicium elastra prætervidit.

In Parte II. Vegetationem seminum, plantuleque primordia; gallas, suis cum vermiculis, tumoresque morbosos varios; pilorum varietates, Fungos & plantis adfines, etiam Lichenes, radicum varietates, & bulbos, & plantas parasiticas dixit. Breviter hæc repeto, nam infinitum esset omnia recensere.

In *posthumis*, quæ Londini anno 1697. fol. *, & Amsterdam anno 1698. 4°. * & Venet. anno 1743. fol. * iterum Amsterdam anno 1755. 4°. prodierunt, germinationem plantarum repetiit, deque fructibus monstrosis egit, deque Muscorum semine. Suam de cotyledonibus, de gallis sententiam novis argumentis tuitus est, contra TRIUMPHETTUM & BORELLUM.

Adversaria microscopica amisit incendio anno 1684. BIRCH. IV. p. 297.

§. DCXCV. *Philos. Transactions.*

In *Philosophicis Transactionibus* ad annum 1675. pertinentibus Georgius MACKENZIE eques aliqua habet de agricultura Scotorum, de fructibus exoticis a mari adlatis.

Dionysii

Dionysii PAPIN (n. 120.) De aëris necessitate ad vegetationem; aquam aëre purgatam plantas non alere.

N. 121. De fructuum in spatio inani conservatione.

§. DCXCVI. *Antonius v. Leeuwenhoeck.*

Antonius v. LEEUWENHOECK, civis Delphensis, peritus vitrorum politor, curiosus, & ad paradoxas opiniones pronus, longam seriem epistolarum ad Societatem Scientiarum Anglicam dedit, cujus, quæ ad rem herbariam spectet, prima epistola est anni 1675. in *Transact.* n. 117. Agit ibi de Ari succo, & in eo visis tubulis, quos credit esse sedem acrimoniæ, quæ in eo succo summa est, item de Manna.

EJUSDEM n. 127. De vasis triplicibus in variis plantis visis, maximis, seu *tracheis*, parvis & transversis, seu ex medulla in corticem euntibus, quæ GREWIO *insertiones*; tum de medullæ fabrica.

N. 148. De ligno ejusque vasis; adjectæ sunt notulæ ad comparandam Cl. viri anatomen & GREWII.

N. 199. Semina aliqua describit Salicis, Fragariæ, Fraxini, Amygdali: in eo germinatio & ligamenta seu umbilicales funiculi.

N. 201. De cortice plantarum cum cute animalium comparato.

N. 205. De variis feminibus Gossypii, Palmæ, Caryophylli, Nucis moschatae &c. cum eorum germinatione & fabrica microscopica.

N. 213. De causa, quare aliis aliisque in regionibus durabilis magis materies nascatur. Lente arescere præstat, & anni ex annulis deteguntur.

N. 221. De feminibus Ficuum, Fragorum &c.

N. 235. De germinatione feminis tritici & innumeris radiculis ex unico femine natis.

N. 269. De gallis quibusdam Salicum, & vermibus earum hospitibus.

N. 287. De fabrica feminum & umbilicali funiculo.

N. 292. De Coccinella, quod sit animalculum.

N. 293. De vasis succum croceum Chelidonii vehentibus.

N. 296. De Fabrica corticis arborum.

N. 297. De feminali fabrica Polypodii, annulo elastico, capsula, polline.

N. 305. De femine arboris Eunane & femine Cannabis (puto Bang) vero femine Cannabi.

N. 312.

N. 312. De fabrica corticis Peruviani, ejusque in sanguinem efficacia.

N. 316. De fabrica Corallii.

N. 367. De vasculis in ligno.

N. 368. De feminibus plantarum, & eorum cellulosa tela farinifera.

N. 369. De foliorum Buxi poris exhalantibus, & de lanugine Persici.

Hoc anno 1722. obiit A. v. LEEUWENHOECK. Quæ hic recensuimus, ea fere redeunt in eius operibus, quæ anno 1722. Leidæ 3. Vol. 4.* prodierunt. Superest autem, ut ea addamus, quæ in aliis epistolis, ad alios Cl. viros datis, continentur, quæ ipse anno 1719. Delphis cum titulo *Epistolarum physiologicarum* editæ sunt. Huc pertinet Epist. III. De fabrica farinosorum feminum cellulosa; plantula in semine, radícula, vasis arborum in nostris fere transversis.

Epist. IX. De fabrica folii Salvix; de vasis horizonti parallelis arborum, de Thea.

Epist. IX. De venis pirorum & earum ramulis, de semine, ejus vasis valvulosis, arbore in semine visa, cuticula piri, Coco.

Epist. XXI. Omnino vincam pervincam etiam semine producere, & de plantula Pervincæ.

Epist. XXII. De Lupulo, plantula in semine latente, oleosis globulis Lupuli.

Epist. XXV. De Hordei plantula, valvulis, farina, tubulis.

Epist. XXVI. De farina cerealium ex globulis constante. De farina aliorum feminum.

Epist. XXVIII. De vasis arborum adscendentibus & transversis; de Cocci fabrica.

Epist. XLIV. De radice Pareira brava, ejus poris, farina, sale, vi sanguinem solvente.

§. DCXCVII. *Miscellanea Acad. Natur. Curios.*

In *Ephemer. Nat. Cur.* Ann. VI. VII. n. 4. Salomon REISEL egit De literis intra Fagi fissæ truncum inventis, mero lusu.

Dec. II. ann. 8. n. 30. Flos folis piro impressus.

Dec. III. ann. II. n. 113. De gallis Quernis pendulis.

Ann. 3. n. 22. De Valeriana caule strumoso.

Ann. 7.

Ann. 7. 8. app. n. 1. Character Picæ, Abietis & Pini Sylvestris.

Bernhardi BELOU Succii, Professoris Lundensis, De spiritu volatili Naturæ aëthæricæ Eph. Nat. Cur. Ann. VI. VII. n. 21.

N. 22. De Sedi acris vi adversus hydropem.

Godofredi Christiani WINKLERI De Rosæ salignis ib. n. 117.

Henrici VOLGNAD n. 229. Pilosella fasciata, Tithymalus, Marragon. Ramunculus fasciatus, Rosæ salignæ, Pira majuscula florentia, Pirum inferne.

§. DCXCVIII. Ehrenfried Hagedorn. C. F. Garmann.

Ehrenfried HAGEDORN De balsamo vulnerario Catechu Eph. Natur. Cur. Dec. I. Ann. VI. VII. n. 16. & de usu ejusdem in vulneribus oculorum anno IX. X. n. 74. Is Commentariolus in librum increvit de Catechu seu terra Japonica Jenæ anno 1679. 8°. editum *. Experimenta cum variis liquoribus & salibus suscepta, in id consenserunt, ut succus esset vegetabilis, cum quo casu aliquo nonnunquam lapilli miscentur aliæque quisquilie.

EJUSDEM Cynosbatologia Jenæ anno 1681. 8°. *. Collectio, cum aliqua descriptione, Rosæ caninæ & ejus spongiæ; deinde fusius de modis, quibus vel ipsa Rosa, vel ejus vermiculi, aut spongia in medicinam recipiuntur.

In Anno V. Miscell. Nat. Cur. n. 93. dixit de Fungo antidyfenterico Sorbi aucupariæ.

Christiani Friderici GARMANN, viri miraculorum amantis, adnotatio Eph. Nat. Cur. Dec. I. Anno VI. VII. n. 174. De variis excrecentiis fungolis, de Fungo globoso exiguo Cinaræ.

Dec. III. anno VII. VIII. obs. 66. fabulosam habet de Hyoscyamo historiam.

In epistolæ Centuria Rostock anno 1714. 8°. * edita, plusscula, sed obiter tantam rem herbariam tangentia occurrunt, monstra plantarum, de Centaurio minori, Aloe Schliebenfi, pulveribus antherarum variarum &c.

§. DCXCIX. Andreas Cleyer.

In Dec. I. anno IV. Actorum Hafnienfium n. 1. Andreas CLEYER, qui aliquandiu Bataviæ novæ medicinam fecit, egit de herba Thea, cum iconibus aliqua.

In Ephemer. Nat. Cur. Dec. II. Anno IV. dedit Commentarios perbreves, 1. de Moxa. 2. De radice Ginsengh. 3. De Catechu. 4. De Thea. 5. De fructu Ananas. 6. De Cinnamomo & Callia lignea.

N. 93. De arbuscula Japonica Tzadinsic cum suis iconibus.

Anno V. n. 40. De arbore vernicifera Fasnoki.

N. 41. De arbore Japonensi Jami Itaro.

Anno VI. n. 52. De arbore Winganfana, Liliacea.

N. 53. De Kube & Fasnofana, Nymphæa, & forte Menyanthe.

N. 54. De Causchy & Fuiran, omnibus Japonensibus plantis, cum iconibus.

Anno VII. Icones & descriptiones plantarum Japonensium Isnoacki & Tzumacki n. 70.

N. 71. Cumi Gummi & Miaco Bana.

N. 72. Kyrama & Fickofax.

N. 73. Nifum Schin f. rogat, Maminoky, & Fieko Filices.

Anno VIII. n. 190. De Wizinofana & Fatafiro plantis Japonicis; illa Gentianæ similis est, hæc Polygonati.

N. 191. De Liliis flore reflexo Jama Juri & Kanako Juri.

N. 192. De arboribus Fifakaki & Tfutta, Japonicis omnibus.

Anno IX. n. 75. De Aro Japonico Dinnan Scho & planta Ometto.

N. 76. De Ghinei Liliæ speciei, & Vohsnofana.

N. 77. De arboribus Kutsinesch & Tobara Nocki.

Anno X. n. 35. Opium venerem adjuvare.

N. 36. De Ficu Japonica Itabe, & de Malvacea arbore Hambu.

N. 37. De Lauro Camphorifera Kusnoky.

N. 38. De Orchideo flore Ran, & Gramine Schöbu.

Anno II. De Liliacea planta Jamaren, & de Decku.

N. 180. De specioso flore Tsinfiqua, & arbore Daniwathas.

N. 181. De Schinobu, tunicarum simili, & Tzooschinkiku.

N. 182. De arboribus Mehebi & Jafur.

Anno III. n. 118. De palma Tschorditzoo.

N. 119. De flore Ajanga, & Kuri Jani.

N. 120. De Zumani, & Impatiente Jamnaka.

Anno

Anno V. VI. n. 1. De Arundine Joosie.

N. 2. De arbore flore radiato Fiaru Schyqua, & alia Gummii.

N. 3. De Matricaria Tfungiku, & frutice Fanatzibona.

In ejus *specimina medicina Sinica* Francofurti anno 1682. 4°. * edito est Catalogus medicamentorum simplicium, quibus Chineses in medicina utuntur, cum aliqua descriptione.

Nonne idem est libellus, quem video citari cum titulo *A. C. Parvum herbarium vocabulis Sinicis constans* Francofurti anno 1680. 4°. SCH?

Epistolæ de plantis Indicis reperiuntur in VALENTINI India literata.

EJUSDEM *Flora Japonica* seu Iconum plantarum ejus regionis 2. Vol. fol. efficientes servantur in Bibliotheca Regia Berolinensi (x). Figuræ sunt 1360. in Japonia, fatis eleganter, non vero accurate pictæ, ad MENZELIUM olim a CLEYERO missæ; Earum dimidiam fere partem BREYNIUS possidebat.

§. DCC. J. Lud. Hanemann.

In Actis Hafniensibus eodemque tomo editis J. Ludovici HANEMANN Kiloniensis Professoris De plantis noctu odoratis obs. 14. & de secreta præparatione Opii.

In l. N. C. Dec. II. anno IV. obs. 50. De Cicutæ usu innoxio.

Dec. III. anno V. VI. obs. 64. De olei Juniperi præparatione & viribus medicis.

EJUSDEM *Methodus cognoscendi simplicia Grammatica, Philosophica, Medica* Kiel anno 1677. 4°. *. Varia potissimum historica, collectitia, & multa ex CONRINGII *methodo studend. med.* sumta.

EJUSDEM *Aetiologia facultatis purgatricis contra WILLISIUM: in resmefis particulis non esse collocandam catharsin* Hamburg 1677. 4°. B. BOEHM.

EJUSDEM *De usu & abusu inebriaminum* Nüremberg. anno 1679. 4°. BURCK.

EJUSDEM *Phenix botanicus s. de universa plantarum ex suis cineribus resurrectione* Hamburg. 1679. 4°. MÖLLER. Retractat, quæ in *Mantissa Antihofmaniana* aspera protulerat.

In *Act. Lit. Mar. Balth.* anno 1701. de Saccharo agit. *Idea Dispensatorii Hanemanniani* prodierat Bremæ 1672. 4°. MÖLLER.

E c c c 2

§. DCCI.

(x) *EBNBL Flora Japonica.*

§. DCCI. *Hortus Malabaricus.*

Hoc anno 1676, quem ingredimur, res herbaria splendidissimis & pulcherrimis operibus aucta est. & ea pars hujus artis, quæ ad hortenses & peregrinas plantas spectat, potissimum, magna incrementa cepit. Longum & regium opus est, cujus Pars I. *De arboribus varii generis & fruticibus siliquosis* prodit Amstelædani anno 1676. folio 2. Sumtus & auspiciis præbuit *Henricus van RHEEDE van DRAKENSTEIN*, Senator Indiæ & in regna Societatis Orientalis cum summa potestate missus. Primas icones delineaverat *P. Afzelius* de S. JOSEPHO (1), non satis exquisita cura. Pictoribus ergo melioribus usus, & adjutus a medicis indigenis RANGABOTTO, VINAIQUE PANDITO, JAPU BOTTO ex Brachmanum tribu, & ITTI ACHUDEM COLADDA, in aliam formam opus correxit & sermonem latinum addidit J. CASEARIUS (2) Cochini V. D. M., & post ejus mortem *Christianus HERMAN* de DONSE, adjuvante *Guilielmo* ten RHYNE. Ex Malabarico in Lusitanicum vertent *Matthæus* CARNEIRO, quæ medici indigenæ suppeditaverant. Primum Tomum *Arnoldus* SYEN direxit, & notas addidit. COMMELINUS enim, quem continuo laudabimus, ad secundum demum Tomum accessit. Eximie & ultra omnem fidem plente sunt icones, historia etiam medica plena. Habentur hic Coccos, Fausel, aliæ Palmæ, Musa cum flore, Papaya, Bambu, Jambeiro, Cassia fistula, Tamarindi, Gummi Gutta, Indigo, Camelli Malabarica, & plures aliæ, minus notæ, arbores Malabaricæ & Ceylonicæ, omnes veris iconibus, etiam pluribus in tabulis una, expressæ: ut longissime superent, quæ hæcenus de iis plantis innotuerant. Innumere plantæ obiter a CLUSIO, BAUHINIS, ACOSTA, ZANONO aliisque auctoribus tactæ, hic integerrime traduntur: PISONIANÆ bene multæ explicantur.

Tomus II. *De fruticibus Regni Malabarici* Amsterdam anno 1679. fol. * cum COMMELINI notis est exculus. Hic, præter plurimas editoribus ignoratas plantas, depinguntur Nimbo, Negunda, Rosa Sinentis, Stramonia tria, Apocynum Beid elossar, Ricini aliqui, & Solana, Abelmolch, tres Urticæ, Euphorbium verum, Capsicum. Cum hic Tomus absolutus esset, CASEARIUS morte est abreptus.

Tomus III. anno 1682. secutus est, *De arboribus* iterum Malabaricæ agit. Nomen in titulo est *Johannis MUNNERS*, ut semper tamen COMMELINI notæ sint, quæ Malabaricis nominibus synonyma addunt Europæi. Nempe post secundum Tomum ex ipsis *Henrici* v. RHEEDE Belgicis annotationibus, exque CASEARII & MATTHÆI codicibus, Editor descriptiones adornavit. Hoc volumine continetur potissimum Codda Panna, multis iconibus illustrata, tum Palma farinifera, Todda Panna, quam editor a Saguero distinguit, aliæque Palmæ, Jaca, Guajava, Carambolæ, Billingsbing, Acaju. Arbores radiciferæ, aliæque Ficus Indiæ.

Tomus

(1) Indoctum fuisse lego, & herbarum ignotum HERBERT de JAGER *india letter* Ep. 3.

(2) Sic de isto IDEM judicat, & opus esse præcipitatum.

Tomus IV. *De arboribus fructiferis Malabaricis* etiam *Johannis MUNNII* titulum præfert & *COMMELINI*. Prodiit anno 1683. fol. (male 1673.) Hic habentur arbor Mangifera, Limoniæ aliquæ, Gummi Anime ferens arbor, Sapindus, Prunus Litschi, Jasminum triste.

P. V. *De arboribus & fruticibus bacciferis* Amsterdam. anno 1685. fol. * iisdem editoribus. Pene omnes novæ, & absque synonymis.

P. VI. *De arboribus & fruticibus siliquosis* Amsterdam. anno 1686. fol. * Pro *MUNNIO*, qui operi renuntiaverat, nomen habet *THEODORI Janson* ab *ALMELOVEEN*. Cactiæ sunt, Mimosa, Moringa, tum veræ papilionaceæ, Corallodendron, Colutea; malvaceæ multæ, Jasmini plusculæ species.

P. VII. *De fruticibus scandentibus* successit anno 1688. fol. * Cura fermoris in *Abrahamum* a *POOT* devoluta est. Hic Cocculi Indici, Piperis species variæ Betel, Basella, Smilax aspera, Methonica, Commelina.

P. VII. *De herbis pomiferis & leguminosis* Amsterdam. anno 1688. fol. * etiam *POOTIO* interprete, cum *COMMELINI* notis. Cucurbitaceæ variæ & Momordicæ, Nux vomica, Cor Indum, legumina aliqua, Abrus, flos Clitorius, Phaseoli, Ahuai, ut videtur, Theveti.

P. IX. *De herbis*, iisdem editoribus anno 1689. fol. * (a). Nerii species & Apocyni; hæ numerosæ: Oxyoides & aliæ sensitivæ, Sinapistrum, Crocotalariæ; papilionaceæ variæ: tum didynamicæ, Impatientes, Liliaceæ aliquæ, Sefama, & plurima genera ignota, aque nostris plantis aliena.

P. X. Iterum *de herbis*, iisdem editoribus anno 1690. fol. * Malvaceæ aliquæ, flore composito aliæ, planipetalæ, radiatæ, discifloræ, umbellifera hydrocotyle, Tithymali, Solana, etiam vulgare, Jalapa, verticillatæ; sed præterea innumeræ aliæ, quæ penitus a nostris generibus alienos characteres habere videntur.

P. XI. Titulo & editoribus non mutatis anno 1692. fol. * Arianas, Aloe, Cardamomum, Zerumbeth, Costus, Zedoaria utraque, & utraque Curcuma, & duæ species Zingiberis, Dracunculus, aliæque Ari species, & Nymphææ, Tribuloides, Orchidæ plusculæ, Cannacorus, Liliaceæ, Acorus verus absque flore, Convolvuli, Quamoclit pennatum: præter plantas ignotorum generum.

P. XII. Quæ denique nobilissimum opus claudit Amstelodami anno 1693. *. Agit de herbis, iisdem editoribus. Iterum Orchides aliquæ; & dorsiferæ numerosæ, Musci aliqui, Gramina, graminæ, & graminibus adfines, fructu diversæ.

In hoc opere plus plantarum continetur, quam veteres in universum nominatas reliquerunt. Classes nostras plerasque habet Asia, præter cruciatis, quas
E e e 3

(a) In Bibl. *SCHREUBLER* lego hoc anno prodiisse *CASPARII Malabarise Kruid bos* Amsterdam 1689. fol. ut videtur belgice.

quas aut nullas hic reperias, aut unicum Sinapistrum. Arborum autem maxima est portio. Materia medica in hoc opere plurimas earum plantarum accepit expositas, quæ dudum inter medicamenta receptæ, perinde tamen ignotæ manserant, si faciem, florem, fructumque requireres.

Ad hoc opus *Casparus COMMELYN*, *Johannis* nepos, indicem edidit Amstelodami anno 1696. 8°.*, cui titulum fecit *Flora Malabarica*, nam contortuplicato titulo facile lector carebit. Omissa auctoris nomine Leide anno 1718. fol.* recuderunt bibliopole, dixeruntque *Botanographiam a nominum barbaris finis non autagnas obtentu restitutam*.

§. DCCII. *Johannes Commelyn.*

Johannes COMMELYN, qui difficillimam partem horti Malabarici suscepit, nominum nempe & synonymorum curam, edidit eodem anno, quo magnum opus prodire cepit, *Nederlandse hesperiden dat is oeffening van de Limoenen en Oranjeboomen, na de Climaet der Nederlanden* Amsterdam anno 1676. fol.*. In seria gente, omisissis FERRARIi phaleris, cultum hesperidum in frigida regione necessarium docet, varietates exponit, & nitidissime delineat, ipsum etiam instrumentum hortense & hibernacula depingit. Anglice prodiit *Management and use of the Lemon and Orangetrees* London 1683. 8°. OSB.

EJUSDEM *Catalogus plantarum indigenarum Hollandiæ*, cui præmissa est *Lamberti BIDLOO dissertatio de re herbaria* Amsterdam. anno 1683. 12°.*. In regione angusta & uniformi plantas tamen 776. detexit, inter eas aliquas parum notas, marinas, fungos, apetalas.

EJUSDEM *Catalogus plantarum horti medici Amstelodamensis Pars I.* Amsterdam anno 1689. 8°. * & 1702. 8°. * nihil mutatus. Cum novus hortus Amstelodami nuper conditus fuisset, ejus catalogum vir Cl. hic dedit, ceterum alphabeticum. Nomina, cum synonymis & passim cum caractere generis RAJANO. Altera pars nunquam prodiit, nisi in splendido opere, quod continuo indicabo.

EJUSDEM *Horti medici Amstelodamensis rariorum plantarum descriptio & icones.* T. I. Amstelodami anno 1697. fol.* Posthumum opus, Curatoris horti, *Fridericus RUYSCHIUS*, & *Franciscus KIGGELAAR* latine vertierunt, & adnotationibus illustrarunt. Plantæ raræ, sæpe novæ, ex India potissimum Orientali, aut ex Curassio advectæ, splendide delineatæ, ut subtiliores characteres requiras. Descriptiones in adnotationibus emendatæ & perfectæ; cura major habita fuitus & seminum, quam floris. Aliud & teres genus *Euphorbii Africanum* hic pro medicato datur. Hic adparet *Cistus* verus, qui *Ladanum* sultat. In *Nerio* adnotatur partim 10. esse staminibus, partim quinis. Clitorius flore pleno, rarum in *Papilionaceis* monstrum, matura semina tulit. *Orleana* seu *Urucu*, vulgo *Rucu*, planta tinctoria celebris,

Aloc

Aloe succotrina, *Guajava*, *Sebestena officinarum*, *Negundo* utraque, arbor *Camphorifera*, *Benzoinifera*, *Liquidambar*, *Erythroxylum Japonicum*, *Americanum*, *Corallo dendron*, *Draco* arbor filiquosa, *Caissæ fistulæ duæ*.

Tomus II. ad CASPARUM, JOHANNIS nepotem pertinet.

§. DCCIII. *Varii.*

F. *Matthæus* de S. JOSEPHO dictus est. Plantarum, quas ex India misit, catalogum edidit in RAJI Tomo II. excusum.

D. H. CAUSE *Koninglyke hovenier aanwyzende de middelen om boomen en planten anquæken en voortteelen* Amsterdam. anno 1676. fol. Arborum, quæ vulgo in hortis aluntur, etiam peregrinarum, sed vulgarium, & nostratium spontanearum descriptio & cultus: inde florum: tum herbarum, pteracearum, medicarum, aliarum. Accesserunt nonnullæ icones, ab auctore sculptæ.

WOUTER SCHOUTEN, Chirurgi, *Oostindische Reizen* Belgice Amsterdam 1676. Germanice eodem anno fol. UFF. Gallice Amsterdam 1707. Riv. ib. 1708. 12°. 2. Vol. Fere historicus.

§. DCCIV. *Dionysius Dodart.*

DENIS DODART, qui Satyrici PATINI judicio prodigium fuit eruditionis cum virtute conjunctæ, *Mémoires pour servir à l'histoire des plantes* Paris anno 1676. fol. * 1731. 4°. *. In parte botanica MARCHANTIUM focium habuit & *Cladium* PERRAULT, in chemica du CLOS & BOREL. Specimen magni & sumptuosi operis, cujus perfectioni perpetua bella obstiterunt. In eo tota historia plantarum contineri debebat, descriptiones novæ & plenæ, icones accuratissimæ, analyses chemicæ a BOURDELINO susceptæ. Ejus operis methodum & ordinem hic reperias. Ut vires stirpium accuratius investigari possint, querit Cl. DODART. Multum exspectat ab analysi igne lento facta, neque desperat, vera elementa corporum ab ea revelatum iri: adjuvari autem se putat admittis ad succos plantarum salibus variis, ut solent ad aquas minerales admisceri. Et etiam nunc aliqua communia recenset, quæ per suas analyses erat expertus. Spiritus acerrimos solum dare Elleborum nigrum, Veronicam & Crocum. Ex foliis aliquantum salis volatilis sicci obtineri, non ex trunco (præter Narcissum), neque ex radice. Plus acidi esse in radicibus & truncis, inque floribus, minus in foliis. Aliquos etiam herbarum succos cum sanguine Academici miscuerunt, ut adnotarent, quæ inde mutationes sequerentur. Plantæ delineatæ, dicuntur novæ esse, sunt autem paucissimæ novæ, icones vero perpulchræ. Germanice recusæ sunt Lipsiæ 1758. 4°. Adjectæ sunt ad finem P. de BEZE S. I. aliquæ arborum Indicarum descriptiones, ut *Durionis*, *Mangostani*, *Tanpoc*, *Daduco*, *Champada*, *Anona*, *Ilacam*, *Grammeluc*, *Arboris tristis diurnæ*. *Nicolaus MARCHAND*, *Johannis* pater, plantas 39. cum pulcherrimis iconibus adjecit. Tomum III. harum plantarum possidebat C. I. TREW.

Opu-

Opusculum DODARTI seorsim Parisiis prodit anno 1679. 12°. * & Amsterdam. quam editionem non vidi.

IDEM De frumento corrupto egit anno 1676. *Journal des Savans*, & de gangrena epidemica inde nata.

In *Commentariis Academiæ Regiæ* anno 1692. editis describit Lichenagaricum reticulatum MICHELI, & gangrenam in agro Solonienti ex esu Secalis corniculati natam.

Anno 1687. ostendit, ante nuperos, ex Secali tosto parari posse potionem Coffeæ similem.

Anno 1699. querit, cur arbores sive in declivi plano, sive in horizonti parallelo, prodeant, eodem semper modo majorem irradium diametrum plano natali parallelam proferant.

Anno 1700. Cur truncus perpetuo ad horizontem perpendicularis surgat.

Anno 1700. Agit etiam de mira fecunditate naturæ in multiplicandis plantis, quæ fit per ramos, perque radices. Semina in trunco esse, quando incipit pullulare. Ut resectis truncis plantæ multiplicentur: non novæ generatis germinibus, sed evolutis seminibus, quæ latebant, Triticii exemplo & Ulmi.

Anno 1701. Pergit in eo argumento, & generationem in plantis meram esse evolutionem docet.

Anno 1702. De vi, quæ radix in apertis, etiam si semina inverfa plantaveris.

§. DCCV. Lucas Debes.

Lucas Jacobi F. DEBES Præpositus Ecclesiarum in Insulis Faro *Færoe referata that is a description of the Islands and inhabitants of Færoe* London anno 1676. 16°. Primam editionem Danicam non vidi, lego Hafniæ prodidisse, & esse anni 1673. 8°. Germanice recusum est *Natürliche und politische Geschichte der Inseln Færoe* Hafniæ anno 1757. 8°. Non quidem botanici opus, curiosi tamen hominis, qui suam solitudinem intime node studuerit, superstitiosus quidem, sæculi vitio & regionis. Nullæ arbores, sed plantæ aliquæ utiles, radicis Rhodiæ abunde. Tormentilla coriarii pro cortice Quercus utuntur. Angelica, & Cochlearia cibo cedunt & obsonio.

§. DCCVI. J. Bapt. Scarella.

J. Baptista SCARELLA Lettera apologetica intorno ad una pianta anonima Padova anno 1687. 4°. Pharmacopoeus, Dantiam depingit, & fructum describit, atque ostendit, non esse Cynocramben, ut aliquis SCARELLÆ objecerat.

Ejus-

EJUSDEM *Breve ragguaglio intorno al fiore dell Aloe Americana* Padova anno 1710. 8°. Floruit apud PAPAFAVAM Aloe Americana, anno suo fere centesimo, eam SCARELLA vidit, & ejus succum VALISNERIUS de flore stilantem percepit. Eum succum melleum variis modis exploravit Vir ILL. & acidum esse comperit. Addit SCARELLA historiam hujus plantæ, quoties in Europa floruit, ut Liburni decimo vel duodecimo anno solet, cum in Lusitania ad sepes ferviat.

In ea collectione habetur etiam *Gabrielis Ludovici POVENE S. I. Carmen de Aloe, & HYACINTHI CESTONI de tribus Aloes plantis Liburni florentibus* relatio.

EJUSDEM SCARELLÆ Descriptio Sedi, mire depicta, & Helianthem, quod herba est fumana.

EJUSDEM De herba Asarina. Utraque in Gal. di Minerv. T. VI.

IDEM auctor est libelli, quem cum CONTIO diximus, in quo ostendit plantam PRANDI non habere notas Sylphii veterum.

EJUSDEM De Aloë ad lacum Benacum reperta: videri ex Americana natam esse, quam CALCEOLARIUS in villa Rivoli non remota plantaverit *Galer. di Minerv. T. VII.*

EJUSDEM De Thapfiæ utilitate ad tollendas fugillationes ibid.

EJUSDEM *Pharmacopœæ Ferrariensis prodromus* Ferrar. anno 1725. 4°. Giorn. Letter.

§. DCCVII. Vincentius Menegotus. Alii.

Vincenzo MENEGOTI *Postilla ad alcuni capi della storia botanica del ZANONI* Padova anno 1676. 16°. Periti hominis pseudonymi, qui Theophrastum legerat & DIOSCORIDEM, accuratius, quam ZANONIUS, quem ostendit sæpe aberrasse. Deinde plantas, quas ZANONI pro novis proponit, demonstrat dudum inventas fuisse: icones etiam carpit, ut Conyzellæ. Sic Hyacinthi AMBROSINI plantas, pro novis exhibitas, demonstrat plerumque dudum notas fuisse.

Erola Stracimifca in Sicilia Panax nempe semine hirsuto, qui gummi flavum traumaticum dat, semine, ut videtur, fulcato, convexo, delineatur in *Journal des Savans* anno 1676.

§. DCCVIII. Galli Varii.

N. VAUTIER *Instruction pour les arbres fruitiers* Paris anno 1676. 12°.

EJUSDEM *La culture des Orangers, Citronniers, Grenadiers & Oliviers* Paris anno 1676. 12°. BURETTE, SEGUIER.

L. C. B. M. *Nouveau traité des Oeillots, ou la façon la plus utile de les cultiver, leurs noms, leur couleur & leur beauté, avec la liste de plus nouveaux* Paris anno 1676. 12.* cum varietatum nominibus. Laudat P. d'ARDENNES.

Marci Antonii HELLOT & Josephi THOMASSEAU *An demorsis a cane rubido colocynthis* Paris 1676. 4°.

Petri POURRET *Ergo panis cerevisiæ flore fermentatus salubris* Paris 1676. 4°.

Pauli MATTOT *an ex tabaco calvities* Paris 1676.

§. DCCIX. Germani.

J. Jac. WALDSCHMIDT, Cartesiani, *Monita medica circa Opii & opiorum usum* Marburgi anno 1676. 4°. SEGUIER habet annum 1697. 4°. Improbatur SYLVII nimium Opii usum.

EJUSDEM *De potu Theæ* anno 1685. 4°. cui mire indulget.

EJUSDEM in Epistolis ad DOLEUM & DOLEI ad WALDSCHMIDIUM Epp. Francofurti anno 1689. 4.* excusis exstat epistola DOLEI (II.) in qua Theæ cum admistis aliis liquoribus phænomena, & laudes reperias.

J. Christophori BEKMAN *Catalogus plantarum in tractu Francofurtensi sponte nascentium* Francof. ad Viadr. anno 1676. 4°. in ejus urbis *Memorandorum Francofurtanorum notitia* TREW. Germanice etiam hoc opus *Wolfgang* JOBST recusum dedit ib. 1706. fol. a se ipso auctum, cum titulo *Beschreibung der Stadt Frankfurt an der Oder.*

August. Henrici FASCH *De Myrrha* Jen. anno 1676. 4°. Inflammabilem esse. Subjecto igne dare phlegma, liquorem gummosum albicantem, oleum clarum e flavo rubrum, alterum crassius & empyreumaticum.

Justi STENGEL *Bewährte Bierkünste, welchenmassen das Bier zu verfertigen — von etlichen Krauterbieren und Eysige* Regenspurg 1676. 4°. B. BOEHM.

Christoph. VIELHEUER *Gründliche Beschreibung fremder Materialien* Nuremberg anno 1676. 4°. UFF.

J. Jacob. AGRICOLA *Schauplatz der allgemeinen Haushaltung, vom Feld - Acker - Wein - Blumen - und Gartenbau* Nördlingen anno 1676. 4°. SEGUIER, & MEISNER annum facit 1677.

EJUSDEM *Haussapotheck* Nördlingen 1677. 4°.

Annus 1676. expressus est, quo prodierunt depictæ per Wenceslaum HOLLAERT icones variae animalium, florum, fructuum, muscarii, vermium a Jacobo SANDRAERT editæ Nuremberg fol. TREW. Tum *Spicilegium* ab Hadriano COLLAERT calatum & a Philippo GALLÆO editum 4°. BURCKART.

Non

Non separabimus *Nic. Guilielmi* a FLORE Lotharingi, aliquos flores, Noribergæ apud *Jac. SANDRART* sculptos 4°. max. TREW.

Et *J. CHR. Blumen- und Raupenbuch* fol. min. TREW.

J. Philip. GIESWEIN *Hodegus medicus s. systema universæ materiæ medicæ galenico chymicum* Francofurti 1676. 8°. GUNZ.

Balthasar SCHNURREN *vollständiges Kunst- Haus - und Wunderbuch* Francf. 1676. 8°. 1690. 8°.

F. SCHRADER & JUSTI CELLARII *de natura panis* Helmstatt. 1676. 4°. LEHMANN.

Bernh. Wilhelm. GEILFUS *De Moxa* Marburg. anno 1676. 4°. *Descriptio unctionis, quæ medulla fit artemisiæ.*

... *KRETSCHMAR's Pfropf- und Pflanzbüchlein* Bauzen 1677. HAUSVAT.

§. DCCX. *Christianus Franciscus Paulini.*

Ejus diff. botanica de *Chamemoro Norwegica observationibus illustrata* Hamburg. 1676. 4°.

EJUSDEM *Nobilis Salvia* Aug. Vindel. anno 1688. 8°. *

EJUSDEM *μοσχοκαρυόλο ια*, seu *Nucis moschate curiosa descriptio* Erfurt. anno 1704. 8°. * & *De Jalapa* Francofurti anno 1700. 8°. *Compilatio utraque, enormis, virium medicatarum potissimum & formularum.*

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II.* ann. IX. n. 186. *Delirium a Fabarum odore.*

In *Dec. III. ann. III. obs.* 172. 173. 176. fabulosa narrat, ut vereor, & per imaginationem aucta; habet *Lilium* literis inscriptum, *Rosam* ex *Lilio*, *Fungum agni paschalis* similem.

§. DCCXI. *Hermannus Bußschöf.*

Hermanni BUSSCHOF *Das genauer untersuchte Podagra* Breslau anno 1677. 12°. *. *Anglice* Londin. anno 1676. 8°. *Belgice* *Het Podagra nidsgaders des selfs geneezinge* Amsterdam 1678. 8°. *B. THOMAS.* ut tamen priorem aliquam editionem esse necesse sit. *Moxam* ad morem populorum Orientalium laudat, ipse expertus, cum *Bataviæ* novæ arthritide laboraret, & a medicastro admotis viginti *Moxæ* cuneis liberaretur. Non alia ratione eum morbum sanari posse contendit.

Beshryvinge van Guyana gelegen aan het vaste Kust van America Amsterd. 1676. 4°. CARLSON. An idem cum OTTONE KEY.

§. DCCXII. *Angli aliqui.*

Thomæ GLOVER *De historia naturali Virginie* in Phil. Trans. n. 126. Plantas cultas habet, & spontaneas celebriores, & potissimum Nicotiane cultum.

John ROSSE *The English vineyard vindicated and the way of making wine in France* London anno 1676.

EJUSDEM *The admirable virtues of Coral.*

§. DCCXIII. *Edm. Mariotte.*

Edme MARIOTTE, mathematici, *Premier Essay sur la végétation des plantes* Paris anno 1676. 12°. 1679. 12°. * & in Operum collectione Leid. anno 1717. 4°. *. Pars I. De elementis chemicis plantarum. Ignem excludit, qui non sit, nisi motus. Ammoniacos sales dicit, quos nos alcalinos. P. II. est de vegetatione; Aliqua de vegetatione feminis, de anatome plantæ, vasis coloriferis corticis, & vasis albidis, quæ cum iis vasis inoscuntur. Admittit circuitum succi plantarum, & albida vasa pro venosis habet, colorifera pro arteriosis: redire succum in radicem, & carpinum aliam sui generis arborem, cum qua cohærebat, de radice sua separatam aluisse, ut infra unionem frondeſceret. Reſectio tithymalo lac plurimum de parte reſecta deorsum stillare, parum de caule sursum, Salicem caule terræ inſpecto radicari. Evolutionem admittit, ut tamen præcipuæ partes solæ in germine præsto sint. Intra bulbum tulipæ Januario M. florem cum ſtaminibus & pistillo vidit. P. III. Contra chemicas analyses: reperiri eadem principia in medicatis plantis, inque venenatis. Nascētes plantas multum fundere alcali, adultas multo plus acidi.

§. DCCXIV. *J. B. Tavernier.*

J. Baptista TAVERNIER Gallus, Baro aliquamdiu Albonensis in ditione Bernensi, continentem terram Asiæ sex itineribus percurerat, Indostaniam, Persiam, Turciam; gemmarius equidem, neque literatus, tamen ut ad mercimonia potissimum adtentus esset. Ejus *Six voyages en Turquie, en Perse, aux Indes*, alio curante, prodierunt Parisiis anno 1676. & 1679. 4°. hinc in Belgio anno 1678. 12°. * la Haye 1713. 12°. 3. Vol.; denique sex voluminibus Paris anno 1724. 12°. *. Anglice Londin, anno 1677. fol. 1678. fol. Italice Rom. 1682. 4°. 2. Vol. Circa Altrabat plurima nascitur radix Ronas, vehementer tinctoria, qua Persie utuntur ad rubrum colorem bombycinis telis impertiendum. Circa Casbin Pistaciæ abundant. Circa Philadelphiam Vallaneda colligitur. Circa Nasibin sola Pimpinella provenit. Pro sexu Palmarum. Melones in Persia salubres. Pretiosissimum oleum Rosarum in provincia Schirassensi paratur. De Opio, Kokemar & Bangué. De Indigo, ejusque præparatione; de aromatibus, Cardamomo, Camphora, Agallocho, Cofſea; de Coralliorum piscatione; de Radice Baroc amarissima, emeticorum optimo.

optimo. De Rhee Butanenſi, Sementina, Araccæ deſtillatione, veneno Maccaſſarico.

In *nouvelle relation de l'intérieur du Serrail*, quæ Tomum VI. efficit, nihil huc pertinet.

In *Relation nouvelle du Royaume de Tonquin* ex fratris ſui Commentariis, & ex variorum peregrinatorum ſermonibus, a TAVERNERIO compilata, aliqua ſunt de arboribus, floribus & fructibus ejus regionis.

§. DCCXV. *Robertus Plot.*

Roberti PLOT, Profeſſoris Chemiæ & cuſtodis Muſei Aſhmoliani, *Natural hiſtory of Oxfordſhire being an eſſay toward the natural hiſtory of England* Oxford anno 1677. fol. 1705. fol. *. Caput VI. huc pertinet. Eo continentur plantæ aut dubiæ, aut a RAJO omiſſæ, aut nondum deſcriptæ; Viola hirsuta major inodora, & paluſtris, rotundifolia, Mariſcus acicularis, Pentaphylon Tormentillæ facie, Hypopitys, Alline fugax, quæ pro novis habentur. Succedunt raræ aliquæ plantæ & varietates, etiam cerealium: porro plantæ cultæ. De vegetatione & adcenſu fucci plantarum, tum inter corticem & arborem, tum per ipſum lignum.

EJUSDEM *A natural hiſtory of Staffordſhire* Oxford. anno 1679. fol. SEGUIER. anno 1686. fol. *. Iterum caput VI. plantas continet, Lichenes, Muſcos, Phallos tubulo aperto. Plantæ etiam aliquæ rariores recensentur, & Triticum ſpica ovata; tum varietates plantarum, arbores eximiæ ſtaturæ. In hoc & in priori opere aliquæ ſunt icones. Aliena cæterum a botanicis AUCTOR ſtudia ſecutus eſt, & paſſim a LEIGHIO plagii poſtulatur.

EJUSDEM *Discourſe concerning the moſt ſeaſonable time of felling timber*, in Phil. Tranſ. anno 1691. n. 192.

§. DCCXVI. *Itali.*

G. Giacomo ROGGERI Romani *Catalogo delle piante native del ſuolo Romano*, prodiit cum DONZELLI theatro pharmaceutico Romæ edito anno 1677. fol. *. Catalogus novem annorum ſpatio natus ſeorſim etiam exſtat Venet. anno 1704. 4°. SEGUIER & in Sylloge RAJ.

J. Maria CIASSI *Meditationes de natura plantarum* Venet. anno 1677. 16. *. Seminis pulpam non in ipſam plantam abire, ſed in duas cotyledones: ſemen ipſum, ſeu primordia plantæ, eſſe ſignaturas quasdam, a quibus pervadenti ſpiritui ſeminali ſigilla imprimantur; ea habitare in germine, non in pulpa, ita diſpoſitas eſſe particulas, ut accedente motu ſingantur in radices &c. ſatis obſcure.

Museo COSPIANO annesso quello del Uffiz. ALDROVANDO donato de Ferdinando COSPI descritto da Lorenzo LEGATI Bologn. anno 1677. fol. OSB.

EJUSDEM Inventario semplice de tutte le materie descritto che si trovano nel museo Cospiano Bologn. anno 1680. 4°.

Cinelli CALVOLI Bibliotheca volante hoc anno cepit prodire. Ejus sunt Stanzie 22. ab anno 1677. ad 1736. 8°. Reddidit melius D. SANCASSIANUS Venez. 1734. fol. 2. Vol. & iterum plenius prodit Venet. 1747. 4. Vol. 4°.. Inter multa non alibi exstantia, aliqua etiam ad nos faciunt.*

§. DCCXVII. *Germani Varii.*

Caspar POSNER De Manna Jen. anno 1677. 4°.

In Miscellaneis naturæ curiosorum anni 1677. & in obs. 76. agit Daniel ANGEL De Tabaci abusu.

Das französische Kochbuch, oder der französische Becker Minden 1677. 8°.

Beschreibung des Landes Guiana Bern 1677. 4°. Relatio facta ad adliciendos in Surinamiam colonos. Historia naturalis valde ornata, undique collecta. Plantæ utiles præcipuæ, tam cultæ quam spontaneæ. Annon idem quod p. 595.*

J. Matthie FABRI Heilbronnensis medici Strychnomania &c. Augustæ Vin- del. anno 1677. 4°.. Belladonnæ baccis intoxicati pueri perierant anno 1667. similes tredecim historias auctor recenset, tum collectas alias. Inde describit & depingit plantas pluresculas tribus Solanaceæ, Belladonnæ etiam potissimum, suis cum effectis, & medendi methodo describit.*

In Eph. Nat. Cur. Dec. II. Anni IX. Addendis de peculiari modo adtra- hendi fumi Tabaci agit.

In Ann. X. app. dat anatomen pilæ marinæ ex variis quisquiliis & ra- diculis compactæ.

In Dec. III. Ann. II. app. varia Tritica & Hordea luxuriantia spicis ra- mosis describit.

§. DCCXVIII. *Galli. De Prade & alii.*

De PRADE Histoire du Tabac, & particulièrement du Tabac en poudre, Paris anno 1677. 12°. FALC. 1716. 8°. ZOCH. Encomium Tabaci, & me- dicæ ejus herbæ compositiones. Germanice anno 1684. & Schneebergæ 1747. 8°. prodit.

J. Baptiste

J. Baptista de REVELOIS *an vinum Rhemenſe ſit omnium ſaluberrimum* Paris 1677.

Philippi MATHON *an opium hyſterice adfectioni noxium* Paris 1677.

De MEUVE *Diſtionaire pharmaceutique* Paris anno 1677. 8°. *Journ. Sav.* & anno 1689. 4°. *ibid.* Descriptio & vires medicamentorum ſimplicium, bonæque notæ & doſes.

Inter *diſſertationes Franciſci BAYLE* in quibus principia plantarum in miſtis, Oeconomia corporum in plantis & animalibus demonſtrantur Tolof. 1677. 1681. 12°. Haag. 1678. 12°. * editas & reſuſas Tolof. anno 1701. 4°. * ſecondæ eſt de plantis. In ea Fungorum fabrica traditur, & mechanica ratio proponitur, qua Fungi & aliæ plantæ formentur.

§. DCCXIX. Jac. Conſtant de Rébecque.

Jacobi CONSTANT de REBECQUE, medici Lauſanneniſis, cujus ultimum ſenium adtigi, hortulumque vidi *Compendium Pharmacie Helveticæ* Genev. 1677. *Medecin françois charitable* Lyon 1680. 8°.

EJUSDEM *Atrium medicinae Helveticorum, ſive eorundem pharmacopœe promptuarii* Genev. anno 1691. 12°. * (b). Catalogum dat plantarum, quæ in officiis ſervantur.

EJUSDEM *Effay de la Pharmacopée des Suiffes, en laquelle on fait voir, que les remèdes, qui naiſſent en Suiſſe ſont ſuffiſants, pour guérir toutes les maladies* Bern. anno 1709. 12°. * Promptuarii pars prior hic redit, & plantarum in Helvetiæ hortis, vel agro naſcentium catalogus, multum auctus, additis locis natalibus. Intercedunt raræ cives, neque hætenus iis locis lectæ, quæ Auctor indicat, ut Capillus veneris, Peucedanum. Vires etiam medicatas ex populari ſententia addit.

§. DCCXX. Angli aliqui.

Andrew YARRANTON *Englands improvement by ſea and land* London anno 1677. 4°. Augeri vult ſylvas, viridaria, hortos.

Pharmacopœa Coll. Reg. Lond. London 1677. fol. MEAD.

Antonii LAURENCE *Nurserie, orchards, profitable gardens and vineyards encouraged* London anno 1677. 4°.

§. DCCXXI. Varii Itali.

Michaelis NUTII *Faſciculus, ſeu Elenchus herbarium* Venet. anno 1678. 12°.

MUTII

(b) MARKLIN habet editionem anno 1677. 12°.

MUTHI PRÆBONII *Historia Marforum* Neapoli 1678. & in thesuro BURMANIANO. Aliqua de lacu Fucino ejusque plantis aquaticis, cum nominibus semibarbaris.

Jacobi AGOSTINETTI *Cento e dieci ricordi del buon fattore di villa Venez.* anno 1679. 8°. 1704. 12°. SEGUIER.

§. DCCXXII. Germani Varii.

Collectio itinerum Tiguri anno 1678. 8°. * editorum. Primum J. Jacobi AMMANI *Reise ins gelobte Land* nihil habet, præter testimonium de Colfea, quam anno 1612. in omnibus cauponis bibit (c). Sed in Felici Christiani SPORI Chirurgi *Reisbeschreibung nach den Caribes Inseln und Neu-England* plantæ utiliores Barbadi Insulæ describuntur, & in J. Jacobi ZUREICH *Reisbeschreibung nach Fetu* plantæ ejus regionis, Bananas & aliæ.

Bernardi VERZASCHA *New vollkommenes Kräuterbuch* Basil. anno 1678. fol. Icones. quibus CAMERARIUS in Epitome usus fuerat, & vires medicæ, & opus ipsum MATTHIOLI, per CAMERARIUM & VERZASCHAM correctum.

Caspar SUTERS *monatliche Pflanzungslust* Schaffhausen 1678. 12°.

Boni. SCHARE *Toxicologia s. de natura venenorum in genere* Jen. 1678. 4°. VATER.

EJUSDEM α κρυολογια seu *Juniperi descriptio curiosa* Jen. anno 1679. 8°. * (d). Formulæ plurimæ, descriptio Juniperi nulla.

Dec. III. Ann. II. n. 82. De morte ex Fungo saligno.

N. 87. De risu Sardonico funesto ex esu Ranunculi Apii folio.

J. Gregorii HORST jun. *de moxa* aliqua Francofurti 1678. 4°.

J. GARMER *Diss. de Theriaca* Hamburg. anno 1678. 4°. MERKL. Diss. II. ib. 1679. 4°. III. ib. 1689. 4°. MÖLLER.

Michel BECK *De nova magna Chananea* Jen. anno 1679. 4°.

J. Conrad CLEMM *De Olea* Tubing. anno 1679. 4°.

J. Georg SCHIELEN's *practicirter Blumengarten* Ulm 1678. 8°. * 1696. 8°. MEISN. Princeps studium posuit in tulipa inque tunica. Ex semine florum alborum novas species expectat, addita in Tunicis repetita insitione. Promittit se dicturum de artificio, quo tulipæ nigro flore obtineantur. Monita dat practica, potissimum ad Tunicas. Reliquos flores & plantas coronarias breviter tractat. Icones passim mutuatitias addit.

§. DCCXXIII.

(c) p. 40.

(d) SEQUIER habet etiam annum 1672. 8°.

§. DCCXXIII. *Misc. Nat. Cur.*

In *Miscellaneis Nat. Cur. Ann.* IX. X. n. 117. *Simon Aloysius TUDECIUS* descripsit, etiam depinxit, plantas aliquas, florem perpetuum, graphalodes roseum &c.

N. 123. De Echio fasciato.

Ejus *Medicus pharmaceuticus* prodiit Nuremberg anno 1695. 8°. & appendix 1699. EISENMANN.

Samuel LEDEL De Nuce vomica cani innoxia n. 146.

De juseulo Sphondylii post febres utili Dec. II. ann. VI. n. 60.

Ann. X. obs. 8. De noxio odore Rosarum.

Dec. III. ann. IV. obs. 50. Ufu Sorbi aucupariæ restituti menses.

Ann. VII. VIII. n. 128. De vi vulneraria aquæ ligni Fraxini.

Anno IX. X. obs. 32. De usu olei Majoranæ adversus epilepsiam.

N. 66. De Malvæ decocto in morbo pectoris utili.

N. 68. De Polygono coccifero Marchico.

EJUSDEM *Centaurian minus* Jen. anno 1694. 8°. alii etiam 1674. 8°.

§. DCCXXIV. *Angli Varii.*

In Phil. Transf. n. 138. *Carolus HOWARD* Croci cultum, in placenta compositionem, & coctionem in clibano describit.

In n. 139. *Edmundus PITT* De Sorbo piriformi, neglecta suis arbore.

Thomas TRAPHAM *Discourse of the state of health in Jamaica &c.* London anno 1678. Arborum quædam miracula. Arbor cortice lucido; semina elastico motu se agitantia. Porro de Cacao, Coco & aliis arboribus utilibus.

WINTHROP *Historia* Mayz n. 142.

Pharmacopœa Collegii Regii Londinensis London anno 1678. 16°. 1680. 8°. 1682. 4°. Angl. 1679.

Gedeon HARVEY medici sceptici, family physician and house apothecary London anno 1678. 8°.

EJUSDEM *a particular discourse of opium diacodium and other sleeping medicines* London anno 1696. 12°. Satyrus.

EJUSDEM *vanity of physik* London 1700. 8°. contra botanicon.

Systema horticulturne containing the art of gardening in three books London 1678. 8°.

Moses COOK the manner of raising opening and improving forest and fruit trees &c. with the treatise of Gabriel PLATTES London anno 1679. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *The manner of making Cyder*, apud EVELYNUM.

§. DCCXXV. *Cornelius Bontekoe.*

Cornelii BONTEKOE Tr. van het excellenste Kruid Thee derden druk vermeerderd met twee verhandelingen van de Cofsi, en de Chocolate Haag, anno 1685. 8°. * & prius anno 1678. 12°. HOTTON. Cum tenuitatem sanguinis pro summo bono haberet, eam a Thea expectabat, adeo vehemens hujus plantæ laudator, ut omnem suspicionem repudiaret, infusam cum Thea aquam etiam ad 200. (e) vascula sumtam nocere posse, & eam ipsam pro Panacea ad omnes morbos extollat. Vitium omne in fluidis corporis partibus habitare ei persuasum fuit, vanam esse ventriculi relaxationem, catarrhos solo Theæ crocato infuso fere in principio suspendi, calculum superari &c. Botanici nihil profert.

Redit in operibus omnibus, ubi etiam libellus exstat *van de bedendaagze apothek en Apotheken fauten*, qui hætenus huc spectet. In §. I. *ontwerp van t'oud gestel der Medicyne*, contra Botanicam dicit, quam vult inutilem esse, tum contra medicamenta plurima, sirupos, & formulas pharmaceuticas.

§. DCCXXVI. *Galli Varii.*

In Academia Gallica *Josephus DUVERNEY* Apum in pulvisculo staminum laborem anno 1678. descriplit: nectaria negat adtingere, in Corona Imperiali.

In *posshumis* T. II. p. 342. agnoscit sexum plantarum.

Anno 1679. Parisiis collectio prodit, in qua *LEEUWENHOECKII observations faites avec le microscope sur le lait, le sucre, le sel & la manne*, tradites par MESMIN. Avec le recueil des experiences sur le combat que procede du melange des corps.

Instruction sur les Tuidipes Paris anno 1678. 12°.

§. DCCXXVII. *J. Jac. Wepfer.*

J. Jacobi WEPFER Liber de Cicuta aquatica, Basileæ anno 1679. 4°. * 1715. 4°. ^ Leid. anno 1733. 8°. *. Eximium opus & ex præcipuis artis nostræ

(e) p. 229.

nostræ fontibus, magis equidem ad rem anatomicam & practicam pertinet, minus ad rem herbariam, sed plantæ tamen suæ bonas dat icones & descriptiones, radicis imprimis cellulatæ. Deinde VIR ILL. vim venenatam per plurima experimenta definiuit: aliarum etiam plantarum perniciosarum vim per pericula in vivis animalibus capta constituit, Vomicae Nucis, Cocculorum, Napelli, radicis Coronæ Imperialis, Belladonnæ, Amygdalarum amararum, Cicutæ terrestres, Jalappæ. Plantarum etiam aliquarum medicatarum in Sylva Nigra nascentium meminit.

De eadem Cicutæ ejusque noxis in Ephl. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 116.

Dec. III. ann. V. VI. obs. 85. Potus Coffeæ similis ex Fabis.

Obs. 86. De usu Fœniculi ad hæmorrhagiam narium.

In J. Georgii WALTHER Sylva medica opulentissima Budissin anno 1679. 4°.*, qui merus index est, caput de-venenis huc spectat.

J. Comradi AXT Liber de arboribus coniferis Jen. 1679. 12°.*. Non minus libellus, quo picis, & fuliginis in Sylva Hercynia Thuringiæ parandæ modus traditur & carbonum. Reliquas etiam arbores coniferas percurrit, cum aliqua philologia, etiam de Agarico. In nonnullis exemplis hujus opusculi horrida Guidoni PATINO calumnia impingitur. Eam coactus a Jenensibus medicis AUCTOR revocavit (f), & revocationem aliis exemplis adjecit, quale etiam apud me est.

Cum J. VERBRUGGE *Nieuw hervormde examen van land en zee chirurgie* fallor, primum anno 1679. 12°. edito & recusò Amstelod. anno 1714. 8°. & 1748. 8°. * prodiit catalogus & historia aliqua stirpium medicatarum utriusque Indiæ, tum reliquorum medicamentorum simplicium census.

Ejus *Nieuwe Schepskift* Amsterdam anno 1693. 8°. continet materiam medicam vegetabilem, vires, & dosin.

§. DCCXXVIII. Galli Varii.

Horticultura, ou l'art de bien jardiner, planter & semer, par J. M. Chartroux Bruxelles 12°.*. Brevis & simplex libellus, anno non addito, circa hæc tempora prodiit, ex belgico conversus.

Questions de médecine proposées par Mrs CASTILLON & FOUQUE à M. COLOMB sur son aggrégation au Collège des Médecins de Marseille Marseille anno 1679. De Quinquina & de Coffea: hanc plerumque nocere putat.

G g g g 2

§. DCCXXIX:

(f) PATIN Lyc. Patav. p. 103.

§. DCCXXIX. *Michael Ettmuller.*

Michael ETTMULLER, Lipsiensis Professor, *De vi diaphoretica Opii* scriptis Lipsiæ anno 1679. 4°. quæ disputatio Jenæ anno 1682. 4°. recusa est. Vim esse in concreto resinoso. Sudorem pellere laxatis poris.

Ejus Disputatio *de tinctura Coralliorum* Lipsi. anno 1665. 4°. vix huc pertinet.

Sed SCHROEDERI *dilucidati phytologia*, quæ a morte auctoris anno 1688. inter opera omnia Francofurti prodiiit fol. *, Lugduni 1690. fol. 2. Vol. J. SAV. Neapoli anno 1728. 5. Vol. &c. & Genev. curante MANGETO anno 1736. fol. pertinet unice ad vires medicatas plantarum, quæ liberalissime hic traduntur. DEINDE Ejus est Commentarius in SCHROEDERUM & MORELLUM, magis proprie pharmaceuticus. Commentarius in *Danielem LUDOVICI* perinde etiam ad plantarum vires pertinet, quas noster fuscè extollit. Gallice versus est *Traité du bon choix des médicamens, commenté par ETTMULLER* Lyon anno 1710. 8°. 2. Vol.

§. DCCXXX. *Jacobus Spon.*

Jacobi SPON medici, & literati viri, *Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce & du Levant* fait en 1675. & 1676. avec *George WHEELER* Lyon anno 1678. 12°. 2. Vol. Germanice 1690. fol. 1713. fol. SPONIUS equidem rem herbariam parum curavit, sacchari tamen purgationem: Uvarum Corinthiacarum preparationem: Lentiscum mastichiferam Insule Deli: Sorbet ex uvis Damascenis coctum: Ceparum Archipelagi dulcem saporem: Cypressum vastissimam: Cotini proventum circa Patras: plantas montis Hymetti: Scorzonerar. bulbosam; noxas Mandragoræ hic videas tangi. Nomina etiam grecarum plantarum moderna cum vetustis comparavit.

Idem latine vertit tr. PHILIPPI de FOUR *de Thea, Coffea & Chocolata* Paris 1685. 12°. Edidit etiam PONS l. *de melonibus*.

EJUSDEM *Observations sur les fièvres & les febrifuges* Lyon anno 1681. 12°. & 1684. 12°. MONGIT.

§. DCCXXXI. *Georg Wheeler.*

Non separabo focii SPONII *Georgii WHEELER iter* Londini anno 1682. fol. Parisiis anno 1689. 12°. 2. Vol. BURETTE: Amstelodami anno 1722. 12°. 2. Vol. * excusum: Titulus ei fuit *Jonny into Greece*. Uterque equidem sodalis *inscriptions*, & nummos antiquos potissimum quæsit. Noster tamen diutius in Græcia moratus, quam SPONIUS, multo accuratius etiam in plantis inquirendis versatus est, quas collegit, delineavit, cumque MORISONO communicavit. Ita Cytheræ insule plantas, salsumque ibi nascentem Dictamnium, Tini, quæ eo tempore erat Venetorum, Trojæ, agri Byzantini, Olympi Bithy-

Bithynici, Myſiæ, montis Sipyli, agri Smyrnæi, Peloponneſi, Achajæ, Ætoliz, Parnalli, Hymetti, Megaræ (ubi Aſtragalus Chriſtianus peſſime expreſſus), Iſthmi Corinthiaci, Montis Penthelici, Phocidis ſtirpes recenset. Mea editio vitioſa eſt, & figuræ malæ.

Guilielmus VERNON, utriusque ſodalis, etiam MARILANDIAM adiverat, in ea aliquot plantarum centurias collegerat (g). In Perſia ex vulnere obiit.

§. DCCXXXII. Germani Varii.

Andreæ MULLER dati GREIFFENHAGEN *Hebdomas obſervationum de rebus Sinicis* Colon. (Berol.) anno 1679. Fuſe agit de Ginfeng.

Chriſtophori FISCHER S. I. *Oeconomia ſuburbana* Prag. anno 1679. & 1683. 4°. 2. Vol.

J. Andreæ SCHLEGEL *De venenis & morbis venenosis* Erford. anno 1679. 4°.*. Venenatarum plantarum cenſus collectitiuſ.

EJUSDEM *von natürlichen, unnatürlichen und wider die Natur laufenden Dingen, in Vergleichung der groſſen Welt mit der kleinen* Nürnberg 1686. 8°.

Frider. CALENUS *de vitis ac viti cultura ortu* Jen. 1679. 4°. BURCK.

Hieronymus BOCCIUS *de arbore vite* Witteberg. 1679. 4°. LEHMAN. ſi huc facit.

Curioſa medica pro tuenda valetudine inter colloquentes enodata Hamburg. anno 1679. 8°. MERKL.

Chriſtian Samuel ZIEGRA & REISING *De morte plantarum* Witteberg. anno 1679. 4°.*.

Theodor. CRAANEN *Oratio funebris in obitum* ARNOLDI SYEN London 1679. 4°.

J. Chr. HOFMAN *Oſtindianiſche Voyage* Caſſel 1679. 8°. Riv. etiam de plantis.

§. DCCXXXIII. J. Yonge.

James YONGE *Currus triumphalis e terebintho or an account of the many virtues of oleum terebinthine* London anno 1679. 8°.*. Nempe calidum ſanguinem cogere & liſtere. Id conſilium accepit a D. SPRAGE & T. SPENCER medicis.

The countrymans recreation or the art of planting, grafting and gardening Londin. 1679. SEQ.

Hoc anno ceperunt prodire ROBERTI HOOKE *philosophical collections or an account of ſuch phyſical, anatomical, chymical, mechanical, aſtronomical, optical* and

G g g 3

(g) RAJ. hiſt. III. præf. p. 4.

and other mathematical, philosophical experiments and observations as have lately come to the publisher hands London 1679. 4°. sed vide p. 527.

§. DCCXXXIV. *Theophilus Bonnet.*

Theophili BONNET Medicina septentrionalis Genevæ anno 1679. fol. *, & T. II. anno 1686. fol. *. Collectio fere ex diariis, Germanico, Danico, aliis. Libri VIII. P. IV. huc pertinet, in qua de remediis agit, ex plantis sumtis. In *Polyalthe* etiam & *mercurio compitalitio* aliqua habet huc pertinentia. Vertit IDEM BLEGNYI *nova inventa* & *templum Æsculapii* & *Tonum V.* cum nomine *Zodiaci Medico Gallici* addidit.

MONGINOT *De la guérison des fièvres par le Quinquina* Paris anno 1679. 12°. 1680. 12°. 1682. 12°. *Journ. Sav.* 1693. 12°. RAST. recuf. in *Zod. Med. Gall.* & in NIGRISOLI collectione Ferrar. 1697. 4°. Corticis usum conjungit cum *Centauro minori*.

§. DCCXXXV. *J. Jacob Wagner.*

J. Jacob WAGNER M. D. *Historia naturalis Helvetiæ curiosa* Tiguri anno 1680. 12°. * auctius *Index memorabilium Helvetiæ* Tiguri 1684. 12°. & iterum auctius 1688. & denique 1701. 12°. Sectio V. huc pertinet, in qua arbores aliquanto fufius recensentur, & inter eas *Abies* 160. pedum. Tunc catalogus sequitur plantarum alpinarum & rariorum, ex C. BAUHINO, quas inter nonnullæ sunt, nondum satis cognitæ, ut *Bellis amplissima Plantaginis folio*, *Centaureum alpinum luteum*. Aliqua etiam de vino, Sicera &c.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. Ann. III.* n. 186. De malo effectu *Lolii*.

Ann. IX. Succum *Chelidonii majoris* febrem pellere.

N. 29. *Narcissus fasciatus polyanthos*.

Ann. X. De mortibus ex *Belladonna*.

Dec. III. Ann. I. n. 150. De vi ophthalmica radicis *Caryophyllatæ*.

§. DCCXXXVI. *Nicolaus Blegny.*

Nicolaus BLEGNY edere cepit Paris anno 1679. 1680. 1681. plagulas hebdomadales, cum tit. *Nouvelles decouvertes sur toutes les parties de la medecine*. Inde titulo mutato *le temple d'Esculape*. Deinde anno 1682. idem *diarium* per D. la ROQUE quatuor mensibus est continuatum. *Theophilus BONNET* subjunxit annos 1682. 1683. ex opere collectitio. Ita anni quinque latine sunt recusi cum titulo *Zodiaci Medico Gallici* Genev. anno 1680. & seqq. 4°. curante *Theophilo BONNET*. Germanice vertente J. L. M. C. *Tomi V.* *Hamburgi* anno 1680. 8°. & ad ultque 1683. 8°. MÖLLER. Chirurgus, non solide fidei homo. Ad rem herbariam facit med. Febrifugum ex *Quinaquina*, quem corticem admistis debilibus remediis enervat.

P. 49. Hæmorrhagia ex perfecta castratione, compressa admoto Musco terrestri.

In Anno III. f. 1681. Fungi ex collyrio in terra cocta faventina nati.

In Anni IV. M. Februario Echinomelocactus delineatur. Confirmatur vera corticis Peruviani vis adversus febres, multis in exemplis. Opusculum etiam D. DEDU *De anima plantarum* hic inseritur.

In Anno V. redit Nicolai de BLEGNY, quem continuo dicam, libellus

Decouverte du Remède Anglois pour la guérison des fièvres publié par ordre du Roi Lyon anno 1680. 12°. Paris anno 1682. 12°.*. Ineunte hoc anno idem libellus in diario BLEGNY editus fuerat, a BONNETO latine recusatus. Cum Ludovicus XIV. a TALBOTO famatus fuisset, jussu Regio methodus exhibendi corticis publici juris facta est. BLEGNYUS aliquam historiam arboris & corticis præmittit; sequitur triplex infusum vinosum, ut primo secundum debilius esset, tertium secundo, quo TALBOTUS utebatur: aliæ etiam Corticis præparationes. Adnotationes inde DACQUINI, & aliquæ in TALBOTUM, etiam in continuis febribus cortice utentem, animadversiones: demum formula, quæ hic enixe laudatur, corticis Chinæ Chinæ, theriaca misti & Centaurio minori, sub finem BLEGNIUS historiam Opii adspergit. Germanice *von Heilung der Fieber vermittelt der Kinkina* Genev. 1683. 12°.

EJUSDEM *Du bon usage du Caffé, du Thé & du Chocolat* Lyon anno 1687. 12°. (OsB. Paris) 1688. 12°. & in ZODIACO GALEICO. Non bene docet Coffeam in Burgundia nasci. Compendium ejus prodiit, *Abbrégé du traité du Caffé* ed. anno 1687. 12°. SEGUIER.

S. DCCXXXVII. Emanuel König.

Emanuelis KOENIG Basileensis, quem primum eorum, quos hæcenus dixi, vidi superstitem, senem juvenis, *Regnum vegetabile quadrupartitum* Basileæ anno 1680. 4°. 1688. 4°.*. Pars altera anno 1696. 4°. in qua plantæ Helveticæ & Basileenses, tum anno 1708. 4°.*. Plurima collegit, & primum ad anatonem & vitam plantarum, earum cultum, & elementa atque chemica analysin. Deinde Lexicon generum TOURNEFORTIANORUM, cum caractere. Inde species TOURNEFORTIANÆ sequuntur, ordine perinde alphabetico. Tunc de viribus plantarum: & catalogus secundum earum virium classes, & utilitates medicæ.

EJUSDEM *Keras anallhejas seu thesaurus remediõrum ex triplici regno* Basil. anno 1693. 4°. BURETTE.

EJUSDEM *Spicilegium anatomicum & botanicum* Basil. anno 1703. 4°. LEUW De methodis botanicis &c.

In

In *Eph. Nat. Cur.* aliqua edidit, ut *Dec. II. Ann. I. n. 169.* De Carlinæ vi defatigante.

Ann. IV. De *Fragaria botryformi* n. 30.

N. 31. De *Cerasis botryformibus.*

Ann. VI. De *Pomi helleborati* utilitate in quartana n. 38.

N. 119. De vi antidyfenterica *Ipecacoanæ*, tum *Ann. X. n. 115.*

EJUSDEM *Exercitatio de eo quod summum est in medicina una cum triplici regno minerali, vegetabili & animali* (GRONOV.) Basil. 1711. 4°.

§. DCCXXXVIII. Maria Sibylla Merian.

Maria Sibylla MERIAN, ex artificum familia, pictoriæ artis & ipsa peritissima, Surinamiam petiit, ut novis insectis ditiſceret. Edidit *redux diſſ. de generatione & metamorphoſi inſectorum Surinamenſium*, folio maximo Amſtedami anno 1705. excuſam & 1719. fol. Gallice & Belgice Hagæ recuſam anno 1725. fol.* aliquanto plenius. Inſectum quodque ſux plantæ addidit, ut ea delectaretur; plantas ipſas pictura, neque cum characteribus, ſed pereleganter expreſſit, Ananas, Manihoc, Godlypium, Guajavam, Muſam, Gummi guttam, Vanillam, Cacao, Papayam, duas Batattas, Janipebam, Rucu, aliasque partim vulgo notas, partim nondum deſinitas. Nomina latina adjecit Caſparus COMMELYN. Multa exempla coloribus ſuis expreſſit.

Dudum autem eadem pictrix ediderat *Partem I. Erucarum ortus, alimenti & paradoxa metamorphoſes* anno 1679. Noribergæ 4°. & partem ſecundam anno 1684. ibid. Germanice *Der Raupen wunderbare Verwandlung und ſonderbare Blumenahrung*, quas cum *tertia & quarta parte* poſthuma cumque titulo, *Histoire des inſectes de l'Europe*, & latine verſas edidit filius Amſterdami anno 1718. fol. & Gallice Johannes MARRET Amſterdam anno 1730. fol. max.*. Hæ tabulæ minores ſunt, & ramum aliquem ſupremum plantæ fere exprimunt, in qua inſectum degit. Icones ſunt 184. Interpres notas aliquas botanicas adjecit.

Video paſſim citari EJUSDEM *Neues Blumenbuch* P. I. Nürnberg 1680. fol. P. II. P. III. ib. TREW.

Adjuta fuit a filia J. HELENA, quæ ſeorſim Surinamiam rediit, & a DOROTHEA MARIA, quæ & ipſa flores pingebat, & adpendicem ad magnum opus Surinamenſe addidit.

§. DCCXXXIX. Henricus Mundius.

Henrici MUNDI *Commentarii de aëre vitali, ſculentis & potulentis* Oxon. anno 1680. 8°. 1685. 8°. Lond. 1681. 8°. Hafniæ, Francoſ. & Liptiæ anno 1685.

1685. 8°.*, & mutato titulo *Henrici COSMII Oeconomia magna nature exami-
nans regnum vegetabile* &c. Francofurti 1687. 8°. Omne ciborum genus per-
curritur, Indicum & Europæum, sed absque proprio experimento.

PARKER's *tr. of japaning and varnishing* Oxford, 1680. MARSH.

§. DCCXL. *Jac. August. Hunerwolf.*

Jacobi Augustini HUNERWOLF Anatomia Pæoniæ Arnstätt, anno 1680. 8°.*.
Pæoniæ maris hortenſis ſapor in faucibus acris & ſubamarus, & titillans,
cum dulcedine aliqua miſtus. Aqua ſpirituofa; ex carbone ſal cryſtallinus.
Curationes multæ, ſed compoſitis perfectæ medicamentis, ut dici non poſſit,
quæ portio laudis ad Pæoniam pertineat. Ita in tuſſi convulſiva AUCTOR
emeticum dederat, in colica cum extracto Pæoniæ ſpiritum nitri dulcem, in
ſingultu ſeculam Ari. Vires antepilepticas ſuæ herbæ tuetur, formularum
numero dives, absque ſere hiſtoria naturali.

In *Dec. II. ann. VII. Miſcell. Nat. Cur.* n. 82. agit de gelatina Sabinæ.

Dec. III. ann. I. n. 112. Liliū - cruentum monophyllum, & Bellis
monſtroſa.

Dec. III. ann. II. Corona Imperialis bifida.

§. DCCXLI. *Varii.*

J. C. B. *Bericht von den auf den Blättern der Bäume im Jahr 1680. häufig
geſundenen Schlangengeſaltten* Francof. ad Oderam anno 1680. 4°.*. *Varia de
plantis ſerpentiſormibus.* Figuræ ſunt itinera crucæ, quam etiam in chartam
imprimit. De floribus multiformibus & faſciatis.

Chriſtoph HERING *Oeconomischer Wegweiſer, oder gemeine Haushaltungswiſ-
ſenſchaft und Nachricht, wie mit Vorwerken, Ritter - oder andern Freygütern
weitläufiger Haushalt wohl zu ſehen* Jena 1680. 8°. recuſ. Lipſiæ 1747. 8°.

Georg. GELMAN *Chirurgiæ tripartitæ flores* Francof. & Jena 1680. 4°. RINK.

Chriſt. PEGANIUS ſive KAUTNER vertit J. B. PORTÆ *magiam naturalem*
& auxit Nurnberg 1680. 8°.

Catalogus omnium medicamentorum Hanoveræ vendibilium Han. 1680. fol.
HEIST.

In Bohuſlai BALBINI *Miſcellaneis hiſtoricis* Regni Bohemiæ Pragæ anno
1680. 4°. editis, aliqua botanica, ſed ſuſpectæ fidei continentur.

Chriſtoph. TREW *Entſchuldigung des Lauferbiers und deſſen Bereitung* Stutt-
gard anno 1680. 4°.

§. DCCXLII. *Hist. des plantes de l'Europe.*

Histoire des plantes de l'Europe, & des plus utiles, qui viennent d'Asie, d'Afrique & d'Amérique T. I. II. Lyon anno 1680. 12°. SEGUIER. anno 1705. 12°. SEGUIER. anno 1726. 12°. 2. Vol.* 1753. 2. Vol. 1763. 12°. 3. Vol. Antiquius videtur opus, ex dictione, ab homine scriptum, qui plantas in natali solo legerit, & passim ea loca nominet, ubi legerat. Icones parvæ & rudes, ad MATTHIOLIANAS imitatur, etiam ubi istæ fictitias plantas representent; descriptio brevis, & de viribus aliqua. Non ubique fidas. Centaurium certe majus Juglandis folio circa Solodurum non provenit. Pro Haticacabo, quod in vineis dicitur nasci, depingitur Cor Indum. Lusitanice vertit J. VIGIER Lyon 1718. 8°. SEG.

§. DCCXLIII. *Galli Varii.*

F. L. D. T. R. *Secrets pour teindre la fleur d'Immortelle, pour des pâtes de différentes couleurs, & pour contrefaire du Marbre au naturel* Paris anno 1680. 12°. 1690. 12°. BURETTE. Fumo sulfuris Xeranthmum tingitur.

Remarques curieuses sur le Tabac, tirées de l'Histoire de Mr. de PRADE Paris anno 1680. nisi est ejus libri censura (*Journ. Sav.*) *Historia Tabaci, & adversariorum, utilitas varia diversarum partium ejus herbæ.*

Differenza tra il cibo e il cioccolato Firenz. anno 1680. 8°.

§. DCCXLIV. *Angli Varii.*

Johannis HOUGHTON *A collection of letters for the improvement of husbandry* London 1681. 4°.

EJUSDEM De Coffea aliqua, ejusque in Angliam circa annum 1651. introductione. De signis bonæ notæ, & analysi, comparata cum Fabis & Triticis, qua ostenditur, duplo plus in Coffea esse olei. Eo jam tempore 100000. libræ ejus fructus in Anglia consumeabantur *Phil. Transf.* n. 256.

EJUS *collections for the improvement of husbandry relating to Corn — a Catalogue of all sorts of earths, the art of draining, of brewing, the instruments of husbandry.* Revised by R. BRADLEY London anno 1727. 8°. 3. Vol. & 1728. 4. Vol. Quantum in marga fabuli sit, per experimenta ostendit. De cerevisia Derbientis &c.

T. LANGFORD *plain and full instructions to raise all sort of fruit trees that grow in England* London anno 1681. 8°. HARLEY anno 1690. 8°. 1699. 8°. EVELYN.

EJUSDEM *Systema agriculturæ being the mystery of husbandry discovered* London anno 1681. fol.

BELON

BELON *a new myſtery in phyſick diſcoverd by curing of fevers and agues by Quinquina* London anno 1681. 12°. *translated from the french with additions.*

§. DCCXLV. — *Pharmacopœa Perſica.*

MUZAFFER EBEN MOHAMMET EL HOSENI *Murkebat Karabadin ſeu Compoſitiones pharmaceuticæ latine verſæ a F. Angelo de S. JOSEPHO.* Addidit EDITOR, poſt longam in Perſia moram, in qua medicinam fecit, *Pharmacopœam Perſicam*, Paris anno 1681. 8°.*. Major pars operis occupatur equidem in medicamentis compoſitis, videas tamen ibi nomina Perſica medicamentorum ſimplicium. Deinde in notis ſubjectis agit fuſius de Salice moſchata, Saccharo, radice Biſch, Manna Terenjabin, Nerio venenato Charg, quod *Cherzereh* THEVENOTO, Ribes Arabum, Opio, Betel, Zedoaria, Aſa fetida.

In *Gazophylacio lingue Perſarum* F. ANGELI Amſterdam anno 1684. fol. excuſo, quod Dictionarium eſt, tamen aliqua ad botanice pertinent.

§. DCCXLVI. *Germani.*

Friderici HOFMANNI, celebrioris Friderici patris, *pharmaceutica Sebröderiana* Hall. anno 1681. 4°.* reuſ. a MANGETO Genev. 1684. fol. Plantarum medicatarum brevis deſcriptio, cum uſu medico.

Jac. MARTINI *Die fruchtbare Boriza oder das heilſame Kraut Lunaria* Brieg anno 1681. 8°. Alchenſtæ opus.

Ambroſii HEIGEL *Opium* Altdorf. anno 1681. 4°. De modo agendi imprimis quærit.

Henricus MAJUS *de plantis & arboribus* Marburg. 1681. 4°. BURKH.

Frid. SCHRADER *De utilitate microſcopiorum &c.* Gotting. 1681. 8°.* Experimenta ſua citat plantarum ex aqua productarum.

EJUSDEM *De nova methodo botanica* Helmſtatt. anno 1690. 4°.*

Rud. Wilhelmi. CRAUSE *de ſtudio botanico & chemico* Jena 1681. 4°. B. THOMAS.

EJUSDEM *De pinetorum aëris verni & æſtivi ſalubritate* Jen. 1712. 4°.

EJUSDEM *De ſignatura vegetabilium* Jen. anno 1697. 4°.

EJUSDEM *De tenerario ſimplicium quorundam medicamentorum a præſcis commendatorum contentu* Jen. anno 1700. 4°.

EJUSDEM *De nature in regno vegetabili luſibus* Jen. anno 1704.

EJUSDEM *De Cardamomo* Jen. anno 1704. 4°.* Analyſin habet, aquam, oleum, ſpiritum, non ſimplicem, ſales volatiles oleoſos, extractum reſinoſum.

J. Christophori ENDO 150. *Kräuter und Gewächse nach ihrer Gestalt, durch einen besondern Kupfschnitt abgebildet* M.S. anno 1681. 4°. in *Bibl. Berolinensi* extat. *Figure stirpium ex charta exsectæ (h)*, tum *similis operis plantæ 215 (i)*.

In *Jobi* LUDOLPHI *Historia Æthiopica*, anno 1681. fol. edita. inque appendice II. anni 1694. Francof. fol. agitur *fuse de Mafâ f. Mauz*, cum iconne, *de cereali Tef*, *herba ossâ sanante Amod magda*, *de Aslaza serpentes sopiente*, *de cerevisia*, *arboribus & oleribus*. *Historia ipsâ a WILH. CALLEBIO* versa Belgice anno 1687. 4°. *Ultrajecti* prodiit.

§. DCCXLVII. *Varia.*

Medicina pharmaceutica oft droghbereydennde Geneeskouste, met Aanmerkingen op verscheyde misbruyken Brussel 1681. fol.

Adalberti TYLKOWSKY S. I. *de re agraria tractatus* Olivarum 1681. 8°. Zoch.

F. VERNY *la pharmacopée de Bauderon augmentée de remarques particulièrement sur la theriaque avec la réponse a M. ZWELFER sur la confection d'Alkermes* Lyon 1681. 4°. B. CHIV. Francof. 1693. 8°.

§. DCCXLVIII. *Itali.*

Leonardo de CAPOA *Parere sopra l'origine e il progresso della Medicina* prodiit Neapoli 1681. 4°. 1714. 4°. * TOPPI. *Botanice non contemnit, cæterum artis illusor, & hortum condendum commendat.* II. p. 134.

EJUSDEM *Ragionamenti intorno alla incertezza de medicamenti* Neapoli anno 1689. 1714. 4°. * hætenus huc spectat. Neque ab odore, neque a sapore certa indicia de plantarum viribus medicatis sumi, sed neque ab analysi chemica. Percurrit veterum medicamenta, purgantia & alia: eorum doses non posse definiri.

Luca TOZZI *Medicina theoretica* P. I. Lugd. anno 1681. 8°. Agit de vegetatione. In T. V. de recto usu rerum non naturalium fere ex MUNDIO, de pharmacis diureticis, hidroticis &c.

EJUSDEM *De potu Coffee, de Sinensium Thea & de Chocolate.*

EJUSDEM *De recto usu rerum non naturalium* Patav. 1711. 4°.

Lodovici CARNOLÆ *De lactis & seminis Melonum commixtione* Venet, anno 1681. 4°. Bononiæ TREW.

§. DCCXLIX.

(h) MORHSEN *Epist.* I. p. 7.

(i) p. 16.

§. DCCXLIX. *Robertus Knox.*

Robert. KNOX *Historical relation of the Island of Ceylon* London anno 1681. fol. Fructus & plantas utiles describit, etiam aliquas minus notas, homo equidem rei herbarie imperitus. Germanice Lipsiæ prodiit anno 1689. 4°. Gallice Amsterdam anno 1693. 8°. 2. Vol.

§. DCCL. *W. H. v. Hochberg.*

Wolf Helmhardt L. B. von HOCHBERG *Adeliches Land- und Feld-Leben* T. III. fol. Nüremberg anno 1682. fol. 1701. 1716. fol.* 1749, fol. editore *Erasmo Francisci* seu *Francisco FINX*. Austriacus, Baro, plenissimam hic domum rusticam dedit, ut & animalia, & demum fodinas comprehenderet. In Tomi I. libro II. opera horti & agri menstrua tradit. In libro III. optartytica & pharmaceutica. In libro IV. de arborum cultu in univsum, deinde singulatim de arboribus fructu eduli. Multa collegit, ut tamen de collectitiis suis opibus ex propria experientia judicet, multum etiam *FLORINO* usus est. Libro V. olera, plantæ aliquæ Indicæ, etiam frutices describuntur, cum viribus medicis. Libro VI. De florum cultu, arborumque exoticarum agit.

In Tomi II. libro VII. De agro & segetibus, deque lupulo & cerevisia. De Rubia minime ignorat, eam ossa animalium tingere. Libro XII. de arboribus sylvestribus.

Tomus III. a *Martino ENDTER* editore adjectus est, & priorum quasi supplementum. L. III. ad pharmaceutica, & condiendos fructus pertinet. L. IV. De vite & vino agit, etiam artificiali, & de arborum fructiferarum cura. Lib. V. iterum de oleribus, plantisque spontaneis, earumque viribus, in quibus nimis videtur liberalis. Lib. VI. denuo de fruticibus, & floribus. cum integris catalogis varietatum Anemonarum, aliorumque florum. Libro VII. denuo de agro, de cerealibus aliisque plantis, quæ in agro coluntur, deque cerevisia.

EJUSDEM *Oesterreichisches Haus- und Wirthschafts-Buch* Wien 1745. 8°.

EJUSDEM *Davidischer Lust- und Blumengarten, oder 150. Blumen und Gewächse in emblematis auf die Psalmen Davids applicirt* Nürnberg. . . .

§. DCCLI. *Dedu.*

DEDU *De l'ame des plantes* Paris anno 1682. 12°. * alii 1681. & in *ZOD. GALL.* T. III. tum Leidæ anno 1685. 12°. 1691. 12°. *. Italice cum *N. GREW.* de odoribus & saporibus & *Rob. BOYLE* libello Vencz. 1743. 8°. Acidum aereum cum alcali in terra habitante fermentescere, ita in semen sibi viam aperire, & plantas ali & crescere. Circulationem succi nutritii defendit.

§. DCCLII. *Germani Varii.*

Bernhardi ALBINI & *J. C. MENZEL* *de venenis* Francof. Viadr. anno 1682. 4°. *

EJUSDEM ALBINI & GENGE *De Thea* anno 1684. 4°.*

EJUSDEM ALB. & LETSCH *De Tabaco* anno 1695. 4°.

De inventis & statu artis medicae Seculi XVII. Leida anno 1711. 4°.*
Ad historiam inventorum botanicorum.

Andree REYER *De anima & in specie de anima vegetante* Lipsiæ anno 1682. 4°.

Christoph. THIEMEN *Haus- Feh!- Arznei- Koch- Kunst- und Wunderbuch* Nürnberg 1682.

Abraham. BOUDIN epistolam anno 1682. dedit de moschatæ nucis arboribus & earum cultu. Reperitur apud VALENTINUM in *Ind. Lit.*

Jacobus Pomeratius BRUNO Noribergæ anno 1682. 4°. edidit CASTELLUM renovatum.

Jeremia LÖSS & GEORGI *De Nuce vomica* Witteberg. anno 1682. 4°.*. Experimento reperit, vim venenatam & in medulla federe & in cortice, in isto potius magis: germen non nocere. Canes necare per somnum & convulsiones, aves convelli. In animalibus incisis nihil mutatum reperit, nisi sanguinem fluidiorem. Homini ne ad drachmam quidem tantam nocere expertus est. Destillationem nucem vomicam permittit. Phlegma innoxium, oleum flavum, deinde nigrum, & vaporem, cum sal volatile & phlegma.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdam 1682. 24°.

ANT. de HEYDE *nieuw lig^t des Apothekers* Amsterd. 1682. 8°.

§. DCCLIII. Galli Varii.

J. la FONTAINE celebris fabularum scriptoris *Poème sur le Quinquina* anno 1682. 12°. Lepidissimum locerium, cum febriens poeta eo remedio sanitatem debuisset.

L'Ecole parfaite des Officiers de Bouchs Paris 1682. 8°. OSB.

Remarques sur la culture des fleurs Paris 1682. 12°. Num MORINI.

Raym. RESTAURANT HIPPOCRATE *de l'usage du Chin China* Lyon anno 1682. 12°. Vim eius corticis esse in bile, quam cogat in humores nostros redire. Recusus inter NIGRISOLI libellos.

§. DCCLIV. Itali Varii.

Francisci HONUPHRII *Stirpium nomina in Pharmacopœia Minorum in Monte Pincio reperundarum* Romæ anno 1682. 4°. FALCONET.

Julii MALVICINI *Utiles collectiones medico physicae* Venet. anno 1682. 4°.*. Continet etiam non minimam particulam de plantis diæticis & medicis, sed ad normam tituli, collectanea. Melchior

Melchior PLAJA tyrocinii pharmaceutici examen in tres libros distinctum Panormi 1682. 12°. MONGIT.

Alonso de BUENA MAISON medici *Pyratas de la America y luza la defenſa de las cofas de India Occidentale* Colon. anno 1682. 4°. Plantas etiam Americæ Hispanicæ describit, Palmas, Mançanillas, &c. *Journ. Sav.*

§. DCCLV. *Angli Varii.*

Thomas TRYON *Treatise of cleameſſ in meats &c. and drinks* London anno 1682. 4°.

EJUSDEM *The new art of brewing beer ale and other ſorts of liquors* London 1691. 12°. ZOCHA.

WILLIAM RABISCHA *the whole body of cookery* London 1682. 8°.

EJUSDEM *New art of brewing, and preparing all ſorts of liquors* Lond. 1691.

§. DCCLVI. *Acta Eruditorum.*

Hoc anno *Acta Eruditorum* Lipſiæ ceperunt prodire, præcipuis auctoribus MENKII, quæ ad noſtrum uſque tempus pergunt edi. Potiſſimum equidem libris novis recensendis deſtinata ſunt, paſſim tamen aliquæ adnotationes propriæ, etiam botanicæ intercedunt.

Synopſis ſ. opuscula omnia ad univerſam matheſin, phyſicam, medicinam, anatomicam, chirurgiam, & philologiam pertinentia artis Lipſienſibus inſerta Venetiis 1740. 4°.

§. DCCLVII. *Johannes Bernier.*

Jean BERNIER, medici, qui hiftoriam medicinæ ſcripſit, diverſi a philoſopho, *hiſtoire de Blois* Paris anno 1682. 4°. *Journ. Sav.* Etiam plantas habet, ut eam, quæ creditur aquas rivi ad tingendum aptiſſimas reddere: Secale corniculatum Soloniense, cauſam gangrænæ epidemicæ.

In hiftoria Medicinæ aliqua habet huc facientia, de purgantibus medicamentis, cereviſia, ſicera, Chin China, quam laudat, etſi TALBORUM carpit.

§. DCCLVIII. *Georg. Everard. Rumpf.*

Georgius Everardus RUMPFIIUS, Hanoviensis, aliquandiu Mercator & confiliarius Amboinæ, magnus plantarum & teſtaceorum amator & collector, prima ſua opuscula in *Miſcellaneis naturæ curioſorum* edidit. Huc ſubunt, quæ Dec. II. ann. I. n. 21. de Caryophyllis aromaticis; & n. 22. de corticibus Maſſoy & Culilawan proferit, non penitus botanica, tamen ab anopta.

Ann. III. n. 22. de Agallocho & arbore excæcante.

N. 23.

N. 23. De Lacca, Funibus sylvaticis, resinis Dammar Selan & Dammar Batu.

N. 24. De Coralliis nonnullis.

N. 25. De Schœnantho Amboinico, Herba sentiente & Piso ejus Insulæ.

Dec. III. Ann. V. VI. obl. 148. Caryophylli regii Ambonienfes.

EJUSD. *Herbarium Amboniense* &c. curante Johanne BURMAN editum. P. I. Amstelod. anno 1741. fol.*. Etii RUMPHIUS lucis usuram, & anno 1687. per incendium omnes suas chartas plantasque siccas amiserat (k), innumeras tamen plantas Insularum, quæ Asiæ ad Austrum adjacent, collegit, partem ipse delineavit, descripsit, opus tamen suum jam anno 1690. ad prelum paratum habuit, ut ex dedicatione adparet. Codices M.S. in utraque lingua absolutos edidit Cl. BURMANNUS, notulasque adjecit, quibus RUMPHII plantas cum horti Malabarici aliisque nominibus comparat. Historia arborum & plantarum satis plena est, æconomica etiam & medica, tantum ne minutiores & modernos characteres florum requiras. Numerus immensus est, plurimæque etiam post hortum Malabaricum novæ.

Pars I. Arborea continet fructu eduli, Palmas varias, Mangas, Durionem, Jackam, Bilinbing, tot alias.

P. II. eodem anno edita, Aromata habet, & fusam potissimum historiam Caryophyllorum, variarum specierum Nucis moschate: Agallochi, Santali: Cortices Malloy, & Culilawan, Orleanum, Cassiæ fistule species, Tamarindum, Hesperidum multas species, lignum Colubrinum, & Dillenias aliquas, Elemi, Micheliam, Corallodendra aliqua, Gummi Cambogium, Hernandiam, numerosas alias, etiam venenatas arbores.

P. III. prodit anno 1744. fol.* Arborea sylvestres, & ad materiem pertinentes, Ebeni genera, Mangle, Ficus aliquæ. Reliquæ, supra centenas, fere ignotæ sunt, & RUMPHIO propriæ.

P. IV. Frutices Arundinis habitu, neque enim veræ sunt Arundines, inter eas, quæ Tabaxir fert; Malvaceæ aliquæ, Gossypia aliqua; Henna; Papilionaceis adfinēs aliquæ; Jasmina; Convolvuli; Tithymali; Ricini; Melastomatidis species, ignotæ multæ.

P. V. anno 1750. fol.* Plantæ volubiles, Arundinaceæ, inter quas arbor Draconis, hinc Coronariæ & olera: inter hortenles istas Musa, Galanga, Zingiber, Curcuma, Calamus, Saccharum, Beng Indicum, Solana varia, cerealia, Ari species: Piper, Papas, Battatas, Cucumeraceæ, Apocyna.

P. VI. Gramina, Orchides epidendræ, Filices, Nymphaeæ, Fungi, Musci, plantæ marinæ.

Auctua-

(k) *India litterat.* Ep. VII.

Auxvarium Herbarii Amboinensis Amsterdam. anno 1751. fol. * prodit. Plantæ aliquæ prætermiffæ ex RUMFIO subjiciuntur, Mirabolani Emblicæ, Phyllanthus, Adhatoda, radix Mungo ex genere ligni Colubini, Ginfeng, non bene, Camphora. Reliquæ fere ignoratæ.

Indicem cum nominibus LINNEANIS nuper edidit Cl. J. BURMAN.

Epistolæ RUMFII luculentæ de rebus Indicis reperiuntur anno 1704. fol. excusæ in VALENTINI *Commercio literario*, quod ad annum 1691. dicitur. Videtur ex AMMANO belgice de plantis Ins. Moluccarum & Amboinæ scriptissæ.

§. DCCLIX. J. Georg. Volcamer fil.

J. Georgii VOLCAMER, filii, Noribergensis, botanici, & horti elegantis cultoris, qui alpes Helveticas etiam & Apenninum Montem adiisse videtur.

In *Miscellaneis Nat. Cur. Dec. II. ann. III.* De Fungis ex lapide Lyncurii nascentibus (1).

Ann. VII. n. 251. Germinatio nucis Cocco.

N. 252. De folio Salviæ glandiferæ.

Dec. III. Ann. II. De Thlaspi Mechliniensi flore pleno.

Ann. VII. VIII. n. 210. De vi Acnellæ lithontriptica.

Cent. III. IV. De Pepone ambrato, & Castanea Brasilica durissimi corticis.

Obs. 160. De Tunica referente spicas Tritici.

Obs. 168. De Coffea cum icone.

EJUSDEM *Flora Noribergensis, seu Catalogus plantarum in agro Noribergensi tam sponte nascentium, quam in horto proprio medico cultarum* Noribergæ anno 1700. 4°. *. Plantas sponte nascentes a BESLERO & SCHEURLIO collectas esse, olim optimus BEURERUS ad me scripserat, exoticas addidisse VOLCAMERUM, quarum plussculas icones adjecit.

Fratris hesperidibus *Floram* addidit *Noribergensem*, in qua agit de Auriculis, Ficoidis speciebus, & Apocyni, & Cerei, aliisque plantis hortensibus.

§. DCCLX. Jacobus Sutherland.

Jacobi SUTHERLAND *Hortus medicus Edimburgensis* Edimburgh anno 1683. 8°. *. Præfatus novi horti, multas varietates imprimis colore ludentes recenset, vix ullas plantas patriæ suæ proprias.

§. DCCLXI.

(1) Non satis certus sum, num hæc primæ adnotationes filii sint, patrisve cognominis.

§. DCCLXI. *Galli Varii.*

N. Abbé de la ROQUE *Journaux de médecine ou observations des plus fameux médecins, chirurgiens & anatomistes de l'Europe* Paris anno 1683. 12°. Partem faciunt ZODIACI medici Gallici.

L'art de tailler les arbres fruitiers, avec un Dictionnaire de ces sortes de mots, & un traité de l'usage des fruits par un médecin de la Rochelle Paris anno 1683. 12°. BURETTE. Anglice anno 1685. 8°. *art of pruning*. Agit etiam de usu fructuum horæorum tamquam alimenti.

§. DCCLXII. *Varii.*

Lambertus BIDLOO cum COMMELYNI catalogo *pl. Bat.* edidit dissertationem *de re herbaria* Amsterdam. anno 1683. 12°.

J. Ludwig MOEGLING *Palingenesia seu resuscitatio plantarum* Tubing. anno 1683. 4°. BURKH.

Ars tinctoria fundamentalis Francofurti 1683. 8°. EISENM. Jen. 1685. 8°. 1730. 8°.

J. Wilh. WUNDSCH *Oeconomico politicum practicum* Gotha 1683. 4°.

J. Frid. ORTLOB *Analogia nutritionis plantarum & animalium* Lipsiæ anno 1683. 4°.

Von Heilung der Fieber vermittelst der Kinchina Genf 1683. 12°.

Christian SCHMIDT *Verzeichniß aller Arzneyen in der Chur-Sächsischen Hof-apothek* Dresden 1683. 4°. B. TIG.

EBERHARD WERNER HAPPEL *Relationes curiosæ, oder größte Denkwürdigkeiten der Welt*. 5. Theile. Hamburg 1683. 1691. 4°. 5. Vol.

EJUSDEM *Wchlenfabrene Schatzkammer mit ausländischen Raritäten* Hamburg 1688. fol. 1689. fol.

§. DCCLXIII. *Elias Til - Landz.*

ELIE TIL-LANDZ, Professoris, & medici Aboensis, *Catalogus plantarum, quæ prope Aboam in cultis & incultis locis inventæ sunt* Abo anno 1683. 12°. * Latine, cum nominibus etiam Fennicis. Plantæ vulgares, & inter eas multæ hortenses, vix ullæ Fennicæ propriæ, cum brevi virium medicarum compendio.

Ejus icones novæ, in usum selectæ, omnino 40, non malæ.

§. DCCLXIV.

§. DCCLXIV. *Abraham de Gehema.*

J. Abrahami de GEHEMA Eroberte Gicht durch die Chin. Waffen der Moxa Hamburg. anno 1683. 12°. EISENMAN.

EJUSDEM *Edler Theetrank* Bremen anno 1686. 8°. MOELLER. 1687.

EJUSDEM *Dietetica rationalis*, dadurch ein jeder seine Gesundheit kann bewahren Bremen 1688. 12°. MÖLLER. Stettin 1690. 12°.

EJUSDEM *Wettstreit der Chinesischen Thea mit dem warmen Wasser Calida* Berlin 1686. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Schreiben an H. v. DANKELMANN*, daß das Theegetränke die Wasserfucht nicht verursache, sondern vertreibe Berlin 1688. 12°. MÖLLER.

EJUSDEM *Gefährliche und gestrafte Obflast*, wie man sich dadurch die rothe Ruhr auf den Hals ziehen könne Stettin 1690. 12°. MÖLLER.

§. DCCLXV. *Guil. tel Rhyne.*

Guiliehui ten RHYNE Daventriensis medici, qui Indiam orientalem adiit, & ad Imperatorem Japoniæ curandum vocatus fuit, *dissertationes tres* & orationes tres Londin. 1683. 8°.*. Dissertationum una est de arthritide, ejusque per Moxam, feu Artëmisix latifoliæ medullam incensam curatio. Orationum prima est *De laudibus botanices*, quam S. BLANCAARD latine reddidit.

EJUSDEM *De Promontorio Bone spei* & *Hottentotis Scaphus*. anno 1686. 8°.*. Caput VI. huc pertinet, quod est de plantis, equidem perbreve & fere nomenclinum, tum caput XVI. De cibis Hottentorum.

EJUSDEM Excerpta ex observationibus Japonicis, & Fasciculus plantarum rariorum ad BREYNIUM missarum, existant cum Centuria I. BREYNI.

§. DCCLXVI. *Herbert de Jager.*

Herbert de JAGER, qui Bataviæ Orientali (m) vixit, & medicinam fecit circa annum 1666. multas plantas Indicas descriptas dedit, ut *Misc. Nat. Cur.* Dec. II. ann. II. n. 4. Indicum, ejusque præparationem.

Ann. III. n. 1. De Sementina. De lyciis Indicis *Kaath*: eorumque præcipua specie, quæ est *Acacia*.

Epistolæ de plantis Indicis reperiuntur in VALENTINI *India literata*. Rayz de Munco se primum in lucem produxisse Epist. VI.

(m) Anno 1666. fuit Caput Commerçii Belgici Indostanici, a GOLIO expetitus, ut sibi in Cathedra Arabica succederet CHARDIN VIII. p. 10.

§. DCCLXVII. *Johannes de Muralto.*

Johannes de MURALTO, ex nobili prosapia ortus, Medicus Tigurinus, excitati vir ingenui, aliqua botanici argumenti scripsit. In *Miscell. Nat. Cur.* edidit Dec. II. ann. II. n. 87. Betæ monstruosæ historiam.

Cum Collegio anatomico curioso Noriberg. anno 1687. 8°. edito, postquamque partem corporis humani, ad alphabeti ordinem plantarum medicarum catalogum cum viribus medicatis addidit.

Physiæ specialis pars quarta, seu Helvætiæ Paradisus Tigur. anno 1710. 8°. post communia aliqua de re herbaria, & montium herbis fecundiorum catalogum, plantas ipsas habet, genera, species, descriptionem, vires medicas. Inter eas aliquæ ab auctore primo, aut solo, in patria inventæ sunt, ut Liliū rubrum, Uvularia. Ipse enim MURALTUS in Toggiæ Comitatus alpibus, & Abbatis cellanis, Regio M., Pilato, Gothardo, Lucumonio, & circa Scaphusiam plantas raras legerat (n). Cum aliqua tamen cautehā nomina legere oportet, quæ nonnunquam videntur alio spectare. Neque enim Glycyrrhiza in Helvetia reperta est, neque Liliū luteum Asphodeli radice, neque aliæ plurescunt. Hujus Paradisi codicem M.S. possideo in multis diversum. Plantæ omnes in eadem serie, vires medicatæ aliquanto superiores, etiam earum, quādam in opere edito sola nomina reperiuntur.

EJUSDEM *Eidgenössischer Lustgarten, oder Beschreibung der in den Eidgenössischen Landen wachsenden Kräuter* &c. Tiguri anno 1715. 8°. Versio Germanica libelli modo dicti: adjectis icunculis.

§. DCCLXVIII. *Miscell. Nat. Cur.*

J. Georgii SOMMER Usus olei ligni Fraxini Dec. II. Ann. II. n. 178. ad vulnus recens.

Adam a LEBENWALD De Tabaci vi vomitoria, cum vulnere admotus fuisse. Dec. II. ann. II. n. 108.

N. 109. De varia Querni visci, etiam ad epilepsiam efficacia.

Dec. II. ann. X. n. 154. Signa serpentina in Alni foliis (insectorum opus).

EJUSDEM *Stadt- Land- und Hausarzneibuch* Nürnberg 1695. fol.

J. Conradii PEYER Anatomica laude celebrioris, nobilis Scaphusini. Tanacetī loco Absinthii adhibiti bonus effectus Dec. II. Ann. II. n. 112.

§. DCCLXIX. *Rosinus Lentilius.*

Rosini LENTILII, qui in Carlandia, deinde Stuttgardie medicinam fecit: Buxus trichopojos Dec. II. Ann. II. n. 155.

Dec. II.

(n) *Præf. zum Eidgenössischen Paradiese.*

Dec. II. ann. III. n. 198. De potu Coffeæ.

Dec. III. ann. IV. Pira ex apice florifera.

In operibus suis passim vires plantarum medicatas tangit, ut in *Jatro-*
mnematibus theoreticopracticis Stuttgart. anno 1712. 8°. de Allii & Cepæ vi
varia. De Cepæ vi adversus pestem, adversus tussim infantum. De Buxi vi
ad capillos regenerandos. De Sinapi vi adversus asthma.

Sic in *Miscellaneis medico practicis* Ulm. anno 1698. 4°. De vi tusi Allii
ad cepheam; de Aloë; de Asari vi adversus quartanas febres, de Betulæ li-
quore sanguinem depurante; de Brassicæ salubritate, de Cannabis in gonorr-
hœa vi medica, de cortice Chinæ Chinæ, Cynosbati vermiculis ad epilepsiam,
Filice anthelmintica, Gentiana febrifuga, Helenio ad tussim, Marrubio albo
ad vermes, Opobalsamo in atrophia, Opio; de Ruta ad vermes, Salvia, Sambuco.

Neque *Eteodromus*, etsi clinici est argumenti, est absque peculiaribus de
plantarum facultatibus adnotationibus.

§. DCCLXX. De la Riviere. Alii.

De la RIVIERE & du MOULIN, duorum amicorum, *Méthode pour bien*
cultiver les arbres à fruit, & pour élever des Treilles Paris anno 1683. 4°.
Utrecht. anno 1738. 12°. 1739. 12°. Bonus liber videtur, & per experi-
menta natus. Seminarium, plantarium, omnem arborum curam docet, etiam
minutissime, ut de duabus pirorum speciebus (aut potius varietatibus) in-
quirat, quæ inde arbor sit proventura, mediam enim inter parentes naturam
tenere persuadetur. Optimorum fructuum horæorum catalogos dat.

Raphael MAURIN & Mich. PICHONNAT *Ergo cortex Peruvianus febrium*
accessionem dissipat adtemperando Paris 1683.

§. DCCLXXI. Angli Varii.

Cum hoc anno Societas Regia, dum diffitetur suum opus esse *Transa-*
ctiones Philosophicas, tamen ad eas edendas rediit.

The natural history of Coffea, Tea, Chocolate & Tabaco (forte ex du FOUR)
with a tract of the Elder (BLOCWIZII) and *Juniperberries* London anno 1683. 4°.
alii 1682. Germanice vertente J. L. M. C. Hamburg. 1684. 12°. MÖLLER.

Samuel GILBERT *The Florists vademecum being a compendium of whatever*
worthy notice hath been exstant for the propagating of rarest flowers London
anno 1682. & 1683. 8°. HARL. anno 1702. 12°. SEGUIER. 1713. 8°.

Leonard MEAGER *English gardener or a sure guide to young planters and*
gardeners London anno 1683. 8°.

EJUSDEM *New art of gardening with the gardeuers almanach* London
anno 1697. 8°. 1713. 12°.

The present State of the I. of Tobago Lond. 1683. 4°. forte im *Hamb.*
Mag. IV. Arbores plantæ.

§. DCCLXXII. Ludovic. Hennepin.

Louis HENNEPIN *Déscription de la Louisiane nouvellement découverte* Paris anno 1683. 12°. CARLS. Plantas utiles enumerat. Alia historia ejusdem regionis redit in collectione itinerum septentrionalium T. V. Amstelodami anno 1734. 12°. cum titulo *Voyage en un país plus grand, que l'Europe, entre la mer glaciale & le nouveau Mexique.*

EJUSDEM iterum aliud est opus *Découverte d'un país plus grand, que l'Europe, situé dans l'Amérique Septentrionale, entre le nouveau Mexique & la mer glaciale.*

Equitis de SALES comes, monachus, diu variam fortunam apud populos fluminis Missilipi accolae tulit, fuitque inter primos, qui in eo flumine navigavit. Infensus Gallis, valte & multa bona promittentis regionis aliquam dedit historiam naturalem, arborum, plantarum utiliorum, ut gramineae plantae, quae frumenti spontanei genus est, radicis edulis Tiqué, fucci acris, dulcis, & medicati; sed ea pauca sunt.

§. DCCLXXIII. Gunther Christoph. Schelhammer.

Guntheri Christophori SCHELHAMMER non equidem botanici, acuti tamen ingenii viri, qui plantas legere non neglexisset, extat *catalogus plantarum horti Academici* Helmstadi anno 1683. 4°.*. Passim aliqua adnotat, icones adspersit. Hieracium Camphorae redolens, N. D. habet, quod a vulgari separat; tum Melilotum Creticum repentem.

EJUSDEM *Programma ad rem herbariarum excolendam & botanicas excusiones* Helmstadi 1681. 4°.*

EJUSDEM *Programma rei herbariae professioni in horto auspicate praemissum* Jen. 1690. 4°.* cum horti historia.

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Helmstad sponte nascentium* Helmstadi. anno 1693. 4°. SEG. sed puto 1683.

EJUSDEM *De nova plantarum in classes digerendi ratione, ad RAJUM & RIVINUM epistolica dissertatio* Hamburg. anno 1695. 4°.*. Plantam componi ex fibris, & utriculis. Fibras esse ligneas mollemve, non male adeo arbori separari ab herba: neque ab unica aliqua parte plantarum characterem debere sumi, quaecunque ejus sit dignitas; Fructum in arboribus praeferrere debere.

EJUSDEM *De nova plantas cognoscendi methodo programma aestivalis lectionibus anni 1698. praemissum* Jen. 1691. 4°. MÖLL.

EJUSDEM *Stadium I. de studio botanico recte instituendo* Kiel 1705. 4°. MÖLL.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. n. 110.* describit Cyathoides.

Ann.

Ann. VII. n. 195. Germinatio Pistaciæ.

Ann. VIII. Prima initia Amygdali & Palmæ n. 32. 33.

In *Cent.* I. n. 49. Fungum lamellatum descripsit.

In *Epistolis* anno 1727. Wismariæ 8°. * excusis aliqua huc faciunt, de ligno ambrato, Badjani, Bellide fistulosa, Chacrilla, Jalappa, Fragaria Laponica, Musco cathartico, brevia omnia. In *operis posthumi* T. III. est materia medica.

§. DCCLXXIV. *Robertus Sibbald.*

Robertus SIBBALD Eques, Medicus & Geographus Regius, Vir pius, qui, cum ad Romanam religionem transiisset, regnante JACOBO II. ausus est (o) ad reformatam fidem redire, hinc exosus PITCARNIO, acerrimo JACOBI sectatori, edidit Edimburgi anno 1684. fol.* 1696. fol. quæ editio non differt. *Scotiam illustratam, seu prodromum historiæ naturalis* &c. In ea proprius liber de plantis est, qui catalogum continet alphabeticum stirpium in Scotia sponte nascentium, cum viribus medicis & æconomicis. Asphodelum, quem ossa armentorum frangere BARTHOLINUS scripserat, noster tanquam vulnerarium medicamentum laudat, & passim aliqua habet ex traditione populari. Plantæ ipsæ vulgares sunt, nonnullis tamen mistæ rarioribus, quo Caryophyllatam pentaphylleam numeres, si vere est aliqua, Chamæmorum Ribis folio, Ericas duas, Filiculam floridam (Filicem, ut puto, secundam), Fragariam sterilem luteo flore, eandem, quæ SIBBALDIA dicitur, Ligusticum Scoticum. Rosa Cippiana, quam pro nova describit, est varietas Rosæ Pimpinellæ folio, flore striato. Hortenses omitto.

Contra hoc opus aspera satyra a PITCARNIO scripta est anno 1696. quæ inter opuscula redit Edimburg. anno 1715. 4°. * Rotterdam. anno 1724. 4°. *. Titulus est, *De legibus historiæ naturalis*. Ad rem herbariam nihil adfert novi.

Promittebat (p) Tomum II. qui nunquam prodiit.

EJUSDEM *Auctarium musei BALFOURIANI* Edimburg. 1697. 8°. OSB.

EJUSDEM *History of the Sherifdom of Fife and Kinross* Edimburg. anno 1710. fol. *. Catalogus plantarum maritimarum *æstuarii Firth of Forth*, *Adianta* tria rariora, *Echio* affinis planta marina, quam Balforianam dixit, varietates aliquæ florum, coloris insoliti. Inde plantæ ejusdem provinciæ mediterraneæ, inter quas Orchidem *Anthrophoram* marem numerat.

De Chara Cesaris egit Edimburg. anno 1710. fol.

§. DCCLXXV.

(o) BURNET *Hist. of the reform*, T. I. P. 2. p. 721.

(p) *Phil. Transf.* n. 308.

§. DCCLXXV. *Jacobus Wolf &c. 1*

Jacobi WOLF De Cerevisia Naumburgensi Jenæ anno 1684. 4°. proposita non inutilis est disputatio, cum encheiresi, qua in eoquendo utuntur.

RJUSDEM Succus Iridis nostratis hydropem superans *Miscell. Nat. Cur. Dec. II. ann. VIII. n. 63.*

EJUSDEM Gazophylacium naturæ Germanice cum nomine Jac. LUPII prodit.

EJUSDEM Scrutinium Amuletorum aliqua habet huc facientia Jenæ anno 1690. 4°.

J. GOTTFRIED HERRICHEN de thea herba cloricum melydricum Græce 1684. 4°.

§. DCCLXXVI. *Georg. Holyk.*

Georgii HOLYK, Exul's Rigen'sis, vereinigter Lief- und ausländischer Gartenbau Riga anno 1684. 12°. novies recusum opusculum.

EJUSDEM Dreyfaches Gartenbüchlein Witteberg anno 1693. 8°. *New vermehrtes vierfaches Gartenbüchlein* Frankfurt anno 1707. 8°. 1739. 8°. Erford & Leipzig anno 1709. 8°. *RINK. Hanau* anno 1709. Leipzig und Frankfurt anno 1717. 8°. *SEGUIER. 1750. 8°. HUTH. Erfurt* 1749. 8°. cum *J. C. KIRCHMAJERI catalogo scriptorum de agricultura.*

§. DCCLXXVII. *Rudolf Jacob Camerarius.*

Rudolf Jacob CAMERARIUS, Professor Tubingensis, minime vulgaris auctor, hoc anno cepit disputationes edere, quas multas dedit & sæpe bonas. Prima, præside Georgio Balthasar MEZGER, sed ut ipse auctor sit, est de Hellebore nigro Tubing. anno 1684. 4°. Radices ad modum ævi sui igni subjecit, habuit spiritum salinum, non acidum, salem fixum paucum, volatilem nullum. Eo remedio sanatos fuisse Patavii multos, quos a dæmoniis possessos Exorcistæ frustra tentaverant.

EJUSDEM De plantis vernis Tubing. anno 1687. 4°.

EJUSDEM De herba Mimosa, seu sentiente Tubing. anno 1688. 4°. Aliqua de Mimosa spuria.

EJUSDEM Schematismi colorum infuso, ligno nephritico propriorum Tubing. 1689. 4°. 1717. 4°.

EJUSDEM Continuatio tentaminum circa lignum nephriticum Tubing. 1699. 4°. BURKH.

EJUSD. De Cichorio disputatio I. Tubing. anno 1690. 4°. & II. anno 1691. 4°.

EJUSDEM ad M. B. VALENTINUM Epistola de sexu plantarum Tubingæ anno 1694. 8°. quæ etiam in *Miscell. Nat. Cur.* repetitur Dec. III. ann. III. app.

app. & cum GMELINI opusculo anno 1749. 8°.* Bonæ notæ libellus. In apicibus primum versatur; neque præteredit classes isostemonum, meostemonum, meizostemonum, polystemonum, neque apices plerumque biloculares esse ignoravit. Inde feminis ex vesiculis exortum, & tubas dixit: tum plantas apetalas sexu distinctas, & flores steriles, quo plenos ob defectum staminum refert, neutrosque. Quæ plantæ plenæ non fiant: inter quas pomiferas, bacciferas, cruciatas, papilionaceas non bene refert. Experimenta fecit in floribus Ricini & Mayz (q), & semina detractis staminibus sterilesce reperiit, ut omnino in antheris sexum masculinum posuerit. Plantas masculas, feminas, & androgynas constituit, has numerosissimas. Subjecta est oratio *De Quercuum galli*, quæ etiam in *Miscellaneis Nat. Cur. Dec. III. ann. II. app.* exstat, & de generatione ex primitivo semine ovisque EMPEDOCLIS.

EJUSDEM *De Frumenti femente* ♂ mense anno 1695. 4°.

EJUSDEM *Disputatio de convenientia plantarum in fructificatione* ♂ viribus Tubing. anno 1699. 4°. De viribus medicatis certarum classium; quas non quidem constantes esse, sed tamen hactenus consentire defendit.

EJUSDEM *Disputatio de Scordio* Tubing. anno 1706. 4°.*

EJUSDEM *Disputatio de usilagine Frumenti* anno 1709. 4°.* De plantis, in quibus usilago reperitur; de clavis secalinis.

EJUSDEM *De Lolio temulento* disputatio anno 1710. 4°.* Spiritum Lolii destillavit, paulum a spiritu Frumenti diversum. Symptomata ab esu Lolii nata recenset. Experimenta fecit Lolii spiritu cum sanguine misto.

EJUSDEM *Disputatio de Fumaria* anno 1710. 4°.*

EJUSDEM *Disputatio de Cervaria nigra* ♂ *Pini conis* anno 1712. 4°.* Decoctum paravit, deque ejus indole experimenta fecit.

EJUSDEM *De Ulmaria* anno 1717. 4°.*

EJUSDEM *De Rube Ideo* anno 1721. 4°.*

EJUSDEM & R. G. G. GMELIN *de theriaca* anno 1720. 4°.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. n. 98.* De baccis Phytolacæ agit, pro Cocco in confectioe alkermes adhibitis.

Ann. VII. n. 156. Cyathoides describit.

Ann. VIII. n. 173. De Lolio temulento, & iterum *Dec. III. ann. III. obs. 133.*

Ann. IX. n. 122. De feminibus Mori subventancis, quod nulla Morus mascula esset in vicinia.

Kk°kk

N. 123.

(q) Aliqua tamen grana maturuerunt.

N. 123. Cerinthen in duabus capsulis quatuor habere semina.

Dec. III. *Ann.* I. n. 105. De fungulis Brassicæ, pro femine habitis.

N. 106. De germinatione Visci.

N. 107. De differentia flosculorum planorum, sterilium, & fecundorum.

Dec. III. *Ann.* II. *Add.* orationem de Quercuum gallis.

Ann. V. VI. n. 16. De usu radicis Symphyti in Ischiade.

N. 17. De Adianto aureo, sponte in ruderibus nato.

N. 131. De generatione & femine Visci.

N. 211. De Spinachiae & Urticæ plantis androgynis.

N. 274. De Cyathoidis femine sterili.

Ann. IX. X. n. 72. Pruna nucleo cassâ epidemica.

Centuria VII. De Ribes nigri vi medica, & de acetario ex Onagra.

Cent. X. n. 5. De varietate in primis initiis plantarum. Mireris, si quatuor plantulae in uno grano holdei fuerint.

§. DCCLXXVIII. *Varii.*

I. DOS SANTOS *Histoire de l'Æthiopie Orientale* Paris anno 1684. 12°. *Journ. Sav.* Aliqua botanica continet, fere ad miraculum augendum comparata.

Stephani BACHOT *Quaestio medica, an Chocolata usus salutaris?* Paris anno 1684. 4°.

Petr. PERREAU *Ergo Anglica præscribendi Corticis Peruviani methodus exploranda* Paris 1684.

Valentini PASSERAT *Sogno* Padova anno 1684. 12°. Plantas m. BALDI poetice recenset.

H. TENCKE *Instrumenta curationis morborum pharmaceutica & chymica* Lyon anno 1684. 12°.

GUIDE *observations des bons & des mauvais effets du Quinquina dans les fièvres intermittentes. Experiences sur la vertu singuliere du vin rouge pour guerir la retention d'urine &c.* London 1684. 8°. alii 1685. 8°. *LUR.* In *Journ. Savans* 1684. n. 6. sermones de theriaca aliquot.

Nouvelle histoire d'Abissinie tirée de M. LUDOLF Paris 1684. 12°.

MINOT D. M. — *experiences sur le Quinquina, & reflexions sur l'action de ce remede* Paris 1684. 12°.

§. DCCLXXIX.

§. DCCLXXIX. J. Helfric. Jungken.

J. Helfrici JUNGKEN *medicus presenti seculo accommodandus* Francofurti anno 1684. 8°. Habet analyses aliquas, Camphoræ, Scammonei, Fuliginis.

EJUSDEM *Lexicon chymico pharmaceuticum* Francofurti anno 1694. 8°. 1698. 8°. Noriberg. 1732. 8°. 1738. fol. Continet in Tomo I. præparationes simplices medicamentorum, etiam ex vegetabili regno.

EJUSDEM *Corpus pharmaceutico chymico medicum universale s. concordantia pharmaceuticorum compositorum discordium curante* DAVIDE de SPINA Francofurti 1711. fol. HUTH. 1732. fol. 1738. fol.

EJUSDEM *Chymia experimentalis, seu naturalis Philosophia mechanica* Francofurti anno 1702. 4°.

EJUSDEM *Note ad J. AGRICOLÆ in POPPIUM Commentarios* Noriberg. anno 1686. Agit de Thea.

TILINGII *Opiologiani novam* Francofurti 1697. 8°. edidit.

§. DCCLXXX. *Miscell. Nat. Cur.*

J. Jacobi HARDER egregii medici & incisoris de Cicutæ terrestris malis effectis in canibus experimenta *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. III. n. 115.*

J. Christiani FROMMANN *De Veronica vi traumatica* ibid. n. 166.

EJUSDEM *De usu Fumi Tabaci in ulceribus tibiæ.*

PAULI WURFBAIN *De Visco querno in Buxi trunco nato* *Misc. Nat. Cur. Dec. II. ann. III. n. 184.*

Dec. II. ann. X. n. 206. Folia Lactucæ monstrosa.

Dec. III. ann. III. p. 327. Brassica polycephala.

IDEM J. Sigismundi WURFBAIN *Vierzehnjährige Ostindische Kriegsdienste* Sulzbach anno 1684. edidit, quo itinerario etiam plantæ traduntur.

§. DCCLXXXI. *Varii.*

Henr. FRISIUS *Quod Thea arthritidi conveniat* Regiomont. anno 1684. 4°.

Lud. le MORT *Pharmacopea & Chymia rationalis & experimentis instructa* Leid. anno 1684. 8°. 1685. 8°. 1688. 8°. Continet plantarum vires & præparationes.

Ambrosii STEGMANN *Unterfuchung des Keuterlings* Leipzig 1684. 12°. alii 1694. 12°.

IDEM in *Miscell. Nat. Cur. Dec. III. ann. I. n. 16. 17. 18.* Morbos Theæ infuso superatos celebrat.

J. P. L. *sorgfältiger Hausvater und geschäftige Martha* Magdeburg 1684. 8°.

S. DCCLXXXII. J. Baptista Triumphetti.

J. Baptista TRIUMPHETTI & frater LÆLIUS stirpes coluerunt. J. Baptista Romæ vixit, & horti publici curam gessit, adeo divitis, ut 6000. plantas in eo aluerit (r). Ejus varia exstant opera, primumque *Observationes de ortu & vegetatione plantarum, cum novarum stirpium historia* Rom. anno 1685. 4°.*. Princeps huius est, refutare MALPIGHIIUM, nempe ostendere, non omnes plantas ex univoca generatione nasci, sed utique multas ex putrefacta materie absque semine provenire, & absque aëre. Exemplum in Tithymalo myrsinitæ addert, qui ex caulibus reliquiis se reparaverat: & seminum Aurantii, Ficus, Hippolapathi, quæ absque aëre germinaverint.

Sequitur *catalogus plantarum alpinarum rariorum*, quas a fratre suo LÆLIO habuit, Canonico, perito botanico (s).

Inde icones & descriptiones 17. plantarum, inter quas multæ sunt varietates.

EJUSDEM *Syllabus plantarum horto Romano additarum* Rom. anno 1687. 4°. SEGUIER. anno 1688. 4°. TOURNEFORT.

EJUSDEM Iter anni 1680. in agrum Romanum ad aluminis fodinas in SYLVII BOCCONE *Mus di fisic.* obs. 39. Continet plantas inter Romam & Tolfam, lectas, vulgares alias, tum raras.

EJUSDEM *Prolusio ad publicas herbarum ostensiones habita in horto medico sapientiæ Romane.* Accesserunt novarum stirpium descriptiones & icones Rom. anno 1700. 4°. Pergit anatomen curiosiorem contemnere, tamquam ad praxin medicam inutilem. Videtur etiam MALPIGHIIUM ob aliquas minus felices curationes pungere. Plantarum cognitionem commendat. Sex plantas depingit & describit.

EJUSDEM *Vindiciarum veritatis Pars prior* Rom. anno 1703. 4°.*. Cum contra *observationes TRIUMPHETTI* MALPIGHIIUS in posthumis operibus se esset tutatus, respondet auctor. Defendit, plantas non ex semine solo nasci, neque in semine totam plantam contineri, neque gemmas unice ad foliorum alas provenire, neque cotyledones esse placentas plantæ nascentis, & ex qualibet plantæ parte plantam regenerari. Porro species degenerare, & Gnaphalium Diosc.

PENÆ

(r) BAGLIV. Oper. p. 432.

(s) *Giornal de letter* XXXV. art. 14.

PENÆ in Pseudo dictamnium, teste **SHERARDO** abiisse; Scabiosam Gramineo folio in Leucoji similitudinem degenerasse, Parietariam in Linariæ faciem. Ex fragmentis Tithymali myrosinitis sepultis plantam renatam esse. **MALPIGHIO** putridum animum & infelicem praxin, & festinationem in adfirmando objicit. Dictio barbara, liber tamen periti plantarum auctoris. Agaricorum ex guttis nascentium progressum describit & depingit.

Luc. Antonii PORTII Neapolitani *de militis in castris valetudine tuenda* 1. Viennæ anno 1685. prodiit, & in operibus omnibus Neapoli anno 1736. 4°.*, & sæpe alias; id opusculum aliqua habet de alimentis, pane, oleribus, farinosis.

§. DCCLXXXIII. Germani Varii.

Rosmarin-Büchlein, oder Beschreibung, wie Rosmarin zu zengen und zu gebrauchen Halberstatt anno 1685. 8°. **HEIST.**

Christian KURSNER *de potu Theæ* Marpurg. 1685. 4°. d'ETR. eadem forte diff. quæ **WALDSCHMIDII.**

Nic. EGLINGER *positionum anatomicarum & botanicarum centuria* Basileæ 1685. 4°.

Petri PETITI, Medici fac. Monspeliensis, viri eruditissimi, *Thea, seu de Sinenfi herba Theæ carmen ad HUETIUM* Lipsi. anno 1685. 4°.*. Minime infectum carmen, cui varia scriptorum de Thea loca, & **FRANCI** græcum ejusdem argumenti carmen subjicitur. Edidit **Fridericus Benedictus CARPZOV.**

EJUSDEM *Nepenthes, seu de Helene medicamento dissertatio* Utrecht. anno 1689. 8°.*. *Nepenthe* ex vegetabilium tribu fuisse, conquistis omnibus veterum locis ostendit: incertus vero est, quo referat. De Opio, Banguæ, aliis saporiferis, de somno ipso fuscè divagatur.

§. DCCLXXXIV. D. Abercromby. Alii Angli.

David ABERCROMBY *An explorandi medicas plantarum facultates ex solo sapore?* Londin. ann. 1685. 8°. & in **BOCCONE** *Mus di piant.* Vires plantarum a sapore explicat, & cuique saporis adsignat suas vires medicatas.

In **SAMUELIS COLLINS** *System of anatomy* London 1685. fol.* plantarum etiam anatome continetur, floresque & fabarum generatio.

J. CHAMBERLAYN *Manner of making Tea, Coffea and Chokolata* Londin. anno 1685. 12°.

Epitome of the art of husbandry London 1685. 8°. **OSB.**

Kk kk 3

Compleat

Compleat Planter and Cyderist London 1685. 8°. OSB.

Art of pruning of fruit trees London 1685. 8°. OSB.

De Saccharo acerno in Phil. Transf. hujus anni n. 172. commentariolus R. B. insertus est.

§. DCCLXXXV. *Galli aliqui.*

B. des MALLEES *Hiacinthe, de son naturel, de son nom, de sa vertu, de sa couleur* Paris anno 1685. 12°. FALCONET.

M. de la VIGNE *An in curatione morborum medicamenta, quæ ex stirpibus parantur, anteponenda* Paris 1685. 4°.

In *Journal des Savans* anni 1685. continetur Epistola de rebus Ægyptiacis, in qua fecundationis Palmarum necessitas negatur.

§. DCCLXXXVI. *Ludovicus Ferdinandus Marsigli.*

Ludovici, vel Aloysii Ferdinandi MARSIGLI, nobilis Bononiensis, *Della posizione Asiatica Coave* Viennæ anno 1685. 12°. Non esse Bun Avicennæ, uti ALPINO visum fuerat.

EJUSDEM *De Coralliorum floribus* primum inventum & icon manifesta polyptorum anno 1706. data in *Journ. Sav.* Supplemento anni 1707. p. 54. & 171.

EJUSDEM *Notizie di Constantinopoli sopra la pianta del Caffè* 1703. fol.

EJUSDEM *Brieve ristretto del saggio fisico intorno alla storia del mare, ed alla grana detta kermes* Venet. anno 1711. 4°. Harum posterior huc facit, & receditur in *Act. Natur. Cur.* Vol. III. Habet experimenta cum Cocco facta & ejus analysin.

EJUSDEM *De generatione Fungorum Epistola ad LANCISIUM* Romæ anno 1714. fol. *. Splendidum opus. Fungos ex putredine oriri docet MARSIGLIUS, ex fermentatis enim principiis situm nasci, qui paulatim in fungum convalescat; alios ex reticulata compage, radicum simili exurgere: Agaricos ex coriacea natura fieri, in quam lignum putrescens transeat: eamque materiem per poros corticis exsudare, & exterius in globulos abire, ex quibus Agarici germinant. In aqua, in quam Nostoch contabescat, Fungum capitulo villosio subnatum esse. Semina Fungorum rejicit, quæ etiam MALPIGHIO ignota fuerint. Plurculorum Fungorum lamellatorum, etiam Cyathoidis, & Agaricorum quorundam & tuberum, ortus & incrementa depingit.

EJUSDEM *Ristretto breve del saggio fisico intorno alla storia del Mare* Venet. 1711. 4°.

EJUSDEM *Histoire physique de la Mer* Amsterdam anno 1725. fol. *. Italice scriptam Gallice vertit bonus senex J. CLERICUS. Præter alia huc non facientia,

facientia, faciunt ad rem herbariam piscatio Coralliorum, eorumque incrementa, atque figuræ; Adfines etiam plantarum Polypos, uti nunc interpretantur, vidit, & depinxit, & habuit pro floribus.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* anno 1710. adparet M.S. codicem a Cl. viro Parisios esse missum, & ex eo in ejus *anni Commentariis* decerpuntur aliqua ad chemicam analyfin Coralliorum, ad eorum lac, & ad aliquarum specierum icones & descriptiones pertinentia.

EJUSDEM *Danubius Pannonico Myficus*. In Tomo VI. Haagæ anno 1726. fol.* edito, continetur catalogus plantarum circa Danubium nascentium non uberrimus, neque ut respondeat expectationi felicissimæ regionis.

Muscorum & viscorum MARSIGLIANORUM *figure* 54. in totidem tabulis delineatæ ab EIMARTO Noribergæ anno 1712. exsculptæ TREW, & ipse auctor *de fung.*

§. DCCLXXXVII. *Dellon. Tachard.*

DELLON *Relation d'un voyage des Indes Orientales* Paris anno 1685. 12°. 2. Vol. Plantas etiam describit, ut Coccum, Piper, alias insignioris usus.

Voyage de Siam des P.P. Jésuites envoyés aux Indes & a le Chine, avec leurs remarques de physique &c. par Guy TACHART Paris anno 1686. 4°. BURCK. Plantas etiam celebriores, & potissimum Ginseng describunt, etiam delineant.

Second voyage du P. TACHART Paris anno 1689. 4°. habet aliqua de plantis rarioribus.

§. DCCLXXXVIII. *Antonins de Heyde.*

Inter *Antonii* de HEYDE *Observationes* anno 1686. 8°. Amstelodami editas, huc pertinet descriptio Nucis vomicæ, & experimenta in cancris facta: extracta & tincturæ Cardui benedicti, Calami aromatici, Quinquinæ, Contrayervæ, Gentianæ, & numerosarum aliarum plantarum. Galbani verum menstruum aquam esse pluviam. Nonne idem cujus est *nieuw Ligst des Apothekers* Amsterdam 1682. 8°.

§. DCCLXXXIX. *Petrus Magnol.*

Petri MAGNOL, Professoris postea Mompeliensis, diligentis in herbis conquirendis viri, & opportunitate pulcherrima recte usi, *Botanicum Mompeliense, seu plantarium circa Mompeliun nascentium index, cum appendice, que plantas de novo repertas continet* Mompel. anno 1686. 8°.*. Plantæ numerosissimæ, omnino 1354. quarum paucae sunt ex cryptogamia, ut nunc vocatur, earumque multæ post CHEMLERI & PENÆ industriam noviter detectæ, cum aliqua virium medicatarum indicatione. Icones novarum & rariorum adjectæ, non artificiosæ, ad naturam tamen delineatæ. In *appendice* aliquæ peregrinæ accedunt.

EJUSDEM

EJUSDEM *Prothromus historiae generalis plantarum, in quo plantæ per familias disponuntur* Monspel. anno 1689. 8°. ASTRUC. Methodus RAJANA, ex universis plantæ partibus collecta. Quare paradoxa hic genera reperias, Tribulum terrestrem inter Ranunculos, Centaurium luteum inter polypetalas.

EJUSDEM *Hortus Regius Monspelienfis, seu Catalogus plantarum, quæ in horto Regio Monspelienfi demonstrantur* Monspel. anno 1697. 8°. Nondum per integrum triennium horto præfuerat, cum hunc divitem catalogum ederet. Genera nunc TOURNEFORTIANA admittit, plantas & peregrinas, & indigenas raras multas recenset, & pulchre depingit.

EJUSDEM *Novus character plantarum in duos tractatus divisus, opus posthumum, ab auctoris filio ANTONIO editum* Monspel. anno 1720. 4°. Methodus a calyce sumi dicitur, etsi a flore est, & in arboribus nimis imperfecta; characteres naturales cuique speciei adjecti; multa genera nova constituta. Sed egregii viri imperfectum opus melius silentio præsum fuisse, in quo nimium sit errorum. Stamina in flore Ficus 4. vel 5. describit.

Observationes in Cassari BAUHINI Pinacem & repetitionum censuram (t) dudum promiserat: sed ea non prodierunt.

Contra circuitum succi in plantis scripsit, & de utilitate medullæ plantarum. Tuberosam a succo colorato Laccæ facile tingi vidit *Hist. de l'Acad. des sc.* 1709.

§. DCCXC. *Olaus Rudbek.*

Olaus RUBEK, Olai filius, & in elaborandis Campis Elysiis Sodalis (u). & ipse in plantis laboriosus fuit, easque sua manu delineavit (x). Ejus De *propagatione plantarum* disputatio, præfide A. DROSSANDRO, Upsaliæ prodiiit anno 1686. 8°. Juvenile opus: anatome plantarum ex MALPIGHIO sumpta, multum ornamentorum, & præcepta de insitione, ablaqueatione, aliisque hortensibus artificiis. Pro circulatione succi experimentum, quod potius succi relapsum demonstrat.

EJUSDEM *Disputatio inauguralis de fundamentalibus plantarum notitiis rite acquirenda*, Ultrajecti anno 1690. 4°. edita, & Augustæ Vindelicorum anno 1691. 12°. recusa. HERMANNI discipulus RIVINUM refutat, nosina repudiat, quæ a syllabis *Pseudo* incipiunt; classes HERMANNI exponit, aliqua præsidia ad profectum in plantarum cognitione faciendos adducit.

EJUSDEM *Nova Samoland, sive Lapponia illustrata* Suec. & Latin. Upsal. anno 1701. 4°. Solam partem itineris continet, qua Uplandiam peragravit. Ad rem herbariam pertinet catalogus baccarum edulium Septentrionalium, & icon Sceptri Carolini.

EJUSDEM

(t) SGHELHAMMER ad CORNING introducitur. p. 337.

(u) In oratione funerea opus totum *Olaus RUBEKIO* filio tributum.

(x) *Ad. Soc. Lit. Upsal.* 1740.

EJUSDEM & Jac. LUDENII *De Hedera* disputatio Upsal. anno 1707. 4°.*.

EJUSDEM *De Mandragora* disputatio Upsal. anno 1710. 8°.*. Icon & descriptio ex CLUSIO & PARKINSONO.

EJUSDEM & Danielis KELLANDRI *Rubus humilis Fragaria folio fructu rubro* Ackerbar Upsal. anno 1716. 8°.*. Bona icon & descriptio plantæ Septentrio-
nalis, parum notæ, cujus fructus dicitur congenerum suavissimus esse.

EJUSDEM *Catalogus plantarum in itinerè Laponico anni 1695. lectarum*, in Act. Literariis Sueciæ Trim. IV. anni 1720. Non paucæ raræ plantæ borcales hic primum occurrunt, aliquæ etiam depinguntur, ut Dortmanna & Linnæa.

EJUSDEM *Borith fullonum non esse herbam aliquam* Upsal. anno 1722. 4°. *Purpuram fuisse* : & *Ejus Responso adversus Christiani Benedicti Michaelis objectiones* anno 1737. 4°.

EJUSDEM *Dudaim Rubenis esse Fraga vel Mora Rubi Idæi spinosi* Upsal. anno 1733. 4°.* , ob gratum ejus baccæ odorem.

Alia clari viri opera ferele incendium destruxit. Erat autem pariter, ut pater, linguarum studiosus & historiæ patriæ. Duodecim volumina plantarum depictarum reliquit, quæ apud ILL. virum CAROLUM de GEER adser-
vata fuerunt.

Pharmacopœa Holmiensis Holm. 1686. 4°. HOTTON.

§. DCCXCI. J. Chardin.

Jean CHARDIN *Journal d'un voyage en Perse & aux Indes Orientales par la mer noire & par la Colchide* London anno 1686. fol. sæpe recusum iter. Amsterd. anno 1711. 12°. 10. Vol. & Paris anno 1723. 12°. Amsterd. anno 1735. 4°. 4. Vol. & Germanice Lipsiæ 1687. 4°. Belgice Amsterdam. 1687. 4°. Eximius liber docti mercatoris; ad rem herbariam tamen obiter omnino spectat; in Tomo nempe IV. arbores utiles, medicatæ & noxiæ Persiæ recensentur. Huc ergo, quæ habet de arbore Kerzerch, de Asa fetida, Manna, Tabaco, Papavere, Opio. Bang esse veram Cannabin, effectum ejus qui Opii, dementia lætam brevemque, sed multo usu funestam esse. Coquemar languentes excitare &c.

In *Academia Scient. Parisina* anni 1686. *Analysis Coffeæ* legitur.

DAN. ARBINE *An febribus intermittentibus Chinæ China pulvis* Paris 1686.

Alexandri Olivarii OEXMELIN *Histoire des Avanturiers & des Boucaniers* Paris anno 1686. 12°. Trevoux anno 1699. 3. Vol. ZOCH. anno 1744. 12°. 4. Vol. sæpe recuf. Anglice 1684. 4°. Continet etiam de plantis Americæ medicæ edulibus varia.

§. DCCXCII. *Varii.*

VIALI *Plantæ sate in seminario horti Patavini* Patav. anno 1686. 12°. SEG.

Thome ASSELER *Viridarium Adriaticum* Germanice Augspurg 1686. 8°. GRONOV. Plantas etiam habet.

EJUSDEM *Roma regina mundi, oder die hochberühmte Stadt Rom* &c. Augspurg 1688. B. Riv. Pariter.

Josephi BRUNI *Index locupletissimus plantarum omnium que in Viriderio botanico a JOSEPHO BALDIO spatio 36. annorum continentur.* 1686. M.S.

J. Fortunati ALAMANNI *Istoria descrizione de tre regni Congo, Matomba & Angola compilate de G. Antonio CAVAZZI* Bologna anno 1687. fol. a LABATO versa & edita cum titulo *Histoire de l'Ethiopie Occidentale* Paris anno 1732. 12°. Fere ad *missiones* pertinet, aliqua tamen in T.I. habet de hujus regionis historia naturali, qualia a viris alteri vite generi unice deditis adnotari speres, Palmæ etiam descriptionem.

An idem *Viaggio nel regno di Congo* Venez. 1679. 8°. OSB.

J. J. STRUYS *Reyzen door Italien, Griekenland, Lijland, Moscovien, Tartarien, Persien, Ojundien* Amsterdum anno 1686. 4°. Pro fabuloso auctore habetur.

§. DCCXCIII. *Miscell. Nature Curios.*

Benedicti HERMANNI *De usu Raphani rustici in pleuritide* Miscell. Nat. Cur. Dec. II. Ann. V. n. 30.

Gabrielis CLAUDER, practici, & chemici eod. anno n. 179. Opii crudi larga dosi sumti exemplum.

N. 185. De Bryonia, baccas habere steriles.

Ann. VII. n. 170. Trifolium quatuor foliolis.

Anno VIII. n. 206. De Nicotiana.

J. Benedicti GRUNDELI *Symptomata a Fragis comestis.* ib. n. 214.

Dec. III. Ann. IX. X. obs. 92. Napellum etiam manu gestatum noxium fuisse; a Belladonna deglutitionem interruptam: a Ranunculi flore pleno odore epilepsiam factam, &c.

§. DCCXCIV. *J. Frank.*

Johannis FRANCI, medici Ulmenfis, *Miscell. Nat. Cur. Dec. II. ann. V. n. 239.* Triticum arte multiplicatum dixit, ut multiplices culmos ferret.

EJUSDEM

EJUSDEM pluscula sunt scripta argumenti botanici. *Polychresta herba Veronica* Ulm. 1690. 12°. recusa cum titulo *Veronica theizans*, seu collatio *Veronicae Europaeae cum Thea Chinesum* Coburg. anno 1700. 12°.*. Germanice *die preiswürdige Veronica, oder Europäisches Thee*. Antiquitates requirit, comparat cum Alyſſo veterum, cujus figuram dat ex codice *Dioscorideo*. Inde Theæ iconem aliquam dat & historiam. Vires *Veronicae* valde ornat, & multis exemplis confirmat. Gallice verf. *Le Thé de l'Europe* Paris anno 1704. 12°. *Journ. Sav.*

EJUSDEM *Trifolii fibrini historia* Francof. anno 1701. 8°.*. Descriptio, vires medicæ multis experimentis confirmatæ, ad capitis dolores, infarctus pulmonum, icterum, alia mala.

EJUSDEM *Alleluja* Ulm. anno 1709. 12°.*. Parum equidem ad *Allelujæ* historiam confert, memorabilem tamen, & laudandam alibi, dat historiam febris malignæ, quæ Ulmæ insignem stragem edidit.

EJUSDEM *De Euphrasia herba polychresta* Francof. & Lipsi. anno 1717. 8°.

EJUSDEM *Von der Flachsseide* Ulm anno 1718. 8°.*. Cuscutam ad omnia laudat, etiam ad luem veneream, menses resides.

EJUSDEM *Thapuach Jeruschalmi*, seu de *Momordica* Ulm. anno 1720. 8°.*. De figuris auctorum, ubi male ait, *Momordicam* a RIVINO depictam, qui eam classem non adtigit. Laudat potissimum oleum infusum ad ulcera & ambusta.

EJUSDEM *De Urtica urente* Diling. anno 1723. 8°.*. Senis opus, pene quadraginta annis post primam eam in M.N.C. adnotationem secutum. Antiquitates *Urticæ*, & species, de flore aliqua, & de iconibus judicium. Analysis, aqua, spiritus, sal, & alia; vires medicæ, identidem observationes confirmatæ.

EJUSDEM *Untersuchung der Sonnenblume von Peru* Ulm 1725. 8°. BURCK.

§. DCCXCV. Germani Varii.

Anweisung, wie die Fieber zu vertreiben, wobey des Cortex China China Wirkung an den Tag gegeben wird Hanau 1686. 12°. B. BOEHMER.

J. Mauritii HOFMAN *de odoramentis & suffimentis* Altdorf. 1686. 4°.

IDEM in *Miscell. Nat. Cur. Dec. II. ann. X.* descripsit *Chrysanthemum Matricariæ* folio petalis fistulosis n. 184.

Dec. III. ann. V. VI. obs. 100. *Cerasum acidum proliferam*,

Vol. II. obs. 118. Abortum non facile a *Sabina* cieri.

Obs. 119. Exemplum effectus funesti radicis *Belladonnæ*.

EJUSDEM *Appendix Catalogi horti medici Altdorfini* Altdorf. anno 1703. 4°.*.
 Nova plantarum Indicarum, & varietatum accessio.

Disputationem *de differentia alimentorum & medicamentorum* citari video
 Altdorf. anno 1677. 4°.

§. DCCXCVI. *Diarium Parmense.*

Anno 1686. Parmæ, Benedicte BACCHINI, & Gaudenzio ROBERTO auctoribus, cepit diarium literatum edi cum titulo *Giornale de letterati* 4°.*. Id per tres annos continuatum est ad annum 1690, tum Mutinæ repetitum ab anno 1692. ad annum 1697. Præter librorum censuras, aliquas observationes, ut vocant, continet, ut J. Marini GHIARESCHI observationem Fungorum lamellatorum ex stramine irrorato absque terra natorum anno 1687. p. 27. Hieme plantas cogit germinare in vase suo philosophico.

§. DCCXCVII. *Stephanus Blankaard.*

Stephani BLANKAARD, magni exscriptoris, *Gebruyk en misbruyk van de Thee* Haag. anno 1686. 8°.*.

EJUSDEM *Verhandeling van de Caffee en deffels krachten* Haag. anno 1686. 8°. Utrumque opusculum recensum Germanice, *Haugius polychregii, oder Gedanken von Thee, Chocolate und Tabak* Han. anno 1705. 8°.

In EJUSDEM *collectaneis medico physick*, anni 1680. & sequentium, etiam Germanice recens, plerumque compilatis, potissimum ex *Zodiaco Medico physico*, aliqua pauca sunt argumenti botanici.

EJUSDEM *Speis- und Tischbüchlein, übersetzt durch CUNÆUS mit einem Kochbüchlein* Hanover anno 1689. 8°. Frankfurt und Leipzig 1705. 8°.

EJUSDEM *Vom Podagra und der laufenden Gicht, mit einer gewissen Cur* Frankfurt und Leipzig anno 1692. 8°. cum libello G. ten RHYNE.

EJUSDEM *Herbarius Belgicus* Amsterdam. anno 1698. 8°. 1710. 8°.

EJUSDEM *Lexicon medicum sæpe recensum* Leid. anno 1690. 8°. 1702. 8°. 1717. 8°. 1735. 8°. 1756. 8°. Francofurti 1705. 8°. cum præf. STAHLII. Hall. 1739. 8°. 1748. 8°. cura AGNETHLERI. Leid. 1756. 8°. Anglice London 1708. 8°. OSB. 1726. 8°. MARSH.

Ejus *Opera medica* Leid. anno 1701. 4°.*

§. DCCXCVIII. *Paulus Hermann.*

Pauli HERMANNI Halensis, qui aliquamdiu in Ceylonia medicinam fecerat. & in Promontorio Bone spei, denique Professoris Leidensis, magni botanici, & nitidissimarum iconum auctoris, cui plurimæ utriusque regionis noviter inventæ plantæ inventæ debentur, aliquæ etiam Europæe.

Ejus

Ejus primum opus fuit, *Horti Academici Lugduno batavi Catalogus exhibens plantarum nomina, quibus ab anno 1681. ad annum 1686. hortus instructus fuit* Leid. anno 1687. 8°. Intra septimum annum, quo vir industrius hortus præfectus fuit, immensum superavit priores divitias, ut ex comparato SCHUYLIU catalogo videre est. Qui enim mediocris fuerat hortus, nunc subito illatis utriusque Indiæ donis, ipsis ædificiis melius instructis, supra omnes caput cepit extollere. Raras & plerasque novas plantas hic HERMANNUS descripsit, & depinxit, inter eas Turbith, Curcumam, Zingiber sylvestre, Cinnamomum. Ficoidæ etiam & Gerania nunc primum cepere novis speciebus luxuriare. Recuderunt opus Leidæ anno 1720. 8°. rejecto HERMANNI nomine, cum titulo *Indicis plantarum, quæ in horto Leidenfî aluntur*, adjecta historia ejus horti, quam suo operi BOERHAAVIUS præmisit.

Eidem HERMANNO oportet accensere *Floræ Lugdunobatavæ flores*, etsi cum nomine Lotharii ZUMBACH Leidæ anno 1690. 8°. & 1693. 8°. prodierunt: *Guilielmus* enim SHERARD, quo nemo (y) hæc rectius nosse poterat, HERMANNUM scribit immortuum secundæ editioni horum florum curandæ, cujus duæ tertiæ partes prodierant, cum Cl. virum mors abriperet. In eo libello, qualis nunc exstat, methodus herbarum dividendarum HERMANNIANA traditur, quæ quidem in universum nuditati feminum, aut loculis, deinde numero utrorumque innititur, ut tamen & flores & universum habitum plantæ confuleret. Videas hic ordinem, quem BOERHAAVIUS in horto tenuit, plantarumque in eo cultarum nomina. Methodus in appendice excusa est, quam & ipsam BOERHAAVIUS fere servavit.

Flora Lugdunobatava, aut catalogus plantarum, quæ crescunt in horto Leidenfî Leidæ anno 1695. 8°. imperfectum est opus, cujus aliqua tantum folia ex prelo prodierunt.

S. WHARTON edidit ex Schedis HERMANNI sibi communicatis Leidæ anno 1689. 12°. *Paradisi Batavi prodromum*, nomina nempe plantarum rariorum, quas HERMANNUS eo cum titulo erat editurus, & quarum partem edidit.

EJUSDEM *Paradisus Batavus continens plus centum plantas a fæbre æri incisas &c.* Opus posthumum, curante *Guilielmo SHERARDO* prodit anno 1698. 4°. viduæ impensis, quam tamen a foticam & celeberrimo marito indignam alii describunt. Meræ sunt raræ, aut omnino novæ stirpes, partim solum nominatæ, partim subtiliter delineatæ & sculptæ. Subjectus est nudus catalogus earum plantarum nondum æri insculptarum, quas sequentibus Tomis sui *Paradisi* Cl. vir destinaverat. Recusum fuisse anno 1705. 4°. *Journ. Sav.*

Musæi Indici catalogus, continens varia exotica animalia, insecta, vegetabilia mineralia, quæ collegerat Leidæ anno 1711. 8°. BURCKHARDT.

Immensam vim chartarum & plantarum siccarum vir diligentissimus moriens reliquerat. Earum pleraque latent, quorum plurima in *catalogis*

L 111 3.

biblio-

(y) *Præf. ad Paradis. Batav.*

bibliopola OSBORNE recensentur. Descriptiones plantarum Ceylanicæ, cum nonnullis iconibus. Itineris anno 1635. descriptio belgica. Prælectiones botanicæ. Codex de usu botanices. Plantarum ad floram Leidenfem dispositiones Additiones ad prodromum Paradisi Batavi. Collectiones botanicæ cum plantarum iconibus. Plantarum medicarum descriptiones & usus. Epistole medicæ & botanicæ. Prælectiones in materiam medicam. Flora Lugduno Batava cum multis additionibus. Catalogus plantarum diversarum partium mundi, ad 21. Vol. 4°. Miscellanæ botanica & pharmaceutica.

Alla plurescula prodierunt. *Lapis lydius materie medicæ* Lipsiæ 1704. 8°. ed. C. L. WELSCH Clauis plantarum secundum vires medicas, sub iis nomina. *Cynosuram materie medicæ* edidit J. S. HENNINGER Argentorati anno 1710. 4°.*, postea multo auctius, cura J. BOECLERI excusam, ut suo loco dicitur. Hic primum novi characteres per HERMANNI peritiam botanicam nati, ad plantas medicatas illustrandas adhibiti fuerunt. Vires ipse fuscæ expositæ, tum quæ ex quaque planta arte sua pharmacopœ præparat. Ipse editor fuscæ notas adjecit, quibus brevissimum HERMANNI codicem supplet. Acrem censuram in hoc opus NEUMANNUS dedit (2). Anglicæ vertit *Edwardus STROTHER* Lond. anno 1727. 4°. , & aliqua adjecit.

Museum Ceylanicum hæcenus præparaverat vir Cl. ut 450. icones splendidissimas paratas reliquerit, descriptiones amisse sunt. Quare libellus, qui L. le anno 1714. 8°. * cum nomine *Misiei Ceylanici* prodit, non magnam utilitatem habet. Nomina sunt plantarum in ea insula sponte nascentium, Ceylanicæ, subjectis nominibus latinis, sæpe cum etymo, & brevibus emendationibus C. HAUBINI & primorum scriptorum rerum Indicarum. Passim etiam vires medicæ adjectæ sunt: sed confusus est libellus, plenusque repetitionum.

Ipse plantæ siccæ HERMANNI ad virum diligentissimum J. BURMANNUM pervenerunt, & fundamentum præstitit *Theauri Zeylanici* Amstelodami anno 1737. 4°. * editi. Cum vero Cl. L. litor plurima sua addiderit, & aliis etiam exstantibus haulerit, præstitit suo loco accuratius de splendido eo opere egisse.

Hæ eadem plantæ cum iconum volumine ad LINNÆUM pervenerunt, qui eas in genera & species redactas in titulo *Floræ Ceylanicæ* edidit anno 1747. 8°. sed de iis alias.

Catalogus plantarum Capitis Bone fœci, quem G. SHERARDUS vidit, & qui pertinebat ad sexcentas & ultra plantas ejus regionis partim siccas, partim diligenter depictas, a SHERARDO non est editus, neque ultra quidquam de his Theauris prodit.

Ut misere herbæ siccæ Cl. viri a morte dilapidatæ fuerint, vide P. v. UFFENBACHI (a). Parentavit viro ILL. GODOFREDUS BIDDLOO. Leide 1695. 4°. *

S. DCCXCLX.

(2) *Oper. p. 1044.*

(a) *Reis. T. III.*

§. DCCXCIX. J. Fr. Griendel von Ach. J. Dan. Geyer. Alii.

J. Franz GRIENDEL von Ach fabrorum, ut olim vocabatur, militarium præfectus, dedit Noribergæ anno 1687. 4°. * *Micrographiam novam, oder Beschreibung vieler kleiner Körper vermittelt eines neuerfindenen Vergrößerungs-Glases*. Semina aliqua delineavit & flosculos aliquos, ruditer istos, neque optima fide (b).

J. Daniel GEYER *Thargelus Apollini sacer diff. III. De Dictamno* Francof. anno 1687. *. Fraxinellam primam describit, etiam microscopio adhibito. Iconem dat & hujus Dictamni & Cretici. Impressionem herbarum sicarum etiam docet, quæ sit fuligine, etsi non primus.

In EJUSDEM *Müßiger Reisesünden gute Gedanken, cujus 19. fasciculi ab anno 1735. Dresdæ 4°. ** prodierunt, pertinet huc n. 5. quo potus dietetici innumerabiles: & potissimum potus ex *Oryza* factus content, aliusque potus *bon point*, ex farina avenacea paratus, aliique describuntur, & in universum de cerealibus & farinosis agitur: Tum n. 8. de *Nicotianæ* pulvere errhino, & fufus de *Dunga*, polline *Nicotianæ Orientalis* tenerrimo.

In Dec. II. Ann. VIII. *Miscell. Nat. Cur.* n. 138. Scillæ venenata efficacia in *Meleagride*.

N. 140. De feminis *Dutroæ* vi dementante.

J. Christophorus STURM dedit *Sciagraphiam argumenti de plantarum & animalium generatione* Altdorf. anno 1687. 4°. *. In *Physica eclectica* plantas leviter adigit.

Job. G. ROESEL de *venenis Witteberg.* 1687. 4°. BURCKH.

Johannis THILE & C. C. KIRCHMAYER De usu & abusu potus calidi cum herbe *Thea Witteberg.* anno 1687. 4°. recus. anno 1690.

J. SCHREYER, medici Cizensis, *Trinum fluidum magnum, seu de aqua, vino, & cerevisia* Zeiz anno 1687. 8°. * Hamburg 1690. 8°. cum titulo *serutinium medicum curiosum*. Patria vina excusat, cerevisiæ coctionem describit.

J. Jac. MARX *Deutsche Material-Kammer* Nürnberg 1687. 8°. ib. 1709. 8°.

§. DCCC. S. Abbes Gabbema &c.

Simon Abbes GABBEMA, historici Friske, *Friesche Lustgaarden ofte boom, beester, bloemen en kruyt warande Leerwaarde* ann. 1687. 4°. *. CARLSON habet annum 1686. Lexicon est plantarum celebriorum & medicatarum, multis cum synonymis, & descriptionibus, ad morem veterum, viriumque medicatarum recensione. Fabellæ intercedunt.

In

(b) Adnotante Cl. KLEEMAN in ROESEL T. I.

In *Cornelii STALPART van der WIEL Observationum rariorum* Cent. I. anno 1687. 8°. edita, *Oenanthes* succo virolo delineatio n. 43. cum effectu ejusdem funesto, aliqua etiam de *Opio*, *Fungorum* noxa.

Pharmacopœa Lewardienfis Leward. 1687. 12°.

§. DCCCL. *Christoph. Knaut.*

Christophori KNAUT patris, *Emanatio plantarum circa Halam Saxorum sponte præcipientium* Lipsiæ anno 1687. 8°.*. Ad *MORISONI* & *RAJI* modum classes & genera disposuit, stirpes ipsas in solo minime infecundo tum ipse legit, tum ab *Augusto SCHÆFFERO* habuit. Aliquas emendationes intersperlit, ut characterem *Raphanistri monospermi*, quod vere *dispermum* esse reperit, *Hypopitydis*, quam bene describit, *Altragali*, inde a *DILEENIO* depicti.

EJUSDEM *De variis doctrinam plantarum tradendi rariorum methodis* Hallæ 1705. 4°. ad demonstrationes 1705. permissum programma.

§. DCCCII. *Johannes Floyer.*

John FLOYER, Equitis & medici, *Φαρμακοστατος or the touchstone of medicines discovering the virtues of vegetables &c. by their taste and smell* London anno 1687. 8°.*. Primo libro in universum inquit, quenam ex quoque sapore elementa plantæ inesse probabile fiat. Sapo- res in classes conjicit, non sine bonis experimentis chemicis.

In parte II. continetur catalogus plantarum medicatarum, cum earum viribus medicis, in quo studio multe sibi propria habet, & utilia, saporesque multarum plantarum alios, quam vulgo scribi soleat. Commendo imprimis simplicem virum, neque tamen exscriptorem. Ita in *Nerio*, contra omnes alios scriptores, nihil invenit venenati.

IDEM in *Phil. Transf.* n. 289. confirmat, posse ex saporibus vires medicas definiri, variosque sapores percurrit variarum plantarum, & vires medicas exponit.

§. DCCCIII. *O. Bromel.*

Olai BROMEL *Lupulologia eller en tractat om humlegårdars plantering med underrättelse om Eke och Buke bagars, unge Ekars, Bokars, Tallars, Björkans, Alars och hagetonns bäckar plant, och ansjning* Stokholm anno 1687. 12°. 1740. 8°.

EJUSDEM *Chloris Gothica, seu Catalogus plantarum circa Gotheburgum nascentium* Gotheburg anno 1694. 8°.*. Nomina *RUDBEKIANA*, plantarum aliquæ parum notæ.

§. DCCCIV.

§. DCCCIV. *Varia.*

Francisci Mar. NIGRISOLI Febris China China expugnata Ferrar. anno 1687. 1700. 4°. Collectio opusculorum BLEGNII, MONGINOTI, RESTAURANDI & SPONII.

EJUSDEM *Considerazioni intorno alla generazione de' viventi* Ferrar. anno 1712. 4°. Ommino ad plantas etiam pertinet. Generationem earum ex semine fieri defendit, etiam Visci, Fungorum: nam mucorem negat plantam esse. Gallas omnes esse ex animalibus. Sexum duplicem plantarum tuetur. Contra cum Cl. CONTI negat Fungorum femina, Agaricos gallas facit, Fungos mucos: vide *Giorn. de letter* XII. p. 267.

EJUSDEM *de charta ejusque apud antiquos usu* Venez. 1699.

EJUSDEM *Pharmacopœe Ferrariensis prodromus s. determinationes & animal-
versiones circa plurimum medicamentorum compositionem* Ferrar. 1723. MANGET.

§. DCCCIV. *Act. Nat. Cur.*

I. La SERRE Ab Hyoscyamo in clystere propinato mens abalienata *Misc.
Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 78.*

Eberhardi GOEKEL Pyrum proliferum n. 127.

In appendice ejusdem anni *Godofredi Samuel POLISH* Francofurti ad viadrum Professoris *Myrrhologia* reperitur, grande volumen, formularum potissimum, quas Myrrha ingreditur.

§. DCCCVI. *Thomas Brotherton.*

Thoma BROTHERTON Experimenta de incrementis arborum in *Phil. Transf.* n. 187. anno 1687. De effectu vulneris profundi arbori inflicti, aut avulsi corticis. Putationem debilitare arbores, ut a gelu facile exstinguantur. Arborem ali, cujus radicum tres quartæ partes nullum alimentum admittunt.

§. DCCCVII. *Acta Philexoticorum.*

Acta novæ Academiæ Philexoticorum Naturæ & artis Brix. anno 1687. 8°. F. TERTIUS de LANA auctor fuerat Academiæ. In iis Actis aliqua huc faciunt, ut *Quercus* in loco siccissimo plurimam aquam stillans.

Virtu dell acqua de Regina d' Ungaria Modena 1687. 12°. ex Gallico vers.

§. DCCCVIII. *Gallica aliqua.*

P. M. M. *Traité des qualités du Quinquina* Amsterdam. anno 1687. 12°.

Cl. de JOLLY *Epistola due de radice Mandragoræ feminam referente, quam ajunt sub patibulo repertum esse* M.S. in Bibl. NEAULME.

ANT. FURETIERE *Dictionnaire universel de tous les mots françois & modernes & des termes, des sciences & des arts.* Hoc lexicon etiam botanica continet, quorum auctor est P. S. REGIS. Prodiit anno 1688. fol. Roterd. anno 1701. fol. 3. Vol. la Haye 1737. fol. 4. Vol. Paris anno 1752. 7. Vol.

De la CROIX *Relation universelle de l'Afrique* Lyon anno 1688. 4°. Habet etiam arbores & plantas.

SOUCHU de RENNEFORT *Histoire des Indes Orientales* Paris anno 1688. 4°. cujus est primum iter; duo alia D. de MONDEVERGNE & de la HAYE. Insercuntur aliqua ad historiam naturalem, etiam ad plantas.

GERVAISE *Histoire naturelle & politique du Royaume de Siam* Paris anno 1688. 4°. 1690. 4°. FOLKES. Arbores & fructus nobiliores hactenus tangit.

Description historique du Royaume de Macassar, continet etiam plantas floresque rariores Paris anno 1688. 12°.

CL. GUERIN *potesine Indiarum Opium sine corporis animique noxa Venerem accendere* Paris 1688.

S. DCCCIX. Germani Varii.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VII.* Theodorus CAROLI Fungos quosdam, aut potius Agaricos Quernos describit.

Ann. VIII. n. 59. Ex alterius relatione aliqua de arbore Cinnamomi.

Philippi Jacob HARTMAN *De generatione mineralium, vegetabilium & animalium in aëre etiam Dec. II. ann. VII.*

In append. anni VII. De granis per pluviam in Curoniam advectis, seu de Fungulis in rore subnascentibus, & alia minime lectu inutilia.

In *Miscell. Nat. Cur. Dec. II. ann. VIII.* Gustav Casp. GAHLRIEF n. 20. descripsit Conyzam fasciatam & cristatam.

Ann. IX. n. 69. Ab Avellanis diarrhoea & gangraena recti intestini.

Dec. III. ann. I. n. 81. De bacca racemi vitis decuplata & quasi ex decem. baccis coalescente.

Ann. II. n. III. Asparagus utcumque monstrosus contortuplicatus.

Ann. VII. VIII. obs. 149. Emboli, ut videtur, species descripta.

J. Christoph. BAUZMANN *Pyra monstrosa* (nempe ex apice foliosa) n. 52.

Georgii HANNÆI *Corona Imperialis insignissime multiflora* n. 106.

EJUSDEM *Libanotidographiae conspectus* Dec. II. ann. VIII.

Lauren-

Laurentii BLUMENTROST De Ginseng, cum iconc Dec. II. ann. VII. n. 189.

In ACT. ERUDIT. LIPS. anno 1688. p. 121. ZAPFII exstat epistola de Aloë Americana majori, quæ Cizæ floruit, cum iconibus. Aquam etiam de floribus stillantem adnotavit, quæ pota vomitum moveat.

G. Frid. WAGNER De natura & virtutibus plantarum in genere Regiomont. anno 1688. 4°.

J. BODICKER Ehrengedächtniß J. SIG. ELSHOLZEN Colln an der Spree 1688. fol.

J. Jac. FIKKE de plantarum extra terram vegetatione Jen. 1688. 4°. Nonne IDEM J. JAC. FICKIUS alibi dictus.

J. van HALMAL ontleeding ovr de Amsterdamse Apothek Amst. 1689. 8°. WACHEND recuf. 1739. 8°. LAMBERGEN.

Michael BURING de qualitatibus simplicium & jussa medicamentorum compositione & preparatione Leid. 1688. 4°.

§. DCCCX. T. Hyde. G. Bate &c.

Thomæ HYDE, viri eruditissimi, & rerum Orientalium peritissimi, De herba Cha, collectanea Oxon. anno 1688. 8°.

EJUSDEM De religionis veterum Persarum historia Oxon. anno 1700. 4°. Varia botanica continet, de Medica, Syris Espasto (c) (unde Esparfette), de Been utroque, cum iconibus.

Georgii BATE, celebri medici, Pharmacopœa Batcana curante Jac. SHIPTON. Londin. anno 1688. 8°. 1691. 8°. 1706. 8°. 1713. cura W. SALMON. Amsterdam. anno 1709. 8°.* Venet. 1731. 8°. Lyon 1704. 12°. Lovan. 1752. 12°. Venet. 1762. & alias. Hactenus huc spectat, quod catalogum medicamentorum simplicium, cum profodia contineat, & doses medicamentorum.

S. W. sive Samuelis WHARTON (d) Scholæ botanica, seu Catalogus plantarum, quas in horto Regio Parisino indicavit Joseph PITTON de TOURNEFORT Amsterd. anno 1689. 12°.* 1691. 12°. 1699. 12°. TREW. Per tres annos TOURNEFORTIUM prælegentem audiverat. Plantarum nomina valde numerosa, potissimum Europæarum, varietates multæ, etiam novæ plantæ Pyrenæorum montium, a TOURNEFORTIO detectæ, aut a FAGONIO in hortum illatæ.

§. DCCCXI. Varii Itali.

Riflessioni intorno alle radici delle Sarzaparilla paragonate con la Smilacæ aspera volgare Bonon. anno 1689. 4°.

M m m m 2

J. BOEHM

(c) p. 497.

(d) FONTENELLE *Éloge* de TOURNEFORT. Alii G. SNEZARD tribuunt.

J. BOEHM *Catalogus rariorum plantarum hortuli pensilis* (sui) Venet. ann. 1689. 8°. SEGUIER. Annum 1708. 4°. habet FALCONET.

Phil. CAVALLINI *Innumeratio brevis plantarum præterito anno a publico Professore sapientie ostensarum* Rom. anno 1689. 12°. BURETTE.

EJUSDEM *Pugillus Melitæus, seu herbarum omnium Insule Melitæ perbrevis, enarratio cum appendice* 16 . . . 12°. BURETTE, recusus in BRUKMANNI *Centuria II. Epistolarum, brevis & absque ulla peculiari adnotatione.*

FRANCESCO CAN. *Segreti del mondo medicinali e curiosi* Milano 1689. 8°.

§. DCCCXII. Germani Varii.

Georgii GRAV Coburgensis, *Panacea vegetabilis calida, seu Majorana novæ* Jenæ anno 1689. 12°. *. Collectanea.

Arboretum floridum, oder Beschreibung der Bäume Aupspurg anno 1689. 8°. SEGUIER.

Unterweisung zur Maulbeer- und Seidenzucht Bern 1689.

Neues almodisches Kochbuch Zelle 1689. 8°.

Mosella Rheni amica, oder der Moselstrom mit den umliegenden Ländern, Früchten und Raritäten Augspurg 1689. 8°.

J. Jac. SENFTEL *Seminarium vividum, oder das grüne Feld — Beschreibung der Feldfrüchte, Küchen-Kräuter, Wurzeln, Gras und Blumen* Augspurg 1689. 8°. Riv.

J. V. M. *Neu eröffnete Schatzkammer verschiedener Natur- und Kunstwunder* Nürnberg 1689. 8°.

§. DCCCXIII. Galli Varii.

RAVENEAU de LUSSAN *Journal d'un voyage fait à la Mer du Sud, avec les Flibustiers* Paris anno 1689. 12°. Ut solent plantarum aliquam memoriam continet, quæcunque oculos magis feriunt.

Connoissance & culture parfaite des belles fleurs, tulipes rares, anémones extraordinaires, œillets fins & des belles oreilles d'ours panachées Paris 1689. 12°. 1696. 12°. *. De floribus amator, & amicus amatorum, quos recenset, D. de VALNAT, BACHEMIER Hippocastani in Gallia auctorem, invidum anemonarum custodem, cui semina tamen aliqua catus alter amator subtraxit, LAURE & LOMBARD. Novum hoc studium in Gallia fuisse videtur, & tuliparum circa anno 1640. Describit, unice pro horum amicis, cultumque docet: monet tamen

tamen maculam ad imum petalon positam in tulipa & anemone sequentibus annis ipsa in petala adscendere. Mirifice cæterum pretium mutatum est, quod curiosi floribus ponunt. Cum noster scriberet, varicolores tulipæ (panna-chées) & grandissimi albi & rubri caryophylli quærebantur neque florum mentio fit, neque cæruleorum, neque albæ tulipæ cum sature violacea, aut subnigra parte petali. Non videtur esse D. de VALNAY, ut quidem lego, is enim in ipse libello citatur & laudatur.

Traité de l'art de semer dans toutes les saisons de l'année toutes sortes de graines, de plantes tant potagères, que fleurs, & oignons de fleurs Paris anno 1689. 12°.

Traité du Jardinage Paris anno 1689. 8°.

§. DCCCXIV. J. W. de Valvasor.

J. WEICKART L. B. de VALVASOR *Die Ehre des Herzogthums Krain* Laybach anno 1689. fol.* 4. Vol. cum notis & locis parallelis, & ex interpretatione Erasmi FRANCISCI. Aliqua popularia habet, ad rem naturalem spectantia, & inter ea, de plantis spontaneis in L. III. tum de viribus plantarum medicatis. Mire superstitiosus homo.

§. DCCCXV. Heinrich Hesse.

Heinrich HESSE'us hortulani, Moguntini, qui 20. annis hortis præfuerat, *Deutscher Gärtner* Lipsiæ anno 1690. 4°. HEISTER. 1696. 4°. SEGUIER anno 1705. anno 1710. fol. TREW., etiam anno 1724. 4°. anno 1740. 4°.* ex codice M.S. auctoris recusus. Scopus videtur, docere hortulanos, ut possint in Germania plantæ peregrinæ ali & conservari. Hortum oleraceum dicit, & floridum, & arboretum, ut singulæ plantæ hætenus describantur, nonnullam etiam sculptæ exhibeantur, cultusque doceatur. Neque desunt rariores plantæ, quas vix alibi reperias. Passim ad sua experimenta & ea provocat, quæ ipse in Principum hortis viderit. Nomina sæpe corrupta, neque bonæ icones.

EJUSDEM *Neue Gartenlust, oder Vorstellung, wie ein Lust-Küchen- und Baumgarten sùglich anzurichten, ausländische Bäume, Blumen und Krauter zu erziehen, und zu curieren* Leipzig . . . 1742. 4°.* Simplicius multo, absque mirificis illis exoticis, plantas habet vulgares, oleraceas, inter eas raras aliquas, ut Trasi, & sua experimenta citat; habet & flores, & arbores, & varietates hortulanorum. Multum tribuit signis cælestibus, tum sympathiis & antipathiis.

EJUSDEM *Neue Anweisung zum Blumenbaue* Leipzig 1705. 4°. Num differt.

§. DCCCXVI. *Joseph. Lanzoni.*

Josephi LANZONI Citrologia, seu curiosa Citri descriptio Ferrar. anno 1690. 12.* (e). Ad vires fere medicatas.

EJUSDEM *De usu Tabaci* Ferrar. anno 1702. 4°.

EJUSDEM Num Poma Persica in Persia venenata sint disquisitio in *Galer. Minerv.* T. II.

EJUSDEM De venenis, in collectione operum T. I. Collectanea habet, ad venena veterum, etiam obscurissima, ut Muckio, Granum Nubiae, Spicae Cornu (forte Clavum Secalinum), Corticem Oryzæ, herbam Chimaniden, Braxeram, plantasque innoxias Foeniculum, Salviam, Cichoreum.

EJUSDEM *Tractatus de Allio* in eadem collectione.

In libro *De balsamatione cadaverum*, de Myrrha aliisque plantarum succis agit, ad id opus necessariis.

EJUSDEM *Dell uso delle ghirlande e degli unguenti nelli convitti degli antichi* Ferrara 1698. 8°. De Coronis, & unguentis plantisque ad coronas adhibitis, aucta ab Hier. BARUFFALDO Haag. 1719. fol.

In *adversariorum* Libris V. aliqua huc spectant de Tabaco, Verbena, Rosa.

Inter *dissertationes*, sunt de Melone, Acetariis, Ceraso, Malo armenia-
co; vino.

In *animadversionibus* aliqua. Collectanea omnia.

§. DCCCXVII. *Elias Peine.*

ELIE PEINE Hortus Bosianus Lipsiensis Hall. 12. absque anno: indicat vero MEISNER editionem Germanicam Hallensem anni 1690. 8°. recusam Lipsiæ 1705. 8°. Nomina sola sunt, & inter ea longi Catalogi nominum hortensium Tunicarum, Hyacinthorum, Iridum, Narcissorum, Primularum, Ranunculo-
rum, Tuliparum; tum varietates vitis, Pruni, Mali, aliarumque plantarum fructiferarum.

EJUSDEM *Pfropf- Pflanz- und Gartenbüchlein* Frankfurt 1690. 8°.

EJUSDEM *Wörterbuch — wie alle bey der Gärtnerey zu wissen nöthige Wörter* &c. Lipsi. anno 1703. 8°. ZOCHA &c. 1713. 8°. BURET.

§. DCCCXVIII.

(e) Non Jenæ eodem anno.

§. DCCCXVIII. *Varii.*

Caroli HEIDANI *Thesaurus antiquitatum conchyliorum, coralliorum* Leid. anno 1690. 12°.

Philip. GROSGBAUER Progr. *De agnis Tartaricis & vegetabilibus Vinar.* anno 1690. 4°. Riv.

J. Frid. HOEKEL *Diff. de vino Rudolstadt* 1690. 4°.

Theatrum florum, quorum species ad vivum expressæ ostenduntur. Amsterdam. anno 1690. fol. HOTTON.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VIII. n. 63.* Marcus VERBEZ vires Plantaginis febrifugas laudat.

David KELNER's *edle Bierbran-Kunst* Gotha 1690. 8°.

D. W. *Thee domi militiaeque valetudinis custos* Erford. 1690. 4°.

Approbirte Land- und Feld-Apotheck Frankfurt 1690. 12°.

Wunder der Natur in 73. Discursen 1690. 4°.

J. Wilh. VOGEL's *Diarium seiner Reise nach Ostindien* Frankfurt und Leipzig 1690. 12°. plantas etiam tradit.

Vollständiges Kochbuch Nürnberg 1690. 4°.

§. DCCCXIX. *Franciscus Kiggelaar.*

Francisci KIGGELAAR *Plantarum exoticarum horti HERBERTI van BEAUMONT* Catalogus Haag. anno 1690. 8°. BURETTE. Celebris ob plantarum Indicarum copiam catalogus, sæpe laudatus a BOERHAAVIO.

§. DCCCXX. *Daniel Tauvry.*

Daniel TAUVRY *Traité des médicamens, & de la manière de s'en servir, avec les formules de la composition des médicamens* Paris anno 1690. 12°. 1695. 12°. BURETTE. Anglice 1700. 8°. OSB. Multus in mechanica explicatione effectus medicamentorum. *Analysium veritatem tuetur.* Classes virium medicatarum proponit, secundum eas medicamenta.

Car. CONTUGI *Nocetne cerebro tabaci usus* Paris 1690.

L'abrégé des bons fruits Paris anno 1690. 8°.

§. DCCCXXI.

§. DCCCXXI. *Petrus Sylvanus-Regis. La Loubere.*

Pierre Sylvain REGIS Système de philosophie Paris anno 1690. 4°. 3. Vol. Amsterdam anno 1691. 4°.*. Liber VI. huc pertinet, quo de plantis agit. Anatonem earum habet, ex nuperis inventis, tum de motu succi plantarum aliqua, quem facit circularem, deque stirpium vegetatione; breviter omnia.

De la LOUBERE, Legati Regii, *Du Royaume de Siam* Paris anno 1691. 12°. 2. Vol. (FOLKES 1687. 4°.) Amsterdam 1714. 8°. 2. Vol. Melioris notæ; ad rem tamen naturalem parcius respicit, & fere ad arbores utiles, cercalia & id genus.

Cuisinier royal & bourgeois Paris 1691. 8°. OSB.

§. DCCCXXII. *Marcus Mappus.*

MARCI MAPPI, Professoris Argentoratensis, *Catalogus plantarum horti Academici Argentinenfis* Argentorati anno 1691. 12°.*. Plantæ spontaneæ multæ hortensibus, varietates, ut fere solent.

EJUSDEM *Disputatio de Thea* Argentor. anno 1691. 4°. Non esse Gale.

EJUSDEM & WENCKER *De Coffea* ibid. anno 1693. 4°.*. Pleraque ex D. du FOUR: analysi aliqua, quæ olei ex libra unciam dedit. Lactum Coffeæ decoctum ex MONINO laudat.

De Chocolata potu ibid. anno 1695. 4°.*. Collectio.

EJUSDEM & MERGILETI *Rosa de Jericho* ibid. anno 1700. 4°.*.

EJUSDEM *Historia plantarum Alsaticarum posthume, opera & studio J. Christiani EHREMANNI* Argentorati prodit anno 1742. 4°.*. Varietates plurimæ, ræ plantæ aliquæ, novus Ranunculus folio tripartito: descriptiones passim aliquæ & icones, viriumque medicarum index, Vogesicas etiam plantas continet.

§. DCCCXXIII. *Jacobus Sinibaldus. Alii.*

JACOBI SINIBALDI, Professoris simplicium Romani, *Leſſio de plantarum metamorphosibus* Rom. 1686. & alia *De synonymis simplicium extrinsecis* citantur a P. MANDOSIO (f). Utraque redit in Cl. viii APOLLINE bibrante Rom. anno 1690. 4°.*. tum tertia de Rosa. Omnes oratorii generis.

Philippi BONANNI S. I. *Observationes circa viventia, quæ in rebus non viventibus reperiuntur, cum micrographia curiæ* Rom. anno 1691. 4°.*. In micrographia flores aliqui, & semina, & pulvilli anthararum, & Funguli dantur depicti.

In

(f) Archiatro Pontificis Centur. V. n. 49.

In *observationibus* agit de gallis, quarum ex infectis ortum ignorat, & generationem æquivocam tuetur, etiam Visci, Lenticulæ aquaticæ, Fungorum, Tuborum, Muscorum, quorum aliquas species describit & delineat.

IDEM in *Musei KIRCHERIANI* libro VIII. agit de plantis & fruticibus marinis, de observationibus microscopis &c. Rom. 1709. fol.

§. DCCCXXIV. *Germani Varii.*

Henrici HEYDEK *De usu Opii in catarrhis* Duisburg anno 1691. 4°.

Conrad Philip LIMMER *de plantis in genere* Zerbst 1691. 4°.

EJUSDEM *de cerevisia Servesiana* Zerbst 1693. 4.

Christ. WILDVOGEL *de eo quod justum est circa arbores* Jen. 1691. 4°.

EJUSDEM *de jure florum* Jen. 1691. 4°.

Georg Christoph MOELLER *de melle* Jen. 1691. 4°.

EJUSDEM *de saccharo* Gießæ 1698. 4°.

J. Jac. MARDORF *de Maniacis nuper Gießensibus a solano furioso* Gieß. 1691. 4°.* Mania inde & epilepsia, sanata vomita.

Samuel Gotthilf MANITH, medici Dresdensis, *de ætatibus Zedoariæ relatio* Dresd. anno 1691. 12°.*. Historia integra hujus aromatis, character floris. Classēs botanicas non habere constantes per omnes species vires.

Matthæi SEUTER *de Nuce vomica* Leid. anno 1691. 4°.*. Descriptio & icones, tum experimenta facta in canibus; natæ inde convulsiones, & in sanguine aucta crassities & nigredo.

Conrad Samuel SCHURZFLEISCH litteratoris, *Ritus spargendi flores* Witteberg. 1691. 4°. B. BOEHM.

Henrich CORDES *Neu angelegter historisch - algebraischer Gartenbau* P. I. Hafn. 1691. 8°. Ratzburg 1695. 8°.

§. DCCCXXV. *Richardus Carr:*

Richardi CARR *Epistolæ medicinales* Londin. anno 1691. 8°.*, a J. QUINCY Anglice redditæ Lond. anno 1714. 8°. pro magna parte ad diæteticeen pertinent, & adversus Nicotianam pugnant.

W. Y. *New art of making wines brandy and other spirits* London 1691. 12°. ZOCHA.

§. DCCCXXVI. J. I. W. de Beintema.

J. Ignatii Worp BEINTEMA de *Peima Verhandelinge over de Tabak* Haag. anno 1690. 8°. Bibl. HOTTON. *Panacea, oder das allgemeine Hülfsmittel oder Lob des Tobaks: aus dem Holländischen übersetzt durch J. S.* Leipzig 1691. 12°. Multum in hunc libellum invehitur T. SCHOON.

EJUSDEM *Untersuchung, ob dem Frauenzimmer nicht eben sowohl als denen Manns-Personen Tobak zu rauchen erlaubt. Nebst einer Vorrede von der Vortreflichkeit des Théés und Caffées*, herausgegeben von J. F. RAUCHMANN Jenæ 1743. 8°.

EJUSDEM *Von der Vortreflichkeit des Théés und Caffées &c.* Frankfurt und Leipzig 1743. 8°.

P. v. CAMPEN in *collectaneis therapeuticis* agit de *Coffea hippocrati nota*. Edidit etiam *de septem pulveribus purgantibus* l. Bred. 1691. 8°.

§. DCCCXXVII. M. Bernhardus Valentini.

Michael Bernhardus VALENTINI, Professor Giesensis, collector, in eodem anno X. Dec. II. *Miscell. Nat. Cur.* n. 118. Maniam a Belladonnæ baccis dixit.

N. 121. Pruna Damascena-absque nucleo.

Dec. III. ann. II. n. 118. Malum Sinense prægnans.

N. 123. Vis anthelmintica corticis Peruviani.

Ann. III. n. 76. De spica filiginea ramosa.

In *appendice de China* Chinæ.

EJUSDEM *Historia Moxæ* Leid. anno 1686. 12°. HEISTER.

EJUSDEM *De Faba S. Ignatii*, amara, suspecti usus, quæ in spiritu vini infusa in præsens vitæ periculum nautam conjecerit.

EJUSDEM & P. WOLFART *Disputatio de China China* Gieß. anno 1695. 4°.*. Adversus febres quartanas, per intermissionis tempora, feliciter propinavit.

EJUSDEM & KNEUSSEL *De Ypecucoanha novo Gallorum antidysenterico* ibid. anno 1698. 4°.*. Hiltoria medicamenti a mercatore GRENIER ad A. HELVETIUM adlati, qui PISONIS auctoritatem secutus, ea radice adversus dysenteriam usus est, quæ nunc fere ad vomitum excitandum, classicam auctoritatem est consecuta.

IDEM ad R. J. CAMERARII *epistolam de sexu plantarum* respondit.

Hæ, quas dixi disputationes, cum nomine *Polychrestorum exoticorum* Francofurti anno 1702. 4°.* recuse sunt, cum adjectis *dissertationibus Epistoliciis*, inter quas est de Moxa & Podagra. Cum

Cum *praxi medica infallibili* edidit *dispensatorium domesticum* Francofurti anno 1711. 4°. * selectorum medicamentorum.

EJUSDEM *Prodromus historiae naturalis Hassiae* Giess. anno 1707. 4°. * etiam de plantis agit, & catalogum continet plantarum medicatarum ad mensium ordinem.

EJUSDEM *Viridarium reformatum, seu regnum vegetabile, oder neu eingerichtetes und vollständiges Kräuterbuch* Frankfurt anno 1719. fol. *. Plantæ officinales, & congeneres, descriptæ, cum viribus medicis, & iconibus. Subjectæ sunt tabulæ æneæ 383. cum numerosissimis plantarum figuris, ab ILL. viro Collectori dono datis, inter quas *tabula florilegii* de BRV & FERRARIANÆ reperiuntur: sed multæ præterea aliæ non illepidæ, ex *Casß. BAUHINO*, *LOBELIO* aliisque classicis auctoribus imitatæ. Multa autem emendatione (g) nomina egent & figuræ. Rosa cum Pæoniæ titulo sculpitur, Locusta pro Rubia lutea spinosa, Julia herba pro Agrimonia.

EJUSDEM *Museum Museorum, oder Natur- und Materialien-Kammer* Frankfurt anno 1704. fol. 1714. fol. *. Vastum opus, cujus pars secunda pertinet ad regnum vegetabile. Pleraque certe sunt fere POMETI, tamen & alia: descriptiones ex nuperis Indicis peregrinationibus auctæ, cum notis bonæ & legitimæ mercis, & viribus medicatis.

EJUSDEM *Ostindianische Sendschreiben von allerhand raren Gewächsen, Bäumen, Juweelen &c.* una prodiit. Huic collectioni verius est pretium. Continet ex chartis *Herberti* de JAGER a J. Godofrido VITO ex India relatis, & cum VALENTINO communicatis, epistolas supra quinquaginta, quæ fere de plantis Indicis agunt, quæ omnino legi merentur. Auctores sunt RUMPFIIUS, H. de JAGER, H. CLEYER: varia etiam ex inedito RUMPFII herbario *Amboinensi* hic legas, tum ex ARENT SYLVIO, & KÆMPFFERO.

Musæi Museorum T. II. Kunst- und Zeughaus der Natur Francofurti anno 1714. fol. *. Rariora ex tribus generibus; multa de Indiæ Belgicæ aromatis, & œconomia, arboribusque peregrinis. Pars I. hujus *Musæi Museorum* a J. Christophoro BECKER latine reddita prodiit, cum titulo *Historia simplicium reformatæ* Francofurti anno 1716. fol. *, adjecto *commercio epistolico Indico*, & subjecta *mantissa*, qua aliquæ disputationes inaugurales continentur, in quibus de peregrinis plantis agitur. Accesserunt etiam *Scholia* aliqua ad *Aurifodinam*. Idem enim opus cum titulo *aurifodinæ medicæ e triplici naturæ regno* recusum est anno 1722. fol. *, paginarum numero vix mutato, etsi titulus *auctaria & emendationes* promittit.

Historia simplicium reformatam a J. C. BECKERO latine versa, cum *Indi-*
N n n n 2 *diam*

(g) Laudat cum GROWNIUS in præf. ad *Museum*.

dia literata etiam latinitate donata, & novis a filio C. BERN. VALENTINI accessionibus aucta, prodiit Offenbach. 1733. fol.

EJUSDEM MICH. BERNHARDI & filii J. ERNESTI *de confectiōe alhermes* Giesl. 1725. 4°. HEFT.

S. DCCCXXVIII. *Hans Sloane.*

Sir (Equitis) *Hans SLOANE* Hiberni, qui Monspeli medicinam didicerat, inde Jamaicam petiit, in Europam redux denique Archiatri dignitate auctus ad provecitissimum senium pervenit, per multos annos Præfēs Societatis Regiæ Scientiarum, maximi librorum & aliorum variorum thesauri possessor, vir morum suavissimorum. Descriptio arboris Piperiferae (Amoniferae) Jamaicensis existat in *Phil. Transf.* n. 192.

Descriptio arboris corticem Winteranum ferentis, ibid.

In n. 198. duas species Conocarpodendri depictas dedit.

EJUSDEM n. 203. De venenatis effectis Mercurialis perennis.

EJUSDEM n. 204. De vera arbore corticis Winterani.

EJUSDEM n. 208. Icon Coffeæ cum fructu, absque flore.

EJUSDEM n. 222. De fructibus Indicis, qui solent ad Orcadum littoræ adpellere.

N. 237. De usu radicis Hypecæoanhæ, nuper ad dysenteriam laudatæ.

N. 247. De supellectili Chinenſi, & ea occasione de agno Scythico *Borometz*, cujus tenerum vellus adversus sanguinis jacturas adhibetur. De eadem supellectili, & de Fabis Ignatii &c. n. 249. & 250.

EJUSDEM n. 251. De Epidendro parasitico hexapetalo, aquam colligente, aliisque plantis aquiferis.

N. 260. Pirum in Piro.

N. 429. De malis ex feminum Hyoscyami usu.

N. 478. Coralloides album geniculatum.

EJUSDEM *Catalogus plantarum, quæ in Insula Jamaica sponte proveniunt, vel vulgo coluntur, cum aliis, quæ in Madera (h), Barbados, Nieves, & S. Christophori Insulis nascuntur* Lond. anno 1696. 8°. *. Nomenclator splendidus, quod continuo dicetur, operis, cum synonymis operose collectis: intercedunt & Europæ plantæ.

EJUSDEM

(h) Ibi undecim dies egit DOUGLAS L. p. 125

EJUSDEM *A voyage to Madera, Barbados, Nieves, St. Christophers, Jamaica with the natural history* London anno 1707. fol.* Anno 1688. Jamaicam adiverat, & ibi medicinam fecerat. Major tamen cura clari viri historia naturalis fuit, & potissimum etiam res herbaria. Plantas plurimas collegit, siccavit, nam ipse eos thesauros vidi, siccatas delineari curavit, descripsit, non ad nuperos minutiores characteres, sed ad seculi modum. Multas secundum adfinitates denominavit, novorum generum condendorum non studiosus. Synonyma plurima, & usus addidit æconomicos. Classēs naturales omnes in America reperit, unicam tamen ex umbelliferis Eryngium, Europæas plufculas.

Tomus II. secutus est anno 1727.* quo arbores continentur innumerae, tabulae in universon 281. & additamenta ad utrumque volumen, in quo PLUKNETIUS saepiuscule reprehenditur. Accessit bonus utriusque Tomi index.

§. DCCCXXIX. Leonhardus Pluknet.

Leonhardi PLUKNET D. M. *Phytographia, seu stirpium illustriorum & minus cognitarum icones* P. I. Lond. anno 1691. fol.* Appendix ibid. eodem anno.

Pars II. London anno 1691. fol.*.

Pars III. anno 1692. fol. Meræ tabulae, omnino 150. figurae circa 2000. Rami sunt sicci plantarum rariorum Europæ, & Asiæ, novive Orbis, floribus sæpe destituti, neque semper accurate ad naturam expressi. Cum tamen numerosissimas & raras stirpes exprimant, & sæpe novas, opus pretium habet, & utilitatem: miro enim ardore PLUKNETIUS ex universo Orbe stirpes raras colligebat, quas propriis sumtibus sculpi curaret, a Regina MARIA sublevatus (i). Passim in PLUKNETIUM animadvertitur (k), ob species multiplicatas, aliaque vitia.

Pars IV. *Almagestum botanicum, seu Phytographiæ PLUKNETIANÆ onomasticum sex fere millium plantarum* Londin. anno 1696. 4°.*. Nomina sunt & synonyma, adjectis centum novis tabulis.

Almagesti botanici Mantissa, plantarum noviter detectarum ultra millenarium numerum complectens London anno 1700. 4°.*. Nomina sola, cum operis indice.

Amalthæum botanicum, seu stirpium Indicarum alterum cornu copie 1200. minimum species novas comprehendens London anno 1705. fol.*. Plantæ plurimæ Chineses & Asiaticæ, passim cum descriptione. Tabulae 104. quæ partim ad *Mantissam* pertinent, partim ad *Amalthæum*.

Hæc

(i) Ut curam gereret horti HAMPTONIENSIS *Tour through great Britain*, I. p. 231.

(k) *Philos. Transact.* n. 264.

Hæc opera Londini anno 1720. novo titulo ornata recusa fuerunt, L. PLUKNETII *opera omnia*.

Exstant etiam EJUSDEM in RAJI Synopsin animadversiones, inter J. RAJI *Epistolas* (1).

§. DCCCXXX. *Varii.*

MAGDALENA SCUDERI, aliis laudibus celebris feminæ, *Entretiens de morale* Paris anno 1692. 12°. 2. Vol.*. Continent de floribus & fructibus dialogos, in quibus de multis rarioribus plantis agitur, & de arbore diversi generis fructus vicinissimos ferente.

Daniel Georg. MORHOF anno 1691. obiit. Ejus *Polyhistor's prima pars* prodierat anno 1688. 4°. Accesserat L. III. anno 1692. 4°. Reliqui libri & Tomus II. post mortem CL. viri anno 1702. a MOELLERO; anno vero 1731. 4°.* Hamburgi a J. A. FABRICIO editus est. In Tomi II. L. II. & P. II. caput 40. & sequentia pertinent ad auctores rei herbariæ, quos paucos, sed critice, recenset, & cum judiciis.

(1) P. 505.

PIONE (†), qui etiam HACHIM (Medicum) EBN HUNAIM citat (u): sic Expositionem Synonymorum Græcorum Arabice redditam HONAINI RHAZEUS (x). De Theriaca scripsit (y) IDEM librum, a SERAPIONE dictum, & ei etiam viro *Introductio in artem parvam* tribuitur, quæ exstat in *Artifella*.

Opus certe de *Theriaca*, cum nomine JOHANNITII, frequentissime citatur a RHAZE (z) in *continente* (a); tum *liber ciborum* (b). Liber de *simplicibus medicamentis* prodit Lugduni anno 1515. fol.

§. CXI. *Ebn Abu Zahar.*

EBN ABU ZAHAR vixit anno hegiræ 125. & de plantis scripsit, figurasque addidit, de iis tamen plantis egit unice, quas IV. libro DIOSCORIDES dixit, cŭi quatuor mundi plagas a se peragratas dicat, ut plantas conquireret (c).

§. CXIII. *Isaac Ebn Amram.*

ISAAC EBN AMRAM passim citatur a J. MESVE (d), & a SERAPIONE (e). Videtur de materie medica scripsisse, & est ex antiquioribus chemicis, Camphoræ enim sublimationem (f) docet: solebat descriptiones plantis addere, & fere fons fuisse videtur, ex quo reliqui Arabes materiam medicam hausserunt. Nonne fuerit HAMRAN SERAPIONIS (g). Putes, cum MESVE scribat EBN AMARAN. Ab ISAACO filio A. ERRAM (h) JOHANNIS LEONIS (i), & ab EMRAM ejusdem (k) hunc nostrum separare oportet, qui multo juniores sint.

Y 3

§. CXIV.

(t) *Simplic.* c. 28. 107. 108. 116. 136. 143. 280. &c.

(u) C. 107. 108. 185. 280.

(x) *Simpl.* c. 975. in *contin.* add. c. 415. 442. 486. 574. 802.

(y) C. 78. 94. 179. 183.

(z) C. 420. 277. 348. 473. 572. 676. 728. Etiam cum nomine sapientis filii JOHANNIS c. 171.

(a) Conf. GESNER *bibl.* p. 351. qui a FRANCISCO CABALLO ait citari.

(b) C. 137. 175. 238. 611. 703. *De regimine sanorum* vocat p. 500.

(c) *Bibl. Parif.* n. 968.

(d) p. 237. b.

(e) C. 2. 8. 9. 18. 23. 26. 58. De Senna c. 142. De Cotino c. 334. De Camphora,

(f) SERAPIO l. c.

(g) *De antidot.*

(h) In *seire aran.*

(i) C. 26.

(k) C. 27.

§. CXIV. *Mesue Senior.*

In MESVE laboratur. Vetusior enim scriptor fuit filius MASUJE seu JOHANNIS BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH, facetus homo, qui AARONIS (l) AL RASCHID, MAMONIS (m) & VATHEK BILLAH (n) archiater fuisse dicitur. Multos libros in Arabicam linguam convertit. Passim a veteribus citatur, ut locus *de Mace*, live (o) *involucro merdicante* uti Cubebe, a RHAZEZO (p), & ab ipso nostro juniore MESVE nominatur. RHAZEUS non alio auctore præter GALENUM frequentius usus est. Habet multis locis SERAPIO (q). Auctor fuit electarii (r). Nomen varie redditur, filius MESSE (t) & MESUE (u), & BIM MASUI (x), ABEN MESUIAH (y), & JOHANNES ABN MASUAI (z), & MESAZUE (a). Putatur idem (b) fuisse DAMASCENUS, quem RHAZEUS sæpiissime citat (c), & SERAPIO (d), & cujus exstant Medicinæ therapeuticæ L. VII. Basil. anno 1543. fol.* editi, in quibus multa primum leguntur descripta, variolæ, myrobalani, musa, nuces faufel. Sed dubium movet, quod iste DAMASCENUS & ipse JOHANNEM ELII MOSAGUE (MESUE) & Regem Mamonem, & GABRIELEM medicum sæpiissime citet, quod de coætaneis minus speres; se ipsum vero omnino non potuit citasse. Neque potest MESSIUS esse (MBSUE), cujus meminit HALI ABBAS, qui regulas componendorum medicamentorum non subijciat morbis capitis, ut MESSIO vitio vertit HALI.

An noster MESVE cum isto antiquo idem fuerit? Certe video ABU OSBAIA ipsi tribuere librum *de medicamentis purgantibus*, & *de decoctis*, cum quo titulo libri MESVÆ tributi etiam nunc exstant. Cum tamen noster MESVE RHAZEUM multo nuperiorem citet, non poterit seculo nono ineunte vixisse. Manuscriptus codex J. DAMASCENI in *Bibl. Medicea* exstat, & passim alii alibi. Cæterum in ejus JANI DAMASCENI operibus morborum a capite ad calcem census reperitur, ad GALENI ductum, cum plurimis medicamentis, & inter ea græcis non paucis cautum & prudentem virum fuisse, neque imperitum artificem

ad

(l) ABUL FARAT.

(m) I. LEO c. 1.

(n) HERBELOT p. 494. 562.

(o) AVICENNA L. II. t. 2. p. 456.

(p) *Contin. l. Simplic. c. 294.* innumeris locis, & *de variolis*.(q) C. 73. *de Basilico*, &c.

(r) HERBELOT. p. 494.

(t) RHAZE *simpl. c. 233. 234. 235. 236.* &c. SERAPIO c. 2.

(u) C. 14. 21. 49. 54. 60. 96. 270. 274.

(x) C. 319. 326. 328. & aliis locis creberrimis.

(y) SERAPIO c. 25.

(z) IDEM c. 764.

(a) *Antidot. p. 90.*

(b) Vid. ad hæc J. G. HAINIUS.

(c) *Simpl. medicam. c. 60.*

(d) C. 107. 192. 194. &c.

New York Botanical Garden Library

3 5185 00203 4286